

AWỌN ỌTA MEJI DI ISOKAN

New Covenant Publications: Yoruba

Copyright © 2020. New Covenant Publications International.

Gbogbo awon eto wa ni ipamo. Ko si apakan ti iwe yii ti o le tun se tabi tan kaakiri ni eyikeyi fomu tabi ni ona eyikeyi laisi igbanilaaye kikọ kiakia lati odo onkowe, ayafi ninu oran ti awon agbaso oro kukuru ti o wa ninu awon nkan pataki ati awon atunwo. Jowo tokasi gbogbo awon ibeere to se pataki si akede naa.

Gbogbo awon eto wa ni ipamo. Ko si apakan ti iwe yii ti o le tun se tabi tan kaakiri ni eyikeyi fomu tabi ni ona eyikeyi, itanna tabi ero, pelu fifi aworan, gbigbasile, tabi nipase ibi ipamo alaye ati eto igbapada – ayafi nipase oluyewo tabi oniwadi ti o le fa awon oro kukuru lati tejade ninu iwe iroyin, iwe iroyin tabi awon akofe.

ISBN: 359-2-85933-609-1

ISBN: 359-2-85933-609-1

Katalogi ni Atejade Data

Satunko ati Apera nipase: New Covenant Publications International Group

Tejede ni United Kingdom.

Titejade akoko 26 May 2020

Atejade nipase: New Covenant Publications International Ltd.,

Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Sabewo si oju opo webu naa: www.newcovenant.co.uk

Eyi ni agbegbe ti o ye fun ominira eniyan. O ni agbegbe inu ti imolara; n beere ominira ti o ni imoran ni itumọ re to gbooro julọ; ominira ti ero, rilara; ominira patapata ti ero ati imolara lori gbogbo awon akole: ti o je ti imulo tabi isakoso, imo sayensi, iwà, tabi esin (1). Ominira lati safihan ati se atejade awon ero le dabi pe o wa labẹ ilana ti o yatọ... Ti o ferere je pataki bi ominira ti ero funrare, ati pe o dale pupọ lori awon idi kanna, o je lesese ti a ko le pin kuro ninu re... Ko si awujo ninu eyiti awon ominira wonyi ko ni gbogbo re ni owo, ni ominira (3). Ko si okan ti o ni ominira patapata ninu eyiti won ko wa ni pipe ati laisi awon ipo.

Oju-iwe yii ti wa ni imomose osi sofo.

New Covenant Publications

International Ltd.

Awon iwe Atunṣe, Awon okan ti o Yipada

New Covenant Publications International Ltd.,
Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Imeeli: newcovenantpublicationsintl@gmail.com

Awon Iyin

Iwe yi wa ni igbehin si: ogo Olorun.

Oro Isaaju

Iṣe-iranṣe yii Majemu Titun Kariaye [New Covenant Publications International Ltd.] yii tún un mó onkàwe mọ ètò ọrun ati ayé, tó sì n fí agbára mulẹ àṣotẹlẹ òfin ifẹ. Àami, Àpótí Májẹmú náà, ṣàfihàn imọtara ẹnì tí n bẹ láàrin Kristi Jésù àti àwọn ẹniyàn rẹ àti pàtàkì nípa òfin Ọlọrun. Gégé bí a ti kọ ọ: “Èyí ni májẹmú tí ẹmi yóò bá ilé Israẹli dá lẹyìn ìgbà náà,” ni Olúwa wí pé: “Èmi yóò fí òfin mi sí ọkàn wọn, ẹmi ó sì kọ ọ sí àyà wọn. Èmi ó jẹ Olúwa wọn; àwọn ó sì jẹ ẹniyàn mi.” (Jeremáyà 31:33; Heberu 8:8-10). Lóòótó, májẹmú tuntun náà jẹrìí sí idápadà kan, tí a bí nínú àrèkérékè tí kò dẹkun àti tí a fí èjẹ dá...

Fún ọpọ ọrúndún, ọpọlọpọ ti fara da ipónjù rírorò, inílára tí kò ṣeé lóye àti ogun oníjagídíjagan, tí a sírò rẹ láti pa òtító rẹ ráúrúú, kí wọn sì mú ìmọ Ọlọrun nù. Paapaa ni awọn akoko Dudu, otitọ ti fí ara pamo pupọ nipasẹ awọn aṣa eniyan ati aimọkan olokiki; nítorí pé àwọn ará ayé ti kẹgàn ogbon, wọn sì ti rú májẹmú. Ibanujẹ ti ifarakanra pẹlu awọn ibi ti o pọ si ni o fa iru ajakale-arun ti ibajẹ ti ko ni idaabobo ati iwa aṣododo diabolic, ti ọpọlọpọ awọn ẹmi ni a fí rubọ lainidi - nitori wọn kọ lati fí ẹto ti ẹri-ọkan silẹ. Bí ó tilẹ rí bẹẹ, ìmọ tí ó pàdánù ti sọ jí, ní pàtàkì ní àkókò Àtúnṣe...

Itan-akọlẹ, paapaa ni akoko Atunṣe ti ọrundun kẹrindilogun (XVI), jẹ ami si akoko olokiki ti otitọ, iyipada ipilẹ ati rudurudu ti o tele, gẹgẹ bi o ti han ninu agbeka awọn Counter-Atunṣe. Bí ó ti wù kí ó rí, nípasẹ idípọ yíí, ẹnì kan tún ṣàwárí ijépàtàkì tí kò ṣeé sẹ nínú iyípadà tegbòtigaga yíí láti inú ojú iwòye àwọn Alátùn-únṣe, aṣáájú-òná àti àwọn ẹlẹrìí olókikí mǐràn. Lati awọn akọlẹ wọn, eniyan le loye awọn ogun apanirun ati awọn idi ti o wa labẹ iru atako iyalenu. Èyàn lè tilẹ ṣe iwádíí nínú àwọn ohun ijìnlẹ tí kò lè díwọn, àwọn àríyànjiyàn tí ó le koko àti eleri ilowosi.

Gbolohun ọrọ wa: “Awọn iwe Atunṣe, Awọn ọkan ti o Yipada,” n tẹnuba oriṣi pataki ti awọn iwe-iwe, ti a kọ ni akoko pataki ati ipa rẹ. Ó tún jẹrìí sí ìgbàgbée pàtàkì ẹkọ ẹnì, ibímọ tuntun, àti iyípadà ẹmí. Bí Ètò itẹjádẹ Gúténbẹgì àti itumọ rẹ ṣe tàn àgbékalẹ ìgbàgbọ atúntò káàkiri ní nnkankan bí ọdún 500 sẹyìn, lóníí, itẹjádẹ díjítàlì àti àwọn mídià àwùjọ ni yóò ṣe é.

Atoka Akoonu

Ori 1 - Itan Agbaye je Asọtẹle	5
Ori 2 - Baptisi Eje ati Iná	17
Ori 3 - Àkókò Òkùnkùn	23
Ori 4 - Awon Eniyan Pataki.....	30
Ori 5 - Irawo Owuro	40
Ori 6 - Àwọn Ọmọ ogun Òtító	50
Ori 7 - Lyapa Naa	63
Ori 8 - Niwaju Adajo ile-ejo	77
Ori 9 - Alatunse Ti Ile Switserland	91
Ori 10 - Ìdàgbàsokè işe Àtunse Ní Germany	99
Ori 11 - Ehonu Awon Alade	106
Ori 12 - İşe Àtunse Ni Orile-Ede France	114
Ori 13 - Netherlands Ati Scandinavia.....	128
Ori 14 - Alatunse Ikeyin Ni England.....	133
Ori 15 - Bibeli Ati Idoju Ijoba Bole Ni France.....	144
Ori 16 - Awon Baba Arinrin-Ajo.....	156
Ori 17 - Awon Akéde Òwúró	163
Ori 18 - Alatunse Ti Ile Amerika.....	173
Ori 19 - Imole Laarin Okunkun	187
Ori 20 - Isoji Nla Ti Esin	193
Ori 21 - Ikilo Ti A Ko Sile.....	204
Ori 22 - Awon Asọtẹle Wa Si Imuse	213
Ori 23 - Kini Ibi Mimọ?.....	223
Ori 24 - Ninu Ibi Mimọ Julọ.....	231
Ori 25 - Ofin Olurun Wa Titi Lae.....	236

Ori 26 - Işę Atunşę.....	245
Ori 27 - Isoji Ti Ode Oni	251
Ori 28 - Didojukọ Akọsilẹ Nipa Igbesi Aye.....	261
Ori 29 - Ipilẹşę Iwa Buburu	268
Ori 30 - Ikorira lati Apaadi	275
Ori 31 - Awọn ẹmi Buburu.....	279
Ori 32 - Awọn Idẹkun Satani.....	283
Ori 33 - Awọn ẹtan Ẹşu Şipaya	290
Ori 34 - Akọkọ ñlá Omoluabi.....	301
Ori 35 - Igboğunti Ominira Ẹri Ọkan	307
Ori 36 - Ikọlu Ti N Bọ	317
Ori 37 - Iwe Mimọ Gẹgẹ Bi Aabo	323
Ori 38 - Ikilọ Ikeyin.....	329
Ori 39 - Akoko Idamu.....	334
Ori 40 - A Gba Awọn Eniyan Ọlọrun Silẹ	346
Ori 41 - Ile Aye Di Ahoro.....	356
Ori 42 - Ariyanjiyan Naa Pari.....	360

Ori 1 – Itan Agbaye je Asotele

“Ì bá ɛ pé ìwọ̀ mọ̀, loni yii, ani ìwọ̀, ohun ti i ɛ ti alaafia rẹ! Şugbon nisinsinyi, wọn pamọ̀ kúro ni ojú rẹ. Nítori ojọ̀ n bọ̀ fun ọ, tí awọn ọtá rẹ yoo wa yàrà ka ọ, wọn o si yí ọ ka, wọn o si ká ọ mọ̀ ni ìhà gbogbo. Wọn o si wó ọ pale, àti àwọn ọmọ̀ inú rẹ; wọn ki yoo si fi okuta kan sílẹ̀ lori ara wọn; nítori ti ìwọ̀ ko mọ̀ ojọ̀ ibẹ̀wo rẹ.” Luku 19:42—44.

Jesu wo Jerusalemu lati ori-oke Olifi. Aworan ti o wà niwaju Rẹ dara, ó si tutu. Ó jẹ àkókò àjọ̀ Ìrékojá, lati gbogbo ilẹ̀ ayé awọn ọmọ̀ Jakọbu pejo pọ̀ sibẹ̀ lati ɛ àjọyọ̀ àjọdún nla orile ede wọn yii. Laarin àwọn ọgbà àti ọgbà àjàrà, ati lóri àwọn pápá oko tútu tí àwọn arinrinàjò pa àgọ̀ wọn sí, a rí àwọn òkè kékèkè, àwọn aafin nla, àti àwọn ògiri aabo nla nla tí wọn nípon ti Olú Ilu Israeli. Ọmọ̀birin Sioni n rò nínú ìgbéraga rẹ lati sọ wípé, Mo jóko bí ọbabinrin, èmi kì yóò sì rí ibànújé; Ó rẹwà nígbà náa ó sì rò wípé òun ní ààbò nínú ojú rere Ọrun bíi ti ìgbà isáaju nígbà tí ọba akorin náa korin wípe: “Dídára ní ipò itédó, ayọ̀ gbogbo ayé ni òkè Sioni ...ilú Ọba nlá.” O. Dafidi 48:2. Ní ojútáyé ni ilé ẹmpili tó rẹwà náa wà. Itànsán oòrùn tí n wọ̀ tàn sí ògiri olokuta iyebiye tí ó funfun bi yinyin, ó tan imọlẹ̀ padà lati enu ilẹ̀kùn oníwúrà, àti ilé isọ, àti sọ̀nso ẹmpili. “Ohun tí ó pé ní ẹwà,” ó dúró, ohun àmúyangàn orílẹ̀ èdè Ju. Èwo nínú àwọn ọmọ̀ Israeli ni yóo bojú wo àwòrán yìi tí kì yóò kún fún ayọ̀ àti ìyàlenu! Şugbon èrò míràn tí ó jinnà réré ni ó kún ọkàn Jesu. “Nígbà tí Ó si súnmo itòsì, Ó síjú wo ilú naà, Ó sì sọkún le lóri.” Luku 19:41. Láarín àjọyọ̀ iwólẹ̀ pẹ̀lú isẹgun, nígbà tí a sì n ju imọ̀ ọpẹ̀, tí hòsanna n ró padà láti orí àwọn òkè, tí ọpọ̀ ohun n pè É ní ọba, n ɛ ni ibànújẹ tí a kò lè sàlàyé bo Olùràpadà aráyé lójiji. Òun Ọmọ̀ Ọlọrun, Èni iléírí Israeli, tí agbára Rẹ ti ɛgun ikú tí ó sì ti pe àwọn òndè Rẹ kúrò ní ipò òkú, n sọkún, kì í ɛ ti ẹdùn ọkàn lásán, şugbon ti ìrora tí ó lágbara tí kò lè pamọ̀ra.

Kò sọkún fún ara Rẹ, bí ó tilẹ̀ jẹ wípé Ó mọ̀ ibi tí ẹ̀şẹ̀ Òun n lọ. Níwájú Rẹ ni Getsemani wà níbi tí yoo ti jẹ ìrora ọkàn. Ènu onà— àgùntàn wà lẹbá ibẹ̀, nibi tí a máa n mú ẹran irúbo gbà kojá fún ọpọ̀lọpọ̀ ọdun, tí a o sì sí sílẹ̀ fun nígbà tí a o “mu wá gẹgẹ̀ bí àgùntàn tí a mú wá síwájú ẹni tí yóò pá.” Aisaya 53:7. Ní itòsì ni Kalfari wa, ibi tí a ti n kanni mọ̀ agbélẹ̀bú. Ní ojú onà tí Kristi yóò rìn láipe ni ibẹ̀rù òkùnkùn nílá yóò wà, bí Ó ti n fí ọkàn Rẹ ɛ ètùtù fún ẹ̀şẹ̀. Síbẹ̀ kì í ɛ ìrònú ìrora tí ó ju ti èniyan lọ tí yóò jẹ ni ó da ìkuuku bo ẹ̀mí tí kò ní imọ̀ ti ara ẹni nìkan náà. Ó sọkún fún ọgọ̀oro àwọn eniyan tí iparun yóò dé bá ní Jerusalemu—nítori ifojú àti àinírònúpìwàdà àwọn tí Ó wá láti bùkún fún àti láti gbàlà.

Itàn ikẹ̀ àti idáabòbò pàtàkì tí Ọlọrun fihàn fún àwọn eniyan Rẹ tí Ó yàn fún ọpọ̀lọpọ̀ ọdún ni ó sípayá síwájú Jesu. Níbe ni òkè Moria gbé wà, níbi tí ọmọ̀ iléírí tí a fẹ̀ fí rúbo tí kò sì janpata, tí a dè e mọ̀ orí pepe—àpeere irúbo Ọmọ̀ Ọlọrun. Níbe ni a ti fí idí ibùnkún májemú, iléírí tí ó logo ti Mesaya múlẹ̀ fún baba ìgbàgbọ̀. Jenesis 22:9, 16—18. Níbe ni iná ẹbọ̀ tí n gòkè lọ sí ọrun lati orí ilẹ̀ ipákà Ornani ti yí idà angẹli apanirun padà (1 Kronika 21)—àpeere tí ó tó fún ẹbọ̀ àti ibálàjà Olugbala fún eniyan ẹlẹ̀şẹ̀. Ọlọrun bu iyì fún Jerusalemu ju ohunkóhun lọ lóri ilẹ̀ ayé. Ọlọrun ti “yan Jerusalemu,” “Ó ti fẹ̀ fún ibùgbé Rẹ.” O. Dafidi 132:13. Níbe fún ọpọ̀lọpọ̀ ọdún, ni àwọn woli mímo ti ɛ işe iranşẹ̀ ikilọ̀ wọn. Níbe ni àwọn

alufa ti fi àwò tùràrí, tí ìkuuku òórùn tùràrí, pẹ̀lú àdúrà àwọn olùjòsìn gòkè lẹ̀ síwájú Ọ̀lọ̀run. Nibẹ̀ ní ojoojúmọ̀ ní a tí ń fí èjẹ̀ ọ̀dọ̀ àgùntàn tí a pa rúbọ̀, èyí tí ó ń tọ̀ka sí Ọ̀dọ̀ Aguntan Ọ̀lọ̀run. Nibẹ̀ ní Jehofa tí fi ara Rẹ̀ hàn lórí itẹ̀ àánú. Níbẹ̀ ní àkàsọ̀ tí ó yanilẹ̀nu nì dúrọ̀ sí, èyí tí ó so ayé pọ̀ mọ̀ ọ̀run (Jẹnẹ́sìs 28:12; Jóhannu 1:51)—àkàsọ̀ lórí èyí tí àwọn àngẹ̀lì Ọ̀lọ̀run ń gòkè tí wọn sì ń sọ̀kalẹ̀, tí ó sì ọ̀nà sí ibi mímọ̀ jùlọ̀ sílẹ̀ fún aráyé. Bí ó bá jẹ̀ wípé Israeli gẹ̀gẹ̀ bí orílẹ̀ èdè ẹ̀ ẹ̀gbọ̀ran sí Ọ̀lọ̀run ní, Jerusalemu ì bá dúrọ̀ títí láe gẹ̀gẹ̀ bí àyànfẹ̀ Ọ̀lọ̀run. Jeremaya 17:21—25. Şugbọ̀n itàn àwọn eniyan tí a b̀kún fún yìí ẹ̀ ẹ̀fihàn ifàşeyin àti işote. Wọn ẹ̀ ẹ̀atakò oore ofe Ọ̀run, wọn sì anfani wọn lò, wọn gan anfani wọn.

Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ wípé Israeli tí fí “àwọn òjìşẹ̀ Ọ̀lọ̀run ẹ̀ ẹ̀leya, wọn kẹ̀gàn ọ̀rọ̀ Rẹ̀, tí wọn sì fí àwọn woli Rẹ̀ şesin” (2 Kronika 36:16), Ó sì fí ara Rẹ̀ hàn fún wọn gẹ̀gẹ̀ bí “Oluwa Ọ̀lọ̀run, alaanu, oloore ofe, onípamọ̀ra tí Ó pọ̀ ní oore àti òtító” (Eksodu 34:6); láika ikosílẹ̀ wọn látìgbàdégba sí, àánú Rẹ̀ sì ń tẹ̀síwájú pẹ̀lú ipẹ̀ rẹ̀. Pẹ̀lú ikaanu ife tí ó ju tí baba sí ọ̀mọ̀ tí ó ń tojú lẹ̀, Ọ̀lọ̀run “rán àwọn òjìşẹ̀ Rẹ̀ sí wọn, Ó ń dide ní kùtùkùtù, Ó sì ń ránşẹ̀, nítori tí Ó ní iyonú sí àwọn eniyan Rẹ̀ àti sí ibùgbé Rẹ̀” 2 Kronika 36:15. Nígbàti ibáwí, ípẹ̀, ati ikilọ̀ kùnà, Ó rán ẹ̀bùn ọ̀run tí ó dára jùlọ̀ sí wọn; àní Ó tú gbogbo ọ̀run sílẹ̀ nínú ẹ̀bùn kan şoşo naà.

Ọ̀mọ̀ Ọ̀lọ̀run fúnra Rẹ̀ ní a rán láti pàrọ̀wà sí ilú tí kò ronúpìwàdà yìí. Kristi ní Ó mú Israeli jáde láti Ijìpti wa gẹ̀gẹ̀ bí èso àjàrà tí ó dára.

O. Dafidi 80:8. Owó ara Rẹ̀ ní Ó fa àwọn alaigbagbo tu kúrò níwájú rẹ̀. Ó gbìn wọn sí “orí òkè tí ó lórà.” Ikẹ̀ ìdaabòbò Rẹ̀ ní Ó fí yì ká. Àwọn iranşẹ̀ Rẹ̀ ní Ó rán láti máa tojú rẹ̀. Ó şo wípé “Kíló tún yẹ̀ kí n ẹ̀ fún ọ̀gbà àjàrà Mì tí Èmi kòì tí ì şe sí?” Aisaya 5:1—4. Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ wípé nígbà tí Ó wò wipe o ye ki o mu eso wa, èso kikan ní o mu wá, sibẹ̀ pẹ̀lú ireti wipe yoo so eso, Ó funra Rẹ̀ wa sinu ọ̀gbà àjara Rẹ̀ boya o le gba a sile kuro ninu iparun. O gbẹ̀ ilẹ̀ yì àjara Rẹ̀ ka; O wọn ọ̀wọ̀ rẹ̀, O sì fẹ̀ran rẹ̀. Agara ko da A ninu akitiyan Rẹ̀ lati ra ajara tí O funra Rẹ̀ gbìn yìí padà.

Fun ọ̀dun mẹ̀ta Oluwa imọ̀lẹ̀ ati ogo n lẹ̀ O si n bo laarin awọn eniyan Rẹ̀. O “rin káàkiri O si n ş‘oore, O n wo gbogbo awọn tí eşu n jeniya san,” O n şe iwosan fun awọn oni-robinu-jẹ̀ ọ̀kan, O n tu awọn tí wọn wà ninu igbekun sílẹ̀, O n la oju awọn afoju, O n mu arọ̀ rin, ati kí odi o gbọ̀ran, O n şo adẹ̀tẹ̀ dí mímọ̀, O n jì oku dide, O si n waasu iyinrere fun awọn otoşì. Işe 10:38; Luku 4:18; Matiu 11:5. Gbogbo eniyan ní a kede ipe oore ofe yìí fun: “Ewa sí ọ̀dọ̀ Mì, gbogbo eyin tí n şìşẹ̀, tí a sí dí ẹ̀ru wuwo le lori, Emi o sí fí isinmi fun yin.” Matiu 11:28.

Bì o tilẹ̀ jẹ̀ wipe a fí ibi san oore fun, tí a sí fí ikorira san ife Rẹ̀ pada (O. Dafidi 109:5), O şe işe aanu Rẹ̀ laikaare. Ko sí ẹ̀ni tí o wa aanu Rẹ̀ tí O ta danu. Alarinkiri tí ko nile, ẹ̀gan ati aini ní ipin Rẹ̀ lojoojúmọ̀, O gbẹ̀ lati şe iranşẹ̀ fun aini awọn eniyan, kí O sí mu kí ibanujẹ̀ wọn o dinku, lati rọ̀ wọn lati gba ẹ̀bun iye. Igbi aanu tí awọn ọ̀lọ̀kan lile yìí da pada pada wa pẹ̀lú igbi tí o lagbara sí tí o kún fun ikaanu, ati ife tí a ko le fẹ̀nu şo. Şugbọ̀n Israeli tí yì pada kuro lođo ọ̀rẹ̀ timọ̀timọ̀ rẹ̀ ati Ẹ̀nikan soso tí O le ran an lẹ̀wọ̀. A gan ipe ife Rẹ̀, a kọ̀ imọ̀ran Rẹ̀ sílẹ̀, a sí fí ibawí Rẹ̀ şesin.

Wakati ireti ati idariji n sare koja lọ; ago irunu Ọlọrun ti a fa seyin fun igba pipe ti fere kun. Ìkuuku ti o n ko ara jo po lati igba ifaseyin ati isote ti o wa dudu ni akoko yii fun ijiya, ni o fe jabo sori awon eniyan esese; Eni ti o si je wipe Oun nikan ni O le gba won lowo idajo ti o ku si dede ni won ti gan, ti won ko sile, ti o si ku die fun won lati kan An mo agbelebu. Nigba ti a ba gbe Kristi ko si ori agbelebu ni Kalfari, akoko Israeligege bi orile ede ti Olorun saanu fun, ti O si bukun fun yoo dopin. Adanu okan kan so so je ajalu ti o tobi ju gbogbo ere ati isura aye yii lo bi a ba fi won we ara won; sugbon bi Kristi ti wo Jerusalemu, iparun odindi ilu nla, ti gbogbo orile ede, naa wa niwaju Re—ilu naa, orile ede naa, ti o ti fi igba kan je ayanfe Ọlọrun, isura asayan Re.

Awon woli ti sokun lori ifaseyin Israeli ati iparun nla ti a o fi be ese won wo. Jeremaya fe ki oju oun je orisun oje, ki oun baa le sokun losan ati loru nitori iparun odomobinrin awon eniyan re, nitori ti a ko agbo Oluwa lo ni igbekun. Jeremaya 9:1; 13:17. Bawo ni edun okan Re a ti po to, Eni ti oju iwoye Re wo ohun ti yoo sele, ki i se fun odun die, sugbon fun odun pipe! O wo angeli apanirun ti o gbe ida soke sori ilu ti o fi igba pipe je ibugbe Jehofa. Lati ori oke Olifi, ni ibudo gan ti Titu ati awon omogun re tedo si, O wo koja afonifoji, awon gbongan ati ogiri mimmo, pelu oju ti o kun fun omije, o ri ni ona ti o banileru, awon ogiri ti awon egbegun ota yipo. O gbo iro ese awon omogun ti n to lowo wo lo si oju ogun. O gbo ohun awon iya ati omogun bi won ti n kigbe fun ounje ninu ilu ti a kamoo. O ri ti a n fi ina jo awon ile mimmo re ti won lewa, ati awon aafin ati ile iso re, ti ibi ti won wa ni igbakan ri di ahoro.

O fi oju inu wo o, O ri bi a ti fon awon eniyan majemu kaakiri si gbogbo orile ede “bi oko ti o baje ninu asale.” Ninu idajo ti aye yii, eyi ti o fe bo lu awon omogun re, O ri idogin akoko lati inu ago ibinu eyi ti yoo mu tan patapata ni akoko idajo ikeyin. Ikaanu Ọlọrun ati ife ti o ni iyonu ni o jade ninu awon oro ti o banininu ye yii: “Jerusalemu, Jerusalemu, iwot ti o ti pa awon woli, ti o si so awon ti a ran si o ni okuta, igba melo ni Emi yoo ko awon omogun re jo po, bi adiyi ti n rado bo awon omogun re labi iye re, sugbon iwot ko je.” I ba se wipe iwot ti a saanu fun ju gbogbo orile ede lo, mo igba ibewo re, ati awon ohun ti won je mo alaafia re! Mo ti dawo angeli idajo duro, Mo ti pe o wa si ironupiwada, sugbon pabo ni won jasi. Ki i tile n se iranse, asaju tabi awon woli ni iwot ko sile ti o si sati, sugbon Eni Mimmo Israeli, Olurapada re. Bi a ba pa o run iwot ni o fa a o. “Eyin ko ni wa si odo Mi ki e baa le ni iye.” Matiu 23:37; Johannu 5:40.

Kristi ri apeere araye ti o ti yigbi ninu aigbagbo ati isote, ti o n sare lo pade idajo esan Ọlọrun ninu Jerusalemu. Iparun iran ti o subu ti o wo Ọlọkan ni o mu ekun kiko jade lati ete Re wa. O ri akosile ese ti a to leseese ninu o si, ekun ati e je eniyan. Okan Re kun fun ikaanu ainipekun fun awon ti a n pon loju ti a si n je niya ninu aye; O fe lati tu gbogbo won lara. Sugbon owot Re ko le yi igbi ibanuje won pada; iwonba awon perete ni yoo wa Orisun kan so so won fun iranlowo. O setan lati fi okan Re lele de oju iku, lati mu igbala wa si arawoto won; sugbon awon die ni yoo wa si odo Re ki won baa le ri iye.

Oba orun n sokun! Omogun Ọlọrun ayeraye n damu ninu emi, irora okan te ori Re ba! Isele yii je iyalenu fun Orun. Aworan ti a ri nibi yii fi bi ese ti buru jojo to han; o fi bi ise naa ti nira

to ani fun Agbara Ayeraye, lati gba ẹlẹṣe la kuro ninu ayọrisi riru ofin Ọlọrun. Jesu wo iran eniyan ti o keyin, O ri aye ti o wa ninu iru itanjẹ kan naa ti o fa iparun Jerusalemu. Eṣe nla ti awọn Ju ṣe ni wipe wọn kọ Kristi silẹ; eṣe nla ti awọn Kristeni yoo jẹ kikọ ofin Ọlọrun silẹ, ipilẹ ijọba Rẹ ni ọrun ati aye. A yoo gan ilana Jehofa, a yoo si sọ di asan. Ogooro awọn eniyan ti wọn wa ninu igbekun eṣe, ti wọn jẹ ẹru Satani, ti o daju wipe wọn yoo jiya iku ẹẹkeji ni yoo kọ lati gbọ ọrọ otitọ ni ojo ibewo wọn. Ifọloju ti o banileru! Iraniye ti o sajeji.

Ojo meji saaju ajo Irekoja, nigbati Kristi ti kuro ni tẹmpili fun igba ikẹyin, lẹyin ti O ti ba agabagebe awọn adari awọn Ju wi, O jade pẹlu awọn ọmọ ẹyin Rẹ lọ si oke Olifi, O si joko ni ori pápá ni odikeji ilu naa. Lẹẹkansì O wo tẹmpili naa pẹlu ogo didan rẹ, ade ẹwa ti o de ori oke mimọ naa.

Ni ẹgbẹrun ọdun kan seyin, onísáamù ti kókíkí aanu Ọlọrun fun Israeli ni fifi ile mimọ Israeli ṣe ibugbe Rẹ: “Ni Salemu pẹlu ni ago Rẹ wa, ati ibujoko Rẹ ni Sioni.” O “yan ẹya Juda, oke Sioni ti O fẹ. O si kọ ibi mimọ Re bi aafin ti o ga.” O. Dafidi 76:2; 78:68, 69. A kọ tẹmpili akọkọ ni àkókò ti nńkan n lọ deede julọ ninu itan Israeli. Iṣura ti o pọ yanturu ni ọba Dafidi ko pamọ fun iṣe yii, a kọ iwe ilana ile naa ni abẹ imisi Ọlọrun. 1 Kronika 28:12, 19. Solomoni, ọba ti o gbọn julọ ninu awọn ọba Israeli ni o pari rẹ. Tẹmpili naa ni ile ti o logo julọ lori ile aye yii. Sibẹ Ọlọrun kede nipasẹ woli Hagai nipa tẹmpili naa pe: “Ogo ile ikẹyin yii yoo tobi ju ti iṣaaju lọ.” “Emi yoo si mi gbogbo orilẹ ede, Ifẹ inu gbogbo awọn orilẹ ede yoo si de: Emi yoo si fi ogo kun ile yii, beṣeni Oluwa awọn ọmọ ogun wi.” Hagai 2:9, 7.

Lẹyin igba ti Nebukadnesa pa tẹmpili naa run, awọn eniyan ti wọn pada lati oko ẹru ọlọjo pipe, wa si orilẹ ede ti o ti di ahoro naa, ti awọn eniyan ti fẹrẹ sa kuro nibẹ tan, wọn tun un kọ ni bii ọdẹgbeta (500) ọdun saaju ibi Kristi. Awọn arugbo ti wọn ri ogo tẹmpili Solomoni wa ninu wọn, wọn sọkun nigbati wọn n fi idi ile tuntun lele nitori pe ko rẹwa to ile ti iṣaaju. Woli naa ṣe alaye ero ti o wọpọ nigba naa bayii pe: “Tani o kù ninu yin ti o ri ile yii ninu ogo rẹ akọkọ? Bawo ni ẹ ti ṣe ri nisinsinyii? Ko ha dabi asan ni oju yin bi a ba fi wọn we ara wọn?” Hagai 2:3; Esra 3:12. Nigba naa ni a ṣe ileri wipe ogo ti ikẹyin yoo ju ti iṣaaju lọ.

Ṣugbọn tẹmpili keji ko logo to ti iṣaaju; beṣeni ko ni awọn ohun ti a le fi oju ri ti wọn ṣe afihan iwapẹlu Ọlọrun ti wọn wa ninu tẹmpili akọkọ. Ko si ifihan agbara Ọlọrun ni àkoko ti a ya a si mimọ. A ko ri ki ikuuku ogo o kún inu tẹmpili tuntun naa. Ina kankan ko sọkale lati ọrun wa lati jo ẹbọ lori pẹpẹ. Ko si Shekina laarin awọn kerubu ninu ibi mimọ julọ; ko si apoti ẹri, itẹ aanu ati walaa majemu nibẹ mọ. Ko si ohùn ti o kọ lati ọrun lati fi ifẹ Jehofa han fun alufa.

Fun ọpọlọpọ ọdun awọn Ju ti n ṣe akitiyan ṣugbọn laisi ayọrisi lati fihan ibi ti ileri Ọlọrun ti Hagai sọ yoo ti di mimuṣe; sibẹ igberaga ati aigbagbo ra wọn niye lati mọ itumo gan ti ọrọ woli naa ni. A ko bu ọla fun tẹmpili keji pẹlu ikuuku ogo Jehofa bikoṣe pẹlu iwapẹlu Ẹni ti kikun Ọlọrun n gbe inu Rẹ ninu ara—ti O jẹ Ọlọrun funra Rẹ ti a fihan ninu ẹran ara. “Ifẹ awọn orilẹ ede” wa sinu tẹmpili Rẹ nitooto nigba ti Ọkunrin Nasarẹti n kọni ti O si n wonisàn ninu ile mimọ naa. Nitori pe Kristi wa sinu rẹ, ati ninu eyi nikan ṣoṣo ni tẹmpili keji fi ni ogo

ju ti išaaju lẹ. Şugbõn Israeli ti le Ẹbun ọrun jinna si ara rẹ. Pẹlu bi Olukọ onirelẹ naa ti jade kuro lẹnu ilẹkun oniwura rẹ, ni ojo naa ni ogo fi ile naa silẹ titi lae. Nigba naa ni ọrọ Olugbala wa si imuşẹ wipe: “A fi ile yin silẹ fun yin ni ahoro.” Matiu 23:28.

Awon ọmọleyin Kristi kun fun ibe ru ati iyalenu pẹlu asọtẹlẹ Kristi nipa iparun tẹmpili naa, wọn si fẹ lati mọ awon itumọ ọrọ Rẹ ni kikun. Ọrọ, işe ati ogbon ikole ni a lo sori ile naa lati le jẹ ki ogo rẹ o pọ si. Oba Herodu Nla ná ọrọ awon Romu ati awon Ju sori tẹmpili naa ni ona akoyawo. Ani olori işoba aye bukun fun pẹlu awon ebun rẹ. Awon okuta mabu ti won funfun ti won si tobi jojo ti a ko wa lati Romu nitori rẹ, wa lara ohun ti a fi kọ o. Awon okuta wonyi ni awon ọmọ eyin pe akiyesi Oga won si wipe: “Wo iru okuta ati iru ile ti o wa nihin yii!” Maku 13:1.

Jesu fesi si awon ọrọ wonyi lona to lowo ti o si yanilenu: “Looto ni mo wi fun yin, ki yoo si okuta kan nihin yii ti a o fi silẹ lori ekeji, ti a ki yoo wo lule.” Matiu 24:2.

Awon ọmọ eyin so iparun Jerusalemu papo mọ awon işelẹ ipadabo Jesu ninu ogo lati wa gba ite işoba aye, ki O si şe idajo awon Ju ti ko ronupiwada, ki O si gba orile ede naa kuro lowo ajaga Romu. Oluwa ti so fun won pe Oun n padabo leşekeji. Nitori naa, nigba ti a menuba idajo lori Jerusalemu, okan won lo si ibi ipadabo naa; bi won si şe yi Olugbala po ni ori oke Olifi, won beere: “Nigba wo ni awon nnkan wonyi yoo şe? Ati kini yoo jẹ ami wiwa Rẹ ati ti opin aye?” Eşẹ 3.

Ninu aanu a şiji bo ojo iwaju kuro loju awon ọmọ eyin. Bi awon nnkan buburu meji ba ye won yekeyeke nigba yen—işiya ati iku Olurapada ati iparun ilu won ati tẹmpili—ipaya a bo won mọlẹ. Kristi şe alaye awon işelẹ pataki ti yoo şe şaaju opin akókò fun won. Ọrọ Rẹ ko ye won daradara nigba naa; şugbõn a o la itumọ rẹ ye awon eniyan Rẹ bi won ba şe nilo awon ekọ to wa ninu rẹ. Asọtẹlẹ ti O so ní orişi itumọ meji; nigba ti o so nipa iparun Jerusalemu, o tun şe apeşere awon ajalu ojo nla ti o keyin. Jesu kede idajo ti yoo wa si ori Israeli alaigboran si etigbo awon ọmọ eyin, paapaa julọ idajo igbesan ti yoo wa si ori won fun kiko Mesaya silẹ ati fun kikan An mọ agbelebu. Awon ami ti ko şe e şimo ni yoo wa şaaju opin ti o lẹru naa. Akoko buburu yoo yara wá kankan ati logan. Jesu tun kilo fun awon atele Rẹ pe: ” Nigba ti eyin ba ri ikorira ti isodahoro, ti a ti enu woli Danieli so, ti o ba duro ni ibi mimọ (eni ti o ba ka a, ki oye ki o ye:) nigba naa ni ki awon ti n bẹ ni Judea o salo si awon ori oke.” Matiu 24:15, 16; Luku 21:20, 21.

Nigba ti a ba gbe opagun aborişawon ara Romu ró sori ile mimọ, eyi ti o jinna die si odi ilu, nigba naa ni ki awon atele Kristi o wa aabo nipa fifi eşe fẹ. Nigba ti won ba ti ri ami ikilo, gbogbo awon ti won ba fẹ sa asala ko gbodo deşẹ duro. A nilati şe igboran si ami ikilo lati salo ni gbogbo ile Judea ati ni Jerusalemu funra rẹ logan. Eni ti o ba wa ni ori ile ko gbodo sokale wo inu ile, ani lati mu ohun ti o şe iyebiye julọ. Awon ti won ba n şişe ninu oko tabi oğba ajara ko gbodo pada lati mu aşo ti won bo kale nigba ti won n şişe ninu oorun ojo naa. Won ko gbodo lora fun işeju kan ki won ma baa ni ipin ninu iparun gbogboogbo naa.

Ki i ɛ wípe a ɛ Jerusalemu loɔo nikan ni ni akoko ijoba Herodu, ɔugbon pelu kiko awon ile iso, ogiri ati odi alagbara, ni afikun pelu agbara ibi ti a te ilu naa do si, o di ilu ti a ko le fi ipa wo. Ni asiko yii, enikeni ti yoo ba so asotele iparun re ni gbangba, yoo dabi atanilo ye ti n ya were ni bii Noah ni akoko re. Sugbon Kristi ti so wípe: “Orun ati aye yoo koja lo, sugbon oro Mi ki yoo koja lo.” Matiu 24:35. Nitori awon ese re, a ti kede ibinu nla le Jerusalemu lori, orikunkun aigbagbe re si je ki o daju. Oluwa ti so nipase woli Mika pe: “Gbọ eyi Emi be yin, eyin olori ni Jakabu, ati eyin alakoso ile Israeli ti o korira idajo, ti o si n yi otito pada. Won fi e je ko Sioni ati Jerusalemu pelu aisedeede. Awon olori re n se idajo nitori abetele, awon alufa re n koni nitori owo ise, awon woli re n sotele fun owo: sibe won o ha gbekete Oluwa, ki won si wípe, Oluwa ko ha wa laarin wa bi? ibi kan ki yoo ba wa.” Mika 3:9—11.

Awon oro wonyi se alaye ni pipe iwa ibaje ati ododo ara eni awon olugbe Jerusalemu. Nigba ti won n so wípe won n tele ilana ofin Olorun laiyese, won n ru gbogbo agbekale ofin. Won korira Kristi nitori iwa mimo ati ailabawon Re fi aisedeede won han; won si fi esun kan-An wípe Oun ni O se okunfa gbogbo isoro ti o de ba won ni ijiya fun ese won. Bi o tile je wípe won mo O ni alailese, won so wípe iku Re se pataki fun aabo orile ede won. Awon adari Ju wípe, “Bi a ba fi I sile, gbogbo eniyan yoo gba A gbọ: awon ara Romu yoo si wa gba ile ati orile ede wa pelu.” Johanu 11:48. Bi a ba jowo Kristi lowo fun pipa won le je eniyan ti o lagbara ti o tun wa nio kan lekan si. Won ba ronu be, won wa fi ohun so kan ninu ipinu olori alufaa, wípe o san ki enikan o ku ju ki gbogbo orile ede o segebe lo.

Bayii ni awon adari Ju se ko “Sioni pelu e je, ati Jerusalemu pelu aisedeede.” Mika 3:10. Ati pelu, nigba ti won pa Olugbala won nitori pe O ba ese won wi, ododo ara eni won po debi wípe won si ri ara won gege bi eniyan ti Olorun saanu fun, won si n reti ki Oluwa gba won lowo awon ota won. Woli naa tesiwaju wípe: “Nitori naa, nitori yin ni a o se ro Sioni bi oko, Jerusalemu yoo di okiti ati oke nla ile bi ibi giga igbo.” Ese 12.

Fun bi ogoji odun leyin ti Kristi ti funra Re kede iparun Jerusalemu, Oluwa fa idajo Re lori ilu ati orile ede naa seyin. Ipamora Olorun lori awon ti won ko iyinrere Re sile, ti won tun pa Omọ Re je eyi ti o yanilenu. Owe igi ti ko so eso se afihan ibasepo Olorun pelu orile ede Ju. Ase naa ti jade wa, “gee lule, eese ti o fi n gba ile lasan?” (Luku 13:7) sugbon aanu Olorun si fi won sile fun igba die. Opolopo si wa laarin awon Ju ti ko ni oye nipa iwa ati ise Kristi. Ati pe, awon omọ koi tii je anfani tabi gba imole ti awon obi won kegan. Nipase iwaasu awon apostoli ati awon emewa won, Olorun yoo je ki imole o tan si won; a yoo je ki won o ri bi asotele ti se di mimuse, ki i se ninu ibi ati igbesi aye Kristi nikan, sugbon ninu iku ati ajinde Re. A ko da awon omọ lebi nitori ese awon obi won; sugbon pelu oye nipa gbogbo imole ti a fun awon obi won, ti awon omọ tun ko awon imole ti a fifun won ni afikun sile, won di alabapin ese awon obi won, won si kun odiwon ese awon obi won de enu.

Ipamora Olorun si Jerusalemu tubo n je ki won yigbi ninu aironupiwada si ni. Ninu ikorira ati iwa ika won si awon omọ eyin Jesu, won ko ipe aanu ikeyin sile. Nigba naa ni Olorun mu aabo Re kuro lori won, O si mu agbara ti n kawo Satani ati awon angeli re ko kuro. A wa fi orile ede naa sile fun akoso olori ti o yan. Awon omọ re ti gan oore ofe Kristi eyi ti i

ba kawo ero buburu won kò, awon wonyi ni won wa segun won. Satani wa ru eyi ti o gbona ti ko si ni ironu julò ninu ifekufe okan won soke. Awon eniyan ko ronu; won ti koja ironu—oofa okan ati ibinu ti ko nitumò ni o n dari won. Won dabi Satani ninu iwa ika won. Ainifokantan, owú, ikorira, ija, isote, ati ipaniyan ni o wa laarin won, ninu idile, ati ni orile ede, laarin awon ti won ga julò ati laarin awon ti won kere julò. Ko si aabo nibi kankan. Awon ore ati ibatan n dale ara won. Awon obi n pa awon omò won, beeni awon omò n pa awon obi won. Awon adari awon eniyan naa ko ni agbara lati se akoso ara won. Oofa okan ti ko ni akoso so won di onroro. Awon Ju gba eri eke lati da Omò Olurun alaise lebi. Bayii ifesunkanni lona eke ko je ki aye won o nitumò. Nipa ise won, won ti n so o lati igba pipe wa wipe: “Je ki Eni Mimò Israeli o kuro niwaju wa.” Aisaya 30:11. Bayi a fi ife okan won fun won. Iberu Olurun ko di won lowo mo. Satani ti di olori orile ede naa, awon alakoso ilu ati esin wa labe isakoso re.

Ni igba miran awon olori egbe alatako a parapo lati ko eru awon ti won wa ninu ahamo won, ti won a si fiya je won, won a ba ara won ja won a si pa ara won ni ipakupa ailaanu. Ani wipe tempili je mimò ko dawo iwa onroro buburu won duro. A pa awon olujosin niwaju pepe, a si so ibi mimò di aimo pelu oku awon ti a pa. Sibe ninu ifoju ati iyaju so oro odi won, awon ti n wu iwa ika yii n so o ni gbangba wipe won ko ni iberu wipe a o pa Jerusalemu run nitori pe ilu Olurun funra Re ni. Lati le fi idi agbara won mule daradara, won fun awon woli eke ni owo abetele, ani nigba ti awon omò ogun Romu n do ti tempili, lati le kede ki awon eniyan o duro de igbala lati odo Olurun. Titi ti gbogbo re fi pari, awon eniyan gbagbo wipe Eni Giga julò yoo ja fun won lati segun awon ota won. Sugbon Israeli ti fi ekan ko aabo Olurun sile, bayi ko ni aabo. Jerusalemu ti o ye ki a kaanu fun! ti a faya latari ija abele, eje awon omò re ti won funra won se iku pa ti so awon adugbo re di alawo pupa fode, nigba ti awon omò ogun ajeji n wo awon odi re ti won si n pa awon omò ogun re.

Gbogbo awon asotele ti Jesu so nipa iparun Jerusalemu ni won wa si imuse patapata. Awon Ju ni iriri otito awon oro ikilo re: “Iru osuwon ti eyin ba fi won, oun ni a o fi won fun yin.” Matiu 7:2.

Awon ami ati ise iyanu sele ti won so nipa ajalu ati iparun ti n bo. Laarin oru, imole ti ki i se lasan tan si ori tempili ati pepe. Lori ikuuku awosanma nigba ti oorun n wo, a ri aworan awon keke esin ati awon jagunjagun ti won n ko ara won jo po fun ogun. Awon iró ti won seni ni kayefi deru ba awon alufa ti won n josin ninu ibi mimò ni ale; ile mi, a si gbò ohun pupo ti n kigbe wipe: “E je ki a kuro nibi.” Ilekun nla ti o wa ni iha ila oorun, ti o wuwo debi wipe o maa n nira fun bi ogun eniyan lati padé, ti a si fi awon irin nla de mo okuta ti o le koko ni o si sile ni oru ojanjo lairi ohun ti o si.

Fun odun meje okunrin kan n lo sòkè sódò kaakiri awon adugbo Jerusalemu, o n kigbe iparun ti yoo wa si ori ilu naa. O n ko orin arò losan ati loru bayi pe: “Ohun kan lati ila oorun wa! ohun kan lati iwò oorun wa! ohun kan lati afefe merelerin! Ohun kan ti o tako Jerusalemu ati tempili! ohun kan ti o tako oko iyawo ati iyawo! ohun kan ti o tako gbogbo eniyan!” A ti eni ajeji yii mo inu tubu, a si naa, sugbon ko se aròye kan. Idahun re si ifiyajeni ati iwosi ti a

fi kan-an ni wipe: “Ègbé, ègbé ni fun Jerusalemu!” “egbe, egbe ni fun awon olugbe inu re!” Ko dawo igbe ikilo re duro titi ti a fi pa a ninu idoguntì ti o sotele.

Ko si Kristeni kankan ti o segebe sinu iparun Jerusalemu. Kristi ti ki awon omo eyin Re nilo, gbogbo awon ti won gba oro Re gbo ni won wona fun ami ti O seleri. Jesu wipe, “Nigba ti eyin ba ri ti awon egbegun yi Jerusalemu ka, ki e mo wipe iparun re ti sunmo etile. Ki eni ti o wa ni Judea o salo si awon okè; ki awon ti won wa laarin re o jade kuro.” Luku 21:20, 21. Leyin ti awon Romu labẹ Cestius yi ilu naa ka, lairotẹle won fi ibudo won sile nigba ti ohun gbogbo mu ki o rorun fun won lati se akolu. Awon ti a d’ogun ti, ti atako sise ti su ti fere juwo sile, nigba ti olori ogun awon Romu sadede fa awon omo ogun re seyin laisi idi kan pato. Sugbon aanu Olurun ni o n se akoso awon isele fun rere awon eniyan Re. A ti fi ami ti a seleri han fun awon Kristeni ti n sona, bayi anfani ti si sile fun gbogbo eni ti o ba fe lati se igboran si ikilo Jesu. Awon isele yii se regi to bee gee ti ko fi si eyikeyi ninu awon Ju tabi awon Romu ti o le di awon Kristeni lowo ninu asala won. Nigba ti Cestius n pada seyin, awon Ju sa tele awon omo ogun re; nigba ti awon mejeeji n woya ija, awon Kristeni ni anfani lati fi ilu naa sile. Ko si ota kankan ni eyin odi ilu ni akoko yii lati da won duro. Ni akoko idogun ti yii, awon Ju n pejo po si Jerusalemu lati se ajodun Ajo Ago, bayii ni awon Kristeni se ri aye salo laisi idiwo. Laifi ese fale, won salo si ibi aabo—ilu Pella, ni ile Perea, ni ikoja Jordani.

Awon egbegun Ju ti won n sa tele Cestius ati awon omo ogun re leyin, kolu won lateyin wa pelu ero lati pa won run patapata. Pelu inira nla ni awon Romu fi le faseyin tan patapata. Awon Ju si pada sile pelu ikogun won, won si wo Jerusalemu pelu isegun laisi adanu kan to dabi alara. Sugbon ibi lasan ni aseyori won yii ko ba won. O fun won ni emi orikunkun ati atako si awon ara Romu eyi ti o mu iparun ti ko se e so ba ilu ti a ti fi gegun naa.

Ijamba ti o banileru ni o subu lu Jerusalemu nigba ti Titu pada do ti ilu naa. Orisirisi eto ni won n lo ninu ilu naa ni akoko ajo Irekoja, nigba ti opolopo awon Ju pejo po sinu ogiri re. Aká ounje won, eyi ti o ba je wipe bi won ba lo o daradara i ba to won fun opo odun, ni a ti koko fi sofo latari owu ati igbesan awon onijagidijagan, ni bayi won wa ni gbogbo iriri ipaya ebi. A ta osuwon oka kan fun iwon talenti kan. Ijiya ebi naa po to bee gee ti awon eniyan n ge awo igbanu, bata, ati ti ibori won je. Opo eniyan yoo yo kele jade lala lati lo wa awon eweko to wa leyin odi ilu, bi o tile je wipe opo ninu won ni a mu ti a pa pelu ifiyajeni kikoro, ni opo igba, a maa n fi ipa gba eyi ti awon ti won ba pada de ni alaafia ba ri lowo won, bi o tile je wipe won fi emi ara won wewu. Ijiya ti o buru jai ni awon ti won ba ni agbara fi maa n je awon alaini eniyan lati le fi ipa gba ounje perete ti won ba ni ni ipamo. Awon ti won ba ti jeun yo ni won saba maa n wu iru iwa ika yii pelu erongba lati le ri ounje ko pamọ fun ojo iwaju.

Egbegberun ni won padanu emi won nitori iyan ati ajakale arun. O dabi enipe ife si ara eni ti parun tan. Awon oko n ja iyawo won lole, bee ni awon iyawo n se pelu. Awon omo a maa ja ounje gba kuro lenu awon obi arugbo won. Ibeere woli naa wipe, “Nje obirin ha le gbagbe omo omu re”? ri idahun laarin odi ilu ti iparun de ba naa: “Owo awon obinrin alaanu ti se awon omo tikara won: awon wonyi ni ohun jije fun won ni igba wahala odomobinrin awon eniyan mi.” Aisaya 49:15; Ekun Jeremaya 4:10. Bee ni a mu ikilo asotele ti a se ni

ẹgbeje (1400) ọdun seyin wa si imuse: “Obinrin ti awo re tutu ninu yin ti o si se elege, ti ko je da asa ati fi atelese re kan ile nitori ikera ati iwa elege, oju re yoo koro si oko ookan aya re, ati si omo re okunrin, ati omo re obinrin, ...ati si awon omo re ti yoo bi; nitori pe oun o je won ni ikoko nitori aini ohunkohun; ninu idoti ati ihamo naa, ti ota re yoo ha o mo ni ibode re.” Deuteronomi 28:56, 57.

Awon adari Romu se akitiyan lati fiya je awon Ju ki won baa le juwo sile. A na awon elewon ti won se agidi nigba ti a mu won, a fiya je won a si kan won mo agbelebu niwaju ogiri ilu naa. Ogogorun ni a n se bayi pa lojoojumo, ti ise to n deru bani yii si n tesiwaju titi ti Afonifoji Jehosafati ati Kalfari fi kun fun agbelebu debi wipe ko si aye lati koja laarin won. Ona ti o buru patapata gbaa ni a fi be egun ti a so jade niwaju aga idajo Pilatu wo: “Ki eje Re o wa lori wa, ati awon omo wa.” Matiu 27:25.

Titu i ba momo fi opin si isele buburu yii ti Jerusalemu i ba masi jiya idajo re ni kikun. Ipaya mu bi o se ri awon oku ni okiti ninu awon afonifoji. A fi bi eni ti o wa ninu iran, o wo tempili ologo naa lati oke Olifi wa o si pase pe ki a mase fi owokan okan ninu awon okuta re. Ki o to se akitiyan lati gba ilu olodi yii, o sipe fun awon adari Ju lati mase kan an nipa fun ohun lati so ibi mimo won di aimo pelu eje. Bi won yoo ba jade wa lati wa ja nibomiran, ara Romu kan ki yoo ba tempili mimo naa je. Josefosi funra re ro won ni ona ti o muni lokaan julola lati juwo sile, lati gba ara won, ilu won ati ibi ijosin won sile. Sugben egun kikoro ni won fi da a lohun, a so oko lu olubalaja eniyan won ti o keyin, bi o ti n bebe pelu won. Awon Ju ti ko ipe Omo Olorun sile, ni akoko yii isaroye ati ebe a tile se okan won le si lati se atako titi de opin ni. Pabo ni akitiyan Titu lati daabo bo tempili naa ja si; Eni ti o tobi ju u lo ti so wipe a ki yoo fi okuta kan lele lori ekeji.

Agidi awon adari awon Ju ati iwa odaran to buru jai ti won n wu ninu ilu ti a do ti yii ru ibinu ati ikorira awon ara Romu soke, leyin- oreyin Titu pinu lati fi ibinu kolu tempili naa. O si pinu sibe wipe bi o ba se e se a ki yoo pa a run. Sugbon a ko se igboran si ase re. Leyin igba ti o wo inu ago re lo lale, awon Ju jade wa lati inu tempili won lati kolu awon omo ogun ti won wa ni ita. Ninu ijakadi yii, omo ogun kan ju igi ina lati enu ilekun wa, logan bi awon yara ti a fi igi kedari se loso ninu ile mimo naa se gbina niyen. Titu sare lo sibe pelu awon adari ogun re, o si pase ki awon omo ogun o pa ina naa. Won ko da a lohun. Ninu ibinu won, awon omo ogun ju igi ina sinu awon iyara ti won wa lebaa tempili naa, leyin eyi won fi ida won pa opolopo awon ti won wa aabo si ibe. Eje n san lori awon ategun bi omi. Egbeegberun awon Ju ni won segbe. Ninu ariwo ogun naa, a gbo opolopo ohun ti n kigbe wipe: “Ikabodi!”—ogo ti kuro.

“Titu ri wipe ko se e se ki oun o dawo ibinu awon omo ogun naa duro; oun pelu awon osise re wo inu tempili naa, won si ye inu re wo. Ewa re ya won lenu, niwon igba ti ina koi tii wo inu ibi mimo, o sa ipa ikeyin lati da a si, o sare jade lekan si lati ba awon omo ogun re soro lati pa ina naa. Olori ogun orun Liberalis fe fi ipa mu won segboran; sugbon aponle won fun olootu ijoba ko ni itumo loju ikorira won si awon Ju, ife lati jagun ati ireti lati ri ikogun. Awon omo ogun ri ohun gbogbo to yi won ka bi won ti n dan gbinrin pelu wura, ti won tun

dan si nitori ina ti n jo; wọn ro ni ọkan wọn pe isura ti ko ẹ e ẹro ni a to jo sinu ibi mimọ. Ọmọ ogun kan ti a ko fi fi ẹgudu ti n jona si ara ilẹkun: gbogbo ile naa ni o gbina lẹwọ kan. Eefi ti o dudu pẹlu ina ni o lé awọn ọgagun jade, bẹ ni a fi ile ọlẹwọ naa silẹ fun atubotan ẹ. Işele yii jẹ eyi ti o buru ni oju awọn ara Romu, kini yoo jẹ si awọn ara Ju? Ori oke ti o n ẹ akoso ilu naa n jona bi oke onina ti n ẹ eefin. Ni meni meji ni gbogbo ile naa subu pẹlu ariwo nla ti ina si bo gbogbo wọn.

Awọn orule ti a fi kedari ẹ dabi ọwọ ina; awọn ẹsonso ori ẹmpili dabi ina nla; awọn ilẹkun ile iṣo n ju ọwọ ina ati eefin soke. Awọn oke ti wọn yi i ka mọ; awọn eniyan si ko ara wọn jo pọ lẹlẹgbẹjẹgbẹ, wọn n woran pẹlu ibanujẹ ọkan bi iparun naa ti n ẹsiwaju: ogiri ati ẹba oke ilu naa kun fun awọn eniyan, oju awọn kan kọ ẹ lẹwọ nitori ẹdun ọkan, nigbati awọn miran n kigbe ẹsan ti ko nitumọ. Ariwo awọn ọmọ ogun Romu bi wọn ti n sare lẹ soke sodo, pẹlu igbe awọn alajakuakata ti wọn n ẹgbẹ ninu ina dapọ mọ iro ina ati iro iṣubu awọn igi nla nla. Awọn oke da iro igbe awọn ti wọn wa lori oke pada; ni gbogbo akoko yii, awọn ogiri n da iro igbe ati ẹkun pada. Awọn ti wọn ti fẹ kú nitori iyan lo gbogbo agbara ti o ku ninu wọn lati kigbe arò ati iparun.

“Ipakupa ti o n lẹ ninu ile tilẹ tun buru jai ju bi a ti ri lati ita lẹ. Ọkunrin ati obinrin, agba ati ọmọde, awọn alakatakiti ati awọn alufa, awọn ti wọn n jà ati awọn ti wọn bẹbẹ fun aanu ni a ge lulẹ laidákansí. Iye awọn ti a pa pọ ju ti awọn ti n pan lẹ. Awọn ọmọ ogun nilati gun ori okiti awọn ti wọn ti ku kọja ki wọn ba le ẹsiwaju ninu iṣẹ iparun wọn.”

Lẹyin iparun ẹmpili naa, gbogbo ilu naa subu si ọwọ awọn ara Romu ni kia. Awọn adari Ju sa kuro ninu awọn ile iṣo agbara wọn ti Titu si ba wọn ti wọn sofo. O yọju wo wọn pẹlu iyanu o si sọ wipẹ Ọlọrun ti fi wọn le oun lẹwọ; nitori ko si iru ẹro naa bi o ti wu ki o lagbara to ti o le bori awọn odi alagbara ẹ. A wó ilu ati ẹmpili naa palẹ de ipilẹ wọn, a si ro ilẹ naa ti ibi mimọ duro le lori “bi oko.” Jeremaya 26:18. O le ni millionu kan awọn Ju ti wọn ẹgbẹ ninu idogunti naa ati ipaniyan ti o ẹle; a ko awọn ti ko ku ninu ogun ni igbekun, a ta wọn bi ẹru, a wọ wọn lẹ si Romu lati ẹ ayesi iṣẹgun aṣẹgun wọn, a ju wọn si ẹranko ninu gbongan igbafẹ, a fọ wọn kaakiri gbogbo aye bi alainile.

Awọn Ju ni won rọ ẹkẹẹkẹ ara wọn; awọn funra wọn ni wọn kun ago ijiya wọn. Wọn n kore ohun ti ọwọ wọn gbin ninu iparun ti o de ba wọn gẹgẹ bi orilẹ ede, ati ninu ijiya ti o ẹle ifonka wọn lasan ni. Woli naa sọ wipẹ: “Israeli iwọ ti pa ara ẹ run;” “nitori iwọ ti ṣubu nitori aiṣedeede ẹ.” Hosea 13:9; 14:11. A saba maa n ẹ agbekalẹ ijiya ti a fi bẹ wọn wo gẹgẹ bi aṣẹ taara lati ọdọ Ọlọrun wa. Bayi ni atannijẹ nla naa ẹ n fi iṣẹ ọwọ ẹ pamọ. Nipa fifi orikunkun kọ ifẹ ati aanu Ọlọrun silẹ, awọn Ju jẹ ki a mu aabo Ọlọrun ti o wa lori wọn kuro, a si gba Satani laaye lati dari wọn bi o ti fẹ. Awọn iwa ika ti a wu ni akoko iparun Jerusalemu jẹ ifihan agbara igbesan Satani lori awọn ti wọn fi ara wọn si abẹ iṣakoso ẹ.

A ko le mọ iye ti a jẹ Kristi fun alaafia ati aabo ti a n jẹgbadun. Agbara ikalẹwọko Ọlọrun ni koi ti i jẹ ki iran eniyan o bọ si ọwọ iṣakoso Satani patapata. Awọn alaigboran ati alailọpẹ ni idi nla lati fi imoore wọn han fun aanu ati ipamọra Ọlọrun ni dida agbara buburu ati agbara

ika ẹni ibi ni duro. Şugbɔn nigba ti eniyan ba koja odiwɔn ipamɔra Ọlurun, a o mu ikalɔwoko naa kuro. Ọlurun ko duro gege bi olumuse idajo ese fun elesese; şugbɔn a fi awon ti won ko aanu Re silẹ si ara won lati kore ohun ti won gbin. Gbogbo itansan imole ti a ko silẹ, gbogbo ikilo ti a gan ti a ko se igboran si, gbogbo ifekufe okan ti a te lorun, gbogbo ese si ofin Ọlurun, je irugbin ti a gbin ti yoo mu ikore ti o daju wa. Emi Ọlurun ti elesese n fi gbogbo igba n ko silẹ, ni a o mu kuro lodọ re leyin-oreyin, ti ko si ni si agbara lati se akoso ero buburu inu okan, ko si ni si aabo kuro ninu iwa ika ati ikorira Satani.

Iparun Jerusalemu je ikilo nla ti o si leru fun gbogbo awon ti won n fi ebun oore ofe Ọlurun sere, ti won n ko ipe aanu Ọlurun silẹ. Ko si ibi ti a tun ti ri ijeri ti o yeni yeke nipa ikorira Ọlurun fun ese, ati nipa ijiya ti o daju ti yoo wa si ori elesese.

Asotele Olugbala nipa ibewo idajo lori Jerusalemu yoo ni imuse miran, eyi ti iparun yen je ojiji lasan fun. A le ri iparun aye ti o ko aanu Ọlurun silẹ ti o tun te ofin Re loju ninu atubotan ilu ti a yan yii. Akosile nipa ijiya eniyan ti aye ti ri ni gbogbo akoko iwa odaran olojo gboro je eyi ti o banininuje. O maa n banilokanje, o si maa n su ni nigba ti a ba n ro o. Ohun ti o buru jojo ni o maa n je atubotan kikọ ase Ọrun silẹ. Şugbɔn isele ti o buru ju eyi lo ni a se alaye re ninu ifihan nipa ojo iwaju. Awon akosile ateyinwa—irukerudo olojo gboro ti won to leseese, ija, ati idaju ijoba bole, “ogun awon jagunjagun ...pelu ariwo iporuuru ati aso ti a yi ninu eje” (Aisaya 9:5)—kini awon nnkan wonyi jasi ni afiwe pelu iberu ojo naa nigba ti a ba mu Emi Ọlurun ti n kani lowo ko kuro patapata lori awon eni buburu, ti ko ni si nibẹ mo lati dawo itusita ifekufe okan eniyan ati ibinu gbigbona eniyan duro! Aye yoo ri ni ona ti koi ti i riri atubotan isakoso Satani.

Şugbɔn ni ojo naa bii ti akoko iparun Jerusalemu, a o gba awon eniyan Ọlurun silẹ, gbogbo awon ti a ko oruko won sinu iwe iye. Aisaya 4:3. Kristi so pe Oun n bo lekeje lati ko awon eniyan Re ti won je olooto si si odo ara Re: “Nigba naa ni gbogbo eya aye yoo kaanu, won yoo si ri Omọ eniyan ti yoo maa ti oju ọrun bo ti Oun ti agbara ati ogo nla. Yoo si ran awon angeli Re pelu ohun ipe nla, won o si ko gbogbo awon ayanfe Re lati origun mererin aye jo, lati ikangun ọrun kan de ekeji.” Matiu 24:30, 31. Nigba naa ni yoo fi emi enu Re pa awon ti ko se igboran si iyinrere, yoo si pa won pelu itansan wiwa Re. 2 Tesalonika 2:8. Bi ti Israeli ni igba atijo, awon eniyan buburu ni won pa ara won run; won n şubu nipase aisedeede won. Nipa igbesi aye ese, won ti pin ara won niya pelu Ọlurun to bee gege ti iwa buburu fi ba iseda won je, ti ifarahan ogo Re yoo jasi ina ajonirun fun won.

Ki awon eniyan o sora ki won ma baa gbagbe eko ti a fifun won ninu oro Kristi. Bi O ti ki awon omọ eyin Re nilo nipa iparun Jerusalemu, ti O fun won ni amì nipa iparun ti o n bo; ki won baa le sa asala; bee gege ni O se ki araye nilo nipa iparun ikeyin ti O si fun won ni ami wiwa Re, ki gbogbo awon ti won ba fe le sa fun ibinu ti n bo. Jesu so wipe: “Ami yoo wa ninu oorun, ati osupa ati irawo ati lori ile aye idamu fun awon orile ede.” Luku 21:25; Matiu 24:33; Maku 13:24—26; Ifihan 6:12—17. Gbogbo awon ti won n wo awon ami wiwa Re wonyi a “mo wipe o ti sunmo etile, ani ni enu ilekun.” Matiu 24:33. “E maa şona nigba naa” ni oro igbaniniyanju Re. Marku 10:35. A ko ni fi awon ti won ba se igboran si ikilo yii sinu okunkun

ti ọjọ naa a fi ba wọn lairotẹlẹ. Sùgbọ́n fun awọn ti ko ni ọ̀nà, “ọjọ Oluwa n bọ wa bi ole ni oru.” 1 Tẹsalonika 5:2—5.

Araye ko ọ̀tẹ́n lati gba iṣẹ iranṣẹ fun akoko yii bi awọn Ju ko ẹ ti ọ̀tẹ́n lati gba ikilọ Olugbala nipa Jerusalemu. Bi o ti wu ki o ri, ọjọ Oluwa yoo de ni airotẹlẹ si awọn alaiwabiọlọrun. Nigba ti aye ba n tẹsiwaju ninu akitiyan rẹ, ti awọn eniyan n fi ara wọn jin fun faaji, fun idoko owo, fun irinkerindo, fun wiwa owó; nigba ti awọn olori ẹsin ba n kokiki itẹsiwaju ati ọlaju inu aye, ti a si fi ọkan awọn eniyan balẹ ninu aabo asan—nigba naa, ni iparun ojiji yoo de si ori awọn alaibikita ati awọn alaiwabiọlọrun bi ole ti n ja ile ti ko ni aabo ni oru ọganjọ, “wọn ki yoo si le sa asala.” Ẹsẹ 3.

Ori 2 - Baptisi Eje ati Iná

Nigbati Jesu so fun awon omo eyin Re nipa atubotan Jerusalemu ati awon isele nipa ipadabo Re lekeje, O so iriri awon eniyan Re pelu lati akoko ti a o gba A kuro lowo won, titi fi di akoko ipadabo Re ninu agbara ati ogo fun idande won. Lati oke Olifi Olugbala bojuwo iji ti yoo kolu ijo apostoli; ni wiwo ojo iwaju lawofin, oju Re ri ni kedere awon iji nla apanirun ti yoo kolu awon atele Re ni akoko okunkun ati inunibini ti n bowa. Ninu awon oro soki ti itumo won banileru O so nipa ohun ti awon alase aye yii yoo se si ijo Olorun. Matiu 24:9, 21, 22. Awon atele Kristi gbodo rin oju ona ireni sile, itiju ati ijiya kan naa ti Oga won rin. A o fi iru isota kan naa ti a fi han fun Olugbala araye han fun gbogbo awon ti won ba gbagbo ninu oruko Re.

Itan ijo akoko se ijeri si oro Olugbala. Awon agbara ile aye ati ti ipo oku ko oju ija si Kristi ninu awon atele Re. Esin iborisa ri wipe bi iyinrere ba fi le segun, a o gba awon tempili ati pepe oun kuro; nitori naa o lo awon agbara re lati pa esin Kristeni run. A tan ina inunibini sile. A gba ohun ini awon Kristeni kuro lowo won, a si le won kuro ninu ile won. Won “fi ara da wahala ijiya nla.” Heberu 10:32. Won “ri idanwo eleya lile ati ina, ati ju bee lo ti ide ati ewon.” Heberu 11: 36. Opo awon eniyan ni won fi eje won se ami si ijeri won. Olola ati eru, oloro ati otosi, omowe ati alaimokan, gbogbo won ni a pa lapapo lailaanu.

Awon inunibini wonyi, bere labẹ Nero ni akoko ijeriku Polu, o tesiwaju fun opo odun, nigba miran owo re a sile, nigba miran a gbona janjan. Awon esun iwa odaran ti o buru jai ni a fi n kan awon Kristeni lona eke, won a si so wipe awon ni won fa orisirisi awon ajalu nla—iyan, ajakale arun ati ile riri. Bi won ti di eni ti gbogbo ilu korira ti won si n funra si, awon olofofo setan lati fi alaise han nitori owo. A da won lebi bi asote si ijoba, eta esin ati iyonu laarin awujo. Opolopo won ni a ju si awon eranko buburu tabi ti a sun nina laaye ni awon gbongan igbafẹ. A kan awon miran mo agbelebu; a da awo eranko buburu bo awon miran, a wa ju won sinu ibi isere ki aja baa le fa won ya. Ijiya won ni a saba maa fi n se ohun igbafẹ to ga julọ nibi aye ara ilu. Opo eniyan ni won pejo lati je igbadun isele naa ti won yoo si fi atewo ati erin dahun si ikerora iku won.

Bi eran ije ni a se maa n le awon atele Kristi kiri ni ibikibi ti won ba sa si fun aabo. A fi ipa mu won lati wa aabo ninu ibi isodahoro ti o farasin. “Alaini, eni ti a n pon loju, ati eni ti a n da loro; (awon ti aye ko ye fun:) won rin kiri ninu asale, ati lori oke ati ninu ibugbe awon eranko, ati iho abe ile.” Ese 37, 38. Awon ibi isinku—si abe ile di ibugbe fun opolopo. Awon iho gigun ti a gbẹ gba inu ile ati apata wa labẹ awon oke leyin ilu Romu; iho ile naa sokunkun, o si gun ni opolopo ibuso koja odi ilu. Ninu awon ibi ifarapamosi abe ile wonyi ni awon atele Kristi n sin oku won si; nibi si ni won maa n sa si nigba ti a ba funra si won tabi ti a ba fi ofin de won. Nigba ti Afun-ni-ni emi ba ji awon ti won ti ja ija rere dide, opo awon ajeriku Kristi ni yoo jade wa lati awon iho to sokunkun wonyi.

Awon ajeri fun Jesu wonyi pa igbagbo mo lailabawon labẹ inunibini to gbona janjan. Bi o tile je wipe won ko ni anfani lati ri itura kankan, won ko ri imole oorun, ti won fi ibi

okunkun, sugbon ti o ni alaafia se ibugbe won, won ko se aroye kankan. Won gba ara won niyanju pelu oro igbagbo, suuru, ati ireti lati fi ara da ijiya ati iponju. Ipadanu gbogbo ibukun aye ko le mu ki won ko igbagbo won ninu Kristi silẹ. Idanwo ati inunibini tilẹ n mu won sunmọ isinmi ati ere won si ni.

Bii awon iranse Olurun ti igbaani, opolopo ni a “ni a dá lóró, ti won ko lati gba idasile; ki won baa le ri ajinde ti o dara julọ gba.” Eṣe 35. Awon wonyi ranti oro Oga won wipe, nigba ti a ba n se inunibini si won nitori Kristi, ki won kun fun ayo gidigidi, nitori pupo ni ere won ni orun; nitori beṣe geṣe ni a se inunibini si awon woli ti won wa saaju won. Won yo nitori pe a ka won ye lati jiya nitori otito, orin isegun si ti inu ina ti n jo goke wa. Ni wiwoke pelu igbagbo won ri Kristi ati awon angeli Re ti won rogboṣu lori odi orun, won n wo won pelu ife okan giga, ti won si n fiye si idurosinsin won pelu inu didun. Ohun kan ko si won lati ite Olurun wa wipe: “Je olooto titi de oju iku, Emi yoo si fun o ni ade iye.” Ifihan 2:10.

Pabo ni akitiyan Satani lati fi iwa ipa pa ijo Olurun run jasi. Ijakadi nla naa ninu eyi ti awon omọ eyin Jesu padanu emi won ko dopin pelu awon a-gbé-àsíá olooto ti won ṣubu lenu ise won yii. Nipa ṣubu won segun. A pa awon oṣise Olurun, sugbon ise Re n rora n tesiwaju. Iyinrere n tesiwaju lati tan kale, iye awon ti won gba a gbo si n po si. O wo awon ekun ti asia ijoba Romu ko le wo. Kristeni kan so bayi nigba ti o n jiroro pelu awon alase ti won je aborisa ti won je ki inunibini o tesiwaju, wipe: E le “pa wa, e le fi iya je wa, e le da wa lebi...Aisododo yin je eri si wipe a wa ni ailese...Beṣe ni iwa ika yin ko ran yin lowo.” O je ipe ti o lagbara lati mu ki awon miran o ri ohun ti won gbagbo. “Bi e se n ge wa lule, beṣe ni iye wa n po si. Irugbin ni eṣe awon Kristeni je.”

Opolopo ni a ju sinu tubu tabi ti a pa, sugbon awon miran dide lati ropo won. Awon ti a pa nitori Kristi je ti Re, O si ka won si asegun. Won ti ja ija rere, won yoo si gba ade ogo nigba ti Kristi ba de. Ijiya ti awon Kristeni n farada mu won sunmọ ara won ati Olurapada won si. Apeṣere igbesi aye won ati ijeri iku won je eri ti o duro ṣinsin si otito; nibi ti a ko si lero rara, awon atele Satani n fi ise re silẹ won si n duro si abe asia Kristi.

Nitori naa Satani pero lati doju ija ko ijoba Olurun daradara nipa riri asia re sinu ijo Kristeni. Bi a ba le tan awon atele Kristi je ki a si mu ki won se ohun ti ko dun mo Olurun ninu, agbara won, igboya won ati iduroṣinsin won a baku, won a si ṣubu bi eran ije.

Alatako nla wa sa ipa lati fi ogbon ewe gba ohun ti o baku lati fi agbara gba. Inunibini dawo duro, sugbon a fi ewa oro ati ola aye, eyi ti o lewu ropo. Awon aborisa gba die ninu igbagbo Kristeni, nigba ti won ko awon otito yooku ti won se pataki silẹ. Won jowo lati gba Jesu geṣe bi Omọ Olurun ati lati gbagbo ninu iku ati ajinde Re, sugbon won ko ni idalebi ese, won ko si ri idi fun ironupiwada tabi iyipada okan. Pelu bi won ti gba die ninu igbagbo Kristeni, awon naa so wipe ki won gba die lara igbagbo won, ki gbogbo won le wa ni irepo lori ipele igbagbo ninu Kristi.

Ni akoko yi ijo wa ninu ewu ti o banileru. Ibukun ni ogba ewon, ifi ina ati ida je bi a ba fi we eleyi. Apa kan lara awon Kristeni duro gbain, won wipe won ko le ba aye re. Awon

miran fara mọ jijuwosilẹ, tabi titun diẹ lara awọn ohun ti wọn gbagbo ẹ ki wọn si darapo mọ awọn ti wọn gba diẹ lara igbagbo Kristeni, wọn sọ wipe, eyi le jẹ ọna fun wọn lati yipada patapata. Akoko yii jẹ akoko iporuuru ọkan nla fun awọn atele Kristi tooto. Labẹ afarawe Kristeni, Satani n ti ara rẹ wọ inu ijo, lati ba igbagbo rẹ jẹ ati lati yi ọkan wọn kuro ninu ọrọ otito.

Opolopo awọn Kristeni ni wọn gba leyin-oreyin lati fa ọwọ odiwọn sisale, isokan wá wà laarin ẹsin Kristeni ati ẹsin iboriṣa. Bi o tilẹ jẹ wipe awọn aboriṣa sọ wipe wọn ti yi pada, ti wọn si da ara pọ mọ ijo, wọn si dirọ mọ aṣa iboriṣa wọn, wọn tilẹ yi ohun ti wọn n jọsin si ere Jesu, ani ti Maria ati ti awọn eniyan mimọ ni. Bayi ni iwukara ẹlẹgbin iboriṣa ti a mu wọ inu ijo ẹ teṣiwaju ninu iṣe buburu rẹ. A ko awọn ikoni ti ko bojumu, ilana isin eke, ati aṣa iboriṣa wọ inu igbagbo ati ijọsin rẹ. Bi awọn atele Kristi ẹ n darapo mọ awọn aboriṣa, beẹ ni ẹsin Kristeni ẹ n dibaje, ti ijo si padanu iwa mimọ ati agbara rẹ. Sugbon awọn miran wà ti awọn itanjẹ wonyi ko ẹ lona. Wọn si jẹ olooto si Ipilẹṣe otito, wọn si jọsin Olorun nikan soṣo.

Oriṣi isori meji ni o saba maa n wa laarin awọn ti wọn pe ara wọn ni atele Kristi. Nigba ti isori kan n ẹ ayewo igbesi aye Olugbala ti wọn si n fi tokantokan wá lati tun ibaku wọn ẹ ati lati wà ni ibamu pẹlu Aperẹ naa, isori keji kọ awọn otito ti wọn han kedere ti wọn fi awọn aṣiṣe wọn han silẹ. Ani nigba ti ijo wa ni ipo ti o dara julọ ki i ẹ gbogbo awọn ti wọn wa ninu rẹ ni wọn jẹ olooto, oniwamimọ, ati olododo. Olugbala kọ ni wipe a ko gbodo gba awọn ti wọn mọmọ n da ẹṣe sinu ijo; sibe O da ara Rẹ pọ mọ awọn ti iwa wọn kò pé, O si fun wọn ni anfani ikoni ati aperẹ Rẹ, ki wọn baa lè ni oore ofẹ lati ri awọn aṣiṣe wọn ki wọn si ẹ atunṣe. Lara awọn apostoli mejila ni Judasi ọdale wà. A ko gba Judasi nitori pe iwa rẹ ko pe, sugbon pẹlu iwa aipe rẹ. A so o pọ mọ awọn omọ eyin ki o le mọ ohun ti iwa Kristeni i ẹ nipase ẹkọ ati aperẹ Kristi, ki o si ri awọn aṣiṣe rẹ, ki o le ronupiwada, ati pẹlu oore ofẹ Olorun, ki o fọ ọkan rẹ mọ nipa “ṣiṣe igboran si otito.” Sugbon Judasi ko rin ninu imọlẹ ti a fi oore ofẹ gbà laaye lati tan si i. Nipa dida ẹṣe o pe idanwo Satani wá. Eyi ti o buru ninu iwa rẹ ni okun ti o pọ si. O fi ọkan rẹ silẹ fun isakoso agbara okunkun, inu bi nigba ti a bá bá aṣiṣe rẹ wi, bayi ni o ẹ ẹ titi ti o fi wu iwa buburu ni fifi Oga rẹ han. Beẹ geṣe ni awọn ti wọn fẹran iwa buburu labẹ ijewọ iwabiolorun ẹ n korira awọn ti wọn n damu alaafia wọn nipa dídá iwa ẹṣe wọn lẹbi. Nigba ti aaye bá gbà wọn, bii Judasi, wọn yoo fi awọn ti wọn ba wọn wi fun rere wọn han.

Awọn apostoli ẹ alabapade awọn ti wọn jẹwọ iwabiolorun sugbon ti wọn fẹran ẹṣe labẹle ninu ijo. Anania ati Safira wu iwa atannije, wọn n dibon bi enipe wọn fi gbogbo rẹ sile fun Olorun, nigba ti wọn fi ojukokoro kó diẹ pamọ fun ara wọn. Emi otito fi bi awọn alafenuje yii ti ri gan-an han, idajo Olorun si mu abawọn ẹlẹgbin yii kuro ninu iwà-ní-mímọ ijo. Eri si Emi Kristi ti n da nnkan mọ ninu ijo jẹ ẹru fun awọn alagabagebe ati oniwa buburu. Wọn kò lè wà ni ibasepọ pẹlu awọn ti wọn fi igba gbogbo jẹ aṣoju Kristi ni iwa ati iṣe; bi idanwo ati inunibini ẹ dé si awọn atele Rẹ, awọn ti wọn setan lati kọ ohun gbogbo silẹ nitori otito nikan ni wọn fẹ lati di omọ eyin Rẹ. Niwọn igba ti inunibini teṣiwaju, ijo wa ni mimọ. Sugbon bi o

ti dǎwọ duro, awọn eniyan ti ifọkansin ati išododo wọn kò kún tó darapọ mọ wọn, ọna si ọ si sile fun Satani lati ri ibudo.

Şugbọn ko si ibasepo laarin Omọ Alade imọle ati omọ alade okunkun, bee ni ko le si ibasepo laarin awọn atele wọn. Nigbati awọn Kristeni gba lati ni ibasepo pelu awọn ti wọn ko yipada kuro ninu esin iborisa tan, wọn wo oju ọna ti o n lo jinna si otito. Inu Satani dun wipe oun tan opo ninu awọn atele Kristi je. O wa lo agbara re lori awọn wonyi daradara, o si mi si wọn lati se inunibini si awọn ti wọn je olooto si Olurun. Ko si eni ti o ni oye lati se atako igbagbo Kristeni tooto bi awọn ti wọn ti fi igba kan ri je olugbeja re; awọn Kristeni ti wọn fa seyin wonyi, ni didarapo mo awọn aborisa ti ko yipada tan, wa ko oju ija wọn si awọn koko ti wọn se pataki ninu awọn ikoni Kristi.

Awọn ti wọn fe je olooto wa nilo lati se giri bi wọn ba fe duro gbọin lati tako itanje ati iwa eeri ti a n wo ni aso mimọ ti a si n mu wo inu ijo. A ko Bibeli silegege bi odiwon igbagbo. A pe ikoni nipa ominira esin ni ekọ odi, a korira awọn ti wọn gbagbo ninu re, a si fi ofin de wọn.

Leyin ijakadi gbigbona olojopipe, awọn olododo perete pinnu lati mase ni ibasepo kankan pelu ijo aseyinda bi o ba ko lati ya ara re kuro ninu eke ati iborisa. Wọn ri wipe iyapa se pataki bi wọn ba fe se igboran si oro Olurun. Wọn ko gbodo ni ifarada fun asise ti o lewu fun okan wọn, ki wọn si fi apeere ti yoo se ijamba fun aromodomọ wọn lele. Wọn setan lati se ohunkohun ti o ba wa ni ibamu pelu igboran si Olurun lati le ri alaafia ati isokan; şugbọn wọn ro wipe alaafia oun a ti wọn ju bi o ba nilo ki wọn pa igbagbo wọn ti. Bi o ba je wipe nipa fifa otito ati ododo seyin nikan ni a file ri isokan, e je ki iyato o wa, ani ogun pelu.

I ba dara fun aye ati ijo bi iru emi ti o n dari awọn okan ti wọn duro şinşin wonyi ba le soji ninu okan awọn eniyan Olurun. Ainibikita ti o banileru ni awọn eniyan ni si awọn ikoni ti wọn je opomulero igbagbo Kristeni. Ero naa n gbile kan wipe wọn ko se pataki to bee. Ifaseyin yii n fi okun kun owọ awọn asoju Satani, ti o fi je wipe awọn ekọ eke ati itanje buburu eyi ti awọn olooto lateyinwa fi emi wọn wewu lati doju ija ko ati lati tu asiri wọn ni opolopo ti wọn pe ara wọn ni atele Kristi n fi oju rere wo.

Awọn Kristeni akoko je eniyan pataki nitoto. Igbesi aye ailabawọn wọn ati igbagbo ti ko yese wọn je ibawi atigbadegba to n damu alaafia awọn elesese. Bi wọn ko tile po niye, ti wọn ko ni oro, ipo, tabi oye ni awujo wọn je ipaya fun awọn asebi nibikibi ti a ba ti mo iwa ati ikoni wọn. Nitori idi eyi awọn eniyan buburu korira wọn, ani bi Keeni alaiwabiolorun ti korira Abeli. Fun idi kan naa ti Keeni fi pa Abeli ni awọn ti wọn n wa lati dawọ idanilekun Emi Mimọ duro se pa awọn eniyan Olurun. Fun idi kan naa ni awọn Ju se ko Olugbala sile ti wọn si kan-An mo agbelebu—nitori iwà ailabawọn ati iwa mimọ Re je ibawi atigbadegba fun imotara-eni-nikan ati iwa ibaje wọn. Lati akoko Kristi titi di isinsinyii, awọn atele Re nitoto si n ru emi ikorira ati atako awọn ti wọn fẹran ti wọn si n rin ni ọna esese soke. Bawo wa ni a se le pe iyinrere ni ise iranşe alaafia? Nigba ti Aisaya so asotele nipa ibi Mesaya, o pe E ni “Omọ Alade Alaafia.” Nigba ti awọn angeli kede fun awọn oluso aguntan wipe a bi Kristi,

wọn kòrin ni oju ofurufu Betlẹhemu wipe: “Ogo ni fun Ọlọrun ni oke ọrun, ati ni ori ile aye, alaafia, ife inu rere si eniyan.” Luku 2:14.

O dabi enipe iyato wa laarin awon oro asotele wonyi ati awon oro Kristi: “Emi ko wa lati ran alaafia, biko se ida.” Matiu 10:34. Sugbon bi o ba yeni daradara, awon mejeeji wa ni ibamu ti o peye pelu ara won. Iyinrere je ise iranse alaafia. Esin Kristeni je ilana ti i ba tan alaafia, isokan, ati idunnu kaakiri gbogbo aye bi a ba gba a ti a si se igboran si. Esin Kristi yoo so gbogbo awon ti won ba gba ikoni re po di ara kan. Erongba Jesu ni lati ba awon eniyan laja pelu Ọlọrun ati laarin ara won. Sugbon gbogbo aye lapapo wa labẹ akoso Satani ota Jesu ti o ga julọ. Iyinrere fun won ni eko igbe aye ti o yato patapata si iwa ati ife okan won, won si dide ni isote si.

Won korira iwa ailabawon ti o fi ese won han ti o si ba won wi, won se inunibini si awon ti won ni ki won pa akosile mimọ ati otito re mo, won si pa won run. Ni ona yii— nitori ti awon otito nla re n fa ikorira ati ija—ni a fi pe iyinrere ni ida. Etọ ti ko yeni ti o gba awon olododo laaye lati jiya inunibini ni owo awon eniyan buburu fa iporuuru okan nla fun awon ti won je alailera ninu igbagbo.

Awon miran setan lati so igboya won ninu Ọlọrun nu nitori ti O gba awon eniyan buburu laaye lati se rere, nigba ti agbara ika won n fiya je awon eni rere ati eniyan mimọ ti o si n da won loro. A maa n beere, bawo ni Eni ti O je olododo ati alaanu ti agbara re ko lopin se le fi aaye gba iru iwa aisotito ati ifiyajeni yii. A ko ni ohunkohun i se pelu ibeere yii. Ọlọrun ti fun wa ni eri ti o po to nipa ife Re, a ko si gbodo se iyemeji nipa iwa rere Re nitori pe a ko ni oye isowosise ipese Re. Nigba ti O ri iyemeji ti yoo kolu okan awon omo eyin Re ni akoko okunkun ati idanwo, Olugbala so fun won wipe: “E ranti ohun ti Mo so fun yin, iranse ki i tobi ju oluwa re lo. Bi won ba se inunibini si Mi, won yoo se inunibini si yin pelu.” Johanu 15:20. Iya ti Jesu je fun wa ju eyi ti eyikeyi ninu awon ate Re yoo je lati owo awon eniyan buburu lo. Awon ti a pe lati fi ara da ijiya ati ijeriku tile n tele apeere Omo Ọlọrun lasan ni.

“Ọlọrun ko fi ileri Re jafara.” 2 Peteru 3:9. Ko gbagbe bee ni ko awon omo Re silẹ; sugbon O gba awon eniyan buburu laaye lati fi bi won ti je nitoto han, ki a ma baa tan eniken ti o ba fe se ife Re je nipa won. Siwaju si, a n ju awon olododo sinu ina ijiya ki a baa le fo won mo; ki apeere won le je ki awon miran o mo itumo igbagbo ati iwabiolorun; ati ki iwa aiyese won baa le je ibawi fun awon alaiwabiolorun ati alaigbagbo.

Ọlọrun gba awon eniyan buburu laaye lati se rere ati lati fi ikorira won si Oun han ki gbogbo eniyan baa le ri otito ati aanu Ọlọrun ninu iparun won nigba ti won ba kun ago ese won. Ojo igbesan Re n yara bo kankan, nigba ti gbogbo awon ti won ru ofin Re ti won si fi iya je awon eniyan Re yoo gba ere ti o to si ise won; nigba ti a o fi iya je gbogbo iwa ika ati iwa aisododo ti a se si awon olooto Ọlọrun gege bi eyi ti a se si Kristi funra Re.

Ohun miran tun wa ti o ye ki awon ijo ode oni o fi iye si. Aposteli Polu so wipe “gbogbo awon ti yoo gbe igbesi aye iwabiolorun ninu Kristi Jesu yoo doju ko inunibini.” 2 Timoti 3:12. Kini o wa sele ti o fi dabi enipe inunibini rewe si? Idi kan so so ni wipe ijo ti da ara po mo

agbekalẹ aye nitori naa kò ru àtakò sókè mọ. Èsin ti o wọpọ ni ode òni ko ni iwa pipe ati iwa mimọ ti o wa ninu igbagbọ Kristẹni ni akoko Kristi ati awọn apostoli. Nitori ẹmi ibadọrẹ pẹlu ẹsẹ, nitori pe a ko naani awọn otitọ nla ti wọn wa ninu ọrọ Ọlọrun, nitori pe ẹmi iwabiọlọrun ko wọpọ mọ ninu ijọ, ni o fi dabi ẹni pe esin Kristẹni wa ni iṣọkan pẹlu aye. Ẹ jẹ ki isọji igbagbọ ati agbara ijọ akoko o wa, ẹmi inunibini yoo soji, a o si tun ina inunibini tan.

Ori 3 – Àkókò Òkùnkùn

Apostoli Pòlu, ninu lẹta rẹ keji si awọn ara Tẹsalonika, sọ asọtẹlẹ nipa iyapa nla ti yoo yori si idasilẹ agbara ijọ paadi. O sọ wipe ojọ Kristi ki yoo de “ayafi ti iyapa ba kọkọ wá ná, ti a si fi okunrin ẹṣẹ ni han, ọmọ ègbé; ẹnì ti o tako, ti o si gbe ara rẹ ga ju gbogbo ohun ti a n pe ni Ọlọrun lọ tabi ti a n jọsin; to bẹẹ ti o joko bi Ọlọrun ninu tẹmpili Ọlọrun, ti o n fi ara rẹ han pe Ọlọrun ni oun.” Siwaju si, apostoli naa ki awọn arakunrin rẹ nilọ wipe “ohun ijinlẹ ẹṣẹ naa ti n sise na.” 2 Tesalonika 2:3, 4, 7. Anì lati igba ibẹrẹ yẹn o ri awọn aṣiṣe ti yoo pese ọna silẹ fun idagbasoke ijọ paadi bi wọn ti n wọ inu ijọ.

Diẹdẹ, ni bonkẹlẹ ati ni idakejẹ ni akọkọ, o wa n fi ara rẹ han ni gbangba bi o ti n ni okun si ti o si n gba akoso ọkan awọn eniyan, “ohun ijinlẹ ẹṣẹ” n tẹsiwaju ninu iṣẹ itanjẹ ati isoro odi rẹ. Ni aifi awọn aṣa iboriṣa wọ inu ijọ Kristeni. Inunibini nla ti ijọ doju kọ labẹ ẹsin iboriṣa ká ẹmi ibarẹ ati iwani-iṣọkan pẹlu aye lẹwọ kò fun igba diẹ. Sùgbọn bi inunibini ti dawọ duro, ti ẹsin Kristeni wo inu gbongan ati aafi awọn ọba, o kọ irẹlẹ Kristi ati awọn apostoli silẹ, o si gbe igberaga ati aṣehan awọn alufa ati alaṣe iboriṣa wọ; o fi ẹkọ ati aṣa eniyan rọpo aṣe Ọlọrun. Iyipada afenúṣe Constantine, ni ibẹrẹ ọrundun kẹrin, fa ajoyọ nla; bayi ni aye ti a wọ ni aṣo ododo, ẹ wọ inu ijọ. Bayi iṣe iwa ibajẹ yara dàgbà kánkán. Ẹsin iboriṣa di aṣegun nigba ti o dabi ẹnipe a ṣegun rẹ. Ẹmi rẹ ni o n ẹ akoso ijọ. A mu ikoni, aṣa, ati igbagbọ rẹ wọ inu igbagbọ ati ijọsin awọn atẹle Kristi.

Ibarẹ yii laarin ẹsin iboriṣa ati ẹsin Kristeni ni o yori si idagbasoke “okunrin ẹṣẹ” ti a sọtẹlẹ ninu asọtẹlẹ bi eyi ti o tako, ti o si gbe ara ga ju Ọlọrun lọ. Ilana nla ẹsin eke naa jẹ titayọ agbara Satani—ami agbara rẹ lati joko lori itẹ lati ẹ akoso gẹgẹ bi ifẹ rẹ.

Ni igba kan ri, Satani sa ipa lati ba Kristi dọrẹ. O wa si ọdọ Ọmọ Ọlọrun ninu aginju idanwo, o fi gbogbo iṣọba aye yii ati ogo wọn han-An, o si ẹ ileri lati fi gbogbo wọn fun Un bi yoo ba gba ọmọ alade okunkun ni ọga. Kristi ba adanniwo yii wi, O si fi ipa le e kuro. Sùgbọn Satani maa n ẹ aṣeyọri daradara bi o ba gbe iru idanwo kan naa wa si ọdọ eniyan. Ijọ wa ojurerere ati atilẹyin awọn ẹni nla aye lati le ri ọla ati èrè aye; nigba ti o ti kọ Kristi silẹ, o rọrun fun lati ẹ igboran si aṣọju Satani— alufa Romu.

Ọkan lara awọn ẹkọ ti o gbajugbaja ninu ẹsin Romu ni wipe popu ni olori ti a le fi oju ri ninu ijọ Kristi, ti a fun ni agbara lori awọn bisọbu ati alufa ni gbogbo aye. Siwaju si, a fun popu ni orukọ Ọlọrun gan. A n pe e ni “Oluwa Ọlọrun Popu”, a si sọ wipe ko le ẹ aṣiṣe. O n beere fun ijọsin gbogbo eniyan. Ohun kan naa ti Satani beere fun ni aginju idanwo naa ni o si n beere fun nipasẹ Ijọ Romu, ti ọpọ eniyan si ẹtan lati jọsin rẹ.

Sùgbọn awọn ti wọn беру ti wọn si bu ọla fun Ọlọrun fọ esi si ipe ọrun nija yii bi Kristi ẹ fesi fun ọta alarekereke naa: “Oluwa Ọlọrun rẹ nikan ni ki iwọ o fi ori balẹ fun, Oun nikan soṣo si ni ki iwọ o sin.” Luku 4:8. Ọlọrun ko sọ ohun ti o jọ ọ ninu ọrọ Rẹ wipe Oun yan eniyan kankan lati jẹ olori ijọ. Ikoni wipe popu jẹ ọga patapata tako awọn ikoni Iwe Mimọ. Popu ko le ni agbara kankan lori ijọ Kristi ayafi eyi ti o ba fi ipa gbà.

Awọn ẹlẹsin Romu n tẹsiwaju lati fi ẹsun ẹkọ odi ati mimọmọ yapa kuro ninu ijo tooto kan awọn Protestant. Sugbọn awọn gan an ni ẹsun yii ba mu. Awọn ni wọn gbe asia Kristi silẹ ti wọn yago kuro ninu “igbagbo ti a fi lele fun awọn eniyan mimọ ni igba kan soṣo.” Juda 3.

Satani mọ daradara wipe Iwe Mimọ yoo ran awọn eniyan lẹwọ lati da itanjẹ oun mọ yoo si jẹ ki wọn kọ oju ija si agbara oun. Ani ọrọ naa ni Olugbala araye lo lati doju kọ atako rẹ. Kristi lo apata otitọ ayeraye fun gbogbo ikọlu rẹ, ni wíwípé, “A ti kowe rẹ.” O lo ogbon ati agbara ọrọ naa lati tako gbogbo imọran Satani. Ki Satani to le ni akoso lori eniyan, ki o si fi idi aṣẹ ijo paadi ti ó fi ipa gba agbara mulẹ, o nilati jẹ ki wọn jẹ ope ninu Iwe Mimọ. Bibeli yoo gbe Ọlọrun ga, yoo si fi eniyan ẹleran ara si ipo rẹ; nitori idi eyi a nilati fi awọn otitọ mimọ inu rẹ pamọ ki a si tẹ wọn rì. Ijo Romu lo iru isoworonu yii. Fun ọpọlọpọ ọdun o jẹ ohun ti ko ba ofin mu lati pin Bibeli kaakiri. A kan an nipa fun awọn eniyan lati mase ka Bibeli tabi ni i ninu ile wọn, awọn alufa ati olori ijo oniwikiwa si n tumọ awọn ikoni rẹ lati gbe èké wọn lẹṣe.

Bayi ni gbogbo eniyan se fere gba popu tan geṣe bi aṣoju Ọlọrun lori ile aye, ti a fun ni agbara lori ijo ati ilu.

Nigba ti a ti mu ohun ti o n da irọ mọ kuro, Satani n ṣiṣe geṣe bi ife rẹ. Aṣoṣe kede wipe aṣe ijo paadi yoo “rò lati yi akoko ati ofin pada.” Daniẹli 7:25. Ko lora lati se ise yii. Lati le jẹ ki awọn ti a jere lati inu ẹsin iboriṣa o ri aropo fun ijọsin ère, ati lati le jẹ ki ọpọ eniyan o gba ẹsin Kristeni ni afenujẹ, a mu ijọsin ère ati ohun iranti wọ inu ẹsin Kristeni ni didie. Leyin-oreyin, aṣe ajo gbogboogbo fi idi ilana iboriṣa mulẹ. Lati le pari ise ailowọ yii, Romu gbero lati yọ aṣe keji, eyi ti o ka ijọsin ere leewọ, kuro ninu ofin Ọlọrun, o si pin ofin kewa si meji lati le jẹ ki iye rẹ ó pé.

Emi ifohunṣokan pelu ẹsin iboriṣa si ọna silẹ siwaju si lati kọ aṣe Ọrun silẹ. Satani, nipa lilo awọn adari ijo ti ko ni ifokansin, fowọ ba ofi kẹrin pelu, wọn si gbiyanju lati kọ ojo Isinmi igba atijo ni silẹ, ojo ti Ọlọrun bukun ti O si ya si mimọ (Jenesis 2:2, 3), o wa gbe ojo ti awọn aboriṣa n pamọ geṣe bi “ojo mimọ oòrùn” dipo rẹ. A ko bere iyipada yii ni gbangba. Ni ogorun ọdun akoko, gbogbo Kristeni ni wọn n pa ojo Isinmi tooto mọ. Wọn jowu fun ọla Ọlọrun, pelu igbagbo wipe ofi Rẹ ko se e pare, wọn fi itara pa ilana mimọ rẹ mọ. Sugbọn pelu ogbon àrékérekè nla Satani ṣiṣe lati mu erongba rẹ se nipase awọn aṣoju rẹ. Ki a baa le pe akiyesi awọn eniyan si ojo Sunde, a pe e ni ojo ajoyo ni ayajo ajinde Kristi. A se eto isin ni ojo naa; sibe a si n wo o geṣe bi ojo igbafẹ, ti awọn eniyan si n ya ojo Isinmi si mimọ.

Lati pese ọna silẹ fun ise ti o fe se, saaju wiwa Kristi, Satani mu ki awọn Ju o di eru wuwo le ori ojo Isinmi pelu awọn ofin inira wọn, wọn jẹ ki o nira lati pa a mọ. Ni isinsinyii, o ko ẹgan ba a geṣe bi aṣa awọn Ju nipa lilo anfani ọna ti o fi jẹ ki a fi han ni ọna ti ko to. Nigba ti awọn Kristeni n pa ojo Sunde mọ geṣe bi ojo ajodun, o dari wọn lati yan ojo Isinmi geṣe bi ojo awe, ojo ibanujẹ ati ojo ikorò, lati le fi ikorira wọn si ẹsin awọn Ju han.

Ni ibeere ọrundun kerin, ọba Constantine pa aše ti o sọ ojo Sunde di ojo ajoyo kaakiri ile ijoba Romu. Awon aborisa ninu ijoba re n bowo fun ojo oorun, awon Kristeni si n bowo fun pelu; erongba ọba naa ni lati so awon ohun ti won tako ara won ninu esin iborisa ati esin Kristeni po se okan. Awon bisobu ti won je olokanjuwa, ti won si n wa agbara ni won ro o lati se eyi, won ro o wipe bi awon Kristeni ati awon aborisa ba n pa ojo kan naa mo, yoo mu ki awon aborisa o gba esin Kristeni yoo si je ki ogo ati agbara ijo o po si. Sugbon nigba ti a n je ki awon Kristeni ti won beru Olurun o ri ojo Sundegege bi ojo mimọ, won si n ri ojo Isinmi tooto bi eyi ti o mo si Oluwa, won si n ya a si mimọ ni igboran si ofin kerin.

Atannije nla naa koi tii pari ise re. O pinu lati ko gbogbo Kristeni si abe akoso re, ki o lo agbara re lori won nipase asaju re, alufa onigberaga ni, ti o n pe ara re ni asaju Kristi. O se aseyori ninu ete re nipase awon aborisa ti ko ni iyipada okan tan, awon alufa olokanjuwa, ati awon omo ijo ti won feran aye. A pe awon ipade igbimo lati igba de igba nibi ti awon ijoye ijo lati gbogbo aye ti pejo po. Ninu awon ipade won, a n te ojo Isinmi ti Olurun funra Re da ri, nigba ti a si n gbe ojo Sunde ga. Bayi ni ojo ajoyo awon aborisa se wa di ojo ti a n bu ola fungege bi agbekale Olurun, a n pe ojo Isinmi ti inu Bibeli ni ami esin Ju, a si n fi awon ti won pa a mo gegun.

Oluyapa nla naa se aseyori ni gbigbe ara re ga “koja gbogbo ohun ti a n pe ni Olurun tabi ti a n josin.” 2 Tesalonika 2:4. O ni igboya lati yi ilana kan so so ninu ofin Olurun eyi ti o fi Olurun otito ati alaaye han gbogbo eniyan ni kedere pada. A fi Olurun han ninu ofin keringege bi Eleda orun ati aye, eyi si ni o ya A soto laarin awon olurun eke. A ya ojo keje sotogege bi ojo Isinmi fun eniyan ni ayajo ise dida. A pete re lati le je ki Olurun o wa ninu iye eniyan nigba gbogbogege bi orisun emi ati ohun ti o ye ki a bowo fun ti o si ye ki a maa josin. Satani n se akitiyan lati yi eniyan pada kuro ninu igboran won si Olurun ati si ofin Re; nitori naa o lo agbara re ni ona pataki lati tako ofin naa, eyi ti o toka si Olurungege bi Eleda.

Ni akoko yii awon Protestant n sọ wipe ajinde Kristi ni ojo Sunde ni o so o di ojo Isinmi awon Kristeni. Sugbon ko si eri lati inu Bibeli. Kristi tabi awon apostoli Re ko bu iru ola yii fun ojo naa. Lilo ojo Sundegege bi asa Kristeni ni ipilese re ninu “ohun ijinle ese” ni (2 Tesalonika 2:7), eyi ti o ti bere ise re ani ni akoko Polu. Nibo ati nigbawo ni Oluwa so ijo paadi yii di omo? Iru alaye ti o munadoko wo ni a le se fun iyipada ti Iwe Mimọ ko fi owọ si? Ni ọrundun kefa ijo paadi ti fi ese mule daradara. Ibukojo agbara re wa ninu ilu alase ni, a si so wipe bisobu ni olori fun gbogbo ijo patapata. Esin iborisa fi aye silẹ fun ijo paadi. Dragoni naa fun eranko naa ni “agbara re, ati ibujoko re, ati ase nla.” Ifi 13:2. Bayi ni ifi fun otalelegbefa (1260) odun lati owọ ijo paadi ti a sotele ninu iwe Danieli ati Ifi se bere. Danieli 7:25; Ifi 13:5—7.

A wa fi ipa mu awon Kristeni lati yan, boya lati ko isotito won sile ki won si gba asa ati ijosin ijo paadi, tabi ki won lo igbesi aye won ninu ewon tabi ki won padanu emi won ninu ohun idaniloró, ninu ina, tabi pelu aake abenilori. Oro Jesu wa wa si imuse wipe: “Awon obi, ati arakunrin, ati ara ati ore yoo si fi yin han; won o si mu ki won se iku pa die ninu yin. Gbogbo eniyan yoo si korira yin nitori oruko Mi.” Luku 21:16, 17. Inunibini wa si ori awon

oolootọ pẹlu ibinu gbigbona ti o ju ti tele lo, gbogbo aye si di oju ija nla. Fun opolopo odun awon ijo Kristi ri aabo ninu ibi ifarasin ati ibi ihamo. Woli naa wipe: “Obinrin naa salo sinu aginju, nibi ti Olorun ti pese aye silẹ fun, ki a le bo o nibe fun otalelegbefa (1260) ojo.” Ifi 12: 6.

Igoke Ijo Romu si ipo agbara je ibere Akoko Okunkun. Bi agbara re ti n po si, bee ni okunkun naa se n dudu si. A gbe igbagbo kuro ni odo Kristi, ipile tooto, si odo popu ti Romu. Dipo ki won gbekere Omo Olorun fun idariji ese ati fun iye ainipekun, awon eniyan n wo popu ati awon alufa ati awon asaju ti o fi ase fun. A ko won wipe popu ni olubalaja won ni aye ati pe ko si eni ti o le de odo Olorun ayafi nipase re; ati wipe o duro ni ipo Olorun si won, nitori naa, ki won se igboran si laiseyemeji. Iyapa kuro ninu agbekale re to ki a fi iya ti o lagbara julo je ara ati okan awon ti won ba se. Nipase eyi okan awon eniyan yi kuro ni odo Olorun wa si odo awon ika eniyan ti won ti shu ti won si bako, ani si odo omo alade okunkun funra re, ti o n lo agbara re nipase won. A fi ese han pelu aso iwamimo. Nigba ti a ba te Iwe Mimọ ri, ti eniyan si n ri ara re bi eni ti o ga julo, etan, itanje, ati ese ti o buru julo ni a o ri. Nipa gbigbe ofin ati asa eniyan soke, a ri iwa ibaje ti o saba maa n tele kiko ofin Olorun silẹ.

Akoko naa je akoko ewu fun ijo Kristi. Awon olooto ti n gbe opagun soke kere niye nitooto. Bi o tile je wipe a ko fi otito sile laini olujeri, sibe ni igba miran, a dabi eni pe eke ati igba asan gbo yoo bori patapata, ati pe a o gba isin otito kuro ninu aye. Awon eniyan gbagbe iyinrere, sugbon a so afarawe esin di pupo, a wa di eru wuwo le awon eniyan lori.

A ko ko won lati wo popugege bi alagbawi nikan, sugbon lati tun gbekere ise ara won fun imukuro ese. Irin ajo esin, ise ironupiwada, ijosin awon ere, kiko ile ijosin, ojubo, ati pepe, sisan owo nla si inu ijo—awon wonyi ati opolopo awon ohun miran bee ni a fi n koni lati se lati le tu ibinu Olorun loju tabi lati le ri aanu Re; a fi bi enipe Olorun dabi eniyan, ti n binu si ohun ti ko nilari, tabi ti a le fi ebun tabi ise ironupiwada tu loru!

Laika iwa ese ti n gbile kan si, ani laarin awon adari Ijo Romu, agbara re n po si. Nigba ti orundun kejo fere e pari, awon atele popu so wipe lati akoko ibere pepe ijo ni awon bisobu Romu ti ni agbara emi ti won n lo nisinsinyii. Lati fi idi oro yii mule, a ni lati wa ona ti yoo fi ni ase; baba iro si fun won ni eyi kankan. Awon ajeje esin se ayederu iwe atijo kan. A ri awon ase igbimo kan ti a ko gbo ri, ti won fi ase popu lori gbogbo aye mule lati ibere wa. Ijo ti o ti ko otito sile si yara kankan lati gba itanje yii.

Okan awon olooto perete ti won n kole le ori ipile tooto (1 Korinti 3:10, 11) poruuru, won si ri idiwo bi pantii eko eke se di ise naa lowo.

Bii awon onkole lori odi Jerusalemu ni akoko Nehemaya, awon miran setan lati so wipe: “Agbara awon ti n ru eru dinku, allaa pupo ni o wa, to bee ti awa ko fi le mo odi naa.” Nehemaya 4:10. Agara da won nitori ijakadi atigbadegba pelu inunibini, itanje, ese, ati oniruuru idena ti Satani le pete lati fi di itesiwaju won lowo, okan die lara awon onkole ti won je olooto kaare; won si yi pada kuro nibi ipile tooto nitori alaafia ati aabo fun dukia ati emi won. Awon miran ko rewe si nitori atako awon ota won, laiberu, won so pe: “E mase beru

won: ẹ ranti Oluwa ti o tobi ti o si lẹru” (ẹsẹ 14); won si ẹsiwaju pẹlu işe naa, olukuluku pẹlu ida rẹ lẹgbẹẹ rẹ. Efesu 6:17.

Iru ẹmi ikorira ati atako si otitọ kan naa ni o n mi si awon ota Olurun ni gbogbo igba, iru işora ati işotitọ kan naa ni a n reti lati odo awon iranşẹ Rẹ. Awon orọ Kristi si awon omoleyin Rẹ akoko si ni itumọ fun awon atele Rẹ titi de opin akoko: “Ohun ti Mo so fun yin ni Mo so fun gbogbo eniyan, E maa şona.” Maku 13:37.

O dabi enipe okunkun naa n gbile si. Işosin ere tubo n di gbajugbaja si. A n tan abeela niwaju awon ere a si n gbadura si won. Awon asasa asan ti ko to gbile kan. Igbagbo ninu ohun asan n dari okan awon eniyan to bee gee ti o fi dabi enipe ko si aaye fun ironu mo. Niwon igba ti awon alufa ati bişobu funra won je olufe faaji, onifekufe ara, ati oniwaibaje, o ni lati daniloju wipe awon eniyan ti n wo won fun itosona yoo teri sinu aimokan ati iwa ibaje.

Ijo paadi tun gbe igbese miran ninu iwa igberaga ni orundun kọkanla nigba ti Popu Gregory VII kede wipe Ijo Romu wa ni ailabuku. Lara awon orọ ti o so ni wipe ijo ko se asise ri beeni ko si le se asise, bi Iwe Mimọ ti so. Şugbon eri Iwe Mimọ ko ba orọ yii mu. Alufa agberaga naa so wipe ohun ni agbara lati yo awon oba loye, o tun so wipe ko si enikeni ti o le yi orọ ti oun ba so pada, şugbon eto oun ni lati yi ipinu gbogbo awon iyoku pada.

A ri apejuwe iwa ika eni ti o n so wipe oun ko le baku yii ni bi o ti se si Henry IV, oba Germany. A kede wipe a le oba yii kuro ninu ijo ati pe a tun ro o loye nitori ti o gbero lati se aigboran si ase popu. Eru ba a nigba ti awon ijoye re, awon ti ase popu n ti leyin lati şote si, ko o silẹ won si n dun kukulaja mo; Henry ri wipe o se pataki ki oun ba Romu laja. Pẹlu iyawo ati iranşẹ re kan ti o je olooto, o la oke Alps koja ni akoko yinyin, ki o baa le re ara re silẹ niwaju popu. Nigba ti o de ile işo, Gregory ti kuro nibe, o lo si gbongan ti o wa ni ita, laisi esọ re nibe, ninu otutu yinyin, laibo ori ati laiwo bata, pẹlu aso kan lasan, o duro de ase lati pe e wa siwaju re. A fi igba ti o duro nibe, pẹlu awe ti o n jewo esẹ fun ojo meta, ni alufa naa to gbà lati fun ni idariji. Pẹlupẹlu, o se eyi lori wipe oba naa a duro de ase popu ki o to le wo aso igunwa re tabi lati lo ase oba. Gregory ti inu re dun pẹlu işegun yii, fonnu wipe ojuse oun ni lati se igberaga awon oba ro.

Iyatọ ti po to laarin igberaga nla alufa yii ati iwapele ati okan tutu Kristi ti O fi ara Rẹ han bi eni ti n bebe ni enu ilekun okan eniyan lati wole, ki Oun le wole lati mu ayo ati alaafia wa, ti O tun ko awon omọ eyin Rẹ pe: “Enikeni ti o ba fe se olori ninu yin, ẹ je ki o maa se omọ odo yin.” Matiu 20:27.

Awon odun ti n yi lo n ri bi asise ti n po si loorekoore ninu awon ikoni ti Romu n gbe sita. Ani şaaju ki a to fi idi ijo paadi mule a n fiyesi ikoni awon alarojinle ti won je aborisa won si n ni ipa ninu ijo. Opolopo ti won so wipe won ti yipada ni won si dirọ mo igbagbo ero aborisa won, ki si i se wipe won n ẹsiwaju lati kekọ re nikan, şugbon won tun n fi n ko awon miran gee bi ona lati fikun ipa won laarin awon aborisa. Bayi ni awon asise nla se wo inu igbagbo Kristeni. Eyi ti o gbajugbaja ninu won ni igbagbo wipe a bi eniyan pẹlu aiku ati wipe o mo ohun ti o n şele ninu ipo oku. Ikoni yii ni o je ipile lori eyi ti Romu gbe gbighadura

nipasẹ awọn eniyan mimọ ati ijọsin Maria Wundia le lori. Nibi ni ẹkọ èké nipa ijiya ayeraye fun awọn ti ko ronupiwada, eyi ti a tete mu wọ inu ikọni igbagbọ ijo paadi ti jade wa.

Eyi pèsè ọna silẹ lati mu agbekalẹ iborisa miran, eyi ti Romu pè ní ibi idaloro wọle, o si n lo o lati dẹruba ogooro awọn eniyan ti wọn jẹ alaimọkan ti wọn ọsetan lati gba ohunkohun gbọ. Ẹkọ eke yii kọni wipe ibi idaniloros kan wa, nibi ti awọn ọkan ti ko yẹ fun ijiya ainipekun ti n jiya fun ẹşẹ wọn, nibẹ si ni a o ti gbà wọn si ọrun nigba ti a ba ti fọ wọn mọ kuro ninu àbawọn wọn.

Romu tun nilo irọ miran lati le jẹ ere lati ara ibe ru ati iwa ẹşẹ awọn atẹle rẹ. Ikọni nipa igba ẹşẹ laaye ni o şe işe eyi. A şe ileri imukuro ẹşẹ patapata fun awọn ẹşẹ ateyinwa, ti isisinyii, ati ti ojo iwaju, pelu idasilẹ kuro ninu irora ati ijiya ti wọn mu wa fun gbogbo awọn ti yoo kopa ninu ogun alufa naa lati fikún ilẹ ijọba rẹ, lati fiya jẹ awọn ọta rẹ, tabi lati pa awọn ti wọn ba kọ aşẹ emi rẹ silẹ run. A tun kọ awọn eniyan wipe nipa sísan owó sinu ijo wọn le gba ara wọn kuro lowo ẹşẹ, ki wọn tun gba ọkan awọn ọrẹ wọn ti wọn ti kú ti wọn wà ninu ina idaniloros silẹ. Nipasẹ ọna yii ni Romu gba lati fi ọrọ kun inu ile işura rẹ ti o si ri ọna lati jẹ ki awọn ti wọn pe ara wọn ni aşojú Ẽni ti ko ri ibi ti yoo gbe ori Rẹ le o gbe igbe aye ọrọ, ọla, ati ẹşẹ.

Ilana Ounjẹ Alẹ Oluwa ti Iwe Mimọ gbekalẹ ni a fi irubọ mass ti iborisa ropo. Awọn alufa ijo paadi n ro pe pelu ikùnsínú wọn ti ko nitumọ, wọn le yi akara ati waini lasan pada di “ara ati eje Kristi.” Pelu işoro odi agberaga wọn n sọ o nigbangba wipe wọn ni agbara lati da Olorun, Eleda ohun gbogbo. Lori ijiya iku, a fẹ ki awọn Kristeni o jẹwọ igbagbọ wọn ninu ẹkọ èké buburu ti n ri Ọrun fín yii. Opolopo awọn ti wọn kọ ni a dáná sun.

Ni ọrundun kẹtala, a da ẹka ti o buru julọ ninu ijo paadi silẹ— Àjo ti n wàdí ohun ti eniyan gbagbọ. Omọ alade okunkun şişẹ pelu awọn olori ijo paadi. Satani ati awọn angẹli rẹ dari ọkan awọn eniyan buburu ninu ipade ikokọ wọn, nigbati angẹli Olorun ti a ko ri duro laarin wọn, o n şe akosilẹ ti o banileru nipa òfin ikà wọn ti o si n kọ itan awọn işelẹ ti wọn buru ju ohun ti oju eniyan le ri lọ silẹ. “Babiloni nla naa mu eje awọn eniyan mimọ yó.” Ara egbeegbeje awọn ajeriku ti a pa n kigbe si Olorun fun igbesan lori agbara apeyinda yii.

Ijọba popu di abasẹwaa ninu aye, olotu ijọba ati awọn ọba n tẹriba fun aşẹ alufa Romu. O dabi ẹnipe atubotan eniyan fun aye yii aye ti n bọ wà labẹ àkóso rẹ. Fun opolopo odun ogooro awọn eniyan n tẹwọ gba awọn ikoni rẹ laironu, wọn n fi tọwotọwọ tele awọn ilana rẹ, gbogbo eniyan si n jumọ n bọwọ fun awọn ojo ajoyọ rẹ. A bu ọla fun awọn alufa rẹ a si n fun wọn ni ebun ni àkóyawọ. Lati igba yẹn ijo Romu ko de ipò iyi, ọla, ati agbara yii mọ.

Şugbon “osan ijo paadi ni ọru araye.” Iwe Mimọ di ohun ajeji, ki i şe si awọn eniyan nikan, şugbon si awọn alufa pelu. Bii ti awọn Farisi ti igbàa nì, awọn olori ijo paadi korira imọlẹ ti yoo fi ẹşẹ wọn han. Nigba ti a ti mu ofin Olorun, odiwọn ododo kuro, wọn n lo agbara laisi idaduro, wọn n deşẹ laisi ikalowoko. Etan, ojukokoro, ati inakuna gba ilẹ kan. Awọn eniyan ko beru lati da ẹşẹ eyi ti yoo fun wọn ni ọrọ tabi ipo. Aafin popu ati awọn alufa da ibi ti a ti n şe işekuşe ti o buru jai. Diẹ lara awọn popu jẹbi awọn iwa ọdaran ti wọn bíninínú débi

wipe awọn adari ilu še akitiyan lati rọ awọn ijoye ijọ wọnyi loye gẹgẹ bi oniwa ibajẹ ti a ko le fi ara da. Fun ọpọlọpọ ọdun Europe ko ni idagbasoke ninu ẹkọ, iṣẹ ọnà, tabi ọlaju. Arun ẹgbà iwa ati ti ọpọlọ dé ba ẹsin Kristeni.

Ipo ti aye wa labẹ agbara Romu jẹ imuṣẹ ti o lẹru ti o si peye fun awọn ọrọ woli Hosea: “Awọn eniyan Mi n ṣegbe nitori ti wọn ko ni imọ: nitori ti iwọ kọ imọ silẹ, Emi yoo kọ ọ silẹ pẹlu: ...nitori ti iwọ ti gbagbe ofin Ọlurun rẹ, Emi yoo gbagbe awọn ọmọ rẹ pẹlu.” “Ko si otitọ, tabi aanu, tabi imọ Ọlurun ninu ilẹ naa. Nipa ibura, ati iro, ati ipaniyan, ati olè jija, ati agbere ṣiṣe, wọn fọn sita, ti ẹjẹ si n kan ẹjẹ.” Hosea 4:6,1, 2. Eyi ni o maa n jẹ atubotan kikọ ọrọ Ọlurun silẹ.

Ori 4 – Awon Eniyan Pataki

Ninu okunkun ti ó bo aye mọlẹ ni akoko gigun tí ijo paadi fi ẹ akoso, ina otitọ kò ku tan patapata. Ni gbogbo igba, Ọlórún maa n ni awon olujeri—awon ti won mu igbagbo ninu Kristi gege bi alagbawi kan soṣo laarin Ọlórún pelu eniyan lokunkundun, ti won gba Bibeli gege bi odiwon fun igbesi aye, ti won si bowo fun ojo Isinmi tooto. Aromodomo ko le mo ohun ti ayé ní nipase awon eniyan wonyi. A pe won ni eleko odi, a se atako erongba won, a so oro buburu nipa iwa won, a fi ipa te akosile won ri, a se afi won ni ona ti ko to, tabi ki a pa won run. Sibe won duro gboin, lati iran de iran, won pa igbagbo mo ninu ailabawon re, gege bi ohun ajogunba mimo fun iran ti n bo.

A ko itan awon eniyan Ọlórún ni akoko okunkun ti o tele isakoso Romu si orun, bi o tile je wipe won ko ni aaye ti o po ninu akosile eniyan. Akosile perete ni a le ri nipa igbesi aye won, ayafi eyi ti a ri ninu ifesunkan awon ti n se uninibini si won. Iwa Romu ni lati pa gbogbo akosile awon ti ko gba ikoni tabi ase re re. O n wona lati pa ohunkohun ti o ba je mo eko odi run, i baa je eniyan tabi akosile. Fifi iyemeji han tabi bibeere ibeere lori ase awon ikoni ijo paadi to lati mu ni padanu emi eni i baa je ororo tabi talaka, eni giga tabi eni rirere. Romu tun se akitiyan lati pa gbogbo akosile iwa ika re si awon ti won tako o run. Igbimo ijo paadi pa ase wipe ki a so gbogbo iwe ati akosile ti won ba ni iru akosile bayi sinu ina. Saaju ki a to se ero itewe sita, awon iwe kere niye, won tun wa ni ona ti a ko fi le pa won mo; nitori naa iwonba ohun perete ni a le se lati di awon atele Romu lowo lati gbe erongba won jade.

Ko si ijo kankan ni arawoto ase Romu ti a fi silẹ fun igba pipe lati je igbadun ominira eri okan. Logan ti ijo paadi gba agbara, ó na oro re lati se ipalara fun awon ti won ko lati gba ase re, ni meni meji, awon ijo si n teriba fun ase re.

Ni Great Britain esin Kristeni ti igba atijo tete fi ese mule. Iyinrere ti awon ara Britain gba ni orundun kini kò ni abawon iyapa Romu. Uninibini lati odo awon oba aborisa, ti o de awon ile jijin wonyi nikan ni ebun ti awon ijo akoko ni Britain gba lowo Romu. Opolopo awon Kristeni ti won n sa fun uninibini ni England ri aabo ni Scotland; lati ibe ni a ti gbe otito lo si Ireland, won si fi ayo gba a ni gbogbo awon orile ede wonyi.

Nigba ti awon Saxons kolu awon Britain, esin iborisa gba akoso. Awon asegun korira ki awon eru won o ko won, eyi mu ki awon Kristeni o salo si aarin awon oke ati aginju. Sibe imole, ti o fi ara pamọ fun igba die, tesiwaju lati tan. Ni ogorun odun leyin eyi, ni Scotland, itansan re mọlẹ de awon ile jijinna rere. Columba olufokansin ati awon alabasisepo re wa lati Ireland, won ko awon onigbagbo ti won fon kaakiri mora si erekuṣu Iona, ibujoko ise ijere okan re. Eni ti o n pa ojo Isinmi Bibeli mo wa lara awon ajiyinrere wonyi, bayi ni otito yii se wo aarin awon eniyan naa. A da ile-iwe silẹ ni Iona, nibi ti awon ajere okan ti jade lo si Scotland ati England, ani lo si Germany, Switzerland, ani titi de Italy.

Sugbon Romu ti ko oju re si Britain, o si ti pinu lati mu u wa si abe isakoso re. Ni orundun kefa, awon ajere okan re sese ijere okan awon Saxons ti won je aborisa. Awon agberaga ti ko

laju yii gba wọn pẹlu oju rere, wọn si jẹ ki ọpọlọpọ wọn o gba igbagbọ Romu. Bi işe naa ti n tẹsiwaju, awọn adari ijo paadi ati awọn ti wọn yipada wa ẹ alabapade awọn Kristeni ti wọn gba igbagbọ igba atijo. Wọn yatọ si ara wọn patapata. Awọn kan jẹ onirele, olooto, ti iwà, ikoni, ati işesi wọn si ba Iwe Mimọ mu, nigba ti awọn keji fi aimọkan, iwuga ati igberaga ẹsin popu han.

Awọn aṣojú Romu paṣe ki awọn ijo Kristeni wọnyi o tẹriba fun aṣe popu. Awọn ara Britain fi irele dahun wipe wọn nife lati fẹran gbogbo eniyan, ṣugbọn popu ko ni ẹto si ipo ti o ga julọ ninu ijo, ati wipe wọn a fun ni itẹriba ti o ye fun gbogbo atele Kristi. Ọpọlọpọ akitiyan ni a ẹ lati le ri wipe wọn ẹ igboran si Romu; ṣugbọn awọn Kristeni onirele, ti ẹnu yà nitori igberaga ti awọn aṣojú Romu fihan yii, dahun pẹlu iduroṣinsin wipe wọn ko mọ oluwa miran ayafi Kristi. Ni bayii ẹmi ijo paadi nitootọ wa fi ara han. Adari Romu sọ wipe: “Bi ẹ ko ba ni gba awọn ara ti wọn mu alaafia wa fun yin, ẹ yoo gba awọn ọta ti yoo wa ko ogun ja yin. Bi ẹ ko ba ni da ara pọ mọ wa lati fi ọna iye han awọn ara Saxon, ẹ yoo gba pasan iku lati ọdọ wọn.” Eyi ki i ẹ ihale lasan. Ogun, idite ati ẹtan ni a lo lati ẹ atako si awọn ẹleri si igbagbọ Bibeli wọnyi, titi ti a fi pa awọn ijo Britain run, tabi ti a fi fi ipa mu wọn lati tẹriba fun aṣe popu.

Fun ọpọlọpọ ọdun awọn agbajọ Kristeni kan wa ti wọn ko nipa ninu iwa ibajẹ Romu ninu awọn ile ti aṣe Romu ko de. Ẹsin iboriṣa ni o yi wọn ka, bi ọjọ si ti n lẹ wọn kopa ninu awọn aṣiṣe rẹ; ṣugbọn wọn gba Bibeli gege bi odiwọn igbagbọ, wọn si gbagbọ ninu ọpọlọpọ otitọ to wa ninu rẹ. Awọn Kristeni wọnyi gbagbọ wipe ofi Ọlọrun duro titi lae wọn si pa ọjọ Isinmi ofi kẹrin mọ. Awọn ijo ti wọn si dirọ mọ igbagbọ ati işesi yii wa ni Central Africa, ati awọn Armenia ni Asia. Ṣugbọn laarin awọn ti wọn koju ija si ijẹgaba agbara popu, awọn Waldenses duro tayo. Ninu ile naa ti ẹsin popu fi ibujoko rẹ si, nibe ni a ti koju ija si èké ati iwa ibajẹ rẹ julọ. Fun ọpọ ọdun awọn ijo Piedmont wà ni ominira; ṣugbọn àkoko dé leyin-ọrẹyin ti Romu pọn-ọn ni dandan fun wọn lati tẹriba fun oun. Leyin ti wọn koju ija si iwa onroro rẹ ṣugbọn ti o jasi pabo, awọn adari ijo wọnyi fi ilọra tẹriba fun agbara ti o dabi ẹnipe gbogbo aye n fi ori bale fun. Ṣugbọn awọn kan wa ti wọn kọ lati tẹriba fun aṣe popu tabi ti biṣọbu. Wọn pinnu lati ẹ igboran si Ọlọrun ati lati duro ninu işotitọ ati iwa mimọ igbagbọ wọn. Ipinya ẹle. Awọn ti wọn tele igbagbọ atijo wá fà ẹyin; awọn miran kọ òkè Alps, ile abinibi wọn sile, wọn gbe ọpagun otitọ soke ni ile ajeji; awọn miran lẹ sinu awọn pẹtele ti wọn farasin ati sinu apata laarin awọn oke, nibe wọn pa ominira wọn lati jọsin

Ọlọrun mọ.

Igbagbọ ti awọn Kristeni Waldenses gba ti wọn si fi kọni fun ọpọlọpọ ọdun yatọ patapata si ikoni èké ti Romu gbe sita. Igbagbọ ẹsin wọn duro lori ọrọ Ọlọrun, ilana tootọ fun ẹsin Kristeni. Ṣugbọn awọn aroko onirele wọnyẹn, ninu ibi aabo wọn ti o farasin, ti ko ri aaye yọju si araye, ti wọn ko ni ohun miran lati ẹ ju ki wọn maa ṣiṣe ojumọ wọn laarin awọn agbo aguntan ati ọgba ajara, ko ri otitọ funra ara wọn ni atako si igbagbọ ati ẹkọ èké ijo aṣeyinda. Igbagbọ won ki i ẹ eyi ti wọn ẹṣe gba lakotun. Igbagbọ ẹsin wọn jẹ ajogunba lati ọdọ awọn baba wọn. Wọn jijadu fun igbagbọ ijo apostoli,—”igbagbọ ti a fi lé awọn eniyan mimọ lẹwọ

lẹ́ẹ́kan ọ̀so.” Juda 3. “Ijọ ninu aginju,” olupamọ ohun alumọni otitọ ti Ọlọrun fifun awọn eniyan Rẹ lati fifun araye, ni ijọ Kristi tootọ, ki i si i ẹ alaṣe agberaga ti o joko lori itẹ ni olu ilu nla ijọba aye.

Kókó lara awọn ohun ti o mu ki ijọ tootọ o yapa kuro ni ọdọ Romu ni bi o ti ẹ ni ikorira fun ọjọ Isinmi inu Bibeli. Gege bi asotele ti so o, agbara ijọ paadi yoo wo otitọ lulẹ. A tẹ ofin Ọlọrun mọle ninu erupe, nigbati a n gbe aṣa ati iṣesi eniyan ga. A tètè fi ipa mu awọn ijọ ti wọn wa labẹ akoso ijọ paadi lati bọwọ fun ọjọ Sunde gege bi ọjọ mimọ. Laarin èké ati aṣiṣe ti o gbilẹ kan, ọpọlọpọ, ani laarin awọn eniyan Ọlọrun tootọ pelu, ni nnkan daru mọ loju debi pe nigba ti wọn n pa ọjọ Isinmi mọ, wọn ki i ẹ iṣe ni ọjọ Sunde pelu. Sugbon eyi ko tẹ awọn adari ijọ paadi lorun. Wọn pa á laṣe pe ki i ẹ wipe ki a bọwọ fun ọjọ Sunde nikan, sugbon ki a ba ọjọ Isinmi jẹ pelu; wọn si ẹ idalebi fun enikeni ti o ba ni igboya lati bọwọ fun ni ọna ti o lagbara. Nipa sisa kuro labẹ agbara Romu nikan ni enikeni fi le pa ofin Ọlọrun mọ pelu alaafia.

Awọn Waldenses wa lara awọn eniyan akọkọ ni Europe ti wọn ni itumọ Iwe Mimọ ni ede wọn. Fun ọpọ ọdun saaju iṣe Atunṣe, wọn ni ẹda Bibeli ti a fi ọwọ kọ ni ede abinibi wọn. Wọn ni otitọ ni ailabawọn, eyi si jẹ ki a fi oju si wọn lara gege bi awọn ti a n korira ti a si n ẹ inunibini si. Wọn so wipe Ijọ Romu ni Babiloni apeyinda ti iwe Isotele, pelu ewu lori emi wọn, wọn duro lati koju ija si awọn iwa ibajẹ rẹ. Labẹ inunibini ọlojogbooro, awọn kan fa seyin ninu igbagbo wọn, wọn si n fi awọn kókó ẹkọ inu rẹ silẹ diẹdiẹ, awọn yoku di otitọ mu sinṣin. Ni gbogbo àkókò okunkun ati ifaseyin yii, awọn Waldenses kan wà ti wọn kọ lati gba aṣe Romu, ti wọn ko gba titeriba fun ère nitori ti o jẹ iboriṣa, ti wọn si pa ọjọ Isinmi tootọ mọ. Labẹ ijì atako líle, wọn pa igbagbo wọn mọ. Bi o tilẹ jẹ wipe a fi ọkọ Savoyard gun wọn, ti a si fi ina Romu sun wọn, wọn duro nitori ọrọ Ọlọrun ati fun iyi Rẹ laiberu.

Awọn Waldenses ri aabo leyin ibi aabo awọn oke giga—ibi aabo fun awọn ti a n ẹ inunibini si ti a si n fi iya jẹ ni gbogbo igba. Imọlẹ otitọ n tan nibi laarin okunkun Igba Ojú Dúdú. Nibi, awọn ẹlẹri fun otitọ di igbagbo atijọ mu fun egberun ọdun. Ọlọrun pèsè ibi aabo ẹlẹru fun awọn eniyan Rẹ, eyi ti o yẹ fun otitọ nla ti a fi le wọn lọwọ. Si awọn olooto ti a le kuro ni ilu wonyi, awọn oke jẹ ami ododo Ọlọrun ti a ko le ẹ nidi. Wọn tọka awọn ọmọ wọn si awọn oke giga ti ogo wọn ko yipada, wọn a so nipa Ẹni ti ko ni ayidayida tabi ojiji iyipada, ti ọrọ Rẹ wa titi lae bi awọn òkè ainipekun. Ọlọrun tẹ awọn oke dó, O si fi okun ẹ ike wọn; ko si ọwọ naa, ayafi ti Agbara Ainipekun ti o le ẹ wọn kuro ni ipo wọn. Bẹẹ gege ni o ẹ gbe ofin Rẹ kale, ipilẹ ijọba Rẹ ni ọrun ati ni aye. Ọwọ eniyan le to awọn eniyan bii tire, ki o si pa wọn; sugbon ọwọ naa a le fa awọn oke tu lati ipilẹ wọn, ki o si so wọn si inu okun, ni ọna kan naa ti o fi le yi ilana kan ninu ofin Jehofa pada, tabi ki o pa ọkan lara awọn ileri Rẹ fun awọn ti wọn ba ẹ ifẹ Rẹ rẹ.

Ninu isọtitọ wọn si ofin Rẹ, awọn iranṣe Ọlọrun nilati duro gbọin bi awọn oke ti ko le yi pada.

Awọn oke ti wọn daabo bo afonifoji wọn jẹ ẹri atigbadegba si agbara Ọlọrun lati şeda, ati idaniloju ti ko le baku nipa idaabobo Rẹ.

Awọn arinrinajo kọ lati fẹran awọn ami ti wọn fi ara sin wọnyi nipa iwapelu Jehofa. Wọn ko şe aroye nitori inira wọn; wọn ko wa ni awọn nikan laarin awọn oke ti wọn dakẹrọrọ. Wọn dupe lowo Ọlọrun wipe O fun wọn ni aabo kuro lowo ibinu ati iwa onroro eniyan. Inu wọn dun nitori ominira wọn lati josin niwaju Rẹ. Ni opo igba ti ota wọn ba lé wọn, agbara awọn oke maa n jẹ aabo ti o daju. Lati ori awọn gegele okuta wọn kọ orin iyin si Ọlọrun, awọn egbegun Romu ko si le pa orin ope wọn lenu mo.

Ifokansin awọn atele Kristi wọnyi jẹ eyi ti o mo, ti ko ni abula, ti o si gbona. Eko otito niye lori loju wọn ju ile ati ile, ore, ojulumo, ani ju emi funra re lo. Wọn n fi tokantokan wa lati te awọn ikoni wọnyi mo okan awọn ewe wọn. A n fi Iwe Mimọ kọ awọn odo lati igba ewe wa, a si kọ wọn lati fi towoowo gba ofin Ọlọrun. Eda Bibeli ko wopo; nitori naa wọn kọ awọn oro iyebiye inu re sori. Opo ninu wọn le ka abala pupo ninu Majemu Laelae ati Tuntun sori. A so awọn ero nipa Ọlọrun po mo awọn iseda ati pelu awọn ibukun keekeke ojoojumọ. Awọn omode kọ lati wo Ọlọrun pelu imoore gege bi Eni ti n funni ni oju rere gbogbo ati itunu gbogbo.

Pelu bi awọn obi ti tutu, ti wọn si nife to, wọn fẹran awọn omọ wọn pelu ogbon ju ki wọn jẹ ki itera-eni-lorun o mo wọn lara lo. Igbe aye idanwo ati inira, boya iku ajeriku wa niwaju wọn. A kọ wọn lati omode wa lati fi ara da inira, ki wọn teriba fun akoso, sibe ki wọn ronu, ki wọn si wuwu fun ara wọn. Lati kekere wa, a kọ wọn lati gbe eru ise, lati so oro wọn, ki wọn si ni oye ogbon ti o wa ninu idakeje. Oro aimoye kan ti o ba bo si eti awọn ota wọn le ma wu emi eni ti o so o nikan lewu, sugbon ati ti opolopo awọn arakunrin re pelu; nitori bi ikooko ti n dode eran ije re ni ota otito se n le awọn ti wọn gboya lati so wipe wọn ni ominira igbagbo esin kiri.

Awọn Waldenses padanu oro aye nitori otito, pelu suuru oniforiti wọn şise fun ounje wọn. Gbogbo ile ti o ba se e ro laarin awọn oke ni wọn lo daradara; wọn jẹ ki awọn afonifoji ati awọn ile ti ko lora pupo o mu eso wọn jade ni kikun pelu. Isunlo ati isera-eni wa lara eko ti awọn omọ wọn gba gege bi ohun ajogunba wọn. A kọ wọn wipe Ọlọrun se e ki a gbe igbesi aye wa pelu ikora-eni-nijanu, ati wipe wọn le pese fun aini ara wọn nipase isera-eni, irotele, pelekutu, ati igbagbo nikan. Ilana yii nira o si n kaare bani, sugbon o peye, ohun ti eniyan nilo ni ipo isubu re, ile eko ti Ọlọrun ti pese fun itoni ati idagba soke re. Nigba ti o mo awọn odo lara lati şise ati lati fi ara da ijiya, wọn ko fi eko opolo sile. A kọ wọn wipe gbogbo agbara wọn jẹ ti Ọlọrun, ati wipe gbogbo wọn ni wọn ni lati toju, ki wọn si jẹ ki wọn dagbasoke fun ise Rẹ.

Awọn ijo Vaduois fi ara jo ijo ni akoko awọn apostoli ninu iwa mimọ ati isotito wọn. Wọn ko gbogbo ninu ijegaba popu ati awọn alufa, wọn si gbogbo ninu Bibeli gege bi ase ti o ga julọ ti ko si le baku. Awọn alufa wọn ko dabi awọn alufa Romu ti n jẹ gaba, sugbon wọn tele apeere Oluwa wọn, ti “ko wa ki a le se iranşe fun, sugbon ki o le se iranşe.” Wọn bo agbo

Olurun, won n dari won si papa oko tutu ati si orisun omi iye ti oro mimo Re. Won jinna rere si ami iwuga ati igberaga eniyan; awon eniyan naa pejo po, ki i se ninu awon ile ijosin titobi ati katidra nla, sugbon labẹ ojiji awon oke, ninu awon afonifoji oke Alp, tabi ni akoko ewu, ninu awon ibi aabo ninu awon apata, won pejo po lati gbọ orọ otitọ lati ẹnu awon iranse Kristi. Ki i se wipe awon alufa waasu iyinrere nikan, sugbon won be awon alaisan wo, won ko awon omode, won gba awon ti n sina niyanju, won si sise lati pari aawo ati lati je ki isokan ati ife o tesiwaju. Ore atinuwá awon eniyan ni won n ná ni akoko alaafia; sugbon, bi i Polu apagamo, olukuluku won ni o ko ise tabi okoowo, eyi ti won lo lati toju ara won bi won ba nilo lati se beẹ.

Awon odo n gba ikoni lati odo awon alufa. Bi o tile je wipe won n kekọ ẹka gbogbo ẹko, Bibeli ni kókó ohun ti won n ko. Won n ko awon Iyinrere ti Matiu ati ti Johanu sori, pelu odo awon Episteli. Won n ko Iwe Mimọ silẹ pelu. Awon iwe miran ni gbogbo Bibeli ninu, awon miran ni abala die, ti awon ti won le se alaye Iwe Mimọ se alaye die si ninu. Bayi ni won se n gbe alumoni otitọ sita ti awon ti won n wa lati gbe ara won ga ju Olurun lo ti n fi pamọ fun igba pipe.

Pelu suuru, ise aikaare, nigba miran ninu okunkun ihò ile, won a lo imole fitila, a ko Iwe Mimọ jade, leseese ati ni isori isori. Bayi ni ise naa se n tesiwaju, ti ife Olurun ti a fihan n tan jade bi wura pipe; awon ti won se ise naa nikan ni won le mo bi o ti lagbara, bi o ti mole, ti o si mo gaara to, nitori idanwo ti won la koja nitori re. Awon angeli lati orun wa n rogba yi awon osise olooto wonyi ka.

Satani lo awon alufa ati alase ijo paadi lati te orọ otitọ ri sinu panti ẹko odi, ẹké, ati igbagbo asan; sugbon a pa a mo ni ona ailabawon ni gbogbo akoko oju dudu ni ona ti o yanilenu julo. Ko ni ami ase eniyan bikose ti Olurun. Awon eniyan n da ara won laamu ninu akitiyan won lati ti itumo Iwe Mimọ ti o han kedere, ti ko si ni wahala ri sinu okunkun, ki won ba a le tako eri ara won. Sugbon bi oko Noah lori igbi omi, orọ Olurun la iji ti o fe pa a run koja. Bi iho ile ti kun fun wura ati fadaka ti won pamọ si abe re, ti gbogbo awon ti won ba fe ri ohun iyebiye inu re si nilati gbe ile, bee gege ni Iwe Mimọ se ni ohun isura otitọ ti o je wipe awon ti won fi tokantokan, irele ati adura wa nikan ni a fi i han fun. Olurun se Bibeli lati je iwe ẹko fun gbogbo eniyan, fun omode, odo, ati agbalagba, ki a si maa ko o ni gbogbo igba. O fi orọ Re fun eniyan gege bi ifihan ara Re. Gbogbo otitọ tuntun ti a ba ri je ifihan tuntun nipa iwa Ẹni ti O ko o. Nipa kikọ Iwe Mimọ ni ona ti Olurun yan lati so awon eniyan papo mo Eleda won ati lati fun won ni imo ti o ye koro nipa ife Re. O je ona ibanisoro laarin Olurun ati eniyan.

Nigba ti awon Waldenses ri iberu Olurun gege bi ipilese ogbon, oju won ko fo lati mo bi ibasepo pelu araye, imo nipa eniyan ati igbesi aye ise sise ti se pataki to lati lani loye ati lati funni ni oye ti o ye koro. Lati inu ile iwe won ninu awon oke, won ran die lara awon odo won lo si ile ẹko giga ni awon ilu nla ni France tabi Italy, nibi ti ẹka ẹko, iwòye, ati ironu po si ju ti ile Alps won lo. Awon odo ti a ran jade bayi maa n ri idanwo, won n ri iwa ibaje, won n se alabapade awon asoju Satani ti won je alarekereke, ti won n fi awon ẹko odi ti won farasin

ati itanjẹ ti o buru julọ kọ wọn. Şugbọn ẹkọ wọn lati ọmode wa jẹ eyi ti o pèsè wọn silẹ fun gbogbo nnkan wọnyi.

Wọn ko gbọdọ ni ẹni ti wọn le fi ọkan tan ninu awọn ile ẹkọ ti wọn n lọ. A ran aṣọ wọn ni ọna ti yoo fi le mu ohun iṣura wọn ti o tobi julọ—awọn ẹda Iwe Mimọ ti wọn se iyebiye—pamọ. Wọn gbe awọn eso wahala ọpọlọpọ oṣu ati ọdun wọnyi dani pẹlu wọn, nibikibi ti wọn ba si ti le se e laise wipe à á fura si wọn, wọn a rọra fi diẹ si oju ọna awọn ti wọn mọ wipe ọkan wọn setan lati gba otitọ. A ti kọ awọn ọdọ Waldenses pẹlu ojuse yii lati ori eekun iya wọn wa; wọn ni oye iṣe wọn, wọn si se e pẹlu otitọ. Awọn eniyan yipada sinu igbagbo tooto ninu awọn ile ẹkọ wọnyi, ikọni wọn si wọ aarin gbogbo ile ẹkọ; sibẹ awọn adari ijo paadi ko le tọ ẹse ibi ti ohun ti wọn n pe ni ẹkọ odi yii ti n wá, pẹlu gbogbo iwadi finifini wọn.

Ẹmi ajiyinrere ni ẹmi Kristi. Ero akoko ti yoo sọ ninu ọkan ti a sọ di ọtun ni lati mu awọn miran wa si ọdọ Olugbala. Iru ẹmi ti awọn Kristeni Vadois ni niyi. Wọn mọ wipe Ọlọrun fẹ ki wọn se ju ki wọn pa otitọ mọ ninu iwa mimọ rẹ ninu ijo wọn lasan lọ; wipe wọn ni ojuse nla lati jẹ ki imọlẹ wọn o tan si awọn ti wọn wa ninu okunkun; pẹlu agbara nla to wa ninu ọrọ Ọlọrun wọn wọna lati ja ide ti Romu fi deni. A kọ awọn alufa Vadois lati jẹ oniṣe iranṣe, ẹnikẹni ti o ba fẹ wọ inu iṣe iranṣe nilati kọkọ ni iriri gẹgẹ bi ajiyinrere. Olukuluku wọn nilati ṣiṣe ìjèrè ọkan fun ọdun mẹta ni ita ki wọn to wa di ijo mu ni ile. Iru iṣe yii, ti o nilo iṣera-ẹni ati ifara-ẹni-rubọ lati ibere wa, jẹ itokasi ti o yẹ fun iṣe alufa fun awọn akoko ti n dan ọkan awọn eniyan wo. Awọn ọdọ ti a n gbe ọwọ le lori sinu iṣe mimo yii ko ri anfani lati ni ọrọ aye ati ogo niwaju wọn, bikoṣe wahala ati ewu, ati bi o ba se e se, atubotan ajeriku. Awọn oniṣe-iyinrere n jade ni mejimeji, bi

Jesu ti ran awọn ọmọ ẹyin Rẹ jade. A saba maa n so ọdọ papọ mọ agbalagba ti o ti ni iriri, ọdọ naa yoo wa labẹ itọṣona ẹnikẹji rẹ, ti o ni ojuse fun itọṣona rẹ, oun naa si nilo lati gba itoni rẹ. Awọn ajumọ ṣiṣe pọ yii ki i saba maa n wa papọ, şugbọn loorekoore, wọn maa n pade lati gba adura ati fun igbaniyanju, nipa eyi, wọn n fun ara wọn ni okun ninu igbagbo.

Kikede afojusun iṣe wọn yoo mu ibaku wa; nitori naa, wọn fi ohun ti wọn jẹ gan-an pamọ. Gbogbo awọn alufa ni wọn ni imọ iṣe kan tabi okoowo, awọn oniṣe-iranṣe yii si n se iṣe wọn nipa fifi iṣe aye boju. Wọn saba maa n ṣiṣe okoowo tabi akiri oja. “Wọn ni aṣọ, ohun ẹṣọ ara, ati awọn ohun èlò miran, ti wọn ko le ṣa dede ra ni akoko naa, ayafi ni awọn oja ti wọn jinna réré; a si n tẹwọ gba wọn gẹgẹ bi olokoowo ni awọn ibi ti à bá ti ta wọn nu gẹgẹ bi oniṣe-iyinrere.” Ni gbogbo akoko yii, wọn a gbe ọkan wọn soke si Ọlọrun fun ọgbọn lati funni ni ohun iṣura ti o ju wura tabi okuta iyebiye lọ. Wọn a rọra gbe ẹda Bibeli dani, boya abala diẹ, tabi gbogbo rẹ; nibikibi ti wọn ba sì ti ri aaye, wọn a pe akiyesi awọn onibara wọn si awọn iwe wọnyi. Ni ọpọ igba ifẹ lati ka ọrọ Ọlọrun ma n ti ipa eyi soji, wọn a si fi tayotayo fi abala diẹ silẹ pẹlu awọn ti wọn ba fẹ lati gba a.

Iṣe awọn oniṣe iyinrere wọnyi bere ni awọn pẹtẹlẹ ati afonifoji labẹ awọn oke ara wọn, şugbọn o tan kalẹ koja awọn ile wọnyi. Laiwọ bata, ati pẹlu aṣọ ságisági ti o ni abawọn nitori irin ajo, bi i ti Oga wọn, wọn la awọn ilu nla koja, wọn si wọ awọn ile jijinna réré lọ. Wọn

fón irugbin iyebiye kaakiri ibi gbogbo. Awọn ijo n dide ni oju ọna wọn, ẹjẹ awọn ajẹriku si n ẹ ijeri si otitọ. Ojo Olorun yoo fi ikore nla ọkan ti awọn eniyan olooto yii sajo pẹlu işe wọn han. Laifi ara han, ati ni idakerọrọ, ọrọ Olorun n ri aaye wo inu ẹsin Kristeni, ti awọn ile ati ọkan eniyan si n fi ayo gba a.

Awọn Waldenses ko ri Iwe Mimọ gege bi akosile nipa bi Olorun ti ẹ si awọn eniyan ni ateyinwa, ati ifihan işe ati ojuse ti isisinyii nikan, şugbon bi ifihan awọn ewu, ati ogo ojo iwaju. Wọn gbagbo wipe opin ohun gbogbo ko jinna mo, bi wọn si ti n kekọ Bibeli pẹlu adura ati omije, awọn ọrọ iyebiye inu re ati ojuse wọn lati je ki awọn miran o mo otitọ inu re ti n gbanila tubo n te mo wọn lẹkan si. Wọn ri wipe a fi eto igbala han kedere ninu awọn oju ewe mimọ re, wọn si ri itunu, ireti, ati alaafia nipa gbigbagbo ninu Jesu. Bi imole ti n wo inu oye wọn ti o si n mu ọkan wọn yo, wọn fe lati tan itansan re si awọn ti wọn wa ninu okunkun aşise ijo paadi.

Wọn ri wipe labe itosona popu ati alufa, ọpọ awọn eniyan n şise lasan lati ri idariji nipa jije ara wọn niya fun ẹşe ọkan wọn. A ko wọn lati wo işe rere wọn lati gba wọn la, wọn n wo ara wọn ni gbogbo igba, wọn n ronu lori ipo ẹşe wọn, wọn ri ti ibinu Olorun wa lori wọn, wọn n je ọkan ati ara wọn niya, sibe wọn ko ri itusile. Bayi ni ẹko Romu ẹ di awọn olufokansin mo inu igbekun. Opolopo ni wọn fi ore ati ibatan wọn sile, ti wọn si n gbe igbesi aye wọn ninu ile tubu awọn ajeje ẹsin. Pẹlu awe atigbadegba ati ifiyajeni nla, pẹlu işo oru, nipa sisun sori ile tutu ile wọn ti o sokunkun ti o n rin fun omi fun opolopo wakati, pẹlu irinajo gigun gbooro, pẹlu ironupiwada ti o fini şesin ati ijeniniya ti o deru bani, opolopo n şise lasan lati ri alaafia ọkan. Imolara ẹşe n fi iya je wọn, eru ibinu igbesan Olorun n le wọn kiri, opolopo n jiya lo bayii, titi ti wọn yoo fi gbemi mi, laisi itansan imole tabi ireti kan, wọn ri sinu iboji.

Awọn Waldenses n fe lati bu akara iye fun awọn ọkan ti ebi n pa wonyi, lati şi işe iranşe alaafia ninu awọn ileri Olorun fun wọn, ati lati toka wọn si Kristi gege bi ireti wọn kan soşo fun igbala. Wọn gbagbo wipe ikoni ti o so wipe işe rere le ẹ iwenumo fun riru ofin Olorun duro lori ẹké. Gbigbekele işe eniyan tako igbagbo ninu ife Kristi ti ko lopin. Jesu ku gege bi irubo fun eniyan nitori eniyan ẹleşe ko le ẹ ohun kan lati le ri itewogba lodo Olorun. İşe Olugbala ti a kan mo agbelebu ti O si jinde ni ipile igbagbo Kristeni. Okan nilati gbekere Kristi ni ọna ti o je ojulowo, ki o si wa ni işokan pẹlu Re, bi apa ti je si ara, tabi ẹka si ajara.

Awọn ikoni popu ati awọn alufa je ki awọn eniyan o ri iwa Olorun, ani ti Kristi paapa, bi ti onroro, onirobinuje, ati oluşerubani. A fi Olugbala han gege bi eni ti ko ni ibanikedun pẹlu eniyan ninu ipo işubu re debi pe a nilati wa ibalaja awọn alufa ati awọn eniyan mimọ. Awọn ti ọrọ Olorun ti la loye n fe lati toka awọn ọkan wonyi si Jesu gege bi Olugbala ti O nife ti O si n kaanu fun wọn, ti O n duro pẹlu owọ Re ti o şi sile, ti O n pe gbogbo eniyan wa pẹlu eru ẹşe, aniyani, ati ikaare wọn wa si odo Oun. Wọn fe lati ko awọn idena ti Satani to jo kuro eyi ti o di awọn eniyan lowo lati maşe je ki wọn o ri awọn ileri wonyi, ki wọn si wa si odo Olorun taara, ni jijewo ẹşe wọn, ki wọn si gba idariji ati alaafia.

Tókantòkan ni awon onise-iyinrere awon ara Vadois fi se alaye awon otito iyebiye iyinrere si eniken ti o ba fe lati mo. A rora mu awon abala Iwe Mimot ti a fi pelékutu ko sita. Ohun ti o funni ni ayo julot ni lati fun okan olooto ti ese ti di eru wuwo le lori, eni ti ko ri ohun miran ju igbesan Olurun ti n duro lati se idajo, ni ireti. Pelu ete ti o n gbom pepe ati oju ti o kun fun omije, ni opo igba lori eekun re, a si awon ileri iyebiye ti o fi ireti kan so so ti elesese ni han arakunrin re. Bayi ni imole otito se n wo inu opo okan ti won sokunkun, ti o n gbá ikuuku dudu seyin, titi ti Oorun Ododo fi tan sinu okan pelu iwosan ninu itansan Re. Ni opo igba a maa n ka awon abala Iwe Mimot kan ni akatunka, ti olugbo naa a fe ki a tun ka lekan si, afi bi enipe o fe fi da ara re loju bi oun ba gbo daradara. A n fe ki a tun awon oro wonyi ka ni pataki julot: “Eje Jesu Kristi Omot Re fo wa mo kuro ninu ese gbogbo.” 1 Johanu 1:7. “Bi Mose ti gbe ejo soke ni aginju, beegege ni a nilati gbe Omot eniyan soke: pe eniken ti o ba gba A gbo ki yoo segebe, sugbon yoo ni iye ainipekun.” Johanu 3:14, 15.

Opolopo ni won ri otito nipa ohun ti Romu n so. Won ri bi ibalaja eniyan tabi ti angeli nitori elesese ti je asan to. Bi imole tooto ti wo inu okan won, won kigbe pelu ayo wipe: “Kristi ni alufa mi; eje Re ni irubo mi; pepe Re ni ibi ijewo ese mi.” Won gbe ara won si ori ise Jesu patapata, won si n so awon oro wonyi ni atunsot, “Laisi igbagbo, ko se e se lati wu U.” Heberu 11:6. “Ko si oruko miran labet orun ti a fifun eniyan, nipase eyi ti a fi le gba wa la.” Ise 4:12.

Idaniloju ife Olugbala dabi eyi ti o poju fun die lara awon okan otosi ti igbi n bi kiri yii lati gbagbo. Alaafia nla ni o mu wa si okan won, itansan imole ti o tan si won po to beegege ti o fi dabi enipe a gba won si orun. Won fi ifokantan gbe owot won le owot Kristi; won gbe ese won le ori Apata Ayeraye. Gbogbo ibetu iku salo. Won wa n fe lati ni ogba ewon, ati idana-sunni bi eyi yoo ba fi ola fun oruko Olurapada won.

Bayi ni a se n mu oro Olurun jade ti a si n ka a ni ibi ti o farasin, nigba miran, si enikan so so, nigba miran si egbe kekere ti won fe imole ati otito. Ni opo igba a maa n lo gbogbo oru bayi. Iyalenu ati ijolaju awon olugbo maa n po to beegege ti won saba maa n da onise iran se aanu duro ninu iwe kika re titi ti oye won a fi le mo itumot iroyin ayo igbala. Ni opo igba won saba maa n so wipe: “Se Olurun yoo gba ore mi lootot? Se yoo rerin si mi? Se yoo dari ese mi jin mi? A a ka idahun naa si won wipe: “E wa si odot Mi gbogbo eyin ti n sise ti a si di eru wuwo le lori, Emi yoo si fi isinmi fun yin.” Matiu 11:28.

Igbagbo di ileri naa mu, a si gbo esi ayo wipe: “N ko nilo lati se irin ajo esin gigun mo; ko si irin ajo inira lo si awon ojubo mimot mo. Mo le wa si odot Jesu bi mo ti ri, ni elesese ati alaimot, ko si ni ta adura fun ironupiwada danu. ‘Ati dari ese re ji ot.’ Temi, ani ti temi, a le dari re ji!”

Igbi ayo mimot kun inu okan won, won si gbe oruko Jesu ga pelu ope ati iyin. Awon okan alayo wonyi pada lo si ile won lati tan imole naa ka, lati tun iriri won so fun awon miran ni ona ti won fi le so ot daradara; wipe won ti ri Ona tooto ati iye. Agbara ti o lowot, ti o si se ajeji wa ninu oro Iwe Mimot ti o n so oro taara si okan awon ti won n fe otito. Ohun Olurun ni, o si n fun awon ti won ba gbo ni idaniloju.

Ojìṣẹ otitọ ba ọna rẹ lọ; ṣugbọn irisi irẹlẹ, iṣotitọ, itara ati ifọkansin rẹ saba maa n jẹ koko fun ijiroro. Ni ọpọ igba, awọn olugbo rẹ ki i beere ibi ti o ti wa tabi ibi ti o n lọ ni ọwọ rẹ. Wọn kọkọ kun fun iyalenu, leyin eyi wọn kun fun ọpẹ ati ayọ, ti o fi jẹ wipe wọn ko ronu lati bi i leere. Nigba ti wọn ba rọ ọ lati tẹle wọn lọ si ile wọn, a fesi wipe oun nilati bẹ awọn aguntan ti wọn sọnu ninu agbo wo. Wọn a sọ wipe: Abi o le jẹ angelì lati ọrun wa?

Ni ọpọ igba a kò ni ri ojìṣẹ otitọ mọ. Boya o ti lọ si ile miran, tabi o n ku lọ ninu tubu ti a ko mọ, tabi egungun rẹ ti n funfun nibi ti o ti jẹri si otitọ. Ṣugbọn a ko le pa ọrọ ti o ti sọ silẹ run. Wọn n ṣiṣẹ wọn ninu ọkan awọn eniyan; a o mọ ayọrisi alabukun wọn ni idajọ.

Awọn oniṣẹ iyinrere ara Waldenses n ko ogun ja ijọba Satani, agbara okunkun si wa ni ifura ti o ga si. Gbogbo akitiyan lati jẹ ki otitọ o tẹsiwaju ni ọmọ alade iwa ibi n wo ti o si n ru ibẹru awọn aṣọju rẹ soke. Awọn adari ijọ padi ri ewu ti o lagbara si iṣẹ wọn ninu iṣẹ awọn alarinkiri otoṣi wọnyi. Bi a ba jẹ ki imọlẹ otitọ o tan laisi idiwo, yoo gbá ikuuku aṣiṣe nla ti o bo awọn eniyan mọlẹ kuro. Yoo dari ọkan awọn eniyan si Ọlọrun nikan ṣoṣo, yoo si ba agbara Romu jẹ.

Iwalaaye awọn eniyan ti wọn di igbagbo ijọ atijọ mu yii jẹ ẹri atigbadegba si iyapa Romu, nitori naa, o ru inunibini ati ikorira kikoro soke. Bi wọn ti kọ lati kọ Iwe Mimọ silẹ jẹ iwa eṣe ti Romu ko le fi ara mọ. O pinnu lati pa wọn rẹ kuro lori ile aye. Bayi ni a ṣe ko ogun ẹsin kikan bá awọn eniyan Ọlọrun ninu ile wọn laarin awọn oke. Awọn oluwadi igbagbo n le wọn kiri, iṣẹlẹ bi Abeli alaiṣẹ ti ṣubu niwaju Keeni apaniyan tun ṣẹlẹ laimoye igba.

Latigbadegba, a n sọ ile ọlọra wọn di ahoro, a wo ibugbe ati ile ijọsin wọn lulẹ, ti o fi jẹ wipe nibi ti papa oko tutu ati ile awọn alaiṣẹ, awọn eniyan ti n mura siṣẹ fi igba kan wa ri, wa di kiki da aṣalẹ. Bi inu ẹranko buburu ti n ru soke si nigba ti o ba tọ ẹjẹ wo, bẹẹ ni ijiya awọn wọnyi ṣe n ru ibinu awọn ọmọ ijọ padi soke. A le ọpọlọpọ awọn ẹlẹri fun igbagbo mimọ yii wọ inu awọn oke, a si dọdọ wọn ninu afonifoji ti wọn sapamọ si, nibi ti igbo nla ati gegele okuta fi wọn pamọ si.

Ko si ohun kan ti a le ri wi si nipa iwa awọn ti a fi ofin dè wọnyi. Anì awọn ọta wọn funra wọn sọ wipe wọn jẹ alalaafia, eniyan jeje ti o jẹ olufọkansin. Eṣe nla ti wọn ṣe ni wipe wọn ko sin Ọlọrun gege bi ifẹ popu. Gbogbo ifiṣeṣin, ibaku ati ifiyajeni ti awọn eniyan tabi ẹmi eṣu le gbero ni a ṣe si wọn nitori iwa eṣe yii.

Ni igba kan ti Romu pinu lati pa ẹgbẹ ti a korira yii run, popu pa aṣẹ kan ti o da wọn lẹbi gege bi ẹlẹkọ odi, o si fi aye silẹ ki a pa wọn. A ko fi ẹsun kan wọn gege bi ọlẹ, tabi alaiṣootọ, tabi mọdaru; ṣugbọn a sọ wipe wọn ni irisi ifọkansin ati iwa mimọ ti o n tan “awọn aguntan agbo tooto jẹ.” Nitori naa popu pa aṣẹ “ki a pa awọn ẹgbẹ ẹlẹgbin, elero buburu ati onirira wọnyi bi ejò olóró bi wọn ba kọ lati yipada.” Njẹ ọba agberaga yii ronu lati ṣe alabapade awọn ọrọ rẹ wọnyi lẹkansi? Njẹ o mọ wipe a kọ wọn silẹ ninu awọn iwe ọrun, lati le doju kọ oun ni idajọ? “Ni wọn igba ti ẹyin ti ṣe e si eyi ti o kere julọ ninu awọn arakunrin Mi wọnyi,” Jesu wipe, “ẹyin ti ṣe e si Mi.” Matiu 25:40.

Aṣẹ naa pe gbogbo awọn ọmọ ijo lati da ara pọ lati ja ogun ẹsin ni atako si awọn ẹlẹkọ odi. Lati le fun wọn ni imoriya fun iṣẹ laabi yii, o “fun wọn ni ominira kuro ninu irora ati ijiya ẹsin, ni ti gbogboogbo ati ni pato; o tú gbogbo awọn ti wọn ba da ara pọ mọ ija ẹsin yii kuro ninu gbogbo ẹjẹ ti wọn ba ti jẹ; o fun wọn ni aṣẹ lati ni ohunkohun ti wọn ba gba ni ọna aitọ; o si ẹ ileri idariji ẹṣẹ fun gbogbo ẹṣẹ awọn ti wọn ba pa ẹlẹkọ odi. O fagile gbogbo adehun ti a ba ẹ ti awọn Vadois ba le ri èrè nibẹ, o paṣẹ ki gbogbo awọn alabagbe wọn o fi wọn silẹ, o ki gbogbo eniyan nilọ lati maṣẹ fun wọn ni iranlọwọ kankan, o si fun gbogbo eniyan ni anfani lati ko gbogbo dukia wọn.” Akọsilẹ yii fi iru ẹmi ti o n ṣiṣẹ labelẹ han. Ki i ẹ ohùn Kristi bikoṣe igbe dragoni naa ni a n gbọ ninu rẹ.

Awọn adari ijo paadi ko le jẹ ki iwa wọn o dọgba pẹlu odiwọn nla ofin Ọlọrun, ṣugbọn wọn gbe odiwọn ti o ba ara wọn mu kalẹ, wọn si pinu lati fi ipa mu gbogbo eniyan lati pa a mọ nitori pe Romu fẹ bẹ. A ẹ awọn ofin ti wọn buru julọ. Awọn alufa ati popu oniwa- ibajẹ ati asọrọ-odi n ẹ iṣẹ ti Satani yan fun wọn lati ẹ. Aanu ko ri aaye ninu aye wọn. Iru ẹmi kan naa ti o kan Kristi mọ agbelebu ti o tun pa awọn apostoli, iru ẹmi kan naa ti o mi si Nero mujẹmujẹ lati tako awọn olooto ni akoko rẹ, ni o n ṣiṣẹ lati pa awọn ti Ọlọrun fẹran run kuro ninu aye. Awọn ti wọn bẹru Ọlọrun fi ara da inunibini ti a ẹ si wọn fun ọpọlọpọ ọdun pẹlu suuru ati iduroṣinṣin ti o bu ọla fun Olurapada wọn. Pẹlu gbogbo ogun ẹsin ti a ko ja wọn, ati ipakupa ti a pa wọn, wọn tẹsiwaju lati rán awọn oniṣẹ-iyinrere wọn jade lati tan otitọ iyebiye kalẹ. A dọdẹ wọn de oju iku; sibẹ, ẹjẹ wọn bu omi rin irugbin ti a gbin, ko si baku lati so eso. Bayi ni awọn Waldenses ẹ ẹ ijeri fun Ọlọrun ni ọpọ ọdun saaju ki a to bi Luther. Wọn gbin irugbin iṣẹ Atunṣe ti o bẹrẹ ni akoko Wycliffe kaakiri ilẹ gbogbo, ti o tobi ti o si fi ẹṣẹ rinlẹ ni akoko Luther, ti yoo si tẹsiwaju titi de opin akoko nipasẹ awọn ti wọn ba ẹtan lati jiya ohun gbogbo nitori “ọrọ Ọlọrun, ati fun ẹri Jesu Kristi.” Ifihan 1:9.

Ori 5 – Irawo Owuro

Ṣaaju akoko Atunṣe awon akoko kan wa ti o je wipe awon eḍa Bibeli perete ni won wa, sugbon Olurun ko je ki a pa orọ Oun run patapata. Awon otito re ko le fi ara sin titi lae. O rorun fun lati tu orọ iye silẹ bi o ti se rorun fun lati si ilekun tubu silẹ, ki O si awon ilekun irin silẹ lati tu awon iranṣe Re silẹ. Ni awon oriṣiriṣi orile-ede ni Europe, Emi Olurun n mi si awon eniyan lati wa otito bi ohun iṣura ti a ko pamọ. Agbara Olurun dari won sinu Iwe Mimọ, won ko awon abala mimọ re pelu ife okan gbigbona. Won setan lati gba imole laika ohun ti yoo na won si. Bi o tile je wipe won ko le ri ohun gbogbo kedere, won ri opo awon otito ti a ti ri mole fun igba pipe. Bi ojise ti a ran lati Orun, won jade lo, won n ja ide asise ati igbagbo asan, won si n pe awon ti a ti di ni igbekun fun igba pipe lati dide lati gba ominira won.

Ayafi laarin awon Waldenses, ede ti awon omowe ni oye re nikan ni a fi ko orọ Olurun; sugbon akoko ti to lati tumọ Iwe Mimọ ki a si fifun awon eniyan ni ile gbogbo ni ede abinibi won. Oganjo oru aye ti koja. Akoko okunkun n koja lo, a si n ri ami ojo ti n yo ni ibi pupo.

“Irawo owuro ise Atunṣe” yo ni England ni orundun kerinla. John Wycliffe je akede atunṣe, ki i se fun England nikan, bikoṣe fun gbogbo ile ti n se esin Kristeni. A ko le pa orọ atakò nla ti a gba a laaye lati so si Romu lenu mo laelae. Atako naa ni o bere ijijadu ti o yori si idasile enikookan, awon ijo, ati awon orile ede.

Wycliffe gba eko aye, ibero Olurun si ni o je ipilese ogbon fun. A da mo ni ile eko giga fun ifokansin, awon ebun titayo, ati ijafafa ninu iwe re. Ninu ongbe re fun imo o fe lati ni oye nipa gbogbo eka eko. Okoko nipa imo eko ironujinle, nipa awon ofin ijo, ati awon ofin iselu, paapa julọ ti orile ede re. Ninu awon ise re ni ojo iwaju itumo eko ti o ko lati ile wa fi ara han. Imo kikun nipa isoworonujinle ti akoko re ran an lowo lati fi awon asise re han; nipase eko re nipa ofin ilu ati ti ijo, o setan lati sise ninu ijakadi nla fun ominira iselu ati esin. Nigba ti o le lo ohun ija ti a mu jade lati inu orọ Olurun, o ni oye eko ile iwe, o si ni oye nipa ete awon omowe. Agbara ijafafa re ati okun imo re je ki awon ota ati ore re o bowo fun. Awon atele re ri pelu itelurun wipe oga won tayo laarin awon olupolo pipe orile ede naa; awon ota re ko sile kegan ise atunṣe re nipa fifi aimokan ati ibaku oniwaasu re han. Nigba ti Wycliffe si wa ni ile eko giga, o bere si ni i ko eko Iwe Mimọ. Ni awon akoko naa ti o je wipe ede atijo nikan ni a fi ko Bibeli, awon omowe ni anfani lati de idi orisun otito, sugbon awon ti ko mowe ko ni iru anfani yii. Nipa eyi na, a ti pese ona silẹ fun Wycliffe lati se ise re ni ojo iwaju gege bi Alatunṣe. Awon omowe ti keko orọ Olurun won si ti ri otito nla nipa oore ofe Re ti a fihan nibe. Ninu awon ikoni won, won tan imo nipa otito yii kale, won si je ki awon miran o yipada si orọ iye.

Nigba ti Wycliffe dari iye re si Iwe Mimọ, o ko eko re pelu iru awofin ti o ran-an lowo lati ni oye eko re ni ile eko. Ki o to di akoko yii, o ni imolara anini ti eko iwe tabi ikoni ijo ko le te lorun. O ri ohun ti o n se opo lasan lati ni ninu orọ Olurun. Nibi o ri ifihan eto igbala, a si fi Kristi han gege bi alagbawi kan soṣo fun eniyan. O fi ara re jin fun ise Kristi o si pinnu lati kede awon otito ti o ri.

Bii ti awọn alatunṣe ti o tẹle, Wycliffe ko mọ ibi ti iṣe oun yoo gbé oun lọ nigba ti o n bẹrẹ rẹ. Ko mọmọ duro lati tako Romu. Şugbọn ifókansin si otitọ ko le ṣe ki o ma mu wọya ija pẹlu iṛọ. Bi o ti n ri awọn aṣiṣe ijo padi daradara si, bẹẹ ni o n fi ifókansin waasu ikọni Bibeli si. O ri wipe Romu ti kọ ọrọ Ọlọrun silẹ lati gba ikọni eniyan; laibẹru, o fi ẹsun kan awọn alufa wipe wọn ti kọ Iwe Mimo silẹ, o sọ wipe ki a fun awọn eniyan ni Bibeli ki a si da pada si ipo alaṣe ninu ijo. O jẹ olukọ ti o da ṣaka ati oniwaasu ti ẹnu rẹ yọ, igbesi aye rẹ si jẹ ifihan awọn otitọ ti o n waasu. Imọ rẹ ninu Iwe Mimo, agbara iṣoworonu rẹ, igbe aye iwa mimo rẹ, ati igboya ati iṣotitọ rẹ ti ko le yẹ jẹ ki gbogbo eniyan o bọwọ fun, wọn si ni igbẹkẹle ninu rẹ. Ọpọlọpọ awọn eniyan ni igbagbọ wọn tẹlẹ ko tẹ lórùn mọ bi wọn ti n ri iwa ẹṣe ti o n gbilẹ ninu Ijo Romu, wọn si gba awọn otitọ ti Wycliffe n waasu rẹ pẹlu ayọ ti wọn ko le pa mọra; şugbọn inu bi awọn olori ijo paadi nigba ti wọn ri wipe Alatunṣe yii n lokiki ju wọn lọ.

Wycliffe jẹ ẹnì ti o saba maa n da iṛọ mọ, o si fi aibẹru tako ọpọ awọn aṣiṣe ti aṣe Romu fi ọwọ si. Nigba ti o n ṣiṣe geṣe bi oniwaasu fun ọba, o fi igboya tako sisan owo orí ti ọba England n san fun popu o si fi han wipe bi popu ti n lo aṣe lori awọn ọba tako ironu eniyan ati ifihan. Awọn ohun ti popu beere fun fa ibinu nla, awọn ikọni Wycliffe si ni ipa lori awọn adari orilẹ ede naa. Ọba ati awọn ijoye rẹ fi ohun şokan lati tako bi popu ṣe n lo aṣe ọba, ati lati san owo ori. Bayi ni a ṣe ṣe ikọlu nla si aṣe popu ni England.

Iwa buburu miran ti Alatunṣe naa gbe ogun aideyin tì ni ẹgbẹ awọn alufa oníbàrà. Awọn ọmọ ẹgbẹ yii pọ bi ẹṣú ni England, wọn si n ko àbàwọn bá titobi ati ọrọ aje ilẹ naa. Ibaku n de ba iṣe ọwọ, ètò ẹkọ ati ilana iwùwàsí. Ki i ṣe wipe igbe aye ọlẹ ati oníbàrà awọn ajeṣe ẹsin yii n gbá ọrọ awọn eniyan lọ nìkan, şugbọn o n jẹ ki a gan iṣe ṣiṣe. O sọ awọn ọdọ di alailagbara ati oniwa-ibajẹ. Ọpọlọpọ awọn eniyan ni wọn ti ipase awọn ẹgbẹ ẹsin yii wọ inu ile ẹsin ti wọn si fi ara wọn jin fun igbesi aye àdánìkàngbé, wọn n ṣe eyi laise wipe awọn obi wọn fi ọwọ si, ati ni igba miran, laiṣe ki wọn mọ, tabi ni àtakò si aṣe wọn. Ọkan lara awọn Baba Ijo akọkọ sọ wipe igbesi aye adanikangbe ga ju ifẹ ati ojuse ẹnì fun ara ile ẹnì lọ; o sọ wipe: “Bi baba rẹ ba dubule si ẹnu ilekun ti o n sọkun ti o si n kigbe, ti iya rẹ si yọ ara ti o fi bi ọ silẹ ati ọyan ti o fi tọ ọ, ri i wipe o tẹ wọn mọlẹ, ki o si lọ taara si ọdọ Kristi. Nipase “iwa ika alailaanu” yii, bi Luther ti ṣe pe e, “ti o jọ ti kọlọkọlọ ati ti onroro, ju ti Kristeni ati ti eniyan lọ” ni a n gba fi sé ọkan awọn ọmọ le si awọn obi wọn. Bi awọn adari ijo paadi, bii awọn Farisi ti igbaani, ṣe n sọ ofin Ọlọrun di asan nipase ofin wọn niyi. Bayi ni a ṣe n sọ ilẹ di ahoro ti awọn obi kò si ni ri ibakeṣe awọn ọmọ wọn lẹkunrin ati lobinrin mọ.

Afihan èké awọn alufa onibara yii tan awọn ọmọ ile ẹkọ giga paapa jẹ ti wọn si da ara pọ mọ awọn ẹgbẹ wọn. Ọpọlọpọ ni wọn yipada kuro ninu igbese yii, nigba ti wọn ri wipe wọn ti kó abawọn ba igbesi aye ara wọn, ti wọn si ti ko ibanujẹ ba awọn obi wọn. Şugbọn nigba ti wọn ba ti wọ inu ẹwọn wọn, ko le ṣe e ṣe fun wọn lati gba ominira wọn. Ọpọ obi, nitori ibẹru awọn alufa onibara, kọ lati ran awọn ọmọ wọn lọ si ile ẹkọ giga. Iye awọn akẹkọ ti wọn wa ninu awọn ile ẹkọ giga dinku gan-an ni. Awọn ile ẹkọ n jiya, aimọkan si wọpọ.

Popu ti fun awọn alufa wọnyi ni aṣe lati gbọ ijẹwọ ẹṣe ati lati dari ẹṣe jini. Eyi si jẹ orisun iwa buburu nla. Wọn pinnu lati jẹ ki èrè wọn o pọ si, awọn alufa wọnyi şetan lati funni ni

idariji eṣe debi pe gbogbo ọ́daran ni ibi gbogbo ni wọn n lẹ́ si ọ́dọ́ wọn, nitori idi eyi, iwa ọ́daran ti o buru jai gbilẹ́ si. A fi awọn alaisan ati awọn alaini silẹ́ lati jiya, awọn ẹbun ti a ba lo lati ran aini wọn lẹ́wọ́ lẹ́ si ọ́dọ́ awọn alufa ti wọn maa n hale mọ́ awọn eniyan lati le gba ẹbun lẹ́wọ́ wọn, ti wọn si n bu ẹnu atẹ́ lu ainifọ́kansin awọn ti ko ba fun ẹgbẹ́ wọn ni ẹbun.

Pẹ̀lu bi wọn ti n sọ́ wipe wọn jẹ́ otosi, ọ́rọ́ awọn alufa yìi tubọ́ n pọ́ si nigba gbogbo ni; awọn ile nla wọn ati tabili onjẹ́ aladidun wọn ẹ́ afihan aini orilẹ́ ede naa ti n pọ́ si. Nigba ti wọn n lo akoko wọn ninu igbadun ati faaji, wọn a ran awọn eniyan alaimọ́kan jade, ti wọn ko mọ́ ju lati pa alọ́, lati sọ́ itan ti o yanilẹ́nu, ati lati ẹ́ ẹ́fẹ́ ti yoo pa awọn eniyan lẹ́rin lẹ́, ti wọn yoo si jẹ́ ki wọn tubọ́ jẹ́ ọ̀pẹ́ si ọ́gbọ́n ẹ́wẹ́ awọn alufa wọ́nyi si. Sibẹ́ awọn alufa wọ́nyi tubọ́ n ni agbara lori awọn ọ́pọ́ eniyan alaimọ́kan si ni, wọn n jẹ́ ki wọn gbagbọ́ wipe gbogbo ohun ti a nilo ninu iṣẹ́ isin ko ju ki a gba aṣẹ́ popu, ki a jọ́sin awọn eniyan mimọ́ ti wọn ti ku, ki a si fun awọn alufa ni ẹbun lẹ́, eyi to lati fun wọn ni aaye ni ọ́run.

Awọn ọ́mọ́we ati olufọ́kansin ti ẹ́ṣẹ́ laini ayọ́risi lati ẹ́ atunṣe ninu awọn ẹgbẹ́ ajejé ẹ́sin wọ́nyi; ẹ́gbẹ́ Wycliffe, pẹ̀lu oye ti o yẹ́ kooro kọ́lu gbongbo iwa ibi naa, o sọ́ wipe ilana naa funra rẹ́ jẹ́ iṣẹ́ ati wipe wọn nilati pa a rẹ́. Ijiroro ati iwadi ba bẹ́rẹ́. Bi awọn alufaa yìi ti n la orilẹ́ ede naa kọ́ja, ti wọn n ta idariji popu, ọ́pọ́lọ́pọ́ wa n ẹ́ iyemeji boya o ẹ́ ẹ́ ẹ́ lati ra idariji eṣé pẹ̀lu owo, wọn wa n beere boya o yẹ́ ki wọn wa idariji lati ọ́dọ́ Ọ́lọ́run dipo lati ọ́dọ́ alufa Romu. Ọ́pọ́lọ́pọ́ ni ẹ́nu yà nitori ilonilẹ́wọ́gba awọn alufaa yìi, awọn ti o dabi ẹ́nipe iwa wọ́bia wọn ko ẹ́ ẹ́ tẹ́ lẹ́run. Wọn sọ́ wipe: “Awọn ajejé ẹ́sin ati alufa Romu n jẹ́ wa bi aisan jejérẹ́. Ọ́lọ́run nilati gba wa, tabi ki awọn eniyan o ẹ́gbẹ́.” Lati le fí iwa ojukokoro wọn yìi pamọ́, awọn ajejé ẹ́sin oníbàrà yìi n sọ́ wipe wẹ́n n tẹ́le aṣẹ́rẹ́ Olugbala ni, wọn n sọ́ wipe oju rere awọn eniyan ni o gbe Jesu ati awọn ọ́mọ́ ẹ́yin Rẹ́ rọ́. Oro yìi ni o ko ijamba ba iṣẹ́ wọn, nitori ti o dari ọ́pọ́lọ́pọ́ awọn eniyan sinu Bibeli lati kọ́ nipa otitọ́ funra wọn— ayọ́risi eyi ti Romu ko fẹ́ rara. Ọ́kan awọn eniyan yi si Orisun otitọ́, eyi ti i ẹ́ ẹ́rọ́gba rẹ́ lati fi pamọ́.

Wycliffe bẹ́rẹ́ si ni i kọ́ iwe pelebe o si n tẹ́ ẹ́ jade lati fi tako awọn alufa oníbàrà naa, ki i ẹ́ ẹ́ lati ba wọn wọ́ inu ariyanjiyan, bikoṣe lati dari ọ́kan awọn eniyan si awọn ẹ́kọ́ inu Bibeli ati si Ẹ́ni ti O kọ́ ọ́. O sọ́ wipe agbara lati darijini tabi agbara lati léni kuro ninu ijọ́ wa lẹ́wọ́ popu ni iwọn kan naa ti o fi wa lẹ́wọ́ awọn alufa lasan, ati pe ko si ẹ́ni ti a lẹ́ lé kuro ninu ijọ́ ayafi bi o ba ti kọ́kọ́ fa idajọ́ Ọ́lọ́run wa si ori ara rẹ́. Ko si ọ́na ti o dara ju eyi lẹ́ lati bi ajaga ẹ́mi ati ti ara eyi ti popu gbe kalẹ́ ti a si fi di ọ́pọ́lọ́pọ́ ni igbekun ni emi ati ni ara wó.

A pe Wycliffe lati wa wi awijare nipa ẹ́tọ́ ọ́ba England lati tako ijẹ́gaba Romu; nitori pe o je aṣọ́ju ọ́ba, o lo ọ́dun meji ni Netherlands ninu aṣọ́ju popu. Nibi o ni ijiroro pẹ̀lu awọn oloye ijọ́ lati France, Italy, ati Spain, o tun ni anfani lati ri ohun ti o n ẹ́lẹ́ ni ikọ́kọ́, o si ni oye nipa ọ́pọ́lọ́pọ́ awọn nnkan ti i ba ẹ́kunkun si ni

England. O kọ́ nipa awọn ohun ti yoo fun iṣẹ́ rẹ́ lokun ni ọ́jọ́ iwaju. O kọ́ nipa afojusun ati bi awọn ilana ijọ́ ti ri gan-an ninu awọn aṣọ́ju ti wọn wa lati aafin popu wọ́nyi. O pada si England lati tẹ́numọ́ awọn ikọ́ni rẹ́ tẹ́le pẹ̀lu itara ti o pọ́ si, o n sọ́ wipe, ojukokoro, igberaga ati ẹ́tan ni awọn ọ́lọ́run Romu.

Ninu ọkan ninu awọn iwe pelebe rẹ, o sọ nipa popu ati awọn ti n ba gba owo ni ọna yii: “Wọn n ko onjẹ oojo awọn alaini ati egbeegberun lati inu owo ọba kuro ni ilẹ wa lodoṣodun fun ami majemu ati awọn ohun ẹmi, ti ẹko odi ríra ohun ẹmi ti a fi gegun, ti o si n jẹ ki gbogbo awọn Kristeni o fi ọwọ si ẹko odi yii ti wọn si i n gbe laruge. Ti o fi jẹ pe bi o tilẹ jẹ wipe agbegbe wa ni òkè nla ti o kun fun wura, ẹnikeni ko gbodo fi ọwọ kan-an ayafi awọn alufa alafẹ aye agberaga wonyi; bi akoko ẹ n lẹ, oke yii yoo tan; nitori gbogbo igba ni o n ko owo jade kuro ni ilẹ wa, ti ko si da ohunkohun pada ayafi egun Olorun fun idokoowo ninu ohun ẹmi yii.”

Laipe ti o pada wa si England, Wycliffe gba ipe lati ọdọ ọba lati jẹ olori ile ijọsin ti Lutterworth. Eyi jẹ idaniloju wipe ọba koi ti i binu si isowo-sọ-otitọ rẹ. Ari ipa Wycliffe ninu awọn ipinu ti wọn n ẹ ninu aafin ọba, ati ninu awọn igbagbo orilẹ ede naa.

Laipe awọn ijo paadi koju ibinu si. A rán aṣẹ mọta wa si England— si ile ẹko giga, si ọba ati si awọn alufa,—ti gbogbo wọn n paṣe pe ki a Ẹ gbogbo ipa lati pa ẹlẹko odi yii lenu mọ. Ki aṣẹ yii to de, awọn biṣọbu, ninu itara wọn, ti pe Wycliffe siwaju wọn fun igbejo. Şugbọn meji ninu awọn ijoye ti wọn lagbara julọ ninu ijoba naa ni wọn tele wa si ibi igbejo; ẹru ba awọn adajo naa ti o fi jẹ wipe wọn dawọ eto igbejo naa duro nigba ti o ẹ, nitori ọpọ awọn eniyan ti wọn yi ile igbejo naa ka, ti wọn lẹ ti wọn si n bọ, a jẹ ki o maa lẹ ni alaafia. Laipe pupọ, Edward III, ẹni ti awọn alufa n wa ọna lati yi ọkan rẹ pada ni atako si Alatunṣe naa ni ọjọ ogbó rẹ ku, ẹni ti o n daabo bo Wycliffe tele wa di adele fun ijoba naa.

Şugbọn awọn aṣẹ ti popu ran wa si gbogbo England ti o si fẹ ki a muṣe kankan sọ wipe ki a mu ẹlẹko odi naa ki a si ti i mọle. Awọn aṣẹ wonyi n tọka taara si ibi idánásunni. O dabi ẹni pe Wycliffe yoo subu bi ẹran ije si ọwọ ibinu igbesan Romu. Şugbọn Ẹni ti O sọ fun ẹni igba atijo ni wipe, “Ma beru: ...Emi ni apata rẹ” (Jẹnẹsisi 15:1), tun na ọwọ Rẹ lati daabo bo iranṣe Rẹ. Ki i ẹ Alatunṣe naa ni iku mu lẹ, bikoṣe popu ti o paṣe iparun rẹ. Gregory XI ku, awọn alufa ti wọn pejo pọ lati ẹ igbejo Wycliffe si tu ka.

Agbara Olorun tun ṣiṣe ninu awọn iṣele ni ọna ti o fun iṣe Atunṣe ni anfani lati dagba. A yan popu meji ti wọn jijo n fi si ori oye leyin iku Gregory. Awọn agbara meji ti wọn n koju ija si ara wọn yii, ti olukuluku si n sọ wipe ohun ko le baku wa n fẹ ki a ẹ igboran si wọn. Olukuluku wọn n pe awọn olooto lati ran oun lowo lati ba ikeji ja, wọn n fi egun buburu ti aṣe wọn lati tako ẹni keji wọn leyin, wọn si n ẹ ileri ẹbun ni ọrun fun awọn atele won. Iṣele yii ko ibaku nla ba agbara ijo padi. Awọn egbe mejeeji yii ẹ ohun gbogbo ti o wa ni ikawọ wọn lati kọ oju ija si ara wọn, fun igba die, Wycliffe ni akoko fun isinmi. Egun ati ifesunkanni n koja lẹ lati ọdọ popu kan si ikeji, ti àgbàrá ẹjẹ si n san lati le fi idi ọrọ wọn mule. Rogbodiyan ati iwa ọdaran gbile kan ninu ijo. Şugbọn Alatunṣe naa ninu idakeje rẹ ni ile ijọsin rẹ ni Lutterworth n ṣiṣe takuntakun lati yi oju awọn eniyan kuro ni ọdọ awọn popu ti n ba ara wọn ja si ọdọ Jesu, Omọ alade Alaafi

Iyapa yii, pelu gbogbo rogbodyan ati iwa ibaje ti o fa, pese ọna silẹ fun iṣe Atunṣe nipa fifun awọn eniyan ni anfani lati ri ohun ti ijo padi jẹ gan-an. Ninu iwe pelebe kan ti o tẹ jade,

On the Schism of the Popes, (Lori iyapa laarin awon Popu) Wycliffe pe gbogbo awon eniyan lati wo o boya awon alufa mejeeji yii ko so otito ni pipe ara won ni asodi si Kristi. O so wipe, “Olurun ko ni je ki emi esu o joba ninu alufa kan so so mo, sugbon ...O mu iyapa ba awon meji, ki awon eniyan, ni oruko Kristi, le bori won pelu irurun.”

Wycliffe, bi i ti Oga re, waasu iyinrere si awon oto si. Titan imole naa ka ninu ile awon omole ijo re ni Lutterworth ko te e lorun, o pinnu pe a nilati tan an ka gbogbo England. Lati le se eyi, o ko egbe oniwaasu jo, awon ti won je olooto ati olufokansin, ti won feran otito, ti won si feran ki won tan an kale ju ohunkohun lo. Awon wonyi lo si ibi gbogbo, won n koni ni aarin oja, ni awon adugbo awon ilu nla, ati ninu awon ileto. Won wa awon arugbo, awon alaisan, ati awon oto si lo, won si n si iroyin ayọ oore ofe Olurun fun won.

Gege bi ojogbon ninu ekọ orọ Olurun ni Oxford, Wycliffe n waasu orọ Olurun ninu awon gbongan ile ekọ giga naa. O fi tokantokan waasu otito fun awon akoko abe re debi pe won fun ni apeleré “onisegun iyinrere.” Sugbon ise re ti o tobi julọ ni bi o ti se itumọ Iwe Mimọ si ede oyinbo. Ninu ise kan ti o pe ni, On the Truth and Meaning of the Scripture, (Lori Otito ati Itumọ Iwe Mimọ) o so nipa erongba re lati se itumọ Bibeli, ki gbogbo eniyan ni England ba a le ka ise iyanu Olurun ni ede ti a gbe bi won.

Sugbon lojiji a da ise re duro. Bi o tile je wipe koi ti i to omole ogota odun, ise aselweyin, ekọ, ati ipenija awon ota re se e lópò, won si je ki o di arugbo laitojo. Aisan ti o lewu ni o ko lu u. Iroyin yii mu ayọ ba awon alufa onibara. Ni akoko yii, won ro wipe yoo ronupiwada nitori iwa ibi ti o wu si ijo, won si yara kankan lo si iyewu re lati lo gbo ijewo ese re. Awon asoju lati inu egbe esin merererin, pelu awon alakoso merin ni won yi okunrin ti won ro wipe o n ku lo yii ka. Won so wipe: “Iku ni o wa ni enu re yii, je ki awon asise re o fi owọ ba o lokan, ki o si ko awon orọ ti o ti so ni ipalara wa je niwaju wa.” Alatunse naa teti silẹ pelu idakeje; o ni ki awon ti won n toju ohun o gbe oun dide joko ni ori ibusun oun, o te oju mo won bi won ti n reti ki o ko orọ re je, pelu ohun nla ti o maa n deru ba won, o so wipe: “Emi ki yoo ku bikose yiye; lati kede iwa ibi awon alufa onibara.” Pelu itiju ati iyalenu, awon alufa wonyi yara kankan kuro ninu iyewu re.

Awon orọ Wycliffe wa si imuse. O wa laaye lati fi ohun ija ti o lagbara julọ lati koju ija si Romu le owọ awon omole orile ede re lowo—lati fun won ni Bibeli, asoju ti Orun yan lati se itusile, ilaloye ati ijere okan awon eniyan. Awon idena ti won tobi ti won si po ni o wa lati la koja lati le se ise yii. Aisan bo Wycliffe mole; o mo wipe odun die ni o ku fun ohun lati sise; o ri awon atako ti yoo doju ko; sugbon o tesiwaju laiberu, pelu atileyin awon ileri orọ Olurun. Pelu okun agbara ironu re ti o peye, ti o si kun fun iriri, agbara Olurun pataki ti pa a mo, o si ti pese re silẹ fun eleyii, eyi ti o tobi julọ ninu awon ise re. Nigba ti rogbodyan gba awon ile ti n se esin Kristeni kan, Alatunse naa, ni ibi ise re ni Lutterworth, laikobi ara si iji ti n ja ni ita, fi ara re jin fun ise ti o yan laayo.

Leyin-oreyin, ise naa pari—Bibeli akoko ti a tumo ni ede Geesi. A si orọ Olurun silẹ fun England. Alatunse naa ko beru ina tabi ogba ewon mo nisinsinyii. O ti gbe ina ti a ko le pa ku

si ọwọ awọn eniyan England. Ni fifun awọn eniyan orilẹ ede rẹ ni Bibeli, o ẹ işe lati ja ẹwọn aimọkan ati iwa ibajẹ, lati tu orilẹ ede rẹ silẹ ati lati fa wọn soke, ju eyi ti işegun ti o dara julọ lori papa ogun le ẹ lẹ.

Nitori ti a koi ti i jagbọn iwe titẹ, nipasẹ işe ti n yọlẹ to si n ko aare bani nikan ni a file sọ ẹda Bibeli di pupọ. Ifẹ awọn eniyan lati ni iwe naa pọ debi pe ọpọlọpọ ni wọn fi tayotayo funra wọn da a kọ, şugbọn pẹlu inira ni awọn ti n da a kọ fi le fun awọn ti wọn fẹ ra a ni iye ti wọn n fẹ. Diẹ lara awọn ọlọrọ ti wọn fẹ ra a fẹ lati ni gbogbo Bibeli naa. Awọn miran fẹ abala diẹ. Ni ọpọlọpọ igba awọn idile diẹ a para pọ lati ra odindi kan. Bayi ni Bibeli Wycliffe ẹ ri aaye wọ inu ile awọn eniyan.

Ipenija lati ronu ji wọn dide kuro ninu gbigba awọn ẹkọ ijọ paadi laiwoye. Wycliffe wa n kọni ni awọn ikọni ti wọn mu ki igbagbo Protestant o yatọ—igbala nipa igbagbo ninu Kristi, ati wipe Iwe Mimọ nikan ni ko le bako. Awọn oniwaasu ti o ran jade pin Bibeli ati awọn iwe Alatunşe naa ka, wọn si ẹ aşeyọri debi pe idaji awọn eniyan England ni wọn fẹrẹ gba igbagbo tuntun yii.

Bi Iwe Mimọ ti jade kó iporuuru ọkan ba awọn alaşe ijọ. Bayi wọn nilati doju kọ aşojú ti o lagbara ju Wycliffe lẹ—aşojú ti ohun ija wọn kò lẹ ni agbara lé lóri. Ko si ofi kankan ti o de Bibeli ni England ni akoko yii, nitori ti a koi tii tẹ ẹ jade ni ede awọn eniyan ri. A ẹ iru awọn ofi wọnyi nigba ti o yá, a si lo wọn gidigidi. Sibesibẹ, pẹlu gbogbo awọn akitiyan awọn alufa, fun igba diẹ, akoko wa lati pin ọrọ Ọlọrun kaakiri.

Awọn adari ijọ paadi tun pa ète miran lati pa Alatunşe naa lẹnu mọ. A pe e siwaju igbimọ igbejọ lẹmẹta ni sisẹ n tẹlẹ, şugbọn wọn ko ri aşeyọri kan. Ni akoko igbimọ awọn bişọbu sọ wipe awọn iwe rẹ ni ẹkọ odi, nipa jijere ọba ọdómọde ni, Richard II si ọdọ wọn, wọn gba aşẹ ọba lati ti gbogbo awọn ti wọn ba gbagbo ninu awọn ikọni ti a ko fẹ yii mólẹ.

Wycliffe pe ejọ kotẹmilọrun lati ọdọ igbimọ awọn bişọbu lẹ si ile igbimọ aşofi laiberu, o pe awọn oloye ijọ lejọ niwaju igbimọ orilẹ ede, o si beere ki a ẹ atunşe si awọn aşişe nla ti ijọ fi ọwọ si. Pẹlu agbara iforoyeni, o fi ijẹgaba ati iwa ibajẹ ijọ paadi han. Idarudapọ de ba awọn ọta rẹ. A ti fi ipa mu awọn ọrẹ ati alatilẹyin Wycliffe lati fa şeyin, a si ti fi igboya reti wipe Alatunşe naa, ni ọjọ ogbé rẹ, laini ọrẹ ati ni ohun nikan, yoo tẹriba fun apapọ aşẹ ọba ati ti ijọ. Şugbọn dipo eyi, awọn atẹle popu ni wọn ri ijakulẹ. Igbimọ aşofi tajì si awọn ọrọ alagbara ti Wycliffe sọ, wọn yi aşẹ oninunibini naa pada, Alatunşe naa si wa ni ominira.

A tun pe e fun igbejọ ni igba kẹta, ni akoko yii, siwaju ajọ igbejọ ẹsin ti o ga julọ ni orilẹ ede naa. Nibi a ko ni fi aanu han fun ẹkọ odi. Romu yoo ri işegun nibi ni ikeyin, a o si dawọ işe Alatunşe naa duro. Bi awọn atẹle popu ti rò niyi. Bi wọn ba le mu erongba wọn ẹ, yoo pan dandan fun Wycliffe lati yan boya ki o kọ awọn ikọni rẹ silẹ, tabi ki o fi aafin silẹ lẹ si inu ina.

Şugbọn Wycliffe ko yi ọrọ rẹ pada; ko ni dibọn. Laifoya o fi idi awọn ikọni rẹ mulẹ o si fọn awọn ẹsun ti awọn oninunibini rẹ fi kan-an kaá. Laiwo ara rẹ, ipo rẹ, ati ibi ti o wa, o pe awọn olugbo rẹ siwaju ibujoko igbejọ Ọlọrun, ki wọn si wọn ẹtan ati arumojẹ wọn wo ninu

iwon otito ayeraye. A ni imolara agbara Emi Mimo ninu yara igbimo naa. Agbara lati orun wa shu lu awon olugbo re. O dabi enipe won ko ni agbara lati kuro nibe. Oro Alatushe naa wo inu okan won bi o fa lati inu apo Oluwa. Pelu agbara isowosoro ti o ga o da esun oko odi ti a fi kan-an pada lu won. O beere, kini o fun won ni igboya lati tan awon asise won kale? Nitori ere, e n ta oore ofe Olorun?

Nikeyin, o so pe “Tani e ro wipe e n ba ja? agbalagba ti o ti sunmo eti iboji? Rara! pelu Otito—Otito ti o tobi ju yin lo, yoo si bori yin.” Leyin ti o so eyi tan, o kuro ninu ajo naa, ko si si okan ninu awon ota re ti o da a duro.

Ise Wycliffe ti fere pari; opagun otito ti o ti gbe fun igba pipe yoo bo kuro ni owo re laipe; sugbon lekan si yoo se ijeri si iyinrere. A yoo polongo otito naa ni ile iso agbara ijoba etan. A pe Wycliffe lati wa jejo niwaju igbimo igbejo popu ni Romu, igbimo ti o ti fi ope igba ta eje awon eniyan mimo sile. Ko se aimokan nipa ewu ti o fe wu u, sibe i ba lo bi kii ba se giri arun egba ti o di i lowo lati lo si irin ajo naa. Sugbon bi o tile je wipe a ko ni gbo ohun re ni Romu, o le soro pelu leta, eyi ni o si pinnu lati se. Lati inu ile ijosi re, Alatushe naa ko iwe si popu, eyi ti o ko pelu aponle ati emi Kristeni, sugbon ti o se ibawi ti o nipon si iwuga ati igberaga popu.

O so wipe, “Nitooto inu mi dun lati kede igbagbo ti mo gba fun gbogbo eniyan, ati ni pataki julọ si bisọbu Romu: nitori bi mo ti ro wipe o peye ti o si je otito, yoo fi tokantokan fi idi igbagbo mi yii mule, tabi bi o ba je eke, yoo se atunse re.

“Ni akoko, emi ro wipe iyinrere Kristi ni akotan gbogbo ofi Olorun.

...Emi si ro wipe bisọbu Romu, niwon igba ti o je wipe oun ni asoju Kristi ni aye yii, yoo se igboran si ofi iyinrere yii ju eniken lo. Nitori titobi laarin awon omo eyin Kristi kii se nipa ola ati oro aye yii, sugbon ni sisunmo ati tile Kristi ninu igbesi aye ati iwa Re laiyese...Ni akoko irin ajo Re nihin yii, Kristi je otosi; O saata isakoso ati oro aye, O si korira re....

“Ko si onigbagbo kan ti o ye ki o tele popu funra re tabi eyikeyi ninu awon eniyan mimo, ayafi ni bi o ba se tele Jesu Kristi Oluwa; nitori Peteru ati awon omo Sebede, nipa fifa oro aye, eyi ti o tako apeere Kristi, won de se, nitori naa a ko gbodo tele won ninu awon asise wonyi....

“O ye ki Popu o fi gbogbo ase ati isakoso aye sile fun awon alase aye, ki o si gba gbogbo awon alufa re niyanju daradara lati se bee; nitori bee ni Kristi ati ni paapa julọ awon apostoli Re ti se. Nitori naa bi mo ba se ninu awon nnkan wonyi, mo fi towo towo teriba lati se atunse, ani titi de iku bi a ba nilo lati se bee; bi mo ba sile fi ara mi sisegege bi ero okan tabi ife mi, n ba funra ra mi wa siwaju bisọbu Romu; sugbon Olorun bemowo ni ona ti o yato, O si ti ko mi lati se igboran si Olorun ju eniyan lo.”

Ni akotan o so wipe: “E je ki a gbadura si Olorun wa, ki o ru okan Popu wa Urban VI soke, bi o ti bere, wipe ki oun pelu awon alufa re le tele Jesu Kristi Oluwa ninu iwa ati ise; ki won ba a le ko awon eniyan daradara, ki awon pelu le fi otito tele apeere won lati se bee.”

Ọna yii ni Wycliffe gba lati fi irelẹ ati ọkan tutu Kristi han popu ati awọn kadina rẹ, o fi iyatọ ti o wa laarin wọn ati Ọga ti wọn n sọ wipe wọn jẹ aṣọju Rẹ han wọn ati gbogbo awọn Kristeni.

Wycliffe ni ireti kikun wipe ẹmi oun ni yoo jẹ ohun ti oun yoo fi silẹ nitori iṣotitọ oun. Oba, popu ati awọn biṣọbu parapo lati wa iparun rẹ, o si dabi ẹni pe leyin oṣu diẹ, a o mu lọ si ibi ti a o ti dana sun-un. Şugbọn ọkan rẹ kò m̀. O sọ wipe, “Kilo de ti ẹ n sọrọ nipa wiwa ade ajeriku ni ọna jijin rere?” “Ẹ waasu iyinrere Kristi si awọn alufa onigberaga, ijeriku ko si ni baku lati ba a yin. En! Ki n wa laaye, ki n si dake? ...Rara o! Ẹ jẹ ki wahala o wa, mo duro de e.”

Şugbọn agbara Ọlọrun tun daabo bo iranṣe Rẹ. Ẹni ti o fi gbogbo ojo aye rẹ fi igboya gbeja otitọ, pelu ewu ti o n wu ẹmi rẹ lojoojumọ, ko ni şubu labẹ ikorira awọn ọta rẹ. Wycliffe ko şa ipa lati daabo bo ara rẹ, şugbọn Oluwa ni o jẹ aabo rẹ; bayi nigba ti awọn ọta rẹ ri daju wipe wọn ni ẹran ije wọn ni ikawọ wọn, Ọlọrun mu kuro ni arọwọto wọn. Ninu ile ijọsin rẹ ni Lutterworth, bi o ti fẹ pin ara Oluwa, o şubu nigba ti arun ẹgba kọ lu u, leyin akoko diẹ, o ku.

Ọlọrun ti fun Wycliffe ni iṣe rẹ. O fi ọrọ otitọ si lenu, o si daabo bo o ki ọrọ yii le de ọdọ awọn eniyan. A daabo bo ẹmi rẹ, a si jẹ ki iṣe rẹ o gun, titi ti a fi fi ipilẹ iṣe nla ti Atunṣe lele.

Wycliffe wá lati inu okunkun Igba Oju Dudu. Ko si ẹni ti o şiṣe şaaju rẹ ti o le fi şe awokọṣe ilana atunṣe tirẹ. A gbe dide gege bi Johanu Onitebomi lati şe iṣe pataki kan, o nilati kede igba ọtun. Sibẹ ilana otitọ ti o gbe kalẹ peye o si wa ni iṣọkan; ti awọn Alatunṣe ti wọn tele ko kọja rẹ, awọn miran ko tile de bẹ ani leyin ọgọrun ọdun. Ipilẹ ti a gbe kalẹ naa jin o si fẹ, ilana naa lagbara o si jẹ otitọ, ti o fi jẹ wipe awọn ti wọn wa leyin rẹ ko nilo lati tun un kọ.

Ẹgbẹ nla ti Wycliffe ko jọ, ti yoo şe idande fun ọkan ati oye awọn eniyan, ti yoo tu awọn orilẹ ede ti a ti de mọ ọkọ iṣegun Romu fun igba pipe silẹ, ní ipilẹ rẹ ninu Bibeli. Nibi ni a ti ri orisun omi iye ibukun, ti o san lati ọrundun kẹrinla titi de ojo iwaju, bi omi iye. Wycliffe fi igbagbọ gba Iwe Mimo gege bi ifihan ifẹ Ọlọrun ti a mi si, eyi ti o to lati şe odiwọn igbagbọ ati iṣesi. A ti kọ ọ lati ri Ijo Romu gege bi aṣe Ọlọrun ti ko le baku, ki o si fi tọwọtọwọ gba awọn ikoni ati aṣa ti a ti fi lele fun ọpọ ọdun lai ni ibeere; şugbọn o yi oju kuro ninu gbogbo awọn nnkan wọnyi lati tẹti si ọrọ mimo Ọlọrun. Aṣe yii ni o n rọ awọn eniyan lati gbà. Dipo ijo ti o n sọrọ nipasẹ popu, o sọ wipe aṣe tootọ ni ohùn Ọlọrun ti n sọrọ nipasẹ ọrọ Rẹ. O tun kọ awọn eniyan wipe, ki i şe wipe Bibeli jẹ ifihan pipe nipa ifẹ Ọlọrun nikan, şugbọn Ẹmi Mimo nikan şoşo ni olutumọ rẹ, ati wipe gbogbo eniyan nilati kọ nipa ojuse ara rẹ funra rẹ nipa kikọ awọn ikoni rẹ. Ọna yii ni o gba lati yi ọkan awọn eniyan pada kuro ni ọdọ popu ati Ijo Romu si inu ọrọ Ọlọrun.

Wycliffe jẹ ọkan lara awọn Alatunṣe ti wọn tobi julọ. Ni titobi laakaye, ni iṣowọ ronu ti o mọ gaara, ni diduro gbọin pelu otitọ, ati ni gbigbeja rẹ pelu igboya, awọn perete ni wọn dabi rẹ ninu awọn ti wọn tele. Igbe aye iwa mimo, aikaare ninu ẹkọ ati iṣe, iṣotitọ ti ko le şegbẹ ati

ifẹ bi i ti Kristi ati isọtito ninu işe iranşẹ ni wọn jẹ iwa Alatunşẹ akọkọ. O si ni gbogbo iwonyi pẹlu aimọkan ati iwa ibajẹ ti wọn gbilẹ kan ni akoko ti o dide.

Iwa Wycliffe jẹ ẹri si agbara Iwe Mimọ lati kọni ati lati yi ni lẹkan pada. Bibeli ni o sọ o da ẹni ti o jẹ. Agbara lati ni oye awọn otito nla ifihan n fun oḡbọn orí ni isọdọtun ati agbara. O n lani lẹyẹ, o n sọ ironu di pipe, o si n muni şe ipinu ti o mu oḡbọn dani. Ẹkọ Bibeli yoo gbe gbogbo ero, ifẹ ọkan ati afojusun eniyan ga ju eyikeyi ninu ẹkọ miran ti a le kọ lẹ. O n fi idi erongba mulẹ, o n fun ni ni igboya, suuru, ati ipamọra; o n sọ iwa di otun o si n sọ ọkan di mimọ. Kikọ ẹkọ Iwe Mimọ tọwọtọwọ pẹlu ifọkansin, gbigbe oye akẹkọ wá tààrà siwaju ọye ayereye, yoo fun araye ni awọn eniyan ti ọye wọn gbooro ti o si n şişẹ, ti wọn ni erongba ti o dara, ju eyi ti ẹkọ ti o ga julọ ninu imọ eniyan le fun ni lẹ. Onisaamu nì wipe, “Ifihan ọrọ Rẹ funni ni imọlẹ; o n fi oye fun awọn ọpẹ.” O. Dafidi 119:130.

Awọn ẹkọ ti Wycliffe fi kọni n tan kalẹ lẹyin igba diẹ; awọn atẹle rẹ ti a mọ si Wycliffites ati Lollards, kò rìn kaakiri England nikan, şugbọn wọn fọn kaakiri lẹ si awọn ilẹ miran, wọn gbe imọ iyinrere pẹlu wọn. Ni akoko yii ti a ti mu adari wọn kuro, awọn oniwaasu naa şişẹ pẹlu itara ti o ju ti tẹlẹ lẹ, ti ọpọlọpọ si n rọ wá lati gbọ ikọni wọn. Awọn ọlọrọ, ani iyawo ọba, wa lara awọn ti wọn jèèrè ọkan wọn. Ni ọpọlọpọ ilu, a ri ami atunşẹ ti o han gedegbe ninu işesi awọn eniyan, a si mu awọn ami iborisa eşin Romu kuro ninu awọn ile ijọsin. Şugbọn laipe, jì inunibini ti ko laanu bì lu awọn ti wọn ni igboya lati gba Bibeli geḡe bi atona wọn.

Lati le fi idi agbara wọn mulẹ nipa titẹle Romu, awọn ọba England ko lora lati kọ oju ija si awọn Alatunşẹ. Fun igba akọkọ ninu itan England, a pa aşẹ lati dana sun awọn atẹle iyinrere. Ijẹriku n tẹle ijẹriku. Ọlọrun awọn ọmọ ogun nikan ni awọn akede otito ti a n da lẹbi ti a si n jẹniya lẹ kigbe si. A n dọdẹ wọn bi ọta ijo ati aşotẹ si ilu, wọn tẹsiwaju lati waasu ninu awọn ibi ti o fi ara sin, wọn n ri ibugbe ninu ile awọn talaka, wọn si n sapamọ sinu awọn iho inu ile ati iho inu apata ni ọpọlọpọ igba.

Laika ibinu inunibini si, igbogunti iwa ibajẹ ninu eşin igbagbọ ti o wọpọ ni akoko naa n lẹ pẹlu suuru, ifọkansin ati laisi ariwo fun ọpọ ọdun. Oye awọn Kristeni nipa otito ni akoko naa ko kun tó, şugbọn wọn kọ lati fẹran ati lati şe igbọran si ọrọ Ọlọrun, wọn si fi suuru jiya nitori rẹ. Bi awọn ọmọ eyin ni akoko awọn apostoli, ọpọlọpọ ni wọn padanu ọrọ aye nitori işe Kristi. Awọn ti a gba laaye lati gbe ninu ibugbe wọn fi tayọtayọ gba awọn arakunrin wọn ti a le jade si ile wọn, nigba ti a ba si le awọn naa sita, wọn a fi tayọtayọ gba ipín awọn alarinkiri. Lootọ ni wipe ọpọlọpọ ni wọn beru nitori ibinu awọn oninunibini, ti wọn kọ igbagbọ wọn silẹ lati le gba ominira wọn, ti wọn jade kuro ninu oḡba ẹwọn pẹlu aşọ ironupiwada lẹrùn lati kede ironupiwada wọn. Şugbọn ki i şe awọn eniyan perete—laarin awọn ọlọrọ ati awọn otoşì—ni wọn fi igboya jẹri si otito ninu ile tubu, ninu “awọn ile Lollard,” ati laarin ifiyajeni ati ninu ina, ti wọn n yọ wipe a ka wọn yẹ lati mọ “ibakeḡbe ijiya Rẹ.”

Awọn ọmọ ijo paadi kuna lati şe ifẹ inu wọn si Wycliffe nigba aye rẹ, wọn ko sile tẹ ikorira wọn lẹrùn nigba ti ara rẹ ba si wa ni alaafia ninu iboji. Nipasẹ aşẹ igbimọ Constance, ni ogoji ọdun lẹyin iku rẹ, a wu egungun rẹ sita, a dana sun-un nigbangba, a wa da eeru rẹ

sinu odo ti o wa lẹba wọn. Onkọwe agba kan sọ wipe, “Odò yii ti gbe eeru rẹ lọ si Avon, lati Avon lọ si Severn, lati Severn lọ si inu awọn okun kekeke, ati lati ibẹ lọ si inu agbami okun. Bayii ni eeru Wycliffe ti o jẹ ami awọn ikọni rẹ ẹ fọn kaakiri gbogbo aye.” Awọn ọta rẹ ko ni oye pupọ nipa bi iwa ika wọn ti ẹ ni itumọ to.

Nipase awọn iwe Wycliffe ni John Huss ti Bohemia fi kọ ọpọlọpọ awọn aṣiṣe ẹsin Romu silẹ ti o si bẹrẹ iṣe atunṣe. Bayi ni a ẹ gbin irugbin otitọ ni awọn orile ede mejeeji ti wọn jinna si ara wọn wọnyi. Lati Bohemia, iṣe naa tan de awọn ilẹ miran. Ọkan awọn eniyan yi si ọrọ Ọlọrun ti a ti gbagbe fun ojo pipe. Ọwọ Ọlọrun n pese ọna silẹ fun iṣe Atunṣe Nla.

Ori 6 – Àwọn ọmọ ogun Òtító

A ti gbin iyinrere si Bohemia lati ibere ọrundun keşan. A se itumo Bibeli, a si n se isin apapo ni ede abinibi awon eniyan. Sugbon bi agbara popu ti n po si, bee naa ni oro Olurun se n fi ara sin. Gregory VII ti o ri bi ojuse re lati se igberaga awon obo ro, tun ni erongba lati ko awon eniyan ni igbekun pelu; nitori naa, a pa ase ti o so o di eewo lati se isin apapo ni ede Bohemia. Popu so wipe “o te Alagbara giga lorun wipe ki a maa se isin dun ni ede aimo, ati wipe opolopo iwa buburu ati ekọ eke ni won ti je jade nitori pe a ko se igboran si ofin yii.” Bayi ni Romu se pase pe ki a pa ina oro Olurun ki a si ti awon eniyan mo inu okunkun. Sugbon Orun ti pese awon ona miran silẹ lati pa ijo mo. Opolopo awon Waldenses ati Albigenses ti inunibini ni France ati Italy le kuro ninu ile won wa si Bohemia. Bi o tile je wipe won ko le waasu ni gbangba, won fi itara sise labele. Bayi ni a se pa igbagbo tooto mo lati odun de odun.

Saaju akoko Huss, awon kan wa ni Bohemia ti won se atako si awon iwa ibaje inu ijo ati iwa aibikita awon eniyan ni gbangba. Opo awon eniyan ni won fiye si ise won. Eyi ru iberu awon oloye ijo soke, a si bere inunibini si awon omoleyin iyinrere. A le won lati josin ninu igbo ati awon oke, awon egbegun dode won kaakiri, opolopo ni won padanu emi won. Leyin akoko die, a pase wipe ki a dana sun gbogbo awon ti won ba yapa kuro ninu ilana esin Romu. Sugbon nigba ti awon Kristeni n fi emi won lele, won n wona fun isegun igbagbo won. Okan lara awon ti won n “koni wipe nipa igbagbo ninu Olugbala ti a kan mogi nikan ni a file ri igbala,” so nigba ti o n ku wipe: “Ni akoko yii, ibinu awon ota otito n bori wa, sugbon ki yoo ri bee titi lae; enikan yoo dide lara awon eniyan lasan, laini ida tabi ase, won ki yoo si le bori re.” Akoko Luther si jina rere ni ojo iwaju; sugbon enikan ti n dide na, eni ti eri re si Romu yoo mi awon orile ede.

John Huss wa lati ile talaka, iku baba re si tete so o di alaini baba. Iya re ti o je olufokansin, ri ekọ ati iberu Olurun bi ohun ti o niyelori julọ ninu awon ohun ini, o si wona lati fun omo re ni ogun ini yii. Huss lo si ile ekọ ti o wa ni ileto won, leyin eyi o lo si ile ekọ giga ni Prague, o wolegege bi akẹko ti a se itore aanu fun. Iya re sin in lo si Prague; opo ti o tun je otosi, ko ni oro aye kankan lati fifun omo re gege bi ebun, sugbon bi won ti n wo inu ilu nla naa, o kunle legbe omo alaini- baba naa o si gba adura ibukun Baba won ti n be ni orun le lori. Iya re ko ni imo kikun nipa bi a yoo ti dahun adura re.

Ninu ile ekọ giga, Huss ya ara re soto nipa ifokansi laikaare ati idagbasoke re, nigba ti igbesi aye ailabawon ati iwa tutu re, pelu iwa ikonimora re mu ki gbogbo eniyan o bowo fun. O fi tokantokan gbagbo ninu Ijo Romu, o si n fi itara wa awon ibukun emi ti o n so wipe oun n fi ni. Ni ojo ajodun, o lo lati se ijewo ese, o san awon owo eyo ti won ku ni owore, o si tele awon eniyan ti n to lowowowo ki o baa le pin ninu idariji ti a se ileri. Leyin ti o pari ekọ re ni ile ekọ giga, o dara po mo egbe alufa, o si tete goke agba, laipe a gbe lo si aafi obo. A tun so o di ojogbon, leyin eyi o di olori ile ekọ ti o ti kekọ jade. Laarin odun die akẹko otosi ti a n se itore aanu fun di ohun amuyangan fun orile ede re, ti oruko re si di ilumo-on ka ni ile Europe.

Şugbõn ni abala miran ni Huss ti berẽ işe atunşẽ. Ni ọdun diẹ leyin ti o wọ inu egbẹ alufa, a yan-an lati jẹ oniwaasu ninu ile ijọsin ti Bethlẹhemu. Ẹni ti o da ile ijọsin yii silẹ sọ ọ gẹgẹ bi ohun ti o şe pataki lati şe iwaasu Iwe Mimọ ni ede awọn eniyan.

Bi o tilẹ jẹ wipe Romu şe atako si, a ko dawọ rẹ duro patapata ni Bohemia. Şugbõn awọn eniyan jẹ ọpẹ ninu Bibeli pupọpupọ, awọn iwa ibajẹ ti wọn buru julọ si gbilẹ laarin gbogbo eniyan. Huss şe ibawi awọn iwa buburu yii laipe ọrọ sọ, o si n tọka si ọrọ Ọlọrun lati fi idi ẹkọ otitọ ati iwa mimọ ti o n fi kọni mulẹ. Jerome, ọmọ ilu Prague, ti o jẹ ọrẹ pẹkipẹki fun Huss kó awọn iwe Wycliffe dani nigba ti o n ti England bọ. Ọbabinrin Engalnd, ẹni ti o gbagbo ninu awọn ikọni Wycliffe, jẹ ọmọ ọba ni Bohemia, nipasẹ rẹ, işe Alatanşẽ naa tan kalẹ ni ile abinibi rẹ. Huss ka awọn iwe wọnyi pẹlu ifẹ ọkan; o gbagbo wipe Kristeni tootọ ni ẹni ti o kọ wọn o si fi oju rere wo awọn atunşẽ ti o n waasu rẹ. Laimọ, Huss gbẹşẹ le ọna ti yoo dari rẹ jinna réré si Romu. Laarin akoko yii, awọn alejo kan wa si Prague lati England, wọn jẹ ọmọwe to ti gba imọlẹ, wọn si wa lati tan-an kalẹ ni ile jijina réré. Wọn berẹ nipa titako aş Romu ni gbangba, laipe awọn alaşe pa wọn lenu mọ; şugbõn nitori pe wọn ko fẹ fi erongba wọn silẹ, wọn lo ọna miran. Wọn jẹ ayaworan bi wọn ti jẹ oniwaasu pẹlu, wọn tẹsiwaju lati lo imọ wọn. Ni ibi ojutaye kan, wọn ya aworan meji sibẹ. Ọkan şe afi bi Kristi ti wọ Jerusalemu, “ni ọlọkan tutu ti o joko lori ketẹketẹ” (Matiu 21:5), ti awọn ọmọ ẹyin rẹ tele laiwo bata, pẹlu aşo ti o ti gbó nitori irin àjò ni ọrun wọn. Aworan keji fi itolowoowo popu han—popu wọ aşo olowo iyebiye ati ade onipele mẹta, o gun ẹşin ti a şe loşo gidigidi, awọn kadina ati awọn alufa rẹ tele leyin pẹlu aşo ti n dan.

Eyi jẹ iwaasu ti gbogbo awọn eniyan fiye si. Ọgọoro awọn eniyan n wa lati wo awọn aworan wọnyi. Ko si ẹni ti ko mọ itumọ rẹ, ọpọlọpọ ni wọn si ni imọlọkan ti o jinlẹ nipa iyato ti o wa ni aarin irelẹ ati ọkan tutu Kristi Oluwa ati igberaga ati irera popu ti o pe ara rẹ ni atele Rẹ. Idarudapo nla deba Prague, leyin igba diẹ, awọn alejo yii ri wipe o şe pataki fun wọn lati fi ilu naa silẹ nitori aabo ara wọn. Şugbõn a ko le gbagbe ẹkọ ti wọn ti kọni. Awọn aworan naa mu Huss lọkan pupọpupọ, o si mu ki o tubọ kọ ẹkọ Bibeli ati awọn iwe Wycliffe si. Bi o tilẹ jẹ wipe titi di akoko yii, koi tii mura silẹ lati gba gbogbo atunşẽ ti Wycliffe waasu rẹ, o ri ilana ijo paadi ni bi o ti ri gan-an, o si fi itara ti o gbona si şe ibawi si igberaga, oju kokoro ati iwa ibajẹ awọn olori ijo.

Imọlẹ naa tan de Germany lati Bohemia, nitori rukerudo ti o şeşẹ ni ile ẹkọ giga ni Prague mu ki ọpọlọpọ awọn ọmọ Germany o pada sile. Ọpọlọpọ ni wọn ni imọ wọn akọkọ nipa Bibeli lati ọdọ Huss, nigba ti wọn si n pada si ile baba wọn, wọn tan iyinrere naa kalẹ.

Iroyin işe ti n lọ ni Prague de Romu, laipe, a pe Huss lati wa fi ara han ni Romu. Lati jẹ ipe yii tumọ si wipe o fi ara rẹ si ọwo iku ti o daju. Ọba ati ayaba Bohemia, ile ẹkọ giga, awọn ijoye, ati awọn alaşe ijọba wa parapọ lati şipe si popu pe ki o gba Huss laaye lati duro ni Prague ki o si ran aşoju lati fi ara han ni Romu. Dipo ki o gba ipe yii, popu tẹsiwaju lati şe igbejọ Huss, o si da a lẹbi, o wa yọ gbogbo ilu Prague kuro ninu ijo.

Ni akoko naa, ibikibi ti a ba ɛ iru idajo yii fun, o maa n fa ibeɛrubojo. Awon isin ti a maa n fi n gbe e leɛe je eyi ti a maa n ɛ ni ona ti yoo ko ipaya ba awon ti n wo popu gege bi asoju Olurun funra Re, ti o ni kookoro orun ati ipo oku, ti o si ni agbara lati ɛ idajo ti ara ati ti emi. Awon eniyan gbagbo wipe a ti ilekun orun mo agbegbe ti a ba ɛ idajo yii le lori; ati pe titi fi di igba ti o ba te popu lorun lati mu ase yii kuro, a yoo ti ilekun ibi igbadun mo awon ti won ba ku. Ni idaniloju fun ajalu nla yii, a dawo gbogbo eto esin duro ni agbegbe naa. A ti awon ile ijosin pa. A n ɛ eto igbeyawo ni agbala ile ijosin.

A ko je ki a sin awon oku sori ile ti a ya si mimọ, sugbon a sin won sinu koto tabi sinu oko laisi eto isinku. Romu wa n ɛ akoso okan awon eniyan nipase awon ohun ti won bu mo eniyan lukan wonyi. Ilu Prague kun fun rogbodyan. Opo awon eniyan da Huss lebi gege bi okunfa gbogbo ajalu won, won si so wipe ki a jowo re lowo fun igbesan Romu. Ki iji naa baa le dawo duro, Alatusa naa pada si ileto abinibi re fun igba die. O ko iwe si awon ore re ti o fi sile ni Prague wipe:

“Bi mo ba kuro laarin yin, nitori ati le tele ilana ati apeere Jesu Kristi ni, lati mase gba awon ti okan won n sojo laaye lati fa idalebi ayeraye si ori ara won, ati lati mase je okunfa ijiya ati inunibini fun awon olufokansin. Mo tun kuro nitori ibeɛru pe awon alufa aliwabiolorun le ma gba iwaasu oro Olurun laaye laarin yin; sugbon emi ko kuro lodọ yin lati ɛ otito mimọ, eyi ti mo setan lati ku nitori re, pelu iranlowo Olurun.” Huss ko dawo ise re duro, sugbon o n rinrin ajo lo si awon ileto ti won wa ni ayika, o n waasu fun awon ero ti won setan lati gbo o. O wa sele wipe ona ti Romu lo lati te iyinrere ri wa je ona ti o fi tan kale si daradara. “A ko le ɛ ohunkohun lati tako otito, ayafi lati gbẹ ti i.” 2 Korintin 13:8.

“Ninu ipele yii ninu ise re, o dabi enipe okan Huss kun fun ijakadi kikoro. Bi o tile je wipe ijo n wa ona lati fi agbara re da a lagara, koi tii ko ase re sile. O si gba wipe Ijo Romu ni aya Kristi, popu si ni asoju Olurun. Ki i ɛ ipile ekọ funra re ni Huss ko oju ija si, bikoṣe ilokulo agbara. Eyi da ijakadi kikan sile laarin ohun ti o mo ati eri okan re. Bi ase naa ba pe, ti ko sile baku, gege bi o ti gbagbo wipe o ri, kilo de ti okan re n fe lati ɛ aigboran si? O ri wipe siṣe igboran si jasi ese; sugbon kilo de ti igboran si ase ijo ti ko le baku ɛ di oran nla bayii? Eyi je isoro ti ko ri idahun si; eyi je ohun ti o n da a lamu nigba gbogbo. Ohun ti o ri ti o sunmo idahun julọ ni wipe o ti tun sele, gege bi o ti sele saaju ni akoko Olugbala, ti awon alufa ijo di eniyan buburu, ti won si n lo ase won ti o tona fun ohun ti ko to. Eyi dari re lati gba ikoni wipe ekọ Iwe Mimọ ti eniyan ba ni oye re ni o ye ki o ɛ akoso okan; o gba eyi fun itosona ara re, o si n waasu re lati je itosona fun awon miran; ni ona miran ewe, ki i ɛ ijo ti n soro nipase awon alufa, bikoṣe Olurun ti o n soro ninu Bibeli, ni itosona ti ko le baku.”

Leyin ti rukerudo ilu Prague soro, Huss pada si ile ijosin re ni Prague lati waasu oro Olurun pelu itara ati igboya ti o po si. Awon ota re ni agbara, won si n siṣe, sugbon ayaba ati opo ninu awon ijoye je ore re, opo awon eniyan ni won si ti i leyin. Ni fifi ikoni re ti ko labawon ti o si buyi kunni, ati igbe aye iwa mimọ re we awon ikoni ti won n renisile ti awon atele Romu n waasu re, ati iwa ife owó ati iwa aikora-eni-nijanu won we ara won, opo ri wipe ohun ti o buyi kunni ni lati gbe ti i leyin.

Titi di akoko yii, Huss nikan ni o n da ɛ ɛ ɛ rɛ; ɛ ɛ ɛ ni akoko yii Jerome, ɛ ni ti o gba awon ikoni Wycliffe nigba ti o wa ni England, wa dara po mo ɛ ɛ atunse. Lati akoko yii lo, awon mejeeji jijo wa ni isokan ninu igbesi aye won, won ko si pinya ninu iku. Oye ti o ja fafa, ebun oro sisu, ati eko—awon ebun ti won n je ki a fɛ ran ɛ ni—ni Jerome ni ni ara oto; ɛ ɛ ɛ Huss ni awon ebun ti won fi okun iwà hàn ju u lo. Isoworonu ni pelokutu re ka emi wiwuwa laironu Jerome lowo ko, oun naa mo iwulo re, o si n fi irele gba awon imoran re. Atunse naa tubo tan kale si labe ajumo sise po won.

Olorun fi aaye gba imole nla lati tan si okan awon eniyan pataki yii, O fi opolopo awon asise Romu han won; ɛ ɛ ɛ won ko gba gbogbo imole ti o ye ki a fun araye. Nipase awon iranse Re wonyi, Olorun n dari awon eniyan Re kuro ninu okunkun esin Romu; ɛ ɛ ɛ opolopo idena nla ni won yoo ba pade, O si n dari won ni sise ntele, bi won ti le fi ara da a. Won ko setan lati gba gbogbo imole naa ni ekan so. Bi a ba fifun won, yoo mu ki won yipada bi ogo oorun osan gangan ti n se si awon ti won ti wa ninu okunkun fun igba pipe. Nitori naa O fi han awon adari naa diedie, bi awon eniyan a ti se le gba a. Lati odun de odun, awon osise olooto miran yoo tele won lati dari awon eniyan siwaju si si oju ona atunse.

Iyapa inu ijo si n tesiwaju. Awon popu meta ni won wa n ja fun ipo, ijakadi won si fi rudurudu ati iwa odaran kun inu esin Kristeni. Nigbati fifi ara ɛ ni gegun ko te won lorun, won bere si ni lo ohun ija oloro. Olukuluku won ni o n wa ona lati ra ohun ija ati lati ri awon omo ogun. Won nilo owo; lati le ri eyi, won so awon ebun, ipo ati ibukun ijo di tita. Awon alufa pelu tele apeere awon oga won, won n ta awon ohun to ni i se pelu ijo, won n ja ogun lati le fi idi ɛ ni ti o n ba won fi remi, ati lati le fi idi agbara won mule. Pelu igboya ti n po si lojoojum Huss waasu tako awon iwa eeri ti a fi aaye gba ni oruko esin; awon eniyan si fi esun kan awon adari ijo Romu ni gbangba gege bi okunfa awon idamu ti won bo esin Kristeni kikankikan.

O tun dabi enipe ilu Prague n sunmo bebe ijakadi ti o le fa itajesile. Bi o ti sele lateyin wa, a fi esun kan iranse Olorun gege bi “ɛ ni ti n yo Israeli lenu.” 1 Awon Oba 18:17. A tun yo gbogbo ilu naa kuro ninu ijo, Huss tun pada si abule re. Ijeri ti o fi ooto inu se ninu ile ijosin re ni Bethlehemu ti pari. Yoo soro si gbogbo awon Kristeni lati ibi ti o fe si, ki o to fi emi re lele gege bi eri fun otito.

Lati le dawo iwa ibi ti o n da Europe laamu duro, a pe ajo gbogboogbo kan si ilu Constance. Oba Sigismund ni o pa a lase ki okan lara awon popu ti won n ja fun ipo, John XXIII, o pe ipade naa. Ipe fun ipade naa ko te Popu John lorun rara, nitori iwa ati isesi re ko le yege bi a ba se iwadi won, ani bi o ba tile je wipe awon alufa ti iwa won ko mo bi ti awon omo ijo ni akoko naa ni won se e. Sugbon ko tobe ki o tako ife Sigismund.

Awon ohun pataki ti ipade naa yoo se ni lati wa ojutu si iyapa ti o wa ninu ijo ati lati fa eko odi tu. Nitori naa a pe awon popu mejeeji ti won n tako ara won lati wa fi ara han niwaju re, a tun pe asiwaju awon ti won n ko eko tuntun, John Huss pelu. Awon popu mejeeji ko wa nitori ti won fe daabo bo emi ara won, sugbon won ran asaju wa. Popu John, ɛ ni ti a mo wipe

oun ni o pe ipade naa, wá pẹlu awọn iyemeji, o n ro boya erongba inu ọba ni lati yọ oun nipo, o si n bẹru ki a mase ẹ iwadi awọn iwa ọdaran ti o fi ko itiju bá ade ijo, ati iwa ọdaran ti o fi gba ade naa. Sibẹ pẹlu ọla nla ni o fi wọ inu ilu Constance, ti awọn ijoye nlanla inu ijo ati awọn iranṣe aafin tele. Gbogbo awọn alufa ati ijoye inu ilu naa, pẹlu ogooro awọn ero ni wọn jade lo pade re. Ibòrí igunwa oniwura ti awọn alase ilu merin gbe dani ni a fi bo o lori. A gbe akara ti a ya si mimọ dani niwaju re, ti aṣo olowo iyebiye awọn kadina ati ti awọn ijoye je ki ibe o lewa gidigidi.

Ṣugbọn arinrin ajo kan n sunmọ Constance. Huss mọ awọn ewu ti wọn le wu oun. O kuro ni ọdọ awọn ọre re bi enipe wọn ko ni pade mọ, o si mu ọna re pon ti oun ti ero wipe ó n mu oun lo si ibi idana- sunni. Bi o tilẹ je wipe o gba iwe idaabobo kan lowo ọba Bohemia, ti o tun gba omiran lowo Sigismund ninu ajo re, o se ohun gbogbo silẹ bi enipe iku le de.

Ninu iwe kan ti o ko si awọn ọre re ni Prague, o so pe: “Eyin ara mi, ...mo n lo pẹlu iwe idaabobo lati ọwọ ọba lati lo pade awọn ọta mi ti wọn po niye ti wọn ko si deyin...Mo fi gbogbo igbẹkẹle mi sinu Ọlọrun alagbara, sinu Olugbala mi; mo gbagbo wipe yoo teti si adura atokanwa yin, wipe yoo fi ogbon ati oye Re si mi lenu ki n baa le doju ija ko wọn; ki O si fun mi ni Emi Mimo Re lati le fun mi ni okun ninu otito, ki n le fi igboya doju ko idanwo, ogba ewon ati bi o ba pan dandan, iku oró. Jesu Kristi jiya fun awọn ayanfe Re; nitori naa se o ye ki o ya wa lenu wipe O fi apeere lele fun wa bi, ki awa pẹlu baa le fi suuru fi ara da ohun gbogbo nitori igbala wa?”

Oun ni Ọlọrun, awa si ni ẹda Re; Oun ni Oluwa, awa si ni iranṣe Re; Oun ni Oluwa gbogbo aye, awa si je otosi eleran ara—sibẹ O jiya! Kilo wa de ti awa pẹlu ko fi nilati jiya, niwon igba ti ijiya wa fun ifomọ wa? Nitori naa eyin ololufe, bi iku mi yoo ba fi kun ogo Re, ẹ gbadura ki o yara wa kankan, ki O si ran mi lowo lati fi ara da gbogbo wahala mi pẹlu idurosinšin. Ṣugbon bi pipada mi wa si ọdọ yin yoo ba dara julọ, ẹ je ki a gbadura ki n le pada wa laisi abawon—ki n ma baa fi eyi ti o kere julọ ninu otito iyinrere pamọ, ki n baa le fi apeere ti o dara lele fun awọn arakunrin mi lati tele. Nitori naa, o se e se ki ẹ ma ri oju mi ni Prague mọ; ṣugbọn bi ife Ọlọrun alagbara julọ yoo ba se e ki n pada si ọdọ yin, ẹ je ki a tesiwaju pẹlu okan ti o gboya si ninu imọ ati ife ofi Re.”

Ninu leta miran ti o ko si alufa ti o di omọ eyin iyinrere, Huss so nipa awọn aṣise ara re pẹlu irele okan, o ba ara re wi “fun nini ife ninu wiwo aṣo olowo iyebiye ati fifi akoko sofo ninu awọn ise ti ko nitumọ.” O wa fi awọn igbaniniyanju ti wọn fi ọwọ bani lẹkan wonyi kun: “Ki kíkó ọrọ ati ile jo o mase gba okan re kan bikoṣe ogo Ọlọrun ati igbala okan awọn eniyan. Ṣora fun titaju ile re ju okan re lo; ati ju gbogbo re lo fi iyẹ si ile emi re. Je onifokansin ati onirele pẹlu awọn alaini, ki o ma sise lo awọn ohun ini re lori onje. Bi o ko ba tun igbesi aye re se, ki o si yipada kuro ninu asan, mo bẹru wipe à á bá ọ wi pupopupo gege bi a ti se si mi...O mọ awọn ikoni mi, nitori ti iwọ ti gba awọn ekọ mi lati ọdọmode re wa; nitori naa mi o nilo lati kowe si o mọ. Ṣugbọn mo ro ọ pẹlu aanu Oluwa lati mase tele apeere mi ninu awọn asan ti o ri ti mo ti ṣubu.” O fi leyin apo iwe naa wipe: “Mo ro ọ, ọre mi lati mase ja edidi yii titi iwọ yoo fi ri daju wipe mo ti ku.”

Ninu irin ajo rẹ, Huss ri ami itankalẹ awọn ikọni rẹ, o si ri bi awọn eniyan ti fi oju rere wo işe rẹ. Ọpọ awọn eniyan ni wọn lọ pade rẹ, ninu awọn ilu miran, awọn alaşe ilu sin in koja laarin ilu wọn.

Nigba ti o de Constance, a fun Huss ni ominira kikun. Yatọ si iwe idaabo ọba, popu funra rẹ tun fi da a loju wipe yoo ri aabo. Şugbọn, ni aibikita si awọn ọrọ wọnyi, leyin akoko diẹ, pẹlu aşe popu ati ti awọn kadina, a mu Alatunşe naa, a si ti i mọ inu ọgba ẹwọn ẹlegbin. Leyin eyi a gbe e lọ si ile işo alagbara kan ti o wa ni ikoja odo Rhine, o si wa nibẹ gege bi ẹlewọn. Èrè kekere ni popu naa jẹ pẹlu aisoote rẹ, nitori laipe jojo a ju oun naa si inu ọgba ẹwọn kan naa. A fi idi rẹ mulẹ niwaju igbimọ wipe o jẹbi awọn iwa ọdaran ti wọn buru julọ, pẹlu ipaniyan, tita awọn ini ijo, ati agbere, “awọn eşe ti ko ye ki a daruko.” Ohun ti igbimọ naa so niyi, a gba ade kuro ni ori rẹ, a si so o si ọgba ẹwọn. A yọ awọn iyooku ti wọn jijọ n du ipo popu kuro loye pẹlu, a si yan popu miran.

Bi o tilẹ jẹ wipe popu funra rẹ jẹbi awọn iwa ọdaran ti wọn tobi ju eyi ti Huss fi eşun rẹ kan awọn alufa lọ, ti o si n beere fun atunşe nitori wọn, sibẹ ajo naa ti o yọ popu loye teşiwaju lati pa Alatunşe naa. Itimọle Huss fa ibinu nla ni Bohemia. Awọn ijoye alagbara şe atako si işekuşe yii ninu igbimo naa. Ọba, ti inu rẹ ko dun si bi a ko şe bọwọ fun iwe idaabobo, tako bi a şe fe şe igbejo rẹ. Şugbọn awọn ọta Alatunşe naa buru, okan wọn si ti yigbi. Wọn şipe si aimokan, iberu, ati itara ọba naa fun ijo. Wọn so idi ti ko fi ye “ki a pa adehun mọ pẹlu awọn ẹleko odi, tabi ẹnikefi ti a ba funra si wipe o ni ẹko odi, bi o ba tilẹ gba iwe idaabobo lati ọdo ọba.” Nitori naa wọn bori.

Aisan ati itimọle ti so o di alaare,—nitori otutu ati afele rirun inu ọgba ẹwọn naa jẹ ki o ni iba ti o fere gba ẹmi rẹ—leyin-oreyin, a mu Huss wa siwaju igbimọ. Pẹlu ẹwọn ni ara rẹ o duro niwaju ọba, ẹni ti o fi ọwọ ati inu rere şe ileri lati daabo bo o. Ni gbogbo akoko gbọoro ti a fi şe ayewo rẹ, o duro gbọin pẹlu otito, o si fi tokantokan tako awọn aşışe inu ijo niwaju awọn oloye ijo ati ti ilu ti wọn pejo pọ. Nigba ti a beere lowo rẹ boya yoo ko awọn ikọni rẹ silẹ tabi ki o jiya iku, o yan atubotan ajeriku.

Oore ọfe Ọlorun fun ni okun. Alaafia ọrun kun inu okan rẹ ni aarin awọn oşe şaaju ki a to şe idajo rẹ. O so fun ore rẹ kan wipe, “Mo ko iwe yii ninu ọgba ẹwọn mi, pẹlu ẹwọn ni ọwọ mi, ti mo si n reti idajo iku mi ni ọla...Pẹlu iranlowo Jesu Kristi, nigba ti a a ba pade ninu alaafia didun ọjo iwaju, wa a mọ bi Ọlorun ti fi ara Rẹ han ni alaanu si mi, bi O şe ran mi lowo to laarin awọn idanwo ati wahala mi.”

O ri işegun igbagbo tooto ninu okunkun ile tubu rẹ. Ninu ala rẹ o pada si ile ijọsin ni Prague, nibi ti o ti waasu iyinrere, o ri popu ati awọn bişobu rẹ ti wọn n pa aworan Kristi ti o ya si ara ogiri rẹ. “Iran yii ko iporuuru okan ba: şugbọn ni ojo keji o ri ọpolopo awọn ayaworan ti wọn n tun awọn aworan yii ya si ibi ti o pọ si, ati pẹlu awọn ọda to han ketekete si. Nigba ti wọn pari işe wọn tan, awọn ayaworan naa ti ọpọ awọn eniyan rogba yi ka so wipe, ‘E jẹ ki awọn popu ati awọn bişobu wa nisinsinyii; wọn ki yoo si le pa wọn rẹ mọ!’” Bi o ti n ro ala rẹ, Alatunşe naa so wipe: “Eyi damiloju wipe a ki yoo le pa aworan Kristi rẹ laelae. Wọn fe

lati pa a run, şugbon awon oniwaasu ti won dara ju mi lo yoo tun-un kun ni okan awon eniyan.”

A mu Huss wa siwaju igbimo fun igba ikeyin. Opo awon eniyan ati awon eni nla ni won wa nibe—oba, awon ijoye ijoba naa, awon iranşe oba, awon kadina, bişobu, ati awon alufa, ati ogooro awon eniyan ti won wa lati wo işele ojo naa. Lati gbogbo ibi ti a ti nşe esin Kristeni ni awon eniyan ti wa lati wa jeri si irubo nla akoko ninu ijakadi olojo gbooro ti yoo funni ni ominira eri okan yii.

Nigba ti a pe e fun ipinu ikeyin re, Huss so wipe oun ko lati yi ohun pada, nigba ti o teju mo oba ti a fi ainitiju ko ileri ti o şe sile, o so wipe: “Mo pinu lati inu okan mi wa lati fi ara han niwaju igbimo yii, labẹ idaabobo ati ooto inu oba ti o wa nibi.” Oju Sigismund pon bi gbogbo awon ti won wa ninu igbimo naa ti yi oju si odo re.

Nigba ti a şe idajo re tan, a bere eto ifinişesin. Awon bişobu wo elewon won ni aso ni bi a ti nwo awon alufa ni aso, bi o ti nwo aso alufa, o so pe: “A wo Jesu Kristi Oluwa wa ni aso funfun, nigba ti Herodu ran An lo si odo Pilatu gege bi ona lati tabuku Re.” Ni igba ti a tun gba a niyanju ki o yi oro re pada, o yi oju pada si awon eniyan, o dahun wipe: “Iru oju wo ni maa wa fi wo orun? Bawo ni maa şe wo ogooro awon eniyan ti mo ti waasu iyinrere alailabawon fun? Rara; igbala won niyelori loju mi ju ara otoşi ti a yan fun iku yii lo.” A wa bo awon ewu naa nikoşkan, olukuluku awon bişobu si n fi gegun bi won ti nşe ipa ti won. Nikeyin, “won fi ade alufa ti a fi pepa şe, ti a ya awon emi esu si lara lona ti o banileru, de e lori; a ko ‘Olori awon asoro odi’ si niwaju lona to han gedegbe. Huss so wipe, tayotayo ni maa fi de ade itiju nitori Re Jesu, eni ti o de ade egun nitori mi.”

Nigba ti a şe eyi tan, “awon alufa so wipe, ‘Nisinsinyii, a fi okan re le esu lowo.’ John Huss, ni gbigbe oju re si oke orun, so wipe, ‘Emi fi emi mi si owo Re, Jesu Oluwa, nitori pe O ti gbamila.’”

A wa fi awon alaşe ilu lowo, won si mu u lo si ibi ti a o ti pa a. Opolopo awon eniyan ni won to lowowowo lo sibe, awon jagunjagun, awon alufa ati awon bişobu ninu aso igunwa won, ati awon ti n gbe ni ilu Constance. Nigba ti a de e mo opo, ti o ku ki a da ina si lara, a tun ro ajeriku naa lati gba ara re la nipa kiko awon aşışe re sile. Huss dahun pe, “Iru aşışe wo ni maa ko sile? Emi ko jebi ohunkohun. Mo fi Olorun şe eleri wipe ohun gbogbo ti mo ko sile ti mo si waasu re je pelu erongba lati gba awon okan la kuro ninu esşe ati iparun; nitori naa mo fi tayotayo fi idi ohun gbogbo ti mo ko sile ti mo si waasu re mule pelu eje mi.” Nigba ti ina n jo yii ka, o bere si ni korin pe, “Jesu Iwo Omọ Dafi şaanu fun mi,” bi o şe korin niyi titi ti ohun re fi dake titi lae.

Iduro akoni re ya awon ota re paapa lenu. Onifokansin atele popu so nipa ijeriku Huss, ati ti Jerome eni ti o ku laipe re bayi wipe: “Awon mejeeji şe okan won giri nigba ti wakati ikeyin won de. Won mura sile fun ina afi bi eni ti n lo si ibi ase igbeyawo. Won ko kigbe oro. Nigba ti ina n jo, won bere si i ko orin; pelu agbara ni ina ti n jo fi dawo orin won duro.”

Nigba ti ara Huss jo tan, a ko eeru rẹ, pẹlu erupe ti o jo le lori, a si da wọn sinu odo Rhine, ti o gbe lọ sinu agbami okun. Awọn oninunibini rẹ ro ninu asan wọn wipe wọn ti fa otitọ ti o waasu rẹ tu. Ko ye wọn daradara wipe eeru ti omi gbe lọ fọ si gbogbo orilẹ ede aye; wipe ni ilẹ ti a koi tii mọ yoo so eso pupọ ni ijeri si otitọ. Ohùn ti o fọ ninu gbongan igbimọ ni Constance yoo ró ni gbogbo akoko ti n bọ. Huss kò sí mọ, şugbọn awọn otitọ ti o ku nitori rẹ ko le parun mọ lae. Apeere igbagbọ ati iduroşinsin rẹ yoo fun ọpọ awọn eniyan lokun lati duro şinsin fun otitọ loju ijiya ati iku. Bi a şe pa fi iwa ika ati imọomọ şetan Romu han gbogbo aye. Bi o tilẹ jẹ wipe awọn ọta otitọ ko mọ, wọn n ran işe otitọ lẹwọ, eyi ti wọn n şişe lasan lati parun.

Amọ a yoo tun gbe igi idanasuni miran ro ni Constance. Eje ajeri otitọ miran yoo jeri si otitọ. Nigba ti Jerome n ki Huss pe o digboşe nigba ti o n lọ si igbimọ, o gba a niyanju lati duro şinsin ki o si ni igboya, o tun sọ wipe, bi o ba bọ sinu wahala kankan, oun funra oun yoo wa ran an lẹwọ. Nigba ti o gbọ wipe a sọ Alatunşe naa si atimọle, ọmọleyin tootọ yii mura kankan lati mu ileri rẹ şe. Laisi iwe idaabobo oun ati olubakọwọrin kan lọ si Constance. Nigba ti o deşe, o ri mọ wipe oun tilẹ fi ẹmi ara oun wewu ni, laisi anfani lati şe ohunkohun lati gba Huss silẹ. O sa kuro ni ilu naa, şugbọn a fi ipa mu nigba ti o n pada si ile, a da pada, a fi ewọn de e, a si fi si ikawọ awọn egbeşun kan. Nigba ti a kọkọ mu wa siwaju igbimọ, ariwo “E sun nina! ẹ sun nina!” ni a fi bo akitiyan rẹ lati dahun si gbogbo ẹsun ti a fi kan an mọle. A ju u sinu ọgba ewọn, a de e ni ọna ti yoo gba ni i lara, a si n fun ni buredi ati omi. Leyin ọşu diẹ inira itimọle rẹ fe gba ẹmi rẹ, nitori ti awọn ọta rẹ beru ki o ma baa bọ kuro ni ọwọ wọn, wọn ko fi iya pupo jẹ mọ, bi o tilẹ jẹ wipe o wa ninu ọgba ewọn fun ọdun kan.

Iku Huss ko yori si ohun ti awọn atẹle popu lero. Bi wọn ti tapa si iwe idaabobo rẹ fa wahala ibinu nla, nitori naa, geşe bi ohun ti o rọrun diẹ si, igbimọ naa pinnu, bi o ba şe e şe lati fi ipa mu Jerome lati yi igbagbọ rẹ pada, dipo ki wọn o sun un nina. A mu wa siwaju igbimọ, a wa fi lọ ọ boya yoo yi igbagbọ rẹ pada, tabi ki a pa nipa sisun nina. I ba jasi aanu bi o ba ti ku ni ibere itimọle rẹ bi a ba fi we ijiya nla ti o ti o ti jẹ; şugbọn nisisinyii, aisan, inira inu ọgba ewọn, ati ijiya iporuuru ọkan ati ireti ohun ti o n bọ ti sọ di alailera; ko si awọn ọre rẹ ni ọdọ rẹ, iku ọre rẹ Huss si ba a ninu jẹ, awọn nnkan wọnyi ko ireweşi ba, o si gba lati şe ife igbimọ. O jeşe lati duro ninu igbagbọ ijo Katoliki, o si gba ipinu igbimọ ni bi wọn ti bu ẹnu atẹ lu awọn ikọni Wycliffe ati ti Huss, ayafi awọn “otitọ mimọ” ti wọn kọni.

Nipa ọgbọn ewe rẹ, Jerome gbero lati pa ẹri ọkan rẹ lenu mọ, ki o si bọ kuro ninu iparun rẹ. Şugbọn nigba ti o danikan wa ninu tubu, o ri ohun ti o şe kedere. O ro nipa igboya ati işotitọ Huss, o wa fi we bi oun ti şe otitọ. O ro nipa Oluwa ọrun Ẹni ti o ti şe ileri lati sin, ti o titori rẹ fi ara da iku agbelebu. Şaaju ki o to kọ igbagbọ rẹ silẹ, o ri itunu ninu idaniloju ojurerere Ọlorun laarin gbogbo ijiya rẹ; şugbọn nisinsinyii, iyemeji ati ikedun ni o n jẹ ọkan rẹ niya. O mọ wipe oun yoo tun şe ikosile awọn nnkan miran ki oun to le wa ni alaafia pẹlu Romu. Ifaseyin patapata ni ọna ti o n rin yii yoo yori si. O şe ipinu ọkan rẹ: Ko ni şe Oluwa re lati le bọyọ kuro ninu ijiya ranpe.

Laipe, a tun da pada wa siwaju igbimọ. Ohun ti o sọ ko tẹ awọn adajo rẹ lórùn. Iku Huss ti ta ounge wọn fun eji, wọn wa n beere fun ẹran tuntun. Nipa kikọ otitọ silẹ patapata nikan ni Jerome fi le da ẹmi rẹ si. Şugbọn o ti pinu lati fi idi igbagbọ rẹ mulẹ, ati lati tele ajeriku arakunrin rẹ lo sinu ina.

O sọ wipe oun ko kọ igbagbọ oun silẹ mọ, ati bi ẹni ti o n ku lo, o beere fun anfani lati wi awijare oun. Nitori pe wọn беру agbara ọrọ rẹ, awọn alufa şe e ni dandan wipe ki o kan fi idi otitọ awọn ẹsun ti wọn fi kan an mulẹ lasan ni tabi ki o şe wọn. Jerome ko faramọ iru iwa ika ati ifiyajeni yii. O sọ pe, “Fun ọta-din-nirinwo ojo ni ẹ fi ti mi mọ ọgba ẹwọn buruku yii, laarin idoti, irira, oorun, ati aini fun ohun gbogbo; ẹ wa mu mi wa siwaju yin, mo tẹti mi silẹ lati gbọ ti awọn ọta kikoro mi, ẹ wa kọ lati gbọ temi...Bi ẹ ba jẹ ọlogbọn eniyan nitootọ, ati imọlẹ aye, ẹ şora ki ẹ ma ba a şe si otitọ. Bi o ba jẹ ti emi ni, ẹleran ara alailagbara ni mi; ẹmi mi ko şe pataki pupọ; nigba ti mo sọ fun yin lati maşe şe idajo èké, mi o sọrọ nitori ara mi bikoşe nitori yin”

Lẹyin-ọrẹyin, a gba a laaye. Jerome kunlẹ niwaju awọn adajo rẹ, o si gbadura ki Ẹmi ọrùn o dari ero ati ọrọ oun, ki o ma ba a sọ ohunkohun ti o yatọ si otitọ tabi ti ko yẹ Oluwa rẹ. Ni ojo naa ni ileri Oluwa fun awọn ọmọ ẹyin Rẹ wa si imuş fun: “A yoo mu yin wa siwaju awọn alaşe ati ọba nitori Mi...Şugbọn nigba ti a ba fi yin le wọn lowo, ẹ maşe şe aniyan nitori ohun ti ẹyin yoo wi tabi bi ẹyin yoo ti sọrọ: nitori ni wakati naa ni a o fun yin ni ohun ti ẹyin yoo wi. Nitori ki i şe ẹyin ni o n sọrọ, bikoşe Ẹmi Baba yin ni o n soro ninu yin.” Matiu 10:18—20.

Ani ẹnu ya awọn ọta Jerome, ọrọ rẹ si jọ wọn loju. Fun odindi ọdun kan ni o ti wa ninu ọgba ẹwọn, ti ko le kawẹ tabi riran, ti o n jiya ti ara ati iporuuru ọkan. Sibẹ, ọrọ rẹ yeni yekeye, o si lagbara a fi bi ẹni pe o n kẹkọ laisi idiwo. O tọka awọn olugbọ rẹ si ọpọ awọn eniyan mimọ ti awọn adajo alaişootọ da lẹbi. Ni gbogbo igba a maa n ri awọn ti a maa n kẹgan ti a si n şaata, bi o tilẹ jẹ wipe wọn n şe akitiyan lati yọ ori awọn eniyan akoko wọn sókẹ; şugbọn nikeyin a maa n ri wipe wọn yẹ fun iyin. Igbimọ alailootọ da Kristi funra Rẹ lẹbi gege bi onişe ibi.

Nigba ti o n kọ igbagbọ rẹ silẹ, Jerome fi ọwọ si otitọ idajo ti o da Huss lebi; o wa sọ wipe oun ti ronupiwada, o si jẹri si iwa ailẹşe ati iwa mimọ ajeriku naa. O sọ pe, “Mo mọ ọ lati igba ọdọmode rẹ wa.” “O jẹ eniyan rere, oniwa otitọ, ati oniwa mimọ; a da a lẹbi bi o tilẹ jẹ wipe o wa laileşe...Emi pelu—ani emi şetan lati ku: emi ko ni sa fun ijiya ti awọn ẹlẹri èké ati awọn ọta mi pese silẹ fun mi, awọn ti yoo jiyin aişododo wọn niwaju Olórùn nla Ẹni ti ohunkohun ko le tanjẹ.”

Ni dida ara rẹ lẹbi pelu bi o ti şe otitọ, Jerome tẹsiwaju: “Ninu gbogbo awọn ẹşe ti mo ti şe lati igba ẹwe mi wa, ko si eyi ti o wuwo ni ọkan mi ti o si bami lọkan jẹ bi eyi ti mo şe ninu ile buburu yii, nigba ti mo fara mọ idajo ẹşe ti a şe fun Wyclffe, ati si ajeriku mimọ, John Huss, ọga mi ati ọrẹ mi. Bẹ ni! Mo jẹwọ rẹ lati inu ọkan mi, mo tun sọ wipe, mo wariri pelu itiju, nigba ti mo kọ awọn ikoni wọn silẹ nitori iberu iku. Nitori naa, mo bẹ ...Olórùn Alagbara

lati fi aanu dari awọn ẹṣẹ mi jì mi, ati eyi ni pataki julọ, eyi ti o buru julọ ninu wọn.” O na ika si awọn onidajọ, o wa sọ pẹlu igboya wipe: “È da Wycliffe ati John Huss lẹbi, ki i ṣe nitori pe wọn yi awọn ikoni ijọ pada, ṣugbọn nitori pe wọn ba iwa ibajẹ ti awọn alufa n wu wi—ìwúga wọn, igberaga wọn, ati gbogbo iwa ọḍaran awọn alufa ati adari ijọ. Awọn ohun ti wọn sọ, ti ẹ ko le yipada, ohun naa ni emi ro ti mo si sọ bii ti wọn.”

Wọn da ọrọ rẹ duro. Awọn alufa agba wariri pẹlu ibinu, wọn kigbe wipe: “Èri wo ni a tun n wa? A ti fi oju ara wa ri ẹlẹkọ odi ti o yigbi julọ!” Laimira nitori awọn ariwo wọnyi, Jerome sọ wipe: “Kini! ṣe ẹ ro wipe mo bẹru lati ku ni? È fi mi sinu ọgba ẹwọn buburu yii fun odindi ọḍun kan, ohun ti o buru ju iku funra rẹ lọ. Iwa ika ti ẹ wu si mi ju eyi ti ẹ le wu si musulumi, Ju tabi abọriṣa lọ, ti ẹran ara mi ti fẹrẹ jẹ kuro lara egungun mi laaye; sibẹ mi o ṣe awawì, nitori awawì ko yẹ ẹnì ti ẹmi ati ọkan rẹ ba ṣe giri; ṣugbọn emi ko le sọ bi iyalẹnu mi si iru iwa buburu nla ti a wu si Kristeni yii ti pọ to.”

Iji ibinu tun tu jade, a si yara da Jerome pada sinu ọgba ẹwọn. Sibẹ awọn kan wa ninu igbimọ naa ti ọrọ rẹ wọ lọkan pupopupọ, ti wọn si fẹ lati gba ẹmi rẹ la. Awọn ijoye ijọ bẹ ẹ wo wọn si rọ ọ lati gba ipinu igbimọ naa. A gbe awọn ohun ti o dara kalẹ siwaju rẹ geṣe bi ẹbun bi o ba le yipada kuro ninu atako rẹ si Romu. Ṣugbọn Jerome duro gbọin bi i ti Oluwa rẹ nigba ti a fi ogo aye yii lọ Ọ.

O sọ wipe, “È fi han mi lati inu Iwe Mimọ ibi ti mo ti ṣe aṣiṣe, emi yoo si kọ ọ silẹ.”

Ọkan ninu awọn ti n dan wo sọ wipe, “Iwe Mimọ! ṣe ohun gbogbo ni ki a maa fi dán wo ni? Tani o le ni ọye wọn ayafi bi ijọ ba ṣe itumọ wọn?” Jerome dahun wipe, “Ṣe ẹkọ eniyan wa yẹ lati gbagbo ju iyinrere Olugbala wa lọ ni?” “Pọlu ko gba awọn ti o kowe si niyanju lati tẹti si ẹkọ eniyan, ṣugbọn o sọ pe, ‘È wa Iwe Mimọ.’”

“Èlẹkọ odi! O dun mi wipe mo bẹbẹ pẹlu rẹ fun igba ti o pẹ bayi,” ni a fi da lohun. “Mo ri wipe ẹṣu ni o n ti ọ lẹyin.”

Laipẹ jojọ, a ṣe idajọ idalẹbi fun. A mu lọ si ibi kan naa ti Huss ti padanu ẹmi rẹ. O n kọrin bi o ti n lọ, oju rẹ mọlẹ pẹlu ayọ ati alaafia. O tẹ oju mọ Kristi, iku ko si ba a lẹru mọ. Nigba ti ẹnì ti yoo pa fẹ tan ina si igi naa, o duro si ẹgbẹ rẹ, ajẹriku naa sọ wipe: “Fi igboya wa siwaju; tan ina naa ni iṣọju mi. Bi ẹru ba n ba mi ni, n ki ba ti wa nibi.” Adura ni awọn ọrọ ti o sọ keyin bi ina ti n ru bo o mọlẹ. O kigbe, “Oluwa Baba Alagbara, ṣaanu fun mi, ki o si dari awọn ẹṣẹ mi jì mi; nitori pe Iwọ mọ wipe mo fẹran otitọ Rẹ.” Ohùn rẹ dake, ṣugbọn ètè rẹ si n mi ninu adura. Nigba ti ina ṣe iṣẹ rẹ tan, a ko eeru ajẹriku naa, ati ilẹ ibi ti o jo si, bii ti Huss, a da a sinu ọdo Rhine.

Bayi ni awọn olotitọ Ọlọrun ti n tan imọlẹ ṣe ku. Ṣugbọn imọlẹ otitọ ti wọn n polongo—imọlẹ aṣẹrẹ akoni wọn—ni a ko le paku. Bi awọn eniyan ba ti ṣe le ṣe aṣeyọri to lati di oorun lowo ninu iṣẹ rẹ, bẹẹ naa ni wọn ṣe le ṣe aṣeyọri lati di ọjọ ti n yọ si ori aye lowo.

Bi a ti ṣe pa Huss tan ina ibinu ati ibẹru ni Bohemia. Gbogbo orilẹ ede naa ni wọn mọ wipe n ṣe ni o ṣubu si ọwọ arankan awọn alufa ati ẹtan ọba. A sọ wipe o jẹ ẹnì ti n fi tókantọkan

kòni ni otító, wọn si sọ wípe igbimọ ti o dajọ iku fun jẹbi ẹsun ipaniyan. Awọn eniyan wa n fiye si ikòni re ju ti atẹyinwa lọ. Popu ti pase ki a sun awọn iwe Wycliffe nina. A wa ko awọn ti a ko parun sita lati inu ibi ti a ko wọn pamọ si, a si n kọ wọn ni ibamu pẹlu Bibeli, tabi eyikeyi ti awọn eniyan ba le ri, ọpọlọpọ ninu wọn si ti ipa eyi gba igbagbọ ti a tunṣe. Awọn ti wọn pa Huss ko kawọ gbinra lati maa wo ki otító o bori.

Popu ati ọba parapo lati pa ẹgbẹ naa run, wọn si dari awọn ọmọ ogun Sigismund wa si Bohemia.

Şugbọn a gbe oludande kan dide. Ziska, ẹni ti oju rẹ fọ patapata laipe ti wọn bere ogun, sibe ti o je okan ninu awọn adari ogun ti wọn muna doko julọ ni akoko rẹ, ni olori awọn ara Bohemia. Wọn gbẹkẹle iranlọwọ Olórún ati ododo ohun ti wọn n ja fun, awọn eniyan wọnyi doju ija kọ ẹgbẹgun ti o lagbara julọ ti a le ko wa ba wọn jagun. Lati igba de igba ni ọba n ko awọn ẹgbẹgun tuntun jọ, ti o si n kọlu Bohemia, şugbọn pẹlu itiju ni a fi maa n le wọn pada. Awọn atele Huss ni igboya koja ibẹru iku, kò sì sí ohun ti o le doju kọ wọn. Lẹyin ọdun diẹ ti a bere ogun yii, Ziska onigboya ku; şugbọn Procopius, ẹni ti o ni igboya ti o si ni oḡbọn bii tire, ti o tun je adari ti o dara ju u lọ ninu awọn ibomiran, ni o gba ipo rẹ.

Nigba ti awọn ọta Bohemia mọ wípe jagunjagun afoju ni ti ku, wọn ri geḡe bi anfani ti o dara lati ri ohun gbogbo ti wọn ti padanu gba pada. Popu wa kede ogun ẹsin si awọn atele Huss, bi i ti tele, ẹgbẹgun nla tun dó ti Bohemia, şugbọn ibaku nla ni wọn tun ri. A tun pe ogun ẹsin miran. A ko awọn eniyan, owó, ati ohun ija ogun jọ lati gbogbo orile ede ti wọn ti n se ẹsin ijo padi ni Europe. Oḡoḡo awọn eniyan ni wọn lọ si abẹ asia ijo paadi, okan wọn balẹ wípe níkeyin, wọn yoo fi opin si awọn eleko odi atele Huss. Pẹlu idaniloju iṣegun, ẹgbẹgun nla yii wa si Bohemia. Awọn eniyan naa ko ara wọn jọ pọ lati le wọn sa. Awọn ẹgbẹgun mejeeji n sunmọ ara wọn titi ti o fi je wípe ọdo kan ni o la wọn. “Awọn ologun ẹsin ni wọn pọ ju ni iye, şugbọn dipo ki wọn rọ wọ inu ọdo naa, ki wọn si wọya ija pẹlu awọn atele Huss ti wọn ti ọna jijin wa baja, n se ni wọn duro ti wọn n wo awọn jagunjagun wọnyi ni idakerọrọ.” Lojiji, ipaya nla bọ lu ẹgbẹgun naa. Laişe ikọlu kankan, ẹgbẹ nla naa fọ, wọn si tuka afi bi enipe agbara airi ni o tu wọn ka. Awọn ẹgbẹgun atele Huss pa wọn legbelegbe, wọn si n le awọn ti wọn sa kuro ni oju ogun lọ, ọpọ ikogun ni o bọ si ọwọ awọn aṣegun, ti o fi je wípe, dipo ki ogun naa o sọ wọn di otosi, n se ni o sọ awọn Bohemia di oloro.

Ni ọdun diẹ si, labẹ popu miran, a tun bere ogun ẹsin miran. Bii ti tele, a ko awọn eniyan ati ohun èlò jọ lati gbogbo orile ede ti n se ẹsin ijo paadi ni Europe. Ileri nla ni a se fun awọn ti yoo ba kopa ninu iṣe ti o lewu yii. A se ileri idariji ẹṣe ni kikun fun ẹṣe ti o ba buru julọ fun gbogbo awọn onija ẹsin. A se ileri ebun nla ni ọrun fun gbogbo awọn ti wọn ba ku si ogun, awọn ti wọn ba si ye a gba ọla ati ọrọ ti wọn ba ri loju ogun. A tun ko ẹgbẹgun nla jọ, wọn tun wọ ibodẹ Bohemia. Awọn ẹgbẹgun atele Huss rọra sa pada niwaju wọn, nipa eyi wọn n tan wọn wa si ibi ti o teju, ti eyi si je ki wọn o maa ka iṣegun ti wọn ti ri na. Nikeyin ẹgbẹgun Procopius duro, wọn yiju si awọn ọta wọn, wọn tesiwaju lati doju ija kọ wọn. Awọn jagunjagun ẹsin wa ri aṣiṣe wọn, wọn duro si ibi ago wọn, wọn n reti ikọlu. Bi wọn ti gbọ iro ẹgbẹgun ti n bọ, ani ki wọn to ri awọn atele Huss, ibẹru bo awọn jagunjagun ẹsin. Awọn ijoye,

awon adari ogun ati awon omogun lasan, so ihamora won danu, won si tuka si ibikibi ti won ba le sa si. Lasan ni asaju popu, ti o je adari ogun naa, se lati ko awon egbegun re ti eru ba ti won si ti tuka jo. Pelu gbogbo wahala re, oun pelu sa lo pelu awon ti won sa kuro ni oju ogun. A le won patapata, bii ti tele, ikogun nla tun bo si owogun awon asogun.

Bayii ni igba keji, egbegun nla ti awon orile ede ti won lagbara julogun ni Europe ran jade, awon onigboya, ti won feran ogun, ti a ko, ti a si pese silo fun ogun, sa laisi ikolu niwaju awon ti won n gbeja orile ede kekere ti ko lagbara. Eyi je ifi agbara Olurun. Eru lati orun wa ni o kolu awon ti n gbe ija koni yii. Eni ti o bi egbegun Farao subu sinu Okun Pupa, ti o le awon egbegun Midiani sa kuro niwaju Gidioni ati ogogun meta eniyan re, ti o bi egbegun awon Asiria onigberaga wo ni asale kan sošo, ni O tun na owogun Re lati se agbara aninilara ro. “Won wa ninu iberu nla nibi ti eru ko si: nitori Olurun ti fon egungun eni ti o do ti o ka: iwo ti won loju nitori Olurun ti ta won nu.” O. Dafi 53:5.

Nigba ti awon adari ijo aguda ri wipe won ko le segun pelu ipa, won wa lo ogbon ewe. Won se adehun pelu won, eyi ti o tan won si owogun agbara Romu, nigba ti o n fi ara han bi enipe o n fun awon ara Bohemia ni ominira eri okan. Awon ara Bohemia so ohun merin ti; o le je ki won wa ni alaafi pelu Romu: wiwaasu Bibeli laisi idiwogun, ki gbogbo ijo o ni eto si akara ati waini ara Oluwa, ati lilo ede abinibi won ninu ijosin; yiyo awon alufa kuro ninu gbogbo ipo ati ibi ase ilu; ati nigba ti iwa odaran ba sele, ki ile ego o ni ase lori alufa ati omogun ijo bakan naa. Nikeyin, awon alase ijo paadi “fi ohun sokan lati gba awon ohun ti awon atele Huss n wi, sugbon igbimo—eyi i ni o ba ati popu—ni yoo ni eto lati se alaye won, lati se eyi tumo si wipe awon ni won a le so ohun ti o n wi gan an.” Won wa se iwe adehun lori awon nnkan wonyi, ohun ti Romu ko le gba pelu ipa, o wa ri gba pelu etan ati ayinike; nitori nipa sese itumogun ife awon atele Hussgege bi o ti se si Bibeli, o le yi itumogun won pada fun anfani ara re.

Opolopo awon ara Bohemia ri wipe o tako ominira won, won ko si fi owogun si iwe naa. Ija ati iyapa wa bere, eyi ti o fa rogbodyan ati itajesile laarin won. Ninu wahala yii ni Procopius ku si, ti ominira awon ara Bohemia si bo sonu.

Sigismund, eni ti o fi Huss ati Jerome han wa di o ba Bohemia, bi o tile je wipe o jeje lati daabobo eto awon ara Bohemia, o tesiwaju lati fi idi esin popu mule. Sugbon ere perete ni o ri pelu bi o ti se se igboran si Romu. Ogun odun ninu gbesi aye re kun fun wahala ati idamu. Awon omogun ogun re sofo, bee si ni oro re jo tan lori ogun olojo gborogun ti ko mu ere wa; leyin ti o se akoso fun odun kan o ku, o fi ijoba re silo ni bebe ogun abele, o si fi oruko ti a ko egan ba silo fun awon omogun re.

Rukerudo, ija, ati itajesile n tesiwaju, awon egbegun ile ajeji tun wa ko ogun ja Bohemia, bee si ni ija abele n ba orile ede naa finra. A si se inunibini kikan si awon ti won si je olooto si iyinre.

Bi ti awon ara won isaaju, nipa sese adehun pelu Romu, won gba awon asise re, awon ti won si je olooto si igbagbo igba atijo parapogun di ijo miran, won pe oruko ara won ni “United Brethren.” Gbogbo awon eniyan ni won so oro buburu si won nitori eyi. Sibe won si duro

şinşin. O di dandan fun wọn lati wa aabo ninu igbó ati ihò ilẹ, sibẹ wọn si n pejo pọ lati ka ọrọ Ọlọrun ati lati jumọ pọ jọsin Rẹ.

Nipase awọn iranşe ti a ran jade lọ si awọn orilẹ ede miran ni bonkele, wọn mọ wipe nihin, lohun, “awọn atele otito ti wọn farasin wa, diẹ ni ilu yii, diẹ ni ilu ọhun, ti a n şe inunibini si bii ti wọn; ati pe ijo atijo wa ni aarin awọn oke Alps, ti o duro lori ipile Iwe Mimo, ti o si n tako awọn iwa ibaje ẹsin iborişa Romu.” Wọn gba imọ yii pẹlu ayo nla, wọn si bere iforowero pẹlu awọn Kristeni Waldenses.

Pẹlu iduroşinşin si iyinrere, awọn ara Bohemia la aşale inunibini koja, ninu okunkun ti o dudu julọ, wọn n şona bi awọn ti wọn n wona fun owuro. “A şe ipinu lori wọn ni ojo buburu, şugbon ... wọn ranti awọn ọrọ ti Huss kọkọ sọ, ti Jerome tun tun sọ, wipe ọgorun ọdun yoo koja ki oju o to mọ. Eyi dabi ọrọ ti Josefu sọ fun awọn ẹya ti wọn wa ni igbekun wipe: ‘Mo n ku lọ, Ọlọrun yoo si be yin wo ni tooto, yoo si mu yin jade,’ ni eti awọn ara Tabori [awọn atele Huss]. “Opin ọrundun karundinlogun ri bí awọn ijo Ara ti n pọ si bi o tile je wipe ko yara kankan. Lootọ a n fi iya je wọn, şugbon wọn ni isinmi diẹ. Ni ibere ọrundun kerindinlogun, ijo wọn ti to igba (200) ni Bohemia ati Moravia.” “Bayi ni awọn aşeku ti wọn sa asala kuro ninu ibinu apanirun ti ida ati ina şe şe ori ire lati ri bi ojo ti Huss sọ tele şe n yọ.”

Ori 7 - Lyapa naa

Martin Luther ɛ pataki julɔ laarin awɔn ti a pe lati dari ijɔ kuro ninu okunkun ɛsin popu wa si inu imɔlɛ igbagbɔ mimɔ. Onitara, ti o ni ifɛ ɔkan, ati olufɔkansin, ti ko mɔ ibɛru kankan ayafi ibɛru Ọlurun, ti ko si mɔ ipilɛ kankan fun igbagbɔ ɛsin ayafi Iwe Mimɔ, Luther ni ɛni ti o yɛ fun akoko rɛ; Ọlurun ɛ iɛ nla fun atunɛ ijɔ ati ilaloyɛ araye nipasɛ rɛ.

Bii awɔn ti wɔn kɔkɔ kede iyinrere, Luther jɛ talaka eniyan. Ile agbɛ aroko ara Germany kan ni o ti lo ibɛrɛ igbesi aye rɛ. Nipa iɛ ojumɔ gɛgɛ bi awakusa ni baba rɛ fi ri owo ɛkɔ rɛ san. O fɛ ki o di agbejoro; ɕugbɔn Ọlurun fɛ lati fi ɛ onkɔle ninu tɛmpili nla ti o rɔra n ga soke lati ɔdun pupɔ ɛyin wa. Wahala, aini ati ikora-ɛni-nijanu ni ɔna ti o lagbara ni ile ɛkɔ ti Ọlurun pese silɛ fun Luther fun iɛ ti o ɛ pataki ninu igbesi aye rɛ.

Baba Luther jɛ ọlọpọlọ pipe ti iyɛ rɛ ja fafa, o ni okun iwa, ki i yɛ kuro ninu ipinu rɛ, o jɛ olooto, onipinu, ati oninukan. O jɛ olooto si ohun ti o ba gbà wipe o jɛ ojuse rɛ laika ohun ti yoo ba ti ɛyin rɛ wa si. Iɕowɔ ronun rɛ ti o peye mu ki o fi oju ti ko to wo ilana idéra ɛni mɔ inu ile ɛsin. Inu rɛ bajɛ pupɔpupɔ nigba ti Luther wɔ inu ile ɛsin laise wipe o fi ɔwɔ si; lɛyin ɔdun meji ni o to ba ɔmɔ rɛ laja, ɕugbɔn eyi ko yi ero rɛ pada.

Awɔn obi Luther mu ɛkɔ ati itosona awɔn ɔmɔ wɔn ni ɔkunkundun. Wɔn ɛ akitiyan lati kɔ wɔn ni imɔ Ọlurun ati iwuwasi Kristɛni. Baba saba maa n gbadura ni etigbɔ ɔmɔ rɛ, ki ɔmɔ naa le ranti orukɔ Oluwa, ati ni ojɔ kan ki o le ɛ iranwɔ ninu titan otito Rɛ kalɛ. Gbogbo anfani fun idagbasoke ti iwa wiwu, ati ti ɔpɔlɔ wɔn, ti igbesi aye wahala wɔn gba wɔn laaye lati ní ni awɔn obi wɔnyi lo daradara. Wɔn fi tokantokan tɛramɔ pipese awɔn ɔmɔ wɔn silɛ fun igbesi aye onifɔkansin ati eyi ti o wulo. Ninu iduroɕinɕin ati okun iwà wɔn, wɔn maa n rorò mɔ awɔn ɔmɔ wɔn ni igba miran; ɕugbɔn nigba ti Alatunɛ naa ri wipe wɔn ɛ aɕiɛ ni awɔn ɔna miran, eyi ti o fi ɔwɔ si ninu itoni wɔn pɔ ju eyi ti ko fi ɔwɔ si lɔ.

Ni ile ɛkɔ ti a ran lɔ nigba ti o wa ni ɔmode, a fi iya jɛ, a tun wu iwa ipa si nigba miran. Aini awɔn obi rɛ pɔ debi pe nigba ti o ba n lɔ si ile ɛkɔ rɛ ni ilu keji, fun igba diɛ, o maa n kɔ orin lati ile de ile ki o to le ri ounjɛ rɛ; ɔpɔ igba si ni ebi maa n paa.

Awɔn ero èké nipa ɛsin ti wɔn n bani lɔkanjɛ ni akoko rɛ maa n dɛru ba a. Yoo dubule ni aɕalɛ pɛlu ɔkan ibanujɛ, yoo maa fi ipaya wo ojɔ iwaju, o maa n wa ni ibɛru nigba gbogbo pɛlu ero wipe Ọlurun jɛ onroro, onidajɔ ti o buru, ti kii sii dari ji ni, dipo ki o ri bi Baba ɔrun alaanu.

Sibɛ pɛlu gbogbo awɔn irɛwɛsi nla yii, Luther fi tokantokan tɛsiwaju ninu ipɛle giga iwuwasi ati imɔ ti o fa mɔ ɔkan rɛ. O poungebɛ fun imɔ, iwa ifɔkansin rɛ ati ifɛ rɛ lati kɔ nipa ohun ti o ɛ e ɛ, mu ki o nifɛ ohun ti o nipon ti o si wulo, dipo ohun ti o wa fun aɕehan ti ko si jinlɛ.

Nigba ti o pe ɔmɔ ɔdun meji-din-logun, o wɔ ile ɛkɔ giga ti Erfurt, ipo ti o wa nibɛ dara, ojɔ iwaju rɛ si dara nibɛ ju ti ti atɛyinwa lɔ. Nipasɛ ikówójo ati iɛ ɕiɕe, awɔn obi rɛ ni agbara

lati fun ni ohun gbogbo ti o nilo. Ipa awon ore re ti won je ologbon mu ki ibanuje okan ti eko re lati ibere wa ko ba, o dinku. O ko nipa awon onkowe ti won dara julọ, o n fi tokantokan ko awon ero ijinle won jo, o si n fi ogbon awon ologbon se ti ara re. Labẹ inira awon oluko re akoko o fi ami titayo han, pelu awon ayika ti won se iranwo fun okan re, isoworonu re dagbasoke ni kiakia. Emi iranti, ironu ti o ja fafa, isoworonu ti o lokun, ati afiyesi laisimi, awon nnkan wonyi gbe soke tente laarin awon elegbe re. Ilana eko je ki iye re o muna si, o je ki awon ero kan o maa lo ninu opolo re, o si fun ni afiyesi ti o mu bi abe; won n pese re silẹ fun awon wahala aye re.

Iberu Olorunngbeninuokan Luther, eyiranlowolatiniidurosinšin, o si je ki o ni emi irele niwaju Olurun. O ni imolara igbekele re ninu iranlowo Olurun, ko si baku lati bere ojo kookan pelu adura, okan re si n bebe fun itosona ati iranlowo nigba gbogbo. O saba maa n so wipe, “Gbigbadura daradara ni aabo eyi ti o dara julọ ninu eko.”

Ni ojo kan nigba ti o n ye awon iwe wo ninu ile ikowe-pamosi, Luther ri Bibeli ni ede Latin. Koi ti i ri iru iwe yii ri. Ko tile mo wipe iru re wa. O gbo nipa awon abala Iyinrere ati Episteli ti a maa n ka si awon eniyan nigba isin gbogboogbo, o si ro wipe eyi ni gbogbo Bibeli. Bayi, fun igba akoko, o boju wo oro Olurun. O si awon awe mimọ re wo pelu iberu ati iyalenu; pelu okan re ti o n mi gulegule, o ka awon oro iye wo funra re, o si n danu duro loorekoore lati so wipe: “Bi Olurun ba le fun mi ni iru iwe yii fun ara mi!” Awon angeli orun wa legbe re, itansan imole lati orun si fi ohun isura otito han si iye re. O maa n beru lati se si Olurun, sugbon nisisinyii, idaniloju nipa ipo re gege bi elesẹ mu lokaan ju ti tele lo.

Ifẹ atokanwa lati ni ominira kuro lowo ese ati lati ri alaafia pelu Olurun dari re nikeyin lati gbe igbesi aye ajeje esin, o si jowo ara re fun isesi awon ajeje esin. Nibi o nilo lati se awon ise ti won yepere eni, o n toro bara lati ile de ile. O wa ni asiko ti eniyan maa n wona fun ibowofun ati imoyi-eni, nitori naa, awon ise pepepepe wonyi ko ba a lara mu rara; sugbon o fi suuru fi ara da irenisile re, pelu igbagbo wipe won se pataki nitori ese re.

Gbogbo akoko ti o ba yo silẹ ninu ise ojumo re ni o maa n lo lati keko, o maa n fi orun dun ara re, o si n se aroye nitori akoko ti o n lo lati je ounjẹ perete re. Ju ohun gbogbo lo o fẹran lati maa ko eko oro Olurun. O ti ri Bibeli kan ti a fi ewon de mo ogiri ile esin, nibẹ si ni o saba maa n lo. Bi idalebi ese re ti n jinle si, o wa ona lati ri alaafia ati idariji nipase ise owọ ara re. O gbe igbesi aye ti o nini lara julọ, o n ro lati teri awon iwa buburu re ba pelu awe, iso oru, ati ifiyaje ara eni, awon iwa ti igbesi aye ajeje esin ko mu kuro. Ko yera kuro ninu ifiyaje ara eni nipase eyi ti yoo fi ri okan mimọ ti yoo je ki o le duro pelu idalare niwaju Olurun. Nigba ti o ya, o so wipe, “Nitooto, mo je alufa onifokansin, mo si tele awon ilana egbe mi pelu ofin tototo ju bi mo ti le so lo. Bi ise awon alufa ba le mu awon alufa de orun, o ye ki n le debe laise aniani...Bi mo ba tesiwaju die si ni, n ba gbe ifiyajera- eni mi de oju iku.” Nitori ifiyajera-eni yii agbara re dinku, giri si maa n mu, ipa re ko si kuro lara re patapata. Sugbon pelu gbogbo akitiyan re, okan wuwo re ko ri alaafia. Leyin-oreyin o fere so ireti nu.

Nigbati o dabi ẹnipe ko si ireti mo fun Luther, Ọlọrun gbe ọrẹ ati oluranlọwọ dide fun. Staupitz ti o jẹ olufọkansin ẹ alaye ọrọ Ọlọrun fun Luther o si rọ ọ ki o mase wo ara rẹ mọ, ki o dawọ rironu lori ijiya ainipekun nitori riru ofin Ọlọrun duro, ki o si wo Jesu Olugbala rẹ ti n dari ẹsẹ jì nì. “Dipo ki o maa fi iya jẹ ara rẹ nitori awọn ẹsẹ rẹ, sọ ara rẹ si ọwọ Olurapada. Ni igbẹkẹle ninu Rẹ, ninu ododo igbesi aye Rẹ, ninu iku iwenumọ Rẹ...Fi eti silẹ si Ọmọ Ọlọrun. O di eniyan ki O le fun ọ ni idaniloju ojurerere Ọlọrun.” “Fẹran Ẽni ti o kọkọ fẹ ọ.” Bi oniṣe-iranṣe aanu ẹ sọrọ niyi. Awọn ọrọ rẹ mu Luther lẹkan gan an ni. Lẹyin ọpọlọpọ ijakadi pẹlu awọn aṣiṣe ti o ti gba fun igba pipẹ, o ni oye otitọ, alaafia si wa si ọkan rẹ to n damu.

A gbe ọwọ le Luther lori gẹgẹ bi alufa, a si pe e lati ile awọn ajeje ẹsin lati wa jẹ ojogbon ni ile ẹkọ giga ni Wittenberg. Nibi o kọ ẹkọ ọrọ Ọlọrun ni ede ti a fi kọ gan an. O bere si ni i koni ni ẹkọ lori Bibeli; o si n si Saamu awọn Iyinrere, ati awọn Episteli paya si oye awọn ọpọ eniyan ti inu won dun lati gbọ. Staupitz, ọrẹ ati ọga rẹ, rọ ọ lati gun ori pepe iwaasu, ki o si waasu ọrọ Ọlọrun. Luther lora, o ro wipe ohun ko to lati ba awọn eniyan sọrọ ni ipo Kristi. Lẹyin ironu ọlọjọ gbogoro, o tẹti si ipe awọn ọrẹ rẹ. O ti jẹ alagbara ninu Iwe Mimọ na, oore ọfẹ Ọlọrun si wa ni ori rẹ. Ijageere ọrọ rẹ fa awọn olugbo rẹ lẹkan, bi o ti n sọ otitọ ni ọna ti o ye koro, ati pẹlu agbara jẹ ki otitọ o ye won, itara rẹ si fi ọwọ ba won lẹkan.

Luther si jẹ ọmọ ijo paadi nitooto, ko si ni ero wipe oun le jẹ ohun miran. Ninu idari Ọlọrun, o bẹ Romu wò. Ẹsẹ ni o fi rin irin ajo rẹ, o n duro ni awọn ile awọn ajeje ẹsin ti won wa ni oju ọna. Ninu ile ẹsin kan ni Italy, ẹnu ya a nitori ọrọ, ọgo ati igbadun ti o ri. Nitori ti won n ri owo gọbọ, awọn alufa ibe n gbe inu ile ọlọla, won n wọ aṣo olowo iyebiye, won si n jẹ onjẹ aladidun. Pẹlu ẹdun ọkan, Luther ẹ afiwe iṣele yii pẹlu isera-ẹni ati ijiya igbesi aye rẹ. Ọkan rẹ bere si ni poruuru.

Nikeyin, o ri ilu ti o wa ni ori oke meje naa ni òkè réré. Pẹlu irò ọkan ti o jinlẹ, o nà gbalaja si ori ile, o wipe: “Romu mimọ, mo ki ọ.” O wọ inu ilu naa, o bẹ awọn ile ijọsin wo, o fi eti si awọn oriṣiriṣi itan agbayanu ti awọn alufa n sọ, o si ẹ ohun gbogbo ti o yẹ ni ṣiṣe. Ni ibi gbogbo, o ri awọn iṣele ti won ya a lenu ti won si ja láyà. O ri wipe aṣedeede wopo ni aarin awọn alufa. O gbọ awọn ẹfẹ ti ko boju mu lati ọdọ awọn agba alufa, ẹru ba a nitori awọn iwa aimọ wonyi, ani ti won n wu nigba ti won ba n gba mass. Bi o ti dara pọ mọ awọn alufa ati awọn ọmọ ilu, o ri iwa faaji ati aikora-ẹni-nijanu. Nibikibi ti o ba gboju si, dipo ki o ri iwa mimọ, iwa aimọ ni o ri. O kowe wipe: “Ko si ẹni ti o le rò wipe won n wu iru iwa ẹsẹ ati iwa ibajẹ yii ni Romu; eniyan ni lati ri won ki o si gbọ won ki o to le gbagbo. Idi niyi ti won fi ni iwa lati maa sọ wipe, ‘Bi ọrun apadi ba wà, ori rẹ ni a kọ Romu le: ohun ni ọgbun nla nibi ti iruuru ẹsẹ gbogbo ti n jade wa.’”

Ninu ofin ti o ṣeṣe jade, popu ẹ ileri idariji fun ẹnikeni ti yoo ba gun “akasọ Pilatu” pẹlu eekun rẹ, eyi ni a sọ wipe Olugbala wa sọkalẹ lati ori rẹ nigba ti O n kuro ni gbongan idajo awọn Romu, ti a si gbe wa si Romu lati Jerusalemu ni ọna iyanu. Luther n fi tokantokan gun akasọ yii ni ọjọ kan nigba ti o gbọ ohùn kan bi iró àrà ti o sọ fun wipe: “Olododo yoo wa nipa igbagbo.” Romu 1:17. O dide duro lori ẹsẹ rẹ, o si yara kankan kuro nibẹ pẹlu itiju ati ibẹru. Agbara ẹsẹ yii ko kuro ni ọkan rẹ. Lati akoko yii lọ o ri ni kedere ju ti atẹyinwa lọ bi

gbigbẹkẹle işe eniyan fun igbala ti je ẹtan to, ati bi igbagbọ nigba gbogbo ninu işe Kristi ti se pataki to. Oju re si sile si awon itanje ijo paadi, ko sile padẹ mo. Nigba ti o yi oju re kuro ni Romu, okan re yi kuro pelu, lati akoko yii lo, iyapa naa n fe si, titi ti ko fi ni ibasepo kankan mo pelu ijo paadi.

Leyin ti o pada de lati Romu, Luther gba oye dokita ninu ekọ nipa Olurun ni ile ekọ giga ni Wittenberg. Bayii o ni anfani ju ti tele lo lati fi ara re jin fun Iwe Mimọ ti o fẹran. O ti je eje olowo lati fi pelẹkutu ko ekọ oro Olurun, ki o si fi otito waasu re, ki i si se awon oro ati ikoni popu, ni gbogbo ojo aye re. Ki i se alufa ajeje esin tabi ojogbon lasan mo, sugbon eni ti a fi ase fun lati kede Bibeli. A ti pe e gege bi oluso aguntan lati bo agbo Olurun ti won n pebi ti won si n pounge fun otito. O fi igboya so wipe awon Kristeni ko gbodo gba ikoni kankan ayafi eyi ti o ba duro lori ase Iwe Mimọ. Awon oro wonyi se akolu si ipile agbara ijo paadi. Won ni awon koko oro to se pataki fun işe Atunse.

Luther ri ewu ti o wa ninu gbigbe oro eniyan ga ju oro Olurun lo. O fi igboya tako ero aigbagbo awon omowe, o si tako ero eniyan ati awon ekọ nipa Olurun ti won ti ni ipa lori awon eniyan fun igba pipe. O ta iru awon ekọ wonyi nu bi eyi ti ko nitumo, ti o tun lewu, o si wa ona lati dari okan awon olugbo re kuro ninu ogbon ewe awon elero ijinle ati awon ti n koni nipa Olurun, ki o si yi si awon otito ti awon woli ati awon apostoli fi koni.

Awon işe iranse ti won se iyebiye ni o fi fun awon opo ero ti won n teti si oro re. Won koi ti i gbo iru awon ikoni yii ri. Iroyin ayo ife Olugbala, idaniloju idariji ati alaafia nipase eje iwenumo Re, mu inu won dun, o si so ireti ainipekun ji ninu won. A tan ina kan ni Wittenberg, eyi ti itansan re yoo tan de opin aye, ti yoo si maa mọle si titi di opin akoko.

Sugbon imole ati okunkun ko le jumọ wa papo. Ijakadi ti ko le farasin wa laarin otito ati eke. Lati di okan mu ati lati gbeja re tumo si wipe a yoo tako ekeji, a yoo si bi i subu. Olugbala wa funra Re so wipe: “Emi ko wa lati ran alaafia, bikoşe ida.” Matiu 10:34. Leyin odun die ti işe Atunse bere, Luther so wipe: “Ki i se wipe Olurun n dari mi, sugbon O n ti mi siwaju. O n gbe mi lo. Emi ki i se oga ara mi. Mo fe lati wa ni alaafia; sugbon a so mi si aarin rukerudo ati ijakadi.” Bayi, a se fa a sinu wahala naa.

Ijo Romu ti so oore ofe Olurun di okoowo. A gbe tabili awon ti n pa owo da (Matiu 21:12) si eba pepe re, ayika si kun fun igbe awon ti n se katakara. Nitori ati ko owo jo fun kikọ ile ijosi Peteru mimọ ni Romu, popu gbe idariji ese sita fun tita ni gbangba. A yoo ko tempili kan fun ijosi Olurun pelu owo ese—a yoo gbe okuta igun re ro pelu ere aisedeede! Sugbon ona kan naa gan ti Romu lo lati ko oro jo ni o se ikolu ti o lagbara julọ si agbara ati titobi re. Eyi ni o ta eyi ti o lagidi julọ ti o si se aseyori julọ ninu awon ota esin ijo paadi ji, ti o si yori si ogun ti o mi ite popu, ti o si ja ade onipele meta bo kuro ni ori re.

Tetzel, eni ti a ran lati wa ta idariji ese ni Germany ti jebi awon ese nla si ilu ati si ofin Olurun, sugbon nitori pe o boyo kuro ninu awon ijiya ti o ye fun awon ese re, a yan an lati se işe ojukokoro, ati işe oniwaibaje fun popu. Pelu ainitiju nla, o n pa awon iro ti won han kedere, o si n so awon itan ti o yanilenu lati tan awon eniyan alaimokan, ti won le gba ohunkohun gbo

jẹ. Bi o ba ẹ wipe wọn ni ọrọ Ọlọrun ni, a ki bati ẹ beyẹn tan wọn jẹ. Ki a baa le fi wọn si abẹ akoso ijo padi, lati le fi kun agbara ati ọrọ awọn adari olojukokoro rẹ, ni a ẹ fi Bibeli pamọ kuro ni ọdọ wọn.

Bi Tetzal ti n wọ inu ilu kan, iranṣe kan n lẹ niwaju rẹ, ti n kigbe wipe: “Oore ofe Ọlọrun ati ti baba mimọ wa si ẹnu ọna yin.” Awọn eniyan si tẹwogba opurọ asoro-odi naa afi bi enipe ohun ni Ọlọrun funra Rẹ ti o sokale wa lati ọrun wa si ọdọ wọn. A gbe okoowo elegan yii kale sinu ile ijosin, Tetzal si gun ori pepe iwaasu, o n bu iyin fun idariji ese yii gege bi ebun Ọlọrun ti o dara julọ. O so wipe nipa agbara iwe ase idariji rẹ, gbogbo ese ti eni ti o ba ra a ba se leyin eyi ni a o dari rẹ ji, ati wipe ironupiwada ko se pataki.” Ju eyi lo, o fi da awọn olugbo rẹ loju wipe ki i se wipe iwe ase idariji yii ni agbara lati gba alaaye la nikan, sugbon o le gba awọn oku la pelu; wipe logan ti owó naa ba ti bale ninu apoti ikowopamọ si, okan eni ti a tori rẹ san owo naa yoo kuro ninu ibi ifiyajeni, lo si ọrun.

Nigba ti Simon Magus fe ra agbara lati se ise iyanu lowo awọn apostoli, Peteru da lohun wipe: “Ki owo rẹ o segbe pelu rẹ, nitori ti iwọ ro wipe a le fi owo ra ebun Ọlọrun.” Ise 8:20. Sugbon opo awọn eniyan ni wọn n du oja Tetzal. Wura ati fadaka n san wọ inu apo isura rẹ. O rorun lati ni igbala ti a le fi owo ra ju eyi ti o nilo ironupiwada, igbagbo, ati ise afokanse lati tako, ati lati bori ese lo.

Awọn omowe ati olufokansin ninu Ijo Romu ti tako ikoni rira idariji ese, opolopo si wa ti wọn ko ni igbagbo ninu iro ti o tako ironu ati ifihan yii. Ko si awọn agba alufa ti o gboya lati so ọrọ tako okoowo ese yii; sugbon okan awọn eniyan ko bale mo, o si ti bere si ni i poruuru, ti opo n fi tokantokan beere boya Ọlọrun ko ni sese nipase ohun elo kan lati fo ijo Rẹ mo.

Bi o tile je wipe Luther si je omọ ijo paadi tokantokan, o korira ọrọ awọn asoro odi ti n ta idariji ese yii. Opo awọn omọ ijo rẹ ni wọn ti ra iwe ase idariji ese, wọn wa bere si ni wa si ọdọ alufa wọn, wọn n jewo awọn ese wọn lorisirisi, wọn si n reti ki a dari ji wọn, ki i se nitori pe wọn ronupiwada, ti wọn si fe se atunse, sugbon nitori pe wọn ti ra iwe fun idariji ese. Luther ko lati dari ji wọn, o si kilo fun wọn wipe, ayafi bi wọn ba ronupiwada ki wọn si yi igbesi aye wọn pada, wọn yoo segbe ninu ese wọn. Ninu iporuuru okan wọn pada si ọdọ Tetzal lati se aroye wipe eni ti wọn jewo ese wọn fun ko gba iwe ase wọn; awọn kan tun fi igboya so wipe ki a da owo wọn pada. Inu bi alufa onibara yii. O se epe ti o buru jai, o mu ki a da ina si aarin ilu, o si so wipe: “oun ti gba ase lati ọdọ popu lati dana sun gbogbo eleko odi ti yoo ba gbero lati tako iwe idariji ese rẹ ti o je mimọ julọ.”

Luther wa fi igboya bere ise rẹ gege bi olugbeja otito. A gbọ ohun rẹ lati ori pepe, o n se ikilo eleru kikankikan. O fi bi ese ti buru to han awọn eniyan, o si ko wọn wipe ko le se e se fun eniyan, pelu ise owọ rẹ, lati din ebi ese rẹ ku, tabi lati bo kuro ninu ijiya rẹ. Ko si ohun kan ti o le gba elesẹ la ayafi ironupiwada si ọdọ Ọlọrun ati igbagbo ninu Kristi. A ko le fi owó ra oore ofe Kristi; ebun ofe ni. O gba awọn eniyan niyanju lati mase ra idariji ese, sugbon ki wọn fi igbagbo wo Olurapada ti a kan mo igi. O se alaye iriri kikoro ara rẹ nigba ti o n sese

lasan nipa iyepere ara eni, ati ifiya-je-ara eni lati le ri igbala, o si fi da awon olugbo re loju wipe nipa gbigbe oju kuro ni ara oun, ati gbigbagbo ninu Kristi ni oun fi ri alaafia ati ayo.

Bi Tetzel ti n tesiwaju ninu oja re ati awon oro alaiwabi-olorun re, Luther pinu lati lo ona ti o lagbara si lati tako awon isekuse wonyi. O ri ona kan laipe. Opolopo ere wa ni ile ijosi Wittenberg, eyi ti a maa n fi han awon eniyan ni awon ojo mimo kan, a si n se idariji ese ni kikun fun gbogbo awon ti won ba be ile ijosi wo ti won si se ijewo ese ni akoko naa. Ni awon ojo wonyi, awon eniyan pupo ni won maa n wa sibe. Eyi ti o se pataki julọ ninu awon ojo wonyi, ajodun gbogbo awon eniyan mimo, n bo lona. Nigba ti o ku oia, Luther darapo mo awon eniyan ti won n lo si ile ijosi, o si le iwe kan ti o fi koko oro marun-din-logorun tako ikoni nipa tita idariji ese mo ilekun re. O kede ife re lati se awijare si gbogbo awon koko wonyi ni ojo keji ninu ile eko giga, fun enikeni ti o ba fe se atako won.

Gbogbo eniyan ni won fiesi awon akiyesi re. A ka a ni akatunka, a tun se atunso re ni ibi gbogbo. Irokeke nla be silẹ ninu ile eko giga, ati ni gbogbo ilu naa. O fihan pelu awon afiesi wonyi wipe a ko fun popu tabi enikeni ni agbara lati dari ese jini. Iro patapata gbaa ni gbogbo ilana naa,—ete lati gba owó nipa titan awon eniyan alaimokan je lasan ni,—ete Satani lati pa gbogbo okan awon ti won ba gbekere iro re run ni. A tun fihan kedere wipe iyinrere Kristi ni ohun eso ti o se iyebiye julọ ti ijo ni, ati wipe lofe ni a fi oore ofe Olorun ti a fihan ninu re fun gbogbo eni ti o ba wa pelu ironupiwada ati igbagbo.

Awon afiesi Luther fa ijiro; sugbon ko si eni ti o ni igbaya lati pe won nija. Awon ohun ti o ko silẹ ti tan kale de gbogbo Germany laipe ojo, leyin ose die, o ti de gbogbo ile ti a ti n se esin Kristeni. Opolopo awon atele esin Romu ti won je onifokansin, ti won ri ti won si n kaanu nitori awon iwa ibaje ti won n gbile kan ninu ijo, sugbon ti won ko mo bi won yoo ti da duro, ka awon afiesi wonyi pelu ayo nla, won si ri ohun Olorun ninu won. Won ri wipe Oluwa ninu oore ofe Re na owó Re lati da iwa ibaje ti o n yara kankan gbile si ti o n ti Romu jade wa yii duro. Awon ijoye ati awon alase ilu n yo labenu wipe a da agbara onigberaga ti a ko le ye ipinu re wo yii duro.

Sugbon opo ero ti won fẹran ese, ti won si je alaimokan beru nitori pe a ti gba awon etan ti won pa iberu won lenumo kuro. Awon alufa eletan ti a da duro ninu ise gbigbe iwa ibaje laruge ri wipe wahala ti de ba ona ati ri owó won, won binu, won si parapọ lati fi idi etan won mule. Alatunse naa yoo pade awon olufisun kikoro. Awon kan fi esun kan an wipe o wuwa laironu pelu igbonara. Awon miran fi esun kan an wipe ti inu ara re ni o se, wipe ki i se Olorun ni o n dari re, sugbon igberaga ati iyaju ni o n ti i. O dahun wipe, “Tani ko mo wipe ko si eni ti o n gbe ero tuntun sita ti ko ni dabi enipe o n gberaga, ti a ko si ni fi esun kan wipe o n da wahala silẹ? ...Kini idi ti a fi pa Kristi ati gbogbo awon ajeriku? Nitori ti o dabi enipe won fi igberaga kegan ogbon akoko won ni, ati wipe won n fi imo tuntun koni laikoko fi irele gba imoran ero awon agba.”

O tun so wipe: “A yoo se ohunkohun ti mo ba se, ki i se pelu ogbon eniyan, biko se pelu imoran Olorun. Bi ise naa ba i se ti Olorun, tani yoo le da duro? ti ki i ba se bee, tani o le mu

ki o tẹsiwaju? Ki i še ifẹ mi, ki i še ti wọn, ki i še tiwa; bikoşe ifẹ Rẹ, Baba mimọ ti n bẹ ni ọrun.” Bi o tilẹ jẹ wipe Ẹmi Ọlọrun ni O mi si Luther lati şe işẹ rẹ, yoo ri ijakadi kikan. Ẹgan awọn ọta rẹ, şişe afihan ero rẹ ni ọna ti ko tọ, ati bi wọn ti ronu lori iwa rẹ ati erongba rẹ ni ọna aitọ ati ni ọna ika, kọlu u bi igbi omi; wọn si şe işẹ wọn. Ọkan rẹ ti balẹ wipe awọn adari awọn eniyan ninu ijo ati ninu ile ẹkọ yoo fi tayọtayọ darapọ mọ oun lati şe atunşe. Ọrọ iwuri lati ọdọ awọn ti wọn wa ni ipo giga fun ni ayo ati ireti. O ti n wona fun igba ọtun ti n yọ fun ijo. Şugbọn ọrọ iwuri ti yipada di ẹgan ati ibawi. Ọpọ awọn oloye ninu ijo ati ni ilu ni wọn mọ wipe otitọ ni awọn afiyesi rẹ; şugbọn laipe jojo, wọn ri wipe awọn ayipada nla ni yoo şeşẹ bi wọn ba gba awọn otitọ wọnyi. Títún awọn eniyan şe, ki a si la wọn loyẹ yoo din agbara Romu ku, yoo dawọ ọpọ owo ti n san sinu ile işura rẹ duro, yoo si din ọla ati igbadun awọn adari ijo paadi ku jojo. Siwaju si, kikọ awọn eniyan lati ronu, ki wọn si wuwa gege bi ẹni ti yoo jiyin işẹ rẹ, lati wo Kristi nikan şoşo fun igbala, yoo bi itẹ popu wo, yoo si pa aşe wọn run nikeyin. Nitori idi eyi wọn kọ imọ ti Ọlọrun fifun wọn silẹ, wọn si doju ija kọ Kristi ati otitọ nipa titako ẹni ti O ran lati şi wọn niye.

Luther wariri bi o ti n wo ara rẹ—ẹnikan şoşo ti o doju kọ agbara ti o ga julọ ni aye. Nigba miran, o şe iyemeji boya lootọ ni Ọlọrun dari oun lati tako aşe ijo. O kowe wipe: “Tani mi ti n o fi tako ọlanla popu, ẹni ti ... awọn ọba aye ati gbogbo aye n wariri niwaju rẹ? ...Ko si ẹni ti o le mọ iya ti ọkan mi jẹ laarin awọn ọdun meji akọkọ wọnyi, ati iru iporuuru ọkan ati ainireti ti mo jin si.” Şugbọn a ko fi i silẹ ki ọkan rẹ o bajẹ tan patapata. Nigba ti iranlọwọ eniyan pin, ó wo Ọlọrun nikan şoşo, o si kẹkọ wipe oun le sinmi le ọwọ alagbara julọ ni, ki oun si wa ni alaafi

Luther kowe si ọrẹ işẹ Atunşe kan wipe: “A ko le ni oye Iwe Mimọ nipa ẹkọ tabi iwoye. Ojuşe rẹ akọkọ ni ki o bẹrẹ pẹlu adura. Gba adura ki Oluwa, ninu aanu nla Rẹ, o fun ọ ni oye tootọ nipa ọrọ Rẹ. Ko si olutumo ọrọ Ọlọrun miran ju Ẹni ti o kọ ọ lọ, gege bi Oun funra Rẹ ti wi, ‘Ọlọrun yoo kọ gbogbo wọn.’ Maşe reti ohunkohun lati inu işẹ rẹ, tabi lati inu oye rẹ: gbẹkẹle Ọlọrun, ati agbara Ẹmi Rẹ patapata. Gba eyi gbọ lati ọdọ ẹni ti o ti ni iriri.”

Ẹkọ ti o şe pataki niyi fun awọn ti wọn ro wipe Ọlọrun ti pe wọn lati şe alaye awọn otitọ ti iwòyí fun awọn miran. Awọn otitọ wọnyi yoo ru ikorira Satani ati ti awọn ti wọn fẹran ẹtan ti o gbe kalẹ soke. Ninu ijakadi pẹlu iwa buburu, ohun ti a nilo ju agbara ogbọn ati ironu eniyan lọ.

Nigba ti awọn ọta ba n lo aşı ati ẹkọ eniyan, tabi ti wọn n lo ọrọ ati aşe popu, Luther pade wọn pẹlu Bibeli àni Bibeli nikan şoşo. Ọrọ ti wọn kò lẹ fèsì sí wa nibẹ; nitori idi eyi ni awọn ti wọn ti di ẹru si aşı ati ẹtan şe n kigbe fun ẹjẹ, bi awọn Ju ti kigbe fun ẹjẹ Kristi. Awọn onitara fun Romu n kigbe wipe, “Ẹlẹkọ odi ni.” “İşotẹ nla ni si ijo bi a ba jẹ ki ẹlẹkọ odi buburu yii o wa laaye fun wakati kan si. Ẹ jẹ ki a gbe igi ibenilori ró fun ni kiakia!” Şugbọn Luther ko şubu si ọwọ ibinu wọn. Ọlọrun ni işẹ fun lati şe, a si ran awọn angẹli ọrun lati wa daabo bo o. Şugbọn ọpọlọpọ awọn ti wọn gba imọlẹ iyebiye yii lati ọwọ Luther ri idojukọ ibinu Satani wọn si fi igboya fi ara da ijiya ati iku nitori otitọ.

Awon ti won ni oye ni ile Germany fi iye si awon ikoni Luther. Imole ti o ta awon eniyan ji, ti o si tan imole si won tan jade lati inu awon iwaasu ati iwe re. Igbagbo ti o wa laaye n ropo asa ti ko ni emi ti ijo ti wa ninu re fun igba pipe. Awon eniyan n padanu igbekere won ninu etan esin Romu lojoojumọ. Idena aimokan n ya lule. Oro Olurun ti Luther fi dan gbogbo ikoni ati igbagbo wo dabi ida olojumeji ti n wo okan awon eniyan lo. Ife fun idagbasoke emi soji nibi gbogbo. Ipebi ati ipòungbe fun ododo wa ni ibi gbogbo ni ona ti a ko riri fun opolopo igba seyin. Oju awon eniyan, ti o ti n wo asa eniyan ati olubalaja aye fun igba pipe, wa n yi si Kristi ati Eni ti a kan mo agbelebu pelu ironupiwada ati igbagbo.

Bi oro yii ti n tan kale tun ru iberu awon alase ijo paadi soke si. Luther gba ipe lati wa fi ara han ni Romu lati wa jejo si awon esun eko odi. Ase yii deru ba awon ore re. Won mo daju iru ewu ti o le wu u ninu ilu buburu naa, ilu ti o ti mu eje awon ajeriku fun Jesu yo. Won tako bi o ti fe lo si Romu, won wa so wipe ki a se igbejo re ni Germany. A gba eto yii wole, a si yan asoju popu ti yoo se igbejo naa. Ninu ase ti popu fun asoju yii, a so wipe a ti ri Luther ni ekeko odi na. Nitori naa, a pase fun asoju naa lati "se igbejo, ki o si se e ro ni kiakia." Bi o ba si duro gboin, ti asoju naa ko si le se e ro, a fun ni agbara lati "fi ofi de e ni gbogbo ile Germany, lati le gbogbo awon ti won ba sun mo kuro ni ilu, ki o fi won gegun, ki o si le won kuro ninu ijo." Siwaju si, popu pa asoju re lase, lati le fa eko odi buburu yii tu ti gbongbo ti gbongbo, lati le enikeni, laika ipo re ninu ilu tabi ijo si, ayafi oba, ti o ba ko lati mu Luther ati awon atele re, ki o si fa won le ibinu Romu lowo. Nibi ni a ti fi iru emi ti esin popu ni gan an han. A ko ri ilana Kristeni, tabi ti idajo ninu gbogbo akosile yii. Ibi ti Luther wa jinna si Romu pupopupo; koi ti i ni anfani lati se alaye tabi lati wi awijare nipa igbagbo re; sibe, ki a to se ayewo ejo re, a ti pe e ni ekeko odi, ni ojo kan naa, ni a gba a niyanju, ni a fi esun kan an, ni a se idajo re, ni a da a lebi; eni ti o pe ara re ni baba mimo, ase kan soso ti o ga julio ti k si le baku ninu ijo ati ninu oşelu, ni o si n se gbogbo eyi!

Ni akoko yii, nigba ti Luther nilo ibakedun ati imoran ore tooto, ipese Olurun ran Melancthon wa si Wittenberg. O kere ni ojo ori, o ni iwa itiju, ko si igbekere ara re, ironu Melancthon ti o peye, imo re ti o jinle, ati isowosoro re ti o fanimora, pelu iwa mimo ati iwa ododo re je ki awon eniyan o ka a si, won si je ki o ni iyin ni oju won. Bi ijafafa re ti po to, beje naa ni iwa peje re ti po to. Laipe, o fi tokantokan di atele iyinrere, ore ti Luther fi okan tan julio, ati alatileyin re ti o seyebye julio; iwa peje, isorase, ati iwa ise deede re je idakeji igboya ati agbara Luther. Ibasepo won ninu ise naa fun ise Atunse ni okun o si je ohun imoriya nla fun Luther.

A yan Augsburg gege bi ibi igbejo, Alatunse naa si lo sibe pelu ese re. IBERU nla bo opolopo nitori re. A ti se ileri ni gbangba wipe a yoo mu, a o si pa ni oju ona, awon ore re si ro o ki o mase lo. Won tile tun ro o ki o fi Wittenberg sile fun igba die, ki o si wa aabo ni odo awon ti yoo fi tayotayo daabo bo o. Sugbon ko ni fi ipo ti Olurun fi si sile. O nilati fi igbagbo tesiwaju lati duro ti otito laika awon iji ti won ba bi lu u si. Ohun ti o n so ni wipe: "Mo dabi Jeremaya, okunrin onija ati wahala; sugbon bi wahala won ba se n po si, beje ni ayo mi n di pupo si...Won ti ba iyin ati oruko mi je. Ohun kan soso ni o ku; ara kiku yii ni: je ki won gba

a; wọn a fi wakati diẹ din ẹmi mi ku. Şugbọn ni ti ọkan mi, wọn ko le gba a. Ẹnikẹni ti o ba fẹ lati polongo ọrọ Kristi fun araye nilati maa reti iku nigba gbogbo.”

Iroyin wipe Luther ti de si Augsburg dun mọ aṣojú popu ninu pupọpupọ. O dabi ẹnipe ẹlẹkọ odi oniwahala ti gbogbo eniyan n fi ti wa ni ikawọ agbara Romu, aṣojú naa si pinu wipe ko ni bọyọ. Alatunṣe naa ko gba iwe idaabobo. Awọn ọrẹ rẹ ọ lati mase fi ara han niwaju aṣojú naa laisi ọkan, awọn funra wọn si se akitiyan lati gba ọkan lati ọwọ ọba. Aṣojú naa ro, bi o ba se e se, lati fi ipa mu Luther ki o yi ọrọ rẹ pada, ati bi eyi ko ba se e se, ki o mu ki a gbe lọ si Romu ki o baa le gba ninu ipin Huss ati Jerome. Nitori naa, o fẹ fi ẹtan mu Luther nipase awọn aṣojú rẹ, lati le mu ki o fi ara han niwaju oun laini iwe idaabobo, ki o baa le se e bi o ti fẹ. Şugbọn Alatunṣe naa kọ lati se eyi. Afi igba ti o to gba iwe ti ọba fi se ileri lati daabo bo o ni o to fi ara han niwaju aṣojú popu.

Gege bi ise wọn, awọn ẹlesin Romu ti pinu lati jere ọkan Luther nipa fifi ara han ni ona iwapele. Ninu iforowanilenuwo rẹ, aṣojú naa se bi ọrẹ tooto; şugbọn o sọ wipe ki Luther o fi tokantokan gba ase ijo, ki o si fi ohun gbogbo silẹ laisi ibeere tabi ariyanjiyan. Ko wo iwa eni ti o n ba lo daradara. Nigba ti o n fesi, Luther sọ bi o ti bọwọ fun ijo, o sọ nipa ife rẹ fun otito, ati imura rẹ lati dahun si ibeere ti o jeyọ lori ohunkohun ti oun fi kọni, ati lati gbe ikoni rẹ si abẹ ipinu awọn ile ẹkọ giga kan. Şugbọn nigba kan naa, o tako iwa aṣojú naa ni fi ki oun o yi ohùn pada laikọkọ fi ibi ti oun ti se asise.

Esi kan soṣo ti o wa ni: “Yi ohùn pada, yi ọrọ rẹ pada!” Alatunṣe naa fi wipe Iwe Mimọ gbe ẹkọ ohun lese, o si fi igboya sọ wipe oun ko le kọ otito silẹ. Nitori pe aṣojú naa ko le fesi si awọn ọrọ Luther, o bere si ni i rojo eebu, efe, ati esin le lori, o n fi awọn akosile ijo ati ti awọn Baba ijo ru laarin, ko si fun Alatunṣe naa ni anfani lati soro. Nigba ti o ri wipe apero naa ko le ni itumọ bi o ba n lọ bayii, Luther ba beere fun anfani lati kọ idahun rẹ silẹ.

Nigba ti o n kowe si ọrẹ rẹ kan, o sọ wipe, “Nipa sise eyi, eni ti a n fi iya je ni anfani ni ona meji; akọkọ ni wipe, a le gbé ohun ti a kọ silẹ siwaju elomiran lati se idajo le lori; ekeji si ni wipe, eniyan ni anfani ti o pọ si lati sise lori ibeere, ani eri ọkan onroro onigberaga ti o n soro gbaugbau, ti i ba fi ariwo rẹ boni mọle.”

Ninu iwanilenuwo ti o tele, Luther se alaye awọn ero rẹ ni ona ti o lagbara ti o si yeni yekeyeke, o si lo opolopo ese Iwe Mimọ lati fi gbe wọn lese. Leyin ti o ka iwe yii soke tan, o fi le kadinà naa lowo, bi o tile je wipe o fi igberaga sọ ọ si egbe kan, o n sọ wipe o kun fun awọn ọrọ asan ati ayoka ti ko ni itumọ. Inu wa bi Luther, o si da alufa onigberaga yii lohun pelu ọrọ rẹ—awọn asa ati ikoni ijo—ti o si fon gbogbo ero rẹ ka patapata.

Nigba ti alufa naa ri wipe awọn ọrọ Luther ko se e fesi si, ko le ko ara rẹ ni ijanu mọ, o wa kigbe pelu ibinu wipe: “Yi ọrọ rẹ pada! Bi ko ba ri be, maa ran ọ lọ si Romu, lati lọ fi ara han niwaju awọn adajo ti a yan lati boju to ọrọ rẹ. Ma a lé iwọ ati gbogbo awọn atele rẹ, ati gbogbo awọn ti wọn ba fi oju rere wo ọ ni igba kan ri kuro ninu ijo.” Nikeyin o sọ pelu igberaga ati ibinu wipe: “Yi ọrọ rẹ pada, tabi ki o mase pada mọ.”

Alatunṣe naa yara kuro nibẹ̀ pẹ̀lu awọn ọ̀rẹ̀ rẹ̀, nipa eyi o n sọ̀ ni gbangba wipe a ko gbodo reti ki oun yi ọ̀rọ̀ oun pada. Ki i ṣe ohun ti kadina naa gbero niyi. O ti dun ara rẹ̀ ninu wipe oun yoo fi ipa ṣe Luther ọ̀. Bayi ti o wa ku oun ati awọn alatilẹ̀yin rẹ̀ nikan, o wo awọn iyoku pẹ̀lu itiju nitori ibaku ti wọn ko lero ti o de ba ètẹ̀ wọn.

Ohun ti Luther ṣe nibi ni ayorisi rere. Awọn eniyan ti wọn pejo pọ̀ ni anfani lati fi awọn mejeeji wé ara wọn, ati lati ṣe idajo fun ara wọn iru ẹ̀mi ti wọn fihan, ati bi ipo wọn ti ní okun, ti o si ti tona si. Iyatọ̀ naa ti pọ̀ to! Alatunṣe naa, alaini-wahala, onirelẹ̀, o duro ṣinṣin, o duro ninu okun Ọ̀lọ̀run, pẹ̀lu otitọ̀ ni ìhà rẹ̀; aṣoju popu jo ara rẹ̀ loju, o jẹ̀ onijagidijagan, onigberaga, alainironu, ko ni ẹ̀ṣe kan ṣoṣo lati inu Iwe Mimo, sibẹ̀ o n kigbe kikankikan wipe: “Yi ọ̀rọ̀ rẹ̀ pada, tabi ki a ran ọ̀ lo si Romu fun ijiya.”

Bi o tilẹ̀ jẹ̀ wipe Luther ti gba iwe idaabobo, awọn ẹ̀lẹ̀sin Romu n pè̀te lati mu ki wọn si ti i mọ̀le. Awọn ọ̀rẹ̀ rẹ̀ ọ̀ wipe ko ni itumọ̀ bi o ba duro diẹ̀ si, o nilati pada si Wittenberg kiakia, ati wipe wọn nilati sọ̀ra gidigidi ki wọn ma ba a mọ̀ ohun ti o fẹ̀ ṣe. Nitori naa, ki oju to mọ̀, o gun ẹ̀ṣin kuro ni Augsburg, pẹ̀lu ẹ̀ṣo kan ti alaṣe ilu naa fun. Pẹ̀lu ibẹ̀ru ni oriṣiriṣi, o rọ̀ra la awọn adugbo ilu naa ti wọn ṣokunkun ti wọn si dakẹ̀rọ̀rọ̀ koja. Awọn ọ̀ta ti wọn ni ìkà n ṣe aisun, wọn n pè̀te iparun rẹ̀. Ṣe yoo boyo kuro ninu ode ti a dẹ̀ silẹ̀ fun bi? Awọn akoko yii kun fun iporuuru ọ̀kan ati adura atọ̀kanwa. O de ibi ilẹ̀kun kekere kan ni ara ogiri ilu naa. A ṣi silẹ̀ fun, oun pẹ̀lu ẹ̀ṣo rẹ̀ si jade laisi idiwo. Logan ti wọn de ita, awọn ti n sa asala naa ba mura si irin ẹ̀ṣe wọn; ki alufa naa to mọ̀ wipe Luther ti salo, o ti koja ibi ti awọn oninunibini rẹ̀ ti le ri mu. A ṣegun Satani ati awọn iranṣe rẹ̀. Eni ti wọn ro wipe o wa ni ikawo wọn ti lo, o sa asala bi ẹ̀yẹ̀ ti n salo kuro lowo ikekun peyẹpeyẹ̀.

Bi aṣoju naa ti gbọ̀ wipe Luther ti salo, o kun fun iyalenu ati ibinu. O gbero lati gba iyi nla fun oḡbọn ati iduroṣinṣin rẹ̀ ninu iṣesi rẹ̀ pẹ̀lu ẹ̀ni ti n da ijo laamu; ṣugbọn ijakulẹ̀ ba ireti rẹ̀. O fi ibinu rẹ̀ han ninu iwe ti o ko si Frederick, afobaje ti Saxony, o ba Luther wi gidigidi, o si sọ̀ wipe ki Frederick o gbe Luther Alatunse naa wa si Romu, tabi ki o le kuro ni Saxony.

Ni awijare, Luther sọ̀ wipe ki aṣoju naa tabi popu o fi aṣiṣe oun han oun lati inu Iwe Mimo, o fi tọ̀wọ̀tọ̀wọ̀ jẹ̀jẹ̀ wipe oun yoo ko awọn ikoni oun silẹ̀ bi a ba le fihan wipe wọn tako ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run. O si fi imoore rẹ̀ han fun Ọ̀lọ̀run nitori ti o ka oun yẹ̀ lati jiya ninu iṣe mimo.

Afobaje naa koi ti i ni imọ̀ ti o pọ̀ nipa awọn ikoni ti a tunṣe yii, ṣugbọn igboya, okun, ati isoro-yeniyeke Luther mu lọkan; titi di igba ti a ba fihan wipe Alatunṣe naa ṣe aṣiṣe, Frederick pinu lati daabo boo. O fesi si ohun ti aṣoju naa beere ninu iwe rẹ̀ bayi pe: “Niwo igba ti omowe Martins ti fi ara han niwaju rẹ̀ ni Augsburg, o yẹ̀ ki iyẹn o tẹ̀ ọ̀ loran. A kò rò wipe wà á fẹ̀ ki o yi ohùn rẹ̀ pada laikokọ̀ fi han an ibi ti o ti ṣe aṣiṣe. Ko si ọ̀kan ninu awọn omowe ni agbegbe wa yii ti o ti i sọ̀ fun mi wipe ikoni Luther ko ba ilana Ọ̀lọ̀run mu, tabi pe ko ba ilana Kristeni mu, tabi pe o jẹ̀ ẹ̀ko odi.” Ijoye naa si ko lati ran Luther lo si Romu, tabi lati le kuro ninu ilu.”

Afobaje naa ri wipe ko si ikora-ẹ̀ni-nijanu mọ̀ ni awujo. A nilo iṣe atunṣe nla. A ko ba ti nilo ètò ati din iwa ibaje ku, ati fifi iya jẹ̀ oniwa ibaje, eyi ti o nira, ti o tun nánilówó, bi awọn

eniyan ba mọ ti wọn si n ẹ igbọran si ofin Ọlọrun, ti wọn si tele ẹri ọkan ti o ni òye. O ri wipe ohun ti Luther n sise lati ẹ ni eyi, inu ẹ si n dun labẹle wipe agbara tuntun n fi ara han ninu ijo.

O tun ri wipe Luther n ẹ daradara gege bi ojogbon ninu ile ẹko giga. Odun kan soṣo ni o tii koja leyin ti Alatunṣe naa le awon afiyesi ẹ mọ ile ijosin, sugbon iye awon arinrinajo ti wọn n be ile ijosin naa wo ni ojo ajodun gbogbo eniyan mimọ ti dinku gan an ni. Romu ko ri awon olujosin ati owó ọre mọ, sugbon awon egbe miran ti gba ipo wọn, awon ti wọn n wa si Wittenberg, ki i ẹ awon arinrinajo ti yoo maa josin awon ere ẹ, sugbon awon akẹko ti yoo kun awon gbongan ikẹko ẹ. Awon iwe Luther ti so ife tuntun ninu Iwe Mimo ji, ki i ẹ lati gbogbo Germany nikan, sugbon lati awon ile miran ni awon akẹko ti n wa si ile ẹko ni Germany. Awon odomokunrin ti wọn n wo Wittenberg fun igba akẹko “na ọwọ wọn si oke ọrun, wọn si n yin Ọlọrun nitori ti o je ki imole otito o tan jade lati inu ilu yii wa, bii lati Sioni ni igba atijo, ti o si tan de awon orile ede ti wọn jina rere lati ibe lo.”

Luther koi ti i yipada kuro ninu awon asise esin Romu tan. Sugbon bi o ti n fi Oro Mimo ẹ afiwe awon ase ati iwe ilana popu, o kun fun iyalenu. O kowe wipe, “Mo n ka awon ase awon popu, ...n ko si mọ boya popu ni asodi-si-Kristi naa funra ẹ, tabi apostoli ẹ, a ẹ afihan Kristi ninu wọn ni ona ti ko to jojo, a tun kan An mọ agbelebu ninu wọn.” Sibe ni akoko yii, Luther si je omọ Ijo Romu, ko si ni ere wipe oun yoo kuro ninu agbo ẹ.

Awon iwe ati ikoni Alatunṣe naa n tan de gbogbo orile ede ti n ẹ esin Kristeni. Ise naa tan de Switzerland ati Holland. Awon eda iwe ẹ de France ati Spain. A gba awon ikoni ẹ bi ọre iye ni England. Otito naa tan de Belgium ati Italy. Opolopo ni wọn taji kuro ninu orun iku wọn si ayo ati ireti igbesi aye igbagbo.

Awon atako Luther tubo n pin Romu lemi, die lara awon alatako ẹ, ani awon omowe ninu ile ẹko giga ti wọn je ti ijo Katoliki so wipe, enikeni ti o ba pa alufa ọlote naa ko ni eṣe. Ni ojo kan, ajẹji kan, ti oun ti ibon ilewo ni abe aso ẹ lo ba Alatunṣe naa o si beere ni ọwọ ẹ idi ti o fi n danikan rin. Luther dahun wipe, “Mo wa ni ọwọ Ọlọrun. Oun ni agbara ati asa mi. Kini eniyan le ẹ si mi?” Nigba ti o gbo awon ọre wonyi, oju ajeji naa kore lowo, o si sa kuro niwaju ẹ afi bi eni ti o sa kuro niwaju angeli ọrun.

Romu pinnu lati pa Luther run; sugbon Ọlọrun ni aabo ẹ. Ibi gbogbo ni a ti n gbo awon ikoni ẹ—”ninu awon abà oko ati ninu ile awon ajeje esin obinrin, ...ninu ile awon eniyan pataki, ninu awon ile ẹko giga, ati ninu aafin awon ọba;” awon eniyan pataki si dide ni iha gbogbo lati ran akitiyan ẹ lowo.

Ni aarin akoko yii, nigba ti Luther n ka ise Huss, o ri otito nla ti idalare nipa igbagbo, eyi ti oun n fe lati tele ati lati fi koni, wipe Alatunṣe ti Bohemia ti gba a gbo. Luther so wipe, “Gbogbo wa, Polu, Augustine, ati emi funra mi, ti je atele Huss ni aimo!” O tesiwaju wipe, “Ọlọrun yoo ẹ abewo ẹ lori araye, nitori pe a waasu otito naa fun wọn ni ogorun odun seyin, ti wọn si jo nina.”

Ninu ipẹ si ọba ati awọn ijoye Germany nitori atunṣe ẹsin Kristeni, Luther kowe nipa popu wipe: “O jẹ ohun ti o buru jai lati ri ẹni ti o pe ara rẹ ni aṣoju Kristi, ki o maa gbe ninu ọrọ ti o ju ti gbogbo ọba lọ. Ẹ ohun ti o tumọ si lati dabi Jesu alaini niyi, tabi Peteru oṣi? Wọn n sọ wipe oun ni oluwa aye! Sẹgbọn Kristi, Ẹni ti o n fọnu wipe oun jẹ aṣoju Rẹ, sọ wipe, ‘Ijoba mi ki i ẹ ti aye yii.’ Ẹ akoso aṣoju le ju ti ọga rẹ lọ ni?”

O kowe nipa awọn ile ẹkọ giga wipe: “Ẹru n bami gidigidi wipe awọn ile ẹkọ giga a di ẹnu ọna ọrun apaadi ayafi bi wọn ba sise takuntakun lati ẹ alaye Iwe Mimọ, ki wọn si tẹ wọn mọ ọkan awọn ọdọ. Mo gba awọn eniyan niyanju lati mase fi omọ wọn si ibi ti Iwe Mimọ ko ti ni isakoso. Ibikibi ti awọn eniyan ko ba ti fi iye si ọrọ Ọlọrun ni aisimi yoo dibajẹ dandan ni.”

A fi ipẹ yii ranṣe kaakiri ni gbogbo Germany, o si ni ipa ti o lagbara lori gbogbo awọn eniyan. Gbogbo orile ede mi titi, ọpọlọpọ awọn eniyan si ko ara wọn jọ pọ lati duro ti ọpagun iṣe atunṣe. Awọn ọta Luther, ti ara wọn n gbona lati gbẹsan, rọ popu lati ẹ nnkan nipa rẹ. A ẹ ofin pe ki a tako awọn ikoni rẹ ni kiakia. A fun Alatanṣe naa ati awọn atele rẹ ni ọgọta ojo, leyin eyi bi wọn ko ba pa ohun wọn dà, a yoo le gbogbo wọn kuro ninu ijo.

Wahala nla ni eyi jẹ fun iṣe Atunṣe. Fun ọpọ ọdun seyin, aṣe iléni kuro ninu ijo lati ọdọ Romu maa n ṣeruba awọn ọba alagbara; o ti ko ègbé ati iparun ba awọn ijoba nla. Ni ibi gbogbo ni a ti maa n fi oju ibeṣu ati ipaya wo gbogbo ẹni ti a ba ẹ idajọ yii fun; a yọ wọn kuro ninu ibasepọ pẹlu awọn alajogbe wọn, a n ẹ si wọn bi ọdaran, ti a yoo si dọdọ wọn titi ti wọn yoo fi parun tan. Oju Luther ko fọ si iji ti o fẹ bọ lu u yii; sẹgbọn o duro gbọin, o gbẹkẹle Kristi lati jẹ iranlọwọ ati aabo rẹ. O kowe pẹlu igboya ati igbagbọ ajeriku wipe: “Emi ko mọ ohun ti o fẹ ẹle, beẹ si ni n ko fẹ mọ ọ...E jẹ ki iji naa o bọ si ibi ti o ba fẹ, ẹru ko ba mi. Ewé kan ko le jabo, ki Baba wa ma mọ si. Ẹ ko wa ni ẹ itoju wa! O jẹ ohun ti o rọrun lati ku nitori Ọrọ naa, nitori Ọrọ naa ti o di ara funra Rẹ ku. Bi a ba ku pẹlu Rẹ, a yoo gbe pẹlu Rẹ; ni lila ohun ti O ti la koja ẹaaju wa koja, a yoo wa pẹlu Rẹ ni ibi ti o wa, a yoo si gbe pẹlu Rẹ titi lae.”

Nigba ti aṣe popu de ọdọ Luther, o sọ wipe: “Mo kẹgan rẹ, mo si kọlu u bi ohun ti ko to, ti o jẹ iro...Kristi funra Rẹ ni a da lebi ninu rẹ...Inu mi dun nitori mo nilati jẹ iru iya yii nitori iṣe ti o dara julọ. Mo ni ominira ti o pọ si ninu ọkan mi ná; nitori nikelẹyin mo mọ wipe popu ni aṣodi si Kristi, ati pe itẹ rẹ, ti Satani funra rẹ ni.

Sibẹ aṣe Romu ni ipa tire. Ọgba ẹwọn, ijiya, ati ida jẹ ohun elo ti o lagbara lati mu ni ẹ igbọran. Awọn ojo ati alaimọkan n wariri niwaju aṣe popu; nigba ti gbogbo eniyan n ẹ ikaanu fun Luther, ọpọlọpọ ni wọn ro wipe ẹmi ẹ pataki ju ki a fi wewu fun iṣe atunṣe lọ. O dabi enipe ohun gbogbo n toka si wipe iṣe Alatanṣe naa ti fẹ pari.

Sẹgben sibẹ, Luther ko beṣu. Romu ti fi gegun, awọn eniyan si n woran, wọn n wo boya yoo ẹgbe tabi ki o yi ọrọ rẹ pada. Sẹgbọn pẹlu agbara nla, o ju ọrọ idalebi rẹ pada si, o si kede ipinu rẹ nigbangba lati jade kuro ninu idapo rẹ titi lae. Niwaju awọn akẹkọ, omowe, ati awọn omọ ilu gbogbo, Luther sun aṣe popu, pẹlu awọn iwe ofin ijo, awọn iwe aṣe, ati awọn

iwe miran ti wọn gbe agbara popu ró níná. O sọ wipe, “Awọn ọta mi ẹ ipalara si یشه otitọ ninu ọkan awọn eniyan gbogbo nipa sisun awọn iwe mi nina, wọn si ẹ ipalara si ọkan wọn; nitori idi eyi, mo pa iwe wọn run pẹlu. Ijakadi alagbara ẹẹ ẹẹ ẹẹ ni. Tẹ ẹ mo si n ba popu ẹre ni. Mo ẹre یشه naa ni orukọ Ọlọrun; ki yoo si pari pẹlu mi, biko ẹ pẹlu agbara Rẹ.”

Luther fesi si ẹgan awọn ọta ẹ ti wọn sọ wipe یشه ẹ ko lagbara wipe: “Tani o mọ bi Ọlọrun ko ba yan mi tabi pe mi, bi eyi ko ba bà wọn lẹru, nipa kikegan mi wọn kegan Ọlọrun funra Rẹ? Mose dá wà ni oun nikan ni nigba ti o kuro ni Ijpti; Elijah nikan ni o da wa nigba ijoba ọba Ahabu; Aisaya nikan soṣo ni Jerusalemu; Isikieli nikan soṣo ni Babiloni...Ọlọrun ki i yan olori alufa, tabi eniyan nla kan geṣe bi woli; sugbọn O saba maa n yan awọn ẹni rirẹ, ti a kegan, O tilẹ yan oluṣo- aguntan kan ri, Amosi. Ni gbogbo igba, awọn eniyan mimọ nilati ba awọn eniyan nla, awọn ọba, awọn ijoye, awọn alufa, ati awọn amoye wi, pẹlu ewu si ẹmi wọn...Emi ko sọ wipe woli ni mi; sugbọn mo sọ ni pato wipe wọn nilati ẹru nitori pe mo wa ni emi nikan, sugbọn awọn pọ. Eyi damiloju wipe, ọrọ Ọlọrun wa pẹlu mi, ko si si ni ọdọ wọn.”

Sibẹ pẹlu ijakadi nla ninu ara ẹ ni o fi pinu lati kuro ninu ijo patapata. Laarin akoko yii o kowe wipe: “Lojoojumọ ni mo n mọ bi o ti nira to lati kọ awọn iwa ti eniyan ti gba lati ọmọde silẹ. Ah! O ti ni mi lara to, bi o tilẹ jẹ wipe mo ni Iwe Mimọ ni ẹbá ọdọ mi lati fi da ara mi lare wipe mo nilati duro ni emi nikan lati tako popu, ki n si ri geṣe bi aṣodi si Kristi! Iru ijiya wo ni ọkan mi koi ti i jẹ tan! Ọpọ igba ni mo maa n beere lẹwọ ara mi iru ibeere ti o saba maa n jade lati ẹnu awọn atele popu wipe: ‘Se iwọ nikan ni o gbọn ni? Se gbogbo eniyan wa le ẹ aṣiṣe? Bawo ni yoo ti ri nikiyin bi o ba jẹ wipe iwọ ni o ẹ aṣiṣe, ti o si fa ọpọlọpọ awọn eniyan si inu aṣiṣe ẹ, tani yoo wa jẹbi ayeraye?’ Bayi ni mo ẹ n ba ara mi jijakadi pẹlu Satani titi ti Kristi fi fi okun kun ọkan mi lati tako awọn iyemeji wọnyi pẹlu ọrọ Rẹ ti ko le baku.”

Popu ti halẹ mọ Luther wipe bi ko ba yi ero ẹ pada, oun yoo le kuro ninu ijo, bayi ati mu ileri naa ẹ. A tun pa aṣe miran, ti o yọ Alatunṣe naa kuro ninu Ijo Romu patapata, ti o si fi ré geṣe bi ẹni ifibu Ọrun, o fi orukọ gbogbo ẹni ti yoo ba gba ikoni ẹ kun. Ijakadi nla naa wa ẹẹ ẹẹ ẹẹ.

Atako ni ipin gbogbo awọn ti Ọlọrun lo lati waasu awọn otitọ ti a nilo ni akoko wọn. Otitọ ti o ẹ pataki wa ni akoko Luther,—otitọ ti o ẹ pataki julọ ni akoko naa; otitọ ti o ẹ pataki tun wa fun ijo loni.

Eni ti O n ẹ ohun gbogbo geṣe bi ero ọkan Rẹ n fi eniyan sinu oriṣiriṣi ipo, yoo si fi ojuse ti o ẹ pataki ni akoko ti wọn n gbe ati ni ibi ti a fi wọn si han wọn. Bi wọn yoo ba mọ riri imọle ti a fi fun wọn, a yoo fi awọn otitọ ti wọn tobi ju eyi lọ han wọn. Sugbọn awọn eniyan ko fẹran otitọ loni geṣe bi wọn ko ti fẹran ẹ ni akoko awọn atele popu ti wọn n ẹ atako Luther. Iru ife kan naa lati gba ero ati ikoni eniyan dipo ọrọ Ọlọrun si wa geṣe bi o ti wa ni igba iṣaaju. Awọn ti wọn n waasu otitọ ti o yẹ fun akoko yii ko gbọdọ reti wipe a yoo

fi oju rere pupọ gba wọn ju bi a ti gba awọn alatanṣe ti iṣaaju lọ. Ijakadi nla laarin otitọ ati eke, laarin Kristi ati Satani yoo tubọ maa gbona si bi itan aye ti n lọ si opin.

Jesu sọ fun awọn ọmọ ẹyin Rẹ wipe: “Bi ẹyin ba n ṣe ti aye, aye yoo fẹran awọn eniyan tire: ṣugbọn nitori ẹyin ki i ṣe ti aye, ṣugbọn mo ti yan yin kuro ninu aye, nitori naa ni aye fi korira yin. Ẹ ranti ọrọ ti Mo sọ fun yin, Iranṣe ki i tobi ju Oluwa rẹ lọ. Bi wọn ba ṣe inunibini si Mi, wọn yoo ṣe inunibini si yin pẹlu; bi wọn ba pa ọrọ Mi mọ, wọn yoo pa ti yin mọ pẹlu.” Johanu 15:19, 20. Oluwa tun sọ ọ kedere ni idakeji wipe: “Ègbé ni fun yin nigba ti gbogbo eniyan ba n sọrọ rere nipa yin! nitori beẹ ni awọn baba wọn ṣe si awọn woli èké.” Luku 6:26. Ẹmi aye ko si ni iṣọkan pẹlu ẹmi Kristi loni geṣe bi ko ti ṣe wa ni igba iṣaaju, a ko si fi oju rere wo awọn ti wọn n waasu ọrọ Ọlọrun ninu iwa mimọ rẹ nisisinyi geṣe bi a ko ti ṣe wo o nigba naa lohun. Bi a ti ṣe atako si otitọ le yipada, ikorira naa le fi ara sin, ki o mà fi ara han sita kedere; ṣugbọn iru atako kan naa si wa, yoo si maa fi ara han titi fi di opin akoko.

Ori 8 – Nwaju Adajo ile-ejo

Oba miran, Charles V, gun ori ite ni Germany, awon asoju Romu si yara kankan lo ki ku oriire, won ro o ba naa lati lo agbara re lati tako ise Atunse. Ni ona keji, afobaje ti Saxony, eni ti o ran Charles lowo jojo lati de ori ipo, ro o ki o mase gbe igbese kankan lati tako Luther titi ti yoo fi gboto ti enu re. Bayi ni a se fi o ba naa sinu ipo isoro ati idamu nla. Ko si ohun ti o le te awon ate le popu lorun ayafi ki o ba o se idajo iku fun Luther. Afobaje naa si so wipe, “ko si enikeni, ati o ba pelu ti o ti fihan wipe awon akosile Luther ko tona;” nitori naa, o beere ki “a fun Luther ni iwe idaabobo, ki o baa le fi ara han niwaju igbimo onidajo ti won je omowe, olufokansin, ti won ki i si ise oju isaju.”

Gbogbo eniyan wa fiye si ipade awon ipinle Germany ti a pe si Worms, ni kete leyin ti Charles gun ori ite ijoba naa. Awon oro orelu ti won se pataki wa ti igbimo yii yoo gbe yewo; fun igba akoko awon ijoye Germany yoo pade o ba won ti o je odo yii ni ipade apero. Awon ijoye ijo ati ti ilu wa lati ibi gbogbo ni ile naa. Awon alase ilu, awon eni ti a bi ni ile oloro, awon alagbara, ti won n daabo bo ohun ajogunba won; awon alufa olola fi ara han ninu ipo ola ati agbara won; awon ijoye ti won tun je jagunjagun, ati awon ti n gbe ohun ija won; ati awon asoju lati ile ajeji ati ile jijina,— gbogbo won ni won pejo po si Worms. Sibe ninu igbimo nla naa, eni ti gbogbo awon eniyan fi oju si lara julọ ni Alatunse ti Saxony.

Charles ti so fun afobaje naa lati mu Luther dani wa si Igbimo naa pelu re, o si fun ni idaniloju idaabobo, ati ileri lati se ijiro laisi idiwo, pelu awon ti won da ara won loju, lori oro ti o wa nile yii. O kan Luther n poruuru lati fi ara han niwaju o ba. Ailera ti n ba ni akoko yii; sibe, o kowe si afobaje naa wipe: “Bi n ko ba le lo si Worms pelu ilera ti o peye, a yoo gbe mi lo sibe pelu bi mo ti se je alailera yii. Nitori bi o ba ba n pemi, n ko gbodo jidan wipe ipe Olurun funra Re ni. Bi won ba fe lati wu iwa ipa si mi, eyi si se e se daradara, (nitori ki i se fun ikilo won ni won fi pase fun mi pe ki n wa), mo fi oro naa si owo Oluwa. Eni ti O pa awon odomokunrin meta ni mo ninu ina ileru si wa laaye sibe, O si n joba. Bi ko ba ni gbami sile, emi mi ko se pataki. E saa mase je ki iyinrere o di ohun ekan ni oju awon eniyan buburu, ki e si je ki a ta eje wa sile ki won ma baa bori. Ki i se fun mi lati yan boya iwalaaye mi tabi iku mi yoo ran igbagbo awon eniyan lowo julọ...E maa reti ohunkohun lati odo mi...ayafi sisa kuro ninu ewu, ati ikó-oro-eni-je. Ni sisa n ko le salo, bee si ni n ko le ko oro mi je.”

Bi iroyin ti tan kale ni Worms wipe Luther yoo fi ara han niwaju Igbimo, gbogbo ilu ba ru soke. Enu ya Aleander, asoju popu ti a gbe oro naa le lowo, o si binu. O ri wipe ayorisi re yoo ko ijamba ba ise ijo padi. Lati se iwadi si oran ti popu ti se idajo idalebi le lori yoo ko ekan ba ase popu. Siwaju si o beru wipe isowosoro, ati isoworonu okunrin yii, eyi ti o lagbara, le yi opolopo okan pada kuro ninu ise popu. Nitori naa, o yara kankan ba Charles soro lati tako bi Luther ti se fe fi ara han ni Worms. Ni aarin akoko yii ni a gbe ase ti o yo Luther kuro ninu ijo jade; eyi pelu bi asoju naa ti gbe oro naa kale, mu ki o ba naa o gboto ti re. O kowe si afobaje naa wipe, bi Luther ko ba ni yi oro re pada, ki o duro ni Wittenberg.

Aseyori yii ko tẹ lórùn, Aleander šìṣe pẹlu gbogbo agbara ati arekereke ti o wa ni ikawọ rẹ lati ri wipe a da Luther lẹbi. Pẹlu iforiti ti o yẹ fun iṣe ti o ni itumọ, o pe akiyesi awọn ijoye, alufa agba, ati awọn ọmọ igbimọ miran si ọrọ yii, o si n fi ẹsun “iyapa, iṣotẹ, iwa aiwabiọlórùn, ati ọrọ odi” kan Alatunṣe naa. Šugbọn agbara ati itara ti aṣojú naa fi ṣe iṣe yii fi iru ẹmi ti o n lo o han kedere. Ohun ti gbogbo eniyan n sọ ni wipe, “Ẹmi ikorira ati ẹmi igbẹsan ni o n lo o, ki i ṣe ẹmi itara ati ifokansin rara.” Ọpọlọpọ awọn ọmọ igbimọ naa tun wa ni ife lati fi oju rere wo iṣe Alatunṣe naa si.

Pẹlu itara ti o gbona si, Aleander ran ọba leti ojuse rẹ lati mu aṣe popu ṣe. Šugbọn ni abẹ ofin Germany, a ko le ṣe eyi laise wipe awọn ijoye fi ọwọ si; nigbati inilara aṣojú yii bo o mọlẹ, Charles sọ fun wipe ki o gbe ọrọ rẹ wa siwaju igbimọ. “Ojọ nla ni o jẹ fun aṣojú popu naa. Agbajọ naa tobi: šugbọn idi ti wọn fi pejọ pọ tobi ju u lọ. Aleander ni agbẹnuso fun Romu, ...ìyá ati adari gbogbo awọn ijo.” Yoo wi awijare fun ipo Peteru niwaju gbogbo awọn ijoye inu ẹsin Kristeni. “O ni ẹbun ọrọ sisọ, imura rẹ si ba bi iṣelẹ naa ti tobi to mu. Agbara

Ọlórùn dari Romu lati fi ara han ki o si sọrọ nipase ẹni ti o dara julọ ninu awọn sọrọsọrọ rẹ niwaju igbimọ igbejọ pataki ti o da lẹbi yii.” Awọn ti wọn fi oju rere wo Alatunṣe naa n wo ipa ti ọrọ Aleander yoo ni pẹlu iyemeji. Afobajẹ ti Saxony ko si nibẹ, šugbọn o paṣe fun awọn ijoye rẹ ti wọn wa nibẹ ki wọn kọ awọn ọrọ aṣojú naa silẹ.

Pẹlu gbogbo agbara ẹkọ ati ẹbun isọrọ, Aleander dide lati bi otitọ šubu. Lẹṣelẹṣe ni o n fi ẹsun kan Luther geṣe bi ọta ijo ati ilu, oku ati alaaye, awọn alufa ati ọmọ ijo, awọn igbimọ ati ti awọn Kristeni lasan. O sọ wipe, “Awọn aṣiṣe Luther pọ to bẹe geṣe” ti o le mu ki a sun “ẹgberun lona ọgórùn ẹlẹkọ odi nina.”

Ni akotan o ṣe akitiyan lati kegan awọn ti wọn gbagbo ninu igbagbo ti a tunṣe naa: “Kini awọn atele Luther wonyi jamọ? Egbe awọn olukọ alafojudi, awọn alufa oniwa ibajẹ, awọn ajeṣe ẹsin ti n wuwa aimọ, awọn amofi alaimọkan, ati awọn ijoye ti a ti yọ nipo, pẹlu awọn ara ilu ti wọn ti ṣi lona kuro ninu ohun ti o tona. Egbe ijo Katoliki ti ju wọn lọ tó ni iye, ipá, ati agbara! Aṣe ajumọṣe kan lati inu igbimọ nla yii yoo la awọn ọpẹ loyẹ, yoo ki awọn ọlọgbọn nilọ, yoo jẹ ki awọn oniyemeji o ṣe ipinu wọn, yoo si fun awọn alailagbara ni okun.”

Pẹlu iru awọn ohun ija yii ni a fi maa n kọlu awọn ti n waasu otitọ ni igba gbogbo. Iru iṣoworonu kan naa ni a si n lo lati tako awọn ti wọn ba ni igboya lati waasu ọrọ Ọlórùn ni ailabawọn ni atako si awọn èké ti a ti fi idi wọn mulẹ. Awọn ti wọn ni ifẹ si ẹsin ti o gbajugbaja n sọ wipe, “Awọn wo ni wọn n waasu ikoni tuntun yii?” Wọn ko kàwé, wọn kere niye, wọn ko si ni ọrọ. Wọn sọ wipe wọn ni otitọ, ati wipe Ọlórùn ni o yan wọn. Wọn jẹ alaimọkan, a si n tan wọn jẹ. Ijo wa ti pọ to ni iye, o si ti ni agbara to! Awọn ẹni nla ati ọmowe ti pọ ni aarin wa tó! Agbara ti o wa ni ọdọ wa ti pọ tó!” Awọn iṣoworonu wonyi n ni agbara lori aye; šugbọn wọn ko ni itumọ ni ode oni geṣe bi wọn ko ti ṣe ni itumọ ni akoko Alatunṣe naa.

Iṣe Atunṣe naa ko pari pẹlu Luther geṣe bi ọpọlọpọ ti rò. Yoo tẹsiwaju titi di opin aye yii. Luther ni iṣe nla lati ṣe ni titan imọlẹ ti Ọlórùn jẹ ki o tan si sí awọn miran; sibẹ ko gba

gbogbo imọlẹ ti o yẹ ki a fun araye. Lati akoko naa titi di isinsinyii, imọlẹ tuntun si n tan si inu Iwe Mimọ, awọn otitọ tuntun si n tan sita nigba gbogbo.

Ọrọ aṣojú yìí ni ipa ti o pọ lori igbimọ naa. Ko si Luther nibe, lati ṣeṣun olugbeja popu pẹlu otitọ ọrọ Ọlórún ti o da ṣaka, ti ko si ni abawọn. A ko ṣe akitiyan kankan lati gbeja Alatunṣe naa. O dabi ẹnipe gbogbo wọn ni ifẹ si, ki i ṣe lati da lẹbi pẹlu awọn ohun ti o fi kọni nikan, ṣugbọn bi o ba ṣe e ṣe lati fa ẹkọ odi naa tu. Romu ti jẹ anfani ti o dara julọ lati gbeja ara rẹ. Gbogbo awijare ti o le ṣe nipa ara rẹ ni o ti ṣe. Ṣugbọn ohun ti o fi ara han gẹgẹ bi iṣeṣun jẹ ami ibaku. Lati akoko yìí ló, a yoo tubọ ri kedere si iyatọ ti o wa ni aarin otitọ ati èké bi wọn ti n wọya ija ni ojutaye. Lati igba naa ló, ọkan Romu ko le balẹ bi i ti tẹlẹ mọ.

Nigba ti ọpọ awọn ọmọ igbimọ naa ko ni lora lati fi Luther lé igbẹsan Romu lẹwọ, ọpọlọpọ wọn ni wọn ri, ti inu wọn ko si dun si iwa ibajẹ ti o wa ninu ijo, ti wọn si n fẹ ki iyà ti awọn ara Germany n jẹ nitori iwa ibajẹ ati ojukokoro ijo o dinku. Aṣojú naa ti fi iṣakoso popu han ni ọna ti o dara julọ. Bayi, Ọlórún wa mi si ọkan lara awọn ọmọ igbimọ naa lati ṣe alaye ododo nipa awọn ayọrisi iwa onroro popu. Pẹlu iduroṣinṣin ti o yẹ ipo rẹ, Duke George ti Saxony dide laarin awujọ awọn ijoye naa, o si ṣe alaye kikun nipa awọn itanjẹ ati iwa èérí ẹsin popu, ati ayọrisi buburu ti wọn ni. Ni ipari, o sọ wipe: “Ara awọn iwa ibajẹ ti wọn n kigbe tako Romu ni iwonyi. A ti pa gbogbo itiju ti si ẹgbẹ kan, ohun kan ṣoṣo ti wọn n wa ni ...owó, owó, owó,...to bẹẹ gẹgẹ ti oniwaasu ti o yẹ ki o kọni ni otitọ ko sọ ohun miran ayafi èké, ki i si i ṣe wipe a n fi ara da wọn nikan, ṣugbọn a n fun wọn ni ẹbun, nitori bi irọ wọn ba ti ṣe pọ to, bẹẹ ni ẹbun wọn yoo ti pọ to. Lati inu orisun yìí ni omi idoti ti n san jade. Iwa ibajẹ laisi ikora ẹni nijanu n na ọwọ rẹ si ifẹ owo...O maṣe o, awọn iwa ibajẹ ti awọn alufa n wu ni o n sọ ọpọlọpọ ọkan sinu ijiya ayeraye. A nilati ṣe atunṣe gbogboogbo.”

Luther funra rẹ ko le sọ awọn ọrọ ti o tobi ju eyi ló nipa awọn iwa ibajẹ popu; nitori pe ẹni ti o sọ ọrọ yìí tun jẹ ọta pọnbele Alatunṣe naa tun jẹ ki awọn ọrọ rẹ o ni agbara si.

Bi a ba ṣi awọn eniyan inu awujọ naa loju ni, wọn i ba ri awọn angẹli Ọlórún laarin wọn, ti wọn n tan imọlẹ lati bi okunkun irọ pada, ti wọn si n ṣi iye ati ọkan awọn eniyan silẹ lati gba otitọ. Agbara Ọlórún otitọ ati oṣbọn ni o dari, ani, awọn ọta iṣe atunṣe, ti o si pese ọna silẹ fun iṣe nla ti a fẹ ṣe. Martin Luther ko si nibe; ṣugbọn a gbọ ohùn Ẹni ti O tobi ju Luther ló ninu igbimọ naa.

Loju ẹṣẹ, apero naa yan igbimọ alabẹṣekele kan lati ṣe akọsilẹ awọn inilara popu ti wọn di ẹru wuwo le awọn ara Germany lori. Ọpọlọpọ nnkan ni wọn kọ silẹ, ti wọn si fi le ọba lẹwọ, pẹlu ẹbẹ wipe ki o yara kankan lati ṣe atunṣe si awọn aṣaju wonyi. Awọn onkọwe naa sọ wipe, “Ẹ wo adanu nla si ọkan awọn Kristeni, ẹ wo ikonilerùlọ, ẹ wo ilonilowogba, nitori awọn ẹsun iwa ibajẹ ti wọn yi Olori ẹsin Kristeni ka! Ojuse wa ni lati maṣe jẹ ki iparun ati itiju o de ba awọn eniyan wa. Nitori idi eyi, a fi tọwọtọwọ, ṣugbọn pẹlu ikanju rọ ọ lati paṣe atunṣe gbogboogbo, ki o si ri wipe o di ṣiṣe.”

Igbimọ naa wa fẹ ki Alatunṣe naa o fi ara han niwaju wọn. Pẹlu gbogbo ẹbẹ, ẹhonu, ati ihale Aleander, ọba fi ọwọ si nikenyin, a si pe

Luther lati wa fi ara han niwaju igbimọ. A fi iwe idaabobo ti o fi da loju wipe yoo pada si ibi aabo ranṣe pẹlu ipe yii. Ojìṣe kan ti a ran lati mu wa si Worms ni o ko wọn wa si Wittenberg.

Èru ba awọn ọrẹ Luther, ọkan won si poruuru. Wọn mọ iru ẹtanu, ati ikorira ti wọn ni si, wọn bẹru wipe wọn le ma nani iwe idaabobo, wọn si rọ ọ ki o maṣe fi ẹmi rẹ wewu. O da wọn lohun: “Awọn atele popu ko fẹ ki n wa si Worms, ohun ti wọn fẹ ni idalebi ati iku mi. Ko si nitumọ. Ẹ maṣe gbadura fun mi, bikoṣe fun ọrọ Ọlọrun...Kristi yoo fun mi ni Ẹmi Rẹ lati bori awọn iranṣe irọ wọnyi. Mo korira wọn ni igba aye mi; maa si bori wọn nipasẹ iku mi. Wọn n ṣiṣe ni Worms lati le fi ipa mumi yi ọrọ mi pada; eyi ni yoo si jẹ ìyí-ọrọ-padà mi: Mo sọ tele wipe popu ni aṣojú Kristi; nisinsinyi, mo gbagbọ wipe oun ni ọta Oluwa wa, ati apostoli eṣu.”

Luther ko danikan rin irin ajo ti o lewu yii. Yatọ si iranṣe ọba, awọn mẹtá ninu awọn ọrẹ rẹ ti wọn duro ṣinsin julọ ni wọn tele. Melancthon si fẹ lati tele wọn. Ọkan rẹ ti so pọ mọ ti Luther, o si fẹ lati tele, bi o ba ṣe e ṣe, si ọgba ẹwọn, tabi si iku. Ṣugbọn a ko gba a laaye. Bi Luther ba ku, ireti iṣe Atunṣe yoo wà lori ọdọ, alabaṣiṣepọ rẹ yii. Alatunṣe naa sọ bi o ti n kuro ni ọdọ Melancthon wipe: “Bi n ko ba pada, ti awọn ọta mi si pa mi, tẹsiwaju lati maa kọni, ki o duro gbọin ninu otitọ. Maa ṣiṣe ni ipo mi...Bi o ba wa laaye, iku mi ki yoo jamọ nnkankan.” Ibanujẹ bo awọn akẹkọ ati awọn ara ilu ti wọn pejo pọ lati wo bi Luther ti n lọ. Ọpọlọpọ awọn eniyan ti iyinrere ti fi ọwọ ba lọkan, ki i pe o digboṣe pẹlu ẹkun. Alatunṣe naa si bẹrẹ irin ajo rẹ lati Wittenberg.

Ni oju ọna, o ri wipe ohun buburu ti o le ṣele ko ibanujẹ ba awọn eniyan. Ninu awọn ilu miran, a bu ọla fun wọn. Bi wọn ti duro lati sun, alufa kan ti o jẹ ọrẹ wọn fi ibẹru rẹ han nipa fifi aworan alatunṣe ara Italy ti o jiya ijeriku han Luther. Ni oju keji, wọn gbọ wipe ati ṣe ofin wipe awọn iwe Luther ko dara ni Worms. Awọn iranṣe ọba n kede aṣe ọba, wọn n pe gbogbo eniyan lati ko awọn iṣe ti a ko gba laaye naa wa si ọdọ awọn alaṣe ilu. Iranṣe ọba naa bẹru boya Luther yoo ni aabo ninu igbimọ naa; o ro boya ẹru le maa ba a, o beere boya o si fẹ lati tẹsiwaju. O dahun wipe: “Bi a ba tilẹ le mi kuro ni gbogbo ilu, maa tẹsiwaju.”

Ni Erfurt, a tẹwogba Luther pẹlu ẹyẹ. Awọn ero ti wọn fẹran rẹ rogba yi ka, o koja laarin ilu ti o ti fi igba kan la koja ri pẹlu àpò onibara rẹ. O bẹ yara rẹ ninu ile awọn ajeje ẹsin naa wo, o si ronu lori awọn ijakadi ti wọn jẹ ki imọlẹ ti n tan si gbogbo Germany o tan si ọkan oun. A rọ ọ lati waasu. A ti paṣe fun lati maṣe ṣe eyi, ṣugbọn iranṣe ọba fun ni aaye, alufa onibara, ti o ti fi igba kan ri jẹ ẹni ti o n ṣe iṣe ti o n yẹpẹrẹ ẹni ni ile awọn ajeje ẹsin, wa gun ori pepẹ iwaasu.

O sọ lati ara awọn ọrọ Kristi, “Alaafia fun yin” si awọn eniyan. O sọ wipe: “Awọn elero ijinlẹ, ọmọwe, ati onkọwe ti ṣe akitiyan lati kọ awọn eniyan ni ọna lati le ri iye ainipekun, wọn ko ṣe aseyege. Ẹmi wa n sọ fun yin: ...Ọlọrun ji Ọkunrin kan dide kuro ninu ipo oku, Jesu Kristi Oluwa, ki O baa le pa iku run, ki O le mu ẹṣe kuro, ki O si ti ilẹkun ọrun apaadi. Eyi ni iṣe igbala...Kristi ti ṣegun! eyi ni iroyin ayọ; a gba wa la nipa iṣe rẹ, ki si i ṣe nipa iṣe wa...Jesu Kristi Oluwa wa sọ wipe, ‘Alaafia ni fun yin; ẹ kiyesi ọwọ mi;’ o tumọ si wipe, Iwọ

eniyan, kiyesi i! Emi ni, ani Emi nikan, ni o ko ẹṣẹ rẹ lẹ, Mo si ti ra ọ pada; nitori naa iwọ ni alaafia, ni Oluwa wi.”

O ṣe iwaju lati fi han wipe igbagbọ tootọ yoo fi ara han ninu igbesi aye mimọ. “Ni wọn igba ti Ọlọrun ti gba wa la, ẹ jẹ ki awa pẹlu o ṣe iṣẹ wa ni ọna ti yoo fi jẹ itẹwọgba ni ọwọ re. Njẹ iwọ jẹ ọlọrọ bi? lo ọrọ rẹ fun awọn alaini. Njẹ iwọ jẹ alaini bi? jẹ ki iṣẹ rẹ o ṣe itẹwọgba ni ọwọ awọn ọlọrọ. Bi o ba jẹ wipe iwọ nikan ni iṣẹ rẹ wulo fun, iṣẹ ti iwọ n ro wipe o n ṣe fun Ọlọrun.”

Awọn eniyan naa fi eti silẹ, a fi bi ẹnipe a fi àbọ mu wọn. A bu akara iye fun ọkan ti ebi n pa. A gbe Kristi ga ju awọn popu, alufa, ọba ati awọn alaṣẹ lẹ. Luther ko sọ nipa ipo ewu ti o wa. Ko fẹ ki gbogbo eniyan o maa ro nipa oun tabi ki wọn maa ṣe ikaanu fun oun. O gbagbe ara rẹ nipa riro nipa Kristi. O fi ara rẹ pamo si ẹyin Ọkunrin Kalfari, afojusun rẹ kan ṣoṣo ni lati waasu Jesu, Olurapada ẹlẹṣẹ.

Bi Alatunṣe naa ti n lẹ ninu irin ajo rẹ, ibi gbogbo ni a ti n fi tiyanutiyanu wo o. Ọpọ ero ni wọn yii ka ti awọn ọrẹ rẹ si n ki i nilọ nipa erongba awọn ẹlẹsin Romu. Awọn kan sọ wipe, “Wọn yoo sun ọ nina, wọn a sọ ọ di eeru bi wọn ti ṣe si John Huss.” Luther dahun wipe: “Bi wọn tilẹ da ina lati Worms de Wittenberg, ti o si jó ga de ọrun, emi yoo la a koja ni oruko Oluwa; maa fi ara han niwaju wọn; maa wọ ẹnu ẹranko buburu yii lẹ, maa kan an ni eyin, maa si jẹwọ Jesu Kristi Oluwa.”

Iroyin wipe Alatunṣe naa ti de si Worms fa irọkẹkẹ nla. Awọn ọrẹ rẹ bẹru nitori aabo rẹ; awọn ọta rẹ si bẹru nitori aseyọri iṣẹ wọn. A ṣa ipa kikankikan lati rọ ọ ki o mase wọ inu ilu naa. Awọn atẹle popu ran awọn eniyan si ti wọn gba a niyanju lati lẹ si ile iṣọ ijoye ti o jẹ ọrẹ rẹ kan, nibi ti a ti le pari gbogbo wahala naa ni tubi inubi. Awọn ọrẹ rẹ n gbiyanju lati ru ibẹru rẹ soke nipa ṣiṣe alaye ewu ti o le wu u. Gbogbo akitiyan wọn ni o baku. Luther, laimikan, sọ wipe: “Bi awọn ẹmi ẹṣu ba le pọ ni Worms bi awọn àwọ ibolẹ, emi yoo si wọ inu rẹ lẹ.”

Nigba ti o de Worms, ọpọ ero ni wọn pejo pọ lati ki kaabọ. Iru awọn ero bayi ko pejo pọ lati wa ki ọba funra rẹ. Irọkẹkẹ gba ilu kan, ohùn kan si n kọ orin arò laarin awọn ero gẹgẹ bi ikilọ nipa ohun ti on duro de Luther. Şugbọn “Ọlọrun yoo jẹ aabo mi” ni o sọ jade lẹnu bi o ti n sọkalẹ lati inu kẹkẹ ti a fi gbe.

Awọn atẹle popu ko gbagbọ wipe Luther yoo wa si Worms, ipaya si ba wọn nigba ti o de. Ọba yara pe awọn ijoye rẹ lati jiroro nipa ohun ti wọn yoo ṣe. Bişọbu kan, atẹle popu tókantókan, sọ wipe: “A ti jiroro lori ọrọ yii pẹ ju. Jẹ ki ọba o pa ọkunrin yii ni kiakia. Şebi Sigismund jẹ ki a pa John Huss? A ko ni ojuse lati fun ẹlẹkọ odi ni iwe idaabobo, tabi ki a bọwọ fun eyi ti o ni.” Ọba dahun wipe, “Rara, a nilati mu ileri wa ṣe.” Nitori naa, a sọ wipe a nilati gbọ ti ẹnu Alatunṣe naa.

Gbogbo ilu naa ni wọn fẹ lati ri ọkunrin pataki yii. Ọpọ awọn alejo ni wọn si rọ wa si ile rẹ. Ara Luther ṣeṣe n ya bọ ni lati inu aisan ti o n ṣe e; irin ajo ti o rin fun ọṣẹ mejì gbako si ti jẹ ki o rẹ ẹ. O nilati mura silẹ fun iṣẹlẹ pataki ti yoo ṣẹlẹ ni ọjọ keji, nitori naa o nilo isinmi ati idakejẹ. Şugbọn ifẹ awọn eniyan lati ri pọ tobẹẹ gẹẹ ti o fi jẹ wipe akoko kekere ni o ni lati

fi sinmi, nigba ti awon ijeye, jagunjagun, alufa, ati awon omọ ilu pejo po yii ka. Opo ninu awon ijeye ti won fi igboya beere ki o ba o se atunse si awon aseju inu ijo wa ninu awon wonyi, ti Luther si so wipe “gbogbo won ni won ti ri ominira nitori iyinrere mi.” Awon ore ati ota ni won wa lati wa wo alufa onigboya naa, sugbon o tewo gba won ni aimikan, o si da won lohun pelu ifokanbale ati ogbon. O duro gbokin pelu igboya. Oju re ti o tinrin ti o si ru nitori wahala ati aisan, fi aanu ati ayọ han. Owọ ati itara oro re fun ni igboya ti awon ota re ko le dojukọ. Enu ya awon ota ati ore lapapo. Awon kan gbagbo wipe owọ Olurun wa pelu re; awon miran so bi awon Farisi ti so nipa Jesu wipe: “O ni emi esu.”

Ni ojo keji, a pe Luther wa siwaju igbimo. Iranse o ba si mu wa si gbongan ipade; sibe pelu wahala ni o fi debe. Awon oluworan ti won fe wo alufa ti o gboya lati se atako si ase popu kun ibi gbogbo.

Bi o ti fe de iwaju awon adajo, jagunjagun agba kan, eni ti o ti segun opolopo ogun fi aanu so fun wipe: “Ajeje esin alailagbara, ajeje esin alailagbara, iwọ yoo se ipinu ti o niyi ju eyi ti emi tabi eyikeyi ninu awon adari ogun ti se ri ninu awon ogun wa ti won gbona janjan lo. Sugbon bi ona re ba je ododo, ti o si da o loju, tesiwaju ni oruko Olurun, mase beru ohunkohun. Olurun ko ni fi o sile.”

Leyin-oreyin, Luther duro niwaju igbimo. Oba gun ori ite re. Awon ti won se pataki julọ ninu ijoba naa ni won yi ka. Ko si eni ti o tii fi ara han niwaju awujo pataki nibi ti Martin Luther ti fe dahun si igbagbo re yii ri. “Ifarahan yii funra re je ami isegun lori ase popu. Popu ti da okunrin naa lebi, o wa n fi ara han niwaju igbejo, ti o je wipe, nipa sise eyi, o ti gbe ara re ga ju popu lo. Popu ti yo kuro ninu ijo, o si ti yo kuro ninu awujo awon eniyan; sibe ede aponle ni a fi pe e, ti o si fi ara han niwaju igbimo ti o se pataki julọ ni agbaye. Popu ti so wipe ko gbodo soro mo titi lae, o wa fe soro niwaju ogoro awon eniyan ti won wa lati ile jijina rere nibi ti won ti n se esin Kristeni. Ayipada nla ni o sele nipase Luther. Romu ti n sokale kuro ni ori ite re, ohun ajeje esin kan ni o si fa irese yii.”

Niwaju igbimo alagbara ti o si loruko yii, eru ba Luther, eni ti a ko bi ni ile oloro, ti o si dabi enipe oju ti. Diẹ lara awon ijeye ti won wo bi o ti se, lo ba won si so kekeke si leti wipe: “Mase beru awon ti won le pa ara sugbon ti won ko le pa okan.” Omiran so wipe: “Nigba ti a ba mu yin wa siwaju awon alase ati o ba nitori Mi, Emi Baba yin yoo fun yin ni ohun ti eyin yoo wi.” Bayi ni awon eniyan nla aye se fi oro Olurun fun iranse Re ni okun ninu akoko idanwo re.

A gbe Luther wa si ibi ti o ti doju ko ite o ba gan. Gbogbo awon ero inu awujo naa dake jee. Iranse o ba kan wa dide, o toka si awon iwe Luther, o beere ki Alatusa naa o dahun awon ibeere meji—baya o gba wongege bi tire, ati baya o fe lati se awon ohun ti o ko si inu won. Nigba ti a ti ka akole awon iwe naa, Luther dahun si ibeere akoko wipe ohun gba awon iwe naa gegere bi ti oun. O so wipe, “Ni ti ekeji, niwon igba ti o je wipe ibeere naa ni i se pelu igbagbo ati igbala okan, ti o si kan oro Olurun, ohun ini ti o se iyebiye, ti o tobi julọ ni orun ati ni aye, maa wuwa omugo bi mo ba dahun ni aironu. Mo le ma so to ohun ti o ye ki n so,

tabi ki n sọ ju ohun ti otitọ nilo lọ, o sile jẹ ki n ẹ si ọrọ Kristi: ‘Enikẹni ti o ba ẹ Mi niwaju eniyan, ọun naa ni Emi yoo ẹ niwaju Baba Mi ti n bẹ ni ọrun.’ [Matiu 10:33.] Nitori idi eyi, mo fi gbogbo irẹlẹ bẹ ọba alayeluwa, ki o fun mi ni akoko, ki n baa le fesi lai ẹ si ọrọ Ọlọrun.”

Luther wuwa pẹlu ọgbọn nipa bibẹ ẹbẹ yii. Iwa rẹ fi da gbogbo agbajọ naa loju wipe ki i ẹ igbonara tabi aironu ni o fi wuwa. Iru ifọkanbale ati ikora-ẹni-nijanu yii, ti a ko reti lati ọdọ ẹni ti o fi ara rẹ han gẹgẹ bi onigboya, ti ki i pa ohùn da fi kun agbara rẹ, o si ran an lẹwọ lati fesi pẹlu ọgbọn, ipinu, ọye, ati idara-ẹni-loju ti o ya awọn ọta rẹ lẹnu ti o si ja wọn kulẹ, ti o tun ẹ ibawi fun igberaga ati afojudi wọn.

Ni ojo keji, yoo fi ara han lati wa ẹ idahun ikeyin. Fun igba diẹ, ọkan rẹ rẹwẹsi nigba ti o ronu lori awọn agbara ti wọn papọ tako otitọ. Igbagbọ rẹ mi; ibẹru ati iwariri ba, ipaya si bo o mọlẹ. Awọn ewu sọ ara wọn di pupọ niwaju rẹ; o dabi ẹni pe awọn ọta rẹ fẹ ẹgun, ti agbara okunkun si fẹ bori. Ikuuku bo o mọlẹ, o si dabi ẹni pe o fẹ pin niya kuro ni ọdọ Ọlọrun. O nilo idaniloju wipe Oluwa awọn ọmọ ogun yoo wa pẹlu oun. Ninu iporuru ọkan rẹ, o dubulẹ o si kigbe awọn ẹdun ọkan rẹ sita, eyi ti ko lẹ yé ẹnikẹni ayafi Ọlọrun.

O bẹbẹ wipe: “Ọlọrun ayeraye alagbara, aye yii ti buru to! Kiyesi o la ẹnu rẹ lati gbemi mi, igbẹkẹle mi ninu rẹ si kéré...Bi o ba jẹ wipe agbara aye yii nikan ni mo gbẹkẹle, gbogbo rẹ yoo dopin...Akoko ikeyin mi ti de, a ti ẹ idalẹbi mi...Iwọ Ọlọrun ran mi lẹwọ lati doju ko gbogbo ọgbọn aye yii. Ẹ eyi, ...Iwọ nikan soso; ...nitori iṣe yii ki i ẹ temi bikoṣe tirẹ. Emi ko ni ohunkohun lati ẹ nihin, ko si ohun ti mo le ja fun pẹlu awọn eniyan nla aye yii...Ṣugbọn Iwọ ni O ni iṣe naa, ...iṣe ododo ati iṣe ayeraye ni. Oluwa ran mi lẹwọ! Ọlọrun olododo ti ki i yi pada, emi ko gbe igbẹkẹle mi sinu eniyan kankan.

... Ohun gbogbo ti o jẹ ti eniyan ko daju; ohun gbogbo ti o ti ọdọ eniyan wa n baku...Iwọ ti yan mi fun iṣe yii...Duro ni ẹgbẹ mi, nitori Ayanfẹ Rẹ Jesu Kristi, Ẹni ti i ẹ aabo, asa, ati ile iṣo agbara mi.” Agbara Ọlọrun ọgbọn julọ ni o jẹ ki Luther o mọ inu ewu ti o wa, ki o ma baa gbẹkẹle agbara rẹ, ki o si yara fi aigbọn sare wọ inu ewu lọ. Sibẹ ki i ẹ ibẹru ijiya ara rẹ, tabi ibẹru ijiya, tabi iku, ti o dabi ẹni pe o de tan ni o ko ipaya ba. O ti wọ inu wahala naa, o si ri wipe oun ko kun oju oṣuwon lati pade rẹ. Adanu le ba iṣe otitọ nitori ibaku rẹ. Ko ba Ọlọrun jẹjakadi nitori aabo ara rẹ, bikoṣe nitori iṣegun iyinrere. Bii Israeli, ni aṣalẹ ijakadi ni ẹba odo naa, bẹ ẹni idamu ati ibanujẹ ọkan rẹ ti ri. Bi Israeli, o si ẹgun pẹlu Ọlọrun. Ninu ipo ainiranlẹwọ rẹ, igbagbọ rẹ di Kristi, Oludande rẹ alagbara mu. A fun ni okun pẹlu idaniloju wipe ko ni fi ara han niwaju igbimọ ni ohun nikan. Alaafia pada si ọkan rẹ, inu rẹ si dun nitori pe a fun ni anfani lati gbe ọrọ Ọlọrun ga niwaju awọn alaṣe orilẹ ede.

Pẹlu ọkan rẹ ti o duro si ọdọ Ọlọrun, Luther mura silẹ fun wahala ti o wa niwaju rẹ. O ronu lori bi oun yoo ti fesi, o yẹ awọn abala inu iwe rẹ wo, o si wa awọn ẹṣe ti wọn yẹ lati inu Iwe Mimọ lati fi gbe ara rẹ lẹṣe. O wa gbe ọwọ alaafia rẹ le ori Iwe Mimọ ti o si silẹ niwaju rẹ, o si gbe ọwọ ọtun rẹ si oke ọrun, o jeje “lati jẹ oloto si iyinrere, ati lati ẹ ijẹwọ igbagbọ rẹ laisi idiwo, ani bi yoo ba tilẹ fi ẹjẹ rẹ ẹ edidi si ijẹri rẹ.”

Nigba ti a da pada siwaju igbimo, oju re ko fi iberu tabi itiju han. Okan re bale, o si wa ni alaafia, sibe o ni igboya, o si duro pelu iyi, o duro gege bi eleri Olurun laarin awon eni nla aye. Iranse o ba tun wa beere lowo re boya o fe lati yi awon ikoni re pada. Luther dahun pelu ohun jeje, laipariwo, laisi igbonara tabi irunu. Iyesi re ni ibowo fun, bee ni ko jo ara re loju; sibe o fi igboya ati ayo ti o jo apejopo naa loju han.

Luther so wipe, “Oba oniwatutu julio, eyin ijoye ti o gbayi, ati eyin oluwa oloore ofe, mo fi ara han niwaju yin loni ni ibamu pelu ase ti e fi fun mi lana, mo si ro kabiyesi ati eyin eniyan pataki pelu oore ofe

Olurun lati fi pelokutu teti si awijare si ohun ti emi gbagbo wipe o je ododo ati otito. Bi mo ba tase agere si ilana iwuwaso ni aafin nipa aimokan, mo ro yin lati fi ori ji mi; nitori pe a ko to mi dagba ni aafin o ba biko se ni ile awon ajeje esin.”

Leyin eyi, o wa tesiwaju lati dahun ibeere ti a bi; o so wipe awon iwe wonyi ko je ohun kan naa. Ninu awon kan, o so nipa igbagbo ati ise rere, ani awon ota re so wipe won ko lewu, sugbon won dara. Lati yi awon nnkan wonyi pada yoo jasi titako otito ti gbogbo eniyan fi owo si. Awon keji ni awon ikoni ti won se a fi awon iwa ibaje ati aseju ilana popu ninu. Lati yi awon wonyi pada yoo tumo si fi iwa onroro Romu lokun ti yoo si si ilekun sile si fun opolopo awon iwa aitomiran. Ninu awon isori iwe re keta, o tako awon eniyan ti won wi awijare nipa awon iwa ibi wonyi. Nipa awon wonyi, o so wipe oun ti wu iwa ipa ju bi o ti ye lo. Ko so wipe oun ko ni asise rara; sugbon oun ko le se awon iwe wonyi paapa, nitori sise bee yoo ki awon ota otito laya, won yoo si ri anfani lati fi iya je awon eniyan Olurun si.

O tesiwaju wipe, “Sibe eniyan ni mi, mi ki i se Olurun; maa wa wi awijare nipa ara mi gege bi Kristi ti se: Bi mo ba ti so ohun buburu, tabi ti mo jeri si ohun buburu, mo ro o ba oniwatutu julio ati gbogbo eyin ijoye olola ati gbogbo eyin eniyan pelu aanu Olurun lati fihan lati inu awon akosile awon woli ati apostoli ibi ti mo ti se asise. Ni kete ti mo ba ti ri eyi, maa ko gbogbo asise sile, n o si je eni akoko ti yoo ko awon iwe wonyi, ti n o si da won sinu ina.

“Mo ni ireti wipe ohun ti mo sese so tan yii fihan wipe mo ti gbe awon ewu ti mo fi ara mi si yewo finifini; sugbon dipa ki aya o fo mi, inu mi dun ni nitori pe, bii ti igba isaaju, iyinrere di okunfa wahala ati iyapa, gege bi a ti ri loni yii. Bi oro Olurun ati atubotan re ti ri niyii. ‘Mo wa, ki i se lati ran alaafia wa si aye, biko se ida’ ni Jesu Kristi wi. Olurun je oniyanu, O si ni eru ninu imoran Re; e sora nitori nipa riro lati pa ina isote, ki e ma baa se inunibini si oro mimo Olurun, ki e ma si se ko idamu wahala ti e ko le bori, ni ajalu ti isinsinyi, ati iparun ayeraye si ori ara yin...Mo le so opolopo apeere lati inu oro Olurun. Mo le so nipa Farao, awon o ba Babiloni, ati ti Israeli, ti ise won ko pakun iparun won to igba ti won ba n se imoran, ti o dabi enipe oun ni o dara ju lati fi idi ijoba won mule. ‘Olurun n si oke ni idi, won ko si mo bee.’”

Luther ti soro ni ede Germany, a wa so wipe ki o so ohun kan naa ni ede Latin. Bi o tile je wipe o ti re e nitori akitiyan re ni akoko, o gba si won lenu, o tun so oro re ni ona ti o da saka, ati pelu agbara bi i ti akoko. Agbara Olurun sise ninu oro yii. Eke ati aimokan ti fo

ọpọlọpọ awọn ijoye niye ti o fi jẹ wipe wọn ko ri oye işoworonu rẹ ninu ọrọ rẹ akọkọ; şugbon atunsọ rẹ ran wọn lówọ lati ri ohun ti o n sọ daradara.

Awọn ti wọn mọmọ di oju wọn si otitọ, ti wọn si ti pinu lati maşe jẹ ki otitọ o yé wọn, binu si agbara ọrọ Luther. Bi o ti dake ọrọ sisọ, abẹnugan inu igbimọ naa fi ibinu sọ wipe: “O koi ti i dahun ibeere ti a bi ọ...O nilati dahun ni ọna ti o yeni yekeyeke...Şe wa a yi ọrọ rẹ pada, tabi o ò ni yi pada?”

Alatunşe naa dahun wipe: “Niwoń igba ti kabiyesi ọlówọ julọ ati eyin ọlọla julọ fẹ ki n dahun ni şoki, ni ọna ti o yeni yekeyeke, maa fun yin ni ọkan, ohun naa si ni eyi: Emi ko lè jówọ igbagbọ mi le popu tabi igbimọ lówọ, nitori ti o han kedere wipe ni ọpọ igba wọn maa n şe aşışe, wọn si maa n tako ara wọn. Ayafi bi mo ba ri oye rẹ lati inu ẹri Iwe Mimọ, tabi pẹlu ironu ti o da şaka, ayafi bi awọn ayọka ti mo ka ba fi yemi, ati ayafi bi wọn ba so ẹri ọkan mi pọ mọ ọrọ Ọlọrun, n ko le, beẹ ni n ko ni yi ọrọ mi pada, nitori o lewu fun Kristeni lati sọrọ tako ẹri ọkan rẹ. Eyi ni ipinu mi, n ko le şe ohun miran mọ; ki Ọlọrun ran mi lówọ. Amin.”

Bayi ni ọkunrin olododo yii şe duro lori ipilẹ ti o daju ti ọrọ Ọlọrun. Imọle ọrun tan si oju rẹ. Gbogbo wọn ni wọn ri bi o ti tobi to ati iwa mimọ rẹ, alaafia ati ayọ ọkan rẹ bi o ti n jẹri ni atako si agbara èké, ti wọn si jẹri si bi igbagbọ ti o bori aye ti jẹ alagbara tó.

Fun igba diẹ, iyalẹnu ko le jẹ ki gbogbo agbajọ naa o sọrọ. Nigba ti o kọkọ n fesi, Luther sọrọ pẹlu ohun jeje, ati pẹlu ibówọ fun ti o fẹ jọ wipe o ti n juwọ silẹ. Awọn eleşin Romu tumọ eyi si ẹri wipe igboya rẹ ti n baku. Wọn ri ebe fun akoko gege bi imura rẹ lati yi ohun pada. Charles funra rẹ, nigba ti o wo irisi ajeje eşin naa, aşo talaka rẹ, ati işorọ şakala rẹ, o sọ pẹlu ẹgan wipe: “Ajeje eşin yii ko le sọ mi di ẹlẹkọ odi laelae.” Igboya ati iduroşinşin ti o wa fi nisinsinyii, pẹlu agbara ironu rẹ ti o da şaka, ya gbogbo wọn lẹnu. Ọba naa sọ pẹlu idunnu wipe: “Ajeje eşin naa sọrọ pẹlu ọkan líle, ati igboya tí kò mi.” Ọpọlọpọ awọn ijoye Germany fi iwuri ati ayọ wo aşojú orilẹ ede wọn yii.

A şegun awọn atẹle Romu; işe wọn fi ara han ni ọna ti o buru julọ. Wọn wóna lati fi idi agbara wọn mulẹ, ki i şe nipa lilo Iwe Mimọ, bikoşe nipa hihale, işowosorọ Romu ti ki i baku. Abẹnugan igbimọ naa sọ wipe: “Bi o ò ba ni yi ọrọ rẹ pada, ọba ati awọn ipinlẹ inu ijọba yii yoo ro nipa ohun ti wọn yoo şe si ẹlẹkọ odi ti ko le yipada.”

Awọn ọrẹ Luther ti wọn fi ayọ nla tẹti si ọrọ rẹ wariri nitori ọrọ wonyi; şugbon omowe naa sọ pẹlu ifọkanbalẹ wipe: “Ki Ọlọrun o jẹ oluranlówọ mi, nitori pe n ko le yi ohunkohun pada.”

A sọ wipe ki o kuro ninu igbimọ naa, nigba ti awọn ijoye n jiroro papọ. Awọn eniyan naa mọ wipe wahala nla naa ti de. Bi Luther ti kọ jalẹ lati yipada lè yí itan ijọ pada fun ọpọlọpọ ọdun. A wa pinu lati fun ni anfani kan si lati yipada. Fun igba ikeyin, a mu wa sinu igbimọ naa. A tun bi i leere leẹkan si boya yoo yi awọn ikoni rẹ pada, tabi ko ni yi wọn pada. O sọ wipe, “Emi ko ni esi miran lati fọ ju eyi ti mo ti fọ tẹlẹ lọ.” O han gbangba wipe a ko le rọ ọ lati tẹriba fun aşe Romu, boya pẹlu awọn ileri, tabi ihale.

Inu bi adari ijo paadi wipe ajeje esin lasan yii le se bayii kegan agbara ti o ti n mu ki awon oba ati ijoye o wariri; won fe ki o ri ibinu won nipa fifi iya je e titi ti yoo fi ku. Sugbon Luther, nigba ti o mo ewu to le wu oun, ba gbogbo awon Kristeni soro towo towo ati pelu idaniloju. Oro re ko ni igberaga, igbonara, tabi sese afihan ni ona ti ko to. Ko ri ara re tabi awon eniyan nla ti won yi ka, sugbon o ni imolara wipe oun wa niwaju Eni ti O fi ohun gbogbo ju popu, awon alufa agba, awon oba, ati awon alase ijoba lo. Kristi soro nipase eri Luther pelu agbara ati olanla ti o ya awon ota ati ore re lenu ni asiko naa. Emi Olurun wa ninu igbimo naa, O n ba okan awon ijoye ijoba naa soro. Opo awon ijoye naa ni won fi igboya so wipe ise Luther tona. Opo ni won gbagbo ninu otito naa; sugbon imolara yii ko pe ninu awon kan. Awon miran si wa ti ko fi igbagbo won han ni akoko naa, sugbon nigba ti won funra won ye Iwe Mimomo won ni igba ti o ya, won fi igboya ran ise Atunse lowo.

Afobaje Frederick ti n wona bi Luther yoo ti fi ara han niwaju igbimo, o si fi gbogbo ara teti sila si oro re. O fi ayọ ati iwuri wo igboya, idurosin sin, ikora-eni-nijanu, ati ipinu omowe naa lati duro sin sin si ninu awijare re. O fi eyi we awon egbe keji, o si ri wipe agbara otito ti so ogbon awon popu, oba, ati awon alufa agba di asan. Agbara ijo padi ri ibaku ti a yoo mo laarin gbogbo awon orile ede, ati ni awon akoko ti n bo.

Bi asoju naa ti ri ipa oro Luther, o beru fun aabo agbara Romu ju ti ateyinwa lo, o si pinu lati lo ohun gbogbo ti o wa ni ikawo re lati bi Alatunse naa shu. Pelu gbogbo ogbon isoro ati oshelu eyi ti a mo o mo, o fihan oba odo naa bi o ti je iwa omugo to ati ewu ti o wa ninu sese ainani ibadore ati iranlowo agbara Romu nitori ajeje esin kan lasan.

Awon oro re ni ipa ti won. Ni ojo keji ti Luther fesi, Charles je ki a ka ise iran se kan si igbimo naa ti o kede ipinu re lati tesiwaju ninu ipinu awon ti won ti je saaju re, lati se iranwo fun, ati lati daabo bo esin Katoliki. Niwon igba ti Luther ti ko lati ko awon asise re sila, a yoo se atako re, ati awon eko odi re ni ona ti o lagbara. "Ajeje esin kan so so, ti iwa omugo re si lona, ti dide lati tako igbagbo esin Kristeni. Maa fi ijoba mi, ohun ini mi, awon ore mi, ara mi, eje mi, okan mi, ati emi mi sofo lati le dawo iru iwa aiwabolurun yii duro. Mo setan lati ko Augustine Luther sila, lati fi ofin de e lati mase da wahala sila bi o ti wu ki o kere mo laarin awon eniyan; ma a tun tako dun ati awon atele regege bi eleko odi alaigboran, nipa lile won kuro ninu ijo, lile won kuro ninu ilu, ati pelu ohun gbogbo ti yoo pa won run. Mo pe gbogbo awon ara ilu lati wuwa bi Kristeni tooto." Sugbon oba naa so wipe a nilati bowo fun iwe idaabobo Luther, ati pe saaju ki a to se ohunkohun si, a nilati je ki o de ile re ni alaafia.

Ero meji ni o gbile kan laarin awon omo igbimo. Awon asoju popu fe ki a ma bowo fun iwe idaabobo re. Won so wipe, "O ye ki odo Rhine o gba eeru re,gege bi o ti se gba ti John Huss ni ogorun odun seyin." Sugbon awon ijoye Germany, bi o tile je wipe awon funra won je omo ijo paadi ati ota Luther, won tako iru aika eje si yiigege bi abawon ni ara ola orile ede won. Won toka si awon rogbodyan ti won sele leyin iku Huss, won si so wipe, won ko le je ki iru awon sele buburu yii o tun sele si Germany, tabi si oba won ti o je odo.

Charles funra rẹ dahun si ibeere alailojuti yii wipe: “Bi a ba tilẹ le ịsọtitọ ati ịsododo kuro ninu aye, o yẹ ki wọn ri ibi aabo ninu ọkan awọn ijoye.” Awọn ọta Luther tun rọ ọ lati ẹ se si Alatunṣe naa gẹgẹ bi Sigismund ti ẹ se si Huss—ki o fi i silẹ si ikawọ ijo; ẹgbọn nigba ti o ranti bi Huss ti na ọwọ rẹ si ẹwọn ti a fi de e, ti o si ran ọba naa leti nipa ileri rẹ ti a kò kà sí niwaju gbogbo eniyan, Charles V sọ wipe: “Oju ko gbodo ti mi bii ti Sigismund.

Sibẹ Charles mọmọ kọ otitọ ti Luther sọ silẹ. Ọba naa kowe wipe, “Mo ti ẹ ipinu atọkanwa lati tele apeere awọn baba nla mi.” O ti pinu wipe oun ko ni yese kuro ni oju ọna aṣa, bi o ba tilẹ jẹ lati rin ni ọna otitọ ati ododo. Nitori pe awọn baba rẹ ẹ beẹ, oun yoo tele ilana popu, pelu gbogbo iwa ika ati iwa ibajẹ rẹ. Bi o ẹ se ẹ ipinu rẹ niyi, ti o kọ lati gba imọlẹ miran ni afikun si eyi ti awọn baba rẹ gba, tabi lati ẹ işe ti wọn kò ẹ.

Ọpọlọpọ wa loni ti wọn dirọ mọ aṣa ati ikoni awọn baba wọn. Nigba ti Ọlọrun ba ran imọlẹ miran si wọn, wọn kọ lati gba a nitori, niwọn igba ti a ko ti fifun awọn baba wọn, wọn ko nilati gba a. A ko fi wa si ipo ti awọn baba wa wà; nitori naa, ojuse ati işe wa ko ri bakan naa pelu ti wọn. Ọlọrun ko ni fi ọwọ si bi a ba n wo apeere awọn baba wa lati mọ ojuse wa dipo ki a wa ọrọ otitọ funra wa. Ojuse wa tobi ju ti awọn baba nla wa lọ. A yoo jiyin fun imọlẹ ti wọn gba, ti a fi le wa lowo gẹgẹ bi ajogunba, beẹ ni a yoo jiyin fun imọlẹ tuntun ti o n tan si wa lati inu ọrọ Ọlọrun nisinsinyii.

Kristi sọ fun awọn Ju alaigbagbo wipe: “Bi n ko ba wa lati wa ba wọn soro, wọn ki ba ti ni ẹse: ẹgbọn nisinsinyii, wọn di alairiwi fun ẹse wọn.” Johanu 15:22. Agbara Ọlọrun kan naa ni o ti ipa Luther soro si ọba ati awọn ijoye Germany. Bi imọlẹ naa si ti n tẹn lati inu ọrọ Ọlọrun, Ẹmi Rẹ bebe pelu ọpọlọpọ ninu apero naa fun igba ikeyin. Bi Pilatu ti jẹ ki igberaga ati ife eniyan o se ọkan oun mọ Olurapada aye ni ọpọ odun seyin; bi Felix nigba ti o n wariri, ti sọ fun iranṣe otitọ naa wipe, “Maa lọ ná; nigba ti o ba wọ fun mi, maa ranṣe si ọ;” bi ọba Agrippa onigberaga ti jẹwọ wipe, “O fere sọ mi di Kristeni tan” (Iṣe 24:25; 26:28); sibẹ ti o yi kuro ninu işe iranṣe ti a ran lati ọrun— beẹ gẹgẹ ni Charles V, ni titẹle igberaga ati ilana aye, ẹ pinu lati kọ imọlẹ otitọ silẹ.

Iroyin nipa ohun ti wọn yoo ẹ se si Luther ti tan kalẹ, o si ti fa irokeke ni gbogbo ilu naa. Alatunṣe naa ti ni ọpọlọpọ ọre, ti wọn mọ iwa etan ati iwa ika ti Romu maa n wu si enikeni ti o ba gboya lati tu aṣiri awọn iwa ibajẹ rẹ, wọn pinu wipe a ko gbodo ta eje rẹ silẹ. Ọgboro awọn ijoye ni wọn pinu lati daabo bo o. Ki i ẹ awọn perete ni wọn bu enu atẹ lu işe iranṣe ọba wipe o fi iteriba lona ailagbara han si aṣe Romu. A le oriṣiriṣi awọn akole mọ ara ilekun ile ati ni ojutaye, awọn kan ba Luther wi, ti awọn miran si ti i leyin. A kọ ọrọ ti o ni itumọ lati inu ọrọ ọlogbon ni sinu ọkan ninu wọn bayii wipe: “Ègbé ni fun ọ, ile naa, ti ọba rẹ jẹ omode.” Oniwasu 10:16.

Ifẹ ti wọn ni si Luther ni gbogbo Germany pọ to beẹ gẹgẹ ti o fi da ọba ati awọn omọ igbimọ loju wipe bi wọn ba wu iwa aisooto kan si, yoo pa alaafia ijoba, ati ite ọba lara. Frederick ti Saxony mọmọ ma fi ero rẹ nipa Alatunṣe naa han sita, ẹgbọn o n sọ lowo lese, o n wo gbogbo irinsi rẹ ati ti awọn ọta rẹ. Ẹgbọn awọn kan wa ti wọn ko janpata lati fi ikaanu

won fun Luther pamo. Awon ijoye, awon oloro ati alase, ati awon eniyan pataki miran, ninu ijo ati ninu ilu. Spalatin kowe wipe, “Yàrá omowe naa ko le gba gbogbo awon alejo ti won wa.” Awon eniyan wo o afi bi enipe ki i se eniyan lasan. Ani awon ti won ko gbagbo ninu awon ikoni re ko le se aifi ife won han si idurosinsin re ti o fun ni igboya lati doju ko iku dipo ki o tako eri okan re.

A se akitiyan lopolopo lati ri wipe Alatushe naa ba Romu laja. Awon ijoye ati alase se alaye fun wipe bi o ba tesiwaju lati gbe ipinu re ga ni atako si ti ijo ati ti igbimo, a yoo le kuro ninu ijoba naa laipe, ko si ni ni aabo. Luther fesi si oro yii wipe: “A ko le waasu iyinrere Kristi laini ota...Bawo ni iberu ewu ti n bo yoo se ya mi kuro ni odo Oluwa, ati oro mimo ni, ti i se wipe oun nikan sošo ni otito? Rara; mo yan lati fi ara, eje, ati emi mi lele.”

A tun ro o lati gba idajo oba, ki yoo si ni ohun kan lati beru. O dahun wipe, “Pelu gbogbo okan mi, mo faramo ki oba, awon ijoye, ani eyi ti o kere julio ninu esin Kristeni o ye awon ise mi wo, ki o si se idajo le won lori; sugbon lori ohun kan ni, ki won lo oro Olorungege bi odiwon won. Eniyan ko ni ohunkohun lati se ju ki o se igboran si lo. E mase wuwa ipa si okan mi, eyi ti a ti so papo mo Iwe Mimo.”

O dahun si ipe miran wipe: “Mo gba lati ko iwe idaabobo mi sile. Mo fi ara mi ati emi mi si owọ oba, sugbon oro Olorun—láyé!” O so ife re lati gba ipinu igbimo apapo lori ohun kan, ki igbimo o se ipinu re ni ibamu pelu Iwe Mimo. O fikun wipe, “Ninu ohun ti o ni i se pelu oro Olorun ati igbagbo, gbogbo Kristeni ni won le se idajogege bi popu ti le se, bi egbegeberun igbimo ba tile ti i leyin.” Leyin-oreyin, awon ota ati awon ore re gba wipe asan ni yoo jasi bi won ba tubo n ro o lati ba Romu laja.

Bi o ba se wipe Alatushe naa yese ninu gbolohun oro kan sošo ni, Satani ati awon omo ogun re i ba segun. Sugbon idurosinsin re laiyese ni a lo fun itusile ijo, ati ibere igba otun ti o dara. Ipa okunrin kan sošo yii, ti o gboya lati ronu ati lati wuwa funra re lori oro esin, yoo nipa lori ijo ati araye, ki i se ni akoko tire nikan, sugbon titi de ojo iwaju. Idurosinsin re ati isotito re yoo fun gbogbo eni ti yoo ba la iru iriri kan naa koja lokun, titi de opin aye. Agbara ati ola Olorun ga ju imoran eniyan lo, o ga ju agbara nla Satani lo.

Laipe, oba pase ki Luther o pada sile, o si mo wipe idalebi oun yoo tele ase yii kankan. Ikuuku eleru bo oju ona re; sugbon bi o ti n kuro ni Worms, okan re kun fun ayọ ati iyin. O so wipe, “Eşu funra re so ile agbara popu; sugbon Kristi da alafo nla si inu re, o si pon dandan fun Satani lati se ijewo wipe Oluwa ni agbara ju oun lo.”

Leyin ti o kuro, nitori pe ko fe ki a tumo idurosinsin oun si isote, Luther kowe si oba. O so wipe, “Olorun ti o n ye okan wo ni eleri mi wipe mo setan lati fi tokantokan se igboran si olanla re, ninu owọ ati ailowo, ninu iye tabi iku, laifi ohunkohun sile, ayafi oro Olorun, nipa eyi ti eniyan n wa laaye. Ninu gbogbo oro aye yii, isotito mi ko ni ye, nitori boya a jere tabi a padanu nihin ko ni itumo si igbala. Sugbon nigba ti o ba ni i se pelu iye ainipekun, Olorun ko fe ki eniyan o teriba fun eniyan. Nitori iru iteriba yii ninu oro emi ni ijosin tooto, eyi ti o ye ki a fifun Eleda nikan sošo.”

Bi a ti še gba Luther nigba ti o n kuro ni Worms tun larinrin ju igba ti o lọ sibẹ lọ. Awọn ijoye ijọ tẹwọ gba ajeje ẹsin ti a ti le kuro ninu ijọ naa, awọn alaṣe ilu si tẹwọ gba ẹni ti ọba ti da lẹbi. A pe e ki o wa waasu, bi o tilẹ jẹ wipe ọba ti sọ wipe ki o ma waasu, o tun gun ori pepẹ iwaasu. O sọ wipe, “Mi o jeje lati fi ẹwọn de ọrọ Olórún, bẹẹ ni mi o ni jẹ iru ẹjẹ yii.”

Ko pẹ ti o kuro ni Worms ti awọn atẹle popu fi jẹ ki ọba o fi ofi de e. Ninu aṣe yii, a pe Luther ni “Satani funra rẹ ninu irisi eniyan, ti o wọ aṣọ ajeje ẹsin.” A paṣe wipe ni kete ti agbara iwe idaabobo rẹ ba ti tan, ohun gbogbo ti a ba ri ni ki a lo lati da iṣe rẹ duro. A sọ wipe ẹnikẹni ko gbọdọ gba a sile, tabi fun ni ounjẹ tabi omi, a ko gbọdọ ran an lọwọ tabi ti i lẹyin ninu ọrọ tabi iṣe, ni ita gbangba tabi ninu ile. A nilati fi ipa mu nibikibi ti o ba wa, ki a si fi le awọn alaṣe lọwọ. Bakan naa, ki a fi awọn atẹle rẹ si atimọle, ki a si fi ipa gba ohun ini wọn. Ki a pa awọn iwe rẹ run, ati pe aṣe yii yoo ni agbara lori ẹnikẹni ti o ba tako o.

Afọbajẹ ti Saxony ati awọn ijoye ti wọn fẹran Luther ti kuro ni Worms ni kete ti o kuro nibẹ, awọn ọmọ igbimọ si fi ọwọ si aṣe ọba. Inu awọn ẹlẹsin Romu wa dun nisinsinyii. Wọn ro wipe opin ti de ba iṣe Atunṣe.

Olórún ti pese ọna abayọ fun iranṣe Rẹ ninu akoko ewu yii. Ẹṣọ kan n wo gbogbo irin Luther, awọn ọkan tootọ ti wọn ni iyin si ti pinu lati daabo bo o. O ti han gedegbe wipe iku rẹ nikan ni o le tẹ Romu lorun; nipa pipa a mọ nikan si ni a fi le mu kuro lẹnu kiniun. Olórún fun Frederick ti Saxony ni ọgbọn lati pete bi a o ti še pa Alatunṣe naa mọ. A mu ero afọbajẹ naa še pẹlu ifowosowopo awọn ọrẹ tootọ, a si gbe Luther pamọ kuro ni ọdọ awọn ọrẹ ati ọta. A mu nigba ti o n lọ sile, a gba a kuro lẹdọ awọn ọrẹ rẹ, a si yara gbe gba inu igbo kan lọ si ile iṣọ ti o wa ni Wartburg, ile iṣọ ti o danikan wa ni ori oke. Bi a ti mu, ati ibi ti a gbe si še ajeji to bẹẹ gẹẹ ti Frederick funra rẹ ko mọ ibi ti a gbe pamọ si fun igba pipe. Idi si wa fun aimọkan yii; niwọn igba ti afọbajẹ naa ko ba mọ ohunkohun nipa ibi ti Luther wa, ko le sọ ohunkohun nipa rẹ. O tẹ lórún wipe Alatunṣe naa wa nibi aabo, imọ yii si fi ọkan rẹ balẹ.

Odun yipo tan, Luther si wa ni ipamọ. Inu Aleander ati awọn ẹlẹgbẹ rẹ dun wipe ina iyinrere ti fẹrẹ ku. Şugbọn dipo eyi, Alatunṣe naa n fikun imọlẹ rẹ lati inu ile iṣura otitọ; imọlẹ rẹ yoo si tan pẹlu itansan ti o pọ si.

Ni ibi aabo rẹ ni Wartburg, inu Luther dun fun igba diẹ wipe oun bọ kuro ninu ina ati wahala ogun. Şugbọn laipe, idakejẹ ati isinmi ko fun ni ifọkanbalẹ mọ. Igbesi aye wahala ati idamu ti mọ lara, ko le fi ara da a mọ laisise. Ni awọn ojo ti o danikanwa yii, o wo ipo ijọ, o si kigbe pẹlu iporuuru ọkan wipe: “O maṣe o! Ko si ẹnikan ni akoko ikeyin ibinu rẹ, lati duro bi ogiri niwaju Oluwa, ki o si gba Israeli la!” O tun ro nipa ara rẹ, o wa bẹru ki a ma baa pe e ni ojo nitori pe o kuro ni oju ija. O wa ba ara rẹ wi nitori iwa ọlẹ rẹ, ati bi o še n tẹ ara rẹ lórún. Sibẹ o n še iṣe ti o dabi ẹni pe o pọ ju ẹnikan lati še lọ lojoojumọ. Nigba ti awọn ọta rẹ n dun ara wọn ninu wipe a ti pa a lẹnu mọ, iyalẹnu ati idarudapo ba wọn nigba ti wọn mọ daju wipe o si n ṣiṣe. A pin awọn iwe ilewọ pupọ ti o kọ kaakiri ilẹ Germany. Otun še iṣe ti o dara julọ fun awọn ara ilu rẹ nipa ṣiṣe itumọ Majemu Tuntun ni ede ilẹ Germany. Lati ilẹ olokuta

Patmos rẹ, fun bi ọdun kan o tẹsiwaju lati maa waasu iyinrere ati lati maa ẹ ibawi ẹẹ ati awọn aṣiṣe akoko naa.

Ki i ẹ lati pa ẹmi Luther mọ kuro ni ọwọ ibinu awọn ọta rẹ, tabi lati fun ni akoko idakejẹ fun awọn iṣe pataki rẹ yii nikan ni Ọlọrun fi mu iranṣe Rẹ kuro ni ojutaye. Yoo yori si awọn aseyori ti wọn ẹ iyebiye ju eyi lọ. Ninu idanikangbe ati ifarasin rẹ ni ibi ipamọ ori oke yii, a mu Luther kuro ninu iranlọwọ aye ati iyin eniyan. Nipa eyi, a gba a kuro lẹwọ igberaga ati igbẹkẹle ara ẹni ti aseyori saba maa n mu wa. Nipa ijiya ati irẹsilẹ rẹ, a pese rẹ silẹ lati rin ni alaafia ni ori oke giga ti a ẹẹ gbe si.

Bi awọn eniyan ti n yọ ninu ominira ti otitọ fun wọn, wọn saba maa n fẹ lati gbe awọn ti Ọlọrun lo lati ja idè èké ati igbagbọ asan ga. Satani n wa lati dari ero ati ifẹ eniyan kuro ni ọdọ Ọlọrun, ki o si tẹ ẹ mọ ara eniyan; o n dari wọn lati bu iyin fun ohun èlò lasan, ki wọn si kọ Ẹni ti o dari ohun gbogbo silẹ. Ni ọpọ igba awọn adari ẹsin ti a n yin, ti a si n bọwọ fun bayii maa n gbagbe igbẹkẹle wọn ninu Ọlọrun, wọn a si maa gbekele ara wọn. Nipasẹ eyi wọn a maa wa lati dari ọkan ati iyè awọn eniyan ti wọn fẹ lati maa wo wọn fun itọsọna dipo ki wọn maa wo ọrọ Ọlọrun. Iṣe atunṣe saba maa n fa ẹyin nitori pe awọn atele rẹ saba maa n ni iru ẹmi yii. Ọlọrun fẹ daabo bo iṣe Atunṣe kuro ninu ewu yii. Ko fẹ ki iṣe naa o gba ami eniyan bikoṣe ti Ọlọrun. Awọn eniyan ti yi oju si ọdọ Luther bi ẹni ti n waasu otitọ; a mu kuro ki oju wọn baa le yi si ọdọ Olupilese otitọ ayeraye.

Ori 9 – Alatunṣe Ti Ilẹ Switẓerland

Ni yiyan awon ohun elo fun atunṣe ijo, a ri agbekale Olorun kan naa geḡe bi a ti ri i ni gbigbe ijo kale. Oluko orun re awon eni giga aye koja, awon oloruko ati oloro, ti o ti mo lara lati maa gba iyin ati ijosiṣin geḡe bi adari awon eniyan. Igberaga ati idara-eni-loju won po ninu ifonnu won geḡe bi oga ti o fi je wipe a ko le ko won lati se ikaanu fun awon eniyan eḡeḡe won ki won si di olubasiṣepo pelu onireḡe Ara Nasareti. Awon ti ko mowe, apeja Galili ni a pe wipe: “E tele mi Emi yoo si so yin di apeja eniyan.” Matiu 4:19. Awon omo eyin wonyi je onireḡe, won si se e ko. Bi ikoni eke akoko won se ni ipa kekere lori won to, beḡe ni Kristi se le dari won, ki O si ko won fun ise Re to. Beḡe geḡe ni o ri ni akoko ise Atunṣe Nla. Awon Alatunṣe ti won se pataki julḡe je awon ti ko lokiki—awon eniyan ti won ko ni igberaga ti ipo igba naa n mu wa, ti itara alaimoye, ati ete awon alufa ko ni ipa lori won. Eto Olorun ni lati lo awon ohun elo ti won reḡe lati se awon ohun nla. A ko ni fun eniyan ni ogo naa, bikoṣe Eni ti o siṣe nipase won lati ro ati lati se ife inu re.

Leyin ose diḡe ti a bi Luther ninu ile awakusa ni Saxony, a bi Ulric Zwingli si ile oluṣo-aguntan laarin Alps. Awon ohun ti won yi Zwingli ka ni igba omode re, ati ikoni re bi o se n dagba je eyi ti won pese re silḡe fun ise re ni ojo iwaju. O dagba laarin ewa, owo, ati titobi ohun ti a da, okan re tete te mo titobi, ola ati agbara Olorun. Itan awon iseḡe akikanju ti won seḡe lori awon oke abinibi re yii ta ilepa igba odo re ji. Ni eḡe iya agba ti o ni ifokansin, o gbḡo awon itan ti won se iyebiye lati inu Bibeli eyi ti o le ranti lati inu itan isenbaye ati awon akosile ijo. Pelu ife okan ti o gbona, o gbḡo nipa awon ise nla awon baba nla ati awon woli, ti awon oluṣo-aguntan ti won n so agbo eran won ni ori oke Palestine nibi ti awon angeli ti ba won soro nipa Omo jojolo Betlehem ati Okunrin Kalfari.

Bii ti Luther, baba Zwingli fe ki omo oun o kawe, a si tete ran omo naa jade kuro ninu afonifoji ile re. Iye re tete ji pepe, o wa di wipe nibo ni a yoo ti ri oluko ti o kun oju osuwon lati ko. Nigba ti o pe omo odun metala, o lo si Bern, ilu ti o ni ile eko ti o dara julḡe ni Switzerland nigba naa. Sugbon nibi, isoro kan dide ti o fe pa ina ireti ojo ola re. Awon alufa onibara pinu lati fa a wa si ile awon ajeḡe esin. Awon ajeḡe esin ti Dominican ati ti Franciscan ni won n jijo n jijadu fun eni ti o lokiki julḡe. Won n wona lati ri eyi nipa bi won ti se ile ijosiṣin won loṣo si, bi isin won ti je alarinrin to, ati nini awon ohun iranti ti won lokiki ati awon ere ti n siṣe iyanu.

Awon eḡe Dominican ti Bern ri wipe bi won ba le fa odomode, olopolḡo akeko yii mḡa, won a ni ere ati ola. Bi o ti se kere to, ati ebun abinibi re geḡe bi sorosoro, ati onkowe, oye re fun orin ati ewi, yoo siṣe pupo fun won ju gbogbo asehan ati ayeye won lo lati ko awon eniyan wa sinu isin won, ati lati je ki owo eḡe won o po si. Won fe fi etan ati iponni tan Zwingli wa si inu ile esin won. Nigba ti Luther wa ni ile eko, o de ara re mo inu yara ile awon ajeḡe esin, araye ki ba ti mo o bi ko ba i se agbara Olorun ti o tu silḡe. A ko gba Zwingli laaye lati koju iru ewu yii. Olorun je ki baba re o mo nipa ete awon alufa alagbe yii. Ko fe ki omo oun o gbe

igbesi aye ọlẹ ati alainilari awọn alufa ajeje ẹsin. O ri wipe iwulo re fun ojo iwaju wa ninu ewu, o si paṣe fun ki o wa sile kankan.

O gbo aṣe baba re, ṣugbọn ko tẹ ọdọ naa lorun lati wa ninu afonifoji ile re yii, laipe, o pada si ẹnu ẹko re, nigba ti o lo si Basel. Nibi ni Zwingli ti kọko gbo nipa iyinrere oore ofe Olorun. Nigba ti Wittembach, olukọ ninu awọn ede atijo, n kọ nipa Giriki ati Heberu, o ri Iwe Mimọ, bayi ni imọlẹ ọrun se tan si ọkan awọn akekọ ti won wa ni abe ikoni re. O so wipe otitọ atijo kan wa, ti o fi ohun gbogbo niyelori ju ohun ti awọn elero ijinle ati olukọ ile ẹko fi n kọni lo. Otitọ atijo yii ni wipe iku Kristi nikan ni irapada elese. Awọn ọrọ wonyi dabi imọlẹ ti n ba ojo yo fun Zwingli.

Laipe a pe Zwingli lati Basel lati wa bere ise ojo aye re. Ile ijosin ti o wa ni Alps ni ibi ise re akoko, ko si jinna si afonifoji abinibi re. Leyin ti a gbe ọwọ le lori gege bi alufa, o “jowo gbogbo ọkan re sile lati wa otitọ Olorun; nitori ti o mo daju,” bi Alatunṣe akegbẹ re ti so nipa re, “iye ohun ti o ye ki oun mo, gege bi eni ti a fi agbo Kristi le lowo.” Bi o ti n wa Iwe Mimọ si, beẹ ni iyatọ ti o wa laarin awọn otitọ inu re ati awọn eke Romu n tubo n fi ara han si. O jowo ara re fun Bibeli gege bi ọrọ Olorun, aṣe kan soṣo ti o to ti ko si le baku. O ri wipe, o nilati je olutumọ ara re. Ko je fi Iwe Mimọ gbe awọn ikoni ati igbagbo ti o ti gba tele lese, ṣugbọn o ri wipe ojuse oun ni lati mo ẹko inu re ti o han kedere ni pato. O lo gbogbo ọna ti o ri lati le ni oye kikun ti o si toṣa nipa itumọ re, o si bebe fun iranlowo Emi Mimọ, eyi ti o so wipe yoo fihan fun gbogbo awọn ti won ba fi tokantokan ati adura wa.

Zwingli so wipe, “Iwe Mimọ wa lati ọdọ Olorun, ki i se ọdọ eniyan, ani Olorun ti n funni ni oye yoo fun o ni oye lati mo wipe ọrọ naa ti ọdọ Olorun wa. Ọrọ Olorun ...ko le baku; o mọlẹ, o n kọni funra re, o n fi ara re han, o n fi gbogbo igbala ati oore ofe tan imọlẹ si inu ọkan, o n tu u ninu ninu Olorun, o n re e sile, ki o baa le padanu ara re, ani ki o so ara re nu, ki o si di mo Olorun.” Zwingli funra re mo itumọ otitọ awọn ọrọ wonyi. Nigba ti o n so nipa iriri re ni akoko yii, o kowe wipe: “Nigba ti ...mo bere si nii jowo ara mi patapata fun Iwe Mimọ, ero ijinle, ati ẹko nipa Olorun ti a kọ ni ile ẹko maa n mu ero ti o yatọ wa sinu ọkan mi. Leyin-oreyin, mo ronu wipe, ‘O nilati fi gbogbo iwonyi sile, ki o si kọ nipa Olorun lati inu ọrọ otitọ Re nikansoṣo.’ Mo wa n beere lowo Olorun fun imọlẹ Re, Iwe Mimọ wa bere si nii ọrun fun mi.”

Zwingli ko gba ikoni ti o n waasu re lati ọdọ Luther. Ikoni Kristi ni. Alatunṣe ara Swiss naa so wipe, “Bi Luther ba n waasu Kristi, o n se ohun ti mo n se. Awọn ti o kọ wa si ọdọ Kristi po ju titemi lo. Ṣugbọn eyi ko ni itumọ. Emi ko ni je oruko miran ayafi ti Kristi, omọ ogun Eni ti emi i se, ti o si je wipe Oun nikansoṣo ni Balogun mi. Luther koi tii kọ iwe kankan si mi, beẹ ni emi koi tii kọ iwe kankan si Luther. Kilo de? ...Ki a baa le fihan bi Emi Olorun ti wa ni ibamu pelu ara Re to ni, niwon igba ti o je wipe, awa mejeeji, laipade ri n waasu ikoni Kristi ni ọna ti o ba ara won mu bayii.”

Ni ọdun 1516, a pe Zwingli lati wa je oniwaasu ni ile awọn ajeje ẹsin ni Einsiedeln. Yoo ni oye nipa awọn iwa ibaje Romu si nihin, yoo si ni ipa ti yoo rin jinna kọja Alps, ile abinibi

rẹ geḡe bi Alatunṣe. Lara awọn ohun ti wọn ẹ pataki julọ ni Einsiedeln ni ère Wundia ti a sọ wipe o ni agbara lati ẹ iṣe iyanu. A kọ si ara aṣẹgba oju ọna ti o wọ inu ile ijọsin naa wipe, “Ẹ le ri idariji ẹṣe gba nibi.” Ni gbogbo igba ni awọn arinrinajo ẹsin maa n lọ si ojubo Wundia yii; sugbon ni igba ajodun nla iyasimimo ẹ, ọpolofo eniyan maa n wa lati gbogbo ile Switzerland, ani lati France ati Germany. Inu bi Zwingli pupopupo nitori iṣele yii, o wa lo anfani yii lati kede ominira nipase iyinrere si awọn ti igbagbo asan ti di ni igbekun yii.

O sọ wipe, “Ẹ maṣe ro wipe Olorun wa ninu tempili yii ju bi O ti wa ninu gbogbo ohun ti O da lọ. Ni ibikibi ti ẹ ba n gbe, Olorun wa ni ọdọ yin, O si n gbo yin...Njẹ awọn iṣe ti ko ni èrè, awọn irin ajo ẹsin gigun gbogoro, ọrẹ, ère, gbigbadura si Wundia tabi awọn eniyan mimọ le fun yin ni oore ọfẹ Olorun bi? ...Èrè wo ni o wa ninu ọpolofo ọrọ ti a n sọ ninu adura? Anfani wo ni o wa ninu aṣo alufa didan ti a da bo ọrùn, ori ti a fá dán, aṣo gorojo ti n fẹ lele, tabi bata pekele ti a fi wura ẹ loṣo? ...Olorun n wo ọkan, ọkan wa si jinna si.” O sọ wipe, “Kristi, Ẹni ti a pa leṣkanṣoṣo ni ori agbelebu, ni ẹbọ ati ohun ti a pa fun ẹṣe, ti o san gbese ẹṣe awọn onigbagbo titi lae.” Opolofo awọn olugbo ẹ ni ko faramo awọn ikoni yii. O jẹ ijakule kikoro lati sọ fun wọn wipe asan ni irin ajo oniwahala ti wọn rin. Idariji ti a fifun wọn lofẹ nipase Kristi ko ye wọn. Ọna atijo lati de ọrun, ti Romu la kale fun wọn te wọn lorun. Wọn yago kuro ninu wahala ti o wa ninu wiwá ohun ti o dara ju eyi lọ. O rorun lati fi igbala wọn si ọwọ awọn alufa ati popu ju lati wa ọkàn mimọ lọ.

Sugbon awọn ẹgbẹ miran gba iroyin igbala nipase Kristi pelu ayo. Awọn ohun tí Romu ni kí wọn ẹ ko mu alaafia wá sinu ọkan wọn, wọn si fi igbagbo gba eḡe Olugbala geḡe bi imukuro fun ẹṣe wọn. Awọn wonyi pada lọ si ile lati fi imọle iyebiye ti wọn gbà han awọn miran. Bayi ni a ẹ gbé imọle lati ile de ile, ilu de ilu, ti iye awọn ti wọn n wa si ojubo Wundia si dinku jojo. Iye owo ọrẹ ti n wole dinku, nitori naa, owo oṣu Zwingli, ti a n san lati inu wọn. Sugbon eyi mu inu ẹ dun ni nigba ti o ri wipe agbara itara aimọkan ati ẹsin èké ti fọ.

Oju awọn alaṣe ijo kò fọ si ayorisi iṣe Zwingli; sugbon ni akoko yii wọn ko ẹ ohun kankan si. Wọn si n reti lati yii pada si ọna wọn, wọn ṣa ipa lati mu pelu ọrọ ẹtan; sugbon ni akoko yii, otitọ n fi ẹṣe mule ninu ọkan awọn eniyan.

Iṣe Zwingli ni Einsiedeln pèsè ẹ silẹ fun iṣe ti o pọ si ni, eyi ti yoo bere laipe. Leyin odun mēta, a pè é wa lati jẹ oniwaasu ni katedra ti o wà ni Zurich. Eyi jẹ ilu ti o ẹ pataki julọ ninu awọn ilu ti wọn parapo di orile ede Swiss ni akoko yii, ohun ti a ba ẹ nibi yoo tan kaakiri. Awọn ijoye ijo ti wọn pè é wa si Zurich ko fẹ ki atunṣe kankan o wà, nitori naa, wọn tẹsiwaju lati sọ awọn ojuse ẹ fun.

Wọn sọ fun wipe, “Wà á ẹ ohun gbogbo ti o ye lati gba awọn owó ti wọn tọ si ile ijọsin laifi oju fo eyi ti o kere julọ da. Wà á gba awọn onigbagbo niyanju, lati ori pepe iwaasu, ati ninu ile ijewo ẹṣe, lati san gbogbo idamewa, ati awọn owo ti o ye, ki wọn si fi ife wọn fun ijo han nipase owo ọrẹ wọn. Wa a ṣiṣe daradara lati jẹ ki owo ti o n wole lati ọdọ awọn alaisan, mass, ati lati inu gbogbo awọn ilana ijo o pọ si.” Awọn oluko ẹ sọ fun wipe, “Fifunni ni àmi majemu ijo, iwaasu, ati biboju tó agbo naa wà lara iṣe oniwaasu. Sugbon o le gba elomiran

lati ɛ eyi, ni pataki julọ fun iṣe iwaasu. O kò gbọḁ fun ẹnìkẹni ni ami majẹmu ayafi eniyan pataki, bi wọn ba beere fun si ni; a kì ọ nilọ lati maṣe fun ẹnìkẹni laiwo ipo rẹ.”

Zwingli tẹti silẹ laisọrọ si ikilọ yii, nigba ti o n fesi, o fi imoore rẹ han fun ọla ti wọn bu fun ni pipe é wa si ipo pataki yii, o tẹsiwaju lati ɛ alaye ohun ti o gbero lati ɛ. O sọ wipe, “A ti pa igbesi aye Kristi mọ kuro ni oju awọn eniyan fun igba pipe. Maa waasu lori gbogbo Iyinrere ti Matiu, ...lati orisun Iwe Mimọ nikan, maa ɛ alaye rẹ ni kikun, ni fifi awọn ẹsẹ wé ara wọn, ati wiwa ọye pẹlu adura ọkantan atigbadégba. Maa ɛ iṣe iranṣe mi fun ogo Olorun, fun iyin Omọ Rẹ kanṣoṣo, fun igbala tootọ fun awọn eniyan, ati fun gbigbe igbagbo tootọ larugẹ.” Bi o tilẹ jẹ wipe diẹ lara awọn ijoye ko fi ọwọ si ilana rẹ, ti wọn si ɛ ipá lati yi pada, Zwingli duro ṣinṣin. O sọ wipe oun kò mu ilana tuntun wá, bikoṣe ilana atijọ tí ijọ nlo ni igba iṣaaju nigba ti o wà ni mimọ.

Awọn eniyan ti n nifẹ si awọn otitọ ti o n kọni; ọpọ awọn eniyan si n wọ lẹ lati gbọ iwasu rẹ. Awọn ti o ti pẹ ti wọn ti wa si ile ijọsin mọ wa ninu awọn olugbo rẹ. O bẹrẹ iṣe iranṣe rẹ nipa ɣiṣi awọn Iyinrere, yoo ka a, yoo si ɛ alaye lori akọsilẹ ti a mi si nipa igbesi aye, ikọni ati iku Kristi si awọn olugbo rẹ. Nibi, gẹgẹ bi o ti ɛ ni Einsiedeln, o fi ọrọ Olorun han gẹgẹ bi aṣe kan ṣoṣo ti kò le baku, ati iku Kristi gẹgẹ bi irubọ ti o péye. O sọ wipe, “Mo fẹ lati dari yin si ọdọ Kristi— si ọdọ Kristi, ipilẹ tootọ fun igbala.” Oriṣiriṣi awọn eniyan ni wọn yí oniwaasu naa ká, lati ori awọn oloṣelu ati omọwe titi de ọdọ awọn oniṣe ọwọ ati agbẹ. Awọn eniyan n tẹti si ọrọ rẹ pẹlu ifẹ ọkan tootọ. Ki i ɛ wipe o n waasu igbala ti a fun ni lofẹ nikan, ṣugbọn o fi igboya ba awọn iwa buburu ati iwa ibajẹ akoko naa wi. Ọpọlọpọ ni wọn n yin Olorun logo bi wọn ti n kuro ni ile ijọsin. Wọn sọ wipe, “Oniwaasu otitọ ni ọkunrin yii. Oun ni yoo jẹ Mose wa ti yoo dari wa jade kuro ninu okunkun Ijibiti.”

Bi o tilẹ jẹ wipe a kọkọ fi idunnu gba iṣe rẹ, lẹyin igba diẹ, àtakò dide. Awọn alufa ajeje ẹsin ɣiṣe lati dí iṣe rẹ lẹwọ ati lati tako awọn ikọni rẹ. Awọn kan fi ɛ ẹlẹya, wọn si kegan rẹ; awọn miran ɛ afojudi si ti wọn si n hale mọ. Ṣugbọn Zwingli fi suuru fi ara da gbogbo rẹ, o sọ wipe: “Bi a ba fẹ lati jere awọn eniyan buburu si ọdọ Kristi, a nilati di oju wa si ọpọlọpọ nnkan.”

Ni aarin akoko yii, osiṣe tuntun kan wá lati ran iṣe atunṣe lẹwọ. Ọrẹ igbagbo ti a fọmọ yii ni Basel ran ẹnìkan ti o n jẹ Lucian wa si Zurich pẹlu diẹ lara awọn iwe Luther, o sọ wipe, tita awọn iwe yii le jẹ ọna ti o lagbara lati tan imọlẹ naa ka. O kọwe si Zwingli wipe, “Woo boya ọkunrin yii ni ọgbọn ati oye ti o yẹ; bi o ba ri bẹ, jẹ ki o gbe awọn iṣe Luther kaakiri ọdọ awọn ara Swiss, lati ilu de ilu, lati ileto de ileto, lati abule de abule, ani lati ile de ile, paapaa julọ itumọ rẹ lori Adura Oluwa, eyi ti o kọ fun awọn omọ ijọ. Bi a ba ti ɛ mọ wọn si bẹ ni awọn olubara rẹ yoo ti pọ to.” Bayii ni imọlẹ ɛ ri aaye wọle. Ni igba ti Olorun n mura lati já ide aimọkan ati ẹsin èké, ni akoko naa ni Satani n ṣiṣe pẹlu gbogbo agbara lati ju awọn eniyan sinu okunkun ati lati dè wọn mọlẹ si. Bi awọn eniyan ti n dide ni orisirisi ilu lati fi idariji ati idalare nipasẹ ẹjẹ Kristi han awọn eniyan, Romu n tẹsiwaju pẹlu agbara lakotun lati ɛ oja rẹ si gbogbo ile ti n ɛ ẹsin

Kristeni, o n ta idariji eṣe nitori owo.

Gbogbo eṣe ni o iye owo re, ti a si n fun awon eniyan ni ase lati deṣe laisi idiwo, bi ile isura ba saa ti kun. Egbe mejeeji yii n tesiwaju,— okan n fun ni ni idariji eṣe nitori owo, ekeji n waasu idariji eṣe nipase Kristi,—Romu n faaye gba eṣe, o n so o di ona lati ri owo; awon Alatanse n se ibawi eṣe, won n toka si Kristi gege bi olumukuro eṣe, ati oludande.

Awon alufa onibara ti egbe Dominican ni a gbe ise tita idariji eṣe fun ni Germany, Tetzal, oniwaibaje si ni o n se adari re. Owon awon egbe Franciscan ni a fi si ni Switzerland, labe akoso Samson, ajeje esin ara Italy. Samson ti se ise ti o dara fun ijo na, niwon igba ti o ti gba owo nla si inu apo ijo padi lati Germany ati Switzerland. Nisinsinyii, o n rin ile Switzerland kaakiri, ti opo ero si n tele leyin, o n gba owo perete ti awon agbe aroko ni lowo, o si n gba ebun nlanla lati odo awon oloro. Sugbon agbara ise atunse naa n fi ara re han ni didi okoowo yii lowo, bi o tile je wipe ko le daa duro. Zwingli si wa ni Einsiedeln nigba ti Samson, leyin ti o de si Switzerland, gbe oja re won inu ilu kan ti ko jina lo. Niwon igba ti a ti ta lolobó lori ohun ti o wa se, Alatanse naa jade lo se atako re. Awon mejeeji ko pade ara won, sugbon asewori Zwingli ni titu asiri etan alufa onibara yii po debi wipe, o nilati fi ilu naa silo lo si awon ibomiran.

Ni Zurich, Zwingli fi itara waasu lati tako awon ti n ta idariji eṣe; nigba ti Samson de ibe, iranṣe igbimo ilu naa to o wa, o so fun wipe ko si aaye fun lati wole. Pelu ogbon ewe, o ri aaye wole nikeyin, sugbon a le kuro nibe laita ohun kan, laipe o fi Switzerland silo.

Ajakale arun, tabi Iku Alagbara ti o wa si Switzerland ni odun 1519 tun fun ise atunse ni agbara si. Bi awon eniyan ti n fi oju rinju pelu apanirun yii, opolopo ni won ri bi iwe idariji eṣe ti won sese ra ti jasi asan ti ko si nitumo to; won fe lati ni ipile ti o daju fun igbagbo won. Zwingli funra re ri ikolu aisan yii ni Zurich; o wo lara debi pe a lero wipe ara re ko ni ya, a si n so kaakiri wipe o ti ku. Ireti ati igboya re ko mi ni akoko idanwo yii. O fi igbagbo wo agbelebu Kalfari, pelu igbekele ninu imukuro eṣe ti o daju. Nigba ti o pada de lati enu bebè iku, o fi itara waasu iyinre ju ti tele lo; awon oro re ni agbara ti o yanilenu. Awon eniyan fi ayọ ki alufa won owon kaabo, eni ti o sese ti bebè isa oku de. Awon funra won sese siwo titoju alaisan ati eni ti n ku lo tan ni, won wa moyi iyinre ju ti tele lo.

Zwingli ni oye ti o mo gaara nipa otito re si, o si ni iriri agbara isodimimo re si. Iṣubu eniyan ati eto igbala ni awon ohun ti o n waasu le lori. O so wipe, “Gbogbo wa di oku ninu Adamu, a teri sinu iwa ibaje ati idalebi.” “Kristi ...ti ra irapada ti ko le tan fun wa...Ijiya re je ...irubo ayeraye, ti o si le woni san patapata titi lae; o tu idajo Olurun loju titi lae fun gbogbo eni ti o ba gbekere pelu igbagbo ti o duro sinṣin, ti ko ye.” Sibe, o fi koni kedere wipe eniyan ko ni ominira lati tesiwaju ninu eṣe nitori oore ofe Kristi. “Nibikibi ti a ba ti ni igbagbo ninu Olurun, nibe ni Olurun wa; nibikibi ti Olurun ba wa, itara ti n muni se ise rere yoo wa nibe pelu.”

Ifẹ awon eniyan si iwaasu Zwingli po to bee gee ti ile ijosin a kun akunfaya pelu awon ero ti won wa n gbo o. Diedie, ni bi won ti se le gba a, o n sipaya otito si awon olugbo re. O

sọra lati maṣe kọkọ waasu awọn ohun ti yoo dáyàfò wọn, ti yoo si fa ikunsinu. Iṣe rẹ ni lati jere ọkan wọn sinu ẹkọ Kristi, lati ṣe wọn rọ pẹlu ife Rẹ, ati lati gbe apeṣere rẹ siwaju wọn; bi wọn ba ṣe n gba ikọni iyinrere, bẹe ni igbagbo ati iṣe asan wọn yoo maa ṣi kuro.

Diẹdẹ ni iṣe Atunṣe naa n ṣe iwaju ni Zurich. Awọn ọta rẹ bẹrẹ atako kikan pẹlu ibeṣu. Ni ọdun kan seyin, ajeje ẹsin ti Wittenberg ti ṣe rárá si popu ati ọba ni Worms, ó wa dabi ẹnipe ohun gbogbo n tọka si iru ikosile aṣe popu kan naa ni Zurich. A ṣe atako lemọlemọ si Zwingli. Ni gbogbo igba ni a n dana sun awọn atele iyinrere ni agbegbe awọn atele popu, ṣugbọn eyi kò tó; a nilati pa olukọ ẹkọ odi lenu mọ. Lati ṣe eyi, biṣọbu Constance ran aṣoju mọta lọ si igbimọ ni Zurich, wọn fi ẹsun kan Zwingli wipe o n kọ awọn eniyan lati tako awọn ofin ijo, o si n tipa eyi da alaafia ati eto daradara ti o wa ninu awujọ ru. O sọ wipe bi a ba kọ aṣe ijo sile, idarudapo yoo bẹ sile nibi gbogbo. Zwingli dahun wipe oun ti n kọni ni iyinrere ni Zurich, “eyi ti o ni alaafia ati idakejẹ ju ilukilu lọ ninu orile ede naa” fun ọdun merin. O wa sọ wipe, “Njẹ ẹsin Kristeni kọ ni o wa dara julọ fun aabo gbogbo eniyan bi?”

Awọn aṣoju naa gba awọn alaṣe adugbo niyanju lati duro ninu ijo, ati pe laisi rẹ, ko si igbala. Zwingli dahun wipe: “E maṣe jẹ ki ifesunkanni yii o da yin laamu. Ipilẹ ijo ni Apata kan naa, Kristi kan naa, ti o fun Peteru ni orukọ rẹ, nitori ti o fi ododo jẹwọ Rẹ. Ọlọrun gba ẹnikeṇi lati gbogbo orile ede ti o ba gbagbo ninu Jesu Oluwa pẹlu gbogbo ọkan rẹ. Eyi ni ijo tooto, ti ẹnikeṇi ti ko ba si ninu rẹ kò le ri igbala.” Nitori aperi yii, ọkan ninu awọn aṣoju biṣọbu naa gba igbagbo ti a fọ mọ.

Igbimọ naa kọ lati gbe igbese kankan lati tako Zwingli, Romu wa mura fun atako miran. Nigba ti Alatunṣe naa gbọ nipa ète awọn ọta rẹ, o sọ wipe: “Jẹ ki wọn maa bọ; mo bẹru wọn bi bebe okuta ti n bẹru omi ti n ru nisalẹ rẹ.” Akitiyan awọn oloye ijo tubọ n jẹ ki iṣe ti wọn fẹ bi ṣubu o maa ṣe iwaju si ni. Otito naa n ṣe iwaju lati tan kalẹ. Bi Luther ti poora ba ọkan awọn atele rẹ jẹ ni Germany, ṣugbọn wọn tun mọkan le bi wọn ti ri bi iyinrere ti n ṣe iwaju ni Switzerland.

Bi iṣe Atunṣe ti n fese mule ni Zurich, ayorisi rẹ fi ara han daradara ni titẹ iwa ọdaran rì, ti o si n jẹ ki ètò ati alaafia o jọba. Zwingli kowe wipe, “Alaafia ṣe ibugbe rẹ sinu ilu wa, kò si ija, kò si agabagebe, ko si ijowú, ko si wahala. Nibo ni iru isọkan bayi tile wá bikoṣe lati ọdọ Oluwa, ati awọn ikọni wa ti wọn fi èsò alaafia ati iwabi-ọlọrun kun inu wa?”

Awọn iṣegun ti iṣe Atunṣe n ri tubọ n ru awọn eṣe sin Romu ninu soke si ni, wọn si sa ipa si lati bi i ṣubu. Nigba ti wọn ri aseyori kekere ti wọn ṣe nipa ṣiṣe inunibini lati tẹ iṣe Luther ri ni Germany, wọn pinu lati fi ohun ija iṣe atunṣe koju rẹ. Wọn yoo ṣe ariyanjiyan pẹlu Zwingli, wọn yoo ṣe eto ohun gbogbo sile lati ri wipe wọn ṣegun nipa yiyan ibi ijiroro funra wọn, ki i ṣe eyi nikan, ṣugbọn wọn a tun yan awọn ti yoo ṣe idajo ariyanjiyan naa. Bi wọn ba si tile ni Zwingli ni ikawọ wọn, wọn a ri wipe ko bọ mọ wọn lẹwọ. Bi wọn ba ti pa olori rẹ lenu mọ, eḡbe naa yoo fọ ni kiakia. Ṣugbọn wọn fi ète yii ṣe asiri.

A yan Baden geḡe bi ibi ti a o ti ṣe ariyanjiyan yii; ṣugbọn Zwingli ko si nibe. Awọn igbimọ Zurich ni ifura si ète awọn eṣe sin popu, bi wọn ti n danasun awọn ti wọn ṣe ijewọ

iyinrere ni agbegbe awon atele popu si ti ki won nilo, nitori naa, won ko je ki alufa won o fi ara re si inu ewu. Ni Zurich, o setan lati koju gbogbo awon asaju ti Romu ba le ran; sugbon lati lo si Baden, nibi ti a ti ta eje opolopo awon ajeriku fun otito sile, yoo tumo si wiwo enu iku lo. A yan Oecolampadius ati Haller lati se asaju Alatunse naa, nigba ti ilumoka Dr Eck, ti opolopo awon omowe ati alufa agba ti leyin je olugbeja Romu.

Bi o tile je wipe Zwingli ko si ninu apero naa, a ri ipa re. Awon atele popu nikan ni won yan awon akowe, won si kilo fun eniken lati mase ko ohunkohun sile bi won ko ba fe ku. Pelu eleyi, Zwingli n gba iroyin kikun lori ohun ti won so ni Baden. Akoko kan ti o wa ni ibi ariyanjiyan yii n se akosile awon ohun ti won ba so ni ojo naa bi o ba ti di asale. Awon akoko meji kan a wa ko awon iwe wonyi, pelu awon leta Oecolampadius, lo si odo Zwingli ni Zurich. Alatunse naa a dahun si won, o n gba won niyanju, o si n fun won ni imoran. Asale ni o n ko leta tire, awon akoko wonyi a si ko won dani pelu won lo si Baden ni aaro. Lati mase je ki awon asobode ilu naa o funra si won, awon iranse wonyi a gbe agbo adiyẹ sori, a si je ki won koja laisi idiwo.

Bayi ni Zwingli se tesiwaju lati ba awon alatako re ti won je alarekereke jagun. Myconius so wipe, o “sise pupo nipa ironu re, asun re, ati imoran ti o n ran lo si Baden, ju eyi ti i ba se bi o ba funra re wa nibẹ, ti o n jiroro pelu awon ota re lo.”

Inu awon elesin Romu ti n dun wipe awon ni yoo segun, nitori naa, won wa si Baden pelu aso olowo iyebiye ati awon ohun oso ara didan. Won n gbe igbesi aye olojo, ti tabili won si kun fun onje olowo iyebiye ati oti waini ti o dara julio. Won n se efe, won si n se ariya alariwo lati le da ara won lara ya leyin wahala ise ijo. Awon Alatunse yatọ patapata si eyi; awon eniyan n wo wongege bi eni ti o fi die san ju awon onibara lo, awon ti onje perete ti won n je ki i je ki won pe lori tabili onje. Eni ti o gba Oecolampadius sile n wo o ninu yara re, o ri wipe biko ba kawe, a maa gbadura, o wa yaa lenu jojo, ti o fi so wipe eloko odi naa saa je “olufokansin pupopupo.”

Ninu apero naa, “Eck fi igberaga gun ori pepe iwasu ti a se loso pupopupo, nigba ti Oecolampadius, onirele, eni ti aso re ko lowo lori joko niwaju alatako re lori apoti kan sa.” Ohun Eck rinle, idaniloju re ko si ba a ku. Itara re tun lagbara si nitori ireti goolu ati okiki; nitori owo nla ni a yoo fi ta olugbeja igbagbo lore. Nigba ti sisoro ti o mogbon wa baku, o bere si nii soro ni ona itabuku, ti o si n bura.

Oecolampadius wa ni iwontuwonsi, ko si gbekere ara re, o sunraki kuro ninu wahala naa, sugbon nisinsinyii, o wo inu re pelu ileri olojo wipe: “Emi ko mo odiwon kan fun idajo ayafi oro Olorun.” Bi o tile je wipe o je onirele, ti o si n bowo fun ni ninu iwa re, o fi ara re hangege bi eni ti o kun oju osuwon, ti o si duro sinshin. Nigba ti awon elesin Romu, gege bi ise won, n lo asa ijo, Alatunse naa duro gbongboin pelu Iwe Mimọ. O so wipe, “Asa ko ni agbara ni Switzerland, ayafi bi o ba wa ni ibamu pelu iwe ofi ninu oro igbagbo, Bibeli ni iwe ofi wa.” Iyatọ ti o wa laarin awon olujiyan mejeeji yii ni ipa. Isoworonu Alatunse ti o da saka, ti

o gbé kalẹ̀ pẹ̀lu irelẹ̀ ati suuru, ni itumọ̀ loju awọn ti wọn fi irira yipada kuro ni ọdọ ifonnu ati ariwo Eck.

Ọjọ mejidinlogun ni wọn fi ẹ̀ aperi naa. Ni opin rẹ̀, awọn atẹle popu fi igboya sọ wipe awọn ni wọn gbégbá orókè. Ọpọlọpọ awọn ijoye ni wọn ti Romu lẹyin, igbimọ naa kede wipe awọn Alatunṣe naa baku, a tun sọ wipe, ati awọn, ati olori wọn Zwingli, a yọ wọn kuro ninu ijo. Sugbọn awọn eso àpérò naa fi awọn ti wọn ni ajulo han. Ijakadi naa fun iṣe awọn Protestant lokun si ni, ko si pẹ pupọ lẹyin eyi ti awọn ilu Bern ati Basel ẹ̀ ijewọ lati tẹle iṣe Atunṣe.

Ori 10 – Ìdàgbàsokè iṣe Àtunṣe Ní Germany

Bi Luther ti poora ni ọna ti a ko le ṣe alaye rẹ fa ibinu kaakiri gbogbo Germany. A n beere nipa rẹ ni ibi gbogbo. A n sọ awọn àṣesọ ti wọn buru julọ nipa rẹ, ti ọpọlọpọ si gbagbo wipe a ti pa a. Ọpọ eniyan sọfọ nitori rẹ, ki i ṣe awọn ọrẹ rẹ nikan, ṣugbọn ati awọn egbeṣẹrun ti wọn koi ti i fi ipinu wọn han nigbangba lati ṣe atilẹyin iṣe Àtunṣe.

Ọpọ ninu wọn ni wọn si da majemu wipe wọn yoo gbẹsan iku rẹ...

Awọn adari ẹsin Romu беру lati ri bi ikorira awọn eniyan si wọn ti pọ to. Bi o tilẹ jẹ wipe inu wọn kọkọ dun nigba ti wọn ro wipe Luther ti ku, laipe, wọn fẹ lati fi ara pamọ kuro ninu ibinu awọn eniyan. Iwa ogboju rẹ ko damu awọn ọta rẹ nigba ti o wa ni aarin wọn bii ti igba ti a mu kuro ni aarin wọn. Awọn ti wọn n wọna lati pa Alatunṣe onigboya naa ninu ibinu wọn wa n беру nisinsinyii nigba ti o di ẹni igbekun ti ko le ran ara rẹ lọwọ. Ẹnikan sọ wipe, “Ọna kan sọsọ ti o ṣeku lati gba ara wa la ni lati tan fitila, ki a wa Luther kaakiri gbogbo aye, ki a si da pada fun orilẹ ede ti n beere fun.” Aṣe ọba ko ni agbara mọ. Inu bi awọn aṣojú popu nigba ti wọn ri wipe awọn eniyan ko fi iyè si wọn bi wọn ti ṣe fi iye si ohun ti o ṣelẹ si Luther.

Iroyin wipe o wa ni alaafi bi o tilẹ jẹ wipe ẹlẹwọn ni ṣe iṣẹ awọn eniyan rọ, ṣugbọn o tun fi ifẹ rẹ kun wọn lẹkan si. Awọn eniyan n fi itara ka awọn iwe rẹ ju ti tẹlẹ lẹ. Iye awọn eniyan ti wọn darapọ mọ iṣe akọni, ti ko беру ohun ti yoo ṣelẹ, ṣugbọn ti o duro ti ọrọ Ọlórún yii, tubọ n pọ si. Iṣe Àtunṣe tubọ n ni agbara si lojoojumọ. Irugbin ti Luther gbin wu ni ibi gbogbo. Aisinile ṣe iṣe ti i ba baku lati ṣe bi o ba wa nile. Awọn oṣiṣe miran ri ojuse tuntun, niwọn igba ti olori nla wọn ko si mọ. Pẹlu igbagbo tuntun ati ifokansin, wọn tẹsiwaju pẹlu ohun gbogbo ti agbara wọn le ṣe, ki iṣe ti o bẹrẹ daradara ma baa ni idiwo.

Ṣugbọn Satani ko kawọ gbinra. O wa ṣe ohun ti o saba maa n ṣe ni gbogbo igba ti egbe alatunṣe ba dide—lati tan awọn eniyan jẹ, ati lati pa wọn run nipa fifun wọn ni ayederu dipo iṣe tootọ. Bi awọn èké Kristi ti wa ni ọrundun akọkọ ni ijo Kristeni, bẹẹ geṣe ni awọn woli èké dide ni ọrundun kẹrindinlogun.

Awọn eniyan diẹ, ti wọn ni imọlara ohun ti o n ṣelẹ ninu ilana ẹsin, ni ero wipe wọn ti gba ifi pataki lati ọrun, wọn si n sọ wipe Ọlórún ti yan wọn lati pari iṣe Àtunṣe ti Luther fi imele bẹrẹ. Ni tootọ, wọn n yi iṣe ti o ṣe pada ni. Wọn kọ otitọ nla ti o jẹ ipileṣe iṣe Àtunṣe silẹ—wipe ọrọ Ọlórún jẹ odiwọn ti o tọ ti o si peye fun igbagbo ati iṣesi; wọn si fi odiwọn èrò ọkan, ati imọlara ẹmi wọn ti ko daju ti o si n yipada ọpọ. Nipa bi wọn ti yẹ ohun nla ti o n da irọ ati aṣiṣe mọ si egbe kan yii, ọna si silẹ fun Satani lati maa dari ọkan awọn eniyan bi o ti fẹ.

Ọkan ninu awọn woli yii sọ wipe angẹli Gabrieli ni o kọ oun. Akẹkọ kan ti o dara pọ mọ fi ẹkọ rẹ silẹ, o n sọ wipe, Ọlórún funra rẹ ti fun oun ni oṣẹ lati ṣe itumọ ọrọ Rẹ. Awọn miran ti wọn ni ẹmi igbonaraju ẹsin dara pọ mọ wọn. Ki i ṣe ariwo kekere ni iṣesi awọn alara

gbigbona ẹsin yii da silẹ. Iwaasu Luther mu ki awọn eniyan ni ibi gbogbo o ri idi ti a fi nilo atunṣe, ṣugbọn nisinsinyii, irọ awọn woli tuntun yii ṣi awọn olooto eniyan diẹ lona.

Awọn adari ẹgbẹ yii lọ si Wittenberg, wọn si sọ igbagbọ wọn fun Melancthon ati awọn alabasiṣepọ rẹ. Wọn sọ wipe: “Ọlọrun ni o ran wa wá lati ki awọn eniyan nilọ. A ti bá Oluwa sọrọ; a mọ ohun ti yoo ṣe; ni ọrọ kan, a jẹ apostoli ati woli, a si wa lati ba Dr Luther sọrọ.”

Ẹnu ya awọn Alatunṣe, iporuuru ọkan si mu wọn, wọn koi ti i ri iru eleyi ri, nitori naa wọn ko mọ ohun ti wọn yoo ṣe. Melancthon so wipe: “Ẹmi ti o yatọ wa ninu awọn eniyan wọnyi looto; ṣugbọn iru ẹmi wo ni? ...Ni ọna akoko, ẹ jẹ ki a sọra lati mase pa ina Ẹmi, ṣugbọn ni idakeji, ki a sọra ki ẹmi Satani mase ṣi wa lona.”

Eso ẹkọ tuntun yii fi ara han laipe. O jẹ ki awọn eniyan o kọ Bibeli silẹ, tabi ki wọn paati patapata. Idarudapo de ba awọn ile ẹkọ. Awọn akekọ kọ gbogbo ikora-ẹni-nijanu silẹ, wọn kọ ẹkọ wọn silẹ, wọn si fi ile ẹkọ giga silẹ. Awọn ti wọn ro wipe wọn kun oju oṣuwon lati ta iṣe Atunṣe ji, ati lati dari rẹ tile n ti i si bebe iparun ni. Awọn ẹlesin Romu wa ni igboya wọn pada, wọn si sọ pelu idunnu wipe: “Ijakadi kan soṣo ni o ku, gbogbo re yoo si jẹ tiwa.”

Nigba ti Luther, ti o wa ni Wartburg gbọ ohun ti o ṣe yii, o sọ pelu aniyani wipe: “Mo ti n reti wipe Satani yoo ran wahala yii si wa.” O woye iwa awọn ti wọn n pe ara wọn ni woli wọnyi o si ri ewu ti o fẹ wu iṣe otitọ. Atako popu ati ti ọba kò fun ni wahala ati aniyani ọkan ti ó wa n ni nisinsinyii. Awọn ọta ti o buru julọ fun iṣe Atunṣe jade lati inu awọn ti wọn pe ara wọn ni ọrẹ rẹ. Awọn otitọ ti wọn fun ni ayọ nla ati itunu ni a wa n lo lati fa wahala, ti a si n fi n da idarudapo silẹ ninu ijo.

Ẹmi Ọlọrun ni o ran Luther lowo ninu iṣe Atunṣe, o si se e ju bi agbara rẹ ti mọ lọ. Ko ro lati se awọn ipinu ti o se, tabi lati se awọn ayipada nla ti o se. O jẹ ohun elo ni ọwọ Agbara Ayeraye. Sibẹ o wariri fun ayorisi iṣe rẹ. O sọ nigba kan wipe: “Bi mo ba ri wipe ikoni mi pa ẹnikan lara—eniyan kan soṣo, bi o tile wu ki o jẹ ẹni yepere, ti ko si lokiki to,—eyi ti ko le se nitori iyinrere funra rẹ ni,—maa yan lati ku ni ẹmewa ju ki n kọ lati yipada lọ.”

Ni akoko yii, Wittenberg funra rẹ, aarin gungun iṣe Atunṣe funra rẹ, n yara ṣubu sabẹ agbara igbonara ẹsin ati iwa ailofin. Awọn iṣele buburu yii ko waye nitori awọn ikoni Luther; ṣugbọn awọn ọta rẹ n fi ẹsun yii kan an kaakiri gbogbo ile Germany. Ninu ẹdun ọkan rẹ, o maa n beere nigba miran wipe: “Se bi opin yoo ti deba iṣe Atunṣe niyii?” Ṣugbọn bi o ti ba Ọlọrun jijadu ninu adura, alaafia wa sinu ọkan rẹ. O sọ wipe, “Iṣe naa ki i se temi, ṣugbọn ti Rẹ ni, Iwo ko ni jẹ ki igbonara ẹsin, tabi ẹkọ eke o ba a jẹ.” Ṣugbọn ko le fi ara da a ki oun o kuro loju ija ni iru akoko wahala yii. O pinu lati pada si Wittenberg. Ni kia, o bere irin ajo elewu yii. A ti le kuro ninu ilu. Awọn ọta ni ominira lati pa; a ti ki awọn ọrẹ rẹ nilọ lati mase ran an lowo tabi gba a silẹ. Ijoba n se atako si awọn atele rẹ lona ti o buru julọ. Ṣugbọn o ri ti ewu n wu iṣe iyinrere, o si jade lọ ni oruko Oluwa, laiberu, lati ja fun otitọ.

Ninu leta ti o kọ si afobaje, nigba ti o sọ ipinu rẹ lati kuro ni Wartburg, Luther sọ wipe: “Jẹ ki o di mimọ fun ọlanla rẹ wipe mo n lọ si Wittenberg labẹ aabo ti o fi ohun gbogbo ga ju ti awọn ijeye tabi ti afobaje lọ. Mi o ro lati beere fun iranlowo ololajulo rẹ, bẹ ni mi o fẹ aabo

rẹ, dipo bẹẹ, maa daabo bo ọ funra mi. Bi mo ba mọ wipe ọlọlajulo rẹ le tabi yoo daabo bo mi, mi o ni lọ si Wittenberg rara. Ko si ida kan ti o le jẹ ki işe yii o tẹsiwaju. Ọlọrun nikan ni o nilati şe ohun gbogbo, laisi iranlọwọ tabi atilẹyin eniyan. Eni ti o ba ni igbagbo ti o tobi julọ ni o le daabo boni julọ.”

Ninu lẹta keji ti o kọ loju ọna Wittenberg, Luther fi kun pe: “Mo şetan lati gba aidunnu ọlọlajulo, ati ibinu gbogbo aye. Şe ki i şe awon ara Wittenberg ni aguntan mi ni? Şe Ọlọrun kọ ni o fi won fun mi ni? Şe ko wa yẹ bi o ba nilo bẹẹ, lati koju iku nitori won? Ati wipe, mo beru lati ri ajalu nla ti o fẹ şeşe ni Germany, eyi ti Ọlọrun yoo fi şe idajo fun orile ede wa.”

O bẹrẹ işe rẹ pelu işora, irele, sibe pelu ipinu ati iduroşinsin. O sọ wipe, “Ọrọ Ọlọrun ni a nilati fi bi ohun ti a fi iwa ipa tedo lule, ti a si nilati fi párun. Emi ko ni wu iwa ipa lati tako awon onigbagbo asan ati alaigbagbo...A ko nilati fi ipa mu enikeni. Ominira ni pataki igbagbo.”

Ko pe ti a royin rẹ kaakiri Wittenberg wipe Luther ti pada de, ati pe oun ni yoo waasu. Awon eniyan rọ wa lati iha gbogbo, ile ijosin si kun akunfaya. O gun ori pepe iwaasu, o si fi oğbon ati irele şe ikoni, igbaniniyanju, ati ibaniwi. O sọ nipa awon ti won n wuwa jagidijagan lati kase mass kuro nile wipe:

“Mass ki i şe ohun ti o dara; Ọlọrun tako o; o yẹ ki a kase rẹ kuro nile; maa si fẹ ki a fi ounjẹ ale Oluwa ti iyinrere ropo rẹ kaakiri gbogbo aye. Şugbon e mase jẹ ki a fi ipa mu enikeni kuro ninu rẹ. A nilati fi ọrọ naa si ọwọ Ọlọrun. Awa kọ ni yoo şe işe naa bikoşe ọrọ Rẹ. E e beere wipe kilo de ti o fi nilati ri bẹẹ? Nitori pe mi o ni okan awon eniyan ni ọwọ mi bi amokoko ti i ni amọ. A ni eto lati soro: a ko ni eto lati muni şe e. E jẹ ki a waasu; Ọlọrun ni ó ni eyi ti o ku. Bi o ba şe wipe mo lo iwa ipá ni, kini i ba jẹ ere mi? Irora, asa, idibon, işe eniyan ati agabagebe...Ko ni si isotito atokanwa, igbagbo tabi ife. Nibi ti awon metetea wonyi ko ba si, ko si ohun ti o wa nibe, mi o si ni fẹ lati ni iru ayorisi yii...Ọlọrun n şişe pelu ọrọ Rẹ ju eyi ti emi ati iwọ ati gbogbo aye bi a ba pa okun wa po le şe lo. Ọlọrun n fi ọwọ ba okan; bi a ba si ti jere okan, a ti jere ohun gbogbo....

“Maa şe iwasu, maa şe ijiro, maa si kowe; şugbon mi o ni fi ipa mu enikeni, nitori işe atinuwa ni igbagbo jẹ. E wo ohun ti mo ti şe. Mo tako popu, tita idariji eşe, ati awon elesin popu, şugbon ki i şe pelu ija tabi iwa ipa. Mo gbe ọrọ Ọlọrun siwaju; mo waasu, mo tun kowe— ohun ti mo şe ko ju yen lo. Sibe nigba ti mo n sun, ...ọrọ iwaasu bi esin popu şubu, ko si si ọba kan tabi ijoye ti o le şe e ni iru ijamba yii. Sibe, mi o şe ohun kankan; ọrọ naa ni o şe gbogbo rẹ. Bi o ba şe wipe mo fẹ lati lo iwa ipa ni, gbogbo ile Germany ni i ba ti kun fun eje. Şugbon ki ni eyi i ba yori si? Iparun ati idibaje ara ati okan. Nitori naa, mo dake, mo si jẹ ki ọrọ naa o maa danikan rin kaakiri aye.

Luther n waasu fun ọpọ awon ero ti won n fẹ lati gbọ ọ fun ose kan gbako lojoojumọ. Ọrọ Ọlọrun fọ agbara irusoke igbonara esin. Agbara iyinrere si da awon ti a şi lona pada si oju ọna otito.

Luther ko ni ero lati tako awọn alaragbigbona ẹsin, awọn ti işe wọn ti fa iwa buburu nla. O ri wọn bi ẹni ti iwoye wọn ko jinlẹ to, ti kò kó itara wọn nijanu, awọn ti wọn n sọ wipe wọn gba imọlẹ pataki lati ọrun, şugbọn ti wọn ko le fi ara da atako kekere, tabi ibawi tabi imọran ti a funni ninu aanu. Wọn ri ara wọn bi ẹni ti o ni aṣe ti o ga julọ, wọn fẹ ki gbogbo eniyan o gba aṣe wọn laisi ibeere. Şugbọn bi wọn ti sọ wipe wọn fẹ ba ni ijiroro, o gba lati pade wọn. O si fi iwa èké wọn han to bẹe gẹe ti awọn opurọ wonyii fi nilati fi Wittenberg silẹ ọgan.

Erokero nipa ẹsin yii dawọ duro fun igba diẹ; şugbọn leyin ọdun diẹ, o gbilẹ kan pẹlu agbara nla, o si şe awọn işe buburu nla pẹlu. Luther sọ nipa awọn adari ẹgbẹ yii pe: “Iwe Mimọ dabi oku lẹta, gbogbo wọn si berẹ si nii kigbe, ‘Emi! Emi!’ Şugbọn dajudaju mi o ni tele wọn lọ si ibi ti ẹmi wọn n dari wọn lọ. Ki Ọlọrun aanu o pami mọ kuro ninu ijo ti ko si awọn miran ayafi awọn eniyan alaileṣe. Mo fẹ lati gbe pẹlu awọn onirele, alailagbara, alaisan, ti wọn mọ, ti wọn si ni imọlara eṣe wọn, ti wọn n kerora, ti wọn si n kigbe nigbagbogbo si Ọlọrun lati isale ọkan wọn lati gba itunu ati iranlowọ Re.”

Thomas Munzer, ẹni ti o şe akitiyan julọ ninu awọn elerokero ẹsin jẹ ẹni ti o ni ẹbun, eyi ti o şe wipe bi o ba lo o daradara, yoo ran an lowọ lati şe rere; şugbọn koi tii kọ ẹkọ akọkọ nipa ẹsin tooto. “O ni ifẹ lati şe atunṣe gbogbo aye, o ti gbagbe, gẹgẹ bi gbogbo awọn onitara ti maa n şe, wipe işe atunṣe nilati berẹ pẹlu oun gan alára.” O ni ifẹ lati ni ipo ati agbara, ko si fẹ lati jẹ ẹnikẹji, ani fun Luther paapa. O sọ wipe ni fifi Iwe Mimọ ropo popu, awọn Alatunṣe tilẹ n gbe iru ẹsin popu miran kale ni. O sọ wipe a ti yan oun lati ọrun lati wa fi işe atunṣe tooto han. Munzer sọ wipe, “Ẹnikẹni ti o ba ni ẹmi yii, ní igbagbo tooto, bi ko ba tilẹ tii ri Iwe Mimọ ri ni gbogbo ojo aye re.”

Awọn olukọ elerokero wonyi n fi ara wọn silẹ lati jẹ ki ero ọkan wọn o maa dari wọn, wọn ri gbogbo ero, ati imọlara gẹgẹ bi ohùn Ọlọrun; nitori naa, wọn şe e ni aṣaju. Awọn miran sun Bibeli wọn níná, wọn wipe: “Lẹta n pani, şugbọn Emi n funni ni iye.” Ikọni Munzer nipa lori ifẹ eniyan lati ri ohun agbayanu, o tun n tẹ igberaga wọn lorun nipa gbigbe ero ati igbagbo eniyan ga ju ọrọ Ọlọrun lọ. Ọpọ eniyan ni wọn gba awọn ikọni re. Laipe, o kọ gbogbo eto ninu isin apapo silẹ, o tun sọ wipe gbigbọran si awọn ijeye lenu tumọsi sisin Ọlọrun ati Beliali.

Ọkan awọn eniyan ti o ti berẹ si nii kọ ajaga popu silẹ, ti berẹ si nii şe waduwadu labẹ ikoninijanu aṣe ilu. Awọn ikọni ayi-nnkan pada ti Munzer fi n kọni, ti o n fi Ọlọrun şe atileyin re, mu ki wọn kuro labẹ gbogbo akoso patapata, ti wọn si fi akoso fun aimọkan, ati itara wọn. Irukerudo ati ija nla ni o tele, ti ile Germany si kun fun eje.

Irora ọkan ti Luther ti ni mọ fun ojo pipe ṣaaju iriri re ni Erfurt wa kun ọkan re ni ilopo meji bi o ti n ri abayori irokuro ẹsin, ti a si n di ẹbi re ru işe Atunṣe. Awọn ijeye eṣe sin popu sọ wipe—ọpọ si şetan lati gba ọrọ naa gbọ—wipe işote naa jẹ ayorisi awọn ikọni Luther.

Bi o tilẹ jẹ wipe ẹsun yii ko fi eṣe mulẹ rara, o ko iporuuru ọkan ba Alatunṣe naa. Wipe a dojuti işe otito nipa gbigbe si ipo kan naa pẹlu erokero ti o buru julọ ju ohun ti o le farada lọ. Ni ọna keji, awọn adari ninu işote naa korira Luther nitori pe, ki i şe wipe o tako awọn ikọni wọn nikan, şugbọn o tun n sọ wipe ko ti ọdọ Ọlọrun wa, o tun pe wọn ni ọlote si aṣe

ijoba. Ni ifèsì, wọn pe e ni opurọ buruku. O dabi ẹnipe ó kó ikorira awọn ijoye ati ti awọn eniyan si ori ara rẹ.

Inu awọn ẹlẹsin Romu dun, wọn n reti iṣubu iṣe Atunṣe; wọn si n bu Luther, ani fun awọn aṣiṣe ti o n fi tokantokan n ṣiṣe lati se atunṣe rẹ. Awọn egbe onirokuro yii, nipa sisọ wipe a wu iwa aisododo si wọn, ri ikaanu oṣo awọn eniyan, bi o si ti saba maa n ṣele si awọn ti n se ohun ti ko to, a ri wọn geṣe bi aṣeriku. Bayi ni a se ikaanu fun awọn ti wọn n lo gbogbo agbara lati tako iṣe Atunṣe, ti a si n gboriyin fun wọn geṣe bi awọn ti n jiya iwa ika ati ipalara. Iṣe Satani niyii, iru ẹmi isote kan naa ti a fi han ni oṣun naa ni o n lo wọn.

Satani n ṣiṣe nigba gbogbo lati tan awọn eniyan je ki o si je ki wọn o pe ẹse ni ododo, ati ododo ni ẹse. Iṣe rẹ ti saba maa n se aseyori to! Oṣo igba ni a maa n se ibawi, ti a si n kegan awọn iranṣe Olorun tooto nitori ti wọn fi igbaya duro ti otito! A wa n yin awọn iranṣe Satani, a tun so oṣo didun si wọn, ani a maa n wo wọn bi aṣeriku, nigba ti a a wa fi awọn ti o ye ki a bowo fun ki a tun ran lowo nitori isotito wọn si Olorun silẹ lati duro ni awọn nikan labẹ ifunra si ati aifokantan.

Iwa mimọ ayederu, isodimimọ eke si n se iṣe itanjẹ rẹ. Ni oriṣiriṣi ọna ni o gba n fi iru ẹmi kan naa han geṣe bi o ti se ni akoko Luther, o n yi okan awọn eniyan kuro ninu Iwe Mimọ o si n dari wọn lati tele ife ati ero inu ara wọn dipo ki wọn se igboran si ofin Olorun. Okan lara awọn ọna ti o n ṣiṣe julọ, ti o maa n lo lati ko ẹgan ba iwa mimọ ati otito niyii.

Luther gbeja iyinrere ninu gbogbo atako ti o wa ni ibi gbogbo laiberu. Oṣo Olorun fi ara rẹ han geṣe bi ohun ija ti o lagbara ninu gbogbo ija. O ba ase ti popu fi ipa gba, ati ero ijinle eniyan ti awọn omowe fi n koni ja pelu oṣo naa, nigba ti o duro gbọin bi apata ni atako si erokero esin ti o fe so ara rẹ po mo iṣe Atunṣe.

Olukuluku awọn ikoni alatako wonyi ni wọn n gbe Iwe Mimọ ti si egbe kan ni aaye wọn ti wọn si n gbe ogbon eniyan ga geṣe bi orisun otito esin ati imọ. Ogbon inu eniyan so isoworonu eniyan di oriṣa, o si fi eyi se ofin fun esin. Esin Romu, nipa fifun popu rẹ ni imisi ti o wa laisi iyapa lati odo awọn apostoli, ti ko si le ye titi lae, fi aaye nla silẹ fun gbogbo aseju ati iwa ibaje ti a o si fi wọn pamọ si abe iwa mimọ ase awọn apostoli. Imisi ti Munzer ati awọn elegbe rẹ so wipe awọn ni ko ti ibi kankan wa ju inu ero okan wọn lo, ipa rẹ ko si ni je ki eniyan o teriba fun ase kankan, i baa je ti eniyan tabi ti Olorun. Esin Kristeni tooto n gba oṣo Olorun geṣe bi ile isura nla ti o kun fun awọn otito ti a mi si, ati ohun ti a le fi dan gbogbo imisi wo.

Nigba ti o kuro ni Wartburg, Luther pari iṣe itumọ rẹ lori Majemu Tuntun, a si fi iyinrere fun awọn eniyan ile Germany ni ede abinibi wọn laipe jojo. Gbogbo awọn ti wọn fẹran otito ni wọn fi ayo nla gba itumọ yii; sugbon awọn ti wọn yan asa ati ofi eniyan fi ẹgan ko o silẹ.

Eru ba awọn alufa nitori pe awọn eniyan lasan yoo le ba wọn se ijiro lori ekọ oṣo Olorun, ti a yoo si fi aimokan wọn han. Agbara ohun ija ẹran ara ti wọn ni ko ni agbara lati tako ida Ẹmi. Romu lo gbogbo agbara rẹ lati le dena pinpin Iwe Mimọ kaakiri; sugbon awọn ase, egun, ati ijiya ja si asan papo. Bi o ti n fi ofin de Bibeli si, beẹ ni ife awọn eniyan lati mo

ohun ti o n kòni gan an n pò si. Gbogbo awọn ti wọn le kawé ni wọn fẹ lati kẹkọ ọrọ Ọlórún funra wọn. Wọn n gbe kaakiri pẹlu ara wọn, wọn si n ka a ni akatunka, ko si tẹ wọn lórún titi ti wọn fi ko abala pupọ ninu rọ sori. Nigba ti o ri ifẹ ti awọn eniyan fi gba Majẹmu Tuntun, loju ẹsẹ, o bẹrẹ si ni i ẹ itumọ Majẹmu Laelae, o si n tẹ ẹ jade, bi o ti n pari wọn labalalabala.

Ati ninu ilu, ati ninu abule ni a ti fi tayọtayọ gba awọn iwe Luther. “Ohun ti Luther ati awọn ọrẹ rẹ n kọ silẹ, awọn miran n pin kaakiri. Awọn ajeje ẹsin ti oye ti ye nipa bi awọn ilana igbe aye ẹsin ko ti bofin mu to, ti wọn n fẹ lati gbe igbesi aye iṣe ju igbesi aye alainiṣe ti wọn n gbe lọ, ṣugbọn ti wọn ko le polongo ọrọ Ọlórún nitori aimọkan wọn, n rin kaakiri gbogbo ipinlẹ, wọn n bẹ awọn ahéré ati ileto wo, nibi ti wọn n ta awọn iwe Luther ati ti awọn ọrẹ rẹ si. Laipe jojo, ilẹ Germany kun fun awọn ọtawe onigboya wọnyi.”

Awọn eniyan, ati ọlọrọ, ati oṣi, ati ọmọwe ati alaimọkan ni wọn n kẹkọ awọn ikòni wọnyi pẹlu ifẹ ọkan ti o lagbara. Ni aṣalẹ, awọn olukọ ile ẹkọ ni awọn abule yoo maa ka wọn soke si awọn ẹgbẹ ti wọn ba pejo pọ si ẹgbẹ iná. Pẹlu gbogbo agbara, awọn ọkan yoo gbagbo ninu otitọ, wọn yoo si gba ọrọ naa pẹlu ayọ, wọn a tun lọ sọ iroyin ayọ naa fun awọn miran.

Awọn ọrọ Imisi wa si imuse: “Iwọle ọrọ Rẹ n funni ni imọlẹ; o n fi oye fun ọpè.” O. Dafidi 119:130. Ẹkọ ọrọ Ọlórún n ẹ awọn ayipada nla ni ọkan ati iye awọn eniyan. Iṣakoso popu gbe ajaga irin si ori awọn atele rẹ, o si de wọn mọ inu aimọkan ati abuku. Awọn eniyan n fi tokantọkan tele awọn ilana rẹ pẹlu aimọkan; ṣugbọn ninu gbogbo isin wọn, ọkan wọn ati ironu wọn kò kó ipa pupọ. Iwaasu Luther fi awọn otitọ ọrọ Ọlórún ti o yẹ kooro han, ọrọ naa funra rẹ ni ọwọ awọn eniyan lasan, sọ agbara wọn ti o ti sun ji, ki i ẹ wipe o sọ igbesi aye ẹmi wọn di mimọ ati pataki nikan, ṣugbọn o fi okun ati agbara tuntun kun inu oye wọn.

Gbogbo eniyan ni wọn gbe Bibeli lọwọ, wọn si n wi awijare fun awọn ikòni iṣe Atunṣe. Awọn atele popu ti wọn ti fi ẹkọ Bibeli silẹ fun awọn alufa ati awọn ajeje ẹsin wa n pe wọn lati jade wa lati tako awọn ikòni tuntun wọnyi. Ṣugbọn nitori ti wọn jẹ alaimọkan ninu Iwe Mimọ ati nipa agbara Ọlórún, awọn alufa ati awọn ajeje ẹsin maa n ri ibaku patapata niwaju awọn ti wọn da lẹbi gẹgẹ bi alaimọkan ati ẹlẹko odi. Onkọwe ọmọ ijo Katoliki kan sọ wipe, “O ẹni laanu wipe Luther ti rọ awọn atele rẹ lati mase ni igbagbo ninu ohunkohun mọ ayafi Iwe Mimọ.” Ọpọ eniyan yoo pejo pọ lati gbọ otitọ ti awọn eniyan ti kò mọwe pupọ n sọ, ani wọn tun n ẹ ijiroro pẹlu awọn ọmọwe ati awọn ti n kọ nipa Ọlórún ti ẹnu wọn ja fafa. Aimọkan onitiju awọn eniyan nla wọnyi ni a maa n fi nigba ti a ba fi otitọ ọrọ Ọlórún pade awọn ironu wọn. Awọn oṣiṣe, jagunjagun, obinrin, ani awọn ọmọde ni imọ awọn ikòni Bibeli ju awọn alufa ati awọn ọmọwe lọ.

Iyatọ ti o wa laarin awọn ọmọlẹyin iyinrere ati atele eke popu fi ara han laarin awọn ọmọwe gẹgẹ bi o ti fi ara han laarin awọn eniyan lasan. “Ni atako si awọn ti wọn tele aṣa ijo to ti di ogbó ni ti a ri awọn ti wọn kọ ẹkọ ede ati ikòni nipa ohun atijo silẹ, ...awọn ọdọ ti iyẹ wọn ja fafa fi ara wọn jin fun ẹkọ, wọn n yẹ Iwe Mimọ wo, wọn si n ni oye eyi ti o ṣeyebiye julọ ninu awọn ohun igba atijo. Wọn ni oye ti o yẹ kooro, ẹmi ti o dagba soke, ati ọkan ti o gboya, laipe jojo, awọn ọdọ wọnyi ni imọ to bẹ gẹgẹ ti o fi jẹ wipe ko si ẹni ti o ba wọn

figagbaga fun igba pipe...Ni ọna kan naa, nigba ti awọn ọdọ agbeja iş Atunşe wonyi ba pade awọn ọmọwe ẹleşin Romu ninu apero, wọn a şe atako wọn pẹlu irorun ati igboya ti o fi jẹ wipe awọn alaimọkan eniyan wonyi a lora, oju a ti wọn, gbogbo eniyan a si fi oju tenbẹlu wọn.”

Bi awọn alufa ẹsin Romu ti n ri wipe awọn ọmọ ijo wọn n din ku, wọn beere fun iranlọwọ awọn alaşe ilu, wọn si lo ohun gbogbo ti o wa ni ikawọ wọn lati le da awọn olugbo wọn pada. Şugbon awọn eniyan ti ri ohun ti o tan aini ọkan wọn ninu awọn ikoni tuntun wonyi, wọn si yi pada kuro ni ọdọ awọn ti wọn ti fi pantiri ẹsin eke ati aşı eniyan bo wọn fun igba pipe.

Nigba ti a ba dana inunibini si awọn olukọ otitọ, wọn mu ọrọ Kristi lo, eyi ti o wipe: “Nigba ti wọn ba şe inunibini si yin ninu ilu kan, ẹ lọ si ibomiran.” Matiu 10:23. Imọleş naa tan de ibi gbogbo. Awọn ti a n le kiri n ri awọn olugbalejo kan ti yoo gba wọn sile, wọn a gbe nibẹ, wọn a si waasu Kristi, ni igba miran ninu ile ijọsin, tabi, bi a ko ba fun wọn ni anfani yii, ninu ile awọn eniyan, tabi ni ita gbangba. Nibikibi ti wọn ba ti ni olugbo ni wọn sọ di ẹmpili mimọ. Otitọ naa, ti a fi iru agbara ati idaniloju yii waasu rẹ, tan kaakiri pẹlu agbara ti a ko le koju.

Lasan ni awọn alaşe ilu ati ti ijo şişẹ lati fa ekọ odi yii tu. Lasan ni wọn lo ọgba ẹwọn, ifiyajeni, ina, ati ida. Egbẹẹgberun awọn onigbagbo ni wọn fi ẹjẹ ara wọn şe edidi igbagbo wọn, sibẹ iş wọn n ẹşiwaju. Inunibini n şişẹ lati tan otitọ naa kalẹ si ni, bẹş si ni erokero ti Satani n şe akitiyan lati dapọ pẹlu rẹ şişẹ lati fi iyatọ ti o wa laarin iş Satani ati iş Ọlorun han kedere ni.

Ori 11 – Ehonu Awon Alade

Okan lara ijeri to se pataki julọ ti a se fun ise Atunse ni ifehonu han ti awon ijeye ti n se esin Kristeni ni ile Germany fi ninu igbimo ti Spires ni 1529. Igboya, igbagbo, ati idurosinshin awon eniyan Olurun wonyi gba ominira fun ero inu ati eri okan fun awon iran ti o tele. Ifehonu han won ni o fun ijo ti a fo mo ni oruko Protestant; awon agbekale re ni “ipile fun esin Protestant.”

Igba okunkun to leru de fun ise Atunse. Yato si ase Worms ti o yo Luther kuro labẹ aabo ofi ti o si tako awon ikoni tabi igbagbo re, ifarada esin ti n gbile ninu ijoba naa. Agbara Olurun da awon agbara ti n tako otito duro. Charles V n fe lati pa ise Atunse run, sugbon nigbakugba ti o ba gbe owọ re soke, o maa n di dandan fun lati yi owọ re pada. Latigbadegba ni o dabi enipe iparun kiakia yoo kolu gbogbo awon ti won gboya lati tako Romu; sugbon ni akoko ti o nira julọ, awon omọ ogun Turk yo lati iha ila oorun wa, sugbon oba France, ati popu funra re ko ogun ja a nitori ti won jowu wipe agbara oba naa n tubo n po si; nitori eyi, laarin ija ati rogbodyan awon orile ede, a fi ise Atunse sile lati dagba ati lati tan kale.

Amo leyin-oreyin, awon ile ti n se atileyin popu pari ija won ki won baa le jumọ po se atako awon Alaturun. Igbimo Spires ni 1526 ti fun ipinle koṣkan ni ominira ninu oro ti o ba ni i se pelu esin titi a yoo fi pe ipade apapo; sugbon kope pupo nigba ti ewu ti o fa ipinu yii koja, ti o ba pe igbimo keji lati pade ni Spires, lati le pa ekọ odi run. Bi o ba se e se a yoo fi ona alaafi fa oju awon ijeye mora lati le tako ise Atunse; sugbon bi eyi ba bako, Charles setan lati lo ida.

Inu awon atele popu dun. Awon to wa si Spires ninu won po jojo, won si fi ikorira won han si awon Alaturun ati awon ti won se ti won ni ojutaye. Melancthon so wipe: “Awa ni ohun ifi ati idoti aye; sugbon Kristi yoo boju wo awon otosi eniyan re, yoo si pa won mo.” A ko gba awon ijeye inu igbimo naa ti won gbagbo ninu iyinrere laaye lati waasu iyinrere ninu ibugbe won. Sugbon awon ara Spires n pounge fun oro Olurun, pelu gbogbo awon ofi ti won se, oro awon eniyan ni won lo si ibi isin ti a se ninu ile ijosi afobaje ti Saxony.

Eyi tete mu wahala wa kankan. A ka ise iranse oba ninu igbimo naa wipe bi a ti fun ni ni ominira ti eri okan ti fa rukerudo nla, o ba si fe ki a fragile. Ase ti ko si idi fun yii fa ibinu ati iberu laarin awon Kristeni ti won gbagbo ninu iyinrere. Okan so wipe: “Kristi titun shu si owọ Kaifa ati Pilatu.” Iwa ipa awon elesin Romu tubo n po si. Onitara alaimoye atele popu kan so wipe: “Awon ara Turks san ju awon atele Luther lo; nitori ti awon ara Turks ni ojo ti won n gbawe, sugbon awon atele Luther ki i se be. Bi a ba nilati yan laarin Iwe Mimọ Olurun ati awon asise ti won ti pe ninu ijo, a nilati ko oro Olurun sile.” Melancthon so wipe: “Faber n so okuta tuntun si awa ti o gbagbo ninu iyinrere lojoojumọ, laarin awon eniyan inu apero.”

A ti gbe ifarada esin kale ni ona ti o ba ofi mu, awon ipinle ti won gbagbo ninu iyinrere si pinu lati tako titapa si eto won. Luther, ko le lo si Spires nitori ti o si wa labẹ ihamo ti Ase Worms fi si; sugbon awon alabasisepo re, ati awon ijeye ti Olurun gbe dide lati gbeja ise Re

ni akoko pajawiri yii ọpọ rẹ. Frederick, ẹni pataki, ẹni ti o n daabo bo Luther tẹlẹ ti ku; ẹgbọn Duke John, arakunrin rẹ, ati ẹni ti o ọpọ rẹ fi tayọtayọ gba işe Atunşe, o fẹran alaafi ẹgbọn o fi agbara ati igboya han ninu ohun gbogbo ti o ba ni i şe pẹlu igbagbo. Awọn alufa beere wipe ki awọn ipinlẹ ti wọn gba işe Atunşe o gba aşe Romu laisi ibeere. Awọn Alatunşe, ni ọna keji, n beere fun ominira ti a ti kọkọ fi ni. Wọn ko le fi ọwọ si ki Romu tun da awọn ipinlẹ ti wọn ti fi ayọ nla gba ọrọ Ọlọrun pada si abẹ akoso rẹ.

Lati le ni alaafi ẹnikan sọ wipe nibi ti işe Atunşe ko ba ti fi eşe mulẹ, ki a fi agbara nla fun Aşe Worms lokun nibẹ; ati pe, “nibi ti awọn eniyan ba ti yapa kuro ninu rẹ, bi a ba ni ki wọn wa ni ibamu pẹlu rẹ ti o le fa rogbodyan, ki wọn mase atunşe tuntun, ki wọn ma soro lori ohunkohun ti o le fa ede aiyede, wọn ko gbodo tako gbigba mass, wọn ko si gbodo gba ki awọn ẹlesin Katoliki ti Romu o darapo mo eşin Luther.” A gbe aba yii kalẹ niwaju igbimo, o si tẹ awọn alufa ati bişobu popu ọrun daradara.

Bi a ba fi ọwọ si aşe yii, “İşe Atunşe ko nile tan kalẹ ...de ibi ti a ko ti mo ọ, bẹ si ni a ko nile fi eşe rẹ mulẹ lori ipilẹ ti o lagbara ...ni awọn ibi ti o wa.” Ko ni si ominira lati soro. Ko ni si aaye fun ijere ọkan. A si fẹ ki awọn ọrẹ işe Atunşe o faramo idilowo ati ifofindẹ yii. O dabi ẹni pe ireti aye ti fẹ wo omi. “Fifi idi aşe Romu mulẹ pada ...yoo da awọn aşaju atijo pada laişese;” ààyè yoo si wa daradara lati “pari iparun” işe ti “iyapa ati erokero eşin ti mi jìgìjìgi.”

Bi awọn egbe ti wọn gbagbo ninu iyinrere ti pade fun ijiroro, wọn wo ara wọn pẹlu ifoya. Wọn n beere lowo ara wọn wipe: “Kini ki a şe?” Awọn ọrọ nla ti o kan gbogbo aye ni o wa nile. “Şe ki awọn adari işe Atunşe o teriba, ki wọn si gba aşe naa ni? Bawo ni o şe rorun to fun awọn Alatunşe lati şe aroye titi ti wọn a fi şe ohun ti ko to ni akoko wahala yii, bi o tilẹ je wipe o tobi nitooto! Awọn idi ti ko tona ẹgbọn ti wọn dara loju ti po to fun wọn lati gba a! A fun awọn ijoye ti wọn je atele Luther ni anfani lati şe eşin wọn laisi idiwo. A fun gbogbo awọn omo ijoba wọn ti wọn ti gba igbagbo yii saaju ki a to şe ofi yii ni iru anfani kan naa. Şe ko ye ki eyi o to wọn bi? Opolopo idamu ti gbigba aşe yii i ba dena ti po to! Iru ewu ati wahala ti wọn ko mo wo ni şise atako yoo so wọn si! Tani o mo awọn anfani ti ojo ola yoo mu wa? E je ki a gba alaafi laaye; e je ki a gba ipe alaafi ti Romu n mu wa, ki a si wo oge ile Germany san. Awọn Alatunşe le fi iru awọn ọrọ bawonyii da ara wọn lare lati gba abá ti i ba bi işe wọn şubu laipe jojo.

“Wọn fi tayotayo wo ipilẹ ti abá yii duro le lori, wọn si wuwa pẹlu igbagbo. Kini ipilẹ naa? Ohun ni eto Romu lati şe akoso eri ọkan eniyan ati lati mase fi aaye gba iwadi. Şebi awọn ati awọn omo ilu wọn yoo jẹgbadun ominira eşin? Bẹni, ẹgbọn aba yii fun wọn gege bi ojurerere ni, ki i şe gege bi eto. Ilana nla fun aşe yii ni yoo şe akoso fun gbogbo awọn ti ko si labẹ agbekale yii; ko si ohun ti n je eri ọkan; Romu ni adajo ti ko le baku, a si nilati şe igboran si i. Gbigba aba yii yoo tumo si wipe wọn fi ọwọ si ki ominira eşin o mase koja Saxony ti a ti fomọ; ninu awọn ile ti n şe eşin Kristeni yoku, bibeere ibeere pẹlu ominira ati gbigba igbagbo ti a fo mo yoo je iwa odaran, ti a si nilati şe idajo rẹ pẹlu tubu tabi idanasunni. Şe wọn yoo gba lati ni agbegbe ti yoo maa ni ominira eşin? ki a so wipe işe Atunşe ti şe ijere

ọkan rẹ ti o keyin? o ti gba ilẹ rẹ ti o keyin? ati nibikibi ti Romu ba ti n ẹ akoso lẹwọlẹwọ, ijọba rẹ yoo wa titi lae? Ẹ awọn Alatunṣe le gba wipe wọn jẹ alaileṣe fun ejẹ ọpọ awọn eniyan ti wọn ti padanu ẹmi wọn ninu awọn ilẹ ti n ẹ ẹsin popu nitori wipe wọn fẹ gba ilana yii? Eyi yoo tumọ si wipe, ni akoko ti o ga julọ, wọn kọ iṣe iyinrere ati ominira ẹsin Kristeni silẹ.” Ẹgbọn dipo bẹ, wọn yan lati “padanu ohun gbogbo, ani ipinlẹ wọn, ade wọn, ati ẹmi wọn.”

Awọn ijọye sọ wipe, “ẹ jẹ ki a tako aṣe yii.” “Lori ọrọ ẹri ọkan, ọpọ eniyan ko ni agbara.” Awọn ijọye sọ wipe: “Aṣe 1526 ni o jẹ ki a ri alaafi ti ijọba yii n jẹgbadun rẹ; bi a ba mu kuro, yoo jẹ ki wahala ati iyapa o kun ilẹ Germany. Igbimọ yii ko ni agbara ju lati daabo bo ominira ẹsin lẹ titi ti igbimọ ijọ yoo fi pade.” Ojuṣe ilu ni lati daabo bo ominira ẹri ọkan, eyi si ni opin aṣe rẹ lori ọrọ ẹsin. Gbogbo ijọba aye ti o ba ẹ ofi tabi ẹ akoso lori iṣe ẹsin pelu aṣe ilu sọ igbagbọ ti awọn Kristeni ti wọn gbagbọ ninu iyinrere fi gbogbo agbara ja fun nu.

Awọn atele popu pinu lati ẹ ohun ti wọn pe ni “agidi ailẹru” yii rọ. Wọn bere nipa dida iyapa silẹ laarin awọn alatilẹyin iṣe Atunṣe, ati lati ṣeru ba awọn ti wọn koi tii ẹ atilẹyin rẹ ni gbangba. Lẹyin-ọrẹyin, a pe awọn aṣojú awọn ilu ti wọn ti gba ominira wa siwaju igbimọ a si beere boya wọn yoo gba aba ti wọn mu wa. Wọn bẹbẹ fun akoko diẹ, ẹgbọn a ko fi aaye gba wọn. Nigba ti a beere ni ọwọ wọn, awọn ti wọn duro ti awọn Alatunṣe fere to idaji iye wọn. Awọn ti wọn kọ lati kọ ominira ẹri ọkan ati eto olukuluku lati ẹ ipinu ara rẹ silẹ mọ wipe ipinu wọn ti yà wọn soto fun ẹgan, ibawí, ati inunibini. Ọkan ninu awọn aṣojú naa sọ wipe: “A nilati ẹ ọrọ Ọlórún tabi—ki a sun wa nina.”

Ọba Ferdinand, aṣojú ọba ninu igbimọ naa ri wipe aṣe naa yoo fa iyapa nla ayafi bi a ba le rọ awọn ijọye lati gba a ki wọn si ti i lẹyin. Nitori naa, o wa n rọ wọn, nitori ti o mọ daju wipe fifi ipa mu awọn eniyan wonyi yoo tubọ jẹ ki wọn lo agidi si ni. O “bẹ awọn ijọye lati gba aṣe naa, o fi da wọn loju wipe inu ọba yoo dun si wọn jojo.” Ẹgbọn awọn olooto eniyan wonyi mọ aṣe kan ti o ga ju awọn alaṣe aye lẹ, wọn fi tọwọtọwọ dahun wipe: “A yoo ẹ igbọran si ọba ninu ohun gbogbo ti yoo mu alaafia wa, ti yoo si fi ọwọ fun Ọlórún.”

Niwaju igbimọ naa, ọba kede fun afọbajẹ ati awọn ọrẹ rẹ wipe “a ti fẹ kọ aba naa bi aṣe ọba,” ati wipe “ohun ti o ku fun wọn lati ẹ ni lati gba ipinu ọpọ eniyan.” Nigba ti o soro bayii tan, o kuro ninu apero naa ko si fun awọn Alatunṣe ni anfani lati ẹ ijiroro, tabi lati fesi. “Wọn ran aṣojú lati lẹ bẹ ọba lati pada wa, ẹgbọn pabo ni o jasi.” Èsì ti o fọ fun gbogbo arọwa ti wọn pa si ni wipe: “A ti ẹ ipinu lori ọrọ naa; ohun ti o ku ni ki a ẹ igbọran si.”

Awọn ti wọn ẹ ti ọba mọ daju wipe awọn ijọye ti wọn jẹ Kristeni yoo tele Iwe Mimo geṣe bi aṣe ti o ga ju ikoni ati ilana eniyan lẹ; wọn si mọ wipe, nibikibi ti a ba ti gba ikoni yii, ilana popu yoo ṣubu ni dandan. Ẹgbọn, bi ọpọlọpọ lati akoko yẹn wa, wọn n wo “awọn ohun ti a ri” wọn n dun ara wọn ninu wipe iṣe ọba ati ti popu lagbara, titi awọn Alatunṣe si jẹ alailera. Bi o ba jẹ wipe agbara eniyan nikan ni awọn Alatunṣe gbẹkẹle ni, wọn i ba jẹ alailagbara bi awọn atele popu ti ro. Ẹgbọn bi o tilẹ jẹ wipe wọn kere niye, ti wọn ko si ba Romu fi ohun ṣọkan, wọn ni okun wọn. Wọn pe ejọ kotemilọrun “lati ọdọ iroyin igbimọ lẹ si

ọdọ ọrọ Ọlọrun, ati lati ọdọ ọba Charles lọ si ọdọ Jesu Kristi Ọba awọn ọba ati Oluwa awọn oluwa.”

Bi Ferdinand ti kọ lati bọwọ fun ohun ti wọn fi tókantọkan gbagbo, awọn ijoye naa pinu lati maṣe naani aisinile rẹ, sugbọn wọn mu Ifẹhonu han wọn wa siwaju igbimọ orilẹ ede laidesẹduro. Wọn se awọn akosile pataki kan ti wọn mu wa siwaju igbimọ:

“Awa ti a wa nibi fi ẹhonu wa han niwaju Ọlọrun, Eleda, Oludaabobo, Olurapada, ati Olugbala wa kan soṣo, ati Eni ti yoo jẹ Adajo wa ni oṣo kan, ati niwaju gbogbo eniyan ati gbogbo ẹda, fun awa ati fun awọn eniyan wa, wipe a ko fi ọwọ si tabi faramọ aṣe ti a fẹ gbe kalẹ lónakóna, ninu ohunkohun ti o ba tako Ọlọrun, ọrọ mimọ Rẹ, ẹto wa si ẹri ọkan wa, ati si igbala ọkan wa.”

“Kini! A fi ohun si aṣe yii! A sọ wipe nigba ti Ọlọrun Alagbara ba pe eniyan wa sinu imọ Rẹ, ẹni naa ko le gba imọ Ọlọrun!” “Ko si ikoni ti o daju ayafi eyi ti o ba ọrọ Ọlọrun mu...Oluwa ko fi ọwọ si kiko ikoni miran...Awọn ẹṣe miran ti wọn fi ara han kedere ni o yẹ ki wọn se alaye Iwe Mimọ; ...Kristeni nilo Iwe Mimọ yii ninu ohun gbogbo, o rọrun lati yeni, a si fun ni lati le fọn okunkun ká. A ti pinu pẹlu oore ọfẹ Ọlọrun lati se atilẹyin wiwaasu ọrọ Rẹ nikanṣoṣo ninu iwa mimọ rẹ, geṣe bi o ti wa ninu Majemu Laelae ati Tuntun, laifi ohun kankan ti o le tako o kun. Ọrọ yii ni otitọ kan soṣo; ohun ni odiwọn ti o daju fun gbogbo ikoni ati igbe aye ti ko le baku, ti ko si le tan wa jẹ. Enikeni ti o ba kọle le ori ipilẹ yii yoo duro lati doju kọ gbogbo agbara ipo oku, nigba ti gbogbo asan eniyan ti wọn doju kọ o yoo ṣubu niwaju Ọlọrun.”

“Nitori idi eyi a kọ ajaga ti wọn gbe si ọrun wa silẹ.” Bakan naa, a n reti ki ọba alayeluwa o se si wa geṣe bi ijoye Kristeni ti o fẹran Ọlọrun ju ohun gbogbo lọ; a tun sọ wipe a ṣetan lati fun, ati eyin oluwa oloore ọfẹ pẹlu, gbogbo ifẹ ati igbọran ti i se ojuse wa ti o tona ti o si ba ofin mu.”

O fi ọwọ ba awọn ọmọ igbimọ lókan gan an ni. Ọpọ awọn ti wọn wa nibẹ kun fun iyalenu ati ibẹru nitori igboya awọn ti n fi ẹhonu han yii. Ọjọ iwaju ko daju, o si ṣokunkun. O dabi ẹnipe iyapa, ija, ati itajesilẹ de tan. Sugbọn awọn Alatanṣe ni idaniloju wipe iṣe wọn jẹ otitọ, wọn gbẹkẹle ọwọ Alagbara julọ, wọn si “kun fun igboya ati iduro ṣinṣin.”

“Awọn ẹkọ to wa ninu Ifẹhonu han olokiki yii ...ni i se ipilẹ ẹsin Protestant. Ifẹhonu han yii tako aṣaju meji lori ọrọ igbagbo: akọkọ ni ayojuran awọn alaṣe ilu, ekeji si ni agbara ijo ti a ko gbọdọ wo loju. Dipo awọn aṣaju wonyi, ẹsin Protestant gbe agbara ẹri ọkan ga ju awọn alaṣe ilu lọ, ati aṣe ọrọ Ọlọrun ga ju ijo lọ. Ni akọkọ, o tako agbara oṣelu ninu ohun ti i se ti ẹmi, o sọ pẹlu awọn woli ati apostoli wipe, ‘A nilati gbọ ti Ọlọrun ju ti eniyan lọ.’ Niwaju ade Charles Karun, o gbe ade Jesu Kristi ga. Sugbọn o se ju eyi lọ; o fi ikoni yii lele wipe gbogbo ikoni eniyan nilati teriba fun ọrọ Ọlọrun. Awọn afẹhonuhan tun kede ẹto wọn lati sọ nipa igbagbo wọn nipa otitọ laisi idiwo. Ki i se wipe wọn a gbagbo, ti wọn a tun se igbọran nikan, sugbọn wọn a tun kọni ni ohun ti ọrọ Ọlọrun sọ, wọn tun tako ẹto awọn alufa ati awọn alaṣe

ilu lati   idiwo. Ifehonuhan ti Spires j  ijeri ti o lagbara ni atako si ainifarada lori  r   sin, ti o tun fi idi  to gbogbo eniyan mul  lati josin  lorun gege bi  ri  kan won ba ti če so.

A ti  e ikede naa. A ko   si inu  kan  polopo awon eniyan ati si inu iwe  run nibi ti agbara eniyan kan ko ti le paar . Gbogbo awon eniyan ile Germany ti won gbagbo ninu iyinrere gba Ifehonuhan yii gege bi afihan igbagbo won. Awon eniyan ri ileri fun igba  tun ti o dara ninu akosile yii nibi gbogbo.  kan lara awon ijoye so fun awon Afehonuhan ti Spires wipe: “Ki  lorun Alagbara ti O ti fun yin ni oore  fe lati fi gbogbo agbara  e ijewo, laisi idiwo, ati laiberu o payin mo ninu idurosinsin Kristeni naa titi di ojo ailopin.”

Bi o ba  e wipe leyin igba ti o  e aseyo i die, ise Atunse gba lati wa ojurerere aye ni, i ba je alaisooto si  lorun ati si ara re, i ba si pa ara re run. Iriri awon Alatunse pataki wonyi je  ko fun gbogbo awon eniyan ti n bo. Bi Satani ti n sise lati tako  lorun ati  ro Re koi tii yipada; o si tako ki a fi  ro  lorun  e odiwon igbesi aye gege bi o ti  e ni  rundun kerindinlogun. Nisinsinyii, awon eniyan ti yapa kuro ninu ikoni ati ilana re, a si nilo lati pada si ipile  ko nla ti awon Protestant — Bibeli, ani Bibeli nikan, gege bi odiwon fun igbagbo ati ise. Satani si n sise nipase ohun gbogbo ti o le lo lati pa ominira  sin run. Agbara ti o tako  sin Kristeni, eyi ti awon afehonu han ti Spires tako wa n sise nisinsinyii pelu agbara tuntun lati fi idi isakoso ti o sonu mul  pada. Titele  ro  lorun laiyese ti a fihan ni akoko wahala fun ise Atunse naa ni ireti fun atunse lonii.

Ami ewu fi ara han fun awon Protestant; awon ami tun fi ara han pelu wipe  lorun na  wo Re lati daabo bo awon olooto. Laarin akoko yii ni “Melancthon yara mu  re re, Simon Grynaeus, la aarin ilu Spires koja lo si odo Rhine, o n so fun ki o re odo naa koja. Enu ya Simon, o wa beere idi ti o fi wuwa be . Melancthon so wipe, ‘Okunrin agbalagba kan ti o duro towoowo, sugbon ti emi ko mo fi ara han fun mi, o si so wipe laarin iseju die si, Ferdinand yoo ran awon onise idajo lati wa fi ase o a mu Grynaeus.’”

Ni ojo naa, Faber, oga ninu awon omowe ti i se atele popu, ti ba Grynaeus loruko je ninu iwaasu re; nigba ti o pari, o ba jiroro lori bi o ti se n gbeja “awon asise onirira kan.” “Faber fi ibinu re pamo, sugbon logan ti o de odo o a, o gba ase lati mu ojogbon oniwahala ti Heidelberg. Melancthon ko se iyemeji wipe  lorun gba  re re sile nipa riran  kan ninu awon angeli mimo Re lati wa ki i nilo.

“Laimira ni eti bebe odo Rhine, o duro titi ti odo naa fi gba Grynaeus sile kuro lowo awon ti n se inunibini si. Nigba ti Melancthon ri i ni odikeji odo, o kigbe wipe, ‘Eh eh, a gba a kuro ni enu awon ti n pounge fun e e alaise.’ Nigba ti o pada de ile re, a so fun Melancthon wipe nigba ti awon iranse o a n wa Grynaeus, won tu gbogbo inu ile naa yebeyebe lati oke de isale.”

Ise Atunse yoo lokiki si nipa gbigbe wa si iwaju awon eni nla aye. O a Ferdinand ko lati gbo ti awon ijoye ti won gba iyinrere gbo; sugbon a yoo fun won ni anfani lati ko e o won wa siwaju o a ati awon eniyan pataki ninu ijo ati laarin ilu. Lati le dawo rogbodyan ti n yo ijo a

naa lẹnu duro, Charles V, ni ọdun keji lẹyin ifẹhonuhan ni Spires pe igbimọ kan ni Augsburg, o si sọ wipe oun ni yoo dari igbimọ naa. A pe awọn adari Protestant wa sibe.

Awọn ewu nla n dún mọ işe Atunşe; şugbọn awọn ti n kede rẹ si fi işe wọn le Ọlọrun lẹwọ, wọn pinu lati duro şinşin pẹlu iyinrere. Awọn olubadamọran afọbajẹ ti Saxony rọ ọ ki o maşe fi ara han ninu igbimọ naa. Wọn sọ wipe, ọba fẹ ki awọn ijoye o wa ki o baa le fa wọn sinu panpẹ ni. “N jẹ ki i şe fifi ohun gbogbo wewu ni lati lẹ de ara ẹni mọ inu ogiri ilu kan pẹlu ọta alagbara?” Şugbọn awọn miran fi igboya dahun pe, “E jẹ ki awọn ijoye o wuwa pẹlu igboya, a yoo si gba işe Ọlọrun kuro ninu ewu.” Luther sọ wipe, “Ọlọrun jẹ olooto; ko ni kọ wa silẹ.” Afọbajẹ pẹlu awọn emewa rẹ jade, wọn n lẹ si Augsburg. Gbogbo wọn ni wọn mọ iru ewu ti o le wu wọn, ọpọlọpọ si n lẹ pẹlu oju kikoro ati ọkan wuwo. Şugbọn Luther, ẹni ti o sin wọn de Coburg, sọ igbagbọ wọn ti n rì jí nipa kikọ ọrin ti o kọ silẹ ninu irin ajo naa, “Ile işo alagbara ni Ọlọrun wa.” Ọpọ ipaya ni o bọ kuro ninu ọkan wọn, ọpọ ọkan wuwo ni wọn di fifuye, nigba ti wọn gbọ awọn ọrọ amoriya ti o wa ninu rẹ.

Awọn ijoye ti wọn gba igbagbọ ti a tunşe pinu lati kọ ero wọn silẹ ni ọna ti o han kedere, pẹlu ẹri lati inu Iwe Mimọ wa, ti wọn yoo si gbe kalẹ niwaju igbimọ. Luther, Melancthon ati awọn akegbẹ wọn ni a gbe işe naa fun. Awọn Protestant gba Ijẹwọ yii gege bi alaye lori igbagbọ wọn, wọn si parapo lati kọ orukọ wọn si ara iwe pataki naa. O jẹ akoko ọlẹwọ, ati akoko idanwo. Awọn Alatunşe n şe aajo wipe ki a maşe da işe wọn papọ mọ ọrọ oşelu; wọn ro wipe işe Atunşe ko gbọdọ lo agbara kankan ayafi eyi ti o ba jade wa lati inu ọrọ Ọlọrun. Nigba ti awọn ijoye Kristeni n jade wa lati wa kọ orukọ wọn si ara

Ijẹwọ yii, Melancthon da wọn duro, o sọ pe: “İşe awọn olukoni nipa Ọlọrun ati awọn ojişe Ọlọrun ni lati dàba awọn nnkan wonyi; ẹ jẹ ki a fi awọn ohun toku silẹ fun aşe awọn alagbara aye.” John ara Saxony fesi wipe, “Ọlọrun maje, ki o yomi silẹ. Mo ti pinu lati şe ohun ti o tona, lai damu ara mi nipa ade mi. Mo fẹ lati şe ijẹwọ Oluwa. Fila afọbajẹ ati aşo igunwa mi ko şe iyebiye ni oju mi bii agbelebu Jesu Kristi.” Nigba ti o soro bayii tan, o kọ orukọ rẹ silẹ. Omiran ninu awọn ijoye naa sọ, bi o ti mu ohun ikowe wipe: “Bi ọla Jesu Kristi Oluwa mi ba fẹ bẹ, mo şetan ...lati fi ẹrù ati emi mi silẹ.” O fikun wipe, “Mo yan lati fi awọn eniyan ilu mi ati ipinlẹ mi silẹ, ani ki n fi orilẹ ede baba mi silẹ pẹlu ọpa ni ọwọ, ju ki n gba ikoni miran ju eyi ti o wa ninu ijẹwọ yii lẹ.” Bi igbagbọ ati igboya awọn eniyan Ọlọrun wonyi ti ri niyii.

Akoko to lati fi ara han niwaju ọba. Charles V joko lori itẹ rẹ, awọn afọbajẹ, ati awọn ijoye si joko yii ka, o n tẹti si awọn Protestant Alatunşe. A ka ijẹwọ igbagbọ wọn. Ninu apero pataki yii, a gbe otitọ iyinrere kalẹ ni ọna ti o han kedere, a si fi awọn aşişe ijo padi han. I ba dara bi a ba pe ọjọ naa ni “ọjọ ti o tobi julọ fun işe Atunşe, ati ọkan ninu awọn ti wọn logo julọ ninu itan eşin Kristeni ati ti gbogbo eniyan.”

Şugbọn ọdun diẹ ni o koja lati igba ti ajeje eşin ti Wittenberg danikan duro niwaju igbimọ orilẹ ede ni Worms. Şugbọn awọn ijoye alagbara ti wọn lokiki julọ ninu ijoba naa ni wọn duro ni ipo rẹ. A ko fi aaye gba Luther lati fi ara han ni Augsburg, şugbọn o wa nibẹ pẹlu ọrọ ati

adura rẹ. O kowe wipe, “Inu mi dun pupopupo nitori pe mo wa laaye titi di akoko yii, nigba ti awon olujewo olokiki wonyi gbe Kristi ga nigbangba, ninu iru apero ologo yii.” Bayi ni Iwe Mimọ ẹ wa si imuse wipe: “Emi yoo so nipa awon ijeri Re ...niwaju awon oba.” O. Dafidi 119:46.

Ni igba aye Polu a mu iyinrere ti a titori ẹ fi sinu tubu wa siwaju awon ijoye ati ẹni giga ilu alagbara naa. Nitori naa ni akoko yii, ohun ti oba ti so wipe a ko gbodo waasu ẹ lori pepe, a wa n kede ẹ ni aafin oba; ohun ti opolopo ro wipe ko ye ki awon iranse o teti si, ohun ni awon adari ati oluwa ijoba n teti si tiyanutiyanu. Awon oba ati awon eniyan nla ni won n gbo, awon ijoye alade ni won n waasu ẹ, otito pataki Olurun si ni iwaasu naa. Onkowe kan so wipe, “Lat i akoko awon apostoli wa, koi tii si ise ti o tobi ju eyi lo tabi ijewo ti niyin ju.”

Bişobu ijo padi kan so wipe, “Ohun gbogbo ti awon atele Luther so ni o je ooto; a ko le se. Omiran beere lowo Dr Eck wipe, “Nje a le fi imo ti o ye koro tako ijewo ti afobaje ati awon alatileyin ẹ se yii bi?” “Pel u akosile awon apostoli ati awon woli— rara!” ni o fi dahun; “şugbon pel u akosile awon Baba ijo ati ti igbimo—beeni!” Ẽni ti n beere ibeere wa dahun wipe, “O yemi. Awon atele Luther, gege bi o ti so wa ninu Iwe Mimọ, nigba ti awa wa ni ita ẹ.”

A jeere die lara awon ijoye Germany sinu igbagbo ti a fomọ. Oba funra ẹ so wipe ooto ni ohun ti awon Protestant n so. A se itumo Ijewo yii si orisirisi ede a si pin kaakiri gbogbo Europe, opolopo awon eniyan ni won si n gba a ni awon akoko ti o tele gege bi ohun ti won gbagbo.

Awon ojise Olurun tooto ko danikan şise. Nigba ti awon ijoye ati agbara ati emi buburu ni ibi giga n parapo lati tako won, Oluwa ko fi awon eniyan Re silẹ. Bi o ba se wipe a si won ni oju ni, won i ba ri ami iduroti ati iranlowo Olurun bi a ti fifun awon woli ni igba atijo. Nigba ti iranse Eliş a fi awon egbegun ti o yi won ka, ti ko si fun won ni aaye lati salo, han Eliş a, woli naa gbadura: “Oluwa, mo be O, ş i oju ẹ, ki o le riran.” 2 Awon Oba 6:17. Si kiyeesii, ori oke naa kun fun keke ati esin ina, egbegun orun ti a ko sibẹ lati daabo bo eniyan Olurun. Bee gege ni awon angeli se daabo bo awon osise ninu ise Atunse.

Okan lara awon ikoni ti Luther di mu şinşin ni pe a ko gbodo lo agbara ijoba lati ran ise Atunse lowo, a ko si ni lo ohun ija lati gbeja ẹ. Inu ẹ dun wipe awon ijoye inu ijoba naa jewo iyinrere; şugbon nigba ti won so wipe won fe darapo lati daabo bo o, o so wipe “Olurun nikan soşo ni o ye ki o daabo bo ekọ iyinrere...Bi ipa ti eniyan ba ko ninu ẹ ba ti kere to, bee ni ise Olurun nitori ẹ yoo ti po to. O ri gbogbo aba isorase oşelu ti won n se gege bi iberu ti ko ye ati ainigbekẹle ti o ni esẹ ninu.”

Nigba ti awon ota alagbara parapo lati doju igbagbo ti a fomọ bole, ti o dabi enipe a ti fe yo opolopo ida ti i, Luther kowe wipe: “Satani n fi ibinu ẹ han; awon alufa alaiwabiolorun n dite; ogun si do ti wa. E ro awon eniyan lati fi igboya jagun niwaju ite Olurun, pel u igbagbo ati adura, ki awon ota wa le fi agidi duro ni alaafia nigba ti Emi Olurun ba şegun won. Ohun

ti a nilo julọ, iṣe wa ti o ga julọ ni adura; ẹ je ki awọn eniyan o mọ wipe ida doju kọ wọn, ibinu Satani si n ru si wọn, ẹ si je ki wọn gbadura.”

Nigba ti o n sọ nipa adehun ti awọn ijoye ti wọn gba igbagbọ ti a tunṣe fẹ ẹ ni ojọsi, Luther sọ wipe ohun ija kan ṣoṣo ti o yẹ ki a lo ninu ija yii ni “ida Ẹmi.” O kowe si afọbajẹ ti Saxony wipe: “A kole fi ọwọ si ibasepọ ti wọn gbero naa nitori ẹri ọkan wa. A yan lati ku ni igba mewa ju ki a ri ki a ta ẹjẹ kan silẹ nitori iyinrere wa lọ. Ipa tiwa ni lati dabi ọdọ aguntan ti a fẹ pa. A nilati gbe agbelebu Kristi. Maṣe je ki ẹru o ba alayeluwa rẹ. Adura wa yoo ṣiṣe ju gbogbo ohun ti awọn ọta wa yoo ẹ pelu ifonu wọn. Ẹ maṣe je ki ẹjẹ awọn arakunrin yin o wa ni ọwọ yin. Bi ọba ba fẹ fi wa le igbimọ igbejọ rẹ lẹwọ, a ọtan lati fi ara han. O o le gbeja igbagbọ wa: olukuluku ni yoo gbagbọ pelu ewu ati wahala fun ara rẹ.”

Lati ibi ikọkọ adura ni agbara ti o mi aye ninu iṣe Atunṣe Nla ti jade wa. Nibẹ, pelu idakejẹ mimọ, awọn iranṣe Ọlọrun fi ẹṣe wọn le ori apata awọn ileri Rẹ. Ni akoko wahala ni Augsburg, Luther “ko je ki ojọ kan o koja laise wipe o fi wakati mewa, o kere tan, ninu awọn akoko ti wọn dun un kawẹ julọ gbadura.” Ninu yara rẹ, a gbọ ti o n tu ọkan rẹ jade niwaju Ọlọrun pelu awọn ọrọ “ti wọn kun fun iyin, ibeṣu, ati ireti, bi igba ti eniyan ba n ba ọrẹ rẹ sọrọ.” O sọ wipe, “Mo mọ wipe Iwọ ni Baba ati Ọlọrun wa, Iwọ yoo si fọn awọn ti n ẹ inunibini si awọn ọmọ Rẹ ka; nitori ti ewu n wu Ọ pelu wa. Tire ni gbogbo ọrọ naa, nipase agbara Rẹ si ni a fi fi ọwọ wa si. Nitori naa, daabo bo wa o Baba!”

O kowe si Melancthon ti ibeṣu ati ipaya bo mọlẹ bayii pe: “Oore ọfẹ ati alaafia ninu Kristi—ninu Kristi ni mo sọ ki i ẹ ninu aye. Amin. Mo ni ikorira ti o pọ jojo si awọn aniyani ti wọn n bo ọ mọlẹ. Bi iṣe naa ki i ba n ẹ ti ododo fi silẹ; bi o ba n ẹ ti ododo, kilode ti ko yẹ ki a fi gbagbọ ninu awọn ileri Ẹni ti o pase fun wa lati sun lai beṣu? ...A kò lè wá Kristi ti ninu iṣe otitọ ati ododo. O wa laaye. O n jọba; iru ibeṣu wo ni o wa yẹ ki a ni?”

Ọlọrun gbọ igbe awọn iranṣe Rẹ. O fun awọn ijoye ati alufa ni igboya ati oore ọfẹ lati di otitọ mu ni atako si awọn alaṣe ibi okunkun aye yii. Oluwa sọ wipe: “Kiyesii, Mo gbe okuta igun ile kan lele ni Sioni, eyi ti a yan ti o si ẹ iyebiye: ẹni ti o ba gbagbọ ninu Rẹ, oju ki yoo ti i.” I Peteru 2:6. Awọn Protestant Alatunṣe ti kọle le ori Kristi, ilẹkun ipo oku ko si le bori wọn.

Ori 12 – Iṣe Àtunṣe N Orile-Ede France

Awon akoko ogun ati okunkun ni won tele ifehonuhan ti Spires ati ijewo ni Augsburg, awon isele ti won je ami isegun ise Atunse ni Germany. Iyapa laarin awon atele re so o di alailagbara, ota alagbara si n gbaja ko o, o dabi enipe a yoo pa esin Protestant run patapata. Opo awon eniyan ni won fi eje won se edidi si ijeri won. Ogun abele be sile; okan lara awon asaju ninu esin Protestant tu asiri re; eni ti o gbayi julọ ninu awon ijoye ti won gba igbagbo ti a tunse shu si owọ oba, o si n wo lati ilu de ilu bi elawon. Sugbon ni akoko isegun re yii, oba ri ijakule. O ri ti a gba elawon re kuro ni owọ re, o wa di dandan fun lati ni ifarada fun ikoni ti o je wipe erongba ojo aye re ni lati parun. O ti fi ijoba re, ohun ini re, ati emi ara re wewu nitori pe o fe pa ekọ odi run. O ri pe a ti fi awon omọ ogun re sofo ninu ogun, ohun ini re ti gbalọ tan, opo awon ile ijoba re si n mura lati sote, nigba ti igbagbo ti o n sise lasan lati parun n tan kale ni ibi gbogbo. Charles V n ba agbara ti o ju gbogbo agbara lo ja. Olurun ti so wipe, “Je ki imole ki o wa,” sugbon oba naa ko fe ki okunkun o lo. Ete re baku; o di arugbo laitojo, wahala fun igba pipe ti so di ogbo, o fi ite sile, o lo ti ara re mo inu ile awon ajeje esin.

Ni Switzerland, gege bi o ti sele ni Germany, awon akoko okunkun de si ise Atunse. Bi o tile je wipe opo awon agbegbe ni won ti gba igbagbo ti a tun se, sibe awon miran si fi aimokan di mo igbagbo Romu. Bi won ti se inunibini si awon ti won fe lati gba otito wa yori si ogun abele. Zwingli ati opo awon ti won darapo mo ninu ise atunse ni won shu ninu ogun gbigbona ti Cappel. Wahala yii poju fun Oecolampadius, laipe o ku. Romu di asegun, ni ibi pupo, o dabi enipe o fere ri ohun gbogbo ti o ti padanu gba pada. Sugbon Eni ti imoran Re wa lati irandiran ko ko ise tabi awon eniyan Re sile. Owọ Re yoo fun won ni itusile. Ni awon ibomiran, O n gbe awon osise dide lati tesiwaju ninu ise atunse naa.

Saju ki a to gbo oruko Luther gege bi Alatunse, ojo ti bere si nii yo ni France. Okan lara awon ti won koko ri imole naa ni Lefevre; o ti di arugbo; o je eni ti o kawo gan an, ojogbon ninu ile ekọ giga ti Paris, o si je eni ti o fi tokantokan ati itara tele esin popu. Nigba ti o n se iwadi lori awon iwe igba atijo, okan re lo si ara Bibeli, o si fihan fun awon akoko re.

Lefevre je eni ti o fi tayotayo n josin awon eniyan mimo, o si mura lati ko itan awon eniyan mimo ati awon ajeriku gege bi a ti fifunni ninu itan ijo. Ise yii nilo wahala pupo; sugbon o ti se e de ibi ti o ni apeere, nigba ti o ro wipe oun le ri iranlowo daradara ninu Bibeli, o bere si nii ko pelu ero yii lokan. O ri awon eniyan mimo bi won ti ri gan an nibi, sugbon ki i se bi iwe ijo Romu ti so. Imole orun ro wo inu iye re. Pelu iyalenu ati itiju, o yipada kuro ninu ise ti o fun ara re se yii o si fi ara re jin fun oro Olurun. O bere si nii koni ni awon otito iyebiye ti o ri.

Ni 1512, saaju ki Luther tabi Zwingli to bere ise atunse, Lefevre kowe wipe: “Olurun ni o n fun wa ni ododo naa ti o n dawalare nipa oore ofe nikan sošo si iye ainipekun nipa igbagbo.” Nigba ti o n ronu lori awon ohun ijinle irapada, o so wipe: “Ah titobi pasiparo naa ko se e fi enu so,—a da Alailese lebi ti elebi si lo lofe; Ibukun gba egun, a si mu egun wa

sinu ibukun; Iye ku, oku si ye; okunkun bo Ogo mọlẹ, ẹni ti ko si mọ ohunkohun ayafi itiju wa ninu ogo.”

Nigba ti o n kọni wipe ogo igbala jẹ ti Ọlọrun nikan soṣo, o tun sọ wipe ojuse igbọran jẹ ti eniyan. O sọ wipe, “Bi iwọ ba jẹ ọmọ ijo Kristi, iwọ di ẹya ara Rẹ; bi iwọ ba di ara Rẹ, nitori naa iwọ kun fun ẹda ọrun.

...Ah, bi awọn eniyan ba le ni oye anfani yii, igbesi aye wọn yoo ti jẹ mimọ, alailabawọn, ati alaileṣe tó, bawo ni gbogbo ogo aye yii yoo ti jẹ ẹlẹgbin to nigba ti a ba fi we ogo inu wọn,—ogo naa ti oju ẹran ara ko le ri.”

Awọn kan wa lara awọn akẹkọ Lefevre ti wọn n fi tokantokan tẹti si ọrọ rẹ, wọn yoo tẹsiwaju lati maa kede otitọ leyin ọpọ ọdun ti ohùn olukọ naa ba dake. Iru wọn ni William Farel. Ọmọ awọn obi onifokansin, ti a kọ lati gba awọn ikọni ijo pẹlu igbagbo bi ọmọde, o le sọ geṣe bi Pọlu ti sọ nipa ara rẹ wipe: “Geṣe bi ẹya isin wa ti o le julọ ti n ṣe Farisi ni emi.” Iṣe 26:5. O ṣe ẹsin Romu tokantokan, o si kun fun itara lati pa gbogbo awọn ti wọn ba gboya lati tako ijo run. O sọ ni ọjọ iwaju nigba ti o n sọ nipa abala yii ninu igbesi aye rẹ wipe, “Maa pa eyin mi keke bi ikooko ti o n binu nigba ti mo ba gbọ ti ẹnikan ba sọrọ tako popu.” Ko kaare ninu bi o ti n jọsin awọn eniyan mimọ, pẹlu Lefevre, wọn a maa yi awọn ile ijọsin ti wọn wa ni Paris kiri, wọn a maa jọsin lori pepe, wọn a si maa fi ẹbun ṣe awọn ojubo mimọ loṣo. Sugbon awọn iṣe wonyi ko le mu alaafia ọkan wa. Idalebi ẹṣe ko fi i silẹ, gbogbo iṣe idariji ti o ṣe ko le mu u kuro. Bi ohùn ti o wa lati ọrun, o tẹti silẹ si ọrọ Alatunṣe naa: “Nipase oore ọfẹ ni igbala.” “A da alaileṣe lẹbi, a si tu ọdaran silẹ.” “Agbelebu Kristi nikan soṣo ni o si ilẹkun ọrun, ti o si ti ilẹkun ipo oku.

Farel fi tayotayo gba otitọ naa. Pẹlu iyipada ọkan ti o dabi ti Pọlu, o yiju kuro ninu igbekun aṣa wa si ominira awọn ọmọ Ọlọrun. “Dipo ọkan apaniyan bii ti ikooko ti n ṣiwere,” o pada wa sọ pe, “bi ọdọ aguntan ọlọkan tutu ti ko le ṣeni nijamba, o gba ọkan rẹ kuro lodo popu patapata, o si fifun Kristi.”

Bi Lefevre ti n tẹsiwaju lati tan imọlẹ naa laarin awọn akẹkọ rẹ, Farel, onitara ninu iṣe Kristi geṣe bi o ti ṣe ninu iṣe popu, jade lati kede iṣe naa ni gbangba. Oloye ijo kan, bisobu ti Meaux, darapo mọ wọn laipe. Awọn olukọ miran ti wọn ti goke agba nitori ẹbun ati ẹkọ wọn darapo mọ wọn lati kede iyinrere, o si ni awọn atele laarin gbogbo eniyan, lati ile awọn oniṣe ọwọ ati aroko titi de aafin ọba. Arabinrin ọba Francis I, ọba ti o jẹ ni igba naa gba igbagbo ti a fọ mọ yii. Ọba funra rẹ, ati iya iyawo ọba fi oju rere wo o fun igba die, pẹlu ireti nla awọn Alatunṣe n wo igba ti a yoo jeere France wa si inu iyinrere.

Sugbon ireti wọn ko ni wa si imuṣe. Ijiya ati inunibini ni o n duro de awọn ọmọleyin Kristi. Sugbon pẹlu aanu, a bo eyi kuro ni oju wọn. Akoko alaafia wa ki wọn baa le ri okun lati pade wahala; iṣe Atunṣe si n gbile ni kiakia. Biṣobu ti Meaux ṣiṣe takuntakun lati kọ awọn eniyan ati awọn alufa ni agbegbe rẹ. O mu awọn alufa alaimọkan ati oniwa ibajẹ kuro, bi o ba si ti ṣe ṣe e ṣe to a fi awọn ti wọn mowe, ati olufokansin ropo. Biṣobu naa fẹ ki awọn eniyan naa o ni ọrọ Ọlọrun funra wọn, o si ṣe eyi kankan. Lefevre ṣe itumo Majemu Tuntun; ni akoko

naa gan an ti Bibeli Luther ni ede Germany n jade kuro ninu ile itewe ni Wittenberg, a n te Majemu Tuntun ni ede French jade ni Meaux. Bişobu naa se ohun gbogbo ti o ye ti o tun na owo lati ri wipe o wa kaakiri agbegbe re, laipe, awon agbe ni Meaux ni Iwe Mimo.

Bi arinrin ajo ti n segebe lo nitori ongbe ti n fi ayo wo orisun omi, beegege ni awon okan wonyi se gba ise iranse lati orun. Awon osise ninu oko, awon onise owo ni ibi ise won, n fi ayo kun ise ojumo won nipa sisọ nipa awon otito ti won se iyebiye to wa ninu Bibeli. Ni asale, dipo ki won lo si ile oti, won a pejo po sinu ile ara won lati ka oro

Olorun, won a si jumọ parapọ ninu adura ati iyin. Iyatọ nla fi ara han ninu awon ileto wonyi. Bi o tile je wipe won je otosi, awon ti ko kekọ, ti won je agbe, agbara oore ofe Olorun ti n yini pada, ti si n gbeni soke fi ara han ninu aye won. Onirele, onife, ati oniwa mimo, won duro gege bi eleri si ohun ti iyinrere le se fun awon ti won ba fi tokantokan gba a.

Itansan ina ti a tan ni Meaux rin jinna gan an ni. Ojoojumọ ni iye awon ti won n yipada n po si. Ibinu awon alase ijo ko fi ara han fun igba die nitori pe o ba kegan aimokan awon ajeje esin; sugbon nikeyin awon adari ijo padi ri ohun ti won n fe. A gbe igi isuninina ro. A fi ipa mu bisobu ti Meaux lati yan ninu ina tabi ki o yi ohun re pada, o yan eyi ti o rorun ju; sugbon pelu isubu adari yii, awon agbo re si duro sinsin. Opolopo ni won jeri fun otito ninu ina. Pelu igboya ati idurosinsin won ninu ina, awon Kristeni onirele wonyi ba opo awon ti koi tii gbo ijeri won ri ni akoko alaafia soro.

Ki i se awon alaini ati awon otosi nikan ni won gboya lati jeri fun Kristi laarin ijiya ati egan. Ninu gbongan ile iso ati ni aafin, a ri awon okan pataki ti otito se iyebiye loju won ju oro, ipo, ani ati emi funra re lo. Ihamora o ba fi emi giga ati emi idurosinsin han ju aso ati fila bisobu lo. Louis ti Berquin ti ile ti o dara jade wa. O je jagunjagun onigboya o tun mo iwaawu ni aafin, o fi ara re jin fun ekọ, o ni isesi ti o wuni, iwa re si je alailabawon. Onkowe kan so wipe, “O fi tokantokan tele ofin ijo padi, o si nife lati gbọ mass ati iwaasu; ...o de iwa re lade nipa kikorira esin Luther pelu ikorira ti o yatọ.” Sugbon bii ti opo awon eniyan yoku, Olorun dari re si Bibeli, o si ya a lenu wipe “ki i se ikoni Romu, sugbon titi ti Luther” ni o wa nibe. Lati akoko naa lo, o fi ara re jin fun ise iyinrere.

“Eni ti o mowe julio ninu gbogbo awon ijeye France,” ijafafa ati isorojageere re, igboya ti kii baku ati itara akikanju re, ati agbara re ninu aafin,—nitori pe o ba fẹran re,— je ki gbogbo eniyan o ri gege bi eni ti a yan lati je Alatunse fun orile ede re. Beza so wipe: “Berquin i ba je Luther keji, bi o ba se wipe o ri afobaje keji ninu Francis I.” Awon elesin padi n kigbe wipe, “O buru ju Luther lo.” Awon elesin Romu ni France beru re ju u lo ni tooto. Won so o sinu ogba ewon gege bi eleko odi, sugbon o ba tu u sile. Fun opo odun, ijakadi naa n tesiwaju. Francis n siyemeji laarin Romu ati ise Atunse, o si n fi ara da itara gbigbona awon ajeje esin ni igba miran, a tun da won lekun ni igba miran. Eemeta ni awon alase ijo padi ju Berquin sinu ogba ewon, sugbon o ba n tu sile, nitori ti o fẹran ijafafa ati iwa rere re, o ko lati fi sile fun arankan awon oloye ijo.

A ki Berquin nilo nipa iru ewu ti o le wu u ni France, a si ro o lati tele isise awon ti won wa aabo nipa mimomomo kuro ni ile. Erasmus ti i se ojo ati arirebanije, pelu ola ikoko re, o baku ninu iwa akanaju o ko lati ri emi ati ipo bi ohun ti o kere si otito, o kowe si Berquin wipe: “Beere ki a ran ogege bi asoju oba lo si orile ede miran; rin irin ajo lo si Germany. O mo Beda ati iru awon eniyan bii tire — o je eranko buburu olori popu ti n yo oro ni gbogbo ara. Legioni ni oruko awon ota re n je. Bi igbagbo re ba ju ti Jesu Kristi lo, won ko ni je ki o lo titi ti won yoo fi pa o ni ipa ailaanu. Mase ni igbakele pupo ninu aabo oba. Ninu ohun gbogbo, mase gba mi niyanju pelu ikoni nipa oro Olorun.”

Sugbon bi ewu ti n po si, bee ni itara Berquin naa n lokun si. Dipo ki o gba imoran ati ogbon arirebanije ti Erasmus, o pinu lati se awon ohun ti o gboya si ni. Kii se wipe a gbeja otito nikan, sugbon yoo tun se atako eke. Esun oko odi ti awon elesin Romu fi kan an ni o yi le won lori pada. Awon ti won se akitiyan ti won si koru julo ninu awon ota re ni awon omowe ati awon ajeje esin ti aka ti n ko nipa Olorun ninu ile oko giga nla ti Paris, okan ninu ase ti o ga julo ninu ilu ati orile ede naa. Lati inu iwe awon omowe wonyi, Berquin yo awon koko oro mejila eyi ti o kede ni gbangba pe won “tako Bibeli, ti won si je oko odi;” o si parowa si oba lati je onidajo lori ariyanjiyan naa.

Oba yara kankan fi agbara ati ijafafa awon egbe mejeeji yii we ara won, ti inu re si dun wipe oun ni anfani lati se igberaga awon alufa olakan giga wonyi ro, o so fun awon elesin Romu lati fi Bibeli gbeja ara won. Won mo daradara wipe ohun ija yii ko le ran won lowo pupo; itimole, ifi ati isuninina ni ohun ija ti won le lo daradara. Bayi ni isele se yipada ti awon funra won ri wipe won ti fe shu sinu koto ti won fe ju Berquin si. Pelu iyalenu, won wa ona abayo fun ara won. “Ni akoko naa gan ni a ba ere Wundia ti o wa ni eba adugbo kan je.” Irakeke nla be silẹ ninu ilu. Opo awon eniyan ni won lo sibe lati sofọ ti won si binu. Eyi mu oba lakan pupopupo. Eyi si je anfani ti awon ajeje esin le lo daradara, won si yara kankan lati lo o. Won kigbe wipe, “Ayorisi awon ikoni Berquin niyii.” “Isote awon atele Luther yii yoo fere doju ohun gbogbo bole—esin, ofin, ani ite funra re.”

A tun mu Berquin lekan si. Oba kuro ni Paris, bayi ni a se fi awon ajeje esin silẹ lati se ife inu won. A se igbejo Alatunse naa a si da ejo iku fun; ki Francis ma baa tun wa gba a silẹ, a mu idajo naa se ni ojo naa gan an ti a se. A mu Berquin lo si ibi ti won a ti pa ni osan. Opo eniyan ni won pejo lati wo isele naa, won n woye pelu iyalenu ati iyemeji wipe a mu elesẹ naa lati inu awon ti won dara julo ti won si gboya julo lati inu awon ile oloye ni France. Iyalenu, ibinu, ekan, ati ikorira kikoro kun oju awon ero ti won pejo naa; sugbon ibanuje ko si ni oju enikan nibẹ. Ero ajeriku naa jinna rere koja isele idarudapo ibe yen; ohun ti o mo ni wipe Oluwa wa pelu oun.

Eranko didoti ti o gun, ibojuje awon oninunibini re, iku eleru ti yoo ku—ko kobi ara si awon wonyi; Eni ti o wa laaye, ti O ku, ti O si tun wa laaye titi lae, ti O si ni kokoro ipo oku wa legbe re. Oju Berquin tan pelu imole ati alaafia orun. O wo aso daradara, o wo “aso aran, aso ileke satin ati sẹda alarabara, ati sokoto oniwura.” O fe jeri si igbagbo re niwaju Oba awon oba ati gbogbo agbala aye ti n woran, ko si si ibanuje naa bi o tile kere to ti yoo ba ayo re je.

Bi iwode naa ti n lo diēdiē laarin awon adugbo ti won kun fun ero, awon eniyan se akiyesi pelu iyalenu, alaafia ti o han kedere, ati ayo isegun ti o han ni oju ati irisi re. Won so wipe, “O dabi eniti o joko ninu tempili, ti o n se asaro lori awon ohun mimo.”

Ni ibi idanasunni, Berquin gbiyanju lati ba awon eniyan soro die; sugbon awon alufa ajeje esin beru ohun ti o le yori si, won bere si ni pariwo, ti awon jagunjagun si n lu ohun ija won papo mo ara won, ariwo naa bo ohun ajeriku naa mole. Bayi ni awon olaju ati alase ijo ni ilu olaju Paris ni 1529 se “se apeere ti ko boju mu lati maa bo oro pataki eni ti n ku lo mole ni ibi isekupani fun awon eniyan ni odun 1793.”

A yi Berquin lorun, a si dana sun un. Iroyin iku re ko ibanuje ba awon ore ise Atunse kaakiri ile France. Sugbon apeere re ko pare. Awon eleri fun otito so wipe, “Awa naa setan lati fi ayo koju iku, nipa gbigbe oju wa si igbesi aye ti n bo.”

Ni akoko inunibini ni Meaux, a ko fun awon oluko igbagbo ti a tunse ni anfani lati waasu, won si lo si awon ibomiran. Leyin igba die, Lefevre lo si Germany. Farel pada si ile abinibi re ni iha ila oorun France lati lo tan ina imole kaakiri ni ilu ti o gbe dagba. Won ti gbo iroyin ohun ti o n sele ni Meaux, awon eniyan si teti sila si otito ti o fi n koni pelu itara ati igboya. Laipe awon alase ilu taji lati pa lenu mo, a si le kuro ninu ilu naa. Bi o tile je wipe ko le sese ni ita gbangba mo, o lo si awon abule ati ileto, o si n ko awon eniyan ninu ile won ati ninu igbo; o n gbe ninu igbo ati laarin iho okuta, nibi ti o saba maa n lo ni igba ewe re. Olurun n pese re sila fun awon idanwo ti o tobi si ni. O so wipe, “Agbelebu, inunibini, ati ete Satani, ti a ti ki mi nilo nipa won saaju ko baku, won tile nira ju eyi ti mo le fi ara da lo; sugbon Olurun ni Baba mi; O n fun mi, yoo si maa fun mi ni okun ti mo nilo.”

Gege bi o ti sele ni igba awon apostoli, inunibini “wa yori si ilosiwaju iyinrere.” Filipi 1:12. A le won kuro ni Paris ati Meaux, “awon ti a fonka naa si lo si ibi gbogbo, won n waasu oro naa.” Ise 8:4. Bayi ni imole naa se ri ona wo opolopo agbegbe ti won jijina rere ni ile France.

Olurun si n pese awon osise lati mu ki ise re o losiwaju. Ninu okan lara awon ile ekọ ti won wa ni Paris ni odo ti o nironu, ti o si ni emi idakeje kan wa, o n se afi iye ti o ye kooro, o si le ronu jinle, a mo o fun iwa ailegan, opolo ti o ja fafa, ati ifokansin esin re. Ijafafa ati iwuwaso re so o di ohun amuyangan fun ile ekọ re laipe, a si n fi idaniloju n nireti wipe John Calvin yoo je okan ninu awon olugbeja ijo ti o jafafa, ti o si lola julio. Sugbon itansan imole orun tan si Calvin, ani laarin ogiri ekọ eniyan ati igbagbo asan ti o wa. O gbo nipa awon ikoni tuntun naa pelu iwariri, o si gbagbo wipe awon elekọ odi ye fun ina ti a fi n sun won. Sibe laimo, o fi oju koju pelu ekọ odi, o wa di dandan fun lati dan agbara ikoni Romu wo nipa fifi ba ikoni Protestant ja.

Ibatan Calvin kan, eni ti o ti darapo mo awon Alatunse, wa ni Paris. Awon ibatan mejeeji yii saba maa n pade, won si maa n jiroro lori awon ohun ti won n damu esin Kristeni. Olivean ti i se Protestant so wipe, “Orisi esin meji pere ni o wa laye.” Abala esin kan ni eyi ti awon eniyan gbe kale, ninu eyi ti eniyan n gba ara re la nipa ise isin ati ise rere; ekeji ni esin kan

şoşo ti a fihan ninu Bibeli, eyi ti o n kọ eniyan lati maa wọna fun igbala lati ọdọ oore ọfe Ọlọrun nikan şoşo.”

Calvin sọ wipe, “Mi o ni ohunkohun şe pẹlu ikọni tuntun rẹ; şe o ro wipe mo ti wa ninu aşışe ninu gbogbo ọjọ aye mi ni?”

Şugbọn ero kan dide ninu ọkan rẹ, eyi ti ko le mu kuro pẹlu agbara rẹ. O ronu lori ọrọ ibatan rẹ yii ni ohun nikan ninu yara rẹ. O ni imọlara idalebi eşe; o ri ara rẹ niwaju Adajo mimọ ati olododo laini olubalaja. Ibalaja awọn eniyan mimọ, awọn işe rere, awọn isin ijo, gbogbo wọn ko lagbara lati mu eşe kuro. Ko ri ohunkohun niwaju rẹ ayafi okunkun ainireti ayeraye. Lasan ni awọn ọmọwe ijo şe akitiyan lati tán isoro rẹ. Ijẹwọ eşe, işe ironupiwada ti o şe ko mu ere kankan wa. Wọn ko le ba ọkan laja pẹlu Ọlọrun.

Nigba ti o si n şe işe ainitumọ rẹ yii, Calvin ni anfani ni ọjọ kan lati şe abẹwo si ibi ọjutaye kan, o ri bi wọn ti n dana sun eleko odi kan. Ẹnu ya a nigba ti o ri alaafia ti o fi ara han ni oju ajeriku naa. Laarin ijiya iku oró, ati labẹ idalebi inira ijo, o fi igbagbo ati igboya han, eyi ti akẹko ti o jẹ ọdọ yii fi we okunkun ati ainireti ara rẹ, nigba ti o n gbe ni igbọran ti o nira julọ si ofin ijo. O mọ wipe lori Bibeli ni awọn eleko odi gbe igbagbo wọn le. O pinu lati kẹko rẹ, ki o si şe awari, bi o ba şe e şe, aşiri ayo wọn.

Ninu Bibeli, o ri Kristi. O kigbe wipe, “Baba irubọ Rẹ ti tu ibinu Rẹ loju; eje Rẹ ti fọ abawọn mi danu; agbelebu Rẹ ti ru egun mi; iku Rẹ ti şe imukuro eşe mi. A ti wa ọpọlọpọ iwa omugọ ti ko ni itumọ fun ara wa, şugbọn Iwọ gbe ọrọ Rẹ siwaju mi bi imọle, Iwọ si fi ọwọ bami ni ọkan, ki n le korira gbogbo işe miran ayafi ti Kristi nikan şoşo.”

Calvin kẹko lati di alufa. Nigba ti o jẹ ọmọ ọdun mejila pere, a yan an lati jẹ oniwaasu ni ile ijọsin kekere kan, ti bişọbu si ti fa ori rẹ ni ibamu pẹlu ofin ijo. Ko gba iyasimimọ, beẹ ni ko şe ojuse ti o yẹ fun awọn alufa, sibẹ o di ọkan ninu awọn egbe alufa, o ni oruko ti o rọ mọ ipo yii, o si n gba owo ti o tọ nitori rẹ.

Ni akoko yii, nigba ti o ro wipe oun ko le di alufa, o lọ kọ nipa ofin, şugbọn leyin-oreyin, o fi eyi silẹ, o wa lọ fi emi rẹ jin fun iyinrere. Şugbọn o lora lati di oluko ni gbangba. O maa n tiju, ojuse ipo naa si di ẹru wuwo ru u, o wa pinu lati si maa kẹko na. Nikeyin, o gba ipe awọn ọrẹ rẹ. O sọ wipe, “O jẹ ohun iyanu ki ẹni ti ko lokiki o de iru ipo nla yii.”

Laisi ariwo, Calvin berẹ işe rẹ, awọn ọrọ rẹ si dabi iri ti n tu ile lara. O ti kuro ni Paris, o wa ni ileto kan ti o wa labẹ aabo ọmọ ọbabinrin Margaret, ẹni ti o fẹran iyinrere, ti o si daabo bo awọn atele rẹ. Calvin si jẹ ọdọ, oniwapẹle ti ko lágbaja. O berẹ işe rẹ pẹlu awọn eniyan ninu ile wọn. Awọn ara ile a yii ka, yoo ka Bibeli, yoo si sọ awọn otitọ igbala. Awọn ti wọn gbọ işe iranşe naa sọ iyinrere naa fun awọn miran, laipe oluko naa kuro ninu awọn ilu lọ si awọn ileto ati abule ti wọn wa ni ayika. Ati ile işo, ati ahéré ni o wọ, o si teşiwaju lati fi ipile awọn ijo ti yoo ni awọn ajeri onigboya fun otitọ lele.

Leyin oşu die, o pada si Paris. Ariyanjiyan ti o yatọ be silẹ laarin agbo awọn ọmọwe ati oluko. Ẹko ede atijo dari awọn eniyan si Bibeli, ti ọpọlọpọ ti ko mọ itumọ otitọ rẹ si n fi

gbogbo agbara se alaye re, ani ti won tun n ba awon akikanju ninu esin Romu se ariyanjiyan. Bi o tile je wipe Calvin je alariyanjiyan ti o kunju osuwon ninu eko nipa Olurun, o ni ise lati se, eyi ti o ga ju ti awon akoko alariwo yii lo. A ti ta awon eniyan lopolo ji, akoko si ti to lati se alaye otito fun won. Nigba ti ariyanjiyan nipa eko nipa Olurun n gba gbongan awon ile eko giga kan, Calvin n lo lati ile de ile, o n si Bibeli fun awon eniyan, o si n so fun won nipa Kristi, ati Eni ti a kan mo agbelebu.

Ninu iseto Olurun, Paris yoo tun gba ipe miran lati gba iyinrere. A ti ko ipe Lefevre ati ti Farel sila, sugbon gbogbo awon eniyan inu ilu nla naa yoo tun gbo ise iranse naa lekan si. Nitori oro orelu, o ba koi tii se ipinu lati kin Romu leyin ni atako si ise Atunse. Margaret si ni ireti wipe esin Protestant yoo segun ni France. O pinu wipe a nilati waasu igbagbo ti a fomo yii ni Paris. Nigba ti o ba ko si nile, o pase ki awon oniwaasu Protestant o waasu ninu awon ile ijosi ti won wa ninu ilu naa. Nitori ti awon oloye ijo padi ko faaye gba eyi, omo o ba naa wa si aafin sila. A so gbongan kan di ile ijosi, a si se ikede wipe lojoojumo, laarin akoko ti a yan, a yoo maa waasu, gbogbo eniyan ni a pe laika ipo won si. Opo eniyan ni won wo lo si ibi isin naa. Ki i se ile ijosi naa nikan, sugbon ati awon gbongan ti won doju ko o ni won kun fofo. Ogoro awon eniyan ni won n pejo lojoojumo—awon ijoye, orelu, amofin, onisowo, ati awon onise owo. Dipo ki o ba o dawo apejo yii duro, o pase ki a si ile ijosi meji sila ni Paris. Oro Olurun koi tii mi ilu naa bayen ri. Emi iye lati orun wa mi si awon eniyan. Iwontuwonsi, iwa mimo, ibowofun ofin, ati imura sise n gba ipo iwa omoti, ailekora-eni-nijanu, ija ati ole.

Sugbon awon oloye ijo ko kawo gbinra. Sibere o ba ko je ki a da iwaasu naa duro, won wa yiju si awon eniyan. Ko si ohun ti won ko se tan lati ru ibero, aimokan, ati igbonara awon eniyan alaimokan ati ti won gba erokero gbo soke. Ni gbigba awon oluko eke re gbo lironu, Paris, bi i Jerusalemu ko mo igba ibowo re, tabi awon ohun ti won ni i se pelu alaafia re. Fun odun meji, a waasu oro Olurun ninu olu ilu naa; sugbon nigba ti opo awon eniyan gba iyinrere, eyi ti o poju ninu awon eniyan ni won ko o sila. Francis fi ara hangege bi onifarada lati mu ero re se ni, awon atepe popu n ni agbara si. Lekan si, a ti ilekun awon ile ijosi, a tun gbe igi idanasunni ro.

Calvin si wa ni Paris, o n koko, o n se asaro, o si n gba adura lati pese ara re sila fun ise ojo iwaju re, bere ni o si n tan imole naa ka. Nikeyin, ara bere si ni fu u. Awon alase pinu lati sun un nina. O ro wipe oun ni aabo ninu ibi ti o sapamo si, ko ro nipa ewu, nigba ti awon ore re yara wa sinu yara re pelu iroyin wipe awon iranse ilu n bo lati fipa mu. Ni akoko naa ni a gbo ti won n kan ilekun ita. Ko si akoko lati fi sofo. Die lara awon ore re da awon alase duro lenu ona, nigba ti a gbe Alatusa naa sokale lati oju ferese, o si yara salo si igun ilu naa. O ri aabo ni ile osise kan ti i se ore ise atunse, o fi ara re pamu ninu aso eni ti o gba a sile, o gbe oko si ejika, o si bere irin ajo re. O lo si iha guzu, o tun ri aabo ninu ijoba Margaret lekan si.

O duro fun osu die nibi, o wa lailewu labi aabo awon ore re ti won je alagbara, o tun bere si ni i ko eko re bi i ti isaaju. Sugbon okan re fe lati jere okan France, ko si fe wa laise fun igba pipe. Ni kete ti iji naa dawo duro die, o wa ibi ise tuntun miran si Poitiers, ti ile eko giga

kan wa, ti wọn ti fi oju rere wo igbagbọ tuntun yii. Awọn eniyan lati ibi gbogbo fi ayọ tẹti si iyinrere. Ko si iwaasu ita gbangba, şugbọn ninu ile alaşe agba ilu naa, ninu ile ara re, ati nigba miran ninu oğba ilu, Calvin a waasu oṛo iye ainipekun fun awọn ti wọn ba fẹ lati gbọ. Lẹyin igba diẹ, bi iye wọn ti n pọ si, wọn ri wipe ko si ewu bi wọn ba pejo pọ si òde ilu naa. Iho ile kan wa ni ẹba ibi tooro, ti o jinlẹ kan, nibi ti igi ati awọn apata ti wọn wa ni oke re je ki o fi ara sin daradara, ibe ni a yan fun ibi ipade. Awọn egbe keekeke n gba orisirisi ọna kuro ni ilu lati debe. A ka Bibeli soke, a tun se alaye re ninu ibi ti o fara sin yii. Awọn Protestant ni France je onje ale Oluwa fun igba akoko nibe. Lati inu ijo kekere yii a ran awọn ajiyinrere olufokansin diẹ jade.

Calvin tun pada si Paris lekan si. Koi tii so ireti nu wipe France gege bi orile ede yoo tewo gba ise Atunse. Şugbọn o ri wipe ko si aye lati şise rara, lati koni ni iyinrere je ọna taara lo si ibi isunni nina, nikeyin, o pinu lati lo si Germany. Ko pe ti o kuro ni France ti iji kan bo lu awọn Protestant, eyi ti o je wipe, bi o ba si wa nibe ni, i ba ba iparun naa lo.

Awọn Alatunse France, ninu itara wọn lati ri ki orile ede wọn o wa nibi kan naa pelu Germany ati Switzerland, wọn pinu lati se atako si awọn ekọ eke Romu, eyi ti yoo ta gbogbo orile ede naa ji. Nitori naa, a le iwe ti o se atako mass mo gbogbo France ni ojo kan. Dipo ki o je ki ise atunse o tesiwaju, awọn egbe onitara ti ko mo eto yii, mu iparun wa, ki i se si ori awọn ti n waasu re nikan, şugbọn si ori awọn ore igbagbo ti a fo mo ni gbogbo ile France. O fun awọn elesin Romu ni ohun ti wọn ti n wa fun igba pipe—ohun ti yoo mu ki wọn beere fun iparun awọn eleko odi patapata gege bi oniwahala ti o lewu si alaafia ite ati ti ilu.

Nipase awọn ti a ko mo kan—boya ore ti ko mo ohun ti o ye ni, tabi, ota alarekereke, a ko mo—a le okan lara awọn iwe pelebe yii mo ilekun yara oba. Ikorira oba ru soke. A se atako igbagbo eke ijo ti a ti n bowo fun fun ojo pipe wa lailaanu ninu iwe yii. Igboya ti ko se e tele ti o mu iru awọn otito ti wọn janilaya wonyi wa siwaju oba bi oba ninu gidigidi. O duro pelu iyalenu fun igba diẹ, o n wariri laile soro. O wa soro pelu ibinu wipe: “E mu gbogbo eni ti e ba funra si wipe o je atele Luther. Maa pa gbogbo wọn run laiku eyo kan.” A ti se ipinu na. Oba ti pinu nikeyin lati duro si egbe Romu patapata.

Logan ni a bere eto fun itimole gbogbo awọn atele Luther ni Paris. Onise owọ otosi kan, ti o gbagbo ninu igbagbo ti a tunse ti o saba maa n pe awọn onigbagbo lo si ibi kolofin wọn ti wọn ti n pejo po, ni a mu, pelu ihale wipe yoo ku loju ese nibi ti a ti n suni nina, a pase ki o mu awọn asoju ijo padi lo si ile gbogbo awọn Protestant to wa ninu ilu naa. Inu bi nitori ibeere buburu yii, şugbọn nikeyin iberu ina bori re, o si gba lati tu asiri awọn arakunrin re. Wọn gbe akara mass siwaju, awọn egbe alufa, agbe turari, awọn alufa ajeje esin, rogba yii ka, awọn jagunjagun, Morin, awọn otelēmuyẹ oba, pelu afinihan naa rora n lo laarin ilu naa ni idakeje. Ohun ti o jo ni oju awọn eniyan ni wipe wọn n bowo fun “akara mimo” lati le mu iwa ekan ti awọn ti n fi ehonu han wu si kuro. Şugbọn erongba buburu ni wọn fi pamọ si abe afihan yii. Bi wọn ba ti de ile atele Luther kan, afinihan naa a fun wọn ni ami kan, şugbọn ko ni soro. Iwode naa a duro, wọn a wo inu ile naa lo, wọn a wo awọn idile naa sita wọn a si fi ewon de wọn, iwode buburu yii a tun tesiwaju lati lo wa olujiya miran. Wọn “kò dá ilé kankan si, eni

nla tabi ẹni kekere, titi de ori awọn olukọ ile ẹkọ giga ti Paris...Morin mi ilu naa tìtì...Akoko ibèru ni.”

A pa awọn olujiya naa pèlu ijiya buburu, nitori ti a sọ wipe ki ina naa mase gbona ju ki irora wọn le pe si. Sugbọn wọn ku gege bi aṣegun. Iduroṣinṣin wọn ko ye, alaafi wọn ko ṣokunkun. Awọn ti n se inunibini si wọn ko ni agbara lati mi iduroṣinṣin wọn, wọn ri wipe wọn baku. “A pin ohun ifi kaakiri gbogbo Paris, ti wọn si n sunni nina lojoojumọ, wọn pa ète yii lati le tan ibèru ẹkọ odi kálẹ nipa titan ijiya rẹ kalẹ. Sugbọn iyinrere ni o ri anfani nikeyin. Gbogbo ilu Paris ri iru awọn eniyan ti igbagbo tuntun naa mu sita. Ko si pepe iwaasu ti o dabi ina ti n sun awọn ajẹriku. Ayo alaafi awọn eniyan wọnyi fi ara han ni oju wọn bi wọn ti n koja lọ ...si ibi ti a yoo ti pa wọn, iwa akikanju wọn bi wọn ti wa laarin ina gbigbona, ki i se igba diẹ ni o yi ibinu pada si ikaanu, ikorira di ifẹ, o si je ẹri ti a ko le ta danu fun iyinrere.”

Awọn ti wọn ti pinu lati mase je ki ibinu awọn eniyan o sẹrọ, fi awọn orisirisi ẹsun kan awọn Protestant. A fi ẹsun kan wọn wipe wọn n pète lati pa gbogbo ọmọ ijo Katoliki, lati doju ijoba bole, ati lati pa ọba. Ko si ohunkohun ti wọn le fi fi idi awọn ẹsun wọnyi mulẹ. Sibẹ awọn asọtẹlẹ wọnyi yoo wa si imuse; sugbọn labẹ isele miran, ohun ti yoo fa a yoo si je idakeji si eyi. Awọn iwa ika ti awọn Katoliki n wu si awọn Protestant alaise n ko ara wọn jo po fun igbesan, ni ojo iwaju yoo si se iparun naa gan an ti wọn sọtẹlẹ si ori ọba, ijoba rẹ, ati si ori awọn ọmọ ijoba rẹ; sugbọn awọn alaigbagbo ati awọn atele popu funra wọn ni yoo muṣe. Ki i se ifi ẹsin Protestant, bikoṣe bi a ti se teeri, ni o fa awọn ijamba nla wa si ori France ni ogorun odun meta leyin eyi.

Ifunra si, aifokantan, ati ibèru wa gba gbogbo ilu kan. Ninu ibèru ti o wopo yii, a ri bi ikoni Luther ti gbile to laarin awọn ti wọn tayo ninu ẹkọ, okiki ati iwa rere. Lojiji a dede ri wipe ipo iyi ati ifokantan sofo. Awọn onise ọwọ, awọn tẹwetewe, awọn olukọ, awọn ojogbon ninu ile ẹkọ giga, awọn onkowe, ani ati awọn iranṣe ni aafin ọba poora.

Opolopo sa kuro ni Paris, wọn sọ ara wọn di isansa kuro ni ile abinibi wọn, ni opo igba, eyi kọkọ fihan wipe wọn fi oju rere wo igbagbo ti a tunse naa. Awọn atele popu wo ayika wọn pèlu iyalenu nitori awọn ẹlẹkọ odi ti a ko fyesi ti wọn fi aaye gba ni aarin wọn. Wọn yi oju ibinu wọn si ori awọn opo eniyan ti wọn je otosi to wa ni ikawo wọn ti wọn le fiyaje. Awọn oḡba ewon kun, afefe si dudu nitori eefin ina ti n jo, ti a tan nitori awọn ti wọn jewo iyinrere.

Francis I yin ara rẹ wipe oun je adari ninu egbe nla fun isoji ẹkọ, eyi ti o beere ni orundun kerindinlogun. Inu rẹ dun lati ko awọn omowe lati gbogbo orile ede jo si aafin rẹ. Ife rẹ fun ẹkọ ati ikorira rẹ fun aimokan ati igbagbo ninu asan awọn ajeje ẹsin ni o fa a, ni ona diẹ, bi a ti fi ara da ise atunse. Sugbọn pèlu itara lati fa ẹkọ odi tu, ẹni ti o fẹran ẹkọ yii pa ase ti o sọ wipe ki a pa ise iwe titẹ rẹ kuro ni France! Francis I je okan lara opolopo awọn apeere ti a ko silẹ ti o fihan wipe olaju iwe ki i se aabo fun ainifarada ẹsin ati inunibini.

Nipa eto itagbangba ti o se pataki kan, France yoo fi ara rẹ jin patapata lati pa ẹsin Protestant run. Awọn alufa beere wipe ki a mu iwa oyaju ti a wu si Orun nipa bibu ẹnu atẹ lu mass kuro nipase eje, ki ọba si fi ọwọ si ise laabi yii ni orukọ gbogbo ilu. January 21, 1535 ni

a yan fun ayeye buburu yii. A ru ibe ru alaimokan ati ikorira itara alaimoye gbogbo orile ede naa soke. Paris kun fun opolopo awon eniyan ti won wa lati gbogbo agbegbe ti won yi ka; won kun inu awon adugbo re. Ojo naa yoo bere pelu iwode nla pataki kan. “A ta aso ofo mo awon ile ti iwode naa yoo gba iwaju won koja, ti awon pepe si duro lati ibuso de ibuso.” A tan ina siwaju gbogbo ilekun ni ibowo fun “ami majemu mimo.” Ki oju to mo, awon oluwode ti pejo si aafi oba. “Awon asia ati agbelebu awon agbegbe re ni won koko koja; leyin eyi awon ara ilu, won n rin ni mejimeji, won si gbe atupa si owo won.” Awon egbe ajeje esin mererin tele, olukuluku won ninu aso idanimoo won. Leyin eyi ni opolopo awon ere ti won lokiki. Leyin eyi ni awon ijoye inu ijo ti won wo aso elese aluko ati aso alawo pupa ati awon ohun iseraloso, aso daradara ti n dan.

“Bisobu Paris ni o gbe mass naa labẹ ibori igunwa nla, ...ti awon ijoye eje merin dimu...Oba n rin bo leyin mass naa...Francis I ko de ade, tabi wo aso igunwa ni ojo naa.” Pelu “ori re ti o si sile, oju re ti n wo ile, ati abela kan ni owo re,” oba France fi ara han “bi eni ti n se ikaanu fun ese.” O teriba ni irele leba gbogbo pepe, ki i se fun awon iwa ibi ti won ko idoti ba okan re, tabi fun eje awon alaise ti won doti owo re, sugbon fun ese buburu awon omo ijoba re, ti won ni igboya lati se atako mass. Ayaba ati awon ijoye ilu tele, awon naa n rin ni mejimeji pelu atupa lowo won.

Gege bi ara eto ojo naa, oba funra re ni o ba awon ijoye nla inu ijoba naa soro ninu gbongan nla ti o wa ni aafin bisobu. O duro niwaju won ni irisi eni ti n sofo, o se idaro “iwa odaran, isoro odi, ojo ibanuje ati itiju” ti o wa si ori orile ede won ni ona ti o wonilokan. O si pe gbogbo eniyan ilu lati se iranwo lati pa eko odi onirira ti o n fi iparun seruba France run. O so wipe, “Bi mo ti je oba yin ni tooto, eyin arakunrin, bi mo ba ri wipe idibaje onirira yii ti ran mo okan ninu awon owo mi tabi ese mi, ma a fifun yin lati ge kuro...Siwaju si, bi mo ba ri ti o so okan ninu awon omo mi di aimo, mi o ni dasi...Emi funra mi ni yoo jowo re lowo, ti n o si fi rubo si Olorun.” O n sokun ninu oro re, gbogbo apejo naa si sokun, won wi ni ohun kan wipe: “Awa yoo wa laaye, a o si ku fun esin Katoliki.”

Okunkun orile ede ti o ko imole otito sile naa po gan an ni. Oore ofe “ti o mu igbala wa” ti fi ara han; sugbon leyin ti France ri agbara ati iwa mimoo re, leyin ti onfa ewa re ti fa opolopo mora, leyin ti itansan re ti mole si awon ilu nla ati awon abule, o yipada, o yan okunkun ju imole lo. Won ko ebun orun sile nigba ti a fi fun won. Won pe ibi ni rere, ati rere ni ibi, titi ti won fi shubu sinu itan-ara-enije ti won momo yan. Bi o tile je wipe won le gbagbo ni tooto wipe won se Olorun loore ni nipa sese inunibini si awon eniyan Re ni akoko yii, sibe ise atokanwa won ko mu ebi won kuro. Won ti momo ko imole ti i ba gba won la kuro ninu etan, kuro ninu didoti okan won pelu ebi eje, sile.

Won je eje pataki lati fa eko odi tu ninu katidra nla naa, nibi ti, leyin bi ogorun meta odun, orile ede ti o ti gbagbe Olorun alaaye yoo ti gbe Olorunbunrin Imo si ori ite. Won tun bere iwode naa, awon asaju France si jade lati bere ise ti won jeje lati se. “A gbe akaso kale si awon ibuso ti ko jinna si ara won, nibe ni a o ti dana sun awon Kristeni Protestant kan laaye, a si ti se eto lati dana si igi naa lara logan ti oba ba ti yo, ti iwode naa yoo si duro lati wo

ipaniyan naa.” Alaye ijiya ti awọn ajeri fun Kristi wọnyi la kọja banilọkanjẹ ju eyi ti a le kọ silẹ lẹ; şugbọn awọn ti n jiya yii ko yẹşẹ. Nigba ti a rọ wọn lati ronupiwada, ọkan dahun wipe: “Ohun ti awọn woli ati awọn apostoli waasu tẹlẹ, ti gbogbo awọn eniyan gbagbo, nikan ni mo gbagbo. Igbagbo mi ni igboya ninu Ọlọrun eyi ti yoo kọju ija si gbogbo agbara ipo oku.”

Latigbadegba ni iwode naa n duro ni ibi ifiyajeni. Nigba ti wọn de ibi ti wọn ti bere ni aafin ọba, awọn ero tuka, ọba ati awọn alufa kuro nibẹ, inu wọn dun si iwode ojo naa wọn si n ki ara wọn ku ori ire wipe işe ti wọn bere yoo tẹsiwaju titi ti yoo fi pa ẹkọ odi run patapata.

A yoo fa iyinrere alaafia ti France kọ silẹ tu patapata lootọ, atubotan rẹ yoo si buru jojo. Ni January 21, 1793, ni ọtadinlaadọta o din meji ọdun, ni ayajọ ojo naa gan an ti France fi ara rẹ jin patapata lati şe inunibini si awọn Alatunşẹ, iwode miran fun idi ti o yatọ patapata gba aarin awọn adugbo Paris kọja. “Ọba naa ni o tun jẹ eni pataki; irọkẹkẹ ati ariwo tun wa; a gbọ igbe lati fi iya jẹ awọn miran si; awọn akasọ ti wọn ti dudu wà pẹlu; awọn işeşẹ ojo naa tun pari pẹlu ipaniyan lona to banileru; a wọ Louis XVI, pẹlu bi o ti n jijadu ọwọ rẹ pẹlu awọn oniletubu rẹ ati awọn ti yoo pa, lẹ si ibi pepele, nibẹ ni a dè e mọ titi ti aake fi şubu le lori, ti ori rẹ si n jo belebele lori pepele.” Kii şe ọba nikan ni o jiya; lẹgbẹ ibudo kan naa (ẹgbẹdogun din nigba) 2800 eniyan ni wọn padanu ẹmi wọn nibi ibenilori ni akoko buburu ti Akoso Eru naa.

Işe Atunşẹ fi Bibeli ti a şi silẹ fun araye, o n şe alaye awọn ilana ofin Ọlọrun, o si n şe alaye ohun ti o n fẹ si ọkan awọn eniyan. Ifẹ Ainipekun ti şipaya ilana ati ẹkọ ọrun fun awọn eniyan. Ọlọrun ti sọ wipe: “Pa wọn mọ ki o si şe wọn, nitori eyi ni ọgbọn ati oye rẹ niwaju awọn orilẹ ede ti wọn yoo gbọ awọn ofin wọnyi, ti wọn yoo si wipe, Lootọ orilẹ ede nla yii jẹ ọlọgbọn ati amoye eniyan.” Diuteronomi 4:6. Nigba ti France kọ ẹbun ọrun silẹ, o fun irugbin idarudapo ati iparun, atubotan ti a ko le yipada si yori si akoko idojọ ijoba bole, ati işakoso ẹru.

Ni igba pipẹ şaaju ki iwe pelebe to fa inunibini, o ti di dandan ki Farel, eni ti o gboya ti o si ni itara o kuro ni ilẹ abinibi rẹ. O lẹ si Switzerland, o fi işe rẹ ti ti Zwingli lẹyin, o şeranwọ lati jẹ ki işe Atunşẹ o gbilẹ. Nibi ni o ti lo akoko ti o keyin ninu igbesi aye rẹ, sibẹ o tẹsiwaju lati ko ipa pataki ninu işe atunşẹ ni France. O şişẹ lati tan iyinrere kalẹ ni ilẹ abinibi rẹ ninu awọn ọdun ti o kọkọ lo ni ilẹ ajeji. O lo ọpọlọpọ akoko lati waasu si awọn eniyan ilu rẹ ti wọn wa ni ẹnu ibode, nibi ti o ti n woye ijakadi naa laisimi, ti o si ran an lẹwọ pẹlu ọrọ igbaniyanju ati amọran rẹ. Pẹlu iranlẹwọ awọn miran ti wọn sa kuro ni ilu, a şe itumọ awọn iwe awọn Alatunşẹ ti ilẹ Germany si ede ilu France, a si tẹ wọn jade ni ọpọ yanturu pẹlu Bibeli ni ede French. Awọn tawetawe ta awọn iwe wọnyi daradara ni France. A ta wọn ni owo kekere fun awọn tawetawe wọnyi, èrè ti wọn ri lori wọn si ran wọn lẹwọ lati tẹsiwaju.

Farel bere işe rẹ ni Switzerland gege bi olukọ otoşì kan. O lẹ si agbegbe kan ti o farasin, o bere si i kọ awọn ọmọde. Ni afikun si awọn ẹka ẹkọ ti wọn n kọ, o rọra n fi awọn otitọ inu Bibeli kọ wọn, o ni ireti wipe oun yoo de ọdọ awọn obi nipasẹ awọn ọmọ. Awọn kan wa ti wọn gbagbo, şugbọn awọn alufa wa da işe naa duro, awọn eniyan ilu alaimọkan naa si dide

lati tako o. Awọn alufa n wipe, “Eyi ko le jẹ iyinrere Kristi, nitori pe iwaasu rẹ kii mu alaafia wa, bikoṣe ogun.” Bii ti awọn ọmọ eyin akọkọ, bi a ba ṣe inunibini si wọn ninu ilu kan, wọn sa lọ si omiran. Lati ileto de ileto, lati ilu de ilu, o lọ, o n fi ẹṣẹ rin, o n fi ebi, otutu ati ikaare mọra, ẹmi rẹ si wa ninu ewu ni ibi gbogbo. O waasu ni aarin oja, ninu awọn ile ijọsin, ati ni igba miran, lori pepe iwaasu awọn katidra. Ni igba miran, a ri ti ko ni si olugbo kankan ninu ile ijọsin, ni igba miran ẹwe, wọn a fi ariwo ati yeye ṣiṣe di iwaasu rẹ lowo; ni igba miran a a fi ipa wọ kuro lori pepe iwaasu. Ki i ṣe ẹẹkan pere ni awọn ọmọ ita kọlu u ti wọn si fere lu u de oju iku. Sibẹ o tẹsiwaju. Bi o tilẹ jẹ wipe a saba maa n le pada, pelu iforiti ti ko kaare, á tun pada sibẹ; ni menimeji, o ri ti awọn ilu ti wọn ti gbọregetigẹ ninu ẹsin popu n ṣi ilẹkun wọn silẹ fun iyinrere. Laipe, agbegbe kekere ti o ti kọkọ bere iṣe rẹ gba igbagbo ti a tunṣe naa. Awọn ilu Morat ati Neuchatel tun kọ aṣa Romu silẹ, wọn si ko awọn ere iboriṣa kuro ninu awọn ile ijọsin wọn.

O ti pe ti Farel ti fẹ lati fi asia Protestant solẹ ni Geneva. Bi a ba le jere ilu yii, yoo jẹ olu ile iṣe fun iṣe Atunṣe ni France, ni Swizerland ati ni Italy. Pelu ero yii niwaju rẹ, o tẹsiwaju titi ti o fi jere ọpọ awọn ilu ati ileto ti wọn wà layika. Pelu olubakoworin kan ṣoṣo, o wọ ilu Geneva lọ. Ṣugbọn iwaasu meji pere ni a gba a laaye lati wa. Leyin ti awọn alufa ṣe akitiyan ki aṣe ijoba o da lebi, ṣugbọn ti ko bọ si, wọn wa pe e siwaju igbimo ijo, wọn wá sibẹ pelu awọn ohun ija olóró ti wọn kó pamọ si abẹ aṣọ wọn, wọn pinu lati gba ẹmi rẹ. Awọn ọmọ ita pejo pelu ida ati kumọ si ita lati ri wipe, bi o ba sá asala kuro ninu igbimo, wọn yoo ri wipe o ku. Ṣugbọn nitori awọn adajo ati awọn ologun ti wọn wa nibe, a da ẹmi rẹ si. Ni aarọ kutukutu ojo keji, a mu oun ati ekeji rẹ koja ibi adagun omi kan lọ si ibi aabo. Bayi ni ipa rẹ akọkọ lati jere ọkan Geneva ṣe pari.

Fun igba keji, ohun elo ti ko niyi to ni a yàn—ọdọmọkunrin kan, ti irisi rẹ ko fanimọra rara debi pe awọn ti wọn pe ara wọn ni ọrẹ iṣe atunṣe gan ko ṣe si daradara. Ṣugbọn ki ni iru ẹni yii le ṣe nibi ti a ti kọ Farel silẹ? Bawo ni ẹni ti igboya ati iriri rẹ ko pọ yii ṣe le doju kọ iji ti o le awọn alagbara ati akikanju julọ sa? “Ki i ṣe nipa ipa, tabi nipa agbara, bikoṣe nipa Ẹmi Mi ni Oluwa wi.” Sekaraya 4:6. “Ọlọrun ti yan awọn ohun alailagbara aye lati doju ti awọn alagbara.” “Nitori aileru Ọlọrun lagbara ju eniyan lọ.” I Kọrintin 1:27, 25.

Froment bere iṣe rẹ gege bi olukọ. Otitọ ti o ba kọ awọn ọmọ ni ile ẹkọ, wọn a tunṣo ni ile. Laipe, awọn obi n wa lati gbọ alaye Bibeli titi ti yara ikawe naa fi kun fun awọn akekọ. A pin Majemu Tuntun ati awọn iwe ilewọ lofe, wọn si de ọdọ awọn ti ko to beẹ lati jade si gbangba lati wa gbọ awọn ikoni tuntun wonyi. Leyin igba die, o tun di dandan fun oṣiṣe yii lati salọ; ṣugbọn awọn otitọ ti o fi kọni wa ninu ọkan awọn eniyan. A ti gbin iṣe Atunṣe silẹ, o si tẹsiwaju lati lokun, ti o si n tan kalẹ si. Awọn oniwaasu naa pada wa, nipasẹ iṣe wọn, ẹsin Protestant fi ẹṣẹ mulẹ ni Geneva nikenin.

Ilu naa ti jẹwọ Iṣe Atunṣe nigba ti Calvin, leyin ọpọlọpọ irinkiri ati ayipada ninu igbesi aye rẹ, wọ inu rẹ lọ. Nigba ti o n pada bọ ninu ibewo ti o ṣe keyin si ilẹ abinibi rẹ, ni oju ọna lọ si Basel, o ri awọn egbegun Charles V ni oju ọna ti o lọ taara, eyi si jẹ ki o di dandan fun lati gba ọna Geneva ti o ṣe koro.

Ninu ibewo yii, Farel ri ọwọ Ọlọrun. Bi o tilẹ jẹ wipe Geneva ti gba igbagbọ ti a fọ mọ, sibẹ, işe nla si wa nibẹ lati şe. Ki i şe gege bi ilu, bikose gege bi enikookan ni a n yi pada si Ọlọrun; agbara Ẽmi Mimọ nilati şe işe iyipada ninu okan ati emi, ki i si i şe nipase aşe igbimọ. Nigba ti awon ara Geneva ti kọ aşe Romu silẹ, won ko şetan lati kọ awon iwa ibajẹ ti won wopo labẹ akoso rẹ silẹ. Ki i şe işe kekere ni lati fi idi ilana mimọ ti iyinrere mulẹ, ati lati pese awon eniyan wonyi silẹ lati duro si ipo ti Ọlọrun pe won si.

Farel ni igboya wipe oun ri ninu Calvin eni ti o le so po mọ ara rẹ ninu işe yii. O rọ odomode ajiyinrere naa ni oruko Ọlọrun lati duro ki o si şişe nibi. Calvin fi iberu faseyin. Eni ti o n tiju ti o si fẹran alaafia, o sa fun ibasepo pelu igboya, ominira ati iwa ipa awon ara Geneva. Ailera rẹ, pelu iwa rẹ lati maa kawẹ mu ki o fẹran lati maa danikan wa. Pelu igbagbọ rẹ wipe ohun le şe atileyin fun işe atunşe pelu gègè ikowe oun, o fẹ lati lọ si ibi idakeroro lati kawẹ, ati nipase ile itẹwe, yoo gba awon ijo niyanju, yoo si gbe won ro. Sugbon ipe Farel wa si odo rẹ gege bi ipe lati Ọrun, ko si gbodo kọ o. O so wipe, o dabi enipe, “A na ọwọ Ọlọrun silẹ lati ọrun, o di oun mu, o si fi oun si ibi ti oun ti fẹ yara kuro kankan, laile kuro nibẹ.”

Ni akoko yii, ewu nla rogbay işe Protestant ka. Ifibu popu n bu ramuramu mọ Geneva, awon orile ede nla si n dun kukulaja mọ lati paarun. Bawo ni ilu kekere yii yoo şe doju ija kọ ijoba esin alagbara ti o saba maa n fi ipa mu ki awon oba ati olotu ijoba o teriba? Bawo ni yoo şe koju awon omọ ogun nla aye yii?

Kaakiri awon ile ti n şe esin Kristeni, awon ota alagbara n dun mohuru mohuru mọ esin Protestant. Awon işegun akoko ti işe Atunşe ti koja, Romu wa ko awon agbara tuntun jo, o fẹ paarun. Ni akoko yii ni a da egbe Jesuit, egbe ti o nika julọ, ti ko ni iberu ofin, ti o si lagbara julọ ninu awon olugbeja esin popu silẹ. Won yo ara won kuro ninu gbogbo ife aye ati ibatan eniyan, won di oku si ife eniyan, won pa işoworonu ati eri okan lenu mọ patapata, won ko mọ aşe tabi ibatan kan, ayafi ti egbe won, won ko si ni ojuse kan ayafi lati tan agbara rẹ kale. Iyinrere Kristi fun awon ate le rẹ lagbara lati doju kọ ewu, lati fi ara da ijiya, lati mase beru otutu, ebi, wahala, ati aini, lati gbe opagun otito soke loju ijiya, tubu ati idanasunni. Lati le doju kọ awon agbara wonyi, egbe Jesuit fi igbonara aimokan kọ awon ate le rẹ, eyi ti o fun won ni okun lati le fi ara da iru awon ewu kan naa, ati lati le doju kọ agbara otito pelu gbogbo ohun ija etan. Ko si iwa odaran ti o tobi julọ fun won lati wu, ko si iro kan ti o buru ju lati pa, ko si ohun ti o nira ju fun won lati fi ara we. Won jẹ eje lati jẹ otoşi ati alaini titi lae, erongba won ni lati ni oro ati agbara, lati fi ara won jin fun işubu esin Protestant, ki won si fi idi aşe popu mulẹ lekan sii.

Nigba ti won ba fi ara han gege bi omọ egbe won, won a wo aşo iwa mimọ, won a be ogba ewon ati ile iwosan wo, won a şe itoju alaisan ati alaini, won n kede wipe won ti kọ aye silẹ, won si ti gba oruko mimọ ti Jesu, Eni ti O rin kaakiri lati şe rere. Sugbon erongba iwa odaran ti o buru jai ni won fi pamọ si abe iwa alailegan yii. Eko ipile egbe naa ni wipe ayorisi nnkan yoo şe idalare ona ti a gba şe e. Pelu ofin yii, ki i şe wipe iro pipa, ole jija, ibura eke, ipaniyan jẹ awon iwa ti a le fi oju fo da nikan, şugbon a le gboriyin fun won bi won ba şişe fun ife ijo. Ni abe orişirişi iboju, won a dé awon ipo oşelu, won a goke agba dé ipo oludamoran

ọba, wọn a si ẹ awọn ofin orilẹ ede. Wọn a ẹẹ bi iranṣe lati le je amí lori ọga wọn. Wọn da ile ẹkọ silẹ fun awọn ọmọ ọba ati ijoye, wọn tun da ile ẹkọ silẹ fun awọn eniyan lasan; a si n je ki awọn ọmọ ti obi wọn n ẹ ẹsin Protestant o maa bọwọ fun awọn ilana ẹsin popu. Gbogbo ogo ati iwuga ẹsin Romu dà wọn niye rú, á sì gbà wọn lọkan, bayi ni awọn ọmọ ẹ ẹ iku pa ominira ti awọn baba wọn jiya ti wọn tun ta ẹje silẹ lati gba. Awọn ọmọ ẹgbẹ Jesu yara kankan tan ka ile Europe, nibikibi ti wọn ba si lo, isoji ẹsin popu maa n tele ni.

Lati le fun wọn ni agbara si, a pa aṣe ti o da igbimọ igbejọ ti o n ri si ohun ti eniyan gbagbo silẹ leṣkan si. Bi o tilẹ je wipe gbogbo awọn eniyan ni wọn korira re, ani ni awọn orilẹ ede ti wọn n ẹ ẹsin Katoliki paapa, awọn adari ẹsin popu tun gbe igbimọ ẹleru naa kalẹ leṣkan si, ti wọn si n wu awọn iwa ti o buru jai ju eyi ti a le fi han lo ninu awọn ile tubu re. Ni ọpọlọpọ awọn orilẹ ede, ẹgbẹẹgbẹrun awọn ọdọ orilẹ ede, awọn oniwa alailabawọn, awọn ẹni iyì, awọn amoye ati ọlọgbọn, awọn alufa olufokansin ti wọn je oniwabiolọrun, awọn ara ilu ti wọn ni aapọ, ti wọn tun fẹran orilẹ ede wọn, awọn olukọ ti wọn ja fafa, awọn oluyaworan ti wọn dangajia, awọn oniṣe ọwọ ti wọn ni ọye, ni a pa tabi ti wọn salọ si awọn ile miran.

Awọn ọna ti Romu lo lati pa ina iṣe Atunṣe niyii, lati mu Bibeli kuro ni ọdọ awọn eniyan, ati lati da aimọkan ati igbagbo asan ti akoko oju dudu pada. Sugbọn labẹ ibukun Ọlọrun ati iṣe awọn ẹni pataki ti O gbe dide lati roṣo Luther wọnyi, iṣe Protestant ko ṣubu. Ki i ẹ ọdọ ohun ija tabi oju rere awọn ijoye ni o ti ri agbara re. Awọn orilẹ ede ti wọn kere julọ, awọn orilẹ ede ti wọn ko lẹrọ ti wọn ko si lagbara julọ ni wọn di ile agbara re. Geneva kekere laarin awọn orilẹ ede nla ti wọn n pete lati pa a run; Holland ni eti bebe okun ni iha ariwa, ti o n jijadu ni atako si iwa ipa Spain, ijoba ti o lagbara, ti o si lẹrọ julọ nigba naa; orilẹ ede Sweden ti o je aṣalẹ, ti o si motutu, ni wọn gba iṣegun fun iṣe Atunṣe.

Fun bi ọgbọn ọdun, Calvin ẹẹ ni Geneva, ni akọkọ, lati da ijo ti yoo tele ilana iwuwasi ti Bibeli silẹ, ati lati je ki iṣe Atunṣe o ṣesiwaju ni gbogbo Europe. Iṣe re geṣe bi alaṣe ilu ni abuku tire, beẹ ni awọn ikoni re ni aṣiṣe ti wọn. Sugbọn o wulo ni titan awọn otitọ ti wọn ẹ pataki ni akoko tire kalẹ, ni titẹle awọn ikoni ẹsin Protestant ni atako si ilana popu ti o n yara pada wa kankan, ati ni wiwaasu iwa mimọ ati igbe aye otitọ ninu awọn ijo ti a fọ mọ, dipo igberaga ati iwa ibajẹ ti wọn wọpọ labẹ ikoni Romu.

Awọn iwe atejade ati olukọ jade lati Geneva lati lo tan awọn ikoni ti a fọmọ kalẹ. Gbogbo awọn ti a n ẹ inunibini si ni ile gbogbo n wo ibi fun ikoni, imọran ati igbanijanju. Ilu Calvin di ibi aabo fun awọn Alatunṣe ti a n dọdọ kiri ni gbogbo iha iwọ oorun Europe. Ni sisa fun iji lile ti o ṣesiwaju fun igba pipe, awọn isansa wọnyi wa si ẹnu ọna Geneva. Ebi n pa wọn, a pa wọn lara, wọn ko ni ile tabi ará, a gba wọn pelu idunnu, a si fi pelekutu ẹ itoju wọn; wọn ri ibugbe nibe, wọn bukun ilu ti o gba wọn sile pelu imọ, ẹkọ ati ifokansin wọn. Ọpọ awọn ti wọn wa aabo wa sibẹ pada si ile wọn lati dojukọ iwa onroro Romu. John Knox, Alatunṣe onigboya ti ilu Scotch, ọpọ awọn Puritans ti ile Geṣi, awọn Protestant ti Holland, ati Spain, awọn Huguenots ti France gbe imọle otitọ lati Geneva lati lo tan an si okunkun ile abinibi wọn.

Ori 13 – Netherlands Ati Scandinavia

Iwa onroro popu tete mu ifehonu ti o nipon wa ni Netherlands. Ni odegberin (700) odun saaju akoko Luther, awon bisobu meji ti a ran gege bi asoju obo lo si Romu yo popu loye laiberu nigba ti won mo iru iwa ti won n wu ni “agbegbe mimo” naa: Olorun “ti pese fun ijo, ayaba ati iyawo Re, ipese ainipekun ti o se pataki fun idile re, pelu owo ori ti ko le sa tabi dibaje, O ti fun ni ade ati opa ase ainipekun;... ohun gbogbo ti o n seni loore ni o gba gege bi olè. O gbe ara re kale ninu tempili Olorun; dipo gege bi oluso aguntan, o di kolokolo fun agbo aguntan; ...wa a fe ki a gbagbo wipe iwo ni bisobu ti o ga julò, sugbon o n wuwa gege bi onroro...Bi o tile je wipe o ye ki o wuwa bi iranse awon iranse, bi o ti n pe ara re, o n se akitiyan lati je oluwa awon oluwa...O so ofin Olorun di asan...Emi Momo ni O n ko ijo ni gbogbo aye...Ilu Olorun wa, omọ ibi ti awa n se, de gbogbo orun; o si tobi ju ilu ti awon woli mimo pe ni Babiloni, ti o n fi ara re han bi eni mimo, ti o fe ki orun o tewo gba oun, ti o si n fonnu wipe oun ni ogbon ayeraye; nikenin, laisi idi kankan fun, ti o n so wipe, ohun ko baki ri, beẹ ni ko le baki.”

Awon miran dide lati odun de odun lati se iru atako yii. Awon oluko akoko wonyen, ti won la orisirisi ile koja, ti won n je orisirisi oruko, fi ara jo awon ajere okan ti Vadois, ti won tan imo iyinrere ka ibi gbogbo, won de Netherlands. Awon ikoni won yara tan kale kankan. Won tumo Bibeli awon Waldens leselese si ede Dutch. Won so wipe “anfani ti o po wa ninu re; ko si efe, itan aroso, oro asan, bikoşe awon oro otito; lootọ a le tete ri awon ohun ti won ni itumo nihin lohun, sugbon eyi ti o se pataki, ti o si dun julò ninu awon ohun ti o dara ti won si je mimo ni a le ri ninu re.” Ohun ti awon ore igbagbo atijo ko silẹ niyi ni orundun kejila.

Awon inunibini Romu wa bere; sugbon laarin ina ati ijiya awon onigbagbo tubo n po si, won n fi idurosinsin kede wipe Bibeli ni ase ti ko le baki ninu esin, ati wipe “a ko gbodo fi ipa mu enikenin lati gbagbo, ayafi nipa wiwaasu.”

Awon ikoni Luther ri ile ti o dara ni Netherlands, awon eniyan olooto ati olufokansin si dide lati waasu iyinrere. Okan lara awon agbegbe Holland ni Menno Simons ti jade wa. A ko ni ilana Roman Katoliki, a si gbe owo le lori gege bi alufa, o je alaimokan patapata nipa Bibeli, ko si ni ka a nitori ki a ma baa tan an je sinu ekọ odi. Nigba ti o se iyemeji nipa ikoni wipe akara ati waini ounje ale Oluwa je ara ati eje Oluwa gan an, o ri i gege bi idanwo lati odo Satani, o si wa ona lati yo ara re kuro ninu re pelu adura ati ijewo ese, sugbon lasan ni. O ro lati pa eri okan re ti n da lebi lenu mo nipa lilo si ibi ite ifekufe ara eni lorun lainiwontuwonsi, sugbon eyi ko sise. Leyin igba die, a dari re lati ko Majemu Tuntun, eyi, pelu awon iwe Luther mu ki o gba igbagbo ti a fo mo. Laipe, o ri ti a be okunrin kan lori ni ileto kan ti o wa legbe re nitori pe o tun itebomi se. Eyi mu ki o ko ekọ Bibeli nipa sise itebomi fun omọ jojolo. Ko le ri eri kankan fun ninu Iwe Momo, sugbon o ri wipe ironupiwada ati igbagbo ni awon ohun ti a nilo lati le se itebomi. Menno kuro ninu ijo Romu, o si fi emi re jin fun kikoni ni awon otito ti o gba. Awon egbe onirokuro nipa esin kan dide ni Germany ati Netherlands ti won ko awon ikoni kan ti ko bojumu ti won si le fa isote, won n fa idarudapo ati aileto, won si n da

ija ati işöte silẹ. Menno ri ohun ti awọn ẹgbẹ wọnyi yoo yori si, o si şişẹ takuntakun lati tako awọn ẹkọ eke ati ète buburu awọn elerokero ẹsin wọnyi. Ọpọlọpọ awọn eniyan ni awọn elerokero yii ti şi lona, şugbọn ti wọn kọ awọn ikọni buburu wọn silẹ; awọn ọmọọmọ awọn Kristeni igba atijọ si wa nibẹ pẹlu, awọn eso ikọni awọn Waldens. Menno şişẹ laarin awọn wọnyi pẹlu itara nla o si şe aseyọri nla.

Fun ọdun marundinlogun, o rinrin ajo, pẹlu iyawo ati awọn ọmọ rẹ, o n fi ara da inira ati ijiya, o n wa ninu ewu ni ọpọ igba. O lọ si Netherlands ati iha ariwa Germany, o n şişẹ ni pataki julọ laarin awọn alaini, şugbọn ipa rẹ n pọ si. O ni ẹbun ọrọ sisọ, bi o tilẹ jẹ wipe ko kawẹ pupọ, o jẹ ẹni ti ko le yẹşẹ kuro ninu ohun ti o gbagbo, o ni ẹmi irelẹ ati iwa apele, o jẹ olotoọ ati olufokansin, o n fi awọn ohun ti o kọni han ninu igbesi aye rẹ, awọn eniyan si ni igbẹkele ninu rẹ. A fọn awọn atele rẹ kaakiri, a si fiya jẹ wọn. Wọn jiya pupọpupọ nitori ti a ko wọn pọ mọ awọn elerokero ẹsin ti Munsterites. Sibẹ ọpọ awọn eniyan ni wọn yipada nitori işe rẹ.

Ko si ibi ti a ti gba ikọni ti a tunşẹ yii bii ni Netherlands. Orilẹ ede perete si ni awọn atele rẹ ti jiya inunibini bi i ti ibẹ. Charles V fi ofin de işe Atunşẹ ni Germany, i ba si fi tayotayo dana sun gbogbo awọn atele rẹ bi ki i ba i şe awọn ijọye ti wọn duro gege bi idiwo fun iwa onroro rẹ. Agbara rẹ po gan ni Netherlands, aşẹ inunibini si n tele ara wọn ni sisẹ n tele. Lati ka Bibeli, lati gbọ tabi lati waasu rẹ, tabi lati soro nipa rẹ mu ijiya iku nipa idanasunni wa. Lati gba adura si Ọlorun ni ikooko, lati kọ lati teriba fun ere, tabi lati kọ Saamu tun fa ijiya iku. Ani a tun da awọn ti wọn ba kọ aşışẹ wọn silẹ lebi, bi o ba jẹ okunrin, yoo ku nipa ida; bi o ba jẹ obinrin, a yoo sin in laaye. Ọpọ ni wọn şegbe labẹ ijọba Charles ati Philip II.

Ni akoko kan, a ko gbogbo idile kan wa siwaju igbimọ ti n şe igbejọ nipa ohun ti eniyan gbagbo, a fi ẹsun kan wọn wipe wọn ko wa si mass mọ, wọn si n josin ninu ile. Nigba ti a beere lowo wọn nipa ohun ti wọn maa n şe ni ikooko, ọmọkunrin wọn ti o kere julọ dahun wipe: “A maa n wolẹ, a si n gbadura ki Ọlorun o lawa loye, ki O si dari eşẹ wa jiwa; a maa n gbadura fun ọba wa, ki işakoso rẹ le ni alaafia ki aye rẹ si layo; a maa n gbadura fun awọn alaşẹ wa ki Ọlorun o pa wọn mọ.” Eyi fi ọwọ ba awọn adajọ diẹ lọkan, sibẹ wọn da baba ati okan ninu awọn ọmọ rẹ ni ejọ iku ina.

Ibinu awọn oninunibini ba igbagbo awọn ajeriku dogba. Ki i şe awọn okunrin nikan bikoşẹ ati awọn obinrin elege ati awọn ọdọmọbinrin pẹlu ni wọn fi igboya ti ko legbe han. “Awọn iyawo a duro si ẹgbẹ igi ti a de oko wọn mọ, nigba ti wọn ba n jẹ irora ina, wọn a sọ ọrọ itunu fun wọn, tabi ki wọn kọ Saamu lati mu inu wọn dun.” “Awọn ọdọmọbinrin yoo dubule sinu saare wọn laaye bi ẹni ti n wọ inu yara lati sun orun ale; tabi ki wọn lọ si ibi ibenilori ati inu ina, wọn a wọ aşọ wọn ti o dara julọ, bi awọn ti n lọ si ibi igbeyawo wọn.”

Bii ti akoko ti ẹsin iborişẹ fẹ pa iyinrere run, ejẹ awọn Kristeni jẹ irugbin. Inunibini şişẹ lati jẹ ki iye awọn ajeri fun otitọ o pọ si ni. Awọn ọba ti o dún wọ inu eegun nitori ipinu awọn eniyan ti ko şe e bori jẹ ki işe buburu yii o teşiwaju lati ọdun de ọdun; şugbọn lasan ni. Labẹ William ti Orange, ẹni rere, idoju ijọba bole fun Holland ni ominira lati josin Ọlorun nikeyin.

Ejẹ awọn ọmọ eyin ni o se afihan itesiwaju iyinrere ni awọn oke Piedmont, ni petele France, ati ni eti bebe Holland. Sugbon ni awọn orile ede ti iha ariwa, o wole pelu alaafia. Awọn ọmọ ile eko lati Wittenberg ti won n pada si ile won mu igbagbo ti a tunse wa si Scandinavia. Awọn iwe Luther tun tan imole naa ka. Awọn eniyan lasan, alagidi ti iha ariwa yipada kuro ninu iwa ibaje, igberaga, ati igbagbo asan Romu won si tewo gba iwa mimọ, ainiwahala ati otito ti n funni ni iye ti Bibeli.

Tausen “Alatunse ti Denmark” je ọmọ agbe. Odomokunrin naa tete fi oye ti o ja fafa han; o pounge fun eko; sugbon ipo ti awọn obi re wa ko je ki o se e se fun lati ri eyi, nitori naa, o wo ile awọn ajeje esin lo. Nibi, iwa mimọ igbesi aye re, pelu imurasiye ati isotito re mu ki awọn oga re o fẹran re. Ayewo fihan wipe o ni ebun ti yoo je ki o wulo fun ijo ni ojo iwaju. A wa pinu lati ran an lo ko eko ni okan ninu awọn ile eko giga ti o wa ni Germany tabi Netherlands. A fun odomode akoko yii ni anfani lati yan ile eko funra re, sugbon lori idi kan wipe ko gbodo lo si Wittenberg. A ko gbodo je ki majele eko odi o wu omowe ijo lewu. Be ni awọn ajeje esin wi.

Tausen lo si Cologne, eyi ti o je okan lara awọn ile iso agbara esin Romu nigba naagege bi o ti wa loni. Laipe, isowomọ Olurun nipase adura ati isasaro awọn oluko nibi su. Laarin akoko kan naa ni o ri awọn iwe Luther. O ka won pelu iyalenu ati idunnu, o si fe lati jẹgbadun idanileko lodo Alatunse naa. Sugbon lati se eyi tumo si wipe yoo se oga re ni ile ajeje esin, yoo si padanu iranlowo re. O se ipinu re laipe, ki o to pe ju, o ti fi oruko silẹgege bi akoko ni Wittenberg.

Nigba ti o pada si Denmark, o lo si yara ajeje esin re. Ko si eni ti o funra si wipe o ti gba eko Luther; ko fi asiri re han, sugbon o sa ipa, lairu ibero awọn akẹgbẹ re soke, lati dari won si igbagbo ati igbesi aye ti o mo si. O si Bibeli, o si se alaye awọn itumo re ni tooto, nikeyin, o waasu Kristi si wongege bi ododo elesẹ ati ireti kan soṣo ti o ni fun igbala. Ibinu oga re, eni ti o ti ni ireti giga ninu regege bi akanju olugbeja Romu, po jojo. Loju ese, a mu kuro ninu ile esin re lo si ibomiran, a si ti i mo yara re pelu iso ti o nipon.

Si ibero awọn eleso re tuntun die lara awọn ajeje esin so wipe awọn ti yipada di elesin Protestant. Lati oju irin yara re, Tausen so imo otito fun awọn elegbe re. Bi o ba je wipe awọn baba ti ile Denmark wonyen ni oye bi ijo ti n se si eko odi ni, a ba ma tun gbo ohun Tausen mo lae; sugbon dipo ki won ti i mo inu ile kan labẹ ile, won le e kuro ninu ile esin won. Won wa di alailagbara ni akoko yii. Ase oba ti a sese se daabo bo awọn oluko ikoni tuntun naa. Tausen bere si ni i waasu. A si awọn ile ijosi silẹ fun, awọn eniyan si n ro lo lati gbo o. Awọn miran pelu n waasu oro Olurun. A se itumo Majemu Tuntun si ede Denmark, a si pin in kaakiri. Akitiyan ti awọn elesin popu n se lati bi i lule n sese lati tan an kale si ni, ko si pe pupo ti Denmark tewo gba igbagbo ti a fo mo.

Ni Sweden bakan naa, awọn odomokunrin ti won ti mu lati inu kanga Wittenberg gbe omi iye lo fun awọn ara ilu won. Meji ninu awọn adari ise Atunse ni ile Sweden ni Olaf ati Laurentius Petri, ọmọ agbede ti Orebro, ti won keko labẹ Luther ati Melancthon, won si fi

tókantòkan kòni ni otitò ti wòn gba. Bii ti Alatunṣe nla naa, Olaf ru awọn eniyan soke pẹlu itara ati ẹbun isọrọ rẹ, nigba ti Laurentius, bi i ti Melancthon jẹ ọmọwe, ti o n ronu, ti o si ni iwa tutu. Awọn mejeeji jẹ olufokansin tootọ, wòn ni imọ ti o ga nipa ẹkọ ọrọ Ọlọrun, wòn si ni igboya ti ko le yẹ ninu titan otitọ kalẹ. Atako awọn ẹlẹsin ijo padi ko baku. Awọn alufa Katoliki ru awọn eniyan alaimọkan ti wòn gba ohun asan gbọ soke. Awọn ero saba maa n kọlu Olaf Petri, ni awọn akoko diẹ, pẹlu agbara ni o fi sa asala fun ẹmi rẹ. Şugbọn ọba fi oju rere wo awọn Alatunṣe wọnyi, o si daabo bo wòn.

Labe akoso ijo Romu, awọn eniyan tẹri sinu aini ti inira si n lọ wòn mọle. Wòn ko ni Iwe Mimo; nitori ẹsin wòn ko koja ami ati işe isin ti ko fun ọkan ni imọle, wòn n pada sinu igbagbo asan ati isin aboriṣa ti awọn baba wòn, ti ko gba Ọlọrun gbọ. Orile ede naa pin si oriṣiriṣi ẹgbẹ ti wòn n ba ara wòn ja, ti ija aideyin wòn si pa kun ijiya gbogbo wòn. Ọba pinu lati şe işe atunṣe ninu ilu ati ijo, o si tẹwogba awọn oluranlọwọ ti wòn kun oju oşuwon wọnyi ninu ija rẹ lati tako Romu. Niwaju ọba ati awọn eniyan pataki ni Sweden, Olaf Petri gbeja awọn ikoni ti a tunṣe pẹlu agbara nla ni atako si awọn aşoju Romu. O sọ wipe a yoo gba awọn ikoni awọn Baba ijo nigba ti wòn ba wa ni ibamu pẹlu Iwe Mimo, wipe a ti fi awọn ikoni igbagbo ti wòn şe pataki han ninu Bibeli ni ọna ti o han kedere ti o si yeni yekeyeke, ki gbogbo eniyan baa le ni oye rẹ. Kristi wipe, “Ikoni mi ki i şe temi, bikoşe ti Ẽni ti o ran mi” (Johanu 7:16); Pọlu tun sọ wipe oun yoo di ẹni egun bi oun ba waasu iyinrere miran ju eyi ti oun ti gba lọ (Galatia 1:8). Alatunṣe naa wa sọ wipe, “Ki lo wa de ti awọn miran fi ro wipe wòn le gbe awọn ikoni kalẹ bi wòn ti fẹ, ti wòn si gbe wòn kalẹ gege bi ohun ti a nilo fun igbala?” O fihan wipe awọn aşẹ ijo ko ni agbara bi wòn ba tako aşẹ Ọlọrun, o si tẹle ẹkọ nla ti Protestant wipe “Bibeli, ani Bibeli nikan” ni aşẹ fun igbagbo ati işesi.

Bi o tilẹ jẹ wipe a şe ariyanjiyan yii ni ibi ti ko lokiki, o fihan wa “iru awọn eniyan ti wòn wa ninu ẹgbẹ ogun awọn Alatunṣe. Wòn ki i şe ẹni ti ko mọwe, onijagidijagan ẹsin, tabi alariwo—rara, ko ri bẹẹ; wòn ti kọ ẹkọ ọrọ Ọlọrun, wòn si mọ bi wòn ti le lo ohun ija ti a fifun wòn ninu ile ohun ija Bibeli daradara. Nipa imọ ẹkọ, wòn ju akegbẹ wòn lọ. Bi a ba fi akiyesi wa si awọn ibi titayọ bii Wittenberg ati Zurich, ati si awọn orukọ pataki bii Luther ati Melancthon, Zwingli ati Oecolampadius, a maa n ri wipe o tona bi a ba sọ fun wa wipe awọn adari inu ẹgbẹ yii niwọnyi, a a si ro wipe wòn a ni agbara nla ati ọrọ pupọ; şugbọn awọn atele wòn ko ri bẹẹ. Amọ a yiju si ibi ija ti o farasin ni Sweden, ati orukọ ti ko lokiki bi i ti Olaf ati Laurentius Petri—lati ori awọn oga titi de ori awọn ọmọ ẹyin—ki ni a ri? ...“Awọn ọmọwe, ẹlẹkọ nipa ọrọ Ọlọrun, awọn ti wòn ti ni oye kikun nipa gbogbo ilana otitọ iyinrere, ti wòn n ri işegun lori awọn ologbọn ẹwe ti ile ẹkọ ati ijoye Romu laijanpata.”

Nitori ariyanjiyan yii, ọba Sweden gba igbagbo Protestant, laipe igbimọ orile ede tẹwọ gba a pẹlu. Olaf Petri ti şe itumọ Majemu Tuntun si ede Sweden, nipa aşẹ ọba, awọn arakunrin mejeeji naa si tumọ gbogbo Bibeli. Fun igba akọkọ, awọn eniyan Sweden gba ọrọ Ọlọrun ni ede abinibi wòn. Igbimọ orile ede wa paşẹ wipe ki gbogbo awọn alufa o şe alaye Iwe Mimo, ki a si kọ awọn ọmọ ile iwe bi a ti n ka Bibeli.

Dièdiè, ni ọna ti o si daju, imọlẹ alayọ ti iyinrere n gbá okunkun aimọkan ati igbagbọ asan lọ. Nigba ti o kuro ni abẹ inira Romu, orilẹ ede naa de ipo nla ati ipo agbara ti koi tii deri. Sweden di ọkan lara awọn ibi aabo fun ẹsin Protestant. Ogoorun ọdun leyin eyi, ni akoko ewu ti o buru julọ, orilẹ ede kekere ti ko lagbara tele yii—ọkan soṣo ni gbogbo Europe ti o gboya lati se iranwo—ni o wa gba Germany silẹ ninu wahala buburu ogun ti won ja fun ogbon ọdun. O dabi enipe gbogbo iha ariwa Europe ti fe bo si owo iwa onroro Romu tan. Awon omọ ogun Sweden ni won ran Germany lowo lati yi aseyori awon elesin popu pada, lati gba ifarada fun awon Protestant,—awon atele Calvin, ati awon atele Luther,—ati lati da ominira eri ọkan pada sinu awon orile ede ti won ti gba ise Atunse.

Ori 14 – Alatunṣe Ikeyin ni England

Ni Luther ti n ṣi Bibeli ti a pade silẹ fun awọn ara Germany, Ẹmi Ọlọrun n mi si Tyndale lati ṣe ohun kan naa fun England. Bibeli Latin ti o ni ọpọlọpọ aṣiṣe ni a fi ṣe itumọ Bibeli Wycliffe. A koi ti i tẹ ẹ jade lati inu ile itẹwe, ọwọ ẹda ti a fi ọwọ kọ ko pọ rara ti o fi jẹ wipe awọn perete ti wọn jẹ ọlọrọ ati awọn ijoye ni wọn le ni; siwaju si, nitori pe ijo ti fi ofi ti o lagbara de e, ẹda rẹ ko pọ nita. Ni 1516, ọdun kan ṣaaju ki Luther to gbe awọn afi rẹ sita, Erasmus ti tẹ ẹda Majemu Tuntun jade ni ede Greek ati Latin. Ni akoko yii fun igba akọkọ, a tẹ ọrọ Ọlọrun jade ni ede ti a fi kọ gan an. Gbogbo aṣiṣe awọn ẹda ti atẹyinwa ni a ṣe atunṣe si ninu iṣe yii, a tun kọ ọ ni ọna ti o yeni daradara. O jẹ ki ọpọ ninu awọn ọmọwe o ni oye otitọ ni ọna ti o dara si, o si fi okun fun iṣe atunṣe. Şugbọn pupọ ninu awọn ti ko kawe ni koi tii mọ nipa ọrọ Ọlọrun. Tyndale yoo pari iṣe Wycliffe nipa fi awọn ara ilu rẹ ni Bibeli. Akẹkọ ti n mura siṣe, ati ẹni ti n fi tókantókan wa otitọ, o gba iyinrere lati inu Majemu Tuntun ni ede Greek ti Erasmus ṣe. O waasu igbagbọ rẹ laibẹru, o fi n kọni wipe a nilati fi Iwe Mimọ dan gbogbo ikọni wo. Awọn atẹle popu n sọ wipe ijo ni o funni ni Bibeli, ati pe ijo nikanṣoṣo naa ni o le ṣe itumọ rẹ, şugbọn Tyndale dawọn lohun wipe: “Njẹ ẹ mọ ẹni ti o kọ awodi lati maa dọdọ? Nitori naa, Ọlọrun ọun kan naa ni O kọ awọn ọmọ Rẹ ti ebi n pa lati wa Baba wọn ninu ọrọ Rẹ. Eyin kọ ni o fun wa ni Iwe Mimọ rara, eyin ni o pa a mọ kuro ni oju wa; eyin ni ẹ n sun awọn ti n waasu rẹ nina, bi o ba si ṣe e ṣe ni, ẹ ba sun Iwe Mimọ funra rẹ nina.”

Ọpọ eniyan ni wọn fi iye si iwaasu Tyndale; ọpọ si gba otitọ naa. Şugbọn awọn alufa kun fun iṣọra, ko pẹ ti o kuro nibi iṣe rẹ ti wọn wa lati fi ideruba ati siṣe afihan ni ọna ti ko tọ ba iṣe rẹ jẹ. Ni ọpọ igba wọn maa n ṣe aṣeyọri. Á sọ wipe, “Kini a fẹ ṣe.” “Nigba ti a ba n funrugbin si ibi kan, ọta a wa ba ibi ti o ṣeṣe fi silẹ jẹ. Mi o le wà ni ibi gbogbo. Ah! bi awọn Kristeni ba ni Iwe Mimọ ni ede ara wọn, wọn a le doju kọ awọn ọlọgbọn ẹwẹ wọnyi. Laisi Iwe Mimọ, ko ṣe e ṣe lati fi ẹṣe awọn ọmọ ijo duro ninu otitọ.”

Erongba miran gba ọkan rẹ kan. O sọ wipe, “Èdè Israeli ni wọn fi n kọ Saamu ninu tẹmpili Jehofa; ṣe ko wa yẹ ki iyinrere o sọ ede ilẹ Gẹẹsi fun wa bi? ...Ṣe o yẹ ki ijo o ri imọlẹ ni afẹmọjumọ ju ọsan gangan lọ bi? ...Awọn Kristeni gbọdọ ka Majemu Tuntun ni ede abinibi wọn.” Ede aiyede bẹ silẹ laarin awọn ọmọwe ati olukọ ijo. Nipasẹ Bibeli nikan ṣoṣo ni eniyan fi le ri otitọ. “Ọkan gba ọmọwe yii gbọ, ekeji gba omiran gbọ...Awọn wọnyi tun wa n tako ara wọn. Bawo wa ni a ṣe le mọ ẹni ti o n sọ otitọ yatọ si ẹni ti ko sọ otitọ? ...Nitooto nipasẹ ọrọ Ọlọrun ni.”

Ko pẹ lẹyin eyi ti ọmọwe ọmọ ijo Katoliki kan n ba ṣe ariyanjiyan, o sọ wipe: “O dara fun wa lati maṣe ni ofin Ọlọrun ju lati maṣe ni ofin popu lọ.” Tyndale da lohun wipe: “Mo tako popu ati gbogbo awọn ofin rẹ; bi Ọlọrun ba da ẹmi mi si, ni ọdun diẹ si, maa jẹ ki ọmọde ti n roko o mọ Iwe Mimọ ju o lọ.”

Erongba ti o bẹrẹ si ni i yan laayo, eyi ni lati fun awọn eniyan ni Majemu Tuntun ni ede abinibi wọn bẹrẹ si ni i wa si imuṣe, loju ẹṣe o bẹrẹ iṣe naa. Inunibini le e kuro ni ile rẹ, o lọ si London, fun igba diẹ o ri aaye lati ṣe iṣe rẹ laisi idiwo. Şugbọn inunibini awọn atẹle popu

tun mu ki o sa kuro nibẹ. O dabi ẹnipe ilẹkun gbogbo England ti mọ, o wa pinu lati wa aabo ni Germany. Nibi ni o ti bẹrẹ títẹ Majẹmu Tuntun ni ede Gẹẹsi. Ẹmẹji ni a da işe naa duro; şugbọn bi a ba di lẹwọ ni ilu kan, a lẹ si ibomiran. Nikeyin, o lẹ si Worms, nibi ti Luther ti wi awijare fun iyinrere niwaju igbimọ ni ọdun diẹ şeyin. Ọpọ awọn ọrẹ işe Atunşẹ ni wọn n gbe ninu ilu naa, Tyndale si tẹsiwaju ninu işe rẹ nibẹ laisi idiwọ mọ. A tẹ ẹgberun mẹta Majẹmu Tuntun jade laipe, ẹda miran tun jade ni ọdun kan naa.

Pẹlu ifẹ ọkan ti o lagbara ati iforiti, o tẹsiwaju ninu işe rẹ. Bi o tilẹ jẹ wipe awọn alaşẹ England şọ ibudo igunleşi wọn pẹlu işora ti o lagbara, ni orişirişi ọna ni a n gba gbe ọrọ Ọlọrun wọ inu London ni bonkẹlẹ, ti a si n pin kaakiri gbogbo orilẹ ede naa. Lasan ni awọn ẹleşin popu n şe lati tẹ otitọ rì. Ni igba kan, bişọbu ti Durham ra gbogbo Bibeli ti ontawe ti o jẹ ọrẹ Tyndale kan ni lori, pẹlu ero lati pa wọn run, o rò wipe eyi yoo di işe naa lẹwọ jojo. Şugbọn dipo eyi, a lo owo naa lati ra awọn ohun elo ti a fi tẹ ẹda tuntun ti o tun dara si jade, eyi ti ki ba ti şe e şe, bikoba i se tori eyi. Nigba ti a wa ti Tyndale mọle, a şe ileri lati da a silẹ bi yoo ba daruko awọn ti wọn n ran an lẹwọ lati ri owo ti o fi n tẹ awọn Bibeli naa jade. O dahun wipe bişọbu ti Durham şişẹ ju ẹnikeńi lẹ; nitori nipa sisan owo nla fun iwe ti o wa nilẹ, o ran an lẹwọ lati tẹsiwaju pẹlu igboya.

A fi Tyndale han si ọwọ awọn ọta rẹ, ni igba kan, o wa ni atimọle fun ọpọ oşu. Nikeyin, o jẹri si igbagbọ rẹ pẹlu iku ajẹriku; şugbọn awọn ohun elo ti o pese silẹ ran awọn ọmọ ogun miran lẹwọ lati tẹsiwaju ninu ija naa lati akoko yẹn titi di isinsinyii.

Latimer waasu lati ori pẹpẹ iwaasu wipe ede awọn eniyan ni o yẹ ki a maa fi ka Bibeli. O şọ wipe “Ọlọrun funra Rẹ” ni o kọ Iwe Mimọ; Iwe Mimọ si kopa ninu agbara ati iwa titi lae Ẹni ti o kọ ọ. “Ko si ọba, olotu ijọba, adajo, ati alaşẹ ...ti ko ni ojuşẹ lati şe igbọran si ...ọrọ mimọ Rẹ.” “Ẹ mase jẹ ki a gba ọna abuja kan, şugbọn ki ẹ jẹ ki ọrọ Ọlọrun o dari wa: ẹ mase jẹ ki a tọ ipase awọn baba nla wa, tabi ki a wa ohun ti wọn wa, bikoşẹ ohun ti o yẹ ki wọn şe”

Barnes ati Frith, ọrẹ Tyndale tootọ dide lati gbeja otitọ. Riddleys ati Cranmer tẹle. Awọn adari ninu işe Atunşẹ ti ilẹ England jẹ ọmọwe, a gbe oriyin fun pupọ ninu wọn gege bi awọn ti wọn ti goke agba ninu itara tabi ifokansin ninu ẹsin Romu. Wọn tako ẹsin ijo padi nitori imọ ti wọn ni nipa “ijo mimọ” naa. Imọ ti wọn ni nipa awọn ohun ijinlẹ Babiloni fun ijeri atako ti wọn şe si lagbara.

“Latimer şọ wipe, “Mo fẹ beere ibeere ti o şajeji kan.” “Tani bişọbu ati alufa ti o mura sişẹ julọ ni England?...Mo ri wipe ẹ tẹti silẹ, ẹ fẹ ki n daruko rẹ...Ma a şọ fun yin: eşu ni...Ko jade kuro ninu agbegbe rẹ ri; nigbakugba ti ẹ ba wa, o maa n wa nile ni; ...o maa n wa nibi işe rẹ...Ẹ ko le ri laişe işe, mo fi da a yin loju...Nibi ti eşu n gbe,...ko ni si iwe nibẹ, bikoşẹ abẹla; ko ni si Bibeli nibẹ, şugbọn ilẹkẹ a wa nibẹ; ko ni si imọlẹ iyinrere nibẹ; bikoşẹ imọlẹ abẹla, ani ni ọsan gangan; ...agbelebu Kristi a wá silẹ, ibi idaniloru awọn yopoyopo a wa sókè; ...ko ni si dida aşọ bo awọn to wa ni ihoho, awọn otoşì, ati awọn alailagbara, bikoşẹ sişẹ awọn ère, ati awọn okuta loşọ; wọn a wo awọn ilana Ọlọrun ati ọrọ mimọ Rẹ lulẹ...Ah bi awọn alufa wa ba le mura sişẹ lati gbin ọka ikọni rere bi Satani ti n gbin korofo ati asan!”

Ipilẹ ẹkọ nla ti awọn Alatunṣe wọnyi tẹle—ọkan naa ti awọn Waldenses, Wycliffe, John Huss, Luther, Zwingli, ati awọn ti wọn dara pọ mọ wọn gbagbọ—ni wipe Iwe Mimọ ni aṣẹ ti ko le bọ fun igbagbọ ati iṣesi. Wọn ko gba ẹto awọn popu, igbimọ, awọn Baba ijo, ati awọn ọba lati dari ọkan awọn eniyan lori ọrọ ẹsin. Bibeli ni aṣẹ wọn, ikọni rẹ ni wọn si fi dan gbogbo ikọni ati igbagbọ wo. Igbagbọ ninu Ọlọrun ati ọrọ Rẹ fun awọn eniyan mimọ wọnyi lokun bi wọn ti n fi ẹmi wọn lele nibi idanasunni. “Tu ara rẹ ninu” ni Latimer sọ fun ajeriku ẹlẹgbẹ rẹ bi ina ti fẹ pa wọn lenu mọ, “nipa oore ọfẹ Ọlọrun, a yoo tan imọle kan ni England loni, ti mo ni igbagbọ wipe a ki yoo le paku.”

Irugbin otitọ ti Columba ati awọn alabaṣiṣepọ rẹ fọn kalẹ ni Scotland koi tii parun tan. Fun ọpọ ọdun lẹyin ti awọn ijo ni England tẹriba fun aṣẹ Romu, awọn ti Scotland si ni ominira wọn. Şugbọni ni ọrundun kejila, a fi ẹsin popu lẹle nibe, ko si si ilu miran ti o ti jẹ abase waa bi ti ibe. Ko si ibi ti okunkun rẹ ti tun gbile. Sibẹ awọn itansan imọle n wa lati tan si okunkun, wọn si n funni ni ileri ojo ti n yọ. Awọn Lollards wa lati England pelu Bibeli ati awọn ikọni Wycliffe, wọn ṣiṣe pupọ lati pa imọ iyinrere mọ, ko si akoko ti ko ni awọn ẹlẹri ati ajeriku tire.

Nigba ti iṣe Atunṣe nla bere, awọn iwe Luther ti jade, lẹyin eyi, Majemu Tuntun ti Tyndale ni ede England. Awọn oloye ijo ko mọ, awọn iranṣe wọnyi rọra la awọn oke ati afonifoji kọja laisi ariwo, wọn n tun imọle otitọ ti o ti fere paku tan ni Scotland tan, wọn si n ṣe atunṣe si iṣe ti ifiyajeni Romu ṣe fun irinwo ọdun.

Ejẹ awọn ajeriku fun ẹgbẹ naa ni okun tuntun. Awọn adari ijo padi taji si ewu ti o n wu iṣe wọn lojiji, wọn si sun diẹ lara awọn ti wọn niyì, ti wọn si lola julọ ninu awọn ọmọ ile Scotland níná. Wọn gbe pepe iwaasu dide, nibi ti a ti n gbọ ọrọ awọn ajeri ti n ku lọ wọnyi kaakiri gbogbo ile naa, o si n mu inu awọn eniyan dun pelu erongba ainipekun lati ja ide igbekun Romu.

Hamilton ati Wishart, iwa wọn dara gege bi a ti bi wọn lati ile rere, pelu ọpọ awọn ọmọ eyin wọn fi ẹmi wọn lele ninu ina. Şugbọni enikan jade wa lati ibi ti a ti dana sun Wishart, eni ti ina ko le pa lenu mọ, eni ti yoo ṣe akọlu si ẹsin popu patapata ni Scotland labẹ itosona Ọlọrun.

John Knox yipada kuro ninu aṣa ati mimọ Ọlọrun pelu adura ati asaro ti ijo lati jẹ ninu awọn otitọ ọrọ Ọlọrun; ikọni Wishart tun fun ipinu rẹ lokun lati fi ijo Romu silẹ, ati lati darapo mọ awọn Alatunṣe ti a n ṣe inunibini si.

Awọn ọrẹ rẹ rọ ọ lati ṣe iṣe oniwaasu, ko fe gba ojuse yii nitori ibe, lẹyin ojo diẹ ti o se ara rẹ mọle, ti o si ṣe asaro kikankikan ninu ọkan ara rẹ ni o to gba. Şugbọni lẹyin igba ti o gba ipo yii, o tẹsiwaju pelu ipinu ti a ko le yipada ati igboya ti ko ye ni gbogbo igba ti o wa laaye. Alatunṣe ọlọkan tooto yii ko beru oju eniyan. Ina ajeriku ti n jo layika rẹ tubọ n jẹ ki itara rẹ o pọ si ni. Pelu aake onroro ti n jo belebele lori rẹ, o duro gbọin, o n tako ẹsin iboriṣa lotunlosi ati lati le bi i wo.

Nigba ti o fi ojukoju pelu obabinrin Scotland, niwaju eni ti itara opolopo awon adari Protestant ti n dinku, John Knox jeri si otito laimikan. A ko le fi oju rere yi okan re pada; ko si sojo niwaju ihale.

Obabinrin naa fi esun eko odi kan an. O ko awon eniyan lati gba esin ti ilu ko fi owo si, o wa so wipe, o ru ofin Olurun ti o ni ki awon omo ilu o se igboran si awon ijoye won. Knox dahun pelu idurosinshin wipe:

“Niwon igba ti esin tooto ki i ti i gba agbara tabi ase re lati odo awon ijoye aye, bikose lati odo Olurun ayeraye nikansoso, beegege ni awon omo ilu won ko gbodo se esin won gege bi ife awon ijoye won. Nitori ni ope igba ni awon ijoye maa n je ope julọ ninu gbogbo awon eniyan nipa esin Olurun tooto...Bi gbogbo iru omo Abrahamu ba n se esin Farao, eni ti won je omo ilu re fun igba pipe, mo be o arabinrin, iru esin wo ni iba wa ninu aye? Tabi bi gbogbo eniyan ba n se esin awon oba Romu ni akoko awon apostoli, iru esin wo ni iba wa ni ori ile aye? ...Nitori naa arabinrin, o le ri wipe ko je dandan ki awon omo ilu o se esin awon ijoye won, bi o tile je wipe a pase wipe o ye ki won se igboran si won.”

Maria dahun wipe: “Eyin n tumo Iwe Mimọ ni ona kan, awon [awon oluko Katoliki ti Romu] n tumo re ni ona miran; tani ki emi o gbagbo, ati tani yoo je adajo?”

Alatunse naa dahun wipe, “Iwo gba Olurun, ti n soro kedere lati inu oro Re gbo; ati pe o ko gbodo gba ohunkohun ti o ba yatọ si ohun ti oro naa ba fi koni gbo. Oro Olurun han kedere ninu ara re; bi ohunkohun ba sokunkun, Emi Mimọ ti ki i tako ara Re yoo se alaye re yekeyeke ni ibo miran, ti ko fi ni si iyemeji mo ayafi fun enikeni ti o ba momo je alaimokan.”

Iru awon otito bawonyi ni Alatunse ti ko beru naa so ni eti obabinrin pelu emi re ninu ewu. Pelu iru igboya kan naa, o di ero re mu shinsin, o n gbadura, o si n ja ogun Oluwa titi ti Scotland fi bo kuro lowo esin popu.

Bi a ti fi esin Protestant mule ni England gege bi esin orile ede din inunibini ku, sugbon ko da duro patapata. Nigba ti won ko opolopo awon ikoni Romu sile, won si tun di opolopo awon asa re mu. Won ko ase popu sile, sugbon won fi oba je olori ijo dipo re. Won yapa pupopupo kuro ninu iwa mimo ati ailabawon iyinrere ninu isin won. Won koi ti i ni oye eko nla ominira ti esin. Bi o tile je wipe awon alase ti won je Protestant ki i saba maa n lo awon iwa onroro ti Romu maa n lo lati tako eko odi, sibe a ko bowo fun eto olukuluku lati josin Olurun gege bi eri okan re ti so o. Gbogbo eniyan ni a fe ki o gba awon ikoni ki won si tele ilana ijosin ti ijo ilu ba gbe kale. Awon ti ko gba a jiya inunibini lona pupo tabi kekere fun ope odun.

Ni orundun ketadinlogun, ope alufa ni a yo kuro ninu ipo won. A fi ofin de awon eniyan, bi won ko ba fe san owo itanran nla, tabi ki won lo si ogba ewon, tabi ki a le won kuro ninu ilu, lati mase kopa ninu ipade esin kankan ayafi eyi ti ijo ba fi owo si. O pan dandan fun awon ti won je olooto ti won ko le se e lati ma josin Olurun lati pade ni ibi hiha ati ibi ti o farasin lati maa josin, ati ni igba miran ninu igbo ni asale. Awon omo Oluwa ti a fonka ti a n se inunibini si n pejo po sinu igbo ti o n daabo bo won, tempili ti Olurun funra Re ko, lati tu okan

won sita ninu adura ati iyin. Sugbon pelu gbogbo isora won, opolopo ni won jiya nitori igbagbo won. Ogba ewon kun akunfaya. A le awon miran lo si ile ajeji. Sibe Olorun wa pelu awon eniyan Re, inunibini ko si le sise lati pa ijeri won lenu mo. Opolopo ni a le lo koja okun lo si ile America, ti won si fi ipile ominira esin ati ijoba lele nibi, eyi ti o je agbara ati ogo orile ede yii.

O tun selegege bi o ti sele ni akoko awon apostoli, inunibini sise lati je itesiwaju fun iyinrere. Ninu ile ewon elegbin ti a ko awon odaran ati awon oniwabuburu si, John Bunyan n gbe ni ayika orun; nibe ni o ti ko iwe apejuwe agbayanu re ti o so nipa arinrin ajo kan ti o n koja lo lati ile iparun lo si ilu mimo. Fun bi igba odun ohun naa lati inu ogba ewon Bedford si n ba okan awon eniyan soro pelu agbara ti n mi ni loka. Pilgrim's Progress (Itesiwaju Arinrinajo) ati Grace Abounding to the Chief of Sinners (Oore ofe ti o po Yanturu fun Oga awon Elese) ti Bunyan ko ti dari opolopo ese si ona iye.

Baxter, Flavel, Alleine, ati awon eniyan miran ti won ni ebun, ti won mowe, ti won tun ni iriri ti o jinle ninu igbagbo Kristeni dide lati se igbeja akoni fun igbagbo ti a fun awon eniyan mimo lekan so. Ise ti awon eniyan wonyi se, awon ti awon alase aye fi ofi de, ti won tun tako, ko le parun laelae. Fountain of Life (Orisun Iye) ati Method of Grace (Ilana Oore Ofe) ti Flavel ko ti ko opolopo awon eniyan bi won ti se le pa okan won mo si odo Kristi. Reformed Pastor (Alufa ti a Fo Mo) ti Baxter ko ti je ibukun fun opolopo ti won fe isoji ninu ise Olorun, ati Saints' Everlasting Rest (Isinmi Ainipekun fun Awon Eniyan Mimo) re ti sise lati dari awon eniyan si "isinmi" ti o ku fun awon eniyan Olorun. Ogurun odun leyin eyi, ni akoko okunkun nla, Whitefield ati awon Wesley fi ara han gege bi atan-imole fun Olorun. Laba akoso ijo ilu, awon eniyan England rewe si ninu esin ti o fi je wipe a nira pupo lati da a mo yatọ si esin iborisa. Esin ibile ni ohun ti o n wu awon alufa lati ko, o si wopo ninu awon ohun ti won gbagbo nipa Olorun. Awon eniyan pataki ninu ilu kegan emi ifokansin, nitori won ri ara won bi eni ti o ga ju erokero esin re lo. A fi awon eniyan lasan ti won ku ninu ilu, ti won je ope paraku sile fun iwa ipa, ti ijo ko si ni igboya tabi igbagbo lati se atileyin fun ise otito ti o ti shu.

Ikoni nla ti idalare nipa igbagbo ti Luther fi koni yekeyeke ni a ti fere gbagbe tan; ilana esin Romu ti gbigbekele ise rere fun igbala si ti ropo re. Whitefield ati awon Wesley, je omo ijo ilu, sugbon won fi tokantokan wa ojurere Olorun, a si ti ko won wipe won le ri nipa igbesi aye mimo ati sise awon ojuse esin.

Nigba ti ara Charles Wesley ko ya nigba kan, ti a si ro wipe yoo ku, a beere lowo re ohun ti ireti iye ainipekun re duro le lori. Idahun re ni pe: "Mo ti fi gbogbo agbara mi sin Olorun." Nigba ti o dabi enipe idahun re ko te awon ore re ti won beere ibeere yii lorun, Wesley ro wipe: "Kini! se awon akitiyan mi ko to ipile fun ireti ni? Se yoo wa fi awon akitiyan mi dun mi ni? Mi o ni ohun miran lati gbekere?" Iru okunkun dudu yii ni o shu si ori ijo, ti o mu iwenumo ese pamo, ti o fi ogo Kristi dun Un, ti o si n yi okan awon eniyan kuro ninu ireti kan so so fun igbala—eje Olurapada ti a kan mo agbelebu.

A dari Wesley ati awọn ẹlẹgbẹ rẹ lati ri wipe inu ọkan ni ẹsin tootọ wa, ati wipe ofi Ọlọrun tàn de inu ero ati işe pẹlu. Pẹlu igbagbọ wipe o jẹ dandan ki ọkan o jẹ mimọ ati wipe o yẹ ki iwa o tona, wọn fi ẹtokantọkan bẹrẹ igbesi aye tuntun. Pẹlu işe agbara ati adura wọn ẹ akitiyan lati bori iwa ibi ti o wa ninu ọkan. Wọn gbe igbesi aye isẹra-ẹni, ifẹ, ati irelẹ, wọn n fi okun nla ẹ akiyesi ati aşerege ohun gbogbo ti wọn ro wipe yoo ran wọn lẹwọ lati ri ohun ti wọn nifẹsi julọ—iwa mimọ naa ti yoo jẹ ki wọn ri oju rere Ọlọrun. Şugbọn wọn ko ri ohun ti wọn n wa. Pabo ni gbogbo akitiyan wọn lati yọ ara wọn kuro ninu idalẹbi ẹşẹ tabi lati ja ara wọn gba kuro lẹwọ agbara rẹ. Iru ijakadi yii kan naa ni Luther ni iriri rẹ ni yara rẹ ni Erfurt. Iru ibeere kan naa ni o n damu ọkan rẹ—”Bawo ni eniyan ẹ le jẹ olododo niwaju Ọlọrun?” Jobu 9:2.

A yoo tun ina otitọ ti o ti fẹrẹ ku tan ni ori pẹpẹ ẹsin Protestant tan lati ara ina atijọ ti a mu wa lati ọdun gbọọrọ nipasẹ awọn Kristeni Bohemia. Lẹyin işe Atunşẹ, awọn ọmọ ogun Romu pa ẹsin Protestant rẹ ni Bohemia. O di dandan fun gbogbo awọn ti wọn kọ lati kọ otitọ silẹ lati salọ. Awọn miran ri aabo ni Saxony, wọn si pa igbagbọ atijọ mọ nibẹ. Lati ọdọ awọn arọmọdọmọ Kristeni wọnyi ni imọlẹ ti wa si ọdọ Wesley ati awọn akẹgbẹ rẹ.

A ran John ati Charles Wesley lọ gẹgẹ bi ajiyinrere ni ilẹ Amerika lẹyin ti a ti gbe ọwọ le wọn lori ninu işe iwaasu. Egbẹ awọn Moravia kan wa ninu ọkọ oju omi ti wọn wa. Wọn koju ijì lile ni oju ọna, John Wesley fi oju koju pẹlu iku, o si ri wipe ohun ko ni idaniloju alaafia pẹlu Ọlọrun. Awọn ara Germany ni idakeji fi idakerọrọ ati igbẹkẹle ti o şajeji si han.

O sọ wipe, “O ti pẹ ti mo ti n wo iwa atọkanwa wọn. Gbogbo igba ni wọn n jẹri si ẹmi irelẹ wọn, nipa şişe işe pẹpẹpẹ fun awọn ero inu ọkọ ti eyikeyi ninu awọn ara England ko le ẹ; eyi ti wọn n fẹ lati ẹ laigba owo, wọn n sọ wipe o dara fun ọkan igberaga wọn, ati

Olugbala wọn ti O jẹ onife ti ẹ ju iyẹn lọ fun wọn. Ojoojumọ si ni wọn maa n ri anfani lati fi iwa tutu han, eyi ti iwa ipa kan ko le yẹ. Bi a ba ti wọn, lu wọn, tabi ju wọn si egbẹ kan, wọn a dide, wọn a si gba ibomiran lọ; ko si aroye kan ni ẹnu wọn. Anfani wa wa nisinsinyi lati fihan boya a ti gbà wọn kuro lẹwọ ẹmi ibẹru gẹgẹ bi a ti gba wọn kuro lẹwọ ẹmi igberaga, ibinu ati igbẹsan. Ni akoko ti wọn n kọ orin ti wọn fi bẹrẹ isin wọn, okun ru soke, o si fọ ìgbòkun ọkọ ti o ẹ pataki julọ si wẹwẹ, omi bo inu ọkọ, o si kun bebe ọkọ ti o fi dabi ẹnipe omi ti gbe wọn mi. Awọn ara England bẹrẹ si ni i pariwo. Awọn ara Germany n fi pelẹkutu kọrin lọ. Nigba ti o ya, mo beere lẹwọ ọkan lara wọn wipe ‘Şe ẹru ko ba yin ni?’ O dahun wipe, ‘Mo dupe lẹwọ Ọlọrun, rara.’ O fi irelẹ dahun wipe, ‘Rara; awọn obinrin ati awọn ọmọde wa ko bẹru lati ku’”

Nigba ti wọn de Savannah, Wesley gbe pẹlu awọn ara Moravia fun igba diẹ, iwa Kristeni wọn si fi ọwọ ba a lẹkan pupopupọ. Nigba ti o n fi ilana ẹsin ijọ England ti ko ni ẹmi we ọkan lara isin wọn, o kowe wipe: “Ailabula ati ọwọ gbogbo rẹ fẹrẹ jẹ ki n gbagbe ẹdegbẹsan (1700) ọdun ti o wa ni aarin wọn, mo ronu wipe mo wa ninu awujọ ti ko ti si aşıa tabi ijọba; şugbọn ti Pọlu apàtìbàbà, tabi Peteru apeja dari eto naa; sibẹ pẹlu ifihan Ẹmi ati agbara.”

Nigba ti o pada si England, labẹ itọṣona oniwaasu ara Moravia, Wesley ni oye kikun nipa igbagbọ inu Bibeli. O ri wipe oun nilati kọ gbogbo igbẹkẹle oun ninu iṣe ọwọ ara oun fun igbala silẹ, oun si nilati gbẹkẹle “Ọdọ Aguntan Ọlọrun ti o kọ ẹṣe araye lẹ” patapata. Ninu ipade ẹgbẹ awọn ara Moravia kan ni London, a ka gbolohun kan lati inu iwe Luther, ti o ṣe alaye iṣe Ẹmi Ọlọrun ninu ọkan onigbagbọ. Bi Wesley ti tẹti silẹ, igbagbọ tan ninu ọkan rẹ. O sọ wipe, “Mo ri ti ọkan mi gbona ni ọna ti o ṣajeji.” “Mo ni imọlara wipe mo gbẹkẹle Kristi, Kristi nikan ṣoṣo fun igbala: a fun mi ni idaniloju wipe O ti ko awọn ẹṣe mi ani temi, o si ti gbami la kuro ni ọwọ ofi ẹṣe ati iku.”

Ni gbogbo ọdun gbọṣọ ti o fi n ṣe wahala ti n kaare bani, ti ko si fun ni itunu—awọn ọdun isẹra kikoro, itiju ati irẹra-ẹni silẹ—Wesley fi tókantọkan rọ mọ ero rẹ kan ṣoṣo lati ri Ọlọrun. Ni akoko yii, o ri I, o si ri oore ọfẹ ti o n ṣe wahala lati ni nipa awẹ ati adura, nipa ṣiṣe itọrẹ aanu ati isẹra ẹni, wipe ẹbun ni, “laisi owo tabi idiyele.”

Logan ti a fi ẹṣe rẹ mulẹ ninu Kristi, ọkan rẹ gbona pẹlu ifẹ lati tan imọ iyinrere ologu ti oore ọfẹ Ọlọrun lẹfẹ kalẹ si ibi gbogbo. O sọ wipe, “Mo ri gbogbo aye gẹgẹ bi agbegbe mi; nibikibi ti mo ba wa ninu rẹ, mo ri wipe o yẹ o tọ, ojuse mi si ni lati sọ iroyin ayọ igbala fun gbogbo ẹni ti o ba fẹ lati gbọ.”

O tẹsiwaju ninu igbesi aye ofin toto ati isẹra ẹni rẹ, ṣugbọn nisinsinyii, ki i ṣe idi, bikoṣe ayọrisi igbagbọ; ki i ṣe gbongbo, bikoṣe eso iwa mimọ. Oore ọfẹ Ọlọrun ninu Kristi ni ipilẹ ireti Kristeni, oore ọfẹ yii yoo si fi ara han ninu igbọran. Wesley fi igbesi aye rẹ jin fun iwaasu awọn otitọ nla ti o ti gba—idalare nipa igbagbọ ninu ẹjẹ iwenumọ Kristi, ati agbara iyipada Ẹmi Mimọ ninu ọkan, ti n mu eso wa ninu igbesi aye ti o ba aṣẹrẹ Kristi mu.

A ti pese Whitefi ati awọn Wesley silẹ fun iṣe wọn pẹlu imọlara inira ọlọjọ pipe nipa bi wọn ti sonu; ki wọn baa le fi ara da ijiya gẹgẹ bi ọmọ ogun rere fun Kristi. Wọn ti fi ara da inira nla ti ẹgan, ifi ṣeṣin, ati inunibini, ninu ile ẹkọ giga, ati bi wọn ti fẹ wọ inu iṣe iwaasu. Awọn ati awọn perete miran ti wọn n tele wọn ni awọn ẹlẹgbẹ wọn ti ko mọ Ọlọrun n fi ẹgan pe ni awọn Methodist—orukọ ọkan ninu awọn ijọ ti wọn tobi julọ ni ile Amerika ati England ti a wa n ri gẹgẹ bi eyi ti o ni iyin.

Gẹgẹ bi ọmọ ijọ England, wọn n fi gbogbo agbara tele ilana isin rẹ, ṣugbọn Oluwa ti fi ipele ti o ga ju eyi lẹ han wọn ninu ọrọ Rẹ. Ẹmi Mimọ rọ wọn lati waasu Kristi, Ẹni ti a kan mọ agbelebu. Agbara Ẹni Giga julọ wa pẹlu iṣe wọn. Ọpọlọpọ ni wọn gbagbọ ti wọn si yipada ni tootọ. O di dandan ki a daabo bo awọn aguntan wonyi kuro ni ọwọ awọn ikooko ti n dọdọ kiri. Wesley ko ni erongba lati da ijọ tuntun silẹ, ṣugbọn o ko wọn jọ si abẹ ohun ti o pe ni Methodist Connection (Ifarakora Eleto).

Atako ti awọn oniwaasu wonyi ba pade ninu ijọ ilu yanilenu, o si lagbara; sibẹ Ọlọrun, ninu ọgbon Rẹ jẹ ki awọn iṣelẹ o mu ki atunṣe o bẹrẹ ninu ijọ naa funra rẹ. Bi o ba jẹ wipe lati ita nikan ni o ti wa ni, ki i ba ti gbilẹ de ibi ti a ti nilo rẹ. Ṣugbọn niwọn igba ti awọn ti wọn n waasu isoji jẹ awọn ọmọ ijọ lasan, ti wọn si n ṣiṣe laarin ijọ nibikibi ti wọn ba ti ni anfani, otitọ naa ri aaye wọ inu ibi ti à bá ti ti ilẹkun mọ bi ki i ba ṣe bẹẹ. Diẹ lara awọn alufa

ijò taji kuro ni oju orun wọn, wọn si fi itara waasu ninu agbegbe wọn. Awọn ijò ti aṣa ti sọ di oku ji dide wa si iye.

Ni akoko Wesley, gẹgẹ bi o ti ṣeṣe ninu gbogbo itan ijò, awọn eniyan ti wọn ni oriṣiriṣi ẹbun ṣe iṣe ti a fifun wọn. Wọn ko fi ohùn ṣokan lori gbogbo ikọni, ṣugbọn Ẹmi Ọlọrun dari gbogbo wọn, wọn si parapo ninu erongba kan ṣoṣo lati jere ọkan fun Kristi. Awọn iyato ti o wa laarin awọn Wesley ati Whitefield fẹ fa iyapa ni aarin kan; ṣugbọn bi wọn ti kọ nipa ọkan tutu ni ile ẹkọ Kristi, ifarada ati ifẹ ṣe ibalaja laarin wọn. Wọn ko ni akoko lati ṣe ariyanjiyan, nigba ti eke ati eṣe n gbilẹ ni ibi gbogbo, ti awọn ẹlẹṣe si n ṣegbe.

Awọn iranṣe Ọlọrun rin ni ọna hiha. Awọn alagbara ati ọmọwe lo agbara wọn lati tako wọn. Lẹyin igba diẹ, ọpọ awọn alufa mọmọ ṣe atako si wọn, a si ti ilẹkun awọn ile ijọsin mọ igbagbo mimọ ati awọn ti wọn n waasu rẹ. Iwa awọn alufa, ni titako wọn lati ori pẹpẹ iwaasu ru okunkun, aimọkan ati eṣe soke. Lati igba de igba ni John Wesley bọ kuro lẹwọ iku nipasẹ iṣe iyanu aanu Ọlọrun. Nigba ti ibinu awọn janduku ru si, ti o da bi ẹnipe ko si ọna abayo, angẹli kan ni irisi eniyan wa si ẹgbẹ rẹ, awọn janduku naa ṣubu ṣeyin, iranṣe Kristi si kuro ninu ewu ni alaafia.

Wesley sọ nipa igbasilẹ rẹ kuro lẹwọ awọn janduku ti n binu ninu ọkan ninu iru awọn iṣeṣe wọnyi pe: “Ọpọlọpọ sa ipa lati ju mi silẹ nigba ti a n ṣokale lori oke kan ni oju ọna ti n yọ lẹ si inu ilu; wọn ri wipe bi mo ba le bale, mi o nile dide mọ lae. Ṣugbọn mi o ṣubu rara, ani mi o yese, titi ti mo fi kuro ni ọwọ wọn patapata...Bi o tilẹ jẹ wipe ọpọ ni wọn fẹ di aṣo tabi iborùn mi mu, lati le fa mi silẹ, ṣugbọn wọn ko ri mu rara: ọkan ṣoṣo ni o di bebe aṣo ileke mi mu, ti o si jabo kuro ni ọwọ rẹ kankan; a ya abala keji ti owo wa ninu apo rẹ si meji.

...Okunrin kan ti o ṣigbọnle lẹyin mi fi igi nla kan lu mi fun igba diẹ; eyi ti o jẹ wipe bi o ba ba mi lẹyin ori, ko ni nilo lati ṣe wahala kankan mọ. Ṣugbọn gbogbo igba ni ikúùkù naa n bọ si ibomiran, mi o mọ bi o ṣe ṣeṣe; nitori pe mi o le mi si ọtun tabi osi...Omiran sare jade wa laarin ero, o gbe ọwọ rẹ soke lati lumi, ṣugbọn lojiji ọwọ rẹ jabo, o wa fi ọwọ pa mi lori, o wipe, ‘Irun rẹ ti fẹlẹ to!’ ...Awọn akọkọ ti ọkan wọn yipada jẹ awọn akikanju ninu ilu naa, awọn adari awọn ọmọ ita, ti ọkan ninu wọn ti gba ẹbun fun jija ni ogba beari....

“Ṣugbọn diẹdiẹ ni Ọlọrun n pese wa silẹ fun ifẹ Rẹ! Ni ọdun meji ṣeyin, biriki kan fo ejika mi koja. Ọdun kan lẹyin eyi, okuta kan bami ni aarin oju. Ni osu to koja, ikuuku kan ba mi, ni aṣale yii meji, ọkan ṣaaju ki a to wọ inu ilu yii, ekeji lẹyin ti a jade; ṣugbọn awọn mejeeji ko jasi ohun kankan: bi o tilẹ jẹ wipe ẹnikan fi gbogbo agbara rẹ gba mi laya, ti omiran si gba mi lẹnu pẹlu gbogbo agbara ti o fi jẹ wipe eṣe n jade ni ẹnu mi loju eṣe, ko si eyi ti o ro mi lara ninu mejeeji, o dabi ẹnipe wọn fi koriko gbigbe kàn mi lasan ni.”

Awọn Methodist ti akoko iṣaaju naa—awọn eniyan pẹlu awọn oniwaasu—fi ara da ifiniṣeṣin, ati inunibini lati ọdọ awọn ọmọ ijò ati awọn ti ko leṣin ti ara wọn gbona nitori bi a ti ṣe afihan wọn lona ti ko tọ. A pe wọn leṣo si ile ẹjọ—ile idajo ni orukọ lasan—nitori idajo ṣowọn ni akoko naa. Ni ọpọ igba wọn jiya ipa lẹwọ awọn oninunibini wọn. Awọn ọmọ ita n lẹ lati ile de ile, wọn n ba dukia ati ohun ẹṣo ile jẹ, ti wọn si n ji ohunkohun ti wọn ba fẹ, wọn

a fiya jẹ awọn ọkunrin, ati obinrin ati ọmọde lona ika. Ni igba miran, wọn a gbe ikede sita ti wọn a pe gbogbo awọn ti wọn ba fẹ lati fọ oju feresese ati lati ji ẹru ko ni ile awọn Methodist lati pade ni ibi kan ati ni akoko kan. A si n jẹ ki titẹ ofin eniyan ati ti Ọlọrun loju yii maa lọ laisi ibawi. A fi eto gbé inunibini kalẹ si awọn ti o jẹ wipe ẹṣẹ kan ṣoṣo ti wọn ẹ ko ju wipe wọn n wa lati yi ẹṣẹ awọn ẹlẹṣẹ kuro ni ọna iparun pada si oju ọna iwa mimọ lẹ.

Nigba ti John Wesley n sọrọ nipa awọn ẹsun ti wọn fi kan an ati awọn ẹlẹgbẹ rẹ, o sọ wipe: “Awọn kan sọ wipe irọ ni awọn ikọni awọn eniyan wọnyi, ati wipe ko tona, ariwo lasan si ni; wipe wọn jẹ ọtun, a koi si ti i gbọ nipa wọn ri; wipe ikọni awọn Quaker ni, irokuro nipa ẹsin ni, ẹsin popu ni. Gbogbo irọ wọnyi ni a ti gé ti gbongbo ti gbongbo, nigba ti a ti fi daradara wipe gbogbo ẹka ikọni yii jẹ ikọni ti o han kedere lati inu Iwe Mimọ ti ijọ wa ẹ itumọ rẹ. Nitori naa, a ko le sọ wipe irọ ni wọn tabi wipe wọn jẹ aṣiṣe, bi Iwe Mimọ ba le jẹ otitọ.” “Awọn miran sọ wipe, ‘Ikọni wọn ti nira ju; wọn ti jẹ ki ọna ọrun o ẹ tooro ju.’ Eyi si ni atako gan an ni pato, (nitori ọhun nikanṣoṣo ni a ri fun igba diẹ,) ohun si ni o wa ni idi ọpọlọpọ omiran, ti wọn fi ara han ni oriṣiriṣi ọna. Şugbọn ẹ wọn jẹ ki ọna si ọrun o tooro ju bi Oluwa wa ati awọn apostoli Rẹ ti ẹ e lọ ni? Ẹ ikọni wọn nira ju ti Bibeli lọ ni? Ẹ wo awọn ẹṣẹ diẹ wọnyi: ‘Ki iwọ ki o fẹran Oluwa Ọlọrun rẹ pẹlu gbogbo ọkan rẹ, ati pẹlu gbogbo ẹmi rẹ, ati pẹlu gbogbo aya rẹ, ati pẹlu gbogbo agbara rẹ.’ ‘Nitori gbogbo oro were ti eniyan ba sọ ni yoo jiyin rẹ ni ojo idajo.’ ‘Bi ẹyin ba jẹ, tabi bi ẹyin ba mu, tabi ohunkohun ti ẹyin ba ẹ, ẹ ẹ wọn si ogo Ọlọrun.’

“Bi ikọni wọn ba nira ju eyi lọ, awọn ni a maa da lẹbi; şugbọn ẹyin mọ ninu ọkan yin wipe ko ri bẹẹ. Tani o si le pa ọrọ Ọlọrun mọ şugbọn ti o yọ eyi ti o kere julọ kuro ninu rẹ ti ko ni ba ọrọ Ọlọrun jẹ? Ẹ iriju awọn ohun ijinlẹ Ọlọrun ẹ le jẹ olooto bi o ba yi eyikeyi ninu ọrọ mimọ pada? Rara! Ko le mu ohunkohun kuro, ko le ẹ ohunkohun rọ; o nilo lati sọ fun gbogbo eniyan, ‘Mi o le fa Iwe Mimọ sisalẹ lati ba ifẹ yin mu. Ẹ nilati wa si ọdọ rẹ ni, tabi ki ẹ di ẹni iparun laelae.’ Eyi ni idi kan ṣoṣo ti gbogbo eniyan fi n kigbe nipa ‘ainife awọn eniyan wọnyi.’ Alainife, ẹ lootọ ni? Ni ọna wo? Ẹ wọn ko fun ẹni ti ebi n pa ni ounjẹ ni tabi wọn ko fi aṣọ wọ ẹni ti o wa ni ihoho? Rara; ki i ẹ iye ni: wọn ko baku ninu eyi: şugbọn wọn jẹ alainife ninu şiṣe idajo! wọn ro wipe a ko le gba ẹnikẹni la ayafi awọn ti n rin ni ọna wọn.”

Ifaseyin ti ẹmi ti o fi ara han ninu ijọ England ni kete şaaju akoko Wesley waye, ni ọna ti o pọ julọ, nitori ikọni wipe ko si ofin mọ. Ọpọlọpọ ni wọn sọ wipe Kristi ti pa ofin rẹ ati wipe awọn Kristeni ko ni ojuse lati paamọ mọ; wipe a ti yọ awọn onigbagbo kuro ninu “igbekun iṣe rere.” Bi o tilẹ jẹ wipe awọn miran gba wipe ofin naa wa titi lae, wọn sọ wipe ko ẹ pataki ki awọn alufa wọn o kọ awọn eniyan lati ẹ igbọran si awọn ilana rẹ, nitori pe awọn ti Ọlọrun ti yan si igbala a, “pẹlu agbara oore ọfẹ Ọlọrun ti a ko le tako, ni agbara lati wu iwa ifọkansin ati iwa ti o dara,” nigba ti awọn ti a ti yan fun iparun ayeraye “ko ni agbara lati pa ofin Ọlọrun mọ.”

Awọn miran gbagbo wipe “awọn ti a ti yan ko le şubu kuro ninu oore ọfẹ tabi padanu oju rere Ọlọrun,” wọn tun ẹ akotan ti o buru ju eyi lọ wipe “iwa buburu ti wọn ba wu ki i ẹ ẹṣẹ, bẹẹ si ni a ko le ri bi ẹni pe wọn tako ofin Ọlọrun, nitori naa wọn ko nilo lati ẹ ijewọ ẹṣẹ

tabi lati kọ wọn silẹ nipa ironupiwada.” Nitori naa, wọn sọ wipe ọkan lara ẹẹ ti o ba buru julọ, “ti gbogbo aye ka si riru ofin Ọlọrun, ki i ẹ ẹẹ ni oju Ọlọrun,” bi o ba jẹ wipe ọkan lara awọn ayanfẹ ni o da a, “nitori pe o jẹ ọkan lara awọn ohun ti a fi n da awọn ayanfẹ mọ wipe wọn ko le ẹ ohun ti ko tẹ Ọlọrun lẹrun tabi ti ofin Rẹ tako.”

Awọn ikọni buburu bawọnyi ni iru awọn ikọni kan naa ti awọn olukọ ati ẹlẹkọ nipa Ọlọrun—wipe ko si ofin kan ti ko ẹ e yipada gẹgẹ bi odiwọn fun ohun ti o tona, sugbọn awujọ funra rẹ ni o maa n ẹ odiwọn fun ohun ti o tona, eyi ti o maa n yipada nigba gbogbo. Emi nla kan naa ni o n mu gbogbo awọn ero wọnyi wa—eni ti o bẹrẹ iṣẹ lati bi ijanu ododo ofin Ọlọrun wo, ani laarin awọn olugbe alailẹṣe ni ọrun.

Ikọni nipa aṣẹ Ọlọrun, ti o fi onṭe lé iwa eniyan ni ọna ti a ko le yipada, ti jẹ ki ọpọlọpọ eniyan o kọ ofin Ọlọrun silẹ. Wesley tako aṣiṣe awọn olukọ ti n kọni wipe ko si ofin yii pẹlu iduroṣinṣin, o si fihan wipe awọn ikọni ti wọn yori si igbagbọ wipe ko si ofin wọnyi tako Iwe Mimo. “Oore ọfẹ ti n mu igbala wa ti fi ara han fun gbogbo eniyan.” “Eyi ni o dara ti o si jẹ itewogba ni oju Ọlọrun Olugbala wa; ti o fẹ ki gbogbo eniyan o di eni igbala, ki wọn si wa si imọ otitọ. Nitori Ọlọrun kan ṣoṣo ni o wa, ati olubalaja kan laarin Ọlọrun ati eniyan, ọkunrin ni Jesu Kristi; eni ti o fi ara Rẹ silẹ fun irapada gbogbo eniyan.” Titu 2:11; I Timoti 2:3-6. A fi Emi Ọlọrun funni lẹfẹ lati le ran gbogbo eniyan lẹwọ lati gba ilana igbala. Nitori naa, Kristi “Imọlẹ tootọ,” ti tan imọlẹ si gbogbo eniyan ti o wa sinu aye.” Johanu 1:9. Awọn eniyan baku ninu igbala nitori bi wọn ti mọmọ kọ ẹbun iye silẹ.

Ni idahun si igbagbọ wipe nigba ti Kristi ku, a ti mu Ofin Mewa kuro pẹlu ofin ti o ni i ẹ pẹlu ilana ẹsin, Wesley sọ wipe: “Ofin iwuwasi, ti o wa ninu Ofin Mewa ti awọn woli ni ki a pamọ, ko mu awọn iyẹn kuro. Ki i ẹ ara ètẹ wiwa Rẹ ni lati mu ọkan ninu eyi kuro. Ofin ti a ko le ge kuro ni eyi, ‘ti o duro gẹgẹ bi ẹlẹrì tootọ ni ọrun.’ ...Eyi wà lati ibẹrẹ aye wa, ‘ki i ẹ ori walaa okuta ni a kọ si’ bikoṣe ọkan awọn omọ eniyan, nigba ti wọn wa lati ọwọ Ẹlẹda wọn. Bi o tilẹ jẹ wipe ẹẹ ti ba lẹta ti a fi ika Ọlọrun kọ jẹ pupopupo, sibẹ a ko le pawonrẹ patapata, niwọn igba ti a ba si ni imọ nipa rere ati buburu. Gbogbo abala inu ofin yii ni agbara lori gbogbo eniyan, ni akoko gbogbo, ko da lori akoko tabi ibi ti a wa, tabi ohunkohun ti o le yipada, sugbọn lori iwa Ọlọrun, ati iwa eniyan ati ibasepọ wọn si ara wọn ti ko le yipada.

‘Emi ko wa lati pa a run bikoṣe lati mu ẹ.’ ...Laisi aniani, itumọ ti o ni nibi (ni iṣọkan pẹlu ohun gbogbo ti o wa ṣaaju ati eyi ti o tẹle),

—Mo wa lati fi idi rẹ mulẹ ni kikun, laika gbogbo itumọ eniyan si: Mo wa lati jẹ ki ohunkohun ti o ba ṣokunkun, tabi ti o ba fi ara sin ninu rẹ o han kedere, ki o si yeni yekeyeke: Mo wa lati sọ itumọ gbogbo rẹ ni kikun; lati fihan gígùn ati ìbú gbogbo rẹ, gbogbo ofin ti wọn wa ninu rẹ, ati giga ati jinjin, iwa mimọ rẹ ti ko le yeni tan ati bi o ti jẹ ohun ẹmi to ninu gbogbo ẹka rẹ.”

Wesley kede ibasepọ pipe ti o wa laarin ofin ati iyinrere. “Nitori naa, ibasepọ ti o sunmọ ara wọn pẹkipẹki ti eniyan le rò, wa laarin ofin ati iyinrere. Ni ọna kan, ofin la ọna fún, o si n tọka wa si iyinrere ni gbogbo igba; ni ọna keji, iyinrere n dari wa lati le pa ofin mọ ni pipe si.

Bi apeṣere, ofin fe ki a fẹran Ọlọrun, ki a fẹran enikeji wa, ki a je oniwatutu, onirele tabi eni mimọ. A mọ wipe a kò kun oju oṣuwọn fun gbogbo nnkan wọnyi; sibe, ‘eyi ko se e se pelu eniyan;’ sugbon a ri ileri Ọlọrun lati fun wa ni ife naa, lati je ki a je onirele, ọlọkan tutu ati eni mimọ: a di iyinrere yii mu, iroyin ayo yii; a se e fun wa gege bi igbagbo wa; ‘ododo ofin a si wa di mimuse ninu wa,’ nipa igbagbo ti o wa ninu Kristi Jesu....

Wesley so wipe, “Awon ti won ga julọ ninu awon ota iyinrere Kristi ni awon ti won n se ‘idajo lori ofin’ funra re ni gbangba lai pe oro so, ‘ti won n soro ibi nipa ofin;’ ti won n ko awon eniyan lati ru (lati fonka, lati se e ro, lati yoni kuro ninu ojuse re), ki i se eyokan soṣo, boya eyi ti o kere julọ tabi ti o tobi julọ, sugbon gbogbo ofin lapapo...Ohun ti o yanilenu julọ ninu gbogbo awon ti won tele itanje lile yii ni wipe, awon ti won ti fi ara won jin fun, gbogbo nitooto wipe won n bu ọla fun Kristi nipa bibi ofin Re ṣubu, ati wipe won n gbe ise Re laruge ni nigba ti won ba ikoni Re je! Beeni, won n bowo fun bi Judasi ti se nigba ti o so wipe, ‘Alaafia Oluwa, ti o si fi enu ko O ni enu.’ O je ohun ti o tona bi o ba so fun gbogbo won wipe, ‘Se pelu ifenukonu ni iwọ fe fi fi Omo eniyan han?’ Ko yatọ si wipe a n fi han pelu ifenukonu bi a ba n soro nipa eje Re, ti a si n mu ade Re kuro; ti a tenbelu eyikeyi ninu ofin Re, labẹ itanje wipe a n je ki iyinrere Re o tesiwaju. Be si ni eniken ni ko le boyo kuro ninu ifesunkan yii, bi o ba n waasu igbagbo ninu ohunkohun boya ni gbangba tabi ni bonkele ni ona ti o le sa eyikeyi ninu igboran ti si egbe kan: ti o waasu wipe Kristi ti fagile, tabi se ro ni onakona, eyi ti o kere julọ ninu awon ofin Ọlọrun.”

Wesley fesi fun awon ti won n so wipe “iwaasu iyinrere ni opin ofin” bayi pe: “A ko gba eyi rara. Ko dahun si idi akoko fun ofin, eyi ti i se lati fi oye ese ye eniyan, lati ta awon ti won si n sun ni eti bebe ipo oku ji.” Apostoli Polu so wipe “nipase ofin ni a fi ni imo ese;” “ati pe igba ti eniyan ba ni oye ese, ni o to le mo wipe oun nilo eje iwenumo ese Kristi nitooto...Bi Olugbala funra Re ti woye, ‘Awon ti won ko se aisan ko nilo onisegun, bikoṣe awon ti n se aisan.’ Ko boju mu lati fun eni ti ara re ya, tabi ti o ro wipe ara oun ya, ni onisegun. O nilati koko fi ye won wipe won n se aisan; lalaise be, won ko ni dupe lowo re fun gbogbo wahala re. Be gege ni ko se bojumu lati fi Kristi lo awon ti okan won pe, nitori pe won koi ti i se ikaanu fun ese.”

Nitori naa, nigba ti o n waasu iyinrere oore ofe Ọlọrun, Wesley gege bi ti Oluwa re, wa lati “gbe ofin ga, ki o si je ki o lowo.” O fi otito inu se ise ti Ọlọrun gbe fun, a si gba a laaye lati ri awon aseyori ti o logo. Ni opin igbesi aye re, ti o le ni ogorin odun—o fi o le ni aadota odun se ise oniwaasu arinkaakiri—awon atele re ju aabo milionu eniyan lo. Sugbon owo awon eniyan ti a gbe dide lati inu iparun ati ibaje ese lati gbe igbesi aye ti o ga si ti o tun je mimọ nipase ise re, ati iye awon ti won ri iriri kikun ti o jinle si nipase ikoni re, ni a ko le mo titi ti gbogbo idile awon ti a rapada yoo fi ko ara won jo po ni ijoba Ọlọrun. Igbesi aye re fun wa ni eko ti o se iyebiye fun gbogbo Kristeni. I ba ti dara to bi a ba le fi igbagbo ati irele, itara ti ki i kaare, ifi ara eni rubo, ati ifokansin iranṣe Kristi yii han ninu awon ijo lonii!

Ori 15 – Bibeli Ati Idoju Ijoba Bole ni France

Bi orundun kerindinlogun, işe Atunşe gbe Bibeli ti a şì silẹ han awon eniyan, o n wa ona lati wo gbogbo orile ede ti o wa ni Europe. Awon orile ede kan fi ayo gba a gege bi iranşe lati Orun wa. Ni awon ibomiran, esin popu se aseyori pupo lati mase je ki a gba a wole; a si ti ilekun mo imole imo Bibeli pelu gbogbo agbara ti n gbéni soke re. Ninu orile ede kan, bi o tile je wipe imole ri aaye wole, okunkun ko le bori re. Fun opo odun, otito ati eké jijo n jijadu fun ipo oga. Ni ikeyin iwa buburu bori, a si ti otito Orun sita. “Eyi ni idajo naa pe, imole wa si inu aye, şugbon awon eniyan fẹran okunkun ju imole lo.” Johanu 3:19. A fi orile ede naa silẹ lati kore ayorisi ohun ti o yan. A mu ikoni-nijanu Emi Olurun kuro lara awon eniyan ti won gan ebun oore ofe Re. A gba iwa buburu laaye lati dagba. Gbogbo aye si ri eso mimomo ko otito silẹ.

Ogun atako si Bibeli, ti o tesiwaju fun opolopo odun ni France, wa pari si awon işele idaju ijoba bole. İşele buburu yii je abayori ti a ko le ye kuro nitori bi Romu ti se te Iwe Mimori. O fi apeere abayori oşbon işelu popu han kedere, eyi ti araye ti i ri ri—apeere atubotan eyi ti ikoni Romu ti n te si fun bi i o le ni egberun odun.

Awon woli ti se asotele bi a yoo ti te Iwe Mimori ni akoko işejoba popu; Olufihan si toka si awon atubotan buburu ti yoo sele si France latari ijegaba “okunrin ese.”

Angeli Oluwa wipe: “Won yoo si te ilu mimori naa mole labẹ ateleşe fun oşu meji-lelogoji. Emi yoo si fun awon eleri mi mejeeji ni agbara, won o wo aso ofo, won o si sotele fun egbefa ojo o le ogota...Nigba ti won ba si ti pari eri won, eranko ti o n ti inu ogbun goke wa ni yoo ba won jagun, yoo si şegun won, yoo si pa won. Oku won yoo si wa ni igboro ilu nla ni, ti oruko re n je Sodomu ati Ijibiti ni ti emi, nibi ti a ti kan Oluwa won mo agbelebu...Awon eniyan ti n gbe ori ile aye yoo si yo lori won, won o si se ariya, won o si ta ara won lore; nitori ti awon woli naa da awon ti n gbe ori ile aye lóró. Leyin odun meta ati aabo naa, Emi iye lati odo Olurun wa wo inu won, won si dide duro ni ese won; ibero nla si de ba awon ti o ri won.” Ifihan 11:2—11.

Akoko ti a daruko nibi—”ogoji oşu o le meji,” ati “egbefa ojo o le ogota”—je n kankan naa, won jijo duro fun akoko ti ijo Kristi yoo jiya labẹ inira lati odo Romu ni. Egbefa o le ogota odun (1260) ti ijoba popu bere ni A. D. 538, yoo si pari ni 1798. Ni akoko naa, egbegun France wo inu Romu lo, won mu popu ni elewon, o si ku ni ile ajeji. Bi o tile je wipe a yara yan popu miran leyin eyi, agbara popu ko po to iru eyi ti o ni tele mo lati igba yen lo.

Ki i se gbogbo akoko 1260 odun naa ni a fi se uninibini si ijo. Olurun ninu aanu Re fun awon eniyan, ge akoko idanwo gbigbona naa kuru. Ni sisotele nipa “inira nla” ti yoo ba ijo, Olugbala so wipe: “Ayafi bi a ba ge ojo naa kuru, ko si eni ti yoo le la a: şugbon nitori awon ayanfe ni a o fi ge ojo won-on ni kuru.” Matiu 24:22.

Nipa awọn ẹlẹri mejeeji naa, woli naa tun sọ wipe: “Awọn wọnyi ni igi olifi meji, ati opa fitila meji ti wọn n duro niwaju Ọlọrun aye.” Olorin sọ wipe, “Ọrọ Rẹ ni atupa si ẹsẹ mi, ati imọlẹ si ọna mi.” Ifihan 11:4;

O. Dafidi 119:105. Awọn ẹlẹri mejeeji wọnyi duro fun Majemu Laelae ati Tuntun. Awọn mejeeji jẹ ẹri ti o ẹ pataki nipa ibeere ati iwà titi lae ofin Ọlọrun. Awọn mejeeji ni wọn jẹ ẹlẹri si eto igbala. Awọn apeere, irubọ, ati asọtẹlẹ Majemu Laelae toka si Olugbala ti n bọ. Awọn Iyinrere ati Episteli inu Majemu Tuntun sọ nipa Olugbala ti O wa ni ọna gan an ti awọn apeere ati asọtẹlẹ gba sọ o.

“Won yoo sọtẹlẹ fun egbefa o le ni ogofa (1260) ojo, ninu aso ofo.” Ni igba ti o po julọ ninu akoko yii, awọn ẹlẹri Ọlọrun wa ninu ipò okunkun. Agbara ijo padi wá ọna lati fi ọrọ otitọ pamọ kuro ni ọdọ awọn eniyan, ki o si gbe awọn ẹlẹri eke lati tako ẹri rẹ ka iwaju wọn. Nigba ti a asẹ ẹsin ati ti oşelu tako Bibeli; nigba ti a si awọn ẹri inu rẹ lo, ti a si ẹ ohun gbogbo ti eniyan ati awọn ẹmi aimọ le ẹ lati yi okan awọn eniyan kuro lara rẹ; nigba ti a dọdọ awọn ti wọn n waasu rẹ, ti a n tu aşiri wọn, ti a n fi iya jẹ wọn, ti a n ti wọn mọ yara inu tubu, ti wọn n di ajeriku nitori igbagbo wọn, tabi ti o di dandan fun wọn lati salọ si ibi aabo ni awọn oke, tabi ninu iho ile ati iho inu apata— ni akoko naa ni awọn ẹlẹri tooto n sọ asọtẹlẹ ninu aso ofo. Sibẹ wọn tesiwaju ninu ẹri wọn ni gbogbo akoko 1260 odun naa. Ni akoko ti o dudu julọ awọn olooto eniyan wà ti wọn fẹran ọrọ Ọlọrun ti wọn si n jowu nitori ogo Rẹ. A fun awọn iranşẹ olooto wọnyi ni ogbon, agbara ati asẹ lati ẹ ikede otitọ Rẹ ninu gbogbo akoko yii.

“Bi ẹnikẹni ba fẹ pa wọn lara, ina ti ẹnu wọn jade, o si pa awọn ota wọn run: bi ẹnikẹni ba fẹ pa wọn lara, bayii ni a o ẹ pa a.” Ifi 11:5. Awọn eniyan ko le tẹ ofi Ọlọrun loju laisi ijiya. A ẹ itumọ gbolohun ẹlẹru yii ninu abala ti o keyin ninu iwe Ifi “Emi n jẹri fun olukuluku ẹni ti o gbọ ọrọ isọtẹlẹ iwe yii pe, Bi ẹnikẹni ba fi kun wọn, Ọlọrun yoo fi kun awọn iyonu ti a kọ si inu iwe yii fun un: bi ẹnikẹni ba si yọ kuro ninu ọrọ isọtẹlẹ iwe yii, Ọlọrun yoo mu ipa tire kuro ninu iwe iye, ati kuro ninu ilu mimọ naa, ati kuro ninu awọn ohun ti a kọ si inu iwe yii.” Ifi 22:18, 19.

Iru awọn ikilọ bawọnyi ni Ọlọrun ẹ lati maşẹ jẹ ki eniyan o yi ohun ti O fihan tabi ti O palasẹ pada ni onakona. Awọn ikilọ alagbara wọnyi ni itumọ fun gbogbo ẹni ti n dari awọn eniyan lati fi oju tenbelu ofin Ọlọrun. Wọn nilati jẹ ki awọn ti wọn n kede wipe ko ẹ pataki boya a ẹ igboran si ofin Ọlọrun tabi boya a ko ẹ igboran si o beru, ki wọn si wariri. Gbogbo awọn ti wọn gbe ero wọn ga ju ifihan Ọlọrun lo, gbogbo awọn ti wọn yi itumọ Iwe Mimọ ti o han kedere pada lati le tẹ ara wọn lorun, tabi lati le wa ni ibamu pelu aye, n gbe ẹru wuwo le ara wọn lori. Ọrọ ti a kọ silẹ, ofin Ọlọrun, yoo ẹ odiwọn iwa gbogbo eniyan, yoo si ẹ idalebi fun gbogbo awọn ti odiwọn ti ko le baku yii ba ri wipe wọn ko kun oju oşuwon.

“Nigba ti wọn ba pari [n pari] ẹri wọn.” Akoko ti awọn ẹlẹri meji yii yoo fi sọtẹlẹ pelu aso ofo pari ni 1798. Bi wọn ti n sunmọ opin işẹ wọn ninu ifarasin, agbara ti a ẹ afihan rẹ bi “eranko ti o jade wa lati inu ogbun ainisale” a ba wọn jagun. Ni opolopo awọn orile ede ni

Europe, Satani ni o n dari agbara ti o n še idari ninu ijo ati ilu nipasẹ ẹsin ijo padi. Şugbon nibi, a še afihan agbara Satani tuntun.

O jẹ iwuwasi Romu labẹ afarajo wipe o n bọwọ fun Bibeli, lati ti i pá sinu ede ti a ko mọ, ati lati pa mọ kuro ni ọdọ awọn eniyan. Labẹ isakoso rẹ, awọn ẹlẹri meji naa sọtẹlẹ “ninu aṣo ọfọ.” Şugbon agbara miran—eranko ti o ti inu oḡbun ainisale jade wa— yoo dide lati mọmọ bá ọrọ Ọlọrun jagun.

“Ilu nla naa” nibi ti a gbe pa awọn ẹlẹri naa, ti oku wọn dubule si ni a pe ni Ijibiti “ni ti ẹmi.” Ninu gbogbo awọn orile ede ti a ri ninu itan Bibeli, Ijibiti ni o fi igboya sọ wipe ko si Ọlọrun alaaye ti o si tako awọn aṣe Rẹ. Ko si ọba ti o sọtẹ ni gbangba pelu afojudi si aṣe Ọrun bi ọba Ijibiti ti še. Nigba ti Mose mu iṣe iranṣe wa si ọdọ rẹ ni oruko Oluwa, Farao fi igberaga dahun wipe: “Tani Jehofa, ti emi yoo fi gbọ ohùn Rẹ lati jẹ ki Israeli o lọ? Emi ko mọ Jehofa, beẹ ni n ko si ni jẹ ki Israeli o lọ.” Eksodu 5:2. Eyi ni igbagbo wipe ko si Ọlọrun, orile ede naa ti a fi Ijibiti wé yoo soro lati ko aṣe Ọlọrun alaaye silẹ ni ọna kan naa, yoo si fi iru ẹmi aigbagbo ati ipenija kan naa han. “Ilu nla naa” ni a tun fi we Sodomu “ni ti ẹmi”. Iwa ibajẹ Sodomu ni riru ofin Ọlọrun fi ara han ni pataki julọ ninu iwa aileko-ara-ẹni nijanu. Ẹṣe yii ni yoo jẹ iwa ti o han kedere julọ ninu orile ede naa ti yoo mu alaye iwe mimọ yii še.

Gẹgẹ bi ọrọ woli naa, nigba naa, ni akoko diẹ ṣaaju ọdun 1798 agbara kan ti ipilẹṣe ati iwuwasi rẹ jẹ ti Satani yoo dide lati ba Bibeli jagun. Ninu ile naa ti a o ti pa ẹri awọn ẹlẹri Ọlọrun mejeeji lenu mọ, iru aigbagbo ninu Ọlọrun ti Farao, ati iwa aileko-ara-ẹni-nijanu ti Sodomu yoo fi ara han.

Asọtẹlẹ yii ri imuṣe ti o še rẹgi, ti o si yanilenu ninu itan France. Ni akoko idojọ ijoba bolẹ ni 1793, “araye, fun igba akoko gbọ, ti agbajopo eniyan, ti a bí, ti a si kọ ni ilana olaju, ti wọn si ni ojuse lati še idari okan ninu awọn orile ede ti o dara julọ ni Europe, gbe ohùn wọn soke lati kọ otitọ ti o še pataki julọ ti o wa ninu okan eniyan silẹ, wọn si fi ohùn ṣokan lati kọ igbagbo ati ijọsin Ọlọrun silẹ.” “France nikan ṣoso ni orile ede naa ti a ri akosile rẹ ni gbogbo aye, gẹgẹ bi orile ede, ti o gbe ọwọ rẹ soke ni isọtẹ si Ẹlẹda gbogbo agbala aye. Ọpọlọpọ awọn asoro odi, ọpọlọpọ awọn alaigbagbo ni wọn ti wà, ti wọn si n wà ni England, Germany, Spain, ati ni ibi gbogbo; şugbon France duro yatọ ninu itan aye, gẹgẹ bi ilu kan ṣoso ti o kede wipe ko si Ọlọrun nipasẹ aṣe igbimọ aṣofin rẹ, ti gbogbo awọn ti wọn wa ni olu ilu rẹ, ati ọpọlọpọ awọn eniyan ni ibomiran, okunrin ati obinrin, n jo ti wọn si n kọrin pelu ayo nitori pe wọn gba ikede naa.”

France tun še afihan awọn iwa ti wọn mu Sodomu yatọ ni ọna pataki. Ni akoko idojọ ijoba bolẹ ipa iwà ailojuti ati iwa ibajẹ fi ara han ni ọna ti o dabi eyi ti o mu iparun ba awọn ilu ti wọn wa ni pẹtẹlẹ. Awọn opitan si sọ nipa igbagbo ti o wipe ko si Ọlọrun ati iwa aileko-ara-ẹni-nijanu ti France, gẹgẹ bi a ti sọ ọ ninu isọtẹlẹ: “Ni ibasepo timotimo pelu awọn ofin ti wọn tako ẹsin wonyi ni eyi ti o din ibasepo ti igbeyawo ku—ibasepo ti o jẹ mimọ julọ ti eniyan le še, eyi ti iwa titi lae rẹ maa n fun awujo lokun—si ipo adehun lasan laarin ilu ti ko duro titi lae, eyi ti awọn eniyan meji le wọ inu rẹ ki wọn si tuka bi wọn še fẹ...Bi awọn eniyan buburu

ba n wa ọna lati ba ohunkohun ti o lẹwọ, ti o gbayi, ti o si duro titi lae ninu ile jẹ ni ọna ti o lagbara julọ, ki wọn tun ri idaniloju wipe iwa buburu ti wọn fẹ da silẹ yoo wà lati iran de iran, wọn ko le ri ọna miran ti o dara bii biba igbeyawo jẹ...Sophie Arnoult, eléré itage ti o lokiki nitori awọn ọrọ ti wọn panilerin, ti wọn si mu oğbọn dani ti o sọ, ẹ apejuwe igbeyawo inu ilu naa gege bi ‘ami majemu agbere.’”

“Nibi ti a ti kan Oluwa wa mọ agbelebu.” France tun mu apejuwe asọtẹlẹ yii wa si imuṣe. Ko si ilu ti a ti fi ẹmi ikorira han si Kristi bii ti France. Ko si orilẹ ede ti otitọ ti ẹ alabapade iru atako kikoro ti o si buru beẹ. Ninu inunibini ti France ẹ si awọn ti wọn gbagbo ninu iyinrere, o kan Kristi mọ agbelebu ninu awọn ọmọ ẹyin Rẹ.

Lati igba de igba ni a ti n ta ẹjẹ awọn eniyan mimọ silẹ. Nigba ti awọn Waldenses fi ẹmi wọn lele ni awọn oke Piedmont “fun ọrọ Ọlọrun, ati fun ẹri Jesu Kristi,” awọn arakunrin wọn, awọn Albigenses ti France jẹ iru ẹri kan naa fun otitọ. Ni igba iṣe Atunṣe, a pa awọn ọmọlẹyin rẹ pẹlu ifiyajeni ti o buru jai. Ọba ati awọn ijoye, awọn obinrin ti a bi ni ile ọla ati awọn arẹwa obinrin, awọn ohun amuyangan ati akoni ilu, pejo pọ lati wo ijiya awọn ajeriku fun Kristi. Awọn Huguenots onigboya, ni jijagun fun awọn ẹtọ ti wọn ẹ pataki si ọkan eniyan, wọn tu ẹjẹ wọn silẹ ni oju ija alagbara. A ri awọn Protestant gege bi ọdaran, a si da iye lé orí wọn, a tun n dọdọ wọn bi ẹranko igbe.

“Ijo ni Aginju,” awọn arọmọdọmọ perete ti wọn ẹ wa lati ọdọ awọn Kristeni igba atijo si wa ni France titi di ọrundun kejidinlogun, ti wọn n sapamọ ninu awọn oke ni iha gusu, nitori pe wọn si fẹran igbagbo awọn baba wọn. Bi wọn ba ti fẹ pejo pọ ni aṣalẹ ni ẹba oke tabi ninu aginju ti o farasin, awọn ẹgbẹgun a le wọn kaakiri, wọn a si wọ wọn sinu igbe aye igbekun ninu ibi ifini-ṣiṣe. A de awọn ti wọn ni iwa mimọ julọ, ti wọn dara julọ, ti wọn ni oye julọ, mọ ẹwọn, pẹlu ifiyajeni ti o buru, laarin awọn jaguda ati aṣekupani. Awọn miran ti a ẹ aanu fun ni a pa laisi ija, laini ihamọra, laini oluranlẹwọ, bi wọn ti wa ni ori eekun wọn ti wọn n gbadura. Ọpọ awọn arugbo lẹkunrin, ati lobinrin ti ko ni aabo, ati awọn ọmọ alaileṣe ni a fi oku wọn silẹ ninu ibi ipade wọn. Bi a ba gba ẹba oke tabi inu igbo ti wọn ti saba maa n pade koja, ki i ẹ ohun ti o yanilenu ni “lati ri ni bi i iwọn ẹṣe merin, awọn oku eniyan ninu igbo, awọn oku ti a so rọ lori igi.” A sọ ilẹ wọn di ahoro pẹlu ida, aake, ati igi idana; “o di aginju nla ti o dake roro.” “A kò wu awọn iwa buburu yii ...ni igba oju dudu, ṣugbọn ni akoko ọlaju, ni igba ijọba Louis XIV. A ti n kọ ẹkọ ijinlẹ ni akoko naa, iwe kikọ n gbilẹ, awọn alaṣe inu aafin ati ni ilu jẹ ọmọwe ati awọn ti wọn ni ẹbun ọrọ sisọ, ti wọn fi iwa irelẹ ati ifẹ han.”

Ṣugbọn eyi ti o ni ika julọ ninu akọsilẹ iwa ika, eyi ti o buru julọ ninu awọn iwa buburu ninu gbogbo awọn ọdun ti wọn lẹru julọ ni Ipaniyan ti Batolomiu mimọ. Araye si n wariri nigba ti wọn ba ranti awọn iṣele buburu ti ipaniyan ni ipakupa ni ọna ọjọ naa. Awọn alufa ẹsin Romu rọ ọba France lati fi ọwọ si iṣe laabi naa. Agogo ti n dun ni oru ganjo ni aami lati bere iṣe ipaniyan naa. Awọn Protestant ni iye wọn, ti n sun jeje ninu ile wọn, ti wọn gbẹkẹle ileri ọba wọn ni a wọ jade laisi ikilọ, ti a si pa wọn laise wipe ija wà.

Bi Kristi ti jẹ adari ti a ko ri fun awọn eniyan Rẹ lati oko ẹru Ijibiti, bẹẹ gẹgẹ ni Satani se jẹ adari ti a ko ri fun awọn eniyan rẹ ninu iṣe laabi ti sisọ awọn ajeriku di pupọ yii. Iṣe ipaniyan nipakupa yii tẹsiwaju ninu ilu Paris fun oṣo meje, ti ti oṣo mọta akọkọ, kun fun ibinu ti a ko le ṣalaye. Ki i si se ninu ilu naa nikan ni a ti se eyi, ṣugbọn nipase aṣe oṣa pataki, a tan an de awọn ilu ati agbegbe ti a ba ti ri awọn Protestant. A ko bọwọ fun oṣo ori tabi boya eniyan jẹ okunrin tabi obinrin. Ati oṣo kekere jojolo, ati agbalagba ti o ni iwu lori, ko si eni ti a da silẹ. Oloro ati agbẹ aroko, agbalagba ati oṣode, oṣo ati iya ni a ge lulẹ papọ. Iṣe ipaniyan yii tẹsiwaju kaakiri gbogbo ilẹ France fun oṣu meji. Egberun lona aadọrin (70,000) awọn ogo orilẹ ede naa ni wọn ṣegbe.

“Nigba ti iroyin ipaniyan nipakupa yii de Romu, idunnu awọn alufa ko lopin. Kadina ti ilu Lorraine fi egberun kan owo ta iranṣe ti o mu iroyin naa wa lẹrẹ; ibon nla ti o wa ni St Angelo dun fun aṣoṣo; agogo si n dun lati inu gbogbo ilẹ iṣọsin; ina ti a da fun ariya naa so aṣalẹ di oṣan; Gregory XII ati awọn kadina ati awọn oloye iṣo ti wọn yi i ka se iwode nla lo si ilẹ iṣọsin St Louis, nibi ti kadina ti Lorraine ti ko orin Te Deum (Si Olorun)...A ro owo eyo lati se iranti ipaniyan nipakupa yii; ni Vatican, a si le ri awọn aworan mọta ti Vasari, ti o n se alaye bi a ti kọlu ogagun oju omi kan, oṣa ti o n pẹte ipaniyan naa ninu igbimọ, ati ipaniyan naa funra rẹ. Gregory fi ọdọdọ wura ranse si Charles; oṣu merin leyin ipaniyan yii, ...o fi idera tẹti silẹ si iwaasu kan lati enu alufa ilẹ French kan, ...ti o so nipa “oṣo naa ti o kun fun idunu ati ayo, nigba ti baba mimọ gba iroyin naa, o wo inu ipo olowo lati lo dupe lowo Olorun ati St Louis.”

Emi nla kan naa ti o fa ipakupa ti Batolomiu mimọ ni o dari awọn iṣele inu idoju iṣoṣa bolẹ. A so wipe opurọ ni Jesu Kristi, ariwo kan soṣo ti gbogbo awọn alaigbagbo ilẹ France n kigbe naa ni, “Fún eniyankeniyan naa pa,” wọn n so nipa Kristi. Oro odi ti a so si Olorun ati iwa ibi ti o buru jojo jijo maa n kowo rin ni, ti a si gbe awọn ti wọn buru julọ ninu awọn eniyan, awọn ti wọn ti yigbi ninu iwa ika ati iwa odaran ga si oke tente. Ninu gbogbo iwonyi, a se iṣọsin ti o ga julọ fun Satani; nigba ti a kan Kristi mo agbelebu ninu iwa otito, iwa mimọ, ati ife alaini-imọ-ti-ara-rẹ-nikan Rẹ.

“Eranko naa ti o jade lati inu ogbun ainisale wa yoo ba wọn jagun, yoo si segun wọn, yoo si pa wọn.” Agbara ti ko gbagbo ninu Olorun yii ti o se akoso ni ilẹ France ni akoko idoju iṣoṣa bolẹ ati akoso ẹru, ba Olorun ati oro Rẹ jagun ni ona ti araye koi ti ri ri. Ile igbimọ aṣofin pa iṣọsin Olorun rẹ. A ko awọn Bibeli jo, a si dana sun wọn ni itagbangba pelu gbogbo eḡan ti a le se si. A te ofin Olorun moḡe. A pa gbogbo awọn ohun ti Bibeli fi lele rẹ. A ko oṣo isinmi oṣoṣe silẹ, dipo rẹ, a ya gbogbo oṣo kewa soṣo fun ariya ati isoro odi. A fi ofin de Iteṣomi ati Ounjẹ Alẹ Oluwa. A si le awọn ikede mo awọn ibi isinkusi nibi ti gbogbo eniyan yoo ti ri wipe orun ayeraye ni iku jẹ.

A so wipe ibero Olorun ki i se ibere ogbon rara, bikoṣe ibere omugọ. A fi ofin de gbogbo iṣọsin esin, ayafi ti ominira ati ti orilẹ ede. “A mu biṣobu ti ofin fi owọ si ni Paris jade lati wa ko ipa pataki ninu iwa alafojudi ati alabuku ti ko nitumọ ti a ti i wu ri niwaju awọn aṣoju orilẹ ede...A mu wa siwaju awọn ero lati so fun igbimọ naa wipe esin ti oun ti fi kọni fun opolopo

òdun, ni gbogbo ọna jẹ ọgbọn ẹwẹ awọn alufa, ti ko ni ipilẹ ninu itan tabi otitọ mimọ. O kọ iwalaaye Ọlọrun, ẹni ti a tori isin Rẹ yaa sọtọ silẹ ni ọna ti o lẹwọ ti o si han kedere, o si fi ara rẹ jin fun ijọsin ominira, ibadọgba, iwa rere ati iwa ọmọluabi. O wa ko awọn aṣọ alufa rẹ si ori tabili, olori igbimọ naa si di mọ gẹgẹ bi ami ibadọrẹ. Diẹ ninu awọn alufa ti wọn ya aṣẹyinda naa tẹle aṣẹrẹ alufa yii.”

“Awọn ti wọn n gbe ori ile aye yoo si yọ nitori wọn, wọn yoo ṣe ajoyọ, wọn yoo si fi ẹbun ranṣe si ara wọn; nitori ti awọn woli mejeeji wọnyi n da awọn ti n gbe ori ile aye loro.” France alaigbagbọ ti pa ohùn ibawi awọn ẹlẹri Ọlọrun mejeeji yii lẹnu mọ. Ọrọ otitọ ti dubulẹ ninu igboro rẹ, awọn ti wọn korira idilọwọ ati ilana ofin Ọlọrun si n yọ. Awọn eniyan n pe Ọba ọrun nija ni gbangba. Bi awọn ẹlẹṣe igbaani, wọn n kigbe wipe: “Bawo ni Ọlọrun ti ṣe mọ? imọ ha wa ninu Ọga Ogo bi?” O. Dafidi 73:11.

Pẹlu igboya asorọ odi ti o kọja ohun ti eniyan le gbagbọ, ọkan ninu awọn alufa ẹgbẹ tuntun naa sọ wipe: “Ọlọrun bi o ba wa laaye, gbẹsan nitori orukọ Rẹ ti wọn bajẹ. Mo pe Ọ nija! O dake; O o tobẹ lati ran ara Rẹ. Lẹyin eyi, tani yoo gbagbọ ninu iwalaaye Rẹ?” Eyi dabi àtunsọ ohun ti Farao sọ: “Tani Jehofa, ti emi yoo fi gbọ ohùn Rẹ?” “Emi ko mọ Jehofa!”

“Aṣiwere wi ni ọkan rẹ pe, Ko si Ọlọrun.” O. Dafidi 14:1. Oluwa tun sọ nipa awọn ti wọn n yi otitọ Rẹ pada bayi pe: “Iwa were wọn han si gbogbo eniyan.” 2 Timoti 3:9. Lẹyin ti France kọ ijọsin Ọlọrun alaaye, “Ẹni nla ati Ẹni giga ti n gbe inu ayeraye” silẹ, akoko diẹ ni o ku lati tẹri sinu iwa iboriṣa ti o n yẹpẹrẹ ẹni, nipa jijọsin Ọlọrunbinrin Imọ, tí obinrin oniwakuwa kan duro fun. Eyi si ṣeṣe niwaju igbimọ aṣọju orilẹ ede naa, ati nipasẹ awọn alaṣe iṣejoba ati iṣofin rẹ ti o ga julọ! Opitan kan sọ wipe: “Ọkan lara awọn eto akoko wèrè yii kò lẹgbẹ ninu aito ati ailọwọ. A ṣi ilẹkun ile igbimọ naa silẹ fun ẹgbẹ awọn akorin kan, awọn alaṣe ilu ti kọkọ ṣaaju wọn wọle, wọn n kọ orin ni iyin si ominira, wọn si mu obinrin ti wọn bò loju wọle, ẹni ti wọn pe ni Ọlọrunbinrin Imọ, gẹgẹ bi ohun ti won yoo maa jọsin. Nigba ti a mu wọ aarin irin, wọn ṣi oju rẹ pẹlu ètò nla, wọn si fi si ọwọ ọtun olotu, nigba ti gbogbo eniyan ri wipe oun ni ọmọbinrin ti n jo ninu ile orin.

...Igbimọ apapọ ti orilẹ ede France jọsin fun ẹni yii nigbangba, ẹni ti wọn ri gẹgẹ bi aṣọju imọ ti wọn n sin.

“Eto ailọwọ ti o n panilẹrin yii ni ọna kan ti a n gba ṣe e; a si tun ifisipò Ọlọrunbinrin imọ ṣe, ti a tun ṣe awokọṣe rẹ ni gbogbo orilẹ ede naa ni awọn ibi ti awọn olugbe rẹ ba ti fẹ fihan wipe wọn de oke tente ninu gbogbo ilana idoju iṣoba bole.”

Sọrọsọrọ ti o ṣe afihan isin Imọ sọ wipe: “Ẹyin aṣofin! Irokuro ẹsin ti fi aye silẹ fun imọ. Oju rẹ ti o ṣu ko le wo itansan imọlẹ. Loni ero nla pejo pọ si abẹ ile nla yii fun igba akọkọ lati wa tun otitọ naa sọ. Nibi ni awọn eniyan ile France ti ṣe ajoyọ ijọsin tootọ kan ṣoṣo,—ti Ominira, ti Imọ. Nibẹ ni a ti ṣe ipinu fun ilọsiwaju orilẹ ede. Nibẹ ni a ti fi awọn ère ti ko ni ẹmi silẹ lati tẹle Imọ, lati tẹle aworan ti o ni ẹmi, eyi ti o dara julọ ninu iṣẹda.”

Nigba ti a mu ọlọrunbinrin yii wa sinu igbimọ, sọrọsọrọ kan mu lẹwọ dani, o yiju si igbimọ naa o sọ wipe: “Ẹyin ẹlẹran ara, ẹ mase wariri mọ niwaju àrá ti ko lagbara ti Ọlọrun tí

ibèru yin da silẹ. Lati akoko yii lọ, ẹ maṣe mọ Ọlọrun miran mọ ayafi Imọ. Mo fi aworan ti o niyi julọ, ti o tun mọ julọ fun yin; bi ẹ ba fẹ ni èrè, ẹ maa rubọ si ohunkohun ti o ba dabi eyi...Ẹ wolẹ niwaju Aṣofin Agba ti ominira oh! Iboju Imọ!”

Lẹyin igba ti olotu òmọ ọlọrunbinrin naa tan, a gbe si ori ọkọ nla kan, a si gba aarin ọpọ ero kọja lọ si katidra ti Notre Dame, lati lọ duro ni ipo Ọlọrun. A gbe si ori pẹpẹ giga ti o wa nibẹ, gbogbo awọn ti wọn wa nibẹ si jọsin rẹ.

Laipe lẹyin eyi, a sun Bibeli nina nigbangba. Ni igba kan, “Egbẹ ti o lokiki ti ibi ikó-ohun-iranti-pamọ-si” wọ gbongan ilu lọ, wọn n kigbe wipe, “Vive la Raison!” (Ki imọ ki o wa laaye) wọn gbe àjókù awọn iwe kan, iwe orin, iwe adura ati Majemu Laelae ati Tuntun, eyi ti olotu sọ nipa wọn wipe, “a ẹ etutu gbogbo iwa were eyi ti wọn jẹ ki iran eniyan o wu ninu ina nla.”

Ilana popu ni o bẹrẹ iwa ti aigbagbo ninu Ọlọrun n pari. Ilana Romu ti pese awọn aaye silẹ ni aarin awujọ, ninu iselu, ati ninu ẹsin, ti wọn n ti France lọ sinu iparun. Nigba ti awọn onkọwe n sọ nipa awọn isẹlẹ ẹlẹru ti igba idoju ijọba bole, wọn sọ wipe ori ijọ ati itẹ ni o yẹ ki a di ẹsun awọn aṣaju wọnyi lé. Nitootọ, ori ijọ ni o yẹ ki a di wọn le. Ẹsin popu ti jẹ ki ọkan awọn ọba o tako isẹ Atunṣe, gẹgẹ bi ọta ade; ati ohun ti o le fa idarudapọ ti o le ko ewu ba alaafia ati isọkan orilẹ ede. Ọgbọn ẹwe Romu ni wipe nipasẹ eyi iwa onroro ati inira ti o ga julọ yoo wá lati ori itẹ.

Ẹmi ominira maa n tele Bibeli ni. Nibikibi ti a ba ti gba iyinrere, iyè awọn eniyan maa n soji. Wọn a bẹrẹ si ni ja ide ti o dè wọn ni igbekun mọ aimọkan, iwa ibajẹ, ati igba ohun asan gbọ sọnu. Wọn a bẹrẹ si nii ronu, wọn a si wuwa bi eniyan. Awọn ọba ri eyi, wọn si wariri fun iwa onroro wọn.

Romu ko lora lati ru ibèru ojowu wọn soke. Popu sọ fun adele ọba France ni 1525 wipe: “Ki i ẹ wipe wèrè yii [ẹsin Protestant] yoo ko idarudapọ ati iparun ba ẹsin nikan, sugbọn ati gbogbo agbara, oye, ofi ètò, ati ipo pẹlu.” Odun diẹ lẹyin eyi, aṣoju popu ẹ ikilọ fun ọba wipe: “Alagba, maṣe jẹ ki a tan ọ jẹ. Awọn Protestant a da oju gbogbo eto iselu ati ẹsin bole...Itẹ wa ninu ewu gẹgẹ bi pẹpẹ ti wa pẹlu...Afi ẹsin tuntun gbọdọ mu ijọba tuntun wa.” Awọn ẹlẹkọ nipa Ọlọrun naa ru aimọkan awọn eniyan soke nipa sisọ wipe ikọni Protestant “maa n tan awọn eniyan sinu iwa aimọkan, o si maa ru ifẹ fun nnkan tuntun soke; ki i jẹ ki ọba o ri ibowofun lati ọdọ awọn ọmọ ilu rẹ, o si n ko iparun ba ijọ ati ilu.” Bayii ni Romu se ẹ aseyege lati le jẹ ki France o doju ija kọ isẹ Atunṣe. “Lati le ẹ atilẹyin fun itẹ, lati le pa awọn ijoye mọ, lati le daabo bo ofi ni a fi kọkọ yọ ida inunibini ni France.”

Ohun kekere ni awọn alaṣe ri nipa atubotan ipinu pataki yii. Ẹkọ Bibeli i ba gbin awọn igbagbo ninu ododo, iwontuwonsi, otitọ, idogba, ati aanu, awọn ti wọn jẹ gbongbo fun ilosiwaju orilẹ ede si inu ọkan ati iye awọn eniyan. “Ododo ni i gbe orilẹ ede leke.” Nipasẹ rẹ ni “a fi n fi idi itẹ mule.” Owe 14:34; 16:12. “Isẹ ododo yoo jẹ alafia;” ipa rẹ si ni, “idakejẹ ati idaniloju titi lae.” Aisaya 32:17. Ẹniken ti o ba ẹ igboran si ofin Ọlọrun yoo bọwọ fun, yoo si ẹ igboran si ofin orilẹ ede rẹ nitootọ. Ẹni ti o ba bẹru Ọlọrun yoo bọwọ fun ọba ni siṣe

ohun ti o tọ ti o si bojumu si aṣẹ. Ẹgbọn France ti iya yoo jẹ ẹẹ ofin lati tako Bibeli, o si le awọn ọmọ eyin rẹ lẹ. Lati igba de igba, awọn eniyan ti wọn mọ ohun ti o tọ, ti wọn jẹ olotoo eniyan, awọn ọlọpọlọ pipe, ti wọn ni okun iwa, ti wọn ni igboya lati jẹwọ igbagbọ wọn ati igbagbọ lati jiya nitori otito—fun ọpọ ọdun awọn wọnyi sise bi ẹru ni ibi ifini sise, wọn segebe ni ibi idanasunni, tabi ki wọn jẹra ninu ile tubu. Ọgọrọ awọn eniyan ni wọn wa aabo nipa sisa lẹ; eyi si seṣe fun aadota le ni igba (250) ọdun leyin ti a bere ise Atunse.

O sọwọn lati ri iran awọn ọmọ France kan laarin ọdun gbogbo naa ti ko ri bi awọn ọmọ eyin iyinrere ti n salọ kuro niwaju ibinu wẹrẹ awọn oninunibini, ti wọn si n gbe oye, ise ọnà, imura sise, eto, ninu eyi ti wọn ti tayo julọ, dani pelu wọn lati lẹ bukun ibi ti wọn ba ti ri aabo. Bi wọn ba si ti se bukun ile miran pelu awọn ebun rere wọnyi, beere gege ni ile wọn a se padanu wọn. Bi gbogbo awọn ti a le kuro ba si wa ni France; ni ọgọrọ meta (300) ọdun yii, bi ọgbọn isowọ sise awọn ti a lé kuro ba n ro oko rẹ; bi ọgbọn ise ọna won ba n jẹ ki ile ise rẹ o dagba laarin 300 ọdun yii; bi, laarin 300 ọdun yii, ijafafa wọn, ati agbara iwoye wọn ba n bukun ẹkọ iwe ati ẹkọ imọ ijinle rẹ; bi ọgbọn wọn ba ti n se idari igbimọ rẹ, ti igboya wọn n ja awọn ogun rẹ, ti idogba wọn n se awọn ofin rẹ, ti ẹsin Bibeli si n fun iwoye awọn eniyan lokun, ti o tun n se idari ẹri ọkan awọn eniyan rẹ, iru ogo wo ni i ba yi France ka loni! Iru orile ede nla, ọlọrọ ati alayo—apeere fun awọn orile ede—wo ni i ba jẹ!

“Ẹgbọn itara aimoye, ti o foju ti ko si se e sero le gbogbo oluko iwa rere, gbogbo ọgagun ninu eto, gbogbo olugbeja ite nitooto kuro ni ori ile rẹ; o sọ fun awọn ti i ba jẹ ki orile ede wọn o ‘ni ogo ati okiki’ ninu aye wipe, Yan eyi ti iwọ ba fẹ, ina tabi didi isansa. Ni ikeyin isodahoro orile ede naa de gongo; ko si ẹri ọkan kankan lati tako mọ; ko si ẹsin kankan lati wọ lẹ si ibi isunninina mọ; ko si iferan ilu ti a lè lé jade mọ.” Idoju ijoba bole, ati gbogbo iwa ipa rẹ, ni ayorisi buburu rẹ.

“Pelu bi awọn Huguenots ti salọ, ifaseyin ba lé ile France. Awọn ilu ti wọn ti gboregetige ninu ise sise di ahoro; awọn ile ti wọn lora pada di aginju; aimokan ati ifaseyin ninu iwa wiwu ropo akoko idagbasoke ti ko legbe. Paris di ile nla ti a ti n se itore aanu, a se isiro rẹ wipe, bi i 200,000 alaini ni wọn n gba itore aanu lati ọwọ ọba ni igba ti idoju ijoba bole bere. Awọn Jesuit nikan ni wọn n gbadun ninu orile ede ti n jẹra naa, wọn si se akoso pelu iwa onroro lori awọn ile ijosi, ile ẹkọ, ọgba ewon, ati ibi ifinisise.”

Iyinrere i ba fun France ni idahun si wahala iselu ati ti awujo ti wọn ya ọgbọn awọn alufa, ọba, ati awọn asofin rẹ lenu, ti o wa ti orile ede naa sinu ailofin ati iparun nikeyin. Ẹgbọn labẹ isakoso Romu awọn eniyan padanu ikoni rere Olugbala nipa ifi-ara-eni-rubo ati ife aini-imọ-ti-ara-eni-nikan. A ti fa wọn kuro ninu sise isera ẹni nitori rere elomiran. Awọn ọlọrọ ko ri ibawi fun bi wọn ti n ni awọn alaini lara, awọn alaini ko ri iranlowo fun imunisin ati iresile wọn. Imọ-ti-ara-eni- nikan awọn ọlọrọ ati ti awọn alagbara tubo n pọ si, o tubo n fi ara han si, o si n tubo n nini lara si. Fun ọpọ ọdun oju kokoro ati inakuna awọn ọlọrọ maa n jasi ilonilowogba ti o nira fun awọn talaka. Awọn ọlọrọ se awọn alaini, awọn alaini si korira awọn ọlọrọ pelu.

Ni ọpọlọpọ agbegbe, awọn ọlọrọ ni wọn ni ilẹ, awọn oṣiṣe si jẹ ayalelo lasan; ikawo awọn onile ni wọn wa, eyi si jẹ ki wọn o tẹsi ibeere wọn bi o ti wu ki o ga to. Wahala titọju ijo ati ilu bo si ori awọn ti n ṣiṣe ati awọn otoṣi, wọn n san owo ori nla fun ilu ati awọn alufa. “A ka igbadun awọn ọlọrọ si ofin ti o ga julọ; awọn agbẹ ati alaini lè ma jẹun, eyi ko kan awọn ti n ni wọn lara rara...A fi agbara mu awọn eniyan ni gbogbo ọna lati se aajo fun ife awọn onile wọn nikan. Igbesi aye awọn agbẹ jẹ eyi ti o kun fun iṣe laisimi ati ijiya ti ko lopin; bi wọn ba gboya lati se aroye, pẹlu ẹgan ni a maa n fi tẹti si wọn. Awọn ile idajo saba maa n tẹti si ọlọrọ lati tako otoṣi; awọn onidajo maa n gba abẹtẹlẹ; erokero to ba ti ọkan awọn ọlọrọ jade si maa n ni agbara ofin, nitori iwa ibajẹ ti o gbilẹ kan.

Awọn owo ori ti awọn alaṣe ilu n gba ni ọna kan, ati eyi ti awọn alufa n gba ni ọna keji, eyi ti o n de apo ijo tabi ti ijoba ko to idaji; inakuna ni ọna itera-ẹni-lorun ni wọn a fi na eyi ti o ku. Awọn eniyan ti wọn si n sọ awọn ara ilu bii ti wọn di talaka yii kii san owo ori, ofin tabi aṣa ilu si fun wọn ni gbogbo ipo inu ilu. Awọn ti wọn ni anfani ninu ilu to 150,000, a si sọ ẹgbẹlẹgbẹ awọn to ku di alainireti ti o n gbe igbe aye iresile nitori igbadun wọn.” Aafin kun fun igbadun ati inakuna. Ifokantan perete ni o wa laarin awọn eniyan ati awọn adari. Pẹlu ifura ni awọn eniyan fi n wo gbogbo iṣe ijoba wipe o ni ete kan ti wọn fẹ pa ati wipe o ni imọ-ti-ara-ẹni- nikan ninu. Fun o le ni aadota ọdun ṣaaju idojumọ ijoba bole, Louis XV ni o wa ni ori ite, ẹni ti a ri geṣe bi ọba onimeṣe, alainilari ati onifekufẹ ara, ani ni iru akoko buburu yii. Pẹlu awọn alaṣe oniwa-ibajẹ ti wọn jẹ onroro, ati awọn omọ ilu alaimọkan ti a sọ di alaini, owo ijoba ko to ná, o si ti su awọn eniyan, a ko nilo oju woli lati ri rogbodyan ti o de tan. Ọba, saba maa n da awọn olubadamoran re lohun nigba ti wọn ba ki i nilo bayii pe: “E se akitiyan lati ri wipe ohun gbogbo n tẹsiwaju niwọn igba ti mo ba si le wa laaye; leyin ti mo ba ku, o le ri bi o ba ti se fẹ.” Lasan ni a se ikilo fun atunṣe. O ri awọn iwa ibi naa, sugbon ko ni igboya tabi agbara lati koju wọn. Iparun ti o n duro de France ni o se alaye re regi ninu idahun onimeṣe ati ti imọ-ti-ara-ẹni-nikan ti o sọ wipe, “Leyin mi, igbi omi!”

Nipa ṣiṣiṣe lori ẹmi owu awọn ọba ati awọn ti n se akoso, Romu jẹ ki wọn ti awọn eniyan mọ inu igbekun, nitori ti o mọ daradara wipe ijoba naa a di alailagbara, o si gbero wipe nipa eyi yoo le di awọn alaṣe ati awọn ero ilu mọ abẹ ṣakoso re. Pẹlu iwoye ti o ri ojo iwaju o mọ wipe lati le mu awọn eniyan nigbekun daradara, a nilati de ẹwọn naa mọ ọkan wọn; nitori ọna ti o daju julọ lati maṣe jẹ ki wọn le boyo kuro ninu igbekun wọn ni lati maṣe jẹ ki wọn le ja fun ominira. Ọpọlọpọ ijiya ti o ju ti ara lo ti o wá lati ara ilana re ni iwa ibajẹ. A fi Bibeli dun wọn, a tun fi wọn silẹ fun ikoni lori fifi aimoye di nnkan mu ati imọ-ti-ara-ẹni nikan, awọn eniyan wa ninu aimọkan ati igbagbo asan, wọn tẹri sinu iwa ipa, titi ti wọn ko fi le se akoso ara wọn.

Sugbon abayori gbogbo iwonyi yatọ patapata si erongba Romu. Dipo ki o jẹ ki awọn eniyan o gba ikoni re ni aironu, iṣe re yori si sisọ awọn eniyan di alaigbagbo ati oluṣote. Wọn ko ẹsin Romu silẹ geṣe bi ete awọn alufa. Wọn ri awọn alufa geṣe bi ara awọn ti n ni wọn lara. Romu ni ọlọrun kan soṣo ti wọn mọ; ikoni re si ni ẹsin wọn kan soṣo. Wọn ri iwa wobia

ati onroro rẹ gẹgẹ bi awọn eso ohun ti Bibeli fi n kọni, wọn ko si ni ni ohun kankan ẹ pelu rẹ.

Romu ti fi iwa Ọlórún ati awọn ilana rẹ han ni ọna ti ko tọ, ni akoko yii, awọn eniyan kọ Bibeli ati Ẹni ti o kọ ọ silẹ. O fẹ ki awọn eniyan o ni igbagbọ ninu awọn ikọni rẹ ni aironu nipa sisọ wipe Iwe Mimọ fi ọwọ si. Ni atako si eyi, Voltaire ati awọn akẹgbẹ rẹ kọ ọrọ Ọlórún silẹ patapata, wọn si fón majele aigbagbọ ka ibi gbogbo. Romu ti fi bata irin lọ awọn eniyan mọlẹ; bayii awọn eniyan ti a rẹ silẹ ti a tun fiya jẹ, ni kikọ ifiyajeni rẹ silẹ, kọ gbogbo idanilekun silẹ. Wọn binu nitori arẹniye ti o n dan yinrin ti wọn ti n tẹriba fun fun igba pipe, wọn kọ otitọ ati irọ silẹ lapapọ; wọn fi ainiwontuwonsi pe ominira, awọn ẹru iwa ipa n yọ nitori ohun ti wọn pe ni ominira.

Ni igba ti idojú ijoba bolẹ bẹrẹ, nipa aṣẹ ọba awọn eniyan ni aṣojú ti o ju ti apapọ awọn ijoye ati ti awọn alufa lọ. Nipase eyi, agbara wa ni ọwọ wọn; sugbọn wọn ko ọ́etan lati lo o pelu oḡbọn ati iwontuwonsi. Pelu itara lati ẹ atunṣe si gbogbo iya ti wọn ti jẹ, wọn pinu lati ẹ atunto ni awujọ. Awọn ero ilu ti inu n bi, ti ọkàn wọn kun fun ikoro ati iranti ijiya ọjọ pipe, pinu lati yi ijiya inu ilu, eyi ti wọn ko le gbe mọ pada, ki wọn si gbẹsan ara wọn lara gbogbo awọn ti wọn ri gẹgẹ bi okunfa ijiya wọn. Awọn ti a n fiya jẹ lo ẹkọ ti wọn kọ ni abẹ inira, wọn wa di olufiyajẹ awọn ti n fi iya jẹ wọn.

France ti iya n jẹ n kore ohun ti o gbin ninu ẹjẹ. Ayọrisi bi o ti tẹriba fun aṣẹ Romu jẹ eyi ti o buru jojo. Nibi ti France gbe igi idanasunni si ni igba iṣe Atunṣe labẹ akoso ẹsin Romu, nibẹ naa ni idojú ijoba bolẹ gbe ero ibenilori rẹ akọkọ si. Ni ibi gan an pato ti a ti dana sun awọn ajẹriku akọkọ ni ọrundun kẹrindinlogun, nibẹ ni a ti bẹ awọn olujiya akọkọ lori ni ọrundun kẹjidinlogun. Ni kikọ iyinrere, eyi ti i ba wo o san silẹ, France ṣilẹkun silẹ fun aigbagbọ ati iparun. Nigba ti a ti kọ ikoninijanu ofin Ọlórún silẹ, a ri wipe ofin eniyan ko tó lati da igbi ifẹkufẹ alagbara inu eniyan duro; a si ti orilẹ ede naa sinu iṣọṣe ati idarudapọ. Biba Bibeli jagun ni o bẹrẹ akoko ti a pe ni Akoso Ẹru ninu itan aye. Alaafia ati ayọ kuro ninu ile ati ọkàn awọn eniyan. Ko si ẹni ti o ni aabo. A le funra si ẹni ti n ṣegun loni, ki a si ẹ idalẹbi fun ni ọla. Iwa ipa ati ifẹkufẹ ara n ẹ akoso laisi idiwo.

A fi ipa mu ọba, awọn alufa, ati awọn ijoye lati bọwọ fun iwa buburu ti awọn eniyan ti wọn ti ya were yii n wu. Bi wọn ti pa ọba tubọ n ru ongbe wọn fun igbẹsan soke ni; awọn ti wọn si paṣe iku fun naa tẹle lọ si ibi ibenilori laipe. A ẹ ipinu lati pa gbogbo awọn ti a ba funra si wipe wọn ko fẹran idojú ijoba bolẹ naa. Awọn oḡba ẹwọn kun akunfaya, ni akoko kan, awọn bi i o le ni 200,000 ni wọn wa ninu rẹ. Awọn iṣele ẹlẹru ni wọn kun inu awọn ilu ijoba naa. Ẹgbẹ awọn ọlọṣe kan n tako omiran, France wa di oju ija nla fun awọn eniyan ti wọn jijo n jijadu, awọn ti igbona ifẹkufẹ n dari. “Ni Paris rogbodyan kan n tẹle omiran, ti gbogbo awọn olugbe inu rẹ si pin ara wọn si ẹlẹgbẹjẹgbẹ ti n jijo n ja, ti erongba wọn ko ju ki wọn maa pa ara wọn lọ.” Lati pakun ijiya awọn eniyan, orilẹ ede naa n ba awọn orilẹ ede awọn agbara nla ni Europe ja ija alagbara ọlọjọ pipe. Orilẹ ede naa ti di otoṣi, awọn ọmọ ogun n beere fun owo ti wọn jẹ wọn, ebi n pa awọn ara Paris, awọn ọmọ ita ti ba awọn agbegbe jẹ, iwa ọlaju si ti fẹrẹ kasẹ nilẹ nitori iwa rogbodyan ati iwa ainiwontuwonsi.”

Awọn eniyan ti kọ ẹkọ iwa ika ati ifiyajeni ti Romu fi kọni daradara. Ojọ igbeṣan ti de ni ikeyin. Kii ṣe awọn omọጅyin Kristi ni a n ti mọ inu tubu, ti a tun n wọ lọ si ibi isuninina ni akoko yii. O pẹ ti a ti pa wọn, tabi ti a ti le wọn lọ si ilẹ ajeji. Romu ti kii ṣaanu funni wa ni imọlara agbara buburu awọn ti o ti kọ lati ni inudidun si iṣe ẹjẹ. “Apeṣere inunibini ti awọn alufa France ti fihan fun ojọ pipe, ni a wa n wu si wọn pẹlu agbara nla. Ibi ibenilori pupa foo pẹlu ẹjẹ awọn alufa. Ibi ifipa muni siṣe ati ogba ẹwọn, ti awọn Huguenots fi igba kan kun inu wọn wa kun fun awọn ti n ṣe inunibini si wọn. A fi ẹwọn de wọn mọ àga ijòkó, ti wọn si n siṣe pẹlu obele, awọn alufa Katoliki ti Romu ni iriri gbogbo ijiya ti ijọ wu si awọn ẹlẹkọ odi oniwapẹlẹ laisi idiwo.”

“Lẹyin eyi ni akoko ile igbejọ ti o buru julọ, ti o lo awọn ofin ti wọn buru julọ; nigba ti eniyan ko le ki alabagbe rẹ, tabi gba adura ...laisi ewu wipe o le di ọran nla; nigba ti awọn amí wa ni ibi gbogbo; nigba ti ibi ibenilori n ji siṣe laraaro; nigba ti ogba ẹwọn kun fọfọ bi awọn ọkọ ti a fi n ko awọn ẹru; nigba ti awọn ibi ti omi n gba san koja n san fun ẹjẹ lọ si ọdọ Seine...Nigba ti ọkọ n ko awọn ti wọn jẹbi gba aarin igboro Paris koja lojoojumọ lọ si ibi iparun wọn, awọn alaṣe ti igbimọ aṣejoba ran lọ si awọn ẹka ile iṣe n yọ ninu iwa ika ti o buru jai eyi ti a ko mọ ninu olu ilu. Ọbẹ ẹrọ ti a fi n pani ko yara to fun iṣe ipaniyan wọn. A fi ibon pa opolopo awọn eniyan miran. A da iho lu si abẹ ọkọ oju omi ti a ko opolopo eniyan si. Ilu Lyons di aṣalẹ. Ni ilu Arras, a ko ṣe aanu buburu ti iku ti o yá kankan fun awọn ẹlẹwọn. Titi de Loire, lati Saumur titi de okun, opo awọn ẹyẹ loriṣirisi ni wọn n jẹ awọn oku ti wọn wa ni ihoho, ti a fi okun so pọ lona to banileru. A ko fi aanu han fun okunrin tabi obinrin, omode tabi agba. Iye awọn odomokunrin ati odomobinrin ti ojọ ori wọn to omọ odun metadinlogun ti ijoba buburu naa pa ni a o maa ka iye wọn ni ogoroṣun. A ja awọn omọ jojolo gba kuro ni oyan iya wọn, ti a si n sọ wọn lati ori ọkọ kan de ikeji laarin awọn omọ egbe Jacobin.” Laarin odun mewa pere, ogoro awọn eniyan ni wọn ṣegbe.

Gbogbo iwonyi ṣelẹ geṣe bi Satani ti fẹ. Ohun ti o ti n siṣe fun odun pipe lati ri niyii. Etan ni ilana rẹ lati ibere titi de opin, erongba kan soṣo ti o ni si ni lati ko ewu ati ijiya ba eniyan, lati ba iṣe Ọlọrun jẹ, ki o si mu kuro, lati ba erongba aanu ati ife Ọlọrun jẹ, ki o si fa ibanujẹ ni ọrun. Nipasẹ ogbon ẹwe itanjẹ rẹ, o fọ awọn eniyan loju, yoo si jẹ ki wọn da Ọlọrun lẹbi nitori iṣe rẹ wonyi, a fi bi enipe gbogbo ijiya wonyi jẹ abayori eto Eleda. Ni ọna kan naa, nigba ti awọn ti o fi agbara rẹ rẹ silẹ ti o tun fiyaje ba ri ominira wọn, o n dari wọn lati ṣe aṣaju ati lati wuwa buburu. Awọn onroro ati afiyajeni a wa na ọwọ si iṣelẹ aileko-ara-eni-nijanu yii geṣe bi apeṣere ayorisi ominira.

Nigba ti a ba da iro kan mọ ninu iboju kan, Satani a tun fun ni iboju miran, awọn eniyan a si fi itara gba a bii ti iṣaaju. Nigba ti awọn eniyan ri ẹsin Romu geṣe bi etan, ti ko si le lo awọn iranṣe rẹ lati jẹ ki wọn o tẹ ofin Ọlọrun loju, o dari wọn lati jẹ ki wọn ri gbogbo ẹsin geṣe bi itanjẹ, ati Bibeli geṣe bi itan arosọ; ati ni kikọ aṣe mimọ silẹ, wọn fi ara wọn silẹ fun ẹṣe patapata. Aṣiṣe nla ti o mu ewu yii wa si ori awọn olugbe France ni bi wọn ti se kọ otito nla kan yii silẹ; wipe inu ifofinde ofin Ọlọrun ni ominira tootọ wa. “Ibazepe iwọ fi eti si ofin Mi! nigba naa ni alaafia rẹ iba da bi odò, ati òdodo rẹ bi igbi omi okun.” “Alaafia ko si fun

awọn eniyan buburu, ni Oluwa wi.” “Şugbọn ẹni ti o ba fi eti si Mi yoo maa gbe ni ailewu, yoo si fi ara balẹ kuro ninu ibẹru ibi.” Aisaya 48:18, 22; Owe 1:33.

Awọn ti ko gbagbo ninu iwalaaye Ọlọrun, awọn alaigbagbo, ati awọn afaseyin tako ofin Ọlọrun, wọn si kọ o silẹ; şugbọn ayorisi ipa wọn fihan wipe wiwa ni alaafia eniyan so pọ mọ şişe igbọran si ilana Ọlọrun. A rọ gbogbo awọn ti ko ni ka ẹkọ lati inu iwe Ọlọrun lati ka a ninu itan awọn orilẹ ede.

Nigba ti Satani n şişe nipase ijo Romu lati mase je ki awọn eniyan o se igbọran, o fi ero re pamọ, o si fi iboju bo ise re debi pe a ko ri ireşile ati ijiya ti o tele gege bi eso ese. Ẽmi Ọlọrun si ni o n di agbara re lowo ti ko fi je ki erongba re o wa si imuse patapata. Awọn eniyan ko le to ipase ayorisi naa de ibere re ki wọn si ri okunfa ijiya wọn. Şugbọn ninu idoju ijoba bole, ile igbimo asofin apapo ko ofin Ọlọrun silẹ patapata. Ninu Işakoso Iberu ti o tele, gbogbo eniyan ni wọn le ri işowoşise okunfa ati ayorisi naa.

Nigba ti France ko Ọlọrun silẹ ni gbangba, ti o ko Bibeli silẹ, awọn eniyan buburu ati emi okunkun yo nitori bi wọn ti se ri ohun ti wọn ti n wa fun igba pipe—ijoba ti ko ni ni ikalowo ko ofin Ọlọrun. Nitori ti a ko tete se idajo si ise buburu, okan awọn omọ eniyan “pinu ninu wọn lati se ibi.” Oniwasu 8:11. Şugbọn riru ofin pipe ati ofin ododo gbodo yori si ijiya ati iparun ni. Bi o tile je wipe a ko se idajo re logan, iwa buburu eniyan yoo şişe iparun wọn dandan ni. Iwa ifaseyin ati iwa odaran ti a ti n wu fun opo odun ti n ko ara wọn jo po fun ibinu di ojo igbesan; nigba ti iwa ese wọn kun, o ti pe ju ki awọn ti wọn gan Ọlọrun to mo wipe ohun ti o le ru ni lati da suuru Ọlọrun lagara.

A mu Ẽmi Ọlọrun ti n kani lowo ko, ti o n di agbara buburu Satani lowo, kuro pupo pupo, a si gba ẹni ti o je wipe idunnu re kan so so ni ijiya eniyan laaye lati se ise re bi o ti fe. A fi awọn ti wọn yan ise işote silẹ lati ka eso re titi ti ile naa fi kun fun iwa odaran ti wọn buru ju eyi ti a le ko silẹ lo. A gbo igbe—igbe ibanuje kikoro—lati awọn agbegbe ti a ti so di ahoro ati ile ti a ti parun. Ẽsin, ofin, alaafia awujo, idile, ilu ati ijo—gbogbo wọn ni owọ aimo ti a gbe si ofin Ọlọrun bi lulẹ. Okunrin ologbon naa so nitooto wipe: “Eniyan buburu yoo şubu ninu iwa buburu re.” “Bi elese tile se ibi ni igba ogoron, ti ojo re si gun, şugbọn nitooto emi mo wipe yoo dara fun awọn ti wọn beru Ọlọrun, ti wọn wariri niwaju Re: şugbọn ki yoo dara fun eniyan buburu.”

Owe 11:5; Oniwaasu 8:12, 13. “Wọn korira imo, wọn ko yan ibẹru Oluwa;” “nitori naa, wọn yoo je ninu eso ona wọn, wọn o si kun fun ete ara wọn.” Owe 1:29, 31.

Awọn eleri tooto fun Ọlọrun, ti agbara asoro odi ti o “jade wa lati inu ogbun ainisale” pa, ko ni dake je fun igba pipe. “Leyin ojo meta ati aabo, Ẽmi iye lati odo Ọlọrun wo inu wọn, wọn si duro lori ese wọn; eru nla si ba gbogbo awọn ti wọn ri wọn.” Ifihan 11:11. Ni odun 1793 ni igbimo France fi owọ si ofin ti o pa esin Kristeni re, ti o si ko Bibeli silẹ. Odun meta ati aabo leyin eyi, igbimo yii kan naa pa ase ti o yi ofin yii pada, o si fi aaye gba Iwe Mimo. Araye n woran pelu iyalenu si iru ebi ti o jeyo latari kiko Oro Mimo silẹ, awọn eniyan si mo bi o ti se pataki to lati ni igbagbo ninu Ọlọrun ati oro Re gege bi ipile fun iwa rere ati

iwa ọmọluabi. Oluwa wipe: “Tani iwọ ọ́ẹ́gan, ti o si sọ́ọ́ buruku si? tani iwọ si gbe oju rẹ ga si, ti o si gbe ohun rẹ soke gangan? si Ẹni Mímọ́ Israeli.” Aisaya 37:23. “Nitori naa sa wo o, Emi o mu ki wọn mọ́ lẹ́ẹ́kan yìi, Emi o si mu ki wọn mọ́ ọ́wọ́ Mi ati ipa Mi; wọn o si mọ́ wipe orukọ́ Mi ni Jehofa.” Jeremaya 16:21.

Nipa awọn ẹlẹ́rì naa, woli naa tẹ́siwaju lati sọ́ wipe: “Wọn si gbọ́ ohun nla lati ọ́run ti o n sọ́ fun wọn wipe, Ẹ́ goke wa sihin. Wọn si goke lọ́ si ọ́run ninu ikuuku awọ́sanma; awọn ọ́ta wọn si kiyesi wọn.” Ifihan 11:12. Lati akoko ti France ti ba ẹlẹ́rì Ọ́lọ́run mejeeji jagun, a bu ọ́la fun wọn ju bi a ti ẹ́ te lẹ́ ri lọ́. Ni 1804, a da British ati Foreign Bible Society silẹ́. Awọn ẹ́gbẹ́ miran ti wọn fi ara jọ́ ọ́ te lẹ́, pẹ́lu ọ́pọ́lọ́pọ́ ẹ́ka ni orilẹ́ ede Europe. Ni 1816, a da American Bible Society silẹ́. Nigba ti a da British Society silẹ́, aadọ́ta ede ni a fi tẹ́ Bibeli sita. Lati igba naa lọ́, a ti ẹ́ itumọ́ rẹ́ ni ọ́pọ́lọ́pọ́ ede.

Fun aadọ́ta ọ́dun 1792, a ko kọ́biara si iṣẹ́ iranṣẹ́ ni ilẹ́ okeere. A ko da ẹ́gbẹ́ tuntun silẹ́, awọn ijọ́ perete si ni wọn n ẹ́ pa ipa lati tan ẹ́sin Kristẹ́ni ka ilẹ́ awọn abọ́riṣa. Sùgbọ́n bi ọ́rúndun kejìdínlọ́gun ti n lọ́ si opin, ayipada nla ẹ́lẹ́. Abayọ́rì iṣọ́wọ́ronu eniyan ko tẹ́ wọn lórún mọ́ wọn ri wipe wọn nilo ifihan Ọ́lọ́run ati ẹ́sin ti o jade lati inu wa. Lati akoko yìi, iṣẹ́ ilẹ́ okeere dagba ni ọ́na ti ko gba ẹ́lẹ́ ri.

Idagbasoke ninu iṣẹ́ itẹ́we fun iṣẹ́ pinpin Bibeli kiri lagbara. Awọn ohun elo ibara ẹ́ni sọ́ọ́ laarin awọn orilẹ́ ede ti o pọ́ si, wíwó́ idiwọ́ aimọ́kan ati idanikanwa gẹ́gẹ́ bi orilẹ́ ede ati bi popu Romu ti ẹ́ padanu agbara oṣelu ẹ́i ọ́na silẹ́ lati jẹ́ ki ọ́rọ́ Ọ́lọ́run wọ́le. Fun ọ́dun diẹ́, a ta Bibeli laarin igboro Romu laisi idiwọ́, bayi, a ti gbe de ibi gbogbo ti eniyan n gbe lori ilẹ́ aye.

Voltaire alaigbagbọ́ fi igba kan fọ́nnu wipe: “O su mi lati gbọ́ bi awọn eniyan ti n tẹ́numọ́ wipe awọn ọ́kunrin mejila ni wọn da ẹ́sin Kristẹ́ni silẹ́. Maa fi daniloju wipe ẹ́nikan sọ́sọ́ le doju rẹ́ bole.” Ọ́pọ́ iran ni wọn ti koja lẹ́yin iku rẹ́. Ọ́gọ́ọ́rọ́ awọn eniyan si ni wọn darapọ́ mọ́ awọn ti n ba Bibeli jagun. Sùgbọ́n dipo ki a pa run, nibi ti ọ́gọ́run wa ni akoko Voltaire, ẹ́gbẹ́run mẹ́wa, ani ẹ́gbẹ́run lóna ẹ́gbẹ́run lóna ẹ́gbẹ́run ẹ́da iwe Ọ́lọ́run ni wọn wa. Ninu ọ́rọ́ Alatunṣe iṣaaju nipa ijọ́ Kristẹ́ni, “Bibeli jẹ́ irin alagbẹ́dẹ́ ti o ti lo ọ́pọ́lọ́pọ́ ọ̀òlù gbó.” Oluwa wipe: “Ko si ohun ija ti a ẹ́ lodi si ọ́ ti yoo ẹ́ deede; gbogbo ahọ́n ti o ba dide si ọ́ ni idajọ́ ni iwọ́ yoo da lẹ́bi.” Aisaya 54:17 “Ọ́rọ́ Ọ́lọ́run yoo wa titi lae.” “Gbogbo aṣẹ́ Rẹ́ daju. Wọn duro gbọ́in titi lae, a si ẹ́ wọn ninu otitọ́ ati ododo.” Aisaya 40:8; O. Dafidi 111:7,8. Ohunkohun ti a ba kọ́ si ori aṣẹ́ eniyan yoo bi wo; sùgbọ́n eyi ti a ba pilẹ́ rẹ́ si ori apata ọ́rọ́ Ọ́lọ́run ti ko le yipada yoo duro titi lae.

Ori 16 – Awọn Baba Arinrin-Ajo

Nigbati awọn Alatunṣe England n kọ ẹkọ Romu silẹ, wọn di ọpọlọpọ awọn iṣesi rẹ mu. Bi o tilẹ jẹ wipe wọn kọ aṣẹ Romu silẹ, ki i ṣe diẹ ninu awọn aṣa ati iṣesi rẹ ni wọn ko wọ inu ijọsin ijo England. A sọ wipe awọn nnkan wọnyi ko ni i ṣe pẹlu ẹri ọkan; ati pe bi o tilẹ jẹ wipe Iwe Mimọ ko pa wọn laṣẹ, nitori naa wọn ko ṣe pataki tobẹẹ, ati nitori pe a ko tako wọn, wọn ko lewu. Siṣe awọn nnkan wọnyi jẹ ki ọgbun ti o pin awọn ijo ti a fọ mọ ati Romu niya o kere si, wọn si sọ wipe wọn n jẹ ki awọn atẹle Romu o gba igbagbo Protestant.

Si awọn ti ko fẹ ayipada ti wọn si n fẹ ibare, o dabi enipe iṣoworonu yii muna doko. Sugbon awọn kan wa ti wọn ko ronu bẹẹ. Wipe awọn aṣa wọnyi “le di ọgbun ti o wa laarin Romu ati iṣe Atunṣe” jẹ idi kan ti o lagbara lati fi kọ wọn silẹ. Wọn ri wọn geṣe bi ami ẹru ninu eyi ti a ti gba wọn silẹ ti wọn ko si ni ero lati pada sinu rẹ. Wọn ronu wipe Ọlọrun ti gbe awọn ilana ti wọn n dari ijọsin Rẹ kalẹ sinu ọrọ Rẹ, ati pe awọn eniyan ko ni ominira lati fikun wọn tabi yọ kuro ninu wọn. Ohun ti o fa iyapa nla ti akọkọ ni wiwa ọna lati fi aṣẹ ijo ran ti Ọlọrun lẹwọ. Romu bẹrẹ nipa pipaṣe ohun ti Ọlọrun ko tako, o pari rẹ si titako ohun ti Ọlọrun palasẹ.

Ọpọ ni wọn fi tokantokan fẹ ki a pada si iwa mimọ ati ailabula ti wọn wa ninu ijo akọkọ. Wọn ri ọpọlọpọ awọn aṣa ijo ilẹ Geesi geṣe bi ohun iranti esin iboriṣa, ẹri ọkan wọn ko si le jẹ ki wọn darapo mọ ijọsin rẹ. Sugbon nitori pe aṣẹ ilu n ti ijo leyin, ko fi aaye gba ki enikeni o yapa kuro ninu ilana rẹ. Ofin pa a laṣẹ pe ki a kopa ninu ijọsin rẹ, a ko si fi aaye gba ipejọpọ fun ijọsin ti a ko ba pa laṣẹ, pẹlu ijiya lilọ si ọgba ẹwọn, kikuro ni ilu, ati iku. Ni ibere ọrundun ketadinlogun, ọba ti o ṣeṣe gun ori itẹ England sọ wipe oun ti pinu lati mu ki awọn Puritans “o dabi awọn toku, tabi ... ki wọn o da wọn lagara titi ti wọn a fi kuro lori ilẹ naa, tabi ohun ti o buru ju eyi lọ.” A dọdọ wọn, a ṣe inunibini si wọn, a tun ti wọn mọle, wọn ko ri aami fun akoko rere ni ojo iwaju, ọpọlọpọ wa gbagbo wipe, fun awọn ti wọn ba fẹ sin Ọlọrun geṣe bi ẹri ọkan wọn ba ti sọ ọ, “England ko le jẹ ibugbe fun wọn mọ lae.” Ni ikeyin awọn miran pinu lati wa aabo ni Holland. Wọn doju kọ iṣoro, adanu, ati ọgba ẹwọn. Erongba wọn ko wa si imuṣe. Sugbon iforiti pẹlu iduroṣinsin ṣegun nikeyin, wọn ri aabo ni orilẹ ede Dutch.

Nigba ti wọn n sa kiri, wọn fi ile wọn, ẹru wọn, ati ọna ati ri onje oojo wọn silẹ. Wọn di ajeji ni ilẹ miran, laarin awọn eniyan ti n sọ ede miran, ti wọn tun ni aṣa miran. O di dandan fun wọn lati wa iṣe tuntun ti wọn ko ṣe ri lati le ri onje jẹ. Awọn ti wọn ti fi idaji ojo aye wọn ro oko, wa nilati lọ kọ iṣe ọwọ. Sugbon wọn fi tayotayo gba ipo naa, wọn ko fi akoko sofo laisiṣe tabi ṣe irahun. Bi o tilẹ jẹ wipe àíní n ba wọn fínra, wọn dupe lẹwọ Ọlọrun fun ibukun ti wọn si n ri gba wọn tun ri ayo nitori pe wọn le ṣe ijọsin laisi idiwo. “Wọn mọ wipe arinrin-ajo ni wọn, wọn ko si tejumọ awọn nnkan wọnyen, sugbon wọn gbe oju wọn si oke ọrun, ilu ti wọn fẹran julọ, ọkan wọn si balẹ.” Leyin odi ati ninu inira, ifẹ ati igbagbo wọn tubọ n lokun si ni. Wọn gbẹkẹle ileri Ọlọrun, ko si bà wọn kù ni akoko aini wọn. Angeli Rẹ wà ni ẹba wọn lati mu wọn lẹkan le ati lati ran wọn lẹwọ. Nigba ti o si dabi enipe ọwọ Ọlọrun n tọka wọn si

ikoja okun, si ilẹ ti wọn ti le ri aaye fun ara wọn, ti wọn a le fun awọn ọmọ wọn ni ominira ẹsin ti o ẹ iyebiye gege bi ohun ajogunba, wọn ẹsiwaju laiberu si oju ọna aanu Ọlọrun.

Ọlọrun gba wahala laaye lati ba awọn eniyan Rẹ lati le pese wọn silẹ lati le ẹ ohun agbayanu ti O fẹ fun wọn. A rẹ ijo silẹ, ki a baa le gbe e ga. Ọlọrun fẹ fi agbara Rẹ han nitori wọn, lati le fun araye ni ẹri miran wipe Oun ko ni kọ awọn ti wọn ba gbẹkẹle Oun silẹ. O ẹ ohun gbogbo lati jẹ ki ibinu Satani ati ẹte awọn eniyan buburu o jasi igbega ogo Rẹ ati lati le kó awọn eniyan Rẹ wa si ibi aabo. Inunibini ati ileni kuro ni ilu n pese ọna silẹ fun ominira.

Nigba ti a kọkọ fi ipa mu wọn lati yapa kuro ninu ijo England, awọn Puritan ti jẹ ẹjẹ ọlọwọ, gege bi ẹni ominira Oluwa, “lati rin papọ ninu gbogbo ọna Rẹ ti a fi han wọn tabi ti a yoo fi han wọn.” Eyi gan an ni ẹmi iṣe atunṣe nitootọ, ẹkọ ti o ẹ pataki ninu ẹsin Protestant. Pẹlu erongba yii ni awọn Arinrin-ajo fi kuro ni Holland lati wa ilẹ ni Amerika. John Robinson, alufa wọn, ti iṣowoṣiṣe Ọlọrun ko jẹ ki o tele wọn lọ sọ fun awọn arinrinajo wọnyi ninu ọrọ odigboṣe rẹ wipe:

“Eyin ará, laipe a yoo pinya, Oluwa si mọ boya maa tun ri oju yin lẹkan si. Ẹgbọn boya Oluwa fi aaye gba a tabi ko fi aaye gba a, mo rọ yin niwaju Ọlọrun ati awọn angelì alabunkun Rẹ lati maṣe tele mi ju bi mo ba ti ẹ tele Kristi lọ. Bi Ọlọrun yoo ba fi ohun miran han fun yin nipasẹ ohun èlò Rẹ miran, ẹ ẹtan lati gba a, gege bi ẹ ti ẹtan lati gba otitọ ninu iṣe iranṣe mi; nitori ti o damiloju wipe Oluwa ní awọn otitọ miran ati imọlẹ ti koi ti bú jade lati inu ọrọ mimọ Rẹ wá.”

“Ni ipa ti emi, mi o le sọkun fun ipo awọn ijo ti a fọ mọ tó, awọn ti wọn ti de gbadeke kan ninu ẹsin, ti wọn ko si ni lọ koja ohun elo ti a fi ẹ atunṣe wọn. A ko le mu awọn atele Luther lọ koja ohun ti Luther ri;...ẹ ri awọn atele Calvin, wọn duro gbọin si ibi ti eniyan nla Ọlọrun naa fi wọn silẹ si, sibẹ ko ri ohun gbogbo. A nilati ẹ ikaanu fun iwa oṣi yii gidigidi; nitori pe bi o tile jẹ wipe wọn jẹ ina ti n jo ti o si n tan ni akoko wọn, sibẹ, wọn ko wọ inu gbogbo imọran Ọlọrun, ẹgbọn bi o ba jẹ wipe wọn si wa laaye ni, wọn i ba fẹ lati gba imọlẹ miran gege bi eyi ti wọn kọkọ gba.”

“Ẹ ranti ẹjẹ ijo yin, ninu eyi ti ẹ ti fi ohùn sọkan lati rin ninu gbogbo ọna Oluwa, ti a fi han yin, tabi ti a o fi han yin. Ẹ ranti lati pa ileri ati ẹjẹ yin mọ pẹlu Ọlọrun ati ara yin, lati gba imọlẹ ati otitọ ti a o fi han fun yin ninu ọrọ Rẹ ti a kọ silẹ; ẹgbọn ju gbogbo rẹ lọ, mo bẹ yin, ẹ sọra fun ohun ti ẹ o gba gege bi otitọ, ki ẹ ẹ afiwe rẹ pẹlu awọn iwe otitọ ki ẹ to gba a; nitori ko ẹ e ẹ ki awọn Kristeni ti wọn ẹṣe ti inu iru okunkun dudu ti o tako ilana Kristeni yẹn jade, ki imọ ti o peye ni kikun o si bu yọ lẹkan naa.”

Ifẹ fun ominira ẹri ọkan ni o jẹ ki awọn Arinrin-ajo o doju kọ wahala irinajo gigun la okun ja, lati fi ara da iṣoro ati ewu inu aginju, ati pẹlu ibukun Ọlọrun, lati fi ipilẹ orilẹ ede nla lele si ilẹ Amerika. Sibẹ pẹlu bi wọn ti jẹ olooto ti wọn si beru Ọlọrun to, awọn Arinrin-ajo koi tii ni oye nipa ikoni ti ominira ti ẹsin. Wọn ko ẹtan lati fun awọn miran ni ominira ti wọn padanu ohun pupọ lati ri gba. “Perete, ani awọn ti wọn jẹ ọga ninu ironu ati iwuwasì ni ọrundun kẹtadinlogun ni wọn ni oye kiun nipa ẹkọ nla yii, eyi ti o jẹ jade lati inu Majemu

Tuntun wa, ti o ri Ọlọrun gẹgẹ bi onidajọ kan ọso lori igbagbo eniyan.” Ikoni wipe Ọlọrun ti fun ijo ni eto lati se akoso eri okan, ati lati se itumo eko odi ki o si fiya je e, je okan lara eyi ti o jinle julio ninu awon asise ijo padi. Nigba ti awon Alatunse ko ikoni Romu silẹ, emi ainifarada re ko kuro lara won tan. Okunkun nla ti esin popu fi bo gbogbo esin Kristeni fun ope odun ti o fi se akoso koi tii kuro tan patapata. Okan lara awon oga ninu ise alufa ni Massachusetts Bay so wipe: “Ifarada ni o je ki aye o tako esin Kristeni; ijo ko si wu iwa buburu nipa fifi iya je awon eko odi.” Awon ti won tedo se ofin wipe awon omo ijo nikan ni won le dasi oro orelu. A da eyi ti o dabi ijo ilu silẹ, a fe ki gbogbo eniyan o san owo lati ran awon alufa lowo, a si fun awon alase ilu ni ase lati te eko odi ri. Nipa eyi agbara orelu wa lowo ijo. Ko pe pupo ti awon ilana wonyi jade si abayori ti a ko le feku — inunibini.

Odun mukanla leyin ti a da ibudo akoko silẹ, Roger Williams wa si Ile Tuntun naa. Bi i ti awon Arinrin-ajo akoko, o wa lati wa je igbadun ominira esin; sugbon ni iyato si won, o ri—ohun ti iwonba perete awon eniyan ni akoko re ri—wipe ominira je eto fun gbogbo eniyan eyi ti a ko le gba kuro, ohunkohun ti won i ba a gbogbo. O je eni ti n fi tokantokan wa otito, o gba pelu Robinson wipe ko se e se ki a ti gba gbogbo imole lati inu oro Ọlọrun tan. Williams “ni eni akoko ni igba olaju Kristeni lati da ijoba silẹ lori ikoni ominira ti eri okan, ati ibadogba gbogbo igbagbo niwaju ofin.” O so wipe ojuse awon alase ilu ni lati dena iwa odaran, sugbon ki i se lati se idari eri okan. O so wipe, “Awon ara ilu tabi awon alase le se pinu lori ohun ti o ye eniyan si ara won; sugbon nigba ti won ba n se akitiyan lati se alaye lori ojuse eniyan si Ọlọrun, won n koja aye won, ko si le si aabo; nitori pe o han kedere wipe bi alase ba ni agbara, o le pa ase awon ilana igbagbo kan loni, ki o tun pa omiran lola; ati bi a si ti se ri ni England labe orisirisi awon oba ati obabinrin, ati orisirisi popu ati igbimo ninu ijo Romu; ti o fi je wipe igbagbo a wa di idarudapo nla.”

A se ofin wipe ki gbogbo eniyan o pejopo fun ijosin bi won ko ba fe jiya sisan owo itanran tabi itimole. “Williams tako ofin naa; ofin ti o buru julio ni England ni eyi ti o kan an nipa fun awon eniyan lati josin ninu ile ijosin. O ri fifi ipa mu awon eniyan ti igbagbo won yatọ lati parapo gẹgẹ bi titẹ eto won loju; lati wo eniti ko gbogbo ninu esin, ati eni ti ko nife si wa sinu isin tumo si wipe won n fe agabagebe. . .

. O so pe, ‘A ko gbodo fi ipa mu eniken i lati josin, tabi ki o se atileyin ijosin kan ni atako si ero okan re.’ Awon alatako kigbe pelu iyalenu si ikoni re wipe, ‘Kini! se alagbase ko to fun ise oya re ni?’ O dahun wipe, ‘Beeni, sugbon fun eni ti o ya a.’”

Won bowo fun Roger Williams, won si fẹran re gẹgẹ bi alufa olooto, eni ti o ni ebun ti o showon, ti isotito re kii ye, ti o si ni emi aanu tooto; sibe a ko le fi ara da bi o ti fi idurosinshin tako eto awon alase ilu lati se akoso lori ijo, ati bi o ti n beere fun ominira esin. Won so wipe, lilo ikoni tuntun yii yoo “bi ipile ilu ati ijoba orile ede naa wo.” A se idajo fun wipe ki o kuro ni awon ibudo naa, ki a ma baa ti i mole, o salo nikeyin ninu otutu ati ategun igba yinyin, o lo sinu igbo kijikiji.

O sọ wípe, “Fun osẹ mẹrinla, a ti mi kaakiri kikankikan ninu akoko kikoro, laimọ ohun ti a n pe ni ounjẹ tabi ibusun.” Şugbọn “awọn ẹyẹ oju ọrun fun mi ni ounjẹ ninu aginju,” iho inu igi si jẹ ibugbe fun mi.

Bayi ni o ẹ teşiwaju ninu irinajo ẹ gba inu yinyin ati igbo ti ko ni ipasẹ koja titi ti o fi ri aabo pẹlu ẹya awọn Indian kan ti wọn fi ọkan tan an, ti wọn si fẹran ẹ, nigba ti oun n şa ipa lati kọ wọn ni awọn otitọ iyinrere.

Ni ikẹyin o rin de bebe Narragansett Bay lẹyin ọpọ oşu ninu irinkiri ati iyipada, nibẹ o ẹ ipilẹ ijọba akọkọ ni akoko ọlaju ti yoo funni ni ominira ẹsin nikikun. Ipilẹ igbagbọ ibudo Roger Williams ni wípe, “gbogbo eniyan ni o yẹ ki o ni ominira lati sin Ọlọrun gege bi imọle inu ọkan wọn.” Ipinlẹ kekere ẹ, Rhode Island, di ibi aabo fun awọn ti a n ni lara, o si n pọ si, o si n ẹ rere titi ti igbagbọ ipilẹ ẹ—ominira oşelu ati ẹsin—fi di okuta igun ile orilẹ ede Amerika.

Ninu iwe atijọ pataki nì eyi ti awọn baba nla wa gbe kalẹ gege bi iwe ẹtọ wọn—Ikede Ominira—wọn sọ wípe: “A gba wípe awọn otitọ wọnyi fi ara han funra wọn, wípe, a da gbogbo eniyan dọgba; wípe Ẹlẹda wọn fun wọn ni awọn ẹtọ kan ti a ko le gba kuro lẹwọ wọn; wípe lara wọn ni ẹmi, ominira ati ilepa idunnu wa.” Iwe işejọba, ni ọna ti o han kedere julọ fihan wípe a ko gbọdọ fi ipa mu ẹri ọkan eniyan: “A ko nilo ayẹwo ẹsin gege bi odiwọn fun ipo ijọba ni United States.” “Ile igbimọ aşofin ko gbọdọ ẹ ofin lati da ẹsin silẹ tabi lati tako şise ẹsin kankan.”

“Awọn ti wọn kọ iwe işejọba mọ ipilẹ ẹkọ ayeraye nì wípe ibasẹpọ eniyan pẹlu Ọlọrun ga ju ofin eniyan lọ, ati pe a ko le gba awọn ẹtọ ẹ si ẹri ọkan ẹ kuro. A ko nilo ironu lati fi idi otitọ yii mule; a ni imọ ẹ ninu ookan aya wa. Imọlara yii, eyi ti o pe awọn ofin eniyan nija, ni o fun ọpọlọpọ awọn ajẹriku lokun ninu ijiya ati ina. Wọn ri wípe ojuse wọn si Ọlọrun ga ju ofin eniyan lọ, ati wípe eniyan ko le lo aşẹ lori ẹri ọkan wọn. O jẹ ikọni ti a bi ni mọ ti ohunkohun ko le mu kuro.”

Bi iroyin ti tan ka awọn orilẹ ede Europe nipa ilẹ kan ti gbogbo eniyan a ti jẹ igbadun eso işẹ ọwọ ẹ, ti yoo si ẹ igbọran si ẹri ọkan ara ẹ, egbelegbe ni wọn şi lọ si Ilẹ Tuntun naa. Awọn ibudo yara pọ kiakia. “Pẹlu ofin pataki, Massachusetts gba awọn Kristeni lati orilẹ ede yoo wu ki o ti wa wọle lẹfẹ, ti wọn ba sá koja okun Atlantic lati sa kuro lẹwọ ogun tabi iyàn, tabi inilara awọn oninunibini wọn.’ O tun fun wọn ni iranlẹwọ lati inu owo ilu. Bayi ni awọn ti a le kuro ni ilu ati awọn ẹni itẹmọlẹ ẹ di alejo agbajọpọ ilu latari ofin.” Ni aarin ogun ọdun ti a kọkọ tẹdọ si Plymouth, egbeegberun awọn arinrin-ajo ni wọn tẹdọ si New England.

Lati le ri ohun ti wọn n wa, “o tẹ wọn lẹrun lati ri onjẹ oojo ranpe jẹ pẹlu igbesi aye wahala ati aini. Wọn ko beere ohunkohun lẹwọ ilẹ ayafi èrè işẹ wọn, eyi ti o si bojumu. Wọn ko jẹ ki iran ologo kan o mu imọlẹ atannijẹ kan wa si ọna wọn...Wọn jẹ ki itẹşiwaju agbegbe

wọn ti ko yara kankan şugbọn ti o n yatọ lojoojumọ o tẹ wọn lẹrun. Wọn fi suuru fi ara da aini inu aginju, ti wọn si n bu omi rin igi ominira pẹlu omije ati oogun oju wọn, titi ti o fi fi gbongbo mule.”

Wọn gba Bibeli gẹgẹ bi ipilẹ igbagbọ, orisun ọgbọn ati iwe adehun ominira. Wọn n fi tokantokan kọ awọn ikọni rẹ ninu ile, ninu ile ẹkọ, ati ninu ijọ, ti awọn eso rẹ si n fi ara han ninu isowona, oye, iwa mimọ, ati iwontuwonsi. Eniyan le gbe ni ibudo awọn Puritans fun ọpọ ọdun ki, “o ma ri ọmuti, tabi gbọ ki a bura, tabi ki o pade oníbàrà.” A fihan wipe awọn ikọni Bibeli ni aabo ti o dara julọ fun igbega orilẹ ede. Awọn ibudo ti ko lagbara tabi ti wọn danikan wà parapo lati di ilu alagbara kan, ti o si jẹ iyalenu fun araye lati ri alaafia ati ọrọ “ijọ laisi popu, ati ilu laisi ọba.”

Şugbọn ni igba gbogbo ni ọpọ eniyan n wa si ile Amerika ti erongba wọn yatọ patapata si ti awọn Arinrin-ajo akọkọ. Bi o tilẹ jẹ wipe igbagbọ akọkọ ati iwa mimọ ní ipa ti o pọ, ti o si lagbara, sibẹ ipa rẹ tubọ n kere si ni bi iye awọn ti wọn n wa nitori ọrọ aye nikan se tubọ n pọ si.

Ofin ti awọn olutẹdo akọkọ fi lele, wipe awọn ọmọ ijọ nikan ni wọn le dibo tabi di ipo oşelu mu yori si işele ti o buru jai. Wọn se ofin yii lati le jẹ ki ilu o wa ni mimọ, şugbọn o fa iwa ibaje ninu ijọ. Niwọn igba ti o jẹ wipe jije ọmọ ijọ ni a nilo lati le dibo tabi di ipo ilu mu, ọpolọpọ ti o jẹ wipe ife aye nikan soşo ni o wa lẹkan wọn, ni wọn darapo mọ ijọ laisi iyipada ọkan. Bayi ni awọn ti ko ni iyipada ọkan se di pupọ ninu ijọ; ani ninu işe alufa, ki i se awọn ti igbagbọ wọn ko tona nikan ni wọn wa nibe, şugbọn awọn ti wọn ko mọ nipa agbara Ẹmi Mimọ ti n yini pada. Leşkansi, a tun ri ayọrisi buburu ti a saba maa n ri ninu itan ijọ lati akoko Constantine titi di akoko yii, nipa gbigbe ijọ ró nipase iranlowo ilu, nipa lilo agbara aye lati se iranlowo fun iyinrere Ẹni ti o so wipe: “Ijọba Mi ki i se ti aye yii.” Johanu 18:36. Idapo ijọ pelu ijọba, bi o ti wu ki o kere mọ, nigba ti o ba n fihan wipe o n jẹ ki aye sunmọ ijọ, ni tooto, o n jẹ ki ijọ sunmọ aye ni.

Awọn ọmọ wọn gbagbe ẹkọ nla ti Robinson ati Roger Williams fi kọni, wipe otitọ n teşiwaju, wipe awọn Kristeni nilati şetan lati gba gbogbo otitọ ti o ba tan si wọn lati inu ọrọ mimọ Ọlọrun. Awọn ijọ Protestant ni Amerika,—ati awọn ti wọn wa ni Europe pelu,—ti a fi oju rere han fun ni ọpọ yanturu nipa gbigba ibukun işe Atunşe, baku lati teşiwaju ni oju ọna atunşe. Bi o tilẹ jẹ wipe awọn olooto perete dide, lati igba de igba, lati kede otitọ tuntun ati lati se afihan awọn aşıse ti a ti gba fun igba pipe, ọpolọpọ, bii ti awọn Ju ni akoko Kristi tabi awọn ateşe popu ni akoko Luther, ni itelọrun lati gbagbọ bi awọn baba wọn ti gbagbọ, ati lati gbe gẹgẹ bi wọn ti gbe. Nitori naa, eşin tun baje di aşı lasan; ti aşıse ati igbagbọ ninu ohun asan, eyi ti wọn i ba so danu bi o ba jẹ wipe ijọ teşiwaju lati rin ninu imole ọrọ Ọlọrun di eyi ti wọn gbagbọ ti wọn tun nifeşi. Bayii ni ẹmi ti işe Atunşe ru soke se rora ku tan titi ti ijọ Protestant fi nilo atunşe gẹgẹ bi ijọ Romu ti nilo rẹ ni akoko Luther. Iru ife aye ati orun ẹmi, iru ibowọ fun ero eniyan, ati fifi imọ eniyan ropo ikọni Ọlọrun kan naa ni o wa.

Bi a ti pin Bibeli kaakiri ni ibere ọrundun kọkandinlogun, ati imole nla ti o tan sinu aye nitori rẹ ko mu iteshiwaju wa ninu imọ otitọ Ọlọrun, tabi titẹle ohun ti eniyan gbagbọ. Satani kò lè pa ọrọ Ọlọrun mọ wipe ki o ma de ọdọ awọn eniyan gẹgẹ bii ti igba atijo; o ti wa ni arawoto gbogbo eniyan; şugbọn lati le gbe ero inu rẹ jade, ko jẹ ki ọpọ awọn eniyan o kaa si.

Awọn eniyan kọ lati wa inu Iwe Mimo, nipasẹ eyi, wọn tesiwaju lati gba itumọ eke, ati lati fẹran awọn ikọni ti ko ni ipilẹ ninu Bibeli.

Nigba ti o ri ibaku akitiyan rẹ lati pa otitọ run nipasẹ inunibini, Satani tun pada si ilana ibare aye ti o fa iyapa nla, ti o si fa dida ijo Romu silẹ. O mi si awọn Kristeni lati so ara wọn pọ, ki i se pelu awọn aborisa nisinsinyii, sugbọn pelu awọn ti wọn fi ara wọn han bi aborisa, nipasẹ ifẹ ti wọn ni si ohun aye yii, ti wọn dabi ẹni ti n tẹriba fun ère. Abayori ibasepo yii buru jojo gẹgẹ bi ti igba akọkọ; igberaga ati inakuna n tesiwaju o n fi ẹsin boju, awọn ijo si n dibajẹ. Satani tesiwaju lati yi awọn ikọni Bibeli pada, awọn aṣa eniyan ti n pa ọpọlọpọ eniyan run si n fi ẹṣẹ mule. Ijo di awọn ikọni eniyan mu, o tun n gbeja wọn, dipo ki o jà fun “igbagbo ti a fifun awọn eniyan mimo leṣkan ṣoṣo.” Bayii ni a se ba ipilẹ ẹkọ ti awọn Alatunṣe ṣiṣe takuntakun fun ti wọn si jiya nitori rẹ jẹ.

Ori 17 – Awọn Akéde Òwúro

Ọkan ninu awọn otitọ ti o ẹ pataki julọ ti o si ni ogo julọ ti a fihan ninu Bibeli ni ti ipadabọ Kristi lẹ́kẹ́jì lati pari iṣẹ nla ti irapada. Awọn eniyan Ọlórún ti wọn jẹ arinrin-ajo, ti a fi silẹ fun igba pipẹ lati rin ni “agbegbe ati ojiji iku,” ni a fun ni ireti ti o ẹ iyebiye, ti o n mu ayọ wa, ninu ileri ifarahan Rẹ, Ẹni ti i ẹ “ajinde ati iye,” lati “mu awọn eniyan Rẹ ti a le kuro ni ilu wa silẹ.” Ikọni ti ipadabọ lẹ́kẹ́jì jẹ eyi ti o fi ara han kedere ninu Iwe Mimọ. Lati oṣo tí tókotaya akókó ti yi ẹsẹ ibanujẹ wọn kuro ni Edeńi, awọn ọmọ igbagbọ ti n duro de wiwa Ẹni ti a ẹleri lati ba agbara apanirun jẹ ati lati da wọn pada si Paradise ti wọn ti padanu. Awọn eniyan mimọ ti igba atijọ wo oṣo iwaju fun wiwa Mesaya ninu ogo, gẹgẹ bi imusẹ ireti wọn. A gba Enọku, iran keje lati ọdọ awọn ti wọn gbe ni Edeńi, ẹni ti o fi ọgọrun ọdun mẹtá rin pẹlu Ọlórún rẹ ninu aye, laaye lati ri wiwa Olugbala ni jijina réré. O si wipe, “Kiyesi, Oluwa n bọwa pẹlu egbeegberun awọn ẹni mimọ Rẹ, lati wa ẹ idajọ gbogbo eniyan.” Juda 14, 15. Jobu, baba nla, ninu aṣalẹ ijiya rẹ sọ pẹlu igbẹkẹle ti ko m̀ wipe: “Mo mọ wipe Oludande mi wa laaye, yoo si dide nikeyin lori ilẹ aye: ...ninu ẹran ara mi, emi yoo ri Ọlórún: Ẹni ti emi yoo ri funra mi, oju mi yoo ri i, ki si i ẹ ti ẹlomiran.” Jobu 19:25—27.

Wiwa Kristi lati mu akoko isakoso ododo wa ti mí si ọrọ otitọ pataki awọn onkọwe mimọ. Awọn akewi ati awọn woli inu Bibeli ti ẹ aṣaro lori rẹ pẹlu ina ọrun. Akorin kọ nipa agbara ati ọlanla Ọba Israeli: “Lati Sioni wa, pipe ẹwa, Ọlórún tan imọlẹ jade. Ọlórún wa yoo wa, ki yoo si dake...Yoo ké sí awọn ọrun lati oke wa, ati si aye, ki o baa le ẹ idajọ awọn eniyan Rẹ.” O. Dafidi 50:2—4. “Jẹ ki awọn ọrun o yọ, ki inu aye o si dun ...niwaju Oluwa nitori ti O n bọ lati ẹ idajọ aye: yoo ẹ idajọ aye pẹlu ododo, ati awọn eniyan pẹlu otitọ Rẹ.” O. Dafidi 96:11—13.

Woli Aisaya wipe: “Ẹ dide, ki ẹ si kọrin, ẹyin ti n gbe ninu erupe: nitori ìrì rẹ dabi ìrì eweko, ilẹ yoo si sọ awọn oku jade.” “Awọn oku inu rẹ yoo wa laaye, wọn yoo dide pẹlu ara kiku mi.” “Yoo gbe iku mi ni iṣẹgun; Oluwa Ọlórún yoo si nu omije kuro ni oju gbogbo eniyan; yoo si kọ ẹgan awọn eniyan Rẹ kuro ni gbogbo aye: nitori Oluwa ni o sọ ọ. A yoo si sọ ni oṣo naa wipe, Kiyesi, Ọlórún wa ni eyi: awa ti duro de e, yoo si gba wa: Oluwa ni eyi; awa ti duro de e, inu wa yoo dun, a o si yọ ninu igbala Rẹ.” Aisaya 26:19; 25:8, 9.

Habakuku lọ ninu iran mimọ, o kiyesi ifarahan Rẹ. “Ọlórún ti Teman jade wa, Ẹni Mimọ lati ori oke Parani. Ogo Rẹ bo awọn ọrun, aye si kun fun iyin Rẹ. Itansan Rẹ si dabi imọlẹ.” “O duro, O si wọn ile aye: O kiyesi, O si pin awọn orilẹ ede niya; a fọn awọn oke ayeraye ka, awọn oke igba laelae teriba: awọn ọna Rẹ wà titi ayeraye.” “Iwọ gun awọn ẹsin Rẹ ati kẹkẹ ẹsin igbala Rẹ.” “Awọn oke ri Ọ, wọn si wa rirì:...ibú fọ ohùn rẹ, o si gbe ọwọ rẹ soke giga. Oorun ati oṣupa duro sojukan ni ibugbe wọn: wọn koja nibi ọfa imọlẹ Rẹ, ati nibi itansan ogo didan Rẹ.” “Iwọ koja lọ fun igbala awọn eniyan Rẹ, ani fun igbala pẹlu ẹni ami ororo Rẹ.” Habakuku 3:3, 4, 6, 8, 10, 11, 13.

Nigba ti Olugbala fẹ kuro ni ọdọ awọn ọmọ eyin Rẹ, O tū wọn ninu pẹlu idaniloju wipe Oun yoo pada wa: “È mase jẹ ki ọkan yin daru...Ninu ile Baba Mi, ọpọ ibugbe ni o wa...Emi n lọ pese aye silẹ fun yin. Bi Emi ba si lọ lati pese aye silẹ fun yin, Emi yoo pada wa lati gba yin si ọdọ Emi tikara Mi.” Johanu 14:1—3. “Ọmọ eniyan yoo wa ninu ogo Rẹ, ati gbogbo awọn angẹli mimọ Rẹ pẹlu Rẹ.” “Nigba naa ni yoo joko ni ori itẹ ogo Rẹ: gbogbo orilẹ ede yoo si pejo siwaju Rẹ.” Matiu 25:31, 32.

Awọn angẹli ti wọn duro leyin ni ori oke Olifi leyin igbasoke Kristi tun ileri ipadabọ Rẹ sọ fun awọn ọmọ eyin: “Jesu yii kan naa, ti a gba kuro lowo yin lọ si ọrun, yoo pada wa ni ọna kan naa bi eyin ti ri ti O n goke lo si ọrun.” Iṣe 1:11. Aposteli Polu pẹlu jẹri nipase Emi Mimọ wipe: “Oluwa funra Rẹ yoo sọkalẹ lati ọrun wa pẹlu ariwo, pẹlu ohùn Olu angẹli, ati kàkàkí Ọlọrun.” I Tẹsalonika 4:16. Woli oke Patmosi sọ wipe: “Kiyesi, O n bọ pẹlu awosanma; gbogbo oju ni yoo si ri I.” Ifihan 1:7

Awọn ogo “imubosipo gbogbo nnkan, ti Ọlọrun sọ lati ẹnu gbogbo awọn woli mimọ Rẹ lati igba ti aye ti bere,” (Iṣe 3:21) rọ mọ iṣẹlẹ wiwa Rẹ. Nigba naa ni isakoso iwa buburu, eyi ti o ti wa fun ojo pipe yoo dopin; “ijoba aye yii” yoo di “ijoba Oluwa wa, ati ti Kristi Rẹ; yoo si joba titi laelae.” Ifihan 11:15. “Ogo Oluwa yoo farahan, gbogbo ẹran ara yoo si jumọ ri i.” “Oluwa Ọlọrun wa yoo jẹ ki ọdodo ati iyin o yọ jade niwaju gbogbo awọn orilẹ ede.” Yoo si jẹ “ade ogo, ati ade ẹwa si iyoku awọn eniyan Rẹ.” Aisaya 40:5; 61:11; 28:5.

Nigba naa ni a o fi idi ijoba alaafia ti Mesaya ti a ti n reti fun igba pipe mule labẹ gbogbo ọrun. “Oluwa yoo tu Sioni ninu: yoo tu gbogbo ibi isodahoro rẹ ninu; yoo jẹ ki gbogbo awọn aginju rẹ o dabi Edeni, ati awọn asale rẹ bi oጌba Oluwa.” “A yoo fi ogo Lebanoni fun un, titayo ogo Kameli ati Sharoni.” “A ki yoo pe o ni ẹni ti a kọ silẹ mọ; bẹẹ ni a ki yoo pe ilẹ rẹ ni Ahoro: sugbon a yoo pe o ni Idunnu mi ati ilẹ rẹ ni Beulah.” “Bi ọkọ iyawo ti n yọ lori iyawo rẹ, bẹẹ ni Ọlọrun rẹ yoo yọ lori rẹ.” Aisaya 51:3; 35:2; 62:4, 5.

Wiwa Oluwa ni ireti gbogbo awọn atele Rẹ tooto ni igba gbogbo. Ileri ti Olugbala fi silẹ ni ori oke Olifi wipe Oun n pada bọ mu ki ojo iwaju o fuyẹ fun awọn ọmọ eyin Rẹ, o fi ayo ati ireti ti ibanujẹ ko le pa ku, ti wahala ko le sero kun inu ọkan wọn. Ninu ijiya ati inunibini, “ifarahan Ọlọrun wa nla ati Jesu Kristi Olugbala wa” ni “ireti ti o ni ibukun.” Nigba ti awọn Kristeni ni Tesalonika kun fun ibanijẹ bi wọn ti n sin awọn ololufe wọn, ti wọn ni ireti lati wa laaye lati ri wiwa Oluwa, Polu, oluko wọn, toka wọn si ajinde ti yoo sele ni igba wiwa Oluwa. Nigba naa ni awọn oku ninu Kristi yoo jinde, a o si gba wọn soke pẹlu awọn ti wọn wa laaye lati lọ pade Oluwa ninu afẹfẹ. O wa sọ wipe, “Bayi ni a yoo wa titi lae pẹlu Oluwa. Nitori naa, ẹ fi awọn ọrọ wonyi tu ara yin ninu.” I Tẹsalonika 4:16—18.

Lori apata Patmosi, ọmọ eyin ti a fẹran gbọ ileri, “Nitooto Emi n bọ kankan,” esi oluwona ti o fọ sọ adura ijo ninu gbogbo irin ajo rẹ, “Ani maa bọ wa Jesu Oluwa.” Ifihan 22:20.

Lati inu tubu, ibi idanasunni, ibi ibenilori, nibi ti awọn eniyan mimọ ati awọn ajeriku ti jẹri si otito, ọrọ igbagbo ati ireti wọn n jade wa fun ọpọ odun. Ọkan ninu awọn Kristeni wonyi sọ wipe, nitori ti wọn ni “idaniloju ajinde Rẹ, ati nitori naa, titi wọn ní igba wiwa Rẹ, nitori

idi eyi, wọn fi oju tẹnbẹlu iku, wọn ri wipe wọn ga ju u lọ.” Wọn gba lati lọ si inu iboji ki wọn ba le “dide ni ominira.” Wọn wona fun “Oluwa lati wá lati ọrun ninu ikuuku awosanma pẹlu ogo Baba Rẹ, “ki O mu akoko ijoba naa wa fun awon olododo”. Awon Waldenses ni iru igbagbo kan naa. Wycliffe wo ojo iwaju fun ifarahan Olurapada gege bi ireti ijo.

Luther so wipe: “O damiloju nitooto, wipe ojo idajo ko le jinna to ogorun odun meta mo. Olorun ko le je, ko si ni je ki aye buburu yii o tesiwaju fun igba pipe mo.” “Ojo nla n sunmole ninu eyi ti a o bi ijoba irira yii subu.”

Melancthon so wipe, “Aye ti o dogbo yii ko jinna si opin re.” Calvin ro awon Kristeni “lati mase lora, ki won fi tokantokan ni ife si ojo wiwa Kristi gege bi isele ti o dara julio,” o tun so wipe “gbogbo idile awon olooto yoo wona fun ojo naa.” O so pe, “A nilati pongbe fun Kristi, a nilati wa A, ki a se asaro, titi ti ojo nla naa a fi yo, nigba ti Oluwa wa yoo fi ogo ijoba Re han ni kikun.”

Knox Alatunse ti ile Scotland so wipe, “Nje Jesu Oluwa ko ha gbe eran ara wa lo si orun bi? se ko wa ni pada wa bi? A mo wipe yoo pada wa, yoo si se e ni kankan.” Ridley ati Latimer, ti won fi emi won lele nitori otito, fi igbagbo wona fun wiwa Oluwa. Ridley kowe wipe: “Aye, laisi iyemeji,—eyi ni mo gbagbo, nitori naa ni mo fi so o—n lo si opin. Pelu Johanu iranse Olorun, e je ki a kigbe si Kristi Olugbala wa ninu okan wa, Maa bo, Jesu Oluwa, wa.”

Baxter so wipe, “Ero nipa wiwa Oluwa ni o dun mo mi, ti o si fun mi layo julio.” “Ise igbagbo ati isesi awon eniyan mimo Re ni lati fẹran wiwa Re ati lati wona fun ireti ti o ni ibukun.” “Bi iku ba je ota ikeyin ti a o parun ni asiko ajinde, a le ko nipa bi o ti ye ki awon onigbagbo o se fi tokantokan wona fun, ki won si gbadura fun ipadabo Kristi lekeje, nigba ti a yoo se isegun kikun ti o keyin yii.” “Eyi ni ojo ti o ye ki gbogbo onigbagbo o wona, ki won ni ireti, ki won si duro de, gege bi aseka gbagbo ise irapada won, ati gbogbo ife ati akitiyan okan won.” “Oluwa, je ki ojo alabukun yii o yara kankan!” Iru ireti ijo apostoli niyi, ti “ijo ninu aginju,” ati ti awon Alatunse.

Ki i se wipe asotele so nipa bi Kristi yoo ti wa, ati ohun ti O n bo wa se nikan, sugbon o se afihan awon ohun ti eniyan a fi mo igba ti o ba sunmole. Jesu so wipe: “Ami yoo wa ninu oorun, ati oşupa, ati irawo.” Luku 21:25. “Oorun yoo sokunkun, oşupa ki yoo si fi imole re han, awon irawo oju orun yoo jabo, a o si mi awon agbara ti n be ni oju orun. Nigba naa ni won o ri Omọ eniyan ti n bo ninu ikuuku awosanma pẹlu agbara nla ati ogo.” Maku 13:24—26. Onifihan se alaye akoko ninu awon ami ti yoo sele saaju ipadabo lekeje bayi pe: “Ile riri nla si wa; oorun si dudu bi aso ofo, oşupa si dabi eje.” Ifihan 6:12.

A ri awon ami wonyi ki orundun kokandinlogun o to bere. Ni imuse si isotele yii, ni odun 1755, ile riri ti o buru julio ti a ti i riri sele. Bi o tile je wipe a saba maa n pe e ni ile riri ti Lisbon, o de opo ile Europe, Africa, ati America. A ni imolara re ni Greenland, iha iwọ oorun Indies, ni erekusu Madeira, ni Norway ati Sweden, Great Britain ati Ireland. O de bi i iwon millionu merin maili. Imolara re po ni Africa bii ti Europe. Pupo lara ilu Algiers ni o parun;

ibi kan ti ko jinna pupo si Morroco, abule kan ti o ni to bi egberun mejo si mewa eniyan ni o teri. Igbi omi nla rolu bebe Spain ati Africa, o bo awon ilu nla mole, o si fa opolopo iparun.

Ni Spain ati Portugal ni a ti ni imolara agbara re julio. Ni Cadiz, a so pe igbi omi ti o ro wole ga to ese bata ogo. Awon oke, “die lara awon ti won tobi julio ni Portugal, mi kikankikan, lati ipile won wa, die lara won san loke, won ya bole ni ona ti o lagbara, won si subu si afonifoji ti o wa ni eba won. A gbo wipe ina seyo lati ara awon oke wonyi.”

Ni Lisbon “a gbo iro ara ni isale ile, logan leyin eyi, ile ti o mi titi bi eyi ti o po julio ninu ilu naa subu. Laarin iseju mefa awon bi egberun lona ogo eniyan ni won segebe. Okun koko sa seyin die, ti isale re si gbe; o wa pada wa, o fi aadota ese tabi ju bee lo ga ju bi o ti ye lo.” “Lara awon isele agbayanu ti won so wipe o sele ni akoko ijamba ti Lisbon ni bi ibudoko oju omi kan ti o teri; okuta mabu ni a fi ko gbogbo re, pelu owo goboi. Opo ero ni won salo sibe fun aabo, gege bi ibi ti owo iparun ko ti le to won; sugbon lojiji, ebute naa ri wole, pelu gbogbo awon ti won wa ni ori re, ko si si oku enikankan ti o lefo si ori omi.”

“Igbon titi” ile riri yii “je ki awon ile ijosin ati ile awon ajeje esin o subu loju ese, gbogbo ile nla inu ilu naa ati eyi ti o ju ida kan lo ninu awon ile ti a n gbe ni won wo lule. Ni aarin wakati meji leyin igbon titi yii, ina seyo ni orisirisi ibi, ti o si jo kikankikan fun bi ojo meta, titi ti ilu naa fi parun tan. Ojo mimo ni isele ile riri yii sele nigba ti awon ile ijosin ati ile awon ajeje esin kun fun awon eniyan, iwonba awon eniyan perete ni won sa asala.” Iberu awon eniyan koja ohun ti a le salaye. Ko si eni ti o sokun; o koja ekun. Won sa sihin sohun, won n se ranran nitori ipaya ati iyalenu, won n lu oju ati aya won, pelu igbe, ‘Misericordia! the world is at an end!’ (Ose o! Aye ti pare!) Awon iya gbagbe awon omo won, won n sare kiri pelu ere kekere Jesu lori agbelebu lorun won. O senilaanu, opolopo ni won salo sinu ile ijosin fun aabo; sugbon lasan ni a fi aami majemu han; lasan ni awon eni ikaanu naa diru mo pepe; awon ere, awon alufa, ati awon eniyan teri sinu iparun kan naa.” A se isiro re pe o to bi egberun lona aadun eniyan ti won padanu emi won lojo buruku naa.

Ni odun marundinlogbon leyin eyi, ami miran ti a so nipa re ninu asotele naa—ishokunkun oorun ati osupa—fi ara han. Ohun ti o tun je ki eyi o yanilenu si ni wipe a toka si igba ti yoo sele ni pato. Ninu ijiroro Olugbala pelu awon omoleyin Re ni ori oke Olifi, leyin ti o se alaye akoko gbogoro ti ijiya ijo,—1260 odun ti inunibini ijo padi, nipa inira ti O se ileri wipe a o ge kuru,—O wa se alaye awon isele kan ti yoo saaju wiwa Re, O si da igba ti akoko ninu awon wonyi yoo sele:

“Ni awon ojo naa, leyin iponju naa, oorun yoo sokunkun, osupa ki yoo si fi imole re han.” Maku 13:24. 1260 ojo tabi odun pari ni 1798. Odun marundinlogbon saaju eyi, inunibini ti fere pari patapata. Leyin inunibini yii, gege bi oro Kristi, oorun yoo sokunkun. Ni ojo kokandinlogun osu karun, 1780, asotele yii wa si imuse.

“O fere dabi enipe isele yii da yato, gege bi eyi ti o yanilenu julio ti a ko tun le se alaye re, ...ojo dudu ti May 19, 1780,—okunkun ti a ko le salaye su bole ni gbogbo New England.”

Eni ti işeḷe naa şe oju re kòró, ti o n gbe ni Massachusetts şe alaye re bayi: “Ni aaro, oorun yo kedere, şugbon laipe ikuuku bo ó mọḷe. Ikuuku naa bo oju orun, o dudu, o si banileru, logan bi o ti n yo, monamona ko, àrá sán, òjò diẹ si ro. Ni bii aago mešan, ikuuku naa n wo kuro, oju orun si dabi àwo ide, ti àwo ile, apata, igi, ilé, omi, ati eniyan yipada nitori imọḷe ti o sajeji yii. Leyin işeju diẹ, ikuuku dudu biribiri bo gbogbo oju orun, o wa fi alafo tooro kan loju orun sile, oju orun şokunkun ayafi bii aago mešan ale ni igba erun....

“Iberu, aniyan ati ipaya, n bo okan awon eniyan. Awon obinrin duro si enu ona, won n wo ita ti o şokunkun; awon okunrin pada wale lati ibi işe won lori oko; awon gbengbena fi irin işe won sile, awon alagbede fi ewiri won sile, awon onişowo fi idi owò won sile. A tu awon ile ekọ ka, pelu iwariri, awon akẹko sa pada sile. Awon arinrinajo duro ni ilé oko ti o sunmo julọ. ‘Kini o n bowa?’ ni gbogbo enu ati okan n beere. O dabi enipe efuufu lile fe la ile naa koja, tabi pe akoko opin ohun gbogbo ti de.

“A tan abẹla; ibi idana si n tan yoyoyo afi bi aşale ti oşupa ko yo.

...Awon adiyẹ pada si ite won won lo sun, awon malu pejo po si ile onje, won n ké, awon opolo n ké, awon eye n korin ale, awon adan si n fo kiri. Şugbon eniyan mo wipe aşale koi tii de....

“Dr Nathaniel Whittaker, alufa ijo Tabernacle ni Salem, şe isin ni ile ijosin, o si waasu, ninu iwaasu re o so wipe okunkun naa ki i şe lasan. Awon olujosin pejo po ni opolopo ibomiran. Awon ese iwaasu je eyi ti o fihan wipe okunkun naa wa ni ibamu pelu asotele Iwe Mimọ...Okunkun naa dudu julọ ni logan leyin agogo mọkanla.” “Ni opolopo oko, o po ni osan debi wipe awon eniyan ko le fi aago so iye akoko ti o lu, tabi jeun, tabi şe işe ile won lailo ina abẹla....

“Bi okunkun naa ti gbile to koja afenuso. A şe akiyesi re de ibi jijina rere ni iha ila oorun de Falmouth. Si iha iwọ oorun, o de ibi ti o jinna julọ ni Connecticut, titi de Albany. Lo si iha gusu, o de eti bebe okun; lo si iha ariwa, o lo jinna de ibi ti ile Amerika jinna de.”

Leyin okunkun biribiri ojo naa, fun bi wakati kan tabi meji ni irole, oju orun mọḷe diẹ, oorun si fi ara han, bi o tile je wipe ikuuku dudu ši bo o mọḷe. “Leyin ti oorun wo, ikuuku tun bo oju orun, oju-ojo si tete şokunkun.” “Ki i şe wipe okunkun ti aşale je lasan, tabi wipe ko banileru bii ti osan; bi o tile je wipe oşupa fere yo tan, a ko le da ohunkohun mo lalaisi iranlowo atupa, eyi ti o dabi enipe o mọḷe jade lati inu okunkun awon ara Ijibiti, ti ko le je ki imọḷe o koja nigba ti a ba n wo o lati ile elomiran tabi lati ona jinjin.” Eni ti işeḷe naa şe oju re so wipe: “Nigba naa, mo n ronu wipe bi a ba fi okunkun biribiri bo gbogbo ohun ti n tan imọḷe ninu aye, tabi bi a ba pa won run, okunkun naa ko le po ju eyi lo.” Bi o tile je wipe oşupa ti yo ni kikun ni aago mešan ale ojo naa, “ko ni agbara kankan lati tu okunkun biribiri naa ka.” Leyin aago mejila oru, okunkun naa kuro, nigba ti oşupa si kọko fi ara han daradara, o pon bi eje.

May 19, 1780, duro ninu itan gege bi “Ojo Dudu.” Lati akoko Mose, ko si okunkun ti o şe beyen dudu, ti o gbile, ti o si pe ti a ti i ri. Alaye işeḷe yii ti awon ti işeḷe naa şe oju won şe

jẹ atunso ọrọ Oluwa ti woli Joeli, ni egberun meji abo (2500) odun so saaju ki won to sele: “Oorun yoo sokunkun, oşupa yoo si di eje, ki ojo nla Oluwa ti o lewu o to de,” Joeli 2:31.

Kristi ti so fun awon eniyan Re lati wona fun awon ami wiwa Re, ki won si bu si ayo bi won se n ri awon ami ti n so wipe Oba won n bo wa. O so wipe, “Nigba ti awon nnkan wonyi ba n sele, e wole, ki e si gbe ori yin soke, nitori idande yin sunmole.” O toka awon atele Re si igi ti n ruwe, o si so wipe: “Nigba ti won ba n ruwe, e wo o ki e si mo ninu ara yin wipe igba erun sunmo etile. Begegege, nigba ti eyin ba ri ti nnkan wonyi ba n sele, e mo wipe ijoba orun n sunmo etile.” Luku 21:28, 30, 31.

Sugbon bi emi igberaga ati asa lasan ti ropo emi irele ati ifokansin ninu ijo, ife fun Kristi ati igbagbo ninu wiwa Re di tutu. Won kun fun ife aye ati wiwa ifekufe ara, oju awon ti won n pe ara won ni eniyan Olurun fo si awon ikilo Kristi nipa ifarahan Re. A ko ikoni nipa ipadabo lekekeji silẹ; a si si awon esẹ Bibeli ti won so nipa re tumo titi ti a ko fi ni oye nipa re mo, ti won si gbagbe re. Eyi wopo julọ ninu awon ijo ile Amerika. Ominira ati ifokanbale ti gbogbo eniyan n jẹbadun, ife gbigbona fun ọrọ ati faaji, ti o je ki won ni ifokansin gbigbona fun wiwa owó, itara lati ni agbara ati lati di gbajugbaja, eyi ti o dabi enipe o wa ni arawoto gbogbo eniyan, je ki awon eniyan o gbe ife ati ireti won si ori awon ohun aye yii, won si fi ojo eleru, ninu eyi ti ohun gbogbo ti a n ri wonyi yoo koja lo, si ojo jijina rere.

Nigba ti Olugbala toka awon omo eyin Re si awon ami wiwa Re, O so nipa ipo ifaseyin ti yoo wa ni kete saaju ipadabo Re lekekeji. Gege bii ti ojo Noa, awon akitiyan ati irokeke okoowo aye ati wiwa faaji—rira, tita, gbingbin, kikole, gbigbeyawo, ati fi ni iyawo— pelu ainaani Olurun ati igbe aye ti n bo. Iyanju Kristi fun awon ti n gbe ni akoko yii ni pe: “E kiyesi ara yin ki okan yin mase kun fun ajeki ati imutipara, ati igbokembodo aye yii, ki ojo naa ma baa ba yin ni airotẹle.” “Nitori naa, e maa sona ki e si maa gbadura nigba gbogbo, ki a baa le ka yin ye lati je okan ninu awon ti yoo la awon ohun ti n bo wa se ja, ki e si le duro niwaju Omọ eniyan.” Luku 21:34, 36.

Orọ Olugbala ninu iwe Ifi se alaye ipo ti ijo wa ni akoko yii: “Iwo ni oruko wipe iwo wa laaye, sugbon iwo ti ku.” A tun se ikilo eleru yii fun awon ti won ko lati ji dide kuro ninu ipo aibikita, sugbon ti won ro wipe won wa ninu aabo wipe: “Bi iwo ko ba sona, Emi yoo de si o gege bi ole, iwo ki yoo si mo akoko ti Emi yoo wa si odo re.” Ifi 3:13.

Awon eniyan nilati mo iru inu ewu ti won wa; wipe won nilati ji lati mura silẹ fun awon isele ti won ro mo akoko opin aanu. Woli Olurun kede wipe: “Ojo Oluwa lagbara, o si ni eru gidigidi; tani yoo le duro dee?” Tani yoo le duro nigba ti O ba yo, Eni ti, “aju Re mo ju atiwo iwa buburu lo,” ti ko si le wo aisedeede.”? Joeli 2:11; Habakuku 1:13. Si awon ti n kigbe wipe, “Olurun mi, a mo O,” sibe ti won n te majemu Re loju, ti won si mura lati tele olurun miran leyin, ti won n fi aisedeede pamọ sinu okan won, ti won si fẹran ona aisododo— si awon wonyi, ojo Oluwa yoo je “okunkun ti o dudu biribiri, ki si i se imole, ki yoo si didan kan ninu re.” Hosia 8:21; O. Dafidi 16:4; Amosi 5:20. “Yoo si se ni akoko naa,” ni Oluwa wi, “ni Emi yoo tu Jerusalemu wo pelu fitila, Emi yoo si fi iya je awon ti won n gbarale gedegede

won: ti won n so ninu okan won wipe, Oluwa ko ni se rere, be ni ko ni se ibi.” Sefanaya 1:12. “Emi yoo fi iya je araye nitori iwa buburu won, ati awon eniyan buburu nitori aisedeede won; Emi yoo fi opin si igberaga awon agberaga, Emi yoo si re igberaga awon eniyan buburu silẹ.” Aisaya 13:11. “Fadaka won tabi wura won ki yoo le gba won;” “ohun ini won yoo di ikogun, ile won yoo si di ahoro.” Sefanaya 1:18, 13.

Woli Jeremaya, nigba ti o n wo ojo iwaju fun akoko eleru yii, so wipe: “O dun mi de inu okan...Emi ko le dake, nitori ti iwo ti gbo, okan mi, ohun kàkàkí, ati idagiri ogun. Iparun lori iparun ni a n kigbe.” Jeremaya 4:19, 20.

“Ojo naa je ojo ibinu, ojo wahala ati ipaya, ojo ifisofò ati isodahoro, ojo okunkun ati ibanuje, ojo ikuuku ati okunkun dudu, ojo kakaki ati idagiri.” Sefanaya 1:15, 16. “Kiyesi, ojo Oluwa n bo wa, ...lati so ile naa di ahoro: yoo si pa awon elese run kuro ninu re.” Aisaya 13:9.

Nipa ojo nla yii oro Olorun, ni ona ti o le ru ati ni ede ti o muni loka julọ, pe awon eniyan Re lati ji kuro ninu aare emi ti o n mu okan won, ki won si wa oju Re pelu ironupiwada ati irera-eni-sile: “E fun kakaki ni Sioni, ki e si fun ohun ipè ni ori oke mimọ Mi: e je ki gbogbo awon olugbe ile naa o beru: nitori ti ojo Oluwa n bowa, nitori ti o sunmo etile.” “E yan awe, e pe ajo mimọ: e ko awon eniyan jo, e ya ajo eniyan si mimọ, e pe awon alagba jo, e ko awon omode jo:

...e je ki oko iyawo o jade kuro ninu iyewu re, ati iyawo kuro ninu yara re. E je ki awon alufa, awon ojise Oluwa, o sokun laarin iloro ati pepe.” “E yipada si odo Mi pelu gbogbo okan yin, ati pelu awe, ati pelu ekun, ati pelu ofo: ki e si fa okan yin ya, ki si i se aso yin, ki e si yipada si Oluwa Olorun yin: nitori ti O je oloore ofe ati alaanu, O n lora lati binu, O si kun fun inurere lopolopo.” Joeli 2:1, 15—17, 12, 13. A nilati se ise atunse nla lati pese awon eniyan sile lati le duro ni ojo Olorun. Olorun ri wipe odo awon ti won pe ara won ni eniyan Oun ko kole fun igba ainipekun, ninu aanu Re, O fe ran ise iranse ikilo lati le ta won ji kuro ninu orun won, ati lati dari won lati le wa ni imura sile fun wiwa Oluwa.

A ri ikilo yii ninu iwe Ifihan 14. Nibi ni a ti ri ipele ise iranse meta ti awon eda lati orun wa n kede re, ati pe logan leyin eyi, Omọ eniyan wa lati kore “ikore aye.” Akoko ninu awon ikilo yii kede idajo ti n bo. Woli naa ri angeli kan ti n fo “ni agbede meji orun ti oun ti iyinrere ainipekun lati waasu fun awon ti n gbe ori ile aye, ati orile ede, ati eya, ati ede, ati eniyan, o n wi ni ohun rara wipe, Beru Olorun ki e si fi ogo fun Un; nitori ti wakati idajo Re de: ki e si sin Eni ti o da orun ati aye, ati okun, ati awon orisun omi.” Ifihan 14:6, 7.

A so wipe ise iranse yii wa lara “iyinrere ainipekun.” A ko fun awon angeli ni ise iwaasu iyinrere, sugbon awon eniyan ni a fifun. A gba awon angeli mimọ laaye lati dari re, won si ni ase lori awon egbe nla fun igbala awon eniyan; sugbon ise ikede iyinrere ni pato wa fun awon iranse Kristi lori ile aye.

Awon olooto eniyan, ti won se igboran si imisi emi Olorun ati awon ikoni inu oro Re ni yoo kede ikilo yii fun araye. Awon ni awon ti won teti si “oro asotele ti o ye koro,” “imole ti n tan ni ibi okunkun, titi ti ojo yoo fi yo, ti irawo owuro yoo fi yo.” 2 Peteru 1:19. Won wa

imọ Ọlọrun ju ohun iṣura ti o pamọ lọ, wọn ri wipe o “dara ju okoowo fadaka lọ, ati èrè rẹ ju wura didan lọ.” Owe 3:14. Oluwa fi awọn ohun nla ti ijọba han wọn. “Aṣiri Oluwa wa pẹlu awọn ti wọn беру Rẹ. Yoo si fi majemu Rẹ han fun wọn.” O. Dafidi 25:14

Ki i se awọn ojogbon ninu ẹko Ọlọrun ni wọn ni oye otito yii, tabi ti wọn siṣe lati kede rẹ. Bi o ba je wipe awọn wonyi je alore olooto, ti wọn n fi pelekutu ati adura n keko Iwe Mimọ ni, wọn i ba mo akoko ọru; awọn asotele i ba fihan wọn awọn isele to fe sele. Sugbon wọn ko duro ninu ipo yii, a si fi ise iranse naa fun awọn ti ko to wọn. Jesu so wipe: “E rin nigba ti eyin ni imole, ki okunkun ma baa ba yin.” Johanu 12:35. Awọn ti wọn yiju kuro ninu imole ti Ọlọrun fifunni, tabi ti wọn ko lati wa nigba ti o wa ni arawoto wọn, wa ninu okunkun. Sugbon Olugbala kede wipe: “Enikeni ti o ba tele Mi, ki yoo rin ninu okunkun, sugbon yoo ni imole iye.” Johanu 8:12. Enikeni ti o ba fi tokantokan wa lati se ife Ọlọrun, ti o n fi tokantokan se igboran si imole ti a fifun, yoo gba imole nla si; a yoo ran irawo ti n tan lati orun wa lati dari iru okan be sinu gbogbo otito.

Ni igba ti Kristi wa ni akoko awọn alufa ati akowe Ilu Mimọ, awọn ti a fi oro Ọlọrun fun, i ba mo awọn ami akoko ti wọn i ba si kede wiwa Eni ti a ti seleri. Asotele Mika so nipa ibi ti a o bi I si; Danieli se alaye igba wiwa Rẹ. Mika 5:2; Danieli 9:25. Ọlọrun gbe awọn asotele wonyi le awọn adari Ju lowo; wọn wa ni airiwi bi wọn ko ba mo, ki wọn si kede wipe wiwa Mesaya ti sunmo etile. Aimokan wọn je abayori aika nnkan si, eyi ti i se ese. Awọn Ju n ko ohun iranti fun awọn woli Ọlọrun ti a pa, nigba ti wọn n fi nipa iteriba wọn fun awọn eniyan nla aye wipe wọn n josin awọn iranse Satani. Ija fun ipo ati agbara laarin awọn eniyan gba wọn lokeran, wọn fi oju fo olo orun eyi ti Oba orun fi n lo wọn da.

Pelu ife olowo, ti o jinle, ni o ye ki awọn alagba Israeli fi ko ẹko nipa ibi, akoko, ati awọn ayika isele ti o tobi julọ ninu itan aye—wiwa Omọ Ọlọrun lati pari ise irapada eniyan. O ye ki gbogbo awọn eniyan o sona ki wọn si duro ki wọn baa le wa lara awọn ti yoo koko ki Olurapada aye kaabo. Sugbon, kiyesi, ni Betlehemu, awọn arinrinajo meji ti o re lati awọn oke Nasareti rin gbogbo adugbo tooro lo si iha ariwa opin ilu, wọn ko ri ibi isinmi ati ile igbe fun asale. A ko si ilekun kankan sile lati gba wọn. Nikeyin, wọn ri ibi aabo ninu ago kan ti a pese sile fun malu, nibe si ni a bi Olugbala aye si.

Awọn angeli orun ti ri ogo ti Omọ Ọlọrun ni pelu Baba ki aye o to wa, wọn si wona pelu ife gbigbona fun ifarahan Rẹ lori ile aye gege bi isele ti o kun fun ayọ nla fun awọn eniyan. A ran awọn angeli lati so iroyin ayọ naa fun awọn ti wọn setan lati gba, ti wọn yoo si fi tayotayo so o fun awọn olugbe aye. Kristi ti re ara Rẹ sile lati gbe ara eniyan wo; yoo gbe eru wahala nla ti a ko le salaye ru bi O ti n fi okan Rẹ se etutu fun ese; sibe, ani ninu iresele Rẹ, awọn angeli n fe ki Omọ Oga ogo O fi ara han niwaju eniyan pelu irisi ati ogo ti o wa ni ibamu pelu iwa Rẹ. Se awọn eniyan nla aye yoo pejo po si olu ilu Israeli lati se ayesi wiwa Rẹ bi? Nje ogororo awọn angeli ti wọn wa nibe yoo fihan awọn egbe ti n wona bi?

Angeli kan be aye wo lati wo awọn ti wọn mura sile lati ki Kristi kaabo. Sugbon ko ri ami wipe wọn reti Rẹ. Ko gbo ohun iyin ati isegun wipe akoko wiwa Mesaya ti sunmo. Angeli

naa rababa fun igba diẹ lori ilu ti a yan ati tẹmpili nibi ti Ọlọrun ti fi ara Rẹ han fun ọpọ ọdun; şugbọn nibi, iru aibikita kan naa ni o wa. Awọn alufa, ninu iwuga ati igberaga wọn n şe irubọ ti o ti ni abawọn ninu tẹmpili. Awọn Farisi n ba awọn eniyan sọrọ pẹlu ohùn rara, tabi wọn n gbadura afunnu wọn ninu adugbo ilu. Ni aafin awọn ọba, ni apejọpọ awọn alarojinlẹ, ninu ile ẹkọ awọn rabbi, gbogbo wọn lapapọ ni ko kọbi ara si ohun iyanu ti o mu ayọ ati iyin kun gbogbo ọrun—wipe Olurapada eniyan ti fẹ fi ara han ninu aye.

Ko si ẹri kan wipe a n reti Kristi, ko si imurasilẹ kankan fun Ọmọ alade iye. Pẹlu iyalẹnu iranşẹ lati ọrun fẹ pada si ọrun pẹlu iroyin atinilójú yii, nigba ti o ri ẹgbẹ awọn darandaran kan ti wọn n şo agbo ẹran wọn ni alẹ, wọn n wo oju ọrun, wọn n ronu lori asọtẹlẹ nipa Mesaya ti yoo wa si aye, wọn n wọna fun dide Olurapada aye. Nibi ni a ti ri ẹgbẹ kan ti wọn şetan lati gba işe iranşẹ lati ọrun. Lojiji angẹli Oluwa fi ara han, o n kede iroyin ayọ nla naa. Ogo ọrun mọlẹ si gbogbo ile, ogunlọgo awọn angẹli ti a ko le ka farahan, afi bi ẹnipe ayọ naa tobi ju fun iranşẹ kan lati mu wa lati ọrun, ọpọ ìró ohùn bu yọ ninu orin ti gbogbo orilẹ ede ti a gbala yoo kọ lojọ kan: “Ogo fun Ọlọrun ni oke ọrun, ati lori ile aye alaafi inu rere si gbogbo eniyan.” Luku 2:14.

Ah iru ẹkọ wo ni itan agbayanu ti Bẹtlehẹmu yii je! O ba aigbagbọ wa, igberaga wa ati iwa mototan wa wi. O ki wa nilọ lati şora, ki a ma baa kuna lati mọ awọn ami akoko, ti ki yoo ni je ki a mọ akoko ibẹwo wa, nitori aibikita wa.

Ki i şe ni ori awọn oke Judea nikan, ki i şe laarin awọn darandaran nikan ni awọn angẹli ti ri awọn ti n wọna fun wiwa Mesaya. Ni ile awọn keferi pẹlu, a ri awọn ti wọn n wọna fun; wọn je ọlọgbọn eniyan, wọn je ọlọrọ, ijọye ni wọn, awọn alarojinlẹ lati iha ila oorun. Wọn ni oye nipa işeda, awọn Amoye ri Ọlọrun ninu işe ọwọ Rẹ. Lati inu Iwe Mimọ Heberu wọn kọ nipa Irawọ kan ti yoo ti Jakubu jade wa, pẹlu ifẹ atọkanwa, wọn duro de wiwa Rẹ, Ẹni ti ki yoo je “Itunu Israeli” nikan, şugbọn “Imọlẹ lati mọlẹ si awọn Keferi” ati “fun igbala titi de opin aye.” Luku 2:25, 32; İşe 13:47. Wọn n wa imọlẹ, imọlẹ lati itẹ Ọlọrun si tan si ọna ẹşẹ wọn. Nigba ti awọn alufa ati rabbi ni Jerusalemu, awọn ti a yan lati pa otitọ mọ ati lati şe itumọ rẹ, wà ninu okunkun, irawọ ti a ran lati Ọrun dari awọn Keferi ajeji wọnyi lọ si ibi ti a bi Ọba tuntun si.

Fun “awọn ti n wọna fun” ni Kristi yoo “farahan fun ni igbakeji, laisi ẹşẹ si igbala.” Heberu 9:28. Gege bi iroyin ìbí Olugbala, ki i şe awọn adari ẹsin ni a fi işe iranşẹ ipadabọ lẹkejeji fun. Wọn kuna lati daabo bo ibasepọ wọn pẹlu Ọlọrun, wọn si kọ imọlẹ lati ọrun silẹ; nitori naa, a ko ka wọn kun iye ti apostoli Pọlu şe alaye rẹ wipe: “Şugbọn ẹyin ara ko si ninu okunkun ki ojọ naa ma baa ba yin bi ole. Ọmọ imọlẹ ni ẹyin i şe ati ọmọ ọsan: ẹ ki i şe ti oru tabi ti okunkun.” I Tẹsalonika 5:4, 5.

Awọn alore lori odi Sioni ni o ye ki wọn kọkọ gba iroyin wiwa Olugbala, ẹni akọkọ lati gbe ohun wọn soke lati kede wipe ó wa nitosi, ẹni akọkọ lati şe ikilọ fun awọn eniyan lati mura silẹ fun wiwa Rẹ. Şugbọn wọn wa ni ifọkanbale, wọn lá àlá alaafia ati aabo, nigba ti awọn eniyan n sun ninu ẹşẹ wọn. Jesu ri ijọ Rẹ, bi igi ọpọtọ ti ko ni eso, ti o kun fun ewé

agabagebe, sibẹ, ko ni eso ti o ẹ iyebiye. Wọn fọnnu wipe wọn ẹle aṣa ẹsin, ẹgbọn wọn ko ni—ẹmi irele nitooto, ironupiwada ati igbagbo eyi kan soṣo ti o le je ki isin wọn o je itewogba ni odo Olorun. Dipo awọn ẹbun Ẹmi, wọn fi igberaga, aṣa, ogo asán, imọ-ti-ara-ẹni-nikan ati ininilara han. Ijo ti o n fa seyin di oju re si awọn ami akoko. Olorun ko ko wọn silẹ, beẹ ni ko je ki ododo Re o baku; ẹgbọn wọn ya kuro ni odo Re, wọn si pin ara wọn niya kuro ni odo ife Re. Nitori ti wọn ko lati se ohun ti o ye, awọn ileri ibukun Re ko le se si wọn lara.

Iru atubotan bayi ni o maa n tele ainaani ati aise se lori imole ati anfani ti Olorun fifunni. Ayafi bi ijo ba tesiwaju lati tele iseun Re, ti wọn n gba gbogbo itansan imole, ti wọn n se gbogbo ojuse ti a fi han, laise beẹ, ẹsin yoo faseyin di sese aṣa lasan, ti ẹmi iwabiolorun ti o se pataki yoo si poora. Lati igba de igba ni otito yii ti n fi ara han ninu itan ijo. Olorun fe ki awọn eniyan Re o fi ise igbagbo han ati igboran ti o wa ni ibamu pelu ibukun ati anfani ti a fifun wọn. Igboran nilo irubo ati agbelebu; idi si ni yii ti opolopo ti wọn pe ara wọn ni atele Kristi fi ko lati gba imole lati orun, ati bi i ti awọn Ju igbaani, wọn ko mo igba ibewo wọn. Luku 19:44. Nitori igberaga ati aigbagbo wọn, Oluwa re wọn koja, O si fi otito Re han fun awọn, bi i ti awọn oluso aguntan ti Betlehemu ati awọn Amoye lati iha ila oorun wa, ti wọn se igboran si gbogbo imole ti wọn gba.

Ori 18 – Alatunṣe Ti Ilẹ̀ Amẹ́rika

Okunrin agbẹ olododo ati olooto ti a si lona lati ṣeyemeji lori aṣe Olurun ninu Iwe Mimọ, sibẹ ti o fẹ mọ otitọ pẹlu gbogbo okan rẹ, ni ẹni ti Olurun yan ni ona pataki lati jẹ adari ninu kikede ipadabọ Jesu lẹkẹjẹ. Bii ti opo awon Alatunṣe iyoku, ni ibere aye rẹ, William Miller jijaḍu pẹlu aini, o si ti ipase eyi ko ẹko nla nipa agbara ati isera ẹni. Awon ara idile ti o ti jade wa ni iwa lati mase gbe ara le enikeni, won ni emi ti o fẹran ominira, emi iforiti ati emi ife ile baba ẹni— awon isesi ti won han kedere ninu iwa rẹ. Baba rẹ jẹ ogagun ninu egbegun Ominira, a si le topose ifi-ara-ẹni-rubo rẹ ninu wahala ati ijiya akoko lile naa ninu ibere igbesi aye Miller ti o ni wahala.

Ara rẹ pe, ani ni igba ewe, o se afihan agbara isoworonu ti ki i se lasan. Bi o ti n dagba ni eyi si n fi ara han si. Iye rẹ ji pepe, o si ye kooro, o n pongbe pupo fun imo. Bi o tile jẹ wipe ko ni anfani lati lo si ile ẹko, ife rẹ fun ẹko ati iwa isoraronu ati wiwadi nnkan finifini so o di ẹni ti idajo rẹ ye kooro, ti o si n ri nnkan kedere. O ni iwa ti a ko le gan ati oruko ti a le jowu fun, nitori pe a mọ o si olooto, ẹni ti ki i na inakuna ati ẹni ti o lawo. Nipase agbara ati ise sise, o tete ni oye bi o tile jẹ wipe o si tesiwaju ninu ẹko kiko rẹ. O se gbogbo ise ilu ati ti ologun pẹlu oriya ti o si dabi enipe ona oro ati ola si sile fun.

Iya rẹ jẹ obinrin ti o ni ifokansin ti o lagbara, ni igba ewe rẹ, o ti ni ironu lona esin. Ni igba ewe rẹ ewe, o ba ara rẹ ni awujo awon ti won gbagbo wipe Olurun ko naani aye yii mo, ipa won lagbara jojo nitori pe pupo ninu won ni o jẹ omo ilu rere ti won si ni iwa ati inu rere. Won gbe ni awujo awon Kristeni, nitori naa, awujo won nipa lori iwuwaso won. Inu Bibeli ni won ti ri awon iwa ti o mu ki a bowo fun won ati eyi ti o jẹ ki a fi okan tan won; sibẹ won si awon ebun rere wonyi lo debi pe won fi n tako Olurun. Nipa ibasepo pẹlu awon eniyan wonyi, Miller gba isoworonu won. Ona ti won n gba tumo Iwe Mimọ ni akoko naa fun ni awon isoro kan ti o dabi enipe ko le bori; sibẹ igbagbo rẹ tuntun yii, nigba ti o ti Bibeli si egbe kan, ko fun ni ohun ti o dara ju u lo lati ropo rẹ, ko si ni ifokanbale. O tesiwaju lati gba awon nnkan wonyi gbo fun bi odun mejila. Sugbon nigba ti o wa ni omo odun merinlelogbon, Emi Mimọ fi owọ ba a lokan lati mo nipa ipo rẹ gege bi elesẹ. O ri wipe ninu igbagbo oun tele yii, ko si idaniloju ayo leyin isa oku. Ojo iwaju sokunkun, o kun fun ibanuje. Nigba ti o n so nipa ero rẹ ni akoko yii, o so wipe:

“Iparun ayeraye jẹ ero ti o tutu, ti o tun n ko otutu ba ni, ti idajo si jẹ iparun ti o daju fun gbogbo eniyan. Awon orun dabi ide lori mi, ti ile si dabi irin labe ese mi. Iye ainipekun—kini o tumo si? Ati iku— kini o tumo si? Bi mo ti n ronu si, bee naa ni awon idahun mi n tuka. Mo sa ipa lati mase ronun mo, sugbon n ko le se akoso lori ero mi. Mo jẹ eni oṣi, sugbon mi o mọ ohun ti o fa a. Mo kùn, mo tun se aroye, sugbon mi o mọ ẹni ti mo n se e si. Mo mọ wipe asise wa, sugbon mi o mọ bi mo ti le ri i, tabi bi mo ti le ri ohun ti o toṇa. Mo kedun, sugbon ko si ireti.”

O tẹsiwaju ninu ipo yii fun oṣu diẹ. O sọ pe: “Lọgan mo ni imọlara iwa Olugbala ninu iye mi. O dabi ẹnipe ẹnikan le wa ti o dara ti o si laanu lati le ẹ imukuro ẹṣẹ wa funra rẹ, ki o si ti ipa rẹ gba wa la lati ma baa jiya ẹṣẹ. Lọgan ni mo ni imọlara bi iru ẹni bẹẹ a ti dara to, mo si ronu wipe mo le sọ ara mi si ọwọ rẹ, ki n si gbẹkẹle aanu iru ẹni bẹẹ. Sogbon ibeere ti o jade ni wipe, Bawo ni a ẹ le mọ wipe iru ẹni bẹẹ wa? Yatọ si Bibeli, mo ri wipe mi o le ri ẹri wipe iru Olugbala bẹẹ wa, tabi nipa ojo iwaju...”

“Mo ri wipe Bibeli ẹ akajuwe iru Olugbala ti mo nilo gan an; o wa yamilenu wipe bawo ni iwe ti a ko mí sí ẹ le ni awon ikoni ti won ba aini aye ti o ṣubu yii pade regi. O di dandan fun mi lati gbagbo wipe Iwe Mimo nilati je ifihan lati ọdọ Olorun. Won di idunnu mi; ninu Jesu mo ri ore. Olugbala di eyi ti o lola julọ laarin egbeegberun; Iwe Mimo ti o si sokunkun ti ko si ba ara mi mu tele, wa di fitila si ẹṣẹ mi ati imọle si ipa ona mi. O kan mi bale o si wa ni alaafia. Mo ri wipe Oluwa Olorun je Apata laarin okun aye. Bibeli wa di ohun ti mo n ko julọ, lotito mo le sọ wipe, mo wá inu rẹ pelu ayo kikun. Mo ri wipe a koi tii sọ idaji rẹ fun mi. O yamilenu idi ti mi o fi ri ewa ati ogo rẹ tele, o si jomi loju wipe mo tile le ko o silẹ. Gbogbo ohun ti a fihan ni okan mi n fe, ti o si je iwosan fun aisan okan mi. Mi o ni ife lati ka iwe kankan mọ, mo si pese okan mi silẹ lati gba ogbon lati ọdọ Olorun.”

Miller jewọ igbagbo rẹ ni gbangba ninu ẹsin ti o ko silẹ. Sogbon awon ore rẹ ti won je alaigbagbo kọ lora lati sọ gbogbo koko oro eyi ti oun funra rẹ saba maa n lo lati tako ase Olorun ninu Iwe Mimo. Ni akoko yii, ko wa ni imuratan lati da won lohun; sogbon o ronu wipe bi Bibeli ba je ifihan lati ọdọ Olorun, o nilati ba ara rẹ mu; ati nitori pe a fifunni lati je ilana fun eniyan, a nilati ẹ e ki o ba oye rẹ mu. O pinnu lati ko ekọ Iwe Mimo funra rẹ, ki o si ri idaniloju boya gbogbo awon ohun ti o jo wipe pe won tako ara won ko le ẹ e salaye.

Pelu akitiyan lati ti ohun gbogbo ti o mọ ti si egbe kan, o ko awon alaye lori Bibeli silẹ, o fi awon ẹṣẹ Iwe Mimo we ara won nipa lilo ajuwe ati atoka. O tẹsiwaju ninu ekọ rẹ pelu eto; o bere pelu Jenesisi, o n ka a leṣeṣe. Ko yara ju bi ayoka naa ba ti ẹ yee lo ni ona ti ko fi ni ko itiju ba. Nigba ti o ba ri ohun ti o takókó, ise rẹ ni lati fi we awon ẹṣẹ miran ti o dabi ẹnipe won ni i ẹ pelu ohun ti o n ẹ ayewo rẹ lowo. Gbogbo oro ni o gba laaye lati ni ipa ti o to lori koko ẹṣẹ naa, bi ero rẹ lori rẹ ba ti jora ni apapo pelu gbogbo ayoka naa, kii tun ẹ wahala mọ. Bayi nigba ti o ba ri ẹṣẹ kan ti o nira lati ye ni, a wa alaye rẹ ninu awon abala miran ninu Iwe Mimo. Bi o ti n ko ekọ pelu adura tokantokan fun ilaloye lati ọdọ Olorun, eyi ti o dabi ẹnipe o sokunkun si oye rẹ a mọle kedere. O ni iriri awon oro Onisaamu “Iwole oro Rẹ n funni ni imọle; o n fi oye fun opẹ.” O. Dafidi 119:130.

O kekọ iwe Danieli ati Ifihan pelu ife gbigbona, o n lo ogbon itumọ ti o lo ni abala ti o ku, o si ri pelu ayo nla wipe oye awon ami isotele le ye eniyan. O ri wipe awon asotele, nibi ti a mu won ẹ de, sele gege bi o ti ri gan an; wipe gbogbo àmì, àkàwé, òwe, afiwe, abbl., ni a ẹ itumọ rẹ, boya ni aarin ibi ti a ti lo won, tabi ki a ti ẹ itumọ ohun ti won n soro nipa ninu abala miran ninu Iwe Mimo, ati pe nigba ti a ba ti ẹ alaye bẹ, a nilati ẹ itumọ rẹ bi o ti ri gan an. O sọ wipe, “Bayi ni o ẹ temilorun wipe Bibeli je eto awon otito ti a fihan, ti o han gbangba wipe a fifunni, bi o ba tile je wipe arinrinajo naa je ope, ko nilo lati kose ninu rẹ.”

Ikó kan lé èkejì ninu èwòn jé èrè akitiyan rẹ, bi o ti n topasẹ awọn akosilẹ nla ti asọtẹlẹ. Awọn angẹli n dari iye rẹ, wọn si n fi Iwe Mimọ ye e.

Ni lilo ọna ti awọn asọtẹlẹ gbà wá si imusẹ ni atẹyinwa ẹ odiwọn lati ẹ ipinu awọn ti n bẹ ni ojo iwaju, o ri daju wipe ohun ti ọpọ eniyan gbagbo nipa işejoba Kristi ni ti ẹmi—ijoba ẹgbẹrun ọdun ẹaaju opin aye—ko ni atilẹyin ọrọ Ọlọrun. Ikoni yii, ti o n tọka si ẹgbẹrun ọdun ti o kun fun ododo ati alaafia ẹaaju wiwa Oluwa funra Rẹ, sun ẹru ojo Ọlọrun siwaju. Şugbọn bi o tile wu ki o tenilorun to, o tako ikoni Kristi ati ti awọn apostoli Rẹ, wọn kede wipe ki alikama ati epo maa jumọ dagba pọ titi fi di akoko ikore, opin aye; wipe “awọn ẹni buburu ati ẹlẹtan a maa buru si;” wipe “ni awọn ojo ikeyin, igba ewu yoo de;” ati wipe ijoba okunkun yoo ẹsiwaju titi fi di wiwa Oluwa ti yoo si pa a run pẹlu ẹmi ẹnu Rẹ, yoo si ẹ e loşẹ pẹlu itansan wiwa Rẹ.” Matiu 13:30, 38—40; 2 Timoti 3:13, 1; 2 Tẹsalonika 2:8.

Ijọ Apostoli ko gba ikoni ti iyipada araye ati ti işakoso Kristi ni ti ẹmi. Kii ẹ gbogbo Kristeni ni wọn gba a (ikoni yii) titi fi di ibẹrẹ ọrundun kejidinlogun. Gege bi awọn ẹkọ eke iyoku, ohun buburu ni o yori si. O kọ awọn eniyan lati wò jinna réré si ojo iwaju fun ojo wiwa Oluwa, o si ẹ idena fun wọn lati fi iye si awọn ami ti wọn kede wipe O ti sunmọle. O fa igboya ati aabo ti ko fẹşẹ mule, o si jẹ ki ọpọlọpọ eniyan o maşẹ naani imurasilẹ ti o yẹ lati ẹ lati le pade Oluwa wọn.

Miller ri wipe wiwa Kristi gege bi eniyan, ati ni ojukoju jẹ ohun ti a kọni kedere ninu Iwe Mimọ. Pọlu sọ wipe: “Oluwa funra Rẹ yoo sọkalẹ lati ọrun pẹlu ariwo, pẹlu ohùn Olu awọn angẹli, ati kakaki Ọlọrun.” I Tẹsalonika 4:16. Bakan naa ni Olugbala sọ wipe: “Wọn yoo ri Ọmọ eniyan ti O n bọ wa lati inu ikuuku awọsanma pẹlu agbara ati ogo nla.” Matiu 24: 30, 27. Gbogbo ogun ọrun ni yoo tẹle. “Ọmọ eniyan yoo wa ninu ogo Rẹ, ati gbogbo awọn angẹli mimọ Rẹ pẹlu Rẹ.” Matiu 25:31. “Yoo si ran awọn angẹli Rẹ pẹlu ohùn kàkàkí nla, wọn o si ko gbogbo awọn ayanfẹ Rẹ jọ.” Matiu 24:31.

Ni igba wiwa Rẹ, a yoo ji awọn olododo ti wọn ti ku dide, a o si pa awọn olododo ti wọn wa laaye lara da. “Kii ẹ gbogbo wa ni yoo sun,” ni Pọlu wi, “şugbọn a o pa wa lara da, loğan ni işeju àaya, ni akoko ipẹ ikeyin: nitori kakaki yoo dun, a o si ji awọn oku dide ni aidibajẹ, a o si pa wa lara da. Nitori idibajẹ yii yoo gbe aidibajẹ wọ, ati ara kiku yii yoo si gbe aiku wọ.” I Kọrintin 15:51—53. Bakan naa ninu lẹta rẹ si awọn ara Tẹsalonika, leyin ti o ẹ alaye wiwa Oluwa, o sọ pe: “Awọn oku ninu Kristi ni yoo kọ jinde: nigba naa ni awa ti a wa laaye, ti o ku yoo lọ pade wọn ninu ikuuku awọsanma, lati pade Oluwa ninu afẹfẹ: bayii ni a o si maa wa lodo Oluwa titi lae.” I Tẹsalonika 4:16, 17.

O di igba ti Kristi ba wa funra Rẹ ki awọn eniyan Rẹ to le gba işoba naa. Olugbala wipe: “Nigba ti Ọmọ eniyan yoo yọ ninu ogo Rẹ, ati gbogbo awọn angẹli mimọ Rẹ pẹlu Rẹ, nigba naa ni yoo joko lori itẹ ogo Rẹ: gbogbo awọn orilẹ ede yoo si pejo siwaju Rẹ: yoo si pin wọn niya gege bi oluşọ aguntan ti n pin aguntan ati ewure niya: yoo si ko awọn aguntan si ọwọ ọtun Rẹ, ati awọn ewure si ọwọ osi. Nigba naa ni Ọba yoo sọ fun awọn ti wọn wa ni ọwọ ọtun rẹ wipe, E wa ẹyin alabunkun Baba Mi, ki ẹ jogun işoba ti a ti pese fun yin lati ipilẹşẹ aye

wa.” Matiu 25:31—34. A ti ri lati inu ẹsẹ Iwe Mimọ ti a ka wipe nigba ti Ọmọ eniyan ba wa, a o ji awọn oku dide ni aidibajẹ a o si pa awọn ti wọn wa laaye larada. Nipase ayipada nla yii, a pese wọn silẹ latigba ijọba naa; nitori Pọlu sọ wipe: “Eran ara ati ẹjẹ ko le jogun ijọba Ọlọrun; nitori idibajẹ ko le jogun aidibajẹ.” I Kọrintin 15:50. Ninu ipo ti eniyan wa loni, o le ku, o si ti dibajẹ; şugbọn ijọba Ọlọrun ko le dibajẹ, o wà titi lae. Nitori naa eniyan ko le wọ ijọba Ọlọrun ninu ipo ti o wa bayii. Şugbọn nigba ti Jesu ba de, yoo fun awọn eniyan Rẹ ni aiku; nigba naa ni yoo pe wọn lati jogun ijọba eyi ti wọn ti jẹ ajogun rẹ ki o to di akoko yii.

Awọn wọnyi ati awọn ẹsẹ miran ẹ alaye rẹ fun Miller yekeyeke wipe awọn işeḷe ti a n reti wipe yoo şaaju wiwa Kristi, bii işakoso alaafia ni gbogbo aye ati fifi idi ijọba Ọlọrun mulẹ lori aye, yoo tẹle bibọ lẹkẹji ni. Siwaju si, gbogbo awọn ami akoko ati ipo ti aye wa bá alaye işoteḷe nipa awọn ojo ikeyin mu. O di dandan fun lati gba, nitori ẹko Bibeli nikan, wipe akoko ti a ya soto fun aye yii lati tẹsiwaju ti fẹrẹ pari.

O sọ pe, “Eri miran ti o yamilenu pupopupo ni itoḷeşeeşẹ akoko ninu Iwe Mimọ...Mo ri wipe awọn işeḷe ti a ẹ asoteḷe wọn, ti wọn si ti şeḷe lati ẹyin wa şeḷe laarin akoko kan pato. Ogofa odun şaaju ikun omi (Jenesis 6:3); ojo meje ti yoo şaaju rẹ, pelu ogoji ojo ti ọjò yoo fi rọ (Jenesis 7:4); irinwo odun ti iru omọ Abrahamu a fi ẹ atipo (Jenesis 15:13); ojo meṭa ti ala agbọti ati alase (Jenesis 40:12—20); odun meje ti ala Farao (Jenesis 41:28—54); ogoji odun ninu aginju (Numeri 14:34); iyàn fun odun meṭa ati abọ (I Awọn Ọba 17:11) [wo Luku 4:25]; ...igbekun fun aadọrin odun (Jeremaya 25:11); igba meje ti Nebukadnesa (Daniel 4:13—16); ati oş meji, ati ogota o le meji oş, ati oş kan, ti o jẹ aadọrin oş papọ ti a pinnu fun awọn Ju (Danieli 9:24—27),—awọn işeḷe ti a fi akoko ká mọ fi igba kan jẹ asoteḷe, wọn si wa si imuş gege bi a ti sọ wọn.”

Nitori naa, nigba ti o ri opolopo ilakale akoko bayii ninu ẹko Bibeli rẹ, ti wọn si lo de akoko ipadabo lẹkẹji, gege bi o ti ye si, ko si ohun ti o le ẹ ju ki o ka wọn si “awọn akoko ti a ti yan tẹle,” eyi ti Ọlọrun ti fi awọn iranşẹ Rẹ. Mose sọ wipe, “Ohun ikoko jẹ ti Oluwa Ọlọrun wa: şugbọn awọn nnkan wọnni ti a fi jẹ ti ti wa ati ti awọn omọ wa lae;” Oluwa tun kede nipase woli Amosi wipe Oun “ko ni ẹ ohun kan, şugbọn yoo fi aşiri Rẹ han awọn woli iranşẹ Rẹ.” Diutaronomi 29:29; Amosi 3:7. Nitori naa, awọn akoko ọrọ Ọlọrun le fi igboya reti işeḷe nla ti o tobi julọ lati şeḷe ninu itan eniyan, ti a fi kedere ninu Iwe otito.

Miller sọ wipe, “Bi mo ti ni igbagbo kikun wipe gbogbo Iwe Mimọ ni a fifunni nipa imisi, o si wulo (2 Timoti 3:16); wipe ko wá ni igba kan ri nipa ifẹ eniyan, şugbọn awọn eniyan mimọ ni wọn kọ o bi Ẹmi Mimọ ti mi si wọn (2 Peteru 1:21), ati pe a kọ o fun ‘ikoni wa, ki awa, nipase suuru ati itunu Iwe Mimọ le ni ireti’ (Romu 15:4), mi o le ẹ ju ki n ri awọn abala ti wọn sọ nipa itoḷeşeeşẹ akoko ninu Bibeli gege bi ara ọrọ Ọlọrun, nitori naa, wọn nilo afiyesi tokantokan gege bi awọn abala Iwe Mimọ miran. Nitori naa, mo ri wipe ni şiṣa ipa lati ni oye ohun ti Ọlọrun ri wipe o yẹ ki Oun fihan ninu aanu Rẹ, mi o ni aşẹ lati ré awọn akoko işoteḷe koja.”

Akoko isòtẹlẹ ti o dabi ẹnipe o ẹ afihan kedere akoko ipadabọ lẹkẹji eyi ti o wa ninu Daniẹli 8:14: “Titi di ẹgbẹrun meji le ọdunrun (2300) ọjọ; nigba naa ni a o ya ibi mimọ si mimọ.” Ni titẹle ilana fifi Iwe Mimọ ẹ olutumọ ara ẹ, Miller kẹkọ wipe ọjọ kan ninu asọtẹlẹ ti a lo akajuwe fun tumọ si ọdun kan (Numeri 14:34; Isikiẹli 4:6); o ri wipe 2300 ọjọ ninu asọtẹlẹ, tabi iye ọdun bẹ, yoo gun jinna réré koja asiko awọn Ju, nitori naa, ko le jẹ ibi mimọ ti akoko naa. Miller gbagbọ ninu igbagbọ ti o wọpọ nigba naa wipe aye ni ibi mimọ ni akoko Kristeni, nitori naa, o ni oye wipe yiya ibi mimọ si mimọ ni Daniẹli 8:14 ẹ afihan fifọ aye mọ pẹlu ina ni igba wiwa Kristi lẹkẹji. Nitori naa, bi a ba le mọ ibẹrẹ ti o tona fun 2300 ọjọ, o sọ wipe, a yoo le mọ ni kiakia igba ipadabọ lẹkẹji. Bayii ni a o ẹ fi akoko imudopin nla naa han, akoko ti a yoo mu ohun gbogbo ti akoko yii, pẹlu “gbogbo igberaga, iwuga ati asan, iwa ika ati ijẹniniya ẹ, yoo wa si opin;” nigba ti a yoo “mu ẹgan kuro lori ilẹ aye, a yoo pa iku run, a o fi èrè fun awọn iranṣẹ Ọlọrun, awọn woli, ẹni mimọ, ati awọn ti wọn bẹru orukọ Ẹ, ti a o si pa awọn ti n pa aye run run.”

Pẹlu ifọkansin tuntun ti o jinlẹ si, Miller tẹsiwaju ninu ayẹwo awọn asọtẹlẹ, tosan toru ni o fi jin fun kikekọ ohun ti o wa dabi ẹnipe o ẹ pataki si jojo, ti o si n gba gbogbo ifẹ ọkan ẹ. Ni ori kejo iwe Daniẹli, ko ri ohun ti o le fi mọ ibẹrẹ 2300 ọjọ; bi o tilẹ jẹ wipe a paṣẹ fun angẹli Gebureli lati jẹ ki iran naa o ye Daniẹli, alaye apa kan ni o fun un. Bi a ti n fi iran inunibini nla ti yoo de ba ijo han woli naa, aarẹ mu. Ko le fi ara da a mọ, angẹli naa fi silẹ fun igba kan. Daniẹli “daku, o si ẹ aarẹ fun ọjọ diẹ.” O sọ pe, “Iran naa yami lenu, sugbon ko ye ẹnikankan.” Sibẹ Ọlọrun ti paṣẹ fun iranṣẹ Ẹ: “Mu ki ọkunrin yii o ni oye iran naa.” A nilati mu aṣẹ naa ẹ. Ni igboran si, angẹli naa, lẹyin igba diẹ pada to Daniẹli wa, o wipe: “Mo wa lati fun ọ ni ọgbon ati oye;” “nitori naa jẹ ki ọrọ naa ki o ye ọ, ki o si wòye iran naa.” Daniẹli 8:27, 16; 9:22, 23, 25—27. Koko ọrọ pataki kan wa ninu iran ori kejo ti a koi tii ṣalaye, iye ni eyi ti o ni i ẹ pẹlu akoko—akoko 2300 ọjọ; nitori eyi, angẹli naa, nigba ti o pada sinu alaye ẹ, tẹnumọ koko ọrọ nipa akoko pupopupo:

“Aadọrin ọṣẹ ni a pinnu fun awọn eniyan ẹ, ati sori Ilu Mimọ ẹ.... Nitori naa, mọ ki o si ye ọ wipe lati jijade lo aṣẹ lati mu Jerusalemu bọ sipo ati lati tun un kọ titi di akoko Mesaya Omọ alade, yoo jẹ ọṣẹ meje ati ọṣẹ mejilelogota: a yoo tun igboro ati odi ẹ ẹ, ani ni akoko wahala. Lẹyin ọṣẹ mejilelogota, a yoo ge Mesaya kuro, sugbon ki i ẹ fun ara Ẹ...Yoo si fi idi majemu naa mulẹ pẹlu ọpọlọpọ fun ọṣẹ kan; laarin ọṣẹ naa, yoo mu ki irubọ ati ọrẹ ẹbọ o wa si opin.”

A ran angẹli naa wa nitori ati lẹ ẹ alaye koko ọrọ ti ko ye ninu iran ori kejo, ọrọ ti o ni i ẹ pẹlu akoko—”titi fi di 2300 ọjọ; lẹyin naa ni a o ya ibi mimọ si mimọ.” Lẹyin ti o ti sọ fun Daniẹli “lati ni oye ọrọ naa, ki o si wòye iran naa,” awọn ọrọ akọkọ ti angẹli naa sọ ni wipe: “Aadọrin ọṣẹ ni a ti pinu sori awọn eniyan ẹ ati sori Ilu Mimọ ẹ.” Ọrọ ti a tumọ si pinnu ni o tumọ si “ké kuro.” Aadọrin ọṣẹ, ti o duro fun ẹdẹgbẹta o din mewa (490) ọdun, ni angẹli naa sọ wipe a gé kuro ni o ni i ẹ pẹlu awọn Ju ni ọna pataki. Sugbon nibo ni a o ti gé wọn kuro? Niwọn igba ti o jẹ wipe 2300 ọjọ ni akoko kan ṣoṣo ti a menuba ni ẹṣẹ ikejo, o gbodo jẹ wipe lati ara akoko naa ni a o ti gé aadọrin ọṣẹ kuro; nitori naa aadọrin ọṣẹ nilati jẹ ara 2300

ojo, ti akoko mejeeji naa si nilati berẹ papọ. Angẹli naa sọ pe, aadọrin ọsẹ naa yoo berẹ lati jijade lọ aṣẹ lati mu Jerusalemu bọ sipo ati lati tun un kọ. Bi a ba le mọ ojo ti a pa aṣẹ yii, a yoo le mọ ibere akoko nla ti 2300 ojo.

A ri aṣẹ naa ninu ori keje iwe Ẹsra. Ẹsẹ 12-26. Oba Artaxerxes ni o pa aṣẹ naa ni ọna ti o peye julọ ni 457 B.C. Şugbọn ni Ẹsra 6:14, a sọ wipe a kọ ibi mimọ ni Jerusalemu “gege bi aṣẹ [“ofin”] Cyrus, ati Dariusi, ati Artaxerxes oba Persia.” Awọn oba metẹta wonyi, ni pipa aṣẹ yii, ni titun pa, ati ni pipari re, fun ni awọn ohun ti asọtẹlẹ nilo lati berẹ 2300 ojo. Bi a ba fi 457 B.C, nigba ti aṣẹ yii jade ni kikun se ojo ti a pa aṣẹ yii, gbogbo alaye nipa asọtẹlẹ ti aadọrin ọsẹ ni a o ri wipe won ti wa si imuse.

“Lati igba jijadelọ aṣẹ lati tun Jerusalemu kọ titi di igba Mesaya Omọ Alade yoo je ọsẹ meje ati ọgọta o le meji”—eyi ni ọsẹ mokandinlaadọrin tabi 483 ọdun. Aṣẹ Artaxerxes berẹ ise ni akoko ikore ni ọdun 457 B. C. Berẹ lati ojo yii, 483 ọdun lọ dé akoko ikore

A. D. 27. Ni akoko naa, asọtẹlẹ yii wa si imuse. Oro ti n je “Mesaya” tumọ si “Eni Ami ororo.” Ni akoko ikore A. D. 27, Johanu ri Kristi bọmi, O si gba ifami ororo yan ti Ẹmi. Apostoli jeri wipe “Olurun fi ami ororo yan Jesu pelu Ẹmi Mimọ ati agbara.” Iṣe 10:38. Olugbala funra Re kede wipe: “Ẹmi Oluwa n be lara Mi, nitori ti O ti fi ami ororo yan Mi lati waasu iyinrere fun awọn otosi.” Luku 4: 18. Leyin itebomi Re, O lo si Galili “O n waasu iyinrere ijoba Olurun, O n wipe, Akoko naa de.” Maku 1:14, 15.

“Yoo si fi idi majemu naa mulẹ pelu opolopo fun ọsẹ kan.” “Oṣe” ti a n sọ nibi ni ọsẹ ti o keyin ninu aadọrin ọsẹ; ọdun meje ti o keyin ninu akoko ti a lakale fun awọn Ju. Ni aarin akoko yii, ti o berẹ ni A. D. 27 titi de A. D. 34, Kristi funra Re ni akoko, ati leyin eyi, nipase awọn omọ eyin Re fi ipe iyinrere fun awọn Ju ni pataki julọ. Bi awọn apostoli ti n jade lọ pelu iroyin ayọ ti ijoba naa, ikilo Olugbala ni pe: “E mase to awọn Keferi lo, ki e masi se wo ilu awọn ara Samaria: şugbọn ki e lo si ọdọ awọn aguntan ti o sonu ni ile Israeli.” Matiu 10:5, 6.

“Ni aarin ọsẹ naa, yoo mu ki ebọ ati ore ebọ o wa si opin.” Ni A. D. 31, ọdun meta aabo leyin itebomi Re, a kan Oluwa wa mọ agbelebu. Pelu ebọ nla ti a ru ni ori Kalfari, eto isin irubọ ti o n toka si Ọdọ Aguntan Olurun fun egberun merin ọdun wa si opin. Apejuwe ti pade ohun ti o n toka si, gbogbo irubọ ati ore ati eto irubọ imukuro ese ni won wa si opin.

Aadọrin ọsẹ tabi 490 ọdun ti a ya sotọ fun awón Ju pari, gege bi a ti ri ni A. D. 34. Ni akoko yii, nipase ipinu Sanhendrin awọn Ju, orile ede naa fi edidi di bi o ti se kọ iyinrere silẹ nipa bi o ti se pa Stefanu, ti o si se inunibini si awọn atele Kristi. Nigba naa ni iyinrere igbala ki i ti i se fun awọn ti a yan nikan mọ, ti a si fifun araye. Inunibini je ki awọn omọ eyin o sa kuro ni Jerusalemu, won si n “waasu oro naa ni ibikibi ti won ba lo.” “Filipi lo si ilu Samaria, o si waasu Kristi fun won.” Lati orun wa, a ran Peteru lati waasu iyinrere fun Koneliu, oluberu Olurun; a si jere Polu alagidi sinu igbagbo Kristi, a fun ni ojuse lati gbe iroyin ayọ naa “jinna rere lo si ọdọ awọn Keferi.” Iṣe 8:4, 5; 22:21. Gbogbo apejuwe inu asọtẹlẹ ni won wa si imuse regiregi titi debi, laiseyemeji, a fi idi ibere aadọrin ọsẹ mulẹ si 457 B. C., o si pari ni A.

D. 34. Lati inu alaye yii, ko nira lati mọ opin 2300 oṣo. Nigba ti a gé aadọrin ọṣe—490 oṣo—kuro ninu 2300, 1810 oṣo ni ti o ku silẹ. Lẹyin opin 490 oṣo, 1810 oṣo koi tii wa si imuṣe. Lati A. D. 34, 1810 ọdun pari si 1844. Nitori naa, 2300 oṣo ti inu Daniẹli 8:14 pari si 1844. Ni opin akoko nla ti a sọtẹlẹ yii, lori ẹri angẹli Olorun, “a o ẹ iwenumọ ibi mimọ.” Bayii ni a ẹ fi akoko ti a o ẹ iwenumọ ibi mimọ—eyi ti ọpọlọpọ eniyan gba wipe yoo ẹlẹ ni akoko wiwa lẹkeje—hàn kedere.

Miller ati awọn akegbẹ ẹ kọkọ gbagbo wipe 2300 oṣo yoo pari ni igba oḡbin ni 1844, ẹḡbọn asọtẹlẹ toka si akoko ikore ọdun naa. Iṣitumọ abala yii kó ijakulẹ ati iporuuru ọkan ba awọn ti wọn ti yan oṣo yii gẹgẹ bi akoko wiwa Oluwa. Ẹḡbọn eyi ko dín agbara iṣowosoro wọn ku, eyi ti o fihan wipe 2300 pari ni 1844, ati pe iṣẹlẹ nla ti a ẹ afihan ẹ ni ẹṣe iwenumọ ibi mimọ yoo ẹlẹ.

Ni kikọ ẹkọ Bibeli bi o ti n ẹ, lati le fihan wipe wọn ẹ ifihan lati ọdọ Olorun, Miller, lati ibere wa, ko ni ero lati ri koko ọrọ ti o ri yii. Oun funra ẹ ko le dede fi ọwọ soya lori ayorisi ikẹkọ ẹ. Ẹḡbọn ẹri lati inu Bibeli han kedere o si lagbara ju ohun ti a le ti si ẹgbẹ kan lẹ.

Ọdun meji ni o fi jin fun ẹkọ Bibeli, ni 1818, nigba ti o ri aridaju wipe nibii ọdun marundinlẹḡbọn si akoko yii, Kristi yoo wa fun irapada awọn eniyan Ẹ, Miller sọ wipe, “Mi o nilo lati sọ iru ayọ ti o kun ọkan mi nitori iṣẹlẹ alayọ yii, tabi iṣona gbigbona ọkan mi lati kopa ninu ayọ awọn ti a rapada. Bibeli wa di iwe tuntun fun mi. Nitootọ, o ẹ ibi àṣe fun ironu; gbogbo ohun ti o ṣokunkun, ti ko yen tabi ti o farasin ninu ikọni ẹ ni wọn kuro ninu ọkan mi nitori imọlẹ ti ó wa yọ lati inu oju ewé mimọ ẹ wa; ah! bawo ni otitọ ẹ ti mọlẹ to, ti o si logo to! Gbogbo itakora ati aidọgba ti mo ri ninu ẹ tẹlẹ ti lẹ; lootọ ọpọ awọn abala ni oye wọn ko temilorun to, sibẹ imọlẹ ti o pọ tan jade lati inu ẹ lati tan imọlẹ si iye mi ti o ṣokunkun tẹlẹ, ti mo fi ni inudidun ni kikọ ẹkọ Iwe Mimọ ti emi ko lero tẹlẹ wipe a le ri ninu awọn ikọni ẹ.” “Pẹlu igbagbo wipe a ẹ isọtẹlẹ iru iṣẹlẹ nla bayii ninu Iwe Mimọ,

ti yoo ẹlẹ ni akoko diẹ si igba ti a wa yii, ibeere wa si ọkan mi pẹlu agbara nla ti o sọ nipa ojuse mi si araye latari ẹri ti wọn nipa lori ọkan mi.” Ko le ẹ ki o ma ro wipe ojuse oun ni lati tan imọlẹ ti oun ti gba si awọn miran. O reti lati ni atako lati ọdọ awọn alaiwabiolorun, ẹḡbọn o ni igboya wipe gbogbo Kristeni ni yoo yọ ninu ireti lati pade Olugbala ti wọn sọ wipe wọn fẹran. Iḡeru kan soṣo ti o ni ni wipe, ninu ayọ nla wọn fun ireti idande ologo, eyi ti yoo wa si imuṣe laipe, ọpọlọpọ ni yoo gba ikọni naa laise ayewo Iwe Mimọ finifini lati mọ boya o ẹ ootọ. Nitori naa, o lora lati kede ẹ, ki o ma ba wa ninu aṣise, ki o masi ẹ ẹ awọn miran lona. Bayii ni o ẹ ẹ atunyewo awọn ẹri ti wọn kin awari ẹ lẹyin, ti o si wo gbogbo iṣoro ti wọn ba wa si lẹkan finifini. O ri wipe awọn ibeere naa poora niwaju imọlẹ ọrọ Olorun, bii kurukuru tii ẹ niwaju oorun. Ọdun marun ni o fi ẹ awọn ohun ti wọn ẹ ki o gbagbo wipe igbagbo oun tona.

Bayi, ojuse lati sọ igbagbo ẹ fun awọn miran, ti Bibeli fi kọni ni kedere wa kun lẹkan pẹlu agbara lakotun. O sọ pe, “Nigba ti mo ba n ẹ iṣe mi, o n ro gbomogbomọ ni eti mi pe,

‘Lọ ki o si sọ fun araye nipa inu ewu ti wọn wa.’ Eṣe yii saba maa n wa si ọkan mi: ‘Nigba ti mo ba sọ fun ẹlẹṣe, A! iwọ eniyan buburu, kiku ni iwọ yoo ku; bi iwọ ko ba sọ lati ẹ ikilọ fun ẹlẹṣe kuro ninu ọna rẹ, ẹlẹṣe naa yoo kú ninu aṣedeede rẹ; ẹgbọn ẹjẹ rẹ ni Emi yoo beere lọwọ rẹ. Ẹgbọn bi o ba kilọ fun ẹlẹṣe lati yipada kuro ninu ọna rẹ, yoo ku ninu aṣedeede rẹ, ẹgbọn iwọ ti gba ọkan rẹ la.’ Isikieli 33:8, 9. Mo mọ wipe bi a ba le kilọ fun awọn eniyan buburu daradara, ọpọlọpọ wọn ni yoo ronupiwada, ati pe bi mi o ba kilọ fun wọn, a o beere ẹjẹ wọn ni ọwọ mi.”

O bẹrẹ si nii sọ ohun ti o gbagbọ fun awọn eniyan lokoọkan nigba ti o ba ri anfani, ti o si n gbadura ki awọn alufa diẹ baa le ni imọlara agbara wọn, ki wọn si fi ara wọn jin fun wiwaasu rẹ. Ẹgbọn ko le mu igbagbọ wipe oun ni ojuṣe lati fun awọn eniyan ni ikilọ kuro. Awọn ọrọ wọnyi saba maa n sọ si lọkan: “Lọ sọ fun araye; ẹjẹ wọn ni Emi yoo beere lọwọ rẹ.” Fun ọdun meṣan, o duro, ti ẹru naa si wọ ọ lọkan, titi di 1831, nigba ti o sọ awọn idí fun igbagbọ rẹ ni igba akọkọ.

Gege bi a ti pe Eliṣa lati ibi ti o ti n tẹle malu ninu oko, lati gba agbada iyasimimọ si ipo woli, bẹẹ gege ni a pe William Miller lati kuro ni idi ohun ti o fi n ṣiṣe oko lati waasu awọn ohun ijinlẹ ijọba ọrun si awọn eniyan. O bẹrẹ iṣe rẹ pẹlu iwariri, o dari awọn olugbọ rẹ lẹṣeṣe ninu awọn akoko isọtẹlẹ titi de ifarahan lẹkeji Kristi. Pẹlu gbogbo akitiyan o ni okun ati igboya bi o ti ri ti ifẹ fun ọrọ rẹ n gbilẹ si.

Nitori ipe awọn arakunrin rẹ, ninu eyi ti o ti gbọ ipe Ọlọrun, ni Miller fi gba lati sọ igbagbọ rẹ ni gbangba. Bayii o ti pe ọmọ aadọta ọdun, ko mọ bi wọn ti n sọrọ ni ita gbangba, aikunju oṣuwọn fun iṣe ti o wa niwaju rẹ si di ẹru wọ ọ lọrun. Ẹgbọn lati ibere wa, a bukun iṣe rẹ pẹlu igbala awọn eniyan. Ẹkọ rẹ akọkọ fa isoji ninu ẹsin, ninu eyi ti idile metala ronupiwada, ti o si ku eniyan meji silẹ. Logan ni a rọ ọ lati sọrọ ni awọn ibomiran, ati pe o fere jẹ wipe ni ibi gbogbo, iṣe rẹ saba maa n yori si isoji ninu iṣe Ọlọrun. Awọn ẹlẹṣe n yipada, awọn Kristeni n jowọ ara wọn silẹ fun iṣe Ọlọrun si, awọn ti wọn gbagbọ wipe Ọlọrun ko naani aye yii mọ ati awọn alaigbagbọ gba otitọ Bibeli ati ẹsin Kristeni gbọ. Ẹri awọn ti o ṣiṣe laarin wọn ni wipe: “O de ọdọ awọn eniyan kan ti ẹlomiran ko le de.” O ṣe iwaasu rẹ lati ta iye awọn eniyan ji si ohun nla ti ẹsin ati lati da ifẹ aye ati ifẹkufẹ ara ti akoko naa duro.

O fere jẹ wipe ni gbogbo ilu ti o lọ ọpọlọpọ eniyan, ni ibomiran, ni ọgọrọrun, ni wọn yipada latari iwaasu rẹ. Ni ọpọlọpọ ilu wọn ṣi ilẹkun ile ijọsin awọn Protestant silẹ fun laika ijọ wọn si, ti iwe ipe lati ṣiṣe si n wa ni pataki julọ lati ọdọ awọn alufa ijọ miran. O jẹ ipinu rẹ lati maṣe ṣiṣe nibi ti a ko ba ti pe e, sibẹ ko pẹ ti o fi ri wipe oun ko le dahun si aabọ ninu awọn iwe ipe ti wọn fun un.

Ọpọ awọn ti ko gbagbọ ninu ero rẹ nipa igba gan ni pato fun ipadabọ lẹkeji ni igbagbọ wipe nitootọ, Kristi n bọ wa ati wipe, o sunmọle ati wipe wọn nilo imurasilẹ. Ninu awọn ilu miran, iṣe rẹ ni awọn ami ti o yato. Awọn ti n ta ọti fi oja wọn silẹ ti wọn si sọ ibi itaja wọn di ile ipade; a tu awọn ibi ti a ti n ta tẹtẹ ka; awọn alaigbagbọ ati awọn ti wọn gbagbọ wipe Ọlọrun ko naani aye mọ, awọn ti wọn gbagbọ wipe gbogbo eniyan ni a o gbala, ani ati awọn

ti wọn buru julọ ni wọn ẹ atunṣe, diẹ ninu wọn ni o jẹ wipe wọn koi tii wọ inu ile ijọsin fun oṣo pipe. Oriṣiriṣi awọn ile ijọsin dá ipade adura silẹ ni ibi gbogbo, fun bi aarin wakati kọọkan, awọn oniṣowo a peṣo pọ ni ọsan fun adura ati isin. Ko si ariwo ti ko nitumọ, ẹgbẹ gbogbo awọn eniyan ni wọn wa ni idakejẹ toṣoṣo. Iṣe rẹ, bii ti awọn Alatunṣe iṣaaju, jẹ lati ẹ eniyan loye ki o si pe ẹri ọkan si ojuṣe rẹ, kii kan i ẹ lati ru ẹmi awọn eniyan soke nikan lasan.

Ni 1833 Miller gba iwe aṣe lati waasu lati ọdọ iṣo Baptist, ọmọ iṣo eyi ti o n ẹ. Ọpọ awọn alufa inu iṣo rẹ naa ni wọn fi ọwọ si iṣe rẹ, o si tẹsiwaju ninu awọn akitiyan rẹ nitori pe wọn fi ọwọ si ni ọna ti o ba ofin mu. O rinrinajo, o si waasu laisinmi, bi o tilẹ jẹ wipe laarin New England ati Middle States nikan ni o ti n ṣiṣe. Fun ọdun diẹ, owo ara rẹ ni o n ná, ẹgbẹ lẹyin eyi, owo ti o n ri ko to lati rin irinajo lo si ọpọ awọn ibi ti a ti pe e. Nitori naa, iṣe itagbangba rẹ, dipo ki o sọ ọ di ọlọrọ, o gba awọn ohun ini rẹ ti o rọra n dinku si ni ní akoko igbe aye rẹ yii. Idile rẹ pọ, ẹgbẹ nitori pe wọn n mura ṣiṣe, wọn si n ṣowo na, oko rẹ to gbogbo wọn jẹ.

Ni 1833, ọdun meji lẹyin ti Miller bẹrẹ si ni ẹ alaye awọn ẹri fun wiwa Kristi laipe ni ita gbangba, ami ti o keyin, eyi ti Olugbala ẹleri gẹgẹ bi ami wiwa Rẹ lẹkeji, fi ara han. Jesu sọ pe: “Awọn irawọ yoo jabo lati oju ọrun.” Matiu 24:29. Johanu ninu iwe Ifihan, bi o ti n wo awọn iran iṣeṣe ti yoo ṣaaju oṣo Ọlọrun sọ wipe: “Awọn irawọ ọrun jabo si aye, ani bi igi ọpọṣo ti i rẹ eso rẹ ti koi tii gbo nigba ti afẹfẹ nla mi i.” Ifihan 6:13. Aṣoṣe yii ni imuṣe ti o lagbara ti o si banileru ninu awọn “irawọ ti wọn jabo ni November 13, 1833. Eyi ni iṣeṣe irawọ ti o jabo ti o pọ ti o si yanilenu julọ ninu itan; “uju ọrun, ni gbogbo United States, fun wakati diẹ, kun fun idarudapo imọlẹ! Ko si iru iṣeṣe oju ọrun bẹ ti o ti ṣeṣe ri ni orile ede yii, lati igba ti a ti tẹdo si ori rẹ, awọn egbe kan ni ilu fi tiyanutiyanu wo o, awọn miran si n fi tiberutiberu wo o.” “Ọla ati iyanu ẹwa rẹ si wa ni iranti ọpọ eniyan. . .

. Ojo koi tii rọ pupọ to bi irawọ ti rọ sori ile aye; ila oorun, iwo oorun, ariwa ati gusu, bakan naa ni o ri. Ni ọrọ kan o dabi ẹni pe gbogbo oju ọrun n yi biri...Iṣeṣe naa, bi Professor Silliman ti ẹ alaye rẹ ninu Journal ni a ri ni gbogbo North America...Lati ago meji titi fi di oju mọmọ, ko si ikuuku tabi idarudapo loju awosanma, imọlẹ ti n dan n fi ara han ni oju ọrun.”

“Nitooto, ko si ede kan ti o le ẹ alaye didan iṣeṣe ogo naa; ...eni ti ko ri ko le mọ bi ogo rẹ ti pọ to. O dabi ẹni pe gbogbo irawọ oju ọrun ko ara wọn jọ pọ si oju kan naa ni oke, wọn wa n jumọ jabo papọ, pelu iyára mọnamona, si gbogbo oju ile; sibẹ, wọn ko tan—egbeegberun ni wọn n tele ipase egbeegberun, ayafi bi ẹni pe nitori bẹ ni a ẹ da wọn.” “Iṣeṣe ti o dabi igi ọpọṣo ti n rẹ eso rẹ nigba ti afẹfẹ nla ba fẹ lu u ni lootọ, ko ẹ e ẹ lati wo o.”

Ninu New York Journal of Commerce ti November 14, 1833, ayọka gigun kan wa ti o sọ nipa iṣeṣe agbayanu yii, o sọ pe: “Ko si alarojinle tabi omowe ti o tii sọ tabi kọ iru iṣeṣe bii ti eyi ti o ṣeṣe ni aarọ àná yẹn silẹ. Woli kan, fun 1800 ọdun seyin sọ ọ tele gẹgẹ, bi a ba maa ni isoro lati mọ wipe irawọ ti o n jabo tumọ si jijabo irawọ, ...ni ọna ti o gba ṣeṣe yii nikan ni o fi le jẹ ooto.”

Bayii ni eyi ti o keyin ninu awon aami wiwa re, nipa eyi ti Jesu so fun awon omọ eyin Re se fi ara han: “Nigba ti eyin ba ri awon nnkan wonyi, mo wipe o sunmole, ani lenu ilekun.” Matiu 24:23. Leyin awon aami wonyi, Johanu kiyesi,gege bi isele nla ti o tele, awon orun n si gege bi iwe, nigba ti ile n ri, oke ati awon erekuṣu n kuro ni ipo won, ti awon eni buburu, nitori eru, n wa ona lati sa kuro niwaju Omọ eniyan. Ifihan 6:12—17.

Opolopo awon ti won ri irawo ti n jabo wo o gege bi akede idajo ti n bo, “apeere ti o banileru, atona ti o daju, aami aanu, fun ojo nla ti o leru.” Bayi ni a se dari akiyesi awon eniyan si imuse asotele, eyi si je ki opolopo o teti si ikilo nipa ipadabo lekeje.

Ni odun 1840, imuse asotele ni ona ti o yanilenu julọ tun je ki ife awon eniyan o ru soke si. Ni odun meji saaju, Josiah Litch, okan ninu awon asaaju oniwaasu ti n kede ipadabo lekeje, te iwe kan jade nipa iwe Ifihan ori kesan, o so asotele nipa isubu Ottoman Empire. Gege bi isiro re ti so, a o bi agbara yii lule ni A. D. 1840, ni akoko kan ninu osu kejo,” ni ojo die saaju imuse re, o kowe wipe: “Bi a ba gba wipe abala akoko, 150 odun, wa si imuse daradara ki Deacoze to gun ori ite nipa ase awon Turk, ati wipe odun 391 ati ojo marundinlogun, bere ni opin abala akoko yii, yoo pari ni ojo kọkanla osu kejo, 1840 nigba ti a n reti ki agbara Ottoman ni Constantinople o fo. Eyi ni mo gbagbo wipe yoo sele.”

Ni akoko ti a toka si yii gan, Turkey nipase asaju re, gba idaabobo akojopo agbara Europe, bayii ni o se fi ara re si abe aabo awon orile ede Kristeni. Isele yii mu ki akosile naa o wa si imuse regi. Nigba ti a mo eyi, opolopo ni gbangba so wipe ilana ti a fi n tumo isotele ti Miller ati awon akegbere re lo tona, eyi si fun egbe ti n kede ipadabo lagbara to yanilenu. Awon omowe ati awon otokulu ilu darapo mo Miller lati waasu ati lati se itejade awon ero re, bayii ni ise naa se tan kale jojo lati 1840 de 1844.

William Miller ni opolo ti o ye koro, eyi ti o ni nipase ironu ati eko; o tun fi ogbon orun kun eyi nipa siso ara re po mo Orisun ogbon. O je olooto eniyan, ti ko le ma ri ibowofun ati ibolafun awon eniyan nibikibi ti a ba ti bu ola fun isotito ati iwa rere. Ni siso inurere okan tooto po pelu irele Kristeni ati agbara ikoraeni-nijanu, o je olutetisini ti o tun se e rorun lati ba soro, o setan lati teti si ero awon miran, ki o si gbé koko oro won yewo. Laisi igbonara tabi iru-emi-soke, o ye gbogbo ero ati ikoni wo pelu oro Olurun, isoworonu re ti o ye koro ati imo re ninu Iwe Mimo si ran an lowo lati tako iro ati lati se afihan eke.

Sibe ko se ise re laisi atako kikorode. Gege bi o ti sele si awon Alatunse isaaju, awon oluko esin ti won ti di ilumoka ko fi oju rere wo otito ti o n kede. Nigba ti awon oluko wonyi ko le fi Iwe Mimo gbe ara won lese, won bere si i lo ikoni ati oro eniyan, ikoni awon Baba ijo. Sugbon oro Olurun nikansoso ni eri ti oniwaasu otito ti ipadabo gba. “Bibeli, ati Bibeli nikan,” ni akomona won. Nitori ti awon alatako ko le fi Bibeli gbe ara won lese, won wa n lo egan ati ifinisesin. Akoko, ohun ini, ati ebun ni a lo lati se ibalorukoje awon ti o je wipe ese won ko ju wipe won n wona fun ipadabo Oluwa won pelu ayo ati pe won n gbiyanju lati gbe igbesi aye mimo, ti won si n gba awon iyoku niyanju lati mura sile fun ifarahan Re.

A ɛ ɛ ɛ takuntakun lati yi ɔkan awon eniyan pada kuro ninu ɔro nipa ipadabo lekekeji. A ɛ afihan re bi enipe ese ni, ohun ti o ye ki o ti eniyan loju ni lati ko nipa awon isotele ti won ni i se pelu wiwa Kristi ati opin aye. Bayi awon ijo ti won gbajugbaja se te igbagbo ninu ɔro Olorun ri. Ikoni won so ni di alaigbagbo, ti opolopo si yan lati rin ninu ifekufe alaiwabiolorun won. Awon olupilese iwa buburu si so wipe awon onireti ni won fa a.

Nigba ti awon ologbon n se atele re ti awon eniyan si ti n fi tokantokan teti silẹ, oruko Miller ki i jade ninu iwe atejade awon ijo ayafi lati fi se eleya tabi bi won ba fe se atako re. Atako awon oluko esin ki awon alaibikita ati alaiwabiolorun laya, won n lo ɔro ti ko to, awon awada ti ko ye, ti ko ponmile, ninu akitiyan won lati ko iwosi ba ati se re. A fi egan pe, baba agbalagba naa, ti o fi irorun ile re silẹ lati rin irinajo pelu owo ara re lati ilu de ilu, lati ileto de ileto, ti o n sise laisinmi lati jise ikilo idajo ti o sunmole fun araye, ni elerokero nipa esin, opuro ati eletan eniyan.

Esin, iro ati eebu ti a fi bu je ki awon ontewe ti ki i se ti esin o fesi pelu ibinu. “Lati dahun si ɔro ti o lo la ti o si ni atubotan ti o leru,” pelu ɔwo yepere ati awada ni awon aye kede wipe “kii tile n se wipe o n fi ero awon ti n kede, ti won si n koni nipa re se efe nikan,” sugbon “o tumo si fifi ojo idajo sefe, fifi Olorun funra Re sefe, ati kikegan eru ile idajo Re.”

O olupilese gbogbo iwa buburu n wa ona, ki i se lati ba agbara iwaasu ipadabo je nikan, sugbon lati pa ojise naa funra re. Miller je ki otito inu Iwe Mimo o wo okan awon olugbo re lo, o ba ese won wi, o damu iteraenilorun won, awon ɔro taara re ti n woni loka si fa ikorira won. Atako awon omo ijo si se iranse re mu awon oniwaibaje loka le lati se ju bee lo; awon ota pero lati gba emi re nigba ti o fe kuro ni ibi ipade. Sugbon angeli mimo po nibe, okan ninu won, ninu awo eniyan fa iranse Oluwa lowo kuro lowo ibinu opo ero lo si ibi aabo. Koi tii pari se re, Satani ati awon asaju re si n baku ninu erongba won.

Pelu gbogbo atako wonyi, ife awon eniyan ninu egbe ti n kede ipadabo tubo n po si. Lati bii awon eniyan die, won ti di egbelegebe. Won lo si orisirisi ile ijosi, sugbon leyin igba die, emi atako dide si awon ti won yipada, awon ijo si bere si ni ba awon ti won gba ero Miller gbo wi. Iwa yii mu ki o kowe lati fesi, ninu iwe ti o ko si gbogbo Kristeni, o so pe bi awon ikoni oun ba je iro, ki won fi asise oun han lati inu Iwe Mimo.

O so wipe, “Kini a gbagbo ti kii se ɔro Olorun ni o pase fun wa lati gba a gbo, eyi ti eyin gba wipe ohun ni odiwon, odiwon kan so so fun igbagbo ati isesi? Kini a se ti o ye ki o mu iru ibawi nigbangba bayen wa ni atako si wa lati ori pepe iwaasu ati lati ile itewe, ti o tun fun yin ni idi ti o to lati yo wa [awon Onireti] kuro ninu ijo ati ibasepo yin?” “Bi a ba se asise, e fi wa nibi ti a ti se e. E fi wa lati inu ɔro Olorun wipe a se asise; ifi yii ti to; eyi ko le mu wa gbagbo wipe a ko tona; ɔro Olorun nikan ni o le yi igbagbo wa pada. A se agbekale ohun ti a gbagbo pelu ero ati adura, bi a ti n ri eri re lati inu Iwe Mimo.”

Lati igba de igba iru emi aigbagbo kan naa ni awon eniyan fi maa n gba awon ikilo ti Olorun ran si aye nipase awon iranse Re. Nigba ti ese awon eniyan ti won wa saaju ikun omi mu ki omi o kun ori ile aye, O koko fi erongba Re han won, ki won baa le ni anfani lati yi

kuro ninu ọna buburu wọn. Fun oḡofa ọdun ni a fi kede ikilọ leti wọn wipe ki wọn ronupiwada, ki ibinu Ọlọrun ma baa wá fun iparun wọn. Şugbọn iṣe iranṣe naa dabi alọ ni eti wọn, wọn ko si gba a gbọ. Wọn ni igboya si ninu iwa buburu wọn, wọn fi iranṣe Ọlọrun ṣeṣin, wọn tenbẹlu ipẹ re, ani wọn fi ẹsun gbigba nnkan gbọ lainidi kan an. Bawo ni ẹnikan ẹ le duro koju awọn eniyan nla aye? Bi iṣe iranṣe Noah ba jẹ otitọ, kilode ti gbogbo aye ko fi gba a gbọ? Igbagbo ẹnikan ni atako si oḡbọn awọn egbeḡegbe! Wọn ko gba ikilọ naa gbọ, bẹẹ si ni wọn ko wa aabo ninu ọkọ.

Awọn eḡegan tọka si awọn ohun ti a da,—si bi igba ti n lọ ni akoko wọn laiyeṣe, si oju ọrun ti koi tii rojo ri, si papako ti iri alẹ n bomi rin,—wọn si kigbe wipe: “Şe kii ẹ alọ ni o n pa bi?” Pẹlu eḡan, wọn kede wipe oniwaasu ododo ti di onitara gbigbona to ti yan ẹhana; wọn si ṣe iwaju si ní wiwa faaji, wọn si mọmọ rin ni ọna iwa buburu ju ti atijọ lọ. Şugbọn aigbagbo wọn ko di iṣele ti a ti sọ tele lowo. Ọlọrun fi ara da iwa buburu wọn fun igba pipe, O n fun wọn ni anfani pupọ fun ironupiwada; şugbọn nigba ti akoko to, O bẹ idajọ Re wo lori awọn ti wọn ti kọ aanu Re silẹ.

Kristi sọ wipe iru aigbagbo kan naa ni awọn eniyan yoo fi nipa ipadabo Re leḡejeji. Geḡe bi awọn eniyan ni akoko Noah “ko ti mọ titi ti ikun omi fi de, ti o si gba gbogbo wọn lọ; bẹẹ geḡe,” ninu ọrọ Olugbala wa, “ni wiwa Omọ eniyan yoo ti ri.” Matiu 24:39. Nigba ti awọn ti wọn pe ara wọn ni eniyan Ọlọrun ba n darapo mọ aye, ti wọn n gbe bii ti wọn, ti wọn si n dara pọ mọ wọn ninu faaji ti ko to; nigba ti igbadun aye ba di igbadun ijo; nigba ti agogo igbeyawo ba n dun, ti gbogbo eniyan si n wo ojo iwaju fun ọpọ ọrọ aye—nigba naa, logan geḡe bi monamona oju ọrun, ni opin yoo de ba iran ologo ati ireti ẹtan wọn.

Bi Ọlọrun ti ran iranṣe Re lati kilọ fun araye nipa ikun omi ti o n bo, bẹẹ geḡe ni O ran awọn iranṣe Re ti O yan lati ẹ afihan bi idajọ ti o keyin ti sunmọ to. Bi awọn eniyan nigba aye Noah ti kegan asotele oniwaasu ododo, bẹẹ geḡe ni akoko Miller opolopo, ani awọn ti wọn pe ara wọn ni eniyan Ọlọrun ti ẹ kegan ọrọ ikilọ.

Kilo wa de ti awọn ijo ko fi te wogba ikoni ati iwaasu ipadabo Kristi leḡejeji? Nigba ti o jẹ wipe wiwa Oluwa mu eḡbé ati iparun ba awọn eniyan buburu, ti o si kun fun ayọ ati ireti fun awọn olododo. Otitọ nla yii ni o ti n jẹ itunu awọn olooto Ọlọrun lati igba yii wa; kilo wa de, geḡe bi Olupileṣe re, ti o fi di “okuta idigbolu” ati “apata ikose” si awọn eniyan Re? Oluwa wa funra Re ni o şeleri fun awọn omọ eyin Re pe: “Bi mo ba lọ lati pese aye silẹ fun yin, Emi yoo pada wa lati gba yin si ọdọ Emi tikalara Mi.” Johanu 14:3. Olugbala alaanu, ti o wo idanikanwa ati ibanujẹ awọn ateḡe Re, ni o sọ fun awọn angeli lati tu wọn ninu pẹlu idaniloju wipe Oun yoo pada wa ni eniyan, ani geḡe bi O ti lọ si ọrun. Bi awọn omọ eyin ti n teju mọ oke ọrun, lati ẹ awokeyin Eni ti wọn fẹran, awọn ọrọ wonyi ni wọn gbọ: “Eyin ara Galili, eeṣe ti eyin fi n duro wo oju ọrun? Jesu yii kan naa ti a gba kuro lowo yin lọ si ọrun, yoo pada wa bẹẹ geḡe bi eyin ti ri ti O lọ si ọrun.” Iṣe 1:11. Iṣe iranṣe awọn angeli tun sọ ireti wọn ji. Awọn omọ eyin “pada si Jerusalemu pẹlu ayọ nla: wọn si n wa ninu tempili nigba gbogbo, wọn n yin, wọn si n bukun Ọlọrun.” Luku 24:52, 53. Inu wọn ko dun nitori pe Jesu kuro ni

ọdọ wọn, ti a si fi wọn silẹ lati jijakadi pẹlu wahala ati idanwo aye, ẹgbọn nitori idaniloju awọn angẹli naa wipe, yoo pada wa.

Ni akoko yii, ikede nipa wiwa Kristi yẹ ki o dabi eyi ti awọn angẹli ẹ fun awọn darandaran ti Bẹtlehemu, iroyin rere ti ayọ nla. Awọn ti wọn fẹran Olugbala nitootọ ko le ẹ ayafi ki wọn fi ayọ kede iroyin ti o da lori ọrọ Ọlọrun wipe Ẹni ti ireti wọn fun iye ainipekun dale lori n padabọ, kii ẹ lati ẹgan Rẹ, tabi lati kọ Ọ silẹ, tabi lati fi ẹ ẹlẹya, ẹge bi o ti ẹlẹ ni igba wiwa Rẹ lakoko, ẹgbọn pẹlu agbara ati ogo lati ra awọn eniyan Rẹ pada. Awọn ti ko fẹran Olugbala ni wọn fẹ ki O duro sọhun, a ko tun le ri ẹri ti o daju miran wipe awọn ijo ti yapa kuro lẹdọ Ọlọrun ju ibinu ati ikorira ti iṣe iranṣe lati Ọrun wa yii mu wa lọ.

Awọn ti wọn gba ikoni ti ipadabọ ji dide si ironupiwada ati irẹra- ẹni-silẹ niwaju Ọlọrun. Ọpọlọpọ ni wọn duro laarin Kristi ati aye; bayii wọn ri wipe o to akoko lati pinu. “Ohun iye ainipekun wa ẹ otitọ fun wọn. Ọrun sunmọ wọn, wọn si ri wipe wọn jẹbi niwaju Ọlọrun.” A sọ awọn Kristeni ji si igbesi aye ẹmi tuntun. A ẹ ki wọn mọ wipe akoko kúrú, wipe wọn nilati ẹ ohunkohun ti wọn ba fẹ ẹ fun eniyan ni kiakia. Aye faseyin, o dabi ẹnipe a si iye ainipekun silẹ niwaju wọn, ati ọkan wọn, pẹlu ohun gbogbo ti o ni i ẹ pẹlu irọrun tabi wahala aye rẹ, dabi ẹnipe ó keyin si ohun gbogbo ti o nii ẹ pelu aye yii. Ẹmi Ọlọrun ba le wọn O si fi agbara fun ipẹ atọkanwa wọn fun awọn arakunrin wọn, ati fun awọn ẹlẹṣe lati mura silẹ fun ojo Ọlọrun. Ẹri igbe aye ojoojumọ wọn ti ko fa ariwo ẹ ibawi atigbadegba fun awọn omọ ijo lasan ati awọn ti ko ni ẹmi ifaraenijin. Awọn wonyi ko fẹ ki a damu wọn ni bi wọn ti n le faaji, bi wọn ti n fẹ lati ni owo ati ifẹ wọn fun ọla aye. Eyi ni o fa ikorira ati atako fun igbagbo nipa ipadabọ ati si awọn ti n kede rẹ.

Bi koko ọrọ ninu awọn akoko isọtẹlẹ ko ti ẹ e bi ẹbu, awọn alatako rẹ ẹa ipa lati maṣe ẹ ki awọn eniyan o ẹ ayewo rẹ nipa kikọ ni wipe a ti sé awọn asọtẹlẹ pa. Bayii ni awọn Protestant ẹ rin ni ilana awọn ẹlẹsin Romu. Nigba ti ijo padi gbe Bibeli pamọ kuro lẹdọ awọn eniyan, awọn ijo Protestant sọ wipe eyi ti o ẹ pataki ninu ọrọ Ọlọrun—abala eyi ti o sọ nipa awọn otitọ ti wọn ni i ẹ pẹlu akoko wa—kò le yenii.

Awọn alufa ati awọn eniyan kede wipe awọn asọtẹlẹ Daniẹli ati ti Ifihan ẹ awọn ohun ijinlẹ ti ko le yenii. Ẹgbọn Kristi dari awọn omọ ẹyin Rẹ si ọrọ woli Daniẹli nipa awọn iṣele ti yoo ẹlẹ ni akoko wọn, O sọ pe: “Jẹ ki ẹnikẹni ti o ba ka a ki o ni oye.” Matiu 24:15. Ọrọ wipe iwe Ifihan ẹ ohun ijinlẹ ti ko le yenii, tako akọle iwe naa funra rẹ: “Ifihan Jesu Kristi, ti Ọlọrun fi fun, lati fihan awọn iranṣe Rẹ, awọn ohun ti yoo ẹlẹ laipe...Ibukun ni fun ẹni ti o ka a, ati awọn ti wọn gbọ, ọrọ asọtẹlẹ yii, ti wọn si pa awọn ohun ti a kọ sinu rẹ mọ: nitori ti akoko sunmọ etile.” Ifihan 1:1-3.

Woli naa sọ wipe: “Ibukun ni fun ẹni ti o ka a”—awọn kan wa ti ko ni ka a; ibukun naa ki i ẹ fun wọn. “Ati awọn ti wọn gbọ”—awọn kan wa pẹlu ti wọn kọ lati gbọ ohunkohun nipa awọn asọtẹlẹ; ibukun naa ki i ẹ fun awọn ẹgbẹ yii. “Ti wọn si pa ohun ti a kọ sinu rẹ mọ”—ọpọ ni wọn kọ lati tẹti si ikilọ ati iyanju ti o wa ninu Ifihan; ko si ọkan ninu awọn wonyi ti o le gba ibukun ti a ẹleri. Gbogbo awọn ti wọn fi ọrọ asọtẹlẹ ẹ ẹlẹya, ti wọn fi awọn ami

inu rẹ ẹ ẹsin, gbogbo awọn ti wọn kọ lati tun aye wọn ẹ ati lati mura silẹ de wiwa Ọmọ eniyan ko ni ẹ alabukunfun.

Pẹlu ẹri Imisi niwaju wa, bawo ni eniyan ẹ le koni wipe iwe Ifihan ẹ ohun ijinlẹ ti o kọja oye eniyan? O ẹ ohun ijinlẹ ti a fihan, iwe ti a ẹ silẹ. Kikọ nipa iwe Ifihan dari oye eniyan si awọn asọtẹlẹ Daniẹli, ti awọn mejeeji si ẹ afihan ikọni ti o ẹ pataki julọ, ti Ọlọrun fun eniyan, nipa awọn iṣẹlẹ ti yoo ṣẹlẹ ni opin itan aye yii.

A ẹ awọn iṣẹlẹ ti wọn jinlẹ ti wọn si ẹ pataki ninu iriri ijo han Johanu. O ri ipo ewu, ijakadi ati idande nikẹyin fun awọn eniyan Ọlọrun. O ẹ akọsilẹ awọn iṣẹ iranṣẹ ti wọn kẹyin ti yoo mu ki ikore aye yii pọ, boya gẹgẹ bi iti fun àkà ọrun ni o tabi gẹgẹ bi ohun idana fun ina apanirun. Awọn koko ọrọ ti wọn ẹ pataki jojo ni a fi han an, ni pataki julọ fun ijo ti o kẹyin, pe ki awọn ti wọn ba fẹ yi kuro ninu iro wa si otito le mo nipa awọn ewu ati ijakadi ti o wa niwaju wọn. Ko si ẹni ti o yẹ ki o wa ninu okunkun nipa ohun ti n bọwa si ori ilẹ aye. Ki lo de ti aimọkan fi wọpọ nipa abala Iwe Mimọ ti o ẹ pataki yii?

Ki lo de ti awọn eniyan fi n lora lati ẹ ayẹwo awọn ikọni rẹ? Nitari akitiyan omo alade okunkun ni lati maṣe ẹ ki awọn eniyan o ri ohun ti o n ẹ afihan ẹtan rẹ. Nitari idi eyi, Kristi Onifihan, ti O ri ogun ti a o ẹ si kikekọ iwe Ifihan, kede ibukun si ori gbogbo awọn ti wọn yoo ka, gbọ ati ẹ awọn ọrọ asọtẹlẹ.

Ori 19 – Imọlẹ Laarin Okunkun

Iṣẹ Ọlórún nínú aye latí igbá de igbá ṣe afihan, ijọra tí ó yànílẹ̀nú nínú gbogbo iṣẹ Atunṣe nla tabí ẹgbẹ́ ẹ̀sin. Awọn ipilẹ́ tí Ọlórún fí n ba awọn eniyan ló ko yàtọ́. Awọn ẹgbẹ́ pataki tí aṣiko yìí wá nì ibamu pẹ̀lú awọn tí aṭẹ̀yìn wá, iriri ijọ lẹ́yìn wá sì nì ẹ̀kọ́ tí ó ẹ̀yẹbiye fun akoko wá yìí.

Ko si otitọ́ tí a kọ́ kedere nínú Bibeli ju eyi pé Ọlórún nípáṣẹ́ Ẹ̀mí Mímọ́ Rẹ́ nì pataki júlọ́ dari awọn iranṣẹ́ Rẹ́ nì aye nínú ẹgbẹ́ nla fun títẹ̀siwaju iṣẹ́ igbala. Awọn eniyan jẹ́ irin iṣẹ́ nì ọ̀wọ́ Ọlórún, eyi tí Ó n lo latí mu erongba oore ọ́fẹ́ atí aanu Rẹ́ ṣe. Olukuluku nì o nì ipa tirẹ́ latí kọ́; olukuluku nì a fun nì iwọn imọlẹ́, tí ó wulo fun akoko tirẹ́ tí ó sì to latí ran an lẹ́wọ́ latí ṣe iṣẹ́ tí Ọlórún fun latí ṣe. Ṣugbón kọ́ sì eniyan, bí ó tí wu kí Ọ́rún ó bu ọ́lẹ́ fun to, tí ó nì oye kíkún nípá eto irapada nla tabí tí ó mọ́yí nì kíkún, erongba Ọlórún nínú iṣẹ́ tí akoko rẹ́. Awọn eniyan kọ́ nì oye kíkún nípá ohun tí Ọlórún fẹ́ ṣe nípáṣẹ́ iṣẹ́ tí Ó fun wọn latí ṣe; wọn kọ́ nì oye iṣẹ́ iranṣẹ́ tí wọn n kede nì orukọ́ Rẹ́, nì gbogbo ọ́nà tí ó pín sí.

“Njẹ́ ẹ́ lẹ́ wá Ọlórún rí bí? Njẹ́ ẹ́ lẹ́ rí Alagbara tan patapata bí?” “Ero Mí kí í ṣe ero yin, bèẹ́ nì ọ́nà Mí kí í ṣe ọ́nà yin nì Oluwá wí. Nitori bí ọ́rún tí ga ju aye lẹ́, bèẹ́ nì ọ́nà Mí ga ju tí yin lẹ́ atí ero Mí ga ju ero yin.” “Ẹ̀mí nì Ọlórún kọ́ sì ẹ̀lomiran bí Ẹ̀mí, tí ó n sọ́ opín latí ibẹ̀rẹ́, atí latí igbá atijọ́ awọn ohun tí kọ́i tí í ṣẹ́lẹ́.” Jobu 11:7; Aisaya 55:8, 9; 46:9, 10. Aní awọn wólí tí wọn rí oju rere ilalọ́yẹ́ pataki tí Ẹ̀mí kọ́ nì oye kíkún nípá awọn ifihan tí a fífun wọn. Latí akoko ká de omiran nì a n ṣípáya itumọ́ rẹ́, bí awọn eniyan Ọlórún ba tí ṣe nìlọ́ awọn ilana tí ó wá nìbẹ́.

Peteru, nígba tí ó n kọ́ nípá igbala tí a fíhan nípáṣẹ́ iyinrere sọ́ pé: Nì tí igbala yìí “awọn wólí tí beere, wọn sì tí fí pẹ̀lẹ́kutu wá a, tí wọn sọ́tẹ́lẹ́ nípá oore ọ́fẹ́ tí yoo wá sì ọ́dọ́ yin; tí wọn n wá kìnì tabí iru igbá akoko wo nì Ẹ̀mí Kristi tí ó wá nínú wọn sọ́, nígba tí ó sọ́tẹ́lẹ́ nípá ijíyá Kristi atí ogo tí yoo tẹ́lẹ́. Awọn tí a fíhan fun, kí í ṣe fun awọn, tìkàrawọn, ṣugbón awa nì wọn ṣíṣẹ́ fun.” 1 Peteru 11:10—12.

Sibẹ́, bí ó tí lẹ́ jẹ́ wípẹ́ a kọ́ gba awọn wólí laaye latí nì oye kíkún nípá ohun tí a fí fun wọn, wọn n fí tókántọ́kán wá latí rí gbogbo imọlẹ́ tí Ọlórún fẹ́ latí fí. Wọn “beere, wọn tun fí pẹ̀lẹ́kutu wá,” “wọn n wá kìnì tabí iru igbá wo nì Ẹ̀mí Kristi tí ó wá nínú wọn tọ́kà sí.” Iru ẹ̀kọ́ wo nì eleyi jẹ́ fun awọn eniyan Ọlórún nì akoko Kristẹ̀nì, awọn tí a tìtòrì wọn fun awọn iranṣẹ́ Rẹ́ nì asọ́tẹ́lẹ́ wónyí! “Awọn nì a ṣe afi rẹ́ fun, kí í ṣe fun ara wọn, bíkọ́ṣe awa nì wọn jìṣẹ́ fun.” Ṣe ayẹ̀wọ́ awọn eniyan mímọ́ Ọlórún wónyẹn bí wọn “tí n beere, tí wọn sì n fí pẹ̀lẹ́kutu ṣe ayẹ̀wọ́” nípá awọn ifi tì a fí wọn fun awọn tí a kọ́i tí í bí. Fí itara mímọ́ wọn wé aibíkita eyi tí awọn tí ó kẹ́yìn, tí a fí oju rere han fun fí wo ẹ̀bun Ọ́rún. Iru ibawí wo nì eyi jẹ́ fun aibíkita tí ifẹ́ aye atí ifẹ́ irọ́rún fí jẹ́ kí eniyan ó sọ́ pé awọn asọ́tẹ́lẹ́ kọ́ lẹ́ yení! Bí ó tilẹ́ jẹ́ wípẹ́ oye kekere eniyan kò kún oju oṣuwọn latí wọ́ inu imọ́ran Ẹ̀nì Ailopin, tabí nì oye kíkún nípá iṣíṣẹ́jade erongba Rẹ́, sibẹ́, ó saba maa n waye wípẹ́ nitori aṣíṣe tabí aikasi latí ọ́dọ́ wọn nì wọn kọ́ fí nì oye to nípáṣẹ́ iṣẹ́ iranṣẹ́ Ọ́rún. Kí í ṣe igbá diẹ́ nì iye awọn eniyan, aní tí awọn

iranṣe Ọlọrun maa n di nitori ero eniyan, awọn aṣa ati ẹkọ eke eniyan, ti o fi jẹ wipe iwọnba perete ni wọn le ni oye rẹ mọ ninu awọn ohun nla ti O fihan ninu ọrọ Rẹ. Bakan naa ni o ṣe ṣeṣe pẹlu awọn ọmọ ẹyin Kristi, ani nigba ti Olugbala wa pẹlu wọn ninu ara. Iyè wọn kun fun ero ti o wọpọ nipa Mesaya geṣe bi ọba aye, ti yoo gbe Israeli ga de itẹ ijoba gbogbo aye to bẹe geṣe, ti wọn ko fi le ni oye itumọ ọrọ Rẹ ti o sọtẹlẹ nipa ijiya ati iku Rẹ.

Kristi funra Rẹ ti ran wọn jade pẹlu iṣe iranṣe: “Akoko naa de, ijoba Ọlọrun ku si dẹde: ẹ ronupiwada, ki ẹ si gba iyinrere gbọ.” Maku 1:15. Iṣe iranṣe yii da lori asọtẹlẹ Danieli ori keṣan. Ọṣe mọkandinlaadọrin (69) ti angeli naa kede wipe yoo lọ de “Mesaya Ọmọ Alade,” pẹlu ireti giga ati iwona pẹlu ayo, awọn ọmọ ẹyin n fi oju ṣona lati ri idasilẹ ijoba Mesaya ni Jerusalemu lati ṣe ijoba lori gbogbo aye.

Wọn waasu iṣe iranṣe ti Kristi fifun wọn, bi o tilẹ jẹ wipe wọn ṣi i tumọ. Lootọ ni ikede wọn da lori Danieli 9:25, wọn ko ri, ni eṣe ti o tele ni ori kan naa wipe a o ge Mesaya naa kuro. Lati igba ti a ti bi wọn, a ti gbe ọkan lori ireti ogo ijoba aye, ti eyi si jẹ ki oju oye wọn o fọ si alaye asọtẹlẹ ati si awọn ọrọ Jesu pẹlu.

Wọn ṣe ojuṣe wọn nipa fifun orilẹ ede Ju ni ipe aanu, amọ, ni asiko gan ti wọn reti ki Oluwa wọn O gun ori itẹ Dafidi, wọn ri bi a ti mu bi ọdaran, a nà Á, a fi ṣeṣin, a da lẹbi, a si gbe kọ ori igi agbelebu Kalfari. Iru ibanujẹ ati iporuuru ọkan wo ni o wa lọkan awọn ọmọ ẹyin yẹn ni awọn oṣo ti Oluwa wọn sun sinu iboji!

Kristi wa ni akoko gan ati ni ọna ti asọtẹlẹ gba sọ ọ. Eri Iwe Mimọ wa si imuṣe ni rẹgi nipa iṣe iranṣe Rẹ. O waasu iṣe iranṣe igbala, ti “ọrọ Rẹ si wa pẹlu agbara.” Ọkan awọn olugbo Rẹ jẹri si wipe lati Ọrun ni O ti wa. Ọrọ ati Ẹmi Ọlọrun jẹri si ẹri ọrun nipa Ọmọ Rẹ.

Awọn ọmọ ẹyin si ni ife ti ko le ku si Ọga wọn ti wọn fẹran. Sibẹ iyè wọn kun fun aidaniloju ati iyemeji. Ninu irora ọkan wọn, wọn ko ranti awọn ọrọ Kristi nigba naa, ti O tọka si ijiya ati iku Rẹ. Bi Jesu ti Nasareti ba ni Mesaya nitootọ, ṣe wọn a wà ninu ibanujẹ ati ijakulẹ bayii? Ibeere ti o damu ọkan wọn niyii nigba ti Olugbala wọn dubulẹ ninu iboji Rẹ ni akoko Ọjọ Isinmi ainireti yẹn ti o wa laarin iku ati ajinde Rẹ.

Bi o tilẹ jẹ wipe aṣalẹ ibanujẹ ko ara jọ pọ mọ awọn atele Kristi; sibẹ a ko fi wọn silẹ. Woli naa wi pe: “Nigba ti mo ba joko sinu okunkun, Oluwa yoo jẹ imọlẹ si mi...Yoo mu mi wa sinu imọlẹ, emi yoo si ri ododo Rẹ.” “Bẹ ni, okunkun ko muni pamọ kuro lodo Rẹ; sugbọn aṣalẹ n tan bi ọsan ni: bakan naa ni okunkun ati imọlẹ ri ni oju Rẹ.” Ọlọrun sọrọ: “Imọlẹ dide si olododo ninu okunkun.” “Emi yoo mu afoju rin ni ọna ti wọn ko mọ; Emi yoo mu wọn rin ni oju ọna ti wọn koi tii mọ: Emi yoo sọ okunkun di imọlẹ niwaju wọn, ati ohun kọlọkọlọ yoo di nínà. Awọn nnkan wonyi ni Emi yoo ṣe fun wọn, Emi ki yoo si kọ wọn silẹ.” Mika 7:8, 9; O. Dafi 139:12; 112:4; Aisaya 42:16.

Ikede ti awọn ọmọ ẹyin ṣe ni orukọ Oluwa tona ninu ohun gbogbo, awọn asọtẹlẹ ti o tọka si si n ṣeṣe. “Akoko naa ti di mimuṣe, ijoba Ọlọrun ku si dẹde,” ni iṣe iranṣe wọn. Nigba ti “akoko naa” pari, 69 ọṣe ti Danieli 9, eyi ti o lọ de ọdọ Mesaya, “Ẹni Ami Ororo”—Kristi ti gba ami ororo Ẹmi Mimọ lẹyin ti Johanu tẹ Ẹ bọmi ni Jodani. “Ijoba Ọlọrun,” eyi ti wọn kede

wipe o ku si dede, ni iku Kristi da silẹ. Ijoba yii kii şe, gege bi a ti ko won lati gbagbo, ijoba aye. Beẹ ni ki i şe ijoba ojo iwaju, ijoba ainipekun eyi ti a o gbe kale nigba ti “ijoba ati agbara, ati titobi ijoba labẹ orun yoo jẹ ti awon eniyan mimọ Oga Ogo;” ijoba ainipekun naa, ninu eyi ti “gbogbo agbara aye yoo sin In, won yoo si gbọ tire.” Danieli 7:27. Gege bi a ti lo o ninu Bibeli, oro ti a pe ni “ijoba Olorun” ni a lo lati tumọ si ijoba oore ofe ati ijoba ogo. Ijoba oore ofe ni Polu şe alaye re ninu Episteli si awon ara Heberu. Leyin ti o toka si Kristi, alagbawi alaanu, Eni ti o “ni imolara emi aileru wa,” apostoli naa so wipe: “Nitori naa, e je ki a fi agbara wa siwaju ite oore ofe, ki a baa le ri aanu gba, ki a si ri oore ofe.” Heberu 4:15, 16. Ite oore ofe tumọ si ijoba oore ofe; nitori ti a so nipa ite, eyi tumọ si wipe ijoba wa nibẹ pelu. Ninu opolopo owe Re Kristi lo oro “ijoba orun” lati şe alaye ise oore ofe orun lori okan awon eniyan.

Nitori naa ite ogo tumọ si ijoba ogo; ijoba yii ni a so nipa re ninu oro Olugbala: “Nigba ti Omọ eniyan yoo wa ninu ogo Re, ati gbogbo awon angeli mimọ pelu Re, nigba naa ni yoo joko lori ite ogo Re: gbogbo awon orile ede yoo si pejo niwaju Re.” Matiu 25:31, 32. Ijoba yii si wa ni ojo iwaju. A ko ni gbe e kale titi fi di akoko ipadabo Kristi lekeje.

A gbe ijoba oore ofe kale logan leyin ti eniyan şubu, nigba ti a şe eto fun irapada iran ti o jebi. O wa nigba naa ninu eto ati nipase ileri Olorun; nipa igbagbo, awon eniyan le di omọ ijoba naa. Sibẹ, a ko daa silẹ ni pato titi fi di akoko iku Kristi. Ani nigba ti o bere ise Re, Olugbala le yi pada kuro ninu ebọ ti Kalfari nigba ti orikunkun ati aimoore eniyan da A lagara. Ni Gestemane ago iparun mi ni owọ Re. O le nu oogun eje oju Re kuro ki O si je ki iran ti o jebi şegbe ninu aisedeede won. Bi o ba şe eyi, ko ni si irapada fun eniyan ti o şubu. Şugbon nigba ti Olugbala fi emi Re lele, pelu eemi ikeyin Re ti O kigbe, “O pari,” nigba naa ni a fi idi eto irapada lele. A fi onte lu ileri igbala ti a şe fun tokotiyawo elesẹ ni Edeni. Nigba naa ni a wa gbe ijoba alaafia, eyi ti o wa tele nipase ileri Olorun kale.

Nitori naa iku Kristi—isele gan eyi ti awon omọ eyin wo gege bi iparun ti o keyin fun ireti won—ni eyi ti o fi idi re mule titi aye. Bi o tile je wipe o mu ijakule kikoro ba won, o je eri ti o ga julọ wipe igbagbo won tona. Işele naa ti o mu ki won kun fun ofo ati iporuuru okan ni eyi ti o si ilekun ireti fun gbogbo awon omọ Adamu, ati lori eyi ti aye ti n bo ati idunu ayeraye fun gbogbo awon olooto Olorun lateyin wa duro le.

Awon erongba aanu ainipekun n wa si imuse won, ani ninu ijakule awon omọ eyin. Nigba ti oore ofe orun ati agbara ikoni Re, “Eni ti o soro bi enikeni kose ti i soro ri” jere okan won, sibe won da idoti igberaga aye ati okanjuwa imo-ti-ara-eni-nikan po mo ife didan ti won ni fun Jesu. Ani ninu yara ti won ti şe ajo irekoja, ni akoko olowo naa nigba ti Oga won ti n wo inu ojiji Getsemani, “ija wa laarin won, lori eni ti o tobi ju.” Luku 22:24. Iran won kun fun ite, ade ati ogo, nigba ti o je wipe niwaju won ni itiju ati irora ogba, gbongan idajo, ati agbelebu Kalfari wa. Igberaga okan won, ongbe won fun ogo aye ni o je ki won di mo eko eke akoko won laiweyin, lati mase kiyesi awon oro Olugbala, ti o fi han won bi ijoba Re ti ri gan an, ti o tun toka si irora ati iku Re. A si gba awon asise wonyi laaye lati dan won wo—o ninilara, şugbon won nilo re—fun atunşe won. Bi o tile je wipe awon omọ eyin şe asise nipa

itumọ işe iranşẹ wọn, ti ireti wọn ko si wa si imuşẹ, sibẹ wọn waasu ikilọ ti Ọlọrun fifun wọn, Oluwa yoo si fi èrè fun igbagbọ wọn, yoo si bu ọla fun igbọran wọn. Awọn ni a fun ni işe ikede iyinrere ologo nipa ajinde Oluwa wọn fun gbogbo orilẹ ede. Lati pese wọn silẹ fun işe yii ni a fi gba işelẹ ti o dabi ẹnipe ó korò laaye.

Lẹyin ajinde Rẹ, Jesu fi ara han awọn ọmọ ẹyin Rẹ ni oju ọna lọ si Emausi, “bẹrẹ lati Mose ati gbogbo awọn woli, O ẹ alaye ohun gbogbo ti a sọ nipa Rẹ ninu Iwe Mimọ fun wọn.” Luku 24:27. Ọkan awọn ọmọ ẹyin ru soke. Igbagbọ soji. A “tun wọn bi sinu ireti ti o wa laaye” ani ki Jesu to fi ara Rẹ han fun wọn. Erongba Rẹ ni lati tan imọlẹ si iye wọn ki O si so igbagbọ wọn mọ “ọrọ asọtẹlẹ ti o daju.” O fẹ ki otitọ o fi ẹşẹ mulẹ ninu ọkan wọn, ki i ẹ şẹ nitori pe Oun ni o sọ ọ lasan, şugbọn nitori ẹri ti a ko le şeyemeji rẹ, ti apeşere ati ojiji ofin ati awọn asọtẹlẹ Majemu Laelae gbé kalẹ. O şẹ pataki ki awọn atẹle Kristi ni igbagbọ ti o duro lori oye, ki i şẹ nitori ara wọn nikan, şugbọn nitori ki wọn baa le fun araye ni imọ Kristi. Gege bi ọna akọkọ ninu kikọni ni imọ yii, Jesu dari awọn ọmọ ẹyin Rẹ lọ si “Mose ati gbogbo woli.” Eyi ni ẹri ti Olugbala ti ó jinde fifunni nipa bi Iwe Majemu Laelae ti şẹ pataki ati bi o ti niye lori to.

Iru iyipada wo ni o şelẹ ninu ọkan awọn ọmọ ẹyin Rẹ bi wọn ti n wo oju Oluwa wọn ti wọn fẹran! Luku 24: 32. Ni ọna ti o peyeju ti tẹlẹ lọ, wọn “ri I, Eni ti Mose ninu ofin, ati awọn woli kọ nipa.” Idaniloju ti o peye ati igbagbọ ti o mọlẹ kedere rọpo ainidaniloju ati iporuuru ọkan. Idi abajọ ti wọn fi “wà ninu tẹmpili nigba gbogbo, ti wọn n yin, ti wọn si n bukun Ọlọrun” lẹyin ti a gba A soke tan. Awọn eniyan, ti o jẹ wipe iku atiniloju Olugbala wọn nikan ni wọn mọ, n wọna lati ri ibanujẹ, iporuuru ati ibaku loju wọn; şugbọn wọn ri idunnu ati işegun. Iru igbaradi wo ni awọn ọmọ ẹyin ri gba fun işe ti o wa niwaju wọn! Wọn ti la idanwo giga koja, wọn si ri bi ọrọ Ọlọrun ti di mimuşẹ ni ọna işegun, nigba ti o dabi ẹnipe ohun gbogbo baku ni oju eniyan. Lati akoko yii lọ, kini o le doju kọ igbagbọ wọn, tabi ti o le ko irewẹşẹ ba ifẹ wọn? Ninu ibanujẹ ti o pọ jojo, wọn ni “itunu ti o lagbara,” ireti ti o jẹ “idakoro fun ọkan, ti o şẹ e fi ọkan tan, ti o duro gbọin.” Heberu 6:18, 19. Wọn ti jẹ ẹlẹri si ọgbọn ati agbara Ọlọrun, o si ti “da wọn loju wipe, ki i şẹ iku, tabi iye, tabi awọn angẹli, tabi awọn ijoye, tabi awọn agbara, tabi ohun ti asiko yii, tabi awọn ohun ti n bọ, tabi oke, tabi ọgbun, tabi ẹda miran,” ni yoo le ya wọn nipa kuro ninu “ifẹ Ọlọrun, eyi ti o wa ninu Kristi Jesu Oluwa wa.” Wọn sọ pe, “Ninu gbogbo nnkan wonyii, a ju aşegun lọ nipase Eni ti o fẹ wa.” Romu 8:38, 39, 37. “Ọrọ Ọlọrun duro titi lae.” 1 Peteru 1:25. Ati “tani ẹni ti n danilẹbi? Kristi ti O ku ni, bẹẹ ni, ti O jinde pẹlu, ti O wa ni ọwọ ọtun Ọlọrun ti O tun n bẹbẹ fun wa.” Romu 8:34.

Oluwa wipe: “Oju ki yoo ti awọn eniyan Mi.” Joẹli 2:26. “Ẹkun le pẹ di alẹ kan, şugbọn ayo n bọ ni owuro.” O. Dafidi 30:5. Nigba ti awọn ọmọ ẹyin wonyi pade Olugbala wọn ni ojo ajinde, ti ọkan wọn n gbina ninu wọn bi wọn ti n tẹti si ọrọ Rẹ; nigba ti wọn ri ori ati ọwọ ati ẹşẹ ti a şa logbẹ fun wọn; nigba ti, şaaju igbasoke Rẹ, Jesu dari wọn lọ si Bẹtani, ti O gbe ọwọ Rẹ soke ni ibukun, ti O wipe, “Ẹ lọ sinu aye gbogbo, ki ẹ si waasu iyinrere,” O fikun wipe, “Kiyesii, Emi wa pẹlu yin titi lae” (Maku 16:15; Matiu 28:20); ni ojo Pentikosti nigba ti

Olutunu ti a şeleri şokale, ti a funni ni agbara lati oke wa, ti okan awon onigbagbo yo pelu imolara wipe Oluwa won ti a gba soke wa pelu won—nigba naa, bi o tile je wipe, gege bii ti Re, oju ona won gba ifirubo ati ijeriku koja, se won a se pasiparo ise iranşe iyinrere oore ofe Re pelu “ade ododo” ti won yoo gba ni igba wiwa Re, fun ogo ite aye, eyi ti o je ireti won ni akoko ise omọ eyin won ni igba isaaaju? Eni ti O “le se pupo ju eyi ti a beere lo tabi ti a le ronun lo,” ti fun won, pelu idapo ijiya Re, ibasepo ayo Re—ayo “mimu opolopo omọ wa sinu ogo,” ayo ti ko se e fenu so, “ogo ainipekun ti o wuwo” ti Polu so pe “ijiya wa kekere yii, ti o wa fun igba die, “ko to lati fi se akawe” re.

Iri awon omọ eyin ti won waasu “iyinrere ijoba naa” ni igba wiwa Kristi lakoko, ni afiwe ninu iriri awon ti won kede iyinrere ipadabo Re lekeje. Bi awon omọ eyin ti jade ti won n kede, “Akoko naa de, ijoba Olurun ku si dede,” bee gege ni Miller ati awon elegbe re kede akoko ti o gun julio, ti o tun keyin ninu akoko isotele ti Bibeli so wipe o fe pari, wipe idajo ku si dede, ati pe ijoba ainipekun ti fe wole. Iwaasu awon omọ eyin nipa akoko duro lori aadorin ose ti inu Danieli 9. Ise iranşe ti Miller ati awon akegbere re waasu kede opin 2300 ojo ti Danieli 8:14, eyi ti aadorin ose wa lara re. Iwaasu ikookan won duro lori imuse abala ototo ninu akosile nla kan naa.

Bi ti awon omọ eyin akoko, William Miller ati awon akegbere re, funra won ko ni oye kikun nipa itumo ise iranşe ti won n waasu. Awon asise ti won ti fi idi mule ninu ijo se idena fun won lati ri itumo ti o tona fun koko ti o se pataki ninu asotele naa. Nitori naa, bi o tile je wipe won kede ise iranşe ti Olurun fifun won fun araye, sibe nipase asise ninu itumo re, won jiya ijakule.

Ni sise alaye Danieli 8:14, “Titi di 2300 ojo; nigba naa ni a o se iwenumo ibi mimo,” Miller gege bi a ti so o, gba ero ti o wopo wipe aye ni ibi mimo, o si gbagbo wipe sise iwenumo ibi mimo tumo si fifo aye mo pelu ina ni igba wiwa Oluwa. Nitori naa, nigba ti o ri wipe a se asotele opin ojo ni pato, o pinu wipe akoko ti a fihan yii ni yoo je akoko bibo lekeje. Asise re waye latari gbigba ero ti o wopo nipa ohun ti ibi mimo tumo si.

Ninu eto ti apeere, eyi ti o je ojiji irubo ati ise alufa Kristi, iwenumo ibi mimo ni eto ti o keyin ti olu-alufa maa n se ninu ise re lododun. O je opin ise iwenumo ese—mimu ese kuro ninu Israeli. O je apeere ise ti o keyin ninu ise iranşe Olu Alufa wa ni orun, ni sise imukuro tabi fi ese awon eniyan Re mo, ti a ko sile ninu iwe orun. Isin yii nilo ise iyewewo, ati ise idajo; wiwa Kristi ninu ikuuku awosanma pelu agbara ati ogo nla ni yoo tele eyi; nitori nigba ti O ba de, a yoo ti se ipinu lori gbogbo oro. Jesu so wipe: “Ere Mi n be pelu Mi, lati fi olukuluku gege bi ise re yoo ti ri.” Ifi 22:12. Ise idajo yii, ti yoo saaju ipadabo lekeje, ni a kede re ninu ise iranşe angeli akoko ti Ifi 14:7: “Beru Olurun, ki e si fi ogo fun; nitori ti wakati idajo Re de.”

Awon ti won kede ikilo yii kede ise iranşe ti o ye ni akoko ti o ye. Sugbon bi awon omọ eyin akoko ti kede, “Akoko naa de, ijoba Olurun ku si dede,” ti o duro lori asotele Danieli 9, nigba ti won baku lati ni oye wipe a se asotele iku Mesaya ninu Iwe kan naa, bee gege ni

Miller ati awon akegbere re waasu ise iranse ti o duro lori Danieli 8:14 ati Ifihan 14:7, sugbon ti won ko ri awon ise iranse miran ti a te jade ninu Ifihan 14, ti o ye ki a fifunni pelu saaju wiwa Oluwa. Bi awon omo eyin ti se asise nipa iru ijoba ti a yoo gbe kale ni opin aadorin ose, beegege ni awon Onireti se se asise nipa isele ti yoo sele ni opin 2300 ojo. Ninu oro mejeeji, won gba tabi won se igboran si asise ti o wopo, eyi ti o fo awon eniyan loju si otito. Awon egbe mejeeji ni won se ife Olorun nipa wiwaasu, awon mejeeji pelu ni sise asise ninu oye ise iranse won, won ri ijakule.

Sibe, Olorun mu ero aanu Re se ni jije ki ikilo idajo o jade bi o ti se jade. Ojo nla naa sunmo etile, ninu isowosise Re, awon eniyan ri idanwo lori akoko kan pato lati le se afihan ohun ti n be ninu okan won. A gbe ise iranse naa kale fun idanwo ati ifomo ijo. A je ki won ri boya ife won wa lori aye yii, tabi lori Kristi ati orun. Won so wipe won feran Olugbala; bayii ki won wa jeri si ife won. Se won setan lati ko ireti ati ife aye sile, ki won si ki Oluwa won kaabo pelu ayo? A gbe ise iranse naa kale lati le je ki won ri ipo ti won wa ninu emi; a ran si won ninu aanu lati ta won ji lati wa Oluwa pelu ironupiwada ti irele. Ijakule naa, bi o tile je wipe o je atubotan isitumo ise iranse ti won fifun ni, o sise fun rere. O dan okan awon ti won so wipe won gba ikilo naa wo. Ninu ijakule won, se won a fi igbonara so iriri won nu ni, ti won a si so igbekele won ninu oro Olorun nu? a bi pelu adura ati irele, won a wa lati mo ibi ti won ti baku lati mo itumo asotele naa?

Melo ninu won ni o je wipe ibero ni o mu won loka, tabi ti won sise nitori igbonara ati oofa okan? Melo ninu won ni ko fi okan kan sise ti won tun je alaigbagbo? Opo ero ni won kede wipe won feran wiwa Oluwa. Nigba ti a pe won lati fi ara da ekan ati itiju araye, ati idanwo ati ijakule, se won a ko igbagbo naa sile bi? Nitori ti bi Olorun ti n ba won lo ko tete ye won, se won a so otito, ti eri ti o han kedere ninu oro Re tileyin, nu bi?

Idanwo yii yoo fi okun awon ti won fi igbagbo tooto se igboran si ohun ti won gbagbo wipe o je ikoni oro ati Emi Olorun han. Yoo ko won, bi iru iriri yii nikan so so ti le koni, ewu ti o wa ninu gbigba ero ati itumo eniyan, dipo ki a fi Bibeli se itumo ara re. Fun awon omo igbagbo iporuuru okan ati ibanuje ti o jeyo latari asise won yoo se ise atunse ti won nilo. Yoo dari won lati ko oko si nipa oro asotele. Won yoo ko lati fi isora se ayewo ipile igbagbo won, ki won si ko ohun gbogbo, bi o ti wu ki gbogbo Kristeni o gba a to, ti ko si ninu Iwe Mimotito sile.

Pelu awon onigbagbo yii, gege bi o ti ri pelu awon omoleyin akoko, eyi ti o dabi enipe o sokunkun si oye won ni akoko idanwo ni yoo han kedere nikeyin. Nigba ti won ba ri "opin Oluwa" won yoo mo wipe, pelu idanwo ti o jade latari asise won, ero ife Re si won n wa si imuse laisi idena. Won yoo ko nipase iriri ibukun wipe O je "oniyonu jojo ati alaanu;" wipe gbogbo ona Re "je aanu ati otito si awon ti won pa majemu ati eri Re mo."

Ori 20 – Isoji Na Ti Eṣin

Ninu asọtẹlẹ iṣe iranṣe angẹli akọkọ ti Ifihan 14, a sọ nipa isoji nla ti eṣin kan labẹ ipolongo wiwa Kristi laipe. A ri angẹli kan ti o n fo “laarin agbede meji ọrun, ti oun ti iyinrere ainipekun lati waasu fun awọn ti n gbe ori ilẹ aye, ati si gbogbo orilẹ ede, ati ẹya, ati ede, ati eniyan.” “Pẹlu ohùn rara”, o kede iṣe iranṣe naa wipe: “Bẹru Ọlọrun ki ẹ si fi ogo fun nitori ti wakati idajo Rẹ de: ki ẹ si jọsin Eni ti o da ọrun ati aye, ati okun, ati awọn orisun omi.” Eṣe 6, 7.

Nitori ti a sọ wipe angẹli ni o n kede ikilọ pataki yii ṣe pataki. Nipasẹ iwa mimọ, ogo, ati agbara iranṣe ọrun, o tẹ ọgbọn Ọlọrun lọrun lati ṣe aṣi bi iṣe ti a fẹ ki iṣe iranṣe yii ṣe ti ṣe pataki tó ati agbara ati ogo ti yoo tẹle. Angẹli naa si n fo ni “agbede meji ọrun,” “ohùn rara”ni a fi kede ikilọ naa, ati kikede rẹ si gbogbo awọn “ti n gbe ori ilẹ aye,” —“si gbogbo orilẹ ede, ati ẹya, ati ede, ati eniyan”—sọ nipa bi ẹgbẹ yii yoo ti yara kankan to ati bi yoo ti tan ka gbogbo aye to.

Iṣe iranṣe naa funra rẹ tan imọlẹ si igba ti ẹgbẹ yii yoo wa. A sọ wipe o wa lara “iyinrere ainipekun;” o si kede ibere idajo. A ti waasu iṣe iranṣe igbala lati igba yii wa; ṣugbọn iṣe iranṣe yii wà lara iyinrere ti a le kede ni akoko ikeyin nikan nitori nigba naa ni o to le jẹ wipe wakati idajo ti de. Awọn asọtẹlẹ wọnyi ṣe aṣiṣe awọn iṣe ti yoo pari si ibere idajo. Eleyi jẹ otitọ ni pataki julọ nipa iwe Daniẹli. Ṣugbọn abala asọtẹlẹ rẹ ti o sọ nipa ojo ikeyin ni a sọ fun Daniẹli pe ki o ti pa, ki o si fi edidi dii “titi fi di akoko ikeyin.” Ayafi igba ti a ba wa ninu akoko ikeyin yii ni a to le kede iṣe iranṣe nipa idajo, lori imuṣe awọn asọtẹlẹ wọnyi. Ṣugbọn woli naa sọ wipe, ni igba ikeyin, “ọpọ ni yoo sa sihin sọhun, imọ yoo si pọ si.” Daniẹli 12:4.

Apostoli Pọlu kilọ fun ijo wipe ki wọn mase wona fun wiwa Kristi ni akoko tire. O sope, “Ojo naa ki yoo wa ayafi bi iyapa ba kọkọ wa ná, ti a si fi eni eṣe ni hàn.” 2 Tẹsalonika 2:3. O di opin akoko iyapa nla naa, ati opin akoko gbogoro ti iṣakoso “okunrin eṣe” ki a to le wona fun wiwa Oluwa wa. “Okunrin eṣe,” ti a tun pe ni “ohun ijinlẹ aisedeede,” “omọ ẹgbé,” ati “eni eṣe ni” duro fun ijo padi, eyi ti, geṣe bi a ti sọ ọ ninu isọtẹlẹ, yoo joba fun 1260 ọdun. Akoko yii pari ni 1798. Wiwa Kristi ko le ṣeṣe saaju akoko yii. Ikilọ Pọlu kari gbogbo akoko Kristeni titi di ọdun 1798. Ni abala akoko yii ni a o kede iṣe iranṣe bibọ leṣejeji.

A koi tii waasu iru iṣe iranṣe yii ri. Pọlu, bi a ti ri, ko waasu rẹ; o tọka awọn arakunrin rẹ si ojo iwaju jijina réré geṣe bi akoko wiwa Oluwa. Awọn Alatunṣe ko waasu rẹ. Martin Luther sun ojo idajo si bii 300 ọdun siwaju lati akoko tire. Ṣugbọn lati 1798, a ti ṣi iwe Daniẹli silẹ, imọ nipa isọtẹlẹ ti pọ si, ti ọpọlọpọ si ti kede iṣe iranṣe ti idajo ti o sunmọ etile.

Geṣe bi iṣe Atunṣe nla ti ọrundun kerindinlogun, ẹgbẹ ti n kede ipadabọ farahan leṣejeji naa ní awọn orisirisi orilẹ ede ti wọn ti n ṣe eṣin Kristeni. Ni ilẹ Europe ati Amẹrika, a dari awọn eniyan ti wọn nigbagbo, ti wọn si n gbadura lati kọ nipa isọtẹlẹ, nipa ṣiṣe itọlẹṣeṣe akosile ti a misi, wọn ri pẹlu idaniloju wipe opin ohun gbogbo ti sunmọ etile. Ni ọpọlọpọ ilu,

awon egbe Kristeni ti won ko mo ara won, ko ara won jo po, nipase eko Bibeli nikanso, won ri mo wipe wiwa Olugbala ti sunmo etile.

Ni 1821, odun meta saaju ki Miller to ko eko isotele de ibi ti o toka si akoko idajo, Dr Joseph Wolff, “ajiyinrere si gbogbo aye,” bere si nii polongo wipe wiwa Olugbala ti sunmo etile. A bi Wolff si Germany, awon obi re si je Heberu, baba re je rabbi awon Ju. O ti gbagbo ninu otito nipa esin Kristeni lati igba ti o ti wa ni omode. O je olopolo pipe, ti iye re ye kooro, o teti si iforoworo ti o waye ninu ile baba re bi awon Heberu onifokansin ti n pejo po lojoojumo lati so nipa ireti ati afojusun awon eniyan won, ogo Mesaya ti n bo, ati imubosipo Israeli. Ni ojo kan, nigba ti o gbo ti a daruko Jesu ti Nasareti, odomokunrin naa beere pe tani i se. “Ara Ju ti o ni ebun ju enikeni lo” ni a fi da lohun; “sugbon nigba ti o pe ara re ni Mesaya, ajo igbejo awon Ju da ejo iku fun.” O beere pe, “Ki lo de ti a fi pa Jerusalemu run, ati idi ti a fi wa ni igbekun?” Baba re dahun wipe, “O mase o! O mase o!, nitori ti awon Ju pa awon woli ni.” Ero naa wa so si okan omo naa wipe: “Boya woli naa ni Jesu pelu, ti awon Ju si pa a nigba ti o wa ni ailese.” Ife okan re lagbara debi pe, bi a tile ti se ofin pe ko gbodo wo inu ile ijosin, ni opo igba ni a duro ni ita lati le gbo iwaasu.

Nigba ti o je omo odun meje pere, o fonu fun agbalagba Kristeni kan nipa isegun ojo iwaju ti Israeli nigba ti Mesaya ba de, agbalagba naa fi aanu so fun wipe: “Ololufe, odomokunrin, maa so eni ti Mesaya n se nitoto fun o: Jesu Kristi ti Nasareti ni, ...eni ti awon baba nla re kan mogi; bi won ti se si awon woli atijo. Lo si ile ki o ka Aisaya ori ketalelaadota, waa ri daju wipe Kristi ni Omo Olurun.” Igbagbo kun inu okan re logan. O lo si ile o si ka Iwe Mimo, o yaa lenu lati ri bi o ti wa si imuse regi ninu Jesu ti Nasareti. A bi otito ni oro awon Kristeni? Odomokunrin naa beere itumo isotele naa lowo baba re, sugbon idakeroro kikoro ni o ri ti ko si le so nipa oro naa mo. Amo eleyii tubo je ki ife re lati mo nipa esin Kristeni o po si ni.

Imo ti o n wa ni a momo pamo kuro ni arawoto re ninu ile Ju re; sugbon nigba ti o pe omo odun mokanla, o kuro ni ile baba re, o si wo inu aye lo lati wa eko funra re, lati yan esin ati ise ti yoo se. O gbe ni ile awon ibatan re fun igba die, sugbon laipe, a le e jade bi apayinda, ni oun nikan, lailowolowo o nilati gbe igbesi aye re laarin awon ajeji. O lo lati ibi kan si ekeji, o n fi pelekutu keko, o si n ri owo nipa kikoni ni ede Heberu. Nipase oluko Katoliki kan, o gba igbagbo Romu o si ni ero wipe oun yoo di ajiyinrere si awon eniyan re. Pelu ero yii, o lo, leyin odun die, lati keko ni College of Propaganda ni Romu. Nibi, isesi re lati da inu ro ati lati soro bi nnkan ti ri mu ki o gba eko odi. O tako awon asise ijo ni gbangba o tun so wipe won nilo atunse. Ni akoko awon ijoye ijo fi oju rere wo o, sugbon leyin igba die, a mu u kuro ni Romu. Labẹ isọ ijo, o lo lati ibi kan si ekeji, titi ti o fi han gbangba pe ko le teriba fun igbekun esin Romu. A so wipe ko le se e tunse mo, a si fi silẹ lati lo si ibi ti o ba fe. Bayii, o lo si England, o si gba igbagbo Protestant, o darapo mo ijo England. Leyin eko fun odun meji, o jade lati bere ise re ni odun 1821.

Nigba ti Wolff gba otito nla ti wiwa Kristi ni akokogege bi “Okunrin Onirobinuje, ti o si mo edun okan,” o ri wipe awon asotele koni yekeyeke pelu nipa ipadabo Re lekeje pelu

agbara ati ogo. Nigba ti o wóna lati dari awón eniyan rẹ si Kristi ti Nasareti gẹgẹ bi Eni ti a seleri, ati lati tọka wón si wiwa Rẹ lakọkọ ni irelẹ gẹgẹ bi irubọ fun ẹsẹ eniyan, o kọ wón nipa wiwa Rẹ lẹkẹkẹ pẹlu gẹgẹ bi ọba ati olugbala. O sọ pe “Jesu ti Nasareti, Mesaya tooto, ẹnì tí a gun ni ọwọ ati ẹsẹ, tí a mu wa gẹgẹ bi ọdọ aguntan tí a fẹ pa, tí o jẹ Eni ibinuje tí o tun mọ ẹdun, ẹnì O wa lakọkọ lẹyin tí a gba ọpa aṣẹ kuro lọwọ Juda ati agbara iṣofin kuro labe ẹsẹ rẹ; yoo wa ni ẹkẹkẹ ninu ikuuku awosanma, ati pẹlu kakaki olu angeli” “yoo si duro lori oke Olifi; ijoba naa tí a fi igba kan fifun Adamu lori gbogbo ẹda, tí o si padanu (Jenesis 1:26; 3:17), ni a o fifun Jesu. Yoo jẹ ọba lori gbogbo aye.

Irora ati ipohunrere ẹkun ẹda yoo dopin, sugbọn a yoo gbọ orin iyin ati ope...Nigba ti Jesu ba wá ninu ogo Baba Rẹ, pẹlu awón angeli mimọ, ...awón oku ninu Kristi ni yoo kọ jinde. I Tẹsalonika 4:16; I Kọrinti 15:32. Eyi ni awa Kristeni pe ni ajinde akọkọ. Nigba naa ni ijoba ẹranko naa yoo yipada (Aisaya 11:6—9), wón yoo si tẹriba fun Jesu. O. Dafidi 8. Alaafia yoo jọba ni gbogbo aye.” “Lẹkansi Oluwa yoo boju wo aye, yoo si sọ wipe, ‘Kiyesi daradara ni.’

Wolff gbagbo wipe wiwa Oluwa sunmọ etile, itumọ ti o fun awón akoko isọtẹlẹ gbe opin ohun gbogbo si akoko ti o sunmọ akoko ti Miller tọka si pẹkipẹki. Wolff dahun si awón ti wón kà lati inu Iwe Mimọ wipe, “Ni tí o jọ ati wakati kó si ẹnì tí o mọ ọ,” wipe eniyan kó ni mọ ohunkohun nipa bi wiwa Rẹ yoo ti sunmọ to, wipe: “Njẹ Oluwa wa sọ wipe a kó gbọdọ mọ o jọ ati wakati bi? Še kó fun wa ni awón ami akoko, kí a lẹ mọ bi wiwa Rẹ ba sunmọ, bi eniyan tí n mọ bi igba ẹrun tí n sunmọ nipasẹ bi igi ọpọto tí n yọ ewé? Matiu 24:32. Še a kó gbọdọ mọ igba naa ni, nigba tí Oun funra Rẹ gba wa niyanju, kii še lati ka woli Danieli nikan, sugbọn lati ni oye rẹ? ninu Danieli kan naa, nibi tí a tí sọ wipe kí a sé ọrọ naa mọ ohun titi fi di akoko ikẹyin (eyi tí o šẹlẹ ni akoko tí Rẹ), ati wipe ‘ọpọ ni yoo sa sihin sọhun’ (ọrọ Heberu lati šalaye wíwò ati rironu lori akoko), ati pe imọ (nipa akoko naa) ‘yoo pọ si’ Danieli 12:4. Ni afikun, kii še erongba Oluwa wa ni lati sọ pẹlu eyi wipe a kó ni mọ bi akoko ba tí n sunmọ etile, sugbọn wipe ‘o jọ naa ati akoko naa’ ni pátó ‘ni ẹnìkẹni kó mọ.’ Ọpọ ninu rẹ ni O sọ wipe, a yoo mọ nipasẹ awón ami akoko, lati lẹ mu kí a gbaradi fun wiwa Rẹ, gẹgẹ bi Noah tí pese ọkọ silẹ.”

Nipa eto itumọ, tabi aṣitumọ Bibeli tí o wọpọ, Wolff kowe wipe: “Eyi tí o pọju ninu ijo Kristeni ni wón tí yapa kuro ninu itumọ Bibeli tí o yẹ kooro, tí wón si n lo ilana ironu bii tí awón ẹlẹsin Buddha, tí wón gbagbo wipe idunu eniyan ni o jọ iwaju yoo jẹ nipa rinrin ninu afẹfẹ, wón ro wipe bi wón ba tí ri awón Ju wón nilati tumọ rẹ si Keferi; nigba tí wón ba ka Jerusalemu, wón gbọdọ tumọ rẹ si ijo; bi a ba si sọ pe aye, o tumọ si ofurufu; ati nipa wiwa Oluwa, wón gbọdọ tumọ rẹ si itẹsiwaju awón ẹgbẹ ajiyinrere; ati lilọ si oke Oluwa, tumọ si ipade nla tí awón Methodist.”

Laarin ọdun merinlelogun, lati 1821 si 1845, Wolff ririnajo kaakiri: ni Africa, o bẹ Ijibiti ati Abyssinia wo; ni Asia, o la Palestine, Syria, Persia, Bokhana ati India kọja. O tun še abẹwo si United States, ninu irin ajo rẹ sibi, o waasu ni erekuṣu Saint Helena. O lọ si New York ni August 1837; lẹyin igba tí o waasu ninu ilu naa tan, o waasu ni Philadelphia ati Baltimore, nìkẹyin, o lọ si Washington. Nibi, o sọ pe “lori àbá tí ààrẹ àná, John Quincy Adams mu wá ni

ọkan ninu awọn ipade ile igbimọ aṣofi gbogbo ile naa, pẹlu ohun kan, wọn gba mi laaye lati lo gbongan ile aṣofi fun idanileṣo, eyi ti mo ṣe ni oṣo Satide, ti gbogbo ọmọ ile igbimọ aṣofi si wa nibe, bakan naa ni biṣọbu ti Virginia ati alufa ati awọn ọmọ iṣo ni Washington ṣe pẹlu. Awọn aṣejoba ni New Jersey ati Pennsylvania, ti mo ṣe idanileṣo lori awọn iwadi mi ni Asia, ati lori iṣejoba Kristi ní ti ara niwaju wọn, fun mi ni irú iyí kan naa.”

Dr Wolff rin irinajo lo si awọn orile ede ti wọn luko julọ laisi idaabobo aṣe Europe kankan, o farada ọpọlọpọ ijiya, ti ewu ti a ko le ka tan si yi i ka. A na a ni ateleṣe, a fi ebi pa a, a taa bi eru, ni igba meṣa ni a dajọ iku fun. Awọn olè da lona, ni igba miran o fere ku nitori ounge. Ni eṣkan a gba gbogbo ohun ti o ni ni ọwọ re, a si fi i silẹ lati rin ọpọ ibusọ pẹlu eṣe laarin awọn oke, yinyin si n jabọ si lara, ti ateleṣe re ko mọ irora mọ nitori bi o ti n fi rin lori yinyin.

Nigba ti a kilọ fun nipa lilo si ọdọ awọn ẹya alaigbede ti ko tun koni mọra laini ohun iṣa, o sọ pe, a ti fun oun “ni awọn ohun ija”— ”adura, itara fun Kristi, ati igboya ninu iranlọwọ Re.” O sọ pe, “Mo tun ni ife Ọlọrun ati ti awọn alabagbe mi lẹkan, Bibeli si wa ni ọwọ mi.” O n gbe Bibeli ni ede Heberu ati ni ede Geṣi kaakiri ibi gbogbo ti o ba n lo. O sọ nipa ọkan ninu awọn irin ajo re ti o keyin bayii pe: “Mo ... si Bibeli silẹ ni ọwọ mi. Mo ri wipe agbara mi wa ninu Iwe naa, ati wipe okun re yoo di mi mu.”

Bayii ni o ṣe ni iforiti ninu iṣe re titi ti iṣe iranṣe idajọ ṣe de ibi pupọ ninu aye. Laarin awọn Ju, Turk, Parsee, Hindu, ati awọn ẹya ati iran miran o pin ọrọ Ọlọrun ni awọn ede wonyii ti o si kede iṣakoso Mesaya ti n bọ.

Ninu irinajo re si Bokhana o ri awọn ti wọn danikanwa ni ona jinjin, ti wọn gbagbo ninu ipadabo Oluwa laipe. O sọ pe awọn Arab ti Yemen “ni iwe kan ti a n pe ni Seera, ti o sọ nipa ipadabo Kristi leṣejeji ati iṣakoso Re ninu ogo; wọn si n reti ki iṣele nla kan o ṣele ni ọdun 1840.” “Ni Yemen ...mo lo oṣo mefa pẹlu awọn ọmọ Rekabu. Wọn kii mu ọti waini, wọn ko gbin ọgba ajara, wọn ko fun irugbin, wọn n gbe ninu ago, wọn ranti Jonadabu, ọmọ Rekabu; mo ri awọn ọmọ Israeli ni agbo wọn, awọn ẹya Dani, ...ti wọn n reti pẹlu awọn ọmọ Rekabu wiwa Mesaya ni kankan ninu ikuuku awosanma.”

Ajiyinrere miran tun ri wipe iru igbagbo kan naa wa ni Tartary. Alufa ara Tartar kan beere lẹwọ ajiyinrere naa nipa asiko ti Kristi yoo wa leṣejeji. Nigba ti ajiyinrere naa sọ wipe oun ko mọ ohun kan nipa re, o ya alufa naa lenu jojo lati ri iru aimokan bayii lodọ eni ti o pe ara re ni oluko Bibeli, ti o si sọ ohun ti o gbagbo, eyi ti o da lori asotele wipe Kristi n bọ laarin 1844.

Lati 1826 ni a ti n waasu iṣe iranṣe ipadabo ni England. Egbe naa ko ni akoso bii ti ti ile Amerika; kii ṣe gbogbo wọn ni wọn koni ni akoko ti yoo wa ni pato, sugbon wọn kede otito nla ti wiwa Kristi laipe ninu agbara ati ogo. Kii si i ṣe laarin awọn oniyapa ati awọn ti ko tele ilana Iṣo nikan. Mourant Brock, onkowe ọmọ England kan, sọ wipe o to bi eṣeṣeṣe (700) alufa iṣo England ti wọn n waasu “iyinrere ti iṣejeji yii.” A waasu iṣe iranṣe ti o n toka si 1844 geṣe bi akoko bibo Oluwa ni Great Britain pẹlu. A pin awọn iwe ti wọn sọ nipa ipadabo ti

won tẹ jade ni United States kaakiri gan an ni. A ẹ atuntẹ awon iwe ati atẹjade keekeke wonyi ni England. Ni 1842 Robert Winter, ẹni ti a bi ni ilẹ England, ti o gba igbagbo nipa ipadabo ni ilẹ Amerika, pada si ilu abinibi rẹ lati kede wiwa Oluwa. Opo ni won fowosowopo pelu rẹ ninu işe naa, ti a si kede işe iranşẹ idajo kaakiri gbogbo England.

Ni South Amerika, laarin aimokan ati arekereke awon alufa, Lacunza omọ Spain, ti o jẹ Jesuit, ka Bibeli o si gba otito nipa ipadabo Kristi ní kánkán. O fẹ funni ni ikilo naa, sibẹ ko fẹ ki Romu o fiya jẹ oun, o tẹ igbagbo rẹ jade pelu oruko “Rabbi Ben-Ezra,” o fi ara rẹ han bi Ju ti o yipada. Lacunza gbe ni orundun kejidinlogun, şugbon 1825 ni iwe rẹ ti de London, a si tumọ rẹ si ede England. Atejade rẹ şişẹ lati mu ki ifẹ awon eniyan England o tubọ jinlẹ si lori koko oro ipadabo lẹkeji.

Ni Germany, Bengel, alufa ni ijo Lutheran ati ojogbon ninu Bibeli ni o fi kọni ni orundun kejidinlogun. Nigba ti o pari ẹko rẹ, Bengel, “fi ara rẹ jin fun ẹko nipa oro Olurun, eyi ti iye rẹ ti o yẹ koro ti o si já fáfá si ohun ẹsin, ati ti ikoni ati itosona ibere aye rẹ dari rẹ si. Bi ti awon odomokunrin yooku ti won ni arojinlẹ, ti won wa şaaju rẹ, ati nisinsinyii, o jijakadi pelu iyemeji ati inira nipa ẹsin, o si so pelu ero okan pupọ nipa ‘opo oko ti o gun lokan, ti o mu ki igba ewe rẹ o nira lati gbe.’” Nigba ti o darapo mo igbimo Kadina ti ilu Wurttemberg, o ẹ alagbawi fun ominira ẹsin. “Nigba ti o daabo bo eto ati anfani ijo, o fowo si ki awon ti won ro wipe won nilati kuro ninu ijo, nitori ẹri okan won, o ni ominira ti o yẹ.” Won si ri anfani eto yii ni agbegbe abinibi rẹ.

Nigba ti o n ko iwaasu kan lati inu iwe Ifihan 21 fun Sonde ipadabo ni imole ti ipadabo Kristi lẹkeji wo inu okan rẹ lo. O ni oye asotele ifihan ju bi o ti ni ri lo. Awon işele ti woli naa ko silẹ ẹ pataki si ni ona tuntun, awon işele ologo naa wa siwaju rẹ, o nilati dá ironu lori koko oro naa duro fun igba diẹ. Ni ori pepe iwaasu işele naa tun yo si ni ona ti o han kedere, ati pelu agbara. Lati igba yii lo, o jowo ara rẹ fun ẹko isotele, paapa julio, eyi ti o so nipa igba ikeyin, laipe o ri wipe bibo Kristi sunmo etile. Ojo ti o yan gege bi akoko ipadabo lẹkeji fi odun diẹ ju eyi ti William Miller gbagbo lo.

Awon iwe Bengel tan ka ibi gbogbo ti won ti n ẹ ẹsin Kristeni. Won gba ero rẹ nipa asotele daradara ni Wurttemberg, a si gba a diẹ ni awon ibi ti o ku ni Germany. Egbẹ naa tesiwaju leyin iku rẹ ti a si gbọ işe iranşẹ ipadabo ni akoko kan naa ti won n fiye si ni awon ilẹ yooku. Laipe, diẹ lara awon onigbagbo lo si ilẹ Russia won si da ibudo silẹ nibe, awon ijo awon ara Germany ni ilu naa si gbagbo nipa ipadabo Kristi laipe.

Imole naa tan ni France ati Switzerland. Ni Geneva nibi ti Farel ati Calvin ti tan otito işe Atunşẹ kale, Gausen waasu işe iranşẹ ipadabo lẹkeji. Nigba ti o jẹ akekọ, Gausen gba emi ironu ti ko faaye gba ẹsin, eyi ti o gba gbogbo ilẹ Europe kan lati opin orundun kejidinlogun titi de ibere orundun kokandinlogun; nigba ti o bere işe alufa, ki i ẹ wipe ko ni oye igbagbo tooto nikan, şugbon o tun ẹ iyemeji nipa otito oro Olurun. Ni igba odo rẹ, o nife si ẹko isotele. Leyin ti o ka iwe Rollin, Ancient History (Itan Igba Atijo), iye rẹ lo si Danieli ori keji, o si yaa lenu jojo bi asotele naa ẹ wa si imuşe regi, gege bi o ti ri ninu akosile opitan. Eyi jẹ ẹri

si imisi Iwe Mimo, ti o jẹ idakoro fun laarin ewu igba ikeyin rẹ. Ikoni iyemeji nipa otitọ ọrọ Ọlọrun ko tẹ lórún mọ, nipa kikọ ẹkọ Bibeli ati wiwa imọlẹ si, lẹyin igba diẹ, o ri igbagbọ tootọ.

Bi o ti n tẹsiwaju ninu iwadi rẹ nipa awọn isọtẹlẹ, o ri wipe wiwa Oluwa ti sunmọ etile. Bi otitọ nla yii ti lẹwọ tó ati bi o ti ẹ pataki to wọ ọ lọkan, o fẹ lati mu tọ awọn eniyan lọ; şugbọn igbagbọ ti o wọpọ wipe ohun ijinlẹ ni awọn isọtẹlẹ Daniẹli, ati wipe ko le yeni jẹ idena nla fun. Nikeyin, o pinu—bi Farel ti ẹ şaaju rẹ ni wiwaasu ni Geneva—lati bẹrẹ pẹlu awọn ọmọde, nipasẹ eyi, o ni ireti wipe yoo sọ ifẹ awọn obi wọn ji.

Nikeyin, o sọ nipa iş rẹ yii pe: “Mo fẹ ki awọn eniyan o gbọ mi, ki i ẹ wipe ko ẹ pataki, şugbọn lodi si eyi, bi o ti niye lori to ni o jẹ ki n waasu rẹ ni ọna ti yoo fi ye wọn, ti mo si fi n kọ awọn ọmọ wọn. Mo fẹ ki wọn gbọ mi, mo si bẹru wipe wọn ki yoo gbọ bi mo ba kọkọ sọ ọ fun awọn agbalagba.” “Nitori naa mo pinu lati lọ ba awọn ti wọn kere julọ. Mo ko awọn ọmọde jọ; bi ẹgbẹ naa ba pọ si, bi wọn ba feti silẹ, ti inu wọn ba dun si, ti wọn si ni ifẹ si, ti o ye wọn, ti wọn tun le ẹ alaye koko ọrọ naa, o damiloju wipe laipe maa ni ẹgbẹ keji, ti awọn agbalagba yoo si ri wipe o ẹ pataki lati joko kẹkọ. Nigba ti a ba ẹ eyi, a ti ẹ aşeyọri.”

Akitiyan rẹ yọri si rere. Bi o ti n ba awọn ọmọde sọrọ, awọn agbalagba n wa feti silẹ. Inu gbongan ile ijọsin kun fun awọn olugbọ. Lara wọn ni awọn ọmọwe ati oloye, alejo ati ajeji ti wọn wa bẹ Geneva wo; bayii ni a ẹ gbe iş iranş naa lọ si ile miran.

Aşeyọri rẹ yii fun ni imoriya, Gausen wa tẹ awọn ẹkọ rẹ jade pẹlu ireti wipe yoo jẹ ki awọn ijọ ti n sọ ede French o kọ nipa awọn iwe isọtẹlẹ. Gausen sọ pe, “Lati tẹ awọn ẹkọ ti a fun awọn ọmọde jade, jẹ lati sọ fun awọn agbalagba ti wọn şá iru awọn iwe bẹ tì labẹ iro wipe wọn ko le yeni wipe, ‘Bawo ni wọn ko file yeni, nigba ti wọn le ye awọn ọmọ yin?’” O fi kun wipe, “Mo ni ifẹ ọkan nla lati jẹ ki imọ asọtẹlẹ yii o di gbajugbaja laarin awọn ọmọ ijọ wa bi o ba ẹ e ẹ.” “Ni tootọ, bi mo ti rii si, ko si ẹkọ kan ti o le dahun si ibeere akoko yii ju yẹn lọ.” Nipasẹ eyi ni a fi le mura silẹ fun ewu ti o sunmọ etile, ati lati wona ati lati duro fun Jesu Kristi.”

Bi o tilẹ jẹ wipe o jẹ ọkan lara awọn oniwaasu ni ede French ti o tayo, ti a tun fẹran, lẹyin igba diẹ, a daa duro ninu iş alufa, eş rẹ si ni wipe dipo iwe ikoni ijọ, iwe akosilẹ ọgbọn ori eniyan lasan ti ko ni igbagbọ tootọ, o lo Bibeli lati kọ awọn ọdọ. Lẹyin eyi, o di olukọ ni ile ẹkọ nipa ọrọ Ọlọrun, ni ojọ aiku o tẹsiwaju ninu iş rẹ gege bi olukọ, o n kọ awọn ọmọde lati inu Iwe Mimo. Awọn eniyan nife pupopupo si awọn iş rẹ lori asọtẹlẹ. Lati ipo ojogbọn rẹ, lati ile itẹwe, ati ninu iş ti o fẹran julọ gege bi olukọ awọn èwe, o tẹsiwaju fun ọpọ ọdun lati ko ipa ti o pọ ti o si n şiş lati pe akiyesi ọpọlọpọ si kikọ nipa awọn asọtẹlẹ eyi ti o fihan wipe wiwa Oluwa sunmọ etile.

Ni Scandinavia a ẹ iwaasu nipa iş iranş ipadabọ pẹlu, awọn eniyan si nife si. Ọpọlọpọ ni wọn ji dide kuro ninu aabo aibikita wọn ti wọn jẹwọ, ti wọn si n kọ eş wọn silẹ, ti wọn si n wa idariji ni orukọ Kristi. Şugbọn awọn alufa ijọ ilu tako ẹgbẹ naa, nipasẹ wọn a sọ diẹ lara awọn ti wọn n waasu rẹ sinu ọgba ewon. Ni ọpọlọpọ ibi, bayii ni a ẹ pa awọn ti wọn n waasu

ipadabọ Oluwa lẹnu mọ, o si tẹ Ọlọrun lẹrun lati rán işe naa jade ni ọna ti o yanilẹnu, nipasẹ awọn ọmọde. Nitori ti wọn jẹ majẹsin, ofi ilu ko de wọn, a si gba wọn laaye lati waasu laisi idiwo.

Ẹgbẹ gbajugbaja laarin awọn ti ko lẹrọ, ni ibugbe awọn otoṣi ti wọn jẹ oṣiṣe ni awọn eniyan n pejo pọ si lati gbọ ikilọ naa. Awọn ọmọde oniwaasu naa jẹ otoṣi. Diẹ lara wọn ko ju ọmọ ọdun mefa si mejo lọ; nigba ti igbesi aye wọn jẹri si wipe wọn fẹran Olugbala, ati wipe wọn se akitiyan lati gbe ni igboran si ofi mimọ Ọlọrun, wọn ko ni oḡbọn ati agbara ti o ju ti ẹlẹgbẹ wọn lọ. Şugbọn nigba ti wọn ba duro niwaju awọn eniyan, o han kedere wipe agbara ti n lo wọn ki i se lasan. Ohùn ati işesi wọn yato, pẹlu agbara mimọ wọn se ikilọ nipa idajo, nipa lilo awọn ọrọ Iwe Mimọ: “Bẹru Ọlọrun ki ẹ si fi ogo fun; nitori ti wakati idajo Rẹ de.” Wọn ba ẹse awọn eniyan wi, ki i se wipe wọn tako iwa ibajẹ ati iwa ipa nikan, şugbọn wọn ba ifẹ aye ati ifaseyin wi, wọn si kilọ fun awọn olugbo wọn lati yara kankan sa kuro ninu ibinu ti n bọ.

Awọn eniyan gbọ pẹlu iwariri. Ẹmi Ọlọrun ti n bani wi ba ọkan wọn soro. Ọpọ ni wọn ye Iwe Mimọ wo pẹlu ifẹ tuntun, ti o jinle, awọn alaileko-ara-ẹni-nijanu ati awọn oniwa ibajẹ yipada, awọn yoku fi iwa aişootọ wọn silẹ, işe ti wọn se farahan to bee geẹ, ti awọn alufa ijo ilu fi gba wipe ọwo Ọlọrun wa ninu ẹgbẹ yii.

O jẹ ifẹ Ọlọrun lati sọ iroyin wiwa Olugbala ni awọn orile ede Scandinavia; nigba ti a si pa awọn ojişe Rẹ lẹnu mọ, O fi Ẹmi Rẹ si ori awọn ọmọde, ki a baa le se işe naa. Nigba ti Jesu sunmọ Jerusalemu ti awọn ero ti n yọ tele pẹlu ariwo işegun, ti wọn n ju imọ ope, ti wọn si n kigbe si Ọmọ Dafidi, awọn ojowu Farisi sọ fun ki o pa wọn lẹnu mọ; şugbọn Jesu dahun wipe amuşe isotele ni gbogbo nnkan wonyi, ati wipe bi awọn wonyi ba pa ẹnu wọn mọ, awọn okuta yoo kigbe jade. Ihale awọn alufa ati alase jẹ ki ẹru o ba awọn eniyan, ti wọn si dake ikede ayo wọn bi wọn ti n wọ igboro Jerusalemu; şugbọn awọn ọmọde ti wọn wà ninu gbongan tempili fi orin şenu, wọn si n fi imọ ope wọn, wọn n kigbe: “Hosanna si Ọmọ Dafidi!” Matiu 21:8—16. Nigba ti awọn Farisi, ti inu wọn bajẹ jojo sọ fun, “Se o gbọ ohun ti awọn wonyi n sọ?” Jesu dahun, “Bẹni; ẹyin ko ha ka wipe, Lẹnu awọn ọmọde ati ọmọ ọmu ni iwọ ti mú iyin pé?” Bi Ọlọrun ti şişe nipasẹ awọn ọmọde ni akoko wiwa Kristi ni akoko, bee gege ni O şişe nipasẹ wọn ni fifunni ni işe iranşe ti ipadabọ Rẹ leekeji. Ọrọ Ọlọrun nilati wa si imuşe, ki a baa le kede wiwa Olugbala fun gbogbo eniyan ati ede ati orile ede.

William Miller ati awọn alabaşişepọ re ni a fifun lati waasu ikilọ naa ni Amerika. Orile ede yii di aarin gungun fun ẹgbẹ nla ti ipadabo. Nibi ni asotele işe iranşe angeli akoko ti ni imuşe julọ. A gbe awọn iwe Miller ati ti awọn akegbẹ re lọ si ile jijina réré. Nibikibi ti awọn ajiyinrere ba de ni gbogbo aye, nibe ni a ran iroyin ayo ti ipadabọ kankan Kristi si. A ran işe iranşe ti iyinrere ainipekun lọ kaakiri: “Bẹru Ọlọrun, ki ẹ si fi ogo fun; nitori ti wakati idajo Rẹ de.”

Ẹri asotele ti o dabi ẹnipe o n toka si wiwa Kristi ni asiko oḡbin 1844 wọ ọkan awọn eniyan lọ. Bi işe iranşe naa ti n lọ lati ipinle de ipinle, ni ibi gbogbo ni ifẹ awọn eniyan ti soji.

Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ni wọn gbagbọ wipe ironu nipa akoko isọtẹlẹ tona, wọn fi igberaga ọkan wọn silẹ, wọn si fi tayotayo gba otitọ. Awọn alufa miran fi ero ati igbagbọ adamọ wọn silẹ, wọn fi owo oṣu ati ijo wọn silẹ, wọn si parapo lati kede wiwa Jesu. Awọn alufa ti wọn gba işe iranşẹ yii kere niye; nitori naa awọn ọmọ ijo ni a gbe e lé lẹwọ. Awọn agbẹ fi oko wọn silẹ, awọn onişẹ ọwọ fi irin işe wọn silẹ, awọn onişowo fi okoowo wọn silẹ, awọn oşişẹ fi ipo wọn silẹ; sibe iye awọn oşişẹ kere niye bi a ba şe afiwe rẹ pẹlu işe ti wọn nilati şe. Ipo awọn ijo ti ko mọ Ọlọrun, ati aye ti o wa ninu iwa eşẹ di ẹru wuwo le ọkan awọn alóre otitọ, wọn si mọmọ fi ara da wahala, aini ati ijiya, ki wọn ba le pe awọn eniyan si ironupiwada si igbala. Looto Satani tako wọn, şugbọn işe naa teşiwaju titi ti ogooro awọn eniyan fi gba otitọ nipa ipadabọ.

Ni ibi gbogbo ni a ti gbọ ẹri naa, ti n kilọ fun ẹleşẹ, ati olufẹ aye ati ọmọ ijo lapapo lati sa kuro ninu ibinu ti n bọ. Bi Johanu Onitebomi, aṣaaju fun Kristi, awọn oniwaasu gbe aaké lé gbongbo igi naa, wọn si rọ gbogbo eniyan lati so èso ti o yẹ fun ironupiwada. Ìpẹ kánkán wọn yatọ patapata si idaniloju alaafia ati aabo ti a n gbọ lati ori pẹpẹ iwaasu awọn ijo; nibikibi ti a ba ti funni ni işe iranşẹ naa, o n mi awọn eniyan lọkan. Ẹri ailabula ti Iwe Mimọ, ti agbara Ẹmi Mimọ mú wálé, fa igbagbọ eyi ti o şe wipe iwónba eniyan diẹ ni wọn le tako o. Awọn afenuşẹsin taji kuro ninu aabo eke wọn. Wọn ri ifaseyin wọn, iferan aye ati aigbagbọ wọn, igberaga ati imọ-ti-ara-ẹni-nikan wọn. Ọpọ ni wọn wa Oluwa pẹlu ironupiwada ati ireraenisilẹ. Ifẹ ti o ti rọ mọ aye fun igba pipe wa rọ mọ ọrun. Ẹmi Ọlọrun bàlé wọn, pẹlu ọkan ti o sẹrọ, wọn darapo mọ awọn eniyan lati kede igbe naa: “Bẹru Ọlọrun, ki ẹ si fi ogo fun; nitori ti wakati idajo Rẹ de.”

Awọn ẹleşẹ beere pẹlu ẹkun: “Kini ki n şe lati le ri igbala?” Awọn ti igbesi aye wọn kun fun aişootọ n fẹ lati şe atunşẹ. Gbogbo awọn ti wọn ri alaafi ninu Kristi fẹ ki awọn miran o pin ninu ibukun naa. Ọkan awọn obi yi si awọn ọmọ wọn, ọkan awọn ọmọ yi si awọn obi. Idena igberaga ati àidásini kuro lona. A şe ijewọ eşẹ latọkanwa, ti awọn ara ile si n şişẹ fun igbala awọn ti wọn sun mọ wọn, ati ti awọn ololufẹ wọn. Ni ọpọ igba ni a maa n gbọ adura tokantọkan nitori ẹlomiran. Ni ibi gbogbo ni awọn eniyan ti wa ninu ẹdun ọkan ti wọn n bebe pẹlu Ọlọrun. Ọpọ ni wọn jijakadi ni gbogbo oru ninu adura fun idaniloju wipe a ti dari eşẹ wọn ji, tabi fun iyipada ara ile tabi alabagbe wọn.

Orişirişi eniyan ni wọn n lọ si ipade awọn Onireti. Awọn ọlọrọ ati awọn otoşi, ẹni giga ati ẹni irẹsilẹ, lati ibi işe gbogbo ni wọn ti n wóna lati gbọ ikoni nipa ipadabọ funra wọn. Oluwa dí ẹmi atako lẹwọ nigba ti awọn iranşẹ Rẹ n şe alaye idi fun igbagbọ wọn. Ni igba miran, irin işe naa a jẹ alailagbara; şugbọn Ẹmi Ọlọrun fun otitọ ni agbara. Wọn ni imọlara iwapeḷu awọn angẹli mimọ ninu awọn apejọ wonyi, ti ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ si n darapo mọ awọn onigbagbọ lojoojumọ. Bi a ti n şe alaye awọn ẹri nipa ipadabọ Kristi laipe, awọn ero a tẹti silẹ si awọn ọrọ mimọ naa. O dabi ẹnipe ọrun ati aye pade ara wọn. Awọn ọdọ ati ogbó ni imọlara agbara Ọlọrun. Awọn eniyan n lọ si ile wọn pẹlu iyin lenu wọn, ti iró ayọ si n gba aşalẹ kan. Ko si ẹni ti o lọ si awọn ipade naa ti yoo gbagbe awọn işelẹ ti wọn muni lọkan jojo naa.

Kikede akoko kan pato fun wiwa Kristi mu atako wa lati ọdọ ọpọ awọn eniyan, ni awujo, lati ọdọ awọn alufa lori pẹpẹ iwaasu titi de ọdọ ẹleşẹ alaibikita julọ. Awọn ọrọ asọtẹlẹ wa si

imuṣe: “Ni igba ikeyin awon ẹlẹgan yoo wà, won yoo maa rin ninu ifẹkufe ara won, ti won yoo si wipe, Nibo ni ileri wiwa Re gbé wà? nitori lati igba ti awon baba ti sun, ohun gbogbo tesiwaju gege bi won ti wà rí lati ibere dida aye.” 2 Peteru 3:3, 4. Opo ti won so pe won fẹran Olugbala, ni won so wipe won ko ni atako si ikoni nipa bibo lekeji, sugbon won ko faramo dida akoko kan pato. Sugbon oju Olurun ti o n ri ohun gbogbo mo okan won. Won ko fe gbọ nipa wiwa Kristi lati se idajo aye ninu ododo. Won je omọ odo alaisooto, ise won ko le la ibewo Olurun to n ye okan wo koja, won beru lati pade Olurun won. Bi awon Ju ni akoko wiwa Kristi ni akoko, won ko setan lati ki Jesu kaabo. Kii se wipe won ko lati teti si alaye lati inu Bibeli nikan, sugbon won fi awon ti n wona fun Oluwa sesin. Satani ati awon angeli re yo, won tun so egun won niwaju Kristi ati awon angeli mimọ wipe awon ti won pe ara won ni eniyan Re ni ko ni ife pupo fun, won ko si reti ifarahan Re.

“Ko si eni ti o mo ojo tabi wakati” ni koko oro ti awon ti won ko gba igbagbo nipa ipadabo saba maa n lo. Iwe Mimọ so wipe: “Ni ti ojo ati wakati naa, ko si eni ti o mo o, ani awon angeli orun pelu, ayafi Baba Mi nikan.” Matiu 24:36. Awon ti won n wona fun Oluwa se alaye ese yii ni ona ti o ye kooro, ti o si ba ara won mu, won si se afihan bi awon alatako se n si i lo. Kristi so oro naa ninu iforowero manigbagbe pelu awon omọ eyin Re lori oke Olifi leyin ti o kuro ninu tempili fun igba ikeyin. Awon omọ eyin Re beere pe: “Kini yoo je ami wiwa Re, ati ti opin aye?”

Jesu fun won ni awon ami, O tun so pe: “Nigba ti eyin ba ri nnkan wonyi, ki e mo wipe o sunmo etile, ani lenu ilekun.” Ese 3, 33. A ko gbodo je ki oro Kristi kan o tako ekeji. Looto ko si eni ti o mo ojo tabi wakati wiwa Re, a ko wa, a si fe ki a mo nigba ti o ba sunmo etile. A tun so fun wa wipe kiko ikilo Re ati kiko tabi sise ainaani lati mo nigba ti bibo Re ba sunmo, yoo kun fun ewu fun wa gege bi o ti ri fun awon ti won gbe ni akoko Noah bi won ko ti se mo igba ti ikun omi de. Owe inu ese kan naa, ti o fi omọ odo olooto we alaisooto, ti o so nipa iparun eni ti o wi ninu okan re pe, “Oluwa mi fa bibo Re seyin,” fihan bi Kristi yoo ti ka awon ti O ba ba ti won n wona, ti won si n fi wiwa Re koni si, ti yoo si fun won ni ere, ati bi o ti ka awon ti won se E si. “Nitori naa e maa sona” ni O wi. “Ibukun ni fun omọ odo naa, ti Oluwa re ba ti n se bee nigba ti o ba de.” Ese 42, 46. “Nitori naa bi o ko ba sona, Emi yoo de si o bi ole, iwọ ki yoo si mo wakati ti Emi yoo de si o.” Ifihan 3:3

Polu so nipa egbe ti ifarahan Oluwa yoo ba ni aimurasile. “Ojo Oluwa yoo wa bi ole ni oru. Nitori nigba ti won ba n so pe, Alaafia ati aabo; nigba naa ni iparun yoo de ba won lojiji; ...won ki yoo le sa asala.” Sugbon o fikun, fun awon ti won se igboran si ikilo Olugbala: “Eyin ara, e ko si ninu okunkun, ti ojo naa i ba fi ba yin gege bi ole. Eyin je omọ imole ati omọ osan: a ki i se ti oru tabi ti okunkun.” 1 Tesalonika 5:2—5.

Bayii ni a se fi wipe Iwe Mimọ ko fi aaye gba ki eniyan o wa ni aimokan nipa bi wiwa Oluwa ti n sun mole. Awon ti won n wa awawi lati ko otito sile ko eti ogboin si alaye yii, ti oro yii “ko si eni ti o mo ojo tabi wakati” si n dun lo lenu awon ẹlẹgan, ani, ati awon ti won pe ara won ni ojise Kristi. Bi awon eniyan ti n taji, ti won n beere nipa ona igbala, awon oluko esin duro si aarin won ati otito, won n wona lati fi okan won bale nipa sisi oro Olurun tumo.

Awọn alore alaiṣootọ fọwosowopo ninu iṣe atannijẹ nla ni, wọn n kigbe, Alaafi alaafi nigba ti Ọlọrun ko kede alaafi opo ni wọn ko lati wo ijoba Ọlọrun, ti wọn tun n di awọn ti wọn n wo le lowo. A o beere eje awọn okan wonyi lowo wọn.

Awọn omọ ijo ti ko loro ti wọn si je onifokansin ni wọn koko gba iṣe iranṣe yii. Awọn ti wọn ko ekọ Bibeli funra wọn ri bi ona ti o gbajugbaja lati tumo asotele ko ti ba Bibeli mu to; nibikibi ti awọn alufa ko ba ti dari awọn eniyan, nibikibi ti wọn ba ti le wa inu Bibeli funra wọn, a nilati fi ikoni ti ipadabo we Iwe Mimọ lasan ni lati le fi idi otito re mulẹ.

Awọn arakunrin alaigbagbo se inunibini si opolopo. Lati ma baa fi ipo wọn ninu ijo sile, die gba lati mase polongo ireti wọn; sugbon awọn miran gba wipe igboran wọn si Ọlọrun ko fi aaye gba wọn lati fi otito ti a fi si ikawo wọn pamọ. Ki i se awọn die ni a le kuro ninu ijo, ki si i se fun idi miran bikoṣe wipe wọn gbagbo ninu wiwá Kristi. Awọn oro woli yii se iyebiye si awọn ti wọn fi ara da idanwo igbagbo: “Awọn arakunrin yin ti wọn korira yin, ti wọn le yin sita nitori oruko Mi, so pe, Je ki a fi ogo fun Oluwa: sugbon yoo fi ara han fun ayo yin, oju yoo si ti wọn.” Aisaya 66:5.

Awọn angeli Ọlọrun n wo ayorisi iṣele naa pelu ife okan ti o jinle. Nigba ti awọn ijo ko iṣe iranṣe naa sile, awọn angeli yipada pelu ibanuje. Sugbon opo ni a koi tii danwo pelu otito ti ipadabo. Opolopo ni awọn oko, iyawo, obi, tabi omọ si lona, ti a je ki wọn gbagbo wipe ese ni lati teti si ekọ odi ti awọn Onireti fi n koni. A ran awọn angeli lati maa so awọn okan wonyi, nitori imole miran yoo tan si wọn lati ite Ọlọrun wa.

Pelu ife okan ti ko se e fenu so, awọn ti wọn gba iṣe iranṣe naa n wona fun wiwa Olugbala wọn. Akoko ti wọn n reti lati pade Re

sunmo. Wọn n sunmo akoko yii pelu idakeje mimọ. Wọn sinmi ninu ibasepo didun pelu Ọlọrun, akoso alaafia ti yoo je ti wọn ninu aye didan ti n bo. Ko si eni ti o ni iriri ireti ati igbekẹle yii ti o le gbagbe awọn wakati iyebiye ti wọn fi duro. Fun awọn ose die saaju akoko yii, a pa iṣe aye ti fun opo akoko. Awọn onigbagbo tooto se ayewo gbogbo ero ati ife okan wọn finifini ayafi bi enipe wọn wa lori ibusun iku wọn ati, ni wakati die si, wọn yoo pa oju wọn de si iṣele inu aye yii. Ko si eni ti o ran “aṣo igbasoke”; sugbon gbogbo wọn mo wipe wọn ni idaniloju lati inu okan wa boya wọn setan lati pade Olugbala; aṣo funfun wọn ni okan mimọ—iwa ti a fomọ kuro ninu ese nipase eje Kristi. I ba ti dara to bi awọn eniyan Ọlọrun ba si ni iru emi iye okan wo, iru igbagbo gbigbona ti ko le ye kan naa. Bi o ba se wipe wọn tesiwaju lati re ara wọn sile niwaju Oluwa, ti wọn si n gbe ebe wọn wa siwaju ite aanu ni, iriri wọn i ba kun ju eyi ti wọn ni nisinsinyii lo. Adura ko po mo, imolara ese ko po mo, aisi igbagbo ti o wa laaye je ki opo o se aini oore ofe ti Olugbala wa funni ni opo yanturu.

Ọlọrun fe dan awọn eniyan Re wo. O da owọ bo aṣise kan ninu kika awọn akoko isotele. Awọn Onireti ko ri aṣise wọn, beṣeni eyi ti o loye julọ ninu awọn alatako wọn ko ri i. Awọn alatako wọn so pe: “Bi e ti se ka akoko isotele tona. Iṣele nla kan fe sele; sugbon ki i se ohun ti Mr. Miller n so, iyipada aye ni, ki i si i se ipadabo Kristi lekeje.”

Asiko ti wọn n reti koja, Kristi ko farahan fun idande awọn eniyan Rẹ. Awọn ti wọn fi igbagbọ ati ifẹ tootọ wọna fun Olugbala wọn ri ijakulẹ kikoro. Sibẹ erongba Ọlọrun n wa si imusẹ; O n dan ọkan awọn ti wọn n kede wipe wọn n duro de wiwa Rẹ wo. Awọn kan wa laarin wọn ti o jẹ wipe ko si idi pataki kan ti o mu wọn gbagbọ bikoṣe ibẹru. Ijẹwọ igbagbọ wọn ko yi ọkan wọn tabi igbesi aye wọn pada. Nigba ti iṣẹlẹ ti wọn n reti ko ṣẹlẹ, wọn sọ wipe inu wọn ko bajẹ; wọn ko fi igba kan gbagbọ wipe Kristi yoo wa. Wọn wa lara awọn ti wọn kọkọ gan ibanujẹ awọn onigbagbọ tootọ.

Ṣugbọn Jesu ati gbogbo ogun ọrun n fi ifẹ ati ikaanu wo awọn ti a n dan wo ti wọn si jẹ olooto, bi o tilẹ jẹ wipe wọn ri ijakulẹ. Bi o ba ṣe wipe a le ṣi iboju ti n bo aye ààrì kuro ni, a ba ri awọn angeli ti wọn n ṣu bo awọn ọkan ti wọn duro ṣinṣin wọnyi, ti wọn n daabo bo wọn kuro lọwọ ọfa Satani.

Orì 21 – Ikilọ̀ Tí Àkọ̀ Sílẹ̀

Ni wiwaasu ikòni ti ipadabọ lẹ́kẹ́jẹ, William Miller ati awọn ẹmewa rẹ ẹ́sẹ̀ pẹ̀lu erongba lati ta awọn eniyan jì lati mura sílẹ̀ fun idajo. Wọn wa ọ̀na lati ta awọn ẹ̀lẹ̀sin jì sí iredi tootọ̀ ti ijo ati sí bí wọn ti nilo iriri Kristẹni ti o jinlẹ̀ tó; wọn ẹ́sẹ̀ lati ta awọn ti koi tii ronupiwada jì sí ojuse wọn lati yipada lógan ki wọn si ronupiwada si ọ̀dọ̀ Ọ̀lórún. “Wọn ko ẹ́ ipa lati yi awọn eniyan pada sinu ẹgbẹ́ kankan ninu ẹ́sin.

Nitori naa, wọn ẹ́sẹ̀ laarin gbogbo awọn eniyan lai fowọ́ kan eto tabi ẹ́sesi wọn.”

Miller sọ wípe, “Ninu gbogbo ẹ́sẹ̀ mi, mi o ni ifẹ́ tabi ero lati da ijo kankan sílẹ̀ lati inu awọn ijo ti wọn wa nilẹ̀, tabi lati jẹ́ ki ọ́kan o jere lati ara ekeji. Ipinu mi ni lati ẹ́ gbogbo wọn loore. Bí o ba jẹ́ wípe gbogbo Kristẹni ni o yọ́ ninu ero ti wíwá Kristi, ati wípe ifẹ́ awọn ti ko wòye bí mo ti woye ko dinku si awọn ti wọn gba ikòni yii, mi o ro wípe a maa nilo lati ni ipade ọ̀tọ̀. Erongba mi ni ifẹ́ lati yi awọn ọ́kan pada si Ọ̀lórún, lati sọ fun araye nipa idajo ti n bó, ati lati jẹ́ ki awọn eniyan o pese ọ́kan sílẹ̀, eyi ti yoo jẹ́ ki wọn le pade Ọ̀lórún wọn pẹ̀lu alaafia. Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ awọn ti wọn yipada nitori ẹ́sẹ̀ mi darapo mó awọn ijo ti wọn wa nilẹ̀ tẹ́lẹ̀ ni.

Nitori ti ẹ́sẹ̀ rẹ́ jẹ́ ki awọn ijo o tẹ́siwaju, a fi oju rere wo o fun igba diẹ. Şugbọ́n nigba ti awọn alufa ati adari ẹ́sin pinu lati tako ikòni nipa ipadabọ̀ ti wọn si tẹ́ gbogbo ibeere lori ọ̀rọ̀ naa rì, ki i ẹ́ wípe wọn tako o lati ori pẹ́pẹ́ iwaasu nikan, şugbọ́n wọn ko fun awọn ọ̀mọ̀ ijo wọn ni anfani lati lẹ́ si ibi iwaasu ipadabọ̀ lẹ́kẹ́jẹ, tabi sọ nipa iredi wọn ninu awọn ipade ijo. Bayii ni awọn onigbagbo ẹ́ ba ara wọn ni ipo idanwo nla ati iporuuru ọ́kan. Wọn fẹ́ran ijo wọn, wọn ko si ro lati kuro nibẹ́; şugbọ́n bí wọn ti n rì ti wọn n tẹ́ ẹ́rì ọ̀rọ̀ Ọ̀lórún rì ti wọn tun n fi ẹ́tọ̀ wọn lati ẹ́ ayẹ̀wo asọtẹ́lẹ̀ dun wọn, wọn rì wípe igbọ́ran wọn si Ọ̀lórún ko gba wọn laaye lati gbọ́ ti ijo. Wọn ko le gba awọn ti wọn n kọ́ ẹ́rì ọ̀rọ̀ Ọ̀lórún sílẹ̀ gege bí ara Kristi, “opo ati ipilẹ́sẹ̀ otitọ̀.” Nitori naa, wọn rì wípe wọn ko jẹ́bí bí wọn ba kuro ninu ijo wọn. Ni igba ẹ́run ni 1844, bí ẹgbẹ́run lóna aadọ́ta awọn eniyan ni wọn kuro ninu awọn ijo.

Ni akoko yii, iyatọ́ nla farahan ninu ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ijo ni United States. Fun ọ̀pọ̀ ọ̀dun ẹ́yin, diẹ́diẹ́, awọn ijo ti n tẹ́lẹ́ iwa ati ẹ́sesi aye, ti iná igbe aye ẹ́mi wọn si n jo ajoreyin; şugbọ́n ni ọ̀dun naa awọn ẹ́rì wà ti wọn fihan wípe lojiji gbogbo ilẹ̀ naa ni ifaseyin ti fẹ́rẹ́ bá tán. Nigba ti ko si ẹ́ni ti o le sọ ohun ti o fa a, ati ile itẹ́we ati lati ori pẹ́pẹ́ iwaasu ni a ti fíyesì, ti a tun n sọ nipa ẹ́şẹ́ naa.

Ni ipade awọn alagba ni Philadelphia, Mr. Barnes, ẹ́ni ti o kọ́ iwe ti o gbajugbaja lori Bibeli ti o tun jẹ́ alufa ninu ọ́kan lara awọn ijo ti o tobi julọ́ ninu ilu naa “sọ wípe, oun ti wà ninu ẹ́şẹ̀ alufa fun ogun ọ̀dun, koi ti i şẹ́lẹ́ rì, titi fi di igba onjẹ́ alẹ́ Oluwa ti o keyin, ki oun ẹ́ eto naa laigba awọn eniyan sinu ijo. Şugbọ́n bayii, ko si isoji, ko si iyipada, ko si idagbasoke kan gboogi ninu oore ọ́fẹ́ ti a le tókasi ninu awọn olujọ́sin, ko si si ẹ́ni ti o lẹ́ ba ni ibi ikẹ́kọ́ rẹ́ lati ba jiroro nipa igbala ọ́kan wọn. Bí oko òwò ti n gberu si, ti ọ̀jọ́ iwaju eto itajà ati ile ẹ́şẹ̀ n dan si, bẹ́ẹ̀ ni ifẹ́ aye n pọ́ si. Bayii ni o ẹ́ rì ninu gbogbo ijo.”

Ni oṣu February ọdun kan naa, Ojogbon Finney ti Oberlin College sọ pe: “O ye wa kedere wipe ni akotan, gbogbo ijo Protestant ti orile ede wa, ni won ko kọbi ara si tabi ni won se atako si gbogbo atunse isesi ti akoko yii. Awon kan wa ti won yatọ, sugbon awon wonyi ko po to lati yi koko oro naa pada kuro ni akotan. A tun ni awon koko oro miran lati gbe e leyin: aisi ipa isoji ninu awon ijo. Aikobi ara si ohun ti emi ti fere bo gbogbo ile, ti o si wopo ni ona ti o banileru; bayii ni gbogbo awon iwe atejade awon ijo ni gbogbo ile naa se so. .

. . O wopo ki awon omọ ijo o di olujosin oso ara,—won fowosowopo pelu awon alaiwabiolorun ninu ariya faaji, ijo ajodun, ati bebeelo... Sugbon a ko nilati fe oro ti n dunni lokaan yii loju. E je ki a mo wipe eri naa po, won si subowa mole, eyi ti o fihan wipe, ni akotan, awon ijo, (pelu edun okan,) ti dibaje. Won ti jinna rere si Oluwa, Oun si ti ya ara Re kuro ni odo won.”

Onkowe kan ninu Religious Telescope jeri wipe: “A koi tii ri ifaseyin ninu ijo gege bi a ti ri ni akoko yii ri. Ni tooto, o ye ki ijo o taji, ki o si mo okunfa ijiya yii; nitori bi ijiya ni o se ye ki gbogbo eni ti o fe Sioni o ri. Nigba ti a ba woye bi iyipada tooto ti kere to, ati aironupiwada, ati bi okan awon elesẹ ti yigbi to, lairotele, a fere le kigbe wipe, ‘Se Olorun ti gbagbe lati fi oore ofe han ni? tabi, nje ilekun aanu ti ti ni?’”

Iru ipo yii kii waye laisi idi fun ninu ijo funra re. Okunkun emi ti o n shubu sori awon orile ede, awon ijo, ati sori enikookan, kii se wipe Olorun momo dawo iranlowo oore ofe Re duro, sugbon nitori pe eniyan ko naani imole orun, o si ti ko o sile. Apeere otito ti o han kedere yii ni a ri ninu itan awon Ju ni akoko Kristi. Nipa bi won ti gbaju mo aye ti won si gbagbe Olorun ati oro Re, iye won sokunkun, okan won kun fun ife aye ati ifekufe ara. Won wa ni aimokan nipa wiwa Mesaya, won si ko Olugbala sile nitori igberaga ati aigbagbo won. Ni asiko yii gan an, Olorun ko kuku tii ge orile ede Ju kuro ninu imo ati ikopa ninu ibukun igbala. Sugbon awon ti won ko otito sile so gbogbo ife fun ibukun Olorun nu. Won ti fi “okunkun pe imole ati imole pe okunkun,” titi ti imole ti o wa ninu won fi di okunkun; okunkun naa ti se po to!

O te Satani lorun ki awon eniyan o ni afarawe esin, sugbon ki won ma ni emi agbara iwabiolorun. Nigba ti won ko iyinrere sile, awon Ju tesiwaju lati fi itara di awon asa igba atijo mu, won fi gbogbo agbara ya orile ede won soto, nigba ti awon funra won mo wipe Olorun ko si ni aarin won. Asotele Danieli toka kedere si asiko wiwa Mesaya, o tun so nipa iku Re, won ko je ki awon eniyan o se ayewo eleyi, nikeyin, awon rabbi fi eniken ti o ba se akitiyan lati ka akoko naa gegun. Pelu ifoju ati aironupiwada, fun opo odun, awon eniyan Israeli duro laikobi ara si ebun oore ofe igbala, won ko fi iye si awon ibukun iyinrere, ikilo olowo ti o si leru nipa ewu ti o wa ninu kiko imole lati orun sile.

Nibikibi ti iru isele yii ba wa, iru atubotan kan naa ni yoo tele. Eniken ti o ba momo se okan re le nipa ojuse re nitori pe o tako ife okan re, yoo padanu agbara lati mo iyato laarin otito ati iro. Iye re a sokunkun, eri okan re a yigbi, okan re a le, yoo si yapa kuro ni odo Olorun. Ni ibi ti a ba ti gan, tabi ko ise iranse otito orun sile, okunkun a bo ijo naa mole; igbagbo ati

ifẹ a di tutu, iyapa ati arankan a bẹ silẹ. Awọn ọmọ ijo a ko gbogbo ifẹ wọn sori ohun aye, ọkan awọn ẹlẹṣe a si yigbi ninu aironupiwada wọn.

A pète iṣe iranṣe angẹli akọkọ ti Ifi 14, ti o kede wakati idajo Ọlọrun ti o n pe awọn eniyan lati beru ki wọn si jọsin Rẹ, lati ya awọn eniyan Ọlọrun sọtọ kuro ninu ipa iwa ibajẹ aye ki o si tawọn ji lati ri ipo ifẹ aye ati ifaseyin ti wọn wa gan an. Ninu iṣe iranṣe yii, Ọlọrun ran ikilọ sinu ijo, eyi ti o jẹ wipe bi wọn ba gba a, yoo ṣe atunṣe awọn iwa buburu ti n mu wọn pamọ kuro niwaju Rẹ. Bi o ba jẹ wipe wọn gba iṣe iranṣe lati ọrun, ti wọn tẹri ọkan wọn ba niwaju Oluwa, ti wọn fi tókantọkan mura silẹ lati duro niwaju Rẹ ni, Ẹmi ati agbara Ọlọrun i ba fi ara han laarin wọn. Lẹ́kansi ijo i ba de ipele alabukun ti iṣọkan, igbagbo ati ifẹ ti o wa ni akoko awọn apostoli, nigba ti awọn onigbagbo “ni ọkan kan ati iye kan,” ti “wọn fi igboya sọ ọrọ Ọlọrun,” nigba ti “Oluwa n fi awọn ti a gbala kun ijo lojoojumọ.” Iṣe 4:32, 31; 2:47.

Bi awọn eniyan Ọlọrun yoo ba gba imọlẹ bi o ti n tan si wọn lati inu ọrọ Rẹ, wọn yoo de ipo iṣọkan eyi ti Kristi gbadura fun, eyi ti apostoli ṣe alaye rẹ bayii, “iṣọkan ti Ẹmi ninu akopo alaafia.” O sọ pe, “Ara kan ni n bẹ, ati Ẹmi kan, ani bi a ti pe yin ninu ireti kan ti ipè yin; Oluwa kan, igbagbo kan, itẹbomi kan.” Efesu 4:3—5.

Iru awọn ayọrisi alabukun ti awọn ti wọn gba iṣe iranṣe ipadabo rí niyii. Wọn wa lati oriṣiriṣi ijo, a bi idiwo tí ijo mu wa lulẹ; awọn ikoni ti wọn yatọ ni a pin si yẹlẹyẹlẹ; a kọ ireti ijoba ẹgberun odun ninu aye yii silẹ, a ṣe atunṣe awọn ero ti ko tona nipa ipadabo lẹ́kẹjẹ, a gbá igberaga ati ibarẹ aye kuro; a ṣe atunṣe iwa ti ko tọ; awọn ọkan wa ni iṣọkan ninu ibasepo ti o dun julọ, ifẹ ati ayọ si n joba laisi idiwo. Bi ikoni yii ba ṣe eyi fun awọn perete ti wọn gba a, bakan naa ni i ba ṣe ṣiṣe, bi gbogbo eniyan ba gba a.

Ṣugbọn lapapo ijo ko gba ikilọ naa. Awọn alufa wọn, ti wọn dabi alore “si awọn ọmọ Israeli,” ni o yẹ ki wọn kọkọ ri ami wiwa Jesu, ṣugbọn wọn baku lati kẹkọ otitọ lati ara awọn ami akoko. Bi ireti ati ifẹ aye ti kun ọkan, ifẹ fun Ọlọrun ati igbagbo ninu ọrọ Rẹ di tutu; nigba ti a waasu ikoni nipa ipadabo, o ru ẹtanu ati aigbagbo wọn soke lasan ni. Nitiro pe awọn ọmọ ijo (ki i si i ṣe awọn alufa) ni wọn ṣiṣe pupọ julọ ninu iwaasu naa wà lara awọn ohun ti wọn fi tako o. Bi igba atijo, ẹri ọrọ Ọlọrun ti o han kedere ni a fi ibeere yii dahun si: “N jẹ ọkan ninu awọn alaṣe tabi awọn Farisi ti gbagbo?” Nigba ti wọn ri bi o ti nira to lati tako koko ọrọ ti wọn mu jade lati inu awọn akoko isọtẹlẹ, ọpọ bu ẹnu àtẹ lu kikekọ nipa isọtẹlẹ, ti wọn si n kọni pe a ti sé awọn iwe isọtẹlẹ pa ati pe kò le yení. Ọgọọro awọn eniyan ti wọn fi ọkan tan alufa wọn kọ lati tẹti si ikilọ naa; awọn miran, bi o tilẹ jẹ wipe wọn gbagbo wipe otitọ ni, wọn kọ lati ṣe ijẹwo rẹ, ki a ma baa “le wọn jade ninu sinagogu.” Iṣe iranṣe ti Ọlọrun ran fun idanwo ati ifomọ ijo fihan ni kedere bi ọpọlọpo ti fi ifẹ wọn si inu ohun aye ju sí inu Kristi lọ. Ohun ti o so wọn pọ mọ aye lagbara ju onfa ti ọrun lọ. Wọn yan lati tẹti si ohùn ogbọn aye, wọn si pẹyinda si iṣe iranṣe otitọ ti n yẹ ọkan wo.

Ni kíkọ ikilọ angẹli akọkọ silẹ, wọn kọ ọna ti Ọrun là kalẹ fun imubosipo wọn silẹ. Wọn gan iṣe iranṣe oloore ofẹ ti i ba ṣe atunṣe iwa buburu ti o ya wọn kuro ni ọdọ Ọlọrun, pẹlu

itara nla wọn lọ wa ibadọrẹ aye. Eyi ni ohun ti o fa ipo ifẹ aye, ifaseyin, ati iku ẹmi ti o wa ninu awọn ijo ni 1844.

Ninu Ifihan 14 işe iranşẹ angẹli keji ni o tẹle işe iranşẹ angẹli kini, ti o n kede wipe: “Babiloni wo, o wo, ilu nla ni, nitori ti o mu gbogbo orilẹ ede mu ninu ọti waini ibinu agbere rẹ.” Ifihan 14:8. Ọrọ ti a pe ni “Babiloni” ni a mu lati inu “Babeli,” ti o tumọ si idarudapọ. A lo o ninu Bibeli lati ẹ akawe orişirişi ẹsin eke tabi eyi ti o yan apeyinla. Ni Ifihan 17, a lo Babiloni lati tumọ si obinrin kan—akawe ti a lo ninu Bibeli ti o tumọ si ijo, obinrin rere ni o tumọ si ijo mimọ nigba ti obinrin pansaga tumọ si ijo ti o yan apeyinla.

Ninu Bibeli ibasepọ ti o jẹ mimọ ti o si nipon ti o wa laarin Kristi ati ijo Rẹ ni a fi igbeyawo ẹ akajuwe rẹ. Oluwa ti so awon eniyan Rẹ pọ mọ ara Rẹ pelu majemu mimọ, O n şeleri lati jẹ Ọlurun wọn, awon naa si jeje lati jẹ ti Rẹ ani ti Rẹ nikan. O sọ pe: “Emi yoo gbe ọ ni aya titi lae; beẹ ni, Emi yoo gbe ọ ni aya ni ododo ati ni idajo, ati ni ifẹ ati ni aanu.” Hosia 2:19. Ati pelu “Emi ti gbe ọ niyawo.” Jeremaya 3:14. Pọlu lo iru akajuwe kan naa ninu Majemu Tuntun nigba ti o sọ wipe: “Emi ti fi ọ mọ okọ kan, ki emi le fi ọ han fun Kristi bi wundia mimọ.” 2 Korintin 11:2.

Aişotito ijo si Kristi nipa jije ki igbekele ati ifẹ rẹ o yi kuro ni ọdọ Rẹ, ti o wa jẹ ki ifẹ ohun aye o gba okan rẹ ni a fi wé titapa si majemu igbeyawo. Eş Israeli ni yiya kuro ni ọdọ Oluwa ni a ẹ alaye rẹ pelu apeere yii; ati ifẹ agbayanu ti Ọlurun ti wọn ko naani ni a ẹ alaye rẹ ni ona ti o wonilokan bayii: “Mo bura fun ọ, mo si da majemu pelu rẹ, ni Oluwa wi, iwọ si di temi.” “Iwọ si jẹ arewa jojo, iwọ si tobi di ijoba kan. Okiki rẹ si jade lọ si ọdọ awon alaigbagbo nitori ewa rẹ: nitori ti o pé nipase ewa Mi, eyi ti mo fi si ọ lara...Şugbon iwọ gbekẹle ewa rẹ, iwọ si di pansaga nitori okiki rẹ.” “Bi iyawo ti n fi aişootọ kuro ni ọdọ okọ rẹ, beẹ gege ni eyin ẹ aişootọ si mi, eyin ile Israeli, ni Oluwa wi;” “bi iyawo ti o ẹ agbere, ti o n tẹle ajeji dipo okọ rẹ!” Isikieli 16:8, 13—15, 32; Jeremaya 3:20.

Ninu Majemu Tuntun, iru ede ti o jora bakan naa ni a lo fun Kristeni ti o ba n wa ibadọrẹ aye yii ju oju rere Ọlurun lọ. Apostoli Jakobi wipe: “Eyin alagbere lokunrin ati lobinrin, nje eyin ko mọ wipe ibare aye, işota ni si Ọlurun? nitori naa, eniken ti yoo ba jẹ ọrẹ aye yoo di ọta Ọlurun.”

Obinrin (Babiloni) ti Ifihan 17 ni a şalaye wipe “o wọ aşo elése aluko, ati aşo ogbo, ti a fi wura ati pearli ati okuta olowo iyebiye ẹ loşo, ti o ni ago wura ni ọwọ rẹ ti o kun fun eeri ati aimọ: ...ati ni iwaju ori rẹ ni a kọ oruko kan si, Ohun ijinle, Babiloni nla, iya awon pansaga. Woli naa wipe: “Mo ri obinrin naa ti o mu eje awon eniyan mimọ yó, pelu eje awon ajeriku fun Jesu.” Siwaju sii, a sọ wipe Babiloni jẹ “ilu nla ni, ti o n şakoso lori awon oba aye.” Ifihan 17:4—6, 18. Romu ni agbara ti o şakoso bi onroro lori awon oba ile Kristeni fun ọpọ odun. Aşo ogbo ati elese aluko, wura ati okuta olowo iyebiye ati pearli, fihan ni kedere ọla ati iwuga ti o ju ti awon oba lọ eyi ti Romu n jẹgbadun. Ko si si agbara miran ti a le sọ ni otito wipe “o mu eje awon eniyan mimọ yo” bi ijo naa ti o fi iwa ika ẹ inunibini si awon atele Kristi. A tun fi ẹsun eşe ibasepọ ti ko bofinmu pelu “awon oba aye” kan Babiloni. Nipase yiyapa kuro ni

òdò Oluwa, ati ibasẹpọ pẹlu awọn alaigbagbo ni o sọ ijo Ju di pansaga; Romu pẹlu ni biba ara rẹ jẹ ni ọna kan naa nipa wiwa atilẹyin agbara aye gba iru ibawi kan naa.

A sọ wipe Babiloni ni “iya awọn pansaga.” Awọn ọmọbinrin rẹ ni a yoo ẹ afihan wọn gege bi awọn ijo ti wọn dirọ mọ awọn ikoni ati aṣa rẹ, ti wọn si n tẹle apeere rẹ nipa kiko otito ati ilana Ọlọrun silẹ, lati le ni ibasẹpọ ti ko bofin mu pẹlu aye. Iṣe iranṣe Ifihan 14, ti o kede iṣubu Babiloni nilati sọ nipa gbogbo egbe ẹsin ti wọn fi igba kan jẹ mimọ, sugbọn ti wọn ti di eléeri. Nitori pe ikilo idajo ni o tẹle iṣe iranṣe yii, a nilati ẹ iwaasu rẹ ni akoko ikeyin; nitori naa, ki i ẹ ijo Romu nikan ni o bawo, nitori pe ijo naa ti wà ni ipò iṣubu fun ọpọ ọdun. Siwaju sii, ni ori kejidinlogun iwe Ifihan, a pe awọn eniyan Ọlọrun lati jade kuro ninu Babiloni. Gege bi ẹse yii ti sọ, ọpọlọpọ awọn eniyan Ọlọrun ni wọn yoo si wa ninu Babiloni. Ninu egbe ẹsin wo ni a ti le ri pupọ ninu awọn atele Kristi loni? Laiṣe aniani, ninu orisirisi ijo ti wọn n jẹri igbagbo Protestant ni. Ni igba ti wọn ẹse n dide, awọn ijo wonyi duro gbọin fun Ọlọrun ati otito, ibukun Rẹ si wa pẹlu wọn. Ani awọn alaigbagbo aye jẹri si ibukun ti o n tẹle gbigba awọn ikoni iyinrere. Ninu ọrọ woli naa si Israeli, “Okiki rẹ rekoja lo si ọdò awọn alaigbagbo nitori ẹwa rẹ: nitori ti o peye latari ẹwa Mi, eyi ti mo dabo o, ni Oluwa wi.” Sugbọn wọn ṣubu nitori ifa ọkan kan naa ti o jẹ egun ati iparun fun Israeli—ifẹ lati tẹle apeere awọn alaiwabiọlọrun ati lati ba wọn dọrẹ. “Iwọ gbẹkẹle ẹwa rẹ, iwọ si ẹ pansaga nitori okiki rẹ.” Isikieli 16:14, 15.

Ọpọ awọn ijo Protestant n tẹle apeere aisedeede Romu nipa ibasẹpọ pẹlu “awọn ọba aye”—awọn ijo ilu, nipase ibasẹpọ wọn pẹlu ijoba, ati awọn ijo miran nipa wiwa oju rere aye. “Babiloni” ti o tumọ si rudurudu ba awọn egbe wonyi mu, gbogbo wọn n sọ wipe wọn ri ikoni wọn lati inu Bibeli, sibẹ wọn pin yeleyele si orisirisi egbe ti ko ẹ e kà, pẹlu awọn ikoni ati ironu ti wọn tako ara wọn.

Yatọ si ifowosowopo ti o jẹ ẹse pẹlu aye, awọn ijo ti wọn yapa kuro lodò Romu si ni awọn iwa rẹ miran.

Iṣe Katoliki ti Romu kan sọ wipe “bi ijo Romu ba fi igba kan ri jẹbi iboriṣa nitori awọn eniyan mimọ, ọmọbinrin rẹ, Ijo England, jẹbi ẹse kan naa, ẹni ti o ya ile ijọsin mewa soto si Maria fun ẹyọkan ti a ya soto si Kristi.”

Dr Hopkins pẹlu, ninu “A Treatise on the Millenium” (Akosile lori Egberun Ọdun) sọ wipe: “Ko sí idí fun wa lati ro wipe Ijo Romu nikan ni o ni ẹmi ati iṣesi ti o lodi si ẹsin Kristeni. Awọn ijo Protestant ni ọpọlọpọ aṣodisi-kristi ninu wọn, a ko si fọ wọn mọ rárá kuro ninu... iwa ibajẹ ati iwa buburu rẹ.”

Nipa bi Ijo Presbyterian ti kuro ninu Romu, Dr Guthrie kowe pe: “Ni ọgọrun ọdun meta seyin, ijo wa, pẹlu Bibeli ti a si silẹ lori asia rẹ, pẹlu ọrọ akọle yii, ‘Wá inu Iwe Mimọ’ lori iwe rẹ, jade kuro lati ẹnu ọna Romu.” Leyin eyi o bere ibeere ti o ẹ pataki yii: “Ṣe wọn jade kuro ninu Romu pẹlu ara mimọ bi?”

Spurgeon sọ wipe, “O dabi ẹni pe titẹle ami majemu ti jẹ Ijo England ra; sugbọn o dabi ẹni pe aiteriba-fun-ilana-ijo kun fun ero aigboran bakan naa. Awọn ti a n fi oju rere wo n

yipada lẹyọ kọọkan kuro ninu agbekalẹ igbagbo. Laiṣe aniani, mo gbagbo wipe, ọkan England kun fun aigboran gbogbo ti o tun ni igboya lati lẹ si ori pẹpẹ iwaasu lati pe ara rẹ ni Kristeni.”

Kini ipilẹṣe iyapa nla? Bawo ni ijo ṣe kọkọ yipada kuro ninu iyinrere alailabawon? Nipa titẹle یشه ەsin iborisa ni, lati le mu ki awon alaigbagbo o gba ەsin Kristeni. Apostoli Polu so, ani ni igba aye rẹ, wipe “Ohun ijinlẹ ەṣe ti n ṣiṣe ná.” 2 Tṣalonika 2:7. Ni akoko awon apostoli, ijo wa ni mimọ. Ṣugbon “nigba ti orundun keji n lẹ si opin opo ninu awon ijo ni won ni irisi tuntun; otitọ ti igba iṣaaju poora, laikobiarasi, bi awon omoleyin akoko ti n lẹ si iboji won, awon omọ won, pẹlu awon ti a jere sinu ijo, ...jade siwaju won si so wipe iṣe naa ti di tuntun.” Lati le jẹ ki awon omoleyin o duro, a fa odiwon giga ti igbagbo Kristeni wa silẹ, latari eyi, “agbara ەsin iboriṣa ṣan wo inu ijo, o si ko aṣa, iṣesi, ati ẹre rẹ dani.” Bi ەsin Kristeni ti ri oju rere ati atileyin awon alaṣe aye, opolopo awon eniyan ni won fi ẹnu lasan gba a; ṣugbon nigba ti won fi oju jẹ Kristeni, opolopo won “ni won si jẹ aboriṣa ninu iwa won, ni pataki julọ ti won n jọsin ẹre won ni idakonko.”

Ṣe iru igbese kan naa ko ti fere fi ara rẹ han tan ninu gbogbo ijo ti won pe ara won ni Protestant? Bi awon oludasile, awon ti won ni emi afomo tooto, ti n kojalo, awon omọ won a jade siwaju, won a si “so iṣe naa di tuntun.” Nipa siso mo igbagbo awon baba won ni aironu ti won si ko lati gba otitọ miran ni afikun si ohun ti won ri, awon omọ awon alatunṣe yapa jinna rere kuro ninu apeere irele, isera ەni, ati kiko aye silẹ. Bayi ni “isotito akoko ti se pare.” Agbara ife aye ti o n ṣan wo inu ijo si ko “pẹlu rẹ, awon aṣa, iṣesi, ati ẹre rẹ.”

O se ni laanu bi ibare aye eyi ti i se “isota si Olurun” ti jinlẹ to lona ti o banileru, eyi ti o wa wopo laarin awon atele Kristi! Awon ijo ti won lokiki ninu ەsin Kristeni ti yapa kuro ninu odiwon irele, isera-ەni, isotito ati iwabiolorun ti inu Bibeli to! John Wesley, ni sisọ nipa lilo owó ni ona ti ko to so pe: “Mase fi eyikeyi ninu ebun ti o seyebiye ni sofo, nitori titẹ ife oju lorun lasan, nipa aso olowo iyebiye, tabi ohun oso ti ko wulo. Mase fi ohunkohun sofo ninu rẹ nipa siṣe ile rẹ loṣo ni ona ara; nipa awon ohun elọ ile olowo iyebiye; nipa awon aworan ati ohun olowo iyebiye ti a n gbeko ile...Mase se ohunkohun lati te igberaga aye lorun, lati ri ife tabi iyin eniyan... ‘Niwon igba ti o ba ti n se rere si ara rẹ, awon eniyan yoo so nipa rẹ ni rere.’ Niwon igba ti o ba n ‘wo aso ogbo wiwe,’ ti o si n gbé ni ‘popo ṣinṣin lojoojumo,’ laiseyemeji opo ni yoo so nipa bi o ti n fe ohun giga to, ati ilawo ati igbanilalejo rẹ. Ṣugbon mase ra isoro rere won bi o ti wu ki o dara to. Dipo eyi, jẹ ki iyẹ ti o wa lati odo Olurun o te o lorun.” Ṣugbon ninu opo awon ijo loni, a ti ko iru awon ikoni wonyi silẹ.

Fifi ẹnu jẹ ەlesin ti di gbajugbaja ninu awon ijo loni. Awon alaṣe, oloṣelu, agbejoro, oniṣegun, oniṣowo, darapo mo ijo gege bi ohun elo lati ri ibowofun ati ifokantan ni awujo, ati lati le tṣiwaju ninu ife aye won. Bayi ni won se n fi awon iwa aisododo won pamọ sabẹ Kristeni afenuje. Opo awon egbe ەsin ti won ni agbara latari oro ati oruko awon olufe aye ti won se itebomi yii, tun se akitiyan si lati ni okiki ati iranlowo. Awon ile ijọsin ti won tobi, ti a se loṣo lona ti o nani lowo julọ, ni a ko si awon adugbo ti won lokiki. Awon olujosin n se ara won loṣo pẹlu aso asiko to jẹ olowo iyebiye. Owo oṣu goboi ni a n san fun awon oniwaasu to ni ebun lati le dawon lara ya ati lati le pe awon eniyan wa. Awon iwaasu rẹ ko gbodo fenu

ba awon eṣe ti won woṣo, ṣugbọn o nilati se jeje ki o si dun moni leti. Bayi ni a se ni awon eṣe ti won gbajumọ ninu iwe ijo, ti a si fi awon eṣe ti won gbajumọ pamọ si abẹ afarawe iwabiṣọlọrun.

Ni sisọ nipa iwuwasi awon Kristeni si aye ni akoko yii, iwe atejade kan ti ki i se ti esin so wipe: “Laimo ijo ti juwo silẹ fun emi akoko yii, o si ti je ki ilana ijosin re o ba ife asiko yii mu.” “Ni tooto, ohun gbogbo ti yoo mu ki esin o joju ni gbese, ni ijo n lo gege bi ohun elo.” Onkowe kan ninu New York Independent so nipa ijo Methodist bayi: “Ilà ti o ya awon oniwiabiṣọlọrun ati awon alailesin ti fere pare tan, awon onitara laarin awon mejeeji n se akitiyan lati mu gbogbo iyato ti o wa laarin isesi ati igbadun won kuro.” “Bi esin ba ti lokiki to dabi enipe o n je ki iye awon ti won fe ri ere re laise ojuse re o po si ni.

Howard Crosby so wipe: “O je ohun ti o kan ni gbongbong wipe ijo Kristi ko mura to lati mu erongba Oluwa re se. Gege bi awon Ju igbaani ti se je ki ibasepo won pelu awon orile ede aborisa o yi okan won kuro lodọ Olurun, ...beegege ni ijo Kristi ti n se bayii, pelu ibasepo re eyi ti ko tona pelu aye alaigbagbo ti o ko ilana orun fun igbesi aye otito re silẹ, o n jowo ara re lowo fun awon iwa buburu awujo ti ko ni Kristi, o n so iru oro kan naa, o si n ri awon idahun ti won sajeji si ifi Olurun, ti won tako gbogbo idagbasoke ninu oore ofe.”

Ninu igbi ife aye ati ife faaji yii, ise-ara-eni ati ifi rubo nitori Kristi ti fere parun tan. “Die lara awon okunrin ati obinrin ti won n sise ninu awon ijo ni a ko nigba ti won wa ni omode lati fi ara won rubo lati le fi ohun kan silẹ tabi se ohun kan fun Kristi.” Sugbon “bi ko ba si owó, ...a ko gbodo pe enikenin lati fi silẹ. Rara o! e se ajodun, apewò, asè, tabi ohunkohun lati je—ohunkohun lati da awon eniyan lara ya.” Gomina Washburn ti Winsconsin ninu ise iranse odun re, ni January 9, 1873 so bayi: “O dabi enipe a nilo ofin die lati tu awon ile eko ti a ti n ko awon onitete ka. Won wa ni ibi gbogbo. Ani ijo paapa (boya laimo) ni igba miran n sise fun esu. Ire orin nibi ti a ti n funni ni ebun, ebun tete, ni igba miran lati ran ise esin tabi ise aanu lowo, sugbon ni opo igba fun awon idi ti ko nitumo pupo, tete, ifunni ni ebun, ati beebee lo, je ona lati gba owo ti a ko sise fun. Ko si ohun ti o bani niwaje tabi ti o n pani bi oti, paapaa julọ fun awon odo bi i nini owo tabi ohun ini laise. Awon eniyan pataki ti won n kopa ninu iru tete yii, won n pa eri okan won lenu mo pelu ero wipe ise rere ni won maa fi owo naa se, ko yanilenu wipe awon odo ipinle yii saba maa n

subu sinu iwa ti ife ere ti o lewu saba maa n fa.”

Emi ife aye n wonu awon ijo kaakiri ninu esin Kristeni. Robert Atkins ninu iwaasu ti o se ni London, se apejuwe ifaseyin emi ti o gbile ni England: “Awon ti won je olododo lootọ n pare kuro ninu aye, ko si si eni ti o ro o ninu okan re. Awon ti won n pe ara won ni elesin ni ode oni yii, ni gbogbo ijo je olufe aye, awon ti n se bi aye, olufe idera, ti won nife si ibowofun eniyan. A pe won lati jiya pelu Kristi, sugbon won sa fun itiju...Ipeyinda, ipeyinda, ipeyinda, ni a ko siwaju gbogbo ile ijosin; bi won ba ni imolara re ni, ireti i ba wa; sugbon, o mase o! won n kigbe, ‘A je oloro, a si n po si ni oro, a ko si nilo ohun kan.’”

Èsun ẹ̀şẹ̀ nla ti a fi kan Babiloni ni pe o “mu gbogbo orilẹ̀ ede mu ninu ọ̀ti waini ibinu agbere rẹ̀.” Ago ipanilọ̀ti eyi ti o fun araye tumọ̀ si ẹ̀kọ̀ eke ti o gba latari ibasepọ̀ ti ko bojumu rẹ̀ pẹ̀lu awọn ẹ̀ni nla aye. Ibare aye ti ba igbagbọ̀ rẹ̀ jẹ, ni ipa tire, o ni ipa buburu lori aye nipa kikọ̀ awọn ikọ̀ni ti wọn tako ọ̀rọ̀ kedere ti o wa ninu Iwe Mimọ̀.

Romu fi Bibeli pamọ̀ kuro ni ọ̀dọ̀ awọn eniyan o si fẹ̀ ki gbogbo eniyan o gba ikọ̀ni rẹ̀ rọ̀po. Işẹ̀ Atunşẹ̀ ni lati dari awọn eniyan pada sinu ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run; şugbọ̀n nje ki i şe wipe ooto ni wipe ninu awọn ijo loni, a n kọ̀ awọn eniyan lati gbe igbagbọ̀ wọn si ori igbagbọ̀ ati ikọ̀ni ijo wọn dipọ̀ si ori Iwe Mimọ̀? Charles Beecher sọ̀ nipa awọn ijo Protestant bayii: “Wọn kọ̀ lati sọ̀ ọ̀rọ̀ lile si awọn igbagbọ̀ kan pẹ̀lu işora eyi ti awọn baba mimọ̀ i ba fi kọ̀ lati sọ̀ ọ̀rọ̀ lile lati tako ijọsin awọn ẹ̀ni mimọ̀ ati ajeriku ti o şeşẹ̀ n bere eyi ti wọn fi n kọ̀ni...Awọn ijo oniwaasu Protestant ti so ọ̀wọ̀ ara wọn ati ti ẹnikeji papọ̀ debi pe, laarin gbogbo wọn, eniyan ko le di oniwaasu rara, lai gba awọn iwe kan ni afikun si Bibeli...Ki i şe ero lasan ni wipe agbara akọ̀silẹ̀ igbagbọ̀ ti bere si nii ko Bibeli ni papa mọ̀ra bi Romu ti şe, bi o tilẹ̀ jẹ wipe o n şele ni bonkele.”

Nigba ti awọn olukọ̀ tootọ̀ ba n şe alaye ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run, awọn ọ̀mọ̀we ati alufa ti wọn sọ̀ wipe wọn ni oye Iwe Mimọ̀ a dide, wọn a pe ẹ̀kọ̀ ti o yẹ̀ kooro ni ẹ̀ké, bayi ni wọn a şe yi awọn ti n wa otitọ̀ pada kuro ni ọ̀na otitọ̀. Ti kii ba n şe wipe aye ti kun fun ọ̀ti waini Babiloni laisi ireti mọ̀, ọ̀gọ̀rọ̀ eniyan ni i ba gbagbọ̀ ti wọn a si yipada nipase otitọ̀ ti o han kedere ninu ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run. Şugbọ̀n o dabi ẹnipe ọ̀rọ̀ ẹ̀sin igbagbọ̀ ko ye ara wọn mọ̀ ti awọn eniyan ko si mọ̀ ohun ti o yẹ̀ ki wọn gbagbọ̀ gege bi otitọ̀. Ẹ̀şẹ̀ aironupiwada araye wa ni ẹ̀nu ọ̀na ijo.

Işẹ̀ iranşẹ̀ angẹ̀li keji ti Ifihan 14 ni a kọ̀kọ̀ waasu rẹ̀ ni igba ẹ̀run 1844, nigba naa o ba awọn ijo United States mu gan an ni, ni ibi ti a ti kede ikilọ̀ nipa idajo kaakiri julọ̀, ti a si ti fere kọ̀ ọ̀ silẹ̀ tan patapata, ati nibi ti ifaseyin awọn ijo ti şele kankan. Şugbọ̀n işẹ̀ iranşẹ̀ angẹ̀li keji ko wa si imuşẹ̀ tan ni 1844. Nigba naa, awọn ijo ti şubu ninu iwa latari bi wọn ti kọ̀ imọ̀le işẹ̀ iranşẹ̀ ipadabọ̀ silẹ̀; şugbọ̀n wọn ko şubu tan patapata. Bi wọn ti n teşiwaju lati kọ̀ awọn otitọ̀ pataki fun akoko yii silẹ̀ beẹ̀ ni wọn tubọ̀ n şubu si. Amọ̀ a koi tii le sọ̀ wipe “Babiloni ti şubu , ...nitori o mu gbogbo orilẹ̀ ede mu ninu ọ̀ti ibinu agbere rẹ̀.” Koi tii mu ki gbogbo orilẹ̀ ede şe eyi. Ẹ̀mi titẹ̀le aye ati aikọ̀biarasi otitọ̀ idanniwo fun akoko yii si wa, o si n gbile si ninu awọn ijo Protestant ni gbogbo orilẹ̀ ede ti n şe ẹ̀sin Kristeni; awọn ijo yii si wa ninu ibawi ẹ̀leru ti angẹ̀li keji. Şugbọ̀n işẹ̀ ifaseyin koi tii pari.

Bibeli sọ̀ wipe şaaju wiwa Oluwa, Satani yoo şişẹ̀ “pẹ̀lu gbogbo agbara ati ami eke iyanu, ati pẹ̀lu gbogbo itanjẹ̀ ti aişododo gbogbo;” ati awọn ti wọn “ko gba ifẹ̀ fun otitọ̀ ki wọn baa le di ẹ̀ni igbala” ni a yoo fi silẹ̀ lati gba “itanjẹ̀ ti o lagbara ki wọn baa le gba irọ̀ gbọ̀.” 2 Teşalonika 2:9:11. O di igba ti wọn ba de ipo yii, ti ibasepọ̀ ijo pẹ̀lu aye ba feşemule daradara kaakiri ile Kristeni ki Babiloni to şubu patapata. Labalalabala ni iyipada yii n wa, imuşẹ̀ Ifihan 14:8 ni kikun si wa ni ojo iwaju.

Laika okunkun ẹ̀mi ati iyapa kuro ni ọ̀dọ̀ Ọ̀lọ̀run ti o wa ninu awọn ijo ti wọn parapo di Babiloni si, ẹ̀gbẹ̀ awọn atele Kristi ni tootọ̀ si wa ninu wọn. Ọ̀pọ̀lọ̀po wa ninu awọn wonyi ti

wọn koi tii ri otitọ Pataki fun akoko yii ri. Ki i ẹ diẹ ninu wọn ni ipo ti wọn wa bayi ko tẹ lórùn ti wọn si n fẹ imọlẹ si. Lasan ni wọn n wa aworan Kristi ninu awọn ijọ ti wọn n lọ. Bi awọn ẹgbẹ wọnyi ba ti n yapa jina réré kuro ni ọdọ otitọ, ti wọn si n dara pọ mọ aye si, iyatọ ti o wa laarin awọn ẹgbẹ mejeeji a tubọ farahan si, nikeyin, yoo yori si ipinya. Akoko n bọ nigba ti awọn ti wọn fẹran Ọlórùn ju ohunkohun lọ ko ni le ni ibasepọ mọ pelu awọn “olufẹ faaji ju olufẹ Ọlórùn lọ; ti wọn ni afarawe iwabiọlórùn, şugbọn ti wọn sẹ agbara rẹ.”

Ifihan 18 tọka si akoko ti, nitori bi wọn ti kọ ikilọ meṭeṭe ti Ifihan 14:6—12 silẹ, ni kikun, ijọ yoo wa ni ipo tí angẹli keji sọ tẹlẹ, a yoo si pe awọn eniyan Ọlórùn ti wọn wa ni Babiloni lati jade kuro ninu rẹ. Işẹ iranşẹ yii ni eyi ti o keyin ti a yoo fun araye; yoo si ẹ işẹ ti a fẹ ki o ẹ. Nigba ti a ba fi awọn ti “ko gba otitọ gbọ, ti wọn ni inu didun si aişododo” (2 Tẹsalonika 2:12) silẹ lati gba itanjẹ nla ati lati gba eke gbọ, nigba naa ni imọlẹ otitọ yoo tan si awọn ti ọkan wọn şi silẹ lati gba a, gbogbo awọn ọmọ Ọlórùn ti wọn wa ni Babiloni yoo si dahun si ipè naa: “Ẹ jade kuro ninu rẹ, ẹyin eniyan Mi.” Ifihan 18:1.

Ori 22 – Awọn Asotele Wa Si Imusese

Nigba ti akoko ti a kọkọ reti wiwa Oluwa koja,—ni igba ọjò 1844— awọn ti wọn ti fi igbagbo wona fun ifarahan Re kun fun iyemeji ati ainidaniloju fun igba die. Nigba ti aye ri wọn gege bi awọn ti a já kulẹ patapata ti a si sọ wipe wọn gba etan gbọ, ọrọ Olorun si ni orisun itunu wọn. Ọpọlọpọ ni wọn tesiwaju lati wa Iwe Mimọ, ti wọn n wa ẹri fun igbagbo wọn ni akọtun ti wọn si n fi pelekutu kekọ isotele lati le ri imole si. Ẹri Bibeli ti o kin ipo wọn leyin fi ara han kedere. Awọn ami ti a ko le se asise wọn toka si wipe wiwa Kristi ti sunmọ. Ibukun pataki Oluwa, ti ti iyipada awọn elese ati ti isoji emi ni aarin awọn Kristeni jeri si wipe ise iranse naa wa lati ọrun. Bi o tile je wipe awọn onigbagbo ko le se alaye ijakule wọn, ọkan wọn bale wipe Olorun ni o dari wọn ninu iriri wọn ni ateyinwa.

Ikilo ti a we mo asotele ti wọn ri wipe o ni i se pelu akoko ipadabo lekeje ni eyi ti ba ipo ainidaniloju ati iyemeji wọn mu, o si gba wọn niyanju lati duro pelu suuru ninu igbagbo wipe ohun ti o sokunkun si iye wọn nisinsinyii yoo mole ni igba ti akoko ba to.

Lara awọn asotele wonyi ni ti Habakuku 2:1—4: “Emi yoo duro, emi yoo si maa sona, emi yoo duro si ori ile iso, emi yoo si sona lati ri ohun ti yoo so fun mi ati esi ti yoo fo nigba ti a ba ba mi wi. Oluwa si dami lohun wipe, ko iran naa sile, ki o si han kedere lori tabili, ki eni ti o ka a baa le sare pelu re. Nitori ti iran naa wa fun akoko ti a yan, sugbon ni opin yoo soro, ki yoo si seké: bi o tile pe, duro de e; nitori ti yoo wa dandan, ki yoo si pe. Kiyesi, ọkan re ti o gbega soke ko se deede ninu re: sugbon olododo yoo wa nipa igbagbo re.”

Lati 1842 ase ti a pa ninu isotele yii lati “ko iran naa sile, ki o si han kedere lori tabili, ki eni ti o ka a baa le sare pelu re,” ti ta Charles Fitch loye lati ya aworan isotele, lati se alaye awọn iran Danieli ati Ifihan. Itejade aworan yii ni a ri gege bi imuse ase ti Habakuku pa. Ko si eni ti o kiyesi nigba naa wipe a so ninu asotele kan naa nipa ifaseyin— akoko iduro—ninu imuse iran naa. Leyin ijakule naa, ese iwe mimọ yii wa se pataki jojo: “Iran naa wa fun akoko kan, sugbon nikeyin, yoo soro, ki yoo si seké: bi o tile pe, duro de e; nitori ti yoo wa dandan, ki yoo pe...Olododo yoo wa nipa igbagbo re.”

Abala kan ninu isotele Isikieli tun je orisun okun ati itunu fun awọn onigbagbo: “Oro Oluwa wa si ọdọ mi, o n wipe, Omọ eniyan, iru owe wo ni e n pa ni ile Israeli, wipe, A fa awọn ojo naa seyin, gbogbo iran si n baku? Nitori naa, so fun wọn, Bayi ni Oluwa Olorun wi...Awọn ojo naa sunmọ etile, ti gbogbo iran yoo wa si imuse...Emi yoo soro, oro ti Emi yoo so yoo si wa si imuse; a ki yoo fa a seyin mo.” “Awọn ara ile Israeli so wipe, Iran ti o ri wa fun ojo pipe, o si n so tele nipa akoko ti o jinna rere. Nitori naa so fun wọn, Bayii ni Oluwa Olorun wi; A ki yoo fa awọn oro Mi gun mo, sugbon oro ti Mo ti so yoo wa si imuse.” Isikieli 12:21—25, 27, 28.

Inu awọn ti wọn n duro dun, wọn ni igbagbo wipe Eni ti o mo opin lati ibere ti woye, O si ti ri ijakule wọn, O si ti fun wọn ni igboya ati ireti. Ti kii ba n se abala Iwe Mimọ iru eyi, ti

o gba wọn niyanju lati duro pẹlu suuru ki wọn si duro şinşin ninu igbẹkẹle wọn ninu ọrọ Ọlọrun, igbagbọ wọn i ba baku ninu akoko idanwo yii.

Owe wundia mewa ti Matiu 25 tun se alaye iriri awon Onireti. Ninu Matiu 24, ni idahun si ibeere awon omọ eyin Re nipa awon ami wiwa Re ati ti opin aye, Kristi toka si die ninu awon isele ti won se pataki julọ ninu itan aye ati ti ijo lati akoko wiwa Re ni akoko titi fi di akoko wiwa Re leekeji, eyi ni, pipa Jerusalemu run, iponju nla ti ijo labe inunibini awon aborisa ati ijo padi, oorun ti o sokunkun ati osupa ti o di eje, ati jijabo awon irawo. Leyin eyi, O so nipa wiwa Re ninu ijoba Re, O si pa owe ti o se alaye awon egbe meji ti won n wona fun ifarahan Re. Ori 25 bere pelu oro: “Nigba naa ni ijoba orun yoo dabi awon wundia mewa.” Nibi ni a ti so nipa ijo ti yoo wa ni akoko ikeyin, eyi kan naa ti a se afihan re ni opin ori kerinlelogun. Ninu owe yii, iriri won ni a se apejuwe re pelu awon isele inu asa igbeyawo ni iha ila oorun.

“Nigba naa ni ijoba orun yoo dabi wundia mewa, ti won gbe fitila won, ti won si jade lati lo pade oko iyawo. Marun ninu won je ologbon, marun ninu won je omugo. Awon ti won je omugo gbe fitila won, sugbon won ko mu epo dani pelu won, sugbon awon ti won je ologbon mu epo dani ninu kolobo pelu fitila won. Nigba ti oko iyawo pe de, gbogbo won toogbe won si sun. Ni oruganjọ, ariwo ta, Kiyesi oko iyawo n bo; e jade lo pade re.”

Wiwa Kristi, bi ise iranse angeli akoko ti kede re ni a ri gege bi eyi ti o duro fun wiwa oko iyawo. Ise atunse ti o wopo labe ikede wiwa Re laipe, duro fun bi awon wundia ti jade lo. Gege bi i ti Matiu ori kerindinlogun, awon egbe meji ni a se afihan won ninu owe yii. Gbogbo won ni won mu fitila won lowo, Bibeli pelu imole re, won jade lo lati pade Oko iyawo. Sugbon nigba ti “awon ti won je omugo mu fitila won, won ko gbe epo dani pelu won,” “awon ologbon gbe epo dani ninu kolobo won pelu fitila won.”

Awon egbe ti o keyin gba oore ofe Ọlọrun, agbara Emi Mimo ti n yinlọkan pada to si n laniloje, eyi ti o je ki oro Re o je fitila si ese ati imole si ona. Ninu iberu Ọlọrun won ko oko Iwe Mimo lati ko nipa otito, won si fi tokantokan wa okan ati igbesi aye mimo. Awon wonyi ni iriri lenikookan, igbagbo ninu Ọlọrun ati ninu oro Re, eyi ti ijakule tabi ifaseyin ko le bi şubu. Awon miran “gbe fitila won, won ko si mu epo dani pelu won.” Won gbe igbese latari igbonara. Ise iranse eleru naa ru iberu won soke, sugbon won gbekẹle igbagbo awon arakunrin won, ina kekere ti inu didun mu wa te won lorun laisi oye otito ti o ye koro tabi ise oore ofe ti o munadoko ninu okan. Awon wonyi jade lati lo pade Oluwa, won kun fun ireti nitori ere ti yoo wa kankan; sugbon won ko mura silẹ fun ifaseyin ati ijakule. Nigba ti idanwo de, igbagbo won baku, ina won si jo ajoreyin.

“Nigba ti oko iyawo pe de, gbogbo won toogbe won si sun.” Pipe ti oko iyawo pe duro fun akoko ti o koja nigba ti won n reti Oluwa, ijakule naa ati eyi ti o dabi ifaseyin. Ni akoko ainidaniloju yii, ife awon olọkan meji, ti won fi oju gbagbo bere si nii tutu, akitiyan won n reweşi; sugbon awon ti igbagbo won duro lori imo ti won ri ninu Bibeli ni apata ni abe ese won, ti igbi ijakule ko le şan danu. “Gbogbo won toogbe, won si sun;” egbe kan wa ni aibikita

won si ko igbagbo won silẹ, egbe keji duro pelu suuru won n wona boya a yoo fun won ni imole ti o han kedere miran. Sibe ninu asale idanwo, o dabi enipe awon egbe ti o keyin, padanu itara ati ifokansin won die. Awon onilowowo okan ti won gba esin lerefe ko le rogboke le ori igbagbo awon arakunrin won mo. Olukuluku ni yoo duro fun ara re. Laarin akoko yii, irokuro esin bere si nii dide. Awon kan ti won so wipe won je onigbagbo pelu itara ninu ise iranse naa ko oro Olorun silẹ gege bi atona ti ko le baku, won n so wipe Emi ni o n dari won, won jowo ara won silẹ fun erò, àbá ati imolara okan won lati dari won. Awon kan wa ti won fi igbonara alaimokan han, won n ba gbogbo eni ti ko fi owó si iwa won wi. Awon egbe Onireti ko fi oju rere wo igbagbo agbasodi won; sibe won sise lati mu abuku ba ise otito.

Satani n wa ona nipase eleyi lati tako ise Olorun, ki o si pa a run. Egbe ti n waasu ipadabo ru ife awon eniyan soke, ogoro awon elesẹ ni won yipada, awon olooto si n fi ara won silẹ fun ise kikede otito, ani ni akoko iduro. Omọ alade iwa buburu n padanu awon omọ ijoba re; lati le mu abuku ba ise Olorun, o wa lati tan awon ti won gba igbagbo naa je, ki o si je ki won gba a sodi. Awon asaju re si ti setan lati toka si gbogbo eke, gbogbo asise, gbogbo iwa ti ko bojumu, ki won fi han awon eniyan pelu asodun ti o lagbara lati le je ki awon Onireti ati igbagbo won o di ohun irira. Pelu eleyi, iye awon ti o ba le ko wa lati je ki won gba igbagbo ipadabo leekeji, nigba ti o si n dari okan won, bee gege ni anfani re a se po to lati toka awon eniyan si won gege bi asaju gbogbo awon onigbagbo.

Satani ni “olufisun awon ara,” emi re si ni o n dari awon eniyan lati maa wa asise ati ibaku awon eniyan Olorun, ki o si mu won wa si gbangba, nigba ti a ko ni menuba iwa rere won. O maa n sise nigba ti Olorun ba n sise fun igbala okan. Nigba ti awon omọ Olorun wa fi ara won han niwaju Oluwa, Satani pelu wa laarin won. Ninu gbogbo isoji o setan lati mu awon ti a ko ya okan won si mimọ ti oye won ko kun to wole. Nigba ti awon wonyi ba gba awon otito die, ti won si ni ipo laarin awon onigbagbo, a sise nipase won lati mu awon ikoni ti yoo tan awon alaibikita je wa. A ko le pe enikeni ni Kristeni nitori pe a ri papo mo awon omọ Olorun, tabi ninu ile ijosin tabi nibi tabili Oluwa. Satani saba maa n wa nibi awon eto olowo julọ ni aworan awon ti o le lo gege bi asaju re.

Omọ alade iwa buburu n jijakadi lori gbogbo ile nibi ti awon eniyan Olorun ti n tesiwaju ninu irin ajo won lo si ilu orun. Ninu gbogbo itan ijo, ko si ise atunse kan ti o waye laisi idena nla kan. Bayii ni o se ri ni akoko Polu. Nibikibi ti awon apostoli ba ti gbe ijo kan dide, awon kan a wa ti won a so wipe won gba igbagbo naa, sugbon ti won a mu ekọ odi wa, eyi ti o je wipe bi won ba gba a, yoo le ife fun otito jade nikeyin ni. Luther pelu ri idamu ati iporuuru okan latari ise awon onigbonara esin ti won n so wipe Olorun ni o n gba enu won soro, ti won si n gbe ero ati igbagbo won ga ju eri Iwe Mimọ lo. Opolopo ti won ko ni igbagbo ati iriri, sugbon ti won kun fun emi mo to tán, ti won si fẹran lati maa gba ati lati maa so awon ohun tuntun, ni afarawe otito awon oluko tuntun wonyi saba maa n tanje, won a si darapo mo awon asaju Satani lati bi ise ti Olorun mi si Luther lati gbé dide lulẹ. Awon Wesley pelu ati awon miran ti won bukun araye nipase ipa ati igbagbo won, ni won pade ete Satani ni gbogbo ona

ni bi o ti n ti awon onigbonara ju, alaimoye, ati awon ti okan won ko yipada sinu irokuro esin ni gbogbo ifarahan re.

William Miller ko fi oju rere wo awon ipa ti won n yori si irokuro esin. O so ni ibamu pelu Luther pe, gbogbo emi ni a nilati fi oro Olorun dan wo. Miller so wipe, “Eso ni agbara nla lori iye awon kan ni akoko yii. Ati bawo ni a o se mo iru emi ti won je? Bibeli dahun: ‘Nipa eso won ni a o fi mo won.’ ...Opọ emi ni won ti jade lo sinu aye; a si ti pawá laṣe lati dan awon emi wo. Emi ti ko ni je ki a gbe ni ifarabale, pelu ododo, ati pelu iwabiolorun, ninu aye ni akoko yii kii se Emi Kristi. O damiloju kedere wipe Satani nipa ti o ga ninu awon egbe alariwo yii...Opolopo ni aarin wa ti won n se bi enipe a ti ya won si mimọ patapata, ni won n tele ikoni eniyan, ti o si han kedere wipe won ko ni imọ otito gege bi awon ti won ko so wipe won ni.” “Emi asise a dari wa kuro ninu otito; Emi Olorun a si dari wa sinu otito. Sugbon, eyin so wipe, eniyan le wa ninu asise ki o si ro wipe oun ni otito. Ki wa ni? A dahun, Emi ati oro naa fi imọ sọkan. Bi eniyan ba fi oro Olorun da ara re lejo, ti o si ri irepo ti o peye ninu oro Olorun, o nilati gbogbo wipe oun ni otito; sugbon bi o ba ri wipe emi ti o n dari oun ko si ni ibamu pelu gbogbo ofi tabi Iwe Olorun, ki o sora, ki o ma baa bo sinu pakute esu.” “Mo saba maa n ri eri ifokansin lati inu okan wa ninu oju ti o mọle, agbon ti o tutu, ati oro ti ko jade gaara ju lati inu gbogbo ariwo inu esin Kristeni lo.”

Ni awon akoko ise Atunse awon ota re fi esun gbogbo iwa buburu igbonara esin kan awon gan ti won n sise lati dena re. Ohun kan naa ni awon alatako egbe ipadabo se. Nigba ti sise afi ni ona ti ko to, ati siso asise awon ti won gba esin sodi ati awon alara gbigbona esin pelu asodun ko to, won tun n so ohun ti ko fi ara jo otito rara. Etanu ati ikorira ni o mu ki won se eyi. Ikede wipe Kristi wa lenu ilekun damu alaafi won. Won beru wipe o le je otito won si n reti wipe ki o ma je otito, eyi ni asiri ijakadi pelu awon Onireti ati igbagbo won.

Nitori pe awon elerokero nipa esin die kan ri aaye wo egbe awon Onireti ko ni ki a so wipe egbe naa kii se ti Olorun, gege bi a ko ti le so wipe nitori pe awon eletan wa ninu ijo ni akoko Polu ati Luther, nitori naa, a yoo da ise won lebi. E je ki awon eniyan Olorun o ji dide kuro ninu orun won ki won si bere ise ironupiwada ati atunse lakotun; e je ki won wa inu Iwe Mimọ lati le ko nipa otito gege bi o ti wa ninu Kristi, e je ki won fi ara won jin fun Olorun patapata, a ki yoo si se iyemeji wipe Satani n sise, o si n sọna. Pelu gbogbo itan je ti o le se, yoo fi agbara re han, yoo si pe gbogbo awon angeli ti won ti shu ninu agbegbe re lati ran an lowo.

Ki i se iwaasu ipadabo lekeji ni o fa irokuro nipa esin ati iyapa. Awon nnkan wonyi bere ni igba erun 1844, nigba ti awon onireti wa ni ipo iyemeji ati iporuuru okan nipa ipo ti won wa gan. Iwaasu ise iranse angeli akoko ati ti “ikede ni oru” sise ni pato lati pana igbonara esin ati iyapa. Awon ti won kopa ninu egbe olowo yii wa ni irepo; okan won kun fun ife fun ara won ati fun Jesu, Eni ti won n reti lati ri laipe. Igbagbo kan, ireti onibukun kan, gbe okan won soke koja agbara ipa eniyan kankan, o si je aabo fun igbejako Satani.

“Nigba ti ọkọ iyawo pẹ de, gbogbo wọn toogbe wọn si sun. Ni oruganjọ, ariwo ta, kiyesi ọkọ iyawo n bọ; ẹ jade lọ pade rẹ. Nigba naa ni gbogbo awọn wundia dide wọn si tun fi wọn şe.” Matiu 25:5—7. Ni igba ẹrun ni 1844, laarin igba ti a kọkọ ro wipe 2300 ojo yoo pari ati asiko ikore ọdun kan naa, eyi ti a ri wipe o si gun siwaju, a kede işe iranşe naa pẹlu ọrọ Iwe Mimọ gan: “Kiyesi, Ọkọ iyawo n bọ!”

Ohun ti o mú ẹgbẹ yii wá ni awari wipe aṣe Artaxerxes lati tun Jerusalemu kọ, ti o jẹ ibere akoko 2300 ojo, bere ni igba ikore 457 B. C., ki i si i şe ibere ọdun naa, gege bi wọn ti gbagbo tele. Bi a ba ka a lati igba ikore 457, 2300 ọdun yoo pari ni igba ikore 1844.

Awọn koko ọrọ ti a mu jade lati ara apeere inu Majemu Laelae tun toka si akoko ikore gege bi akoko ti işele ti a fi “şise iwenumọ ibi mimọ” şe apejuwe yoo şe. Eyi yeni yekeyeke nigba ti a fiyesi ọna ti awọn apeere ti wọn sọ nipa wiwa Kristi ni akoko ti şe wa si imuşe.

Pipa ọdọ aguntan ajo irekoja jẹ apeere iku Kristi. Polu sọ wipe: “A ti fi Kristi Ajo Irekoja wa rubo fun wa.” 1 Korintin 5:7. İtì eso akoso, eyi ti a n fi niwaju Oluwa ni akoko ajo irekoja toka si ajinde Kristi. Polu, nigba ti o n soro nipa ajinde Oluwa ati gbogbo awọn eniyan Rẹ sọ wipe: “Kristi akoso eso; leyin eyi, awon ti i şe ti Kristi ni igba wiwa Rẹ.” 1 Korintin 15:23. Gege bi itì tí a n fi eyi ti i şe eso akoko ti o pon ti a ko jo saaju ikore, Kristi jẹ akoso eso ikore ayeraye fun awon ti a rapada ti a yoo kojo sinu ogba Olurun ni akoko ajinde ni ojo iwaju.

Awon apejuwe yii wa si imuşe, ki i şe ni ibamu pẹlu işele nikan, sugbon ni ibamu pẹlu akoko pẹlu. Ni ojo kerinla ti oşu akoko awon Ju, ni ojo ati oşu naa gan eyi ti, fun edegbejo (1500) ọdun seyin a pa ọdọ aguntan irekoja, Kristi, leyin ti o jẹ irekoja pẹlu awon omo eyin Rẹ, fi ajo naa lele eyi ti yoo jẹ ohun iranti iku Rẹ gege bi “Odo Aguntan Olurun, Eni ti yoo ko eşe araye lo.” Ni asale ojo kan naa awon ikà eniyan mu lati kan An mo agbelebu ati lati pa. Gege bi imuşe itì tí a fi, a jí Oluwa dide kuro ninu ipo oku ni ojo keta, “akoso awon ti o sun,” apeere gbogbo awon olododo ti yoo jinde, awon ti a yoo yi “ara buburu” won pada “lati dabi ara ologo Rẹ.” Eşe 20; Filipi 3:21.

Ni ọna kan naa awon apeere ti won sọ nipa ipadabo yoo wa si imuşe ni akoko ti isin alapere toka si. Labẹ eto Mose şise iwenumọ fun ibi mimọ, tabi Ojo Iwenumọ, maa n bọ si ojo kewa oşu keje awon Ju (Lefitiku 16:29—31), nigba ti olu alufa, leyin ti o ba ti şe iwenumọ fun gbogbo Israeli, ti o si ti mu eşe won kuro ninu ibi mimọ, yoo jade lati wa bukun fun awon eniyan naa. Bege gege ni a şe gbagbo wipe Kristi, Olu Alufa wa nla, yoo fi ara han lati fo aye mo nipa pipa eşe ati awon eleşe run, ati lati bukun awon eniyan Rẹ ti n duro de E pẹlu aiku. Ojo kewa oşu keje, Ojo Iwenumọ, akoko lati şe iwenumọ ibi mimọ, eyi ti o bọ si ojo kejilelogun oşu kewa ni ọdun 1844, ni a ka si akoko wiwa Oluwa. Eyi wa ni ibamu pẹlu alaye ti a ti şe tele wipe 2300 ojo yoo pari ni akoko ikore, a ko si riwí si ọrọ yii.

Ninu owe Matiu 25, akoko diduro ati titoogbe saaju dide ọkọ iyawo. Eyi wa ni ibamu pẹlu koko ọrọ ti a şeşe şalaye tan, lati inu asotele ati lati inu awon apeere. Won jẹ ooto ponbele; ogooro awon onigbagbo ni won kede “igbe oganjọ oru.”

Bi igbi okun, egbe yii bo gbogbo ile. Lati ilu de ilu, lati abule de abule, ati titi de awon ileto ti won farasin, o jade lo titi ti awon eniyan Olurun ti n duro fi ji dide patapata. Irokuro esin poora niwaju ikede yii bi yinyin ti n pare niwaju oorun. Awon onigbagbo ri wipe iyemeji ati iporuuru okan won kuro, ireti ati igboya fun okan won lokun. Ise naa ko ni aseju ninu eyi ti o saba maa n sele nigba ti emi eniyan ba ru soke laisi idari oro ati Emi Olurun. O dabi akoko iredile ati ipada sodo Oluwa laarin awon omo Israeli leyin ti won ba ti gba ise iranse ibawi lati enu awon iranse Re. O ni aami ti o maa n wa lara ise Olurun ni akoko gbogbo. Ariwo ayo ko wopo, sugbon awon eniyan n ye okan won wo, won n jawo ese, won si n ko aye silẹ. Imurasile lati pade Oluwa ni o gba emi won kan. Won tesiwaju ninu adura won si fi ara won jin fun Olurun patapata.

Nigba ti o n se alaye ise naa, Miller so wipe: “Ko si fifi ayo han lona nla: a pa iyen mo di ojo iwaju, nigba ti orun ati aye yoo yo papo pelu ayo ti ko se e fenu so ti o kun fun ogo. Ko si ariwo: Iyen naa, a pa mo fun ariwo lati orun. Awon akorin dake: won n duro lati darapo mo egbe awon angeli, egbe akorin lati orun...Ko si idarudapo irusoke emi: gbogbo won wa pelu okan kan ati iye kan.”

Elomiran ti o kopa ninu egbe yii jeri wipe: “O fa yiye okan wo ati rirẹ okan silẹ niwaju Olurun orun ni ibi gbogbo. O mu ki ife okan won o kuro ninu ohun aye, iwosan ija ati ibinu, ijewo ese ati irera eni silẹ niwaju Olurun, ati adura ikaanu fun ese ati irobinuje okan si I fun idariji ese ati oju rere. O fa irera-eni-sile ati ire-okan-sile eyi ti a koi tii riri. Bi Olurun ti pase nipase Joeli, nigba ti ojo nla Olurun ba sunmo etile, o mu ki eniyan o fa okan re ya ki i si i se aso ati yiyi si Olurun pelu awe ati ekun ati ofo. Bi Olurun ti so nipase Sekaraya, a tu emi oore ofe ati ipe si ori awon omo Re; won wo O, Eni ti a gun ni oko, ofo nla sele ni ile naa ...awon ti n wona fun Olurun pon okan won loju niwaju Re.”

Ninu gbogbo awon egbe esin lati akoko awon apostoli, ko si eyi ti o dabi ti igba ikore 1844 nitori pe ko ni ibaku eniyan ati itanje Satani bii ti awon iyoku. Ani leyin opolopo odun, gbogbo awon ti won kopa ninu egbe yii, ti won duro gbogin lori ipele otito si ni imolara agbara mimọ ise alabukun naa, won si jeri si wipe lati odo Olurun ni o ti wa. Pelu ipe, “Okọ iyawo n bo; e jade lo pade Re,” awon ti won n duro “dide won si tun fitila won se;” won ko ekọ oro Olurun pelu ife ti o ju ti tele lo. A ran awon angeli lati orun lati ta awon ti n rewe si ji ati lati pese won silẹ lati gba ise iranse naa. Ise naa ko duro ninu ogbon ati ekọ eniyan, bikoşe ninu agbara Olurun. Kii se awon ti won ni ebun julio, bikoşe awon onirele ati onifokansin ni won kọko gbọ ti won si se igboran si ipe naa. Awon agbe fi ohun ogbin won silẹ ninu oko, awon onise owọ fi irin ise won silẹ, pelu omije, won fi ayo jade lo lati lo se ikilo naa. Lapapo, awon ijo ko eti ogboin si ise iranse yii, iye awon ti won gba ise iranse naa si jade kuro ninu won. Ninu isowosise Olurun ikede yii wa ni isokan pelu ise iranse angeli keji o si fun ise naa lagbara.

Ise iranse wipe, “Wo o Okọ iyawo n bo!” ko la ariyanjiyan pupo lo, bi o tile je wipe eri Iwe Mimọ yeni yekeyeke ti o tun han kedere. Agbara ti o n mi ni lokan jade pelu re. Ko si iyemeji, ko si ariyanjiyan. Nigba ti Kristi gun ketekete wo Jerusalemu awon ti won pejo lati

gbogbo ilẹ naa lati ẹ ajoyo wo lo si oke Olifi, bi won ti darapo mo awon ero ti won n tele Jesu, won ni imisi akoko naa, won si kigbe wipe: “Ibukun ni fun Eni ti n bo wa ni oruko Oluwa!” Matiu 21:9. Ni ona kan naa ni awon alaigbagbo ti won ro wa si ipade awon onireti—die wa lati le mo ohun ti won n se, awon miran wa lati le fi won se eleya—ni imolara agbara ti o wa pelu ise iranse naa: “Wo o Oko iyawo n bo wa.”

Ni akoko naa igbagbo ti o n mu adura gba wa—igbagbo ti o bowo fun bi a ti n fi ere funni. Gege bi ojo lori ile gbigbe, Emi oore ofe bo si ori awon ti n fi tokantokan wa a. Awon ti won n reti lati duro loju pelu Olurapada won ni ayọ ti ko se e fenu so. Agbara Emi Mimọ ti n deni lẹkan yo okan won bi ibukun Re ti ba si ori awon olooto ati onigbagbo ni ona kikun.

Ni pelẹkutu ati towoowo awon ti won gba ise iranse naa sunmo akoko ti won n reti lati pade Oluwa won. Laraaro won ri gege bi ojuse won lati ri idaniloju wipe Olurun gba won. Okan won wa ni isokan, won si n gbadura fun ara won ati pelu ara won. Ni opo igba won maa n pade ni ibi ti o farasin lati ba Olurun soro, igbe ebe won si n goke lo si orun laarin awon papa oko. Idaniloju wipe Olugbala tewo gba won se pataki si won ju onje oojọ won lo; ti ikuuku ba si bo okan won mole, won ko ni sinmi titi ti a fi fe kuro. Bi won ti ni imolara oore ofe ti n dariji ni, won wona lati ri Eni ti okan won fe.

Sugbon lekan si, won a tun ri ijakule. Igba ti won n reti koja, Olugbala won ko farahan. Won ti wona fun wiwa Re pelu igboya ti ko mi, bayii, okan won dabi ti Maria nigba ti o de ibi ti a sin Olugbala si, ti o ri wipe o sofo, o so pelu ekun wipe: “Won ti gbe Oluwa mi lo, mi o si mo ibi ti won gbe te si.” Johanu 20:13

Emi owo ati iberu wipe ise iranse naa le je otito, fun igba die je ikoni nikanu fun awon alaigbagbo. Leyin ti akoko naa koja, eyi ko kuro lekan naa; ni akoko, won ko le yo fun isegun lori awon ti a ja kule; sugbon nigba ti won ko ri aami ibinu Olurun, iberu won kuro ni okan won, won si bere ise egan ati ifi sesin won. Opo awon ti won so wipe won gbagbo ninu wiwa Oluwa ni won ko igbagbo won sile. Awon ti won nigboya gidigidi ni ogbe okan ninu igberaga won debi pe o se won bi enipe ki won sa kuro ninu aye. Bi Jonah, won se aroye nipa Olurun, won si yan iku dipo iye. Awon ti won gbe igbagbo won si ori ero elomiran, ti ki i si i se oro Olurun tun mura tan lati yi ero won pada. Awon elegan jere awon alailagbara ati ojo sinu egbe won, gbogbo awon wonyi parapọ lati kede wipe ko si iberu ati ireti mo. Akoko ti koja, Oluwa ko wa, aye le wa bakan naa fun opo egberun odun.

Awon onigbagbo tooto, ati onifokansin ti fi ohun gbogbo sile nitori Kristi won si ni ipin ninu iwapele Re ju ti tele lo. Bi won ti gbagbo, won ti fun araye ni ikilo ti o keyin, won si reti wipe laipe a yoo gba won sinu awujo Oluwa won orun ati awon angeli orun, ni ona pupo won ti yago kuro ninu awujo awon ti ko gba ise iranse naa. Pelu ife okan ti o gbona, won gbadura pe: “Ma a bo Jesu Oluwa, ma a bo kankan.” Sugbon ko wa. Ni bayii, lati gbe eru wuwo aye yii, ati lati fi ara da eebu ati egan awon elegan aye je idanwo nla igbagbo ati ti suuru.

Sibẹ ijakulẹ yii ko tobi to eyi ti awọn ọmọ ẹyin ni iriri rẹ ni igba ti Kristi wa ni akọkọ. Nigba ti Jesu gun kẹtẹkẹtẹ pẹlu iṣegun wọ Jerusalemu, awọn atẹle Rẹ gbagbo wipe O ti fẹ gun ori itẹ Dafidi, ki O si gba Israeli kuro ni ọwọ awọn aninilara wọn. Pẹlu ireti nla ati iwona pẹlu ayo, wọn n figagbága ni bibọwọ fun Oba wọn. Ọpọ ni wọn tẹ aṣọ wọn silẹ lati jẹ ki O rin koja, tabi ki wọn tẹ màrìwò siwaju Rẹ. Pẹlu ayo wọn parapo lati kigbe wipe: “Hosanna si Ọmọ Dafidi!” Nigba ti awọn.

Farisi fẹ ki Jesu da awọn ọmọ ẹyin Rẹ lẹkun, nitori ti ariwo ayo wọn n bi wọn ninu, o si n damu alaafia wọn, O dahun: “Bi awọn wọnyi ba dake, logan ni awọn okuta yoo kigbe sita.” Luku 19:40. Asọtẹlẹ nilati wa si imuṣe. Awọn ọmọ ẹyin n mu erongba Ọlọrun wa si imuṣe; sibẹ wọn yoo ni ijakulẹ kikoro. Şugbọn ojo diẹ ni o tẹle nigba ti wọn ri Olugbala ti O n ku iku oró, ti wọn si tẹ Ẹ sinu iboji. Irete wọn ko wa si imuṣe ni ọna ti wọn ro, irete wọn si ku pẹlu Jesu. Igba ti Oluwa wọn jade pẹlu iṣegun lati inu iboji ni wọn to ri wipe a ti sọ gbogbo rẹ tẹle ninu isọtẹlẹ ati pe “Kristi nilati jiya, ki o si ji dide kuro ninu ipo oku.” Iṣe 17:3.

Ẹdẹgberin (500) ọdun ṣaaju, Oluwa ti kede nipasẹ woli Sekaraya wipe: “Ẹ bu sayọ, ẹyin ọmọbinrin Sioni, ẹ kigbe, ẹyin ọmọbinrin Jerusalemu: kiyesi Oba rẹ n bọ wa sọdọ rẹ: O jẹ olododo O si ni igbala; onirelẹ, ti O n gun kẹtẹkẹtẹ O n gun ọmọ kẹtẹkẹtẹ.” Sekaraya 9:9. Bi awọn ọmọ ẹyin ba mọ wipe Kristi n lọ si ibi idajo ati iku ni, wọn ki ba ti mu asọtẹlẹ yii ṣe.

Ni ọna kan naa Miller ati awọn akẹgbẹ rẹ mu isọtẹlẹ ṣe wọn si funni ni iṣe iranṣe eyi ti Imisi ti sọtẹlẹ wipe a yoo fun araye, şugbọn ti wọn ki ba ti fun ni bi wọn ba ni oye kikun nipa asọtẹlẹ ti o tọka si ijakulẹ wọn, ti o tun sọ nipa iṣe iranṣe miran ti a yoo waasu fun gbogbo orilẹ ede ki Oluwa to wa. A funni ni iṣe iranṣe angẹli akọkọ ati ekeji ni akoko ti o yẹ, wọn si ṣe iṣe ti Ọlọrun fẹ ki wọn ṣe.

Araye n woye, wọn n reti wipe, bi akoko naa ba koja ti Kristi ko si fi ara han, a yoo kọ gbogbo eto ẹgbẹ Onireti silẹ. Şugbọn nigba ti ọpọlọpọ kọ igbagbo wọn silẹ labẹ idanwo nla, awọn kan wa ti wọn duro gbọin. Awọn eso ẹgbẹ Onireti, ẹmi irelẹ ati yiye ọkan wo, kikọ aye silẹ ati titun aye ẹni ṣe, eyi ti o tẹle iṣe wọn jẹri si wipe ti Ọlọrun ni. Wọn ko le ṣe wipe agbara Ẹmi Mimo jẹri si iwaasu ipadabo lẹkekeji, wọn ko si le ri aṣiṣe kankan ninu iṣowosiro akoko isọtẹlẹ. Eyi ti o lagbara julọ ninu awọn alatako wọn ko le bi agbekale iṣowotumo asọtẹlẹ wọn lule. Laisi ẹri Bibeli, wọn ko le gba lati kọ ipo wọn silẹ ipo ti wọn de leyin ikekọ Bibeli pẹlu adura tọkantọkan, pẹlu ọkan ti Ẹmi Ọlọrun mi si ati ọkan ti o n gbina pẹlu agbara iwalaaye rẹ; ipo ti o duro gbọin bi o tilẹ jẹ wipe awọn olukọ ẹsin ti wọn lokiki ati awọn ologbon aye tako o kikankikan, eyi ti o duro bi o tilẹ jẹ wipe awọn sọrosọ ati awọn ọmowe tako o, bi o tilẹ jẹ wipe awọn ẹni iyi ati eniyan lasan ni awujo fi ṣe ẹfẹ ti wọn si kegan rẹ.

Lootọ, ibaku wá lori ohun ti wọn n reti, şugbọn eyi ko le mi igbagbo wọn ninu ọrọ Ọlọrun. Nigba ti Jonah waasu ninu igboro Ninefe wipe laarin ogoji ojo, a yoo pa ilu naa run, Oluwa gba irẹraenisilẹ awọn ara Ninefe, O si fi kun akoko oore ọfẹ won; sibẹ ọdọ Ọlọrun ni iṣe iranṣe

Jonah ti wa, a si dan Ninefe wo gēgē bi ife Rẹ. Awọn Onireti gbagbo bakan naa wipe Olurun dari wọn lati funni ni ikilọ nipa idajọ. Wọn sọ pe, “O ti dan ọkan gbogbo awọn ti wọn gbo ọ wo, o si ta ife fun ifarahan Oluwa ji; tabi o ti mu ikorira fun wiwa Rẹ wá eyi ti o jẹ wipe a ri ni bi o ti wu ki o mọ. O ti pa ala, ...ki awọn ti wọn yoo yẹ ọkan ara wọn wo le mọ iha ẹni ti wọn yoo wa, bi o ba ẹ wipe Oluwa wa nigba naa—boya wọn a le kigbe wipe, ‘Kiyesi! Olurun niyi, awa ti duro de E, yoo si gba wa;’” tabi boya wọn a pe apata ati oke lati wo lu wọn lati le fi wọn pamọ kuro niwaju Ẹni ti o joko lori itẹ ati kuro lẹwọ ibinu Ọdọ Aguntan. Gēgē bi a ti gbagbo, bayi ni Olurun se dan awọn eniyan Rẹ wo, O dan igbagbo wọn wo, O yẹ wọn wo, O si ri boya wọn a yipada ni akoko idanwo kuro ninu ipo eyi ti I ba ri wipe o dara lati fi wọn si; tabi boya wọn a kọ aye yii silẹ, wọn a si ni igbagbo ninu ọrọ Olurun patapata.”

Ero ọkan awọn ti wọn gbagbo wipe Olurun ni O n dari wọn ninu awọn iriri wọn lateyin wa ni a ṣalaye ninu ọrọ William Miller: “Bi mo ba le tun aye mi gbe lẹkansi, pelu ẹri kan naa ti mo ni, ni tootọ si Olurun ati eniyan, maa ẹ gēgē bi mo ti ẹ.” “Mo ni ireti wipe mo ti fọ ẹjẹ awọn eniyan mọ kuro lara aṣọ mi. Mo mọ wipe, gēgē bi o ti wa ninu agbara mi mo boyo kuro ninu ẹbi idalebi wọn.” Eniyan Olurun yii kowe wipe, “Bi o tilẹ jẹ wipe mo ti ni ibaku lẹmeji, mi o tẹba, tabi ni irewesi...Ireti mi ninu wiwa Kristi si lagbara bii ti tẹlẹ. Mo ẹ ohun ti mo ri gēgē bi ojuse mi leyin ayewo fun ọpolopo ọdun. Bi mo ba ẹ aṣiṣe, ni ihà aanu ni mo ẹ si, lati fẹran awọn arakunrin mi, ati igbagbo mi nipa ojuse mi si Olurun.” “Ohun kan ni mo mọ, mi o waasu ohunkohun ayafi eyi ti mo gbagbo, Olurun si wa pelu mi; agbara Rẹ fi ara han ninu iṣe naa, èrè pupọ si ni o ti ibe jade.” “Ọpọ eniyan, gēgē bi awọn eniyan ti ri, ni wọn kọ ẹkọ Iwe Mimo nipasẹ iwaasu akoko naa; nitori eyi, nipasẹ igbagbo ati ẹjẹ Kristi, wọn ti ba Olurun laja.” Mi o bẹbẹ fun ẹrin agberaga, mi o bẹru nitori ifajuro aye. Bayi, mi o ni ra oju rere wọn, tabi ki n rekoja ojuse mi lati dan wọn wo. Mi o ni wa ẹmi mi lẹwọ wọn, tabi ki n lora lati padanu rẹ, bi Olurun ninu iṣowoṣiṣe Rẹ ba ẹ bẹ ẹ eto rẹ.”

Olurun ko kọ awọn eniyan Rẹ silẹ; Ẹmi Rẹ si wa pelu awọn ti ko fi igbonara ẹ imọlẹ ti wọn gba, ki wọn si kegan ẹgbẹ Onireti. Awọn ti a n danwo ti wọn duro ni akoko wahala yii ri ọrọ imoriya ati ikilọ ninu Episteli Heberu: “Maṣe sọ igboya rẹ nu, eyi ti o ni èrè nla. Nitori ẹ nilo suuru, wipe leyin ti ẹyin ba ti ẹ ife Olurun, ẹ yoo gba ileri naa. Nitori fun igba diẹ, Ẹni ti yoo wa yoo wa, ki yoo si pẹ. Olododo yoo wa nipa igbagbo: ṣugbọn bi ẹnikẹni ba fa ẹyin, ọkan Mi ki yoo nife si. Ṣugbọn awa ko si lara awọn ti wọn fa ẹyin sinu iparun; bikoṣe lara awọn ti wọn gbagbo si igbala ọkan.” Heberu 10: 35—39.

Wipe ijọ ni akoko ikeyin ni a gba niyanju yii farahan ninu awọn ọrọ ti wọn tọka si bi wiwa Oluwa ti sunmọ: “Fun igba diẹ si, Ẹni ti yoo wa yoo wa, ki yoo si pẹ.” O si han kedere wipe yoo dabi ẹnipe ifaseyin wa, yoo si dabi ẹnipe o pẹ ki Oluwa o to de. Ikilọ ti a fifunni nibi ni i ẹ ni pataki julọ pelu iriri awọn Onireti ni akoko yii. Awọn ti a ba sọrọ nibi wa ninu ewu atidoju igbagbo wọn bole. Wọn ti ẹ ife Olurun ni titẹle itosona Ẹmi Rẹ ati ọrọ Rẹ; si bẹ wọn ko ni oye erongba Rẹ ninu iriri wọn lateyin wa, bẹ si ni wọn ko ni oye ọna ti o wa niwaju wọn, wọn wa ninu idanwo boya ki wọn ẹ iyemeji, boya Olurun ni O n dari wọn lootọ. Ni akoko yii, awọn ọrọ wọnyi nitumọ: “Olododo yoo wa nipa igbagbo.” Bi imọlẹ nla ti “igbe ni

oruganjo” ti tan si ọna wọn, wọn ri bi asọtẹlẹ ti n ẹipaya ti awọn ami ti wọn n ẹ kankan n sọ fun wọn wipe wiwa Kristi sunmọle, wọn ti rin, gẹgẹ bi a ti le sọ nipa ohun ti oju wọn ri. Ẹgbọn nisinsinyi, ti ori wọn tẹba nitori ireti wọn ti o jakule, nipa igbagbọ ninu Ọlọrun ati ninu ọrọ Rẹ ni wọn fi le duro. Awọn araye ti n kẹgan sọ wipe: “A ti tan yin jẹ. Ẹ kọ igbagbọ yin silẹ, ki ẹ si sọ wipe Satani ni o n dari egbe yii.” Ẹgbọn ọrọ Ọlọrun sọ wipe: “Bi ẹnikeṇi ba fa ẹyin, ọkan Mi ki yoo ni inudidun si.” Lati wa kọ igbagbọ wọn silẹ bayi, ki wọn si ẹ agbara Ẹmi Mimọ ti o ti wa pẹlu iṣe iranṣe wọn, yoo tumọ si fifaseyin sinu iparun. Ọrọ Pọlu gba wọn niyanju lati duro ẹsin: “Ẹ mase sọ igboya yin danu;” “ẹ nilo suuru,” “fun igba die si Ẹni ti yoo wa yoo wa, ki yoo si pẹ.” Ohun kan soṣo ti o tona ti wọn le ẹ ni lati mu imọlẹ ti wọn ti gba lati ọdọ Ọlọrun lẹkunkundun, ki wọn si di ileri Rẹ mu, ki wọn tẹsiwaju lati wá inu Iwe Mimọ, ki wọn si fi suuru duro ki wọn si maa sọna lati gba imọlẹ si.

Ori 23 – Kini Ibi Mimọ?

Èsẹ iwe mimọ ti i ẹ ipilẹ ati òpó aarin gungun ti ipadabọ nì kede wipe: “Titi fi di ẹgbẹrun meji o le ọgọrun mẹta (2300) ọjọ ni a o ẹ iwẹnumọ ibi mimọ.” Daniẹli 8:14. Awọn wọnyi jẹ ọrọ ti ko sàjẹji si awọn onigbagbọ ninu wiwa Oluwa laipe. Ọpọ ni wọn sọ asọtẹlẹ yii ni asọtunsọ gẹgẹ bi akomona igbagbọ wọn. Gbogbo wọn ro wipe lori isẹlẹ ti a sọtẹlẹ naa ni afojusun wọn, ti o mọlẹ julọ ati ireti ti wọn fẹran julọ duro le lori. Awọn ọjọ asọtẹlẹ wọnyi ni a fihan wipe wọn pari ni akoko ikore ni 1844. Ni ibamu pẹlu awọn Kristeni yooku, awọn Onireti nigba naa gbagbọ wipe aye, tabi diẹ ninu rẹ, ni ibi mimọ. Wọn ni oye wipe sise iwẹnumọ ibi mimọ tumọ si fifọ aye mọ pẹlu ina ọjọ nla ikẹyin, ati wipe eyi yoo sẹlẹ ni asiko ipadabọ lẹkeji. Eyi ni o fa akotan ọrọ wipe Kristi yoo pada wa si aye ni 1844.

Şugbọn akoko ti a yan koja, Oluwa ko si fi ara han. Awọn onigbagbọ mọ wipe ọrọ Ọlọrun ko le baku; o nilati jẹ wipe itumọ ti wọn fun isọtẹlẹ ni kò peye; şugbọn nibo ni aşıse naa wa? Ọpọ ni wọn fi igbonara yanjú isoro naa nipa sisọ wipe 2300 ọjọ ko pari ni 1844. Wọn ko ri idi fun eleyi ju wipe Kristi ko wa ni akoko ti wọn reti Rẹ. Wọn sọ pe bi ọjọ asọtẹlẹ ba pari ni 1844, Kristi i ba ti pada wa lati ẹ iwẹnumọ ibi mimọ nipa fifọ aye mọ pẹlu ina; ati pe nigba ti ko i tii wa, awọn ọjọ naa koi tii le pari.

Lati gba ọrọ yii ni lati kọ isowọka akoko isọtẹlẹ ti wọn gba tẹlẹ silẹ. 2300 ọjọ ni a ri wipe o bẹrẹ ni igba ti aşı Artaxerxes lati ẹ atunşe Jerusalemu ati lati tun kọ bẹrẹ ni igba ikore 457 B. C. Bi a ba mu eleyi gẹgẹ bi akoko ibẹrẹ, ibaşepọ ti o peye wa ninu imuşe gbogbo awọn isẹlẹ ti a sọ tẹlẹ ninu alaye akoko naa ninu Daniẹli 9:25—27.

Okun din laadọrun oşẹ, 483 ọdun akọkọ ninu 2300 ọdun, yoo lọ de akoko Mesaya, Ẹni Ami Ororo; ati itẹbomi Kristi ati ifami ororo yan Ẹmi Mimọ, A. D. 27, akoko gan pato ti o mu alaye naa şẹ. Ni aarin oşẹ ti o kẹyin ninu aadọrin oşẹ, a o ge Mesaya kuro. Ọdun mẹta aabọ lẹyin itẹbomi Rẹ, a kan Kristi mọ agbelebu ni akoko riru ewé ni A.

D. 31. Aadọrin oşẹ tabi 490 ọdun, yoo ni i ẹ pẹlu awọn Ju ni pato. Ni opin akoko yii orilẹ ede naa fi ontẹ lu bi o ti kọ Kristi silẹ nipa sise inunibini si awọn omọ ẹyin Rẹ, awọn omọ ẹyin si tọ awọn Keferi lọ ni

A. D. 34. Nigba ti ọdun 490 ninu 2300 ọdun ti pari, yoo ku 1810 ọdun silẹ. Lati A. D. 34, 1810 lọ de 1844. Angẹli naa sọ wipe, “Nigba naa ni a o ẹ iwẹnumọ ibi mimọ.” Gbogbo alaye asọtẹlẹ ti o şaaju ni wọn wa si imuşe, laisi ariyanjiyan, ni akoko ti a la kale.

Pẹlu isowọka akoko yii, ohun gbogbo ni o han kedere ti o tun wa ni irepọ, ayafi wipe a ko ri ki isẹlẹ kankan şẹlẹ ki o dahun si sise iwẹnumọ ibi mimọ ni 1844. Lati sọ wipe ọjọ naa ko pari ni akoko naa ni lati sọ gbogbo rẹ sinu idarudapo ati lati kọ ipo ti a gbe kale nipa imuşe asọtẹlẹ ti ko yẹşẹ silẹ.

Şugbọn Ọlọrun ni O dari awọn eniyan Rẹ ninu ẹgbẹ nla ti ipadabọ; agbara ati ogo Rẹ tẹlẹ işẹ wọn, ko si ni gba ki o pari sinu okunkun ati ijakulẹ, ki a wa kẹgan rẹ gẹgẹ bi èké ati irusoke

ifẹ ọkan. Ko fi ọrọ Rẹ silẹ ninu iyemeji ati aidaniloju. Bi o tilẹ jẹ wipe ọpọ ni wọn kọ isowoka akoko isotele ti wọn n lo tele silẹ ti wọn si sọ wipe egbe ti o dide latari rẹ ko tona, awon miran ko fẹ fi koko igbagbo ati iriri ti Iwe Mimọ ti leyin, ti Emi Olorun tun jẹri si silẹ. Wọn gbagbo wipe wọn lo agbekale itumọ ti o peye ninu bi wọn ti n kẹkọ isotele, ati wipe ojuse wọn ni lati di otito ti wọn ri mu şinşin, ki wọn si tesiwaju ninu ekọ Bibeli. Pelu adura atokanwa, wọn se atunyewo ipo wọn, wọn si kẹkọ Iwe Mimọ lati le ri aşıse wọn. Nigba ti wọn ko ri aşıse ninu isowoka akoko isotele wọn, wọn se ayewo finifini koko ọrọ ti a pe ni ibi mimọ. Ninu ayewo wọn, wọn kọ wipe ko si eşe Iwe Mimọ lati fi gbe igbagbo ti o wopo wipe aye yii ni ibi mimọ leşe; şugbon wọn ri alaye kikun lori ibi mimọ ninu Bibeli, irisi rẹ, ibi ti o wa ati awon eto inu rẹ; ẹri awon onkowe mimọ sọ ọ ni ọna ti o yeni yekeyeke ti ko fi yẹ ki ibeere o wa. Apostoli Polu ninu iwe Heberu sọ wipe: “Majemu isaaju paapaa ni ilana ijosin ti o mo, ati ibi mimọ kan ti a şe fun ijosin ninu aye yii. Nitori pe a pa ago kan; eyi ti isaaju ninu eyi ti opa fiitila ati tabili ati akara ifihan gbe wa, eyi ti a n pe ni ibi mimọ. Ati leyin aşı ikélé keji, oun ni ago ti a n pe ni ibi mimọ julọ; ti o ni awo turari wura ati apoti majemu ti a fi wura yi ara rẹ ka, ninu eyi ti ikoko wura ti mana wa ninu rẹ gbe wa, ati opa Aroni ti o rudi, ati awon walaa majemu; ati lori rẹ ni awon kerubu ogo ti wọn şiji bo itẹ naa.” Heberu 9:1—5.

Ibi mimọ ti Polu n sọ nibi ni ago ti Mose pa, eyi ti Olorun palaşe fun geşe bi ibugbe Ẹni Giga julọ ni aye. “Jẹ ki wọn pa ago kan fun Mi; ki Emi le gbe ni aarin wọn” (Eksodu 25:8), ni aşe ti a fun Mose nigba ti o wa ni ori oke pelu Olorun. Awon ara Israeli n rin ninu aginju, a si pa ago naa ni ọna ti a fi le gbe lati ibi kan de ekeji; sibẹ o jẹ ile ti o rẹwa. Ogiri rẹ jẹ igi ti a fi wura kun jojo, ti a gbe sinu ihò fadaka, nigba ti orule rẹ jẹ orişi aşı ilekè, tabi aşı ti a fi n bo nnkan, awọ, aşı ogbo wiwe ti a ya aworan kerubu si. Gbongan ita, ti o ni pepe ebọ sisun, ago naa funra rẹ ni yara meji ti a pe ni ibi mimọ ati ibi mimọ julọ, ti a fi aşı ikélé ti o rẹwa da, tabi iboju; iru iboju kan naa ni o bo ẹnu ọna yara akọkọ.

Opa fitila wa ni iha gusu ninu ibi mimọ pelu awon itanna meje rẹ ti n fun ibi mimọ ni imole losan loru; ni iha ariwa ni tabili akara ifihan wa; niwaju iboju ti o pin ibi mimọ ati ibi mimọ julọ si meji ni pepe turari oniwura wa, nibi ti eefin oloorun didun, pelu adura Israeli ti n goke lo siwaju Olorun lojoojumọ.

Ni ibi mimọ julọ ni apoti kekere kan wa, apoti ti a fi igi ojulowo şe ti a tun fi wura kun, nibi ti a gbe walaa okuta si, nibẹ ni Olorun kọ Ofin Mewa si. Ni ori apoti naa ni itẹ aanu wa eyi ti o duro geşe bi ibori apoti mimọ naa, işe ọnà ti o dara, ti a gbé kerubu meji le lori, ọkan legbe kini ati ekeji, wura ojulowo ni a fi şe gbogbo wọn. Ninu yara yii ni Olorun ti n fi ara han ninu ikuuku ogo laarin awon kerubu.

Leyin ti awon Heberu tẹdo si Kenani, tempili Solomoni ni o ropo ago yii, bi o tilẹ jẹ wipe o jẹ ile, ti o tun tobi ju u lo, odiwon kan naa ni wọn lo, a tun şe e loşo bakan naa. Bayi ni ibi mimọ naa şe wa—ayafi igba ti o wa ni ahoro ni akoko Danieli—titi fi di igba ti awon Romu fi pa a run ni A. D. 70.

Ibi mimọ kan ọ́sọ́ ti o wa ninu aye ri niyii, ohun nikan ni Bibeli ọ́ nipa rẹ́. Eyi ni Pọ́lu pe ni ibi mimọ́ ti majẹmu akọ́kọ́. Ọ́gbon ẹ́ majẹmu tuntun ko ni ibi mimọ́ ni?

Ni yiye si iwe Heberu, awọ́n ti wọ́n n wa otitọ́ ri wipe a le ri dimu ninu ọ́rọ́ Pọ́lu ti a ka loke wipe majẹmu keji, tabi majẹmu tuntun ni ibi mimọ́: “Majẹmu ọ́saaaju paapa ni ilana ijosin ti o je mimọ́, ati ibi mimọ́ kan ti a ẹ́ fun ijosin ninu aye yii.” Lilo ọ́rọ́ ti a pe ni “paapaa” fi han wipe Pọ́lu ti mẹnuba ibi mimọ́ yii tẹ́lẹ́. Bi a ba pada ẹ́yin lọ́ si ori kejo, a ka wipe: “Nje pataki ohun ti a n ọ́ ni eyi: Awa ni iru Olori alufa kan, ẹ́ni ti o joko ni ọ́wọ́ ọ́tun itẹ́ Ọ́lanla ninu awọ́n ọ́run; Alufa ibi mimọ́, ati ago tootọ́, eyi ti kii ẹ́ eniyan ni o kọ́ bikoşe Oluwa.” Heberu 8:1, 2.

Nibi ni a ti fi ibi mimọ́ majẹmu tuntun han. Eniyan ni o kọ́ ibi mimọ́ ti majẹmu akọ́kọ́, Mose ni o kọ́; Oluwa ni o kọ́ eyi , ki i ẹ́ eniyan. Ninu ibi mimọ́ yẹ́n awọ́n alufa ti aye yii ni wọ́n n ẹ́ ọ́ isin wọ́n nibe; ninu eyi, Kristi, Olu Alufa wa nla, ni O n ẹ́sin ni ọ́wọ́ ọ́tun Ọ́lorun. Ibi mimọ́ kan wa ni aye, ikeji wa ni ọ́run.

Siwaju si, a pa ago ti Mose kọ́ ni ibamu pẹ́lu apeere kan. Oluwa ti pa a laşe: “Gege bi gbogbo eyi ti mo fi han ọ́, nipa apeere ago, ati apeere gbogbo ohun elo inu re, beẹ́ ni ki ẹ́yin ki o ẹ́ e.” Siwaju si, a tun pa aşe yii, “Si kiyesi ki iwọ́ o ẹ́ wọ́n gege bi apeere ti a fi han ọ́ lori oke.” Eksodu 25:9, 40. Pọ́lu ọ́ wipe ibi mimọ́ akọ́kọ́ “je apeere fun ti akoko yii, nibi ti a ti n ru ọ́re ati ẹ́bọ́;” wipe awọ́n ibi mimọ́ rẹ́ je “apeere awọ́n ohun ti ọ́run;” wipe awọ́n alufa ti wọ́n n mu ọ́re wa gege bi ofin n ẹ́ e “gege bi apeere ati ojiji awọ́n ohun ti ọ́run,” ati pe “Kristi ko wọ́ awọ́n ibi mimọ́ ti a fi ọ́wọ́ kọ́, eyi ti i ẹ́ aworan ibi mimọ́ tootọ́; ọ́gbon sinu ọ́run funra Rẹ́, ni bayi lati fi ara han niwaju Ọ́lorun fun wa.” Heberu 9:9, 23; 8:5; 9:24.

Ibi mimọ́ ni ọ́run, nibi ti Jesu ti n şise fun wa, ọ́hun ni ibi mimọ́ gan, eyi ti ibi mimọ́ ti Mose kọ́ je apeere fun. Ọ́lorun fi Ẹ́mi Rẹ́ si ori awọ́n ti wọ́n kọ́ ibi mimọ́ aye. Işe ọ́na ti wọ́n fi kọ́ je afihan ọ́gbon ọ́run. Awọ́n ogiri rẹ́ ni irisi wura pupọ́, ti o n fi ina lati ara fitila meje ti ọ́pa fitila han ni gbogbo ọ́na. Tabili akara ifihan ati pepe turari n dan gbinrin bi wura ti a ẹ́ loşo. Awọ́n aşo ileke didara ti a fi ẹ́ orule, ti a ẹ́ işe ọ́na awọ́n angẹ́li si pẹ́lu awọ́ búlù ati awọ́ aluko ati pupa, fi kun ẹ́wa írí naa. Leyin aşo ikele keji ni Shekinah mimọ́ wa, iri ifihan ogo Ọ́lorun, ko si ẹ́ni ti o le de iwaju rẹ́ ki o si ye ayafi olu alufa.

Ẹ́wa ti ko lafiwe ago aye ẹ́ afihan fun oju eniyan awọ́n ogo tẹ́mpili ti ọ́run nibi ti Kristi aşaaaju wa ti n şise fun wa niwaju itẹ́ Ọ́lorun. Ibugbe Ọ́ba awọ́n ọ́ba, nibi ti egbeegberun ti n josin fun, ti egberun lona egbeegberun ti duro niwaju Rẹ́ (Daniẹ́li 7:10); tẹ́mpili yii kun fun ogo itẹ́ ayeraye, nibi ti awọ́n serafu, awọ́n ẹ́şo rẹ́ ti n dan, n bo oju wọ́n fun ijosin, le ri afarawe ninu ile ti o rẹ́wa julọ́ ti eniyan kọ́, ọ́gbon ti o je ifihan ti o ri baibai ni ti titobi ati ogo rẹ́. Sibẹ́ awọ́n otitọ́ ti wọ́n ẹ́ pataki nipa ibi mimọ́ ti ọ́run ati işe nla ti a n ẹ́ nibe fun irapada eniyan ni ibi mimọ́ aye ati awọ́n eto rẹ́ fi kọ́ni.

Awọ́n yara mimọ́ ibi mimọ́ ti ọ́run ni a ẹ́ afihan wọ́n pẹ́lu yara meji ninu ibi mimọ́ ni aye. Gege bi a ti gba apostoli Johanu laaye lati ri tẹ́mpili Ọ́lorun ni ọ́run ninu iran, o ri “fitila meje ti n jo niwaju itẹ́ naa” nibe. Ifihan 4:5. O ri angẹ́li “ti o ni àwo turari wura; a si fun ni

turari pupo, ki o le ru u pelu adura awon eniyan mimo lori pepe wura ti o wa niwaju ite naa.” Ifihan 8:3. Nibi a gba woli naa laaye lati ri abala akoko ninu ibi mimo ni orun, o si ri “fitila meje” ati “pepe wura” nibe ni eyi ti opa fitila wura ati pepe turari ninu ibi mimo ti aye duro fun wa. Leekan si, “a si tempili Olorun sile” (Ifihan 11:19), o si wo inu aso ikelé, ninu ibi mimo julo. Nibi ni o ti ri “apoti eri Re,” ti apoti mimo ti Mose kan ti a gbe ofin Olorun si duro fun.

Bayi ni awon ti won keko koko oro naa se ri eri aridaju wipe ibi mimo wa ni orun. Mose ko ibi mimo aye ni ibamu pelu aworan ti a fi han an. Polu koni wipe apeere naa ni ti ibi mimo tooto ti o wa ni orun. Johanu si jeri si wipe oun ri ni orun.

Ninu tempili ni orun, ibugbe Olorun, a fi idi ite Re lele ni ododo ati idajo. Ninu ibi mimo julo ni ofin Re wa, odiwon nla fun ohun ti o tona, eyi ti a o fi dan gbogbo eniyan wo. Apoti naa ti a gbe walaa ofin sinu re ni a fi ite aanu bo, niwaju eyi ti Kristi ti n fi eje Re bebe nitori elesese. Bayii a se se afihan isokan ti o wa laarin idajo ati aanu ninu eto irapada eniyan. Ogbon ayeraye nikan ni o le pete isokan yii, agbara ayeraye nikan ni o le mu wa si imuse; o je isokan ti o mu iyanu ati iyin kun gbogbo orun. Awon kerubu ibi mimo ti aye n fi towtowto boju wo ite aanu, eyi ti o se afihan ife okan ti ogun orun fi n ronun lori ise igbala. Eyi ni ohun ijinle aanu eyi ti awon angeli n fe lati wo—wipe Olorun le je olododo nigba ti O n da elesese ti o ronupiwada lare, ti O si tun ibasepo Re se pelu iran ti o subu; wipe Kristi le re ara Re sile lati fa opo awon eniyan kuro ninu kotò iparun ki O si fi aso ododo Re ti ko ni abawon wo won lati so won po mo awon angeli ti ko lese, ki won si le maa gbe titi lae niwaju Oluwa.

Ise Kristi gege bi alagbawi eniyan ni a so ninu asotele ti o rewa ti Sekaraya nipa Eni naa “ti oruko re n je Eka.” Woli naa so pe: “Yoo ko tempili Oluwa; yoo si gbe ogo, yoo si se akoso lori ite [Baba] Re; yoo si je alufa lori ite Re: imoran alaafia yoo si wa laarin Awon mejeeji.” Sekaraya 6:12, 13.

“Yoo ko tempili Oluwa.” Nipa irubo ati ibalaja Re, Kristi di ipile ati onkole ijo Olorun. Apostoli Polu toka si I gege bi “pataki Okuta igun ile; ninu eni ti gbogbo ile naa ti a n ko sokan po, n dagba soke ni tempili mimo ninu Oluwa: ninu eni ti” o so wipe, “a ko papo fun ibugbe Olorun nipase Emi.” Efesu 2: 20—22

“Yoo ru ogo naa.” Kristi ni o ni ogo irapada iran ti o baku. Titi de ayeraye, orin awon ti a rapada yoo je: “Si Eni ti o fe wa ti o si we wa mo kuro ninu ese wa ninu eje ara Re, ...ti Re ni ogo ati ijoba lae ati laelae.” Ifihan 1:5, 6.

“Yoo joko yoo si se akoso lori ite Re; yoo si di alufa lori ite Re.” Ki i se “lori ite ogo Re” nisinsinyii; ijoba ogo koi tii bere. O di igba ti ise ibalaja Re ba pari ki Olorun to “fun ni ite Dafidi baba Re,” ijoba ti “ki yoo lopin.” Luku 1:32, 33. Gege bi alufa, Kristi wa pelu Baba bayii lori ite Re. Ifihan 3:21. Eni ti o “fi ara da edun wa, ti o gbe ibinuje wa,” ti “a danwo ninu ohun gbogbo gege bi tiwa, sibe ti O wa ni ailese” ki o baa le “ran awon ti a n danwo lowo” O wa ni ori ite pelu Eni ayeraye, Eni ti a ko da. “Bi enikeni ba dese, a ni alagbawi kan pelu Baba.” Aisaya 53:4; Heberu 4:15; 2:18; 1 Johanu 2:1. Ebe Re ni ara ti a gun, ti a fo, igbesi

aye ti ko ni abawon. Owó ti a șa lógbẹ, egbẹ ti a gun loko, ẹsẹ ti a bajẹ n bẹbẹ fun eniyan ti o şubu, ti a ra irapada rẹ pẹlu ohun ti a ko le diye le.

“Imoran alaafia yoo si wa laarin Awon mejeeji.” Ifẹ Baba, ti ko kere ni onakona si ti Omó ni orisun igbala fun iran ti o sonu. Jesu sọ fun awon omó eyin Rẹ ki O ti lọ wipe: “Mi o sọ fun yin wipe maa bẹ Baba nitori yin: nitori ti Baba funra Rẹ fẹran yin.” Johanu 16:26, 27. Olurun wa “ninu Kristi, O n ba araye laja pẹlu ara Rẹ.” 2 Korintin 5:19. Ninu işe iranşẹ ninu ibi mimó ti oke, “imoran alaafia yoo wa laarin awon mejeeji.” “Olurun fẹ araye to bẹẹ gẹẹ, ti O fi Omó bibi Rẹ kan şoso funni, pe ẹnikeńi ti o ba gbagbo ninu Rẹ ko ni şegbe, şugbon yoo ni iye ainipekun.” Johanu 3:16.

A dahun ibeere, Kini ibi mimó? ninu Bibeli ni ona ti o han kedere. Oro ti a pe ni “ibi mimó,” bi a ti lo o ninu Bibeli toka si, ni akoko ago ti Mose pa, gẹgẹ bi aworan ohun ti orun; ni ekekeji, si “ago tooto” ni orun, eyi ti ibi mimó ti aye n toka si. Nigba ti Jesu ku isin ti o n toka si eyi ti n bo pari. “Ibi mimó tooto” ni orun ni ibi mimó ti majemu tuntun. Bi asotele Danieli 8:14 ti wa si imuse ni akoko ti wa yii, ibi mimó ti o n toka si nilati je ibi mimó ti majemu tuntun. Ni opin 2300 ojo, ni 1844, ko si ibi mimó ni aye fun opolopo odun. Bayii, asotele “Titi fi di 2300 ojo; nigba naa ni a o se iwenumo ibi mimó,” laise aniani n toka si ibi mimó ti orun.

Şugbon a koi ti i dahun ibeere ti o se pataki julọ: Kini şise iwenumo ibi mimó? Isin kan wa ninu ibi mimó ti aye ti a se alaye rẹ ninu Iwe Mimó Majemu Laelae. Şugbon se ohunkohun wa ni orun lati fo mo bi? Ninu Heberu 9, a se ikoni nipa fifo ibi mimó ti aye ati ti orun mo ni ona ti o han kedere. “O si fere je wipe ohun gbogbo ni a fi eje we mo nipa ofin; ati laisi itajẹ silẹ ko si idariji fun eše. Nitori naa o di dandan ki a fi iwonyi [eje eranko] we apeere awon ohun ti n be ni orun mo; şugbon awon ohun ti orun funra won pẹlu ebọ ti o dara ju iwonyi lo” (Heberu 9:22, 23), ani eje Kristi ti o se iyebiye.

A nilati se ifomo, ni ti apeere ati ti ojulowo isin naa pẹlu eje: ni titi akoko pẹlu eje eranko, ni ti ti ikeyin pẹlu eje Kristi. Polu sọ gẹgẹ bi idi ti a nilati fi se iwenumo yii pẹlu eje pe, laisi itajẹsilẹ ko si idariji fun eše. Idariji tabi mimu eše kuro, ni işe ti a nilati se. Şugbon bawo ni eše se nii se pẹlu ibi mimó, boya ni orun tabi lori ile aye? A le ko eyi nipa wiwo isin ti se apeere; nitori alufa ti n se isin ni aye josin gẹgẹ bi “apeere ati ojiji si awon ohun ti orun.” Heberu 8:5.

Işe iranşẹ ibi mimó ni aye wa ni abala meji; awon alufa ti won n se isin ojoojumo ni ibi mimó, nigba ti olu alufa n se işe pataki iwenumo eše ni eekan lodun ninu ibi mimó julọ, fun afomo ibi mimó. Lojoojumo, elese ti o ba ronupiwada n mu ore rẹ wa si enu ona ago, yoo gbe owó rẹ le ori ohun irubo ti ko lese. A yoo wa pa eranko naa. “Laisi itajẹsilẹ,” apostoli naa sọ wipe ko si idariji fun eše. “Emi eran ara wa ninu eje.” Lefitiku 17:11. Ofin Olurun ti a ru nilo emi arufin. Eje, ti o duro fun emi ti elese padanu, eni ti ohun irubo n ru ebi rẹ, ni alufa a gbe lo si ibi mimó ti yoo si won siwaju aso ikele eyi ti o bo apoti ti ofin, ti elese ru wa ninu rẹ. Nipase isin yii, nipase eje, ni ona apeere, a ti gbe eše naa lo sinu ibi mimó. Ni igba miran, a

ko ni gbe eḡe naa lɔ si ibi mimɔ; ʃugbɔn alufa ni yoo jẹ ẹran naa, gẹgẹ bi Mose ti dari awon ɔmɔ Aroni wipe: “Olurun ti fifun yin lati ru eḡe ijo.”

Lefitiku 10:17. Awon isin mejeeji tumo si gbigbe eḡe lati odo eḡe wa sinu ibi mimɔ.

Iru awon ise ti n lo lojoojumɔ, jale odun niyii. Bayii ni a se n gbe awon eḡe Israeli lo si ibi mimɔ, a wa nilo ise pataki lati mu won kuro. Olurun pase ki a se iwenumo eḡe fun abala mimɔ mejeeji. “Yoo se iwenumo fun ibi mimɔ, nitori aimo awon ɔmɔ Israeli, ati nitori irekoja won ni gbogbo eḡe won: bakan naa ni yoo se fun ago ajo, ti o wa laarin won ninu aimo won.” A nilati se iwenumo fun pepe lati “fo o mo, ati lati ya a si mimɔ kuro ninu aimo awon ɔmɔ Israeli.” Lefi 16:16, 19.

Ni eekan lodun, ni Ojo nla Iwenumo, alufa a wo inu ibi mimɔ julɔ fun ifomo ibi mimɔ. Ise ti a se nibe pari ise isin jale odun naa. Ni Ojo Iwenumo, a o mu ewure meji wa si enu ona ago, a o si se gège le won, “gege kan fun Oluwa, ati ekeji fun ẹran iya.” Eḡe 8. A o pa ẹran ti gege Olurun se le lori gẹgẹ bi ebɔ eḡe fun awon eniyan. Alufa a si mu eḡe re wa sinu aso ikélé, yoo si won si ori ite aanu ati siwaju ite aanu. A yoo won eḡe naa si ori pepe turari ti o wa niwaju aso ikele.

“Aroni yoo si gbe owore mejeeji le ori ewure ti o wa laaye, yoo si jewo gbogbo aisedeede awon ɔmɔ Israeli, ati gbogbo irekoja won ninu gbogbo eḡe won, yoo gbe si ori ewure naa, yoo si ran lo sinu aginju lati owore eni ti o ye: ewure naa yoo ru gbogbo irekoja won lo si ile ti a ko tedo.” Eḡe 21, 22. Eran iya naa ko ni wo ago awon ɔmɔ Israeli mo lae, eni ti o mu u jade yoo we ara re pelu omi ki o to wo inu ago ijo.

A se gbogbo eto naa lati le je ki awon ɔmɔ Israeli mo bi Olurun ti je mimɔ to ati bi O ti korira eḡe to; ati lati fihan won wipe won ko le fi ara kan eḡe laidi alaimo. Gbogbo eniyan ni o pan dandan fun lati je okan won niya nigba ti ise iwenumo ba n lo lowo. A o pa gbogbo ise ti, ti gbogbo ijo Israeli yoo lo ojo naa ni irera-eni-sile niwaju Olurun pelu adura ati awe ati yiye okan eni wo finifini.

Ise apeere yii koni ni awon otito pataki nipa iwenumo eḡe. A gba ohun miran ni ipo eḡe; sugbɔn eḡe ohun irubo ko pa eḡe naa re. A pese ona miran sile ti a o fi gbe wa sinu ibi mimɔ. Nipa mimu eḡe naa wa eḡe gba ase ofin, o jewo ebi re ni riru ofin, o fi ife re han fun idariji nipa igbagbo ninu Olurapada ti n bo wa; sugbɔn a ko yo o sile patapata kuro ninu idalebi ofin. Ni Ojo Iwenumo olu alufa, leyin ti o ba ti gba ore lati odo ijo, wo inu ibi mimɔ julɔ pelu eḡe ore yii, yoo si won si ori ite aanu, taara sori ofin, lati le te eto re lorun. Nigba naa, ninu ojuse re gẹgẹ bi olugbala, yoo gbe awon eḡe naa si ori ara re, yoo si gbe kuro ninu ibi mimɔ. Yoo gbe owore mejeeji sori ẹran iya naa, yoo jewo gbogbo eḡe wonyi le lori, ni bayi ni ona apeere, o n gbe eḡe naa si ori ewure lati odo ara re. Ewure naa a wa ko won lo, a wa gba wipe a ti pin won niya pelu awon eniyan naa titi lae.

Iru eto ti a n se “gege bi apeere ati ojiji awon ohun ti orun” niyi. Ohun ti a se bi apeere ninu isin ibi mimɔ ni aye ni a se nitooto ninu isin ni ibi mimɔ ti orun. Leyin ti O goke re orun

Olugbala wa beere ise Re gege bi olu alufa wa. Polu so wipe: “Kristi ko wo awon ibi mimo ti a fi owo ko, eyi ti i se apeere ti otito, sugbon sinu orun funra re, bayi lati fi ara han niwaju Olurun fun wa.” Heberu 9:24.

Ise iranse alufa yipo odun ni abala akoko ni ibi mimo, “ninu aso ikele” eyi ti o je ilekun ti o pin ibi mimo niya pelu agbala ita, duro fun ise iranse ti Kristi beere ni igba ti O goke re orun. Ise alufa ni ise iranse ojoojumọ lati mu eje ore ebọ wa siwaju Olurun, ati turari ti o n goke pelu adura Israeli. Bee gege ni Kristi n bebe eje Re niwaju Baba nitori elesẹ, ti O tun n gbe adura awon onigbagbo ti won ronupiwada wa siwaju Re, pelu oorun didun ti o seyebiye ti ododo Re. Iru ise iranse ti o n lo ninu abala akoko ninu ibi mimo ni orun niyi.

Nibe ni igbagbo awon omọ eyin tele lo bi O ti n goke kuro ni oju won. Nibi ni ireti won wa, “ireti ti awa ni” Polu so pe “gege bi idakoro fun okan, ti o daju ti o si duro gbain, ati eyi ti o wo inu aso ikele, nibi ti asaju wa wo lo fun wa, ani Jesu, ti O di olu alufa titi lae.” “Ki i se pelu eje ewure tabi omọ malu, sugbon pelu eje ara Re ni o wo lekan soṣo, lo sinu ibi mimo, leyin ti O ti gba irapada ainipekun fun wa.” Heberu 6:19; 9:12.

Fun 1800 odun ise iranse yii tesiwaju ninu abala akoko ninu ibi mimo. Eje Kristi n bebe fun elesẹ, o je ki won ri idariji ati itewogba pelu Baba, sibe ese won si wa ninu iwe akosile. Gege bi o ti wa ninu isin ti apeere, ise iwenumo maa n wa ni opin odun, bee gege ni ki ise Kristi fun irapada eniyan to pari, a yoo se ise iwenumo fun imukuro ese kuro ninu ibi mimo. Eyi ni eto ti o bere nigba ti 2300 ojo pari. Ni igba naa, bi Danieli ti so o tele, Olu Alufa wa wo ibi mimo julo, lati se abala ti o keyin ninu ise pataki Re—lati se iwenumo ibi mimo.

Gege bi a ti n se ni igba atijo ti a n gbe ese awon eniyan sori ebọ ese pelu igbagbo ati nipase eje re ti a n gbe, ni amì, si ara ibi mimo, bakan naa ninu majemu tuntun ese awon ti won ba ronupiwada ni a gbe si ara Kristi nipa igbagbo, ani ti a tun gba si ara ibi mimo ti orun. Ati bi a ti n kase ifomo ti ami nile pelu imukuro ese ti won ba a je, bee gege ni ifomo tooto ti orun yoo kase nile pelu imukuro, tabi pipa awon ese ti a ko sile nibe re. Sugbon ki a to le se eyi, a nilati se ayewo awon iwe ti a ko sile lati le mo eni ti o ye fun anfani iwenumo nipase ironupiwada ese ati igbagbo ninu Kristi. Fifo ibi mimo mo, nitori naa ni i se pelu ise iyewewo—ise idajo. A nilati se eyi ki Kristi to wa lati ra awon eniyan Re pada; nitori nigba ti O ba de, ere Re yoo wa pelu Re lati fun olukuluku gege bi ise re. Ifihan 22:12.

Ni bayii awon ti won rin ninu imole oro isotele ri wipe, dipo ki O wa si aye ni opin 2300 ojo ni 1844, nigba naa ni Kristi wo inu ibi mimo julo ni ibi mimo ti orun lati se ise asekaḡba ti iwenumo ni imurasile fun wiwa Re.

A tun ri wipe, nigba ti ore ese toka si Kristi gege bi ebọ, ti olu alufa si duro fun Kristi gege bi olugbala, eran iya duro fun Satani, ati olupilese ese, lori eni ti a yoo ko ese awon ti won ronupiwada nitooto le lori nikenin. Nigba ti olu alufa nipase agbara ore ese ba gbe ese kuro ninu ibi mimo, a gbe si ori eran iya. Nigba ti Kristi, nipase agbara eje Re, ba mu ese awon eniyan Re kuro ninu ibi mimo ti orun ni opin ise iranse Re, yoo ko won sori Satani, eni ti yoo jebi won nikenin ni igba idajo. A ran eran iya lo si ile ti a ko tẹdo, ti ko si ni pada si ajo

Israeli mọ lae. Bẹẹ gẹgẹ ni a yoo le Satani kuro niwaju Ọlọrun ati awọn eniyan Rẹ, ki yoo sì sí mọ ni igba iparun ikẹyin fun ẹşẹ ati awọn ẹlẹşẹ.

Ori 24 – Nnu Ibi Mimọ Julọ

Koko ọrọ ibi mimọ ni kọkọrọ ti o tu aṣiri ijakulẹ 1844. O ṣi ilana otitọ ti o peye silẹ kedere, eyi ti o wa ni asopọ ati irepọ ti o fi han wipe Ọlọrun ni o dari egbe ipadabọ nla ti o si n fi ojuṣe ti akoko yii han bi o ti n fi ipo ati iṣe awọn eniyan Rẹ han. Gege bi awọn ọmọ eyin Jesu leyin aṣalẹ kikoro ti iporuuru ọkan ati ijakulẹ, “inu wọn dun lati ri Oluwa wọn,” bẹẹ gege ni inu awọn ti wọn n fi igbagbọ wọna fun wiwa Rẹ lẹkeji dun. Wọn ti n reti Rẹ lati farahan ninu ogo lati fun awọn iranṣe Rẹ ni èrè. Bi ireti wọn ti jakulẹ, wọn gbe oju kuro lodo Jesu, wọn kigbe pẹlu Maria ni iboji: “Wọn ti gbe Oluwa mi lọ, n o si mọ ibi ti wọn gbe tẹ Ẹ si.” Bayi ní ibi mimọ julọ wọn tun ri Olu Alufa alaanu wọn lẹkansi, ti yoo farahan laipe gege bi ọba ati olugbala wọn. Imọlẹ lati inu ibi mimọ tan imọlẹ si ohun ti o ti ṣeṣe ṣeyin, ohun ti o n ṣeṣe lowolowo ati ojo iwaju. Wọn mọ wipe, bi i ti awọn ọmọ eyin akoko, awọn paapa kuna lati ni oye iṣe iranṣe ti wọn n waasu rẹ, bi o tilẹ jẹ wipe o tona patapata. Ni wiwaasu rẹ wọn mu erongba Ọlọrun ṣe, iṣe wọn ko si jasi lasan ninu Oluwa. A “tun wọn bi sinu ireti ti n bẹ laaye,” wọn yọ “pẹlu ayo ti o kun fun ogo ti ko ṣe e fẹnuso.”

Asọtẹlẹ Danieli 8:14, “Titi di 2300 ojo; nigba naa ni a o ya ibi mimọ si mimọ,” ati iṣe iranṣe angeli akoko, “Beru Ọlọrun ki ẹ si fi ogo fun; nitori ti wakati idajo Rẹ de,” tọka si iṣe iranṣe Kristi ninu ibi mimọ julọ, si idajo iyewewo, ki i si i ṣe si wiwa Kristi fun irapada awọn eniyan Rẹ ati iparun awọn eniyan buburu. Aṣiṣe naa ko si ninu iṣowọka akoko isọtẹlẹ, ṣugbọn ninu iṣeṣe ti yoo ṣeṣe ni opin 2300 ojo. Aṣiṣe yii ni o fa ijakulẹ awọn onigbagbọ, sibẹ ohun gbogbo ti asọtẹlẹ yii sọ tẹlẹ, ati ohun gbogbo ti Iwe Mimọ gba wọn laaye lati reti ni wọn wa si imuṣe. Ni akoko gan an ti wọn n kẹdun fun ijakulẹ ireti wọn, iṣeṣe ti iṣe iranṣe yii sọ tẹlẹ n wa si imuṣe, eyi ti o gbodo ṣeṣe ki Oluwa to wa lati fi ebun fun awọn iranṣe Rẹ.

Kristi lọ, kii ṣe sinu aye, bi wọn ti n reti Rẹ, ṣugbọn bi apeṣere ti ṣe afihan rẹ, O lọ sinu ibi mimọ julọ ninu ẹmpili Ọlọrun ni ọrun. Ohun ni Danieli ṣe apejuwe Rẹ pẹlu wiwa, ni akoko yii, si ọdọ Arugbo Ojo: “Mo ri ninu awọn iran oru, si kiyesi, ẹnikan ti o dabi Ọmọ eniyan wa pẹlu ikuuku awosanma, o si wá”—ki i ṣe sinu aye ṣugbọn—”si ọdọ Arugbo Ojo, a si mu wa siwaju Rẹ.” Danieli 7:13.

Woli Malaki tun ṣe asọtẹlẹ nipa wiwa yii: “Oluwa, ẹni ti eyin n wa, yoo wa sinu ẹmpili Rẹ lojiji, ani Iranṣe majemu, ẹni ti inu yin dun si: kiyesi, yoo wa, ni Oluwa awọn ọmọ ogun wi.” Malaki 3:1. Wiwa Oluwa sinu ẹmpili Rẹ jẹ ni ojiji ati ni airotele fun awọn eniyan Rẹ. Wọn ko rò lati ri nibẹ. Wọn reti pe ki O wa si aye, “pẹlu ina ti n jo lati gbẹsan lara awọn ti ko mọ Ọlọrun, ti wọn ko si ṣe igboran si iyinrere.” 2 Tesalonika 1:8.

Ṣugbọn awọn eniyan koi ti i ọtan lati pade Oluwa wọn. Iṣe igbaradi ṣi wa fun wọn lati ṣe. A yoo fun wọn ni imọlẹ ti yoo dari iye wọn sinu ẹmpili Ọlọrun ni ọrun; ati bi wọn ba ṣe n fi igbagbọ tele Olu Alufa wọn ninu iṣe iranṣe nibẹ, ojuṣe tuntun yoo fi ara han fun wọn. A yoo fun ijo ni iṣe iranṣe ikilo ati ikoni miran.

Woli naa sọ pe: “Tani yoo le duro ni oṣo wiwa Rẹ? tani yoo si le duro nigba ti O ba fi ara han? nitori oun dabi ina ẹni ti n da fadaka, ati bi oṣe afoṣo: Oun o si joko bi ẹni ti n yọ, ti o si n da fadaka: yoo si fọ awon omọ Lefi mọ, yoo si fọ won mọ bi wura oun fadaka, ki won le mu oṣe wa fun Oluwa ninu ododo.” Malaki 3:2, 3. Awon ti won ba wa laaye lori ile aye nigba ti Kristi ba dawo ebe duro ninu ibi mimọ loke yoo duro niwaju Olurun mimọ laisi olubalaja. Aṣo won nilati wa ni ailabawon, a nilati fọ iwa won mọ kuro ninu eṣe nipase eṣe. Nipase oore ofe Olurun ati iṣe atokanwa won, won nilati di aṣegun ninu ijakadi pelu iwa buburu. Nigba ti idajo iyewewo n lo lowo ni orun, nigba ti a n mu eṣe awon onigbagbo ti won ronupiwada kuro ninu ibi mimọ, iṣe pataki ti ifomọ, ti mimu eṣe kuro nilati maa lo laarin awon eniyan Olurun ninu aye. Iṣe yii ni a se afi re ninu awon iṣe iranṣe ti Ifi 14.

Nigba ti a ba pari iṣe yii, awon atele Kristi a ti wa ni imuratan fun ifarahan Rẹ. “Nigba naa ni inu Oluwa yoo dun si oṣe Juda ati ti Jerusalemu, geṣe bi o ti wa ni awon oṣo ogbo wa, ati ni awon odun ateyinwa.” Malaki 3:4. Nigba naa ni iṣe ti Oluwa yoo gba fun ara Rẹ ni igba wiwa Rẹ yoo je “iṣe ologbo ti ko ni abawon, tabi aleebu, tabi iru nnkan bawoni.” Efesu 5:27. Nigba naa ni yoo tan bi owuro, yoo ni ewa bi osupa, yoo mọ bi oorun, yoo si ni eru bi egbegun pelu opagun.” Orin Solomoni 6:10.

Ni afikun si wiwa Oluwa sinu tempili Rẹ, Malaki tun sotele nipa ipadabo leṣejeji, wiwa Rẹ lati se idajo bayii: “Emi yoo si sun mọ yin fun idajo, emi yoo si se eleri yiyara si awon oso, ati si awon pansaga, ati si awon abura eke, ẹni ti n ni alagbase lara ninu owo oya re, ati opo ati alainibaba, ati si ẹni ti n re alejo je, ti won ko si beru Mi, ni Oluwa awon omọ ogun wi.” Malaki 3:5. Juda so nipa iṣele kan naa nigba ti o wipe, “Kiyesi, Oluwa n bo wa pelu egbegberun awon eniyan mimọ Rẹ, lati se idajo gbogbo eniyan, ati lati da awon alaiwabiolorun laarin won lebi nitori awon iwa alaiwabiolorun won.” Juda 14, 15. Wiwa yii, ati wiwa Oluwa sinu tempili Rẹ, je iṣele ti won yatọ si ara won patapata.

Wiwa Kristi geṣe bi olu alufa si inu ibi mimọ julo, fun fifọ ibi mimọ mọ ti a so ninu Danieli 8:14, wiwa Omọ eniyan si oṣo Arugbo Oṣo, bi a ti se alaye re ninu Danieli 7:13, ati wiwa Oluwa sinu tempili Rẹ, ti Malaki se asotele re je alaye iṣele kan naa; eyi pelu ni a se afihan re pelu wiwa oko iyawo si ibi igbeyawo, ti Kristi se alaye ninu owe awon wundia mewa ti Matiu 25.

Ni igba erun ati igba ikore 1844, a se ikede, “Kristi Oko iyawo n bo.” Nigba naa ni awon egbe mejeeji ti a se afihan won pelu wundia ologbon ati alaigbon dide—egbe kan ti n fi ayo wona fun wiwa Oluwa, to si n fi tokantokan mura sile lati pade Rẹ; ati egbe miran ti o wuwa nitori iberu, ti o n se ipinu laimo ohun ti a n so, won je ki agbekale otito o te won lorun, sugbon won ko ni oore ofe Olurun. Ninu owe naa, nigba ti oko iyawo de, “awon ti won wa ni imuratan lo pelu re si ibi igbeyawo.” Nibi a ri wipe wiwa oko iyawo saaju eto igbeyawo. Igbeyawo duro fun gbigba ti Kristi gba iṣe Rẹ. Ilu mimọ naa, Jerusalemu Tuntun, ti o je olu ilu ati asoju iṣe naa, ni a pe ni “iyawo, iyawo Oṣo Aguntan.” Angeli naa so fun Johanu wipe: “Maa bo nibi, emi yoo fi iyawo Oṣo Aguntan naa han o.” Woli naa so pe “O gbe mi lo ninu emi, o si fi ilu nla naa han mi, Jerusalemu mimọ ti o n sokale wa lati oṣo Olurun.” Ifihan 21:9,

10. O han gbangba wipe iyawo naa duro fun Ilu Mimọ naa, awọn wundia ti wọn lọ pade ọkọ iyawo si duro fun ijo. Ninu Ifihan a sọ wipe awọn eniyan Ọlọrun jẹ alejo nibi ase igbeyawo. Ifihan 19:9. Bi wọn ba jẹ alejo, a ko le fi iyawo ẹ akajuwe wọn. Bi woli Daniẹli ti sọ, Kristi yoo gba, “agbara, ati ogo, ati ijoba” lẹwọ Arugbo Ojọ ni ọrun; yoo gba Jerusalemu Tuntun, olu ilu ijoba Rẹ, “ti a pese gege bi iyawo ti a ẹ lẹsẹ fun ọkọ rẹ.” Daniẹli 7:14; Ifihan 21:2. Lẹyin ti O ba gba ijoba naa tan, yoo wa ninu ogo Rẹ, gege bi Ọba awọn ọba ati Oluwa awọn oluwa, fun irapada awọn eniyan Rẹ, ti yoo “joko pẹlu Abrahamu, ati Isaaki ati Jakọbu,” ni ori tabili Rẹ ninu ijoba Rẹ (Matiu 8:11; Luku 22:30), lati kopa ninu onjẹ alẹ ti igbeyawo Ọdọ Aguntan.

Ikede wipe, “Wo o Ọkọ iyawo n bọ wa” ni igba ẹrun 1844, mu ki ọpọ eniyan o reti wiwa Oluwa logan. Ni akoko ti a yan Ọkọ iyawo wa, ki i ẹ sinu aye, bi awọn eniyan ti n reti, şugbọn lọ si ọdọ Arugbo Ojọ ni ọrun, lọ si ibi igbeyawo, gbigba ijoba Rẹ. “Awọn ti wọn şetan wọle pẹlu Rẹ lọ si ibi igbeyawo: a si ti ilẹkun.” Wọn ki yoo wa nibi igbeyawo naa ni ti ara; nitori ti yoo waye ni ọrun, nigba ti awọn wa lori ilẹ aye. Awọn atẹle Kristi nilati “duro de Oluwa wọn, nigba ti yoo ba pada de lati ibi igbeyawo.” Luku 12:36. Şugbọn wọn nilati ni oye işe Rẹ, ki wọn si fi igbagbọ tele bi O ti n wọle siwaju Ọlọrun. Ni ọna yii ni a fi le sọ wipe wọn lọ si ibi igbeyawo.

Ninu owe naa awọn ti wọn ni epo sinu kolobo wọn pẹlu fitila wọn ni wọn wọle si ibi igbeyawo. Awọn ti wọn ni imọ otitọ lati inu Iwe Mimọ, ti wọn tun ni Ẽmi ati oore ọfẹ Ọlọrun, ti wọn si fi suuru duro, ti wọn n wa Bibeli fun imọle ti o mọle si ni aşale idanwo kikoro—awọn wọnyi ri otitọ nipa ibi mimọ ni ọrun, ati bi Olugbala ti yipada ninu işe iranşẹ Rẹ, pẹlu igbagbọ wọn tele ninu işe Rẹ ni ibi mimọ loke. Gbogbo awọn ti wọn gba otitọ kan naa latari ẹri Iwe Mimọ, n tele Kristi nipa igbagbọ bi O ti n wọle siwaju Ọlọrun lati ẹ işe ibalaja ti o keyin, ati ni opin rẹ, yoo gba ijoba Rẹ—gbogbo awọn wọnyi ni a ẹ afihan wọn wipe wọn wọle si ibi igbeyawo.

Ninu owe Matiu 22 akawe ti igbeyawo kan naa ni a lo, a si fihan kedere wipe idajo iyeniwo waye şaaju igbeyawo. Şaaju ki igbeyawo to şele, ọba wa lati wa wo awọn alejo, lati ri boya gbogbo wọn ni wọn wọ aşọ igbeyawo, aşọ iwa mimọ ti a fọ, ti a sọ di funfun ninu eje Ọdọ Aguntan. Matiu 22:11; Ifihan 7:14. A sọ ẹni ti ko kun oju oşuwọn sita, şugbọn gbogbo awọn ti a ri wipe wọn wọ aşọ igbeyawo lẹyin ti a ye wọn wo ni Ọlọrun gba ti a si ka wọn ye lati ni ipin ninu ijoba Rẹ ati lati joko lori itẹ Rẹ. İşe yiye iwa wo yii, ti mímọ awọn ti a pese silẹ fun ijoba Ọlọrun, ni i ẹ idajo iyewewo, işe aşekagba ninu ibi mimọ loke. Nigba ti işe iyewewo ba pari, nigba ti a ba ti ẹ ayewo, ti a si ẹ idajo gbogbo awọn ti wọn sọ wipe wọn jẹ atẹle Kristi ni gbogbo akoko, nigba naa ni akoko oore ọfẹ yoo pari, ilẹkun aanu yoo si ti. Bayi ni akotan, “Awọn ti wọn şetan ba wọle sinu ibi igbeyawo: a si ti ilẹkun,” a fi işe iranşẹ Olugbala titi de akoko ikeyin han wa titi fi di akoko ti a o pari işe nla fun igbala eniyan.

Ninu isin ibi mimọ ti aye yii, eyi ti, gege bi a ti ri, jẹ apeere isin ninu ibi mimọ ti ọrun, nigba ti olu alufa ni Ojọ Iwenumọ ba wọ inu ibi mimọ julọ, işe iranşẹ ninu yara akọko a pari. Ọlọrun paşẹ pe: “Ẽnikẹni ko gbọdọ si ninu ago ajo nigba ti a ba wọle lati ẹ iwenumọ ninu ibi

mimọ, titi ti yoo fi jade.” Lefitiku 16:17. Nitori naa nigba ti Kristi wọ ibi mimọ julọ lati ẹ işe ašekagba ti iwenumọ, O pari işe iranşẹ ninu yara akọkọ. Şugbọn nigba ti işe iranşẹ ninu yara akọkọ ba pari, işe iranşẹ ninu yara keji a bẹrẹ. Ninu işe apeẹrẹ, nigba ti olu alufa ba kuro ni ibi mimọ ni Ojọ Iwenumọ, yoo lọ siwaju Olorun pẹlu ẹjẹ ẹbọ ẹşẹ fun awọn ọmọ Israeli ti wọn ronupiwada fun ẹşẹ wọn nitootọ. Bẹẹ gẹgẹ Kristi şeşẹ pari abala kan ninu işe Rẹ gẹgẹ bi alagbawi wa ni, lati le bẹrẹ abala miran ninu işe Rẹ, O si n fi ẹjẹ Rẹ bẹbẹ niwaju Baba nitori ẹleşẹ.

Koko ọrọ yii ko ye awọn Onireti ni 1844. Nigba ti akoko ti a n reti Olugbala koja, wọn si gbagbọ wipe wiwa Rẹ sunmọ etile; wọn gba wipe wọn de ibi işoro nla, ati wipe işe Kristi gẹgẹ bi alagbawi wọn niwaju Baba ti pari. Wọn ri wipe a kọni ninu Bibeli wipe akoko oore ọfẹ fun eniyan yoo pari ni akoko diẹ şaaju wiwa Oluwa ninu ikuuku awọsanma. Eyi fi ara han lati inu ẹşẹ Iwe Mimọ ti wọn tọka si akoko ti awọn eniyan a wa kiri, ti wọn a kan lẹkun, ti wọn a kigbe ni ẹnu ọna aanu, ti ki yoo si şi. Wọn wa n ro wipe boya akoko ti wọn n reti wiwa Kristi ni yoo jẹ ibẹrẹ akoko ti yoo wa şaaju wiwa Rẹ. Leyin ti wọn ti şe ikilọ nipa idajọ ti o sunmọ tosi, wọn ro wipe işe wọn fun araye ti pari, wọn si padanu ifẹ wọn fun igbala awọn ẹleşẹ, wọn tun ri işoro- odi pẹlu igboya awọn alaiwabiọlorun gẹgẹ bi idi miran lati gbagbọ wipe a ti gba Ẹmi Olorun kuro lọdọ awọn ti wọn ti kọ aanu Rẹ silẹ. Gbogbo awọn nnkan wọnyi tubọ mu ki wọn gbagbọ wipe akoko oore ọfẹ ti pari, tabi, bi wọn ti sọ nigba naa, “a ti ti ilẹkun aanu.”

Şugbọn imọlẹ ti o han kedere si wa pẹlu ayẹwo koko ọrọ ibi mimọ. Wọn ri wipe wọn tona lati gbagbọ wipe opin 2300 ojọ ní 1844 sami si işoro nla. Şugbọn nigba ti o jẹ otitọ wipe ilẹkun ireti ati ti aanu nipasẹ eyi ti awọn eniyan fi ri aaye si ọdọ Olorun fun 1800 ọdun ti tì, ilẹkun miran şi silẹ, a fun awọn eniyan ni idariji ẹşẹ nipasẹ işe ẹbẹ Kristi ni ibi mimọ julọ. Abala kan ninu işe iranşẹ Re ti pari, şugbọn o jẹ ki omiran o bẹrẹ ni. Ilẹkun miran wa şi silẹ wọ inu ibi mimọ ni ọrun, nibi ti Kristi ti n şişẹ nitori ẹleşẹ.

Ni bayii, a wa ri itumọ awọn ọrọ Kristi ninu Ifihan, ti o sọ fun ijọ ni akoko yii gan wipe: “Awọn nkan wọnyi ni Ẹni ti o jẹ mimọ, ti i şe otitọ, ti O ni kọkọrọ Dafidi, Ẹni ti O şi, ti ẹnikeṇi ko le tì; ti O tì, ti ẹnikeṇi ko le şi wí; Ẹmi mọ işe rẹ: kiyesi Mo gbe ilẹkun ti a şi silẹ siwaju rẹ, ti ẹnikeṇi ko le ti.” Ifihan 3:7, 8.

Awọn ti wọn tẹle Kristi ninu işe nla iwenumọ nipa igbagbọ ni yoo gba anfani ibalaja Rẹ fun wọn, nigba ti awọn ti wọn kọ imọlẹ ti o şe alaye işe iranşẹ yii silẹ ki yoo ri ibukun rẹ. Awọn Ju ti wọn kọ imọlẹ ti a fifun wọn ni igba wiwa Kristi ni akọkọ silẹ, ti wọn kọ lati gbagbọ ninu Rẹ gẹgẹ bi Olugbala araye, ko le ri idariji ẹşẹ nipa Rẹ. Nigbati Kristi goke lọ si ọrun, O wọ inu ibi mimọ lọ pẹlu ẹjẹ ara Rẹ lati tan ibukun igbala Rẹ si ori awọn ọmọ ẹyin Rẹ, a fi awọn Ju silẹ ninu okunkun biribiri lati tẹsiwaju ninu ẹbọ ati ọrẹ wọn, eyi ti ko ni itumọ. İşe iranşẹ apeẹrẹ ati ojiji ti pari. Ilẹkun yẹn, nibi ti awọn eniyan ti ri aaye wa si ọdọ Olorun tẹlẹ ko le şi mọ. Awọn Ju kọ lati wa ni ọna kan şoşo ti wọn fi le ri, nipasẹ işe iranşẹ Rẹ ninu ibi mimọ ni ọrun. Nitori naa, wọn ko ni ibasepọ pẹlu Olorun. A ti ti ilẹkun naa mọ wọn. Wọn ko

ni oye Kristi gēgē bi ẹbọ tootọ ati olubalaja kan ọsọ niwaju Ọlọrun; nitori naa wọn ko le gba ibukun işe igbala Rẹ.

Ipo ti awọn Ju ti wọn jẹ alaigbagbọ wa ẹ apejuwe ipo ti awọn alaibikita ati alaigbagbọ laarin awọn Kristeni wa, awọn ti wọn mọmọ jẹ alaimọkan nipa işe Olu Alufa alaanu wa. Ninu isin ti apeere, nigba ti olu alufa ba wọ inu ibi mimọ julọ, gbogbo Israeli ni yoo pejo pọ yi ibi mimọ ka, wọn a si fi tọwọtọwọ rẹ ọkan wọn silẹ niwaju Ọlọrun, ki wọn baa le gba idariji fun ẹşẹ wọn ati ki a ma baa ge wọn kuro ninu ijo. Bawo ni o ti ẹ pataki to ninu amuşe apeere Ojo Iwenumọ lati ni oye işe Olu Alufa wa, ki a si mọ ojuse ti a n fẹ lati ọdọ wa.

Awọn eniyan ko le maa kọ ikilọ ti Ọlọrun ran si wọn ninu aanu silẹ laiijiya. A ran işe iranşẹ lati ọrun si araye ni akoko Noah, igbala wọn si duro lori bi wọn ba ti ẹ dahun si işe iranşẹ naa. Nitori ti wọn kọ ikilọ naa silẹ, a mu Ẹmi Ọlọrun kuro lẹdọ iran ẹleşẹ, wọn si şegbe sinu Ikun Omi. Ni akoko Abrahamu, aanu kọ lati bẹbẹ fun awọn ti wọn jẹbi ninu awọn olugbe Sodomu, gbogbo wọn ayafi Loti pẹlu iyawo ati awọn ọmọbinrin rẹ meji ni wọn şegbe ninu ina ti a ran lati ọrun. Bẹ gēgē ni o ri ni awọn akoko Kristi. Ọmọ Ọlọrun sọ fun awọn Ju alaigbagbọ ni akoko naa pe: “A fi ile yin silẹ fun yin ni isodahoro” Matiu 23:38. Ni wiwo sun un dé igba ikeyin, Agbara ayeraye kan naa sọ nipa awọn ti wọn “ko gba ifẹ fun otitọ, ki a baa le gba wọn la:” “Nitori idi eyi Ọlọrun yoo ran itanjẹ ti o lagbara si wọn, ki wọn baa le gba irọ gbọ, ki gbogbo awọn ti ko gba otitọ gbọ şugbọn ti wọn ni inudidun ninu aisododo baa le di ẹni egbe.” 2 Tęsalonika 2:10—12. Bi wọn ti kọ awọn ikoni ọrọ Rẹ silẹ, Ọlọrun gba Ẹmi Rẹ, O si fi wọn silẹ pẹlu itanjẹ ti wọn yan.

Şugbọn Kristi şi n bẹbẹ nitori eniyan, a yoo si fi imọlẹ fun ẹnikenı ti o ba wa. Bi o tilẹ jẹ wipe awọn Onireti ko kọkọ ni oye eyi, nıkeyin o han kedere si wọn bi Iwe Mimọ ti o ẹ alaye ipo ti wọn wa gan an ti n şi silẹ niwaju wọn.

Akoko idanwo nla ni o tẹle ikoja akoko ni 1844 fun awọn ti wọn şi ni igbagbọ ninu ipadabọ. Itunu kan ọsọ ti wọn ni, gēgē bi o ti ni i ẹ pẹlu ipo wọn nitootọ ni imọlẹ ti o dari ọkan wọn si ibi mimọ ni oke. Awọn miran kọ igbagbọ wọn silẹ ninu işowọka akoko işotẹlẹ ti wọn n lo tẹlẹ, wọn si sọ wipe agbara Satani tabi işe eniyan ni agbara Ẹmi Mimọ ti o tẹle egbe ipadabọ. Awọn egbe miran gbagbọ tokantokan wipe Oluwa ni O dari wọn ninu iriri wọn lateyin wa; bi wọn si ti duro ti wọn n wona ti wọn si n gbadura lati mọ ifẹ Ọlọrun, wọn ri wipe Olu Alufa nla wọn ti bẹrẹ işe iranşẹ miran, ati ni titẹle pẹlu igbagbọ a dari wọn lati ri işe aşekagba ti ijo. Wọn ni oye ti o yẹ koro si nipa işe iranşẹ angeli ikini ati ekeji, a si pese wọn silẹ lati gba ati lati fi ikilọ ẹleru ti işe iranşẹ angeli kẹta ti Ifihan 14 fun araye.

Ori 25 – Ofin Ọlọrun Wá Titi Lae

“A ẹ̀ tẹ̀mpilì Ọlọrun silẹ̀ nì ọrun, a sì rí apoti majẹmu nínú tẹ̀mpilì Rẹ̀.” Ifihan 11:19. Apoti majẹmu Ọlọrun wá nínú ibi mimọ́ julọ́, abala keji nínú ibi mimọ́. Nínú iṣẹ́ iranṣẹ́ nínú ibi mimọ́ nì aye, eyi tí o duro “gege bi aṣẹ̀rẹ̀rẹ̀ ati ojiji awọ̀n ohun tí ọrun,” nì Ọjọ́ nlá tí Iwẹ̀numọ́ nìkan nì a to ma a n ẹ̀ yara yìi lati lẹ́ ẹ̀ iwẹ̀numọ́ ibi mimọ́. Nitori naa ikede wipe a ẹ̀ tẹ̀mpilì Ọlọrun silẹ̀ nì ọrun ati pe a rí apoti majẹmu Rẹ̀ tọ́ka sí ẹ̀ṣi ibi mimọ́ julọ́ nínú ibi mimọ́ tí ọrun silẹ̀ nì 1844 bí Kristi tí wọ́ ibẹ́ lẹ́ lati ẹ̀ aṣẹ̀kagba iṣẹ́ iwẹ̀numọ́. Awọ̀n tí wọ́n fí igbagbọ́ tẹ̀lẹ́ Olu Alufa nlá wọ́n bí O tí bẹ̀rẹ́ iṣẹ́ Rẹ̀ nínú ibi mimọ́ julọ́, rí apoti majẹmu Rẹ̀. Bí wọ́n tí kọ́ nipa koko ọrọ́ ibi mimọ́, wọ́n nì oye iyipada tí o de ba iṣẹ́ iranṣẹ́ Olugbala, wọ́n sì rí wipe O n ẹ̀ṣẹ́ níwaju apoti majẹmu Ọlọrun, tí O n fí eṣẹ́ Rẹ̀ bẹ̀bẹ́ nitori ẹ̀lẹ́ṣẹ́.

Apoti tí o wá nínú ago tí aye ní walaa okuta meji, nibi tí a kọ́ ilana ofin Ọlọrun sí. Apoti naa jẹ́ ibi tí a fí walaa ofin pamọ́ sí, awọ̀n ilana Ọlọrun wọ́nyí jẹ́ kí o ẹ̀ pataki, ati kí o sì jẹ́ mimọ́. Nigba tí a ẹ̀ tẹ̀mpilì Ọlọrun silẹ̀ nì ọrun, a rí apoti majẹmu. Nínú ibi mimọ́ julọ́ nínú ibi mimọ́ nì ọrun, a kọ́ ofin mimọ́ Ọlọrun síbẹ́—ofin tí Ọlọrun sọ́ jade funra Rẹ̀ laarin àrá nì Sinai tí O tun fí ika ara Rẹ̀ kọ́ wọ́n sí ori walaa okuta.

Ofin Ọlọrun nínú ibi mimọ́ tí ọrun nì ojulowo nlá, eyi tí ilana tí a gbẹ́ sí ori walaa okuta tí Mose kọ́ silẹ̀ nínú Pẹ̀ntatiuku jẹ́ ẹ̀dà tí o peye. Gbogbo awọ̀n tí wọ́n nì oye koko ọrọ́ pataki yìi nì wọ́n rí wipe ofin Ọlọrun jẹ́ mimọ́ ati pe kọ́ le yipada. Wọ́n rí bí ọrọ́ Olugbala tí lagbara to nì ọ̀nà tí wọ́n kọ́ gba rí bẹ́ rí: “Titi ọrun ati aye yoo fí kọ́ja lẹ́, kinkini nínú ofin kí yoo kọ́ja lẹ́.” Matiu 5:18. Ofin Ọlọrun, tí i ẹ̀ iṣẹ́ ifihan ifẹ́ Rẹ̀, ẹ̀dako iwa Rẹ̀, gbọ́dọ́ wá titi lae, “gege bi ẹ̀lẹ́rì otító nì ọrun.” Kó sí aṣẹ́ kan tí a fagile; kó sí kiun kan tí a yipada. Ọlọrun sọ́ wipe: “Titi lae Oluwa, a tí fí idi ọrọ́ Rẹ̀ múlẹ́ nì ọrun.” “Gbogbo aṣẹ́ Rẹ̀ nì wọ́n daju. Wọ́n duro titi lae ati laelae.” O. Dafidi 119:89; 111:7, 8.

Nì aarin gungun Ofin Mewa nì a kọ́ ofin kẹ́rín sí, gege bi a tí kọ́kọ́ kede rẹ́; “Ranti ojú isinmi lati pa a mọ́. Ojú mẹ́fà nì iwọ́ yoo ẹ̀ṣẹ́, tí iwọ́ yoo ẹ̀ iṣẹ́ rẹ́ gbogbo: sugbọ́n ojú keje nì ojú isinmi Oluwa Ọlọrun rẹ́: nínú rẹ́ nì iwọ́ kọ́ gbọ́dọ́ ẹ̀ iṣẹ́ kankan, iwọ́, tabi ọ̀mọ́kunrín rẹ́, tabi ọ̀mọ́bínrín rẹ́, tabi ọ̀mọ́ ọ́dọ́ rẹ́ ọ́kunrín tabi ọ̀mọ́ ọ́dọ́ rẹ́ obínrín, tabi malú rẹ́ tabi ajeji tí n bẹ́ lẹ́nu ilẹ́kun rẹ́: nitori nì ojú mẹ́fà nì Oluwa dá ọrun ati aye, ati okun, ati ohun gbogbo tí n bẹ́ nínú wọ́n, O sí sinmi nì ojú keje: nitori naa Oluwa bukun Ọjọ́ Isinmi, O sí yá a sí mimọ́.” Eksodu 20:8—11.

Ẹ̀mí Ọlọrun fí ọ̀wọ́ bá ọ́kan awọ̀n akẹ́kọ́ ọrọ́ Rẹ́. A tẹ́ ẹ́ mọ́ wọ́n lẹ́kan wipe wọ́n tí fí aimọ́kan ru ilana yìi nipa ẹ̀ṣẹ́ aibikita nipa ojú Isinmi Ẹ̀lẹ́dà. Wọ́n bẹ̀rẹ́ sí i wá idi fun pipa ojú kìnì ọ́ṣẹ́ mọ́ dipo ojú tí Ọlọrun yá sọ́tọ́. Wọ́n kọ́ le rí idi kan nínú Iwe Mimọ́ wipe a tí pa ofin kẹ́rín rẹ́ tabi wipe a tí yí ojú isinmi pada, a kóì tii mu ibukun tí a ẹ̀ sí sí ori ojú keje kuro. Wọ́n tí n fí tọ́kantọ́kan wá lati mọ́ ati lati ẹ̀ ifẹ́ Ọlọrun; nì bayi tí wọ́n rí ara wọ́n gege bi arufin Rẹ́, ibanujẹ́ kun ọ́kan wọ́n, wọ́n sì fí igbọ́ran wọ́n han sí Ọlọrun nipa pipa ojú Isinmi mọ́.

Ọpọ akitiyan ni a ẹ lati bi igbagbo wọn lulẹ. Ko si ẹni ti ko ni ẹai ri wipe bi ibi mimọ ni aye ba jẹ apeere ti ọrun, ofin ti a fi sinu apoti ni aye yoo jẹ ẹda gan ti ofin ti o wa ni ọrun; ati pe gbigba otitọ nipa ibi mimọ ni ọrun kan gbigba aṣẹ ofin Ọlọrun ati ojuse ojo Isinmi ti ofin kerin. Eyi ni aṣiri bi a ti ẹ atako kikoro si alaye Iwe Mimọ nipa ọna ti o wa ni irepo lati ẹ alaye iṣe iranṣe Kristi ninu ibi mimọ ti ọrun. Awọn eniyan n wọna lati ti ilẹkun ti Ọlọrun si sile, ati lati si ilẹkun ti O ti ti. Şugbon “Eni ti O si, ti ẹnikeṇi ko le ti, ti O ti ti ẹnikeṇi ko le si,” ti so pe: “Kiyesi, mo ti gbe ilẹkun ti a si ka iwaju re, ti ẹnikeṇi ko le ti.” Ifihan 3:7, 8. Kristi ti si ilẹkun naa, tabi iṣe iranṣe, ti ibi mimọ julọ sile, imọle n tan lati ibi ilẹkun ibi mimọ ti a si sile ni ọrun, a si fihan wipe ofin kerin wa ninu awọn ofin ti a ko sibe; ohun ti Ọlọrun ti fi idi re mule, ko si ẹni ti o le bi i wo.

Awọn kan ti wọn gba imọle nipa ibalaja Kristi ati wipe ofin Ọlọrun wa titi lae ri wipe awọn otitọ wọnyi wa ninu Ifihan 14. Awọn iṣe iranṣe ori iwe yii ni ikilo meta ti yoo pese awọn olugbe aye sile fun wiwa Oluwa lekeji. Ikede wipe, “Wakati idajo Re de,” toka si iṣe aṣekagba ti iṣe iranṣe Kristi fun igbala eniyan. O kede otitọ ti a nilati kede titi ti Olugbala a fi pari ebe Re ti yoo si pada wa sinu aye lati ko awọn eniyan Re lo si ọdọ ara Re. Iṣe idajo ti o bere ni 1844 yoo tesiwaju titi ti a o fi ẹ ipinu lori gbogbo ọrọ, ati ti alààyè ati ti oku; nitori naa yoo tesiwaju titi fi di opin akoko oore ofe fun eniyan. Ki eniyan baa le wa ni imurasile lati le duro ni ojo idajo, iṣe iranṣe naa pa wọn lase lati “beru Ọlọrun, ki wọn si fi ogo fun,” “ki wọn si josin Eni ti O da ọrun, ati aye, ati okun ati awọn orisun omi.”

Abayori gbigba awọn iṣe iranṣe wọnyi ni a funni pelu ọrọ yii: “Iwọnyi ni awọn ti n pa ofin Ọlọrun mo ati igbagbo Jesu.” Lati le mura sile fun ojo idajo, o ẹ pataki ki awọn eniyan pa ofin Ọlọrun mo. Ofin naa ni yoo jẹ odiwon fun iwuwasi ni idajo. Apostoli Polu so wipe: “Iye awọn ti wọn ẹ ninu ofin ni a o fi ofin da lejo, ...ni ojo ti Ọlọrun yoo ẹ idajo aṣiri awọn eniyan nipase Jesu Kristi.” O tun so wipe “awọn oluse ofin ni a o da lare.” Romu 2:12—16. Igbagbo se pataki lati le pa ofin Ọlọrun mo; nitori laisi igbagbo ko ẹ e ẹ lati wu u.” Ati pe “ohunkohun ti ko ba i ẹ ti igbagbo, ẹṣe ni.” Heberu 11:6; Romu 14:23.

Nipase angeli akoko, a pe awọn eniyan lati “beru Ọlọrun ki wọn si fi ogo fun” ki wọn si josin Re gege bi Eleda ọrun ati aye. Lati le ẹ eyi wọn nilati ẹ igboran si ofin Re. Ologbon ni so wipe: “Beru Ọlọrun ki e si pa ofin Re mo: nitori eyi ni gbogbo ojuse eniyan.” Oniwasu 12:13. Laisi igboran si ofin Re, ko si ijosin ti o le dun mo Ọlọrun ninu. “Eyi ni ife Ọlọrun wipe a pa ofin Re mo.” “Enikeṇi ti o ba yi eti re kuro ninu gbigbo ofin, ani adura re yoo jẹ ohun irira.” 1 Johanu 5:3; Owe 28:9. Ojuse lati josin Ọlọrun duro lori koko ọrọ wipe Oun ni Eleda ati wipe awọn ẹda yoku wa laaye nipase Re. Nibikibi ti O ba ti so wipe Oun ye fun ijosin ati ibowofun ju awọn ọlọrun keferi lo ninu Bibeli, O maa n so nipa eri agbara atida Re. “Ère ni gbogbo awọn Ọlọrun orile ede: şugbon Oluwa ni O da awọn ọrun.” O. Dafidi 96:5. “Tani eyin i ba wa fi Mi we, tabi tani o ba Mi dogba? ni Eni Mimọ wi. E gbe oju yin soke, ki e si wo, tani o da awọn nnkan wọnyi.”

“Bayi ni Oluwa ti O da awọn ọrun wi, Ọlọrun funra Re ti O da aye ti o si ẹ e: ...Emi ni Oluwa; ko si si elomiran.” Aisaya 40:25, 26; 45:18. Olorin so wipe: “E mo wipe Oluwa Oun

ni Ọlọrun: Oun ni O da wa, ki i si i se awa funra wa.” “E wa, e je ki a josin, ki a teriba: e je ki a kunle niwaju Oluwa Eleda wa.” O. Dafidi 100:3; 95:6. Awon eda mimọ ti won n josin Ọlọrun ni orun so, gege bi idi ti won fi n sin wipe: “Iwo ni o ye Oluwa lati gba ogo, ati ola, ati agbara: nitori Iwo ni o da ohun gbogbo.” Ifihan 4:11. Ni Ifihan 14, a pe awon eniyan lati josin Eleda; asotele naa si se afihan egbe kan ti n pa ofin Ọlọrun mo nitori ise iranse onipele meta naa. Okan ninu awon ofin yii toka taara si Ọlọrun gege bi Eleda. Ilana kerin so wipe: “Ojo keje ni ojo Isinmi Oluwa Ọlọrun re: ...nitori ni ojo meta ni Ọlọrun da orun ati aye, okun ati ohun gbogbo ti o wa ninu won, O si sinmi ni ojo keje: nitori naa Oluwa bukun ojo Isinmi, O si ya a si mimọ.” Eksodu 20:10, 11. Nipa ojo isinmi, Oluwa tesiwaju lati so wipe, o je “ami, ...ki eyin baa le mo wipe Emi ni Oluwa Ọlọrun yin.” Isikieli 20:20. Idi re si ni wipe: “Nitori ni ojo meta ni Oluwa da orun ati aye, O sinmi ni ojo keje, O si tura.” Eksodu 31:17.

“Pataki ojo isinmi gege bi iranti ise dida ni wipe ni gbogbo igba ni o n so fun wa idi tooto ti ijosin fi ye fun Ọlọrun”—nitori pe Oun ni Eleda, awa si ni eda Re. “Nitori naa ojo isinmi je ipile fun ijosin Ọlọrun, nitori ti o fi otito nla yii koni ni ona ti o lowo, ko si si agbekale miran ti o se eyi. Idi tooto fun ijosin Ọlọrun, ki i se ni ojo keje lasan, sugbon fun gbogbo ijosin ni a ri ninu iyato ti o wa laarin Eleda ati eda Re. Otito nla yii ko le pare laelae, a ko si gbodo gbagbe re.” Ọlọrun fi Isinmi lele ninu Edeni lati le je ki otito yii o le maa wa ninu okan gbogbo eniyan; niwon igba ti bi O ti je Eleda wa ba si je idi fun wa lati sin In, bee naa ni ojo Isinmi yoo tesiwaju lati je ami ati ohun iranti. Bi o ba se wipe gbogbo aye ni o n pa ojo Isinmi mo ni, ero ati ife eniyan i ba lo si odo Eleda gege bi Eni ti o ye fun ijosin, bee si ni ki ba ti si aborisa, alaigbagbo ninu iwalaaye Ọlọrun tabi alaigbagbo. Pipa ojo isinmi mo je ami igboran si Ọlọrun tooto, “Eni ti O da orun ati aye ati okun ati awon orisun omi.” O tona wipe ise iranse ti o pa eniyan lasa lati sin Ọlọrun, ti o tun so wipe ki won pa ofin Re mo yoo pe won lati pa ofin kerin mo.

Ni iyato si awon ti won pa ofin Ọlọrun mo, ti won tun ni igbagbo Jesu, angeli keta toka si egbe miran, eyi ti a se ikilo olowo ti o si banileru fun asise won: “Bi enikeni ba josin eranko naa ati aworan re, ti o si gba ami re siwaju ori re, tabi si owore, oun pelu yoo mu ninu waini ibinu Ọlọrun.” Ifihan 14:9, 10. Itumọ ti o tona fun awon ami ti a lo se pataki lati le ni oye ise iranse yii. Kini a fi eranko, aworan ati ami se apejuwe?

Abala asotele ti a ti lo awon ami yii bere pelu Ifihan 12, pelu dragoni ti o n wa lati pa Kristi nigba ti a bi. A so wipe Satani ni dragoni naa (Ifihan 12:9), oun ni o mi si Herodu lati pa Olugbala. Sugbon asaju nla fun Satani lati ba Kristi ati awon eniyan Re jagun ni orundun akoko ni akoko Kristeni ni ijoba Romu, ninu eyi ti esin iborisa fi ese mule. Nitori naa, nigba ti dragoni naa koko duro fun Satani, ni idakeji ewe, o duro fun ijoba Romu aborisa.

Ni ori ketala (ese 1—10) a se alaye eranko miran, “ti o dabi amotekun,” eyi ti dragoni naa fun ni “agbara re, ati ibujoko re, ati ase nla.” Ami yii, bi ope awon Protestant ti se gbagbo, duro fun ijo padi, eyi ti o gba agbara ati ibujoko ati ase ti ijoba Romu igbaani fi igba kan ni. A so nipa eranko ti o dabi amotekun ni pe: “A fun ni enu ti o n so awon ohun nla ati oro odi...O si la enu re ni soso oro odi si Ọlọrun, lati so oro odi si oruko Re, ati ago Re, ati awon

ti n gbe ni orun. A si fi lati ba awon eniyan mimo jagun, ati lati segun won: a si fi agbara fun lori gbogbo eya ati ede ati orile ede.” Asotele yii, eyi ti o fere ba alaye iwo kekere ti Danieli 7 mu patapata, laijiyan toka si ijo padi.

“A fun ni agbara lati tesiwaju fun ogoji osu le meji.” Woli naa so pe, “Mo ri okan ninu awon ori re bi enipe a sa a pa.” Ati pe, “Eni ti o ba koni ni igbekun yoo lo si igbekun: eni ti o ba fi ida pani ni a yoo fi ida pa.” Ogoji osu le meji je nnkankan naa pelu “akoko ati awon akoko ati idaji akoko,” odun meta aabo, tabi 1260 ojo ti Danieli 7—akoko ti agbara ijo padi yoo ni awon eniyan Olurun lara. Akoko yii, bi a ti so ni awon apa isaaju, bere pelu isakoso ijo padi ni 538, o si dopin ni 1798. Ni akoko naa awon egbegun France mu popu ni igbekun, agbara ijo padi gba ogbe asapa re, a si mu asotele naa se wipe, “Eni ti n muni ni igbekun yoo lo si igbekun.”

Nibi a funni ni ami miran. Woli naa so pe: “Mo si wo o eranko miran jade wa lati inu ile; o ni iwo meji bi ti odo aguntan.” Ese 11. Ifarahan eranko yii ati ona ti o gba dide fihan wipe orile ede ti o duro fun yatso si awon ti a fi ami tele se apejuwe. Awon ijoba nla ti won se akoso aye ni a se afihan won fun Danieligege bi eranko ti n je eran, ti won n dide nigba ti “afege mererin orun ba fe lori okun nla.” Danieli 7:2. Ninu Ifihan 17 angeli kan se alaye wipe omi duro fun “awon eniyan, ati opo eniyan, ati orile ede, ati ede.” Ifihan 17:15. Afege duro fun wahala. Afege merin orun ti n fe lori okun nla tumo si isele ti o banileru ti isegun ati idoju ijoba bole nipase eyi ti awon ijoba fi de ipo agbara.

Sugbon eranko ti o ni iwo bi odo aguntan ni a ri “ti o n jade wa lati inu ile.” Dipo bibi agbara miran wo lati fi idi ara re mule, orile ede ti a se afihan re bayii gbodo dide nibi ti eniyan ko gbe ri, ki o si dagba didie pelu alaafia. Nitori naa, ko le dide laarin awon orile ede Europe ti won n jijakadi laarin ara won—okun onirudurudu ti “awon eniyan, ati opo eniyan, ati orile ede ati ede.” A nilati ri laarin awon orile ede ti won wa ni iha iwo oorun.

Orile ede wo, ni Ile Tuntun, ni o n di alagbara ni 1798, ti o n ni irisi agbara ati titobi, ti o si n ri afiyesi araye? Itumo ami naa ko nilo ibeere. Orile ede kan so so ni asotele yii ba mu; laise aniani, o toka si United States ti Amerika. Lati igba de igba ero, ti o fere dogba tan pelu oro onkowe mimo ni awon sorosoro ati opitan ti lo laimo, ni sese alaye bi orile ede yii ti dide ati idagbasoke re. A ri eranko naa “ti o n goke lati inu ile;” gege bi awon olutumoto ti so o, oro ti a pe ni “goke wa” nibi tumo si “didagba soke tabi riru bi eweko.” Bi a si ti ri, orile ede naa nilati dide nibi ti ero ko po si. Onkowe gbajugbaja kan, nigba ti o n se alaye bi United States ti dide so nipa “asiri jijade re lati inu ofifo,” o tun so wipe: “Bi eso ni idakeroro, o dagba di ijoba nla.” Iwe ilewo ti ile Europe kan ni 1850 so nipa United States gege bi ijoba nla ti o je agbayanu, ti o n “dide” ati laarin idakeje aye lojoojumo o n fi kun agbara ati igberaga re.” Edward Everett, ninu oro nipa awon Arinrinajo ti won te ilu yii do so wipe: “Se won wa ibi ti o farasin, ti ko ni wahala latari ifarasin re, ti o ni aabo nitori ti o jinna rere, nibi ti ijo kekere ti Leyden ti le je anfani ominira eri okan? Kiyesi agbegbe nla nibi ti, pelu isegun pelu alaafia, won ti gbe opagun agbelebu!”

“O si ni iwo meji bi ọdọ aguntan.” Iwo bi ọdọ aguntan ẹ fihan wiwa ni ọdọ, alaileṣe, suuru, eyi ti o ẹ alaye ni rẹgi, iwa United States nigba ti a fihan woli naa nigba ti o n “goke wa” ni 1798. Laarin awon Kristeni ti a le kuro ni ilu ti won kọkọ sa wa si Amerika, ti won wa aabo kuro lowo ininilara o ba ati ainifarada awon alufa ni opolopo ti won pinu lati da ijoba sile lori ipile nla ominira ti iselu ati esin. Igbagbo won wa ninu Ikede Ominira, eyi ti o ẹ alaye otito nla ni wipe, “gbogbo eniyan ni a da dogba” ti a si fun won ni eto abinimo si “iwalaaye, ominira ati wiwa idunnu.” Iwe ofin si gba awon eniyan laaye si eto lati ẹ ijoba ara won, pelu wipe awon asoju ti a yan sipo pelu ibo ti o po julọ ni yoo ẹ ofin. A tun fun awon eniyan ni ominira ti igbagbo, a gba gbogbo eniyan laaye lati sin Olurun gege bi eri okan won ti so fun won. Aṣa ailoba ati esin Protestant je ipile fun orile ede naa. Awon ipile wonyi si ni asiri agbara ati ibukun re. Awon ti a nilara ati awon ti a jeniya ni gbogbo ile ti n ẹ esin Kristeni ni won yiju si ile yii pelu ife okan ati ireti. Egbeegberun ni won wa si bebere re ti United States si goke de ibi ti o ni apeere laarin awon orile ede alagbara aye.

Ṣugbon eranko ti o ni iwo bi ọdọ aguntan naa “soro bi dragoni. O si lo gbogbo agbara eranko isaaju niwaju re, o si mu ki aye ati awon ti n gbe inu re o josin eranko isaaju, eyi ti a ti wo ogbe asapa re san;...o n so fun awon ti n gbe ori ile aye wipe ki won o ya aworan fun eranko naa, ti o ni ogbe ida ti o si ye.” Ifihan 13:11—14.

Iwo ti o dabi ti aguntan ati ohun dragoni apejuwe naa toka si iyato lona ti o han kedere laarin ohun ti o so wipe oun je ati iwuwasi orile ede ti a ẹ afihan re. “Isowosoro” awon orile ede ni isesi ile asofin ati ase eto idajo re. Nipa iwuwasi re, ki yoo tele awon agbekale alaafia ati ominira ti o pe ni ipile isofin re. Asotele ti o wipe yoo soro “bi dragoni” yoo si lo “gbogbo agbara eranko isaaju” sotele ni kedere idagbasoke emi ainifarada ati inunibini ti awon orile ede ti a ẹ afihan won pelu dragoni ati eranko bi amotekun naa fihan. Gbolohun wipe eranko naa ti o ni iwo meji “mu ki aye ati awon ti n gbe inu re o josin eranko isaaju” fihan wipe a yoo lo ase orile ede yii lati ẹ awon ofin kan ti yoo je igboran si ofin ijo padi.

Iru iwa bayi yoo je atako taara si eko ipile ijoba yii, si ogbon awon agbekale olominira re, si eje olowo ti Ikede Ominira ati si iwe ofin isejoba. Awon ti won te orile ede yii do fi ogbon wa ona lati mase lo agbara ijoba nitori ijo, pelu abayori re ti a ko le fe ku—ainifarada ati inunibini. Iwe ofin isejoba so wipe: “Ile igbimo asofin ko gbodo ẹ ofin nipa idasile esin, beere ni ko gbodo di enikeni lowo nipa re,” ati pe “a ko gbodo dan enikeni wo lori esin ki o to le kun oju osuwon fun ipo ilu ni United States.” Ayafi ni afojudi si awon ohun aabo fun ominira orile ede yii ni a fi le lo ase ilu lati mu ki enikeni o ẹ ojuse esin kankan. Ṣugbon aidogba iru iwa yii ba apeere ti a fi ẹ alaye naa mu. Eranko ti o ni iwo bi ọdọ aguntan—ni oro, o mo, o ni suuru, ko le seni ni jamba—ni o n soro bi dragoni.

“O n so fun awon ti n gbe ile aye, pe ki won ya aworan fun eranko naa.” Nibi a ẹ afi isowosejoba eyi ti agbara ati isofi wa ni ọdọ awon eniyan, eri ti o han daju wipe United States ni orile ede ti asotele n so. Ṣugbon kini “aworan eranko naa”? bawo si ni a yoo ẹ ẹ? Eranko oniwo meji ni o ya aworan naa, o si je aworan si eranko naa. A tun pe e ni aworan ti eranko naa. Nitori naa lati mo ohun ti aworan naa je ati bi a yoo ti ẹ e, a nilati ko

nipa iwuwasi ẹranko naa funra rẹ—ijọ padi. Nigba ti ijọ ịsaaju bajẹ nipa yiya kuro ninu otitọ iyinrere, ti o si gba awọn aṣa ati ịṣesi iborisa, o padanu Ẹmi ati agbara Ọlọrun; lati le dari ẹri ọkan awọn eniyan, o wa atilẹyin agbara aye. Ayọrisi rẹ ni ijọ padi, ijọ ti o n dari agbara ilu ti o si n lo o fun anfani ara rẹ, ni paapa julọ lati jẹ “ẹlẹkọ odi” niya. Ki United States to le yá aworan fun ẹranko naa, agbara ẹsin nilati ẹ akoso ijọba ilu debi pe ijọ yoo lo aṣe ilu pẹlu lati mu erongba ara rẹ ẹ.

Nibikibi ti ijọ ba ti gba agbara ịṣelu, o maa n lo o lati jẹ awọn ti ko gba ohun kan naa gbọ pẹlu rẹ niya. Awọn ijọ Protestant ti wọn tẹle aṣẹrẹ Romu nipa fifowosowopo pẹlu agbara aye ti fi iru ifẹ bakan naa han—lati mase faaye gba ominira ẹri ọkan. A ẹ aṣẹrẹ eyi ninu inunibini ọlọjọ gbogbo ti ijọ England ẹ si awọn ti wọn ko gba ohun kan naa gbọ pẹlu rẹ. Ni akoko ọrundun kerindinlogun ati iketadinlogun, ọpọ awọn alufa ti wọn ko tẹriba fun ilana ijọ ni wọn sa kuro ninu ijọ wọn, ti ọpọlọpọ, ati alufa ati awọn eniyan san owo itanran, wọn lo sinu ọgba ẹwọn, a jẹ wọn niya, a si pa awọn miran.

Iyapa ni o mu ki ijọ ịsaaju o wa iranlọwọ ijọba aye, eyi si pese ọna silẹ fun idagbasoke ijọ padi—ẹranko naa. Pọlu sọ wipe “Iyapa yoo wa, ...a yoo si fi ọkunrin ẹṣe naa han.” 2 Tẹsalonika 2:3. Nitori naa iyipada ninu ijọ yoo pese ọna silẹ fun aworan ẹranko naa. Bibeli kede wipe ki Oluwa o to wa, ifaseyin ni ipo ẹsin yoo wa, eyi ti yoo dabi ti ọrundun akọkọ. “Ni igba ikẹyin akoko ewu yoo wa. Nitori ti awọn eniyan yoo jẹ olufẹ ara wọn, olojukokoro, afunnu, agberaga, asoro odi, aṣaigboran si obi, alailope, alaimo, alainife, alailedarijini, abatenije, alailekoraenininjanu, onroro, alainife ohun rere, onikupani, alagidi, ọlọkan giga, olufẹ faaji ju olufẹ Ọlọrun lo; awọn ti wọn ni afarawe iwabiọlọrun, sugbon ti wọn ẹ agbara rẹ.” 2 Timoti 3:1—5.

“Sugbon Ẹmi n tẹnumo wipe, ni igba ikẹyin awọn miran yoo kuro ninu igbagbo, wọn yoo si maa tẹle ẹmi ti n tanni jẹ ati ẹkọ awọn ẹmi ẹṣu.” 2 Timoti 4:1. Satani yoo siṣe “pẹlu gbogbo agbara ati ami ati ịṣe iyanu eke, pẹlu gbogbo itannije ninu aṣododo.” Ati gbogbo awọn “ti ko gba ifẹ fun otitọ, ki a baa le gba wọn là” a yoo fi wọn silẹ lati gba “itanjẹ nla, ki wọn baa le gba èké gbọ.” 2 Tẹsalonika 2:9—11. Nigba ti a ba de ipo aiwabiọlọrun yii, abayori kan naa ni yoo tẹle, gẹgẹ bii ti ọrundun akọkọ. Iyatọ ti o wa ninu igbagbo awọn ijọ Protestant ni awọn miran ro wipe o jẹ idi fun wọn lati gbagbo wipe ko si ohun kan ti o le pa wọn pọ ṣọkan. Sugbon fun ọpọ ọdun, ninu awọn ijọ Protestant, ifẹ ti o lagbara ti o si n dagba si ti wà ti o fẹ ibasepo lori awọn ohun ikoni ti wọn jumọ gbagbo papọ. Lati le ni ibasepo yii, a ki yoo menuba awọn koko ọrọ ti gbogbo wọn ko fenu ṣọkan le lori—bi o ti wu ki o ẹ pataki ninu Bibeli to.

Charles Beecher, sọ ninu iwaasu kan ni 1846 wipe ịṣe iranṣe “awọn ijọ Protestant oniwaasu” ki i ẹ “wipe a da silẹ latari ibeṣu eniyan nikan, sugbon wọn n gbe, wọn n rin, wọn si n mí ninu ipo ti o kun fun iwa ibajẹ ti o si n mi si ẹran ara wọn nigba gbogbo lati pa otitọ lenu mo, lati tẹ eekun wọn ba fun agbara ifaseyin. Ẹ kii ẹ bi nnkan ti ri pẹlu Romu niyi? Ẹ kii ẹ wipe a n tun igbesi aye rẹ gbe bi? Ki ni a wa n wo niwaju wa? Ipade gbogboogbo miran!

Apero agbaye! Ibàṣepọ awọn ijo oniwaasu, ati ọrọ igbagbo gbogboogbo!” Nigba ti a ba n ṣe eyi lati le ni ifowosowopo, wọn yoo fi ipa mu ni.

Nigba ti awọn ijo ti wọn gbajugbaja ni United States ba wa ni iṣokan lori awọn koko ẹkọ ti wọn fi ohùn ṣokan le lori, wọn yoo mu ki ijoba ilu o mu ofin wọn ṣe lati mu agbekale wọn duro, nigba naa ni Protestant Amẹrika yoo di aworan ijo Romu, o daju wipe ifiyaje awọn ti ko ba tele wọn ni yoo tele.

Eranko naa ti o ni iwo meji “je ki [paṣe ki] gbogbo eniyan, ati kekere ati nla, ọlọrọ ati talaka, ominira ati onde, gba ami kan ni ọwọ ọtun wọn, tabi niwaju ori wọn: ki enikeni ma baa le rà tabi tà, ayafi awọn ti wọn ba ni ami naa, tabi orukọ eranko naa, tabi iye orukọ re.” Ifihan 13:16, 17. Ikilọ angeli keta ni wipe: “Bi enikeni ba jọsin eranko naa ati aworan re, ti o si gba ami re siwaju ori re, tabi si ọwọ re, oun naa ni yoo mu ninu ọti waini irunu Ọlọrun.” “Eranko naa” ti a menuba ninu iṣe iranṣe yii, ti eranko oniwomeji fi ipa muni jọsin re, ni eranko akọkọ, tabi eranko ti o dabi amọtekun ti Ifihan 13—ijo padi. “Aworan eranko naa” duro fun ijo Protestant ti o ti fà ṣeyin ti yoo fi ara han nigba ti ijo Protestant ba wá iranlọwọ agbara ijoba lati mu ẹkọ re ṣe. A koi ti sọ nipa “ami eranko naa.”

Lẹyin ikilọ lati maṣe jọsin eranko naa ati aworan re asọtele sọ wipe: “Awọn wonyi ni wọn pa ofin Ọlọrun mọ ati igbagbo Jesu.” Niwọn igba ti a ṣe afiwe awọn ti wọn pa ofin Ọlọrun mọ ni atako si awọn ti wọn jọsin eranko naa ati aworan re ti wọn si gba ami re, o nitumọ bi a ba sọ wipe pipa ofin Ọlọrun mọ ní ọna kan, ati riru ofin Ọlọrun ni ọna miran ni yoo je iyato laarin awọn olujọsin Ọlọrun ati awọn olujọsin eranko naa.

Iwa eranko naa ti o ṣe pataki, ati nitori naa ti aworan re ni titẹ ofin Ọlọrun loju. Daniẹli sọ nipa iwo kekere naa, ijo padi wipe: “Yoo rò lati yi awọn akoko ati ofin pada.” Daniẹli 7:25. Polu pe agbara kan naa ni “eni eṣe” ti yoo gbe ara re ga ju Ọlọrun lọ. Asọtele kan ran omiran lọwọ ni. Nipa yi ofin Ọlọrun pada nikan ni ijo padi fi le gbe ara re ga ju Ọlọrun lọ; enikeni ti o ba si mọmọ pa ofin naa mọ geṣe bi a ti ṣe yi pada yii yoo ma fi ọwọ ti o ga julọ fún agbara naa ti o yi pada. Iru igboran yii si ofin ijo padi yoo je ami igboran si popu dipo Ọlọrun. Ijo padi ti rò lati yi ofin Ọlọrun pada. Ofin keji ti ko faaye gba ijọsin ère ni a mu kuro ninu ofin ti a si yi ofin kerin pada ni ọna ti yoo gba fi aṣe fun pipa ojo kini mọ dipo ojo keje geṣe bi ojo isinmi. Sugbon awọn atele popu sọ wipe idi ti wọn fi yọ ofin keji silẹ ni wipe ko si idi fun, nitori pe o wa ninu ofin akọkọ, ati wipe wọn n funni ni ofin naa bi Ọlọrun ti ṣe fe ki o yeni ni. Eyi ko le je iyipada ti woli naa sọtele. A ṣe alaye iyipada ti a mọmọ ṣe pelu igboya: “Yoo si rò lati yi awọn akoko ati ofin pada.” Iyipada ninu ofin kerin ni o mu asọtele yii ṣe pekipeki.

Nitori eyi nikan ni ijo sọ wipe nipase aṣe oun ni o fi ṣele. Nibi aṣe ijo paadi mọmọ gbe ara re ga ju Ọlọrun lọ.

Nigba ti a yoo da awọn olujọsin Ọlọrun mọ ni ọna pataki nipa bi wọn ti bọwọ fun ofin kerin,—nitori eyi ni ami agbara re lati da ati eri fun eto Re si ọwọ ati ijọsin eniyan,— a yoo da awọn olujọsin eranko naa mọ pelu akitiyan wọn lati bi ohun iranti Eleda wo lulẹ, lati le

gbé aṣẹ Romu ga. Romu kòkò ṣe ifonnu rẹ nipa Sònde ni igba ti o kòkò lo agbara iṣelu, o lo o lati fi fi ipa muni lati pa oṣo Sònde mọ gẹgẹ bi “oṣo Oluwa.” Şugbọn Bibeli tọka si oṣo keje oṣe, kii si i ṣe oṣo kini gẹgẹ bi oṣo Oluwa. Kristi sọ wipe: “Omọ eniyan pẹlu ni Oluwa oṣo Isinmi.” Ofin kẹrin sọ wipe: “Oṣo keje ni oṣo Isinmi Oluwa.” Nipasẹ woli Aisaya, Oluwa pe e ni: “Oṣo mimọ Mi.” Maku 2:28; Aisaya 58:13.

Oṣo ti a saba maa n sọ wipe Kristi ti yi oṣo Isinmi pada ni ko le duro latari oṣo ara Rẹ. Ninu iwaasu Rẹ lori oke, o sọ pe: “Maṣe ro wipe mo wa lati pa ofin ati awọn woli run: Emi ko wa lati parun, bikoṣe lati mu ṣe. Nitori lootọ ni mo wi fun yin, Titi ti oṣun ati aye yoo fi kọja lọ, kinkinni ninu ofin ki yoo kọja lọ laisẹ. Nitori naa ẹnikeṇi ti o ba ru eyi ti o kere julọ ninu awọn ofin wọnyi, ti o si n kọni bẹ, oun ni a o pe ni kinkinni ni iṣọba oṣun: şugbọn ẹnikeṇi ti o ba ṣe wọn, ti o si fi kọni, oun ni a o pe ni titobi ni iṣọba Oṣun.” Matiu 5:17—19.

Awọn Protestant gba wipe Iwe Mimọ ko funni ni aṣẹ lati yi oṣo isinmi pada. A sọ eyi kedere ninu atẹjade ti American Tract Society and the American Sunday School Union tẹ jade. Okan ninu awọn iṣe yii gba wipe “Majemu Tuntun dake patapata nipa aṣẹ ti o han kedere nipa oṣo isinmi [Sunday, oṣo kini oṣe] tabi aṣẹ kan pato lati paamo.

Omiran sọ wipe: “Titi di akoko iku Kristi, ko si iyipada kan ti a se lori oṣo naa;” ati pe, “bi akosile ti fihan, wọn [awọn apostoli] ko ...funni ni aṣẹ kan lati pa oṣo keje ti, lati le pa oṣo kini oṣe mọ.”

Awọn Roman Katoliki gba wipe iṣo wọn ni o ṣe ayipada oṣo Isinmi, wọn si sọ wipe nipa pipa oṣo Sònde mọ, awọn Protestant n bọwọ fun agbara wọn. Ninu Catholic Catechism of Christian Religion, ni idahun si ibeere nipa oṣo ti o yẹ ki a pa mọ ni igbọran si ofin kẹrin, a sọ gbolohun yii: “Ni akoko ofin atijo, a ya Satide si mimọ; şugbọn iṣo ti o n gba ikọni Kristi, ti Emi Oṣun si n dari fi oṣo Sònde ropo Satide nitori naa bayii, a ko ya oṣo keje si mimọ bikoṣe oṣo kini. Nisinsinyii, Sònde tumọ si, bayi, oun si ni oṣo Oluwa.”

Gẹgẹ bi ami aṣẹ iṣo Katoliki, awọn onkọwe iṣo padi sọ wipe, “yiṣi oṣo Isinmi pada si Sònde, eyi ti awọn Protestant fi oṣo si; ...nitori pe nipa pipa Sònde mọ, wọn gba agbara iṣo lati paṣe oṣo ayeye ati lati sọ wipe wọn wa labẹ eṣe.” Ki wa ni yiṣi oṣo Isinmi pada, bi ko ba n ṣe ami, tabi ohun idanimọ fun aṣẹ iṣo Romu—”ami ẹranko naa”?

Iṣo Romu koi tii siwọ pipe ara rẹ ni oga; nigba ti araye ati awọn iṣo Protestant ba gba oṣo isinmi rẹ, ti wọn si kọ oṣo Isinmi ti Bibeli silẹ, wọn fi oṣo si ifonu rẹ yii. Wọn le maa lo aṣe aṣa tabi awọn Baba iṣo ti wọn fi yi pada; şugbọn ni şise eyi wọn n kọ ipilẹ ẹkọ gan an ti o pin wọn niya pẹlu Romu silẹ—wipe “Bibeli, ani Bibeli nikan soṣo, ni ẹsin awọn Protestant.” Awọn atele popu ri wipe wọn n tan ara wọn jẹ, wọn mọmọ n diju wọn si otito ti o wa ninu oṣo naa. Bi a ba ti n fi oju rere wo awọn ẹgbẹ ti wọn n fẹ ki a pa oṣo Sònde mọ si, inu rẹ a dun, okan rẹ a balẹ wipe, laisẹ aniani, gbogbo iṣo Protestant yoo wa si abẹ asia Romu. Awọn ara Romu sọ wipe “bi awọn Protestant ti n pa Sònde mọ jẹ igbọran ti wọn n se laika oṣo wọn si, si aṣẹ iṣo [Katoliki]. Fifi ipa muni lati pa oṣo Sònde mọ ti awọn Protestant ṣe jẹ fifi ipa muni ṣe ijosin iṣo padi—ẹranko naa. Awọn ti wọn ni oye aṣẹ ofin kẹrin şugbọn ti wọn yàn lati pa

ojo isinmi eke mo dipo ojo Isinmi tooto n se ijosin agbara ti o pa a lashe. Sugbon nipa fifi ipa muni se ojuse esin nipase agbara ijoba aye, awon ijo so ara won di aworan eranko naa; nitori naa fifi ipa muni pa ojo Sonde mo ni United States yoo je fifi ipa muni josin eranko naa ati aworan re.

Sugbon awon Kristeni lati ateyinwa pa ojo Sonde mo, won si ro wipe won n pa ojo Isinmi ti Bibeli mo ni sise eyi; opolopo Kristeni tooto si wa ninu gbogbo ijo, laiyo Roman Katoliki sile, ti won fi tokantokan gbagbo wipe Sonde ni ojo Isinmi ti Olorun yan. Olorun gba isotito erongba ati idurosinsin won niwaju Re. Sugbon nigba ti a ba fi ofin muni pa ojo Sonde mo, ti araye si ti ni oye nipa ojuse ti ojo Isinmi tooto, nigba naa, enikeni ti o ba ru ofin Olorun, lati se igboran si ilana ti o wa lati odo ase ti ko ju ti Romu lo, yoo bowo fun asa popu ju ti Olorun lo. O n josin Romu ati agbara ti o n fi ipa muni se igboran si agbekale Romu. O n josin eranko naa ati aworan re. Nigba naa, bi awon eniyan ti n ko agbekale ti Olorun kede wipe o je ami ase Re sile, ti won si n bowo fun eyi ti Romu yangege bi ami agbara re ropo, nipa eyi won a gba ami igboran si Romu—"ami eranko naa." O si di igba ti a ba gbe oro naa ka iwaju awon eniyan, ti o di dandan fun won lati yan laarin ofin Olorun ati ofin eniyan, ki awon ti won tesiwaju ninu aigboran o to gba "ami eranko naa."

Ikilo ti o banileru julio ti a se fun eniyan wa ninu ise iranse angeli keta. Ese ti yoo fa ibinu Olorun laini aanu nilati je ese ti o lagbara. A ko fi awon eniyan sinu okunkun nipa oro pataki yii; a nilati se ikilo nipa ese yii fun araye ki idajo Olorun to be won wo, ki gbogbo won le mo idi ti a fi n je won niya, ki won si ni anfani lati sa asala. Asotele so wipe angeli akoko yoo se ikede re si "gbogbo orile ede, ati eya ati ede ati eniyan." Ikilo angeli keta, eyi ti i se ara ise iranse onipele meta naa yoo lo kaakiri begege. A se afi re ninu asotele wipe angeli ti o n fo ni agbede meji orun kede re pelu ohun ariwo; gbogbo aye ni yoo fi

Ninu koko ijakadi naa, gbogbo elesin Kristeni ni yoo pin si meji—awon ti won n pa ase Olorun mo ati igbagbo Jesu, ati awon ti won n josin eranko naa ati aworan re ti won si gba ami re. Bi o tile je wipe ijo ati ijoba yoo pa agbara won po lati fi ipa mu "gbogbo eniyan, ati kekere ati nla, ati oloro ati otosi, ati ominira ati onde" (Ifi 13:16), lati gba "ami eranko naa," sibe awon eniyan Olorun ki yoo gba a. Woli ti Patmosi ri "awon ti won ni isegun lori eranko naa, ati lori aworan re, ati lori ami re, ati lori iye oruko re, won duro lori okun digi, pelu duru Olorun" won si n ko orin Mose ati ti Odo Aguntan. Ifi 15:2, 3.

Ori 26 – Iṣe Atunṣe

Iṣe atunṣe oṣo Isinmi ti a yoo ṣe ni oṣo ikeyin ni a so tẹlẹ ninu asọtẹlẹ Aisaya: “Bayii ni Oluwa wi, E pa idajo mo, ki e si se ododo: nitori ti igbala Mi sunmo etile, ati lati fi ododo Mi han. Ibukun ni fun eni naa ti o se eyi, ati omo eniyan naa ti o se e; ti o pa oṣo Isinmi Mi mo lati maṣe ba a je, ti o si pa owo re mo kuro ninu siṣe ibi.” “Omo ajeji ti o so ara re po mo Oluwa, lati sin In, ati lati fẹran oruko Oluwa, lati je iranṣe Re, enikeni ti o ba ye eṣe re kuro ninu oṣo Isinmi lati ba a je, ti o si di majemu Mi mu; ani oun ni Emi yoo mu wa si oke mimo Mi, Emi yoo si mu inu re dun ninu ile adura Mi.” Aisaya 56:1, 2, 6, 7.

Awon oro wonyi ni i se pelu akoko Kristenigege bi o ti fi ara han: “Oluwa Olurun Eni ti o sa atanu Israeli jo wi pe, Emi yoo sa awon miran jo sodo re, pelu awon ti a ti sa jo sodo re.” Eṣe 8. Nibi ni a ti se asọtẹlẹ kiko awon keferi wole nipase iyinrere. A si se ibukun sori awon ti yoo bowo fun oṣo Isinmi nigba naa. Ni bayii ojuse ofin kerin gun lo koja agbelebu, ajinde, igoke re orun Kristi, titi fi di akoko ti awon iranṣe Re yoo waasu ise iranṣe iroyin ayo si gbogbo orile ede. Oluwa pa woli kan naa lasẹ wipe: “Di eri naa, fi edidi di ofin naa laarin awon omoleyin Mi.” Aisaya 8:16. A ri edidi ofin Olurun ninu ofin kerin. Eyi nikan ni aarin awon mewa, ni o so oruko ati apẹlẹ Afunnilofin. O pe E ni Eḷeda orun ati aye nipa eyi o fihan wipe O ni eto si ijosin ju ohunkohun lo. Laisi ilana yii, ko si ohunkohun ninu Ofin Mewa lati se afihan ase eni ti o funni ni ofin. Nigba ti agbara ijo padi yi oṣo Isinmi pada, a mu edidi kuro lara ofin. A pe awon omoleyin Jesu lati da pada nipa gbigbe oṣo Isinmi ti ofin kerin ga si ipo ti o to sigege bi ohun iranti Eḷeda ati ami ase Re.

“Si ofin ati si eri.” Nigba ti awon ikoni ati ironu ti won tako ara won wopo, ofin Olurun je odiwon ti ko baku eyi ti a nilati fi dan gbogbo ero, ikoni ati ironu wo. Woli naa so pe: “Bi won ko ba sorogege bi oro yii, nitori pe ko si imole ninu won ni.” Eṣe 20.

Leekan si a pase: “Kigbe kikan, maṣe da si, gbe ohun re soke bii kakaki, ki o si fi irekoja awon eniyan Mi han won, ati ile Jakubu ese won.” Ki i se aye buburu yii, bikoṣe awon ti Olurun pe ni “eniyan Mi” ni a nilati bawi fun irekoja won. O tesiwaju: “Sibe won n wa ni ojoojumo, won si n fe lati mo ona Migege bi orile ede ti n se ododo, ti ko ko agbekale Olurun won sile.” Aisaya 58:1, 2. Nibi ni a ti se alaye egbe kan ti won ro wipe won je olododo ti o si dabi enipe won ni ife nla si ise Olurun, sugbon ibawi lile ti o leru Eni ti n ye okan wo fi wipe won n te ilana mimo loju.

Bayii woli naa toka si ilana ti won ko sile: “Eyin yoo gbe ipile oṣo pipe ro; a yoo si pe yin ni olutun ibi eya ko, olumupada ona ni lati maa gbe inu re. Bi iwo ba yi ese re pada kuro ninu oṣo Isinmi lati se afe re ni oṣo mimo Mi; ti o si pe oṣo Isinmi Mi ni adun, oṣo mimo Oluwa, olowo; ti iwo si bowo fun, ti o ko rin ni ona ara re, tabi wa afe re tabi so oro ara re: nigba naa ni iwo yoo ni inu didun ninu Oluwa.” Eṣe 12—14. Asọtẹlẹ yii ni itumo ni akoko wa yii pelu. A da alafo sinu ofi Olurun nigba ti agbara Romu yi oṣo Isinmi pada. Sugbon

akoko ti to lati tun agbekalẹ mimọ naa ẹ. A nilati tun alafo naa kọ ki a si gbe ipilẹ ọlọjọ pipe naa ro.

Elẹda yaa si mimọ pẹlu isinmi ati ibukun, Adamu pa ojo Isinmi mo nigba ti o wa ni ailẹse ni Edeni mimọ; o pa a mo nigba ti o ronupiwada leyin ti o subu, nigba ti a le kuro ninu ile alayo re. Gbogbo awon baba nla ni won pa a mo, lati ori Abeli titi de ori Noah olododo, de ori Abrahamu, titi de Jakabu. Nigba ti awon ti a yan wa ninu igbekun ni Ijibiti, opolopo won, laarin esin iborisa ti o gbile kan, padanu imo won nipa ofin Olurun; sugbon nigba ti Oluwa gba Israeli silẹ, O kede ofin Re si awujo won ni ona ti o banileru, ki won le mo ife Re, ati ki won le beru Re, ki won si se igboran si titi lae.

Lati ojo naa lo titi di akoko yii imo ofin Olurun ti wa ninu aye, ti a si ti n pa ojo Isinmi ofin kerin mo. Bi o tile je wipe “eni ese” se aseyori ninu tite ojo mimọ Olurun labe ese re, sibe ani ni akoko ijegaba re, awon olooto wa ninu ibi kolofin won ti won ti n bowo fun. Lati akoko Atunse, awon kan wa lati iran de iran ti won n pa a mo. A n jeri latigbadegba nipa iwalaaye titi lae ofin Olurun ati ojuse mimọ ti ojo Isinmi ti igba ti a da aye, bi o tile je wipe eyi saba maa n waye laarin egan ati inunibini.

Awon otito wonyi, ti a gbekale ninu Ifihan 14 ni asopo pelu “iyinrere ainipekun” yoo ya ijo Kristi soto ni akoko ifarahan Re. Nitori latari ikede ise iranse onipelemeta naa a kede wipe: “Iwonyi ni awon ti won pa ofin Olurun ati igbagbo Jesu mo.” Ise iranse yii ni eyi ti o keyin ti a o funni ki Oluwa o to wa. Logan leyin ti a se ikede re, woli naa ri Omọ eniyan, ti O n bowa ninu ogo lati wa kore aye.

Awon ti won gba imole nipa ibi mimọ ati iwatiti lae ofi Olurun kun fun ayo ati iyanu bi won ti ri ewa ati irepo agbekale otito ti o si si iye won. Won fe ki imole ti o se iyebiye si won o tan si gbogbo Kristeni, won si gbagbo wipe tayotayo ni won a fi gba a. Sugbon opolopo ti won pe ara won ni atele Kristi ko ni gba otito ti yoo mu won wa ni isota pelu aye. Igboran si ofi kerin nilo irubo ti opolopo ko le se.

Bi a ti n se alaye ojuse ti ojo isinmi, opolopo ni won ronun ni ona ti aye. Won so pe: “A ti n pa ojo Sonde mo lati eyin wa, awon baba wa pa a mo, opolopo awon eniyan rere ti won je olufokansin ni won ku pelu ayo nigba ti won n pa a mo. Ti won ba tona, awa naa tona pelu. Pipa ojo Isinmi tuntun yii mo yoo mu ki opolopo wa ni airepo pelu aye, a ki yoo si ni ipa lori won. Ki ni egbe kekere ti n pa ojo keje mo ni ireti lati se laarin ogogoro ninu aye ti won n pa ojo Sonde mo?” Pelu iru isowosoro bayi ni awon Ju fi gbiyanju lati da ara won lare nigba ti won ko Kristi silẹ. Olurun gba awon baba won pelu ore ebo won, ki lo wa di awon omọ lowo lati ri igbala nipa titele ilana kan naa? Bege gege ni akoko Luther awon atele popu ronun wipe awon Kristeni tooto ku ninu igbagbo Katoliki, nitori naa esin naa to fun igbala. Iru isoworonu yii yoo se idena gbogbo idagbasoke igbagbo esin ati isesi.

Opo so wipe pipa ojo Sonde mo je ikoni ti a fi idi re mule ati isesi ti ijo ti tan kale fun opolopo odun. Ni atako si isoworonu yii, a ri wipe ojo Isinmi pelu isowopaamo je eyi ti o pe ti o si tan kale, o pe ani bi aye ti pe funra re, o si ni ifowosi awon angeli ati ti Olurun. Nigba

ti a ɛ ipilẹ aye, nigba ti awon irawo owuro jumọ korin papo, ti gbogbo awon omo Olurun kigbe fun ayo, nigba naa ni a ɛ ipilẹ ojo Isinmi. Jobu 38:6, 7; Jenesis 2:1—3. Agbekale yii nilo ibowofun wa; ki i ɛ aɛ eniyan ni o gbe kale, ko si sinmi lori ikoni eniyan. Arugbo Ojo ni o fi idi re lele, oro ayeraye Re ni o si pa a lase.

Bi a ti n pe akiyesi awon eniyan si koko oro atunse nipa ojo isinmi, awon alufa ti won gbajugbaja yi oro Olurun pada, won ɛ itumo eri re ni ona ti o mu ki eni ti o ba fe mo si dake. Awon ti won ko wa inu Iwe Mimọ funra won fara mo lati gba idahun ti o wa ni ibamu pelu ife okan won. Nipa ariyanjiyan, ogbon ewe, asa awon Baba, ati ase ijo, opolopo gbiyanju lati bi otito subu. Awon ti won n kede re si yi si Bibeli lati fi idi ese ofin kerin mule. Awon onirele eniyan, ti won kun fun oro otito nikan, duro lati koju ija si atako awon omowe, won si n ri pelu iyalenu ati ibinu wipe ete won ko ni agbara lati tako ironu ti o ja geere awon ti won kun fun Iwe Mimọ dipo ogbon arekereke ti o wa ni ile ekọ.

Nitori ti won ko ni eri Bibeli ni odo won, opolopo laikaare n so wipe—won ti gbagbe bi won ti lo iru oro kan naa lati tako Kristi ati awon apostoli Re: “Kilode ti awon eniyan nla wa ko fi ni oye nipa ojo Isinmi yii? Sugbon awon perete ni won gba a gbọ bii ti yin. E kole tona nigba ti gbogbo awon omowe aye a wa sina.”

Eniyan ko nilo ju ki o so nipa awon ikoni Iwe Mimọ ati itan isesi Oluwa pelu awon eniyan Re lateyinwa lati le tako isowosoro yii. Olurun n sise nipase awon ti won teti si ti won si n ɛ ohun ti O wi, awon ti o je wipe, bi o ba nilo bee, won a so otito ti ko dun moni leti, awon ti won ko beru lati ba ese ti o gbile wi. Idi ti ki I fi saba maa n yan awon omowe ati awon ti won ni ipo giga lati je asaaju ninu egbe alatunse ni wipe won gbekere ohun ti won gbagbo, ninu ero won ati ilana won nipa Olurun, won ko si ri wipe won nilo ekọ lati odo Olurun. Awon ti won ni ibasepo timotimo pelu Orisun ogbon nikan ni won le ni oye tabi ɛ alaye Iwe Mimọ. Awon ti won ni ekọ kekere ni ile iwe ni a saba maa n pe lati ɛ ikede otito, ki i ɛ nitori pe won ko mowe, sugbon nitori pe won ko ri ara won bi eni ti o to tan, ti Olurun ko le ko. Won kekọ ninu ile ekọ Kristi, irele ati igboran won si so won di nla. Ni fifun won ni imọ otito Re, Olurun bowo fun won ni ona ti o je wipe owọ aye ati titobi eniyan je asan ni afiwe.

Opolopo awon Onireti ko otito nipa ibi mimọ ati ofin Olurun sile, opolopo si ko igbagbo won ninu egbe ipadabo sile, won gba ero ti ko peye to, ti won tako ara won nipa ise naa. Awon miran bo sinu asise lati maa da akoko fun wiwa Kristi. Imole ti o wa n tan bayii lori koko oro ibi mimọ i ba fihan won wipe ko si akoko isotele ti o lo de akoko ipadabo lekeji mo; wipe a ko so asotele nipa akoko gan an ti wiwa yii yoo je. Sugbon ni yiyo kuro ninu imole, won tesiwaju lati da akoko fun Oluwa lati wa, bee si ni won n ri ijakule.

Nigba ti awon ijo Tesalonika gba ero ti ko to nipa wiwa Kristi, apostoli Polu gba won niyanju lati fi oro Olurun dan ireti ati afojusun won wo daradara. O so fun won awon asotele ti won ɛ afihan awon isele ti yoo sele ki Kristi o to wa, o si fihan wipe won ko ni idi lati reti Re ni akoko won. “E mase je ki enikeni o tan yin je ni onakona.” (2 Tesalonika 2:3), ni oro

ikilọ rẹ. Bi wọn ba wa ni ireti ti Iwe Mimọ ko fi ọwọ si, wọn a ẹ ohun ti ko tona; ijakulẹ a mu ki awọn alaigbagbo o kẹgan wọn, wọn a si wa ninu ewu ati fi ara silẹ fun ijakulẹ, wọn a wa ninu idanwo lati ẹ iyemeji nipa awọn otitọ ti wọn ẹ pataki fun igbala wọn. Iyanju apostoli naa si awọn ara Tẹsalonika ní ẹkọ nla fun awọn ti wọn wa laaye ni akoko ikeyin.

Ọpọ awọn Onireti ni wọn ro wipe ayafi bi wọn ba gbe igbagbo wọn le akoko kan pato fun wiwa Oluwa, wọn ko ni ni itara to bẹni wọn ko ni mura ninu iṣe imurasilẹ. Sugbọn bi ireti wọn ti n ru soke, ti o si n pade ijakulẹ, igbagbo wọn a mi debi pe ko ni ẹ e ẹ fun wọn mọ lati gba awọn otitọ nla ti isọtẹlẹ. Ọlọrun ni o ẹ eto iwaasu nipa akoko kan pato fun idajo ni igba iwaasu iṣe iranṣe akoko. Iṣiro akoko isọtẹlẹ eyi ti iṣe iranṣe naa duro le lori, ti o fi si opin 2300 oṣọ ni akoko ikore 1844, duro ni aiyẹ. Akitiyan latigbadegba lati ri oṣọ tuntun fun ibere ati opin akoko isọtẹlẹ ati iṣoworonu ti ko peye ti wọn nilo lati fi idi awọn ọrọ wonyi mulẹ yi ọkan ọpọlọpọ kuro ninu otitọ akoko yii, bẹ ni o tun ko ẹgan ba gbogbo akitiyan lati ẹ alaye awọn asọtẹlẹ. Bi wọn ba ẹ n da akoko fun ipadabo lẹkeji to, ati bi a ba ẹ fi kọni to, bẹ ni o ẹ tẹ erongba Satani lorun to. Nigba ti akoko naa kọja, o ru ẹsin ati ẹgan awọn ti n kede rẹ soke, bayi ni o ẹ ko ẹgan ba ẹgbẹ ipadabo nla ti 1843 ati 1844. Awọn ti wọn tẹsiwaju ninu aṣiṣe yii yoo mu oṣọ ti o lẹ jinna réré gege bi akoko wiwa Kristi. Bayii ni wọn a ẹ ni ifokanbalẹ ninu igbẹkẹle asan wọn, ọpọlọpọ ni yoo si wa ninu itanjẹ titi ti a fi pe ju. Itan Israeli atijọ jẹ apejuwe ti o yanilenu fun iriri ẹgbẹ Onireti.

Ọlọrun dari awọn eniyan Rẹ ninu ẹgbẹ Onireti, ani bi O ti dari awọn ọmọ Israeli lati Ijibiti wa. Ninu ijakulẹ nla a dan igbagbo wọn wo bi a ti dan awọn Heberu wo ni okun pupa. Bi o ba ẹ wipe wọn gbẹkẹle ọwọ ti o ti n dari wọn ninu iriri wọn lateyinwa ni, wọn i ba ri igbala Ọlọrun. Bi o ba ẹ wipe gbogbo awọn ti wọn ṣiṣe pẹlu iṣokan ninu iṣe 1844 ni wọn gba iṣe iranṣe angeli keta, ti wọn si waasu rẹ ninu agbara Ẹmi Mimọ ni, Oluwa i ba ẹ iyanu pẹlu akitiyan wọn. Igbi imọlẹ i ba tan si ori aye. Ni ọdun diẹ ẹyin, a ba ti ẹ ikilọ fun awọn olugbe aye, iṣe aṣekagba i ba ti pari, Kristi i ba si ti wa fun irapada awọn eniyan Rẹ.

Ki i ẹ ifẹ Ọlọrun ni ki Israeli o rin ninu aginju fun ogoji ọdun; O nife lati dari wọn taara lẹ si ile Kenaani ki O si fi ẹṣe wọn mulẹ nibẹ gege bi eniyan mimọ, alayo. Sugbọn “wọn ko le wọ ibẹ nitori aigbagbo.” Heberu 3:19. Nitori ipeyinda ati ifaseyin wọn, wọn ẹgbe ninu aṣalẹ, a si gbe awọn miran dide lati wọ ile ileri. Ni ọna kan naa, ki i ẹ ifẹ Ọlọrun ki wiwa Kristi o pe bayii, ki awọn eniyan Rẹ o si wa ninu aye ẹṣe ati ibanujẹ fun ọdun pipe. Sugbọn aigbagbo ni o pin wọn niya kuro ni ọdọ Ọlọrun. Bi wọn ti kọ lati ẹ iṣe ti O fun wọn, a gbe awọn miran dide lati kede iṣe iranṣe naa. Ninu aanu si araye, Jesu fa wiwa Rẹ ẹyin, ki ẹlẹṣe le ni anfani lati gbọ ikilọ naa ki wọn si ri aabo ninu Rẹ ki a to tu ibinu Ọlọrun sita.

Bayi gege bi o ti wa ni iṣaaju iwaasu otitọ ti yoo ba ẹṣe ati aṣiṣe wi yoo ru atako soke. “Gbogbo ẹni ti n wuwa ibi korira imọlẹ, bẹ ni ki yoo wa si imọlẹ ki a ma baa ba iṣe rẹ wi.” Johanu 3:20. Bi awọn eniyan ti ri wipe wọn ko le gbe ara wọn leyin pẹlu Iwe Mimọ, ọpọlọpọ pinu lati mase naani ewu ti o wa nibẹ, pẹlu ẹmi arankan, wọn ẹ atako iwa ati erongba awọn ti wọn duro lati gbaja otitọ, ti awọn eniyan ko fẹran. Ohun kan naa ni o n ẹlẹ ni gbogbo igba. A sọ wipe Elija ni ẹni ti n yọ Israeli lenu, Jeremaya jẹ ọdalẹ, Pọlu jẹ ẹni ti n ba tẹmpili jẹ. Lati

ojo naa lo titi di oni, a si maa n pe awon ti won ba maa se igboran si otito ni olofe, eleko eke, ati oluyapa. Opolopo ti aigbagbo won po to bee gee ti won ko ni igbagbo ninu oro isotele ti o daniloju, yoo gba laise aiwadi esunkesun ti a ba fi kan awon ti yoo ba ese ti gbogbo eniyan feran wi. Iru emi yii yoo tubo maa po si. Bibeli si so o ni gbangba wipe akoko n sunmo etile ti ofin ilu yoo tako ofin Olorun gidigidi debi wipe eniken ti yoo ba se igboran si gbogbo ofin Olorun yoo ni igbaya lati gba egan ati itiju bi asebi.

Pelu eleyi, kini ojuse ojise otito? Se ki o so wipe a ko gbodo waasu otito ni, nigba ti o je wipe ko le se ju lati mu ki awon eniyan o yago fun tabi ki won se atako re lo? Rara; ko ni idi kankan lati mase waasu eri oro Olorun nitori ti o fa atako ju bi awon Alatunse isaaaju ti ni lo. A se akosile ijewo igbagbo ti awon eniyan mimo ati ajeriku se fun anfani awon iran ti n bo leyin. Awon apeere ti won duro titi lae, fun iwa mimo ati iduro sinshin wa lati fun awon ti a pe bayi lati duro gege bi ajeri fun Olorun ni igbaya. Won gba oore ofe ati otito, ki i se fun ara won nikan, sugbon nipase won, ki imo Olorun le tan ka ile aye. Nje Olorun fun awon iranse Re ni imole ni akoko yii bi? Nitori naa ki won je ki o tan sinu aye.

Ni igba atijo Oluwa so fun enikan ti o soro ni oruko Re wipe: “Ile Israeli ki yoo teti si o; nitori ti won ki yoo gbo Mi.” Sibe, O so pe: “Iwo yoo so oro Mi fun won, baya won yoo gbo, tabi baya won ki yoo gbo.” Isikieli 3:7; 2:7. A pa ase yii fun awon iranse Olorun ni akoko yii pe: “Gbe ohun soke bi kakaki, ki o si fi irekoja awon eniyan Mi han won, ati ese ile Israeli.”

Ni bi anfani re ba ti po to, gbogbo eniyan ti won gba imole otito ni won ni ojuse olowo ati eleru kan naa bii ti woli Israeli eni ti oro Olorun wa ba ni wipe: “Omọ eniyan, Mo ti yan o ni alore si ile Israeli; nitori naa iwo yoo gbo oro ni enu Mi, iwo yoo si ki won nilo fun Mi. Nigba ti mo ba so fun elesese, Iwo elesese, kiku ni iwo yoo ku; bi iwo ko ba soro lati ki elesese naa nilo kuro ni ona re, elesese naa yoo ku ninu ese re; sugbon eje re ni Emi yoo beere ni owo re. Sugbon bi iwo ba ki elesese naa nilo lati yipada kuro ninu ona re, bi ko ba yipada kuro ninu ona re, yoo ku ninu ese re, sugbon iwo ti gba okan re la.” Isikieli 33:7—9.

Idiwo nla ti o ba gbigba ati wiwaasu otito ni wipe o n mu inira ati egan wa. Eyi nikan ni atako si otito ti awon ti n waasu re koi tii le dahun. Sugbon eleyi ko le di atele Kristi tooto lowo. Awon wonyi ko ni duro titi ti gbogbo eniyan a fi gba otito. Nigba ti won mo ojuse won, won momo gba agbelebu, pelu Polu apostoli won ri “inira kekere wa, ti o wa fun igba die sise ogo ti o tayo jojo, ti o si wuwo fun wa,” pelu eni ogbo ni, “won ri egan Kristi gege bi oro ti o po ju isura Ijibiti lo.” 2 Korintin 4:17; Heberu 11:26.

Iru ise ti o ba wu ki won maa se, awon olujosin aye ninu okan won nikan ni won maa n wuwa nitori ayika dipo nitori ohun ti won gbagbo ninu oro esin. A yan lati se ohun ti o to nitori ti o to, a yoo si fi atubotan re le Olorun lowo. Aye ri gbogbo ise atunse ti won n se ninu re nitori awon ti won wuwa nitori igbagbo okan won, ti won nigbagbo ti won tun nigbaya. Ise atunse fun akoko yii yoo tesiwaju nipase iru awon eniyan wonyi.

Bayii ni Oluwa wi: “E gbo temi eyin ti o mo ododo, eyin eniyan ti o ni ofin Mi ninu okan yin; e mase beru egan eniyan, ki e ma si se foya egan. Nitori kokoro yoo je won bi ewu, idin

yoo si je won bi owu: şugbon ododo Mi yoo wa titi lae, ati igbala Mi lati iran de iran.” Aisaya 5:7, 8.

Ori 27 – Isoji Ti Ode Oni

Ni ibikibi ti a ba ti fi otitọ waasu ọrọ Ọlọrun, o maa n ni abajade ti yoo jẹri si wipe ọdọ Ọlọrun ni o ti wa. Ẹmi Ọlọrun maa n tẹle işe iranşẹ awọn iranşẹ Rẹ, ọrọ naa si maa n ni agbara. Awọn eleşe a ri ti ẹri ọkan wọn taji. “Imọlẹ ti o n tan si gbogbo eniyan ti o wa ninu aye” tan si ibi kọlọfin ọkan wọn, awọn ohun ikọkọ ti okunkun si farahan. Wọn ni idalẹbi ti o jinlẹ ninu ọkan ati iye wọn. Wọn ni idalẹbi eşẹ ati ododo ati ti idajọ ti n bọ. Wọn ni oye ododo Jehofa, ẹru si ba wọn lati fi ara han niwaju Oluyẹ-ọkan-wo ninu ẹbi ati aimọ wọn. Ninu irora ọkan wọn, wọn kigbe sita: “Tani yoo gba mi lẹwọ ara iku yii?” Bi agbelebu Kalfari, pẹlu ẹbọ ayeraye rẹ fun eşẹ eniyan ti farahan, wọn ri wipe ko si ohunkohun ayafi oore ofẹ Kristi nikan ni o le şe etutu fun irekoja wọn; eyi nikan ni o le ba eniyan laja pẹlu Ọlọrun. Pẹlu igbagbọ ati irelẹ, wọn tẹwogba Ọdọ Aguntan Ọlọrun, ti O ko eşẹ araye lẹ. Nipase eje Jesu wọn ni “imukuro awọn eşẹ ti wọn ti koja.”

Awọn ọkan wọnyi so eso ti o wa ni ibamu pẹlu ironupiwada. Wọn gbagbọ, a şe itẹbomi fun wọn, wọn si dide lati rin ninu igbe aye ọtun—ẹda tuntun ninu Kristi Jesu, ki i şe lati rin gege bi ifẹkufẹ ara ti atẹyinwa, şugbọn nipa igbagbọ Ọmọ Ọlọrun lati tẹle igbesẹ Rẹ, lati fi iwa Rẹ han ati lati sọ ara wọn di mimọ gege bi O ti jẹ mimọ. Wọn wa fẹran awọn ohun ti wọn korira tẹlẹ, wọn si korira awọn ohun ti wọn fẹran nigbakan ri. Agberaga ati afunnu di onirelẹ ati ọlọkan tutu. Olufẹ asan ati ẹni ti o jọ ara re loju di ẹni ti n ronu ati oniwapelẹ. Alaimọ di ẹni ti n bọwọ fun nnkan. Ọmuti di ẹni ti ara rẹ balẹ, onifẹkufẹ di ẹni mimọ. Wọn gbe işeraeniloşo asan aye ti si ẹgbẹ kan. Awọn Kristeni ko wa “oşo ode ti irun didi, ati ti wiwo wura tabi wiwo aşo; ...şugbọn ọkunrin ti o pamọ ni ọkan, eyi ti ko le dibajẹ, ani ohun oşo ti ẹmi idakejẹ ati irelẹ ti o şeyebiye niwaju Ọlọrun.” 2 Peteru 3:3, 4.

Isoji mu iyè-ọkàn ti n wo finifini ati irelẹ wa. Wọn n şe ipẹ atọkanwa ti o lẹwọ fun eleşe, nipa kikede aanu fun ẹni ti Kristi fi eje Rẹ ra. Awọn ọkunrin ati obinrin gbadura, wọn ba Ọlọrun jijakadi fun igbala ọkan. A n ri eso iru isoji yii ninu ọkan ti wọn ko sa fun işera-ẹni ati ifiara- ẹni-rubọ, şugbọn ti inu wọn dun wipe a ka wọn yẹ lati le jiya ẹgan ati idanwo nitori Kristi. Awọn eniyan ri iyipada ninu igbesi aye awọn ti wọn n pe oruko Jesu. Awujọ ri ibukun nitori işesi wọn. Wọn n kojo pọ pẹlu Kristi, wọn n gbin si ti Ẹmi lati le kore iye ainipekun.

A le sọ nipa wọn wipe: “Ẹyin banujẹ si ironupiwada.” “Nitori ibanujẹ ti iwabiọlọrun n şişẹ ironupwiada si igbala ti a ki yoo kabamọ rẹ: şugbọn ibanujẹ ti aye n şişẹ iku. Kiyesi ohun kan yii, wipe ẹyin banujẹ ni ọna ti Ọlọrun, iru işora wo ni o mu wa ninu yin, bẹẹ ni, iru ibinu wo, bẹẹ ni, iru ibẹru wo, bẹẹ ni, iru igbonara wo, bẹẹ ni, iru itara wo, bẹẹ ni, iru igbesan wo! Ninu ohun gbogbo ẹ fi han wipe ẹ mọ ninu ọrọ naa.” 2 Kọrintin 7:9—11.

Eyi jẹ abayori işe Ẹmi Ọlọrun. Ko si ẹri fun ironupiwada tootọ ayafi ti o ba şe işe atunşẹ. Bi o ba da eje pada, bi o ba da ohun gbogbo ti o ba jí pada, bi o ba jẹwọ eşẹ rẹ, ti o fẹran Ọlọrun ati eniyan eleşẹ rẹ, o nilati da eleşẹ loju wipe yoo ni alaafia pẹlu Ọlọrun. Iru awọn

ohun ti wọn maa n tẹle akoko isoji esin ni aye atijo ni eyi. Bi a ba ti ibi eso wọn wo o, o fihan wipe wọn jẹ alabukunfun Ọlọrun ninu igbala eniyan ati gbigbé iran eniyan soke.

Şugbọn ọpọ isoji aye ode oni fi iyatọ ti o han kedere han si awọn ifihan oore ọfẹ ọrun eyi ti o tẹle iş awọn iranş Ọlọrun ni igba ateyinwa. O jẹ otitọ wipe ifẹ awọn eniyan n pọ si, ọpọlọpọ ni wọn n sọ wipe wọn ti yipada, ọgọoro awọn eniyan ni wọn si n lọ si ile ijọsin; sibẹ ayorisi wọn ko le jẹ ki a gbagbọ wipe idagbasoke wa ninu igbesi aye emi ni tootọ. Ina ti o ru soke fun igba diẹ yoo ku laipe, ti okunkun ti yoo tẹle a wa dudu ju ti işaaju lọ.

A saba maa n şe awọn isoji ti wọn wọpọ ni ode oni lati tẹ ero eniyan ọrun, lati ru emi ọkan wọn soke, lati tẹ ifẹ fun ohun tuntun ti o tun muni tagìrì ọrun. Awọn ọkan ti a ba jere ni ọna yii a ni ifẹ kinkini fun otitọ Bibeli, ifẹ kekere si ẹri awọn woli ati apostoli. Bi ijọsin ko ba dabi eyi ti yoo ru ifẹ wọn soke, wọn ko ni fẹ ni ifẹ si. Wọn ko ni ji giri si iş iranş ti o ba nilo ironu ti o jinlẹ. Wọn ko ni tẹti si ikilọ ọrọ Ọlọrun ti o ni i şe pẹlu ohun iye ainipekun.

Enikeni ti o ba yipada lootọ, ibasepọ pẹlu Ọlọrun ati si ohun iye ainipekun ni yoo jẹ koko ọrọ ti o tobi julọ ninu igbesi aye rẹ. Nibo ni emi ifara-eni jin fun Ọlọrun wa ninu awọn ijo ti wọn gbajugbaja loni? Awọn ti a jere ọkan wọn ko kọ igberaga wọn ati ifẹ aye silẹ. Wọn ko fẹ lati şe ara wọn, lati gbe agbelebu, ati lati tẹle Jesu onirelẹ, ọlọkan tutu, ju bi wọn ti fẹ ki wọn to ronupiwada lọ. Esin di ohun amuşere fun awọn alaimọlọrun ati alaigbagbọ nitori pe ọpọ awọn ti n jẹ orukọ rẹ jẹ alaimọkan nipa ẹkọ rẹ. Agbara iwabiọlọrun ti fi ọpọlọpọ ijo silẹ. Ajọyọ, eré itàgé ni ile Ọlọrun, itaja ni ile Ọlọrun, ile ti o rẹwa, ifi ara eni han ti lé ero nipa Ọlọrun şeyin. Ilé ati ọrọ, ati iş aye ti kun inu ọkan titi ti awọn ohun ti wọn ni i şe pẹlu iye ainipekun ko fi ni ni akiyesi ti o yẹ.

Laika bi igbagbọ ati ifokansin ti n rẹwesi kaakiri si, awọn atele Kristi tootọ şi wa ninu awọn ijo wonyii. Ki Ọlọrun to bẹ aye yii wo pẹlu idajo ti o keyin, isoji iwabiọlọrun yoo wa laarin awọn eniyan Ọlọrun ni ọna ti a koi tii riri lati igba awọn apostoli wá. A o tu Emi ati agbara Ọlọrun si ori awọn eniyan Rẹ. Ni igba naa, ọpọlọpọ ni yoo ya ara wọn sọtọ kuro ninu awọn ijo wonyi ti ifẹ aye yii ti ropo ifẹ Ọlọrun ati otitọ Rẹ ninu ọkan wọn. Ọpọlọpọ, ati alufa ati awọn eniyan ni yoo fi tayotayo gba awọn otitọ nla wónni ti Ọlọrun jẹ ki a waasu wọn ni akoko yii lati pese awọn eniyan kan silẹ fun wiwa Oluwa lẹkejeji. Ọta awọn eniyan fẹ lati di iş yii lẹwọ; ki akoko iru ẹgbẹ yii to de, yoo şe akitiyan lati di i lẹwọ nipa mimu ayédèrú wá. Ninu awọn ijo wonyen ti o le ko si abẹ agbara itanjẹ rẹ yoo jẹ ki o dabi enipe a tu ibukun Ọlọrun pataki sita; a yoo ri ohun ti a le pe ni ifẹ nla si ọrọ esin. Ọpọlọpọ ni yoo yọ wipe Ọlọrun n şe iş pẹlu iyanu ni aarin wọn, nigba ti iş naa jẹ ti emi miran. Labẹ aworan esin, Satani yoo wa ọna lati na agbara rẹ si ori awọn Kristeni.

Ninu ọpọlọpọ awọn isoji ti wọn şele laarin aadota ọdun şeyin, ipa kan naa ni o n şişe, ni ọna ti o kere tabi ti o pọ, eyi a si tubọ fi ara han si ninu awọn ẹgbẹ ti yoo farahan ni ojo iwaju. A ri irusoke ifẹ ọkan, dida otitọ papọ mọ iro, eyi ti a şe daradara lati şini lona. Sibẹ ko si enikeni ti o nilo lati di eni itanjẹ. Ninu imọlẹ ọrọ Ọlọrun, ko nira lati da ohun ti awọn ẹgbẹ yii jẹ mọ. Nibikibi ti awọn eniyan ba ti kọ ẹri Bibeli silẹ, ti wọn yipada kuro ninu otitọ ti o farahan

kedere, ti n dan okan wo, eyi ti o nilo isẹra ẹni ati kikọ aye silẹ, o yẹ ki a mọ daju wipe Ọlọrun ko le rọ ojo ibukun Rẹ sibẹ. Pẹlu odiwọn ti Kristi funra Rẹ fifunni, “Eyin yoo mọ wọn nipa eso wọn” (Matiu 7:16), o han kedere wipe awọn egbe wonyi kii ẹ işe Ẽmi Ọlọrun.

Ninu otitọ ọrọ Rẹ, Ọlọrun ti fun eniyan ni ifihan ara Rẹ; fun gbogbo awọn ti wọn ba si fẹ gba a, o jẹ aabo kuro lẹwọ itanjẹ Satani, kikọ awọn otitọ yii silẹ ni o ẹ ilẹkun fun awọn iwa ẹşẹ ti wọn wa n tankalẹ ninu ẹşin bayii. A ti gbagbe ohun ti ofin Ọlọrun jẹ ati bi o ti ẹ pataki to lona pupọ. Ero ti ko tona nipa ohun ti ofin jẹ, bi o ti wa titi lae, ati ojuşẹ eniyan si ofin mimọ ni o fa aşışẹ ninu ibaşepọ wọn pẹlu iyipada ati isọdimimọ, ohun si ni o fa fifa odiwọn ifọkansin wa sisalẹ ninu awọn ile ijọşin. Nibi ni a ti ri aşıri ohun ti o fa a ti a ko fi ri Ẽmi ati agbara Ọlọrun ninu awọn isọji akoko yii.

Ni ọpọlọpọ awọn orişirişı ijo, awọn eniyan ti wọn di olokiki nitori ifọkansin wọn ni wọn kiyesi eyi ti wọn si kaanu nitori rẹ. Ojogbọn Edwards A. Park, nigba ti o n sọ nipa idamu ẹşin ti o wa ninu rẹ lẹwọlẹwọ sọ pe: “Okan ninu awọn orisun ewu naa ni fifi ori pẹpẹ iwaasu silẹ lati lẹ fi ipa muni lati gba ofin Ọlọrun. Ni aye atijọ ori pẹpẹ iwaasu jẹ irọ ohùn ẹri okan...Awọn oniwaasu olokiki wa n ẹ iwaasu wọn lójọ nipa titẹle apeşẹre Oluwa, wọn si n gbe ofin ati ilana rẹ, ati ikilọ rẹ ga. Wọn ẹ atunşọ ọrọ meji nla nì, wipe ofin jẹ akosilẹ iwa pipe Ọlọrun, ati pe ẹnikẹni ti ko ba fẹran ofin ko fẹran iyinrere; nitori ofin ati iyinrere jẹ digi ti o fi bi Ọlọrun ti jẹ nitootọ han. Ewu yii yori si omiran, ti airi ẹşẹ ni bi o ti buru to, bi ipa rẹ ti lẹ to, ati abuku rẹ. Bi ofin ba ti se tona to, beş ni şişe aigbọran si ti buru to....

“Eyi ti o sunmọ ewu ti a darukọ rẹ tan ni ewu fifi oju tinrin idajọ Ọlọrun. Iwa ti o wọpọ lori pẹpẹ iwaasu iwoyi lati ya idajọ Ọlọrun sọtọ pẹlu aanu Ọlọrun, sọ aanu di ifẹ okan lasan dipo ki o gbe e ga geşẹ bi ipilẹ ẹkọ ti n muni wùwà. Işowọ-şetumọ ọrọ Ọlọrun ni ode oni pin ohun ti Ọlọrun ti sopọ niya. Şe ofin Ọlọrun jẹ ohun ti o dara abi ohun ti o buru? O jẹ ohun ti o dara. Nitori naa idajọ dara; nitori ti o jẹ ifẹ lati mu ofin şe. Lati inu iwa lati maa yẹpẹre ofin ati idajọ Ọlọrun, ewu ti o wa ninu aigbọran eniyan ati bi ipa rẹ ti pọ to, awọn eniyan dede n wu iwa fifi oju tinrin oore ofẹ ti o pese iwẹnnumọ fun ẹşẹ.” Pẹlu eleyi oore ofẹ padanu iyi ati bi o ti ẹ pataki to ninu iye awọn eniyan, laipe laijina wọn şetan lati ti Bibeli funra rẹ si egbe kan.

Ọpọ awọn olukọ ẹşin loni n sọ wipe Kristi pa ofin rẹ nipasẹ iku Rẹ, nitori naa a ko nilo lati pa a mọ. Awọn kan wa ti wọn fi han geşẹ bi eru wuwo, wọn si ẹ agbekalẹ ominira ti wọn n jẹgbadun rẹ ni iyatọ si imunisin ofin.

Sugbọn ki i ẹ bi awọn woli ati awọn apostoli ẹ ri ofin Ọlọrun niyi. Dafidi wipe: “Ẽmi a rin ni ominira: nitori ti mo wá ilana Rẹ.” O. Dafidi 119:45. Apostoli Jakọbu, ẹni ti o kowe leyin iku Kristi, pe Ofin Mewa ni “olu ofin” ati “ofin ominira ti o pe.” Jakọbu 2:8; 1:25. Olufihan, ni aadọta ọdun leyin ti a kan Jesu mọ agbelebu kede ibukun si ori awọn “ti wọn pa ofin Rẹ mọ, ki wọn le ni ẹtọ si igi iye, ki wọn baa si le gba ẹnu ọna ilu naa wọle.” Ifihan 22:14.

Sisọ wipe Kristi pa ofi Baba Rẹ run nipasẹ iku Rẹ ko fẹşẹ mulẹ. Bi o ba jẹ wipe o ẹ e ẹ ki a yi ofi pada tabi ki a kọ ọ silẹ ni, ko ni nilo ki Kristi ku lati gba eniyan la kuro ninu ẹbi

ẹṣẹ. Iku Kristi, dipo ki o pa ofi run, fi wipe ko ẹ e parun ni. Ọmọ Ọlọrun wá lati wa “gbe ofi ga ki O si mu ki o niyi.” Aisaya 42:21. O sọ pe: “Maṣe ro wipe Mo wa lati pa ofi run;” “titi ti ọrun ati aye yoo fi koja lọ, kinkini ninu ofi ki yoo koja lọ.” Matiu 5:17, 18. O sọ nipa ara Rẹ wipe: “Mo ni inu didun lati ẹ ifẹ Rẹ, Ọlọrun Mi: bẹẹ ni, ofi Rẹ wa ninu ọkan Mi.” O. Dafí 40:8.

Gẹgẹ bi ofi ti wa gan an, ko se e yipada. O jẹ ifi ifẹ ati iwa Ẹni ti o kọ ọ. Ọlọrun jẹ ifẹ, ofi Rẹ si jẹ ifẹ pẹlu. Ipilẹ nla rẹ ni ifẹ si Ọlọrun ati ifẹ si eniyan. “Ifẹ ni akoja ofi Romu 13:10. Iwa Ọlọrun jẹ ododo ati otitọ; bi ofi Rẹ si ti jẹ niyii. Onisaamu sọ wipe: “Otitọ ni ofi Rẹ;” “gbogbo aṣẹ Rẹ jẹ ododo.” O. Dafí 119:142, 172. Apostoli Pọlu sọ wipe: “Bẹẹ si ni pe mimọ ni ofi mimọ ni aṣẹ ati ododo ati didara.” Romu 7:12. Iru ofi yii ti i ẹ afi ọkan ati ifẹ Ọlọrun nilati wa titi lae gẹgẹ bi Ẹni ti o kọ ọ.

Iṣẹ ironupiwada ati isọdimimọ ni lati ba eniyan laja pẹlu Ọlọrun nipa mimu wọn wà ni ibamu pẹlu ipilẹ ofin Rẹ. Ni atetekọṣe, a da eniyan ni aworan Ọlọrun. O wa ni irepọ pipe pẹlu ẹda ati ofin Ọlọrun; a kọ awọn ipilẹ ẹkọ ododo sinu ọkan rẹ. Şugbọn ẹṣẹ pin niya pẹlu Ẹlẹda rẹ. Ko le fi aworan Ọlọrun han mọ. Ọkan rẹ wọya ija pẹlu ẹkọ ofin Ọlọrun. “Ero ti ara wa ni isọta pẹlu Ọlọrun: nitori ki i ẹ gẹgẹ bi ofin Ọlọrun, oun ko tilẹ le ẹ e.” Romu 8:7. Şugbọn “Ọlọrun fẹran araye pupọpupọ ti o fi Ọmọ Rẹ kan ṣoṣo ti O bi funni” ki eniyan le ba Ọlọrun laja. Nipasẹ oore ọfẹ Kristi, a le da pada lati wà ni ibamu pẹlu Ẹlẹda rẹ. Oore ọfẹ ọrun nilati sọ ọkan rẹ di ọtun; o ni lati ni igbe aye tuntun lati oke wa. Iyipada yii ni a n pe ni atunbi, laisi rẹ, Jesu sọ wipe, “ko le ri ijoba Ọlọrun.”

Igbesẹ akọkọ ninu ibalaja pẹlu Ọlọrun ni nini ẹbi ẹṣẹ. “Ẹṣẹ ni riru ofin.” “Nipasẹ ofin ni a fi n ni imọ ẹṣẹ.” 1 Johanu 3:4; Romu 3:20. Lati le ri ẹbi rẹ, ẹlẹṣẹ nilati dan iwa rẹ wo pẹlu odiwọn ododo nla ti Ọlọrun. O jẹ digi ti i fi iwa ododo pipe han ti yoo si ran an lowo lati ri ibaku ninu tire. Ofin fi ẹṣẹ eniyan han, şugbọn o funni ni atunṣe. Nigba ti o şeleri iye fun olugbọran, o kede wipe iku ni ipin olurekoja. Iyinrere Kristi nikan ni o le funni ni ominira kuro ninu idalẹbi tabi isodi eeri ẹṣẹ. O nilati ni ironupiwada si ọdọ Ọlọrun, ofin Ẹni ti o ru; ati igbagbọ ninu Kristi, ẹbọ imukuro ẹṣẹ rẹ. Bayii ni o gba “imukuro ẹṣẹ ti o ti koja” o si di alabapin iwa Ọlọrun. O di ọmọ Ọlọrun nigba ti o ba ti gba ẹmi isodomo, nipa eyi ti o kigbe wipe: “Abba, Baba!”

Njẹ o wa wà ni ominira lati ru ofi Ọlọrun bi? Pọlu sọ wipe: “Njẹ a sọ ofi Ọlọrun di asan nipa igbagbọ bi? Ki a ma ri: şugbọn, a fi idi ofi mule.” “Bawo ni awa ti a ti di oku si ẹṣẹ ẹ le maa gbe ninu rẹ?” Johanu sọ pẹlu: “Eyi ni ifẹ Ọlọrun, wipe ki a pa aṣẹ Rẹ mọ: awọn aṣẹ

Rẹ ko si nira.” Romu 3:31; 6:2; 1 Johanu 5:3. Ninu atunbi a mu ọkan wà ni ibamu pẹlu Ọlọrun, bi a ti n mu wa ni ibamu pẹlu ofi Rẹ. Nigba ti ayipada nla yii ba şele ninu ẹlẹṣẹ, o ti koja lati inu iku lọ si iye, lati inu ẹṣẹ si iwa mimọ, lati riru ofi ati isọṣe si igbọran ati isotitọ. Igbe aye atijo ti iyapa kuro lodọ Ọlọrun ti pari; igbe aye tuntun ti ibalaja, ti igbagbọ ati ifẹ ti bẹrẹ. Nigba naa ni “ododo ofi yoo di mimuṣẹ ninu wa, awa ti ko rin ni ipa ti ara, bikoṣe ni ipa

ti Ẹmi.” Romu 8:4. Èdè ọkan yoo si je: “Ẹmi ti fẹ ofi Rẹ to! aṣaro mi ni ni gbogbo ọjọ.” O. Dafí 119:97.

“Ofin Ọlọrun pe, o n yi ọkan pada.” O. Dafídi 19:7. Laisi ofin, awọn eniyan ko le ni oye iwa mimọ ati ailabawọn Ọlọrun tabi ẹbi ati idoti wọn. Wọn ko ni ẹbi tootọ fun ẹṣe ati idi fun ironupiwada. Lairi wipe wọn ti sonu geṣe bi arufin Ọlọrun, wọn ko ni ri wipe wọn nilo ẹjẹ Kristi ti n mu ẹṣe kuro. Wọn gba ireti igbala laisi iyipada patapata ninu ọkan tabi atunṣe igbesi aye. Idi niyi ti iyipada lerefe fi wọpọ, ti ọpọ eniyan si n darapọ mọ ijọ ti ko sopọ mọ Kristi.

Awọn ero ti ko tọ nipa isọdimimọ, ti o jade latari ainaani tabi kikọ ofin Ọlọrun silẹ wọpọ laarin awọn ẹgbẹ ẹsin ti akoko naa. Awọn ero wọnyi ko tona ni ẹkọ bẹẹ si ni wọn lewu lati tẹle; nitori wipe awọn eniyan fi oju rere wo o, o wa je ki o ṣe pataki ki gbogbo eniyan o ni oye ohun ti Iwe Mimọ fi kọni lori koko yii.

Isọdimimọ tootọ je ikọni Bibeli. Apostoli Pọlu ninu lẹta rẹ si ijọ Tẹsalonika sọ wipe: “Eyi ni ifẹ Ọlọrun, ani isọdimimọ yin.” O tun gbadura wipe: “Ki Ọlọrun alaafia funra Rẹ sọ yin di mimọ patapata.” 1 Tẹsalonika 4:3; 5:23. Bibeli fi kọni gedegbe ohun ti isọdimimọ je ati bi a tile ni. Olugbala gbadura fun awọn ọmọleyin Rẹ wipe: “Sọ wọn di mimọ pẹlu otitọ Rẹ.” Johanu 17:17. Pọlu si kọni ki “Ẹmi Mimọ” o ya awọn onigbagbọ “si mimọ.” Romu 15:16. Kini iṣe Ẹmi Mimọ? Jesu sọ fun awọn ọmọleyin Rẹ wipe: “Nigba ti Oun, Ẹmi Otitọ ni ba de, yoo dari yin sinu gbogbo otitọ.” Johanu 16:13. Onisaamu sọ wipe: “Otitọ ni ọrọ Rẹ.” Nipasẹ ọrọ ati Ẹmi Ọlọrun, a ṣi ipilẹ nla ododo tí o wà ninu ofin silẹ fun eniyan. Nigba ti ofin Ọlọrun je “mimọ ati ododo ati didara,” akọsilẹ iwa pipe Ọlọrun, o daju wipe iwa ti a ba wu ni igbọran si ofin naa yoo je mimọ. Kristi ni apẹrẹ ti o peye fun iru iwa yii. O sọ wipe: “Mo ti pa aṣẹ Baba Mi mọ.” “Ni igba gbogbo ni mo n ṣe ohun ti o tẹ Ẹ lọrun.” Johanu 15:10; 8:29. Awọn atẹle Kristi nilati dabi Rẹ—nipa oore ofẹ Ọlọrun lati ni iwa ti o wa ni ibamu pẹlu agbekalẹ ofin mimọ Rẹ. Eyi ni isọdimimọ Bibeli.

Nipa igbagbọ ninu Kristi nikan ni a fi le ṣe eyi, nipasẹ agbara Ẹmi Ọlọrun ti n gbe inu ẹni. Pọlu gba awọn onigbagbọ niyanju wipe: “Ẹ ṣiṣe igbala yin yori pẹlu ibẹru ati iwariri. Nitori Ọlọrun ni O n ṣiṣe ninu yin lati le fẹ ati lati ṣiṣe geṣe bi ifẹ inu rere Rẹ.” Filipi 2:12, 13. Kristeni yoo ni idanwo lati dẹṣe, ṣugbọn yoo maa ba jijakadi nigbagbogbo. Nibi ni a ti nilo iranlọwọ Kristi. Ailera eniyan dapọ mọ okun Ọlọrun, igbagbọ si wipe: “Ope ni fun Ọlọrun, ti O fun wa ni iṣegun nipasẹ Jesu Kristi Oluwa wa.” 1 Kọrintin 15:57.

Bibeli fihan kedere wipe iṣe isọdimimọ je eyi ti o n tẹsiwaju. Nigba ti ẹlẹṣe ba ni alaafia pẹlu Ọlọrun nipa ẹjẹ imukuro ẹṣe ni akoko iyipada, igbesi aye Kristeni ṣeṣe berẹ ni. Ni bayii yoo “tẹsiwaju lọ sinu iwa pipe;” yoo dagba “de iwọn giga ti kikun Kristi.” Pọlu sọ pe: “Ohun kan yii ni mo n ṣe, mo n gbagbe gbogbo ohun atẹyinwa, mo si n naga wo awọn ohun iwaju, emi n lepa lati de opin ire ije ni fun èrè ipè giga Ọlọrun ninu Kristi Jesu.” Filipi 3:13, 14. Peteru gbe awọn ipele ti a yoo fi ni isọdimimọ ti Bibeli ka iwaju wa: “Pẹlu gbogbo aisinmi, ẹ fi iwa rere kun igbagbọ yin; ati imọ kun iwa rere; ati iwontuwọnsi kun imọ; ati suuru kun

iwontuwónsi; ati iwabiọlọrun kun suuru; ati ifẹ ọmọ-ẹnikeji kun iwabiọlọrun; ati ifẹni kun ifẹ ọmọ-ẹnikeji...Bi ẹyin ba ẹ gbogbo ohun wónyi, ẹyin ki yoo ẹbu lae.” 2 Peteru 1:5—10.

Awọn ti wọn ni iriri isodimimọ Bibeli yoo fi ẹmi irele han. Bi i Mose, wọn ti ri ọlanla iwa mimọ ti o lẹru, wọn si ri aiye wọn ni afiwe pelu iwa mimọ ati iwa pipe ti o ga ti Ẹni Ailopin.

Woli Daniẹli jẹ apẹrẹ isodimimọ tootọ. Igbe aye ọlọjọ pipe rẹ kun fun işe rere fun Oluwa rẹ. O jẹ ẹni ti Ọrun “fẹran jojo” (Daniẹli 10:11). Dipo ki o sọ wipe oun mọ ati pe oun wa ni ailabawọn, woli ti a buyi fun yii ri ara rẹ ni ọkan pelu awọn ẹleşe tootọ ni Israeli bi o ti n bebe niwaju Ọlọrun nitori awọn eniyan rẹ: “A ko mu ẹbe wa wá siwaju Rẹ nitori ododo wa, şugbon nitori aanu nla Rẹ.” “A ti şe, a ti wuwa buburu.” O sọ pe: “Mo n soro, mo si n gbadura, mo si tun n jewo eşe mi ati ti awọn eniyan mi.” Nigba ti Ọmọ Ọlọrun si farahan, lati fun ni ikilo, Daniẹli sọ pe: “Ẹwà mi dibaje ninu mi, emi ko si ni okun kan.” Daniẹli 9:18, 15, 20; 10:8

Nigba ti Jobu gbọ ohùn Ọlọrun lati inu ẹfufu lile, o sọ pe: “Mo korira ara mi, mo si sapamọ sinu erupe ati eeru.” Jobu 42:6. Nigba ti Aisaya ri ogo Oluwa, ti o gbọ ti awọn kerubu n kigbe, “Mimọ, mimọ, mimọ ni Oluwa awọn ọmọ ogun,” ni o to kigbe wipe, “Ẹgbé ni fun mi! nitori ti mo gbé.” Aisaya 6:3, 5. Polu, leyin ti a gbe lo si ọrun keta ti o si gbọ ohun ti kò şe e şe ki eniyan o sọ sita, sọ nipa ara rẹ gege bi “ẹni ti o kere julọ ninu awọn eniyan mimọ.” 2 Korintin 12:2—4; Efesu 3:8. Johanu ẹni ti a fẹran, ti o gbe ori lé àyà Jesu wo ogo Rẹ, o şubu bi oku si eşe angeli naa. Ifihan 1:17.

Awọn ti wọn n rin ninu ojiji agbelebu Kalfari ko le ni igberaga tabi ifonu wipe awọn ti boyo kuro lowo eşe. Wọn mọ wipe eşe wọn ni o fa irora ti o fọ ọkan Ọmọ Ọlọrun, ero yii yoo si jẹ ki wọn rẹ ara wọn silẹ. Awọn ti wọn sunmọ Jesu julọ ni wọn ri ailagbara ati eşe iran eniyan julọ, ireti kan şoşo ti wọn ni şi ni oore ofe Olugbala ti a kan mọgi ti O si jinde.

Isodimimọ ti o wọpọ ninu ẹsin lode oni ní ẹmi igberaga ati aibikita fun ofin Ọlọrun eyi ti o fihan gege bi ajeji si ẹsin Bibeli. Awọn ti wọn n waasu rẹ sọ wipe isodimimọ jẹ ohun ti o n waye loju eşe, nipase eyi ti wọn n ni iwa mimọ ti o peye nipa igbagbo. Wọn sọ pe, “Sa a nigbagbo, ibukun naa yoo si jẹ tire.” Ẹni ti o ba gba a ko ni ohunkohun lati şe. Pelupelu, wọn gbónu si aşe ofin Ọlọrun, wọn n sọ wipe wọn ko ni ojuse lati pa ofin mọ. Şugbon nje o şe e şe ki eniyan o jẹ mimọ, ki o wa ni ibamu pelu iwa ati ifẹ Ọlọrun, laiwà ni ibamu pelu awọn ipile ekọ ti i şe afihan iwa ati ifẹ Rẹ, ati eyi ti O fẹ han?

Ifẹ fun ẹsin ti o rọrun ti ko nilo ilakaka, işera-ẹni, ipinya kuro ninu iwa wèrè aye, ti sọ ikoni nipa igbagbo, ani igbagbo nikan di ikoni ti o gbajugbaja; şugbon kini ọro Ọlọrun wi? Apostoli Jakọbu sọ wipe: “Èrè kini o jẹ, ẹyin ara mi, bi eniyan ba sọ wipe oun ni igbagbo ti ko ni işe? şe igbagbo le gba a la bi? ...Nje iwọ fẹ mọ, olufe asán, wipe oku ni igbagbo laisi işe bi? Nje a ko da Abrahamu baba wa lare nipa işe bi nigba ti o fi Isaaki ọmọ rẹ rubo lori pepe? Nje ẹyin ri bi igbagbo ti şişe pelu işe rẹ, ati pe işe ni o n sọ igbagbo di pipe? ...Nitori naa ẹ wo bi a ti n dá eniyan lare nipa işe, ki i sii şe nipa igbagbo nikan.” Jakọbu 2:14—24.

Eri ọrọ Ọlọrun tako ikọni tí n dẹkùn ẹni, ti igbagbọ laisi iṣe yii. Ki i ṣe igbagbọ ni o n wa ojurerere Ọrun laisẹ awọn ohun ti o yẹ lati le gba aanu, idagbale ni; nitori pe igbagbọ tootọ ni ipilẹ rẹ ninu awọn ileri ati agbekalẹ Iwe Mimọ.

Ki ẹnikẹni mase tan ara rẹ jẹ pẹlu igbagbọ wipe wọn le jẹ mimọ nigba ti wọn mọmọ n ru ọkan ninu ofin Ọlọrun. Eṣe amọmọda n pa ẹri ohùn Ẹmi Mimọ lenu mọ ni, o si n pin ọkan niya pẹlu Ọlọrun. “Eṣe ni riru ofin.” Ati pe, “ẹnikẹni ti o ba n deṣe [ru ofin] koi tii ri I, bẹẹ si ni ko mọ Ọ.” 1 Johanu 3:6. Lootọ Johanu sọ nipa ifẹ ni ọna kikun ninu awọn episteli rẹ, sibẹ ko lora lati fihan bi awọn ti wọn n sọ wipe a ti sọ wọn di mimọ nigba ti wọn n ru ofin Ọlọrun ti rí gan an. “Ẹni ti o ba sọ wipe, emi mọ Ọ, ti ko si pa aṣẹ Rẹ mọ, opurọ ni, ko si sí otitọ ninu rẹ. Şugbọn ẹnikẹni ti o ba n pa ọrọ Rẹ mọ, ninu rẹ ni a gbe sọ ifẹ di pípé.” 1 Johanu 2:4, 5. Eyi ni a o fi dán ohun ti eniyan ba gbagbọ wo. A ko le sọ wipe ẹnikẹni jẹ mimọ laifi odiwọn iwa mimọ ni ọrun ati ni aye yẹ ẹ wò. Bi eniyan ko ba mọ bi ofin iwa ti ni agbara tó, bi wọn ba fi oju tẹnbẹlu ti wọn ko si ka ilana Ọlọrun si, bi wọn ba ru ọkan ninu eyi ti o kere julọ ninu awọn ofin wọnyi ti wọn si fi kọni, wọn ki yoo niye lori niwaju Ọrun, a yoo si ri wipe ọrọ wọn ko fẹṣe mule.

Ki eniyan sọ wipe oun wa ni ailẹṣe, funra rẹ, jẹ ẹri wipe ẹni ti o n sọ bẹẹ jinna si iwa mimọ. Nitori pe ko ni oye tootọ nipa iwa mimọ ati ailabawọn Ọlọrun tabi ohun ti o yẹ ki awọn ti wọn maa n wa ni iṣọkan pẹlu iwa Rẹ ni; nitori pe ko ni oye tootọ nipa iwa mimọ Kristi ati bi O ti dara to ati bi eṣe ti buru to, ni eniyan fi le ri ara ni ẹni mimọ. Bi oye rẹ nipa iwa Ọlọrun ati ojuse rẹ si ba ti kere to, bẹẹ ni yoo ṣe jẹ olododo to ni oju ara rẹ.

Isọdimimọ ti Iwe Mimọ ṣe alaye kan gbogbo ara—ẹmi ọkan ati ara. Pọlu gbadura fun awọn ara Tẹsalonika pe ki “a pa gbogbo ẹmi ati ọkan ati ara wọn mọ ni ailabawọn titi fi di igba wiwa Jesu Kristi Oluwa wa.” 1 Tẹsalonika 5:23. O tun kowe si awọn onigbagbọ wipe: “Nitori naa mo rọ yin ará nipa aanu Ọlọrun, pe ki ẹ fi ara yin silẹ ni ẹbọ aaye mimọ, ti o jẹ itẹwogba niwaju Ọlọrun.” Romu 12:1. Ni akoko awọn Israeli ni igba atijọ gbogbo ọrẹ ti a mu wa fun irubọ si Ọlọrun ni a n yẹwo finifi Bi a ba ri abuku kan ni ara rẹ, a ko ni gba a; nitori ti Ọlọrun ti paṣe wipe ki ọrẹ naa o wa “ni ailabawọn.” Bẹẹ gẹgẹ ni a ṣe rọ awọn Kristeni lati fi ara wọn silẹ ni “ẹbọ aaye mimọ ti o jẹ itẹwogba niwaju Ọlọrun.” Lati le ṣe eyi, wọn nilati pa agbara wọn mọ ni ipo ti o dara julọ. Gbogbo iwa ti n ko aare bá okun ara tabi ti ọpọlọ muni kuna lati yẹ fun iṣe Ẹlẹda rẹ. Njẹ inu Ọlọrun a dun bi a ba ṣe ohun ti o kere si eyi ti agbara wa le ṣe lọ bi? Kristi sọ wipe: “Ki iwọ ki o fẹran Oluwa Ọlọrun rẹ pẹlu gbogbo ọkan rẹ.” Awọn ti wọn fẹran Ọlọrun pẹlu gbogbo ọkan wọn a fẹ lati fun ni iṣe ti o dara julọ ninu igbesi aye wọn, latigbadegba ni wọn a si maa wá lati mu gbogbo agbara wọn wà ni ibamu pẹlu awọn ofi ti yoo fi okun fun agbara wọn lati ṣe ifẹ Rẹ. Wọn ki yoo sọ ọrẹ ti wọn mu wa si ọdọ Baba wọn ọrun di alaare tabi eleeri nipa gbigba ara wọn laaye lati jẹ tabi ṣe ohun ti ko fẹ.

Peteru sọ wipe: “Ẹ yago fun ifẹkufẹ ara, eyi ti n ba ọkan jijakadi.” 2 Peteru 2:11. Gbogbo itẹra-ẹnilọrun ni ọna eṣe n sọ agbara eniyan di oku, o si n pa agbara lati ronu ati lati ni oye lori nnkan ti ẹmi, ọrọ tabi Ẹmi Ọlọrun ko le ṣiṣe kan lọ titi lori iru ọkan bẹẹ. Pọlu kowe si awọn ara Kọrintin wipe: “Ẹ jẹ ki a fọ ara wa mọ kuro ninu idoti ti ara ati ti ẹmi, ki a si sọ iwa

mimọ di pipe ninu ibeṛu Ọlọrun.” 2 Kọrintin 7:1. O ri “iwontuwọnsin” ni ọna kan naa pẹlu awon eso Ẹmi—”ife, ayo, alaafia, iwapele, iwa rere, iwa tutu.” Galatia 5:22, 23.

Pẹlu awon ọrọ imisi wonyi, awon Kristeni melo ni won n so ara won di alailera nipa lile ọrọ tabi ijosin oṣo ara; awon melo ni won n so iwabiọlorun won di ainilari nipa àjẹkì, ọti mimu, nipa faaji ti ko tọ. Dipo ki ijo o ba iru iwa buburu bayii wi, ni ọpọ igba o n je ki o tesiwaju nipa siṣipe si ife lati te ara lorun, lati nife ọrọ tabi ife faaji, lati le fikun isura re, eyi ti ife fun Kristi kò lókun lati mú wá. Bi Kristi ba wo inu awon ijo loni ti O ri ajoyo ati itaja àimọ ti a n se nibẹ ni oruko esin, se ki yoo le awon olùso-ibi-mimọ-di-aimọ naa jade bi o ti le awon olupa- owó-dà kuro ninu tẹmpili?

Apostoli Jakabu so wipe oḡbon ti o ti oke wá “kọkọ je mimọ.” Bi o ba se wipe o se alabapade awon ti won n pe oruko Jesu ti o seyebiye pẹlu ètè tí tábà ti so di eeri, ti eemi ati ara won ti di eeri nipase oorun buburu re, ti won n ba afeṣe ọrun je ti won si n fi ipa mu gbogbo awon ti won yi won ka lati mí majele yii simu ni—bi o ba se wipe apostoli naa se alabapade isesi ti o tako iwamimọ iyinrere bayii, nje ko ni bawi wipe o je “ti aye, ti ifekufe ara ati ti esu?” Eru taba, n so wipe oun ni ibukun isodimimọ patapata, won n so nipa ireti won ni ọrun; sugbon ọrọ Ọlọrun so o ni kedere wipe “ohun alaimọ kan ki yoo si wo inu re rara.” Ifihan 21:27.

“Nje eyin ko mo wipe tẹmpili Ẹmi Mimọ ni eyin n se ti o wa ninu yin, eyi ti eyin ni lati ọdọ Ọlọrun, eyin ki i si i se ti ara yin? nitori ti a ti ra yin ni iye kan: nitori naa e yin Ọlọrun logo ninu ara yin, ati ninu emi yin ti i se ti Ọlọrun.” 1 Kọrintin 6:19, 20. Eniken ti ara re ba je tẹmpili Ẹmi Mimọ ko ni so o di eru pẹlu iwa buburu. Ti Kristi ni agbara re n se, Eni ti o ra a pẹlu iye owo eje, ohun ini re je ti Oluwa. Bawo ni yoo se wa ni ailẹbi bi o ba n na owo ti a fi si ikawo re ni ina apa? Awon ti won pe ara won ni Kristeni n na owo goboi le awon ohun ti ko nitumọ ti won tun le panilara lododun, nigba ti awon okan n segbe nitori ọrọ iye. A n ja Ọlọrun lole ninu idamewa ati ore, nigba ti iye ti a n ná lori pepe irubo ifekufe ti n panilara ju iye ti a n na lo fun iranlowo awon alaini tabi fun iranlowo iyinrere. Bi gbogbo awon ti won n pe ara won ni atele Kristi ba wa ni isodimimọ ni tooto, dipo ki won ná ohun ini won lori ohun ti ko nitumọ ti o tun le pani lara, won a ko wá sinu ile isura Oluwa, awon Kristeni a si mu apeṣe iwontuwonsi, isera-eni, ati ifi rubo lele. Nigba naa ni won a je imole aye.

Aye ti fi ara re fun itera-eni-lorun. “Ifekufe ara, ifekufe oju, ati igberaga okan” n dari ọpọ eniyan. Sugbon awon atele Kristi ni ipẹ ti o mo ju eyi lo. “E jade kuro laarin won, ki e si da duro, ni Oluwa wi, ki e ma si se fi ọwo kan ohun aimọ.” Ninu imole ọrọ Ọlọrun a tona ni sisọ wipe isodimimọ ko le je otito bi ko ba se ise kikọ lilé ohun esese ati itelọrun aye silẹ patapata.

Si awon ti won tele agbekale yii, “E jade kuro ni aarin won, ki e si da duro ...ki e ma si se fi ọwo kan ohun aimọ,” ileri Ọlọrun ni pe, “Emi yoo tewo gba yin, Emi yoo si je Baba fun yin, eyin yoo si je omokunrin ati omobinrin Mi ni Oluwa Alagbara wi.” 2 Kọrintin 6:17,

18. O je anfani ati ojuse fun gbogbo Kristeni lati ni iriri kikun ninu ohun ti Ọlọrun. Jesu so wipe “Emi ni imole aye.” “Eni ti o ba tele Mi ki yoo rin ninu okunkun, sugbon yoo ni imole

aye.” Johanu 8:12. “Ipa ọna olododo dabi imọlẹ ti n tan, ti o n tan si titi fi di ọjọ pípé.” Owe 4:18. Gbogbo igbese igbagbo ati igboran n mu ọkan sunmọ Imọlẹ aye si ni, ninu Ẹni ti “ko si okunkun rara.” Itansan didan Oorun Ododo n tan sori awọn iranṣe Ọlọrun, wọn si nilati jẹ ki o tan sita. Bi awọn irawọ ti n sọ fun wa wipe imọlẹ nla wa ni ọrun, ogo eyi ti n mu wọn tan, bẹẹ gẹgẹ ni o yẹ ki awọn Kristeni o fi wipe Ọlọrun wa ni ori itẹ agbaye, Ẹni ti ogo yẹ fun iwa Rẹ, ti a si nilo lati wuwa bii Rẹ. Awọn eleri Rẹ yoo fi ẹbun Ẹmi Rẹ, iwa mimọ ati ailabawọn isesi Rẹ han.

Pọlu, ninu lẹta rẹ si awọn ara Kolose se alaye ibukun nla ti a fun awọn ọmọ Ọlọrun, o sọ pe: A “ko siwo lati maa gbadura fun yin, ati lati fẹ ki ẹ kun fun imọ ifẹ Rẹ ninu gbogbo ọgbon ati oye ẹmi; ki eyin le maa rin irin ti o yẹ Ọlọrun ninu gbogbo inu didun, ni siso eso ninu gbogbo isẹ rere, ti ẹ si n pọ si ninu imọ Ọlọrun, ki ẹ ni okun pẹlu gbogbo ipa, gẹgẹ bi agbara ologo Rẹ, si gbogbo suuru ati ipamọra ati inu didun.” Kolose 1:9—11

Ẹwẹ, o kọ nipa ifẹ ọkan rẹ ki awọn arakunrin ni Efesu le ni oye giga nipa anfani Kristeni. O se alaye fun wọn, ni ọna ti o yeni julọ, agbara iyanu ati imọ ti wọn le ni gẹgẹ bi ọmọkunrin ati ọmọbinrin Ẹni Giga julọ. Ti wọn ni “lati ní okun pẹlu agbara Ẹmi Rẹ ninu ọkunrin inu,” lati “ni gbogbo ki a si fi idi wọn mulẹ ninu ifẹ,” lati “ni oye pẹlu gbogbo eniyan mimọ ìbú, ati ìwọn, ati ìjìn, ati gígá; ati lati mọ ifẹ Kristi, ti o ju imọ lọ”. Şugbon adura apostoli naa de opin anfani ti o ga julọ nigba ti o n gbadura wipe ki “a le fi gbogbo ẹkun Ọlọrun kun yin.” Efesu 3:10—16.

Nibi ni a ti fihan wa bi ipo ti a le de ti ga to nipa igbagbo ninu awọn ileri Baba wa ọrun, nigba ti a ba se ohun ti O là kalẹ fun wa. Nipasẹ oore ofẹ Kristi, a ni anfani si itẹ Agbara Ayeraye. “Ẹni ti ko da Ọmọ Oun tikara Rẹ si, şugbon ti O jowo Rẹ fun gbogbo wa, yoo ha ti se ti ki yoo fun wa ni ohun gbogbo pẹlu Rẹ lofe?” Romu 8:32. Baba fun Ọmọ Rẹ ni Ẹmi Rẹ lai lo odiwọn, àwa pẹlu le pin ninu ẹkun rẹ. Jesu sọ pe, “Bi eyin ti i se eniyan buburu ba mọ bi a ti n fi ẹbun rere fun awọn ọmọ yin: melomelo ni Baba yin ni ọrun yoo ti fi Ẹmi Mimọ Rẹ fun awọn ti n bere lowo Rẹ?” Luku 11:3. “Bi eyin ba beere ohunkohun ni oruko Mi, Ẹmi yoo se e.” “Beere, eyin yoo si ri gba, ki ayọ yin le kun.” Johanu 14:14; 16:24.

Nigba ti ìgbé aye Kristeni nilati kun fun irelẹ, ko gbodo ni ibanujẹ tabi ibara-ẹni-jẹ. O jẹ anfani fun gbogbo eniyan lati gbe igbe aye debi pe Olorun a fi ọwọ si, yoo si bukun fun. Ki i se ifẹ Baba wa ọrun ni ki a wa labẹ idalẹbi ati okunkun ni gbogbo igba. Ko si ẹmi irelẹ tooto ninu ki a maa rin pẹlu ori ti o tẹba ati ọkan ti o kun fun ero ara ẹni. A le lọ si ọdọ Jesu fun iwenumọ, ki a si duro niwaju ofin laisi itiju tabi ikaanu. “Nitori naa ko si idalẹbi fun awọn ti wọn wa ninu Kristi Jesu, awọn ti ko rin ni ti ara, bikoşe ni ti Ẹmi.” Romu 8:1.

Nipasẹ Jesu Kristi awọn ọmọ Adamu ti wọn kuna di “ọmọ Ọlọrun.” “A ti Ẹni ti n sọni di mimọ ati awọn ti a n sọ di mimọ jẹ ọkan: idi niyii ti ko fi tiju lati pe wọn ni arakunrin.” Heberu 2:11. Igbe aye Kristeni nilati jẹ igbe aye igbagbo, isegun ati ayọ ninu Ọlọrun. “Olukuluku ẹni ti a ba ti bi nipa ti Ọlọrun ti şegun aye: eyi si ni isegun naa ti o şegun aye, ani igbagbo wa.” 1 Johanu 5:4. Lootọ ni Nehemaya, iranṣe Ọlọrun sọ wipe: “Ayọ Oluwa ni okun yín.” Nehemaya

8:10. Pọlu tun sọ wipe: “È yọ ninu Oluwa nigba gbogbo: lẹẹkan si mo sọ wipe, È yọ.” “È maa yọ nigba gbogbo. È maa gbadura laisinmi. Ninu ohun gbogbo ẹ maa dupe: nitori eyi ni ifẹ Ọlọrun ninu Kristi Jesu nipa yin.” Filipi 4:4; 1 Tẹsalonika 5:16—18.

Awọn eso iyipada ati isọdimimọ Bibeli niyii; nitori wipe awọn Kristeni ko naani ipilẹ nla fun ododo ti a gbe kalẹ ninu ofin ni awọn wọnyi fi sọwọ. Idi niyi ti iş Ẹmi Ọlọrun ti o wa titi, eyi ti a ri ninu awọn isoji atẹyinwa fi sọwọ.

Nipa wiwo ni a fi n yipada. Bi a si ti n kọ awọn ilana mimọ ninu eyi ti Ọlọrun ti fi iwa pipe ati iwa mimọ işesi Rẹ han eniyan silẹ, ti iye awọn eniyan si n şi si ẹkọ ati ero eniyan, ko yanilenu wipe ifokansin alaaye dinku ninu ijọ. Oluwa sọ wipe: “Wọ ti kọ Mi silẹ orisun omi iye, wọ si ti gbẹ ihò, ihò fifọ, funra wọ ti ko le gba omi duro.” Jeremaya 2:13. “Alabukunfun ni ẹni naa ti ko rin ninu imọran awọn alaiwabiọlọrun...Şugbọ idunnu rẹ wa ninu ofin Oluwa; ninu rẹ ni o n şe aşaro ni ọsan ati ni aşalẹ. Yoo dabi igi ti a gbin si ipa odo, ti n mu eso rẹ wa ni akoko rẹ; ewe rẹ pẹlu ki yoo yẹ; ohun ti o ba si şe, yoo yori si rere.”

O. Dafidi 1:1—3. Ayafi bi a ba da ofin Ọlọrun pada si aaye rẹ ni a to le ri isoji igbagbọ ati iwabiọlọrun ti igba atijọ laarin awọn ti wọ pe ara wọ ni eniyan Rẹ. “Bayii ni Oluwa wi, È duro loju ọna, ki ẹ si wò, ki ẹ si beere fun oju ọna atijọ, nibi ti ọna rere wa, ki ẹ si rin ninu rẹ, ẹyin yoo si ri isinmi fun ọkan yin.” Jeremaya 6:16.

Ori 28 – Didojuko Akosile Npa Igbesi Aye

Woli Danieli sọ wipe, “Mo wo o titi ti a fi sọ awọn itẹ kale, ti Enikan ti i se Arugbo Ojo si joko: asọ Re funfun bi yinyin, irun ori Re si dabi egbon owu ti o mo; itẹ Re je owọ ina, ayika kekẹ Re si je jijo ina. Owọ ina n seyo o si n tujade lati iwaju Re wa: awọn egberun lona egberun si n se iranse fun, ati awọn egbeegbarun lona egbeegbarun duro niwaju Re: awọn onidajo joko, a si si awọn iwe silẹ.” Danieli 7:9, 10.

Bayi ni a se fi ojo nla eleru han woli naa nigba ti a o se ayewo iwa ati igbesi aye awọn eniyan niwaju Onidajo gbogbo aye, ti a o si fifun olukuluku “gege bi ise re.” Arugbo Ojo ni ni Olorun Baba. Onisaamu sọ wipe: “Ki awọn oke to jade wa, tabi ki iwọ tilẹ to da ile ati aye, ani lati ayeraye, Iwọ ni Olorun.” O. Dafidi 90:2. Oun ti i se orisun gbogbo eda, ati orisun gbogbo ofin, ni yoo joko lati se idajo. Ati awọn angeli mimọ gege bi iranse ati eleri ni iye won to “egbaarun lona egbaarun ati egberun lona egberun,” peju si ibi igbejo nla yii.

“Si kiyesi, enikan ti O dabi Omọ eniyan wa pelu ikuuku awosanma, O si wa sodo Arugbo Ojo, won si mu U wa si eba Re. A si fun ni agbara ijoba ati ogo ati ijoba, ki gbogbo eniyan, ati orile ede, ati ede le sin in: agbara ijoba Re je ijoba ayeraye, ti ki yoo lopin.” Danieli 7:13, 14. Wiwa Kristi ti a se alaye nibi ki i se wiwa Re sinu aye. O wa si odo Arugbo Ojo ni orun lati gba agbara ijoba ati ogo ati ijoba, ti a yoo fun ni opin ise Re gege bi Olubalaja. Wiwa yii ki i se wiwa Re lekeji sinu aye, bikoşe eyi ti a se asotele re ninu isotele ti yoo sele ni opin 2300 ojo ni 1844. Pelu awọn angeli orun, Olu Alufa nla wa wo inu ibi mimọ julọ nibẹ ni o ti fi ara han niwaju Olorun lati se ise iranse Re ti o keyin fun eniyan— lati se ise idajo iyewewo fun gbogbo awọn ti won ba ye fun anfani re.

Ninu isin ti aye awọn ti won ba wa siwaju Olorun pelu ironupiwada ati iyipada okan, awọn ti a ti ko ese won lo si ibi mimọ nipase eje ebo ese nikan ni won nipa ninu isin Ojo Iwenumo. Beẹ gege ni ojo iwenumo nla ti o keyin ati idajo iyewewo awọn ejo ti a o yewo nikan ni ti awọn ti won je eniyan Olorun. Idajo awọn awọn eniyan buburu je eyi ti o yato patapata, yoo si waye nikeyin. “Idajo nilati bere ninu ile Olorun: ti o ba koko bere pelu wa, ki ni yoo je opin awọn ti ko gba iyinrere gbọ? 1 Peteru 4:17.

Awọn iwe akosile ni orun, nibi ti a ko oruko ati ise awọn eniyan si, ni yoo sọ iru ipinu idajo. Woli Danieli sọ wipe: “Onidajo joko, a si si awọn iwe silẹ.” Onifi nigba ti o n se alaye isele kan naa fi pe: “A si si iwe miran silẹ, eyi ti i se iwe iye: a si se idajo awọn oku lati inu awọn ohun ti a ko sinu awọn iwe wonni, gege bi ise won.” Ifi 20:12.

Oruko gbogbo eni ti o ba ti se ise Olorun ri ni o wa ninu iwe iye. Jesu sọ fun awọn omọ eyin Re pe: “E yo nitori ti a ko oruko yin silẹ ni orun.” Luku 10:20. Polu sọ nipa awọn osise olooto, “ti oruko won wa ninu iwe iye.” Filipi 4:3. Danieli, nigba ti o woye de, “akoko idamu, ti koi ti i si ri,” sọ wipe a yoo gba awọn eniyan Olorun la, “gbogbo eni ti a ba ri oruko re ninu

iwe naa.” Onifihan si sọ fun wa pe kikida awọn ti yoo wọ inu ilu Ọlọrun ni awọn ti “a kọ orukọ wọn sinu iwe iye Ọdọ Aguntan.” Daniẹli 12:1; Ifihan 21:27.

A kọ “iwe iranti” niwaju Ọlọrun, nibi ti a kọ işe rere “awọn ti wọn beru Oluwa, ati awọn ti wọn ronu lori orukọ Re” si. Malaki 3:16. Ọrọ igbagbo wọn, işe ife wọn, ni a kọ silẹ ni ọrun. Nehemaya sọ nipa eyi nigba ti o sọ pe: “Ranti mi Ọlọrun mi, ...ki o ma si şe pa işe rere ti mo ti şe fun ile Ọlọrun mi re.” Nehemaya 13:14. Ninu iwe iranti Ọlọrun gbogbo işe rere ni a kọ silẹ fun iranti titi lae. Gbogbo idanwo ti a koju ija si, gbogbo iwa eşe ti a bori, gbogbo ọrọ peleşe ti a sọ, ni a kọ silẹ patapata. Gbogbo işe irubọ, gbogbo ijiya ati ibanujẹ ti a farada nitori Kristi, ni a kọ silẹ. Onisaamu sọ wipe: “Iwọ ka irin kiri mi: fi omije mi sinu igo Re: wọn ko ha si ninu iwe Re bi?” O. Dafidi 56:8

Akọsilẹ eşe awọn eniyan tun wa pelu. “Nitori ti Ọlọrun yoo mu işe gbogbo wa si idajo, pelu gbogbo ohun ikọkọ, boya rere ni tabi buburu.” “Gbogbo ọrọ asan ti eniyan ba sọ ni yoo jiyin re ni ojo idajo.” Olugbala sọ pe: “Nipa ọrọ re ni a o fi da ọ lare, nipa ọrọ re pelu ni a o fi da o lebi.” Oniwaasu 12:4; Matiu 12:36, 37. Ète ati erongba ikọkọ wa ninu akọsilẹ ti ko le ye; nitori ti Ọlọrun “yoo mu gbogbo ohun ikọkọ ti okunkun wa sinu imọleşe, yoo si fi gbogbo ero okan han sita.” 1 Kọrintin 4:5. “Kiyesi, a ti kọ ọ silẹ niwaju Mi, ...awọn aişedeede re ati aişedeede awọn baba re papọ ni Oluwa wi.” Aisaya 65:6, 7.

Gbogbo işe eniyan ni o n lọ niwaju Ọlọrun a si n kọ ọ silẹ boya si işotitọ tabi aişotitọ. Niwaju orukọ kọọkan ninu iwe ọrun ni a kọ ọ si ni bi o ti ri gan an gbogbo ọrọ aito, gbogbo iwa imọ-ti-ara-eni-nikan, gbogbo işe ti a ko pari, gbogbo eşe ikọkọ, pelu gbogbo agabagebe. Gbogbo ikilọ tabi ibawi ọrun ti a kọ silẹ, akoko ti a fi şofo, anfani ti a ko lo, ipa wa sí rere tabi si buburu, pelu atubotan re ti o lọ jinna réré, gbogbo wọn ni angẹli ti n kowe silẹ n kọ silẹ. Ọlọgbon ni sọ wipe: “Beru Ọlọrun ki e si pa ofin Re mọ: nitori eyi ni gbogbo ojuse eniyan. Nitori ti Ọlọrun yoo mu gbogbo işe wa si idajo.” Oniwaasu 12:13, 14. Apostoli Jakọbu gba awọn arakunrin re niyanju wipe: “E soro beş ki e si wuwa beş, bi eni ti a o fi ofin ominira da ni ejo.” Jakọbu 2:12.

Awọn ti a ba “ka ye” ni idajo yoo nipa ninu ajinde awọn olododo. Jesu sọ wipe: “Awọn ti a o ka ye lati gba aye naa ati ajinde lati inu oku...yoo dabi awọn angẹli; wọn je omọ Ọlọrun, nitori ti wọn je omọ ajinde.” Luku 20:35, 36. O tun sọ wipe “awọn ti wọn şe rere” yoo jade wa si “ajinde iye.” Johanu 5:29. Awọn olododo ti wọn ti ku ki yoo jinde titi di opin idajo nibi ti a o ti ka wọn ye fun “ajinde iye.” Nitori naa wọn ki yoo si nibi igbejo funra wọn nigba ti a ba n ye iwe wọn wo ti a si n şe ipinu lori ejo wọn.

Jesu yoo farahan bi alagbawi wọn, lati beş fun wọn niwaju Ọlọrun. “Bi enikeni ba deş, a ni alagbawi kan pelu Baba, Jesu Kristi olododo.” 1 Johanu 2:1. “Nitori Kristi ko wọ ibi mimọ ti a fi ọwọ kọ, eyi ti n şe apeşere ti otito; şugbon sinu ọrun funra re, ni akoko yii lati fi ara han niwaju Ọlọrun fun wa.” “Nitori naa O le gba wọn la titi de opin awọn ti wọn ba wa si ọdọ Ọlọrun nipase Re, nitori ti O wa laaye titi lae lati beş fun wọn.” Heberu 9:24; 7:25.

Bi a ti si awon iwe akosile sile ni idajo, gbogbo igbesi aye awon ti won gbagbo ninu Jesu wa siwaju Olurun. Bere pelu awon ti won koko gbe ori ile aye, Alagbawi wa, gbejo won ni iran iran, O wa pari re pelu ti awon alaaye. A daruko gbogbo eniyan, a si se ayewo gbogbo ejo finifi A gba oruko wole, a ko awon oruko kan sile. Nigba ti esekese ba si wa ninu iwe akosile, ni aironupiwada kuro ninu re, ti a ko si dari re ji, a o yo oruko won kuro ninu iwe iye, a o si pa akosile ise rere won re kuro ninu iwe iranti Olurun. Oluwa so fun Mose wipe: “Enikeni ti o ba se si Mi, oun ni Emi yoo pa oruko re re kuro ninu iwe Mi.” Eksodu 32:33. Woli Isikieli tun so wipe: “Nigba ti olododo ba yi kuro ninu ododo re, ti o dese, ...a ki yoo so nipa gbogbo ododo ti o ti se.” Isikieli 18:24.

Gbogbo awon ti won ronupiwada kuro ninu ese won nitooto, ti won ti gba eje Kristi gege bi ebo ese won nipa igbagbo, ti won ti ko idariji si ori oruko won ninu iwe orun, niwon igba ti won ti di alabapin ododo Kristi, ti iwa won si wa ni ibamu pelu ofin Olurun, a yoo mu ese won kuro, a yoo si ka won ye fun iye ainipekun. Oluwa so nipase woli Aisaya wipe: “Emi, ani Emi, ni O n mu irekoja re kuro nitori Mi, Emi ki yoo si ranti ese re mo.” Aisaya 43:25. Jesu so wipe: “Eni ti o ba segun, oun naa ni yoo wo aso funfun; Emi ki yoo si pa oruko re re kuro ninu iwe iye, sugbon Emi yoo jewo re ati oruko re niwaju Baba Mi ati niwaju awon angeli Re.” “Enikeni ti yoo ba jewo Mi niwaju eniyan, oun ni Emi yoo jewo re niwaju Baba Mi ti n be ni orun. Sugbon enikeni ti o ba se Mi niwaju awon eniyan, oun ni Emi yoo se niwaju Baba Mi ti n be ni orun.” Ifihan 3:5; Matiu 10:32, 33.

Ifẹ jijinle ti eniyan n fihan ninu awon ipinu ibi igbejo aye fihan lerefe ife ti a fihan ni gbongan orun nigba ti a ba se ayewo awon oruko ti won wa ninu iwe iye niwaju Onidajo gbogbo aye. Alagbawi orun n bebe wipe ki a dari ese awon ti won ba ti segun nipa igbagbo ninu eje Re ji, pe ki a da won pada si ile Edeni won, ki a si de won ni ade gege bi ajumojogun “ijoba akoko” pelu Re. Mika 4:8. Satani, ninu akitiyan re lati tanniye ati lati dan iran wa wo ti ro lati so erongba Olurun ni dida eniyan di asan; sugbon Kristi, ni akoko yii, wa n beere wipe ki a mu eto naa se afi bi enipe eniyan ko se ri. Ko beere idariji ati idalare fun awon eniyan Re ni kikun ati ni pipe nikan, sugbon ipin ninu ogo Re ati aaye lori ite Re.

Nigba ti Jesu n bebe fun awon ti won gba oore ofe Re, Satani n fi esun kan won niwaju Olurun gege bi arufi Atanniye nla n wa lati dari won sinu aigbagbo, lati je ki won padanu igboya won ninu Olurun, lati pin won niya kuro ninu ife Re, ki won si ru ofi Re. Bayii o toka si akosile igbesi aye won, si abuku inu iwa won, ona ti won ko gba jo Kristi, eyi ti o ko abuku ba Olurapada won, si gbogbo ese ti o dan won wo lati da, nitori awon nnkan wonyi o pe won ni omo ijoba re.

Jesu ko se awawi fun won nitori ese won, sugbon O fi ironupiwada ati igbagbo won han, O si beere idariji ese fun won, O gbe owo Re ti a palara soke niwaju Baba ati awon angeli mimo, O n wipe: Mo mo won pelu oruko won, Mo ti ko won si atelewo Mi. “Ebo Olurun ni irobinuje okan, irora aya, Olurun oun ni Iwo ki yoo gan.” O. Dafidi 51:17. A wa so fun olufisun awon eniyan Re wipe: “Oluwa ba o wi, Satani; ani Oluwa ti O yan Jerusalemu ba o wi: eyi ki ha se eka ti a yo kuro ninu ina bi?” Sekaraya 3:2. Kristi yoo wo awon ti won je

olootọ si pẹlu ododo Rẹ, ki O le mu wọn wa si ọdọ Baba Rẹ “bi ijọ ologo ti ko ni abawọn tabi ibajẹ, tabi awọn nnkan bawọnni.” Efesu 5:27. Orukọ wọn duro ninu iwe iye, a si kọ nipa wọn wipe: “Wọn yoo rin pẹlu Mi ninu aṣọ funfun: nitori ti wọn yẹ.” Ifihan 3:4.

Nigba naa ni a o ri imuṣe ni kikun ileri majemu tuntun. “Emi yoo dari aṣedeede wọn ji, Emi ki yoo si ranti eṣe wọn mọ.” “Ni awọn oṣo naa ati ni akoko naa, ni Oluwa wi, a yoo wa aṣedeede Israeli, a ki yoo si ri, ati eṣe Judah, a ki yoo si ri wọn.” Jeremaya 31:34; 50:20. “Ni oṣo naa ni ẹka Oluwa yoo ni ẹwa ati ogo, eso ilẹ yoo si ni ọla, yoo si dara fun awọn ti o sa asala ni Israeli. Yoo si ṣe wipe, ẹni ti a fi silẹ ni Sioni, ati ẹni ti o kù ni Jerusalemu ni a o pe ni mimọ, ani orukọ olukuluku ẹni ti a kọ pẹlu awọn alaaye ni Jerusalemu.” Aisaya 4:2, 3.

A yoo pari iṣe idajọ iyewewo ati pipa eṣe rẹ ṣaaju wiwa Oluwa lẹkeji. Nigba ti o jẹ wipe a yoo ṣe idajọ awọn oku lati inu awọn ohun ti a kọ sinu iwe, a ko le pa eṣe eniyan rẹ titi fi di opin idajọ nigba ti a o ṣe ayewo ẹjọ wọn. Ṣugbọn apostoli Peteru sọ ọ ni kedere wipe a yoo pa eṣe awọn onigbagbọ rẹ “nigba ti akoko itura ba de lati iwaju Oluwa; yoo si ran Jesu Kristi.” Iṣe Apostoli 3:19, 20. Nigba ti idajọ iyewewo ba pari, Kristi yoo wa, èrè Rẹ yoo si wa pẹlu Rẹ lati fifun olukuluku bi iṣe rẹ yoo ti ri.

Ninu isin ti aye lẹyin ti olu alufa ba pari iwenumọ eṣe fun Israeli tan, yoo jade wa yoo si bukun fun ijọ eniyan. Bẹẹ gẹgẹ ni Kristi ni opin iṣe Rẹ gẹgẹ bi Olubalaja, yoo farahan, “laisi eṣe si igbala” (Heberu 9:28), lati bukun awọn eniyan Rẹ ti n duro pẹlu iye ainipekun. Ni mimu eṣe kuro ninu ibi mimọ, bi alufa ti n jẹwọ wọn si ori ẹran iya, bẹẹ gẹgẹ ni Kristi yoo ko gbogbo eṣe wonyi si ori Satani, olupileṣe eṣe ati amuniṣe. A ran ẹran iya lẹ si “ilẹ ti a ko tẹdọ” pẹlu eṣe Israeli lẹrun (Lefitiku 16:22); bẹẹ gẹgẹ ni Satani, pẹlu ẹbi gbogbo eṣe ti o mu ki awọn eniyan Ọlọrun o da, a yoo se mọ inu aye yii fun ẹgberun ọdun kan, nigba naa aye yoo wa ni ahoro, laisi olugbe, nikiyin yoo jiya ẹbi eṣe ni kikun ninu ina ti yoo pa awọn eniyan buburu run. Eto irapada nla yoo wa si imuṣe ninu iparun eṣe nikiyin ati idande awọn ti wọn fẹ lati kọ eṣe silẹ.

Ni akoko ti a yan fun idajọ—opin 2300 oṣo ni 1844—iṣe iyewewo ati ipa eṣe rẹ bẹrẹ. Gbogbo eniyan ti o ba ti gba orukọ Kristi gbọ ri ni yoo la ayewo finifini koja. Ati oku ati alaaye ni a o ṣe idajọ wọn “lati inu awọn ohun ti a kọ sinu iwe, gẹgẹ bi iṣe wọn.”

Eṣe ti a ko ba ronupiwada kuro ninu rẹ, ti a ko si kọ silẹ ko ni ni idariji a ki yoo si pa a rẹ kuro ninu iwe akosilẹ, ṣugbọn yoo tako ẹlẹṣe naa ni oṣo Ọlọrun. O le wu iwa buburu rẹ ni ọsan gangan tabi ninu okunkun; ṣugbọn wọn han kedere niwaju Ẹni ti a n ba lẹ. Awọn angẹli Ọlọrun wa ni ibi ti a ti da eṣe kọọkan ti wọn si n kọ ọ silẹ sinu iwe ti ko le baku. A le fi eṣe pamọ, ki a ṣe wipe a da eṣe, ki a paamọ kuro ni oju baba, iya, iyawo, awọn omọ ati ojulumọ; o le jẹ awọn ti wọn jẹbi eṣe nikan ni wọn ni imọlara iwa buburu wọn; ṣugbọn o han gbangba niwaju awọn ti n bẹ ni ọrun. Okunkun oru oṣanjọ, aṣiri oṣbọn ẹwẹ itanjẹ ko to lati bo ero kan mọlẹ kuro ninu imọ Ẹni Ainipekun. Ọlọrun ni akosilẹ ti o peye nipa gbogbo iwa ti ko tọ, gbogbo ibálò ti ko bojumu. Afarawe iwa ifokansin ko le tan An jẹ. Ki i ṣe aṣiṣe nipa bi iwa

eniyan ti ri. Awọn eniyan ti ọkan wọn ko mọ le tan awọn eniyan jẹ, ẹgbọn Ọlórún ri gbogbo ibojú, O si mọ iwa inu ọlọhún.

Ero naa ti banilẹru to! Bi ọjọ ti n gori ọjọ, to n di ayeraye ni wọn n gbe ẹru akọsilẹ wọn wọ inu iwe ọrún. Ọrọkọrọ ti a ba ti sọ, ohunkohun ti a ba ti ẹ ko ẹ e pẹ pada mọ. Awọn angẹli ti ẹ akọsilẹ ati rere ati buburu. Alagbara julọ lori ilẹ aye ko le pe akọsilẹ ọjọ kan soso pada. Iṣe wa, ọrọ wa ani erongba inu ibi kọlọfin ọkan wa, gbogbo wọn ni wọn ni ipa ti wọn lati kó ninu ipinu atubotan wa si rere tabi si ibi. Bi o tilẹ jẹ wipe a le gbagbe wọn, sibẹ wọn a ẹ ijẹri wọn lati ẹ idalare tabi idalẹbi.

Gẹgẹ bi ayaworan ti n yaworan ẹni si oju pátákó rẹ laise aṣiṣe, bẹẹ gẹgẹ ni a ẹ akọsilẹ pipe nipa iwa eniyan ninu iwe loko. Sibẹ àníyàn wa ti kere to nipa akọsilẹ ti awọn olugbe ọrún yoo ri. Bi a ba le ẹ ibojú ti o pin aye yii ati aye airi niya, ti awọn omọ eniyan si ri angẹli bi o ti n kọ gbogbo ọrọ ati iṣe eyi ti wọn yoo ba pade ni idajọ silẹ, ọpọlọpọ ọrọ ti wọn n sọ lojoojumọ ni wọn ki yoo sọ jade, ọpọlọpọ ohun ni wọn ki yoo ẹ.

Gbogbo bi a ti lo ẹbun wa ni a yoo ẹ ayẹwo rẹ finifini ni idajọ. Bawo ni a ẹ lo ẹbun ti Ọrún fifun wa? Njẹ Oluwa yoo gba tire nigba wiwa Rẹ pẹlu èlé bi? Njẹ a lo agbara ti a fifun wa, ti owó, ti ọkan, ati ti ọpọlọ, si ogo Ọlórún ati si ibukun aye yii bi? Bawo ni a ẹ lo akoko wa, kalamu wa, ohùn wa, owó wa, ipa wa? Kini a ẹ fun Kristi lara awọn otosi, awọn ti iya n jẹ, awọn alailobi tabi awọn opó? Ọlórún ti fun wa ni ọrọ mimọ Rẹ; kini a ẹ pẹlu imọlẹ ati otitọ ti a fun wa lati gbọ si igbala? Ifẹnu lasan jẹwọ igbagbọ ninu Kristi ko niyelori; ifẹ ti a fihan nipa iṣe nikan ni a ri ni ojulowo. Sibẹ ifẹ nikan ni o le mu ki iṣẹkise o ni itumọ niwaju Ọrún. Ohunkohun ti a ba ẹ lati inu ifẹ, bi o tile wu ki o kere ni oju eniyan, Ọlórún gba a, a si san an lẹsan.

Imọ-ti-ara-ẹni-nikan eniyan ti o farasin han kedere ninu awọn iwe ọrún. Nibẹ ni a ẹ akọsilẹ ojuse wọn fun ẹnikẹji wọn ti wọn ko pari, bi wọn ti ẹ gbagbe ojuse wọn fun Olugbala. Nibẹ ni wọn a ti ri bi wọn ti saba maa n fun Satani ni akoko, ero ati agbara ti o jẹ ti Kristi. Akọsilẹ ti awọn angẹli n gbe lẹ si ọrún jẹ eyi ti o banininuje. Awọn ẹda ti wọn le ronu, awọn atele Kristi, wọn jowo ara wọn silẹ fun kiko ohun aye jọ tabi igbadun faaji aye. Owo, akoko, ati okun sofo nitori aṣehan ati itẹra-ẹni-lórún; ẹgbọn akoko perete ni wọn fi silẹ fun adura, fun wiwa Iwe Mimọ, fun rirẹ ọkan silẹ ati ijẹwọ ẹṣe.

Satani n mu ọpọlọpọ ètẹ wá lati gba ọkan wa ki o ma baa le ronu lori iṣe eyi ti o yẹ ki a mọ julọ. Olutanniye nla naa korira otitọ nla ti o ẹ afihan irubọ ti o mu ẹṣe kuro ati olubalaja ti o ni gbogbo agbara. O mọ wipe nipa ti oun, ohun gbogbo duro lori yiya ọkan awọn eniyan pada kuro ni ọdọ Jesu ati otitọ Rẹ.

Awọn ti wọn ba fẹ ni ipin ninu anfani ibalaja Olugbala ko gbọdọ jẹ ki ohunkohun o di ojuse wọn lowo lati sọ iwa mimọ di pípé ninu ibẹru Ọlórún. Dipo ki a lo awọn akoko iyebiye fun faaji, aṣehan, tabi wíwá èrè, a nilati lo o fun kiko ẹkọ ọrọ otitọ tokantokan pẹlu adura. O yẹ ki awọn eniyan Ọlórún o ni oye ti o yẹ koro nipa koko ọrọ ibi mimọ ati idajọ iyẹwewo. Gbogbo eniyan ni wọn nilo fun ara wọn imọ nipa ipo ati iṣe Olu Alufa nla wọn. Bi ko ba ri

bẹẹ wọn ko ni le lo igbagbo ti o se pataki fun akoko yii tabi duro ni ipo ti Olorun ti seto fun wọn. Olukuluku ni o ni okan lati gbala tabi lati padanu. Olukuluku ni o ni ejọ niwaju ite idajo Olorun. Olukuluku ni yoo pade Adajo lojukoju. O ti wa se pataki to, nigba naa, ki olukuluku o ronu loorekoore lori iri ti o leri nigba ti awon onidajo yoo joko, ti a yoo si si awon iwe, nigba ti, pelu Danieli, olukuluku yoo duro ni ipo re ni opin ojo.

Gbogbo awon ti won ti gba imole lori awon koko oro wonyi ni won nilati se ijeri awon otito nla ti Olorun ti fifun won. Ibi mimọ ni orun je aaringungun ise Kristi fun eniyan. O kan gbogbo eni ti n gbe ori ile aye. O se afihan eto irapada, ti o gbe wa de opin akoko ti o si fi awon koko oro isegun ti ijakadi laarin ododo ati ese han. O se pataki jojo ki gbogbo eniyan o se ayewo awon koko oro wonyi daradara ki won sile da eniken ti o ba beere lowo won fun ireti ti o wa ninu won lohun.

Ibalaja Kristi ninu ibi mimọ loke se pataki si eto igbala gege bi iku Re lori agbelebu ti se. Nipa iku Re, O bere ise ti O goke lo si orun lati lo pari leyin ajinde Re. Nipa igbagbo, a nilati wo inu aso ikele lo, “nibi ti asaju wa ti wo lo fun wa.” Heberu 6:20. Nibe ni imole lati ara agbelebu Kalfari ti n tan jade. Nibe ni a ti le ni oye ti o ye koro si nipa ohun ijinle irapada. Orun pari igbala eniyan pelu ohun ti a ko le diye le; irubo ti a se dogba pelu ohun ti ofin Olorun ti a telaju n beere fun. Jesu ti si ona ti o lo si ite Baba sile, ati nipase ibalaja Re ife okan tooto gbogbo eni ti o ba wa si odo Re ninu igbagbo ni a o gbe wa siwaju Olorun.

“Eni ti o ba bo ese re mole ki yoo se rere: sugbon eniken ti o ba jewo ti o si ko won sile yoo ri aanu gba.” Owe 28:13. Bi gbogbo awon ti won n fi ibaku won pamọ, ti won se awawi nitori ibaku won ba ri bi Satani ti n yo lori won, bi o ti n kegan Kristi ati awon angeli mimọ nitori iwa won, won yoo yara kankan lati jewo ese won ati lati ko won sile. Nipa ibaku ninu iwa, Satani n sise lati se akoso gbogbo iye eniyan, o si mo wipe bi a ba fẹran awon ibaku wonyi, oun yoo se aseyege. Nitori naa o n sise lati tan awon atele Kristi je pelu ogbon arekereke buburu re ki o ma baa se e se fun won lati bori. Sugbon Jesu n bebe fun won pelu owọ Re ti a sa logbe, ara Re ti a pa; O si so fun gbogbo eni ti yoo tele wipe: “Oore ofe Mi to fun o.” 2 Korintin 12:9. “E gba ajaga Mi si orun yin, ki e si kekọ latodo Mi; nitori ti Mo je olọkan tutu ati onirele ni okan: eyin yoo si ri isinmi fun okan yin. Nitori ti ajaga Mi rorun, eru Mi si fuye.” Matiu 11:29, 30. Ki eniken mase ri ibaku re gege bi eyi ti ko le wosan. Olorun yoo funni ni igbagbo ati oore ofe lati bori won.

Ni akoko yii, a n gbe ni ojo nla ti iwenumọ. Ninu isin ti aye, nigba ti olu alufa ba n se etutu fun Israeli, gbogbo won ni a fe ki won je okan won niya nipa ironupiwada ese ati irera eni sile niwaju Oluwa, ki a ma baa ge oruko won kuro laarin awon eniyan. Ni ona kan naa, gbogbo awon ti won ba fe ki oruko won o wa ninu iwe iye nilati, ninu ojo perete ti o ku ninu akoko oore ofe won, je okan won niya niwaju Olorun nipa kikaanu fun ese ati ironupiwada tooto. A nilati se ayewo okan pelu otito. Emi ainikanse ti o wopo laarin opolopo Kristeni ni a nilati ko sile. Ijakadi gbigbona wa niwaju gbogbo awon ti won ba fe teri iwa buburu ti n jijadu fun akoso ba. Ise imurasile je ohun ti olukuluku nilati se. A ko ni gbawala lelegbejegbe. Iwa mimọ ati ifokansin enikan ko ni wulo fun aini elomiran. Bi o tile je wipe gbogbo orile ede ni

yoo la idajọ koja niwaju Ọlọrun, sibẹ yoo yẹ ẹjọ olukuluku wo finifini a fi bi ẹni pe ko si ẹlomiran laye mọ. A nilati dan gbogbo eniyan wo ki a si ri wọn laini abawọn tabi ibaku tabi iru nnkan bawonni.

Awọn iṣẹlẹ ti wọn so mọ opin iṣẹ iwenumọ eṣe jẹ eyi ti o banilẹru. Awọn ohun ti o wa ninu rẹ tobi jojo. Idajọ n lẹ lẹwọ ninu ibi mimọ loke. Fun ọpọ ọdun iṣẹ yii n tẹsiwaju. Laipe—ko si ẹni ti o mọ bi o ti sunmọle to—yoo kan ẹjọ awọn alaaye. Niwaju Ọlọrun to leru igbesi aye wa yoo jade fun ayewo. Ni akoko yii ju gbogbo akoko lọ, o yẹ ki gbogbo ọkan o tẹti si iyanju Olugbala: “E maa ṣona ki ẹ si maa gbadura: nitori ti ẹyin ko mọ akoko naa.” Maku 13:33. “Nitori naa bi ẹ ko ba ṣona, Emi yoo de si yin bi ole, ẹyin ki yoo si mọ akoko ti Emi yoo de si yin.” Ifihan 3:3.

Nigba ti iṣẹ idajọ iyewewo ba pari, a yoo ṣe ipinu atubotan olukuluku fun iyè tabi fun iku. Igba oore ọfẹ yoo pari ni asiko kiun ṣaaju wiwa Oluwa ninu ikuuku awosanma. Kristi ninu Ifihan, wo akoko naa ni ojo iwaju, sọ pe: “Eni ti o ba jẹ alaiṣootọ, ki o maa jẹ alaiṣootọ niṣo: ati ẹni ti o ba jẹ alaimọ, jẹ ki o jẹ alaimọ niṣo: ati ẹni ti o ba jẹ olododo, jẹ ki o jẹ olododo niṣo: ati ẹni ti o ba jẹ mimọ, jẹ ki o jẹ mimọ niṣo. Si kiyesi, Emi n bọ kankan: ere Mi si n bẹ pẹlu Mi, lati fifun olukuluku gẹgẹ bi iṣẹ rẹ yoo ti ri.” Ifihan 22:11, 12.

Awọn olododo ati awọn eniyan buburu a ṣi wa laaye lori ilẹ aye pẹlu ara kiku wọn—awọn eniyan a maa gbìn, wọn a maa kọle, wọn a maa jẹ wọn a si maa mu, ti gbogbo wọn ko ni mọ wipe a ti ṣe idajọ ikeyin ti a ko le yipada ninu ibi mimọ loke. Ki ikun omi to wa, leyin ti Noah wọ inu ọkọ, Ọlọrun ti i mọ inu ile, O si ti awọn alaiwabiọlọrun mọ ita; sugbọn fun ojo meje awọn eniyan, laimọ wipe a ti fi edidi di iparun wọn, tẹsiwaju ninu igbesi aye aibikita ati faaji wọn, wọn n kẹgan ikilọ idajọ ti n bọ. Olugbala sọ wipe, “Bẹẹ gẹgẹ ni wiwa Omọ eniyan yoo ri.” Matiu 24:39. Ni idakejẹ, lafiyesi gẹgẹ bi ole ọganjo, bẹẹ ni akoko ipinu ti yoo fi edidi di atubotan gbogbo eniyan yoo de, ti ipe aanu ko ni kọ si awọn eniyan ti wọn jẹbi mọ.

“Nitori naa ẹ maa ṣona: ...ki o ma baa wa lojiji ki o baa yin pe ẹ n sun.” Maku 13:35, 36. Ipo awọn ti wọn ba kaare ni siṣona, ti wọn si yiju si onfa aye a buru jojo. Nigba ti awọn oniṣowo ba gbagbe ara wọn sinu wiwa èrè, nigba ti olufẹ faaji n wona lati tẹ ara rẹ lorun, nigba ti omobinrin oṣo ara ba n to ohun oṣo rẹ—o le jẹ akoko kan naa ni Onidajọ gbogbo aye yoo kede gbolohun pe: ” A ti wọn ọ ninu oṣuwon, iwọ ko si to.” Danieli 5:27.

Ori 29 – Ipilẹṣẹ Iwa Buburu

Si ọpọlọpọ eniyan ibere ẹṣe ati idi fun wiwa re je orisun iporuuru okan nla. Won ri ise ibi, pelu ayorisi re ti o banileru—wahala ati isodahoro, won wa n beere bawo ni gbogbo eyi se le maa sele labe isakoso Eni ti O po ni ogbon ati agbara ati ife. Eyi je ohun ijinle ti won ko le salaye. Ninu ainidaniloju ati iyemeji won, oju won fo si otito ti o han kedere ninu oro Olorun ti o se pataki fun igbala. Awon kan wa, ninu iwadi won nipa bi ese se wa, ti won se akitiyan lati wo inu ohun ti Olorun ko fihan; nitori naa won ko ri idahun si isoro won; awon ti won ni emi iyemeji ati awawi eke ri eyi gege bi idi lati ko oro Iwe Mimọ silẹ. Awon miran ewe, won baku lati ni oye kikun nipa isoro nla ti ibi, nitori pe asa ati isi Bibeli tumo ti sokunkun bo ikoni Bibeli nipa iwa Olorun, bi ijoba Re ti ri, ati iwuwasi Re ni didoju ko ese.

Ko se e se lati se alaye ibere ẹṣe ni ona lati funni ni idi fun bi o se wa. Sibe, a le ni oye ti o to nipa ibere ati opin ese lati le se afihan ni kikun ododo ati aanu Olorun ninu gbogbo isesi Re si ibi. Ko si ohun ti a koni yekeyeke ninu Iwe Mimọ ju eyi pe Olorun ko ni O mu ese wa; wipe ko sa dede fa owọ oore ofe Re seyin, ko si ibaku ninu isejoba Olorun, ti o wa fa isote. Ese je ohun ti o farahan laipe yii, ti a ko si le se alaye wiwa re. O je ijinle, ti a ko le salaye; lati se awawi fun tumo si wipe a n gbeja re. Bi a ba ri awawi fun, tabi bi a ba ri idi ti o fi ye ki o wa, ko ni je ese mo. Alaye kan soṣo ti a le se nipa re ni eyi ti a funni ninu oro Olorun; o je “riru ofin;” o je ifihan ero ti o n woya ija pelu ofin ife nla eyi ti i se ipile ijoba Olorun.

Ki iwa ibi to wole, alaafia ati ayọ wa ni gbogbo agbala aye. Ohun gbogbo wa ni irepo pelu ife Eleda. Ife fun Olorun ni o ga ju, ife fun enikeji si wa ni aisi ojuṣaju. Kristi, Oro naa, Omo bibi kan soṣo Baba, je okan pelu Baba ayeraye,—okan ninu iwalaaye, ninu iwa, ati ninu ero—enikan soṣo ninu gbogbo agbalaaye ti O le mo gbogbo imoran ati erongba Olorun. Baba da gbogbo eḍa orun nipase Kristi. “Nipase Re ni a da ohun gbogbo, ti o wa ni orun, ...ibaaṣe ite, tabi agbara ijoba, tabi ijoba oju orun, tabi agbara” (Kolose 1:16); gbogbo orun si n josin Kristi ati Baba bakan naa.

Ofin ife ni o je ipile ijoba Olorun, idunnu gbogbo awon ohun ti a da duro lori igboran pipe si ipile nla ododo re. Olorun fe ise ife lati odo gbogbo iseda Re—igboran ti o wa latari imoriri iwa Re. Ko ni inu didun si fifi ipa muni se igboran, O si fun gbogbo eniyan ni ominira lati se ipinu, ki won ba a le sin In gege bi okan won ti yan.

Sugbon enikan wa ti o yan lati si ominira yii lo. Ese bere pelu eni naa, ti o tele Kristi, o je eni ti Olorun bu ola fun julọ, o si ni agbara ati ogo julọ laarin awon olugbe orun. Saaju isubu re, Lusifa je akoko ninu awon kerubu ti n bo, o je mimọ ko si ni abawon. “Bayii ni Oluwa Olorun wi; Iwo fi edidi di iye naa, o kun fun ogbon, o si pe ni ewa. Iwo ti wa ni Edeni ogba Olorun; gbogbo okuta iyebiye ni ibora re...Iwo ni Kerubu ti a yan ti n bo; Emi si ti se o be; iwo wa ni oke mimọ Olorun; iwo rin soke rin sodo laarin okuta ina. Iwo pe ni ona re lati ojo ti a ti da o, titi ti a fi ri aisedeede ninu re.” Isikieli 28:12—15.

Lusifa i ba si maa ri oju rere Olurun, ti gbogbo awon angeli i ba si fẹran re ti won i ba si bowo fun, ti oun i ba si maa lo agbara giga re lati bukun awon eniyan ati lati fi ogo fun Eleda re. Sugbon woli naa so pe, “Okan re gbe ga nitori ewa re, iwọ ti ba ogbon re je nitori didan re.” Ese 17. Didie, Lusifa gba emi igberaga laaye. “Iwo gbe okan re ga bi okan Olurun.” “Iwo ti so wipe, ...emi yoo goke koja ikuuku awosanma; emi yoo dabi Eni Giga Julọ.” Ese 6; Aisaya 14:13, 14. Dipo ki o je ki Olurun o ga julọ ninu ife ati igboran awon eda, ife Lusifa ni lati gba ise ati ijosin won fun ara re. O se ojokokoro si ola ti Baba ayeraye fun Omọ Re, omọ alade awon angeli gbero lati ni agbara ti o to si Kristi nikan sošo.

Gbogbo orun ni o yo lati fi ogo Eleda ati iyin Re han. Nigba ti a ba bu ola fun Olurun bayii, alaafi ati idunnu yoo wa. Sugbon ohun orin ti ko bojumu wa ba orin awon angeli je bayi. Ise ati igbe ara eni ga, ti o yato si erongba Olurun ta ero ibi ji ninu awon eni ti o je wipe ogo Olurun ni o ga ju ninu okan won. Igbimo orun be Lusifa. Omọ Olurun se alaye titobi, didara ati ododo Eleda, ati bi ofi Re ti je mimọ to ti ko si se e yipada. Olurun funra Re ni o fi idi eto orun lele, ni yiyago kuro ninu re, Lusifa a kegan Eleda re, yoo si ko iparun ba ara Re. Sugbon ikilo ti a se ninu ife ati aanu tile n ru emi atako soke ni. Lusifa je ki emi owu si Kristi o gba isakoso, o wa tubo n se okan re le si.

Igberaga ninu ogo re mu ife fun isakoso wa. Lusifa ko ri ola giga ti a fifungege bi ebun Olurun, ko si je ki o fi imoore re han si Eleda. O sogo ninu didan re, o si fe lati dogba pelu Olurun. Gbogbo ogun orun fẹran re won si bowo fun. Inu awon angeli n dun lati jise fun, a si fi ogbon ati ogo wo o ni aso ju gbogbo won lo. Sibe Omọ Olurun ni a mogege bi Alayeluwa orun, okan ni agbara ati ase pelu Baba. Ninu gbogbo erongba Olurun, Kristi maa n wa nibe, sugbon a ko gba Lusifa laaye lati wo inu erongba Olurun. Angeli alagbara yii beere, “Bawo ni Kristi se le jo oga? Kilode ti a fi n bowo fun ju Lusifa lo?”

O fi ipo re niwaju Olurun sile, Lusifa jade lo lati tan emi ainiteloran ka laarin awon angeli. O sise ni ona ikoko ti o lagbara, fun igba die o fi erongba re ni pato pamọ labe irisi wipe oun n bowo fun Olurun, o se akitiyan lati ru emi ainiteloran soke nipa ofin ti o n se akoso awon olugbe orun, o n so wipe won din ominira won ku ni ainidi. O so wipe awon angeli le se igboran si ife okan won niwon igba ti o se wipe won je mimọ. O wa lati ri ikaanu fun ara re nipa fifihan pe Olurun ko se ododo pelu oun nipa fifi ola ti o ga julọ fun Kristi. O so wipe ni gbigbero lati ni agbara ati ola ti o po si, ki i se ero oun ni lati gbe ara oun ga, sugbon lati le fun gbogbo awon olugbe orun ni ominira, nipase eyi, won a le ni igbesi aye ti o ga si.

Olurun ninu aanu Re fi ara da Lusifa fun igba pipe. Ki i se logan ti o koko gba emi ainiteloran laaye, tabi nigba ti o gbe ero iro re kale niwaju awon angeli ti won je olooto ni a yo kuro ninu ipo giga re. Fun igba die a fi aaye gba a ni orun. Lati igbadegba ni a seleri idariji fun bi o ba ronupiwada ti o si se igboran. Iru akitiyan bayi ti ife ati ogbon ayeraye le se ni a lo lati fi ibi ti o ti se asise ye. Ko si emi ainiteloran ni orun tele ri. Lusifa funra re ko koko ri ibi ti oun n lo; ko ni oye ohun ti ero okan re je nitooto. Sugbon bi a ti fi han wipe ko si idi fun ainiteloran re, Lusifa ri wipe oun se asise, wipe ohun ti Olurun so je otito, ati wipe oun nilati so eyi niwaju gbogbo orun. Bi o ba se eyi ni, i ba ti gba ara re ati opolopo awon angeli la. Ni

akoko yii, koi ti i sọ igbọran rẹ si Ọlọrun nu patapata. Bi o tilẹ jẹ wipe o ti fi ipo rẹ silẹ gẹgẹ bi kerubu ti n bọ, sibẹ bi o ba jẹ wipe o fẹ lati pada si ọdọ Ọlọrun, ki o gba oḡbọn Èlẹda, ki o si jẹ ki ipo ti a fun oun ninu eto nla Ọlọrun o tẹ oun lọrun, a ba da pada sinu ipo rẹ. Şugbọn igberaga ko jẹ ki o tẹriba. O fi agidi gbeja ero rẹ, o sọ wipe oun ko nilo ironupiwada, o wa jowo ara rẹ silẹ ni kikun fun ijakadi nla, ni atako si Èlẹda rẹ.

Gbogbo agbara ọpolọ giga rẹ ni o wa n lo lati se işe itanjẹ, lati le ri ikaanu awọn angẹli ti wọn wa labẹ akoso rẹ. O lo pípẹ tí Kristi pe e lati ki i nilọ ati lati gba a niyanju fun ètẹ ọlọtẹ rẹ. Satani sọ fun awọn ti ifẹ wọn fun jẹ ki wọn sunmọ julọ wipe a ko se idajọ oun daradara, wipe a ko bọwọ fun ipo oun ati wipe a fẹ din ominira oun ku. Lati ibi gbigbe ọrọ kalẹ ni ọna ti ko tọ, o de ibi itanjẹ ati pipa irọ ojukoju, nipa fifi ẹsun kan Ọmọ Ọlọrun wipe o ti pete lati doju ti oun niwaju awọn olugbe ọrun. O wa ọna lati wa ija eke laarin oun ati awọn angẹli ti wọn se otitọ. Gbogbo awọn ti ko le tanjẹ ki o si mu wọn wa si ọdọ rẹ ni kikun ni o fi ẹsun kan wipe wọn ko kọbi ara si alaafi awọn olugbe ọrun. O fi ẹsun işe ti o n se gan kan awọn ti wọn jẹ olooto si Ọlọrun. Lati le mu ki ẹsun ti o fi kan Ọlọrun nipa aishododo si o duro, o bere si ni i se afi ọrọ ati işesi Èlẹda ni ọna ti ko tọ. Iwa rẹ ni lati damu awọn angẹli pelu ọrọ arekereke nipa erongba Ọlọrun. Gbogbo ohun ti o han kedere ni o sọ di ohun ijinlẹ, nipa oḡbọn arekereke, o mu wọn se iyemeji si ọrọ Jehofa ti o han kedere. Ipo giga rẹ, pelu bi o ti sunmọ işejoba Ọlọrun to, fun ọrọ rẹ lokun, ọpolọpo si fẹ lati darapo mọ ninu işotẹ rẹ si aşe Ọlọrun.

Ọlọrun ninu oḡbọn Rẹ fi aaye gba Satani lati teşiwaju ninu işe rẹ, titi ti ẹmi ainitẹlọrun fi fi ara han di işotẹ nla. O se pataki ki eto rẹ o dagbasoke daradara, ki ohun ti wọn jẹ gan an ati ibi ti wọn yoo jasi le farahan fun gbogbo wọn. A gbe Lusifa ga pupopupo gẹgẹ bi kerubu ti n bo; awọn olugbe ọrun fẹran rẹ jojo, agbara rẹ lori wọn si pọ. Ki i se awọn olugbe ọrun nikan ni wọn wa ninu işoba Ọlọrun, bikose ati ti awọn aye ti O da pelu; Satani ro wipe bi oun ba le ko awọn angẹli ọrun si ọdọ oun lati şotẹ, oun le ko awọn aye yoku pelu. O fi arekereke ro eyi ti o kan an ninu ọrọ naa, nipa lilo oḡbọn ewe ati irọ lati ri ohun ti o fẹ. Agbara rẹ lati tannijẹ pọ pupọ, ati nipa fifi aşo eke bo ara rẹ o ni anfani. Ani awọn angẹli ti wọn şegbọran ko ni oye kikun nipa iwa rẹ tabi ri ibi ti işe rẹ n lọ.

A bu ọla fun Satani pupopupo, gbogbo işesi rẹ ni o fi juuju bo loju, ti o fi jẹ wipe o nira lati sọ fun awọn angẹli ohun ti işe rẹ jẹ ni tooto. Ayafi ti o ba dagba daradara, eşe ko ni farahan ni iwa buburu ti o jẹ. Titi di akoko yii, ko ni aaye ninu aye ti Ọlọrun da, awọn ẹda mimọ ko si ni oye bi o ti ri ati bi o ti buru to. Wọn ko le mọ ayọrisi buburu ti yoo jade latari kikọ ofi Ọlọrun silẹ. Ni akoko, Satani fi işe rẹ pamọ sabẹ ifarahan wipe oun n se igbọran si Ọlọrun. O sọ wipe oun n wa lati bu ọla fun Ọlọrun, lati fi idi işoba Rẹ mule, ati lati wa rere gbogbo awọn olugbe ọrun. Nigba ti o n gbin ainitẹlọrun sinu okan awọn angẹli ti wọn wa labẹ rẹ pelu oḡbọn arekereke, o mu ki o han wipe oun n fẹ mu ainitẹlọrun kuro. Nigba ti o sọ wipe ki a yi eto ati ofi işoba Ọlọrun pada, o sọ ọ labẹ ifarahan wipe o se pataki lati le jẹ ki işokan o wa ni ọrun.

Ni didoju kọ eşe, ododo ati otitọ nikan ni Ọlọrun le lo. Satani le lo ohun ti Ọlọrun ko le lo—irọ ati ẹtan. O n wa lati fi ọrọ Ọlọrun han ni ọna eke, o si se afi eto işoba Rẹ ni ọna ti ko tọ niwaju awọn angẹli, o n sọ wipe Ọlọrun ko se daradara ni şişe ofi ati ilana fun awọn

olugbe ọrun; wipe ni fi ki awọn ẹda Rẹ o tẹriba, ki wọn si ẹ igbọran, O n wa lati gbe ara Rẹ ga lasan ni. Nitori naa a nilati fi niwaju awọn olugbe ọrun ati awọn aye yoku wipe ijọba Ọlọrun jẹ eyi ti o tona, ofi Rẹ si pe. Satani jẹ ki o dabi ẹnipe oun funra oun n fẹ rere agbala aye. Iwa tootọ afi si ati afojusun rẹ gan an nilati yé gbogbo wọn. O nilati ni akoko lati fi iwa rẹ han nipa iṣẹ buburu rẹ.

Satani di aisirepọ ti iwa rẹ fa ni ọrun le ofin ati iṣejọba Ọlọrun lori. O sọ pe gbogbo iwa buburu ti n ṣẹlẹ waye nitori iṣejọba Ọlọrun. O sọ pe afojusun oun ni lati tun aṣẹ Jehofa ẹ. Nitori naa o ẹ pataki ki o fi ọrọ rẹ han, ki o si fi ayọrisi iru atunṣe ti o fẹ ẹ ninu ofin Ọlọrun han. Iṣẹ rẹ nilati da a lẹbi. Satani kọkọ sọ wipe ki i ẹ wipe oun n ṣotẹ. Gbogbo agbaye ni yoo ri ti a o fi opurọ naa han.

Ani nigba ti a ẹ ipinu wipe ko le duro ni ọrun mọ, Ọgbọn Ayeraye ko pa Satani run. Niwọn igba ti o jẹ wipe iṣẹ ifẹ nikan ni o le jẹ itẹwogba lẹwọ Ọlọrun, igbọran awọn ẹda Rẹ nilati duro lori igbagbo wọn ninu iṣotitọ ati aanu Rẹ. Nitori ti awọn olugbe ọrun ati aye yoku koi ti i ṣetan lati mọ ohun ti ẹṣẹ jẹ tabi ayọrisi rẹ, wọn ko le ri ododo ati aanu Ọlọrun ninu pipa Satani run. Bi o ba ẹ wipe logan ni a pa run ni, wọn i ba maa sin Ọlọrun lati inu ibẹru dipo ifẹ. A ba ma le pa ipa atannijẹ naa run patapata, bẹ ẹ si ni a ba ma le ká iṣẹ ẹmi iṣotẹ kuro nilẹ patapata. A nilati jẹ ki iwa ibi o dagba daradara, ki gbogbo ẹda le ri awọn ẹsun ti o fi kan iṣejọba Ọlọrun ni bi wọn ti ri gan, ki ododo ati aanu Ọlọrun ati iwatiti lae ofin rẹ le wa ni airiwisi titi lae.

Iṣotẹ Satani yoo jẹ ẹkọ fun gbogbo agbaye lati irandiran ẹri titi lae si iwa ati ayọrisi buburu ẹṣẹ. Iṣowọṣẹjọ Satani, ipa rẹ lori eniyan ati angẹli yoo fihan ohun ti yoo jẹ eso kikọ aṣẹ Ọlọrun silẹ. Yoo jẹ ẹri wipe a so iṣedeede awọn ẹda Ọlọrun pọ pẹlu iṣejọba ati ofin Rẹ. Bayi itan ifarahan buburu iṣotẹ yoo jẹ aabo ayeraye fun gbogbo awọn ẹda mimọ, lati mase jẹ ki a tan wọn jẹ nipa iwa ẹṣẹ lati gba wọn kuro ninu didẹṣẹ ati jijiya rẹ.

Titi di opin ijakadi naa ni ọrun, afipa-gba-ohun-ti-ko-to-si naa si tẹsiwaju lati da ara rẹ lare. Nigba ti a ẹ ikede wipe a o le oun pẹlu awọn abanikẹdun rẹ kuro ni ibi igbadun, nigba naa ni aṣaju iṣotẹ naa fi igboya fi irira rẹ si ofin Eḷẹda han. O ẹ atunṣọ ọrọ rẹ wipe awọn angẹli ko nilo akoso, ṣugbọn ki a fi wọn silẹ lati tẹle ero ọkan wọn, eyi ti yoo tọ wọn sọna rere lojokojo. O kọ aṣẹ Ọlọrun silẹ geṣe bi ihamọ fun ominira wọn o si wipe afojusun oun ni lati ri wipe a pa ofin rẹ; wipe ni gbigba wọn kuro ninu ihamọ rẹ, ogun ọrun a bẹrẹ igbesi aye ti o ga ti o si logo julọ.

Pẹlu ohun kan, Satani ati ogun rẹ da Kristi lẹbi patapata fun iṣotẹ wọn, wọn n sọ wipe ti o ba jẹ wipe a ko ba wọn wi ni, wọn ki ba ti ṣotẹ. Pẹlu agidi ati orikunkun ninu aigbọran wọn, wọn n ṣa ipa asan lati bi ijọba Ọlọrun wo, sibẹ wọn n sọ pẹlu ọrọ odi wipe wọn jẹ alaileṣẹ ti n jiya lẹwọ agbara aninilara, leyin-ọrẹyin, aṣotẹ nla naa ati awọn ti n ba kaanu kuro ni ọrun.

Iru ẹmi kan naa ti o fa iṣotẹ ni ọrun ẹi n fa iṣotẹ ni aye. Satani n lo iru ete kan naa ti o lo pẹlu awọn angẹli pẹlu awọn eniyan. Ẹmi rẹ ni o wa n gbe inu awọn ọmọ alaigbọran. Geṣe bi i tire wọn n wa lati wo aala ti ofi Ọlọrun pa lulẹ ki wọn si ẹ ileri ominira fun eniyan nipa riru

awọn ilana rẹ. Biba ẹṣẹ wi ẹi n fa iru ẹmi ikorira ati atako kan naa. Nigba ti iṣẹ iranṣẹ ikilọ Ọlọrun ba wọ inu ọkan eniyan lọ, Satani a dari eniyan lati da ara wọn lare ki wọn si wa ikaanu awọn yoku ninu iwa ẹṣẹ wọn. Dipo ki wọn ẹ atunṣe aṣiṣe wọn, wọn a binu si ẹni ti o ba wọn wi, a fi bi ẹnipe oun nikan ṣoṣo ni o fa wahala. Lati akoko Abeli olododo titi di akoko wa ni a ti n fi iru ẹmi kan naa han si awọn ti n ba ẹṣẹ wi.

Nipa ṣiṣe ifihan iwa Ọlọrun, geṣe bi o ti ẹ ni ọrun, ti o n jẹ ki a ri I geṣe bi ẹni lile ati onroro, Satani mu ki eniyan o deṣe. Pẹlu aṣeyeye yii, o ṣo wipe ikilọ Ọlọrun ti ko tọ ni o fa iṣubu eniyan, geṣe bi o ti fa iṣote oun.

Ṣugbọn Ẹni Ailopin funra Rẹ kede iwa ara Rẹ: “Oluwa Ọlọrun, alaanu ati oloore ọfe, onipamọra, ti o kun fun oore ati otitọ, ti o n pa aanu mo fun egbeṣeṣe, ti o n dari aṣedede ji ati irekoja ati ẹṣe, ti ki yoo si jẹ ki ẹlẹbi o lọ laiṣi.” Eksodu 34:6, 7.

Ni lile Satani kuro ni ọrun, Ọlọrun kede ododo Rẹ, o si daabo bo ọwọ itẹ Rẹ. Ṣugbọn nigba ti eniyan ẹ nipa ṣiṣe igbọran si itanjẹ ẹmi iyapa, Ọlọrun fi ẹri ifẹ Rẹ han nipa fifi Ọmọ bibi Rẹ kan ṣoṣo silẹ lati ku fun iran ti o baku. Ninu iwenumọ ẹṣẹ, a fi iwa Ọlọrun han. Ọrọ nla lati ori agbelebu n fihan gbogbo agbaye wipe a ko le dẹbi iwa ẹṣẹ ti Lusifa yan ru iṣejoba Ọlọrun.

Ninu ijakadi laarin Kristi ati Satani, ni akoko iṣẹ iranṣẹ Kristi laye, a fi iwa atannijẹ nla ni han. Ko si ohun ti o le mu ifẹ Satani kuro ni ọkan awọn angeli ni ọrun ati gbogbo agbaye to ṣegbọran bii ogun buburu ti o gbe ko Olugbala araye. Ọrọ odi onigboya rẹ ti o ṣo wipe ki Kristi o jọsin oun, igboya ikugbu rẹ ni gbigbe lọ si ori oke ati sonso tẹmpili, ero arankan ti o farahan ni rirọ O ki O bẹ silẹ lati ori oke giga naa, arankan tí kò sùn, ti o n dọdọ Rẹ lati ibi kan de ikeji, ti o ru ọkan awọn alufa ati awọn eniyan soke lati kọ ifẹ Rẹ silẹ, ati nikẹyin lati kigbe, “Kan An mo agbelebu! Kan An mo agbelebu!”—gbogbo iwonyi ni o jẹ iyalenu fun gbogbo agbaye ti o si bi wọn ninu.

Satani ni o fa ki araye o kọ Kristi silẹ. Ọmọ alade iwa buburu lo gbogbo agbara ati alumọkoroṣi rẹ lati pa Jesu run nitori ti o ri wipe aanu ati ifẹ Olugbala, iyọnu ati iṣe jẹjẹ ikaanu Rẹ, n fi iwa Ọlọrun han araye. Satani jijadu fun gbogbo ọrọ ti Ọmọ Ọlọrun ṣo, o si lo awọn eniyan geṣe bi aṣoju rẹ lati mu ki igbesi aye Jesu o kun fun iṣiṣe ati ibanujẹ. Ayinike ati ẹtan eyi ti o fẹ fi di iṣẹ Kristi lẹwọ, ikorira ti awọn ọmọ alaigbọran fihan, ẹsun buburu ti o fi kan Ẹni ti igbesi aye Rẹ jẹ kiki da ohun rere ti a kò rírí, gbogbo wọn wá lati inu ifẹ jijinlẹ lati gbẹsan. Iná ilara ati arankan ti ko tete jade, ikorira ati igbẹsan, tu jade si Ọmọ Ọlọrun lori Kalfari, nigba ti gbogbo ọrun n wo iṣelẹ naa pẹlu ibẹru ati idakẹrọ.

Nigba ti irubọ nla naa pari, Kristi goke lọ si ọrun, ko gba ijọsin awọn angeli titi ti O fi bẹbẹ wipe: “Emi fẹ ki awọn ti Iwọ fifun Mi wa pẹlu Mi, nibi ti Mo ba wa.” Johanu 17:24. Nigba naa pẹlu ifẹ ati agbara ti a ko le fẹnuṣo ni idahun fi jade wa lati ori itẹ Baba: “Jẹ ki gbogbo awọn angeli Ọlọrun jọsin fun.” Heberu 1:6. Ko si abawọn kankan lara Jesu. Irẹsilẹ Rẹ pari, irubọ Rẹ pari, a fun ni orukọ kan ti o ju gbogbo orukọ lọ.

Bayi ẹbi Satani duro gboin laisi awawi. O ti fi iwa bi o ti jẹ han gẹgẹ bi onirọ ati apaniyan. A ri i wipe iru ẹmi kan naa ti o fi ẹ akoso awon ọmọ eniyan, ti won wa labẹ agbara rẹ, ni i ba lo bi a ba gba a laaye lati ẹ akoso awon olugbe ọrun. O ti sọ wipe riru ofin Ọlọrun yoo mu ominira ati igbega wa; sugbon a ri wipe o yori si igbekun ati irẹsilẹ.

Esun iro ti Satani fi kan iwa ati iṣejoba Ọlọrun farahan bi won ti ri gan an. O ti fi esun kan Ọlọrun wipe O n wa ọna lati gbe ara Rẹ ga lasan ni nipa bibeere fun iṣosin ati igboran lati ọdọ awon ẹda Rẹ, o si wipe nigba ti Ẹlẹda n beere fun iṣera-ẹni lati ọdọ gbogbo awon yoku, Oun funra Rẹ ko wuwa iṣera-ẹni bẹẹ ni ko fi ohunkohun silẹ. Ni bayii ti a ti ri wipe Alasẹ gbogbo agbaye ti ẹ irubọ ti o ga julọ ti ifẹ le ẹ fun igbala iran ti o baku; nitori “Ọlọrun wa ninu Kristi, O n ba araye laja pelu ara Rẹ.” 2 Kọrintin 5:19. A tun ri pelu wipe nigba ti Lusifa ṣilekun fun atiwole ẹṣe nipasẹ ifẹ rẹ fun ọla ati iṣakoso, Kristi rẹ ara Rẹ silẹ lati le pa ẹṣe run, O si ẹ igboran de oju iku.

Ọlọrun fi ikorira Rẹ han si iwa iṣotẹ. Gbogbo ọrun ri wipe a fi ododo Rẹ han ni dida Satani lẹbi ati ni rira eniyan pada. Lusifa ti sọ wipe bi a ko ba le yi ofin Ọlọrun pada, a ko ni le mu ijiya rẹ kuro pelu, gbogbo arufin ni a gbodo di lona lati ri oju rere Ẹlẹda titi lae. O ti sọ wipe iran ti o ẹ ti koja eyi ti a le rapada, nitori naa won jẹ ẹran ije ti o to si oun. Sugbon iku Kristi jẹ itilẹyin fun eniyan, eyi ti a ko le bi lulẹ. Ijiya ofin ṣubu le Ẹni ti O ba Ọlọrun dogba lori, eniyan si ni ominira lati gba ododo Kristi ati, pelu igbe aye ironupiwada ati irẹsilẹ lati ẹgun, bi Ọmọ Ọlọrun ti ẹgun, lori agbara Satani. Bayi ni Ọlọrun ẹ jẹ olododo ti O tun jẹ Ẹni ti o da gbogbo ẹni ti o gbagbo ninu Jesu lare.

Sugbon ki i ẹ nitori irapada eniyan nikan ni Kristi ẹ wa si aye lati jiya ati lati ku. O wa lati “gbe ofin ga” ati lati “bu iyin fun.” Ki i ẹ ki awon olugbe aye yii le ri ofin gẹgẹ bi o ti yẹ ki won ri nikan; sugbon lati fihan awon aye yoku ni gbogbo agbala aye wipe ofin Ọlọrun ko le yipada. Bi o ba ẹ wipe a le kọ ọrọ Rẹ silẹ ni, ki ba ti nilo ki Ọmọ Ọlọrun O fi ẹmi Rẹ lele lati ẹ etutu fun titẹ ẹ loju. Iku Kristi fihan wipe o duro titi lae. Ati irubọ ti ifẹ mu ki Baba ati Ọmọ o ẹ, ki a baa le ra ẹṣe pada, fihan gbogbo agbaye—ohun ti eto iwenumọ nikansoso to lati ẹ—wipe ododo ati aanu ni ipilẹ ofin ati iṣejoba Ọlọrun.

Ninu idajo ikeyin a o ri wipe ko si idi ti o fi yẹ ki ẹṣe o wa. Nigba ti Onidajo gbogbo aye a bere lowo Satani, “Kilode ti o fi ṣotẹ si Mi, ti o si ji awon ọmọ ijoba Mi?” Ipilẹṣe ibi ko ni ri awawi kan ẹ. Gbogbo ẹnu ni yoo dake, ti gbogbo ogun iṣotẹ a si wa ni airiwi.

Agbelebu Kalfari, nigba ti o n sọ wipe ofin Ọlọrun wa titi lae, o kede fun gbogbo agbaye wipe iku ni ere ẹṣe. Ninu igbe ikeyin Olugbala, “O pari,” a lu agogo iku Satani. Nigba naa ni a ẹ ipinu lori ijakadi nla ti o ti wa fun ojọ pipe, ti o si daniloju wipe a o pa iwa buburu run niken. Ọmọ Ọlọrun la inu iboji koja, ki “O le tipasẹ iku pa ẹni ti o ni agbara iku run, eyi ti i ẹ ẹṣu.” Heberu 2:14. Ifẹ Lusifa fun igbega ni o jẹ ki o sọ wipe: “Emi yoo gbe itẹ mi ga ju irawo Ọlọrun lo: ...Emi yoo dabi Ẹni Giga julọ.” Ọlọrun sọ wipe: “Emi yoo sọ o di eeru lori ilẹ aye, ...iwọ ki yoo si sí mọ titi lae.” Aisaya 14:13, 14; Isikieli 28:18, 19. Nigba ti “ojọ naa ba de, ti yoo jo bi ina ileru; ...gbogbo agberaga, bẹni ati gbogbo awon ti won wuwa ibi, yoo

dabi ageku koriko: ọjọ naa n bọ wa ti yoo jo wọn run, ni Oluwa awọn ọmọ ogun wi, ti ki yoo si fi gbogbo tabi ẹka wọn silẹ.” Malaki 4:1

Gbogbo agbala aye ni yoo ẹlẹri si iwa ati ayọrisi ẹẹ. Iparun rẹ patapata, eyi ti i ba ba awọn angẹli lẹru, ti ko si ni bu ọla fun Ọlọrun ni ibẹrẹ, yoo wa da ifẹ Rẹ lare yoo si fi idi ọla Rẹ mulẹ laarin gbogbo awọn ti wọn fẹ lati ẹ ifẹ Rẹ, ati awọn ti ofin Rẹ wa ninu ọkan wọn. Iwa buburu ki yoo si farahan mọ. Ọrọ Ọlọrun sọ wipe: “Ijiya ki yoo dide lẹẹkeji.” Nahumi 1:9. Ofin Ọlọrun ti Satani kẹgan gege bi ajaga inira ni a o bọwọ fun bi ofin ominira. Ẹda ti a ti danwo ti o si ti yege ko tun ni yipada kuro ninu igbọran si Ẹni ti a fi iwa Rẹ han ni kikun niwaju wọn gege bi ifẹ ti a ko ri idi rẹ ati ọgbọn ailopin.

Ori 30 – Ikorira lati Apaadi

Emi yoo si fi ọta si aarin iwo ati obinrin naa, ati si aarin iru ọmọ rẹ ati iru ọmọ rẹ; yoo pa ọ ni ori, iwa yoo si pa ni gigise.” Jẹnẹsisi 3:15. Idajo ti Ọlọrun ẹ fun Satani leyin iṣubu eniyan jẹ asọtẹlẹ pẹlu, ti o yi gbogbo akoko po titi de opin akoko ti o si ẹ awojiji fun ijakadi nla ti yoo kan gbogbo ẹni ti yoo gbe ni ori ile aye.

Ọlọrun sọ pe: “Emi yoo fi ọta.” Iṣota yii ki i ẹ eyi ti a dani mo. Nigba ti eniyan ẹ si ofi Ọlọrun, iṣeda rẹ da ibi, o wa ni iṣokan, ki i ẹ iṣota, pẹlu Satani. Ko si iṣota kankan laarin ẹlẹṣe ati olupileṣe ẹṣe. Awọn mejeeji ni wọn ti di ẹni buburu nipasẹ iyapa. Ẹni iyapa ni ko ni sinmi ayafi igba ti o ba ri ikaanu ati iranlọwọ nipa mimu ki awọn eniyan o tẹle apẹrẹ rẹ. Fun idi eyi awọn angẹli ti wọn ṣubu ati awọn eniyan buburu wa ni iṣokan pẹlu ibasẹpo ti o lagbara. Bi ki i ba n ẹ wipe Ọlọrun da a duro ni ọna pataki ni, Satani ati eniyan i ba wa ni iṣokan lati tako Ọrun; dipo ki a fẹ lati korira Satani, gbogbo idile eniyan i ba wa ni iṣokan lati tako Ọlọrun.

Satani tan eniyan jẹ lati dẹṣe, gẹgẹ bi o ti mu ki awọn angẹli o sọtẹ, ki o baa le ri ifowosowopo wọn ninu ijakadi rẹ pẹlu ọrun. Ko si ede aiyede laarin oun ati awọn angẹli ti wọn ṣubu nipa ikorira wọn fun Kristi; bi o tilẹ jẹ wipe lori gbogbo awọn ohun yoku ede wọn ko yera, wọn fowosowopo gidigidi ni titako aṣe alakoso gbogbo aye. Ṣugbọn nigba ti Satani gbọ ti a kede wipe iṣota yoo wa laarin oun ati obinrin naa, laarin iru ọmọ rẹ ati iru ọmọ rẹ, o mo wipe a ti da akitiyan oun lati ba irisi eniyan jẹ duro; nipasẹ ọna kan, a yoo fun eniyan lokun lati doju ija kọ agbara oun.

Ikorira Satani ru si iran eniyan nitori pe, nipasẹ Kristi, wọn jẹ afojusun ifẹ ati aanu Ọlọrun. O fẹ lati ba eto Ọlọrun fun irapada eniyan jẹ, lati ko abuku ba Ọlọrun, nipa biba iṣe ọwọ Rẹ loju jẹ ati sisọ ọ di aimọ; yoo fa ibanujẹ ni ọrun yoo si fi wahala ati iparun kun inu aye. A wa nawọ si gbogbo iwa buburu wọnyi gẹgẹ bi ayọrisi iṣe Ọlọrun ni dida eniyan.

Oore ọfẹ ti Kristi fi sinu ọkan ni o fa iṣota si Satani ninu ọkan eniyan. Laisi oore ọfẹ ti n yini pada ati agbara atunṣkanṣe yii, eniyan a tẹsiwaju lati jẹ igbekun Satani, iranṣe ti yoo ṣetan ni gbogbo igba lati tẹle aṣe rẹ. Ṣugbọn ilana tuntun ninu ọkan da ija silẹ nibi ti alaafia ti wa tẹlẹ. Agbara ti Kristi n fifunni ran eniyan lọwọ lati koju ija si onroro ati ẹni ti o fi ipa gba ohun ti ko tọ si naa. Ẹnikẹni ti a ba ri ti o ba korira ẹṣe dipo ki o fẹran rẹ, ẹnikẹni ti o ba doju ija kọ ifẹ ọkan ti n jọba ninu ti o si ṣegun rẹ ẹ afihan agbara ti o ti oke wa.

Ikorira ti o wa laarin ẹmi Kristi ati ẹmi Satani ni a fihan ni pataki julọ ninu bi araye ẹ tẹwogba Jesu. Ki i ẹ nitori pe ko ni ọrọ aye, iwuga tabi ẹwa ni iri ni o jẹ ki awọn Ju o kọ Ọ. Wọn ri wipe O ni agbara ti o niyelori ju awọn aini ti ode ara wọnyi lọ. Ṣugbọn iwa ailabawọn ati iwa mimọ Kristi ni o fa ikorira ti awọn alaiwabiọlọrun fun. Igbesi aye isẹra-ẹni Rẹ ati ifokansin alailẹṣe Rẹ jẹ ibawi atigbadegba fun awọn eniyan agberaga ati onifẹkufẹ ara. Eyi ni o fa iṣota si Ọmọ Ọlọrun. Satani ati awọn angẹli buburu sowopo mo awọn eniyan buburu. Gbogbo agbara ẹmi iyapa ni wọn sọtẹ papọ si Aṣegun fun otito.

Iru iṣọta kan naa ni a fi han si awon atele Kristi gege bi a ti fi han si Oga won. Enikeni ti o ba ri bi ese ti je irira to, ti o si doju ija ko idanwo pelu agbara lati oke wa, yoo ru ibinu Satani ati ti awon atele re soke ni dandan. Ikorira ekọ otito ti ko labawon, ati ifisesin ati inunibini si awon ti n waasu re, yoo wa niwon igba ti ese ati awon elesese ba wa. Awon atele Kristi ati iranse Satani ko le wa ni irepo. Ohun idigbolu ninu agbelebu koi tii kuro. “Gbogbo eni ti yoo gbe ni iwabiolorun ninu Kristi Jesu yoo jiya inunibini.” 2 Timoti 3:12.

Awon asaju Satani n sise loorekoore labẹ akoso re lati fi idi ase re mule ati lati ko ijoba re ni atako si ijoba Olorun. Nitori eyi won wa ona lati tan awon atele Kristi je ati lati fa won kuro ninu igboran won. Bi i ti olori won, won n se afihan Iwe Mimọ ni ona ti ko to, won si n lo lorun lati se ise won. Bi Satani ti n se akitiyan lati ko ekan ba Olorun, bee gege ni awon asaju re n sise lati saata awon eniyan Olorun. Emi ti o se iku pa Kristi n mi si awon eni buburu lati pa awon atele Re run. Gbogbo eyi ni a sotele ninu asotele akoko: “Emi yoo fi ota si aarin iwo ati obinrin naa, ati si aarin iru omọ re ati iru omọ re.” Eyi yoo tesiwaju titi di opin akoko.

Satani ko gbogbo ipa re jo, o si ju gbogbo agbara re sinu ija naa. Kilo de ti ko ri atako ti o ga? Kilo de ti awon omọ ogun Kristi fi n sun ti won ko si bikita? Nitori ti won ko ni ibasepo ti o lagbara pelu Kristi ni; nitori ti won ko ni Emi Re ni. Ese ko je irira si won, ko si ka won laya, gege bi o ti se si Oluwa won. Won ko doju ko o bi Kristi ti se, pelu igbejako ti o lagbara ti o si ni ipinu. Won ko ri bi ese ti buru jojo ti o si se ni iwa ika to, won foju si iwa ati agbara omọ alade okunkun. Iṣota kekere ni o wa fun Satani ati ise re, nitori aimokan nla ni o wa nipa agbara ati arankan re, ati bi ijakadi re pelu Kristi ati ijo Re ti po to. Nibi ni a ti tan opolopo je. Won ko mo wipe ogagun alagbara ti o n dari okan awon angeli buburu ni ota won, eni ti o n ba Kristi jagun lati mase je ki a gba okan la pelu eto ti o gbe kale regi, ati isowosise pelu ogbon. Laarin awon ti won pe ara won ni Kristeni, ani laarin awon oniwaasu iyinrere, a ki i saba n so nipa Satani, ayafi bi a ba kan menu ba a lerefe lori pepe iwaasu. Won fi oju fo awon eri fun ise re nigba gbogbo ati aseyori re da; won ko naani opolopo ikilo nipa arekereke re; o dabi enipe won je alaimokan nipa iwalaaye re.

Nigba ti awon eniyan je alaimokan nipa ete re, ota ti n so ra yii n so gbogbo irinsi won. Gbogbo abala ile ni o n fi ipa wo, ninu gbogbo adugbo wa, ninu awon ijo, ninu awon igbimo orile ede, ninu gbongan idajo, o n ko iporuuru okan bani, o n tannije, o n dannii wo, ni ibi gbogbo o n ba okan ati ara okunrin ati obinrin ati omode je, o n fo idile ka, o n gbin ikorira, ijowu, ija, iyapa, ati ipaniyan kale. O dabi enipe awon Kristeni ri awon nnkan wonyi bi enipe Olorun ti se won bee ati pe won gbodo wa.

Satani n sise ni gbogbo igba lati bori awon eniyan Olorun nipa bibi ohun ti o pin won niya pelu aye lule. A ti awon omọ Israeli atijo sinu ese nigba ti won ba wo inu ibasepo ti ko to pelu awon alaigbagbo. “Olorun aye yii ti fo awon ti ko gbagbo niye, ki imole ologo ti iyinrere Kristi, Eni ti i se aworan Olorun, ma baa tan si won.” 2 Korintin 4:4. Iranse Satani ni gbogbo awon ti ko ba pinnu lati tele Kristi je. Ife ese ati emi lati fe ati lati se awawi saba maa n wa ninu okan ti koi tii yipada. Ikorira ese, ati ipinu lati koju ija si saba maa n wa ninu okan ti a so dotun. Nigba ti Kristeni ba yan awujo awon alaiwabiolorun ati awon alaigbagbo, won

fi ara wọn silẹ fun idanwo. Satani fi ara rẹ pamọ, a si maa fi ẹtan rẹ bo wọn loju diẹdẹ. Wọn ko le ri wipe awujo naa wa lati ẹ wọn nijamba; nigba ti wọn ba si n dabi aye ni iwa, ọrọ ati iṣe ni gbogbo igba bẹẹ ni oju wọn a maa fọ si.

Ibadogba pẹlu aṣa aye maa n yi ọkan ijo pada sinu aye ni; ki i maa n yi aye pada sinu Kristi. Ni dandan, ibare pẹlu ẹṣe koni jẹ ki o kanilaya mọ. Ẹnikẹni ti o ba yan lati ba awọn iranṣe Satani ni ajoye ko ni beru oga wọn mọ laipe. Bi a ba bọ sinu idanwo lenu ojuse wa, bi i Danieli ninu aafin ọba, o yẹ ki o da wa loju wipe Ọlọrun a daabo bo wa; sugbọn bi a ba fi ara wa si abẹ idanwo, boope booya, a yoo ṣubu. Adanniwo maa n ṣiṣe pẹlu aseyori nipase awọn ti wọn ko lero pe wọn wa labẹ isakoso rẹ. A maa n yin awọn ti wọn ni ẹbun ti wọn tun kawẹ a si tun n bọla fun wọn, a fi bi ẹni pe awọn ẹbun wọnyi le ọpo ainibere Ọlọrun wọn tabi ki wọn mu eniyan ri oju rere Ọlọrun. Ẹbun ati ọlaju funra wọn jẹ ẹbun Ọlọrun; sugbọn nigba ti a ba fẹ ki awọn wọnyi ọpo iwabi ọlọrun, nigba ti wọn ba n dari wa kuro ni ọdọ Ọlọrun dipo ki wọn mu wa sunmọ si, wọn ti di egun ati ẹbiti ikose. O jẹ igbagbo ti o wopo wipe ohun gbogbo ti o ba fara han bi inu rere ati iwa ti o bojumu, ni ọna kan tabi omiran nilati jẹ ti Kristi. Ko si aṣiṣe ti o tobi ju eyi lọ. Awọn iwa wọnyi nilati so gbogbo iwa Kristeni lójò, nitori ti wọn ni ipa ti o lagbara lati le mu ki a fi oju rere wo ẹsin tooto; sugbọn a nilati ya wọn si mimọ fun Ọlọrun, laise bẹ, wọn le jẹ agbara fun ibi. Ọpọlọpo awọn ti wọn jẹ ọlaju ti wọn n wuwa ti o yẹ, ti wọn ko ni rẹ ara wọn silẹ debi ti wọn yoo fi wuwa ti a ka si iwa aito, ni wọn jẹ ohun elo ni ọwọ Satani. Iwa itannije ati ẹlẹtan wọn ati apeere wọn mu ki wọn jẹ

ota ti o lewu fun iṣe Kristi ju awọn ti ko laju ti wọn si jẹ alaimọkan lọ.

Pẹlu adura atokanwa ati igbarale Ọlọrun, Solomoni ni ogbon eyi ti o jẹ iyalenu ati ijọloju fun aye. Sugbọn nigba ti o yipada kuro ni ọdọ Ipilẹ okun rẹ, ti o tesiwaju lati gbekẹle ara rẹ, o ṣubu bi ẹran ije fun idanwo. Agbara agbayanu ti a fun ọba ti o gbọ julọ naa wa so ọ di ota ọkan ti o lagbara.

Nigba ti Satani n ṣiṣe ni gbogbo igba lati mase jẹ ki wọn ri eyi, awọn Kristeni ko gbodo gbagbe wipe, “ki i ẹ e jẹ tabi ẹran ara ni a n ba jijakadi sugbọn awọn ijoba oju ọrun, awọn alagbara, awọn alaṣe ibi okunkun aye yii, ati awọn ẹmi buburu ni oju ọrun.” Efesu 6:12. Ikilo imisi lati ateyinwa titi di akoko wa yii ni: “Ẹ maa wa ni airekoja, ẹ maa sọra; nitori ẹṣu ota yin, bi kiniun ti n ke ramuramu, n rin kaakiri, o n wa ẹni ti yoo pajẹ.” 2 Peteru 5:8. “Ẹ gbe gbogbo ihamọra Ọlọrun wọ, ki ẹyin le duro doju kọ awọn arekereke ẹṣu.” Efesu 6:11.

Lati igba Adamu titi di akoko wa yii, ota nla wa ti n lo agbara rẹ lati jẹni niya ati lati panirun. Bayi o n mura silẹ fun ijakadi ikeyin rẹ pẹlu ijo. Gbogbo ẹni ti o ba n fẹ lati tele Jesu yoo doju ija kọ ota ti ki i deyin yii. Bi Kristeni ba ti n tele Apeere ọrun to, bẹẹ ni o n fi ara rẹ han sita to fun atako Satani. Gbogbo awọn ti wọn n mura si iṣe Ọlọrun, ti wọn n wa lati yọ oju iro ẹni ibi ni sita ti wọn si fẹ fi Kristi han awọn eniyan yoo fi ohun sọkan pẹlu ẹri Pọlu, nibi ti o ti so nipa sisin Ọlọrun pẹlu irele ọkan, pẹlu ọpọlọpo omije ati idanwo.

Satani doju kọ Kristi pẹlu idanwo rẹ ti o le, ti o tun ẹ arekereke julọ. A ja awọn ogun wọnyi nitori wa; awọn iṣegun wọnni ni wọn jẹ ki o ẹ ẹ fun wa lati ṣegun. Kristi yoo fi

okun Rẹ fun gbogbo ẹni ti o ba wa. Ko si ẹni ti Satani le bori laise wipe o ba fi ọwọ si. Oludanwo ko ni agbara lati dari ọkan eniyan tabi lati fi ipa muni lati deṣe. O le danilaamu, sugbọn ko le baniṣe. O le fa ibanujẹ, sugbọn ko le sọni di eeri. Nitori pe Kristi ti ṣegun, o yẹ ki eyi o fun awọn atele Rẹ ni igboya lati ja bi ọkunrin ninu ogun pelu eṣe ati Satani.

Ori 31 – Awọn ẹmi Buburu

Ibàṣepọ ti o wa laarin aye ti a ri ati aye airi, iṣe iranṣe awọn angeli Ọlọrun ati aṣojú awọn ẹmi ẹṣu ni a fi han kedere ninu Iwe Mimọ, a ko sile yọ wọn kuro ninu itan iran eniyan. O wọpọ ni ode oni lati máṣe gbagbo wipe awọn ẹmi ẹṣu wa, nigba ti a ri awọn angeli mimọ ti wọn n “ṣiṣe iranṣe fun awọn ti yoo jogun igbala” (Heberu 1:14) bi ẹmi awọn oku. Ṣugbọn ki i ṣe wipe Iwe Mimọ kọ wa wipe awọn angeli wa nikan, ati rere ati buburu, ṣugbọn o fiyeni laise iyemeji wipe wọn ki i ṣe ẹmi awọn oku.

Saaju ki a to da eniyan, awọn angeli ti wa; nitori nigba ti a ṣe ipilẹ aye, “awọn irawọ owurọ kọrin, gbogbo awọn ọmọ Ọlọrun si kigbe fun ayọ.” Jobu 38:7. Lẹyin iṣubu eniyan, a ran awọn angeli lati ṣọ igi iye, eyi si ṣeṣe ki eniyan kankan o to ku. Nipa iṣẹda wọn, awọn angeli lagbara ju eniyan lọ, nitori ti Onisaamu ṣọ wipe a da eniyan “reṣe ju awọn angeli lọ.” O. Dafidi 8:5.

A ṣọ iye wọn fun wa ninu Iwe Mimọ ati agbara ati ogo awọn ẹda ọrun, ibàṣepọ wọn pẹlu iṣejoba Ọlọrun ati ibàṣepọ wọn pẹlu iṣe irapada. “Oluwa ti pese itẹ Re sile ni awọn ọrun, ijoba Re si n joba lori ohun gbogbo.” Woli naa ṣọ wipe, “Mo gbọ ohun ọpọ awọn angeli yi itẹ naa ka.” Ninu aafin Ọba awọn ọba wọn duro—“awọn angeli t wọn pọ ni ipa,” “awọn iranṣe Re ti wọn n ṣe didun inu Re,” “ti wọn n gbọ ohùn ọrọ Re.” O. Dafidi 103:19—21; Ifihan 5:11. Egbaarun lona egbaarun ati egberun lona egberun ni awọn iranṣe ọrun ti woli Danieli ri. Apostoli Pọlu ṣọ wipe wọn jẹ “òwọ ti a ko le kà.” Danieli 7:10; Heberu 12:22. Gege bi iranṣe Ọlọrun, wọn jade lọ, bi “kikọ monamona,” Isikieli 1:14, ogo wọn tan pupopupo, beṣe si ni

wọn fò yara kankan. Angeli ti o farahan nibi iboji Olugbala, ti irisi re “dabi monamona, aṣọ re dabi yinyin,” mu ki awọn oluṣọ o wariri nitori ibere re, wọn “si dabi oku.” Matiu 28:3, 4. Nigba ti Senakerubu, agberaga ara Asiria, kegan ti o si ṣọ ọrọ odi si oruko Ọlọrun, ti o fi iparun ṣeruba Israeli, “o ṣeṣe wipe ni aṣale naa, angeli Oluwa jade lọ, o si pa ọkẹ meṣan o le egbeṣeṣe eniyan ni ibudo awọn ara Asiria.” A “ge gbogbo awọn alagbara ogun, ati awọn aṣaaju, ati awọn balogun,” kuro ninu awọn ọmọ ogun Senakerubu. “O si pada si ile re pẹlu itiju.” 2 Awọn Ọba 19:35; 2 Kronika 32:21.

A n ran awọn angeli ni iṣe aanu si awọn ọmọ Ọlọrun. Si Abrahamu pẹlu ileri ibukun; si awọn ilekun Sodomu, lati gba Loti olododo sile kuro ninu iparun ina; si Elija bi aare ati ebi ti fe gba ẹmi re ninu aṣale; si Elisha pẹlu kekere ina ati ẹṣin ina ti wọn yi ilu kekere naa ka nibi ti awọn ọta ti i mọ; si Danieli, nigba ti o n wa oṣẹ Ọlọrun ninu aafin ọba aboriṣa, tabi nigba ti a fi sile lati di ẹran ije kiniun; si Peteru ti a ti dajọ iku fun ninu oṣẹ ẹwọn Herodu; si awọn ẹlẹwọn ni Filipi; si Pọlu ati awọn akegbẹ re ninu ẹfufu lile oru lori okun; lati si iye Kōneliu lati gba iyinrere, lati ran Peteru pẹlu iṣe iranṣe igbala si ajeji Keferi—ni igba gbogbo ni a ri ti awọn angeli n ṣiṣe fun awọn eniyan Ọlọrun.

A ti yan awon angeli oluṣo koṣo kan fun gbogbo atele Kristi. Awon oluṣo orun wonyi ni won n daabo bo awon olododo kuro lowo agbara esu. Eyi ni Satani funra re toka si nigba ti o so pe: “Jobu ha beru Olurun lasan bi? Iwo ko ha sogba yi ka, ati ile re, ati gbogbo ohun ti o ni ni iha gbogbo?” Jobu 1: 9, 10. Awon ona ti Olurun n gba lati daabo bo awon eniyan Re ni a fihan ninu awon oro Onisaamu “Angeli Oluwa yi awon ti o beru Re ka, o si gba won.” O. Dafidi 34:7. Nigba ti O n so nipa awon ti won gbagbo ninu Re, Olugbala so wipe: “E kiyesara ki e mase gan okan ninu awon keekeke wonyi; nitori mo so fun yin, wipe ni orun, ni igba gbogbo ni awon angeli won n wo oju Baba Mi.” Matiu 18:10. Awon angeli ti a yan lati se ise iranse fun awon omo Olurun maa n ri aye de odo Re ni igba gbogbo.

Awon eniyan Olurun ti won n ri agbara etan ati arankan ti ko deyin omo alade okunkun, ati ijakadi pelu gbogbo agbara buburu, ni idaniloju isho awon angeli orun. A ko funni ni iru idaniloju yii laisi idi fun. Bi Olurun ba fun awon omo Re ni ileri oore ofe ati aabo, nitori pe won yoo koju awon asoju iwa ibi ti won lagbara ni—awon asoju ti won po, ti won lagidi, ti ki i kaare, ti ko si eni ti o le wa ni aimokan tabi aibikita si agbara ati arankan won ki o si wa ni ailewu.

Ni atetekose, a da awon emi buburu wonyi ni ailese, won dogba ni iseda, agbara ati ogo pelu awon eda mimo ti won je iranse Olurun bayii. Sugbon won shu nipase ese, won wa fowosowopo fun abuku Olurun ati iparun eniyan. Ni isokan pelu Satani ninu isote re, a le won kuro ni orun papo pelu re, won si fowosowopo pelu re ninu ijakadi re pelu ase Olurun ni igba gbogbo. A so fun wa ninu Iwe Mimmo nipa irepo ati isejoba won, orisirisi abala ti won pin si, ogbon ati arekereke won, ati ete buburu won lati tako alaafia ati idunnu eniyan.

Itan inu Iwe Majemu Laelae so fun wa iwalaaye won ati isowosise won lerefe; sugbon ni akoko ti Kristi wa lori ile aye ni awon emi esu fi agbara won han ni ona ti o lagbara julo. Kristi ti bere ise lori eto ti a se fun irapada eniyan, Satani si pinu lati lo eto re lati dari aye. O ti se aseyori ni fifi esin iborisa lele ni gbogbo aye ayafi ni ile Palestine. Ile kan so so ti koi ti i bo sowo adanniwo patapata. Kristi wa lati tan imole orun sori awon eniyan. Nibi awon agbara meji n jijadu fun akoso. Jesu n na owofe ife Re O n pe gbogbo awon ti won ba fe lati gba idariji ese ati alaafia ninu Oun. Awon egbegun okunkun ri wipe won ko ni agbara ayeraye, won si ni oye wipe bi ise Kristi ba yori si rere, isakoso won yoo pari laipe. Satani binu bi kiniun ti a fi ewon si lorun o si fi agidi lo agbara re lori ara ati okan eniyan.

A so o kedere ninu Iwe Majemu Tuntun wipe awon eniyan n ni emi aimo. Awon ti a ba fiyaje bayii ki i jiya aisan ara lasan. Kristi ni oye pipe nipa ohun ti Oun n sise pelu, O si mo wipe awon emi esu yii wa. Apeere ti o han kedere nipa iye, agbara ati iwa buburu won, ati agbara ati aanu Kristi pelu ni a ri ninu alaye Iwe Mimmo nipa wiwo elemi aimo ti Gadara san. Awon were otosi yii ko gbogbo ikoraeni-nijanu sile, won n gbole, won n ru ito lenu, won n binu, ayika si kun fun ariwo won, won n se ara won nijamba, won si n se gbogbo eni ti o ba sunmo won nijamba pelu. Ara won ti n seje ti o ti baje ati iye won ti o ti siwin je ohun ti o dun mo omo alade okunkun ninu. Okan ninu awon emi aimo ti n dari awon ti n jiya yii so wipe: “Oruko mi ni Lijioni: nitori ti a po.” Maku 5:9. Ninu egbe ogun Romu, lijioni to bi egberun

mẹta si marun ọmọ ogun. Awọn ọmọ ogun Satani pẹlu wa lẹgbẹẹgbẹ, ẹgbẹ kan soṣo ti awọn ẹmi aimọ wa ko kere ju lijioni kan lọ.

Ni aṣẹ Jesu awọn ẹmi aimọ naa fi ẹni ti wọn n fiyaje silẹ, ara wọn bale, wọn joko labe ẹsẹ Olugbala, oju wọn wale, wọn ni oye, wọn si ni irelẹ. Şugbọn a gba awọn ẹmi aimọ naa laaye lati gba agbo ẹlẹde kan sinu okun; adanu yii pọ loju awọn ara Gadara ju ibukun ti Kristi fifunni lọ, a si rọ Oluwosan ọrun lati kuro nibẹ. Eyi jẹ atubotan ti Satani fẹ lati ri. Nipa kiko ẹbi adanu wọn si ori Jesu, o ru ẹru onimọ-ti- ara-ẹni-nikan awọn eniyan naa soke, o si di wọn lẹwọ lati gbọ ọrọ Rẹ. Ni igba gbogbo ni Satani n fi ẹsun kan awọn Kristeni gẹgẹ bi okunfa adanu, ajalu ati ijiya dipo ki o jẹ ki ẹgan naa bọ si ibi ti o yẹ—ori ara rẹ ati awọn aṣojọ rẹ.

Şugbọn eto Kristi ko yipada. O gba awọn ẹmi eṣu laaye lati pa agbo ẹlẹde naa run gẹgẹ bi ibawi fun awọn Ju ti wọn n sin ẹran aimọ yii nitori owo. Ti ki i ba n ṣe wipe Kristi da awọn ẹmi aimọ naa lẹkun ni, ki i ṣe awọn ẹlẹde nikan ni wọn i ba ti sinu okun, şugbọn ati awọn oluṣo wọn ati awọn to ni wọn pẹlu. Agbara Rẹ nikan soṣo ni o fi pa awọn oluṣo ati awọn ti wọn ni ẹlẹde naa mọ, ninu aanu O lo o fun igbala wọn. Siwaju si, a gba iṣelẹ yii laaye lati ṣelẹ ki awọn ọmọ ẹyin le jẹri si agbara buburu ti Satani ni lori eniyan ati ẹranko. Olugbala fẹ ki awọn atele Rẹ o ni imọ nipa ọta ti wọn yoo koju, ki a maa baa tan wọn jẹ ki a si bori wọn nipasẹ arekereke rẹ. O tun jẹ ifẹ Rẹ pẹlu ki awọn eniyan agbegbe naa o ri agbara Rẹ lati ja igbekun Satani ati lati tu onde silẹ. Bi o tilẹ jẹ wipe Jesu funra Rẹ fi ibẹ silẹ, awọn eniyan ti a fi iyanu tu silẹ duro nibẹ lati kede aanu Ẹni ti o ṣe wọn loore.

Awọn apeere miran ti wọn fi ara jọ eyi ni a kọ sinu Iwe Mimọ. Ẹmi aimọ n damu ọdọmọbinrin ara Sirofenisia pupopupo, eyi ti Jesu le jade pẹlu ọrọ Rẹ. Maku 7:26—30. “Okan ti o ni ẹmi aimọ, ti o yadi ti ko si le soro” (Matiu 12:22); ọdọ kan ti o ni ẹmi iyadi ti o saba maa “n sọ ọ sinu ina, ati sinu omi, lati pa a run.” (Maku 9:17—27); wèrè ti, “ẹmi aimọ n da laamu” (Luku 4:33—36) tí o di idakerorọ inu sinagogu lẹwọ ni ọjọ isinmi ni Kapanaumu—gbogbo wọn ni Olugbala alaanu wosan. Ni ibi gbogbo, Kristi soro si awọn ẹmi aimọ bi ẹni ti o ni oye, ti O si paṣẹ fun wọn lati jade kuro ninu ẹni ti wọn n jẹ niya, ki wọn ma si ṣe damu rẹ mọ. Awọn olujọsin ni Kapanaumu, nigba ti wọn ri agbara nla Rẹ, “yanu, wọn si sọ laarin ara wọn wipe, Iru ọrọ wo ni eyi! nitori pẹlu aṣẹ ati agbara ni O fi paṣẹ fun awọn ẹmi aimọ, wọn si jade sita.” Luku 4:36. A saba maa n fi awọn ti wọn ni ẹmi aimọ han bi ẹni wọn n jiya pupopupo; şugbọn ki i ri bẹ ni gbogbo igba. Lati le ri agbara ẹmi, awọn miran gba agbara Satani laaye. Awọn wonyi ki i ni wahala pupo pẹlu awọn ẹmi aimọ. Lara ẹgbẹ yii ni awọn ti wọn ni ẹmi afoṣe wa,—

Simoni Magu, Elima oṣo, ati ọmọbinrin ẹni ti o n tele Pọlu ati Sila ni Filipi.

Ko si ẹni ti o wa ninu ewu iṣakoso awọn ẹmi aimọ bi awọn ti wọn ko gbagbo wipe eṣu ati awọn angeli rẹ wa, pẹlu gbogbo ẹri ti o pọ yanturu ninu Iwe Mimọ. Niwọn igba ti a ba jẹ alaimọkan nipa arekereke wọn, wọn ni anfani ti o pọ; opolopo ni wọn n tele àbá wọn, nigba ti wọn n ro wipe wọn n tele oḡbọn ara wọn. Idi niyi, bi a ti n sunmọ opin akoko, nigba ti Satani

yoo şişe pẹlu agbara nla lati se itanje ati lati panirun, o n tan igbagbo wipe oun ko si kaakiri. Iwa re ni lati fi ara re ati işowosise re pamọ.

Ko si ohun ti atannije nla naa beru bii ki a ni oye nipa awon ete re. Lati le fi iwa ati erongba re pamọ, o fi ara re han ni ona ti ko ni se ju lati mu ekan wa ti yoo si panilerin lo. O te lorun daradara nigba ti a ba ya aworan re bi ohun ti o ri ni lara tabi ti o panilerin, ti ko duro daradara, apakan eniyan ati apakan eranko. Inu maa re dun nigba ti awon ti won ro wipe won gbọn ti won si loye ba lo oruko re ninu awada ati yeye.

Nitori pe o ti fi ogbon arekereke fi ara re pamọ ni o maa n je ki a saba maa n bere wipe: “Se iru eda bayi wa lootọ?” O je eri aseyori re wipe awon elesin pupo ni won gba ero ti o so oro ti o farahan ninu Iwe Mimọ di oniro. Nitori wipe Satani le tete se akoso iye awon ti ko mo nipa agbara re ni oro Olurun fi fun wa ni opolopo apeere nipa ise laabi re, ti o n si aso kuro loju awon agbara ikoko re, ti a si n tipa eyi je ki a sora fun igbejako re.

Agbara ati arankan Satani ati awon ogun re i ba bawa leru daradara ti ki i ba se wipe le ri aabo ati igbala ninu agbara Olurapada ti o ga julọ. A maa n fi pelekutu ti ile wa pelu kokoro lati daabo bo ohun ini wa ati emi wa kuro lowo awon eniyan buburu; sugbon a ki i saba maa n ronu wipe latigbadegba ni awon angeli buburu n wa ona si odo wa, ti a ko si ni agbara kankan ninu ara wa lati dojukọ igbejako won. Bi a ba gba won laaye, won le dawa niye ru, ki won ba ara wa je ki won fiya je wa, ki won ba ohun ini wa je ati emi wa pelu. Iparun ati ijiya nikan ni idunnu won. Ipo awon ti won ko gba oro Olurun ti won jowo ara won fun idanwo Satani titi ti Olurun fi fi won sile fun isakoso awon emi esu je eyi ti o banileru. Sugbon awon ti won tele Kristi ni aabo nigbagbogbo labẹ aabo Re. A n ran awon angeli ti won po ni agbara lati daabo bo won. Esu ko le da aabo ti Olurun fi bo awon eniyan Re lu.

Ori 32 – Awọn Iḍekun Satani

Ijakadi nla laarin Kristi ati Satani ti o ti berẹ lati bi i ẹgbẹrun ọdun mẹfa seyin yoo pari laipe; ẹṣu n si n ẹ akitiyan rẹ ni ilopo meji lati ko ibaku ba iṣe Kristi nitori eniyan ki o si de awọn ọkan mọ igbekun rẹ. Afojusun rẹ gan an ni lati ti awọn eniyan mọ inu okunkun ati aironupiwada titi ti ibalaja Olugbala a fi pari, ti ki yoo si ẹbọ fun ẹṣe mọ.

Nigba ti a ko ba ẹ akitiyan kankan lati doju kọ agbara rẹ, nigba ti aibikita ba gbilẹ kan ninu ijo ati aye, Satani ko ni janpata nitori ko si ewu ati padanu awọn ti o n mu ni igbekun ninu ifẹ rẹ. Şugbọn nigba ti a ba pe akiyesi si ohun ayeraye, ti awọn ọkan si n beere pe, “Kini mo le ẹ lati le ri igbala?” yoo wa nibẹ lati fi agbara rẹ dan ti Kristi wo ki o si şişẹ tako agbara Ẽmi Mimo.

Iwe Mimo sọ fun wa nibi kan wipe, nigba ti awọn angeli Ọlọrun pejo lati fi ara wọn han niwaju Ọlọrun, Satani pelu wa laarin wọn (Jobu 1:6), ki i ẹ lati wa teriba niwaju Ọba Ayeraye, şugbọn lati le ẹṣiwaju ninu iṣe buburu rẹ si awọn olododo ni. Pelu iru ero kan naa ni o fi maa n wa nibi ti awọn eniyan ba ti pejo fun ijọsin Ọlọrun. Bi o tilẹ jẹ wipe oju eniyan ko ri, o n şişẹ pelu gbogbo itara lati dari iye awọn olujọsin. Bi ọlọgbọn jagunjagun ni o ẹ n ẹ eto rẹ silẹ. Bi o ti n ri ti iranşẹ Ọlọrun n wa inu Iwe Mimo, a fiye si koko ọrọ ti a fẹ ba awọn eniyan sọ. Yoo wa lo gbogbo alumọkoroyi ati ayinike rẹ lati le dari awọn iṣeṣe debi pe iṣe iranşẹ naa ko ni de ọdọ awọn ti o n tanjẹ lori koko ọrọ naa. A yoo pe ẹni ti o nilo ikilọ naa julọ si ibi ti a ti nilo iduro rẹ, tabi nipasẹ ọna miran a yoo di lẹwọ lati gbọ ọrọ ti yoo jẹ ọórùn iyè sí iyè fun.

Ẽwẹ, Satani ri ti iranşẹ Oluwa kun fun ẹdun ọkan nitori okunkun ẹmi ti o yi awọn eniyan ka. O gbọ adura atọkanwa fun oore ọfẹ ọrun ati agbara lati ja ide aikọbiarasi, aibikita ati ọlẹ. Pelu itara tuntun á ẹṣiwaju ninu ète rẹ. A dan awọn eniyan wo lati tẹ ara wọn loran nipa eyi, a sọ ifura wọn di oku debi pe wọn ko nile gbọ ohun gan ti wọn nilo lati kọ julọ.

Satani mọ daradara wipe ipenija oun yoo bori gbogbo awọn ti oun ba le dari lati kọ adura ati wiwa Iwe Mimo silẹ. Nitori naa o wa gbogbo ete ti o ẹ e ẹ lati fi kun inu ọkan eniyan. Ẽgbẹ kan saba maa n wa ti wọn sọ wipe wọn ni iwabiọlọrun, şugbọn dipo ki wọn ẹṣiwaju lati maa mọ otitọ, wọn sọ ọ di ẹsin wọn lati maa wa aşıse ninu iwa tabi ibaku ninu igbagbo awọn ti wọn kò jijọ fi ohun şokan. Iru awọn wọnyi jẹ oluranlẹwọ pataki fun Satani. Awọn olufisun awọn ara ko kere rara, wọn si maa n mura şişẹ ni nigba ti Ọlọrun ba n şişẹ ti awọn iranşẹ Rẹ si n fun Un ni ijọsin tootọ. Wọn yoo ẹ afihan ọrọ ati iwa awọn ti wọn fẹran otitọ ti wọn si n ẹ igboran si ni ọna ti ko tọ. Wọn yoo fi iranşẹ Kristi ti n şişẹ tókantọkan, ti o ni itara ti o ni ẹmi isẹra ẹni han bi atannijẹ tabi ẹni ti a n tanjẹ. Iṣẹ wọn ni lati fi ero ọkan gbogbo iṣẹ otitọ ati iṣẹ rere han ni ọna ti ko tọ, wọn yoo ro ẹjọ eke, wọn yoo si ru ẹmi işonileşẹ ninu ọkan awọn alaimọkan soke. Ni gbogbo ọna ti wọn ba le gba, wọn a wa lati mu ki eyi ti o mọ ti o si jẹ ododo o fi ara han bi ohun aimọ ati eke.

Şugbɔn a ko nilati tan ɛnikɛni jɛ nipa wɔn. A le ri ni kiakia iru ɔmɔ ɛni ti wɔn n şe, iru apeɛɛɛ ɛni ti wɔn n tɛle ati işɛ ɛni ti wɔn n şe. “Nipa awɔn eso wɔn ni ɛ o fi mɔ wɔn.” Matiu 7:16. Işɛ wɔn jɔ ti Satani abanijɛ oloro, “olufisun awɔn ara.” Ifihan 12:10.

Atannijɛ nla naa ni ɔpɔlɔpɔ awɔn aşɔju ti wɔn şetan lati gbe orişirişi ɛtan kalɛ lati mu ɔkan ni igbekun—ɛkɔ odi ti a şeto rɛ lati ba ifɛ ati agbara ɛni ti o ba fɛ parun mu. O jɛ eto rɛ lati mu awɔn alaişotitɔ ti wɔn ko ni iyipada wa sinu ijo ti wɔn yoo ru iyemeji ati aigbagbɔ soke, ki wɔn si şe idiwo fun gbogbo ɛni ti o ba ni ifɛ lati ri wipe işɛ Ọlurun tɛşiwaju, ti wɔn si n fɛ tɛşiwaju pɛlu rɛ. Ọpɔlɔpɔ ti wɔn ko ni igbagbɔ tootɔ ninu Ọlurun tabi ninu ɔrɔ Rɛ gbogbo ninu awɔn abala otitɔ kan, eyi si sɔ wɔn di Kristɛni, nipasɛ eyi wɔn ni agbara lati mu eke wa gege bi ikɔni Iwe Mimɔ.

Igbagbɔ wipe ohunkohun ti eniyan ba gbogbo ko şe pataki jɛ ɔkan lara itanjɛ Satani ti o n şişɛ julɔ. O mɔ wipe gbigba otitɔ nitori pe a fɛran otitɔ maa n ya ɔkan ɛni ti o gba a si mimɔ; nitori naa o n şişɛ ni gbogbo igba lati fi ero ti ko tɔna, itan asan ati iyinrere miran ɔpo. Lati ibɛrɛ wa awɔn iranşɛ Ọlurun ti n jijadu pɛlu awɔn ɛlɛkɔ eke, ki i şe bi oniwa buburu nikan şugbɔn bi ɛlɛkɔ eke ti o lewu fun ɔkan. Elija, Jeremaya, Pɔlu, pɛlu iduro gbɔin ati aiberu doju kɔ awɔn ti wɔn n yi awɔn eniyan pada kuro ninu ɔrɔ Ọlurun. Iru ilawɔ ti o ri gbogbo igbagbɔ ɛşin tootɔ bi eyi ti ko nitumɔ ko ri aaye lɔdɔ awɔn olugbeja otitɔ wɔnyi.

Itumɔ Bibeli pɛlu ironu eniyan ni ɔna ti ko lɛşɛ nilɛ, ati ɔpɔlɔpɔ ɛkɔ ti wɔn n tako ara wɔn nipa ɛşin igbagbɔ, ti a ri ninu ɛşin Kristɛni lɔni jɛ işɛ ɔta nla nɛ lati dabaru ɔkan awɔn eniyan ki wɔn ma ba a le mɔ otitɔ. Ainirɛpɔ ati iyapa ti o wa laarin awɔn ijo Kristɛni lɔni waye latari aşı ti o gbode kan ti i şe ti lilo Iwe Mimɔ ni ɔna ati gbɛ lɛyin ironu ti wɔn fɛran. Dipo ki wɔn kɔ ɛkɔ ɔrɔ Ọlurun finifini pɛlu irelɛ ɔkan lati le ni oye imɔ Rɛ, ɔpɔlɔpɔ n wa lati ri ohun kan ti ko boju mu tabi ti o jɛ tuntun.

Lati le fi idi ikɔni eke tabi aşı ti ki i şe ti Kristɛni wɔn mulɛ, awɔn miran a mu ɛşɛ Iwe Mimɔ kuro ninu ayika rɛ, tabi ki wɔn lo aabɔ ɛşɛ kan lati fi idi ero wɔn mulɛ nigba ti abala iyoku a fihan wipe itumɔ naa jɛ idakeji rɛ patapata. Pɛlu ɔgbɔn arekereke ejɔ, wɔn a fi ɛşɛ ara wɔn mulɛ si abɛ awɔn ɔrɔ ti ko jɔ ara wɔn ti a sɔ lati ba ero ɔkan awɔn ti ko yipada mu. Nipa eyi, ɔpɔlɔpɔ n mɔmɔ şi ɔrɔ Ọlurun lo. Awɔn miran ti iye wɔn soji daradara, lo awɔn apeɛɛɛ ati ami inu Iwe Mimɔ, wɔn tumɔ wɔn lati ba asan inu wɔn pade, lainaani ɛri wipe oun ni olutumɔ ara rɛ, wɔn a wa gbe ero inu wɔn kalɛ gege bi ikɔni Bibeli.

Nigbakugba ti a ba kɔ ɛkɔ Iwe Mimɔ laisi adura, irelɛ ati ɛmi ti o şe e kɔ, ɛşɛ ti o farahan kedere ti ko si ni wahala ati eyi ti o nira ni a o lɔ lɔrun kuro ninu itumɔ wɔn tootɔ. Awɔn adari ijo padi yan awɔn abala Iwe Mimɔ ti o ba erongba wɔn mu, wɔn tumɔ wɔn lati tɛ ara wɔn lɔrun, wɔn wa gbe eyi ka iwaju awɔn eniyan, nigba ti wɔn ko fun wɔn ni anfani lati kɔ ɛkɔ Bibeli ki wɔn si ni oye otitɔ mimɔ rɛ funra wɔn. Gbogbo Bibeli ni o yɛ ki a fifunni gege bi o şe wa. A dara fun wɔn lati maşɛ ni ikilɔ Bibeli rara ju ki wɔn ni ikɔni Iwe Mimɔ ti a şi tumɔ pupɔpupɔ lɔ.

A funni ni Bibeli lati jẹ atọna fun gbogbo ẹni ti o fẹ lati mọ ifẹ Ẹlẹda wọn. Ọlọrun fun awọn eniyan ni ọrọ asọtẹlẹ ti o daju; awọn angẹli, ani Kristi funra Rẹ wa lati sọ fun Daniẹli ati Johanu awọn ohun ti yoo şẹlẹ laipe. A ko fi awọn koko ọrọ pataki wọnni ti wọn ni i şẹ pelu igbala wa silẹ laise itumọ wọn. A ko fi wọn han ni ọna ti yoo fi fa iporuuu ọkan lati le şi ẹni ti n wa otitọ tokantokan lona. Oluwa sọ nipasẹ woli Habakuku pe: “Kọ iran naa silẹ, ki o si jẹ ki o han kedere ...ki ẹni ti o ka a le sare.” Habakuku 2:2. Ọrọ Ọlọrun han kedere si gbogbo ẹni ti o ba kọ pelu ọkan adura. Gbogbo ọkan ti o jẹ olooto pelu ododo ni yoo wa si imọlẹ otitọ. “A funrugbin imọlẹ fun awọn olododo.” O. Dafidi 97:11. Ko si ijo kankan ti o le dagba ninu iwa mimọ laise wipe awọn eniyan inu rẹ ba n fi tokantokan wa otitọ bi ohun alumoni ti o pamọ.

Pelu ariwo, ilawo, awọn eniyan n fọ oju si awọn ete ota wọn, nigba ti oun si n şişe nigba gbogbo lati ri afojusun rẹ. Bi o ti şe aseyori ni fifi ironu eniyan ropo Bibeli, a kọ ofin Ọlọrun silẹ, awọn ijo si wa ni igbekun si eşe nigba ti wọn n sọ wipe wọn wa ninu ominira.

Egun ni iwadi imọ ijinlẹ jẹ fun awọn miran. Ọlọrun gba ọpọ imọlẹ laaye lati tan si aye ninu awọn awari ninu imọ sayensi ati ogbon; ani iyè ti o yè kooro julọ, ti ọrọ Ọlọrun ko ba tọ sọna ninu iwadi rẹ, yoo şina ninu akitiyan rẹ lati şe iwadi ibasepo ti o wa laarin imọ ijinlẹ ati ifi

Oye eniyan nipa ohun ti ara ati ti ẹmi ko kun to, ko si pe; nitori idi eyi ọpolofo ko le ri ibasepo laarin ọrọ imọ sayensi ati Iwe Mimọ. Ọpolofo ni wọn gba ero ati idaba lasan gege bi otitọ sayensi, wọn si ro wipe a nilati dan ọrọ Ọlọrun wo pelu ikoni “ti a n fi eke pe ni imọ.” 1 Timoti 6:20. Ẹlẹda ati işe Rẹ koja oye wọn; nitori ti wọn ko le şe alaye awọn nnkan wonyi pelu ofin işeda, wọn ri itan Bibeli bi eyi ti ko şe e fọkan tan. Awọn ti wọn ko fi ọkan tan awọn akosile Majemu Laelae ati Tuntun saba maa n tesiwaju lati şe iyemeji nipa iwalaaye Ọlọrun ti wọn si n fi agbara ainipekun fun işeda. Nigba ti idakoro wọn ti sonu, a fi wọn silẹ lati kọlu apata aigbagbo.

Bayi ni ọpọ eniyan şe şina kuro ninu igbagbo ti eşu si şetan lati tan wọn jẹ. Awọn eniyan şe akitiyan lati gbọn ju Ẹlẹda wọn lọ; ogbon eniyan ti gbiyanju lati şe awari awọn ohun ijinlẹ, ki wọn si şe alaye awọn ohun ti a ko ni fi laelae. Bi awọn eniyan ba maa wa ohun ti Ọlọrun ti fi nipa ara Rẹ ati erongba Rẹ, ki wọn si ni oye rẹ, wọn i ba ri ogo ọla nla, ati agbara Jehofa ti i ba mu ki wọn ri bi wọn ti kere to ti wọn i ba si jẹ ki ohun ti a fi o to fun wọn ati fun awọn omọ wọn. Olubori itanjẹ Satani ni lati jẹ ki eniyan o maa wadi, ki o si maa ronu lori ohun ti Ọlọrun ko fihan, ti ko si fẹ ki o ye wa. Eyi ni o mu ki Lusifa o padanu ipo rẹ ni ọrun. O di alainitelorun nitori pe a ko sọ gbogbo aşiri eto Ọlọrun fun, ko si bowo fun gbogbo eyi ti a fihan nipa işe nla ti a gbe le lowo rara. Nipa riru ẹmi ainitelorun kan naa soke ninu awọn angẹli ti wọn wa labẹ akoso rẹ, o fa işubu wọn. Bayii o n wa lati fi iru ẹmi yii sinu ọkan eniyan ki o si dari wọn lati maşe bowo fun ofin Ọlọrun.

Awọn ti wọn ko fe gba otitọ ponbele inu Bibeli n fi gbogbo igba wa aroso ti yoo pa ẹri ọkan wọn lenu mọ. Bi ikoni ti a gbe kale ko ba ti şe jẹ ti ẹmi to, bi ko ba ti şe nilo işera-ẹni ati

irera-ẹni-silẹ to, bẹẹ ni wọn a ẹ fi gbogbo agbara gba a to. Awọn wọnyi n ba agbara ọpọlọ wọn jẹ lati sin ifẹkufẹ ara. Wọn ti gbọn ju ninu ero wọn lati wa inu Iwe.

Mimọ pẹlu irelẹ ọkan ati adura tokantokan fun itosona Ọlọrun, wọn ko ni aabo kuro lẹwọ itanjẹ. Satani ọtan lati fun ọkan ni ohun ti o n fẹ, o si n fi itanjẹ le wọn lẹwọ dipo otitọ. Bayi ni ijo padi ẹ ni agbara lori ọkan awọn eniyan; nipa kikọ otitọ silẹ nitori ti o ni agbelebu, awọn Protestant n rin ọna kan naa. Gbogbo awọn ti wọn kọ ọrọ Ọlọrun silẹ lati wo irorun ati isesi, ki wọn ma ba a wa ni ainirepọ pẹlu aye, yoo tẹwogba ẹkọ odi patapata gbaa dipo otitọ ẹsin. Gbogbo eke ti a ba le ronu kan ni awọn ti wọn ba mọmọ kọ otitọ silẹ yoo gba. Ẹni ti o ba fi ibẹru wo eke kan yoo gba omiran.

Apostoli Pọlu sọ nipa ẹgbẹ ti “ko gba ifẹ fun otitọ, ki a baa le gba wọn la,” o sọ wipe: “Nitori idi eyi Ọlọrun yoo ran ẹtan lile si wọn, ki wọn ba le gba eke gbọ; ki gbogbo awọn ti ko gba otitọ gbọ, şugbọn ti wọn ni inu didun ninu aisododo le di ẹni ègbé.” 2 Tẹsalonika 2:10—12. Pẹlu iru ikilọ yii niwaju wa o yẹ ki a wa ni isọra nipa iru ikoni ti a n gba.

Lara awọn isowosise atannije ti o şise julọ ni ikoni ẹtan ati irọ agbayanu ti ibemilo. O fi ara pamọ bi angeli imọlẹ, o n ta ẹwọn rẹ kalẹ si ibi ti a ko lero. Bi awọn eniyan yoo ba kọ ẹkọ Iwe Ọlọrun pẹlu adura atokanwa ki wọn baa le ni oye rẹ, a ko ni fi wọn sinu okunkun lati gba ẹkọ eke. Şugbọn bi wọn ba ẹ n kọ otitọ silẹ, wọn di ẹran ije fun èké.

Itanjẹ buburu miran ni ikoni ti ko gba Kristi ni Ọlọrun, ti o n sọ wipe ko wa laaye şaaju ki O to wa sinu aye yii. Awọn ẹgbẹ nla ti wọn sọ wipe wọn gba Bibeli gbọ fi oju rere wo ikoni yii; sibẹ o tako gbolohun kedere ti Olugbala wa sọ nipa ibasepọ Rẹ pẹlu Baba, iwabiọlọrun Rẹ, ati iwalaaye Rẹ şaaju ki O to wa saye. A ko le faaye gba a lailọ Iwe Mimọ lẹrun lainidi. Ki i ẹ wipe o tabuku bi o ẹ yẹ ki a ri işe irapada nikan, şugbọn o jin igbagbọ wa ninu Bibeli gege bi ifi lati ọdọ Ọlọrun leşe. Nigba ti eleyi mu ki o lewu si, o tun jẹ ki o nira lati ẹ atako rẹ. Bi eniyan ba kọ ẹri Iwe Mimọ silẹ nipa bi Kristi ti jẹ Ọlọrun, lasan nipe a n ba wọn jiroro lori ọrọ naa, nitori ko si bi isowosoro naa ti le lagbara to, wọn ko ni gbagbọ. “Eniyan ti ara ko le gba awọn ohun ti i ẹ ti Ẹmi Ọlọrun: nitori pe wọn je ohun alailogbọn ni oju rẹ: bẹẹ ni oun ko si le mọ wọn, nitori pe nipa Ẹmi ni a fi n wadi wọn.” 1 Kọrintin 2:14. Ko si ẹni ti o gba eke yii gbọ ti o le ni oye pipe nipa iwa tabi işe Kristi, tabi eto nla Ọlọrun fun irapada eniyan.

Ẹwẹ, eke miran ti o jẹ alarekereke, ti o tun nika ni igbagbọ ti o n tan kaakiri wipe ko si ẹda ti n jẹ Satani; wipe a tilẹ lo orukọ naa ninu Iwe Mimọ lati ẹ afihan ero ati ifẹ buburu inu eniyan lasan ni.

Ikoni ti a n waasu rẹ kikankikkan lati ori pẹpẹ iwaasu wipe ipadabọ Kristi lẹkeji ni wiwa si ọdọ enikọọkan nigba ti o ba ku, jẹ ete lati yi ọkan eniyan kuro ninu wiwa Rẹ ni eniyan ninu ikuuku awosanma.

Fun ọpọ ọdun, Satani ti n sọ wipe, “Kiyesi, O wa ninu iyewu” (Matiu 24:23—26), ọpọlọpọ ọkan ni wọn si ti şegbe nipa gbigba ẹtan yii.

Ogbon aye koni wipe adura ko se pataki. Awon akoko sayensi so wipe ko le si idahun tooto si adura; wipe eyi yoo je riru ofin, yoo je ise iyanu, ko si si ohun ti o n je ise iyanu. Won so wipe ofin ti ko se e yipada ni o n dari gbogbo agbaye ati wipe Olurun funra Re ko le tako awon ofin yii. Won fi Olurun han gege bi Eni ti ofin ara Re de—a fi bi enipe isowosise ofin Olurun ko faaye gba ominira Olurun. Iru ikoni yii tako eri Iwe Mimọ. Se Kristi ati awon apostoli Re ko se ise iyanu bi? Olugbala alaanu kan naa si wa laaye loni, O si setan lati teti si adura igbagbo, gege bi O ti se nigba ti O n rin laarin awon eniyan. Ohun ti ara n sise pelu ti emi. O je ara eto Olurun lati fun wa, ni idahun si adura igbagbo, ohun ti ko le fun wa bi a ko ba beere.

Jantirere ni awon oko eke ati ero ti ko lese nile ti a n ri ninu awon ijo Kristeni. Ko se e se lati shiro ewu buburu ti o maa n tele mimu okan lara awon aala ti oro Olurun fi lele kuro. Die lara awon ti won se eyi duro pelu kiko eyo otito kan so so sile. Opolopo tesiwaju lati ko awon ikoni otito sile leyokokan titi ti won fi di alaigbagbo ponbele.

Awon eke inu awon ikoni ti won gbajugbaja ti so opolopo okan ti won i ba je onigbagbo ninu Iwe Mimọ di oniyemeji. Ko se e se fun lati gba awon ikoni ti ko ba oye re nipa ododo, aanu ati inu rere mu, nigba ti a si se alaye awon wonyi gege bi ikoni Bibeli, o ko lati gba a gege bi oro Olurun.

Ohun ti Satani fe gan ni eleyi. Ko si ohun ti o fe ju ki o ba igbagbo eniyan je ninu Olurun ati oro Re lo. Satani je olori awon egbegun nla oniyemeji, o si n sise pelu gbogbo agbara re lati tan awon okan je sinu egbe re. O ti n di ohun olaju lati se iyemeji. Egbe nla kan wa ti won fi aifokantan wo oro Olurun nitori idi kan naa ti won fi wo Eni ti o ko o—nitori ti o ba ese won wi, o si se idalebi re. Awon ti won ko setan lati se igboran si oro Re n se akitiyan lati bi ase re wo. Won n ka Bibeli, tabi won n teti si ikoni re bi a ti n so o lati ori pepe iwaasu lati le ri asise ninu Iwe Mimọ tabi ninu iwaasu lasan ni. Ki i se awon die ni won di alaigbagbo nitori ati le da ara won lare tabi lati le se awawi nitori ojuse ti won ko se. Awon miran di oniyemeji nitori igberaga ati ole. Won fẹran faaji pupo titi ti won ko fi le se ohunkohun ti a o fi bu ola fun won, eyi ti o nilo akitiyan ati isera-eni, won n wona lati ni okiki fun ogbon nipa bibu enu ate lu Bibeli. Opolopo nnkan ni oye eniyan, ti ogbon orun ko mole si, ko ni agbara lati mo, nitori idi eyi won ri idi lati se awawi. Opo wa ti won ri bi ohun ti o dara lati duro ninu aigbagbo, iyemeji ati jije keferi. Sugbon labẹ inu rere won, a o ri wipe idara-eni-loju ati igberaga ni o n ti won lati wuwa. Opo n fe lati ri ohun kan ninu Iwe Mimọ lati da okan elomiran laamu. Awon miran a koko se awawi, won a ronu ni ona ti koto, nitori ti won fẹran ariyanjiyan. Won ko mo wipe won n ti ara won bo inu ikekun peyepẹye ni. Nigba ti won si ti fi aigbagbo won han, won ro wipe won nilati duro ninu ipo won. Nipa eyi won fi owosowopo pelu awon alaiwabiolorun won si ti ilekun Paradise mo ara won.

Olurun ti funni ni eri ti o to ninu oro mimọ nipa imisi re. A se alaye kikun nipa awon otito ti won ni i se pelu irapada wa. Nipase iranlowo Emi Mimọ, eyi ti a seleri fun gbogbo awon ti won fi tokantokan wa, gbogbo eniyan le ni oye awon otito wonyi funra won. Olurun ti fun awon eniyan ni ipile ti o lagbara ti won le gbe igbagbo won le.

Sibẹ oye eniyan ko lagbara lati ni oye kikun nipa awọn eto ati erongba Eni Ailopin. A ko le ri Ọlọrun nipa iwadi laelae. A ko gbọdọ fi ọwọ ikugbu si aṣọ loju iboju ti O fi bo ọlanla Rẹ. Apostoli sọ wipe: “Awamaridi ni idajo Rẹ, ọna Rẹ si koja ohun ti a n wari!” Romu 11:33. A le ni oye ibalo Rẹ pẹlu wa, ati idi ti o fi se be ẹ, ki a le ri ifẹ ati aanu ti ko lopin ti wọn sopọ mọ agbara ailopin. Baba wa ọrun n fi oḡbọn ati ododo dari ohun gbogbo, a ko si gbọdọ jẹ alainitẹlọrun ati alainigbẹkẹle, ṣugbọn ki a tẹriba tọwọtọwọ. Yoo fi eto Rẹ han wa ní bí ó ti dara fun wa lati mọ mọ, lẹyin eyi, a nilati gbẹkẹle Ọwọ ti o ni gbogbo agbara ati Ọkan ti o kun fun ifẹ.

Nigba ti Ọlọrun fun wa ni ọpọlọpọ idi lati gbagbo, ko ni mu awawi fun aigbagbo kuro lae. Gbogbo awọn ti n wa ohun ti wọn yoo fi iyemeji wọn kọ yoo ri. Ati awọn ti wọn kọ lati gba ati lati se igbọran si ọrọ Ọlọrun titi ti a o fi dahun gbogbo ibeere, ti ko si ni si anfani fun iyemeji mọ ko ni wa si inu imọlẹ.

Ainigbẹkẹle ninu Ọlọrun jẹ ohun ti o boju mu fun ọkan ti a ko sọ dọtun, ti o wa ni iṣọta pẹlu Rẹ. Ṣugbọn Ẹmi Mimọ ni i mu igbagbo wa, yoo si dagba bi a ti n nifẹ rẹ. Ko si ẹnì ti o le jẹ alagbara ninu igbagbo laisi iṣe atọkanwa. Aigbagbo maa n lagbara si bi a ba ti n gba a laaye; bi awọn eniyan, dipo ki wọn duro lori ẹrì tí Ọlọrun fifunni lati di igbagbo wọn mu, ba gba ara wọn laaye lati maa beere ibeere, ki wọn si maa se awawi eke, wọn a ri wipe awawi wọn a tubọ maa fese mulẹ ni.

Ṣugbọn awọn ti wọn seiyemeji ninu awọn ileri Ọlọrun ti wọn ko gbẹkẹle idaniloju oore ofẹ Rẹ n tabuku Rẹ; ipa wọn, dipo ki o fa awọn miran wa si ọdọ Kristi, saba maa n le wọn sa kuro ni ọdọ Rẹ ni. Wọn jẹ igi alaileso, ti wọn tan ẹka wọn kaakiri, ti wọn ko jẹ ki oorun o tan si awọn eweko miran, wọn rọ wọn si kú ni abẹ ojiji tutu. Iṣe aye awọn wonyi duro gege bi ẹrì ti ko kaare lati tako wọn. Wọn n gbin irugbin iyemeji ati aigbagbo ti yoo mu ikore ti ko ni baku wa.

Ọna kan wa fun awọn tí wọn ko fẹ ni ohun kan se pẹlu iyemeji lati inu ọkan wọn le rìn. Dipo ki wọn maa beere ki wọn si maa se awawi eke nipa ohun ti ko ye wọn, jẹ ki wọn wo imọlẹ ti o n tan si ori wọn, wọn a si gba imọlẹ ti o tobi ju eyi lọ. Jẹ ki wọn se ohun gbogbo ti o ye wọn, wọn yoo si ni agbara lati ni oye ati lati se awọn ohun ti o n jẹ ki wọn se iyemeji.

Satani le funni ni ayederu ti yoo jọ otitọ debi pe yoo tan awọn ti wọn ba fẹ jẹ, awọn ti wọn fẹ lati kọ isẹra-ẹnì ati irubọ ti otitọ nilo silẹ; ṣugbọn ko se e se fun lati de ọkan kan soṣo, ti o fi tọkantọkan fẹ lati mọ otitọ lai naani ohun ti yoo na, mọ abẹ agbara rẹ. Kristi ni otitọ ati “Imọlẹ, ti o mọle si gbogbo ẹnì ti o wa ninu aye.” Johanu 1:9. A ti ran Ẹmi otitọ lati dari gbogbo eniyan sinu gbogbo otitọ. Pẹlu aṣe Ọmọ Ọlọrun a sọ wipe: “Ẹ wa kiri ẹyin yoo si ri.” “Bi ẹnìkẹni ba fẹ lati se ifẹ Rẹ, yoo mọ ikọni Rẹ.” Matiu 7:7; Johanu 7:17.

Awọn ohun perete ni awọn atẹle Kristi mọ nipa awọn ete ti Satani ati awọn ọmọ ogun rẹ n pa si wọn. Ṣugbọn Ẹni ti o joko ninu awọn ọrun yoo fagile gbogbo awọn ete wonyi, yoo si jẹ ki wọn o siṣe fun eto ijinlẹ Rẹ. Oluwa n gba awọn eniyan laaye lati ri wahala gbigbona ti idanwo, ki i se nitori ti O ni inu didun si ijya ati iponju wọn, ṣugbọn nitori pe wọn nilo rẹ, fun

işegun wọn nikeyin. Ni ibamu pẹlu ogo Rẹ, ko le daabo bo wọn kuro ninu idanwo nitori pe idi fun idanwo ni lati pese wọn silẹ lati le doju ija kọ gbogbo itanjẹ buburu.

Awọn eniyan buburu tabi awọn ẹmi aimọ ko le di işe Ọlọrun lẹwọ, bẹẹ ni wọn ko le di awọn eniyan Rẹ lẹwọ lati de ọdọ Rẹ, bi wọn ba fẹ, pẹlu ọkan irelẹ ti o kaanu fun ẹşẹ, lati jẹwọ ẹşẹ wọn ki wọn si kọ wọn silẹ, ki wọn si fi igbagbọ di ileri Rẹ mu. Gbogbo idanwo, gbogbo agbara itako, boya ni gbangba tabi ni ikọkọ ni a le bori, “ki i şe nipa ipa tabi agbara, şugbọn nipa Ẹmi Mi ni Oluwa awọn ọmọ ogun wi.” Sekaraya 4:6.

“Oju Oluwa wa lori awọn olododo, eti Rẹ si şi silẹ si adura wọn. . .

. Tani yoo le şeyin nijamba, bi ẹyin ba n tẹle ohun ti o dara?” 1 Peteru 3:12, 13. Nigba ti Balamu, ẹni ti ileri ọrọ wọ loju, fẹ lo afọşẹ si Israeli, ti o rubọ si Oluwa lati le fi awọn eniyan Rẹ gegun, Ẹmi Ọlọrun da ibi ti o fẹ sọ duro, Balamu si fi agidi kede: “Emi o ha ti şe fibu ẹni ti Ọlọrun ko fibu? tabi emi o ha ti şe fi ré ẹni ti Ọlọrun ko fi ré?” “Jẹ ki n ku iku olododo, si jẹ ki igbeyin mi o dabi tire!” Nigba ti o tun rubọ lẹkkan si, woli alaiwabi ọlọrun naa kede wipe: “Kiyesi mo ti gba aşẹ lati sure: Oun si ti sure; emi ko si le yi pada. Oun ko ri ẹşẹ ninu Jakọbu, bẹẹni ko ri iwa buburu ninu Israeli. Oluwa Ọlọrun rẹ wa pẹlu rẹ, ihó Ọba si wa laarin rẹ.” “Nitootọ ko si asasi kan ti o le ran Jakọbu, bẹẹni ko si afọşẹ ti o le ran Israeli: Nisinsinyii ni a o maa wi niti Jakọbu ati Israeli pe, Ohun ti Ọlọrun ti şe!” Sibẹ ni ẹkẹta a tun to awọn pepe, Balamu tun pete lati gegun. Şugbọn Ẹmi Ọlọrun kede ibukun awọn eniyan Rẹ lati ẹnu woli ti ko fẹ sọ ọ, o si ba iwa omugọ ati arankan ọta wọn wi: “Alabukun ni fun ẹni ti o bukun fun ọ, egun si ni fun ẹni ti o fi ọ gegun.” Numeri 23:8, 10, 20, 21, 23; 24:9.

Ni akoko yii awọn eniyan Israeli jẹ olooto si Ọlọrun; niwọn igba ti wọn si tẹsiwaju ninu igbọran si ofin Rẹ, ko si agbara ninu aye tabi ni ọrun apaadi ti o le bori wọn. Şugbọn egun ti a ko gba Balamu laaye lati fi wọn ré ni o şe aşeyọri lati mu wa sori wọn nipa titan wọn sinu ẹşẹ. Nigba ti wọn ru ofin Ọlọrun, wọn ya ara wọn nipa kuro ni ọdọ Rẹ, a si fi wọn silẹ lati ni imọlara agbara apanirun.

Satani mọ daju wipe ẹgbẹgun okunkun ko le doju kọ ọkàn ti o jẹ alaare julọ ti o ba wa ninu Kristi, ati pe bi o ba yọ ara rẹ sita, a o doju kọ, a o si şegun rẹ. Nitori naa o n wa ọna lati fa awọn ọmọ ogun agbelebu kuro ni ibi aabo wọn, nigba ti o fi awọn agbara rẹ dènà de wọn, o si şetan lati pa ẹnikeńi ti o ba wọ inu ilẹ rẹ run. Ninu igbara le Ọlọrun pẹlu irelẹ nikan, ati igbọran si gbogbo ofin Rẹ ni a ti le ri aabo.

Ko si ẹni ti o ni aabo fun ojo kan tabi wakati kan laisi adura. Ni pataki julọ, o yẹ ki a şipe si Ọlọrun fun ọgbọn lati ni oye ọrọ Rẹ. Nibi ni a ti fi itanjẹ adanniwo, ati ọna ti a file bori rẹ pẹlu aşeyege han. Satani jẹ amoye ninu kika Iwe Mimọ, tí á si şe itumọ awọn ẹşẹ rẹ bi o ti fẹ, nipasẹ eyi ti o ro lati gbe wa şubu. A nilati kọ Bibeli pẹlu irelẹ ọkan, ki a maşẹ gbagbe wipe a nilati gbe ara le Ọlọrun. Nigba ti a nilati şora fun awọn ete Satani nigba gbogbo, a nilati maa gbadura pẹlu igbagbọ loorekoore pẹlu: “Maşẹ tì wa sinu idanwo.”

Orì 33 – Awọn ẹtan ẹsù sùpaya

Lati ibere itan eniyan ni Satani ti bere ise re lati tan iran wa je. Eni ti o bere isote ni orun fe lati so awon olugbe aye yii po mo ara re ninu ijakadi re pelu ijoba Olorun. Adamu ati Efa ni idunu pipe ninu igboran si ofin Olorun, eyi si je eri atigbadegba lati tako ohun ti Satani so ni orun, wipe ofin Olorun n ponni loju ko si dara fun rere awon eda Re. Siwaju si, ilara Satani ru soke bi o ti ri ile daradara ti a pese fun tokotaya alailese naa. O pinnu lati fa isubu won, wipe leyin ti a ba ti ya won nipa kuro ni odo Olorun ti o si fi won si abe agbara re tan, aye yoo je ohun ini re, yoo si te ijoba re do sibi ni atako si Eni Giga julio.

Bi Satani ba fi ara re han gege bi iwa re ti ri ni, won i ba ti le pada seyin, nitori ti a ti ki Adamu ati Efa nilo nipa ota ti o lewu yii; sugbon o n sese ninu okunkun, o n fi erongba re pamọ, ki o ba le ri ise re se daradara. O lo ejọ bi ohun elo, nigba naa o je eda ti o dun un wo loju, o ba Efa soro: “Nje Olorun so wipe, E ko gbodo je ninu gbogbo eso oga?” Jenesisi 3:1. Bi o ba se wipe Efa ko lati ba oludanwo naa se ariyanjiyan ni, i ba wa ni ailewu; sugbon o ba dore, o si shubu sinu itan je re. Bayi ni a si se n bori opolopo. Won se iyemeji, won si n se ariyanjiyan nipa ofin Olorun; dipo ki won se igboran si ase Olorun, won gba ero eniyan eyi ti o fi itan je Satani pamọ.

“Obirin naa so fun ejo naa pe, A le je ninu awon eso igi oga: sugbon eso igi ti o wa ni aarin oga ni Olorun so pe, Eyin ko gbodo je ninu re, bee si ni eyin ko gbodo fi owo kan an, ki e ma baa ku. Ejo naa si so fun obirin naa, Eyin ki yoo ku ikukiku kan: nitori ti Olorun mo wipe ni ojo ti eyin ba je ninu re, nigba naa ni oju yin yoo la, e o si da bi Olorun, ni mimọ rere ati buburu.” Ese 2—5. O so wipe won yoo dabi Olorun, won a ni ogbon ti o po ju ti tele lo won a si le gbé igbesi aye ti o dara si. Efa shubu sinu idanwo; nipase agbara re, a mu Adamu de se. Won gba oro ejo wipe Olorun ko ni se ohun ti O so, won ko gbekere Eleda won, won si ro wipe O n di ominira won lowo ati wipe won le ni ogbon nla ati igbega nipa riru ofin Re.

Sugbon kini Adamu, leyin ese re, ri wipe o je itumo oro yii, “Ni ojo ti eyin ba je ninu re, kiku ni eyin yoo ku?” Nje o ri wipe o tumo si ohun ti Satani je ki won gbagbo, wipe yoo mu won wonu igbesi aye ti o ga si? A ba so wipe rere nla wa lati jere ninu ese, a ba si so wipe Satani ni eni ti o se iran wa loore. Sugbon Adamu ko ri eyi gege bi itumo oro Olorun. Olorun so wipe gege bi ijiya fun ese re, eniyan yoo pada sinu ile nibi ti a ti mu jade wa: “Erupe saa ni iwọ, iwọ o si pada di erupe.” Ese 19. Awon oro Satani, “Oju yin yoo la,” je ooto ni abala kan so so yii pe: Leyin ti Adamu ati Efa se aigboran si Olorun, oju won si sile lati ri iwa omugo won; won mo ibi won si je eso kikoro ti aigboran.

Ni aarin oga ni igi iye wa, eyi ti eso re ni agbara lati muni wa laaye titi lae. Bi Adamu ba tesiwaju lati je olugboran si Olorun ni, i ba ri aye, laisi idena si igi yii, i ba si wa laaye titi lae. Sugbon nigba ti o de se, a ko gba a laaye lati je ninu igi iye, o si di eni ti o n ku. Oro Olorun wipe, “Erupe ni iwọ, iwọ yoo si pada di erupe,” toka si aisi emi rara.

Aiku, ti a seleri fun eniyan bi o ba se igboran, ni o padanu nipase aigboran. Adamu ko le fun awon omọ re ni ohun ti ko ni; ki ba ti si ireti fun iran ti o şubu yii bi Olurun ko ba mu aiku wa si arawoto won nipase irubo Omọ Re. Nigba ti “iku koja sori gbogbo eniyan, nitori gbogbo eniyan ni o saa ti se,” Kristi “fi iye ati aiku han nipase iyinrere.” Romu 5:12; 2 Timoti 1:10. Nipase Kristi nikan soşo ni a fi le ni aiku. Jesu so wipe: “Eni ti o ba gbagbo ninu Omọ o ni iye ainipekun: eni ti ko ba si gba Omọ gbọ ki yoo ri iye.” Johanu 3:36. Gbogbo eniyan ni o le ni ibukun ti a ko le diyele yii bi won yoo ba se awon ohun ti o beere fun. Gbogbo “awon ti n fi suuru tesiwaju ninu ise rere n wa ogo ati ola ati aiku,” yoo gba “iye ainipekun.” Romu 2:7.

Enikan soşo ti o seleri iye fun Adamu ninu aigboran ni atannije nla naa. Oro ti ejo naa so fun Efa ni Edeni—“Eyin ki yoo ku ikukiku kan”— ni iwaasu akoko ti a se lori aiku okan eniyan. Sibe, gbolohun yii, ti o duro lori ase Satani nikan soşo, ni a n gbọ lori pepe iwaasu awon Kristeni, ti opolopo eniyan si n gba a witiwiti bi awon obi wa akoko ti gba a. Oro mimọ ti o wipe, “Okani ti o ba se ni yoo ku” (Isikiele 18:20), ni a tumọ si: Okan ti o ba se ki yoo ku, şugbon yoo wa titi lae. O ya wa lenu lati ri ife ajeji ti o n mu ki okan eniyan o gbagbo ninu oro Satani ti won si je alaigbagbo ninu oro Olurun.

Bi o ba se wipe eniyan ni anfani lati de ibi igi iye leyin ti o şubu ni, i ba wa laaye titi lae, bayi ni ese i ba se wa titi lae pelu. Şugbon awon kerubu pelu ida ina so “ona ti o lo si ibi igi iye” (Jenesisi 3:24), ko si si okan ninu idile Adamu ti a gba laaye lati koja idena yii lati le je ninu eso ti n funni ni iye yii. Nitori naa, ko si elesẹ ti o wa laaye titi.

Şugbon leyin şubu, Satani ro awon angeli re lati se akitiyan pataki lati koni ni igbagbo wipe pelu bi a se da eniyan, ko le ku; nigba ti a si ti mu ki eniyan o gba eke yii, a mu ki won gbagbo wipe elesẹ yoo gbe titi lae ninu ijiya. Omọ alade okunkun n şise nipase awon asoju re, o n fi Olurun han gege bi onroro ti o fe gbẹsan ni sisọ wipe gbogbo awon ti ko se ife Re ni O n dasi orun apaadi, yoo mu ki won mo ibinu Oun nigba ti won ba n jerora ti a ko le fenu so ti won n runra ninu ina ayeraye, Eleda won a wo won pelu itelurun.

Bayi ni ota nla ni se fi iwa re se alaye Eleda ati Oninurere fun gbogbo eniyan. Satani ni o ni iwa ika. Ife ni Olurun; ohun gbogbo ti O da mimọ, ailabawon, ati daradara ni ki oluşote nla akoko to mu ese wa. Satani funra re ni ota ti o n dan eniyan wo lati dese, yoo wa paarun bi o ba le se bee; nigba ti owọ re ba ba eni ti n jiya lowo re tan, inu re a dun nitori iparun ti o mu wa. Bi a ba gba a laaye, a ro gbogbo aye yii da sinu awon re. Bi ki i ba n se nitori iranlowo agbara Olurun ni, ko si omokunrin tabi omobinrin Adamu ti i ba sa asala.

Satani n wona lati bori awon eniyan loni, gege bi o ti bori awon obi wa akoko, nipa mimi igbekele won ninu Eleda won ki o si dari won lati şeyemeji nipa ogbon ijoba Re ati ododo awon ofin Re. Satani ati awon asoju re fi Olurun han bi eni ti o buru ju awon funra won lo, lati le da iwa ika ati isote won lare. Atannije nla naa n se akitiyan lati ti iwa ika re si ori Baba wa orun, ki o le fi ara re han gege bi enipe a se e nipa lile kuro ni orun nitori pe o ko lati se igboran si adari ti ko dara. O fi ominira ti won a gbadun labẹ şakoso rere oun han araye, ni

idakeji si ihamo ti ofin onroro Jehofa fini si. Ni ona yii o se aseyori lati tan awon okan je kuro ninu igboran won si Olorun.

Ikoni wipe a n je awon eni buburu ti won ti ku niya pelu ina ati sulfururu ninu ina orun apaadi ti n jo titi lae ti tako ero wa nipa ife ati aanu, ani idajo to; wipe fun ese igba perete ti won gbe ninu aye, won yoo jiya inira titi ti Olorun a fi wa laaye. Sibe, a n koni ni oko yii kaakiri, o si maa n wa ninu ijewo igbagbo opo ijo esin Kristeni. Omowe ninu oko nipa Olorun kan so wipe: "Ijiya inu ina apaadi a mu ki inu awon eniyan mimo o dun titi lae. Nigba ti won ba ri awon miran ti won ni iseda kan naa, ti a bi sinu ipo kan naa, ninu iru ijiya bayii, ti a si wa ya won soto, yoo je ki won mo bi inu won ti dun to." Omiran so bayii: "Nigba ti idajo idalebi ba n lo titi lae lori awon ohun elo ibinu, eefin ijiya won a maa lo soke niwaju awon ohun elo aanu titi lae, dipo ki won wa ninu awon ohun elo ijiya yii, won a so pe, Amin, Aleluya, e yin Oluwa."

Nibo ninu oro Olorun ni a tile ri iru ikoni yii? Se awon ti a rapada ni orun a padanu gbogbo ero ikedun ati ikaanu ati ero wipe eniyan ni gbogbo wa ni? Se won a padanu awon nnkan wonyi lati le fi ainikedun tabi onroro ika ropo ni? Rara, rara o; eyi ki i se ikoni Iwe Olorun. Awon ti won so ayoka to wa loke yen le je omowe ati olotito eniyan, sugbon a tan won je nipa arekereke Satani. O dari won lati si oro ti o han kedere ninu Iwe Mimomo tumo, won n fun ni alaye ikoro ati ika ti ki i se ti Eleda wa biko se ti ara re. "Bi mo ti wa laaye ni Oluwa wi, Emi ko ni inu didun ninu iku elesese, sugbon ki elesese o yipada kuro ninu ona re ki o si ye: e yipada, e yipada kuro ninu ona buburu yin, eese ti eyin o fi ku?" Isikieli 33:11.

Kini Olorun a jere bi a ba gba wipe inu Re dun si iriri ijeniniya ti ko lopin, wipe inu Re a dun ti o ba gbọ irora, igbe gooro, ati egun awon eda ti n jiya ti O fi sinu ina apaadi? Se awon ariwo ti o banileru wonyi le je orin ni eti Ife Ailopin? A n so wipe fifi awon elesese jiya ailopin yoo fi bi Olorun ti korira ese han gege bi iwa ibi ti o le ko ibaje ba ayọ ati eto inu gbogbo agbaye. Ha, isoro odi yii ti buru to! A fi bi enipe ikorira Olorun fun ese ni yoo je idi ti yoo fi wa titi lae. Nitori gege bi ikoni awon elokọ nipa Olorun yii, ijiya ailopin laisi ireti aanu yoo bi awon ti a n je niya ninu, bi won si ti n fi ibinu won han pelu egun ati oro odi, bee ni a maa fikun eru ebi won titi aye. Fifikun ese titi aye ko fi ogo fun Olorun.

O koja agbara oye eniyan lati siro ibi ti oko odi ijiya titi lae yii ti fa. Esin Bibeli, ti o kun fun ife ati iwa rere, ti o po ni ikaanu, ni a fi aimokan su okunkun bo ti a si wo ni aso eru jeje. Nigba ti a ba wo ona eke ti Satani gba lati fi iwa Olorun han, nje o ye ki o ya wa lenu idi ti a fi n beru, paya, ti a tun n korira Eleda alaanu wa? Igbagbo nipa Olorun gege bi Eni ti O panilaya ti o tan kaakiri gbogbo aye lati ara ikoni lati ori pepe iwaasu ti so opolopo di oniyemeji ati alaigbagbo.

Igbagbo ijiya ayeraye je okan lara awon oko eke ti won para po di oti waini irira Babiloni, eyi ti o mu ki gbogbo orile ede mu ninu re. Ifihan 14:8; 17:2. Wipe awon iran se Kristi le gba oko odi yii ki won tun waasu re lati ori pepe mimo je ohun ijinle lootọ. Won gba a lati odo Romu gege bi won ti gba ojo isinmi eke. Looto awon eniyan nla ati eniyan rere ti fi koni;

şugbon imole lori koko oro yii ko tan si won gege bi o ti tan si wa. Won ni ojuse fun imole ti o tan ni akoko won; a ni ojuse fun eyi ti o tan ni akoko wa. Bi a ba yiju kuro ni ara eri oro Olorun, ti a wa gba eke eke nitori pe awon baba wa fi koni, a şubu si abe idalebi ti a se sori Babiloni, a n mu ninu waini irira re.

Egbe nla kan wa ti ikoni ijiya ainipekun yii ko ni irira, ti won si bo sinu asise miran ni idakeji. Won ri wipe Iwe Mimọ se alaye Olorun gege bi Eni ti o kun fun ife ati aanu, won ko si le gbagbo wipe yoo ju awon eda owọ Re sinu ina ajooku orun apaadi. Şugbon ni gbigbagbo wipe okan ko le ku, won ko ri ona miran ju ki won gbagbo wipe gbogbo eniyan ni a o gbala nikenin lo. Opo ni won ri awon ikilo Bibeli gege bi ohun ti a se lati deruba awon eniyan lati le se igboran lasan ati wipe won ko ni wa si imuse bi a ti so o. Nipa eyi elesese le maa gbe ninu faaji imoti-ara-eni-nikan, ki o ma ka ase Olorun si, sibe ki o maa reti lati ri oju rere nikenin. Iru ikoni yii ti o te aanu Olorun loju, şugbon ti ko bikita nipa ododo Re, te okan ti ko ni iyipada lorun, o si n je ki elesese o tesiwaju ninu ese.

Lati fihan bi awon onigbagbo ninu igbala gbogbo eniyan ti lo Iwe Mimọ lorun lati fi idi ikoni ti n pa okan run won mule, o se pataki ki a ka ninu oro won. Nibi isinku odomokunrin ti ko lesin kan, ti o ku logan ninu ijamba kan, oniwaasu ti o gbagbo ninu igbala gbogbo aye kan ka lati inu Iwe Mimọ gege bi ese re, oro kan nipa Dafidi: “O si gba ipe ni ti Amnoni: o saa ti ku.” 2 Samueli 13:39.

Oniwaasu naa so pe, “A saba maa n bi mi leere wipe, kini yoo je atubotan awon ti won ku ninu ese boya ninu iwa omuti, ti won ku pelu abawon iwa odaran ti a ko fo mo kuro ninu aso won, tabi ti won ku bi odomokunrin yii ti ku lajewo tabi je igbadun iriri esin. A faramo Iwe Mimọ; idahun re yoo mu isoro nla naa kuro. Amnoni je elesese paraku; ko ronupiwada, a ro o ni oti yo, ninu ipo yii si ni a ti pa a. Dafidi je woli Olorun, o gbodo mo boya yoo dara fun Amnoni tabi ko ni dara fun ninu aye ti n bo. Ki ni o wa ninu okan re? ‘Okan oba Dafidi si fa gidigidi si Absalomu: nitori o ti gba ipe ni ti Amnoni: o saa ti ku.’ Ese 39.

“Kini a wa le fayọ lati inu ede yii? Se ki i se wipe ijiya ailopin ko si lara igbagbo esin re bi? Be ni a se ro; nibi a ri idahun isegun ni atileyin fun eke ti o dunmoni ninu julo, ti o ni ilaloye julo, ti o si seni loore julo ti iwa mimọ ati alaafia gbogbo aye nikenin. O gba ipe nitori pe omọ re ti ku. Ki lo de ti o fi ri be? Nitori pe pelu oju asotele o wo ojo iwaju ti o logo, o si ri omọ naa ti o jinna rere si gbogbo idanwo, a yo kuro ninu igbekun a si fo o mo kuro ninu idibaje ese, leyin ti a so o di mimọ, ti a si laaloye tan, a gba a si awujo awon emi ti won ti goke lo ti n yo. Itunu re kan soşo ni wipe, ni mimu kuro ninu aye ese ati ijiya yii, omọ re ti o fẹran ti lo si ibi ti eemi Emi Mimọ ti o dara julo a ti mi si okan ti o sokunkun, nibi ti iye re a ti si si ogbon orun ati idunnu ife ailopin, nipa eyi, a pese re sile pelu ara ti a ti ya si mimọ lati le jẹgbadun isinmi ati awujo ajogunba ti orun.

“Ninu awon ero yii a fe ki a mo wipe igbala orun ko duro lori ohunkohun ti a le se ninu aye yii; boya lori okan ti a ti yipada nisinsinyii, tabi igbagbo ti isinsinyii, tabi igbagbo ninu esin ti isinsinyii.”

Bayi ni ẹni ti o pe ara rẹ ni iranṣe Kristi se n se atunso iro ti ejo naa pa ni Edeni: “Eyin ki yoo ku ikukiku kan.” “Ni ojo naa ti eyin ba je ninu re, oju yin yoo la, eyin yoo si dabi Olurun.” O so wipe eyi ti o buru julọ ninu awon elese—apaniyan, ole, ati alagbere—yoo ri atunse leyin iku lati le wo inu igbadun ainipekun.

Nibo ni ayi-Iwe Mimọ lorun yii ti ri idahun re? Lati inu ese kan so so ti o so nipa bi Dafidi ti gba f’Olurun. O kan re “fa si Absalom gidigidi; nitori ti o gba ipe ni ti Amnoni, nitori ti o ti ku.” Nigba ti akoko ti se edun o kan re ro, ero re yi kuro lati ara oku wa si alaaye omọ ti o sa kuro nile funra re nitori iberu ijiya ti o to si iwa odaran re. Eyi je eri wipe, aba-omọ-baba-eni-sun, omoti Amnoni ti lo si ibi igbadun logan leyin iku re, nibi ti a o ti fo o mo ti a o si pese re silẹ fun ibajepọ awon angeli alailẹse! Aroso didun ni lootọ lati te o kan ti ko yipada lorun! Ikoni Satani funra re ni eleyi, o si n se ife re daradara. Nje o ye ki o yawa lenu wipe iwa ibaje po si pelu iru iwaasu bayii?

Ohun ti eleko eke yii se je apeere ohun ti opo awon miran maa n se. A yo ese die ninu Iwe Mimọ kuro ni aye won, eyi ti i ba fihan wipe itumo won yatọ patapata si eyi ti won fun; iru awon ese ti a le ye lese bayi ti a lo lorun ni a wa n lo lati gbe ikoni ti ko ni ipile ninu oro Olurun lese. Eri ti a lo lati fi so wipe Amnoni omoti wa ni orun je eyi ti o tako gbolohun Iwe Mimọ ti o han kedere wipe ko si omoti kan ti yoo jogun ijoba Olurun. 1 Korintin 6:10. Bayi ni awon oniyemeji, alaigbagbo ati oniyemeji esin se n yi otito pada di iro. Ti a si n tan opolopo je nipase arekereke won ti a si je ki won sun sinu aabo eran ara.

Bi o ba je otito wipe o kan gbogbo eniyan n lo taara si orun leyin iku, i ba je ohun ti o dara bi a ba feran iku ju ki a wa laaye lo. Opolopo ni ikoni yii ti mu ki won se iku pa ara won. Nigba ti wahala, idamu ati ijakule ba bo won mole, o dabi enipe ohun ti o rorun ni lati da emi eni legbodo ki eniyan si goke lo sinu igbadun aye ainipekun.

Olurun ti funni ni eri ti a ko le se asise re ninu oro Re wipe oun yoo je awon ti won ru ofin Re niya. Awon ti won so oro didun si ara won wipe O je alaanu ju ki O se idajo lori elese lo tile nilati wo agbelebu Kalfari lasan ni. Iku Omọ Olurun alailabawon jeri si wipe “iku ni ere ese,” wipe gbogbo tite ofin Olurun loju ni yoo gba idajo ti o to si.

Kristi ti ko lese di ese fun eniyan. O ru ebi ese, bi Baba Re ti gbe oju Re pamọ kuro ni odo Re titi ti o kan Re fi baje, ti O si ku, a se gbogbo irubo yii ki a baa le ra elese pada. Ko si ona miran ti a fi le da eniyan lare kuro ninu ijiya ese. Gbogbo o kan ti o ba si ko lati kopa ninu iwenumo ti a ti se pelu ohun iyebiye naa yoo funra re ru ebi ati ijiya ese.

E je ki a wo siwaju si ohun ti Bibeli fi koni nipa awon alaiwabiolorun ati awon ti ko ronupiwada, awon ti eni ti o gbagbo ninu igbala gbogbo aye fi si orungege bi angeli mimọ, alayo.

“Emi yoo fun eni ti ongbe n gbẹ lati inu orisun omi iye lofe.” Ifi 21:6. Awon ti ongbe ba n gbẹ nikan ni a se ileri yii fun. Awon ti won ba mo wipe won nilo omi iye nikan, ti won wa laika ohun miran si ni a o fi “Eni ti o ba segun ni yoo jogun ohun gbogbo; Emi yoo si je

Ọlọrun rẹ, oun yoo si jẹ ọmọ Mi.” Eṣe 7. Nibi pẹlu, a ṣe alaye ojuse eniyan. Lati le jogun ohun gbogbo, a nilati doju ija kọ eṣe, ki a si ṣeṣun rẹ.

Oluwa sọ nipase woli Aisaya wipe: “Sọ fun olododo wipe yoo dara fun.” “egbe ni fun eni ibi! ki yoo dara fun: nitori ti a o fi ere iṣe ọwọ rẹ fun.” Aisaya 3:10, 11. “Bi eṣe ba wuwa buburu ni ọgọrun igba,” ọlọgbọn ni sọ wipe, “ti o si wa laaye fun igba pipe, sibe, mo mọ daju wipe yoo dara fun awọn ti wọn беру Ọlọrun, ti wọn беру niwaju Rẹ: sugbọn ki yoo dara fun eniyan buburu.” Oniwaasu 8:12, 13. Pọlu pẹlu jeri wipe eṣe n pa “ibinu mọ” fun ara rẹ “di ojo ibinu ati ifi idajo ododo Ọlọrun; Eni ti yoo fun olukuluku geṣe bi iṣe rẹ,” “wahala ati iporuuru okan fun gbogbo okan ti o ba wuwa buburu.” Romu 2:5, 6, 9. “Ko si alagbere, tabi alaimo, tabi oloju kokoro, ti i ṣe aboriṣa, ti yoo ni ipin kan ninu ijoba Kristi ati ti Ọlọrun wa.” Efesu 5:5. “E maa lepa alaafia pẹlu gbogbo eniyan, ati iwa mimọ laisi eyi, ko si eni ti yoo ri Oluwa.” Heberu 12:14. “Ibukun ni fun awọn ti wọn ṣe ofin Rẹ ki wọn le ni eto si igi iye, ki wọn si le gba ọna wọ inu ilu naa. Nitori ni ita ni awọn aja, ati oṣo, ati alagbere, ati apaniyan, ati aboriṣa, ati gbogbo eni ti o fẹran ti o si n ṣe eke gbe wa.” Ifihan 22:14, 15.

Ọlọrun ti fi iwa Rẹ ati ọgbọn ti yoo fi mu eṣe kuro nilẹ han eniyan. “Oluwa Ọlọrun, alaanu ati oloore ọfe, onipamọra ti o pọ ni oore ati otito, ti n pa aanu mọ fun egbeegberun, ti n dari aisedeede ati irekoja ati eṣe ji, ti ki yoo si jẹ ki eṣe bi o lẹ lẹ.” Eksodu 34:6, 7. “Gbogbo awọn eni ibi ni yoo parun.” “Sugbọn awọn onirekoja ni a o parun pọ: opin awọn eniyan buburu ni a o ge kuro.” O. Dafidi 145: 20; 37:38. A o lo agbara ati aṣe ijoba Ọlọrun lati ṣe iṣọṣe rọ; sibe gbogbo idajo ni yoo wa ni ibamu pipe pẹlu iwa Ọlọrun geṣe bi alaanu, onipamọra ati oloore ọfe.

Ọlọrun ko ni fi ipa mu enikeni. Ko ni inudidun si ki a ṣe igboran bi ẹru. O fẹ ki ẹda ọwọ Rẹ o fẹran Oun nitori pe O tọ si ife rẹ. A fẹ ki wọn fẹran Oun nitori pe wọn ni oye ọgbọn, ododo ati aanu Oun. Gbogbo awọn ti wọn ba si ni oye ti o tọ nipa awọn iwa wonyi a fẹran Rẹ nitori pe a fa wọn sọdọ Rẹ nitori ti wọn fẹran awọn iwa yii.

Ipilẹ iwa ti inu rere, aanu ati ife ti Olugbala wa fi kọni ti o si fi ara han ninu iwa Rẹ jẹ ifihan ife ati iwa Ọlọrun. Kristi sọ wipe Oun ko kọni ni ohun kan ayafi eyi ti Oun gba lati ọdọ Baba. Ipilẹ ijoba Ọlọrun wa ni ibamu pẹlu ilana Olugbala, “E fẹran awọn ọta yin.” Ọlọrun ṣe idajo lori awọn eni buburu nitori rere gbogbo agbaye ni, ani fun rere awọn ti a ṣe idajo Rẹ le lori. I ba mu inu wọn dun bi O ba le ṣe beṣe ni ibamu pẹlu ofin ijoba ati ododo iwa Rẹ. O fi apeṣe ife Rẹ yi wọn ká, o fun wọn ni oye ofin Rẹ, O si n fi ipe aanu Rẹ tele wọn kiri; sugbọn wọn kegan ife Rẹ, wọn sọ ofin Rẹ di asan, wọn si kọ aanu Rẹ silẹ. Nigba ti wọn n gba ebun Rẹ nigba gbogbo, wọn n tabuku Eni ti n funni ni ebun; wọn korira Ọlọrun nitori ti wọn mọ wipe O korira eṣe wọn. Oluwa fi ara da iwa aitọ wọn fun igba pipe, sugbọn akoko ipinu yoo de nikeyin, ti a o ṣe ipinu lori gbogbo atubotan wọn. Se yoo wa so awọn ọlọṣe yii mọ egbe Rẹ bi? Se yoo fi ipa mu wọn lati ṣe ife Rẹ?

Awọn ti wọn ti yan Satani geṣe bi adari wọn, ti o si jẹ wipe agbara rẹ ni o n dari wọn ko ṣetan lati wa siwaju Ọlọrun. Igberaga, etan, ainiwontuwonsi, iwa ika ti duro sinu iwa wọn. Se

won le wo orun lati gbe titi lae pelu awon ti won ti gan, ti won si korira ninu aye bi? Oniro ko le wa ni ibamu pelu otito laelae, irele ko ni te ikara-eni-si ati igberaga lorun, iwa mimo ko le fi ara da iwa ibaje, ife ainimo-ti-ara- eni-nikan ko le wu ife ti ara-eni-nikan. Iru orisun igbadun wo ni orun le fun awon ti won ti fi ara won jin fun ife aye ati imo-ti-ara-eni-nikan? Se a le dede gbe awon ti won gbe igbesi aye won ni isote si Olurun sinu orun lati ri iwa pipe ati iwa mimo to n gbe nibe,—gbogbo okan ti o kun fun ife, gbogbo oju ti o n tan pelu ayo, ti orin didun si n lo soke fun iyin Olurun ati Odo Aguntan, ti owo imole ailopin n tan si ori awon ti a gbala lati oju Eni ti o joko si ori ite,—se okan awon ti o kun fun ikorira Olurun, otito ati iwa mimo, le darapo mo awon ero orun lati ko orin iyin won? Se won le fi ara da ogo Olurun ati ti Odo Aguntan? Rara, rara: a fun won ni akoko aanu, ki won fi le ni iwa orun; sugbon won ko ko okan won lati ni ife iwa mimo; won ko ko ede orun, bayii o ti pe ju. Igbesi aye isote si Olurun ko je ki won ye fun orun. Iwa ailabawon re, iwa mimo ati alaafia re yoo je ijiya fun won; ogo Olurun yoo je ina ajonirun. Won a fe lati sa kuro ni ibi mimo naa. Won a feran iparun, ki a ba le pa won mo kuro ni oju Eni ti o ku lati ra won pada. Awon eniyan buburu ni won funra won yan atubotan won. Bi a ko ti se gba won si orun je ohun ti won yan funra won, eyi si je ipinu ododo ati aanu bi a ba wo o lati odo Olurun.

Bi agbara ikun omi, ina ojo nla naa kede idajo Olurun wipe awon eni buburu ko se e wosan. Won ko ni iwa lati teriba fun ase Olurun. Won lo ife won fun isote, nigba ti aye si pari, o ti pe ju fun won lati yi isoworonu won pada si idakeji, lati yipada kuro ninu irekoja si igboran, lati inu ikorira si ife.

Ni dida Keeni apaniyan si, Olurun fun araye ni apeere ohun ti yoo je ayorisi dida elesi si lati tesiwaju ninu igbesi aye aisedeede lainijanu. Nipase ikoni ati apeere Keeni, a dari opolopo awon omo re sinu esi titi ti “iwa buburu eniyan fi po lori ile aye” ti “gbogbo ero inu okan re si je kiki da ibi lojojumo.” “Aye pelu ti dibaje niwaju Olurun, aye si kun fun iwa ipa.” Jenesisi 6:5, 11.

Ninu aanu si aye, Olurun pa awon eniyan buburu re re ni akoko Noah. Ninu aanu, O pa awon oniwa ibaje ninu Sodomu run. Nipase agbara itanje Satani awon ti n sese esi n ri ikaanu ati igboriyan, bayi ni won se n dari awon miran sinu isote. Bi o se ri niyi ni akoko Keeni ati Noah, ati ni akoko Abrahamu ati Loti, bee ni o se ri ni akoko wa. Ninu aanu si gbogbo aye ni Olurun yoo pa awon ti won ko oore ofe Re sila run niken.

“Iku ni ere esi; sugbon ebun ofe Olurun ni iye ainipekun nipase Jesu Kristi Oluwa wa.” Romu 6:23. Nigba ti iye je ipin awon olododo, iku ni ipin awon eni buburu. Mose so fun awon omo Israeli wipe: “Mo gbe ire ati iye, iku ati ibi ka iwaju yin loni.” Deutaronomi 30:15. Iku ti a n so nibi ki i se eyi ti a pe sori Adamu, nitori gbogbo eniyan ni o n jiya ijiya irekoja re. “Iku keji” ni, eyi ti a gbe kale ni atako si iye ainipekun. Ni ayorisi si esi Adamu, iku rekoja wa sori gbogbo eniyan. Gbogbo eniyan ni won n koja lo sinu iboji. Ati nipase ipese eto igbala, a o mu gbogbo eniyan jade wa lati inu iboji won. “Ajinde oku yoo wa, ati ti olododo ati ti alaisododo;” “nitori ninu Adamu gbogbo eniyan n ku, beegege, ninu Kristi a o so gbogbo eniyan di alaaye.” Ise 24:15; 1 Korintin 15:22.

Şugbɔn a ʃe iyatɔ si aarin awɔn ɛgbɛ mejeeji ti a mu jade wa. “Gbogbo awɔn ti wɔn wa ninu iboji yoo gbɔ ohùn Rɛ, wɔn yoo si jade wa; awɔn ti wɔn ʃe rere, si ajinde iye; ati awɔn ti wɔn ʃe buburu si ajinde idalɛbi.” Johanu 5:28, 29. Awɔn ti a “ka yɛ” fun ajinde iye jɛ “alabukun fun ati mimɔ.” “Ni ori awɔn wɔnyi, iku keji ko lagbara.” Ifihan 20:6. Şugbɔn awɔn ti ko ri idariji gba nipasɛ ironupiwada ati igbagbɔ yoo gba ijiya irekoja—”ere ɛʃɛ.” Wɔn yoo jiya ti o yatɔ si ara wɔn ni pipɛ ati ni bi o ti lagbara to, “gege bi iʃɛ wɔn,” şugbɔn ni ikɛyin, yoo yori si iku keji. Nigba ti ko ʃe e ʃe fun Olurun, ni ibamu pɛlu idajɔ ati aanu Rɛ, lati gba ɛlɛʃɛ la ninu ɛʃɛ rɛ; O mu ɛmi rɛ kuro eyi ti irekoja rɛ mu ki o padanu, ati eyi ti oun funra rɛ fihan wipe ko tɔ si oun. Onkɔwe ti a misi kan sɔ pe: “Ni igba diɛ si, awɔn eniyan buburu ki yoo si: bɛɛni iwɔ yoo wá àyè rɛ finifini, ki yoo si si.” Omiran tun sɔ pe: “Wɔn yoo dabi ɛnipe wɔn ko wa laaye ri.”

O. Dafidi 37:10. Obadaya 16. Pɛlu ɛgan ti o yi wɔn ka, wɔn a tɛri sinu okunkun ayeraye laini ireti.

Bayi ni ɛʃɛ yoo ʃe pari, pɛlu gbogbo iʃoro ati iparun ti o ti ipa rɛ wa. Onisaamu sɔ wipe: “Iwɔ pa awɔn eniyan buburu run, Iwɔ pa orukɔ wɔn rɛ lae ati laelae. Ah iwɔ ɔta, iparun de opin ayeraye.” O. Dafidi 9:5, 6. Johanu ninu Ifihan wo ojo iwaju ni igba ainipekun, o gbɔ orin iyin ni gbogbo agbaye ti ko si si idiwo kan. A gbɔ ti gbogbo ɛda ni ɔrun ati aye n fi ogo fun Olurun. Ifihan 5:13. Ko ni si ɔkan ti o ʃegbe kankan ti yoo tabuku Olurun bi o ti n yan ninu ijiya ailopin; ko si ɛni abuku kan ninu ina apaadi ti yoo da igbe rɛ pɔ mɔ orin awɔn ɛni ti a gbala.

Lori aʃiʃɛ wipe a da eniyan pɛlu aiku ni ikɔni wipe eniyan mɔ nnkan ninu iku duro le lori—ikɔni bi i ti ijiya ainipekun, ti o tako awɔn ikɔni Iwe Mimɔ, ti o tako ironu eniyan, ati imɔlara wa gege bi eniyan. Gege bi igbagbɔ ti o wɔpɔ, awɔn ti a ra pada ni ɔrun mɔ gbogbo ohun ti n ʃɛlɛ lori ilɛ aye paapa julɔ nipa igbesi aye awɔn ɔrɛ wɔn ti wɔn fi silɛ. Şugbɔn bawo ni yoo ʃe jɛ orisun ayɔ fun awɔn ti wɔn ti ku lati mɔ wahala awɔn alaaye, lati ri ɛʃɛ ti awɔn ti wɔn fɛran n da, ki wɔn si ri bi wɔn ti n fi ara da gbogbo ibanujɛ, ijakulɛ, ati irora aye yii? Igbadun melo ni awɔn ti n rababa lori awɔn ɔrɛ wɔn laye a maa gbadun ni ɔrun? Igbagbɔ wipe logan ti eemi ba ti fi ara silɛ, a a sɔ ɔkan alaigbagbɔ sinu ina ɔrun apaadi ti ʃi ni lara to! Irora ɔkan awɔn ti wɔn n ri ɔrɛ wɔn ti n koja lɔ sinu iboji ni aimurasilɛ, lati wɔ inu ayeraye idamu ati ɛʃɛ a ti pɔ to! Ɔpɔ ni wɔn ti di aʃiwere nitori ero ayɔnilɛnu yii.

Kini Iwe Mimɔ sɔ nipa awɔn nnkan wɔnyi? Dafidi sɔ wipe eniyan ko mɔ nnkankan ninu ipo oku. “Eemi rɛ jade lɔ, o pada di erupe rɛ: ni ojo naa gan ni ero rɛ ʃegbe.” O. Dafidi 146:4. Solomoni ʃe iru ijeri kan naa: “Alaaye mɔ wipe oun yoo ku: şugbɔn oku ko mɔ ohun kan.” “Ifɛ wɔn, ati ikorira wɔn, ati arankan wɔn ti ʃegbe; bɛɛ ni wɔn ko ni ini kankan mɔ titi aye ninu ohun gbogbo ti a n ʃe labɛ ɔrun.” “Ko si iʃɛ tabi ètɛ tabi imɔ tabi ɔgbɔn ninu ipo oku, nibi ti iwɔ n lɔ.” Oniwaasu 9:5, 6, 10.

Ni idahun si adura rɛ, nigba ti a fi ɔdun marundinlogun kun igbesi aye Isikaya. Ɔba naa fi imoore rɛ han nipa kikɔ orin iyin si Olurun fun aanu nla Rɛ. Ninu orin rɛ, o sɔ fun wa idi ti

oun fi n yọ bẹẹ: “Iboji ko le fi iyin fun Ọ; iku ko le ẹ iranti Rẹ: awọn ti wọn n lọ sinu koto ko le reti fun otitọ Rẹ. Alaaye, alaaye, ni yoo yin Ọ, bi mo ti n ẹ loni yii.” Aisaya 38:18, 19. Igbagbọ ti o wọpọ loni fi awọn oku olododo han bi ẹni pe wọn wa ni ọrun, wọn wọ inu adun, wọn si n yin Ọlọrun pẹlu ahọn ainipekun; sugbọn Isikaya ko le ri iru anfani ologo yii ninu iku. Eri ọrọ Onisaamu wa ni ibamu pẹlu ọrọ rẹ wipe: “Ko si iranti Rẹ ni iku: ninu isa oku tani yoo fi iyin fun Ọ?” “Awọn oku ki i yin Oluwa, tabi ẹni ti o ba lọ si ibi idakerọrọ.” O. Dafidi 6:5; 115:17.

Peteru ni ojo Pentikosti sọ wipe Dafidi “ti ku a si ti sin, iboji rẹ si wa pẹlu wa loni.” “Nitori Dafidi koi ti i goke re ọrun.” Iṣe 2:29, 34. Wipe Dafidi si wa ninu iboji titi di ojo ajinde fihan wipe awọn olododo ko lọ si ọrun leyin iku. Nipasẹ ajinde nikan, ati nitori pe Jesu jinde nikan ni Dafidi ẹ le joko ni ọwọ ọtun Ọlọrun nikeyin.

Pọlu tun sọ wipe: “Bi awọn oku ko ba ji dide, nigba naa ni Kristi ko ji dide: bi Kristi ko ba si ji dide, lasan ni igbagbọ yin, ẹyin si wa ninu ẹṣe yin. Awọn pẹlu ti wọn sun ninu Kristi si ẹgbé.” 1 Kọrintin 15:16—18. Bi awọn olododo ba n lọ taara si ọrun nigba ti wọn ba ku, fun bi ẹgbẹrun ọdun merrin ẹyin, bawo ni Pọlu ẹ le sọ wipe bi ko ba si ajinde, “awọn pẹlu ti wọn sun ninu Kristi ẹgbé”? A ba ma nilo ajinde mo.

Ajẹriku Tyndale, n sọ nipa ipo oku wipe: “Mo jẹwọ ni gbangba wipe, emi ko gbagbọ wipe wọn wa ninu ogo kikun ti Kristi wa ninu rẹ, tabi ti awọn angeli Ọlọrun ti a yan wa ninu rẹ. Bẹẹ ni ko si ninu kókó igbagbọ mi kankan; nitori bi o ba jẹ bẹẹ, a jẹ wipe iwaasu ajinde ti ara a jẹ ohun asán.”

O jẹ ohun ti o han kedere wipe ireti ibukun ainipekun ninu iku ti jẹ ki a kọ ikoni ajinde ti Bibeli silẹ pupọpupọ. Irufẹ yii ni Ọmọwe Adam Clarke sọrọ le lori, o sọ pe: “Ikoni ajinde dabi ẹni pe o ẹ pataki jojo laarin awọn Kristeni akọkọ ju bi o ti ri loni lọ! Bawo ni o ẹ ri bẹẹ? Awọn apostoli n tẹnumọ nigba gbogbo, wọn si n rọ awọn atele Ọlọrun lati saapon, lati ẹ igbọran ati lati ni inu didun nitori rẹ. Awọn ti wọn tele wọn ni akoko yii ki i saba n menu ba a! Bẹẹ ni awọn apostoli ẹ iwaasu, bẹẹ si ni wọn gbagbọ; bẹẹ ni awa waasu, bẹẹ si ni awọn olugbo wa gbagbọ. Ko si ikoni kan ninu iyinrere ti a tẹnumọ julọ; bẹẹ ni ko si si ikoni kan ninu iwaasu akoko yii ti a ẹ aibikita si julọ!”

Eyi tẹsiwaju titi ti otitọ ologo ti ajinde fi fẹrẹ farasin ti awọn Kristeni si fi fẹrẹ gbagbe rẹ patapata. Onkọwe aṣaaju ẹsin kan sọrọ lori ọrọ Pọlu ni 1 Tẹsalonika 4:13—18, o wipe: “Fun gbogbo idi fun itunu, ikoni ti aiku onibukun awọn olododo ti ropo ikoni ti o le fa iyemeji ti wiwa Oluwa lẹkẹkẹ ni ọdọ wa. Nigba ti a ba ku, Oluwa wá fun wa.

Ohun ti o yẹ ki a duro ki a si maa sọna fun ni eyi. Awọn oku ti koja lọ sinu ogo na. Wọn ko duro de ohùn kakaki fun idajọ ati ibukun wọn.” Sugbọn nigba ti O fẹ fi awọn omọleyin Rẹ silẹ, Jesu ko sọ fun wọn wipe wọn yoo wa si ọdọ Oun ni aipe. “Mo n lọ pese aye silẹ fun yin,” ni O wi. “Bi mo ba si lọ pese aye silẹ fun yin, Emi yoo pada wa, lati gba yin si ọdọ Emi tikalara Mi.” Johanu 14:2, 3. Pọlu tun sọ fun wa siwaju si pe “Oluwa funra Rẹ yoo sọkalẹ wa lati ọrun pẹlu ariwo, pẹlu ohun Olori angeli, ati pẹlu kàkàkí Ọlọrun; awọn oku ninu Kristi ni

yoo kọ jinde; nigba naa ni awa ti a wà laaye ti o ku lẹyin yoo lọ pade wọn ninu ikuuku awosanma, lati pade Oluwa ninu afẹfẹ: bẹẹ ni a o si maa wa pẹlu Oluwa titi lae.” O tun fi kun wipe: “Ẹ maa fi awọn ọrọ wọnyi tu ara yin ninu.” 1 Tẹsalonika 4:16—18. Awọn ọrọ itunu wọnyi ti yatọ patapata si ti alufa ti o gbagbo wipe gbogbo aye ni a o gbala ti a ẹ atunsọ rẹ ni akọkọ ni tó! O tu awọn ọrọ ti wọn padanu eniyan wọn ninu pẹlu idaniloju pe, bi o ti wu ki ẹsẹ oku o pọ to, nigba ti o ba mí eemi ikẹyin nibi, a o gba si aarin awọn angẹli. Pọlu tọka awọn arakunrin rẹ si wiwa Oluwa ni ojo iwaju, nigba ti a o ja ẹwọn iboji ti awọn “oku ninu Kristi” a si jinde si iye ainipekun.

Ki ẹnìkẹni to le wọ inu ibugbe awọn alabukun fun, a nilati ẹ ayewo ẹjọ wọn, a nilati ẹ ayewo iwa ati iṣe wọn niwaju Ọlọrun. Gbogbo eniyan ni a o ẹ idajọ rẹ gẹgẹ bi awọn ohun ti a kọ sinu awọn iwe, ti a o si fi ere fun wọn gẹgẹ bi iṣe wọn ti ri. Idajọ yii ko ni waye nigba ti eniyan ba ku. Ẹ kiyesi ọrọ Pọlu: “O ti yan ojo kan, ninu eyi ti yoo ẹ idajọ aye ninu ododo nipasẹ Ọkunrin naa, Ẹni ti O ti yan; O si ti fun gbogbo eniyan ni idaniloju lori eyi, nipa jiji dide kuro ninu oku.” Iṣe 17:31. Nibi apostoli naa sọ ọ ni kedere wipe a ti yan ojo kan, nigba naa ni ojo iwaju, fun idajọ aye.

Judah sọ nipa akoko kan naa. “Awọn angẹli ti wọn ko duro ni ipo wọn, ṣugbọn ti wọn fi ibugbe wọn silẹ ni o pamọ sinu ẹwọn ayeraye ninu okunkun di idajọ ojo nla.” O tun lo ọrọ Enoku wipe: “Kiyesi Oluwa n bọ wa pẹlu ẹgbẹẹgbẹrun awọn ẹnì mimọ Rẹ, lati ẹ idajọ lori gbogbo eniyan.” Juda 6, 14, 15. Johanu sọ wipe oun “ri awọn oku, ẹnì kekere ati ẹnì nla, duro niwaju Ọlọrun; a si ẹ awọn iwe silẹ:...a si ẹ idajọ awọn oku lati inu awọn ohun ti a kọ sinu iwe naa.” Ifihan 20:12.

Ṣugbọn bi awọn oku ba ti n jẹgbadun irọrun ni ọrun bayi tabi ki wọn maa jẹrora ninu ina ọrun apaadi, kini idajọ ojo iwaju wulo fun? Awọn ikọni ọrọ Ọlọrun lori awọn koko ọrọ pataki yii ko farasin, bẹẹ ni wọn ko tako ara wọn; eniyan lasan le ni oye wọn. Ṣugbọn oye ti o yẹ kooro wo ni o le ri ọgbọn tabi ododo ninu iṣoworonu ti o wa nisinsinyii? Ẹ awọn olododo, lẹyin ayewo ẹjọ wọn ni idajọ a gba igboriyin, “Ku iṣe iwọ iranṣẹ rere ati olooto: ...wọ inu ayo Oluwa Ọlọrun rẹ,” nigba ti wọn ti n gbe ni iwaju Rẹ ná, boya wọn tilẹ ti n gbe fun ọdun pipe? Ẹ a a pe awọn eniyan buburu lati ibi idaloro lati gba idajọ Onidajọ aye: “Ẹ kuro lodo Mi, eyin ẹnì egun, sinu ina ainipekun”? Matiu 25:21, 41. Ah, yeyẹ ti o banileru! Yiyẹ ọgbọn ati ododo Ọlọrun lulẹ ni ọna ti o doju tini!

Igbagbo nipa aiku ọkan jẹ ọkan lara awọn ẹkọ eke Romu, ti o wa lati inu ẹsin iboriṣa, ti a mu wọ inu ẹsin Kristeni. Martin Luther ka a mọ ara “awọn itan arosọ ti o lodi si iwa ẹda ti o jẹ ara ààtàn awọn ofin Romu.” Ni sisoro lori ọrọ Solomoni ninu Oniwaasu, wipe oku ko mọ ohun kan, Alatunṣe naa sọ pe: “Ibomiran ti o fihan wipe awọn oku ko ni imọ kan. O sọ pe, ko si iṣe, ko si imọ, ko si oye, ko si ọgbọn nibẹ. Solomoni ri wipe awọn oku n sun, wọn ko sì mọ ohun kankan rara. Nitori ti awọn oku sun silẹ, laika ojo tabi ọdun, ṣugbọn nigba ti wọn ba ji a dabi ẹnipe wọn ko sun pe iṣeju kan.”

Ko si ibi kan ninu Iwe Mimọ ti a ti ri wipe awọn olododo n lọ si ibi èrè wọn tabi awọn ẹni buburu n lọ si ibi ijiya wọn nigba ti wọn ba ku. Awọn baba ati awọn woli ko fi iru idaniloju yii silẹ. Kristi ati awọn apostoli Rẹ ko tilẹ sọ ohun ti o jọ ọ. Bibeli fi kọni ni kedere wipe awọn oku ko lọ si ọrun ọgan ti wọn ba ku. A fi wọn han wipe wọn n sun titi di ọjọ ajinde. 1 Tẹsalonika 4:14; Jobu 14:10—12. Ni ọjọ naa gan ti okùn fadaka tu ti ọpọn wura si fọ (Oniwaasu 12:6), ero eniyan parẹ. Awọn ti wọn lọ sinu iboji wa ni idakerọrọ. Wọn ko mọ ohun kan ti n lọ labẹ oorun. Jobu 14:21. Isinmi alabukun fun olododo ti o ti rẹ! Akoko, boya o pẹ tabi o ya, dabi igba kekere si wọn. Wọn sun; kakaki Ọlọrun ni yoo ji wọn si aiku ologo. “Nitori ti kakaki yoo dun, a o si ji awọn oku dide ni aidibajẹ...Nigba ti ara idibajẹ yii ba gbe aidibajẹ wọ, ti ara kiku yii ba gbe aiku wọ, nigba naa ni ohun ti a kọ silẹ yoo sẹ wipe, A gbe iku mi ni iṣẹgun.” 1 Kọrintin 15:52—54. Bi a sẹ n pe wọn jade kuro ninu orun wọn, wọn a bẹrẹ ironu wọn nibi ti wọn fi i silẹ si. Ohun ti wọn ni imọlara rẹ keyin ni irora iku; ero wọn ti o keyin ni wipe wọn n ṣubu si abẹ agbara ipo oku. Nigba ti wọn ba ji dide kuro ninu iboji, ero ayọ wọn akọkọ yoo jade pẹlu ọrọ iṣẹgun: “Iku, oró rẹ da? Isa oku, iṣẹgun rẹ da?” Ẹsẹ 55.

Ori 34 – Akokọ ñlá Omdlubi

Iṣe iranṣe awon angeli mimo, bi a ti fihan ninu Iwe MIMO, je otito ti o tuni ninu julọ, ti o si se iyebiye si gbogbo awon atele Kristi. Sugbon eko ti o gbajugbaja ti sokunkun bo ikoni yii, ti o si tun yi pada. Ikoni wipe a bi aiku mo eniyan, ti a kọko mu wa lati inu ironu awon aborisa, ninu okunkun ifaseyin nla, ti a si mu wo inu igbagbo Kristeni, ti ropo otito ti a koni kedere ninu Iwe MIMO wipe “oku ko mo ohun kan.” Opolopo ti gbagbo wipe awon emi oku ni awon “emi ti n se ise iranṣe, ti a ran jade lo lati lo sese fun awon ti yoo je ajogun igbala.” A si se eyi laika eri Iwe MIMO si nipa iwalaaye awon angeli orun, ati ibasepo won pelu itan eniyan, saaju ki eniyan kankan to ku. Ikoni wipe eniyan wa laaye ninu iku, paapaa julọ igbagbo wipe emi awon ti won ti ku le pada wa lati sese fun awon alaaye, ti pese ona sile fun ibemilo ode oni.

Bi a ba gba awon oku siwaju Olurun ati awon angeli mimo, ti won si ni oye ti o po pupo ju eyi ti won ni tele lo, ki lo de ti won ko pada wa sinu aye lati wa ko awon alaaye ki won si la won loye? Gege bi awon akoko nipa Olurun ode oni se n koni wipe, emi awon ti won ti ku n rababa lori awon ore won laye, kilode ti ko fi ye ki a gba won laaye lati ba won soro, lati ki won nilo nipa ibi tabi tu won ninu ninu ibanuje won? Bawo ni awon ti won gbagbo ninu iwalaaye eniyan ninu iku se le ko ohun ti o wa si odo won gege bi imole orun lati odo awon emi ti a se logo sile? Won ka ona yii si ona mimo, nipase re ni Satani si n gba mu erongba re se. Awon angeli ti won ti subu ti won n se ife re n fi ara han gege bi iranṣe lati inu aye emi. Nigba ti won n wipe won n mu alaaye wa sinu ise iranṣe awon oku, omo alade okunkun n lo agbara buburu re lori iye won.

O ni agbara lati mu irisi ore eni ti o ti ku wa siwaju eniyan. Ayederu naa peye; won ri irisi, oro ati ohun, gege bi ojulowo pelu iyalenu. Opolopo ni won ri itunu pelu idaniloju wipe awon lolufe won n jẹgbadun alaafia ni orun, laini ifura ewu, won fi eti sile “si awon emi atanniye, ati ikoni esu.”

Nigba ti a mu ki won gbagbo wipe awon oku maa n pada wa lati ba won soro lootọ, Satani mu ki awon ti won ti ku laimura sile o jade wa. Won a so wipe inu won dun ni orun ani pe won wa ni ipo ola nibe, bayi ni a se n koni ni asise yii kaakiri wipe ko si iyato laarin olododo ati eni buburu. Awon ti n dibon bi olubowo lati aye emi nigba miran maa n so akiyesi ati ikilo ti won maa n je otito. Bi won ba ti n fi okan tan won, won a mu awon ikoni ti won tako igbagbo ninu Iwe MIMO ni ona ti o han kedere wa. Pelu ifarahan wipe won ni ife ti o jinle ninu alaafia awon ore won ninu aye, won a mu awon asise to lewu julọ wa. Nitori pe won n so awon otito die, ati pe nigba miran won maa n so asotele ojo iwaju, eyi je ki o dabi enipe oro won se e gbekere; opolopo eniyan a si yara kankan gba eko eke won, won a ni igbagbo patapata ninu won, a fi bi enipe won je otito ti o mo julọ ninu Bibeli. A ko ofin Olurun sile, a kegan Emi oore ofe, won si ri eje majemu bi ohun aimo. Awon emi so wipe Kristi ki i se Olurun, ani won gbe Eleda si ipele kan naa pelu ara won. Bayii labẹ aabo ohun miran, oloṣe

nla naa si n ṭesiwaju ninu ijakadi ṛe p̣elu Ọlọrun, ti o ḅeṛe ni ọrun, ti o si ṭesiwaju ninu ṛe lori iḷe aye fun bi ẹgḅerun ọdun ṃefa.

Ọp̣olop̣o ni ẉon ri ifarahan ẹmi bii ṃokaruuru ati itanj̣e lati ọḍo aẉon ti n ba ẹmi lo. Şugḅon nigba ti o j̣e ooṭo wipe a ti fun aẉon eniyan ni ẹtan gege bi ifarahan nitooṭo, siḅe a si ri ifihan agbara ẹmi ni ọna ti o lagbara. Ikanḷekun kokooko eyi ti o ḅeṛe iḅemilo ti ode oni ki i şe ẹtan tabi arekereke, şugḅon iş̣e taara aẉon ang̣eli buburu ni, ti ẉon fi ọkan ninu aẉon eke ti o şe aş̣eyori juḷo lati pa ọkan run han. Ọp̣o ni a o tanj̣e p̣elu igbagḅo wipe itanj̣e lasan ni iḅemilo; nigba ti ẉon ba ri ifarahan lojuḳoju ti ẉon ko le şe ju ki ẉon gba wipe o ḳoja agbara eniyan ḷo, a o tan ẉon j̣e, ẉon a gba ẉon gege bi agbara nla Ọlọrun.

Aẉon eniyan ẉonyi fi oju fo ẹri Iwe Miṃo nipa aẉon iş̣e iyanu ti Satani ati aẉon aş̣oju ṛe n şe ḳoja. Nipase agbara Satani ni aẉon pidanpidan Farao fi le şe ayederu iş̣e Ọlọrun. P̣olu jeri si wipe şaaju wiwa Kristi ḷeş̣eji, iru ifarahan agbara Satani ḅeş̣e yoo wa. “İş̣iş̣e Satani p̣elu gbogbo agbara ati ami ati iş̣e iyanu eke, ati p̣elu gbogbo itanj̣e aış̣ododo,” yoo wa şaaju wiwa Oluwa. 2 Ṭesalonika 2:9, 10.

Apostoli Johanu, ni şiş̣e alaye agbara ti n şe iş̣e iyanu naa ṣo wipe yoo fi ara han ni ọj̣o ikeyin, o ṣo wipe: “O n şe iş̣e iyanu nla debi pe o mu ina ṣokale lati ọrun wa si ori iḷe aye ni oju gbogbo eniyan, o si tan aẉon ti n gbe ori iḷe aye j̣e nipase aẉon iş̣e iyanu ẉonni ti o ni agbara lati şe.” Ifihan 13:13, 14. Ki i şe wipe a n diḅon ni a n ṣo nibi. A tan aẉon eniyan j̣e nipase aẉon iş̣e iyanu ti aẉon aş̣oju Satani ni agbara lati şe, ki i şe wipe ti o dabi ẹnipe ẉon şe.

Oṃo alade okunkun, ti o ti n fi igba pip̣e lo agbara nla ṛe lati şiş̣e itanj̣e, n fi ọgḅon mu ki idanwo ṛe o ba gbogbo eniyan mu ninu ipo ati ẹgḅe ti ẉon wa. Si aẉon ọlaju, o fi iḅemilo han ni ọna miṃo ati oye, nipa eyi a fa ọp̣olop̣o sinu iḍekun ṛe. Ọgḅon ti iḅemilo n funni ni apostoli Jaḳobu şe alaye bi eyi ti “ko ti oke wa, şugḅon ti aye ni, ti ara ni, ti ẹmi ẹş̣u si ni p̣elu.” Jaḳobu 3:15. Eyi p̣elu ni atannij̣e nla naa ḍoẉobo, bi diḍoẉo bo o yoo ba şiş̣e fun daradara. Ẹni ti o le fi ara han p̣elu didan serafu ọrun niwaju Kristi nigba idanwo ninu aginju, n wa si ọḍo eniyan ni ọna ti o fanimora juḷo bi ang̣eli iṃole. A şipe si ironu wa nipa siṣo ohun ti o niyi; o n mu inu aẉon alaf̣ef̣eỵeỵe dun p̣elu aẉon ohun ti n fi aỵo kun ni; o n wa if̣e eniyan nipa fifi if̣e ati iş̣eun rere han ni ọna ti o ỵo ḷenu. A ru ironu eniyan ga soke, ni didari eniyan lati ni igberaga ninu ọgḅon ara ẉon ki ẉon baa le gan Ẹni Ayeraye ninu ọkan ẉon. Alagbara n̄i ti o le gbe Olurapada aye ḷo si ori oke giga ti o si mu ki gbogbo ij̣oba aye ati ogo ẉon o ḳoja niwaju Ṛe, yoo mu idanwo wa si ọḍo eniyan ni ọna ti yoo yi ero aẉon ti agbara Ọlọrun ko daabobo pada.

Satani n tan eniyan j̣e ni akoko yii gege bi o ti şe tan Efa j̣e ni Eḍeni nipa iyin eke, nipa riru if̣e lati ni iṃo ti a ko faaye gba soke, nipa riru if̣e fun igbera ẹniga soke. If̣e aẉon iwa buburu ẉonyi ni o fa iş̣ubu ṛe, nipase ẉon o lero lati pa eniyan run. “Ẹyin yoo dabi Ọlọrun” ni o wi, “ni miṃo rere ati buburu.” J̣en̄esisi 3:5. Iḅemilo n ḳoni wipe “eniyan j̣e ẹda ti n dagbasoke; wipe ayanṃo ṛe ni, lati igba ti a ti bi, lati maa dagba titi aye ainip̣ekun, lati di

Ọlọrun.” Siwaju si: eniyan ni yoo ẹ idajọ ara rẹ, kii si i ẹ ẹlomiran.” “Idajọ naa yoo jẹ rere, nitori pe idajọ ara ẹni ni...Ìtẹ naa wa ninu rẹ.” Olukọ ibemilo kan sọ, bi “imọlara ẹmi” ẹ n dide ninu rẹ wipe: “Ẹyin ara mi, gbogbo eniyan jẹ ẹni ti o ku diẹ ki o di ọlọrun.”

Bayi, dipo ododo ati iwa pipe Ọlọrun ailopin, ohun ti o yẹ ki a bu ọla fun ni tootọ; dipo ododo pipe ofin Rẹ, odiwọn tootọ fun idagbasoke eniyan, Satani mu iwa eniyan funra rẹ, ti o kun fun ẹşẹ ti o si baku gege bi ohun kan şoşo ti o yẹ ki a bu ọla fun, odiwọn kan şoşo fun idajọ, tabi odiwọn iwa. Itẹsiwaju yii ki i ẹ lọ si oke bikoşẹ lọ si isale.

O jẹ ofin ti oye ati ti ẹmi wipe nipa wiwo a n yipada. Oye maa n mu ara rẹ dogba pelu ohun ti o ba n ronu le lori. O maa n dabi ohun ti a ba fẹran ti a si bọwọ fun. Eniyan ko le ga ju odiwọn iwa mimọ tabi işe rere tabi otitọ rẹ lọ. Bi o ba jẹ wipe ara rẹ ni odiwọn ti o ga julọ, ko le ri ohun ti o ga ju eyi lọ. Dipo bẹẹ, a maa tẹri sodo siwaju ati siwaju si ni. Oore ofẹ Ọlọrun nikan ni o le gbe eniyan soke. Bi a ba fi eniyan silẹ fun ara rẹ, iwa rẹ a maa lọ sodo ni laisi idaduro.

Si awọn ti wọn n tẹ ara wọn lẹrun, olufe faaji, olufe ara, ibemilo n fi ara rẹ han labẹ iboju ti ko lagbara to ti awọn ọlaju ati amoye; ninu abala rẹ ti o buru si wọn ri ohun ti o ba ohun ti ọkan wọn fa si mu. Satani n wa gbogbo ohun ti o jọ ibaku ninu işeda eniyan, o sami si awọn ẹşẹ ti olukuluku n fẹ lati da, a wa ri wipe anfani wa lati tẹ ifẹ lati wuwa buburu lẹrun. O n dan eniyan wo lati ẹ aşaju ninu ohun ti o dara funra rẹ, nipase ainiwontuwonsi, a mu ki wọn ko aare ba agbara ti ara, ti ọpolọ ati ti iwuwasì. O ti pa ọpolọpọ, o si n pa ọpolọpọ run nipase titẹ ifẹ ara lẹrun, nipa eyi, a sọ gbogbo işeda eniyan da ti ẹranko. Lati pari işe rẹ, o sọ nipase awọn ẹmi wipe “ogbon tootọ gbe eniyan ga ju ofin lọ;” wipe “ohunkohun ti a ba ri ni o tona;” wipe “Ọlọrun ki i bani wi;” ati pe “gbogbo ẹşẹ ti a ba da ko lẹbi.” Nigba ti a ba mu ki eniyan o gbagbo wipe ifẹ ọkan ni ofin ti o ga julọ, wipe ominira ni aini akoso, ati pe ara rẹ ni eniyan yoo jiyin fun, tani o wa le yalenu wipe iwa ibajẹ ati iwa buburu tan kalẹ nibi gbogbo? Ọpọ ni wọn n yara kankan gba awọn ikoni ti yoo fi wọn silẹ lati ẹ igboran si aşẹ ọkan aimọ wọn. Wọn gbe akoso işera-ẹni si ori ifekufẹ ara, wọn mu ki agbara oye ati ọkan o tẹriba fun itẹsi ẹranko ti inu eniyan, Satani si n fi ayo n gbá ọpolọpọ ti wọn pe ara wọn ni atẹle Kristi sinu ẹwọn rẹ.

Şugbon a ko nilo lati tan ẹnikẹni jẹ nipa awọn eke tí ibemilo n sọ sita. Ọlọrun ti fun araye ni imọlẹ ti o to lati jẹ ki wọn ri idẹkun naa. Gege bi a ti fihan şeyin ero ti o jẹ ipilẹ fun ibemilo n wọya ija pelu ọrọ ti o han kedere ninu Iwe Mimọ. Bibeli sọ wipe oku ko mọ ohun kan, wipe ero wọn ti pari, wọn ko ni ipin ninu ohunkohun ti a n ẹ labẹ oorun, wọn ko mọ ohun kan nipa ayo ati ibanujẹ awọn ti wọn jẹ ololufe wọn julọ ninu aye.

Siwaju si, Ọlọrun ti fi ofin de gbogbo ohun ti o ba jọ mọ biba ẹmi ẹni ti o ti ku sọrọ. Ni akoko awọn Heberu awọn kan wa ti wọn n sọ, bi awọn abemilo ti n sọ loni, wipe wọn le ba oku sọrọ. Şugbon “ẹmi oku” bi a ti n pe awọn olubẹwo lati aye miran yii, ni Bibeli pe ni “ẹmi ẹşu.” (Ẹ wo Numeri 25:1—3; O. Dafidi 106:28; 1 Kọrintin 10:20; Ifihan 16:14.) İşe biba ẹmi awọn oku sọrọ ni Oluwa pe ni ohun irira, a ko si fi aaye gba a labẹ ijiya iku. Lefitiku 19:31;

20:27. Ni bayii a n fi oju ẹgan wo işe aje. Wipe eniyan le ba ẹmi soro ni a ri gege bi itan asan ti igba oju dudu. Şugbon ibemilo, eyi ti awon atele re po ni iye ti ri aaye wo aarin awon omowe, o ti wo inu ijo, o si n ri oju rere awon asofin, ani ni aafin awon oja—olu awon itanje yii je isoji işe aje ti a tako ti a si fi ofin de, şugbon ni ona tuntun.

Bi ko ba si eri miran nipa ohun ti ibemilo je gan an, o to fun Kristeni lati mo wipe emi naa ko se iyato laarin ododo ati ese, laarin awon apostoli Kristi ti won ni iwa mimo ti won si je eni rere ati eyi ti o ni iwa ibaje julo laarin awon iranşe Satani. Nipa fifi awon oniwa ibaje han wipe won wa ni orun, wipe won wa ni ipo giga nibe, Satani n so fun araye wipe: “Ko si bi o ti wu ki o buru to; o baa gbagbo tabi ki o ma gbagbo ninu Olorun ati Bibeli. Gbe bi o ti wu o; orun ni ile re.” Awon oluko onibemilo n so kedere wipe: “Gbogbo eni ti o ba se ibi, rere ni niwaju Olorun, O si ni inu didun si won; tabi, Nibo ni Olorun idajo gbe wa?” Malaki 2:17. Oro Olorun so wipe: “Egbe ni fun eni ti n pe ibi ni ire ati ire ni ibi; ti o n fi okunkun pe imole ati imole ni okunkun.” Aisaya 5:20.

Awon apostoli ti awon emi eke yii gbe wo ni a je ki won o tako ohun ti won koni ni abe ase Emi Mimomo nigba ti won wa laaye. Won se wipe Bibeli ti odo Olorun wa, nipa eyi won n fa ipilese ireti Kristeni ya, won si n pa ina ti n fi ona Olorun han. Satani n mu ki awon eniyan o gbagbo wipe itan aroso lasan ni Bibeli, tabi iwe ti o ye fun iran eniyan nigba ti koi ti i dagba, şugbon bayi, a nilati fi oju tenbelu re tabi ki a ko o silẹ bi eyi ti ko ba igba mu. O wa n je ki awon ifarahan emi o ropo oro Olorun. Eyi je ona ti o wa ni abe isakoso re nikan sošo, nipase eyi, o le mu ki aye o gba ohun ti o ba fe gbọ. Iwe ti yoo da oun ati awon atele re lejo ni o su okunkun bo, nibe gan ni o fe ki o wa; o fi Olugbala aye han gege bi eniyan lasan. Bi awon eso Romu ti won n so iboji Jesu ti tan iroyin iro kale eyi ti awon alufa ati alagba fi si won lenu lati mase muni gbagbo ninu ajinde Re, bee gege ni awon ti won gbagbo ninu ifarahan emi se n je ki o han wipe ko si ohun ti o yanilenu ninu awon işele nipa igbesi aye Olugbala wa. Leyin ti won ti Jesu seyin, won wa n pe akiyesi si işe iyanu ara won, wipe awon wonyi ju awon işe Kristi lo lona ti o ga.

Looto ni wipe ibemilo ti n yi irisi re pada, ti o si n fi awon ohun ti ko bojumu ninu re pamọ, o n wa ni awo Kristeni. Şugbon awon oro re lati ori pepe, ati ile itewe ti wa niwaju awon eniyan fun ojo pipe, ninu eyi ni a si ti fi iwa re gan an han. A ko le fi awon ikoni yii pamọ, bee ni a ko le se won.

Ani ni ipo ti o wa yii, dipo ki o ye fun ifarada ju ti tele lo, o tile tun wa buru si ni nitori etan arekereke. Ni akoko, o ko Kristi ati Bibeli silẹ, bayi o so pe oun gba awon mejeeji. Şugbon o tumo Bibeli ni ona ti o dunmo okan ti a ko so dotun ninu, nigba ti o n so awon otito olowo ti won se pataki ninu re di asan. A n so wipe ife ni iwa Olorun ti o tobi julo, şugbon a re e silẹ di ironu okan alailagbara, ti ko se iyato laarin rere ati ibi. Ododo Olorun, bi o ti ba ese wi, ati ohun ti ofin Re beere fun ni a pamọ kuro niwaju awon eniyan. A ko awon eniyan lati ri Ofin Mewa bi iwe ti o ti ku. Awon itan aroso ti won n dun moni, ti won n rani nıye n muni nigbekun o si n dari eniyan lati ko Bibeli silẹ gege bi ipilese igbagbo won. A se Kristi bii ti akoko; şugbon Satani ti fo awon eniyan loju ti won ko fi ri itanje naa.

Awọn perete ni wọn ni oye ti o tọ nipa agbara itanjẹ ibemilo ati ewu ti o wa ninu bibọ si abẹ agbara rẹ. Ọpọlọpọ ni wọn n danwo lati le tẹ iwadi wọn lórùn lasan. Wọn ko ni igbagbọ tootọ ninu rẹ, ibẹru a si kun inu wọn bi wọn ba ni ero wipe wọn jọwọ ara wọn silẹ fun akoso ẹmi. Sugbọn wọn n wọ inu ibi ti a ka leewọ, apanirun nla naa a si lo agbara rẹ le wọn lori laise wipe wọn fi ọwọ si. E jẹ ki a mu ki wọn fi iye wọn silẹ fun idari rẹ lẹẹkansoṣo, yoo si mu wọn ni igbekun. Ko ẹ e ẹ, ninu agbara ara wọn lati yọ kuro ninu agbara ifani ati iraniniye rẹ. Ayafi agbara Ọlórùn ti a fifunni ni idahun si adura igbagbọ atọkanwa, nikan ni o le tu awọn ọkan ti a de nigbekun silẹ.

Gbogbo awọn ti wọn n tẹsiwaju ninu iwa ẹṣẹ tabi ti wọn mọmọ n da ẹṣẹ kan ti wọn mọ, n kowe si idanwo Satani. Wọn ya ara wọn kuro ni ọdọ Ọlórùn ati kuro ni abẹ awọn angeli Rẹ; bi ẹṣu ti n mu ẹtan rẹ wa, wọn wa lai ni aabo, wọn a si ṣubu bi ẹran ijẹ. Awọn ti wọn n fi ara wọn si abẹ agbara rẹ ko mọ daju ibi ti iwa wọn yoo yori si. Nigba ti o ti gbe wọn ṣubu, adanniwo a lo wọn bi aṣojú rẹ lati tan awọn miran sinu iparun.

Woli Aisaya sọ wipe: “Nigba ti a ba sọ fun yin, E wa awọn ti n ba oku lo, ati awọn oṣo ti n ké, to si n kùn; ko ha yẹ ki orilẹ ede o wa Ọlórùn wọn ju ki awọn alaaye o maa wa awọn oku? Si ofin ati si ẹri: bi wọn ko ba sọ geṣe bi ọrọ yii nitori ti ko si imọlẹ ninu wọn ni.” Aisaya 8:19, 20. Bi awọn eniyan ba nifẹ lati gba otitọ ti a sọ kedere ninu Iwe Mimọ nipa iṣẹda eniyan ati ipo awọn oku, wọn yoo ri ninu ọrọ ati ifarahan awọn abokusoro iṣowọṣiṣe Satani pẹlu agbara ati ami ati iṣe iyanu eke. Sugbọn dipo ki wọn fi ominira ti o ba ọkan idibajẹ yii mu silẹ, ki wọn si kọ ẹṣẹ ti wọn fẹran silẹ, ọpọlọpọ di oju wọn si imọlẹ wọn si n rin lọ laika ikilọ si, nigba ti Satani n fi idẹkun rẹ yi wọn ka ti wọn si n di ẹran ijẹ rẹ. “Nitori ti wọn ko gba ifẹ fun otitọ, ki a baa le gba wọn la,” nitori naa “Ọlórùn ran itanjẹ ti o lagbara si wọn, ki wọn baa le gba eke gbọ.” 2 Tẹsalonika 2:10, 11.

Awọn ti wọn n tako ikọni ibemilo ko ba eniyan nikan ja, bikoṣe Satani ati awọn ẹmi buburu ni ibi giga. Satani ko ni kuro ayafi bi a ba ti i seyin pẹlu agbara awọn iranṣe ọrùn. Awọn eniyan Ọlórùn nilati koju rẹ, bi Olugbala wa ti ẹ, pẹlu awọn ọrọ: “A ti kowe rẹ.” Satani le ka Iwe Mimọ sori ni akoko yii bi i ti akoko Kristi, yoo si si awọn ikọni rẹ tumọ lati fi idi awọn itanjẹ rẹ mulẹ. Awọn ti yoo duro ni akoko ewu nilati ni oye ẹri Iwe Mimọ funra wọn.

Ọpọlọpọ ni awọn ẹmi ẹṣu yoo ko loju ti wọn yoo gbe awọn ara ile tabi ọrẹ wọn wọ ti wọn yoo si maa sọ ẹkọ odi ti o lewu julọ. Awọn olubẹwo yii yoo ṣipẹ si aanu ọkan wa ti o tutu julọ wọn yoo si ṣiṣe iyanu lati fi idi eke wọn mulẹ. A nilati mura silẹ lati doju kọ wọn pẹlu otitọ inu Bibeli wipe oku ko mọ ohun kankan ati wipe ẹmi ẹṣu ni awọn ti wọn n fi ara han yii.

“Akoko idanwo, ti yoo wa sori gbogbo aye, lati dan awọn ti n gbe ori ile aye wo” (Ifihan 3:10) wa niwaju wa. A o tan gbogbo awọn ti igbagbọ wọn ko fi ẹṣẹ mulẹ to ninu ọrọ Ọlórùn jẹ, a o si bori wọn. Satani “n ṣiṣe pẹlu gbogbo itanjẹ ni aṣododo” lati ni akoso lori awọn ọmọ eniyan, awọn itanjẹ rẹ yoo si maa pọ si lojoojumọ. Sugbọn o le ẹ aseyori niwọn bi awọn eniyan ba ti mọmọ yonda ara wọn fun awọn idanwo rẹ. Awọn ti wọn n fi tokantọkan wa imọ

otitọ ti wọn si n ẹ akitiyan lati fọ ọkan wọn mọ nipa igbọran, ti wọn n ẹ ohun ti wọn le ẹ lati pese ara wọn silẹ fun ijakadi naa yoo ri ninu otitọ ọrọ Ọlọrun, aabo tootọ. “Nitori ti iwọ pa ọrọ suuru Mi mọ, Emi yoo pa ọ mọ pẹlu” (ẹsẹ 10), ni ileri Olugbala. Yoo ran gbogbo angẹli kuro ni ọrun lati daabo bo awọn eniyan rẹ ju ki O fi ọkan kan ti o gbẹkẹle silẹ ki Satani o bori rẹ lẹ.

Woli Aisaya ẹ afihan itanjẹ ẹlẹru ti yoo wa si ori awọn eniyan buburu, ti yoo mu ki wọn o ro wipe wọn a ri aabo kuro lẹwọ idajọ Ọlọrun: “A ti da majemu pẹlu iku, a si ti ba iboji mule; nigba ti pasan gigun ba koja, ki yoo de ọdọ wa: nitori awa ti fi eke ẹ aabo wa, ati labẹ iro ni awa fi ara wa pamọ si.” Aisaya 28:15. Ninu ẹgbẹ ti a ẹ alaye rẹ nibi ni awọn ti wọn n ẹsiwaju ninu aigbọran wọn sugbọni ti wọn n tu ara wọn ninu pẹlu idaniloju wipe ko si ijiya fun ẹlẹsẹ wa; wipe gbogbo eniyan laika bi wọn ti kun fun iwa ibajẹ to, ni a o gba si ọrun, lati di angẹli Ọlọrun. Sugbọni ni pataki julọ ni awọn ti wọn ba iku da majemu ti wọn si ba ipo oku mule, ti wọn kọ otitọ eyi ti Ọrun fifunni gẹgẹ bi aabo fun olododo ni ojo isoro silẹ, ti wọn si gba aabo eke Satani rọpo—etan ti ibemilo.

Ifoju awọn eniyan iran yii koja afẹnuso. Opolopo ni wọn kọ ọrọ Ọlọrun silẹ gẹgẹ bi ohun ti ko yẹ ki a gbagbo ti wọn si n yara kankan pẹlu igboya lati gba awọn itanjẹ Satani. Awọn alaigbagbo ati apeḡan ba awọn ti wọn n jijadu fun igbagbo awọn woli ati awọn apostoli wi gẹgẹ bi onitara alaimoye, wọn si n da ara wọn ninu dun nipa fifi awọn ọrọ Iwe Mimọ nipa Kristi ati eto igbala ati idajọ ti a o ẹ fun awọn ti wọn kọ otitọ silẹ ẹ ẹfẹ. Wọn ẹ ikaanu nla fun iye ti o kere, ti ko lagbara ti o si n gba ohun asan gbọ ti o gba awọn ọrọ Ọlọrun ti o tun siṣẹ igbọran si ofin rẹ. Wọn n fi idaniloju ti o lagbara han, afi bi enipe, lootọ, wọn ti da majemu pẹlu iku, wọn si ti ba ipo oku mule, afi bi enipe wọn mọ idena ti ohunkohun ko le gbà koja si aarin ara wọn ati igbesan Ọlọrun. Ko si ohun ti o le ru ibẹru wọn soke. Wọn ti fi ara wọn fun adanniwo patapata debi pe wọn wa ni ibasepo timotimo pẹlu rẹ, wọn si kun fun emi rẹ debi pe, wọn ko ni agbara ati ifẹ lati ja kuro ninu rẹ.

Fun igba pipẹ, Satani ti n mura silẹ fun akitiyan rẹ ti o keyin lati tan aye jẹ. A ẹ ipilẹ iṣẹ rẹ pẹlu idaniloju ti a fun Efa ni Edeṇi: “Eyin ki yoo ku ikukiku kan.” “Ni ojo ti eyin ba jẹ ninu rẹ, nigba naa ni oju yin yoo la, eyin yoo si dabi Ọlọrun, ni mimọ rere ati buburu.” Jẹnẹsisi 3:4, 5. Diẹdiẹ ni o n pese ọna silẹ fun itanjẹ rẹ ti o ga julọ ninu idagbasoke ibemilo. Koi ti i pari ete rẹ; yoo pari rẹ ni akoko ikeyin. Woli naa wi pe: “Mo ri awọn emi aimọ mọta bi opolọ; ...awọn ni emi buburu ti n siṣẹ iyanu, ti wọn jade lẹ sọdọ awọn ọba aye ati ti gbogbo aye, lati gba wọn jọ si ogun ojo nla naa ti Ọlọrun alagbara.” Ifihan 16:13, 14. Ayafi awọn ti a fi agbara Ọlọrun pamọ nipasẹ igbagbo ninu ọrọ Rẹ, gbogbo aye ni a o gba jọ sinu itanjẹ yii. A n jẹ ki awọn eniyan o simi ninu aabo eke, itusilẹ ibinu Ọlọrun nikan ni yoo ta wọn ji.

Oluwa Ọlọrun sọ pe: “Idajọ ni Emi o fi le ẹsẹ pẹlu, ati ododo le oṣuwọn, yinyin yoo gba aabo eke lẹ, omi yoo si kun bo ibi isasi mọlẹ. Majemu yin ti ẹ ba iku da ni a o sọ di asan, ati imulẹ yin pẹlu iboji ki yoo duro; nigba ti pasan gigun yoo rekoja, nigba naa ni oun yoo tẹ yin mọlẹ.” Aisaya 28:17, 18.

Ori 35 – Igbogunti Ominira Èrì Ọkàn

Awọn Protestant ti n fi oju rere wo ẹsin Romu ni akoko yii ju ti awọn ọdun to kọja ẹyin lẹ. Ni awọn orilẹ ede ti ẹsin Katoliki ko

ti wọpọ, ti awọn atele popu n sise ilaja lati le ni agbara, awọn eniyan si n tubo se alaibikita si nipa awọn ikoni ti won pin ijo ti a fo mo niya kuro ninu ijo padi; o n gbile kan wipe, se bi a ko yatọ to bee ju bee lo bi a ti ro tele, ati wipe bi a ba jowo awọn ohun didie sile, yoo je ki a ni ibasepo ti o dara si pelu Romu ni. Ni igba kan ri awọn Protestant ri ominira eri okan gege bi ohun ti o niye lori ti a ra pelu ohun iyebiye. Won ko awọn omo won lati korira ẹsin popu ati lati gbagbo wipe wiwa ni ibamu pelu Romu yoo tumo si aisotito si Olurun. Sugbon ohun ti a n fihan lode oni ti yatọ to!

Awọn olugbeja ẹsin ijo paadi n so wipe a n soro buburu si ijo, awọn ẹlesin Protestant si n gba bee. Opo ni won n so wipe ko boju mu ki a maa wo ijo ti ode oni pelu awọn iwa irira ati iwa aito ti won wopo ni akoko isejoba re ni awọn igba aimokan ati okunkun. Won dariji awọn iwa buburu re gege bi eyi ti o wa latari iwa aimoye ti o wa ni akoko naa, won si so wipe agbara olaju ti yi ero re pada.

Se awọn wonyi ti gbagbe igbagbo nipa aibaku ti agbara agberaga yii gbe kale fun egbesan (1800) ọdun ẹyin ni? Dipo ki won ko o sile, won tun n tenumo ni orundun kokandinlogun pelu aiye ohun pada ti o ju ti ateyinwa lo. Gege bi Romu ti so wipe ijo “ko se asise ri; bee ni ko ni se asise laelae; gege bi Iwe Mimo ti wi,” bawo ni yoo se ko awọn igbagbo ti o ti n dari isesi re lateyinwa sile?

Ijo padi ko ni fi igbagbo nipa aibaku re sile lae. Gbogbo ohun ti o se ninu inunibini re si awọn ti won ko igbagbo re sile ni o ri gege bi eyi ti o dara; se ko wa ni wu iwa kan naa, bi o ba ri anfani re bi? E je ki awọn idilowo ti awọn ijoba orelu la kale o kuro, ki a si da Romu pada sinu agbara re tele, a o si ri isoji iwa ika ati inunibini re pelu iyara kankan.

Onkowe gbajugbaja kan so nipa iwuwasi ijo padi nipa ominira eri okan, ati awọn ewu ti n pokuru mo United States latari asejori ijoba re bayii:

“Opolopo wa ti won ni inu didun lati ri ibelukiberu nipa ẹsin Roman Katoliki gege bi agbaju ẹsin tabi iwa omode. Awọn wonyi ko ri ohunkohun ninu iwa ati isesi Romu ti o sodi si awọn agbekale olominira wa, tabi ri ohunkohun ti o buru ninu idagbasoke re. E je ki a koko fi ipile isejoba wa we titi ijo Katoliki.

“Iwe isejoba United States fi aaye gba ominira eri okan. Ko si ohun ti o dara tabi ti o se pataki ju u lo. Popu Pius IX, ninu leta re ti o ko si awọn bisobu ni August 15, 1854, so pe: ‘Ikoni eke ti ko boju mu tabi isorowere ti igbeja fun ominira eri okan je asise ti o niyonu julo—aarun ti o ye ki a beru ni ilu ju eyikeyi lo.’ Popu yii kan naa ninu leta re ti December 8,

1864, fi ‘gbogbo ẹni ti o ba beere fun ominira ẹri ọkan ati ifarada ẹsin’ gegun pẹlu gbogbo awọn ti wọn n sọ wipe ijo ko gbodo fi agbara muni.

“Oro alaafi Romu ni United States ki i se nitori iyipada ọkan. O maa n ni ifarada nibi ti ko ba ti ri iranlowo. Bişobu O’ Connor sọ wipe: ‘Ijo Katoliki n fi ara da ominira ẹsin lasan ni titi ti yoo fi le se idakeji re lai se e nijamba.’ ...Kadina ti St Louis sọ nigba kan wipe: “Eko odi ati aigbagbo je iwa odaran; ni awon orile ede Kristeni, bii Itali ati Spain fun apeere, nibi ti gbogbo eniyan ti je Katoliki, ati nibi ti ẹsin Katoliki ti je eyi ti o se pataki ninu ofi a n je won niya gege bi iwa odaran yoku.’ . . .

“Gbogbo kadina, bişobu agba, ati bişobu ninu ijo Katoliki n jeje igboran si popu, ninu eyi ti awon oro wonyi wa: ‘Eleko odi, oniyapa, ati olusote si oluwa wa (popu), tabi si awon ti yoo wa ni ipo re, ni maa tako ti maa si se inunibini si pẹlu gbogbo ipa mi.’”

Otitọ ni wipe awon Kristeni tooto wa ninu ijo Roman Katoliki. Opolopo ninu ijo naa n sin Olorun gege bi imole ti won ni. A ko fun won ni aaye si oro Re, nitori idi eyi, won ko mo otito. Won koi ti i ri iyato laarin ise ọkan alaaye ati asa ati isin lasan. Olorun n fi ikaanu wo awon ọkan wonyi, ti won ni imo ninu iru igbagbo ti o je etan ti ko si le tenilorun. Yoo je ki itansan imole o wo inu okunkun biribiri ti o yi won ka. Yoo fi otito han won, gege bi o ti wa ninu Jesu, ti opolopo yoo si wa si odo awon eniyan Re.

Sugbon ẹsin Romu gege bi agbekale ko si ni ibamu pẹlu iyinrere Kristi nisinsinyii gege bi ko ti se wa ni igba kankan lateyinwa. Awon ijo Protestant wa ninu okunkun nla tabi won i ba mo awon ami akoko. Ijo Romu ti n jinle ninu awon agbekale ati isowoşise re. Gbogbo ipa ni o n sa lati je ki agbara re o tankale si ati ki ipa re o po si ni imura sile fun ijakadi alagbara ti yoo se pẹlu agidi lati gba akoso lori aye pada, lati pada fi idi inunibini re mule, ati lati mu gbogbo ohun ti ẹsin Protestant ti se kuro. Ẹsin Katoliki n fi ese mule ni ibi gbogbo. E wo bi ijo re ati ile ijosin re ti n po si ni awon orile ede Protestant. E wo bi awon ile eko ati ile eko ẹsin re ti n lokiki ni ile Amerika, ti awon Protestant si n lo sibe lati ibi gbogbo. E wo idagbasoke ilana ẹsin ni England ati iyapa loorekoore sinu ijo Katoliki. Awon nnkan wonyi nilati ta iberu awon ti eko iyinrere ailabawon se iyebiye loju won ji.

Protestant ti fi owọ ba ẹsin popu, o si ti ran an lowo; won ti pa ohun da, won si ti jowo opo nnkan sile fun debi pe o ya won lenu lati ri bee ti ko si ye won. Awon eniyan n di oju ara won si ohun ti ẹsin Romu je gan an, ati ewu ti ijoba re yoo mu wa. A nilati ta awon eniyan ji lati koju ija si itesiwaju ota ti o lewu fun ominira iselu ati ti ẹsin yii. Opolopo ni won ro wipe ẹsin Katoliki ko fanilojumora ati wipe isowoşosin re je isin lemolemo ti o tutu ti ko si nitumo. Nibi won se asise. Nigba ti ẹsin Romu duro lori itanje, ki i se etan onipagunpagun ati alailogbon. Ijosin Roman Katoliki je eyi ti o lewa jojo. Afihan olowonla re ati asa olowo re n fa si iye eniyan ti yoo si pa ironu ati eri ọkan lenu mo. O raniloju. Ile ijosin nla, itolowoowo, pepe oniwura, ibi ijosin ti a se loso, aworan ile ti o niye lori, ati awon ere ti won lewa daradara lati şipe si ife ewa. Eti ẹni a kun pẹlu. Orin ti ko legbe. Awon ohun elo orin to rinle dodo, to

dapọ mọ iro ọpọlọpọ ohùn bi o ti n goke lọ lara opó ilé ati àjà gíga awọn ile ijọsin nla rẹ, ko le ẹ ki o ma mu ọwọ ati iyin kun ọkan eniyan.

Ola, iwuga ati ẹsin ti ode yii, ti o n fi ònfà ọkan ti o kun fun ẹṣe ẹ ẹleya lasan jẹ ẹri fun ibajẹ inu. Ẹsin Kristi ko nilo iru ẹwa bayii lati ẹ afihan rẹ. Ninu imọlẹ ti n tan lati ara agbelebu, ẹsin Kristeni tootọ n fi ara han ni ọna ti o mọ ti o si rẹwa ti ko nilo ẹṣọ ode ara lati buyi fun. Ẹwa iwa mimọ, ẹmi irelẹ ti n dake jẹ ẹ ni o niye lori niwaju Ọlọrun.

Iṣesi daradara ki i ẹ ohun ti a fi le mọ ero giga ati eyi ti o mọ. Nini oye giga nipa iṣe ọnà, nini ifẹ si ohun ti o dara julọ, saba maa n waye ninu ọkan ẹni ti o kun fun ohun ti ara ati ti aye. Satani saba maa n lo wọn lati mu ki eniyan o gbagbe ohun ti o ẹ pataki julọ fun ọkan, lati gbagbe nipa ojo iwaju, iye ainipekun, lati yi wọn pada kuro ni ọdọ Oluranlọwọ ayeraye wọn, ati lati mu ki wọn o gbe fun aye yii nikan.

Ẹsin ti ode ara a maa wu awọn ti a koi ti i sọ ọkan wọn di ọtun. Igbega ati iṣowọṣesin Katoliki ni agbara ti o n tanniye ti o si n ráníniye; wọn a wa maa wo Ijọ Romu gẹgẹ bi oju ọna lọ si ọrun. Ko si ẹni naa bikoṣe awọn ti wọn fi ẹṣe wọn mulẹ gbọin si ori ipilẹṣe otito, ti Ẹmi Ọlọrun si ti sọ ọkan wọn di ọtun nikan ni ipa rẹ ko le mu. Ọpọlọpọ ti ko ni iriri imọ Kristi yoo gba afarawe iwabiọlọrun laini agbara. Iru ẹsin bayi ni ọpọ ero n fẹ.

Bi ijọ ti sọ wipe oun ni ẹto lati dari ẹṣe ji jẹ ki awọn atele Romu o ni ominira lati deṣe, ati ilana ijewọ, eyi ti ko si idariji laisi rẹ, saba maa n fun eniyan ni ominira lati wuwa ibi. Ẹnikeni ti o ba kunlẹ niwaju eniyan ti o bàkù, ti o si n sọ awọn ero ikọọkọ ati ironu ọkan rẹ ninu ijewọ ẹṣe, n ba ohun ti o fi n jẹ eniyan jẹ o si n rẹ gbogbo ohun ti o dara ninu ọkan rẹ silẹ. Ni jijewọ awọn ẹṣe ara rẹ si alufa—ẹleran ara, ẹlẹṣe ti o baku, ti o ti dibajẹ nipasẹ ọti ati iwakuwa,—odiwọn iwa rẹ ti wa silẹ, oun naa si di aimọ nipasẹ eyi. Ero rẹ nipa Ọlọrun ti dibajẹ bi irisi iran eniyan ti o ti ṣubu—nitori alufa duro gẹgẹ bi aṣaju Ọlọrun. Ijewọ abanijẹ laarin eniyan si eniyan yii jẹ orisun ikọọkọ nibi ti ọpọlọpọ iwa buburu tí n ko aimọ ba aye ti o si n pese rẹ silẹ fun iparun ikeyin ti n sun jade wa. Sibẹ fun ẹni ti o fẹran itera-ẹni-lọrun, o rọrun lati jẹwọ ẹṣe fun eniyan bii ti ara rẹ ju ki o ṣipaya ọkan rẹ si Ọlọrun lọ. O rọrun fun iṣẹda eniyan lati ẹ iṣe ironupiwada ju lati kọ ẹṣe rẹ silẹ lọ; o rọrun lati jẹ ara ẹni niya pẹlu aṣọ ọfọ, ati ẹgun ọgan, ati ẹwọn wuwo ju ki o kan ifẹkufẹ ara mọ agbelebu lọ. Ọkan ti ko yipada ẹtan lati gbe ẹru wuwo ju lati tẹriba fun ajaga Kristi lọ.

Ijọ Romu ati ijọ Ju ni akoko ti Kristi kọkọ wá ni awọn ohun kan papọ ti wọn jọra wọn ni ọna ti o yanilenu. Nigba ti awọn Ju n tẹ gbogbo ipilẹ ofin Ọlọrun loju ni ikọkọ, niti ode ara, wọn n fi gbogbo agbara n pa akosilẹ rẹ mọ, wọn n di ẹru wuwo le lori pẹlu ofin ati aṣa ti o mu ki igbọran o nira ti o si dabi ẹru wuwo. Bi awọn Ju ti sọ wipe wọn bọwọ fun ofin, bẹe gẹgẹ ni awọn atele Romu sọ wipe wọn bọwọ fun agbelebu. Wọn gbe ami ijiya Kristi ga nigba ti wọn ẹ Ẹni ti o duro fun ninu aye wọn.

Awọn ọmọ ijọ padi gbe agbelebu si ori awọn ile ijọsin wọn, si ori pepẹ wọn ati si ara aṣọ wọn. Ni ibi gbogbo ni a ti n ri ami agbelebu. Ni ibi gbogbo ni a ti n bọwọ fun ti a si n gbe ni ode ara. Ṣugbọn a tẹ awọn ikoni Kristi rì si abẹ awọn aṣa ti ko nitumọ, itumọ eke, ati ojuse

ti o rorò. Ọrọ Olugbala nipa awọn Ju onitara alaimoye naa ba awọn adari ijo Roman Katoliki mu ni ọna ti o nipọn si: “Nitori wọn a di ẹru wuwo ti o sòro lati ru, wọn a si gbe e ka awọn eniyan lejika; sùgbọn awọn tikara wọn ko jẹ fi ika wọn kan ẹru naa.” Matiu 23:4. Awọn ọkan tootọ n wa ninu ibẹru nigba gbogbo wọn n bẹru ibinu Ọlọrun ti a dẹšẹ si, nigba ti ọpọ awọn ijoye ijo n gbe ninu ọrọ ati faaji ifẹ ara. Ijọsin awọn ère ati ohun iranti, gbigbadura ni orukọ awọn eniyan mimọ ati gbigbe popu ga jẹ ètẹ Satani lati yi ọkan awọn eniyan kuro ni ọdọ Ọlọrun ati kuro ni ọdọ Ọmọ Rẹ. Lati sùšẹ iparun wọn, o sà ipa lati yi akiyesi wọn kuro ni ọdọ Rẹ, nipasẹ ẹnikan soṣo ti wọn fi le ri igbala. Yoo dari wọn si ohunkohun ti o ba le ọpọ Ẹni ti O sọ pe: “È wa si ọdọ Mi, gbogbo ẹyin ti n sùšẹ, ti a si di ẹru wuwo le lori, Emi yoo si fi isinmi fun yin.” Matiu 11:28.

Iṣẹ Satani nigba gbogbo ni lati fi iwa Ọlọrun, ohun ti eṣe jẹ, ati awọn koko ọrọ ti wọn sẹ pataki ninu ijakadi nla naa han ni ona ti ko tọ. Ogbọn ẹwẹ rẹ jẹ ki eniyan o ri ojuse rẹ si ofin Ọlọrun geṣe bi eyi ti ko nitumọ, eyi si fun eniyan ni ominira lati dẹšẹ. Ni akoko kan naa o jẹ ki wọn fẹran lati ni oye nipa Ọlọrun ni ọna ti ko tọ ki wọn baa le ri pẹlu ibẹru ati ikorira dipọ ki wọn ri pẹlu ifẹ. Iwa ika ti o wa ninu rẹ ni o fihan wipe o jẹ ti Èlẹda; a gbe e wọ ilana ẹsin a si n fihan ninu ilana ijọsin. A fọ awọn eniyan náyè, Satani si n lo wọn geṣe bi aṣojú rẹ lati ba Ọlọrun jagun. Nipa mimu ki a ri iwa Ọlọrun ni ọna ti ko tọ, awọn orilẹ ede aborisa wa gbagbo wipe wọn nilo lati fi eniyan rubọ lati le ri oju rere Ọlọrun; a si n wu iwa ika ti o buru julọ labẹ ẹsin iborisa ni gbogbo abala rẹ.

Ijo Roman Katoliki, so aṣa iborisa mọ ẹsin Kristeni, ati bi ẹsin iborisa, a fi iwa Ọlọrun han ni ọna ti ko tọ, o si n sẹ awọn ohun ti wọn roro ti wọn si n ṣini lara bii ti rẹ. Ni awọn ojo agbara Romu a ni awọn ohun elo ijẹniniya lati fipa muni lati gba awọn ikoni rẹ gbọ. Igi idanasunni wa fun awọn ti ko ni igbagbo ninu ikoni rẹ. Ipaniyan nipakupa wa ni ọna ti a mọ mọ titi ti a o fi sẹ afihan rẹ ni idajọ. Awọn oloye ijo kekọ labẹ Satani oluwa wọn lati wa ọna lati fiyajeni ni ọna ti o ga julọ ti ẹni ti a n fiya jẹ ko si ni ku. Ni ọpọlọpọ igba a n tu ifiyajeni yii sẹ debi ti eniyan ko ni le farada a mọ, titi ti ẹni naa a fi juwọ silẹ, ti ẹni ti a n fiyaje a fi ri iku geṣe bi idasilẹ didun.

Eyi ni atubotan awọn ti wọn jẹ alatako Romu. Fun awọn atele rẹ, o ni ibawi pẹlu pasan, ebi kikankikan, ati jijẹ ara niya nigbogbo ọna ti a ba le gba ronun rẹ, ni ọna ti o n bani lẹkan jẹ. Lati ri oju rere Ọrun, onironupiwada a ru ofin Oluwa nipa riru ofin ilera. A kọ wọn lati ja ide eyi ti O dá lati bukun ati lati mu inu eniyan dun ninu irin ajo aye rẹ. Agbala ile ijọsin kun fun ọpọ eniyan ti wọn lo igbesi aye wọn ninu akitiyan asan lati tẹ ifẹ ara ti a da mọ wọn ri, lati tẹ gbogbo ero ati imọlara ikaanu fun awọn ẹda ẹlẹgbẹ wọn ri geṣe bi eyi ti o n bi Ọlọrun ninu.

Bi a ba fẹ lati ni oye iwa onroro Satani, ti o ti n fi ara han fun ọpọ ọdun, ki i sẹ laarin awọn ti wọn ko gbọ nipa Ọlọrun, sùgbọn ni aaringungun ati ni gbogbo ibi ti ipa Kristeni de, ohun ti a nilati sẹ lasan ni ki a wo itan ẹsin Romu. Nipasẹ ilana nla fun itanjẹ yii, ọmọ alade okunkun mu erongba rẹ lati ko ẹgan ba Ọlọrun ati ijiya ba eniyan sẹ. Bi a si ti n ri bi o ti n sẹ aṣeyegbe ni fifi ara rẹ pamọ ti o si n sẹ iṣẹ rẹ nipasẹ awọn adari ijo, o yẹ ki a ni oye si nipa idi ti o fi ni ikorira ti o pọ bẹẹ si Bibeli. Bi a ba ka Iwe Mimo, ifẹ ati aanu Ọlọrun yoo farahan, a

o ri wipe ko gbe okan ninu awon eru wuwo wonyi ru ni. Gbogbo ohun ti O n beere fun ni okan onirobinuje ti n se ikaanu, emi irele ti n se igboran.

Kristi ko funni ni apeere ninu igbesi aye Re lati de ara eni mo inu ile ijosin lati le ye fun orun. Ko koni wipe ki a te ero ife ati ikaanu ri. Okan Olugbala kun fun ife. Bi eniyan ba ti n je pipe ni iwa si, bee ni akiyesi re a se lagbara si, bee ni yoo ni oye ese si, bee si ni ikaanu re fun awon ti a n fiya je a jinle si. Popu so wipe oun ni aropo Kristi, sugbon bawo ni iwa re se jo ti Olugbala wa to? Se a ri ki Kristi o ti awon eniyan mo ogba ewon tabi igi ifiyajeni nitori pe won ko josin Regege bi Oba orun? Nje a gbo ki o se idajo iku fun awon ti ko gba A? Nigba ti awon eniyan abule Samaria kan fi oju tinrin Re, inu bi apostoli Johanu, o si beere: "Oluwa iwo ko ha fe ki a pe ina sokale lati orun, ki o si jo won run, ani bi Elija ti se?" Jesu wo omọ eyin Re pelu ikaanu, O si ba emi lile inu re wi, ni wiwipe: "Omọ eniyan ko wa lati pa emi awon eniyan run, bikoşe lati gba a la." Luku 9: 54, 56. Emi ti Kristi fihan ti yato si emi eni ti o pe ara re ni aropo Re to.

Bayi ijo Romu n fi oju rere han si araye, o n toro idariji fun awon iwa ika onroro ti won wa ninu akosile re. O ti wo ara re ni aso bi Kristi, sugbon ko yipada. Gbogbo ikoni ijo padi ti won wa tele ni won si wa loni. Won si gba awon ikoni ti a se nigba ti oju dudu gbo. Ki enikeni mase tan ara re je. Ijo padi ti awon Protestant setan bayi lati buyi fun si ni eyi ti o se akoso aye ni awon ojo ise Atunse, nigba ti awon eniyan Olurun dide, laika emi won si, ti won si n fi awon aisedeede re han. O si ni irera ati igberaga ti o n mu ki o lo agbara lori awon oba ati ijoye, o si n so wipe oun ni ase lati odo Olurun. Emi ika ati onroro re ko dinku nisinsinyii ju ti igba ti o pa ominira eniyan run ti o si pa awon eni mimọ Eni Giga julo.

Ijo padi si je ohun ti isotele so wipe yoo je, iyapa ti igba ikeyin. 2 Tesalonika 2:3, 4. O je ara isesi re lati wu iwa ti yoo je ki o ri ohun ti o ba fe julo, sugbon labẹ ifarahan alayipada alagemo, o fi oro ejo ti ko yipada pamo. "Ko ye ki a pa igbagbo mo pelu eleko odi, tabi enikeni ti a ba funra si wipe o le ni eko odi," ni o wi. Se agbara yii, eyi ti a se akosile re fun egberun odun pelu eje awon eniyan mimo ni a o wa gba nisinsinyiigege bi ara ijo Kristi?

O ni idi ti awon orile ede Protestant fi n so wipe esin Katoliki ko yato pupo si esin Protestant ju ti ateyinwa lo. Iyato wa nitoto, sugbon ki i se ninu ijo padi. Esin katoliki jo esin Protestant ode oni yii nitoto, nitori esin Protestant ti baje pupopupo lati akoko awon Alatinse wa.

Bi awon ijo Protestant ti n wa oju rere aye, ife eke ti fo won loju. Won ko ri ju wipe o tona lati gbagbo ninu inurere inu gbogbo iwa buburu lo, ni opin re, laisi idaduro won a gbagbo ninu iwa ibi ti o wa ninu gbogbo iwa rere. Dipo ki won duro lati gbeja igbagbo ti a fun awon eniyan mimo lekan sošo, bayi, won n toro aforiji lowo Romu fun ero ti ko dara ti won ni nipa re, won n bebe fun idariji fun igbagbo aimokan won.

Opo eniyan, ani awon ti won ko fi oju rere wo esin Romu ni ko ri ewu ti o po ninu agbara ati ipa re. Opo ni won n so wipe okunkun ninu ironu ati iwuwas ti o wopo nigba Middle Ages ni o gba awon ikoni, eke ati ifiyajeni re laaye lati tan kale, ati pe bi oye akoko olaju wa yii ti

pọ to, bi imọ ti n tan kalẹ to, ti awọn eniyan si ti n lawọ si nipa ẹsin ko ni gba ki ainifarada ati iwa onroro rẹ o soji. A n fi ero wipe iru awọn nnkan bayii yoo şele ni akoko olaju wa yii şefe. Lootọ ni wipe imọle nla ninu imọ, iwuwasi, ati ẹsin, n tan si ori iran yii. Ninu Oṛo Mimo Olorun, a ti tan imọle lati orun sori aye. Şugbọn a nilati ranti wipe bi imọle ba ti pọ to, bee ni okunkun awọn ti wọn ba şi i lo, ti wọn tun kọ o silẹ a ti pọ to.

Kikọ ẹkọ Bibeli pelu adura a fihan awọn Protestant ohun ti ijo padi je gan, yoo si je ki wọn korira rẹ, ti wọn yoo si kọ o silẹ; şugbọn opolopo ni wọn gbọn ninu ero wọn ti wọn ko ni idi lati wa Olorun pelu irele ki a baa le dari wọn sinu otito. Bi o tile je wipe wọn n gbe ara wọn ga nitori olaju wọn, wọn je ope ninu oṛo Olorun ati nipa agbara Olorun. Wọn nilati wa awọn ọna lati pa ẹri okan wọn lenu mo, wọn n wa eyi ti ko ni i se pelu ohun emi ni ọna to pọ ti ko si nilo irele pupo. Ohun ti wọn n fe ni ọna ti yoo mu ki wọn gbagbe Olorun şugbọn ti a o gba gege bi ọna lati maa ranti Re. Ijo padi mo ọna lati ba awọn aini wonyi pade. A se e fun egbe eniyan meji ti o ferẹ ko gbogbo aye ja—awọn ti wọn fe ki ise owọ wọn o gba wọn la, ati awọn ti wọn fe ki a gba wọn la ninu ese wọn. Nibi ni asiri agbara rẹ wa.

A ti fihan wipe akoko okunkun ninu imọ ran aseyori ijo padi lowo. A a tun fihan wipe akoko imọle nla nipa imọ ran aseyori rẹ lowo pelu. Ni awọn odun ti o koja seyin, nigba ti awọn eniyan ko ni oṛo Olorun ti wọn ko si ni imọ otito, a di wọn loju, a si ko opolopo sinu idẹkun, ti wọn ko ri awọn ti a de fun ese wọn. Ninu iran yii, opolopo wa ti itansan ironu eniyan kọ mona mo loju, “eyi ti a n fi eke pe ni imọ;” wọn ko ri awọn naa, wọn si n rin lo taara a fi bi eni ti a di loju. Olorun se e ki eniyan o ri agbara imọ rẹ gege bi ebun lati oḍo Eleda rẹ ki o si lo o fun ise otito ati ododo, şugbọn nigba ti a ba fẹran igberaga ati okanjuwa, ti eniyan si gbe ero rẹ ga ju oṛo Olorun lo, nigba naa, imọ rẹ a şise buburu ju aimokan lo. Bayi ni awọn imọ eke ti ode oni, eyi ti o n se igbagbo inu Bibeli, yoo se se aseyori ni pipese ọna silẹ fun titewo gba ijo padi pelu awọn asa rẹ ti wọn wuni, gege bi fifi imọ pamọ ti se ni şişi ọna silẹ fun igbega rẹ ni Akoko oju Dudu.

Ninu awọn egbe ti wọn wa ni United States nisinsinyii, ti wọn n fe lati ri atileyin ilu fun agbekale ati asa ijo, awọn Protestant n tele igbese awọn atele popu. Rara, ju eyi lo, wọn n şi ọna silẹ fun ijo padi lati ri agbara ti o padanu ni Europe ni Protestant Amerika. Ohun ti o si mu ki egbe yii o se pataki ni wipe erongba wọn ni pato ni pe ki a fi ofin muni pa ojo kini ose mo—asa ti o ti oḍo Romu wa, eyi ti o so wipe oun ni ami ase oun. Emi ijo padi—emi ibare pelu asa aye, ibowofun asa eniyan ju ofin Olorun lo—ni o n wo awọn ijo Protestant ti o si n dari wọn lati se ise gbigbe Sonde ga, eyi ti ijo padi se saaju wọn.

Bi eni ti o n ka iwe yii ba fe ni oye awọn ohun elo ti a o lo ninu ijakadi ti n bo laipe, ohun ti o nilati se ni ki o topase akosile nipa ọna ti Romu lo fun ohun kan naa ni ateyinwa. Bi yoo ba mo bi awọn atele popu ati awọn Protestant a se ledi apo pọ lati je awọn ti wọn ba kọ ikoni wọn silẹ niya, je ki o wo emi ti Romu fihan si ojo Isinmi ati awọn ti wọn duro ti i.

Aşe oba, igbimo apapo ati ilana ijo ti agbara oşelu mu duro ni ọna ti ojo isin iborişa yii fi de ipo ọla ninu ẹsin Kristeni. Ọna akoko ti a fi fi ofin mu gbogbo eniyan pa ojo kini ose mo

ni ofin ti Constantine še (AD 321). Aşę yii mu ki awon eniyan inu ilu o sinmi “ni ojo olowo oorun,” şugbon o gba awon ti n gbe igberiko laaye lati tesiwaju ninu ise won. Bi o tile je wipe aşę iborişa ni patapata, leyin ti oba Costantine fi enu gba esin Kristeni tan ni o şe ofin yii.

Aşę oba ko kun oju oşuwon to lati yi aşę Olurun pada, Eusebius, bişobu ti n wa oju rere awon ijoye, ti o si je ore pataki ati asoro didun si Constantine, so wipe Kristi ti yi ojo Isinmi pada si Sonde. A ko funni ni eri kan soşo ninu Iwe Mimọ lati gbe ikoni tuntun yii lese. Eusebius funra re ni aimo fi owọ si eke ti o wa nibẹ ti o si toka si eni ti o fa iyipada naa. O so pe, “Ohun gbogbo ti o ba ye lati şe ni ojo Isinmi, awon wonyi ni a ti gbe wa si ojo Oluwa.” Şugbon igbagbo nipa ojo Sonde pelu bi ko ti lese nile to, mu ki awon eniyan o nigboya lati te ojo Isinmi Oluwa loju. Gbogbo awon ti won fe lati ni iyi loju aye gba ojo isinmi gbogboogbo naa.

Bi ijo padi ti n fese mule si, o n tesiwaju ninu ise re lati gbe Sonde ga. Fun igba die awon eniyan n şise agbe nigba ti won ko ba lo si ile ijosin, ti won si n ri ojo keje gege bi ojo Isinmi. Şugbon diedie ni won şe ayipada naa. A ko faaye gba awon ti won wa ninu ipo mimọ lati şe idajo lori oro ilu kankan ni ojo Sonde. Laipe a pa gbogbo eniyan, ipokipo yoo wu ki won wa, laşe lati maşe şe ise kankan bi won ko ba fe san owo itanran, eyiini fun ominira, ati bi iranşe ko ba fe ki a na oun ni pasan. A tun paşe wipe a yoo je oloro niya nipa pipadanu aabo ohun ini re; ati nikenyin, a o so eni ti ko ba şe igboran di eru. A yoo le awon ti ko ba ni oro kuro ni ilu.

A tun şe ijeri awon ise iyanu pelu. Lara awon iyanu ti a royin re ni agbe kan ti o fe ro oko re ni ojo Sonde ti o fo ohun iroko re, irin naa tamọ lowo, ti o si gbe beş fun odun meji, “si irora ati itiju.”

Nigba ti o şe, popu paşe ki awon alufa o gba awon ti n ba ojo Sonde je niyanju, oun si fe ki won lo si ile ijosin, ki won si gbadura, ki won ma baa ko ijamba nla ba ara won ati alabagbe won. Igbimọ awon alufa kan soro, ti a si n lo o lati igba yen, ani ti awon Protestant n lo o pelu, wipe nitori ti monamona bo lu enikan ti n şise ni ojo Sonde, o nilati je ojo Isinmi. Awon alufa so wipe, “O han gbangba bi inu Olurun ko ti dun si bi won ko ti ka ojo yii si.” A parowa si awon alufa ati oniwaasu, awon oba ati ijoye, ati gbogbo awon olooto lati “lo gbogbo agbara ati ipa won ki a le da ojo naa pada si ipo ola re, ati fun ola esin Kristeni, ki won fi tokantokan pa a mo fun akoko ti n bo.” Nigba ti aşę igbimọ ko to, a ro awon alaşę ilu lati pa aşę ti yoo deru ba okan awon eniyan ti yoo si fi ipa mu won lati şiwọ ise ni ojo Sonde. Ninu ipade awon alufa kan ti a şe ni Romu, gbogbo ipinu awon ipade ti isaaju ni a fi onte lu pelu agbara ati owọ ti o ju ti isaaju lo. A ko won wo inu ofin ijo a si fi aşę ilu ti i leyin ni gbogbo ibi ti won ti n şe esin Kristeni.

Sibe ki i şe itiju kekere ni aisi aşę Iwe Mimọ fun pipa ojo Sonde mo ko ba won. Awon eniyan beere eto ti awon oluko won ni lati ko aşę Jehofa sile, “Ojo keje ni ojo Isinmi Oluwa Olurun re,” lati le bowo fun ojo oorun. Lati le funni eri ti Bibeli ko ni, a nilati da ogbon miran. Onitara oniwaasu ojo Sonde kan, ni opin orundun kejila be awon ijo ni England wo, ti awon

ẹlẹrì ododo si koju ija si, iṣẹ rẹ ko lesu, o si fi ilẹ naa silẹ fun igba diẹ, o n wa ọna miran lati fun awọn ikọni rẹ ni aṣẹ. Nigba ti o pada wa, o gbe ohun ti ko ni tẹlẹ dani, ninu iṣẹ rẹ lẹyin eyi, o ṣe aṣeyọri ti o pọ. O mu iwe kan wa ti o sọ wipe lati ọdọ Ọlọrun funra Rẹ ni o ti wa, eyi ti o ni aṣẹ ti a nilo lati pa ojo Sọnde mọ, pẹlu awọn ikilọ ti o lagbara lati deruba awọn alaigbọran. Akosilẹ ti o ṣeyebiye yii—ti o jẹ ẹtan nla bii agbekalẹ ti o ti lẹyin—ni a sọ wipe o jabo lati ọrun ti wọn si ri ni Jerusalemu, lori pẹpẹ St. Simon, ni Golgota. Sugbọn nitooto, afin alufa ni Romu ni ibi ti o ti jade wa. Awọn alaṣẹ ijo padi ri ẹtan ati ẹru gẹgẹ bi ohun ti o ba ofin mu nigba ti a ba lo o lati tan agbara ati ọrọ ijo kalẹ.

Akosilẹ naa fi ofin de iṣẹ lati wakati keṣan, aago mọta ni ọsan ojo Satide, titi di igba ti oorun ba yọ ni ojo Mọnde; a si sọ wipe ọpọlọpọ iṣẹ iyanu ni o ti aṣẹ rẹ lẹyin. A royin wipe ẹnì ti o ṣiṣẹ koja wakati ti a la kalẹ ni arun ẹgba. Alọgbado ti o lọ agbado rẹ ri, dipo iyẹfun, àgbàrà ẹjẹ ni o n jade wa, ti ọlọta naa si duro soju kan bi o tilẹ jẹ wipe omi n san daradara. Obinrin ti o gbe iyẹfun sinu ile idana gbe jade ni tutu, bi o tilẹ jẹ wipe ile idana naa gbona janjan. Elomiran ti o pese iyẹfun rẹ silẹ lati gbe sinu ina ni wakati kẹta, sugbọn ti o pinu lati gbe pamọ di ojo Monde ri ni ojo keji wipe a ti sọ ọ di iyẹfun kekeke, ti agbara Ọlọrun si ti mu ki o jinna. Okunrin kan gbe iyẹfun rẹ sinu ina lẹyin wakati keṣan ojo ni ojo Satide ri nigba ti o bu u ni ojo keji, ti ẹjẹ n jade lati inu rẹ. Nipase iru awọn itan arosọ eke ti ko boju mu wọnyi ni awọn ti n pa ojo Sọnde mọ ṣa ipa lati fi fi idi rẹ mulẹ wipe o jẹ mimọ. Ni Scotland, bi ti ilẹ England, a bọwọ ti o ga julọ fun ojo Sọnde nipa siso o pọ mọ diẹ ninu ojo Isinmi atijo. Sugbọn akoko ti a o pa mọ yatọ. Aṣẹ lati ọdọ ọba Scotland sọ wipe “a nilati ka ojo Satide lati aago mejila si mimọ,” ati pe ẹnìkẹni, lati akoko naa titi di aaro Mọnde ko gbodo ṣe iṣẹ ara kan.

Sugbọn pẹlu gbogbo ipa lati fi idi ojo kini ọṣẹ mulẹ bi ojo mimọ, awọn atẹle popu funra wọn jẹwọ nigbangba nipa aṣẹ Ọlọrun ti o wa lẹyin ojo Isinmi, ati bi aṣa ti o bo o mọlẹ ṣe ti ọdọ eniyan wa. Ni ọrundun kẹrindinlogun, igbimọ ijo padi sọ ọ ni kedere wipe: “Jẹ ki gbogbo Kristẹni ranti pe Ọlọrun ni o ya ojo keje si mimọ, ti ki si i ṣe awọn Ju nikan ni wọn gba a ti wọn si n pa a mọ, bikoṣe gbogbo awọn ti wọn n sọ pe awọn n jọsin Ọlọrun bi o tilẹ jẹ wipe awa Kristẹni ti yi ojo Isinmi wọn pada si ojo Oluwa.” Awọn ti wọn n tẹ ofin Ọlọrun loju ko ṣe alaimọ iru iṣẹ ti wọn n ṣe. Wọn mọmọ n gbe ara wọn ga ju Ọlọrun lọ.

Apejuwe ti o yanilenu nipa iṣesi Romu si awọn ti ko ba fi ohun ṣokan pẹlu rẹ ni a ri ninu inunibini rẹ si awọn Waldenses fun igba pipe, ti diẹ lara wọn pa ojo Isinmi mọ. Awọn miran jẹ iru iya kan naa nitori igbọran wọn si ofin kẹrin. Itan awọn ijo ni Etiopia ati Abyssinia ṣe pataki pupọ. Laarin okunkun Igba Oju Dudu, araye ko mọ nipa awọn Kristẹni ni Aringungun Afrika, ti wọn si n jẹgbadun ominira lati fi igbagbo wọn han fun ọpọlọpọ ọdun. Sugbọn ni ikeyin, Romu mọ nipa wọn, a si fi ẹtan mu ki ọba Abyssinia o gba popu gẹgẹ bi aṣoju Kristi. Awọn ifayegba miran tẹle. A ṣe ofin ti ko faaye gbani lati pa ojo Isinmi mọ labẹ awọn ijiya to le. Sugbọn laipe onroro ijo padi di ajaga ti o wuwo to bẹẹ gẹgẹ ti awọn ara Abyssinia pinu lati ja kuro lọrun wọn. Lẹyin ijakadi ti o lagbara, a le awọn atẹle Romu kuro ni ilẹ wọn, a si da igbagbo atijo pada. Inu awọn ijo dun fun ominira wọn, wọn ko si gbagbe ẹkọ ti wọn kọ

nipa ẹtan, igbonara ẹsin, ati agbara onroro Romu. O tẹ wọn lórùn kí wọn wa ní awọn nikan nínú ilẹ̀ wọn, kí awọn Kristẹni yókú má mọ̀ nipa wọn.

Awọn ijọ ní Àfíríkà gba ojú Isinmi gẹgẹ́ bí ijọ pàdì tí gba a kí o tó yapa patapata. Nígbà tí wọn pà ojú keje mọ̀ ní igbọran sí ofi Olórùn, wọn kí í ẹ́ ẹ́ ní ojú Sòndè ní ibamu pẹ̀lú àṣà ijọ. Lẹ́yìn tí o gba agbara tí o ga julọ̀, Romu tẹ ojú Isinmi Olórùn lojú latí lẹ́ gbe àṣẹ tírẹ́ ga; sùgbọ́n awọn ijọ Àfíríkà, tí wọn wa ní ifarasin fun bí ẹgbẹ́rùn ọdún kan, kó pín nínú iyapa rẹ̀. Nígbà tí wọn bó sí ọ̀wọ̀ akoso Romu, a fi ipa mu wọn latí kọ̀ ojú Isinmi otító sílẹ̀, wọn sí gbe ojú isinmi eke ga; sùgbọ́n ní kete tí wọn gba ominira wọn, wọn pada latí ẹ́ igbọran sí ofi kẹ́rín.

Awọn akọsílẹ̀ nipa atẹ́yínwà yìí fí kẹ́dẹ̀re ikoríra tí Romu ní sí ojú Isinmi tootọ̀ atí awọn tí n ẹ́ atilẹ́yín rẹ̀, atí ọ̀nà tí o ló latí buyi fun àṣà tí o dà sílẹ̀. Ọ̀rọ̀ Olórùn kòní wípe awọn ẹ̀ṣẹ́lẹ̀ wònyí yoo tún ẹ̀ṣẹ́lẹ̀ bí awọn ara Roman Katolíkí atí Protestant bá tí parapọ̀ latí gbe ojú Sòndè ga.

Àsọ̀tẹ́lẹ̀ Ifi 13 sọ wípe agbara ẹ̀rànko tí o ní iwo bí ọ̀dọ̀ aguntan yoo mu “aye atí awọn tí n gbe inu wọn” o jọ́sín ẹ̀sín ijọ pàdì—eyi tí a fí ẹ̀rànko “tí o dàbí amọ̀tẹ́kún” juwẹ. Ẹ̀rànko tí o ní iwo meji yìí tún sọ “fun awọn tí n gbe lórí ilẹ̀ aye kí wọn yà ẹ̀rẹ́ fun ẹ̀rànko naa;” atí siwaju sí, yoo pàṣẹ́ fun gbogbo eniyan, “atí kẹ́kẹ̀rẹ́ atí nlá, ọ̀lọ̀rọ̀ atí otóṣi, ominira atí onde,” latí gba àmí ẹ̀rànko naa. Ifi 13:11—16. A tí fí wípe United States ní agbara tí ẹ̀rànko tí o ní iwo bí ọ̀dọ̀ aguntan naa duro fun, àsọ̀tẹ́lẹ̀ yìí yoo sí wà sí imúṣẹ́ nígbà tí United States bá fí ofi múní pà ojú Sòndè mọ̀, eyi tí Romu rí gẹgẹ́ bí ohun pataki tí o jẹ́ àmí agbara rẹ̀. Sùgbọ́n kí í ẹ́ ẹ́ United States nikan ní yoo wà nínú igbọran sí popu yìí. Agbara Romu nínú awọn orílẹ̀ ede tí wọn fí igbà kan ẹ́ igbọran sí rí sí wà síbẹ́. Àsọ̀tẹ́lẹ̀ sí sọ fun wà wípe agbara rẹ̀ yoo pada wà. “Mó rí ọ̀kàn nínú awọn orí rẹ̀ tí o ní ọ̀gbẹ́ àṣàpà; a sí tí wó ọ̀gbẹ́ àṣàpà rẹ̀ san: gbogbo aye sí n fí iyanu tẹ́lẹ́ ẹ̀rànko naa.” Ẹ̀sẹ́ 3. Igba tí a fun ní ọ̀gbẹ́ àṣàpà yìí tọ́kà sí akoko tí popu sùbú ní 1798. Lẹ́yìn eyi, wólí naa sọ pé, “a wó ọ̀gbẹ́ àṣàpà rẹ̀ san: tí gbogbo aye sí n fí iyanu tẹ́lẹ́ ẹ̀rànko naa.” Pọ̀lù sọ ọ̀ ní gbàngbà wípe “ọ̀kúnrín ẹ̀ṣẹ́,” yoo wà títí dí akoko ipadabọ̀ lẹ́kẹ́jì. 2 Tẹ̀saloníkà 2:3—8. Títí dí opín akoko, yoo tẹ̀siwaju nínú ẹ̀ṣẹ́ itanjẹ́. Onífi sí sọ, nígbà tí o n tọ́kà sí wípe: “Gbogbo awọn tí n gbe lórí ilẹ̀ aye yoo sí jọ́sín rẹ̀, awọn tí a kó kọ̀ orukọ̀ wọn sínú iwe iye.” Ifi 13:8. Nínú ilẹ̀ Àmẹ́ríkà atí Europe, popu yoo gba ijọ́sín nínú ọ̀lá tí a bú fun àṣà ojú Sòndè, eyi tí o duro lórí àṣẹ́ ijọ̀ Romu nikan sọ̀sọ̀.

Latí aarin ọ̀rúndún kọ́kàndínlọ́gún, awọn tí n kẹ́kọ̀ àsọ̀tẹ́lẹ̀ ní United States tí fí ijẹ́rì yìí han fun aráyẹ. Nínú awọn ẹ̀ṣẹ́lẹ̀ tí wọn n ẹ̀ṣẹ́lẹ̀ bá yìí, a n rí tí àsọ̀tẹ́lẹ̀ yìí n yàrà kankan wà sí imúṣẹ́. Awọn olukọ̀n Protestant sọ ẹ̀rì àṣẹ́ Olórùn kan naa fun pípa ojú Sòndè mọ̀, atí aísí ẹ̀rì Iwẹ́ Mímọ̀ kan naa, gẹgẹ́ bí o tí rí fun awọn àdàrí ijọ pàdì tí wọn ẹ́ arosọ̀ awọn ẹ̀ṣẹ́ iyanu latí duro ní ipò àṣẹ́ Olórùn. A o tún sọ wípe a fí idajọ̀ Olórùn bẹ́ awọn eniyan wó nítòrí tí wọn kó pà ojú Sòndè mọ̀; wọn tìlẹ́ tí n sọ ọ̀ nà. Ẹ́gbẹ́ tí n já fun fífí ofín múní pà ojú Sòndè mọ̀ sí n gbílẹ́ kan.

Ijọ Romu fi tiyanutiyanu jẹ alarekereke ati ọlọgbọn ẹwẹ. O le mọ ohun ti yoo sẹlẹ, o duro de akoko rẹ, ni riri wipe awọn ijọ Protestant n jọsin rẹ nipa gbigba ọjọ isinmi eke ati pe wọn tun n wa ọna lati fi ofin muni pa a mọ pẹlu ọna ti oun funra rẹ lo ni aye atijọ. Awọn ti wọn kọ imọlẹ otitọ silẹ yoo wa iranlọwọ ẹni ti o pe ara rẹ ni agbara ti ko le baku yii lati gbe agbekalẹ ti o bẹrẹ pẹlu rẹ ga. Bi yoo ti yara kankan wa ran wọn awọn Protestant lẹwọ ki i sẹ ohun ti o nira lati ro. Tani o mọ bi wọn ti n sẹ pẹlu awọn ti wọn jẹ alaigbọran si ijọ bi awọn olori ijọ padi?

Ijọ Roman Katoliki, pẹlu gbogbo awọn aṣojú rẹ kaakiri gbogbo aye, jẹ ẹgbẹ nla kan labẹ akoso popu, ti a si n dari rẹ lati sẹ ifẹ rẹ. A kọ awọn atẹle rẹ ni gbogbo orilẹ ede aye lati ri wipe wọn ni ojuse lati sẹ igbọran si popu. Orilẹ ede yoo wu ki wọn ti wá, tabi ijọba wọn, wọn nilati ri aṣẹ ijọ gẹgẹ bi eyi ti o ga ju eyikeyi lọ. Lootọ wọn le jeje igbọran wọn fun ilẹ wọn, sugbọn lẹyin eyi ni eje igbọran si Romu wa, ti o si yọ wọn kuro ninu gbogbo eje ti o ba lewu si awọn erongba rẹ.

Itan sọ fun wa ọna alumọkọrọyi pẹlu aisinmi ti o n gba tẹ ara rẹ bọ inu iselu awọn orilẹ ede; nigba ti ẹsẹ rẹ ba si rinlẹ tan, a maa mu erongba rẹ sẹ, ani bi yoo ba tilẹ pa awọn alaṣẹ ati eniyan ibẹ run. Ninu ọdun 1204, popu Innocent III mu ki Peteru II ọba ilẹ Aragon o jẹ eje yii: “Emi, Peteru, ọba awọn ara Aragon, jeje, mo si sẹ ileri lati jẹ olooto ati olugbọran nigba gbogbo si oluwa mi, Pope Innocent, si awọn ara Katoliki ti yoo gun ori ipo lẹyin rẹ, ati Ijọ Romu, ati lati fi ododo pa ijọba mi mọ ninu igbọran si, ni igbeja igbagbọ Katoliki, ati siṣe inunibini si awọn ẹlẹkọ odi.” Eyi wa ni ibamu pẹlu igbagbọ nipa agbara alufa Romu “wipe o bofin mu fun lati yọ ọba loye” ati “pe o le sọ fun awọn ọmọ ilu lati mase sẹ igbọran si adari ti ki i sẹ olododo.” Ẹ si jẹki a ranti wipe Romu n fọnnu wipe oun ko yipada ri. Igbagbọ Gregory VII ati Innocent III si ni igbagbọ Ijọ Roman Katoliki. Bi o ba ni iru agbara lati sẹ bẹ ni, yoo sẹ wọn pẹlu gbogbo ipa gẹgẹ bi o ti sẹ ni atẹyinwa. Awọn Protestant ko ni oye pupọ nipa ohun ti wọn n sẹ nigba ti wọn ro lati wa iranlọwọ Romu ninu isẹ ati gbé ọjọ Sọnde ga. Nigba ti wọn n mu erongba wọn sẹ, afojusun Romu ni lati fi idi agbara rẹ mulẹ lẹẹkansì, lati gba akoso ti o sọnu pada. Ẹ jẹki a fi idi ofin naa mulẹ ni United States wipe ijọ le lo tabi sẹ akoso agbara ilu, wipe a le fi ofin ijọba de ojuse ẹsin, ni kukuru wipe aṣẹ ijọ ati ti ijọba ni ki o sẹ akoso ẹri ọkan, isegun Romu ninu orilẹ ede yii a daju.

Ọrọ Ọlọrun ti funni ni ikilọ nipa ewu ti n bọ yii; ẹ jẹ ki a sẹ aigbọran si eyi, awọn Protestant a wa kọ nipa ohun ti erongba Romu jẹ gan an, ayafi wipe a ti pẹ ju lati sa asala kuro ninu idẹkun naa. Ninu idakerọrọ, agbara rẹ n pọ si. Ikọni rẹ n fi ipa wọn han ninu gbongan awọn aṣofin, ninu ile ijọsin, ati ninu ọkan awọn eniyan. O n kọ ile nla si awọn ilu ti o farasin nibi ti yoo ti tun awọn inunibini atẹyinwa rẹ sẹ. Ni ikọkọ ati aifiyesi, o n fun awọn agbara rẹ lokun lati le mu erongba rẹ sẹ nigba ti akoko ba to fun lati siṣẹ. Gbogbo ohun ti o n fẹ ni anfani ti o tọ, a si ti n fun ni eyi. Laipe a o ri, a o si mọ ohun gbogbo ti erongba Romu jẹ gan an. Enikeni ti yoo ba gbagbọ ti yoo si sẹ igbọran si ọrọ Ọlọrun yoo ri ẹgan ati inunibini.

Ori 36 – Ikọdu Ti NBo

O jẹ erongba Satani lati bi ofin Ọlọrun wo lulẹ lati igba ti ijakadi nla naa ti bẹrẹ ni ọrun. Nitori a ti le ẹe eleyi, ni o fi sọtẹ si Eleda, bi o tilẹ jẹ wipe a le kuro ni ọrun, o mu ki ijakadi kan naa o tẹsiwaju lori ilẹ aye. Lati le tan eniyan jẹ ati lati dari wọn lati ru ofin Ọlọrun, ni afojusun ti o n le laifaseyin. Boya a ẹe eyi nipa kikọ gbogbo ofin silẹ, tabi kikọ ọkan ninu awọn ilana rẹ silẹ, ohun kan naa ni yoo jasi nikeyin. Eni ti o ba jẹbi “ninu ohun kan” kegan gbogbo ofin, ipa ati apeere wa ni eba irekoja; o “jẹbi gbogbo rẹ.” Jakọbu 2:10.

Ni wiwa lati ko ẹgan ba ofin Ọlọrun, Satani ti yi awọn ikoni Bibeli sodi, nipa eyi a si ti fi eke sinu igbagbo ọpọlọpọ ti wọn sọ pe awọn gba Iwe Mimọ gbọ. Ijakadi nla ti o keyin laarin otitọ ati eke jẹ ijakadi ti o keyin ninu ijakadi ọlọjọ pipẹ nipa ofin Ọlọrun. A n wọ inu ogun naa lọ bayii—ogun laarin ofin eniyan ati ilana Jehofa, laarin ẹsin Bibeli ati ẹsin aṣa ati itan arosọ.

Awọn agbara ti yoo parapo lati tako otitọ ati ododo ninu ijakadi yii n fi gbogbo agbara siṣe bayii. A ko ka ọrọ mimọ Ọlọrun, ti a fi fun wa pẹlu iye owo ijiya ati eje si. Bibeli wa ni arọwoto gbogbo eniyan, sugbọn iwọnba awọn perete ni wọn gba a geṣe bi adari igbesi aye. Aigbagbo n gbilẹ ni ọna ti o banileru, ki i ẹe ninu aye nikan, sugbọn ninu ijo pẹlu. Ọpọlọpọ ni wọn n ẹe awọn igbagbo ti wọn jẹ opo igbagbo Kristeni. Itan dida aye, bi awọn onkowe ti a mi si ti gbe kalẹ, iṣubu eniyan, iwenumọ, ati bi ofin Ọlọrun ti wa titi lae ni awọn ti wọn pe ara wọn ni Kristeni ti kọ silẹ, boyo ni gbogbo rẹ pata tabi ni abọ. Ọgọrọ awọn ti wọn n gbe ara wọn ga ninu ọgbon ati ominira wọn ri geṣe bi ami ailera lati ni igbẹkẹle patapata ninu Bibeli, wọn ro wipe ami ebun ti o ga ati imọ ni lati ẹe awawi eke si Iwe Mimọ, ati lati ẹe alaye awọn otitọ nla inu rẹ geṣe bi ohun ẹmi ti ko ni i ẹe pẹlu wa. Ọpọ awọn oniwaasu ni wọn n kọ awọn eniyan wọn, ti ọpọlọpọ ọjogbon ati olukọ n kọ awọn akẹkọ wọn, wipe a ti yi ofin Ọlọrun pada tabi pe a ti sọ di asan, a si ro wipe awọn ti wọn ri ohun ti o wi geṣe bi eyi ti o si lagbara ti o si yẹ ki a ẹe igboran si wọn bi wọn ti sọ ni o yẹ fun ẹgan ati ifi-ẹe-ẹleya.

Ni kikọ otitọ silẹ, awọn eniyan n kọ Eni ti O kọ ọ silẹ. Ni titẹ ofi Ọlọrun loju, wọn n ẹe aṣe Eni ti O n funni lofi Ọlọrun lati sọ igbagbo ati ero eke di oriṣa geṣe bi a ti n ẹe si okuta tabi igi. Nipa fifi Ọlọrun han ni ọna ti ko tọ, Satani n dari eniyan lati wo O pẹlu iwa ti ko bojumu. Pẹlu ọpọlọpọ, a ti gbe oriṣa ironujinlẹ ka ori itẹ dipo Jehofa; nigba ti o jẹ wipe awọn perete ni wọn n jọsin Ọlọrun alaaye, geṣe bi a ti fi ninu ọrọ Rẹ, ninu Kristi, ati ninu iṣe ohun ti a da. Ọpọ eniyan ni wọn n sọ ẹda di Ọlọrun ti wọn si n ẹe Ọlọrun geṣe bi ẹda. Ẹsin iboriṣa wa ninu ẹsin Kristeni loni geṣe bi o ti wa laarin awọn ọmọ Isreali ni akoko Elija, bi o tilẹ jẹ wipe o wa ni ọna ti o yatọ. Ọlọrun ọpọlọpọ awọn ti wọn pe ara wọn ni ọlọgbon eniyan, awọn alaronujinlẹ, akewi, oloṣelu, akoroyin—ọlọrun awọn egbe olaju, ti ile ẹkọ giga ati kọlẹji, ati ti awọn ile ẹkọ miran ti a ti n kọni nipa Ọlọrun—fi diẹ san ju Baali, ọlọrun oorun awọn ara Foenisia lọ.

Ko si aṣiṣe ti awọn Kristẹni gba ti o fi igboya tako aṣe Ọrun, ko si eyi ti o tako iṣowọronu, ko si eyi ti o lewu ninu ayọrisi rẹ, bi ikọni ode oni, ti o yara kankan n tan kalẹ, wipe ofi Ọlọrun ko ni aṣe lori eniyan mọ. Gbogbo orilẹ ede ni o ni ofi rẹ, eyi ti a gbọḁḁ bọwọ fun, ki a si ṣe igbọran si; ko si ijoba ti o le wa laisi wọn; nṣe a wa le ro wipe Ẹlẹda ọrun ati aye ko ni ofi lati ṣe akoso awọn ohun ti a da bi? Ẹ jẹ ki a ro o wipe awọn oniwaasu nla kan sọ ọ ni gbangba wipe awọn ofi to n ṣe akoso ilẹ wọn ti o tun daabo bo ẹtọ awọn ọmọ ilu ko ni aṣe mọ—wipe wọn din ominira awọn eniyan ku, nitori naa a ko gbọḁḁ ṣe igbọran si wọn, bawo ni a o ti gba wọn laaye lori pepe to? Sogbon ṣe o jẹ ẹṣe ti o lewu ki a kọ ofi ilu ati ti orilẹ ede silẹ, ju ki a tẹ awọn ofi ti wọn jẹ ipilẹ fun gbogbo ijoba silẹ lẹ?

Yoo dara ki awọn orilẹ ede o pa ofi wọn run, ki wọn si gba awọn eniyan laaye ki wọn ṣe bi wọn ti fẹ ju ki Alasẹ gbogbo aye o fagi le ofi Rẹ lẹ, ki o si fi aye silẹ laini odiwọn lati da ọdaran lẹbi ati lati da olugbọran lare. Ṣe a fẹ mọ ayọrisi sisọ ofi Ọlọrun di asan? A ti dan wo ri. Awọn ohun ti wọn ṣelẹ ni France nigba ti igbagbọ wipe ko si Ọlọrun jẹ agbara iṣakoso jẹ eyi ti o banileru. Nigba naa ni a fi araye wipe lati kọ idena ti Ọlọrun gbe kalẹ silẹ ni lati gba aṣe lẹwọ onroro ti o nika julọ. Nigba ti a ba kọ odiwọn otitọ silẹ, a ṣi ọna silẹ fun ọmọ alade iwa buburu lati fi idi agbara rẹ mulẹ ninu aye.

Nibikibi ti a ba ti kọ ilana Ọlọrun silẹ, ẹṣe ko ni fi ara han bi ẹṣe mọ, bẹẹ ni ododo ko ni wuni. Awọn ti wọn kọ lati tẹriba fun iṣejoba Ọlọrun ko yẹ rararara lati ṣe akoso ara wọn. Nipasẹ ikọni buburu wọn a gbin ẹmi aigbọran sinu ọkan awọn ọmọde ati ọdọ, ti wọn ko ni suuru lati gba ki a dari wọn tẹlẹ; awujọ ti ko ni ofin, ti ko si ni akoso ni yoo jẹ ayọrisi rẹ. Nigba ti wọn n kẹgan igbagbọ awọn ti wọn ṣe igbọran si ọrọ Ọlọrun, ọpọ awọn eniyan n yara kankan lati gba itanjẹ Satani. Wọn jowọ ara wọn fun ifẹkufẹ ara ati awọn ẹṣe ti wọn pe idajọ wa si ori awọn alaigbagbọ.

Awọn ti wọn kọni lati fi oju tinrin wo ofin Ọlọrun n gbin aigbọran lati kore aigbọran. Ẹ jẹ ki a kọ idiwo ti ofin Ọlọrun ṣe funni silẹ patapata, laipe a o si kọ ofin eniyan silẹ. Nitori pe Ọlọrun ko fi aaye gba iwa aṣootọ, oju kokoro, irọ, ati ireniji, awọn eniyan ṣetan lati tẹ ofin Rẹ loju nitori ti o jẹ idiwo fun kíkó aye ti wọn fẹran jọ; sogbon ayọrisi kíkọ awọn ofin wonyii silẹ yoo jẹ eyi ti wọn ko ni ireti. Bi ofin ko ba de eniyan, kilode ti a o fi nilati bẹru lati dẹṣe? Ko ni si aabo fun ohun ini mọ. Awọn eniyan yoo gba ohun ini ẹnikẹji wọn pẹlu ipa, awọn to ba lagbara julọ ni yoo jẹ ọlọrọ julọ. A ko ni bọwọ fun ẹmi funra rẹ. Majemu igbeyawo ko ni duro gẹgẹ bi aabo mimọ lati daabo bo idile mọ. Ẹni ti o ba ni agbara, bi o ba fẹ, yoo fi ipa gba iyawo alabagbe rẹ. A o kọ ofin karun silẹ pẹlu ikerin. Awọn ọmọ ko ni bẹru lati gba ẹmi awọn obi wọn bi wọn yoo ba ri ifẹ ọkan idibajẹ wọn ṣe nipa ṣiṣe bẹ. Aye ọlaju yoo di iwo ọlọṣa ati apaniyan, alaafia, isinmi ati iduunu yoo kuro lori ilẹ aye.

Gẹgẹ bi a ti ri na, ikọni wipe eniyan ko nilo lati ṣe igbọran si ofin Ọlọrun mọ ti ko aarẹ ba agbara ojuse iwa rere, o si ṣi ilẹkun agbara ẹṣe sori aye. Ailofin, imuti, ati iwa ibaje n wọle wa gẹgẹ bi igbi omi àgbàrá. Ninu idile, Satani n ṣiṣe. Asia rẹ n fẹ lẹlẹ, ani ninu ile awọn ti wọn pe ara wọn ni Kristẹni. Ilara, ero buburu, iwa agabagebe, iyapa, ijowu, ija, aika ifokantan ọlọwọ si, titẹ ifẹkufẹ ara lẹrun n wa. Gbogbo ilana igbagbọ ẹsin ati ikọni, eyi ti i ba jẹ ipilẹ

ati ilana fun awujo, dabi eru nla ti n mi dugbedugbe ti o setan lati wo lule. Nigba ti a ba ju eyi ti o buru julọ ninu awon odaran sinu ogba ewon fun ese won, a n fiesi won, a si n fun won ni ebun afi bi enipe won se ohun ti o dara. A n se ikede iwa ati ese won lona ti o ga. Awon ile itewe n se atejade iwa buburu ti o si ni lara ni kikun, nipa eyi won n fi iwa irenipe, ole, ati ipaniyan n lo awon miran, Satani si n yo ninu asewori ete buburu re. Onfa iwa ibi, pipaniyan lainidi, bi iwa ailekora-eni-nijanu ti po ni ona ti o lewu, ati iwa aisedeede ni iye re ati ni ipele re, ye ki o ta gbogbo eni ti o ba beru Olurun ji, lati beere ohun ti a le se lati dawo igbi iwa buburu duro.

Ile idajo kun fun iwa ibaje. Awon alase n sese nitori ife fun ere ati ife faaji. Ailekora-eni-nijanu ti fo opolopo niye debi pe Satani ti fere gba akoso lori won tan patapata. Awon onidajo ti dibaje, won n gba abetele, a si n tan won je. Iwa omoti ati ainiwontuwonsi, ife ara, ilara, aisoto lorisirisi, ni o wa laarin awon ti n sese ofin. "Idajo duro jinna rere: nitori ti otito ti subu ninu ilu; idogba ko si le wole." Aisaya 59:14.

Ese ati okunkun emi ti o gbile labẹ akoso Romu je abayori ti a ko le dena nitori bi o ti se te Iwe Mimọ ri; sugbon nibo ni a ti le ri idi fun aigbagbo ti o gbile kan, kiko ofin Olurun silẹ, ati iwa ibaje ti o tele, labẹ ina iyinrere ti n jo kikankikan ni akoko ominira esin? Ni bayi, Satani ko le fi aye si abẹ akoso re nipa fifi Iwe Mimọ pamọ, o wa ona miran lati se ohun kan naa. Biba igbagbo inu Bibeli je yoo ran an lowogegebi pipa Bibeli run funra re. Nipa mimu igbagbo wipe ofin Olurun ko lagbara mo wa, o n se aseyege ni didari awon eniyan lati dese bi enipe won je alaimokan patapata si awon ilana re. Ni akoko yii, bii ti awon igba to ti koja, o sese nipase ijo lati mu ero re se.

Egbe esin ti ode oni ko lati teti si awon otito ti ko gbajugbaja ti a fihan kedere ninu Iwe Mimọ, ati pe ni titako won, won lo isowotumo ati oro ti o gbin irugbin aigbagbo kaakiri. Ni riro mo asise ijo padi niti wipe a bi aiku moni ati pe eniyan si ni imo ninu iku, won ti ko aabo kan sošo ti won ni lati tako etan ibemilo silẹ. Ikoni ijiya ainipekun ti mu ki opolopo o se igbagbo ninu Bibeli. Ati bi a ti n ko awon eniyan ni ojuse won si ofin kerin, a ri wipe a so funni lati pa ojo keje mo,gege bi ona kan sošo lati yo ara won kuro ninu ojuse ti won ko fe se,opo awon oluko ti won lokiki so wipe ofin Olurun ko ni ase mo. Won ju ofin Olurun ati ojo Isinmi sonu papo. Bi ise atunse nipa ojo Isinmi ti n tesiwaju, ikosile ofin Olurun yii lati mase pa ojo Isinmu mo yoo fere di kari aye. Awon ikoni awon olori esin ti si ilekun silẹ fun aigbagbo, fun ibemilo, ati fun gigan ofin mimọ Olurun, awon olori wonyii ni won se okunfa fun iwa ese to wa ninu esin Kristeni.

Sibe, awon wonyi n so wipe iwa ibaje to n yara kankan tan kale yii waye nitori bi a ti n ba eyi ti a n pe ni "Ojo Isinmi Kristeni" je, ati pe fifi ofin muni pa ojo Sonde mo yoo da iwa rere pada sinu awujo. A n se ikede yii, ni pataki julọ ni ile Amerika, nibi ti a ti waasu igbagbo nipa ojo Isinmi tooto julọ. Nibi, ise iwontuwonsi, okan ninu ise atunse iwà ti o lokiki to tun se pataki julọ, ni a saba maa n sopo mo egbe ti n ja fun ojo Sonde, ti awon ti n polongo re si n fi ara won han gege bi enipe won n se ise ti o dara fun awujo, awon ti won si ko lati darapo mo won ni a pe ni ota iwontuwonsi ati ise atunse. Sugbon nitori pe egbe ti o fi idi asise mule

darapọ mọ işe ti o dara funra rẹ, ko ni ki a fi oju rere wo aşışe naa. A le fi majele pamọ nipa riro o pọ mọ ounjẹ ti o dara, şugbọn a ko yi işeda rẹ pada. Dipo eyi, o tubọ lewu si ni, nitori pe a le jẹ ẹ laimọ. O jẹ ọkan lara awọn ete Satani lati da eke pọ mọ ọpọlọpọ otitọ lati le fun ni iyin. Awọn adari ẹgbẹ fun ojo Sọnde le kede işe atunşe ti awọn eniyan nilo, awọn ẹko ti wọn wa ni ibamu pẹlu Bibeli, sibẹ niwọn igba ti wọn ba şı ni ohun kan ti o tako ofin Ọlọrun, awọn iranşe Rẹ ko le darapọ mọ wọn. Ko si ohun ti o le dawọn lare lati kọ aşı Ọlọrun silẹ fun ilana eniyan.

Nipase aşışe nla meji yii, aiku ọkan ati wipe ojo Sọnde jẹ mimọ, Satani yoo ko awọn eniyan si abẹ ẹtan rẹ. Nigba ti eyi akọkọ se ipilẹ fun ibemilo, eyi ti o keyin mu ibasepọ pẹlu Romu wa. Awọn Protestant United States yoo jẹ ẹni akọkọ lati na ọwọ wọn koja ọgbun lati di ibemilo mu, wọn a na ọwọ wọn koja koto nla lati so ọwọ pọ pẹlu agbara Romu; labẹ agbara irepọ metẹeta yii, orilẹ ede yii yoo tele isise Romu lati tẹ ẹto si ẹri ọkan loju.

Bi ibemilo ti n farawe ẹsin Kristeni afenujẹ ti ode oni, o ni agbara ti o pọ si lati tannijẹ ati lati dekun muni. Satani funra rẹ ti yipada, o n tele ilana olaju asiko yii. Yoo fi ara han gẹgẹ bi angeli imọlẹ. Nipase ohun elo ibemilo, a o şe işe iyanu, awọn alaisan a ri iwosan, ọpọlọpọ awọn işe iyanu ti a ko le şe ni yoo şe. A ti bi awọn ẹmi naa ba ti n sọ wipe wọn gbagbo ninu Bibeli, ti wọn si n bọwọ fun awọn agbekale ijo, a o gba işe wọn gẹgẹ bi ifarahan agbara Ọlọrun.

Ami idanimọ laarin awọn ti wọn pe ara wọn ni Kristeni ati awọn alaiwabiọlọrun ti fere parẹ tan. Awọn omọ ijo fẹran awọn ohun ti aye fẹran, wọn si şetan lati darapọ mọ wọn, Satani si pinu lati so wọn pọ sinu ara kan ki o si fun işe rẹ lokun nipa gbígbá gbogbo wọn sinu ẹgbẹ ibemilo. Awọn atele popu ti wọn n fonnu wipe işe iyanu jẹ ami pato lati mọ ijo tootọ, yoo şe e tanjẹ ni kiakia nipase agbara ti n şişe iyanu yii; ati awọn Protestant, nigba ti wọn ti kọ apata otitọ silẹ, a o tan wọn jẹ pẹlu. Awọn atele popu ati awọn araye bakan naa yoo gba afarawe iwabiọlọrun laisi agbara rẹ, wọn a si ri ninu ẹgbẹ nla yii iyipada araye ati gbigbe ẹgberun odun ti a ti n reti fun igba pipẹ wọle.

Nipase ibemilo, Satani fi ara han gẹgẹ bi ẹni ti o n şe araye loore, o n wo aisan awọn eniyan san, o si n sọ wipe oun n mu ilana ẹsin igbagbo tuntun ti o dara wa; şugbọn bakan naa o n şişe lati pa wọn run. Awọn idanwo rẹ n dari ọpọlọpọ sinu iparun. Ainiwontuwonsi ki i muni ronu, titẹ ifẹ ara ẹni lorun, ija ati itajẹsilẹ a tele. Satani ni inudidun si ogun, nitori ti o n ru itara ti o buru julọ ninu ọkan soke, a wa gba awọn ẹni igbekun rẹ ti wọn ti kun fun iwa ibajẹ ati ejẹ sinu ayeraye. Erongba rẹ ni lati ru awọn orilẹ ede soke lati ba ara wọn jagun, nitori nipa eyi a yi awọn ọkan kuro ninu işe imura silẹ lati le duro ni ojo Ọlọrun.

Satani n şişe nipase awọn ohun inu aye lati le kore awọn ti ko mura silẹ. O ti kọ nipa aşiri işeda, o si n lo gbogbo agbara rẹ lati dari awọn nnkan wonyi niwọn bi Ọlọrun ba ti gba a laaye to. Nigba ti a gba a laaye lati jẹ Jobu niya, ẹ wo bi ẹran ọsin, ati agbo ẹran, iranşe, ile ati awọn omọ şe padanu, ti ajalu kan n tele ekeji leyẹ ò sọka. Ọlọrun ni o n daabo bo awọn ẹda Rẹ ti O si mọ odi yi wọn ka kuro lowọ agbara apanirun. Şugbọn awọn Kristeni ti fi ẹgan wọn han si

ofin Jehofa, Oluwa a si ɛ ohun ti O kede wipe Oun yoo ɛ—yoo fa ɔwɔ ibukun Rɛ kuro ninu aye, yoo si mu aabo Rɛ kuro lori awɔn ti wɔn ɔtɛ si ofin Rɛ, ti wɔn n kɔ awɔn miran, ti wɔn si n fi ipa mu wɔn lati ɛ bɛ. Satani ní akoso lori gbogbo awɔn ti Ɔlɔrun ko daabo bo. Yoo ɛ rere fun awɔn kan, yoo bukun wɔn lati tɛ iɛ rɛ siwaju, yoo si ko wahala ba awɔn miran, a si mu ki awɔn eniyan o gbagbo wipe Ɔlɔrun ni o n jɛ wɔn niya.

Nigba ti o n fi ara han fun awɔn ɔmɔ eniyan gɛgɛ bi oluwosan nla ti o le wo gbogbo aisan wɔn, yoo mu aisan ati ajalalu wa, titi ti ilu nla a fi parun tan ti a si di ahoro. Ani bayii, o wa lɛnu iɛ. Ninu ijamba ati ajalalu lori okun ati ilɛ, ninu ina nla, ɛfuufu lile ati yinyin alagbara, ninu iji, ikun omi, afɛfɛ, igbi omi, ilɛ riri, ni ibi gbogbo, ni oriɛriɛ ɔna, Satani n lo agbara rɛ. O n gba ikore ti o ti pɔn danu, iyan ati inira a si tɛle. O n mu ɔɔrɔn buburu wa sinu afɛfɛ, ti ɔwɔ eniyan si n ku nipasɛ ajakalɛ arun. Awɔn abɛwo wɔnyi a maa wa lemɔlemɔ a si maa lewu si. Iparun yoo wa lori eniyan ati ɛranko. “Ile aye n kɛdun o si n ɛa,” “awɔn agberaga ...ru. Aye pɛlu ti dibajɛ, nitori awɔn olugbe inu rɛ; nitori ti wɔn ti tɔpá si ofin, wɔn ti yi ilana pada, wɔn si ti da majɛmu ayeraye.” Aisaya 24:4, 5.

Nigba naa ni atanniɛ nla naa a rɔ awɔn eniyan rɛ wipe awɔn ti n sin Ɔlɔrun ni wɔn n fa awɔn iɛlɛ ibi wɔnyi. Awɔn ti wɔn fa ibinu Ɔlɔrun yoo fi ɛsun gbogbo wahala wɔn kan awɔn ti igbɔran wɔn si ofin Ɔlɔrun jɛ ibawi atigbadegba fun awɔn ɛlɛɛ. A o sɔ wipe awɔn eniyan n bi Ɔlɔrun ninu nipa biba isinmi oɔ Sɔnde jɛ; wipe ɛɛ ti mu àjàlù wá, eyi ti ko ni ɛiwɔ ayafi bi a ba fipa muni pa oɔ Sɔnde mɔ; ati pe awɔn ti n waasu nipa ofin kɛrin, ti wɔn n tipasɛ eyi n ba oɔ Sɔnde jɛ, ni awɔn ti n da eniyan laamu, ti wɔn di idapada ojurerɛ Ɔlɔrun ati ɔwɔ aye yii lowɔ. Bayi iru ɛsun ti a fi kan iranɛ Ɔlɔrun ni igba atijɔ ni a o tunso, ati lori ohun kan naa ti a fi idi rɛ mulɛ daradara: “O si ɛ, nigba ti Ahabu ri Elija, Ahabu wi fun pe, ɛ iwɔ ni, ɛni ti n yɔ ile Isreali lɛnu? Oun si da a lohun wipe, emi kɔ ni o n yɔ Isreali lɛnu; bikoɛ iwɔ ati ile baba rɛ, ni ti wipe ɛyin ti kɔ ofin Oluwa silɛ, ɛ si ti tɛle Baalimu.” 1 Awɔn Ɔba 18:17, 18. Bi ibinu awɔn eniyan ba ɛ n ru soke nitori ɛsun eke yii, wɔn a wuwa si awɔn aɔju Ɔlɔrun eyi ti yoo dabi eyi ti Isreali aɛyinda wu si Elija.

Agbara ti n ɛ iɛ iyanu ti o farahan nipasɛ ibɛmilo a ɛa ipa rɛ lati tako awɔn ti wɔn yàn lati gbɔ ti Ɔlɔrun ju ti eniyan lɔ. Ohùn lati ɔwɔ awɔn ɛmi wa yoo sɔ wipe Ɔlɔrun ti ran wɔn lati fi aɛiɛ awɔn ti wɔn kɔ oɔ Sɔnde silɛ han wɔn, wɔn a sɔ pe a nilati ɛ igbɔran si ofin orilɛ ede gɛgɛ bi ofin Ɔlɔrun. Wɔn a kɛdun fun iwa ibajɛ nla ti o wa ninu aye, wɔn a si kín ɛri awɔn olukɔ ɛlɛsin lɛyin wipe iwa ibajɛ ti o wa ninu ilu waye nitori pe a n ba oɔ Sɔnde jɛ ni. Ibinu nla ni a o fi han si awɔn ti wɔn kɔ lati gba ɛri wɔn.

Iɔwɔɛiɔ Satani ninu ijakadi ti o kɛyin yii pɛlu awɔn eniyan Ɔlɔrun jɛ eyi kan naa ti o lo ni ibɛrɛ ijakadi nla naa ni ɔrun. O sɔ wipe oun fɛ lati jɛ ki iɔba Ɔlɔrun o fi ɛɛ mulɛ, nigba ti o n ɛiɛ ni idakɔnkɔ lati bi i lulɛ. Iɛ gan an ti o n ɛ ni o fi ɛsun rɛ kan awɔn angɛli ti wɔn jɛ olooto. Ilana itanjɛ kan naa ni o farahan ninu itan iɔ Romu. O sɔ pe oun n ɛiɛ gɛgɛ bi aɔju Ɔrun, nigba ti o n wɔna lati gbe ara rɛ ga ju Ɔlɔrun lɔ ti o si n yi ofin Rɛ pada. Labɛ iɛakoso Romu, a pe awɔn ti wɔn jiya iku nitori iɔtito wɔn si iyinrere ni aɛbi, a sɔ wipe wɔn wa ni iɔkan pɛlu Satani; gbogbo ɔna ti o ɛ e ɛ ni a lo lati ko itiju ba wɔn, lati mu ki awɔn

eniyan o ri wọn, ani ki awọn funra wọn o ri ara wọn gẹgẹ bi ọdaran ti o buru julọ. Bẹẹ gẹgẹ ni yoo ẹe ri ni akoko yii. Nigba ti Satani n wọna lati pa awọn ti wọn bọwọ fun ofin Ọlọrun run, yoo jẹ ki a fi ẹsun kan wọn gẹgẹ bi awọn ti ko bu ọla fun Ọlọrun ti wọn si n fa idajọ Rẹ wa si ori aye.

Ọlọrun ki i fi ipa mu ifẹ tabi ẹri ọkan ẹni, ẹgbẹ ohun ti Satani saba maa n lo—lati ni akoso lori awọn ti ko le tanjẹ—ni ifipamuni pẹlu iwa ika. Nipase ẹru tabi agbara, o ẹe akitiyan lati ẹe akoso ẹri ọkan ki o si gba ijọsin fun ara rẹ. Lati ẹe eyi, o n ẹise nipase awọn alaẹ ẹsin ati oşelu, o n mi si wọn lati fi ipa muni ẹe igbọran si ofin eniyan ni atako si ofin Ọlọrun.

Awọn ti wọn bọwọ fun ojo Isinmi Bibeli ni a o bawi gẹgẹ bi ọta ofin ati eto, wipe wọn n wo ohun ti n muni wuwa rere lawujo lulẹ, wọn ẹe okunfa iwa rudurudu ati iwa ibajẹ, ati pe wọn n pe idajọ Ọlọrun wa si ori aye. Iwoye pẹlu otitọ inu wọn ni a o pe ni aigbọran, orikunkun ati ikegan ofin. A o fi ẹsun kan wọn wipe wọn ko fẹran ijoba. Awọn oniwaasu ti wọn sọ wipe a ko nilo lati ẹe igbọran si ofin Ọlọrun a waasu lori pẹpẹ wipe a ni ojuse lati ẹe igbọran si aşı ilu gẹgẹ bi eyi ti Ọlọrun fi ọwọ si. Ni awọn ile aşofin, gbongan idajọ, a o fi awọn ti n pa ofin mọ han ni ọna ti ko tọ, a o si da wọn lẹbi. A o şi ọrọ wọn tumọ, a o tumọ erongba wọn ni ọna to buru julọ.

Bi awọn ijo Protestant ti n kọ ọrọ Iwe Mimo ti o han kedere ti o tun fi ofin Ọlọrun han silẹ, wọn a fẹ lati pa awọn ti wọn ko le fi Bibeli bi igbagbo wọn wó lenu mọ. Bi o tilẹ jẹ wipe wọn fọ oju ara wọn si otitọ naa, wọn n ẹe nisinsinyii ohun ti yoo yori si inunibini si awọn ti wọn fi tokantokan kọ lati ẹe ohun ti awọn Kristeni yooku n ẹe, ni şise igbọran si ojo isinmi popu.

Awọn alaşı ijo ati ilu a parapọ lati funni ni abẹte, lati parọwa si ni tabi lati fi ipa mu gbogbo eniyan lati bọwọ fun ojo Sọnde. Wọn a fi ofin aninilara rọpo aşı Ọlọrun ti kò si nibẹ. Iwa ibajẹ inu oşelu n ba ifẹ fun ododo ati ọwọ fun otitọ jẹ; ani ni ile Amerika ti ominira wa, awọn alaşı ati aşofin, lati le ri oju rere awọn eniyan, a tẹ si ohun ti gbogbo aye n fẹ lati fi ofin de pipa ojo Sọnde mọ. A ko wa ni bọwọ fun ominira ọkan mọ, eyi ti o nání ni irubọ nla lati ni. Ninu ikọlu ti n bowa laipe, a o ri imuşe ọrọ woli naa: “Dragoni naa si binu gidigidi si obinrin naa, o si lọ ba eyi ti o şeku ninu iru ọmọ rẹ jagun, awọn ti n pa ofin Ọlọrun mọ, ti wọn si ni ẹri Jesu Kristi.” Ifihan 12:17.

Ori 37 – Iwe Mimọ Gẹgẹ Bì Aabo

Si ofin ati si ẹri: bi wọn ko ba sọ gẹgẹ bi ọrọ yii, nitori pe ko si imọlẹ ninu wọn ni.” Aisaya 8:20. A dari awọn eniyan Ọlọrun sinu Iwe Mimọ gẹgẹ bi aabo wọn kuro lẹwọ agbara awọn olukọ eke ati agbara atannijẹ awọn ẹmi okunkun. Satani lo gbogbo ọna ti o le lo lati di awọn eniyan lẹwọ lati le ni imọ Bibeli nitori awọn ọrọ to da şaka to wa ninu rẹ fi awọn ẹtan rẹ han. Ni akoko gbogbo isọjì işe Ọlọrun ọmọ alade iwa buburu n şişe takuntakun, o n lo gbogbo agbara nisinsinyii fun ijakadi ti o keyin pẹlu Kristi ati awọn atele Rẹ. Itanjẹ nla ti o keyin yoo şi silẹ niwaju wa laipe. Aşodi si Kristi yoo şe işe iyanu rẹ niwaju wa. Ayederu yii yoo fi ara jọ ojulowo debi pe ko ni şe e şe lati mọ iyatọ laarin wọn ayafi nipase Iwe Mimọ. Eri wọn ni a o fi dan gbogbo ọrọ ati işe iyanu wo.

A o tako awọn ti wọn n gbiyanju lati şe igbọran si ofin Ọlọrun, a o si fi wọn şesin. Inu Ọlọrun nikan ni wọn ti le duro. Lati le farada idanwo ti o wa niwaju wọn, wọn nilati ni oye ife Ọlọrun gẹgẹ bi a ti fihan ninu ọrọ Rẹ; ọna kan şoşo ti wọn file bọwọ fun ni nini oye ti o to nipa iwa, işejoba, ati erongba Rẹ, ki wọn si wuwa ni ibamu pẹlu wọn. Awọn ti wọn ti fun iyẹ wọn lokun pẹlu awọn otitọ Bibeli nikan ni yoo le duro la ijakadi nla ti o keyin koja. Idanwo ti n bẹ ọkan wo yoo wa si ọdọ gbogbo eniyan: Şe maa şe igbọran si Ọlọrun ju eniyan lọ? Akoko ipinu ku si dede. Şe a ti fi eşe wa mule sori apata ọrọ Ọlọrun ti ko le ye? N jẹ a şetan lati duro gbọin lati gbeja ofin Ọlọrun ati igbagbo Jesu?

Ki a to kan an mọ agbelebu, Olugbala şe alaye fun awọn ọmọ eyin Rẹ wipe a o pa Oun ati pe Oun yoo jinde kuro ninu iboji, awọn angeli si wa nibẹ lati tẹ ọrọ naa mọ iye ati ọkan wọn. Şugbọn awọn ọmọ eyin n wa idasile ti ara kuro ninu ajaga Romu, wọn ko le fi ara da ero wipe Eni ti wọn gbẹkẹle a ku iku itiju. Awọn ọrọ ti wọn nilo lati ranti kuro ninu ọkan wọn, nigba ti akoko idanwo de, o ba wọn ni aimurasile. Iku Jesu ja ireti wọn kule patapata afi bi enipe ko kilo fun wọn tele. Bee gẹgẹ ninu awọn asotele, a şi ojo iwaju silẹ kedere fun wa gẹgẹ bi a ti şi silẹ fun awọn ọmọ eyin nipase ọrọ Kristi. Awọn işele ti wọn ni i şe pẹlu opin akoko oore ofe ati işe imurasile fun akoko idamu, ni a fihan kedere. Şugbọn ọpọ eniyan ko ni oye awọn otitọ pataki yii a fi bi eni pe a ko şe afihan wọn rara. Satani n şona lati gba gbogbo ero ti yoo muni gbọn si igbala lọ, ti akoko wahala naa a si ba wọn ni aimurasile.

Nigba ti Ọlọrun ba ran ikilo ti o şe pataki to bee gẹgẹ ti a şe afihan rẹ gẹgẹ bi awọn angeli mimọ ti n fo ni aarinmeji ọrun, si eniyan, O fẹ ki gbogbo eni ti o ba ni agbara lati ronu o tẹti silẹ si işe iranşe naa. Idajo ti o banileru ti a şe fun jijosin eranko naa ati aworan rẹ (Ifihan 14:9—11), ye ki o mu gbogbo eniyan o fi tokantokan kẹkọ asotele lati mọ ohun ti ami eranko naa jẹ, ati bi wọn ko şe ni gba a. Şugbọn ogooro awọn eniyan yi eti wọn kuro ninu gbigbo otitọ, wọn si yi si itan arosọ. Apostoli Polu sọ ni wiwo ojo ikeyin wipe: “Akoko yoo wa nigba ti wọn ko nile farada ekọ ti o ye kooro.” 2 Timoti 4:3. Akoko naa ti de ni kikun. Awọn eniyan ko fẹ otito Bibeli, nitori pe o di ife ọkan eşe ti o fẹran aye lẹwọ, Satani si fun wọn ni ẹtan ti wọn n fẹ.

Şugbon Olurun yoo ni awon eniyan lori ile aye lati fiyesi Bibeli, ani Bibeli nikan soşo, gege bi odiwon ekọ ati ipile gbogbo ise atunse. Ero awon omowe, ironu imo sayensi, igbagbo tabi ase igbimo esin, bi won ti po to, ti won si tako ara won bi ijo ti won duro fun, ohun ope eniyan—ki i se okan tabi gbogbo awon wonyi ni a gbodo wo gege bi eri fun tabi lati tako igbagbo esin. Ki a to gba igbagbo tabi ilana kan, a nilati beere “Bayi ni Oluwa wi” lona ti o han kedere lati ti i leyin.

Satani n se akitiyan nigba gbogbo lati jeki a fiye si eniyan dipo Olurun. O n dari eniyan lati wo awon bisobu, alufa, olukoni nipa Olurun, gege bi oludari won dipo ki won wa Iwe Mimọ lati ko nipa ojuse won funra won. Nipa sise akoso iye awon olori wonyi, o le dari opolopo eniyan gege bi ife re.

Nigba ti Kristi wa lati so oro iye, awon eniyan lasan fi tayotayo gbo oro Re; ope, ani awon alufa ati awon alase gbagbo ninu Re. Sugbon awon agba ninu ise alufa ati awon alagbara ni orile ede naa pinu lati da lebi ati lati ko lati gba ikoni Re. Bi o tile je wipe lasan ni won se ninu gbogbo akitiyan won lati ri esun kan ka si lese, bi o tile je wipe won ni imolara ipa agbara orun ati ogbon ti o wa ninu oro Re, sibe won ri ara won sinu iwa etanu, won ko eri ti o han kedere nipa bi O ti je Mesaya sile, ki won ma baa di omo eyin Re. Awon alatako Jesu wonyi je eni ti a ti ko awon eniyan lati omode wa lati bowo fun, won n teriba fun ase won laibeere ibeere. Won beere, “Kilode ti awon alase ati awon akowe ko fi gbagbo ninu Jesu? Se awon onifokansin wonyi ko ni gba a ni bi o ba je wipe Oun ni Kristi naa?” Ipa iru awon oluko wonyi ni o mu ki orile ede Ju o ko Olurapada won sile.

Emi ti o je ki awon alufa ati awon alase se ohun ti won se ni opolopo ti won so wipe won je olufokansin loni n fihan. Won ko lati se ayewo eri Iwe Mimọ nipa otito pataki fun akoko yii. Won toka si iye won, oro won ati okiki won, won wa n fi oju abuku wo awon ti won n kede otito gege bi awon eniyan perete, otosi, ti ko lokiki, ti won ni igbagbo ti o ya won soto si araye.

Kristi ri wipe ipo ase ti ko bojumu ti awon akowe ati Farisi duro si, ko ni pare nigba ti a ba fon awon Ju ka. O ni iwoye isotele nipa ise gbigbe ase eniyan ga lati se akoso eri okan, eyi ti o je egun fun ijo lati igba yii wa. Ibawi eleru Re si awon akowe ati Farisi, ati ikilo Re si awon eniyan lati mase tele awon adari afoju wonyi, ni a ko sile gege bi ikilo fun awon iran ti n bo.

Ijo Romu fun awon alufa nikanşoso ni ase lati se itumo Iwe Mimọ. Nigba ti a ba so wipe awon alufa nikan ni won kun oju osuwon lati tumo oro Olurun, o tumo si wipe a pa a mo kuro ni odo awon eniyan. Bi o tile je wipe ise Atunse fi Iwe Mimọ fun gbogbo eniyan, sibe agbekale kan naa ti Romu lo di ope eniyan ninu awon ijo Protestant lowo lati wa Bibeli funra won. A ko won lati gba ikoni re bi ijo ba se tumo re ti opolopo si wa ti won ko gbodo gba ohunkohun bi o ti wu ki a se fihan kedere ninu Iwe Mimọ to, bi o ba tako igbagbo won, tabi ikoni ti a fi idi re mule ninu ijo won.

Bi o tilẹ jẹ wipe Bibeli kun fun ikilọ fun awọn ẹlẹkọ eke, ọpọlọpọ ni wọn ọ́etan lati jowo ọ́kan wọn si ọ́wọ alufa wọn. Ọ́pọ awọn olukọ nipa ẹ́sin loni wa ti ko le sọ idi miran fun ohun ti wọn gbagbo ju eyi ti awọn adari ẹ́sin wọn kọ wọn lọ. Wọn re ikọni Olugbala koja laifiyesi, wọn si gbẹkẹlẹ ọ́rọ awọn alufa wọn patapata. Sugbon ẹ́ ẹ́ awọn alufa ko le baku ni? Bawo ni a ẹ́ le fi ọ́kan wa si abẹ idari wọn ayafi bi a ba mọ lati inu ọ́rọ Ọ́lorun wipe wọn n tan imọlẹ? Aini okun inú laarin ọ́pọ eniyan lati yago kuro ninu ọ́na didan aye ni o n mu ki ọ́pọlọpọ o maa tele işise awọn amoye; nipase ilọra wọn lati ẹ́ ayewo funra wọn, a n de wọn mọ ewon itanjẹ pẹlu ainireti.

Wọn ri wipe a fi otitọ nipa akoko yii han kedere ninu Bibeli, wọn si ri wipe agbara Ẽmi Mimọ wa pẹlu ikede rẹ, sibe, wọn jẹki atako awọn alufa o yi wọn kuro ninu imọlẹ. Bi o tilẹ jẹ wipe ọ́pọlọ ati ẹ́ri ọ́kan wọn gbagbo, awọn ọ́kan ti a tanjẹ wonyi ko gbodo ronun yatọ si alufa wọn, wọn jowo ero inu ara wọn, ife iye ainipekun wọn silẹ fun aigbagbo, igberaga ati etanu elomiran. Ọ́pọlọpọ ọ́na ni Satani n gba şise nipase eniyan lati muni nigbekun. O ko ọ́pọlọpọ si ọ́dọ ara rẹ nipa siso ife wọn pọ mọ awọn ti wọn jẹ ọ́ta agbelebu Kristi. Ohunkohun ti isopo yii i baa jẹ, o le jẹ ti obi, idile, igbeyawo, tabi ojulumọ, işe kan naa ni wọn n ẹ́; awọn ti wọn n tako otitọ n lo agbara wọn lati dari ẹ́ri ọ́kan, ti ọ́kan ti o wa ni abẹ işakoso wọn ko ni agbara ti o to tabi ominira lati ẹ́ igboran si ẹ́ri ọ́kan ara wọn.

Otitọ ati ogo Ọ́lorun ko ẹ́ e ya nipa, ko ẹ́ e ẹ́ fun wa pẹlu Bibeli ni arọwoto wa, lati bowo fun Ọ́lorun pẹlu ero ti ko to. Ọ́pọlọpọ ni wọn sọ wipe ohun ti eniyan gbagbo ko ẹ́ pataki, bi o ba ti gbe igbesi aye ti o dara. Sugbon igbagbo ni o n dari igbesi aye eniyan. Bi imọlẹ ati otitọ ba wa ni arọwoto wa, ti a si kọ lati lo anfani lati gbọ ati lati ri, o tumọ si wipe a kọ o silẹ niyen; a n yan okunkun ju imọlẹ lọ.

“Ọ́na kan wa ti o dara loju eniyan, şugbon opin rẹ jẹ ọ́na iku.” Owe 16:25. Aimọkan ki i ẹ́ awawi fun ẹ́şẹ tabi aşise nigba ti a ni gbogbo anfani lati mọ ife Ọ́lorun. Ọ́kunrin kan n rinrin ajo, o de ibi ti orişirişẹ oju ọ́na wa, ti patako-ajuwe si sọ ibi ti gbogbo wọn yoo yori si. Bi ko ba gba ti patako-ajuwe, ti o si gba oju ọ́na yoowu ti o ba ro wipe o tońa, o le ẹ́ e tokantọkan, şugbon nikeyin a ba ara rẹ ni oju ọ́na ti ko to.

Ọ́lorun ti fun wa ni ọ́rọ Rẹ ki a le mọ awọn ikọni rẹ, ki a si mọ funra wa ohun ti O n beere lowo wa. Nigba ti amofi naa wa si ọ́dọ Jesu pẹlu ibeere, “Kini ki emi o ẹ́ lati le jogun iye ainipekun?” Olugbala da pada sinu Iwe Mimọ, O wipe: “Kini a kọ sinu ofi Kini o ti wi?” Aimọkan ko ni jẹ awawi fun omode tabi agba, beẹ ni ko ni yo wọn kuro ninu ijiya ti o yẹ fun riru ofi Ọ́lorun nitori agbekale tooto ofi naa ati ilana ati ojuse wọn ti wa lowo wọn. Kò tó lati ni erongba rere, ko to lati ẹ́ ohun ti eniyan ro wipe o tońa tabi ohun ti alufa sọ wipe o dara. Igbala ọ́kan rẹ ni a n soro le lori, o si nilati wa Iwe Mimọ funra rẹ. Ko si bi igbagbo ọ́kan rẹ ti le lagbara to, ko si bi o ti le ni igboya wipe alufa naa mọ otitọ to, eyi ki i ẹ́ ipile rẹ. O ni aworan ti o n toka si gbogbo oju ọ́na ninu irin ajo lọ si orun, ko si yẹ ki o ẹ́ àbùşo ohun kankan.

O jẹ ojuṣe akọkọ ati eyi ti o ga julọ fun gbogbo ẹni ti n ronu lati kọ lati inu Iwe Mimọ ohun ti i ṣe otitọ, ki o wa maa rin ninu imọlẹ ki o si gba awọn miran niyanju lati tele apeere oun. Ni ojoojumọ ni o yẹ ki a maa fi tokantokan kẹkọ Bibeli, ki a maa yẹ gbogbo ero wo ki a si maa fi eṣe we eṣe. Pẹlu iranlọwọ Olórún a nilati ni igbagbọ wa funra wa nitori ti a o jiyin niwaju Olórún funra wa ni.

Awọn otitọ ti a fihan kedere ninu Bibeli ni awọn omọwe ti fi sinu iyemeji pẹlu afarawe oḡbọn nla ti wọn n kọni wipe Iwe Mimọ ni itumọ ikọkọ, itumọ aṣiri ni ọna ẹmi ti ko farahan daradara ninu ede ti a lo. Iru awọn eniyan wọnyi ni Jesu sọ fun wipe: “Ẹyin ko mọ Iwe Mimọ, tabi agbara Olórún.” Maku 12:24. A nilati ṣe alaye ọrọ Bibeli gẹgẹ bi itumọ rẹ gan an, ayafi bi a ba lo ami tabi akajuwe. Kristi ti ṣe ileri funni: “Bi ẹnikeṇi yoo ba ṣe ifẹ Rẹ, yoo mọ nipa ikọni naa.” Johanu 7:17. Bi awọn eniyan yoo ba gba Bibeli bi o ti wi, bi ko ba si awọn ẹlẹkọ eke lati ṣi awọn eniyan lona ati lati dabaru iyè wọn, a ba ṣe iṣe ti yoo mu inu angẹli dun, ti yoo si mu ọpọ eniyan ti wọn n rare kiri ninu eke wa sinu agbo Kristi.

A nilati lo gbogbo agbara inu wa ninu ikẹkọ Iwe Mimọ a si ni lati lo oye wa ni bi eniyan ti le lo o lati mọ awọn ohun ijinlẹ Olórún sibẹ a ko gbọdọ gbagbe wipe igbọran ati irelẹ omode ni ẹmi tootọ ti o yẹ fun akẹkọ. A ko le ni oye awọn ohun ti wọn nira ninu Iwe Mimọ ni ọna kan naa ti a n gba dahun si iṣoro ero ijinlẹ. A ko gbọdọ kẹkọ Bibeli pẹlu igbẹkẹle ara ẹni eyi ti ọpọlọpọ fi n kọ ẹkọ imọ sayensi, bikoṣe pẹlu igbẹkẹle Olórún pẹlu adura ati ifẹ tootọ lati kọ nipa ifẹ Rẹ. A nilati wá pẹlu ẹmi irelẹ ti o ṣe e kọ lati gba imọ ni ọdọ EMI NI nla. Lalaiṣe bẹ, awọn angẹli buburu a fi ọwọ ba wa niye, wọn a si sé ọkan wa le debi pe otitọ ko ni wọ ọkan wa.

Ọpọlọpọ abala Iwe Mimọ ti awọn omọwe pe ni ohun ijinlẹ, tabi ti wọn fo koja gẹgẹ bi ohun ti ko ṣe pataki, ni wọn kun fun itunu ati ikilọ fun ẹni ti a kọ ni ile ẹkọ Kristi. Idi kan ti ọpọlọpọ awọn ti wọn n kẹkọ nipa Olórún ko ṣe ni oye ti o ye kooro nipa ọrọ Olórún ni wipe wọn di oju wọn si otitọ ti wọn ko fẹ ṣe. Oye otitọ Bibeli ko duro pupọ lori agbara oye ti a fi kọ ọ bikoṣe ọkan kan ati ifẹ tootọ fun ododo.

A ko gbọdọ kẹkọ Bibeli laigbadura. Ẹmi Mimọ nikan ni O le mu ki a mọ iwulo awọn ohun ti o le tete yeni, tabi lati mase jẹki a lẹ otitọ ti o nira lati yeni lórún. O jẹ ojuṣe awọn angẹli ọrún lati pese ọkan silẹ lati le ni oye ọrọ Olórún, ti ewa rẹ a fi wu wa, ti a o fi gba ikilọ lati inu ikilọ rẹ, ti a o fi ni okun ati agbara lati inu awọn ileri rẹ. A nilati jẹ ki ẹbẹ Onisaamu o jẹ ti wa: “Iwọ ṣi mi ni oju, ki n le ri awọn ohun iyanu lati inu ofi Rẹ.” O. Dafi 119:18. Idanwo saba maa n dabi eyi ti a ko le bori nitori pe a kọ adura ati ẹkọ Bibeli silẹ, ẹni ti a n danwo ko le tete ranti awọn ileri Olórún ki o si fi awọn ohun ija Iwe Mimọ pade Satani. Şugbọn awọn angẹli yi awọn ti wọn ṣetan lati gba ẹkọ ninu awọn ohun Olórún ka; ni akoko ti wọn ba si nilo rẹ julọ wọn a mu awọn otitọ ti wọn nilo wa si iranti wọn. Nitori naa “nigba ti ọta ba wa bi igbi omi, Ẹmi Oluwa a gbe ọpagun dide si.” Aisaya 59:19.

Jesu ɛ ileri fun awon omo eyin Re: “Olutunu naa, eyi ti i ɛ Emi Mimo, ɛni ti Baba yoo ran ni oruko Mi, yoo ko yin ni ohun gbogbo, yoo si mu ohun gbogbo ti Mo ti so wa si iranti yin.” Johanu 14:26. Sugbon a nilati koko ko awon ikoni Kristi sinu iye na ki Emi Olorun to le mu wa si iranti wa ni akoko ewu. Dafidi so pe, “Oro Re ni mo pa mo si aya mi, ki n ma baa se si O.” O. Dafidi 119:11.

Gbogbo awon ti ohun iye ainipekun won ba ni itumo si won nilati sora ki iyemeji ma baa wole. Won a kolu opo otito funra re. Ko se e se lati sa fun isoro odi si ati ogbon ewe ikoni etan ti o gbale kan ti aigbagbo ode oni. Satani n mu ki awon idanwo re o ba gbogbo eniyan mu. O fi efe ati ekan ko lu awon ti ko le kawe, nigba ti o fi idiwo imo sayensi ati ironujinle pade awon omowe, o se gbogbo won lati ru ainigbeka ati ekan fun Iwe Mimo soke. Ani awon odo ti won ko ni iriri pupo n gbimo lati se iyemeji nipa eko ipile esin Kristeni. Aigbagbo awon odo wonyi bi o ti kere to ni ipa tire. Nipa eyi a n dari opolopo lati fi igbagbo awon baba wa sefe ti won ko si ka Emi oore ofe si. Heberu 10:29. Opolopo eniyan ti i ba je iyin fun Olorun ati ibukun fun araye ni emi rirun aigbagbo ti baje. Gbogbo awon ti won gbeka ifonnu ipinu ogbon eniyan ti won si ro wipe won le se alaye ohun ijinle Olorun ki won si mo otito laisi iranlowo ogbon Olorun n fi ara won sinu idkun Satani.

A n gbe ni akoko ti o leru ninu itan aye yii. A ti fere bere ipinu lori atubotan awon ti n gbe inu aye yii. Ojo iwaju ara wa ati igbala awon okan miran duro lori ohun ti a n se nisinsinyii. A nilo lati je ki Emi otito o dari wa. Gbogbo atele Kristi ni won nilati beere tokantokan wipe: “Oluwa kini O fe ki n se?” A nilo lati re ara wa sile niwaju Oluwa pelu awe ati adura, ki a si ronu daradara lori oro Re, paapaa julio lori awon isele idajo. Ni akoko yii a nilati ni iriri ti o jinle ninu awon ohun Olorun. A ko ni akoko kan lati fi sofo. Awon isele ti won se pataki n sele ni ayika wa, ori ile ti Satani ti n raniniye ni a wa. E mase sun eyin asona Olorun, ota n lugo ni ayika wa, o setan nigbakugba bi o ba jafara ti o si toogbe, lati be lu o, ki o si pa o je.

Opolopo ni a tanje nipa ipo ti won wa nipato niwaju Olorun. Won ki ara won ku ori ire nitori iwa buburu ti won ko wu, won si gbagbe lati so nipa iwa rere ati iwa pipe ti Olorun fe lati odo won, sugbon ti won baku lati wu. Ko to wipe won je igi ninu ogba Olorun. Won nilati se ohun ti O n fe nipa siso eso. Yoo beere lowo won gbogbo ohun rere ti won le se nipase oore ofe Re ti n fun won lokun, sugbon ti won baku lati se. Ninu iwe orun a ko oruko won sibegege bi eni ti n gbale lasan. Sibe oro awon eniyan bawonyi ko wa ni ainireti patapata. Pelu awon ti won gan aanu Olorun ti won tun saata oore ofe Re, okan ife ti o nipamora si n bebe. “Nitori naa O so pe, Ji dide iwo ti n sun, ki o si dide kuro ninu oku, Kristi yoo si fun o ni imole. Nitori naa e ri wipe e rin pelu ogbon, ...ni rira igba pada, nitori ti awon ojo kun fun ibi.” Efesu 5:14—16.

Nigba ti akoko idanwo ba de, a o fi gbogbo awon ti won fi oro Olorun se odiwon igbesi aye won han. Ni igba erun, ko si iyato kan pato laarin igi ti ewe re ki i re ati awon igi miran, sugbon nigba ti ategun igba otutu ba de igi ti ewe re ki i re koni yi pada, nigba ti ewe awon yoku yoo si re. Begege ni onigbagbo ti okan re je eke ko le se e damo yato si Kristeni tooto

bayii, şugbõn akoko naa de bawa tan ti iyatõ a fi ara han. E jeki atako o dide, ki igbonaraju ẹsin ati ainifarada o gbajõba, ki a tanna inunibini pada, awõn ọlõkanmeji ati awõn alagabagebe a m̀s̀íwá m̀s̀eyin, wõn a si kọ igbagbõ silẹ, şugbõn Kristeni tootõ yoo duro gbõin bi apata, igbagbõ rẹ yoo maa lagbara si, ireti rẹ a mọlẹ si ju ti akoko idera lọ.

Onisaamu sọ wipe: “Awõn ẹri Rẹ ni ironu mi.” “Mo ni oye nipasẹ awõn ilana Rẹ: nitori naa mo korira gbogbo ọna eke.” O. Dafí 119:99, 104.

“Ibukun ni fun ẹni naa ti o ri ọgbõn.” “Yoo dabi igi ti a gbin si ipa omi, ti o tan gbongbo rẹ kalẹ nibi odo, ki yoo si mọ nigba ti oorun ba de, şugbõn ewe rẹ yoo tutu; ki yoo si şe aniyan ni igba ẹrun, bẹẹ ni ki yoo ni şiwọ siso eso.” Owe 3:13; Jeremaya 17:8.

Ori 38 – Ikilọ Ikeyin

Mo ri angeli miran n sọkalẹ wa lati ọrun, ti o ni agbara nla; ilẹ aye si mọlẹ nitori ogo rẹ. O si kigbe ni ohùn rara pẹlu ohun agbara wipe, Babiloni nla şubu, o şubu, o si ti di ibugbe awọn ẹmi ẹşu, ati ile fun gbogbo ẹmi aimọ, ati ààgò fun gbogbo ẹyẹ alaimọ ati eye buburu.” “Mo si gbọ ohun miran lati ọrun n wipe, Ẹ jade kuro ninu rẹ ẹyin eniyan Mi, ki ẹ ma baa şe alabapin ẹşẹ rẹ, ki ẹ ma baa şişẹ gba arun rẹ.” Ifihan 18:1, 2, 4.

Iwe Mimọ tọka si akoko ti a o şe atunşo ipolongo işubu Babiloni bi angeli keji inu Ifihan 14 (ẹşẹ 8) ti sọ ọ, pẹlu sisọ, ni afikun, awọn iwa ibajẹ ti wọn ti n wọ inu orişirişi awọn ẹgbẹ ti wọn ko ara wọn jọ pọ di Babiloni, lati akoko ti a ti funni ni işe iranşẹ akọkọ, ni igba ẹrun 1844. Ipo ẹsin inu aye ti o banileru ni a şe alaye rẹ nibi. Ni gbogbo igba ti wọn ba kọ otitọ sile, iyẹ awọn eniyan a maa şokunkun si ni, ọkan wọn a tubọ ni agidi si, titi ti wọn a fi fi ẹşẹ mule ninu orikunkun alaigbagbo. Ni kikọ ikilọ ti Ọlọrun fifunni sile, wọn a teşiwaju lati maa tẹ ọkan ninu awọn Ofin Mewa loju, titi ti wọn a fi şe inunibini si awọn ti wọn ri wipe o jẹ mimọ. A şaata Kristi ninu ẹgan ti a şe si ọrọ ati awọn eniyan Rẹ. Bi awọn ijo ti n gba ikoni ibemilo, a o mu ikora-ẹni- nijanu ti a fi si ori ọkan ti ko yipada kuro, ijewọ ẹsin yoo wa di aşọ lati bo ẹşẹ ti o buru julọ mọlẹ. Igbagbo ninu ifarahan ẹmi şilekun sile fun ẹmi atannije ati ikoni ẹmi ẹşu, nipa eyi a o ri agbara awọn angeli buburu ninu awọn ijo.

A sọ nipa Babiloni ni akoko ti a şe afihan rẹ ninu asọtẹlẹ yii pe: “Ẹşẹ rẹ ti ga de ọrun, Ọlọrun si ti ranti awọn aisedeede rẹ.” Ifihan 18:5. O ti kun ago ẹbi rẹ, iparun si ti fẹ bọ sori rẹ. Şugbon Ọlọrun si ni awọn eniyan Rẹ ni Babiloni, ki O to şe ibewo idajọ Rẹ, a nilati pe awọn olooto wonyi sita, ki wọn ma baa şe alabapin ẹşẹ rẹ, ki wọn “ma baa si gba ijiya rẹ.” Nitori naa ni a fi ni ẹgbẹ ti a fi angeli ti o sọkalẹ lati ọrun wa şe akajuwe, eyi ti ilẹ aye mọlẹ pẹlu ogo rẹ, ti o n fi ohun rara kigbe nla, ti o n kede awọn ẹşẹ Babiloni. Ni ifarakora pẹlu işe iranşẹ rẹ, a gbọ wipe: “Jade kuro ninu rẹ, ẹyin eniyan Mi.” Awọn ikede wonyi, ní işokan pẹlu işe iranşẹ angeli kẹta, parapọ di ikilọ ti o keyin ti a o fun awọn olugbe aye.

Aye yoo wọ inu işelẹ ti o lẹru. Awọn agbara aye, ni işokan lati ba aşe Ọlọrun jagun yoo paşe ki “gbogbo eniyan, ati kekere ati nla, ọlọrọ ati otoşi, ominira ati onde” (Ifihan 13:16), o tẹle aşọ ijo nipa pipa ojo isinmi eke mọ. A o jẹ gbogbo awọn ti wọn kọ lati şe igboran niya, nikenyin a o sọ wipe iku ni o tọ si wọn. Ni idakeji, ofin Ọlọrun ti o paşe ojo Isinmi Ẹlẹda funni n beere fun igboran o si n şe ikilọ ibinu Rẹ si gbogbo ẹni ti o ba ru awọn ilana rẹ.

Pẹlu alaye yekeyeke niwaju eniyan, ẹnikeni ti yoo ba tẹ ofin Ọlọrun loju lati şe igboran si aşe eniyan a gba ami ẹranko naa; ó gba ami igboran si agbara ti ó yan lati şe igboran si ju Ọlọrun lọ. Ikilọ lati ọrun ni wipe: “Bi ẹnikeni ba josin ẹranko naa ati aworan rẹ, ti o gba ami rẹ siwaju ori rẹ tabi ni ọwọ ọtun rẹ, oun pẹlu yoo mu ninu waini ibinu Ọlọrun ti a tu jade ni aini abula sinu aago ibinu Rẹ.” Ifihan 14:9, 10.

Şugbon ko si ẹni ti yoo jiya ibinu Ọlọrun titi ti a o fi tẹ otitọ naa mọ wọn niye ati lẹkan, ti wọn yoo si kọ ọ sile. Ọpọ wa ti wọn koi ti i ni anfani lati gbọ otitọ pataki fun akoko yii ri.

A koi ti i še alaye ojuşe wọn si ofin kẹrin fun wọn ni bi o ti jẹ gan an. Eni ti n wo gbogbo ọkan ti O si n dan gbogbo ero ọkan wo ko ni fi ẹnikeṇi ti o ba fẹ lati ni imọ otitọ silẹ, ki a wa tan an jẹ lori ọrọ ijakadi naa. A ko ni pa aṣe naa fun awọn eniyan laimọ. Gbogbo eniyan ni yoo ni imọlẹ ti o to lati le fi oye şe ipinu rẹ.

Ojọ Isinmi ni yoo jẹ ohun idanwo nla fun igbọran, nitori ohun ni koko otitọ ti a n jiyan le lori. Nigba ti idanwo ikeyin yii ba wa si ori eniyan, nigba naa ni a o fa ila idanimọ si aarin awọn ti n sin Ọlọrun ati awọn ti ko sin In. Nigba ti pipa ojọ isinmi eke mọ yoo wa ni ibamu pẹlu ofin ilu, ni atako si ofin kẹrin yoo jẹ ṣiṣe igbọran si agbara ti o ṣodi si Ọlọrun, pipa ojọ Isinmi tooto mọ, ni igbọran si ofin Ọlọrun jẹ ẹri igbọran si Eḷeda. Nigba ti egbe kan, nipa gbigba ami iteriba fun agbara aye, gba ami ẹranko naa, ikeji nipa yiyan ami igbọran si aṣe Ọlọrun gba edidi Ọlọrun.

Titi di akoko yii, a saba maa n ri awọn ti n waasu otitọ iṣe iranṣe angẹli kẹta geḡe bi awọn ti n ru ibẹru soke lasan. Asọtẹlẹ wọn wipe ainifarada ẹsin yoo gba akoso ni United States, wipe iḡo ati ilu yoo parapo lati şe inunibini si awọn ti wọn pa ofin Ọlọrun mọ ni a ri geḡe bi eyi ti ko bojumu ti ko si leşe nilẹ. A ti fi igboya sọ wipe ilẹ yii ko le yatọ si ohun ti o ti n jẹ—oludaabo bo ominira ẹsin. Şugbon bi nipa fifi aṣe muni pa ojọ Sọnde mọ ti n ru soke kaakiri, iṣele ti a şe iyemeji nipa rẹ fun igba pipe ti a ko si gbagbo ni a n ri ti o n bọ wa, ti iṣe iranṣe angẹli kẹta yoo si ni ipa ti ko le ni tele.

Ni akoko gbogbo Ọlọrun n ran awọn iranṣe Rẹ lati ba ẹṣe wi ninu aye ati ninu iḡo. Şugbon awọn eniyan fẹran ki a soro didun fun wọn, ko si si aye fun otitọ ailabawọn ti a ko pọn. Opo awọn alatunṣe, ni ibere iṣe wọn pinu lati rora şe ni biba ẹṣe iḡo ati ti orile ede wi. Wọn n reti lati dari awọn eniyan pada si ikoni Bibeli pẹlu apeere igbe aye mimọ Kristeni. Şugbon Ẹmi Ọlọrun ba le wọn geḡe bi O ti wá sori Elija, ti O mi si lati ba ẹṣe oḡa buburu ati ti Isreali apeyinda wi; wọn ko le ṣiwọ wiwaasu ọrọ ailabawọn ti Bibeli—ikoni ti wọn kọko lora lati waasu. A mu wọn fi itara şe ikede otitọ ati ewu ti n wu awọn ọkan. Ọrọ ti Ọlọrun fun wọn ni wọn n sọ laibẹru ohun ti yoo ti ẹyin rẹ wa, a si fi ipa mu awọn eniyan lati gbọ ikilo.

Bayi ni a o şe waasu iṣe iranṣe angẹli kẹta. Nigba ti akoko ba to lati fifunni pẹlu agbara nla Oluwa a ṣiṣe nipase awọn iranṣe onirele Rẹ, yoo dari oye awọn ti wọn fi ara wọn jin fun iṣe Rẹ. Oṣiṣe naa a kun oju oṣuwọn, ki i şe pẹlu ẹko lati ile ẹko giga bikoṣe pẹlu agbara Ẹmi Rẹ. A o rọ awọn eniyan ti wọn kun fun igbagbo ati adura lati jade lo pẹlu itara mimọ lati kede ọrọ ti Ọlọrun fifun wọn. A o ṣi ẹṣe Babiloni sita kedere. Abayori ẹleru ti fifi aṣe iḡoba muni pa ilana iḡo mọ, aṣa ibemilo ti n wole bi agbara iḡo padi ti n dagba kiakia ni bonkele—gbogbo rẹ ni a o ṣi aṣo loju wọn. Nipase awọn iṣe iranṣe ẹleru wonyi awọn eniyan a taji. Opolopo awọn eniyan ti koi ti i gbọ iru awọn ọrọ bawonyi ri ni yoo gbọ. Pẹlu iyanu wọn a gbọ wipe iḡo ni Babiloni naa ti o ṣubu nitori aṣiṣe ati ẹṣe rẹ nitori bi o ti şe kọ otitọ ti a ran si lati ọrun wa silẹ. Bi awọn eniyan ba ti n lo si ọdọ awọn oluko wọn tele pẹlu ibeere onitara pe, Şe awọn nnkan wonyi ri beḡ? awọn oniwaasu a gbe itan aroso kale, wọn a sọ asotele ọrọ didun, lati le mu ibẹru wọn kuro ati lati pa ẹri ọkan wọn ti o ji lenu mọ. Şugbon nigba ti opolopo kọ lati jẹ ki aṣe eniyan lasan o te wọn lorun wọn si beere fun “Bayi ni Oluwa wi,” awọn iṣe iranṣe ti o

lokiki, bi i ti awọn Farisi aye igbaani, ti wọn kun fun ibinu nitori ti a ko gba aṣẹ wọn laibeere ibeere, yoo si sọ wipe iṣẹ iranṣẹ Satani ni wọn a si ru awọn eniyan ti wọn fẹran ẹṣẹ soke lati kẹgan ati lati ẹ inunibini si awọn ti n waasu rẹ.

Bi ariyanjiyan naa ti n wọ awọn ilẹ miran ti a si n dari iye awọn eniyan si ofin Olorun ti a n ru, Satani a ta giri. Agbara ti n tẹle iṣẹ iranṣẹ naa a tubọ mu ki inu o bi awọn ti n tako o si ni. Awọn alufa a lo agbara ti o fẹrẹ kọja ti eniyan lati ti ilẹkun mọ imọlẹ naa ki o ma baa tan si ori agbo wọn. Pelu ohun gbogbo ti o wa ni ikawọ wọn, wọn a ẹ akitiyan lati tẹ ijiroro lori awọn koko ọrọ pataki wọnyi ri. Ijọ a pe ọwọ agbara nla ijọba ninu iṣẹ yii, awọn atẹle popu ati awọn Protestant a wa ni iṣokan. Bi ẹgbẹ ti n ṣiṣẹ lati fi ipa muni pa ojọ Sọnde mọ ti n lo agidi ti wọn si n nigboya si, a yoo ẹ ofin lati tako awọn ti n pa ofin mọ. A o fi sisan owo itanran ati itimọlẹ deruba wọn, a o fi ipo agbara lẹ awọn miran, a o si fi ẹbun ati anfani lẹ awọn miran gẹgẹ bi ituloju lati kọ igbagbo wọn silẹ. Şugbọn idahun iduroşinsin wọn ni pe: “E fi aṣiṣe wa han wa lati inu ọrọ Olorun”—iru ibeere kan naa ti Luther beere labẹ iru iṣẹlẹ kan naa.

Awọn ti a pe lẹjọ si ile ẹjọ a sọrọ alagbara lati jẹri si otitọ, ti awọn ti o gbọ a si pinu lati pa gbogbo ofin Olorun mọ. Bayi ni a o ẹ tan imọlẹ naa si ọpọlọpọ ti i ba ma mọ ohun kan nipa awọn otitọ wọnyi.

A o ẹsesi ṣiṣe igbọran tókantókan si ọrọ Olorun bi iṣọtẹ. Awọn ti Satani ti fọ loju, obi a wuwa lile ati iwa onroro si ọmọ rẹ ti o jẹ onigbagbo, ọga lókunrin ati lobinrin a fiyajẹ ọmọ ọdọ wọn ti n pa ofin mọ. A o dawọ ifẹ duro, a o kọ awọn ọmọ silẹ a o si le wọn kuro ninu ile. Ọrọ Polu a wa si imuṣe ni bi o ti ẹ kọ ọ: “Gbogbo awọn ti yoo gbe igbesi aye iwabiọlorun ninu Kristi Jesu yoo jiya inunibini. 2 Timoti 3:12. Bi awọn olugbeja otitọ ti kọ lati bọwọ fun isinmi ojọ Sọnde, a o ju diẹ lara wọn sinu ọgba ẹwọn, a o le awọn miran kuro ni ilu, a o ẹ awọn miran bi ẹru. Ọgbọn eniyan nisinsinyii ri gbogbo iwọnyi gẹgẹ bi ohun ti ko le ẹlẹ, şugbọn bi a ba ti n mu ikoninijanu Ẹmi Olorun kuro ni ọdọ awọn eniyan, ti wọn a si wa labẹ iṣakoso Satani, ẹnì ti o korira ofin Olorun, awọn iṣẹlẹ ti ko yenì a bẹrẹ. Ọkan le kun fun iwa ika nigba ti a ba mu ifẹ ati ibẹru Olorun kuro.

Bi iji naa ti n bọ, ẹgbẹ nla kan ti wọn jẹwọ igbagbo ninu iṣẹ iranṣẹ angẹli kẹta, şugbọn ti ko ni iyasimimọ nipasẹ igbọran si otitọ, a fi ipo wọn silẹ, wọn a si darapọ mọ awọn ẹgbẹ alatako. Nipa didarapọ mọ aye ati kikopa ninu ẹmi rẹ, wọn n woye ọrọ ninu imọlẹ kan naa, nigba ti idanwo ba si de, wọn şetan lati ya si ibi ti o rọrun ti o tun lokiki. Awọn eniyan ti wọn ni ẹbun ti wọn n sọrọ didun, ti wọn fi igba kan ri yọ ninu otitọ, lo agbara wọn lati tan awọn ọkan jẹ ati lati şı wọn lona. Wọn di ọta kikoro si awọn arakunrin wọn tẹlẹ ri. Nigba ti a ba mu awọn ti n pa ojọ Isinmi mọ wa si ile ẹjọ lati dahun fun igbagbo wọn, awọn aṣeyinda wọnyi a jẹ aṣoju Satani to wulo julọ lati fi wọn han ni ọna ti ko tọ ati lati fẹsun kan wọn, pelu iroyin eke ati ẹtan wọn a ru ọkan awọn alaṣe soke lati tako wọn.

Ni akoko inunibini yii a o dan igbagbo awọn iranṣẹ Oluwa wo. Wọn ti ẹ ikilọ funni pelu otitọ, ni wiwo Olorun ati ọrọ Rẹ nikan soşo. Ẹmi Olorun mi si wọn lókan, o si fun wọn lokun lati sọrọ. Pelu itara mimọ ati imisi Olorun ti o lagbara lori wọn, wọn bẹrẹ iṣẹ wọn laişeşiro

ohun ti yoo jẹ atubotan sisoro ti Olorun fifun won lati fun awon eniyan. Won ko wo ere aye, bee ni won ko wa lati da oruko tabi emi won si. Sibe nigba ti iji atako ati ekan ba ro lu won, die ti won kun fun ibero a setan lati so wipe: “Bi o ba je wipe a mo ibi ti oro wa yoo yori si ni, a kii bati soro.” Wahala yi won ka. Satani si n fi idanwo nla kolu won. O dabi enipe ise ti won bere po ju agbara won lo. Iparun deru ba won. Imoriya to n fun won lokun ko si mo, sibe won ko le peyinda. Nigba ti won ba mo ipo ainiranlowo won, won a salo si odo Eni Alagbara fun okun. Won ranti pe oro ti won so ki i se ti won bikose ti Eni ti o so fun won lati se ikilo. Olorun fi otito sinu okan won, won ko sile se lati ma kede re.

Iru iriri kan naa ni awon eniyan Olorun ni lateyinwa. Wycliffe, Huss, Luther, Tyndale, Baxter, Wesley koni wipe a nilati fi Bibeli dan gbogbo ikoni wo, won si so wipe ki a ko gbogbo ohun ti o ba da lebi sile. Inunibini dide si awon eniyan wonyi pelu ibinu ti ko deyin, sibe won ko siwo lati kede otito. Orisirisi akoko ninu itan ijo ni won ni otito pataki ti o wa fun iwulo awon eniyan Olorun ni akoko naa. Gbogbo otito tuntun ni won duro tako ikorira ati atako, awon ti a fi imole bukun fun ri idanwo ati idamu. Oluwa fun awon eniyan ni otito pataki ni akoko pajawiri. Tani o je ko lati kede re? O pase fun awon iranse Re lati kede ipe aanu ti o keyin fun araye. Won ko le dake, laise wipe won fe iparun okan won. Awon asoju Kristi ko ni ohun kankan se pelu ayorisi. Won nilati sise won ki won si fi ayorisi re sile pelu Olorun.

Bi atako ti n gbona si, iporuuru okan tun de ba awon iranse Olorun, nitori won ri bi enipe awon ni won mu wahala wa. Sugbon eri okan ati oro Olorun fi da won loju wipe won n se ohun ti o to, bi o tile je wipe idanwo naa tesiwaju, a fun won ni okun lati farada a. Wahala naa n sunmo won si, o si n lagbara si, sugbon igbagbo ati igboya won a dogba pelu akoko pajawiri naa. Eri won ni: “A ko gbodo towo bo oro Olorun ni ona ti ko ye, ni pinpin ofin Re si meji, ni pipe abala kan ni eyi ti o se pataki ati abala keji wipe ko se pataki, lati le ri oju rere aye. Oluwa wa ti awa n sin le gba wa. Kristi ti segun agbara aye se o wa ye ki a beru aye ti a ti segun naa bi?”

Inunibini ni orisirisi ona je idagbasoke ti yoo wa niwon igba ti Satani ba si wa, ti esin Kristeni ba si ni agbara ti o wa laaye. Ko si eni ti o le sin Olorun laipe atako egbe ogun okunkun si ara re. Awon angeli buburu yoo doju ko o pelu ibero wipe ipa re n mu awon ti won mu ni igbekun kuro lowo won. Awon eni ibi ti apeere re je ibawi fun a darapo mo won lati pin niya pelu Olorun nipase idanwo to n fanimora. Nigba ti awon wonyi ko ba se aseoyori a a wa lo agbara ipa lati dari eri okan.

Sugbon niwon igba ti Jesu ba si je alagbawi eniyan ninu ibi mimoloke, awon alase ati eniyan a si ni imolara agbara ikoninijanu Emi Mimo. O si n se akoso ofin ile naa diedie. Bi ki i ba n se nitori awon ofin wonyi ni, ipo aye i ba buru ju bi o ti wa nisinsinyii lo. Nigba ti opo awon alase wa je asoju ti n se akanju fun Satani, Olorun pelu ni awon asoju Re laarin awon adari orile ede. Ota n mi si awon iranse re lati se ofin ti yoo di ise Olorun lowo jojo, sugbon awon angeli mimo a mi si awon adari ilu ti won beru Oluwa lati tako iru ofin bee pelu oro ti won ko ni le fesi si. Awon eniyan perete ni yoo da isan iwa buburu nla duro. A o da atako awon ota otito duro ki ise iranse angeli keta baa le se ise re. Nigba ti a ba se ikilo ti o keyin

funni, awon adari ti Oluwa n tipase won sise bayi a fiye si, die lara won a si gba a, won a si duro pelu awon eniyan Olurun ni akoko idamu.

Angeli ti o darapo mo ikede ise iranse angeli keta yoo tan imole si gbogbo aye pelu ogo re. Ise ti yoo tan kaakiri gbogbo aye ati agbara ti a ko riri ni a n sotele nibi. Egbe onireti ti 1840—44 je ifarahan agbara Olurun lona ti o logo, a gbe ise iranse angeli akoko de gbogbo ibudo ajiyinrere ninu aye, ati ni awon orile ede miran, a ri ife si oro esin ti a ri keyin lati igba ise Atunse ni orundun kerindinlogun; sugbon egbe alagbara yii a ju awon wonyi lo labe ikilo ti o keyin ti angeli keta.

Ise naa yoo fi ara jo ti ojo Pentikosti. Bi a ti funni ni “ojo akoro,” ni titu Emi Mimo sita ni ibere iyinrere lati le je ki eso ti o seyebye o wu, beegege ni a o funni ni “ojo arokuro” ni opin re lati le mu ki ikore o pon. “Nigba naa ni a o mo, bi a ba tesiwaju lati mo Oluwa: a ti pesere ijade lo Re bi owuro; yoo si wa si odo wa bi ojo, bi ojo arokuro ati ojo akoro sori ile aye.” Hosea 6:3. “Nitori naa e yo, eyin omo Sioni, ki e si ni inu didun ninu Oluwa yin: nitori ti O ti fun yin ni ojo akoro ni bi o ti ye, yoo si je ki ojo o ro sori yin, ojo akoro ati ojo arokuro.” Joeli 2:23. “Ni ojo ikeyin ni Olurun wi, Emi yoo tu Emi Mi si ori gbogbo eran ara.” “Yoo si se, enikeni ti o ba kepe oruko Oluwa ni a o gbala.” Ise 2:17, 21.

Ise nla iyinrere ki yoo pari laisi ifarahan agbara Olurun bi eyi ti o farahan ni ibere re. Awon asotele ti won wa si imuse ninu itujade ojo akoro ni ibere iyinrere yoo wa si imuse leekansi ninu ojo arokuro ni igba opin re. Akoko yii ni “akoko itura” eyi ti apostoli Peteru wo ojo iwaju fun nigba ti o so wipe: “E ronupiwada nitori naa, ki e si yipada, ki a le mu ese yin kuro, nigba ti akoko itura yoo de lati iwaju Oluwa; yoo si ran Jesu wa.” Ise 3:19, 20.

Awon iranse Olurun, pelu oju won ti o mole ti o si n tan pelu iyasoto mimo yoo yara kankan lati ibikan lo si ekeji lati kede ise iranse lati orun. Pelu opolopo ohun kaakiri ile aye, a o funni ni ikilo naa. A o se ise iyanu, a o mu awon alaisan larada, ise ami ati ise iyanu yoo tele awon onigbagbo. Satani pelu a sise pelu ise iyanu eke, ani yoo mu ina sokale lati orun wa niwaju eniyan. Ifihan 13:13. Nipa eyi, a o mu ki awon olugbe aye o se ipinu won.

A yoo jiyin ise iranse naa, ki i se pelu oro eniyan biko se pelu igbagbo jijinle ti Emi Olurun. A ti se alaye oro naa. A ti funrunbin eso naa, bayii yoo wu, yoo si so eso. Iwe atejade ti awon ajiyinrere pin kaakiri ni ipa ti won, sibe opolopo ti a fowoba lokaan ni a ko gba laaye lati ni oye otito naa ni kikun tabi lati se igboran si. Nisinsinyii, itansan imole n tan si ibi gbogbo, a si n ri otito bi o ti n fi ara han ketekete, awon omo Olurun ti won je olooto okan si n ja ide ti o de won. Ibasepo ti idile, ibasepo ti ijo ko lagbara lati da won duro mo. Otito seyebye ju ohun gbogbo lo. Laika awon agbara ti won parapo tako otito si, opolopo ni won duro si odo Olurun.

Ori 39 – Akoko Idamu

Nigba naa ni Maikeli yoo dide, Ọmọ Alade nla ti n dide fun awọn ọmọ eniyan rẹ: akoko idamu yoo si wa, iru eyi ti koi ti i wa ri lati igba ti orilẹ ede ti wa ani titi di akoko naa: ni akoko naa ni a o gba awọn eniyan Rẹ la, gbogbo awọn ti a kọ orukọ wọn sinu iwe.” Danieli 12:1.

Nigba ti iṣe iranṣe angeli kẹta ba pari, aanu ko ni bẹbẹ fun awọn ẹlẹṣe ti n gbe inu aye mọ. Awọn eniyan Ọlọrun a ti pari iṣe wọn. Wọn ti gba “ojo arọkuro,” “itura lati iwaju Oluwa wa,” a si ti pese wọn silẹ fun akoko wahala to wa niwaju wọn. Awọn angeli n yara lọ wọn si n bọ ni ọrun. Angeli kan to n ti inu aye bọ ṣe ikede wipe iṣe naa ti pari; a ti ṣe idanwo ti o keyin fun araye, gbogbo awọn ti wọn fi ara wọn han gẹgẹ bi olooto si ilana Ọlọrun si ti gba “edidi Ọlọrun alaaye.” Nigba naa ni Jesu dawọ iṣe ibalaja Rẹ ni ibi mimọ loke duro. O gbe ọwọ Rẹ soke, pẹlu ohun nla, O sọ pe, “O pari,” gbogbo egbegun awọn angeli si fi ade wọn lele bi O ti n ṣe ikede ẹlẹru ni wipe: “Eni ti n ṣe alaiṣootọ, jẹ ki o maa ṣe alaiṣootọ niṣo: ati eni ti n ṣe alaimọ, jẹ ki o maa ṣe alaimọ niṣo: ati eni ti n ṣe olododo jẹ ki o maa ṣe olododo niṣo: ati eni ti o jẹ mimọ, jẹ ki o maa jẹ mimọ niṣo.” Ifihan 22:11. A ti ṣe ipinu lori gbogbo ejo boya fun iku tabi fun iye. Kristi ti ṣe iwenumọ fun awọn eniyan Rẹ, O si ti pa ẹṣe wọn rẹ. Iye awọn ọmọ ijoba Rẹ ti pe; a ti fẹ fi “ijoba ati agbara ijoba naa, ati titobi ijoba naa labẹ gbogbo ọrun,” fun awọn ajogun igbala, Jesu yoo si ṣe akoso bi Ọba awọn ọba ati Oluwa awọn oluwa.

Nigba ti O ba kuro ni ibi mimọ, okunkun a ṣubo awọn olugbe aye. Ni akoko ẹlẹru naa awọn olododo nilati gbe niwaju Ọlọrun mimọ laisi olubalaja. A ti mu ijanu ti o wa lori awọn eniyan buburu kuro, Satani si ni akoso patapata lori awọn ti ko ronupiwada nikeyin. Ipamọra Ọlọrun ti pari. Aye ti kọ aanu Rẹ silẹ, wọn ti kegan ifẹ Rẹ, wọn si ti tẹ ofin Rẹ loju. Awọn eni ibi ti koja aala oore ọfẹ wọn, leyinoreyin o mu Ẹmi Ọlọrun, ti wọn n fi gbogbo igba kọ silẹ, kuro. Laini aabo oore ọfẹ Ọlọrun, wọn ko ni aabo kuro lọwọ ẹṣu. Ni akoko naa Satani a ti awọn olugbe aye sinu rogbodyian nla ti o keyin. Bi awọn angeli Ọlọrun ti ṣiwo lati ṣe idena fun ẹfufu lile ibinu eniyan, gbogbo awọn agbára omi, ina, ati ti ilẹ ni a o tu silẹ. Gbogbo aye ni yoo kun fun iparun ti o lẹru ju eyi ti o wa si ori Jerusalemu igbaa ni lọ.

Angeli kan ṣoṣo ni o pa gbogbo akọbi awọn ara Ijibiti ti o si fi ọfọ kun ilẹ naa. Nigba ti Dafidi ṣe si Ọlọrun nipa kika awọn eniyan, angeli kan ni o fa iparun nla ti a fi ṣe ijiya ẹṣe naa. Iru agbara iparun kan naa ti awọn angeli mimọ lo nigba ti Ọlọrun paṣe ni awọn angeli buburu a lo nigba ti O ba faaye gba a. Awọn agbara wà ti wọn ti ṣetan wọn tilẹ n duro de ifaye gba Ọlọrun lasan ni lati le tan iparun kalẹ si ibi gbogbo.

A ti fi ẹṣun kan awọn ti wọn bọwọ fun ofin Ọlọrun wipe awọn ni wọn n mu idajo wa sori aye, a o ri wọn bi okunfa rogbodyian ẹlẹru ninu aye, ija ati itajẹsilẹ laarin awọn ti wọn n fi iparun kun inu aye. Agbara ti o tele ikilọ ikeyin bi awọn eniyan buburu ninu, ibinu wọn ru si gbogbo awọn ti wọn gba iṣe iranṣe naa, yoo si ru ẹmi ikorira ati inunibini soke de gongo.

Nigba ti Ọlọrun kuro laarin awọn orilẹ ede Ju, awọn alufa ati awọn eniyan ko mọ. Bi o tilẹ jẹ wipe wọn wa labẹ akoso Satani, ti ibinu nla ti o buru julọ si n dari wọn, wọn si ri ara wọn bi ayanfẹ Ọlọrun. Iṣẹ iranṣẹ inu tẹmpili n tẹsiwaju, a n ṣe irubọ lori pẹpẹ ti a ti sọ di eeri, lojoojumọ ni a n ṣe ibukun Ọlọrun sori awọn eniyan ti wọn jẹbi eṣe Ọmọ ti Ọlọrun fẹran ti wọn si n wa lati pa awọn oniwaasu ati apostoli Rẹ. Bẹẹ gẹgẹ nigba ti a ba ṣe idajọ ti ko ṣe e yipada ninu ibi mimọ, ti a si ti ṣe ipinu atubotan aye yii laileyipada, awọn olugbe aye yii ko ni mọ. Awọn ti a ti gba Ẹmi Ọlọrun kuro lẹdọ wọn lẹyinọreyin a si tẹsiwaju lati maa tẹle ilana ẹsin, ti itara bii ti Satani eyi ti ọmọ alade iwa buburu a fi kun wọn lati ṣe ete ika rẹ yoo farajo itara fun Ọlọrun. Bi oṣe Isinmi ti jẹ koko ọrọ pataki fun ariyanjiyan kaakiri inu ẹsin Kristeni, ti awọn alaṣe ẹsin ati ti ilu si ti parapo lati ṣe ofin lati pa oṣe Sọnde mọ, kikọ ti iwọnba awọn eniyan perete kọ jalẹ lati ṣe ohun ti gbogbo awọn eniyan beere fun yoo mu ki wọn di ẹni ifibu loju gbogbo aye. A o sọ wipe a ko gbọdọ faaye gba awọn ti wọn duro lati tako agbekalẹ iṣẹ ati ofin ilu, wipe o dara fun wọn lati jiya ju ki a ju gbogbo awọn orilẹ ede sinu rogbodyan ati iwa ailofin lọ. Bakan naa ni “awọn adari awọn eniyan” ṣe sọrọ nipa Kristi ni ẹgbẹsan (1800) ọdun ẹyin. Alarekereke Kaifa wipe, “O san fun wa ki ẹnikan o ku fun awọn eniyan ki gbogbo orilẹ ede ma baa ṣegbe.” Johanu 11:50. Yoo dabi ẹnipe iṣowosoro yii peye, nikeyin a o ṣe ofin lati lodi si awọn ti wọn ya oṣe Isinmi si mimọ, a o da wọn lẹbi gẹgẹ bi awọn to yẹ fun ijiya ti o buru julọ, a o si fun awọn eniyan ni ominira, lẹyin akoko kan lati pa wọn. Ẹsin Romu ni Europe ati ẹsin Protestant ti o ti yan aṣeyinda ni Amẹrika yoo ṣe ohun kan naa si awọn ti wọn bu ọla fun ilana Ọlọrun.

Awọn eniyan Ọlọrun a wa bọ sinu wahala ati iporuuru ọkan ti woli naa pe ni akoko idamu Jakọbu. “Bayi ni Oluwa wi: A ti gbọ ohùn iwariri, ti iṣẹ, ki i si i ṣe ti alaafia...Gbogbo oju joro. O maṣe o! nitori ti oṣe naa tobi, ti o fi jẹ wipe ko si eyi ti o dabi rẹ: ani akoko idamu Jakọbu ni; ṣugbọn a o gba a la kuro ninu rẹ.” Jeremaya 30:5—7. Aṣalẹ iporuuru Jakọbu, nigba ti o jijakadi ninu adura fun idasilẹ kuro lẹwọ Esau (Jẹnẹsisi 32:24—30) ṣe afihan iriri awọn eniyan Ọlọrun ni akoko idamu. Nitori eke ti o ṣe lati gba ibukun ti baba rẹ fẹ ṣe fun Esau, Jakọbu sa asala fun ẹmi rẹ nigba ti bi arakunrin rẹ ti n leri iku dẹruba a. Lẹyin ti o wa ni ilẹ ajeji fun ọpọlọpọ ọdun, o jade pẹlu aṣe Ọlọrun lati pada si ilẹ abinibi rẹ pẹlu awọn iyawo ati awọn ọmọ rẹ ati agbo ẹran rẹ. Nigba ti o de ibode ilẹ naa, ẹru baa pẹlu iroyin wipe Esau n bọ wa pẹlu ẹgbẹ awọn jagunjagun, laisiyemeji o n bowa gbẹsan ni. Awọn ẹgbẹ Jakọbu lainihamọra, lailaabo, dabi ẹni pe wọn fẹ ṣubu laini iranlẹwọ ninu iwa ipa ati ipaniyan. Eyi ti o tun pakun ẹru ipaya ati iṣẹ ni ẹru itiju, nitori ẹṣe ara rẹ ni o mu ewu yii wa. Ireti kan soṣo ti o ni ni aanu Ọlọrun, aabo rẹ kan soṣo nilati jẹ adura. Sibẹ ni ipa tire, ko fi ohunkohun silẹ laise lati tu arakunrin rẹ loju ati lati mu ewu ti n bọ kuro. Bẹẹ gẹgẹ ni o yẹ ki awọn atẹle Kristi, bi wọn ti n sun mọ akoko idamu, o ṣe ohun gbogbo ti o yẹ lati le jẹ ki awọn eniyan o ri wọn ni ọna ti o yẹ, lati mu ẹtanu kuro, ki wọn si mu ewu ti o fẹ wu ominira ẹri ọkan kuro.

Lẹyin ti o ran idile rẹ lọ ki wọn ma baa ri idamu rẹ, Jakọbu duro ni ohun nikan lati gbadura si Ọlọrun. O jẹwọ ẹṣe rẹ, o si fi imoore rẹ han fun aanu Ọlọrun si oun nigba ti o n fi ireṣẹ fi majemu ti Ọlọrun da pẹlu awọn Baba rẹ ati ileri ti O ṣe fun ninu iran aṣalẹ ni Bẹteli ati ni ilẹ ajeji bẹbẹ. Igba wahala ninu igbesi aye rẹ de, ohun gbogbo wa ninu ewu. Ninu okunkun

nibi ti o danikan duro si, o tẹsiwaju lati gbadura o si n rẹ ara rẹ silẹ niwaju Ọlọrun. Lojiji ọwọ kan duro le ni ejika. O ro wipe ọta ni o fẹ gba ẹmi oun, pẹlu gbogbo agbara ibinuje ọkan o ba ẹni ti o wa kọlu yii jijakadi. Bi oju ti berẹ sii mọ, ẹni ajeji yii lo agbara rẹ ti o ju ti eniyan lọ, nigba ti o fi ọwọ kan an, ọkunrin alagbara yii dabi aṣọ, o si ṣubu bi alainiranlọwọ to n bẹbẹ pẹlu ẹkun, si ọrùn olugbejako ti a ko mọ ibi ti o ti wa yii. Wayi, Jakọbu mọ wipe Angẹli majemu ni oun ti n ba jijakadi lati igba yii wa. Bi o tilẹ jẹ wipe o ti di amukun ti o si n jẹrora kikan kikan, ko fi erongba rẹ silẹ. O pẹ ti o ti n farada iporuuru ọkan, ibanujẹ ati idamu fun ẹṣẹ rẹ, bayi o nilati ni idaniloju wipe a ti dari ẹṣẹ oun ji. Olubẹwo lati ọrun wa ti fẹ maa lọ, ṣugbọn Jakọbu di mọ Ọ, o n bẹbẹ fun ibukun. Angẹli naa sọ pe, “Jẹ ki n maa lọ nitori ti ilẹ ti mọ,” ṣugbọn alagba naa sọ pe, “Emi ki yoo jẹ ki O lọ, ayafi bi Iwọ ba bukun fun mi.” Iru igboya wo, iru iduroṣinṣin ati iforiti wo ni a fihan nibi! Bi o ba ṣe wipe ifonnu ikugbu ni eyi ni, oju ẹṣẹ ni a ba pa Jakọbu run; ṣugbọn tire jẹ idaniloju ẹni ti o jẹwọ ailera ati aiye rẹ, sibẹ ti o gbẹkẹle aanu Ọlọrun ti n pa majemu mọ.

“O ba Angẹli jijakadi, o si bori.” Hosia 12:4. Nipasẹ irẹraeni- silẹ, ironupiwada ati ijowọ ara ẹni silẹ, eniyan ẹlẹṣẹ ti n bako yii ni iṣegun pẹlu Alagbara ọrun. O fi ọwọ rẹ ti o n gbọn di ileri Ọlọrun mu, Ọkan Ifẹ Ainipekun ko si le yipada kuro lodo ẹbẹ ẹlẹṣẹ. Gege bi ẹri iṣegun rẹ, ati igbaniyanju fun awọn miran lati tele apeere rẹ, a yi oruko rẹ pada kuro ni eyi ti o ṣe iranti fun ẹṣẹ rẹ, si eyi ti o ṣe iranti fun iṣegun rẹ. Wipe Jakọbu ṣegun pẹlu Ọlọrun jẹ idaniloju wipe yoo ṣegun pẹlu eniyan. Ko beru lati doju kọ ibinu ẹgbọn rẹ mọ, nitori pe Oluwa ni aabo rẹ.

Satani ti fi ẹsun kan Jakọbu niwaju awọn angẹli, o si n sọ wipe oun ni ẹtọ lati pa a run nitori ẹṣẹ rẹ, o mi si Esau lati lọ pade rẹ; ni akoko ijakadi alagba naa ni aṣalẹ gigun naa, Satani ṣe akitiyan lati di ẹbi rẹ ru u lati le ko irẹwesi ba, ki o si jawọ kuro ni odo Ọlọrun. Jakọbu fere di alainireti tan, sugbọn o mọ wipe laisi iranlọwọ lati ọrun, oun yoo ṣegbe. O ti fi tokantokan yipada kuro ninu ẹṣẹ nla rẹ, o si bẹbẹ fun aanu Ọlọrun. Ko ni jẹ ki a yi oun pada kuro ninu erongba oun, sugbọn o di Angẹli naa mu ṣinṣin, o si bẹbẹ fun ẹdun ọkan rẹ pẹlu ẹkun irora atọkanwa titi ti o fi ṣegun.

Bi Satani ti mi si Esau lati kọlu Jakọbu, bẹẹ gege ni yoo ru awọn eniyan buburu soke lati pa awọn eniyan Ọlọrun run ni akoko idamu. Bi o ti fẹsun kan Jakọbu, bẹẹ gege ni yoo ṣe fẹsun kan awọn eniyan Ọlọrun. O ri aye gege bi omọ ijoba rẹ, sugbọn awọn ẹgbẹ kekere kan ti wọn n pa ofin Ọlọrun mọ n tako ijoba rẹ. Bi o ba le mu wọn kuro lori ilẹ, yoo ni iṣegun pipe. O ri wipe awọn angẹli mimọ n daabo bo wọn, o si mọ wipe a ti dari ẹṣẹ wọn ji, sugbọn ko mọ wipe a ti ṣe idajọ wọn ni ibi mimọ loke. O ni imọ pipe nipa ẹṣẹ ti o dan wọn wo lati da, yoo wa gbe wọn siwaju Ọlọrun pẹlu asodun, yoo fi awọn eniyan wonyi han bi awọn ti ko yẹ fun aanu Ọlọrun bii ti oun. O sọ wipe Oluwa ko le wuwa ododo nipa didari ẹṣẹ wọn ji nigba ti a wa pa oun ati awọn angẹli oun run. O ri wọn gege bi ẹran ije rẹ, o si beere ki a fi wọn fun oun lati pa wọn run.

Bi Satani ti n fẹsun kan awọn eniyan Ọlọrun nitori ẹṣẹ wọn, Oluwa a fi aaye gba a lati dan wọn wo de gongo. A o dan igboya wọn ninu Ọlọrun, igbagbo ati iduroṣinṣin wọn wo

kikankikan. Bi wọn ti wo ẹyin, ireti wọn tẹri nitori ninu gbogbo igbesi aye wọn iwónba rere perete ni wọn ri. Wọn ni imọlara kikun nipa ailera ati aiye wọn. Satani ẹ akitiyan lati dẹruba wọn pẹlu ero wipe ko si ireti fun wọn, wipe a ko ni fọ abawọn irira wọn kuro lae. O ni ireti lati pa igbagbọ wọn run ki wọn baa le jowo ara wọn fun idanwo ki o si mu wọn kuro ninu igboran wọn si Olorun.

Bi o tilẹ jẹ wipe awọn ọta a yi awọn eniyan Olorun ka, ti wọn si pinu lati pa wọn run, sibẹ iporuuru ọkan ti wọn n jiya rẹ ki i ẹ ibẹru inunibini nitori otitọ wọn bẹru boya wọn koi ti i ronupiwada kuro ninu gbogbo ẹẹ wọn, ati pe nipasẹ aṣiṣe inu wọn, wọn le baku lati ri imusẹ ileri Olugbala: Emi “yoo pa ọ mọ kuro ninu wakati idanwo, eyi ti n bowa sori aye.” Ifihan 3:10. Bi wọn ba le ri idaniloju idariji, wọn ko ni bẹru lati jiya tabi lati ku, sugbọn bi wọn ba jẹ alaiye, ti wọn si padanu ẹmi wọn nitori abawọn iwa inu wọn, nigba naa ni a o kẹgan orukọ mimọ Olorun.

Ni gbogbo ọna wọn n gbọ nipa pipete ọtẹ, wọn si n ri işowosişe takuntakun işote, ife gbigbona dide ninu wọn, ikaanu atọkanwa lati da iyapa nla yii duro ki a si fi opin si iwa buburu awọn eniyan buburu. Sugbọn nigba ti wọn n bẹbẹ pẹlu Olorun lati dawọ işote duro, o jẹ pẹlu imọlara itiju nla wipe awọn funra wọn ko ni agbara mọ lati doju ija kọ igbi iwa buburu naa, ki wọn si da pada. Wọn ro wipe bi o ba ẹ wipe wọn ti n fi igba gbogbo lo gbogbo agbara wọn ninu işe Kristi ni, ti wọn n tẹsiwaju lati agbara de agbara, ogun Satani ki ba ti ni agbara ti ọ pọ lati şegun wọn.

Wọn jẹ ọkan wọn niya niwaju Olorun, wọn n tọka si ironupiwada ti wọn ti ni fun opolopo ẹẹ atẹyinwa, wọn si n bẹbẹ pẹlu ileri Olugbala: “Jẹ ki o di agbara Mi mu ki o le ba Mi laja; yoo si ba Mi laja.” Aisaya 27:5. Igbagbọ wọn ko baku nitori pe a ko tete dahun si adura wọn. Bi o tilẹ jẹ wipe wọn n jiya ipaya, ibẹru ati iporuuru ọkan, wọn ko dawọ ẹbẹ wọn duro. Wọn di ọwọ mọ okun Olorun bi Jakọbu ti di Angẹli naa mu, iro ọkan wọn si ni: “Emi ki yoo jẹ ki O lọ ayafi bi Iwo ba bukun fun mi.”

Bi o ba ẹ wipe Jakọbu ko yipada kuro ninu ẹẹ rẹ nipa fifi ẹrú gba ogun ibi ni, Olorun i ba ma gbọ adura rẹ ki O si fi aanu pa ẹmi rẹ mọ. Bẹẹ gẹgẹ ni ni akoko idamu, bi awọn eniyan Olorun ba ni ẹẹ ti wọn ko jẹwọ niwaju wọn, nigba ti ibẹru ati iporuuru ọkan ba n jẹ wọn niya, a o bori wọn; iporuuru ọkan a ge igbagbọ wọn kuro, wọn ko si ni ni igboya lati bẹbẹ fun idasilẹ lodo Olorun. Sugbọn nigba ti wọn ni imọlara ti o jinlẹ nipa aṣiṣe wọn, wọn ko ni ẹẹ kankan ti wọn gbe pamọ lati fihan. Ẹẹ wọn ti saaju wọn lọ si idajo a si ti pa wọn rẹ, wọn ko si le ranti wọn.

Satani mu ki opolopo o gbagbọ wipe Olorun a fi oju fo aṣootọ wọn ninu ohun kekere ile aye koja, sugbọn Oluwa fihan ninu işesi Rẹ, pẹlu Jakọbu wipe Oun ko ni fowo si tabi farada iwa buburu. Gbogbo awọn ti wọn n tiraka lati ẹ awawi nipa ẹẹ wọn tabi lati bo wọn mọlẹ, ti wọn si jẹ ki a fi wọn silẹ ninu iwe ọrun, ni aijewọ, ti a ko si dari wọn ji, ni Satani a bori wọn. Bi ijewọ wọn ba ti ga to ati bi ipo ti wọn wa ba ti lola to, bẹẹ ni iwa wọn a ẹ buru to niwaju Olorun, bẹẹ gẹgẹ ni işegun ọta nla wọn a ti daju to. Awọn ti wọn n fa imurasilẹ fun

ojo Olurun seyin ko le ri i ni akoko idamu tabi ni akoko miran leyin re. Ko si ireti fun iru awon eniyan bawonyi.

Awon ti won pe ara won ni Kristeni ti won de akoko rogbodyan ikeyin eleru yii laimurasile jewo ese won ninu iberu won pelu iporuuru okan, nigba ti inu awon eniyan buburu n dun nitori iporuuru okan won. Awon ijewo yii je nnkan naa pelu ti Esau tabi ti Judasi. Awon ti won se won, kaanu fun abayori irekoja, ki i si i se ebi re. Won ko ni ikaanu tooto, ko si ikorira fun ese. Won jewo ese won nitori iberu ijiya, sugbon bi i ti Farao igbaani, won a pada sinu ipe Orun nija won bi a ba mu idajo kuro.

Itan Jakabu tun je idaniloju wipe Olurun ko ni ko awon ti a tanje, ti a danwo, ti a si ju sinu ese, sugbon ti won pada si odo Re pelu ironupiwada tooto sile. Nigba ti Satani n wona lati pa egbe yii run, Olurun a ran awon angeli Re lati tu won ninu ati lati daabo bo won ni akoko wahala. Awon ikolu Satani gbona won si daju, awon etan re lagbara, sugbon oju Oluwa wa lara awon eniyan Re, eti Re si n gbogbo igbe won. Ijiya won po, o dabi enipe ina ileru fere jo won run, sugbon Eni ti n fo won a mu won jade bi wura ti a danwo ninu ina. Ife Olurun fun awon omo Re ni akoko idanwo nla yii nipon, o si se jeje bi ti akoko igbadun won; sugbon o ye ki a ju won sinu ina ileru, a nilati mu ifarawe aye inu won kuro, ki aworan Kristi baa le farahan ni pipe.

Akoko wahala ati iporuuru okan ti o wa niwaju wa yoo nilo igbagbo ti o le farada aare, idaduro, ati ebi—igbagbo ti ki yoo baku bi a ba tile n dan an wo kikankikan. A fun gbogbo eniyan ni akoko oore ofe lati mura sile fun akoko naa. Jakabu segun nitori pe o ni iforiti, o si se ipinu. Isegun re je eri fun agbara adura awiiyannu. Gbogbo awon ti won di ileri Olurun mugege bi o ti se, ti won si se e tokantokan pelu iforiti bi o ti se e, yoo se aseyorigege bi o ti se. Awon ti won ko setan lati se ara won, lati kedun niwaju Olurun, lati gba adura gigun latokanwa fun ibukun Re, ko ni ri gba. Jijijadu pelu Olurun—awon perete ni won mo itumo re! Awon ti won na okan won jade si Olurun pelu ife okan gbigbona titi ti gbogbo agbara fi na sita ti kere to. Nigba ti igbi iporuuru okan ti enu ko le so ba ru koja eni ti n bebe, iwonba awon melo ni won n fi igbagbo ti ko baku dimo ileri Olurun. Awon ti won n lo igbagbo kekere nisinsinyii wa ninu ewu nla lati shu si abe agbara itanje Satani ati ase ti n dari eri okan. Ani bi won tile fi ara da idanwo naa, won yoo wa ninu idamu ati iporuuru okan ti o jinle ni akoko idamu, nitori pe ki i se iwa won ni lati gbekere Olurun.

Eko igbagbo ti won ko lati ko ni a pon dandan fun won lati ko labẹ oorun gbigbona ti iporuuru okan.

Bayi a nilati so ara wa po mo Olurun nipa sise ayewo awon ileri Re. Awon angeli se akosile gbogbo adura otito ti o ti inu okan wa. A nilati yan lati ko itera-eni-lurun onimo-ti-ara-eni-nikan sile ju lati ko biba Olurun soro sile lo. Aini ti o jinle julio, isera eni ti o ga julio ti O fowo si, si san ju oro, ola, irurun, ati ibadore laisi re lo. A nilati wa akoko lati gbadura. Bi a ba je ki ohun aye o gba okan wa, Oluwa le fun wa ni akoko nipa mimu orisa wura, ile tabi ile olora wa kuro.

A ko ni tan awon odo sinu ese bi won ko ba rin ni onakona ayafi eyi ti won a tile beere ibukun Olurun. Bi awon iranse ti won ni ikilo eleru ti o keyin si araye a ba gbadura fun ibukun Olurun, ki i se ni ona tutu, aibikita, bi ole, sugbon pelu itara ati ni igbagbo, bi Jakabu ti se, won a ri opolopo aaye nibi ti won a ti le so pe: “Mo ti ri Olurun lojukoju, a si da emi mi si.” Jenesis 32:30. Orun a ri wongege bi omole alade ti o ni agbara lati segun pelu Olurun ati eniyan.

“Akoko idamu, iru eyi ti koi tii si ri,” yoo de sori wa laipe, a si nilo iriri ti a ko ni bayi, eyi ti opolopo se imele lati ni. O saba maa n sele wipe idamu maa n tobi nigba ti a ba n reti re ju igba ti o da be bawa lo, sugbon ki i se bii ti wahala ti o wa niwaju wa. Alaye ti o han kedere julole ko le se afihan bi isele naa a ti tobi to. Ni akoko idanwo naa, gbogbo okan ni o nilati duro fun ara re niwaju Olurun. “Bi Noa, Danieli ati Jobu” ba wa ni ile naa, “bi emi Mi ti wa ni Oluwa Olurun wi, won ki yoo le gba omokunrin tabi omobinrin la; sugbon won a fi ododo won gba okan ara won la.” Isikiele 14:20.

Nisinsinyii, nigba ti Olu Alufa nla wa si n se etutu fun wa, a nilati wa lati di pipe ninu Kristi. A ko le mu ki Kristi yonda ara Re fun agbara idanwo, ani bi o tile je ninu ero lasan. Satani n wa ibi ti o ti le ri aaye ninu okan eniyan nipa awon ese ti a feran, eyi ti o n fun awon idanwo re lagbara. Kristi so nipa ara Re: “Omole alade aye yii wa, ko si ni ohun kan ninu Mi.” Johanu 14:30. Satani ko le ri ohun kan ti o le fun ni isegun ninu Omole Olurun. O pa ofin Baba Re mo, ko si si ese kan ninu Re ti o le ran Satani lowo. Ipo ti eniken ti yoo duro ni akoko idamu nilati wa niyii.

Ni akoko yii a nilati ya ara wa sotole kuro ninu ese nipa igbagbo ninu eje Kristi ti n we ese nu. Olugbala wa owon n pe wa lati so ara wa po mo Oun, lati so aileraw po mo agbara Re, aimokan wa po mo ogbon Re, aiye wa po mo ikaye Re. Ipese Olurun je ile ekole nibi ti a nilati kole ekole okan tutu ati irele Jesu. Oluwa n gbe afojusun tootole wa siwaju wa, ki i si i se ona ti awa i ba yan, eyi ti o rowa lorun ti o si dun mo wa. O wa lowo wa lati fi owosowopo pelu awon ona ti Orun n lo ninu ise a ti yi iwa pada si ti apeere orun. Ko si eni ti o le kole ise yii sile tabi ti o le fa a seyin laiko ewu nla ba okan ara re.

Apostoli Johanu ninu iran gbole ohun nla kan ni orun wipe: “Egbe ni fun awon olugbe aye ati okun! nitori ti esu sokale tole yin wa pelu ibinu nla, nitori ti o mo wipe akoko kukuru ni oun ni.” Ifihan 12:12. Awon isele ti won fa igbe lati orun wa yii je eyi ti o leru. Ibinu Satani n po si bi akoko re ti n kere si, ise itanje ati iparun re yoo si de gongo ni akoko idamu.

Awon isele eleru ti won koja oye eniyan yoo farahan loju orun laipe ni eri si agbara awon emi aimole ti n sise iyanu. Awon emi esu yoo jade lole si odo awon oba aye ati si gbogbo aye, lati de won mo inu etan, won a si maa ti won lati darapo mo Satani ninu ijakadi re ti o keyin pelu ijoba orun. Nipase awon asojuwonyi, awon alase ati awon omole ilu papole ni a o tanje. Awon eniyan a dide ti won pe ara won ni Kristi funra Re, ti won a maa pe ara won ni orukole ti o tole si Olurapada aye, won a si maa gba ijosin ti o ye fun. Won a se ise iyanu iwosan, won a si kede wipe won ni ifihan lati orun eyi ti o tako eri Iwe Mimole.

Gẹgẹ bi işe rẹ ti o ga ju ninu işe itanjẹ, Satani funra rẹ yoo farahan bii Kristi. Ijọ ti n sọ fun igba pipẹ wipe oun n wọna fun wiwa Olugbala gẹgẹ bi imuşẹ ireti rẹ. Bayi atannijẹ nla naa a mu ki o han wipe Kristi ti wa. Ni orişirişì ibi ni aye, Satani a fi ara rẹ han laarin awọn eniyan bi ẹda alagbara ti o n tàn, ti o jọ apejuwe Ọmọ Ọlọrun ti Johanu şe ninu Ifihan 1:13—15. Ogo ti o yika koja ohunkohun ti oju eniyan tii ri ri lọ. Ariwo işegun n lọ ninu afẹfẹ: “Kristi ti de! Kristi ti de!” Awọn eniyan a dọbale ni ijọsin niwaju rẹ, nigba ti a gbe ọwọ rẹ soke a si bukun fun wọn bi Kristi ti şe bukun fun awọn ọmọ eyin Rẹ nigba ti O wa lori ile aye. Ohùn rẹ fẹlẹ, o si rẹlẹ, sibe, o kun fun irọ. Pẹlu ohun irelẹ ati ikaanu o kọni ni diẹ lara awọn otitọ oloore ọfẹ ti Kristi fi kọni; o wo aisan awọn eniyan san, pẹlu iwa Kristi ti o gbe wọ, a sọ wipe oun ti yi ojo Isinmi pada si ojo Sọnde, a wa paşẹ fun gbogbo eniyan lati bọwọ fun ojo ti oun ti bukun fun. A sọ wipe awọn ti wọn n tẹsiwaju lati maa pa ojo keje mọ n sọ ọrọ odi si oruko oun nipa kikọ lati tẹti si awọn angẹli oun ti oun ran si wọn pẹlu imọlẹ ati otitọ. Eyi ni itanjẹ ti o lagbara ti o fẹrẹ ju gbogbo itanjẹ lọ. Bi awọn ara Samaria tí Simoni Magu tanjẹ, awọn eniyan, lati kekere titi de nla, tẹti si iraniníye rẹ, wọn n wipe: “Agbara nla Ọlọrun” ni yii. İşe 8:10.

Şugbọn a ki yoo şì awọn eniyan Ọlọrun dari. Awọn ikọni kristi eke yii ko wa ni ibamu pẹlu Iwe Mimọ. Awọn ti n jọsin ẹranko naa ati aworan rẹ ni o şe ibukun fun, egbe gan an pato ti Bibeli sọ wipe a o tu ibinu Ọlọrun laini abula si lori.

Siwaju si, a ko gba Satani laaye lati şe ayederu bi Kristi yoo ti wa. Olugbala ti şe ikilọ fun awọn eniyan Rẹ nipa itanjẹ lori koko ọrọ yii, O si ti sọ ọ ni kedere bi wiwa Oun lẹkẹjẹ yoo ti ri. “Kristi eke ati woli eke yoo dide, wọn yoo si fi işe ami ati işe iyanu nla han; yoo pọ to bẹẹ gẹẹ ni pe bi o ba şe e şe, wọn yoo tan awọn ayanfẹ paapa jẹ...Nitori naa, bi wọn ba sọ fun yin, Kiyesi O wa ni aşále, ẹ maşe lọ: kiyesi O wa ninu iyẹwu, ẹ maşe gbagbo. Nitori bi monamona ti n jade wa lati ila oorun ti n tan ani titi de iwọ oorun, bẹẹ ni wiwa Ọmọ eniyan yoo ti ri.” Matiu 24:24—27, 31; 25:31; 1 Tẹsalonika 4:16, 17. Ko si aaye lati şe ayederu wiwa yii. Gbogbo aye ni yoo mọ—gbogbo aye ni yoo ri.

Kiki da awọn ti wọn jẹ akẹko Iwe Mimọ tooto, ti wọn si ti gba ifẹ fun otitọ nikan ni a o daabo bo kuro ninu itanjẹ alagbara naa ti n ko araye nigbekun. Nipase ẹri Bibeli, awọn wọnyi a da atannijẹ mọ ninu iboju rẹ. Gbogbo eniyan ni akoko idanwo yoo de ba. Nipa jijọ idanwo, a o fi Kristeni ojulowo han. Şe awọn eniyan Ọlọrun fẹşe mulẹ daradara ninu ọrọ Rẹ bayii debi pe wọn ko ni gba ohun ti wọn ba ri gbọ bi? Ninu iru idanwo yii, şe wọn a di mọ Bibeli ani Bibeli nikan şoşo? Bi o ba şe e şe Satani yoo di wọn lowo lati wa ni imurasilẹ lati le duro ni ojo naa. Yoo şe ohun gbogbo to bẹẹ gẹẹ lati le di wọn lona, yoo fi ọrọ aye de wọn mọlẹ, yoo mu ki wọn o gbe ẹru wuwo ti n kaare bani, ki okan wọn le kun fun wahala aye yii ti ojo naa a si de ba wọn bi olẹ.

Bi aşẹ lati ọdọ orişirişì awọn alaşe ẹsin Kristeni, ni ilodi si awọn ti n pa ofin mọ, ti n jade lati maşe daabo ijọba bo wọn, ki a si fi wọn silẹ fun awọn ti wọn ba fẹ pa wọn run, awọn eniyan Ọlọrun a sa kuro ninu awọn ilu nla ati awọn ileto, wọn a si parapo ni egbeegbe, wọn a maa gbé nibi isodahoro ti o pamọ. Ọpọ ni yoo ri ibi aabo ninu ibi kọlọfin oke. Bi awọn Kristeni

afonifoji Piedmont, wọn a fi ibi giga aye şe ibi aabo wọn, wọn a si dupe lowo Olorun fun “ibi aabo apata.” Aisaya 33:16. Şugbọn oṣoṣo lati gbogbo orile ede, ati laarin gbogbo eniyan, ati giga ati kukuru, ati oṣoṣo ati otoṣi, ati dudu ati funfun ni a o so sinu igbekun ti o buru jojo. Awon ayanfe Olorun a la ojo aare koja, ninu ewon, ti a fi irin inu oḡba ewon ka won mo, ti a dajo iku fun, ti a si fi awon miran silẹ lati pebi ku ninu ihamo eḡḡbin ti o şokunkun. Ko si eti eniyan ti o gbo igbe won, ko si owo eniyan ti o şetan lati ran won lowo.

Şe Oluwa a gbagbe awon eniyan Re ni wakati idanwo yii bi? Nje O gbagbe Noah nigba ti idajo wa sori awon olugbe aye saaju ikun omi? Nje O gbagbe Loti nigba ti ina wa lati orun lati pa awon ilu nla ni petele run? Nje O gbagbe Josefu ti awon aborisa yi kaakiri ni Ijibiti? Nje O gbagbe Elija nigba ti ejẹ Jesebeli deruba a pelu atubotan awon woli Baali? Nje O gbagbe Jeremaya ninu iwo eḡḡbin to şokunkun ninu ile tubu? Nje O gbagbe awon akoni meta ninu ina ileru? tabi Danieli ninu iwo kiniun?

“Sioni wipe, Oluwa ti ko mi silẹ, Oluwa mi si ti gbagbe mi. Nje obinrin ha le gbagbe omọ omu re, ti ki yoo fi kaanu fun omọ inu re? Sibẹ, won le gbagbe, şugbọn Emi ki yoo gbagbe re. Kiyesi, Mo ti ko o sinu atelewo owọ Mi.” Aisaya 49:14—16. Oluwa awon omọ ogun ti wipe: “Eni ti o ba fi owọ kan o fowo kan eyin oju Re.” Sekaraya 2:8.

Bi o tile je wipe awon ota so won sinu tubu, sibẹ ogiri inu tubu ko le di ibasoro laarin okan won ati Kristi lowo. Eni ti O ri gbogbo aileru, ti O mo gbogbo idanwo, ga ju gbogbo agbara aye lo, awon angeli a si wa si odo won ninu tubu ti won danikan wa, pelu imole ati alaafia lati orun. Oḡba ewon yoo dabi aafin nitori pe awon oṣoṣo ninu igbagbo ni won n gbe nibẹ, ogiri ti o şokunkun a si mole pelu imole orun bi igba ti Polu ati Sila gbadura ti won n korin iyin ni oru ninu ile tubu ni Filipi.

Idajo Olorun a wa sori awon ti won n wa ona lati fi je ati lati pa awon eniyan Re run. Ifarada olojogbooro Re pelu awon eniyan buburu ti ki won laya ninu eşe, şugbọn ijiya won pelu daju o si leru nitori ti a fa a seyin. “Oluwa yoo dide gege bi ti Oke Perasimu yoo binu bii ti afonifoji Gibeoni, ki O le şe işe ajeji Re; ki O si mu işe Re wa si imuşe, işe ajeji Re.” Aisaya 28:21. İşe ijeniniya je işe ajeji si Olorun alaanu wa. Oluwa je “alaanu ati oloore ofe, onipamora ti o po ni oore ati otito, ...ti n dari aisedeede ati irekoja ati eşe ji.” Sibẹ ko ni “jeki elebi o lo lofe.” “Oluwa lora lati binu, O po ni agbara, ko si ni da eleşe silẹ lae.” Eksodu 34:6, 7; Nahumu 1:3. Pelu awon ohun eru ni ododo yoo da aşe ofi Re ti a n te loju lare. A le wo bi ijiya ti o n duro de awon eleşe yoo ti gbona to pelu bi Oluwa ti lora lati şe idajo. Orile ede ti O ni ifarada fun ti ki yoo je niya titi ti a fi kun odiwon eşe re niwaju Olorun, yoo mu ago ibinu laisi aanu nikeyin. Nigba ti Kristi ba siwo ibalaja ninu ibi mimọ loke, a o tu ibinu laisi abula ti a şeleri fun awon ti won josin eranko naa ati aworan re ti won si gba ami re (Ifihan 14:9, 10) jade. Ijiya ti o wa sori Ijibiti nigba ti Olorun fe da awon omọ Israeli silẹ fe fi ara jo awon idajo ti o lagbara julọ ti o tun po, eyi ti yoo wa si ori aye ni kete saaju ki a to da awon eniyan Olorun silẹ. Onifihan so ni şise alaye awon ijiya eleru naa pe: “Egbọ kike ti o dibaje si da sori awon eniyan ti won ni ami eranko naa, ati sori awon ti won n josin aworan re.” Okun “dabi ejẹ oku eniyan: gbogbo ohun alaaye ti n be ninu okun si ku.” “Odo ati orisun

awon omi ...si di eje.” Bi awon ijiya wonyi ti lagbara to, a si da ododo Olurun lare. Angeli Olurun wipe: “Olododo ni Iwo, Oluwa ...nitori pe Iwo se idajo bayii. Nitori ti won ti ta eje awon eniyan mimo ati ti awon woli silẹ, Iwo si fun won ni eje mu; nitori pe won ye.” Ifihan 16:2—6. Nipa didajo iku fun awon eniyan Olurun, won ti jebi eje won lootọ afi bi enipe won fi owọ won ta a silẹ. Ni ona kan naa Kristi so pe awon Ju ni akoko Re jebi eje awon eniyan mimo ti a ti ta silẹ lati akoko Abeli, nitori ti won ni iru emi kan naa, won si n wa lati se iru ise kan naa pelu awon ti won pa awon woli wonyi.

Ninu ijiya ti o tele, a fun oorun ni agbara “lati fi ina jo awon eniyan lara. Ooru nla si jo awon eniyan lara.” Ese 8, 9. Awon woli se apejuwe ipo aye ni akoko eleru yii: “Ile naa n sofo; ...nitori ti ikore segbé... Gbogbo igi oko ro; nitori ti ayo ro kuro ni odo awon omọ eniyan. Eso n ke labẹ erupe ile, a so aká di ahoro...E wo bi awon eranko ti n gbin! agbo eran n damu, nitori ti won ko ni eweko...Awon odo omi gbẹ, ina si ti jo papako ni aginju run.” “Orin tempili yoo je hihu ni ojo naa, ni Oluwa wi: oku pupo ni yoo wa ni ibi gbogbo; won o maa ju won sode pelu idakeje.” Joeli 1:10—12; Amosi 8:3.

Awon iyonu yii ko kari aye, ki gbogbo awon olugbe aye ma baa parun tan patapata. Sibe won a je ijiya ti o leru julọ ti eniyan tii ri ri. Gbogbo idajo ti won wa sori awon eniyan, saaju ki akoko oore ofe to pari ni a fi aanu la. Eje Kristi ti n se ibalaja n daabo bo elesẹ lati mase gba ijiya ebi re ni kikun; sugbon ni idajo ti o keyin, a o tu ibinu jade sita laisi aanu.

Ni ojo naa, opolopo ni yoo fe lati ri idaabo bo aanu Olurun ti won ti n gan fun igba pipe. “Kiyesi ojo naa n bo, ni Oluwa wi, ti Emi yoo ran iyan si ile naa, ki i se iyan fun akara, tabi ongbe fun omi, sugbon ti gbigbo oro Oluwa: won yoo si rin lati okun de okun, ati lati ariwa ani titi de ila oorun, won yoo sa sotun sosi lati wa oro Oluwa, won ki yoo si ri i.” Amosi 8: 11, 12.

Awon eniyan Olurun ki yoo boyo lowo ijiya, sugbon nigba ti a n se uninibini si won ti won si wa ninu idamu, nigba ti won n farada ijiya ati aini onje, a ko ni fi won silẹ lati parun. Olurun ti o pese fun Elija ko ni ko okan ninu awon omọ Re ti n fi ara won rubo silẹ. Eni ti O mo iye irun ori won yoo pese fun won, ni akoko iyan a o te won lorun. Nigba ti awon eniyan buburu n ku nitori ebi ati ajakale arun, awon angeli a daabo bo awon olododo, won a si pese fun aini won. Si eni ti n “rin ona ododo” ni a se ileri yii fun: “A o fun ni onje; omi re yoo si daju.” ” Nigba ti awon otosi ati alaini ba n wa omi, ti ko si si, ti ahon won baku fun ongbe, Emi Oluwa yoo gbọ won, Emi Olurun Israeli ki yoo ko won silẹ.” Aisaya 33:15, 16; 14:17.

“Bi igi opoto ki yoo tile tanna, ti eso ko si ninu ajara; ise igi olifi yoo baku, oko ki yoo si mu onje wa; a o ge agbo eran kuro ninu agbo, owọ eran ki yoo si si ni ibuso mo;” sibe awon ti won n beru re “yoo yo ninu Oluwa” won a si yo ninu Olurun igbala won. Habakuku 3:17, 18. “Oluwa ni oluso re: Oluwa ni aabo ni owọ otun re. Oorun ki yoo pa o ni igba osan, tabi osupa ni igba oru. Oluwa yoo pa o mo kuro ninu ewu gbogbo: yoo pa okan re mo.” “Yoo gba o lowo ikekun peyepeye, ati lowo ajakale arun buburu. Yoo da iye Re bo o, iwo yoo si gbekẹle abẹ iye apa Re: otito Re yoo je asa ati aabo re. Iwo ki yoo beru ijamba ni igba oru; tabi fun

ọfa ti n fo ni igba ọsan; tabi fun ajakalẹ arun ti n rin ninu okunkun; tabi fun iparun ti n panirun ni ọsan gangan. Egberun yoo şubu ni egbe re, ati egberun mewu ni egbe otun re; şugbon ki yoo de ọdọ re. Kikida oju re ni iwọ yoo fi kiye si, ti iwọ yoo si fi ri èrè awon eni buburu. Nitori ti iwọ ti fi Oluwa, Eni ti i se aabo mi, ani Eni Giga julọ, se ibugbe re, ibikibi ki yoo şubu lu o, beẹ ni arunkarun kan ki yoo sunmọ ibugbe re.” O. Dafidi 121:5—7; 91:3—10.

Sibe ni oju eniyan yoo dabi enipe awon eniyan Olurun fe fi eje won se edidi fun eri won bi i ti awon ajeriku şaaju won. Awon funra won bere si nii beru wipe Oluwa ti fi won silẹ lati şubu ni ọwọ awon ota won. O je akoko irora ti o leru. Losan ati loru, won n kigbe si Olurun fun idasile. Inu awon eniyan buburu n dun, won n kigbe ifinisesin: “Nibo ni igbagbo yin wa nisinsinyii? Kilo de ti Olurun ko gba yin kuro lowo wa bi eyin ba je eniyan Re nitooto?” Şugbon awon to n duro wonyi ranti Jesu to n ku lori agbelebu Kalfari ti awon olu alufa ati awon alase n kigbe pelu egan: “O gba awon miran la; şugbon ko le gba ara Re la. Bi O ba je Oba Isreali, jeki O sokale lati ori agbelebu, awa yoo si gba a gbọ.” Matiu 27:42. Bi Jakobu, gbogbo won ni won n ba Olurun jijakadi. Oju won fi ijakadi inu won han. Oju gbogbo won joro. Sibe won ko siwo ebe atokanwa.

Bi awon eniyan ba le riran pelu oju orun, won a ri egbe awon angeli ti won po ni agbara ti won duro yi awon ti won pa oro suuru Kristi mo ka. Pelu ibakedun oniwareje awon angeli wo iporuuru okan won, won si gbọ adura won. Won duro de oro Adari won lati yo won kuro ninu ewu ti won wa. Şugbon won nilati duro fun igba die si.

Awon eniyan Olurun nilati mu ninu ago naa, ki a si ri won bomi pelu itebomi naa. Ifaseyin gan, ti o ni won lara pupopupo, ni idahun ti o dara julọ fun adura won. Bi won ti n se akitiyan lati duro pelu igbekẹle fun Oluwa lati şise, won fi igbagbo, ireti, ati suuru han eyi ti won ko fihan to ninu iriri esin won. Sibe, nitori awon ayanfe, a ge akoko idamu naa kuru. “Se Olurun ko ni gbẹsan nitori awon ayanfe Re, ti won n kigbe pe E losan ati loru? ...Mo so fun yin yoo gbẹsan won kankan.” Luku 18:7, 8. Opin yoo yara de kankan ju bi awon eniyan ti n reti re lo. A o ko alikama jo ni ite lati ko won si inu aka Olurun, a o si ko epo jo bi igi idana fun ina iparun.

Awon oluşona orun ti won je olooto si ojuse won tesiwaju lati maa şona. Bi o tile je wipe a ti pa ase kan gboogi eyi ti o so akoko ti a o se iku pa gbogbo awon ti n pa ofin mo, awon ota won ni ibomiran a fe ki ojo naa yara de kankan, ki akoko ti a yan o to de, won yoo gbiyanju lati gba emi won. Şugbon ko si eni ti o le la aarin awon oluşona alagbara ti won yi awon olooto ka koja. A ko lu awon miran bi won ti n salo kuro ninu awon ilu nla ati ileto, şugbon ida ti a gbe soke si won da, o si jabo bii koriko. Awon angeli gbeja awon miran ni irisi bi awon ologun.

Ni gbogbo igba, Olurun n şise nipase awon angeli mimo fun iranlowo ati igbala awon eniyan Re. Awon eda orun n ko ipa takuntakun ninu oro awon eniyan. Won fi ara han pelu aso ti n dan bi monamona, won wa ni irisi eniyan gege bi arinrinajo. Awon angeli farahan ni irisi eniyan si awon eniyan Olurun. Won a sinmi bi eni ti o re labe igi ni ọsan. Won je alejo

ninu ile eniyan. Wọn ti šìšẹ bi atọna fun arinrinajo ti ilẹ şu ba. Pẹlu ọwọ ara wọn, wọn tan ina sori pẹpẹ. Wọn şì ilẹkun ile tubu wọn si tu awọn iranşẹ Oluwa silẹ. Wọn wọ aşọ ọrun, wọn wa lati yi okuta kuro lori iboji Olugbala.

Ni irisi eniyan awọn angẹli saba maa n wa ninu apejọpọ awọn olododo, wọn si n şe ibewo si apejọpọ awọn ẹni buburu gẹgẹ bi wọn ti lọ si Sodomu, lati şe akosilẹ işẹ wọn, lati mọ boya wọn ti la aala ifarada Ọlọrun koja. Oluwa ni inu didun ninu aanu, nitori awọn perete ti wọn n sin In nitootọ, O fa ọwọ ijamba şeyin, O si jẹ ki akoko alaafia awọn eniyan Rẹ o pọ si. Oye awọn ti n şe si Ọlọrun ko to nnkan rara wipe awọn olooto perete ti wọn fẹran lati gan ati lati jẹ niya ni wọn n da ẹmi awọn funra wọn si.

Bi o tilẹ jẹ wipe awọn alaşẹ aye yii ko mọ, sibẹ ni ọpọ igba nìbi apero wọn, awọn angẹli n sọrọ nibẹ. Oju eniyan n wo wọn, eti eniyan n gbọ ipẹ wọn, ete eniyan ti tako àbá wọn ti o si kẹgan imọran wọn, ọwọ eniyan ba wọn pẹlu eebu ati abuku. Ninu gbongan apero ati ile idajo, awọn iranşẹ ọrun wonyi ti fi wipe awọn ni oye kikun nipa itan eniyan, wọn ti fi ara wọn han wipe wọn le gbeja awọn ti a n fi jẹ ju awọn olugbeja ti ẹnu wọn yọ julọ. Wọn ti ba erongba jẹ wọn si ti dawọ ibi duro, eyi ti i ba dawọ işẹ Ọlọrun duro ni ọna ti o ga, ti i ba tun fa ijiya fun awọn eniyan Rẹ. Ni akoko wahala ati idamu, “angẹli Oluwa yi awọn ti wọn bẹru Rẹ ka, o si gba wọn.” O. Dafi 34:7.

Pẹlu ifẹ ọkan gbigbona, awọn eniyan Ọlọrun duro de ami Ọba wọn ti n bọ. Bi a ba ti n beere lẹwọ aşona, “Bawo ni alẹ ti ri?” idahun naa laişeyemeji ni wipe, ““Owuro n bọ ati aşalẹ pẹlu.”” Aisaya 21:11,

12. Imọlẹ n tan ninu awọsanma lori awọn oke. Laipe a o fi ogo Rẹ han. Oorun ododo yoo tan jade laipe. Owuro ati aşalẹ jumọ ku si dẹdẹ—ibere ọjọ ailopin fun awọn olododo, ati ikorajo aşalẹ ailopin fun awọn eniyan buburu.

Bi awọn ti n jijadu ti n gbe ẹbẹ wọn wa siwaju Ọlọrun, aşọ iboju ti o ya wọn ya aye airi fere ẹ ka kuro. Awọn ọrun tan pẹlu yiyo ọjọ ailopin, ati bi ìró orin awọn angẹli, ọrọ naa wa sinu eti wọn: “E duro şinşin ninu igboran yin. Iranlẹwọ n bọ.” Kristi Aşegun alagbara, na ade ologo ainipekun si awọn ọmọ ogun Rẹ ti aare mu, ohùn Rẹ si jade wa lati inu ilẹkun ti a rọra şì silẹ: “Kiyẹsi, Emi wa pẹlu yin. E maşẹ bẹru. Emi mọ gbogbo ibanujẹ yin; Mo ti ko ẹdun yin. Ki i şe ọta ti a koi ti i danwo ni ẹni ti ẹyin n ba jagun. Mo ti ja ija naa fun yin, ni oruko Mi, ẹ ju aşegun lọ.” Olugbala ọwọn yoo ran iranlẹwọ logan ti a ba nilo rẹ. A ya ọna ọrun si mimọ pẹlu ipa ẹşẹ Rẹ. Gbogbo ẹgun ti o gun wa leşẹ ti gun ẹşẹ Rẹ. Gbogbo agbelebu ti a pe wa lati gbe ni O ti gbe fun wa. Oluwa faaye gba idamu, lati pese ọkan silẹ fun alaafia. Akoko idamu jẹ akoko inira ẹleru fun awọn eniyan Ọlọrun; şugbon o jẹ akoko ti o yẹ ki gbogbo onigbagbo tooto wona fun, pẹlu igbagbo o le ri ki oşumare ileri o yi o ka.

“Awọn ẹni irapada Oluwa yoo pada, wọn yoo wa si Sioni pẹlu orin; ayọ ainipekun yoo wa ni ori wọn: wọn yoo ri idunnu ati ayọ gba; ikaanu ati ọfọ yoo fo lọ. Emi ani Emi ni Ẹni ti n tu yin ninu: tani iwọ ti iwọ yoo fi bẹru eniyan ti yoo ku, ati ọmọ eniyan ti a o şe bi koriko; ti iwọ si gbagbe Oluwa Ẹlẹda rẹ; ...ti iwọ si n bẹru nigba gbogbo lojojumọ nitori irunu

aninilara, bi ẹnipe o ọ́etan lati parun? nibo ni irunu aninilara naa ha gbe wa? Onde ti a ti ọ́i nipo yara ki a baa le tu silẹ, ati ki o ma baa ku sinu iho, tabi ki onjẹ rẹ ma baa tan. Ọ́gbọ́n Emi ni Oluwa Ọ́lorun rẹ, ti o pin okun niya, eyi ti igbi rẹ n ho: Oluwa awọ́n ọ́mọ ogun ni orukọ Rẹ. Emi si ti fi ọ́rọ Mi si ẹnụ rẹ, Mo si ti fi ojiji ọ́wọ mi daabo bo ọ.” Aisaya 51:11—16.

“Nitori naa gbọ eyi na, iwọ ẹni ti a n pọ́n loju, ti o si mu amuyo, ọ́gbọ́n ki i ọ́e nipa waini: Bayi ni Oluwa rẹ Jehofa wi, ati Ọ́lorun rẹ ti n gbeja eniyan Rẹ, Kiyesi, Emi ti gba ago iwariri kuro ni ọ́wọ rẹ, gẹdẹgẹdẹ ago irunu Mi; iwọ ki yoo si mu u mọ; ọ́gbọ́n Emi yoo si fi si ọ́wọ awọ́n ti n pọ́n ọ loju; ti wọ́n ti wi fun ọ́kan rẹ pe, Wolẹ ki a ba le rekoja: ti iwọ si tẹ ara rẹ silẹ bi ilẹ, ati bi popo fun awọ́n ti wọ́n rekoja.” Eṣe 21—23.

Oju Ọ́lorun n wò de ojọ iwaju, o n wo wahala ti awọ́n eniyan Rẹ yoo pade nigba ti agbara aye yoo doju kọ wọ́n. Bi onde ti a ọ́i nipo, wọ́n a wa ninu ibẹru iku nitori ebi tabi iwa ipa. Ọ́gbọ́n Eni Mimọ ti O pin Okun Pupa niya niwaju Israeli, yoo fi agbara nla Rẹ han, yoo si yi igbekun wọ́n pada. “Wọ́n yoo jẹ temi, ni Oluwa awọ́n ọ́mọ ogun wi, ni ojọ naa ti Emi yoo ko ohun ọ́sọ Mi jọ; Emi yoo da wọ́n si, bi eniyan ti n da ọ́mọ rẹ ti o n sin in si.” Malaki 3:17. Bi a ba ta ejẹ awọ́n ẹlẹri ododo Kristi silẹ ni akoko yii, ko ni jẹ eso ti a gbin lati mu ikore wa fun Ọ́lorun, bi ejẹ awọ́n ajẹriku. Iṣegbọ́ran wọ́n ko ni jẹ ẹri lati mu ki awọ́n miran o gbagbọ ninu otitọ; nitori awọ́n alaya lile ti bi igbi aanu seyin titi ti ko fi le wa mọ. Bi a ba wa fi awọ́n olododo silẹ lati ọ́bu bi ẹran ije ni ọ́wọ awọ́n ọ́ta wọ́n, yoo jẹ iṣegun fun ọ́mọ alade okunkun. Onisaamu naa sọ pe: “Ni akoko iyọ́nu yoo pa mi mọ ninu ibi aabo Rẹ: nibi ikọ́kọ ile Rẹ ni yoo pa mi mọ si.” O. Dafidi 27:5.

Kristi ti sọrọ: “Ẹ wa ẹyin eniyan Mi, ẹ wọ́ inu iyẹwu yin lọ, ki ẹ si ti ilẹkun mọ ara yin: ẹ fi ara yin pamọ fun igba diẹ, titi ti ibinu yoo fi koja. Nitori, kiyesi, Oluwa wá lati ibugbe Rẹ wa lati jẹ awọ́n olugbe aye niya fun aiṣedeede wọ́n.” Aisaya 26:20, 21. Igbasilẹ awọ́n ti wọ́n ti fi suuru duro de wiwa Rẹ ti a si ti kọ orukọ wọ́n sinu iwe iye yoo jẹ eyi ti o logo.

Ori 40 – A Gba Awon Eniyan Olorun Silẹ

Nigba ti a ba mu aabo ofin eniyan kuro loḍo awon ti won boṣo fun ofin Olorun, oriṣiriṣi egbe ni yoo dide ni oriṣiriṣi orile ede ti yoo pe fun iparun won. Bi akoko ti a se ninu ofin ti n sunmole, awon eniyan yoo gbimo po lati fa awon egbe ti a korira yii tu. A yoo pinu lati se ikolu gboogi ni asale kan, eyi ti yoo pa ohun iyapa ti n se ibawi yii lenumo patapata.

Awon eniyan Olorun—awon miran ninu oḡba ewon, awon miran fi ara pamọ nibi kolofin ninu igbo ati ni awon oke—si n bebe fun aabo Olorun, nigba ti egbe awon ti o dihamora wa ni ibi gbogbo, ti awon angeli esu n ti siwaju, n mura silẹ fun ise iku. Bayi ni akoko ti ohun gbogbo de gongo ni Olorun Israeli yoo siṣe fun igbala awon ayanfe Re. Oluwa wipe: “Eyin yoo ni orin kan gege bi igba ti a n se ajo ni oru, ati inudidun, gege bi igba ti eniyan n lo ...lati wa si oke Oluwa, si Alagbara Nla Israeli.

Oluwa yoo si je ki a gbọ ohun ologo Re, yoo si fi isokale apa Re han pelu irunu ibinu Re, ati pelu owọ ina ajonirun, pelu ifonka, iji, ati yinyin.” Aisaya 30:29, 30.

Pelu iro isegun, ifi ati egun, oḡoṣo awon eniyan buburu fe kolu awon ti won wa ni ikawo won, nigba ti okunkun dudu, ti o dudu ju okunkun ale lo ṣubu sori ile aye. Leyin eyi, osumare, ti o n tan pelu ogo lati ite Olorun, la orun ja ti o si dabi enipe o yi awon egbe ti n gbadura ka. Awon ero ti n binu duro logan. Ariwo eḡan won dake. Won gbagbe awon ti won n binu apaniyan si. Pelu iberu, won wo ami majemu Olorun, won si fe lati ni aabo kuro lowo itansan agbara re.

Awon eniyan Olorun gbọ oṣo ti o ja geere ti o dabi orin wipe “Gbe oju soke,” ni gbigbe oju soke si orun, won ri osumare ileri. Ikuuku ibinu dudu ti o bo ofurufu fi aaye silẹ, bii Stefanu, won te oju mo orun, won si ri ogo Olorun ti Omọ eniyan si joko lori ite Re. Ni iri Re ni Olorun won ri ami iresile Re; lati ete Re wa won gbọ ibeere ti a beere niwaju Baba Re ati awon angeli mimo: “Emi fe ki awon pelu, ti Iwo ti fi fun Mi o wa pelu Mi nibi ti Emi gbe wa.” Johanu 17:24. Leekansi a gbọ ohun isegun bi iro orin ti n wipe: “Won wa! won wa! ni mimo, ni ailewu ati ni ailabawon. Won ti pa oṣo suuru Mi mo, won yoo rin laarin awon angeli;” ete jijoro ti n gbọ ti awon ti won duro ṣinṣin ninu igbagbo si kigbe isegun.

Ni oruganjọ ni Olorun fi agbara Re han fun idasile awon eniyan Re. Ise ami ati ise iyanu n sele ni siṣe n tele. Awon eni ibi n wo isele naa pelu eru ati iyanu, nigba ti awon olododo n wo ami idasile won pelu ayo mimo. O dabi enipe gbogbo iseda ya kuro ni ona won. Iṣan omi siwo siṣan. Ikuuku dudu n parapo won si n kolu ara won. Ni aarin ofurufu ti n binu, alafo kan wa ti o ni ogo ti a ko le fenu so, nibi ti ohun Olorun ti jade wa bi iró ohun oṣo omi ti n wipe: “O pari.” Ifihan 16:17.

Ohun naa mi orun ati aye. Ile riri ti o lagbara sele, “iru eyi ti koi ti i si ri lati igba ti eniyan ti wa ni ori ile aye, ile riri naa lagbara o si po jojo.” Eṣe 17, 18. O dabi enipe ofurufu si silẹ, o

tun pade. Ogo lati ite Ọlọrun si tan jade wa. Awọn oke m̀ bii koriro ninu afẹfẹ, awọn apata si fọ́n kaakiri ilẹ̀. A gbọ́ ìró ìjì ti n bọ́. Okun ru fun ibinu. A gbọ́ igbe ẹfufu lile bi ìró ohùn awọn ẹ̀mi aimọ́ ti n lọ ẹ́ ẹ́ iparun. Gbogbo ilẹ̀ aye mi, o si ru bi igbi omi okun. Ilẹ̀ ya. O dabi ẹ̀nipe ipilẹ̀ rẹ̀ n ẹ̀bu. Awọn oke n tẹ̀rì. Awọn erekuşu ti a n gbé poorá. Awọn ibudokọ́ ọkọ́ oju omi ti wọn dabi Sodomu nitori iwa ibi tẹ̀rì wọ́ inu omi ti n binu. Babiloni nla naa wa si iranti niwaju Ọlọrun, “lati fun ni ago waini irunu ibinu Rẹ́.” Awọn yinyin nla, ti wọn to bi “iwọn talẹ̀nti kan” n ẹ́ ẹ́ iparun wọn. Ẹ́sẹ̀ 19, 21. Awọn ilu agberaga di pẹ̀tẹ̀lẹ̀. Awọn aafin nla, nibi ti awọn eniyan nla aye fi ọ̀rọ́ wọn ẹ́ ọ̀şo si lati fi ogo fun ara wọn n wó lulẹ̀ nişoju wọn. Awọn ogiri ogba ẹ̀wọ́n ya lulẹ̀ ti a si tu awọn eniyan Ọlọrun, ti a mu nigbekun nitori igbagbo wọn silẹ̀.

Awọn iboji ẹ́ silẹ̀, “ọ̀pọ́ awọn ti wọn sun sinu erupe ilẹ̀ ...ji dide, awọn kan si iye ainipekun, ati awọn kan si itiju ati ẹ̀gan ayeraye.” Daniẹ̀li 12:2. Gbogbo awọn ti wọn kú ninu igbagbo ẹ́ ẹ́ iranşẹ̀ angẹ̀li kẹ̀ta jade lati inu iboji pẹ̀lu ara ti a ẹ́ logo, lati gbọ́ majẹmu alaafia ti Ọlọrun da pẹ̀lu awọn ti wọn pa ofin Rẹ́ mọ́. “Awọn pẹ̀lu ti wọn gun ni ọkọ́” (Ifihan 1:7), awọn ti wọn fi Kristi şesin ti wọn kẹ̀gan Rẹ́ nigba ti O n ku ninu irora, ati awọn ti wọn fi ipa ẹ́ atako si otitọ́ Rẹ́ ati awọn eniyan Rẹ́ julọ́, ni a ji dide lati ri ninu ogo Rẹ́ ati lati ri ọ̀la ti a bu fun awọn olootó ati olugbọ́ran. Ikuuku nla bo oju awọsanma; sibẹ́, oorun ntan sihinsọhun, o fi ara han bi oju igbẹ́san Jehofa. Mọnamọna nla n kọ́ ni oju ọ̀run, wọn yi aye po pẹ̀lu ọ̀wọ́ ina. Loke awọn iro ara naa, awọn ohùn ẹ̀lẹ̀ru n kede iparun awọn eniyan buburu. Ki i ẹ́ gbogbo eniyan ni wọn ni oye ohun ti wọn n sọ́, şugbọ́n awọn ẹ̀lẹ̀kọ́ eke gbọ́ yekeyeke. Awọn ti wọn je alaibikita, afonnu, ati olugbejakoni, ti wọn n yọ́ ninu iwa ika si awọn eniyan ti n pa ofin Ọlọrun mọ́, laipe yii, wa kun fun idamu ati iwariri ninu iḃeru. Iro igbe wọn koja ohùn afẹfẹ̀. Awọn ẹ̀mi aimọ́ gba Kristi ni Ọlọrun, wọn si wariri niwaju Rẹ́, nigba ti awọn eniyan n bẹ́be fun aanu ti wọn si n rakoro nitori iḃeru.

Awọn woli igbaani sọ́ bi wọn ti n woye ojo Oluwa ninu iran mimọ́ wipe: “Ẹ́ hu; nitori ojo Oluwa ku si dẹ́dẹ́; yoo de bi iparun lati ọ̀dọ́ Alagbara wa.” Aisaya 13:6. “Ẹ́ wọ́ inu apata lọ́, e fi ara pamọ́ sinu erupe fun ẹ̀ru nitori iḃeru Oluwa, ati nitori ojo ogo ọ̀la nla Rẹ́. A o rẹ́ ìwò giga eniyan silẹ̀, a o si tẹ́ ori agberaga eniyan ba, Oluwa nikanşoşo ni a o gbe ga ni ojo naa. Nitori ojo Oluwa awọn ọ̀mọ́ ogun yoo wa lori olukuluku ẹ̀ni ti o rera, ti o si gberaga, ati lori olukuluku ẹ̀ni ti a gbe soke, oun ni a o rẹ́ silẹ̀.” “Ni ojo naa eniyan yoo ju orişá fadaka, orişá wura rẹ́, ti wọn ẹ́ olukuluku wọn funra wọn lati maa bọ́, si ekute ati si adan; lati lọ́ sinu palapala apata, ati si oke apata síşán nitori iḃeru Oluwa, ati nitori ogo ọ̀lanla Rẹ́, nigba ti O ba dide lati mi ilẹ̀ aye jigijigi.” Aisaya 2: 10—12, 20, 21.

Laarin apala kan ninu ofurufu, irawọ́ kan n tan eyi ti itansan rẹ́ tan ni ilọ́po mẹ́rin ni afiwe pẹ̀lu okunkun naa. O sọ́rọ́ ireti ati ayọ́ si awọn olootó, şugbọ́n onroro ati ibinu si awọn ti wọn n ru ofin Ọlọrun. Awọn ti wọn fi ohun gbogbo silẹ̀ nitori Kristi wa ninu aabo Kristi nisinsinyii, a pawọn mọ́ sinu ibi kọ́lọ́fin ogo Ọlọrun. A ti dan wọn wo niwaju araye ati awọn ti wọn gan otitọ́, wọn si ti fi igbọ́ran wọn han si Ẹ̀ni ti O ku fun wọn. Iyatọ́ ti o yanilẹ̀nu de sori awọn ti wọn duro şinşin ni oju iku. Lojiji a gba wọn silẹ̀ kuro lọ́wọ́ okunkun ati iwa onroro nla awọn

eniyan ti a sọ di ẹmi aimọ. Oju wọn ti o joro, ti o kun fun aniyan ti o si rù laipe yii wa n dan pelu iyanu, igbagbo ati ifẹ. Ohun wọn dide ninu orin isẹgun: “Ọlọrun ni aabo ati agbara wa, lẹwọ lẹwọ iranlẹwọ ni igba iponju. Nitori naa a ki yoo beru bi a tilẹ si aye ni idi, ti a si si awọn oke nla nipo lẹ si inu okun; bi omi rẹ tilẹ n hó ti o si n ru, bi awọn oke tilẹ n m̀ nipa ọwọ bíbì rẹ.” O. Dafidi 46:1—3. Nigba ti awọn ọrọ igbekẹle mimọ yii n goke lẹ si ọdọ Ọlọrun, ikuuku awosanma bi seyin, a ri awọn ọrun, eyi ti ogo wọn koja afenusọ ni iyatọ si ofurufu dudu ti n binu ni ẹgbẹ mejeeji. Ogo ilu mimọ naa tan jade lati inu ilekun nla ti a rọra si. Ọwọ kan si fi ara han ni oju ọrun ti o gbe okuta walaa meji ti a dipọ dani. Woli naa wipe: “Awọn ọrun yoo kede ododo Rẹ: nitori Ọlọrun funra Rẹ ni onidajo.” O. Dafidi 50:6. Ofin mimọ naa, ododo Ọlọrun ti a kede ni Sinai gege bi itona fun gbigbe aye laarin ọwọ ina ati àrà, ni a wa fihan awọn eniyan gege bi odiwọn fun idajo. Ọwọ naa si walaa naa, a ri awọn akosile Ofin Mewa, ti o dabi enipe a fi kalamu ina kọ ọ. Ọrọ naa farahan ketekete debi pe gbogbo eniyan ni wọn le ka a. A ru iranti awọn eniyan soke, okunkun igba-ohun-asan-gbo ati ẹko eke fẹ danu kuro ninu ọkan gbogbo, a si fi ọrọ mewa Ọlọrun, ti o wa lerefe, ti o si yeni yeke, ti o ni aṣe han gbogbo awọn olugbe aye.

Ko se e se lati se alaye iberu ati ipaya awọn ti n te ofin mimọ Ọlọrun loju. Oluwa fun wọn ni ofin Rẹ ki wọn le fi se odiwọn iwa wọn ki wọn si mọ ibaku wọn nigba ti anfani si wa fun ironupiwada ati atunse; sugbọn lati le ri ojurerere araye, wọn kọ awọn ilana rẹ silẹ, wọn si n kọ eniyan lati deṣe. Wọn ti se akitiyan lati fi ipa mu eniyan lati ba ojo Isinmi Rẹ jẹ. Bayi ofin naa ti wọn gan wa n da wọn lẹbi. Pelu ifarahan ẹleru, wọn ri wipe wọn ko ni awawi. Wọn yan eni ti wọn yoo se iranṣe fun ti wọn yoo si sin. “Nigba naa ni eyin o pada, ẹ yoo si mọ iyatọ laarin olododo ati eniyan buburu, laarin eni ti o sin Ọlọrun ati eni ti ko sin In.” Malaki 3:18.

Awọn ọta ofin Ọlọrun, lati ori awọn oniwaasu de ọdọ eyi ti o kere julọ laarin wọn, ni oye otitọ ati ojuse lona akotun. O ti pe ju fun wọn lati ri i wipe ojo Isinmi ofin kerin ni edidi Ọlọrun alaaye. O ti pe ju fun wọn lati ri ohun ti ojo isinmi eke wọn jẹ nitootọ ati lori ipilẹ oniyanrin ti wọn n kọle le. Wọn ri wipe wọn ti n ba Ọlọrun ja. Awọn ẹlẹko ẹsin ti dari awọn ọkan si iparun nigba ti wọn n sọ wipe wọn n dari wọn si ẹnu ọna Paradise. Ayafi bi o ba di igba ijiyin ikeyin ni wọn a to mọ bi ojuse eniyan nibi isẹ mimọ ti tobi to ati bi atubotan aṣootọ ti lagbara to. Ni igba ainipekun ni a to le mọ bi ọkan kan soṣo ti o sonu ti loye lori to. Iparun ẹleru ni yoo jẹ ti awọn ti Ọlọrun yoo sọ fun wipe: Ẹ kuro lẹdọ Mi, eyin iranṣe buburu. A gbọ ohun Ọlọrun lati ọrun ti o n kede ojo ati wakati wiwa Jesu, ti o si n se majemu ainipekun fun awọn eniyan Rẹ. Bi iró àrà ti o pariwo julọ, ọrọ Rẹ la aye ja. Israeli Ọlọrun duro, wọn n tẹti silẹ pelu oju wọn ti n woke. Ogo Rẹ tan imọlẹ si oju wọn, o n dan bi oju Mose ti ri nigba ti o sọkalẹ ti Sinai wa. Awọn eni buburu ko le wo wọn. Nigba ti a kede ibukun si ori awọn ti wọn bu ọla fun Ọlọrun nipa pipa ojo Isinmi mọ, a gbọ ariwo nla isẹgun.

Laipe ikuuku dudu kekere kan farahan ni iha ila oorun, ti o to idaji ọwọ eniyan. Ikuuku yii ni o yi Olugbala ka, eyi ti o farahan loko bi eyi ti okunkun yi ka. Awọn eniyan Ọlọrun mọ wipe eyi jẹ ami Omọ eniyan. Ni idakejẹ olowọ wọn wo bi o ti n sunmọ aye, ti o n mọlẹ si ti

ogo rẹ si n pọ si, titi ti o fi di ikuuku awosanma funfun nla, isalẹ rẹ jẹ ogo bi ina ajonirun, ati loke rẹ osumare majemu. Jesu n gun ẹsin lọ bi aṣegun nla. Nisinsinyii, ki i ẹ “Okunrin Onirobinuṣe” lati mu ago kikoro itiju ati iparun, O wa, aṣegun ni ọrun ati aye, lati ẹ idajo alaaye ati oku. “Olododo ati otito,” “ninu ododo ni O n ẹ idajo ti o si n jagun.” “Awon ẹgbẹ ogun ọrun” (Ifihan 19:11, 14) si tele E. Pelu orin ọrun, awon angeli mimọ, ti won pọ ni iye, ti a ko le ka, ba A kowọ rin. Ofurufu dabi enipe o kun fun awon eni didan—”ẹgbẹgbẹrun lona ẹgbẹgbẹrun, ati ẹgbẹrun lona ẹgbẹrun.” Ko si kalamu eniyan ti o le ẹ alaye iṣele naa ko si oye eniyan ti o le ni oye pipe nipa ogo rẹ. “Ogo Rẹ bo awon ọrun, ile aye si kun fun iyin Rẹ. Itansan Rẹ si dabi imole.” Abakuku 3:3, 4. Bi ikuuku alaaye naa ti n sunmọ, gbogbo oju ri Omọ Alade iye. Ko si ade ẹgun ti o ba ori mimọ Rẹ jẹ nisinsinyii, sugbon ade ogo ni o wa ni ori mimọ Rẹ. Irisi Rẹ tan ju itansan oorun ni ọsan gangan lọ. “O si ni oruko kan ti a ko si ara aṣo Rẹ ati si ori itan Rẹ, Oba awon oba, ati Oluwa awon oluwa.” Ifihan 19:16.

“Gbogbo oju di jijoro” niwaju Rẹ, ibẹru ainireti ainipekun bo lu awon ti won ko aanu Olurun silẹ. “Okan yo, orokun si kolu ara won, ...aju awon ti won pejo si sokunkun.” Jeremaya 30:6; Nahumu 2:10. Awon olododo kigbe pelu iwariri: “Tani yoo le duro?” Awon angeli dake orin, akoko idakeje eleru si wa. Nigba naa ni a gbọ ohun Jesu ti n wipe: “Oore ofe Mi to fun yin.” Oju awon olododo mole, ayo si kun gbogbo okan. Awon angeli gbe ohun won soke, won ko orin si bi won ti n sunmọ aye.

Oba awon oba sokale wa ninu ikuuku awosanma, ti owọ ina ti n jo yii ka. Awon ọrun si bi iwe, ile aye wa riri niwaju Rẹ, gbogbo oke ati erekuṣu si kuro ni ipo won. “Olurun wa yoo wa, ki yoo si dake: ina yoo maa jo niwaju Rẹ, efufu lile yoo maa ja yi I kaakiri. Yoo si ke si awon ọrun lati oke wa, ati si aye, ki O baa le ẹ idajo awon eniyan Rẹ.” O. Dafidi 50:3, 4.

“Ati awon oba aye, ati awon eniyan nla, ati awon oloro, ati awon olori ogun, ati awon alagbara, ati gbogbo onde ati gbogbo ominira, fi ara won pamọ sinu iho ile ati ninu apata awon oke; won so fun oke ati apata, Wo lu wa, ki o si pawa mo kuro ni oju Eni ti O joko lori ite, ati kuro lowo ibinu Odo Aguntan naa: nitori ti ojo nla ibinu Rẹ de; tani yoo si le duro.” Ifihan 6:15—17.

Ifirerin eleya duro. Awon ete ti n puro dake jee. Ikolura ohun ija ogun, irọkeke ogun “pelu ariwo idarudapo ati aṣo ti a yi ninu eje” (Aisaya 9:5), duro je. Ko si ohun ti a gbọ mo ayafi ohun adura ati ariwo ekun ati ofo. Awon ti won n kegan laipe yii kigbe wipe: “Ojo nla ibinu Rẹ de, tani yoo le duro?” Awon eni buburu gbadura ki a tewonri sinu apata awon oke dipo ki won pade oju Eni ti won kegan ti won si ko silẹ.

Won mo ohun naa, ti o wo eti awon oku. Opo igba ni ohun ebe jeje naa n pe won wa si ironupiwada. Opo igba ni a gbọ ninu ipe ore, arakunrin, Olurapada. Ko si ohun ti o le kun fun idalebi, ti o wuwo nitori ikilo ni gbangba, si awon ti won ko oore ofe Rẹ silẹ bi ohun naa ti o pe ti o ti n bebe wipe: “E yipada, e yipada kuro ninu ona buburu yin, nitori eeṣe ti eyin yoo fi ku?” Isikieli 33:11. Ah i ba je ohun ajeji! Jesu so wipe: “Emi ti pe, eyin si ko; Mo ti na owọ Mi sita, ko si si eni ti o ka a si; sugbon eyin so gbogbo imoran Mi di asan, e ki yoo si teti si

ibawi Mi.” Owe 1:24, 25. Ohùn naa sọ iranti jì eyi tí wọn ẹ akitiyan lasan lati parẹ—ikilò tí a gan, ipe tí a kọ, anfani tí a kò kàsí.

Awọn kan wa tí wọn fí Kristi ẹsin ninu irẹsilẹ Rẹ. Pẹlu agbara tí n muni wariri wọn ranti ọrọ Ènì tí n jìya, nigba tí olu alufa rọ O, O sọ tọwọtọwọ wípe: “Lẹyin eyi, ẹyin yoo rí Ọmọ eniyan tí O joko ní ọwọ ọtun agbara, tí O n bọ ninu ikuuku awosanma.” Matiu 26:64. Bayi wọn rí I ninu ogo Rẹ, wọn kò sì tii rí I kí o joko ní ọwọ ọtun agbara.

Awọn tí wọn fí ẹsin nitori tí O pé ara Rẹ ní Ọmọ Ọlórún kò lẹ sọrọ mọ nísinsinyii. Ọba Herọdu agberaga wa nibẹ, ẹni tí o fí ẹfẹ nitori oyè ọba Rẹ tí o sì sọ fun awọn ọmọ ogun rẹ tí n ẹfẹ lati de ní ade ọba. Awọn eniyan tí wọn fí ọwọ àlẹwọ wọ O ní aṣọ ọgbọ wa nibẹ, awọn tí wọn gbe ade ẹgun wọ ori mimọ Rẹ, tí wọn gbe ọpa aṣẹ lẹ ọwọ Rẹ tí kò sì janpata, tí wọn sì tẹriba niwaju Rẹ ní ifiniṣẹsin. Awọn tí wọn lu U, tí wọn tutọ si Ọmọ Alalde iye lara wa gbe oju sa kuro ní bí O tí n wọ wọn tí wọn sì n wa lati sa kuro nibi ogo Rẹ tí n boni mọlẹ. Awọn tí wọn kan iṣo mọ ní ọwọ ati ẹṣẹ, jagunjagun tí o fí ọkọ gun Un ní ẹgbẹ, kiyesi awọn ami wọnyí pẹlu ẹru ati ibọkanjẹ.

Pẹlu iranti yekeyeke awọn alufa ati alaṣẹ ranti awọn iṣẹlẹ Kalfari. Pẹlu ibẹru wọn ranti bí wọn tí sọ nigba tí wọn n mí ori wọn ní idunnu bí Satani, wípe: “O gba awọn miran lá; kò lẹ gba ara Rẹ lá. Bí oun ba ní Ọba Isreali, jẹ kí O sọkalẹ wa lati ori agbelebu nísinsinyii, awa yoo sì gba A gbọ. O gbẹkẹlẹ Ọlórún, jẹkí O gba A silẹ nísinsinyii, bí yoo ba gba A.” Matiu 27:42, 43.

Wọn ranti daradara owe Olugbala nipa awọn oluṣogba tí wọn kọ lati fun oluwa wọn ní eso ọgba ajara, tí wọn ló awọn iranṣẹ Rẹ nilokulo tí wọn sì pa ọmọ rẹ. Wọn ranti pẹlu, ọrọ tí wọn funra wọn sọ: Oluwa ọgba ajara naa “yoo pa awọn ẹni buburu naa run nipakupa.” Ninu ẹṣẹ ati ijiya awọn alaiṣootọ naa, awọn alufa ati alagba rí iṣẹ ati iparun tí o tọ sí wọn. Bayi wọn kigbe irora iku. Igbe tí o roke ju, “Kan An mọ agbelebu, kan An mọ agbelebu,” eyi tí o kún awọn popona Jerusalemu ní a gbọ tí n wí pẹlu ibẹru ati ainireti wípe “Oun ní Ọmọ

Ọlórún! Oun ní Mesaya tootọ!” Wọn wa ọna lati sa kuro niwaju Ọba awọn ọba. Ninu iho ilẹ tí awọn ohun tí a dá tí faya pẹrẹpẹrẹ, wọn tiraka, lasan lati farapamọ.

Ninu igbesi aye awọn tí wọn kọ otitọ silẹ, akoko wa tí ẹrì ọkàn n ṣiṣẹ, nigba tí wọn ranti igbe aye agabagebe, tí ọkàn wọn sì jìya nitori abamọ asan. Ẹgbọn kini awọn nnkan wọnyii jasi ní afiwe pẹlu ikaanu ọjọ naa nigbati, “ẹru yoo wa bí isọdahoro,” nigbati “iparun yoo wa bí iji lile”! Owe 1:27. Awọn tí i ba pa Kristi ati awọn eniyan olootọ Rẹ wa rí ogo tí o wa lori wọn. Ní aarin ibẹru wọn, wọn gbọ ohun awọn ẹni mimọ pẹlu orin ayọ tí n wí pé: “Kiyesii, Ọlórún wa niyii; awa tí duro de E, Oun yoo sì gba wa.” Aisaya 25:9.

Laarin aye tí n mí titi, kikọ monamona, ati irò àrà, ohùn Ọmọ Ọlórún pé awọn ẹni mimọ tí wọn sun jade. O wọ iboji awọn olododo, nigba naa ní, O gbe ọwọ Rẹ sì ọrún, O kigbe wípe: “È dide, ẹ dide, ẹyin tí ẹ sun ninu eruṣẹ, ẹ dide soke!” La gbogbo igun ati ibu aye ja awọn oku yoo gbọ ohun naa, awọn tí wọn gbọ yoo sì ye. Gbogbo aye kún fun ọpọ eniyan lati gbogbo orilẹ ede ati ẹya ati ede ati eniyan. Wọn jade wa lati inu ile tubu iku, a sì gbe ogo ainipekun

wọ wọn, wọn kigbe wipe: “Iku oro rẹ da? Isa oku, iṣẹgun rẹ da?” 1 Kòrintin 15:55. Awọn olododo ti wọn wa laaye ati awọn ẹni mimọ ti a ji dide pa ohun wọn pọ ni igbe nla ati idunnu iṣẹgun.

Gbogbo wọn jade wa lati inu iboji wọn pẹlu bi wọn ti ga to nigba ti wọn wọ inu iboji. Adamu, ẹni ti o duro laarin awọn ti a ji dide ga o si lola ni iri ati ni giga, diẹ ni Omọ Olórún fi ga ju u lọ. O yatọ patapata si awọn eniyan ti wọn wa lẹyin rẹ; ni abala yii kan ṣoṣo a fi ibajẹ nla ti o ba iran yii han. Ṣugbọn gbogbo wọn ni wọn jinde pẹlu awọ tutu ati agbara ayeraye ti ọdọ. Ni ibẹrẹ a da eniyan ni aworan Olórún, ki i ẹ ni iwa nikan bikoṣe ni iri ati iwò oju pẹlu. Eṣe ba aworan Olórún jẹ, o si fẹrẹ pa a rẹ tan patapata, ṣugbọn Kristi wa lati da aworan Olórún ti a padanu pada. Yoo yi ara kiku wa pada, yoo si ẹ e bi ara ologo Rẹ. Ara kiku ati idibajẹ ti ko ni ẹwa ti eṣe ti ko abawọn ba nigba kan ri a di pipe, yoo rẹwa, a si wa ni aiku. Gbogbo abawọn ati ibaku ni a fi silẹ ninu iboji. Nigba ti a ba da wọn pada si igi iye ni Ede ni ti wọn ti padanu fun igba pipe, awọn ti a ra pada a “dagba soke” (Malaki 4:2) de ìga kikun iran naa ni ogo igba iwaṣe. A o mu egun eṣe ti o keyin kuro, awọn olooto Kristi a si fi ara han ninu “ẹwa Oluwa Olórún wa,” ni iyè, ọkan ati ara wọn a fi aworan Oluwa han ni kikun. Ah! irapada iyanu! ti a ti n sọrọ rẹ fun igba pipe, ti a ti n reti rẹ fun igba pipe, ti a n ronu le lori pẹlu iwona giga, ṣugbọn ti a ko ni oye kikun nipa rẹ. A pa awọn olododo ti wọn wa laaye larada “logan, ni iṣeju aaya.”

A ẹ wọn logo pẹlu ohùn Olórún; bayii a sọ wọn di aiku ati pẹlu awọn ẹni mimọ ti a ji dide, a gba wọn soke lati lọ pade Oluwa ninu afẹfẹ. Awọn angẹli “ko awọn ayanfẹ Rẹ jọ pọ lati origin merere afẹfẹ lati iha ọrun kan si ekeji.” Awọn angẹli mimọ gbe awọn omọ wewe lọ si apa iya wọn. Awọn ọre ti iku ti pin niya fun igba pipe wa papọ, ti wọn ko si le pinya mọ, pẹlu orin ayo wọn jijo goke lọ si Ilu nla Olórún.

Iye wa ni ẹgbẹ mejeeji kẹkẹ ikuuku naa, labẹ rẹ si ni awọn kẹkẹ alaaye wa; bi ọkọ naa ti n lọ soke, awọn kẹkẹ naa n kigbe, “Mimọ, mimọ, mimọ, Oluwa Olórún Alagbara.” Awọn ti a rapada si n kigbe, “Halleluya!” bi ọkọ naa ti n lọ si ọna Jerusalemu Tuntun.

Ki wọn to wọ Ilu nla Olórún, Olugbala fun awọn atele Rẹ ni ohun iranti iṣẹgun, O si fun wọn ni ohun idanimọ bi ọba. Awọn ẹgbẹ ti n dan naa tò ni igun merin oḡboogba yi Ọba wọn ka, Ẹni ti O ga soke ju awọn ẹni mimọ ati awọn angẹli lọ, Ẹni ti oju Rẹ n tan si wọn pẹlu ifẹ. Gbogbo ẹgbẹ ogun awọn ti a rapada ti a ko le ka teju mọ O, gbogbo oju n wo ogo Ẹni ti a “ba irisi Rẹ jẹ ju ti ẹnikenlọ, ati iduro Rẹ ju ti omọ eniyan lọ.” Pẹlu ọwọ ọtun ara Rẹ, Jesu gbe ade ogo de ori gbogbo awọn aṣẹgun. Olukuluku ni o ni ade ti o ni “oruko tuntun” rẹ (Ifihan 2:17), ati ọrọ ti a kọ si, “Mimọ si Oluwa.” A fun gbogbo wọn ni imọ ọpẹ aṣẹgun ati harpu ti n dan. Nigba naa, bi awọn adari angẹli ti tẹ ohun kan, gbogbo ọwọ lu harpu wọn pẹlu oḡbọn, ti o mu orin kikun, aladun wa. Idunnu ti a ko le fi ẹnu sọ kun gbogbo ọkan, olukuluku si gbe ohùn soke ni imoore pẹlu iyin: “Si Ẹni naa ti O fẹ wa, ti O fọ wa mọ kuro ninu eṣe wa pẹlu eṣe ara Rẹ, ti O sọ wa di ọba ati alufa si Olórún ati Baba Rẹ; ti Rẹ ni ogo ati agbara ijoba lae ati laelae.” Ifihan 1:5, 6.

Ilu Mimọ naa wa niwaju awọn ti a ra pada. Jesu si ilẹkun nla pearli naa gbagada, ti awọn orile ede ti wọn pa otitọ mọ si wọle. Nibẹ wọn ri paradise Ọlọrun, ile Adamu ni igba ti o wa ni ailẹṣe. Nigba naa ni ohùn naa, ti o dun ju orinkorin ti o tii wọ inu eti eniyan lọ wipe: “Ijakadi yin pari.” “E wa, eyin alabukun Baba Mi, ẹ jogun ijoba ti a ti pese silẹ fun yin lati ipilẹṣe aye wa.”

Adura Olugbala fun awọn ọmọ eyin Rẹ wa wa si imuṣe: “Emi fẹ ki awọn pẹlu ti Iwọ ti fi fun Mi o wa pẹlu Mi nibi ti Emi gbe wa.” “Ni ailẹgan niwaju ogo Rẹ pẹlu ayọ nla” (Juda 24), Kristi fi awọn ti O fi eṣe Rẹ ra han Baba, O wipe: “Emi niyii ati awọn ọmọ ti Iwọ ti fi fun Mi.” “Awọn ti Iwọ fi fun Mi, Emi pa wọn mọ.” Ah! iyanu ifẹ irapada! idunnu wakati naa nigba ti Baba ayeraye wo awọn ti a rapada, ti yoo ri aworan Rẹ, a ti le ibajẹ eṣe kuro, a si mu idiwo kuro, ti iran eniyan si wa ni ibamu pẹlu Ọlọrun lẹkan si.

Pẹlu ifẹ ti a ko le fi ẹnu sọ, Jesu ki awọn olooto wa sinu ayọ Oluwa wọn. Ayọ Olugbala wa ninu riri ọkan ti a gba nipa ijiya ati iṣilẹ Rẹ ni ijoba ogo. Awọn ti a rapada yoo jẹ alabapin ninu ayọ Rẹ, bi wọn ti n wo awọn ti a jere si ọdọ Kristi nipasẹ adura wọn, iṣe wọn, ati ifi-ara- ẹni-rubọ ifẹ wọn laarin awọn alabukun fun. Bi wọn ti to yi itẹ funfun nla naa ka, idunnu ti a ko le royin kun inu ọkan wọn, nigba ti wọn ri awọn ti a jere fun Kristi, ti wọn si ri ti awọn wonyi jere awọn miran, ati awọn wonyi awọn miran, ti gbogbo wọn wa ni ibi isinmi, nibẹ lati fi ade wọn leṣe ni eṣe Kristi ki wọn si yin In titi aye ainipekun.

Bi a ti n gba awọn ti a rapada wọle sinu Ilu Ọlọrun, ariwo ayọ ijọsin gba afẹfẹ kan. Awọn Adamu mejeeji fẹ pade. Ọmọ Ọlọrun duro O si na ọwọ Rẹ sita lati gba baba iran wa—ẹda ti O da, ti o ṣe si Ẹṣẹda rẹ, ti Olugbala si gba ami ikanmọ-agbebebu si ara nitori eṣe rẹ. Bi Adamu ti ri ami iṣo, ko ṣubu si aya Oluwa rẹ, ṣugbọn ni iṣilẹ o wole si eṣe Rẹ, o ke wipe: “Ọdọ Aguntan naa ti a pa ni o ye!” Pẹlu iṣe jeṣe, Olugbala gbe e dide O ni ki o wo Eṣeni lẹkan si, ile nibi ti a ti le e jade fun ojo pipe.

Lẹyin igba ti a le kuro ni Eṣeni, igbesi aye Adamu ninu aye kun fun ibanujẹ. Gbogbo ewe ti n ku, gbogbo ohun irubọ, gbogbo ibajẹ loju ẹda ti o rẹwa, gbogbo abawọn lori iwa mimọ eniyan, jẹ ohun ti n ran leti nipa eṣe ni akọtun. Irora ibanujẹ rẹ pọ joṣo bi o ti n wo o ti eṣe n pọ si, ti a si kegan rẹ geṣe bi okunfa eṣe ni idahun si awọn ikilọ rẹ. Pẹlu suuru onireṣe, o fi ara da ijiya eṣe fun bi egberun ọdun kan. O yipada kuro ninu eṣe rẹ tokantokan o gbẹkẹle oore ọfẹ Olugbala, o si ku ninu ireti ajinde. Ọmọ Ọlọrun ra ibaku ati iṣubu eniyan pada, bayii, nipasẹ iṣe iwenumọ eṣe, a da Adamu pada sinu iṣakoso rẹ akoko.

Ayọ kun inu rẹ, bi o ti n wo awọn igi ti wọn jẹ idunnu rẹ nigba kan ri—awọn igi ti oun funra rẹ ko eso wọn jọ ni igba ailẹṣe ati ayọ rẹ. O ri awọn ẹka ti ọwọ ara rẹ tun ṣe, awọn ododo ti oun fi igba kan fẹran lati boju to. Iye rẹ mọ wipe otitọ ni iṣelẹ naa; o mọ wipe Eṣeni ni a mu bọ sipo nitootọ, ṣugbọn ti o dara ju igba ti a le kuro ninu rẹ lọ. Olugbala mu lọ si ibi igi iye, O si ja eso ologo rẹ, O ni ki o jẹ ẹ. O wo ayika rẹ, o ri ọgooro awọn idile rẹ ti a ra pada, ti wọn duro ni Paradise Ọlọrun. Nigba naa, o fi ade didan rẹ leṣe Jesu, o ṣubu si aya Rẹ, o dimọ Olurapada. O lu harpu wura rẹ, awọn orule ọrun si ho pẹlu orin iṣegun: “Ọdọ Aguntan

naa yẹ, O yẹ, ti a pa ti O tun wa laaye lẹ́kan si.” Awọn idile Adamu gbe orin naa wọn si fi ade wọn lele lẹ́se Kristi bi wọn ti tẹ́riba niwaju Rẹ ni ijọsin.

Awọn angẹli ti wọn sọkun nigba ti Adamu şubu, ti wọn yọ nigba ti Jesu goke re ọrun lẹyin ajinde Rẹ, ti wọn şi iboji silẹ fun awọn ti yoo gbagbo ninu oruko Rẹ, ri ipade lẹ́kansì naa. Bayii wọn ri wipe işe irapada ti pari, wọn pa ohun wọn pọ ninu orin iyin.

Lori okun mimọ gaara niwaju itẹ naa, okun digi naa à fi bi eyi ti o dapọ mọ ina,—o n dan jojo fun ogo Ọlọrun,—ni awọn egbe ti wọn ti “ni işegun lori ẹranko naa, ati lori aworan rẹ, ati lori ami rẹ, ati lori iye oruko rẹ” duro si. Pẹlu Ọdọ Aguntan naa lori Oke Sioni,” ti Oun ti duru Ọlọrun,” awọn 144,000 ti a ra pada laarin awọn eniyan duro, a si gbọ bi iro ohun ọpọ omi, ati bi iro àrà nla, “ohùn duru awọn aluduru pẹlu duru wọn.” Wọn si kọ “orin tuntun” niwaju itẹ naa, orin ti ẹnikẹni ko le mọ ayafi awọn 144,000 ni wọn le kọ orin naa nitori orin iriri wọn ni—iriri ti egbe kankan ko ni ri. “Awọn wọnyi ni wọn n tẹle Ọdọ Aguntan naa nibikibi ti O n lọ.” Awọn wọnyi ni a ra pada lati inu aye wa, lati aarin awọn alaaye, a ri wọn gege bi “akoso eso si Ọlọrun ati si Ọdọ Aguntan.” Ifihan 15:2, 3;14:1—5.

“Awọn wọnyi ni wọn jade lati inu idanwo nla wa;” wọn la akoko idamu, ti iru rẹ koi tii si ri lati igba ti awọn orile ede ti wa koja, wọn fi orí ti iporuuru akoko idamu Jakọbu, wọn ti duro laisi olubalaja titi ti Ọlọrun fi tu idajo ikeyin sita. Şugbọn a ti da wọn nide, nitori wọn ti “fọ aşọ wọn, wọn ti sọ ọ di funfun ninu eje Ọdọ Aguntan.” “Ko si eke ni ẹnu wọn: nitori ti wọn wa ni ailabuku” niwaju Ọlọrun. “Nitori naa wọn wa niwaju itẹ Ọlọrun, wọn si n sin In ni ọsan ni oru ninu tẹmpili Rẹ: Ẽni ti O joko lori itẹ naa yoo si maa gbe ni aarin wọn.” Wọn ti ri i ti iyan ati ajakale arun pa aye run, ti oorun ni agbara lati jo awọn eniyan pẹlu oorun nla, ti awọn pẹlu fi ara da ijiya ebi ati ounge. Şugbọn “ebi ki yoo pa wọn mọ beẹ ni ongbẹ ki yoo gbẹ wọn mọ, beẹ ni oorun ki yoo tan sori wọn, tabi oorun kankan. Nitori Ọdọ Aguntan naa ti O wa laarin itẹ naa yoo bọ wọn, yoo si mu wọn lọ si ibi orisun omi iye: Ọlọrun yoo si nu omije gbogbo nu kuro ni oju wọn.” Ifihan 7:14—17.

Ni igba gbogbo a maa n kọ awọn ayanfẹ Olugbala lẹkọ, ti wọn si n gba ilana ati ẹkọ ni ile ẹkọ idanwo. Wọn rin ni ọna tooro lori ile aye, a fọ wọn mọ ninu ina iponju. Nitori Jesu wọn fi ara da atako, ikorira, ibalorukoje. Wọn tẹle E gba wahala gbigbona koja, won fi ara da isẹra-ẹni, wọn si ni iriri ijakule kikoro. Nipa iriri kikoro ara wọn, wọn mọ bi ẹşẹ ti buru to, agbara rẹ, ẹbi rẹ, ati iparun rẹ, wọn si n fi ikorira wo o. Oye ẹbọ ayeraye ti a şe lati wo o san rẹ wọn silẹ ni oju ara wọn, o si fi ọpẹ ati iyin kun inu wọn eyi ti awọn ti ko şubu ri ko le mọ riri rẹ. Wọn fẹran pupọ nitori ti a ti dari ohun ti o pọ ji wọn. Nigba ti wọn ti jẹ alabapin ninu ijiya Kristi, a mu wọn peye lati jẹ alabapin pẹlu Rẹ ninu ogo Rẹ.

Awọn ajogun Ọlọrun wa lati inu yàrá ti ko funni ni irọrun, ile talaka, lati inu tubu, lati inu aşale, lati inu iho inu ile, lati inu iho ile nla legbe okun. Lori ile aye wọn jẹ “alaini, ẹni ti a n pọn loju, ẹni ti a n jẹ niya.” Ọpọlọpọ ni wọn lọ sinu iboji pẹlu ẹgan nitori ti wọn fi iduro şinşin kọ lati gba itanjẹ Satani. Ile idajo eniyan pe wọn ni ọdaran to buru julọ. Şugbọn nisinsinyii, “Ọlọrun funra Rẹ ni adajo.” O. Dafidi 50:6. Bayii a yi ipinu aye pada. “O ko ibawi

awọn eniyan Rẹ lọ.” Aisaya 25:8. “A yoo pe wọn ni Eniyan mimọ, Èni irapada Oluwa.” O ti pese “lati fun wọn ni ẹwa dipo eeru, ororo ayọ dipo ọfọ, aṣọ iyin dipo ẹmi ibanujẹ.” Aisaya 62:12; 61:3. Wọn ki i ẹ alaare, ti a n pọn loju, ti a fọn kaakiri, ti a si n fiya jẹ mọ. Wọn yoo wa pẹlu Oluwa titi lae. Wọn duro niwaju itẹ naa, wọn wọ aṣọ ti o niye lori ju eyi ti ẹnìkẹni ti a bu ọla fun julọ ninu aye wọ ri. Wọn de ade ti o logo ju eyi ti ọba aye kankan de ri lọ. Ọjọ irora ati ẹkun dopin titi lae. Ọba ogo ti nu omije nu kuro ninu oju gbogbo, gbogbo okunfa fun ibanujẹ ni a mu kuro. Bi wọn ti n mi imọ ope wọn, wọn kọ orin iyin, ti o dun ketekete ti o dun ti o si wa niṣọkan; gbogbo ohun gbe orin naa titi ti orin naa fi n ró ni gbogbo orule ọrun: “Ti Ọlọrun wa ti O joko lori itẹ ati ti Ọdọ Aguntan ni igbala.” Gbogbo awọn olugbe ọrun si dahun si iyin naa: “Amin: Ibukun, ati ogo ati oḡbọn, ati ope, ati iyin, ati agbara, ati ipa ni fun Ọlọrun wa titi lae lae.” Ifihan 7:10, 12.

A tilẹ le bẹrẹ sii ni oye koko ọrọ iyanu irapada ninu aye yii ni. Pẹlu oye kekere wa a le fi tókantọkan ronun lori itiju ati ogo, iye ati iku, idajọ ati aanu, ti wọn pade lori agbelebu, sibẹ pẹlu ironu wa ti o ga julọ, a ko le ni oye kikun nipa itumọ rẹ. Oye wa nipa iwọn ati ibu, jinjin ati giga, ifẹ irapada ko le mọlẹ to. A ko le ni oye eto irapada tan patapata, ani nigbati awọn ti a ti rapada ba ri bi a ti ri wọn, ti wọn si mọ bi a ti mọ wọn; sūgbọn titi ayeraye otitọ tuntun yoo maa fi ara han si oye ti o kun fun aanu, ti o si ni idunnu. Bi o tilẹ jẹ wipe ibanujẹ ati irora ati idanwo inu aye ti pari ti a si ti mu ohun ti n ẹ okunfa wọn kuro, awọn eniyan Ọlọrun, titi lae, yoo ni imọ ati oye ohun ti igbala wọn ná ni.

Agbelebu Kristi yoo jẹ imọ ati orin awọn ti a rapada titi aye ainipekun. Ninu Kristi ti a ẹ logo, wọn a ri Kristi ti a kan mọ agbelebu. Wọn ko ni gbagbe lae, wipe Èni ti agbara Rẹ da, ti O si n ẹ itọju awọn aye ti a ko le ka ninu oju ọrun ti o lọ ẹsasun, Ayanfẹ Ọlọrun, Ọlanla ọrun, Èni ti awọn kerubu ati serafulu didan ni inu didun si lati jọsin fun—rẹ ara Rẹ silẹ lati gbe eniyan ti o sūbu soke; wipe O gbe ẹbi ati itiju ẹṣẹ, ati ifipamọ oju Baba Rẹ, titi ti iparun aye ti o sọnu fi ba A lẹkan jẹ ti o si gba ẹmi Rẹ lori agbelebu Kalfari. Èlẹda gbogbo awọn aye, Èni ti n dari gbogbo atubotan, le fi ogo Rẹ silẹ ki O si rẹ ara Rẹ silẹ nitori ifẹ fun eniyan yoo maa ru iyanu ati ijọsin gbogbo agbaala aye soke titi lae. Bi awọn orilẹ ede ti a gbala ba ẹ n wo Olurapada wọn, ti wọn si n ri ogo ainipekun Baba ti n tan lara Rẹ, bi wọn ti n wo itẹ naa, eyi ti o wa lati irandiran, ti wọn si mọ wipe ijọba Rẹ ki yoo lopin, wọn bu jade ninu orin ayọ: “Ọdọ Aguntan naa ti a pa yẹ, O yẹ! ti O fi ẹjẹ ara Rẹ ra wa pada si Ọlọrun.”

Ijinlẹ agbelebu ẹ alaye gbogbo ohun ijinlẹ miran. Ninu imọlẹ ti n tan lati Kalfari awọn iwa Ọlọrun ti wọn n fi ipaya ati ibẹru kun inu wa a wa rẹwa si a si wuni. Aanu, iṣe jeje, ifẹ obi ni a ri ti o dapọ mọ iwa mimọ, iṣotitọ ati agbara. Nigba ti a ba ri ọlanla itẹ Rẹ, ti o ga, ti a gbe soke, ti a ri iwa Rẹ ni ifarahan pẹlu oore ọfẹ, a yoo ni oye ju bi a ti ni tẹlẹ ri lọ, nipa itumọ oyè ọwọni, “Baba wa.”

A o ri wipe Èni ti oḡbọn Rẹ ko lopin ko le wa ọna miran fun igbala ju ki O fi Ọmọ Rẹ rubọ. Èrè ti O ri fun irubọ yii ni ayọ wipe aye kun fun awọn eniyan ti a rapada, ti wọn jẹ mimọ, alayọ ti wọn ko si le kú. Abayọri ijakadi Olugbala pẹlu agbara okunkun jẹ ayọ fun awọn ti a

ra pada ti o n ró pada si ogo Ọlọrun titi aye ainipekun. Bẹẹ gẹgẹ ni ọkan niye lori to ti oye ti a san tẹ Baba ọrun; ti Kristi funra Rẹ, ni itẹlọrun nigba ti O ri eso irubọ nla Rẹ.

Ori 41 – Ile Aye Di Ahoro

Ani awon eṣe re ti ga de orun, Olorun si ti ranti awon aisedeede re. . . E kún ago ti o ti kún, e kun fun ni ilopo meji. Niwon bi o ti yin ara re logo to, ti o si gbe igbe aye adun, niwon beṣe ni ki e daa loro ki e si fun ni ibanuje: nitori ti o wi ni okan re pe, Mo joko bi obabinrin, emi ki i si i se opó, emi ki yoo si ri ibanuje lae. Nitori naa ni ijo kan ni iyonu re yoo de, iku ati ibanuje ati iyan; a o si fi ina sun un patapata: nitori pe alagbara ni Oluwa Olorun ti n se idajo re. Awon oḃa aye, ti won n ba se agbere, ti won si n gbe igbesi aye adun pelu re yoo sofo, won yoo si pohun rere ekun le lori ...won o maa wipe, o se, o se fun ilu nla naa, Babiloni, ilu alagbara ni! nitori ni wakati kan ni idajo re de.” Ifi 18:5—10.

“Awon onisowo aye,” ti won ti “di oloṛo jojo nipase opoloṛo adun re,” “yoo duro si okere rere nitori iberu idaloro re, won yoo maa sokun won yoo si maa sofo, won o maa wipe, O se, o se fun ilu nla ni, ti a wo ni aso ogbo wiwe, ati elese aluko, ati ti ododo, eyi ti a fi wura se loṣo, pelu okuta iyebiye ati okuta paali! Nitori ni wakati kan ni oṛo ti o po to beṣe di asan.” Ifihan 18:11, 3, 15—17.

Iru awon idajo ti o wa si ori Babiloni ni ojo ibewo ibinu Olorun niyii. O ti kun iwon aisedeede re patapata; akoko re ti de, o ti pon fun iparun.

Nigba ti ohun Olorun yi igbekun awon eniyan Re pada, itaji eleru be silẹ laarin awon ti won padanu ninu ijakadi nla ti emi. Ni akoko oore ofe itanṣe Satani fo won loju, won se idalare fun iwa eṣe won. Awon oloṛo gbe ara won ga lori wipe won san ju awon ti ko loṛo to won lo; sugbon won ko oṛo jo nipa tite ofin Olorun loju. Won ko naani lati bo awon ti ebi n pa, lati woṣo fun awon ti won wa ni ihoho, lati wuwa ododo, ati lati fẹran aanu. Won wa lati gbe ara won ga ati lati gba ijosin awon eḃa bii ti won. Ni akoko yii, a ti gba gbogbo ohun ti won fi je eniyan nla, won wa di alaini lai ni aabo. Won wo iparun awon oriṣa ti won fẹran ju Eḃeḃa won lo pelu iberu. Won ti ta okan won fun oṛo ati igbadun aye, won ko wa lati di oloṛo si Olorun. Abayori re nipe igbesi aye won a je ibaku; faaji won ti di kikoro, ohun alumoni won dibaje. A gba gbogbo ere ojo aye won lo ni iṣeju kan. Awon oloṛo kedun fun iparun ile nla won, fun bi a ti fon wura ati fadaka won ka. Sugbon won dake ipohunrere ekun won nitori iberu wipe awon pelu a segbẹ pelu awon oriṣa won.

Awon eniyan buburu kabamo, ki i se nitori eṣe wipe won ko naani Olorun ati awon eniyan elegbe won, sugbon nitori pe Olorun ti segun. Won kedun wipe esi ri bi o ti ri; sugbon won ko ronupiwada kuro ninu iwa buburu won. Won ko ni fi ohun kan silẹ lati le ri iṣegun bi won ba le se beṣe.

Won ri awon egbe gan an ti won kegan, ti won fi sefe, ti won si fe lati parun, ti won la ajakale arun, iji ati ile riri koja laifarapa. Eni ti O je ina ajonirun fun awon ti n ru ofi Re, ni O je ago aabo fun awon eniyan Re.

Oniwaasu ti o fi otitọ silẹ lati jeere ojurerere awọn eniyan wa ri ohun ti ikọni oun jẹ ati ipa rẹ. O farahan wipe oju ti o mọ ohun gbogbo n tẹle bi o ti duro lori pepe, bi o ti n rin loju popona, bi o ti n darapo mọ awọn eniyan ninu orişirişi işeḷe aye. Gbogbo imọlara ọkan rẹ, gbogbo ohun ti o kọ silẹ, gbogbo ọrọ ti o sọ, gbogbo iwa ti o mu ki eniyan o sinmi ninu aabo eke, jẹ eso ti a fọnka, bayi o ri ikore rẹ ninu awọn ọkan otoşì ti wọn yi ka.

Oluwa wipe: “Wọn ti wo ipalara ọmọbinrin eniyan Mi wo diẹ, wọn n wipe, Alaafia, alaafia; nigba ti ko si alaafia.” “Wọn fi irọ ba ọkan olododo jẹ, ẹnì ti Emi ko ba ninu jẹ; wọn si fun ọwọ awọn ẹnì buburu lokun, ki o ma baa kuro ninu ọna buburu rẹ, nipa şişe ileri iye fun.” Jeremaya 8:11; Isikieli 13:22.

“Egbe ni fun ẹyin oluşo aguntan ti n pa aguntan papa Mi run, to si n tu wọn ka! ...Kiyesi, Emi yoo fi iwa buburu yin bẹ yin wo.” “E ké ẹyin oluşo aguntan, ki ẹ si sọkun ki ẹ fi ara yin yilẹ ninu eeru, ẹyin ọlọla agbo ẹran: nitori ọjọ atipa yin ati lati tu yin ka pe; ...awọn oluşo aguntan ki yoo si ri ọna lati sa lọ, bẹẹ si ni awọn ọlọla agbo ẹran ki yoo le sa asala.” Jeremaya 23:1, 2; 25:34, 35.

Awọn alufa ati awọn eniyan ri wipe wọn ko ni ibasepọ ti o dara pẹlu Ọlọrun. Wọn ri wipe wọn şotẹ si Olupileşẹ gbogbo ofin otitọ ati ododo. Kikọ ofin mimọ silẹ ni o fa ọpọ iwa buburu, ija, ikorira, ati aişedeede, titi ti aye fi di oju ija nla, ti o tẹri sinu iwa ibajẹ. Ohun ti awọn ti wọn kọ ọtitọ silẹ ti wọn yan eke yoo mọ niyi. Ko si ede ti o le şe alaye ẹdun ọkan awọn alaigboran ati alaişootọ fun ohun ti wọn padanu titi lae—iye ainipekun. Awọn eniyan ti araye n jọsin fun nitori ẹbun ati titayọ wọn wa ri awọn nnkan wonyi gege bi wọn ti jẹ nitootọ. Wọn ri ohun ti wọn padanu nipase eşe, wọn şubu si eşe awọn ti wọn kegan işotitọ wọn, ti wọn si fi şefe, wọn si jẹwọ wipe Ọlọrun fẹran wọn.

Awọn eniyan ri wipe a ti tan wọn jẹ. Wọn n fi eşun kan ẹnikeji wọn wipe o dari wọn sinu iparun, şugbon gbogbo wọn ni wọn parapo lati da awọn alufa lẹbi. Awọn alufa eke şe asotele ọrọ to dun n gbọ leti, wọn jẹ ki awọn olugbo wọn o sọ ofin Ọlọrun di asan, ki wọn si şe inunibini si awọn ti n pa a mọ. Bayi, ninu ainireti wọn, awọn olukọ wonyii jẹwọ işe ẹtan wọn niwaju araye. Awọn eniyan kun fun ibinu. Wọn n kigbe, “A ti şegbe, ẹyin ni o si şe okunfa iparun wa,” wọn si yiju si awọn oluşo aguntan eke. Awọn ti wọn fẹran wọn julọ ni yoo fi wọn gegun julọ. Awọn ọwọ gan to fun wọn ni ami ẹye işegun ni a o na soke fun iparun wọn. Awọn ida ti a ba fi pa awọn eniyan Ọlọrun ni a o wa lo lati pa awọn ọta wọn run. Ni ibi gbogbo ni ija ati itajesile wa. “Ariwo kan yoo wa ani titi de opin aye; nitori ti Oluwa ni ariyanjiyan pẹlu awọn orile ede, yoo ba gbogbo ẹran ara ja; yoo fi awọn eniyan buburu le ida lẹwọ.” Jeremaya 25:32.

Fun ẹgberun ọdun mefa ijakadi pẹlu agbara nla n teşiwaju; Ọmọ Ọlọrun ati awọn iranşẹ Rẹ ọrun wa ninu ijakadi pẹlu agbara ẹnì buburu ni, lati şe ikilọ fún, lati la loye ati lati gba awọn ọmọ eniyan la. Bayii gbogbo eniyan ni wọn ti şe ipinu wọn; awọn eniyan buburu ti darapo mọ Satani ni kikun ninu ijakadi rẹ pẹlu Ọlọrun. Akoko to fun Ọlọrun lati da aşe ofi

Rẹ ti a tẹ loju lare. Bayi ijakadi naa ki i ẹ pẹlu Satani nikan bikoṣe pẹlu awọn eniyan. “Oluwa ni ariyanjiyan pẹlu awọn orilẹ ede;” “Yoo fi awọn eniyan buburu le ida lẹwọ.”

Ati fi ami idande si ori awọn ti wọn “gbin ti wọn si sọkun nitori gbogbo irira ti a ti ẹ.” Bayi angeli iku jade wa, ti a fihan ninu iran Isikieli bi awọn eniyan ti wọn ni ohun ija apanirun, awọn ti a paṣe fun wipe: “Pa patapata, ati ogbó ati ọdọ, ati ọdọmọbinrin ati ọdọmode ati obinrin: sùgbọn maṣe pa ẹnìkẹni ti o ba ni ami naa ni ori rẹ; ki o si bẹrẹ lati inu ile Mi.” Woli naa wipe: “Wọn bẹrẹ pẹlu awọn ẹni ogbó ti wọn wa niwaju ile naa.” Isikieli 9:1—6. Iṣe iparun bẹrẹ pẹlu awọn ti wọn n pe ara wọn ni atona ẹmi fun awọn eniyan. Awọn aṣona eke ni wọn kọkọ ṣubu. Ko si ẹni ti a o ẹ ikaanu fun tabi dasi. Awọn ọkunrin, obinrin, ọdọmọbinrin, ati ọdọmode ni wọn yoo ẹgbe papọ.

“Oluwa jade lati ibugbe Rẹ wa lati jẹ awọn olugbe aye niya nitori aiṣedeede wọn: nitori aye pẹlu ki yoo fi itajẹsilẹ rẹ pamọ, ki yoo si bo oku rẹ mọlẹ mọ.” Aisaya 26:21. “Eyi si ni iyọnu eyi ti Oluwa yoo fi kọlu gbogbo awọn ti wọn ti ba Jerusalemu jagun; ẹran ara wọn yoo jẹra nigba ti wọn duro lori ẹṣe wọn, oju wọn yoo si jẹra ninu iho rẹ, ahọn wọn yoo si jẹra ni ẹnu wọn. Yoo si ẹ ni ojo naa, rogbodyan nla lati ọdọ Oluwa yoo wa laarin wọn; olukuluku wọn yoo si di ọwọ ẹnìkẹjì rẹ mu, yoo si gbe ọwọ rẹ ga si ọwọ ẹnìkẹjì rẹ.” Sekaraya 14:12, 13. Awọn eniyan buburu ti n gbe inu aye—alufa, alaṣe ati awọn eniyan, ọlọrọ ati talaka, ati ẹni giga ati ẹni irẹṣe ṣubu ninu ijakadi buburu naa lati inu ifẹ gbigbona ọkan wọn ati ibinu ẹlẹru Ọlọrun ti a tu jade laini abula. “Awọn ẹni pipa Ọlọrun ni ojo naa yoo wa lati igun aye kan ani de igun aye ikeji: a ki yoo kẹdun fun wọn, tabi ko wọn jo pọ tabi sin wọn.” Jeremaya 25:33.

Ni igba wiwa Kristi, a o pa awọn eniyan buburu run kuro lori ile aye—eemi ẹnu Rẹ yoo pa wọn, yoo si pa wọn run pẹlu itansan ogo Rẹ. Kristi a ko awọn eniyan Rẹ lo si Ilu nla Ọlọrun, ile aye yoo sofo, laisi olugbe kankan ninu rẹ. “Kiyesi Oluwa sọ aye di ofo, O paa run, O da ori rẹ kọdo, O tu awọn olugbe inu rẹ ka jinna réré.” “Ile naa yoo sofo patapata, a o pa a run patapata: nitori Oluwa ni O sọ eyi.” “Nitori ti wọn ti re awọn ofi kọja, wọn ti yi ilana pada, wọn si ti ba majemu jẹ. Nitori naa ni egun yoo ẹ jẹ aye run, ti awọn olugbe inu rẹ si di ahoro: nitori naa ni a fi fi ina sun awọn olugbe ile aye.” Aisaya 24:1, 3, 5, 6.

Gbogbo ile aye dabi aginju ti a sọ di ahoro. Alapa awọn ilu nla ati ileto ti ile riri parun, awọn igi ti a fa tu, awọn apata ti a sọ sinu okun tabi ti a fatu kuro ninu ile funra rẹ, fọnka oju ile, iho nla si ẹ ami si ibi ti a ti fa awọn oke naa tu lati ibi ipilẹ wọn.

Bayi ni iṣẹle ti a ẹ afihan rẹ ninu eto ti o keyin ni ojo Iwenumọ a wa ẹle. Nigba ti a ba ti pari iṣe iranṣe ninu ibi mimọ julo, ti a si ti ko ẹṣe awọn ọmọ Israeli kuro ni ibi mimọ nipase ẹjẹ ọrẹ ẹṣe, nigba naa ni a o mu ẹran iya wa siwaju Oluwa laaye; niwaju ijo eniyan, olu alufa a jẹwọ le lori “gbogbo aiṣedeede awọn ọmọ Israeli, ati irekọja wọn ninu gbogbo ẹṣe wọn, yoo ko wọn si ori ewure naa.” Lefitiku 16:21. Bẹ ẹge, nigba ti a ba pari iṣe iwenumọ ninu ibi mimọ ni ọrun, nibẹ niwaju awọn angeli ọrun ati ogun awọn ti a gbala, a o ko ẹṣe awọn eniyan Ọlọrun le Satani lori; yoo jẹbi gbogbo iwa ẹṣe ti o mu wọn da. Bi a ti ran ẹran iya naa lo sinu ile ti a kii gbe, bẹ ẹge ni a o le Satani sori ile aye ti a sọ di ahoro, aginju ẹlẹru ti a ko gbe.

Onifihan sọ asọtẹlẹ lílẹ Satani si aye ati ipo rudurudu isọdahoro eyi ti ile aye yoo wa, o tun sọ wipe yoo wa ni ipo yii fun ẹgbẹrun ọdun kan. Lẹyin ti o ẹ alaye işelẹ wiwa Oluwa lẹkẹjẹ ati iparun awon eniyan buburu, asọtẹlẹ naa tẹsiwaju wipe: “Mo ri angẹli kan ti ọrun sọkalẹ wa, ti o ni kọkọrọ ọgbun ainisale ati ẹwọn nla ni ọwọ rẹ. O si di dragoni mu, ejo laelae ni, eyi ti i ẹ eṣu, ati Satani, o si de e fun ẹgbẹrun ọdun, o si sọ sinu ọgbun ainisale, o si dee pa, o si fi edidi di i, ki o ma baa tan awon orile ede jẹ mọ, titi ti ẹgbẹrun ọdun naa yoo fi pe: lẹyin eyi a yoo tu silẹ fun igba diẹ.” Ifihan 20:1—3.

Wipe ọrọ ti a pe ni “ọgbun ainisale” duro fun aye ni ipo rudurudu ati okunkun fi ara han lati inu ẹri awon eṣe miran ninu Iwe Mimo. Nipa ipo ti aye wa “ni atetekọṣe,” akosile Bibeli sọ wipe “o wa ni juujuu o si sofo, okunkun si wa ni oju ibu.” Jẹnẹsisi 1:2. Asọtẹlẹ fi kọni wipe a o da a pada, bi ko tilẹ jẹ ni patapata si ipo yii. Ni wiwo ọjọ iwaju fun ọjọ nla Ọlọrun, woli Jeremaya sọ wipe: “Mo si wo aye, si kiyesi, o wa ni juujuu, o si sofo; ati awon ọrun wọn ko si ni imọlẹ. Mo wo awon oke, si kiyesii, wọn wariri, a si ẹ gbogbo awon oke keekeke nipo. Mo wo o, si kiyesi ko si eniyan, ati gbogbo eye oju ọrun sa lẹ. Mo wo si kiyesi, awon ile eleso di aginju, gbogbo awon ilu nla si wo lulẹ.” Jeremaya 4:23—26.

Eyi ni yoo jẹ ile Satani pẹlu awon angẹli buburu rẹ fun ẹgbẹrun ọdun kan. A ha mọ aye yii, ko ni ni anfani si awon aye miran lati dan wọn wo ati lati bí awon ti koi tii şubu ri ninu. Ni ọna yii ni a gba sọ wipe a de e: ko si ẹni ti o ku sori ile aye ti o le lo agbara rẹ le lori. A ge kuro ninu işe itanjẹ ati iparun eyi ti o jẹ ohun idunnu rẹ kan soşo fun ọpọ ọdun.

Woli Aisaya, ni wiwo ọjọ iwaju si akoko ti a o bi Satani şubu, sọ wipe: “Bawo ni iwọ ti ẹ şubu lati ọrun, Lusiferi, ọmọ owurọ! Bawo ni a ti ẹ ge ọ lulẹ, iwọ ti n ẹ awon orile ede ni apa! ...Iwọ ti wi ni ọkan rẹ pe, emi yoo goke re ọrun, emi yoo gbe itẹ mi ga ju irawọ Ọlọrun lẹ: ...Emi yoo dabi Oga Ogo. Şugbọn a o mu ọ sọkalẹ si iboji, si iha iho. Awon ti o ri ọ yoo teju mọ ọ, wọn yoo si ronu rẹ wipe, Eyi ha ni ọkunrinn ti o mu aye wariri, ti o mi ile ọba tìtì; ti o sọ aye dabi aginju, ti o si pa awon ilu nla ibẹ run; ti ko ẹ ile awon onde rẹ silẹ?” Aisaya 14:12—17.

Fun ẹgbẹrun ọdun mẹfa, işe işotẹ Satani “ti mu ki aye o wariri.” O ti “mu ki aye o di agunju, o si pa awon ilu nla rẹ run.” Ko si ẹ awon onde rẹ silẹ.” Fun ẹgbẹrun ọdun mẹfa awon eniyan Ọlọrun ti wa ninu ile tubu rẹ, i ba si mu wọn ni igbekun titi lae; şugbọn Kristi ti ja ide rẹ, O si ti da awon onde rẹ silẹ lẹfẹ.

Ani awon eniyan buburu ko si ni arọwọto agbara Satani nisinsinyii, ni oun nikan pẹlu awon angẹli buburu rẹ, a ronu lori egun ti eṣe ti mu wa. “Awon ọba awon orile ede, ani gbogbo wọn, ti wọn ti sun ninu ogo, olukuluku ninu ile ara rẹ. Şugbọn a le ọ jade kuro ninu iboji rẹ bi ẹka irira...Iwọ ki yoo dapọ mọ wọn ni isinku, nitori ti iwọ ti pa ile naa run, o si ti pa awon eniyan rẹ.” Aisaya 14:18—20.

Fun ẹgbẹrun ọdun kan, Satani yoo rin siwa rin seyin ninu aye ti a sọdahoro lati fi si abayori işotẹ rẹ si ofi Ọlọrun. Ni akoko yii, ijiya rẹ yoo pọ jojo. Lati igba ti o ti şubu, igbe aye işe aisinmi rẹ ko jẹ ki o ronu; şugbọn nisinsinyii, a gba agbara kuro ni ọwọ rẹ, a si fi silẹ

lati ronu lori ipa ti o ko lati igba ti o ti sọtẹ si ijoba ọrun, ki o si wo ojo iwaju ẹlẹru pẹlu iwariri ati ẹru nigba ti yoo jiya fun gbogbo iwa buburu ti o wu, ti a o si jẹ ẹ niya fun eyi ti o mu ki awon miran o wu.

Imu-Satani-nigbekun yoo fi ayo kun inu awon eniyan Olorun, yoo si mu inu won dun. Woli naa so pe: “Yoo si se ni ojo naa ti Jehofa yoo fun yin ni isinmi kuro ninu ibanujẹ yin ati kuro ninu isoro yin, ati kuro ninu ise lile yin eyi ti a fi yin se, ti eyin yoo si pa owe yii si Babiloni [nibi o tumo si Satani], wipe, Bawo ni aninilara se dawo duro! ...Jehofa ti se opa ase eni buburu, opa ase awon alase, ti o n na awon eniyan ninu ibinu ni aisiwo, ti o n se akoso awon orile ede ninu ibinu, pẹlu inunibini ti enikenkeni ko da duro.” Ese 3—6.

Ni aarin egberun odun naa laarin ajinde akoko ati ekeji, a o se idajo awon eniyan buburu. Apostoli Polu toka si idajo yii bi isele ti o tele wiwa lekeji. “Mase se idajo ohunkohun saaju akoko ti Oluwa yoo fi de, Eni ti yoo mu gbogbo ohun ti o pamọ ninu okunkun wa sinu imole, ti yoo si fi imoran okan han.” 1 Korintin 4:5. Nigba ti Arugbo Ojo ni de, Danieli so wipe, a fun awon eniyan mimọ Eni Giga julọ ni idajo.” Danieli 7:22. Ni akoko yii awon olododo yoo se akoso bi o ba ati alufa si Olorun. Johanu ninu Ifihan so wipe: “Mo ri awon ite, ati awon ti won joko lori won, a si fi idajo fun won.” “Won yoo je alufa Olorun ati ti Kristi, won yoo si joba pẹlu Re fun egberun odun.” Ifihan 20:4, 6. Ni akoko yii gege bi Polu ti so o tele, ni “awon eni mimọ yoo se idajo aye.” 1 Korintin 6:2. Ni isokan pẹlu Kristi won a se idajo awon eniyan buburu, won a fi iwa won we odiwon, Bibeli, won a si se ipinu ohun gbogbo gege bi ohun ti won se ninu ara. Nigba naa ni a o se odiwon abala iya ti yoo je awon eniyan buburu, gege bi ise won, a yoo si ko o siwaju oruko won ninu iwe iku.

Kristi ati awon eniyan Re se idajo Satani ati awon angeli buburu pẹlu. Polu so wipe: “Eyin ko ha mo wipe eyin ni yoo se idajo awon angeli bi?” Ese 3. Juda si so wipe “awon angeli ti ko duro ni ipo won akoko, sugbon ti won fi ibugbe won silẹ ni O pamọ sinu ewon ayeraye labẹ okunkun titi di idajo ojo nla.” Juda 6.

Ni opin egberun odun naa, ajinde keji a waye. Nigba naa ni a o ji awon eni buburu dide kuro ninu oku, won yoo si farahan niwaju Olorun fun imuse “idajo ti a ko silẹ.” Leyin ti o se alaye ajinde awon olododo tan, onifihan so bayii pe: “Awon ti o ku ninu awon oku ko si wa laaye titi ti egberun odun naa fi pari.” Ifihan 20:5. Aisaya pẹlu so nipa awon eniyan buburu wipe: “A o ko won jo. Bi a ti n ko awon onde jo sinu iho, a o si ti won mo inu tubu, leyin ojo pupo a o si be won wo.” Aisaya 24:22.

Ori 42 – Ariyanjiyan Naa Pari

Ni opin egberun odun naa, Kristi pada wa si aye. Egbe ogun awon ti a ra pada tele, owó awon angeli si n se iranse fun. Bi O ti n sokale ninu olanla eleru, o ji awon eniyan buburu dide lati gba iparun won. Won jade wa, egbe ogun nla ti won ko lonka bi iyanrin eti okun. Won ti yatọ to si awon ti a ji dide ni ajinde akoko! A fi odo ainipekun ati ewa wo awon olododo ni aso. Awon eniyan buburu ni ami aisan ati iku.

Gbogbo oju ninu ogooro awon ero naa kiyesi ogo Omọ Olurun. Pelu ohun kan awon eniyan buburu kigbe wipe: “Ibukun ni fun Eni ti n bowa ni oruko Oluwa!” Ki i se ife si Jesu ni o mu oro yii wa. Agbara otito ni o ti oro naa jade kii sii se pelu ife inu won. Bi awon eniyan buburu ti wo inu iboji won, bee gege ni won se jade pelu isota si Kristi, ati pelu emi isote kan naa. A ki yoo fun won ni akoko oore ofe miran lati se atunse igbesi aye won ateyinwa mo. Ko si ohunkohun ti eyi yoo mu wa. Igbesi aye ese ko se okan won ro. Bi a ba fun won ni akoko oore ofe miran, won a lo o bi i ti akoko ni, ni sisa fun ojuse won si Olurun ati riru isote soke si I.

Kristi sokale wa si Ori Oke Olifi, nibi ti awon angeli Re ti se atunso ileri ipadabo Re, leyin ajinde Re, nigba ti O n goke lo si orun. Woli naa wipe: “Oluwa Olurun mi yoo wa, ati gbogbo awon eniyan mimọ pelu Re.” “Ni ojo naa, ese Re yoo duro lori oke Olifi, eyi ti o wa niwaju Jerusalemu ni iha ila oorun, oke Olifi yoo si pin si meji, ni aarin re, . . . afonifoji nla yoo si wa.” “Oluwa yoo si je oba lori gbogbo aye: ni ojo naa Oluwa kan ni yoo wa, oruko Re yoo si je okan.” Sekaraya 14:5, 4, 9. Bi Jerusalemu tuntun naa ninu itansan ogo re ti n sokale wa lati orun, o duro lori ibi ti a yasi mimọ, ti a ti pese silẹ lati gba a, ti Kristi pelu awon eniyan Re ati awon angeli Re si wo inu Ilu Mimọ naa.

Satani wa mura fun ijakadi nla ti o keyin fun akoso. Nigba ti a gba agbara kuro ni owọ re, ti a si ge kuro ninu ise itanje re, omọ alade iwa buburu wa ninu ibanuje, ko si ni alaafia; sugbon bi a ti ji awon eniyan buburu dide ti o ri opo eniyan ni iha re, ireti re soji, o si pinu lati mase juwo silẹ ninu ijakadi nla naa. Yoo ko gbogbo awon omọ ogun egbe si abe asia re, yoo si sa ipa lati mu ero re se nipase won. Igbekun Satani ni awon eniyan buburu n se. Ni kikọ Kristi silẹ, won gba akoso olori awon olote. Won setan lati gba imoran re ati lati se ase re. Sibe, ni otito si ogbon arekereke re, ko gba ara re ni Satani. O pe ara re ni omọ alade ti o ni eto si aye yii, ti a si fi ipa gba ogun ini re kuro lowo re ni ona aito.

O fi ara re han fun awon atele re ti a tanje bi olurapada, o fi da won loju wipe agbara oun ni o mu won jade lati inu iboji won, ati pe oun fe gba won silẹ kuro ni owọ ika onroro. Nigba ti Kristi ti kuro nibe, Satani se ise iyanu lati fi idi oro re mule. O mu awon alailera lara le, o si mi si won pelu emi ati agbara ara re. O pete lati dari won lati kolu ago awon eniyan mimọ ki o si gba Ilu Olurun. Pelu idunnu alatako o toka si egbelegbe awon ti a ji dide ninu oku, o so wipe gege bi olori won, oun le bi ilu naa shu, ki oun si gba ite ati ijoba oun pada.

Ninu agbajo ero nla naa oṣo awon ti oṣo aye won gun ti won gbe saaju Ikun Omi wa nibe, awon ti won ga ni iri ti ironu won si lagbara, ni yiyonda ara won silẹ fun akoso awon angeli ti won ṣubu, won fi gbogbo oṣon won ati imo won jin fun gbigbe ara won ga; awon eniyan ti iṣe ona agbayanu won mu ki aye o jṣin oṣon ori won, ṣugbon ti iwa ika ati iṣe buburu won, so aye di aimo ti o si ba aworan Olorun je, ti o fi mu ki O pa won re kuro ni ile aye. Awon oṣa ati oṣa ogun ti won ṣegun awon orile ede wa nibe, awon alagbara ti won ko padanu ogun kankan ri, awon jagunjagun agberaga ti won ni ife agbara, ti dide won n mu ki awon iṣoṣa o wariri. Ninu iku awon wonyi ko ni yipada. Bi won ti jade wa lati inu iboji, won tesiwaju ninu ero won nibi ti won fi ori re ti si. Ife lati ṣegun kan naa ti o dari won nigba ti won ṣubu naa ni o dari won.

Satani ba awon angeli re gbimo po, leyin naa pelu awon oṣa ati awon jagunjagun ati awon alagbara wonyi. Won wo agbara ati iye awon ti o wa ni iha won, won si wipe awon egbegun to wa ninu ilu naa kere bi a ba fi we ara won, ati pe won le bori won. Won gbe eto lati gba oṣa ati oṣo Jerusalemu Tuntun naa kale. Loju eṣe gbogbo won mura fun ogun. Awon oniṣe ona ti won loṣon se awon ohun elo ija. Awon adari awon ologun ti won lokiki nitori aseyori won to awon jagunjagun legbeegbe ati ni isoriisori.

Ni ikeyin a fun won ni ase, ti egbe ti ko lohunka naa si n yan lo— egbe ogun ti asegun aye kan ko kojo ri, eyi ti gbogbo iparapo egbe ogun lati igba ti ogun jija ti bere ko le to. Satani, alagbara julọ ninu awon jagunjagun, ni o dari egbe naa ti awon angeli re si pa agbara won po ninu ijakadi ti o keyin yii. Awon oṣa ati awon jagunjagun wa ninu egbe re, ti oṣo eniyan si n tele won ni egbe ti o po su u, olukuluku labẹ adari re. Pelu isedeede ologun awon egbe naa yan koja ile ti o la si meji lori ile ti ko gun, won de Ilu Olorun. Pelu ase Jesu, a ti ilekun Jerusalemu Tuntun naa, awon egbegun Satani si yi ilu naa ka, won setan lati se ikolu.

Ni akoko yii Kristi yo si awon oṣa Re. Ni oke rere ilu naa, lori ipile wura didan ni ite kan wa ti o ga, ti a gbe soke. Omo Olorun joko sori ite yii, awon omo iṣoṣa Re si yi I ka. Ko si ede ti o le se alaye agbara ati olanla Kristi, ko si kalamu kan ti o le ko o silẹ. Ogo Baba Ayeraye yi Omo Re ka. Itansan ogo Re kun Ilu Olorun, o tun tan jade lenu ilekun re, o si bo gbogbo aye mole pelu itansan re.

Awon ti won sunmo ite naa julọ ni awon ti won fi igba kan ri je onitara ninu iṣe Satani, sugbon ti a yo bi igi kuro ninu ina, ti won si tele Olugbala won pelu ife okan gbigbona. Leyin naa awon ti won so iwa Kristeni di pipe laarin etan ati aisotito, awon ti won bu oṣa fun ofin Olorun nigba ti awon Kristeni ninu aye so wipe ko ni itumo mo, ati oṣo awon eniyan, ni gbogbo iran, ti a pa nitori igbagbo won. Leyin naa ni “egbelegbe eniyan, eyi ti eniken ko le ka, ninu gbogbo orile ede ati eya ati eniyan ati ede, ...niwaju ite naa, a wo won ni aso funfun, ati imo ope ni owo won.” Ifihan 7:9. Ogun won pari, won ti gba isegun. Won ti pari ere naa, won si ti de ibi ere naa. Imo ope ti o wa ni owo won je ami fun isegun won, aso funfun ti won wo je ami ododo ailabawon Kristi eyi ti o di tiwon bayii.

Awọn ti a ra pada gbe orin iyin soke, eyi ti o dun ti o tun ro pada ni orule ọrun: “Ti Ọlọrun ti O joko lori itẹ ati ti Ọdọ Aguntan ni igbala.” Eṣe 10. Angẹli ati serafu si pa ohun wọn pọ ni ijọsin. Bi awọn ti a rapada ti n wo agbara ati iwa ika Satani, wọn ri bi wọn ko ti ri tele, wipe ko si agbara kankan a fi ti Kristi nikan soṣo ni o le sọ wọn di aṣegun. Ninu gbogbo awọn ero ti n dan naa ko si ẹni ti o gboriyan igbala fun ara re, bi ẹnipe wọn ṣegun pelu agbara ati iwa rere ara wọn. A ko sọ ohun kan nipa ohun ti wọn se tabi ti wọn jiya re; ṣugbọn ajaga gbogbo orin, iró gbogbo orin ni: Ti Ọlọrun wa ati ti Ọdọ Aguntan ni igbala.

Niwaju awọn olugbe aye ati ọrun ti wọn pejo a se eto ikeyin nibi ti a ti fi ade de Ọmọ Ọlọrun. Bayi nigba ti a fun ni ọlanla ati agbara ti o ga julọ, Ọba awọn ọba se idajo lori awọn oluṣotẹ si ijọba Re, o si da awọn ti wọn tapa si ofin Re ti wọn tun je awọn eniyan Re niya lejo. Woli naa sọ pe: “Mo ri itẹ funfun nla kan, ati Ẹni ti o joko lori re, niwaju Ẹni ti ọrun ati aye ka kuro, a ko si ri aye fun wọn. Mo si ri awọn oku, kekere ati nla, duro niwaju Ọlọrun; a si si awọn iwe silẹ, eyi ti i se iwe iye, a si se idajo awọn oku geṣe bi awọn ohun ti a kọ sinu awọn iwe naa, geṣe bi iṣe wọn.” Ifihan 20:11, 12.

Ni kete ti a si awọn iwe akosile naa silẹ, ti Jesu ṣiju wo awọn eniyan buburu, wọn ranti gbogbo eṣe ti wọn da ri. Wọn ri ibi ti eṣe wọn ti ye kuro ni ọna iwa ailabawọn ati iwa mimọ, ibi ti igberaga ati iṣotẹ dari wọn de lati ru ofin Ọlọrun. Awọn idanwo ti n yini kuro ni ọna rere eyi ti wọn ran lowo nipa didese, awọn ibukun ti wọn silo, awọn iranṣe Ọlọrun ti wọn kegan, awọn ikilo ti wọn kọ silẹ, igbi aanu ti wọn fi ori kunkun ati ọkan ainironupiwada bi seyin—gbogbo wọn farahan a fi bi ẹnipe a fi ina kọ wọn.

Agbelebu wa ni oke itẹ naa; bi aworan, a ri iṣele idanwo ati iṣubu Adamu, ati awọn igbese ni sise n tele ninu eto nla ti irapada. Ibí Olugbala bi talaka, ibere igbesi aye Re ni otitọ ati igboran, iribomi Re ni Jodani, awe ati idanwo Re ni aginju, iṣe ita gbangba Re, ni fifi ibukun ọrun ti o seyebiye julọ fun awọn eniyan, awọn ojo ti wọn kun fun iṣe ife ati aanu, asale adura ati iṣona ni idanikanwa ni aarin awọn oke, ete arankan, ikorira ati etanu ti a fi san oore Re pada, irora eleru ti a ko le fenu sọ ni Getsemani labẹ eru wuwo eṣe gbogbo aye, ifihan Re si ọwo awọn ero apaniyan, awọn iṣele asale eleru naa—elewọn ti ko janpata, ti awọn ọmọ eyin ti o fẹran julọ kọ silẹ, ti a fi agidi mu pelu ikanju la awọn adugbo Jerusalemu koja, Ọmọ Ọlọrun ti a fi ayo nla fihan niwaju Anna, ti a pe lejo ninu aafin olu alufa, ni gbongan idajo Pilatu, niwaju Herodu, ojo ati onroro, ti a fi sefe, a tabuku Re, a je niya, a si dajo iku fun—gbogbo re ni a fihan ketekete.

Niwaju oṣoṣo awọn eniyan naa a se afihan awọn iṣele ikeyin—Olujiya onisuuru ti o n rin lo si Kalfari, Ọmọ Alade ọrun ti a gbe kọ ori agbelebu, awọn alufa agberaga ati awọn ero ti n rerin, ti wọn n fi irora iku Re sefe, okunkun ti ki i se lasan, ile riri, awọn okuta ti wọn ya, awọn iboji ti wọn si silẹ, ti wọn se afihan akoko ti Olugbala aye jowo emi Re lowo.

Ifi naa fi ara han geṣe bi o ti ri. Satani, awọn angẹli re, ati awọn atele re ko ni agbara lati yiju kuro ninu aworan iṣe ọwo wọn. Olukuluku ni o ranti ipa ti oun ko. Herodu ti o pa awọn ọmọ alaise ni Betlehemu ki o baa le pa Ọba Israeli, alainitiju Herodia, ẹni ti ọkan re jebi eje

Johanu Onitebomi, Pilatu alailagbara ati abá-ìgbà-yí, awọn jagunjagun ti n fi şesin, awọn alufa ati alaşe ati awọn ero ti ko ni oye mo ti n kigbe, ” Ki eje Re o wa ni ori wa, ati awọn omowa!”—gbogbo won ni won ri bi ebi won ti po to. Lasan ni won n wa ona lati fi ara won pamokuro ninu olanla irisi Re, eyi ti o mole ju ogo oorun lo, nigba ti awon ti a rapada si n fi ade won lele ni ese Olugbala ti won n wi pe: “O ku fun mi!”

Awon apostoli Kristi wa laarin awon ti a ra pada, Polu akikanju, Peteru onitara Johanu lolufe ati eni ti a feran, ati awon arakunrin won, olooto okan, pelu won egbelegebe awon ajeriku; sugbon ni ode ogiri naa, pelu gbogbo ohun buburu ati irira, ni awon ti won se uninibini si won, ti won fi won sinu tubu, ti won tun pa won wa. Nero oniwakuwa, ti o feran iwa ika ati iwa buburu wa nibe, o n wo ayọ ati igbega awon ti o fiya je nigba kan ri, ati awon ti inu re dun si irora kikan won bi i Satani. Iya re wa nibe lati se eleri si ise owọ ara re, lati ri iwa ibi ti o fun omowa re, iwa igbonara ti o se iranlowo fun ti o si mu ki o dagba nipase iwuwasi ati apeere re, ti so eso si iwa odaran ti o mu ki aye o wariri.

Awon alufa ati asojun popu wa nibe, awon ti won pe ara won ni asojun Kristi, sugbon ti won lo igi ifiyajeni, ati ile tubu, ati ibi idanasunni se akoso eri okan awon eniyan Re. Awon alufa agberaga ti won gbe ara won ga ju Olurun lo, ti won tun n gbero lati yi ofin Eni Giga julọ pada wa nibe. Awon ti won pe ara won ni baba ijo a jejo fun Olurun eyi ti won ko ni fe je. A ti pe ju fun won lati ri wipe Ologbon julọ n jowu nitori ofin Re, ati pe ko ni da elebi sile. Won ko nisinsinyii bi Kristi ti fi ife Re han fun awon eniyan Re ti n jiya, won mo agbara oro ara Re: “Niwon igba ti eyin ti se e fun eyi ti o kere julọ ninu awon arakunrin Mi wonyi, eyin ti se e fun Mi.” Matiu 25:40.

Gbogbo awon eniyan buburu aye duro niwaju aga igbejo Olurun pelu esun isote nla si ijoba orun. Won ko ni enikankan lati gbeja won, won wa ni airiwi; a wa da ejo iku fun won.

O wa farahan bayii fun gbogbo eniyan wipe ere ese ki i se igbesi aye ominira olowo ati iye ainipekun, bikoşe ikoleru, iparun ati iku. Awon eniyan buburu ri ohun ti won padanu nipa igbesi aye isote won. Won kegan ogo ainipekun, ti o lóòrìn, ti o si po jojo, nigba ti a fifun won; sugbon o ti wu won to nisinsinyii. Awon okan ti won segbe sokun wipe: “Gbogbo iwonyi ni i ba je temi, sugbon mo yan lati le won jinna rere si mi. Ah, ifoju ajeji ti ife okan! mo gba oşi, itiju ati ainireti dipo alaafia, idunnu ati ola.” Gbogbo won ri wipe o toña ni bi a ko ti faaye gba won ni orun. Nipa igbesi aye won, won ti so pe: “A ko ni je ki Okunrin yii [Jesu] o sakoso lori wa.”

Afi bi eni ti o wa ninu iran, awon eniyan buburu wo isele bi a ti de Omowa Olurun lade. Won ri walaa okuta ofin Olurun ni owọ Re, ilana ti won gan, ti won si te loju. Won ri bi ibuyọ iyanu, idunnu ati iyin lati odo awon ti a gbala, bi igbi orin didun ti san wa si odo awon ti won wa ni ode ilu naa, gbogbo won fi ohun kan kede wipe, “Titobi ati iyanu ni ise Re, Oluwa Olurun Alagbara; otito ati ododo ni ona Re, Iwo Oba awon eniyan mimo”(Ifihan 15:3); gbogbo won wole, won si josin fun Omowa Alade iye.

O dabi ẹnipe Satani ko ni agbara mọ bi o ti n wo ogo ati ọlanla Kristi. Ẹni ti o fi igba kan jẹ kerubu ti o n bọ ranti ibi ti o ti şubu. Serafu didan, “omọ owuro,” iyipada ti baa to! O ti di ẹni irẹşilẹ to! A le e kuro titi lae ni aarin igbimọ ti a ti fi igba kan bu ọla fun ri. O ri ẹlomiran ti o duro sunmọ Baba, ti o n bo ogo Rẹ. O ri ti angẹli giga ọlọla kan gbe ade le ori Kristi, o si mọ wipe ipo giga ti o je ti angẹli naa ye ki o jẹ ti oun.

O ranti ile rẹ nigba ti o wa ni ailẹşẹ ati ni mimọ, alaafia ati itẹlọrun ti o ni ki o to bẹrẹ si nii kun si Ọlọrun ti o si n jowu Kristi. Ifẹşunkan rẹ, işotẹ rẹ, itanjẹ rẹ lati ri ikaanu ati itilẹyin awọn angẹli, orikunkun rẹ lati maşẹ şe akitiyan kankan lati şe atunşẹ nigba ti Ọlọrun i ba fun ni idariji—gbogbo rẹ ni o wa siwaju rẹ ketekete. O ranti işẹ rẹ laarin awọn eniyan ati atubotan rẹ—işota eniyan si eniyan ẹlẹgbẹ rẹ, ipa ẹmi run ni ọna ti o lẹru, idide ati işubu awọn ijoba, wíwó itẹ lulẹ, rogbodyan ni şişẹ n tele fun igba pipe, wahala ati idaju ijoba bole. O ranti işẹ rẹ ni aisinmi lati tako işẹ Kristi ati lati jẹ ki eniyan o tubọ teri si. O ri wipe ete buburu rẹ ko lagbara lati pa awọn ti wọn fi igbẹkẹle wọn sinu Kristi run. Bi Satani ti wo ijoba rẹ, eso wahala rẹ, ibaku ati iparun nikan ni o ri. O ti jẹki ọpọlọpọ o gbagbo wipe Ilu Olorun a jẹ ohun ti wọn le ni laişa ipa pupọ; şugbọn o mọ wipe iro ni eyi. Lati igba de igba ní bi ariyanjiyan nla naa ti n lẹ, a n şegun rẹ, a si n fi ipa mu lati juwọ silẹ. O mọ agbara ati ọlanla Ẹni Ainipekun daradara.

Afojusun oluşotẹ nla naa ni lati da ara rẹ lare ati lati fihan wipe işejoba Ọlọrun ni o şe okunfa işotẹ naa. Ohun ti o fi gbogbo agbara oğbọn nla rẹ şe niyi. O şişẹ pẹlu oğbọn ati eto, pẹlu aşeyori ti o yanilenu, o jẹki eniyan o gba ẹda tire nipa ijakadi nla naa, eyi ti o ti bẹrẹ tipe. Fun ọpọ ọdun oga ninu işotẹ yii fi iro leni lowọ dipo otito. Şugbọn akoko ti to wayi ti a o şegun işotẹ rẹ patapata ti a o si tu iwa ati itan Satani sita. Ninu akitiyan nla rẹ ti o keyin lati yọ Kristi loye, ki o pa awọn eniyan Rẹ run, ki o si gba Ilu Ọlọrun, a fi oju atannijẹ nla naa han. Awọn ti wọn fi ohun şokan pẹlu rẹ ri wipe işẹ rẹ baku patapata. Awọn atele Kristi ati awọn angẹli olooto ri bi ẹte rẹ lati tako ijoba Ọlọrun ti pọ to. O di ohun pato ti gbogbo aye korira.

Satani ri wipe bi oun ti mọmọ şotẹ si Ọlọrun ti mu ki oun di aiye fun ọrun. O ti kó gbogbo agbara rẹ lati tako Ọlọrun; iwa mimọ, alaafia ati işokan ọrun yoo jẹ ifiyajeni ti o ga julọ fun. A wa pa ifẹşunkan rẹ si aanu ati idajọ Ọlọrun lenumọ. Egan ti o ti n şe akitiyan lati ko ba Jehofa ni o wa duro si ori ara rẹ patapata. Bayi Satani teriba o si jẹwọ ododo idajọ Rẹ.

“Tani ki yoo beru Rẹ Oluwa, ti ki yoo si fi ogo fun oruko Rẹ? nitori ti Iwọ jẹ mimọ: nitori ti gbogbo orile ede ni yoo wa josin niwaju Rẹ: nitori ti a ti fi idajọ Rẹ han.” Eşẹ 4. Gbogbo ibeere lori otito ati iro ninu ijakadi ọlọjọ pipe naa ni a o fihan kedere. Atubotan işotẹ, eso kikọ ofin Ọlọrun silẹ, ni a gbekale nigbangba niwaju awọn ẹda to logbọn lori. Abajade aşẹ Satani ni iyatọ si işejoba Ọlọrun ni a gbe kale niwaju gbogbo agbala aye. Işẹ Satani funra rẹ ni o da a lebi. A da oğbọn Ọlọrun, idajọ Rẹ ati oore Rẹ lare patapata. A ri wipe gbogbo işesi Rẹ ninu ijakadi nla naa ni O şe pẹlu ero lati ri rere ainipekun fun awọn eniyan Rẹ ati rere gbogbo awọn aye ti O da. “Gbogbo işẹ Rẹ ni yoo yin Ọ Oluwa; awọn eniyan mimọ Rẹ yoo si bukun fun Ọ.” O. Dafidi 145:10. Itan eşẹ yoo duro titi ayeraye gege bi ẹri wipe idunnu gbogbo awọn ẹda Rẹ sopọ mọ iwalaaye ofin Ọlọrun. Pẹlu gbogbo otito inu ijakadi nla naa niwaju wọn, gbogbo

agbaala aye, ati awọn olooto ati awọn ọlọte, yoo fi ohùn kan kigbe wipe: “Ododo ati otito ni ọna Rẹ, Iwọ Ọba awọn eniyan mimọ.”

A fihan kedere niwaju araye ẹbọ ti Baba ati Ọmọ ẹ nitori eniyan. Akoko naa to ti Kristi yoo joko ni aaye ti o to si ti a o si ẹ E logo ju gbogbo ipa ati agbara ati ohun gbogbo ti n jẹ orukọ lẹ. Nitori ayo ti a gbe ka iwaju Rẹ—lati le ko ọpọlọpọ ọmọ wa si inu ogo—ni O ẹ fi ara da agbelebu, ti O ẹ gan itiju. Bi ibanujẹ ati itiju naa ti pọ ju eyi ti a le ro lẹ to, ayo ati ogo si pọ ju u lẹ. O wo awọn ti a rapada ti a tun ẹ ninu aworan ara Rẹ, ti gbogbo ọkan ní aworan pipe Ọlọrun, ti gbogbo oju n fi ọrí Ọba wọn han. O kiyesi irora ọkan Rẹ, o si tẹ Ẹ lẹrun. Nigba naa pẹlu ohùn ti o ró de ọdọ awọn olododo ati awọn eniyan buburu, O kede wipe: “Kiyesi awọn ti a fi ẹjẹ Mi ra! Nitori awọn wọnyi ni mo ẹ jiya, nitori ti wọn ni mo ẹ ku, ki wọn le ma a gbe niwaju Mi titi aye ainipekun.” Awọn ti wọn wọ aṣọ funfun ti wọn yi itẹ naa ka si kọ orin iyin wipe: “Ọdọ Aguntan ti a pa ni O yẹ lati gba agbara, ati ọla, ati oḡbọn, ati okun, ati iyin ati ogo ati ibukun.” Ifihan 5:12.

Bi o tilẹ jẹ wipe o ti di dandan fun Satani lati gba idajọ Ọlọrun ati lati tẹriba fun akoso Kristi, iwa rẹ ko yi pada. Ẹmi iṣọte, bi iṣan omi nla, tun ru jade lẹkan si. O kun fun ibinu, o pinu lati maṣe juwọ silẹ ninu ijakadi nla naa. Akoko ti to lati jijadu ti o keyin lati tako Ọba ọrun. O sare la aarin awọn atele rẹ kọja o si ẹ akitiyan lati mi si wọn pẹlu ibinu rẹ, ki o si ru wọn soke lati ja ogun logan. Şugbọn laarin ọpọ eniyan ti a ko le ka naa, awọn ti o tan wọ inu iṣọte, ko si ẹni ti o ẹtan lati gba akoso rẹ. Agbara rẹ ti dopin. Awọn eniyan buburu kun fun ẹmi ikorira kan naa si Ọlọrun, iru eyi ti o wa ninu Satani; şugbọn wọn ri wipe ko si ireti lori ọrọ wọn mọ, wipe wọn ko le şegun Jehofa. Ibinu wọn ru si Satani ati awọn ti wọn jẹ aṣọju rẹ ninu itanjẹ, pẹlu ibinu bii ti awọn ẹmi aimọ, wọn kọlu wọn.

Oluwa wipe: “Nitori ti iwọ ti ẹ ọkan rẹ bi ọkan Ọlọrun, kiyesi, Ẹmi yoo mu awọn ajeji wa ba ọ, awọn ẹlẹru ninu awọn orilẹ ede: wọn yoo si fa ida wọn yọ si ẹwa oḡbọn rẹ, wọn yoo si ba itansan rẹ jẹ. Wọn yoo mu ọ wa sinu iho.” “Ẹmi yoo pa ọ run, kerubu ti o n bo, kuro laarin okuta ina...Ẹmi yoo ju ọ silẹ, Ẹmi o tẹ ọ siwaju awọn ọba, ki wọn ki o le kiyesi ọ...Ẹmi yoo sọ ọ di eeru lori ilẹ aye ni oju awọn ti n wo ọ.

...Iwọ yoo di ẹru, iwọ ki yoo si si mọ laelae.” Isikieli 28:6—8, 16—19. “Gbogbo ogun jagunjagun ni o ni ariwo idarudapo, a ti aṣọ ti a yi ninu ẹjẹ; şugbọn eyi yoo jẹ pẹlu jijo ati ohun amunajo.” “Ibinu Oluwa wa lori gbogbo orilẹ ede ati irunu Rẹ lori gbogbo awọn ogun wọn: O pa wọn run patapata, O ti jowọ wọn lowọ fun pipa.” “Yoo rojo ẹyin ina ti n jo, ati ina ati sulfuru ati iji lile ẹlẹru si ori awọn eniyan buburu: eyi ni yoo jẹ ipin aḡo wọn.” Aisaya 9:5; 34; 2; O. Dafidi 11:6. Ina sọkalẹ lati ọdọ Ọlọrun ni ọrun. Ilẹ aye lu sita. A ko awọn ohun ija ti a pamọ sinu oḡbun rẹ sita. Ina ajonirun tu jade lati inu awọn oḡbun ti wọn lanu silẹ wa. Awọn apata n jona. Ojọ naa ti de ti yoo jo bi ina ileru. Awọn iṣẹda yọ nitori oorun gbigbona, ile aye pẹlu, ati awọn iṣẹ inu rẹ jona luulu. Malaki 4:1, 2; 2 Peteru 3:10. Oju ilẹ aye dabi okun kan şoşo—adagun ina nla kan ti n jo. O jẹ akoko idajọ ati iparun awọn alaiwabiọlọrun—”ojọ igbeşan Oluwa, ati ọdun isan pada nitori ọrọ Sioni.” Aisaya 34:8.

Awọn eniyan buburu gba ẹsan wọn ninu aye. Owe 11:31. Wọn “yoo dabi ageku koriko: ojo naa ti n bọ wa yoo si jo wọn luulu, ni Oluwa awọn omọ ogun wi.” Malaki 4:1. A pa awọn kan run ni oju ẹsẹ, nigba ti awọn miran jiya fun ojo pipe. A je gbogbo wọn niya “gege bi ise wọn.” A ti ko ẹsẹ awọn olododo sori Satani, ki yoo jiya nitori isote re nikan, sugbon fun gbogbo ẹsẹ ti o je ki awọn eniyan Olorun o da. Ijiya ẹsẹ re po daradara ju ti awọn ti a tanje lo. Leyin ti gbogbo awọn ti wọn şubu nitori itanje re ba parun tan, yoo si wa laaye ti yoo si maa jiya lo. Leyinoreyin awọn eniyan buburu parun ninu ina afọ- nnkan-mọ, gbongbo ati ẹka— Satani ni gbongbo, awọn atele re ni ẹka. A ti se ibewo ijiya ofin ni kikun, a ti se ohun ti idajo beere fun, orun ati aye yoo kiyesi, wọn yoo si kede ododo Jehofa.

Işẹ iparun Satani pari titi lae. Fun egberun odun mefa, o ti se ife re, ni fifi iparun kun inu aye, o si n fa ibanuje okan kaakiri gbogbo agbaala aye. Gbogbo ẹda ni o kerora ti wọn si n robi papo ninu irora. Nisinsinyii a gba gbogbo işeda Olorun kuro niwaju re ati idanwo re.

“Gbogbo aye sinmi, o si wa ni idakeje: wọn [awọn olododo] bu si orin kiko.” Aisaya 14:7. Gbogbo agbaala aye to je olooto a kigbe iyin ati işegun. A gbọ “ohun opo eniyan nla,” “bi iro ohun işan omi pupo, ati ohun ara nla,” ti n wipe: Halleluya: nitori ti Oluwa Olorun alagbara joba.” Ifihan 19:6.

Nigba ti ina iparun yi aye po, awọn olododo wa ni alaafia ninu Ilu Mimọ naa. Iku keji ko lagbara lori awọn ti wọn kopa ninu ajinde akoko. Nigba ti Olorun je ina ajonirun si awọn eniyan buburu, O je oorun ati aabo fun awọn eniyan Re. Ifihan 20:6; O. Dafidi 84:11.

Mo ri orun tuntun ati aye tuntun kan: nitori ti orun işaaju ati aye işaaju ti koja lo.” Ifihan 21:1. Ina ti o jo awọn eniyan buburu run ni o fo aye mo. A gba gbogbo ami egun lo. Ko si ina ajooku ti yoo maa mu awọn ti a rapada ranti atubotan eleru ti ẹsẹ.

Ohun iranti kan şoso ni yoo duro: Ami ikanmo agbelebu yoo wa ni ara Olugbala titi lae. Ni ori Re ti a ti şa logbe, ni egbe Re, owọ ati ẹsẹ Re, ni awọn ami ti yoo fi işe buburu ti ẹsẹ se. Nigba ti o wo Kristi ninu ogo, woli naa wipe: “O ni itansan didan ti o n jade lati egbe Re wa: nibe ni ifi agbara Re wa.” Habakuku 3:4. Egbe naa ti a gun ni oko nibi ti eje ti şan jade ba eniyan laja pelu Olorun—nibe ni ogo Olugbala wa, nibe ni “ifi agbara Re wa.” Nipase ebọ irapada Re, “O ni agbara lati gbala,” nitori naa O ni agbara lati se idajo lori awọn ti wọn gan aanu Olorun. Awọn ami iresile Re ni ola Re ti o ga julio; titi aye ainipekun ogbe Kalfari a fi iyin Re han, yoo si kede agbara Re.

“Iwo Ile İşo agbo aguntan, odi omobinrin Sioni, si odo Re ni yoo wa, ani ijoba işaaju.” Mika 4:8. Akoko naa de eyi ti awọn eniyan mimọ ti n wona fun pelu ife okan lati akoko ti ida ina ti se awọn tokotiyawo akoko mo ita Edeni, akoko fun “irapada ohun ini ti a ra.” Efesu 1:14. Ile aye ti a koko fun eniyangege bi ijoba re, ti o fi si owọ Satani, ti alatako alagbara naa di mu fun igba pipe, ni a gba pada nipase eto nla ti irapada. Gbogbo ohun ti a padanu nitori ẹsẹ ni a mu bo sipo pada. “Bayii ni Oluwa wi ...ti O da aye ti O si se e; O ti fi idi re mule, ko da a lasan, O da a ki a le maa gbe inu re.” Aisaya 45:18. A mu erongba Olorun lati ibere dida

aye wa si imuṣe bi o ti je ile ayeraye fun awon ti a rapada. “Awon olododo yoo jogun ile naa, won yoo si gbe ninu re titi lae.” O. Dafidi 37:29.

Iberu lati mase so ohun ajogunba ojo iwaju wa di ohun ti ara ju ti je ki opolopo o se alaye awon otito ti won n dari wa lati wo o bi ile wa ni ona ti emi. Kristi fi da awon omo eyin Re loju wipe Oun n lo pese aye silẹ fun won ninu ile Baba Oun. Awon ti won gba ikoni oro Olurun ko ni je alaimokan patapata nipa ibugbe won ti orun. Sibe “oju koi ti i ri, beṣeni eti koi ti i gbọ, beṣeni koi ti i wo inu okan eniyan lori, awon ohun ti Olurun ti pese silẹ fun awon ti o fe E.” 1 Korintin 2:9. Ede eniyan ko to lati se alaye esan awon olododo. Awon ti won ba ri i nikan ni yoo mo o. Ko si oye eniyan ti o le ni oye ogo Paradise Olurun. Ninu Bibeli, a pe ogun awon ti a gbala ni “ilu.” Heberu 11:14—16.

Nibe Oluṣo aguntan orun a dari awon agbo Re lo si orisun omi iye. Igi iye n so eso re loṣoṣu, ewe re si n siṣe fun awon orile ede. Awon isan omi ti ki i gbe, ti won mo gaara bi kristali, wa nibe ti awon igi ti n mi si se iboji si oju ona awon eni irapada Oluwa, nibe awon petele ti won fe wu ga di oke ti won lewa, ti oke Olorun si wa loke tente. Ni awon petele alaafi wonni, ni egbe awon omi iye ni, nibe ni awon eniyan Olurun, ti won ti je arinrinajo ati alarinkiri fun igba pipe, a se ile won si. “Awon eniyan Mi yoo gbe ni ibugbe alaafia, ati ni ile ti o daju, ati ni ibi isinmi idakeroro.” “A ki yoo gbọ iwa ipa mo ni ile re, ifisofo, tabi iparun ninu aala re; sugbon iwo yoo pe ogiri re ni Igbala, ati ilekun re ni Iyin.” “Won yoo ko ile, won yoo si gbe inu re; won yoo gbin oga ajara, won yoo si je eso won. Won ki yoo ko ile ki elomiran o gbe inu re; won ki yoo gbin ki elomiran o je e: ...Awon ayanfe Mi yoo jere ise owọ won.” Aisaya 32:18; 60:18; 65:21, 22.

Nibe, “awon aginju ati ibi idanikanwa yoo yo nitori won; inu asale yoo dun, yoo si yo bi ododo.” “Igi sipiresi yoo hu jade dipo egun, igi miritili yoo hu jade dipo osusu.” “Ikooko pelu yoo maa ba odo aguntan gbe po, amotekun yoo si dubule pelu omo ewure; omo kekere yoo si maa da won.” “Won ki yoo panilara, beṣe ni won ki yoo panirun ni gbogbo oke mimọ Mi,” ni Oluwa wi. Aisaya 35:1; 55:13; 11:6, 9.

Ko le si irora ni ayika orun. Ki yoo si ekun mo, ki yoo si orin oku, ki yoo si ami ofo. “Ki yoo si iku mo, tabi ekun: ...nitori awon ohun atijo ti koja lo.” “Awon olugbe re ki yoo wipe, Aisan n se mi: a yoo dari aisedeede awon ti n gbe ninu re ji.” Ifihan 21:4; Aisaya 33:24.

Eyi ni Jerusalemu Tuntun, olu ilu nla aye tuntun ti a se logo, “ade ogo ni owọ Oluwa, ati ade oga ni owọ Olurun re.” “Imole re dabi okuta ti o seyebiye julio, ani bi okuta jasper, ti o mo bi kristali.” “Awon orile ede awon ti a gbala yoo rin ninu imole re: awon oga aye si n mu ogo ati ola won wa si inu re.” Oluwa wipe: “Emi yoo dunnu ninu Jerusalemu, Emi yoo si yo ninu awon eniyan Mi.” “Ibugbe Olurun wa pelu awon eniyan, yoo si wa pelu won, awon yoo si je eniyan Re, Olurun funra Re yoo si wa pelu won, yoo si je Olurun won.” Aisaya 62:3; Ifihan 21:11, 24; Aisaya 65:19; Ifihan 21:3.

“Ki yoo si asale” ninu Ilu Olurun. Ko si eni ti yoo nilo tabi fe lati sinmi. Ki yoo si ikaare ni siṣe ife Olurun ati yinyin oruko Re. A o ni awo tutu owuro titi aye ki yoo si dopin. “Won

ko si nilo fitila, tabi imọlẹ oorun; nitori ti Oluwa Ọlọrun fun wọn ni imọlẹ.” Ifihan 22:5. Imọlẹ ti itansan rẹ ko panilara a mọlẹ ju itansan oorun lọ, sibẹ ni ọna ti a ko le fẹnuso, o mọlẹ ju itansan ọsan gangan lọ. Ogo Ọlọrun ati ti Ọdọ Aguntan naa fi imọlẹ ti ki i ọna kun inu Ilu Mimọ naa. Awọn ẹni ti yoo rapada yoo rin ninu ogo ailoorun oṣo ayeraye.

“Emi ko ri tẹmpili ninu rẹ: nitori Oluwa Ọlọrun Alagbara ati Ọdọ Aguntan ni tẹmpili rẹ.” Ifihan 21:22. Awọn eniyan Ọlọrun ni anfani lati ba Baba ati Ọmọ sọrọ lojukooju. “Bayi a n riran nipasẹ digi ti n wo baibai.” 1 Kọrintin 13:12. A n wo aworan Ọlọrun ti a fihan, bii lati inu iṣẹ iṣẹda, ati ninu ibasepo Rẹ pẹlu eniyan; sugbọn nigba naa a o ri I lojukooju, laisi aṣo iboju laarin. A o duro niwaju Rẹ a o si ri ogo oju Rẹ. Nibẹ awọn ti a rapada yoo mọ, ani bi a ti mọ wọn pẹlu. Ifẹ ati ikaanu ti Ọlọrun funra Rẹ gbin sinu ọkan yoo sise ni ọna tooto, ti o tun dun julọ nibẹ. Ibasepo mimọ pẹlu awọn eniyan mimọ, ifowosowopo ibagbe pẹlu awọn angeli alabukun fun ati awọn olooto lati igba yii wa, ti wọn ti fọ aṣo wọn mọ ti wọn si sọ o di funfun ninu ẹjẹ Ọdọ Aguntan, idè mimọ ti o so “gbogbo idile ni ọrun ati ni aye” (Efesu 3:15) pọ—awọn wọnyi ni yoo jẹ idunnu fun awọn ti a ra pada.

Nibẹ oye aiku yoo ronu pẹlu idunnu ti ko le dopin, iyanu agbara dida nnkan, ohun ijinle ifẹ irapada. Ko ni si ọta atanniye, lati dänniwò lati gbagbe Ọlọrun. Gbogbo agbara ẹbun eniyan ni yoo dagba soke, a o fikun gbogbo agbara. Kiko oṣbọn jọ ko ni ko aare ba ọkan tabi lo agbara eniyan tan. Nibẹ a yoo se iṣẹ ti o tobi julọ, a o de ibi ilepa ọkan ti o ga julọ, a o mu ifẹ ọkan ti o ga julọ se; sibẹ, a yoo ri awọn oke tuntun miran lati gun, ohun iyanu tuntun miran lati ronu le lori, otito tuntun miran lati ni oye rẹ, awọn ohun tuntun ti yoo nilo agbara oye ati ọkan ati ara.

Gbogbo ohun alumoni gbogbo agbaye ni a yoo wá fun awọn ẹni irapada Ọlọrun lati kọ. Iku ti fi wọn silẹ, wọn a fo lọ laikaare si awọn aye to jinna—awọn aye ti wọn kun fun ibanuje nigba ti wọn ri ijiya eniyan, ti wọn tun kọ orin idunnu nitori iroyin ọkan kan ti a rapada. Pẹlu idunnu ti a ko le fẹnu sọ, awọn ọmọ ile aye a wọ inu ayọ ati oṣbọn awọn ẹda ti ko ṣubu. Wọn a pin ninu ohun iṣura imọ ati oye ti wọn ni fun igba pipe ni rironu lori iṣẹ ọwọ Ọlọrun. Pẹlu iran ti ko baku, wọn a wo ogo iṣẹda—awọn oorun ati irawọ ati akojọ awọn ayé, gbogbo wọn ni ọna ti a la fun wọn ti wọn n yi itẹ Ọlọrun po. A kọ orukọ Ẹlẹda si ara ohun gbogbo, lati ori kekere de nla, a si fi ọrọ agbara Rẹ han ninu ohun gbogbo.

Bi ọdun ti n yipo, wọn yoo mu ifihan Ọlọrun ati ti Kristi ti o logo ti o tun pọ si wa. Bi imọ ti n pọ si, bẹẹ ni ifẹ, ijọsin ati inu didun yoo pọ si. Bi eniyan ti n kọ nipa Ọlọrun si, bẹẹ ni wọn yoo ni ifẹ iwa Rẹ si. Bi Jesu ti si ọrọ irapada ati awọn iṣegun iyanu ninu ijakadi nla pẹlu

Satani fun wọn, ọkan awọn ti a ra pada yoo kun fun ifokansin onitara si, ati pẹlu idunnu ayọ nla wọn a lu duru wura wọn; ti egbeegberun ati egberun lona egberun ohun yoo parapo lati kọ orin iyin nla.

“Gbogbo ẹda ni ọrun ati ni aye ati ni abẹ ilẹ ati ti awọn ti n bẹ ninu okun ati gbogbo awọn ohun ti n bẹ ninu wọn, ni mo gbọ ti n wipe, Ibukun, ati ọla ati ogo ati agbara, fun Ẹni ti O joko lori itẹ ati fun Ọdọ Aguntan naa lae ati lae.” Ifihan 5:13.

Ijakadi nla naa pari. Ẹṣe ati awọn ẹṣe ko si mọ. Gbogbo agbaala aye patapata di mimo. Iṣan iṣọkan ati idunnu kan ṣoṣo ni o n la gbogbo agbaala aye ja. Lati ọdọ Rẹ ti O da ohun gbogbo, ni iye ti n ṣan, ati imọlẹ ati idunnu, ni gbogbo aye ti ko lopin. Lati ara ẹda ti o kere julọ titi de aye ti o tobi julọ, ohun gbogbo, eyi ti o ni ẹmi ati eyi ti ko ni ẹmi, ninu ẹwa didan ati ayọ pipe n kede wipe ifẹ ni Ọlọrun.

Njẹ iwọ rò wípé aye n dara si ni tabi ó n burú si? Kò yanilenu wipe ọgọoro awọn eniyan loni ni wọn gbagbo wipe aye n burú si. Boya àinidanilójú ti o gbilẹ kan yii waye latari àṣà ti o kun fun iroyin buburu, tabi boy a mọ otitọ ti o mi aye tìtì naa, eyi ti a fihan ninu aarin gbungbun iwe yii ninu ọkàn wa: Ohun kan wà ti o jinlẹ, eyi ti kò dara nipa aye wa yii, a ko si ni agbara lati tun ẹ.

Kii ẹ wipe Ijakadi Nla naa sí aṣọ kuro loju bi ibajẹ iran-eniyan ti ẹ bẹrẹ nikan, ẹgbọn o tun ẹ afihan ijijadu nla ti o n ẹlẹ labẹ ariwo ajakalẹ-arun ati ijamba, iwa-ibajẹ ati itajẹsilẹ nla, ipaniyan ati idarudapo. Ninu iṣe agbayanu yii iwọ yoo ri wipe iwa-buburu ní aṣoju, iwa-rere si ní Aṣẹgun, ẹṣe yoo si dopin. Bi iwọ ba fẹ mura silẹ fun opin aye yii ati aye ologo ti n bọ wa, iwọ gbọdọ ka iwe yii.

Nduro de opin chun gbogbo

